

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

MANDAT

VII

SEJA

19

SEJNI ZAPISI DRŽAVNEGA ZBORA 19. SEJA

(16., 17., 18., 19. in 20. maj 2016)

SLOVENIJA JE DEMOKRATIČNA REPUBLIKA. SLOVENIJA JE PRAVNA IN SOCIALNA DRŽAVA.
SLOVENIJA JE DRŽAVA VSEH SVOJIH DRŽAVLJANOK IN DRŽAVLJANOV, KI TEMELJNA
PO NAČELU BELTVE OBLASTI NA ZAKONODAVNO, IZVRŠILNO IN SODNO.
V SLOVENIJI IMA OBLAST LJUDSTVO DRŽAVLJANKE IN DRŽAVLJANIN, IZVRŠUJEJO
NEPOSREDO IN ZVOLTIJANJE PRAVIC SLOVENSKEGA NARODA DO SAMODOLČNE
SLOVENIJA JE NEODtujlivi pravici slovenskega naroda do samodolčne

UVOD

Državni zbor kot najvišja predstavniška in zakonodajna institucija v Republiki Sloveniji, ki opravlja tudi vse ostale funkcije sodobnega parlamenta, izvaja večji del svojih pristojnosti na rednih in izrednih sejah. Seje javnost lahko spremlja v dvorani ali preko televizijskih in spletnih prenosov.

Vsebina sej pa postane pregledno dostopna v obliki sejnih zapisov.

Državni zbor vsako sejo zvočno posname. Simultano ob zvočnem zajemanju nastaja besedilo, ki je na spletu dostopno s približno polurnim zamikom. V uredništvu sejnih zapisov se ob poslušanju zvočnega posnetka preveri avtentičnost zapisanega, besedilo pa se uredi v skladu s strokovnimi merili prenosa govorjene besede v zapisano. Takšno preverjeno in jezikovno urejeno besedilo na spletnem naslovu zamenja prvi zapis.

Besedilo celotne seje se izda tudi v publikaciji Sejni zapisi Državnega zbora. Sejni zapisi vsebuje dnevni red, sprejet na seji Državnega zbora, kazalo, iz katerega je razviden potek seje in v katerem so točke dnevnega reda in govorniki, osrednji del je besedilo seje, zapisano v prvi osebi, na koncu pa je dodan še indeks govornikov.

Sejni zapisi so zgodovinski dokument in vir za preučevanje parlamentarne zgodovine, tradicije, predstavniške demokracije in jezikovne kulture.

Sejni zapisi Državnega zbora. 19. seja (16., 17., 18., 19. in 20. maj 2016)

ISSN 2385-9490

Pripravi: Dokumentacijsko-knjižnični oddelek

Urednici: Tatjana Mirt Kavšek, dr. Vesna Moličnik

Izdajatelj: Državni zbor

Naslov: Šubičeva 4, 1102 Ljubljana

Telefon: +386 1 478 94 00

Leto izida publikacije: 2017

www.dz-rs.si

DNEVNI RED 19. SEJE

1. točka dnevnega reda: VPRAŠANJA POSLANK IN POSLANCEV
2. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O JAVNEM JAMSTVENEM, PREŽIVNINSKEM IN INVALIDSKEM SKLADU REPUBLIKE SLOVENIJE (ZJSRS-H), SKRAJŠANI POSTOPEK EPA 1097-VII
3. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O DOPOLNITVAH ZAKONA O INŠPEKCIJI DELA (ZID-1A), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 1131-VII
4. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O SOCIALNEM VARSTVU (ZSV-F), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 1137-VII
5. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O UKREPIH REPUBLIKE SLOVENIJE ZA KREPITEV STABILNOSTI BANK (ZUKSB-B), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 1119-VII
6. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O BANČNIŠTVU (ZBan-2A), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 1120-VII
7. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DAVKU NA DODANO VREDNOST (ZDDV-1J), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 1127-VII
8. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O MEDIJIH (Zmed-D), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 1150-VII
9. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O KOBILARNI LIPICA (ZKL-C), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 1138-VII
10. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O POSTOPKU PRIZNAVANJA POKLICNIH KVALIFIKACIJ ZA OPRAVLJANJE REGULIRANIH POKLICEV (ZPPPK), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1121-VII
11. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH KAZENSKEGA ZAKONIKA (KZ-1D), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1040-VII
12. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O JAVNEM NAROČANJU (ZJN-3A), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1196-VII
13. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O POKOJNIISKEM IN INVALIDSKEM ZAVAROVANJU (ZPIZ-2C), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1160-VII
14. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH ZAKONA O PREPREČEVANJU DELA IN ZAPOSLOVANJA NA ČRNO (ZPDZC-1A), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1200-VII
15. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O SLOVENSKEM DRŽAVNEM HOLDINGU (ZSDH-1A), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1179-VII
16. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DAVČNEM POTRJEVANJU RAČUNOV (ZDavPR-C), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1182-VII
17. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O UGOTAVLJANJU KATASTRSKEGA DOHODKA (ZUKD-1D), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1207-VII

18. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O SPODBUJANJU SKLADNEGA REGIONALNEGA RAZVOJA (ZSRR-2B), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1153-VII

19. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O KOLEKTIVNEM UPRAVLJANJU AVTORSKE IN SORODNIH PRAVIC (ZKUASP), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1174-VII

20. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O PRAVILIH CESTNEGA PROMETA (ZPrCP-C), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1186-VII

21. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA MED VLADO REPUBLIKE SLOVENIJE IN VLADO AZERBAJDŽANSKE REPUBLIKE O MEDNARODNEM CESTNEM PREVOZU (BAZMCP), EPA 834-VI

22. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA MED VLADO REPUBLIKE SLOVENIJE IN VLADO GRUZIJE O MEDNARODNEM CESTNEM PREVOZU POTNIKOV IN BLAGA (BGEMCP), EPA 186-VII

23. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA O ZRAČNIH PREVOZIH MED VLADO REPUBLIKE SLOVENIJE IN VLADO ZDRUŽENIH ARABSKIH EMIRATOV (BAEZP), EPA 1191-VII

24. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA O ZNANSTVENEM IN TEHNOLOŠKEM SODELOVANJU MED VLADO REPUBLIKE SLOVENIJE IN VLADO REPUBLIKE TUNIZIJE (BTNZTS), EPA 1211-VII

25. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI POROŠTVENE POGODBE MED REPUBLIKO SLOVENIJO IN EVROPSKO INVESTICIJSKO BANKO (AVTOCESTE IX) (MPEIBAC), EPA 1214-VII

26. točka dnevnega reda: PREDLOG PRIPOROČILA V ZVEZI Z MIGRANTSKO KRIZO IN UKREPI REPUBLIKE SLOVENIJE ZA NJENO OBVLADOVANJE, EPA 1136-VII

26.a točka dnevnega reda: PREDLOG KANDIDATA ZA MINISTRA ZA KULTURO, EPA 1220-VII

27. točka dnevnega reda: PREDLOG ZA RAZREŠITEV PREDSEDNIKA DRŽAVNEGA ZBORA, EPA 1210-VII

28. točka dnevnega reda: MANDATNO-VOLILNE ZADEVE

Ugotovitev prenehanja funkcije podpredsednice Državnega zbora, EPA 1224-VII

Predlog za izvolitev podpredsednika Državnega zbora, EPA 1240-VII

Predlog sklepa o razrešitvi podpredsednice in imenovanju podpredsednika Odbora za zdravstvo, EPA 1208-VII

Predlog sklepa o spremembi Sklepa o imenovanju članov Sveta Fundacije za financiranje športnih organizacij v Republiki Sloveniji, EPA 1227-VII

Predlog sklepa o razrešitvi predsednika in imenovanju predsednika Odbora za pravosodje, EPA 1246-VII

VSEBINA

Določitev dnevnega reda	20
DR. MIROSLAV CERAR	20
JOŽE TANKO	20
JOŽE TANKO	21
JOŽE TANKO	21
DR. MATEJ T. VATOVEC	22
FRANC JURŠA	22
DR. FRANC TRČEK	22
DR. FRANC TRČEK	23
JOŽE TANKO	23
28. točka dnevnega reda: MANDATNO-VOLILNE ZADEVE	23
Ugotovitev prenehanja funkcije podpredsednice Državnega zbora, EPA 1224-VII	23
1. točka dnevnega reda: VPRAŠANJA POSLANK IN POSLANCEV	24
DR. MATEJ T. VATOVEC	24
DR. MIROSLAV CERAR	24
DR. MATEJ T. VATOVEC	25
DR. MIROSLAV CERAR	26
DR. MATEJ T. VATOVEC	26
IVA DIMIC	27
DR. MIROSLAV CERAR	27
IVA DIMIC	28
DR. MIROSLAV CERAR	28
IVA DIMIC	28
MAG. ALENKA BRATUŠEK	29
DR. MIROSLAV CERAR	29
MAG. ALENKA BRATUŠEK	30
DR. MIROSLAV CERAR	30
MAG. ALENKA BRATUŠEK	31
JAN ŠKOBERNE	31
DR. MIROSLAV CERAR	31
JAN ŠKOBERNE	32
DR. MIROSLAV CERAR	32
ZDRAVKO POČIVALŠEK	33
LJUBO ŽNIDAR	33
ZDRAVKO POČIVALŠEK	34
ZDRAVKO POČIVALŠEK	34
FRANC BREZNIK	35
ZDRAVKO POČIVALŠEK	35
FRANC BREZNIK	35
MAG. VESNA GYÖRKÖS ŽNIDAR	36
DR. VINKO GORENAK	37
MAG. VESNA GYÖRKÖS ŽNIDAR	37
DR. VINKO GORENAK	37
MAG. VESNA GYÖRKÖS ŽNIDAR	37
MAG. BRANKO GRIMS	38
MAG. VESNA GYÖRKÖS ŽNIDAR	38
MAG. BRANKO GRIMS	39
ANDREJA KATIČ	39
ŽAN MAHNIČ	40
ANDREJA KATIČ	40
ŽAN MAHNIČ	40

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	40
DR. DUŠAN MRAMOR.....	41
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	41
DR. DUŠAN MRAMOR.....	42
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	42
DR. FRANC TRČEK	43
DR. ANJA KOPAČ MRAK.....	43
IRENA MAJCEN	44
DR. FRANC TRČEK	44
IRENA MAJCEN	44
DR. FRANC TRČEK	45
MARKO FERLUGA	45
MAG. VESNA GYÖRKÖS ŽNIDAR.....	46
MARIJAN POJBIČ.....	46
ZDRAVKO POČIVALŠEK	47
MARIJAN POJBIČ.....	48
ZDRAVKO POČIVALŠEK	48
MARIJAN POJBIČ.....	48
MARINKA LEVIČAR.....	49
DR. ANJA KOPAČ MRAK.....	49
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	50
MARINKA LEVIČAR.....	50
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	50
MAG. MARKO POGAČNIK	50
DR. DUŠAN MRAMOR.....	51
MAG. MARKO POGAČNIK	51
DR. DUŠAN MRAMOR.....	52
MATJAŽ NEMEC	52
IRENA MAJCEN	52
MATJAŽ NEMEC	53
IRENA MAJCEN	53
EVA IRGL.....	54
MAG. VESNA GYÖRKÖS ŽNIDAR.....	54
EVA IRGL.....	55
MAG. VESNA GYÖRKÖS ŽNIDAR.....	55
DR. VINKO GORENAK	55
MAG. GORAN KLEMENČIČ	55
DR. VINKO GORENAK	56
MAG. GORAN KLEMENČIČ	56
ZVONKO LAH.....	57
IRENA MAJCEN	57
ZVONKO LAH.....	58
IRENA MAJCEN	58
ZVONKO LAH.....	58
MIHA KORDIŠ	59
DR. MAJA MAKOVEC BREŇČIČ	59
MIHA KORDIŠ	60
DR. MAJA MAKOVEC BREŇČIČ	60
MIHA KORDIŠ	61
ANJA BAH ŽIBERT	61
DR. MAJA MAKOVEC BREŇČIČ	62
ANJA BAH ŽIBERT	62
DR. MAJA MAKOVEC BREŇČIČ	63
ANJA BAH ŽIBERT	63
NADA BRINOVŠEK.....	63
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	64
NADA BRINOVŠEK.....	64
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	65

UROŠ PRIKL	65
DR. DUŠAN MRAMOR.....	65
UROŠ PRIKL	66
DR. DUŠAN MRAMOR.....	66
SUZANA LEP ŠIMENKO.....	67
ALENKA SMERKOLJ	67
SUZANA LEP ŠIMENKO.....	67
ALENKA SMERKOLJ	68
LUKA MESEC.....	68
DR. ANJA KOPAČ MRAK.....	68
LUKA MESEC.....	69
DR. ANJA KOPAČ MRAK.....	69
BOJAN PODKRAJŠEK.....	69
FRANC BREZNIK	70
DR. DUŠAN MRAMOR.....	70
FRANC BREZNIK	71
DR. DUŠAN MRAMOR.....	71
FRANC BREZNIK	72
LJUBO ŽNIDAR.....	72
VIOLETA TOMIČ	73
ZDRAVKO POČIVALŠEK	73
ZDRAVKO POČIVALŠEK	73
VIOLETA TOMIČ	74
ZDRAVKO POČIVALŠEK	74
TOMAŽ LISEC	75
IRENA MAJCEN	75
TOMAŽ LISEC	76
IRENA MAJCEN	76
MARKO FERLUGA	76
VIOLETA TOMIČ	77
ZDRAVKO POČIVALŠEK	77
VIOLETA TOMIČ	78
ZDRAVKO POČIVALŠEK	78
VIOLETA TOMIČ	79
TOMAŽ LISEC	79
DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ	79
TOMAŽ LISEC	80
DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ	81
DR. MATEJ T. VATOVEC	81
KARL VIKTOR ERJAVEC	82
DR. MATEJ T. VATOVEC	82
KARL VIKTOR ERJAVEC	82
28. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	83
Predlog za izvolitev podpredsednika Državnega zbora, EPA 1240-VII.....	83
MATJAŽ HAN	83
FRANC JURŠA.....	84
JAN ŠKOBERNE	84
DR. MATEJ T. VATOVEC	85
DR. SIMONA KUSTEC LIPICER.....	85
JOŽE TANKO	85
28. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	87
27. točka dnevnega reda: PREDLOG ZA RAZREŠITEV PREDSEDNIKA DRŽAVNEGA ZBORA, EPA 1210-VII.....	87

MAG. BRANKO GRIMS	87
MAG. BRANKO GRIMS	89
DR. MILAN BRGLEZ	89
DR. MILAN BRGLEZ	91
DR. VINKO GORENAK	91
FRANC JURŠA	93
MATJAŽ HAN	94
DR. MATEJ T. VATOVEC	95
JOŽEF HORVAT	96
DR. BOJAN DOBOVŠEK	98
DR. SIMONA KUSTEC LIPICER	98
MAG. BRANKO GRIMS	99
MAG. BRANKO GRIMS	99
MAG. BRANKO GRIMS	100
DR. MILAN BRGLEZ	101
MAG. BRANKO GRIMS	102
MAG. BRANKO GRIMS	102
MAG. BRANKO GRIMS	102
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	103
MAG. BRANKO GRIMS	105
JAN ŠKOBERNE	105
MAG. BRANKO GRIMS	106
EVA IRGL	106
JOŽE TANKO	108
IGOR ZORČIČ	109
JOŽE TANKO	110
TILEN BOŽIČ	110
JOŽE TANKO	111
JELKA GODEC	111
MAG. DUŠAN VERBIČ	112
MAG. BRANKO GRIMS	113
MAG. BOJANA MURŠIČ	114
ANJA BAH ŽIBERT	115
JANKO VEBER	116
DR. MILAN BRGLEZ	117
MAG. BRANKO GRIMS	120
DR. MILAN BRGLEZ	121
MAG. BRANKO GRIMS	122
DR. JASNA MURGEL	122
MAG. BRANKO GRIMS	123
MARKO FERLUGA	123
MAG. BRANKO GRIMS	124
MAG. BRANKO GRIMS	124
FRANC BREZNIK	124
ŽAN MAHNIČ	126
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	127
TOMAŽ GANTAR	128
UROŠ PRIKL	128
DR. DRAGAN MATIČ	130
FRANC JURŠA	131
ŽAN MAHNIČ	132
DR. VINKO GORENAK	132
DR. MILAN BRGLEZ	132
MAG. BRANKO GRIMS	134

9. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O KOBILARNI LIPICA (ZKL-C), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 1138-VII	137
MARKO FERLUGA	137
ANDREJA POTOČNIK	138
ALEŠ CANTARUTTI	139
ALEŠ CANTARUTTI	140
TOMAŽ GANTAR	140
JAN ŠKOBERNE	140
VIOLETA TOMIČ	141
IVA DIMIČ	142
DR. BOJAN DOBOVŠEK	142
MARKO FERLUGA	143
FRANC BREZNIK	143
10. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O POSTOPKU PRIZNAVANJA POKLICNIH KVALIFIKACIJ ZA OPRAVLJANJE REGULIRANIH POKLICEV (ZPPPK), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1121-VII	144
DR. ANJA KOPAČ MRAK	144
UROŠ PRIKL	145
MARIJA BAČIČ	146
DR. FRANC TRČEK	146
IVA DIMIČ	147
MIRJAM BON KLANJŠČEK	147
SAŠA TABAKOVIČ	147
MARIJAN POJBIČ	148
UROŠ PRIKL	148
11. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH KAZENSKEGA ZAKONIKA (KZ-1D), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1040-VII.....	149
VIOLETA TOMIČ	149
KSENIJA KORENJAK KRAMAR.....	150
DARKO STARE	151
DR. MATEJ T. VATOVEC	152
IVA DIMIČ	152
DR. BOJAN DOBOVŠEK	153
MAG. LILIJANA KOZLOVIČ	153
ANJA BAH ŽIBERT	154
MARJANA KOTNIK POROPAT	154
MATJAŽ NEMEC	155
20. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O PRAVILIH CESTNEGA PROMETA (ZPrCP-C), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1186-VII	156
JERNEJ VRTOVEC	156
MAG. KLEMEN GREBENŠEK	156
IVA DIMIČ	157
DR. BOJAN DOBOVŠEK	158
DANILO ANTON RANC	158
LJUBO ŽNIDAR	158
MARJANA KOTNIK POROPAT	159
JAN ŠKOBERNE	159
DR. FRANC TRČEK	160

JERNEJ VRTOVEC	160
JOŽEF HORVAT	162
IGOR ZORČIČ	163
JANKO VEBER	164
JERNEJ VRTOVEC	164
ZVONKO LAH	165
JOŽEF HORVAT	166
DR. FRANC TRČEK	166
LJUDMILA NOVAK	167
MARINKA LEVIČAR	167
BOJAN PODKRAJŠEK	168
MARJANA KOTNIK POROPAT	168
DANIJEL KRIVEC	169
DR. VINKO GORENAK	169
IGOR ZORČIČ	170
JERNEJ VRTOVEC	171
IGOR ZORČIČ	171
IGOR ZORČIČ	171
ŽAN MAHNIČ	172
JERNEJ VRTOVEC	172
JERNEJ VRTOVEC	172
IGOR ZORČIČ	172
JERNEJ VRTOVEC	172
TOMAŽ GANTAR	173
DANILO ANTON RANC	173
DR. PETER GAŠPERŠIČ	174
JERNEJ VRTOVEC	175
IGOR ZORČIČ	175
FRANC BREZNIK	176
JOŽEF HORVAT	177
DR. PETER GAŠPERŠIČ	177
9. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	178
DR. FRANC TRČEK	178
DR. FRANC TRČEK	178
VIOLETA TOMIČ	178
DR. FRANC TRČEK	179
10. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	179
11. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	179
20. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	180
JERNEJ VRTOVEC	180
DR. FRANC TRČEK	180
DANILO ANTON RANC	180
DR. FRANC TRČEK	180
1. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	181
DR. MATEJ T. VATOVEC	181
DR. MATEJ T. VATOVEC	181
DR. MATEJ T. VATOVEC	181
DR. FRANC TRČEK	181
IVA DIMIČ	181
FRANC BREZNIK	182

DR. FRANC TRČEK	183
DR. FRANC TRČEK	183
VIOLETA TOMIČ	184
DR. FRANC TRČEK	185
4. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O SOCIALNEM VARSTVU (ZSV-F), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 1137-VII	185
DR. ANJA KOPAČ MRAK.....	185
UROŠ PRIKL	186
MAG. MIRJAM BON KLANJŠČEK.....	186
MAG. TANJA ČINK	187
SUZANA LEP ŠIMENKO.....	187
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR.....	188
MARIJA BAČIČ	188
DR. FRANC TRČEK	189
IVA DIMIĆ	190
SAŠA TABAKOVIĆ	190
MAG. TANJA ČINK	191
DR. FRANC TRČEK	191
DR. ANJA KOPAČ MRAK.....	193
DR. FRANC TRČEK	194
DR. FRANC TRČEK	194
DR. FRANC TRČEK	194
5. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O UKREPIH REPUBLIKE SLOVENIJE ZA KREPITEV STABILNOSTI BANK (ZUKSB-B), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 1119-VII	194
MAG. DUŠAN VERBIČ.....	194
MAG. MARKO POGAČNIK	195
MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ.....	196
JANKO VEBER.....	196
LUKA MESEC.....	197
JOŽEF HORVAT	197
DR. BOJAN DOBOVŠEK	198
6. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O BANČNIŠTVU (ZBan-2A), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 1120-VII.....	198
MAG. MARKO POGAČNIK	198
MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ.....	199
JANKO VEBER.....	199
LUKA MESEC.....	200
JOŽEF HORVAT	200
MAG. ALENKA BRATUŠEK	201
MAG. DUŠAN VERBIČ.....	202
7. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DAVKU NA DODANO VREDNOST (ZDDV-1J), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 1127-VII	202
MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ.....	202
JANKO VEBER.....	203
DR. MATEJ T. VATOVEC	203
JOŽEF HORVAT	204

MAG. ALENKA BRATUŠEK	205
VOJKA ŠERGAN	205
SUZANA LEP ŠIMENKO	205

16. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DAVČNEM POTRJEVANJU RAČUNOV (ZDavPR-C), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1182-VII	206
---	-----

JOŽEF HORVAT	206
MATEJA VRANIČAR	207
JANKO VEBER	208
LUKA MESEC	208
LJUDMILA NOVAK	209
TILEN BOŽIČ	210
SUZANA LEP ŠIMENKO	212
MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ	213
JOŽEF HORVAT	214
JOŽEF HORVAT	216
JOŽEF HORVAT	216
JOŽEF HORVAT	216
LJUDMILA NOVAK	216
LJUDMILA NOVAK	216
LJUDMILA NOVAK	216
DR. LÁSZLÓ GÖNCZ	217
TILEN BOŽIČ	218
JOŽEF HORVAT	219
MAG. MARKO POGAČNIK	220
MATEJA VRANIČAR	221
NADA BRINOVŠEK	223
MARUŠA ŠKOPAC	224
JOŽEF HORVAT	224
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	225
TOMAŽ LISEC	225
MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ	226
VOJKA ŠERGAN	226
JOŽEF HORVAT	227
JERNEJ VRTOVEC	227
UROŠ PRIKL	228
JANKO VEBER	229
MATEJA VRANIČAR	230
FRANC LAJ	231
LJUBO ŽNIDAR	231
JOŽEF HORVAT	232

17. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O UGOTAVLJANJU KATASTRSKEGA DOHODKA (ZUKD-1D), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1207-VII	232
--	-----

ZVONKO LAH	232
MATEJA VRANIČAR	233
VIOLETA TOMIČ	234
JOŽEF HORVAT	234
FRANC LAJ	235
VOJKA ŠERGAN	235
TOMAŽ LISEC	236
UROŠ PRIKL	238
JANKO VEBER	239
ZVONKO LAH	240

MATEJA VRANIČAR.....	241
JOŽEF HORVAT.....	242
SIMON ZAJC.....	243
BOJAN PODKRAJŠEK.....	244
LJUBO ŽNIDAR.....	244
MATEJA VRANIČAR.....	245
IVAN ŠKODNIK.....	245
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ.....	246
NADA BRINOVŠEK.....	247
JANKO VEBER.....	247
SUZANA LEP ŠIMENKO.....	248
ZVONKO LAH.....	249
VOJKA ŠERGAN.....	250
BOJAN PODKRAJŠEK.....	250
JOŽE TANKO.....	250
MATEJA VRANIČAR.....	251
ZVONKO LAH.....	251
TOMAŽ LISEC.....	252
BOJAN PODKRAJŠEK.....	253
JOŽEF HORVAT.....	253
JOŽE TANKO.....	254
VOJKA ŠERGAN.....	255
SIMON ZAJC.....	255

18. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O SPODBUJANJU SKLADNEGA REGIONALNEGA RAZVOJA (ZSRR-2B), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1153-VII.....	256
--	-----

ALEŠ CANTARUTTI.....	256
JOŽEF HORVAT.....	256
FRANC LAJ.....	257
DR. LÁSZLÓ GÖNCZ.....	258
ANDREJA POTOČNIK.....	259
SUZANA LEP ŠIMENKO.....	260
TOMAŽ GANTAR.....	261
JAN ŠKOBERNE.....	262
VIOLETA TOMIĆ.....	262
ROBERTO BATTELLI.....	263
VOJKA ŠERGAN.....	264
IVAN ŠKODNIK.....	264
JANKO VEBER.....	265
MARKO FERLUGA.....	267
MAG. MARKO POGAČNIK.....	267
ANDREJA POTOČNIK.....	268
DR. LÁSZLÓ GÖNCZ.....	268
SUZANA LEP ŠIMENKO.....	269
ALEŠ CANTARUTTI.....	270
JANKO VEBER.....	272
ROBERTO BATTELLI.....	272
ALEŠ CANTARUTTI.....	272

19. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O KOLEKTIVNEM UPRAVLJANJU AVTORSKE IN SORODNIH PRAVIC (ZKUASP), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1174-VII.....	272
---	-----

ALEŠ CANTARUTTI.....	272
ANITA KOLEŠA.....	273
TOMAŽ LISEC.....	275

UROŠ PRIKL	277
VIOLETA TOMIČ	278
LJUDMILA NOVAK	279
DR. DRAGAN MATIČ	279
ANITA KOLEŠA	280
MAG. MARKO POGAČNIK	281
DR. DRAGAN MATIČ	282
MARUŠA ŠKOPAC	282
TOMAŽ LISEC	283
ALEŠ CANTARUTTI	284
TOMAŽ LISEC	285
DANILO ANTON RANC	286

2. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O JAVNEM JAMSTVENEM, PREŽIVNINSKEM IN INVALIDSKEM SKLADU REPUBLIKE SLOVENIJE (ZJSRS-H), SKRAJŠANI POSTOPEK EPA 1097-VII	286
---	-----

DR. ANJA KOPAČ MRAK	286
UROŠ PRIKL	287
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	287
MARIJAN POJBIČ	288
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR	288
MARIJA BAČIČ	289
LUKA MESEC	289
IVA DIMIČ	290
MIRJAM BON KLANJŠČEK	290

3. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O DOPOLNITVAH ZAKONA O INŠPEKCIJI DELA (ZID-1A), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 1131-VII	291
--	-----

MARIJAN POJBIČ	291
UROŠ PRIKL	291
JAN ŠKOBERNE	292
LUKA MESEC	292
LUKA MESEC	293
IVA DIMIČ	293
MIRJAM BON KLANJŠČEK	293
JANJA SLUGA	294

13. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O POKOJNINSKEM IN INVALIDSKEM ZAVAROVANJU (ZPIZ-2C), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1160-VII	294
--	-----

MAG. MATEJ TONIN	294
PETER POGAČAR	295
UROŠ PRIKL	296
JAN ŠKOBERNE	297
LUKA MESEC	297
IVA DIMIČ	299
SAŠA TABAKOVIČ	300
MARIJAN POJBIČ	300
JOŽEF HORVAT	301
MAG. MATEJ TONIN	302
PETER POGAČAR	304
MAG. MATEJ TONIN	305
PETER POGAČAR	305
MAG. MATEJ TONIN	305

PETER POGAČAR	305
MAG. BOJANA MURŠIČ	306
MAG. LILIJANA KOZLOVIČ	307
LJUDMILA NOVAK	308
SAŠA TABAKOVIČ	308
JOŽEF HORVAT	309
JOŽEF HORVAT	310
MAG. MATEJ TONIN	310
MARINKA LEVIČAR	310
MAG. MATEJ TONIN	311
DR. JASNA MURGEL	311
UROŠ PRIKL	312
JAN ŠKOBERNE	312
MAG. MATEJ TONIN	313
JAN ŠKOBERNE	314
MARIJAN POJBIČ	314
JANJA SLUGA	316
MARIJAN POJBIČ	316
PETER POGAČAR	316
JOŽEF HORVAT	318
PETER POGAČAR	319
MAG. MATEJ TONIN	319

14. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH ZAKONA O PREPREČEVANJU DELA IN ZAPOSLOVANJA NA ČRNO (ZPDZC-1A), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1200-VII	319
--	------------

SUZANA LEP ŠIMENKO	320
PETER POGAČAR	320
JAN ŠKOBERNE	321
DR. MATEJ T. VATOVEC	322
LJUDMILA NOVAK	323
JANJA SLUGA	323
TOMAŽ LISEC	324
UROŠ PRIKL	325
SUZANA LEP ŠIMENKO	326
SAŠA TABAKOVIČ	328
SUZANA LEP ŠIMENKO	329
MARIJAN POJBIČ	330
SAŠA TABAKOVIČ	331
MARIJAN POJBIČ	331
MARIJAN POJBIČ	331
DR. JASNA MURGEL	331
PETER POGAČAR	332
SUZANA LEP ŠIMENKO	333
DR. JASNA MURGEL	334
MAG. TANJA CINK	334
UROŠ PRIKL	335
JANJA SLUGA	335
TOMAŽ LISEC	336
PETER POGAČAR	338
SUZANA LEP ŠIMENKO	338
JANJA SLUGA	340
PETER POGAČAR	340
SUZANA LEP ŠIMENKO	340

8. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O MEDIJIH (Zmed-D), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 1150-VII	341
---	------------

DR. DRAGAN MATIČ	341
DR. DRAGAN MATIČ	341
ANTON PERŠAK	342
DR. MATEJ T. VATOVEC	342
LJUDMILA NOVAK	343
ANITA KOLEŠA	343
ANJA BAH ŽIBERT	343
MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ	344
MARIJA BAČIČ	344

12. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O JAVNEM NAROČANJU (ZJN-3A), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1196-VII	345
--	-----

JERNEJ VRTOVEC	345
MAG. TANJA BOGATAJ	346
MAG. MATEJ TONIN	347
DR. DRAGAN MATIČ	347
NADA BRINOVŠEK	348
BENEDIKT KOPMAJER	349
MATJAŽ NEMEC	350
DR. MATEJ T. VATOVEC	351
JERNEJ VRTOVEC	352
MAG. LILIJANA KOZLOVIČ	353
JERNEJ VRTOVEC	355
MAG. DUŠAN VERBIČ	355
VIOLETA TOMIČ	356
MAG. LILIJANA KOZLOVIČ	357
MAG. LILIJANA KOZLOVIČ	357
MAG. LILIJANA KOZLOVIČ	357
MAG. BOJANA MURŠIČ	357
SIMON ZAJC	358
LJUDMILA NOVAK	358
DR. DRAGAN MATIČ	359
LJUDMILA NOVAK	360
FRANC LAJ	360
JERNEJ VRTOVEC	361
JANKO VEBER	361
DR. MATEJ T. VATOVEC	362
FRANC JURŠA	363
MAG. TANJA BOGATAJ	363
JERNEJ VRTOVEC	364
SIMON ZAJC	364
MAG. DUŠAN VERBIČ	365
JERNEJ VRTOVEC	365

2. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	365
---	-----

13. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	366
--	-----

14. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	366
--	-----

8. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	366
---	-----

12. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	366
--	-----

4. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	366
---	-----

MARTINA VUK	366
16. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	366
17. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	367
ZVONKO LAH	367
SIMON ZAJC	367
ZVONKO LAH	367
SIMON ZAJC	368
18. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	368
19. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	368
21. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA MED VLADO REPUBLIKE SLOVENIJE IN VLADO AZERBAJDŽANSKE REPUBLIKE O MEDNARODNEM CESTNEM PREVOZU (BAZMCP), EPA 834-VI	368
MAG. KLEMEN GREBENŠEK	368
22. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA MED VLADO REPUBLIKE SLOVENIJE IN VLADO GRUZIJE O MEDNARODNEM CESTNEM PREVOZU POTNIKOV IN BLAGA (BGEMCP), EPA 186-VII	369
MAG. KLEMEN GREBENŠEK	369
23. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA O ZRAČNIH PREVOZIH MED VLADO REPUBLIKE SLOVENIJE IN VLADO ZDRUŽENIH ARABSKIH EMIRATOV (BAEZP), EPA 1191-VII	369
MAG. KLEMEN GREBENŠEK	369
24. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA O ZNANSTVENEM IN TEHNOLOŠKEM SODELOVANJU MED VLADO REPUBLIKE SLOVENIJE IN VLADO REPUBLIKE TUNIZIJE (BTNZTS), EPA 1211-VII	369
DR. TOMAŽ BOH	370
25. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI POROŠTVENE POGODBE MED REPUBLIKO SLOVENIJO IN EVROPSKO INVESTICIJSKO BANKO (AVTOCESTE IX) (MPEIBAC), EPA 1214-VII	370
DR. MATEJ T. VATOVEC	370
10. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	371
26.a točka dnevnega reda: PREDLOG KANDIDATA ZA MINISTRA ZA KULTURO, EPA 1220-VII	371
DR. MIROSLAV CERAR	371
DR. DRAGAN MATIČ	372
MAG. MIRJAM BON KLANJŠČEK	372
DR. SIMONA KUSTEC LIPICER	373
ANJA BAH ŽIBERT	373
FRANC JURŠA	374
MARIJA BAČIČ	375

VIOLETA TOMIĆ	376
JOŽEF HORVAT	377
SAŠA TABAKOVIĆ	378
MATJAŽ NEMEC	379
MAG. BRANISLAV RAJIĆ	379
JOŽEF HORVAT	380
BOJAN PODKRAJŠEK	380
TOMAŽ GANTAR	380
ANITA KOLEŠA	381
MARJANA KOTNIK POROPAT	382
MAG. BOJANA MURŠIČ	382
PRIMOŽ HAINZ	382
ANJA BAH ŽIBERT	383
PRIMOŽ HAINZ	383
ANJA BAH ŽIBERT	383
VIOLETA TOMIĆ	384
MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ	385
MARIJA BAČIČ	385
FRANC JURŠA	385
ANJA BAH ŽIBERT	386
PRIMOŽ HAINZ	387
ANJA BAH ŽIBERT	388
DR. LÁSZLÓ GÖNCZ	388
ROBERTO BATTELLI	389
ANTON PERŠAK	389
ANTON PERŠAK	389
15. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O SLOVENSKEM DRŽAVNEM HOLDINGU (ZSDH-1A), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1179-VII	390
MAG. ALENKA BRATUŠEK	390
METOD DRAGONJA	390
TILEN BOŽIČ	391
MAG. MARKO POGAČNIK	393
MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ	394
JANKO VEBER	394
LUKA MESEC	395
JOŽEF HORVAT	397
DR. BOJAN DOBOVŠEK	397
MAG. ALENKA BRATUŠEK	398
JERNEJ VRTOVEC	399
JAN ŠKOBERNE	400
MAG. DUŠAN VERBIČ	401
MAG. ANŽE LOGAR	403
MAG. ALENKA BRATUŠEK	404
MAG. DUŠAN VERBIČ	404
MAG. ALENKA BRATUŠEK	405
MATJAŽ HAN	405
METOD DRAGONJA	406
MAG. ALENKA BRATUŠEK	408
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	409
ROBERTO BATTELLI	410
METOD DRAGONJA	411
MAG. ALENKA BRATUŠEK	411

26. točka dnevnega reda: PREDLOG PRIPOROČILA V ZVEZI Z MIGRANTSKO KRIZO IN UKREPI REPUBLIKE SLOVENIJE ZA NJENO OBVLADOVANJE, EPA 1136-VII.....	411
DR. VINKO GORENAK	412
MAG. LILIJANA KOZLOVIČ	413
BOŠTJAN ŠEFIC.....	414
MAG. BRANKO GRIMS	415
BENEDIKT KOPMAJER.....	419
MAG. BOJANA MURŠIČ.....	420
DR. MATEJ T. VATOVEC	420
JOŽEF HORVAT.....	422
DR. BOJAN DOBOVŠEK	423
DR. DRAGAN MATIČ	424
MAG. BRANKO GRIMS	425
MAG. BRANKO GRIMS	425
DR. LÁSZLÓ GÖNCZ.....	426
JANJA SLUGA	426
ŽAN MAHNIČ.....	427
DR. VINKO GORENAK	428
JANJA SLUGA	431
MAG. BRANKO GRIMS	431
DR. VINKO GORENAK	432
JANJA SLUGA	432
ANITA KOLEŠA.....	432
DR. VINKO GORENAK	433
MARKO FERLUGA	433
DR. VINKO GORENAK	435
EVA IRGL.....	435
JANKO VEBER.....	436
IGOR ZORČIČ.....	438
DR. VINKO GORENAK	439
DR. DRAGAN MATIČ	440
MAG. BRANKO GRIMS	442
DR. VINKO GORENAK	442
DR. DRAGAN MATIČ	444
NADA BRINOVŠEK.....	444
JOŽE TANKO	445
BOŠTJAN ŠEFIC.....	446
MAG. BRANKO GRIMS	450
BOŠTJAN ŠEFIC.....	452
DR. VINKO GORENAK	452
15. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	454
28. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	454
Predlog sklepa o razrešitvi podpredsednice in imenovanju podpredsednika Odbora za zdravstvo, EPA 1208-VII.....	454
Predlog sklepa o spremembi Sklepa o imenovanju članov Sveta Fundacije za financiranje športnih organizacij v Republiki Sloveniji, EPA 1227-VII.....	454
Predlog sklepa o razrešitvi predsednika in imenovanju predsednika Odbora za pravosodje, EPA 1246-VII	454
4. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	454

Državni zbor VII. mandat

19. seja

16., 17., 18., 19. in 20. maj 2016

Predsedujoči: dr. Milan Brglez.....predsednik Državnega zbora
Matjaž Nemec.....podpredsednik Državnega zbora
Primož Hainz.....podpredsednik Državnega zbora

Seja se je začela 16. maja 2016 ob 12.01.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam 19. sejo Državnega zbora, ki je bila sklicana na podlagi prvega odstavka 57. člena Poslovnika Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednje poslanke in poslanci: gospa Erika Dekleva, gospa Irena Grošelj Košnik, gospod Janko Veber, gospod Ivan Škodnik, Matjaž Hanžek, gospod Kamal Izidor Shaker, gospod Peter Vilfan in gospod Ivan Hršak.

Na sejo sem vabil predsednika Vlada, ministrice in ministre ter generalnega sekretarja Vlade k 1. točki dnevnega reda, predsednika Vlade in kandidata za ministra za kulturo gospoda Antona Peršaka k predvideni širitvi dnevnega reda ter predstavnike Vlade vsem točkam dnevnega reda.

Prehajamo na **določitev dnevnega reda** 19. seje Državnega zbora. Predlog dnevnega reda s te prejeli v petek, 6. maja 2016, s sklicem seje. O predlogu dnevnega reda bomo odločali v skladu z drugim odstavkom 64. člena Poslovnika Državnega zbora. Predlogov za umik točke z dnevnega reda seje nisem prejel.

Prehajamo na obravnavo in odločanje o predlogu za širitev dnevnega reda seje. Podpredsednik Državnega zbora gospod Primož Hainz Državnemu zboru predlaga, da dnevni red 19. seje razširi s 26.A točko, to je s Predlogom kandidata za ministra za kulturo. Predlog za širitev ste prejeli v torek, 10. 5. 2016.

Besedo ima predsednik Vlade dr. Miro Cerar kot predlagatelj predloga kandidata za ministra.

DR. MIROSLAV CERAR: Hvala lepa za besedo. Spoštovani predsednik Državnega zbora, spoštovane poslanke in poslanci!

Kot veste, sem 10. maja letos Državnemu zboru poslal pisni predlog kandidata za ministra za kulturo, s katerim sem gospoda Antona Peršaka

predlagala v imenovanje za to pomembno funkcijo. Vse od odstopa dotedanje ministrice za kulturo, 25. aprila 2016, sem s strokovno in politično javnostjo v želji po čimprejšnji kadrovski popolnitvi vladne ekipe opravil več posvetovanj glede možnega naslednika. Gospod Anton Peršak me je prepričal, ker je uveljavljeni strokovnjak s področja kulture in ima pomembne in dolgotrajne politične izkušnje. Prepričan sem, da bo prav zato gospod Peršak pri svojem nadaljnjem delu lahko učinkovito odločal in ukrepal v dobro kulture ter vodil konstruktiven dialog z vsemi deležniki na tem področju. Pomembno je tudi, da Ministrstvo za kulturo čim prej dobi polno opravilno vodstvo, zato predlagam, da se točka dnevnega reda z naslovom Predlog kandidata za ministra za kulturo uvrsti na dnevni red te seje Državnega zbora. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo za postopkovno ima gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Nisem vedel, da je zadeva tako urgentna. Predsednik Vlade je razmišljal nekaj dni, preden je predlog, s katerim se je strinjal, sploh posredoval v Državni zbor. Vendar, gospod predsednik Državnega zbora, ta predlog za širitev dnevnega reda ne izpolnjuje poslovniških pogojev. Namreč, če se hoče odločiti o širitvi dnevnega reda, je to možno samo v primeru, če so zanj nastali razlogi po sklicu seje in če je bilo poslancem poslano in izročeno gradivo, ki je podlaga za uvrstitev na dnevni red seje. To piše v 63. členu, šestem odstavku Poslovnika Državnega zbora. V drugem odstavku 61. člena pa piše: "Državni zbor ne more odločati o zadevah, do katerih ni zavzelo stališče matično delovno telo."

Gospod predsednik, zdaj predlagam vam, da o tej širitvi dnevnega reda ne odločamo, ker niso izpolnjeni formalni pogoji za uvrstitev točke na sejo Državnega zbora. Ključni razlog je

pa v tem, da je predsednik Vlade s tem svojim predlogom zavlačeval, ni pravočasno predlagal in posledično tudi delovno telo ni moglo opraviti tako imenovanega hearinga in predložiti do plenarne seje poročila Državnemu zboru. Kolikor vem, je hearing prekinjen in se bo šele nadaljeval, tako da o tej širitvi v bistvu se niti ne da odločiti, ker niti ne vemo, kakšna bo odločitev delovnega telesa.

Gospod predsednik Državnega zbora, predlagam vam, da v skladu z nalogami, ki jih predsedniku Državnega zbora nalaga poslovnik, ugotovite, da ta predlog za širitev dnevnega reda ne izpolnjuje poslovnih pogojev. K temu ste navsezadnje zavezani z določbami, mislim da 21. člena Poslovnika Državnega zbora. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Osnovna naloga, ki jo je pri takšnih širitvah treba ugotoviti oziroma osnovna stvar je, kdaj je nastal razlog za širitev. Razlog za širitev je nastal po sklic te seje Državnega zbora. Dejstvo je poleg tega, da je takšna uvrstitev takšnega predloga na dnevni red v skladu s celotno parlamentarno prakso, ki smo jo do sedaj poznali. Po drugi strani je pa tudi dejstvo, da v primeru, tudi če ta dnevni red ne bo izglasovan na ta način, obstaja točka dnevnega reda na petku, in to so Mandatno-volilne zadeve.

Tako da gre zgolj za to, da posebej obravnavamo to točko, v nasprotnem primeru, če predlog ne bo izglasovan, ga bomo obravnavali pod mandatno-volilnimi zadevami. Dejstvo je, da s tem ne odstopam od dosedanjih praks, kot so bile v tem državnem zboru. Predlagatelj to prakso gotovo vrsto let spremlja in je tudi njegov predlog v bistvu v nasprotju s tistim, kakor se je običajno počelo to v tem državnem zboru. Ja, to je osnovno pojasnilo. Predlog je bil dan na dnevni red. Obrazložen je bil.

Postopkovno, gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa, gospod predsednik Državnega zbora.

Naprej kar je, mora biti neka osnovna ugotovitev tistega, ki vodi sejo oziroma podpisuje dnevni red in daje predloge za širitev dnevnega reda. Predlog evidentno ne izpolnjuje poslovnih pogojev. To, da je vzrok nastal po sklicu seje, je napaka predsednika Vlade, ker je čakal in razmišljal o predlogu. To je prvič.

Drugič. Predlog za širitev dnevnega reda ne vsebuje predpisanih sestavin. Ena temeljnih je, da je postopek pred Državnim zborom zaključen, to se pravi tudi na delovnem telesu in da se predloži poročilo delovnega telesa k točki dnevnega reda. Poročila k točki dnevnega reda o zaslišanju ministra enostavno ni. Neobičajno je pa to, kar ste še naprej povedali, da se imenovanje ministrov obravnava pod točko mandatne zadeve. Vedno so bila imenovanja ministrov v takih primerih samostojna točka dnevnega reda, tudi ne sodijo

na Mandatno-volilno komisijo. To ni točka Mandatno-volilne komisije, ampak Odbora za kulturo. To, kar vi interpretirate glede dosedanje prakse, mislim, da nima nobene podlage. Če se že sklicujete na dosedanjo parlamentarno prakso, bi jo bilo dobro najprej pogledati in ugotoviti, ali je to res tako, kot vi pravite, ali pa te zadeve ne držijo. Predlagam vam, da v izogib vsem zapletom točko umaknete z dnevnega reda, sploh odločanje o tem, ker ne izpolnjuje pogojev. Če pa koalicija želi to točko obravnavati, pa lahko v skladu s 58. členom Poslovnika Državnega zbora skliče izredno sejo Državnega zbora. To je izhod iz tega, ne pa točka Mandatno-volilne zadeve. Tako bi to v normalnih postopkih v Državnem zboru potekalo.

Primarno pa vas opozarjam, gospod predsednik Državnega zbora, da predlagana širitev ne izpolnjuje pogojev, da se sploh uvrsti k odločanju za širitev dnevnega reda. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Najprej naj ponovim tisto, kar sem že povedal. O ministrih smo glasovali oziroma je do sedaj Državni zbor glasoval bodisi na samostojnih točkah bodisi pod MVK. Točka, eno in drugo je bilo res prevladujoče, je bila vedno samostojna točka. Poleg tega v tem primeru ne gre za poročilo, ki je osnova, na podlagi katerega lahko Državni zbor odloča, in poročilo mora pripraviti ustrezno delovno telo. V tem primeru gre za mnenje, ki je v pomoč predsedniku Vlade. Kdaj in kako predsednik Vlade vloži, pa niste pooblaščen ne vi ne jaz, da bi ocenjevala, izraža se samo politična ocena. Ni pravna ocena, je politična ocena. Državni zbor lahko to točko dnevnega reda, to širitev zavrne ali potrdi. Prej sem povedal samo to, kako se bo zadeva obravnavala v primeru, če pride do zavrnitve. Tako da mislim, da so izpolnjeni po mojem mnenju in v skladu z dosedanjo prakso Državnega zbora tisti pogoji, kot so bili takrat, ko smo določili oziroma širili dnevni red redne seje s takšno točko. Povsem nesmotrno, tudi ta argument obstaja, pa je sklicevati posebno izredno sejo, če so časovni roki, ki jih je treba izpolniti na tej redni seji, izpolnjeni, tako da je možno tudi na tej seji glasovati o predlogu za kandidata za ministra za kulturo.

Postopkovno. Najprej gospod Jože Tanko, upam da ni zopet isto, ker potem zavlačujete tako kot tudi na odboru.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa, gospod predsednik.

Tudi vi bi lahko bolj inovativno odgovorili, če že od mene zahtevate inovativnost. Podlaga za širitev dnevnega reda je 61. člen Poslovnika Državnega zbora in oba odstavka in pa seveda 64. člen v šestem odstavku. Vam bom še enkrat prebral. 61. člen pravi, da Državni zbor ne more odločati o zadevah, glede katerih poslancem ni bilo prej poslano oziroma izročeno ustrezno gradivo. In

drugi odstavek pravi, da Državni zbor ne more odločati o zadevah, do katerih ni zavzelo stališče matično delovno telo, če s tem poslovnikom ni določeno drugače. Tukaj ni, gospod predsednik, nobena dilema v tem, da matično delovno telo ni zavzelo stališča, pa se to imenuje poročilo, mnenje ali kakršnakoli druga oblika akta. Vi, če bi želeli odločati o širitvi dnevnega reda, bi danes morali pri tej točki dnevnega reda imeti tudi poročilo Odbora za kulturo. To je neizpodbitno. Če tega ni, potem ste dolžni ugotoviti, da točka za širitev ne izpolnjuje pogojev za širitev. Pa gre lahko za ministra, gre lahko za kulturo ali pravosodje ali kateregakoli drugega ministra. Jaz vem, vidim, da imate že izkušnje, kako se prezrejo določbe zakonov, pa tudi poslovnika. Ampak, glejte, nekaj pa predsednik Državnega zbora in tudi vlada morata dati nase, če zagovarjata spoštovanje načel pravne države, pravil pravne države, ureditev, po kateri morate delovati.

Gospod predsednik, vam povem še enkrat, točka ne izpolnjuje pogojev za obravnavo, za širitev, ker matično delovno telo ni zavzelo stališča. Če ga je, potem predlagam, da to stališče matičnega delovnega telesa razdelite. Predlagam prekinitve seje za 15, 20 minut in razdelite stališče matičnega delovnega telesa. Lahko se smejite. Okej, tudi to je en izmed načinov ignorance, ki smo jih deležni v tem mandatu. Ampak predlagam, da ta to naredite. Če stališče obstaja, potem so izpolnjeni pogoji za odločanje, če pa tega stališča ni, potem pogoj za širitev dnevnega reda ni izpolnjen, in tudi za odločanje ni izpolnjen. In te parlamentarne prakse, da bi se to delalo na tak način, kot vi predlagate in kot vi vodite Državni zbor, ni. Je ni. To bo spet unikat.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Imamo še dva postopkovna. Odgovoril bom samo na del. Predvsem moram prezreti žalitve. Besedo ima gospod dr. Matej T. Vatovec za postopkovno.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala. Gospod predsednik, jaz mislim, da tu ima kolega Tanko enostavno prav. Vi ste tisti, ki na nek način razlagate poslovnik, ste pa tudi tisti, ki ga morate upoštevati in na nek način tudi braniti. Sklicevanje na parlamentarno prakso je nekaj, kar se rado pogosto počne, ampak vemo vsi, da ta parlamentarna praska je tako zelo spolzka. Včasih pride prav, včasih ne, in se tudi spreminja. Tako da mislim, da na tej točki bi morali predvsem upoštevati tisto, kar so določbe poslovnika. In kot smo slišali, 61. člen je zelo jasan, kar se tega tiče. Stališča ni, matično delovno telo tega stališča ni sprejelo, nimamo pa tudi nobenega zagotovila, da ga bo sprejelo do srede, četrta, petka ali kakšen drugi dan. Tudi če mi to uvrstimo na dnevni red, se lahko zgodi, ko bomo v sredo tukaj imeli točko dnevnega reda, ki ne bo imela enega od temeljnih

elementov, stališča matičnega delovnega telesa. In to bi bil precedens, ki je verjetno seveda nesprejemljiv.

Druga stvar, ki me skrbi v vašem prvem odgovoru, pa je ta, da če ne bo izglasovana širitev, bo to potekalo na točki Mandatno-volilne zadeve. Predvsem je problematično to, da s tem niste povedali nič drugega, kot to, da če bo koalicija odločila, da se bo točka razširila, bo pač ta širitev obveljala. In tu tudi gremo precej onkraj teh poslovniških določil.

Jaz podpiram ta predlog, da se enostavno ne glasuje o razširitvi s to točko dnevnega reda.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Kot del odgovora bom povedal samo to, da matično delovno telo mora v treh do sedmih dneh sprejeti svoje mnenje. Vloženo je bilo prejšnji torek. Veste, da mora.

Besedo ima gospod Franc Jurša za postopkovno.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Hvala za besedo. Lep pozdrav vsem!

V skladu s poslovnikom predlagam 15-minutno pavzo za usklajevanje znotraj poslanske skupine, preden se bomo odločali.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Pri dnevnem redu si ni možno vzeti 15-minutne pavze. Žal.

Postopkovno, dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

Gospod Tanko je, kot dostikrat rečemo, doktor poslovnika. Pogosto hodi po robu, včasih ga zlorablja. Jaz imam srečo, da je predsednik Komisije za poslovnik zraven mene. Vsak normalen novi poslanec, ki je padel v Državni zbor, je vsaj trikrat prebral poslovnik. Matej ga je verjetno vsaj desetkrat. Druga alineja 61. člena zelo jasno pravi, kar pravi. Ta poslovnik bo treba popraviti definitivno, v številnih alinejah je nekoliko nejasen, ampak v tej alineji je zelo enoznačen. Dragi kolega Milan, prosim, da nas kdaj upoštevate. To pa, da nek tak izkušen parlamentarec, kot vodja Poslanske skupine Desus, sedaj hoče na nek način prejudicirati, da je to neka zadeva, o kateri se bo pogovarjala koalicija, kaže pa na to, da ta naša mlada demokracija je imela četrto stoletja malo preveč svobode v nekih praksah, kako interpretirati poslovnik in kako se iti državni zbor. Državni zbor je, kot sem že večkrat povedal, ena ministrica se že za glavo drži, tudi neka forma, in je skrajni čas, da jo začnemo upoštevati. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Mir. Tisto, kar sem imel za povedati, sem povedal. Če je moja interpretacija poslovnika napačna, se obrnite na poslovniško komisijo. Poslovniška komisija v tem trenutku ne zaseda. V tem trenutku zaseda plenarna seja Državnega zbora. Ni smešno, ampak tako je.

Postopkovno dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Spoštovani gospod predsednik! Če je temu tako, predlagam za eno uro prekinitve seje Državnega zbora in nujni sklic poslovniške komisije. Hvala za besedo.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Pred določanjem dnevnega reda ne bomo nujno sklicevali poslovniško komisijo, ampak bomo glasovali o tem predlogu za širitev, ki je že bil oznanjen.

Bi razumel, če bi postopkovno dali pred tem, ne pa po tem, ko smo enkrat prišli že do same točke odločanja o tem predlogu.

Postopkovno, gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala za besedo, gospod predsednik.

Če bi te vaše navedbe glede tega, kaj je kdaj mogoče in kaj ni mogoče, potem bi morali najprej sami sebe omejiti. Na tak način širitev dnevnega reda, kot je predlagana, ni mogoča. Ne izpolnjuje poslovniških pogojev. V 19. členu Poslovnika Državnega zbora piše, kaj je izrecna naloga predsednika Državnega zbora, se pravi, da skrbi, da stvari tečejo skladno s poslovníkom.

Tudi to, kar pravite, da ni možna prekinitve seje, potem niso možni tudi procesni predlogi. Niso možni, ker se seja formalno še ni začela. To, kar pa je bilo predlagano, da se pred odločanjem lahko zahteva prekinitve, pa piše v poslovníku. Poglejte si 73. člen in boste videli, ali se pred odločanjem lahko zahteva prekinitve ali ne. Tukaj nič ne piše, pri katerih glasovanjih prekinitve ni mogoča. Če bi bili nekako bolj razumni do teh predlogov, bi v skladu s prvim odstavkom 73. člena sami prekinili sejo Državnega zbora, odredili čas za razmislek in se potem tudi odločili, tako kot bi bilo smiselno. To se pravi, da se spoštuje poslovnik Državnega zbora, da se predlog za širitev dnevnega reda iz procesnih razlogov zavrne brez odločanja, to mora narediti predsedujoči, tako kot zavrne nekatere amandmaje, za katere pravite, da niso skladni z namenom zakona ali pa ne sodijo k pravi določbam zakona. Tukaj imate poponoma identičen problem.

Jaz mislim, da tako nasilje nad akti te države, ki se dogajajo v tem obdobju, v obdobju te koalicije, pravzaprav niso niti potrebni in smiselni. Kažejo vse o naravi, lahko rečemo zdaj v tem primeru pa režima, ne oblasti, ampak režima, ki ga izvaja nad državnim zborom in državljeni.

Gospod predsednik, še enkrat, točka ne izpolnjuje pogojev za obravnavo, dolžni ste jo sami umakniti, ker poslovniški pogoji niso izpolnjeni in bi bilo konec debate. V nasprotnem primeru, če rabite še kakšno pojasnilo, je pa smiselno prislunhiti predlogom za prekinitve seje, da se zadeva razčisti, bodisi na posvetu koalicije, še bolje pa na Komisiji za poslovnik, ker očitno so zaznali tudi drugi, da gre za

pomemben procesni problem. Pogoji za obravnavo, za širitev točke niso izpolnjeni. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Dve dejstvi. Prvo, razlaga drugega odstavka 73. člena Poslovnika Državnega zbora, ki jo je sprejela poslovniška komisija v 2. točki: "Na podlagi drugega odstavka 73. člena Poslovnika predsedujoči na podlagi zahteve vodje poslanske skupine zaradi posvetovanja v skupini pred odločanjem ne more prekiniti delo Državnega zbora, če gre za sprejemanje odločitev v zvezi z določanjem dnevnega reda seje Državnega zbora po 64. členu Poslovnika."

Drugo dejstvo. Minister za infrastrukturo je bil na 12. seji leta 2013 imenovan v okviru točke Mandatno-volilne zadeve. Tako da smo vsaj kar ste tega tiče povsem na istem, kot smo bili na samem začetku.

Sprašujem predstavnike poslanskih skupin, ali želijo besedo. Ne. Potem zaključujem predstavitev stališč o predlogu za širitev.

Prehajamo na odločanje. Poslanke in poslance prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav. Odločamo o predlogu za širitev dnevnega reda.

Glasujemo. Navzočih je 81 poslank in poslancev, za je glasovalo 45, proti pa 34.

(Za je glasovalo 45.) (Proti 35.)

Ugotavljam, da je predlog za širitev sprejet.

V skladu s časovnim potekom seje bo zbor to točko obravnaval v petek, 20. 5. 2016.

Prehajamo na določitev dnevnega reda v celoti. Zboru predlagam, da za današnjo sejo določi dnevni red, kot ste ga prejeli s sklicem ter s sprejeto dopolnitvijo.

Glasujemo. Navzočih je 80 poslank in poslancev, za je glasovalo 49, proti pa 27.

(Za je glasovalo 49.) (Proti 27.)

Ugotavljam, da je dnevni red 19. seje Državnega zbora določen.

Prehajamo na **28. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA MANDATNO-VOLILNE ZADEVE.**

Prehajamo na obravnavo **Ugotovitve prenehanje funkcije podpredsednice Državnega zbora.** Podpredsednica Državnega zbora mag. Bojana Muršič je 11. 5. 2016 podala pisno izjavo, da odstopa s funkcije podpredsednice Državnega zbora. Državni zbor se na podlagi 202. člena Poslovnika zbora seznanil z naslednjim sklepom: Državni zbor ugotavlja, da je mag. Bojana Muršič 11. 5. 2016 podala izjavo o odstopu s funkcije podpredsednice Državnega zbora, zato ji z današnjim dnem preneha funkcija podpredsednice Državnega zbora. Mag. Bojana Muršič se zahvaljujem za opravljeno delo podpredsednice Državnega zbora.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda, ki jo bomo nadaljevali jutri ob 9. uri.

Prehajamo na 1. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA VPRAŠANJE POSLANK IN POSLANCEV.

V zvezi s to točko dnevnega reda sem v poslovnem roku prejel pisne prijave 34 poslanskih vprašanj. Vrsten red postavljanja poslanskih vprašanj je določen v skladu z 244. členom, drugim odstavkom 245. člena ter 247. členom Poslovnika Državnega zbora.

Na prva tri vprašanja poslancev opozicije in na poslansko vprašanje poslanca vladajoče koalicije bo odgovoril predsednik Vlade. Vsak poslanec oziroma poslanka ima za postavitev vprašanja na voljo tri minute. Predsednik Vlade, ministrice in ministri odgovorijo na vprašanje v največ petih minutah. Če je vprašanje postavljeno več ministrom, imajo vsi skupaj na voljo pet minut za odgovor. Poslanec, ki ne bo zadovoljen z odgovorom, lahko zahteva dopolnitev odgovora, ne more pa postaviti dodatnega vprašanja. Poslanke in poslance prosim, da ste na to pozorni. Obrazložitev zahteve za dopolnitev odgovora poslanec predstavi v dveh minutah, dopolnitev odgovora pa sme trajati največ tri minute. Poslanec, ki je postavil vprašanje, lahko zahteva, da se na naslednji seji opravi razprava o odgovoru predsednika Vlade, ministrice ali ministra. O tem odloči Državni zbor brez razprave. V primeru, da poslanec na postavljeno vprašanje ne bo dobil odgovora, mu morajo predsednik Vlade, ministrica ali minister v 30 dneh predložiti pisni odgovor. Poslanec, ki je postavil vprašanje, na katerega ni bilo odgovorjeno, lahko izjavi, da vztraja pri ustnem odgovoru. V tem primeru bom vprašanje uvrstil na naslednjo redno sejo Državnega zbora.

V zvezi s to točko sta se za danes opravičila dr. Peter Gašperšič, minister za infrastrukturo, in mag. Dejan Židan, minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki mu želim čim prejšnje okrevanje. Na e-klopi je objavljen pregled poslanskih vprašanj, na katera v poslovnem roku ni bilo odgovorjeno.

Prehajamo na predstavitev poslanskih vprašanj. Na prva štiri vprašanja bo odgovarjal predsednik Vlade Republike Slovenije dr. Miro Cerar.

Dr. Matej T. Vatovec imate besedo, da zastavite vprašanje predsedniku Vlade Republike Slovenije dr. Miru Cerarju.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, gospod predsednik. Spoštovani premier!

Nedavno razkritje TTIP Leaks je pokazalo, da so strahovi glede tajnih trgovinskih investicijskih sporazumov ne le upravičeni, ampak predstavljajo bistveno večjo grožnjo, kot smo pričakovali. Dosedanje študije so pokazale, da sporazumi v Sloveniji ne prinašajo nobenih gospodarskih koristi. Študija glede TTIP je pokazala učinke šele na tretji decimalki, študija, ki jo je naročila Vlada Republike Slovenije glede

sporazuma Ceta pa je pokazala simuliran kumulativni učinek na rast BDP v višini približno 0,01 % v naslednjih desetih letih. Rečeno bolj enostavno, pozitivnih gospodarskih učinkov ne bo. Tudi zaradi tega ste verjetno naročili še eno študijo, najbrž s pričakovanjem, da bo pokazala drugačne rezultate. Kar pa izhaja iz teh študij, so negativne posledice. Morda poznate študijo Capalda, ki je ugotovil, da bo v Evropski uniji izgubljenih več kot pol milijona delovnih mest, vendar je to le ozek gospodarski vidik. Dejstvo je, da bo velik negativni vpliv na kmetijstvo, zaradi sprememb patentne zakonodaje pa lahko pride do velikih ovir za farmacevtsko industrijo. Verjetno ni treba poudarjati, da gre za dve osrednji panogi v Sloveniji. Še bolj zaskrbljujoč pa je arbitražni mehanizem tako imenovani ICS, ki bo državno suverenost podredil paralelnemu sodstvu, nad katerim bodo roke držale multinacionalke. Kako škodljiv je takšen mehanizem, pričajo primeru Phillip Morrisa, ki je tožil Urugvaj zaradi zaostrovanja ukrepov proti kajenju. Tudi Republika Slovenije je že bila deležna takih tožb Interbrea v primeru obravnave pri prodaji Pivovarne Union. Iz dokumentov, ki jih je razkril nizozemski Greenpeace je jasno, da ZDA zdaj nekaj mesecev pred zaključkom pogajanj še vedno vztrajajo pri tem, da se znižajo standardi na področju hrane in okolja. In to, da gre za standardne regulacije, ki se bodo neposredno dotikale življenj vseh nas, je najbrž več kot jasno, od prehranskih standardov do socialnih standardov in ne nazadnje do delavskih in potrošniških pravic.

Zadnji dogodki, predvsem razkritje nizozemskega Greenpeaca so spremenili tudi stališče nekaterih predstavnikov Vlade. Tu se ne moremo znebiti občutka, da kljub škodljivosti, ki jo prinašajo takšni sporazumi, bo Vlada še naprej podpirala in nadaljevala z razgradnjo vseh standardov, ki so bili doseženi v zadnjem stoletju, in predvsem povzročila škodo, ki je družbena in okoljska z daljnosežnimi posledicami.

Zato vas sprašujem:

Se vam ne zdijo netransparentni postopki pri sprejemanju in obravnavi teh dokumentov nesprejemljivi?

Ali ste se sami osebno seznanili z vsebino dokumentov teh sporazumov?

Kako boste zavarovali interese državljanek in državljanov predvsem na področjih, ki sem jih prej omenil, glede na to da podpirate nadaljevanje pogajanj?

Ali podpirate idejo, da se o sporazumih izrečejo državljanke in državljanji?

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predsednik Vlade Republike Slovenije dr. Miro Cerar, imate besedo za odgovor.

DR. MIROSLAV CERAR: Hvala lepa za vprašanje, spoštovani poslanec dr. Vatovec.

Pogajanje o tem trgovinskem sporazumu med Evropsko unijo in ZDA, če najprej omenim tega, tako imenovani TTIP, dejansko sproža številne pomisleke in bojzani, ki se pojavljajo tako pri nas kot v drugih članicah Evropske unije, pri čemer pa so, vsaj za enkrat lahko rečemo, v precejšnji meri neupravičeni. Ampak ne glede na to menim, da se je tako obsežnih in pomembnih pogajanj treba lotiti z vso resnostjo, pozornostjo in odgovornostjo in seveda s pravo mero transparentnosti. In prav to tudi počnemo. Vlada na več ravneh vseskozi tudi sledi prepričanju, da je zelo pomembno, kakšna je kvaliteta, torej tudi vsebinski iztržek teh pogajanj, zato si prizadevamo, da pogajanja ne bi pospeševali. Zdi se nam vsebina pomembnejša od hitrosti. Kot je znano, in to naj zelo jasno ponovim, Slovenija pogajalski proces za ta trgovinski sporazum med Evropsko unijo in ZDA podpira pogojno. Podpiramo ga pogojno zato, ker že od vsega začetka, tudi začetka mandata te naše vlade, zelo jasno izpostavljamo svoja pričakovanja in zadržke, za katere pričakujemo, da bodo spoštovani. Med take ključne zadržke ali vprašanja uvrščamo naslednje. Naj jih nekaj navedem. Vsekakor trdno zagovarjamo najmanj ohranitev obstoječega nivoja zaščite na področju zdravja ljudi, živali, rastlin in okolja ter tudi ohranitev nivoja javnih storitev. Torej ti standardi se ne smejo poslabšati. Drugič. Za občutljive kmetijske izdelke mora biti predvidena posebna obravnava v obliki tarifnih kvot. Tudi tu predvidevamo, da morajo biti sprejeti varovalni mehanizmi. Še posebej nismo naklonjeni oziroma nasprotujemo predlagani vključitvi mehanizma investicijske zaščite v sporazum, torej to, kar ste sami omenili. Tukaj smo zelo jasni. Zahtevamo tudi jasno in nedvoumno navajanje ohranitve previdnostnega principa v poglavju o regulatornem sodelovanju in ne nazadnje prepričani smo, in to je zelo pomembno, da gre za sporazum mešane narave, kar pomeni, da mora o končni različici sporazuma glasovati tudi ta nas spoštovani državni zbor. Se pravi, pogajanja so še v teku. Je še kar nekaj časa in faz, da pripeljejo do nekega rezultata. Do tedaj, dokler ne bodo zaključena, ne moremo še govoriti o konkretni zelo jasni vsebini. Ko bo ta vsebina določena na ta način, jo bo končno obravnaval v Sloveniji tudi Državni zbor. Podobna stališča zagovarjamo, torej stališča o tem, da je treba zavarovati vse te pomembne standarde, ki sem jih omenil, tudi pri sporazumu med Evropsko unijo in Kanado, imenovanem Ceta. Naj rečem, da je bila ta tematika že večkrat obravnavana tudi v Državnem zboru. Samo ta mesec je bila obravnavana dvakrat in kot veste, se predvideva v kratkem tudi predstavitev javnih mnenj na to temo. Vlada vse to vseskozi podpira, da je postopek odprt, da je diskusija odprta, dojemljivi smo seveda za vsako pobudo tudi s strani Državnega zbora, strokovne javnosti, civilnih iniciativ, torej civilne družbe in tako naprej.

Kar zadeva nedavno razkritje nekaterih dokumentov s strani nevladne organizacije Greenpeace, je treba reči, da gre za objavo delovnih dokumentov, ki se pripravljajo sproti glede na napredek v teh pogajanjih. To nikakor niso neka dokončna besedila. Je pa treba razumeti, da del takih tovrstnih pogajanj vedno poteka tajno, kajti vsaka stran ima neka pogajalska izhodišča, ki jih ne želi razkrivati drugi strani. In ta pogajalska izhodišča, ki so tudi zapisana v nekaterih od teh dokumentov, so seveda včasih mestoma zelo ostra, ampak to nikakor ne pomeni, da bo na koncu sprejemljiv ali sprejet takšen zaključek pogajanj, ki bi pomenil kršitev teh standardov, ki sem jih omenil. Naj pa ponovim, da v trenutku, ko bo to možno, bomo v celoti tudi mi zahtevali objavo kompletnega dokumenta. Obravnavan bo na Vladi, obravnavan bo predvsem tudi v Državnem zboru in nikakor se ne sme zgoditi, tu smo na isti valovni dolžini vsi skupaj, da bi kakorkoli poslabšali te prehranske in druge standarde, ki sem jih prej izrecno omenil. Zadostna mera transparentnosti je tudi naš imperativ.

Kar zadeva strokovne raziskave, ekonomske, so ocene različne. Mnoge pravijo, da bo ta sporazum prinesel Evropski uniji večjo konkurenčnost v svetovnem merilu, rast BDP. Za Slovenijo se ocenjuje, da bo ta korist manjša ali pa neznatna, vendar pa moramo upoštevati, da če bo šlo celotni Evropi bolje, je tudi Slovenija, ki večinoma ... / izklop mikrofona/

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Dr. Matej T. Vatovec, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala.

Predvsem na 1. točki, kar se tiče odgovornosti in transparentnosti, sedaj že v tej prvi fazi, kot potekajo pogajanja, je ta postopek skrajno nedemokratičen, netransparenten. Najprej zato, ker se do teh dokumentov praktično ne da dostopati. Sedaj v tem zadnjem času se lahko poslanci z njimi posvetujemo. Niste mi odgovorili, če ste vi pogledali te dokumente. Predpostavljam, da ne. Prijavila se nas je manj kot petina, javnost pa je seveda obveščena predvsem prek žvižgačev in tistega, kar uspejo pokriti mediji. Da so ta pogajanja takšna, se pravi netransparentna, mislim, da je popolnoma jasno in da je tudi predvsem neprimerno. Vi ste trdili, da gre za neke številčne pomisleke in bojzani, ki so v veliki meri neopravičene. Tukaj bi vas rad napotil na primer, ki ga je pokazal ravno sporazum s Kanado. To gre za precedens. Končno besedilo poznamo, je v pravno prečiščeni obliki in nakazuje na mehanizme, ki so prisotni v takšnih sporazumih. Sedaj Slovenija je zahtevala ratifikacijo v Državnem zboru, Evropska komisija temu nasprotuje. Če pa bo prišlo do tega razpleta, bo še vedno možno, da bo klavzula začasne veljavnosti na nek način predstavljala obvod teh ratifikacij, tako da bodo ti sporazumi

začeli veljati, preden jih bodo parlamenti ratificirali. Kanada in Evropska komisija sta tudi obljubili, da mehanizma ICS ne bo v končnem besedilu, potem v končni redakciji pa je bil uvrščen. Jaz mislim, da ta pogajalska izhodišča, ki jih izpostavljate, in da gre za relativno varne sporazume, nikakor ne vzdržijo in sklep je ta, da bomo podobno verjetno kot pri Ceti tudi v tem primeru potegnili kratko, tako da tukaj bi rad dodatno pojasnilo:

Kako si predstavljate, da bomo prišli do tega, da bodo ta pogajalska izhodišča, ki jih vi izpostavljate, dosežena, če smo videli v primeru Cete, da so enostavno preslišana, ko se ... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predsednik Vlade Republike Slovenije dr. Miro Cerar, imate besedo za dopolnitev odgovora.

DR. MIROSLAV CERAR: Hvala lepa.

Naj najprej dokončam tisti stavek, ki ga prej nisem, torej raziskave so različne. Nekatere zatrjujejo, da bo ta sporazum zelo koristil Evropski uniji, drugi navajajo, da manj. Zato se je prav Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo se odločilo in Vlada to podpira, da ob zaključku pogajanj, ko bodo že znane konkretne vsebine, naroči novo študijo učinkov, ker takrat bo ta študija relevantna, ker bo lahko zelo zanesljivo dela neke odgovore na vprašanja, ki so sedaj še nejasni oziroma zgolj pogojni.

Druga zadeva. Mi vemo, da je Slovenija izvoznik v širšo regijo, tudi v evropske države, denimo v Nemčijo. Vsi vemo, da če se bo na podlagi tega sporazuma okrepilo trgovinsko sodelovanje med Evropo in ZDA, denimo na področju avtomobilske industrije, bo to izjemna spodbuda in tudi ugodno za naše izvoznike. To sem dal samo kot primer. Se pa strinjam, da je treba biti tudi tukaj zelo previden. Ne bi rekel, da je to nedemokratičen postopek. Res je, da je deloma netransparenten, kajti to je narava takšnih pogajanj, da se v procesu pogajanj ne razkrivajo vse vsebine. Ampak Slovenija vseskozi zahteva, tudi skupaj z drugimi članicami Evropske unije, vsaj mnogimi, da se bo ta sporazum vedno bolj razkrival. Ko bo zaključen proces pogajanj, sem poudaril, bomo imeli vse na mizi, in takrat bo ne nazadnje ponovno tudi Državni zbor Republike Slovenije tisti, ki bo lahko o tem tudi soodločal in odločal dokončno. Nikjer se ne bo zadeva izmuznila demokratični kontroli in tega tudi naša vlada ne bi nikoli podprla.

Prizadevali si bomo v teh pogajanjih, da spodbujamo ohranitev teh prehrabnih standardov, vse tisto, kar služi za naše zdravje, zdravje naših ljudi, za javne storitve, da se tukaj zadeve ne poslabšajo za naše državljanke in državljane. Če pa bi kje bila kakšna grožnja, pa bomo seveda zoper to zelo ostro nastopili, tako kot smo tudi sedaj, in verjamem, da bomo imeli v vas, spoštovani poslanci, tukaj podporo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Dr. Matej T. Vatovec, imate besedo za postopkovno zahtevo, da se na naslednji seji opravi razprava o odgovoru predsednika Vlade Republike Slovenije dr. Mira Cerarja.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Premier je govoril o študijah, ki kažejo na večjo konkurenčnost, ki jo bodo pripeljali ti sporazumi. Tu bi jaz omenil še eno študijo, ker se pogosto omenjajo ti neposredni gospodarski učinki prek poslovanja z drugimi državami članicami Evropske unije. Gre za študijo Evropskega sveta za zunanje zadeve, ki Slovenijo postavlja na zadnje mesto med vsemi državami članicami, in to slabo mesto utemeljuje s tem, da imata Slovenija in ZDA podobno strukturo izvoza v države EU, slovenski izvoz pa ni kompatibilen z ameriškim uvozom, tako da bo slovensko gospodarstvo dodatno obremenjeno zaradi konkurenčnejših ameriških izvozov, ki bodo Sloveniji odvzeli EU tržišče. Poleg tega je treba poudariti, da študije, ki so TTIP naklonjene, ne kažejo večjih učinkov pri gospodarski rasti, kot sem že prej povedal. Seveda imamo študije in študije, ki pa v večini kažejo na to, da bo verjetno Slovenija pa tudi najbrž druge države članice Evropske unije utrpeli škodo zaradi teh sporazumov. Stališče Republike Slovenije poudarja, da nekateri deli investicijske politike niso v rokah Evropske unije oziroma Evropske komisije, ki pa bo očitno vztrajala ravno pri tem – na začasni veljavnosti teh sporazumov, kar ne pomeni nič drugega kot to, da bodo začeli začasno veljati pred ratifikacijo v nacionalnih parlamentih – in bo tako preprosto obšla ta problem. Tako da tu z odgovorom vsekakor nisem zadovoljen. Bistvo teh sporazumov, to moram tudi še poudariti, ni odprava carin ali trgovinskih ovir, ki so že zdaj relativno majhne, ampak zaščita investicij in dostopa do trga na račun vseh standardov, o katerih govorimo.

Tako da dokumenti, ki jih je razkril Greenpeace, kažejo zgolj na to, da ZDA vztrajajo pri zahtevah, ki so absolutno nesprejemljive tudi z vidika sklepov in deklaracij, ki jih je tudi ta državni zbor že presojal in predvsem razkrivajo, da pogajalska ekipa Evropske unije teh stališč ni nevtralizirala in jih verjetno tudi ne namerava. Dogaja se nam možnost, da bo Slovenija pa tudi druge države članice še bolj gospodarsko nazadovale, s tem se bodo samo še poglobile težave, ki jih imamo, revščina, nezaposlenost, uničenje socialne države, drastično znižanje zdravstvenih, prehranskih, okoljskih standardov in mislim, da to, kar smo slišali v odgovoru, je zgolj izmikanje realnim posledicam, ki jih lahko imajo takšni sporazumi.

Verjamem, da si nihče od nas v tej dvorani ne želi potisniti Slovenije v tak položaj, zato je nujno, da se o tem opravi splošna razprava v Državnem zboru. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Dr. Matej T. Vatovec, o vašem predlogu bo Državni zbor odločil jutri, v torek, 17. maja 2016, v okviru glasovanj.

Gospa Iva Dimic, imate besedo, da zastavite vprašanje predsedniku Vlade Republike Slovenije dr. Miru Cerarju.

IVA DIMIC (PS NSi): Hvala za besedo, spoštovani predsednik Državnega zbora. Spoštovani gospod predsednik Vlade!

Stanje v slovenskem kmetijstvu je resno in se še strmo poslabšuje. Cene pridelkov močno padajo in kmetje s prodajo nekaterih sploh ne pokrivajo več stroškov. Naj omenim nekaj najbolj kritičnih primerov: mleko, goveje in svinjsko meso, jabolka. Cena gozdno-lesnih asortimentov je padla tudi do 50 % zaradi slabše kvalitete, ki je posledica žledoloma. Naravne nesreče so vedno bolj pogoste, suše, poplave, žledolomi, plazovi, množičen napad podlubnikov ter seveda zadnji snegolom in pozeba. Vse to pa vpliva na ekonomski položaj kmeta za naslednjih nekaj desetletij. Ob vsem tem pa vaša vlada predlaga v sprejetje zakone, na primer zadnjega o ugotavljanju katastrskega dohodka, uvedbo davčnih blagajn ter zgrešeno ustanovitev državnega podjetja Slovenski gozdovi, d. o. o, ki bodo kmete še bolj udarili.

Spoštovani predsednik Vlade, sprašujem vas: Ali res želite z vsemi temi ukrepi prisiliti kmete k opuščanju kmetijske dejavnosti ter izprazniti podeželje?

Posledično bo samooskrba še slabša, podeželje pa še bolj zaraščeno, mladi bodo raje odhajali v mesta, kjer prevečkrat končajo na plečih države kot prejemniki socialnih transferov. Zahvaljujem se vam za odgovor.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predsednik Vlade Republike Slovenije dr. Miro Cerar, imate besedo za odgovor.

DR. MIROSLAV CERAR: Hvala za vprašanje, spoštovana gospa poslanka Dimic.

Naj najprej zelo jasno povem, da ukrepi Vlade na področju kmetijstva so usmerjeni k ciljem ohranjanja in spodbujanja kmetijske dejavnosti še zlasti med mladimi. Tako da ta črna slika, ki jo je začel slikati že prej spoštovani poslanec na drugi strani in jo zdaj rišete naprej, enostavno ne vzdrži. Vlada deluje točno v tej smeri, v kateri spodbujamo kmetijstvo in zato smo za podporo kmetijstvu sprejeli različne ukrepe. Tako denimo vsaj v okviru skupne kmetijske politike za neposredna plačila za kmetijstvo za obdobje 2015–2020 se predvidevajo sredstva v višini 815 milijonov evrov, v okviru programa razvoja podeželja 2014–2020 pa 1,1 milijarde evrov.

Pri tem posebno pozornost namenjamo naslednjim področjem: Ukrepi za samooskrbo. Mi vemo, kako pomembna je za Slovenijo samooskrba. Vlada jo spodbuja in tu bi želel še posebej izpostaviti nedavno spremembo

Zakona o javnem naročanju, ki spodbuja nabavo lokalnih živil s tem, ko kot kriterij za izbor živil uvaja tudi čim nižje okoljske stroške zaradi transporta živil in sheme kakovosti. Zavedamo se pomena mladih v kmetijstvu. Na njih stoji prihodnost našega kmetijstva, zato jim namenimo posebno pozornost. Zato je ena izmed pomembnih razvojnih potreb in prioritet našega kmetijstva izboljšanje starostne strukture nosilcev kmetijskih gospodarstev.

Že od leta 2007, kot veste, se v okviru Programa razvoja podeželja Republike Slovenije uspešno izvaja ukrep Pomoč mladim prevzemnikom kmetij. In ta bo v novem programskem obdobju 2014–2020 dala mladim še večji poudarek, saj za ta ukrep namenjamo 60,6 milijonov evrov sredstev.

Vemo, da so razmere na kmetijskih trgih negotove tudi zaradi tega, kar ste pravilno omenili, naravne nesreče, žledolomi in tako naprej, pa tudi politični dejavniki, kot je denimo ruski embargo. Tudi tukaj Vlada stalno sprejema ukrepe za blažitev teh situacij. Tako denimo smo že sprejeli sklep, da se prične z ocenjevanem škode, ki je nastala ob nedavni pozebi na trajnih nasadih, vinogradih in sadovnjakih in poljščinah po celotni državi. Zdaj bomo ocenili škodo, da bomo potem lahko na podlagi tega pripravili in uveljavili ukrepe za blažitev posledic škode na najbolj prizadetih kmetijskih gospodarstvih. Kot veste, sanacija posledic žledoloma poteka že od leta 2014, tukaj pa si obetamo še dodatne pozitivne učinke zaradi novega zakona o gospodarjenju z gozdovi, kajti ta zakon predvideva točno tista dejanja, kot so sečnja, spravilo, negovalna in varstvena dela, gradnja in vzdrževanje gozdne infrastrukture, ki jih zdaj po novem kot pogodbeni izvajalci dobijo tudi hribovski in gorski kmetje. Torej hribovski in gorski kmetje bodo na ta način dobili možnost ustvarjanja dodatnega vira dohodka na kmetijo.

Glede ukrepov davčne politike, ki ste jih omenili, naj poudarim, da je eden od osnovnih ciljev Zakona o davčnem potrjevanju računov zagotovitev enake davčne obravnave vseh davčnih zavezancev. Tukaj sledimo načelu tudi pravične in nediskriminatorne davčne obremenitve, kar je pošteno. Je pa res, da obstajajo tudi določene izjeme. Tako denimo k izdaji računov niso zavezane kmetije, ki se jim dohodek določi pavšalno in ki niso vključene v sistem davka na dodano vrednost. Da bi dosegli enakopravno obravnavo in pravičnost obdavčitve, smo v fazi sprejemanja tudi zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka, ki ga omenjate. Torej pripravljamo rešitve za ta predlog. Poudarjam, da ga pripravljamo skupaj, v stalnem dialogu s strokovnjaki s področja agrarno-ekonomske stroke, s predstavniki Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije ter Sindikata kmetov Slovenije.

Prepričan sem, da naša kmetijska politika, kot sem že rekel, nikakor ni zgrešena in da bodo vsi naštetih in tudi nekateri drugi ukrepi, za katere nimam časa, da bi jih predstavil,

pokazali, da prizadevanje naše vlade slovenske kmete odvrča od tega, da bi zapuščali kmetije, pač pa jih spodbuja k temu, da bi dejansko vztrajali pri kmetijski dejavnosti. Vlada bo s to svojo usmeritvijo nadaljevala. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospa Iva Dimic, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

IVA DIMIC (PS NSI): Spoštovani predsednik Vlade, jaz sem pričakovala, da boste danes že lahko povedali kakšne končne ali pa konkretne podatke o stanju kmetijstva za leto 2015. V Državnem zboru še vedno nimamo teh podatkov, želimo jih videti, pa sem predvidevala, da boste vi vseeno lahko razpolagali s takimi podatki. Davčno potrjevanje računov za enakopravno obravnavo in pravično obdavčitev. Mi smo povedali, da si želimo tako pravično obdavčitev in enakopravno obravnavo, ki bo omogočala našim kmetom, da bodo konkurenčni, seveda po vzoru Avstrije, ker vsi konkuriramo približno na istem področju. Ampak naj samo povem, da je padec mleka za 30 % po padcu mlečnih kvot povzročil izredne razmere v slovenskem kmetijstvu. To je padec, zaradi katerega po naših podatkih, ki smo jih pridobili tudi prek Kmetijsko gozdarske zbornice, gresta dve kmetiji na teden na boben. To pomeni, dve kmetiji propadeta zaradi padca cen mleka po padcu mlečnih kvot, kar ni zanemarljiv podatek in je seveda zaskrbljujoč.

Pa še glede katastrskega dohodka, gospod predsednik Vlade. Februarja 2014 nas je močno prizadela naravna katastrofa žled, potem porast podlubnikov. Strokovnjaki na Zavodu za gozdove opozarjajo, da se bo to nadaljevalo še nekaj naslednjih let. Lastniki so morali posekati praktično ves les in ga prodati po sramotno nizkih cenah.

Zato vas, gospod predsednik Vlade, kot prvega ministra sprašujem:

Kako lahko dovolite, da v takih razmerah vaš finančni minister in njegovi podrejeni z novim zakonom o katastrskem dohodku načrtujejo dvig obdavčitve teh ljudi in tako zdelanih gozdov za 500 %, kot je pred tednom dni povedala državna sekretarka Vraničarjeva?

Podatek imam, da s 14 na 73 evrov na hektar.

Kako lahko kaj takega sploh pomislite ... / izklop mikrofona/

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predsednik Vlade Republike Slovenije dr. Miro Cerar, imate besedo za dopolnitev odgovora.

DR. MIROSLAV CERAR: Hvala lepa.

Kar zadeva to zadnje, zadnji del vašega dopolnilnega vprašanja, nimamo namena nikogar v vladi ustavljati. Vlada deluje enotno. Mi smo se koalicijsko sporazumeli. Kot sem tudi povedal, smo v stalnem sodelovanju z agrarno-ekonomsko stroko, s Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije in Sindikatом kmetov in se o

teh zadevah konstruktivno pogajamo in iščemo skupne rešitve. Tako ne gre za nek enostranski ukrep s strani Vlade, ampak za strokovno in politično preiščen ukrep, ki bo uvedel bolj pravične in enakopravne standarde na tem področju.

Kar zadeva sektor mleka. Res je, kriza je huda, se strinjam, zaradi ruskega embarga. Slovenija je tisto pomoč EU v višini 1,3 milijona evrov, ki je že predvidena s strani Evropske unije, na tem področju, pomoč kmetom zaradi mleka, enostavno že sama dopolnila z nacionalnimi sredstvi v višini 100 %. Tako smo slovenskim rejcem že izplačali do sedaj 2,7 milijona evrov in še naprej bomo na tem področju pomagali vsem tistim, ki so utrpeli škodo na področju sektorja mleka.

Tudi sektor sadja in zelenjave je prizadet zaradi ruskega embarga. Zato Slovenija skupaj z EU že od leta 2014 izvaja podporne ukrepe za kmete. Izvajamo tudi ukrep umika s trga z brezplačno razdelitvijo humanitarnim in drugim organizacijam. Rdečemu križu, Karitasu, vrtcem, šolam, domovom za ostarele in tako dalje dajemo sadje in zelenjavo. Tako smo doslej razdelili brezplačno tisoč 817 ton jabolk v vrednosti 716 tisoč evrov. Vlada je na vseh teh področjih aktivna. Zavedamo se težav, ki jih omenjate, in jih rešujemo z največjo možno hitrostjo v okviru javnofinančnih in drugih zmožnosti. Si pa, kot vidite, na vseh sektorjih prizadevamo in si bomo tudi v naprej, da naše kmetije ohranimo, da mlade zadržimo na kmetijah. Kot sem rekel, več kot 60 milijonov je predvideno za to. Prepričan sem, da bomo s sodelovanjem s stroko, z zbornico, s samimi kmeti v dialogu vedno znova našli tudi prave rešitve. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospa Iva Dimic, imate besedo za postopkovno zahtevo, da se na naslednji seji opravi razprava o odgovoru predsednika Vlade Republike Slovenije dr. Mira Cerarja.

IVA DIMIC (PS NSI): Spoštovani predsednik, niste mi prepričljivo odgovorili, zakaj namerava država vse kmete, lastnike gozdov naenkrat, ko so jim bile vzete vse, govorim tudi o lovskih pravicah, udariti še s 5-krat večjo obdavčitvijo gozdov. Omenjali ste participacijo v postopku sprejemanja Zakona o katastrskem dohodku, pa vendarle naj povem, da ne vem, zakaj taka nuja. Ali imamo v državi izredne razmere, da so vsi deležniki, ki so bili in ste jih našli, od sindikata do zveze lastnikov gozdov in so imeli čas samo 48 ur, da pripravijo pripombe, in to šele čez vikend. Mislim, da sedaj ravno sedijo na finančnem ministrstvu. Zakaj taka časovna presija in zakaj vendarle, ko lastnik gozda nima nobene pravice iz naslova lova, nabiralništva, tako enormno povečanje. Zaradi tega predlagam razpravo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospa Iva Dimic, o vašem predlogu bo Državni zbor odločil jutri, v torek, 17. maja 2016, v okviru glasovanj.

Mag. Alenka Bratušek, imate besedo, da zastavite vprašanje predsedniku Vlade Republike Slovenije dr. Miru Cerarju.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS NP): Najlepša hvala za besedo.

Spoštovani predsednik Vlade! Glavna parola stranke Mira Cerarja pred volitvami je bila pravna država. Tudi sami ste velikokrat to izpostavljali. Samo dve vaši izjavi, toliko da si osvežimo spomin. Na institucionalni ravni se zaupanje med državljani in državo ustvarja predvsem s spoštovanjem pravne države ter temeljnih družbenih vrednot. To je ena. In druga. V politiko bomo pripeljali nove neobremenjene ljudi z veliko strokovnega znanja in z zavestjo, da je treba Slovenijo dvigniti v pravni in politični kulturi. V uvodu zbornika Pravna država, katerega soavtor ste tudi sami, je med drugim zapisano, da gre pri pravni državi, če jo razumemo kot pravično in socialno državo, za ideale. Za pravno državo na splošno velja, da ustava in zakoni obravnavajo vse pravne subjekte enako in predvidljivo.

Spoštovani premier, od kar ste prevzeli funkcijo, ki jo zasedate, bosta minili dve leti. Zanima me:

Kako se je vaš pogled na pravno državo spremenil od takrat, ko ste o njej predavali na fakulteti in se z njo srečevali predvsem v teoretičnem smislu, do danes, ko je vaše delo veliko bolj praktične narave?

Kot predsednik Vlade morate vsak dan sprejemati pomembna odločitve, ki brez dvoma prispevajo k uresničevanju načel pravne države. Prav tako se z uresničevanjem načel pravne države srečujete pri sodelovanju z drugimi institucijami, kot so sodišča, policija in tudi Državni zbor.

Ali je po vašem mnenju sprejemljivo in v skladu z idealom pravne države, da ima največja vladna stranka v rokah izvršno vejo oblasti, predsednika Vlade, zakonodajno vejo oblasti, predsednika Državnega zbora in dve ministrstvi, povezani z delovanjem pravne države, Ministrstvo za notranje zadeve in Ministrstvo za pravosodje?

Vse to je v rokah največje vladne stranke.

Ali je kršenje zakonov potrebno sankcionirati ali je dovolj, da si naš in ti bomo zaščitili hrbet brez posledic?

Ali je res dopustno, da ne upoštevamo pravnomočnih odločitev sodišč, še posebej najvišjega, to je Ustavnega? Je to za Stranko modernega centra in vas osebno sprejemljivo in dopustno?

Spoštovani predsednik Vlade, zanima me:

Kako daleč smo po vašem mnenju danes, dve leti po nastopu vašega mandata od ideala pravne države?

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predsednik Vlade Republike Slovenije dr. Miro Cerar, imate besedo za odgovor.

DR. MIROSLAV CERAR: Hvala lepa za vprašanje, spoštovana gospa poslanka Bratušek.

Pravna država je res še vedno ena temeljnih nalog za danosti naše vlade, tudi Stranke modernega centra, za katero ugotavljate, da je največja vladna stranka. Brez kvalitetne pravne države, brez države, ki je dovolj pravična, ki ima dobro zapisane zakone in ki jih tudi seveda izvaja, Slovenije ne more prosperirati. Ne more prosperirati niti gospodarstvo, kajti potem podjetja, podjetniki niso varovani, ne more prosperirati noben drug družbeni podsistem, niti posamezni državljani, kajti potem so v svojih pravicah ogroženi. Zato si, sem si vedno in si bom prizadeval predvsem za to, da krepimo to pravno državo, ki pa smo jo, kot ste sami omenili, v preteklih letih v marsičem zanemarjali oziroma nismo razumeli njenega pomena. Zato naša vlada še posebej poudarja in tudi sam na prvem mestu, da je treba spoštovati delo, pristojnosti in odločitve sodišč, pravosodnih inštitucij nasploh in vseh drugih avtonomnih, neodvisnih institucij, ki sprejemajo pravno relevantne odločitve. Vsaka mora v svojih okvirih opraviti svoje delo in treba je vzpostavljati in izvajati ustrezen nadzor.

Prav tako je treba sprejemati sproti ukrepe za izboljšavo stanja. Naj jih nekaj navedem. V slabih dveh letih je naša vlada pri krepitvi institucij pravne države skupaj z Državnim zborom, torej v okviru koalicije in tudi v vami vsemi, storila nekaj naslednjih korakov: dvignili smo zagrožene kazni za korupcijska kazniva dejanja zoper gospodarstvo in uradno dolžnost, s čimer smo tudi podaljšali zastaralne roke, tako da je zdaj dovolj časa, da bodo nekateri, ki so v preteklosti storili takšna dejanja, še vedno lahko odgovarjali; okrepili smo učinkovitost pregona davčnih zatajitev in zlorab notranjih informacij; zamejili smo možnosti zlorab in izigravanja nastopa in odloga zaporne kazni – vemo, koliko ljudi v Sloveniji se je izogibalo nastopanju zaporne kazni, to v prihodnje ne bo več na ta način mogoče; zakrpalimo smo, da rečem po domače, luknje v stečajni zakonodaji, ki so dopuščale zlorabo odpusta obveznosti pri osebnem stečaju – vemo, koliko zlorab je bilo pri osebnem stečaju, to smo zdaj zakonodajno preprečili in v praksi se ne bo moglo tako zlorabljati; bankam smo prepovedali prednostno poplačilo iz socialnih transferjev za tako imenovane administrativne stroške pri uresničevanju sklepov o izvršbi; povečali smo transparentnosti in možnost dostopa do podatkov iz sodnega in poslovnega registra; obljubili smo pripravo, torej ne obljubili, pardon, sprejeli smo zakonski paket ki je dal ustrezno podlago za implementacijo priporočil GRECO, kar je seveda obljubljala prejšnja vlada. To smo zdaj mi naredili.

Imate prav, naša stranka, Stranka modernega centra kot največja v vladi in koaliciji ima pod pristojnostjo dve pomembni ministrstvi, za notranje zadeve in za pravosodje. Ampak ravno zato jih ima, ker je dobila največje zaupanje na volitvah in ker se je najbolj izpostavila kot stranka, ki ji je mar za pravno državo, da bodo državljani varovani v svojih pravicah, pravočasno in podobno in zdaj seveda maksimalno delamo. Jaz mislim, da ste vsi opazili, koliko dela je bilo narejenega na področju policije, koliko izboljšav, koliko dodatni financ namenjenih za to področje in tudi zaposlitev in ne nazadnje kako je policija uspela pod tudi vodstvom naše ministric uspešno, tukaj še enkrat čestitke, obvladati v lanskem letu in začetku letošnjega leta begunsko problematiko in tudi mnoge druge varnostne probleme.

Naj povem še to, da vlada tudi omogoča ugodne razmere, ugodno okolje za izboljšanje delovanja v pravosodju in zato v pravosodju beležimo vedno boljše kazalce. Tako denimo se je čas reševanja civilnih in gospodarskih pravnih zadev s 420 dni leta 2013 skrajšal na 230 dni leta 2016. Čas reševanja upravnih zadev se je skrajšal z 250 dni na 150 dni v letošnjem letu. Prišli smo v Evropi na prvo mesto na tem področju.

Čas reševanja primerov plačilne nesposobnosti se je z 2 let v letu 2013 skrajšal na devet mesecev v letu 2016. Prav tako je stopnja reševanja civilnih, gospodarskih, upravnih in drugih zadev narasla za 5 %. Kljub temu da ljudje morda, ker tudi mediji morda ne poročajo še dovolj natančno ali obsežno o tem, nimajo občutka, kakšen napredek je narejen, ampak napredek je že zelo opazen in s tem bomo seveda nadaljevali. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Mag. Alenka Bratušek, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS NP): Najlepša hvala.

Spoštovani predsednik, hvala za vse narejeno, vam čestitam za te dosežke, ki ste jih našli, ampak na moje vprašanje pa niste odgovorili. Zato bom ponovila:

Kaj se je v zadnjih dveh letih spremenilo, da v lastnih vrstah dopuščate odklone, ki ste jih prej ostro zavračali?

Kršenje zakonov je že kar stalnica ljudi iz vašega kroga. Spoštovanje zakonov je po moji oceni osnova pravne države, etična in moralna dejanja pa so po vsej verjetnosti že korak k idealu pravne države.

Zakaj, spoštovani predsednik, dopuščate takšne odklone in kako boste to razložili ljudem?

Zakaj dopuščate, da za vaše veljajo drugačna pravila kot za vse druge?

Cilj pravne države je verjetno prav to, da smo pred zakonom in ustavo vsi enaki, da ni izjem, če gre za naše.

Zavedam se, da bi morali politiki pri tem vprašanju stopiti skupaj in se vsi zavzemati za to, in to z dejanji, ne samo figurativno z besedami. Zato, spoštovani predsednik, vas sprašujem:

Kaj bomo skupaj naredili in spremenili, da ljudem končno pokažemo, kaj je pravna država, in da končno od lepih besed preidete k dejanjem?

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predsednik Vlade Republike Slovenije dr. Miro Cerar, imate besedo za dopolnitev odgovora.

DR. MIROSLAV CERAR: Spoštovana gospa poslanka, ne razumem, kako pravite zdaj, da od konkretnih besed je treba preiti k dejanjem. Jaz sem vam naštel dejanja. V letu in pol smo storili veliko dejanj, lahko navedem še kakšnega. Recimo vaša vlada je obljubila zaposlitev 30 novih tožilcev, naša vlada jih je zaposlila. Zaposlili smo nove policiste, kot sem rekel. In delamo vse, da bi okrepili pravosodne institucije, da bi jim pustili, da delajo. Rezultati so jasni, statistike kažejo velik napredek, zaostanki so vse manjši in učinkovitost dela vse večja. In ne nazadnje se v družbenih podsistemih kažejo učinki. Koruptivnost pada, enostavno gospodarstvo raste, kar je tudi posledica nekaterih že sprejetih in uveljavljenih izboljšav, ki jih bo treba sprejeti še več. Nikakor pa ne pristanem na pavšalne trditve, kot ste jih podali, da vaše, rekli ste vaše. Kdo pa so moji? Moji ste vsi Slovenci in Slovenke, vse državljanke in državljani, jaz sem predsednik Vlade. Če mislite Stranko modernega centra, ne vem, kaj ste mislili. Ne razumem, vi pravite – kršijo se zakoni. Kdo, povejte mi, kdo? Jaz vem, da kadarkoli kdo prekrši zakon, da izvem za njega, da izvem, da je prekršil zakon, absolutno zahtevam, da se ukrepa. Seveda pa mora ukrepati organ, ki je za to pristojen. Jaz se ne smem vmešavati v delo policije, v delo sodišč, v delo denimo Računskega sodišča ali drugih. To delajo pristojni organi. In zato ne pristajam na to, da za nas, za naše – in še enkrat poudarjam, ne vem, kdo bi to bili – veljajo drugačna pravila kot za druge. Kot predsednik Vlade vseskozi in tudi kot pravnik vztrajam pri tem, da so pravila enaka za vse. Če se ugotovijo kršitve, zlorabe, je treba ukrepati. Seveda pa mora biti ukrep sorazmeren kršitvi, sankcija prav tako sorazmerna teži kršitve. Na tem bom vztrajal, zahteval bom, da Vlada, koalicija pri tem vztraja.

Dokler bom predsednik Vlade, si bom še naprej tudi s konkretnimi ukrepi, ki sem jih navedel in ki jih lahko vidite vsak dan, tudi s strani naših ministrov se izvajajo, bomo tudi s tem nadaljevali s krepitvijo pravne države, kajti kot ste dobro rekli, te ni nikoli dovolj in za njo si moramo prizadevati politiki kot zgled, potem pa tudi vsak državljan pri sebi, kajti le tako bomo naredili tisti korak v bolj zdravo trajnostno razvito družbo, ki ga že delamo, ampak moramo ga še dokončati. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Mag. Alenka Bratušek, imate besedo za postopkovno zahtevo, da se na naslednji seji opravi razprava o odgovoru predsednika Vlade Republike Slovenije dr. Mira Cerarja.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS NP): Najlepša hvala, spoštovani predsednik.

Jaz mislim, da je prav, da se o tem pogovorimo v Državnem zboru in skupaj pogledamo, katere stvari se da na tem področju še izboljšati. Nisem želela izpostavljati konkretnih primerov, ampak ker ste me potegnili za jezik, jih bom. Dva ministra sedita v vaših vrstah, inšpektorat je ugotovil, da sta kršila zakon. Center za socialno delo, je šlo za kršenje zakona, kolegica prihaja iz vaših vrst. Slovenski državni holding je mimo zakonskih določb, pogojev imenoval nadzornike v Novi Ljubljanski banki. In še in še bi lahko naštevali. Jaz mislim, spoštovane kolegice in kolegi, da je prav, ne o konkretnih primerih, ampak, predsednik, vi ste želeli, zato jih izpostavljam, ampak o sistemskih, o stvareh, za katere se moramo mi sami kot poslanci, kot funkcionarji odločiti, da jih bomo spoštovali, jih zagovarjali in se jih na koncu koncev tudi držali in s tem ljudem pokazali, kaj pomeni pravna država dejansko, ne samo na besedah.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Mag. Alenka Bratušek o vašem predlogu bo Državni zbor odločil jutri, v torek, 17. maja 2016, v okviru glasovanj.

Gospod Jan Škoberne, imate besedo, da zastavite vprašanje predsedniku Vlade Republike Slovenije dr. Miru Cerarju.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Najlepša hvala. Spoštovani gospod predsednik, cenjeni ministrski zbor, spoštovani predsednik Vlade, kolegice in kolegi!

Od leta 2008 dalje smo v Evropi pa tudi globalno priča bistveno spremenjenim ekonomskim in družbenim razmeram, ki so zaradi svoje ostrine žal privedle tudi do tega, da so mnogi subjekti nekatere dobronamerne institute te družbe znali uporabiti neskladno z namenom. Eden takih je tudi instrument pripravništva, ki je skozi svojo brezplačno izvedbo pomenil za mnoge mlade tako v Evropi kot v Sloveniji ne izhod k zaposlitvi, ampak vhod v tako rekoč suženjstvo. Ko je ta in prejšnja vlada dosegla bistveno zmanjšanje brezposelnosti in obrnila trend od izgube delovnih mest k zaposlovanju, je v preteklem letu, to je treba poudariti, skoraj konsenzualno v slovenski politiki prišlo do odločitve, da potrebujemo pripravništva, vendar ne brezplačna, dostojna in tista, ki so skladna s svojim izobraževalnim in zaposlovalnim namenom. To je, da mladim omogočijo poleg znanja tudi kompetence in da kot take omogočijo ne le opravljanje nekega dela za

namen pridobitve izkušenj, ampak tudi za zasedbo delovnega mesta.

Ker je to izjemno pomembna razprava, ki danes zadeva večino mladih, ki vstopajo na trg dela, se mi zdi pomembno, da vas vprašam:

Kakšni so bili, so in bodo ukrepi vaše vlade za strateško ureditev tega področja in kako ti ukrepi sovpadajo z drugimi ukrepi vlade za zagotavljanje stabilnosti na trgu dela in zagotavljanje nadaljnjih pozitivnih trendov, ki so ključni za ustvarjanje visokega življenjskega standarda v državi?

Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predsednik Vlade Republike Slovenije dr. Miro Cerar, imate besedo za odgovor.

DR. MIROSLAV CERAR: Hvala za vprašanje, spoštovani poslanec Škoberne.

Seveda se strinjam z vami, in to zelo močno, da je mladim treba zagotoviti pogoje za dostojno delo in na tem vlada seveda intenzivno dela. Kot veste je prav naša vlada s sklepom z dne 11. 12. 2014 sprejela jasno opredelitev, da ne podpira volonterskega pripravništva v javnem sektorju. Stališče Vlade je torej, da neplačano pripravništvo ni sprejemljivo in da je treba na ta način mladim res zagotoviti pogoje za dostojno delo. V letu 2015 je Ministrstvo za delo na podlagi sklepa parlamentarnega odbora za delo pripravilo analizo opravljanja pripravništva v Republiki Sloveniji in akcijski načrt v zvezi z organizacijo in izvedbo opravljanja teh pripravništev in s tem seznanilo seveda tudi Vlado. Akcijski načrt sprejema štiri vrste ukrepov, štiri sklope ukrepov. Namen teh ukrepov pa je predvsem manjša regulacija določenih poklicev v javnem sektorju, nadalje olajšan dostop mladih do prostih delovnih mest, možnost opravljanja pripravništva v državnih organih in spodbujanje pripravništva z njegovim financiranjem, predvsem pa odprava volonterskega pripravništva v zakonodaji. Tako denimo je na področju socialnega varstva zdaj v proceduri predlog novele zakona o socialnem varstvu. Predvidoma bo sprejet že na tej redni seji v maju 2016, predlaga pa ukinitvev pripravništva kot obvezen pogoj za pristop k strokovnemu izpitu. Za strokovne delavce, ki opravljajo socialnovarstvene storitve, pa se predlaga skrajšanje pripravniške dobe na 6 ali 9 mesecev, odvisno od vrste izobrazbe. Na področju javne uprave je Vlada že sprejela ustrezne ukrepe glede volonterskega pripravništva, ki ga v državni upravi ni več. Ministrstvo za javno upravo je namreč vsem ministrstvom, vladnim službam in upravnim enotam naložilo ukinitvev sklepanja novih pogodb o volonterskem pripravništvu. In v pripravi je tudi predlog novele Zakona o javnih uslužbencih, ki predvideva črtanje pravne podlage za opravljanje volonterskega pripravništva v državnih organih in občinah.

Tudi na področju kulture smo bili dejavni. Sprejeti sta bili že dve noveli, noveli zakona o varstvu kulturne dediščine in zakona o knjižničarstvu, s katerima je bilo ukinjeno opravljanje volonterskega pripravništva.

V pravosodnih poklicih, kjer vemo, da opravljanje volonterskega pripravništva poteka v okviru priprav na opravljanje pravniškega državnega izpita, pa letos predvidevamo sprejetje povsem novega zakona, ki bo ustrezneje uredil usposabljanje pravnikov po končanem pravnem študiju, še posebej za tiste pravniške poklice, kjer je dejansko le potrebna neka regulacija oziroma angažma države.

Na področju zdravstva brezplačnega pripravništva ni in naj rečem, da se v spremembah področne zakonodaje načrtuje skrajšanje pripravništva, s čimer bomo mladim omogočili tudi hitrejši vstop na trg dela, kar je še posebej pomembno.

Pripravništvo na področju vzgoje in izobraževanja ni bilo nikoli obvezno. Ne glede na to, pa je v zakonodajni postopek že vložen predlog novele zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, ki predvideva odpravo nejasno določenega razmerja med pripravništvom in strokovnim izpitom. Pripravništvo tako ostaja oblika kakovostnega vstopa v poklic, ni pa obvezen pogoj za pristop k strokovnemu izpitu. Naj ob tem še omenim, da bo na izboljšanje položaja mladih na trgu vplivalo tudi sprejetje celovitih ukrepov v okviru načrta za izvajanje jamstva za mlade 2016–2020, ki ga je Vlada sprejela minuli četrtek. Izvajalo se bo 9 preventivnih in 6 drugih ukrepov, ki so namenjeni, prvi, šolajoči se mladini in, drugi, mladim na prehodu iz izobraževanja na trg dela.

Naj za konec povem, da lahko res s kar velikim zadovoljstvom vsaj za enkrat ugotovim, da na podlagi uradnih podatkov položaj mladih na trgu dela postaja vedno boljši in v zadnjem času se dodatno izboljšuje. Raste število delovno aktivnih mladih, znižuje pa se število brezposelnih. Tako v obdobju januar–april 2016, se pravi letošnje leto do aprila, se je zaposlilo 10 tisoč 207 brezposelnih mladih. To je 14 % več kot v enakem obdobju lani, kar je nedvomno tudi odraz ustrezne vladne politike na tem področju. In s tem bomo seveda nadaljevali. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospod Jan Škoberne, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Najlepša hvala za besedo, predsednik in najlepša hvala za odgovor, gospod predsednik Vlade. Predvsem moram izraziti zadovoljstvo nad tem, da ne gre zgolj za parcialne in enkratne ukrepe, ampak da smo tokrat storili korak naprej k ukrepom, ki posegajo v sam sistem, ki je omogočal zlorabe.

Bi pa opozoril, in tukaj vas seveda prosim za dopolnitev, na nujnost in pomen socialnega

dialoga z mladimi, ki so kot ranljiva skupina tisti, ki se jih pogosto pri usklajevanju tovrstnih sistemskih ukrepov, ki bodo veljali tudi za naprej, ne jemlje kot verodostojnega in pravega partnerja. To se nam je namreč nazadnje zgodilo na seji Ekonomsko-socialnega sveta, ko navkljub želji mladih niso bili povabljeni k možnosti, da izrazijo svoje mnenje o beli knjigi, upokojevanju in rešitvah, ki jih prinaša.

Moje podvprašanje je, glede na to, da imamo številne predloge, ki rešujejo problematiko brezplačnega pripravništva, ki ga urejajo drugače in na neki strani celo omogočajo plačana pripravništva:

Ali lahko računamo, da bodo v okviru teh usklajevanj resorni in pristojni ministri za mnenje povprašali tudi Svet vlade za mladino in njegove strokovne pododbore?

Ali vi kot predsednik Vlade razumete vlogo nacionalnih mladinskih organizacij kot tistih ključnih za participacijo pri oblikovanju tudi zakonskih rešitev, torej zakonskih rešitev po meri mladih?

Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predsednik Vlade Republike Slovenije dr. Miro Cerar imate besedo za dopolnitev odgovora.

DR. MIROSLAV CERAR: Hvala lepa, za to dodatno pobudo, da tako rečem. Absolutno naj povem, da nisem bil seznanjen s tem, da so bili mladi izključeni iz teh srečanj, teh diskusij, ki ste jih omenili, in to štejem za, bi rekel, vsaj neprimerno, če ne kaj hujšega. Moram pa videti, zakaj je do tega prišla, ali je bil kakšen kratek stik. Mislim, da mladi morajo biti, zaslužijo si, da so vključeni v vse pomembne družbene razprave. Tudi tiste, ki se jih morda na prvi hip ne zadevajo, ampak so pomembni za celo družbo. Mlade moramo po eni strani vključevati zato, da so dobro obveščeni, da jih vzgajamo za aktivne državljane in s tem tudi usposabljam, po drugi strani pa jih nikakor ne smemo nikoli podcenjevati. Včasih imajo lahko enako dobra ali boljša mnenja in stališča kot mi starejši, zato mislim, da je zelo pomembna ta pobuda. Vlada se tukaj že trudi, zato sem nekoliko presenečen, da so mladi vseskozi vključeni v vse procese. Sam se bom zavzel, da do takšnih bi rekel situacij ne bo prihajalo, ko bi bila katera koli ali uradna ali pa druga pomembna organizacija mladih izključena iz neke razprave, v kateri je utemeljeno pričakovati, da lahko sodeluje in da nek prispevek. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predsedniku Vlade Republike Slovenije dr. Miru Cerarju se zahvaljujem za podane odgovore.

V skladu s 47. členom Poslovnika Državnega zbora prehajamo na poslanska vprašanja, postavljena na 18. seji Državnega zbora.

Minister za gospodarski razvoj in tehnologijo gospod Zdravko Počivalšek bo najprej odgovoril

na vprašanje gospoda Ljuba Žnidarja v zvezi z aktivnostmi in ukrepi ministrstva pri privabljanju tujih vlagateljev.

ZDRAVKO POČIVALŠEK: Spoštovani predsednik Državnega zbora, poslanke in poslanci, spoštovani poslanec gospod Žnidar.

Naj uvodoma najprej poudarim, da so vsi potencialni investitorji za nas, za to vlado oziroma za Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo enako pomembni. Ne glede na to, ali gre za domače ali tuje investitorje. Za nas ne obstaja nikakršna prednostna lista potencialnih investitorjev.

Nedvomno pa je spodbujanje tudi tujih neposrednih investicij ena izmed prioritetenih nalog našega ministrstva. Kot minister ocenjujem, da se je v javnosti prevečkrat ustvaril vtis, da je Slovenija popolnoma nezanimiva za tuje vlagatelje, kar pa ne drži. Nikakor ni res, da smo pri privabljanju tujih neposrednih investicij neuspešni. Potrebno se je zavedati, da je Slovenija privabila precej dobrih primerov tujih neposrednih investicij na svoj gospodarski parket. Lahko izpostavimo nekaj najbolj odmevnih v zadnjem času, Palfinger kjer se zadeva po nekaj letih dogovarjanja ugodno rešuje pa tudi v neposredni bližini poslančevega delovanja sta dva zelo uspešna in odmevna primera v Preboldu in pa novem v Žalcu.

Investitorje so med drugim prepričale kvalitetna delovna sila, kvalitetne povezave z regionalnimi trgi, kvaliteta življenja v Sloveniji, nizki stroški ustanovitve podjetja in pa visoka stopnja zaščite investitorjev. Lahko bi našteval še naprej, vendar kot rečeno je vsak investitor za nas dragocen, naša naloga pa je, da ustvarimo in zagotovimo vse pogoje za to, da o vlaganjih v slovensko gospodarstvo začnejo razmišljati tudi tisti potencialni vlagatelji, ki tega sedaj še ne počnejo. To pa pomeni, da moramo ustvariti spodobno in spodbudno poslovno okolje.

Ključno pri tem pa bo, da moramo poskrbeti za to, da bodo maksimalno zmanjšane obremenitve za gospodarstvo, da ne bo prihajalo do nobenih dodatnih obremenitev za gospodarstvo, da se odpravijo administrativne ovire, da se zmanjša strošek delovne sile in sprejme strožja delovnopravna zakonodaja, ki pa bo vzpostavila bolj prožen in fleksibilen trg delovne sile. In ne nazadnje, da izvedeno davčno reformo.

S ciljem spodbujanja tujih investicij je ta vlada maja lani sprejela Program spodbujanja internacionalizacije 2015–2020. S tem smo pridobili usmeritve za nadaljnji razvoj spodbujanja tujih neposrednih investicij, jasen okvir, kakšne investicije si želimo in kako bomo ukrepali za to, da jih bomo dosegli. Določili smo dinamičen, učinkovit pristop za privabljanje tujih neposrednih investicij, ki je individualiziran po meri investitorjev. Predvidena je bila tudi nadgradnja podpornega okolja, da tujim investitorjem omogočimo res najboljši servis.

Namesto splošne promocije se Slovenija usmerja v ciljno promocijo, torej v spodbujanje tujih neposrednih investicij v specifičnih skupinah. Splošna promocija je mnogo manj učinkovita od ciljne in promovirali bomo Slovenijo kot center za raziskave in razvoj, center za zeleno gospodarstvo ter logistični center. Zavedamo se, da bo promocija naše države in vseh njenih prednosti samo ena od aktivnosti, zato je promocijo treba oblikovati in voditi čim bolj celovito. Program identifikacije tujih investitorjev, promocijo Slovenije opravljamo prek podrobne predstavitve njenih regij in posameznih področjih in pa izvajamo promocijske dogodke povsod po svetu. Naša končna naloga pa je zagotoviti potrebne finančne spodbude, ki jih lahko usmerimo v pomaganje potencialnim vlagateljem, da lahko vstopijo na slovenski trg. Predvidevamo pripravo javnega razpisa za dodeljevanje finančnih spodbud za prve kapitalske vstopke tujih investitorjev, predvidoma 6 milijonov evrov za leti 2016 in 2017, in pa pripravljamo nov zakon o spodbujanju investicij s postinvesticijskimi oprostitvami. Vsekakor pa je od vseh potencialnih investitorjev treba dobiti jasno vizijo, program in nedvoumen investicijski načrt. Naši ukrepi so namreč usmerjeni k potencialnimi investitorjem, ki sledijo trajnostni naravnosti in se obnašajo odgovorno. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospod Ljubo Žnidar, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani minister za odgovor.

Precej ukrepov ali pa, bi jaz rekel, nekaj nasprotnih korakov ste podali, kako privabiti tuje investitorje v Slovenijo. Slovenija dejansko veliko dela na promociji, ampak nekako iz tega protokolarnega dela ali pa, bi rekel, iz promocijskega dela ne pride do samih konkretnih realizacij. To pomeni, da v Sloveniji pripravimo premalo konkretnih ukrepov in korakov, ki bi dejansko res privabili tuje investitorje. S protokolarnimi obiski Vlade v tujini je vedno suport tudi gospodarski del. Lahko ocenim tako čez paleč, da vsi ti pogovori, vsa ta srečanja tudi z gospodarskega vidika so vedno uspešna, vendar potem vidim nekako pomanjkanje ali pa da se tista uspešnost razblini do faze konkretnih dogovorov. Seveda vedno ni tako, se tudi najde kakšna pozitivna konkretna zadeva, ki se potem tudi dejansko izvede, ampak v večini primerov pa potem ni tistega pravega operativnega prehoda iz tiste protokolarne ravni na operativno izvedbeno raven.

Kakšni so načrti ali pa še tudi dodaten suport, da bi ta procent uspešnosti se tukaj nekoliko povečal?

Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Minister za gospodarstvo, beseda je vaša.

ZDRAVKO POČIVALŠEK: Hvala, za dodatno vprašanje.

Moram povedati, da te protokolarne obiske lahko razdelimo na dva dela. Gospodarske delegacije so lahko bolj uspešne na področjih, kjer je pomen skupnega nastopa gospodarstva in Vlade večji, čisto preprosto povedano, v okolju Evropske unije, kjer ta pomoč države, vlade, ministrstev ni tako pomembna. Nadalje moram povedati, da želimo nadgraditi čisto konkreten sistem spodbude vsem investitorjem. Se pravi, ne želimo deliti zadeve na tuje in pa na domače, ampak na vse, ki želijo vlagati v naše okolje. Kar je ključni moment za investiranje v Sloveniji, pa je dobro razvita infrastruktura, izobražena delovna sila, korektno delovno in življenjsko okolje, še dodatno spodbujanje s čisto davčnega vidika. V tem zakonu, ki ga pripravljamo, zakonu za spodbujanje investicij želimo ustvariti nekaj inštrumentov, s katerimi bomo vsem investitorjem omogočili olajšave v postinvesticijskem obdobju. Se pravi, gre za olajšave, ki ne bodo imele vpliva na obstoječo javnofinančno situacijo, ampak ker gre za nove investicije, bomo tisti del spodbud dali v obdobje po tem iz naslova olajšav na področju davka na dobiček in po vzoru naših štirih problemskih območij, kjer imamo že danes za vse investitorje olajšave v tem kontekstu, da se refundira razlika med bruto in neto za vse zaposlene, vendar v dosti večji povezavi s številom zaposlenih. Se pravi, da želimo to zadevo povezati v večjem smislu in pa spodbuditi dodatno novo zaposlovanje.

Čisto na koncu moram povedati še to, da kljub vsemu podjetja v tuji lasti, ki pa so nastala, to je treba povedati, tudi iz privatizacijskega naslova, ne samo iz naslova greenfield investicij, ustvarijo preko 20 % BDP. Naš namen je, da te investicije spodbujamo. Moram tudi povedati, da imamo v ognju kar nekaj vročih želez na različnih področjih v Sloveniji. Menim, da je to ena dodatna ključna zadeva, s katero bomo lahko naredili en gospodarski preboj naprej. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sedaj bo minister za gospodarski razvoj in tehnologijo gospod Zdravko Počivalšek odgovoril na vprašanje gospoda Franca Breznika v zvezi z izborom gospe Špele Kučan za ekonomsko svetovalko v Ženevi.

ZDRAVKO POČIVALŠEK: Spoštovani gospod predsednik, poslanke in poslanci! Cenjeni gospod poslanec Franc Breznik, hvala za vprašanje.

Vesel sem, da sem dobil to priložnost, da podrobno pojasnim postopek, ki se v javnosti tako zelo problematizira, in to ne glede na to, da je bil izveden povsem zakonito.

Gospod Breznik, naj uvodoma najprej poudarim, da verjetno veste, da je Slovenija med drugim tudi demokratična država. To nam zapoveduje celo slovenska ustava. Prav je, da se zato vsi skupaj zavedamo, da živimo v državi, kjer ima vsakdo pravico, da se poteguje za prosta delovna mesta. Tudi otroci sorodniki ali prijatelji politikov, gospodarstvenikov, poslancev, sedanjih in nekdanjih. Ne nazadnje niti vam morda nekoč ne bo ravno prijetno, če za določeno prosto delovno mesto ne boste mogli biti izbrani samo zato, ker ste danes poslanec, če bo to nekoč odločilno vplivalo na oceno, da ste neprimerni za opravljanje določenega dela, ne glede na vaše dotedanje izkušnje in strokovna znanja. Gospa, ki jo omenjate, je imela vso pravico, da se prijavi kot kandidatka za prosto delovno mesto za gospodarsko področje na stalnem predstavništvu Republike Slovenije pri uradu Združenih narodov in drugih mednarodnih organizacij v Ženevi. Enako pravico kot ostala dva kandidata, ki ste se prav tako prijavila na to delovno mesto. Izbrana kandidatka izpolnjuje vse pogoje, ki so bili zahtevani z objavo prostega delovnega mesta. Gospa, ki je bila izbrana, je po izobrazbi univerzitetna diplomirana etnologinja in kulturna antropologinja in profesorica španščine. Za seboj ima več kot 16 let delovnih izkušenj. Zadnjih 10 let pa je bila zaposlena na Uradu Republike Slovenije za intelektualno lastnino pri Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo, kjer je delala na gospodarskem področju. Vse to je izdatno več, kot je bilo zahtevano ob objavi prostega delovnega mesta. Zahtevani sta bili najmanj dve leti delovnih izkušenj. Gospod Breznik, ne gre dvomiti sicer, da ne veste, za kakšno delovno mesto pravzaprav gre, zato pa je najmanj neprimerno, da se za to delovno mesto v javnosti prikazuje kot eno od najvišje pozicioniranih in najbolje plačanih položajev v diplomaciji. Gospa, ki je bila izbrana, bo res da opravljala delovne obveznosti diplomata na ekonomskem področju znotraj diplomatskega predstavništva. Vendar bo samo začasno imela pravico zgolj do uporabe diplomatskega naziva, ne bo imenovana v diplomatski naziv. Delovala bo na področju gospodarske diplomacije kot ekonomska svetovalka. Kot strokovnjakinja bo zadolžena za uveljavljanje in promocijo interesov slovenskega gospodarstva v tujini.

Dovolite, da vas opozorim tudi na to, da je bilo delovno mesto, ki ga izpostavljate, sicer dlje časa nezasedeno. Kandidata, ki bi bil pripravljen delati na tem delovnem mestu, smo se odločili najprej poiskati z notranjo objavo prostega diplomatskega delovnega mesta. To je očitno po vprašanju sodeč najbolj problematizirano. Kolikor z notranjo objavo in takoj za tem niti z objavo internega značaja ne bi našli primernega kandidata za to prosto delovno mesto, bi iskanje nadaljevali z objavo javnega razpisa.

Hvala za to vprašanje, še enkrat, in verjamem, da bomo lahko tudi v nadaljevanju

pojasnili še nekaj zadev. Delovno mesto je bilo prazno od 1. 1. 2013. Izbrana kandidatka je bila izbrana v okviru Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo in je bila zaposlena tukaj 10 let in je zgolj začasno premeščena. Zasedla je prosto delovno mesto, ki sodi pod okrilje Ministrstva za zunanje zadeve in slednje se je odločilo, da sledi pravilom za izbiro kandidata za tovrstna delovna mesta po sistemizaciji. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Franc Breznik, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Najlepša hvala, gospod predsednik.

Spoštovani minister Počivalšek! Tudi jaz se zahvaljujem, da ste svojo argumentacijo nekako podali. Moram priznati, da se zahvaljujem, ker vidim, da je to zadeva širših razsežnosti. Mislim, da ste s svojo, po vašem mnenju argumentacijo povedali vse, jaz v bistvu niti ne rabim dolgih besed. Po vašem mnenju oddelek v Ženevi, ker gre za World Trade, za trgovino, vi pošiljate profesorico španščine in nekoga, ki je antropolog. Meni je zdaj vse jasno, zakaj gospodarstveniki v Sloveniji s strani Ministrstva za gospodarstvo nimajo nobene podpore. Ali se vi zavedate, kaj pomeni poklic antropologa, profesorja španščine, kaj nekdo v procesu izobraževanja izpolnjuje, katere kompetence in znanja in na katero funkcijo sedaj odhaja, spoštovani minister? Glejte, jaz ne očitam politiku, da zaposli svojega otroka, ki je sposoben za neko delovno mesto, ki ima primerno izobrazbo, ki ima izkušnje. Ne nazadnje se po vsej verjetnosti v Ženevi ne bo pogovarjala v španskem jeziku, rabila bo najvišjo raven angleškega jezika. Ste si pogledali, kakšno raven angleškega jezika spoštovana kandidatka izpolnjuje? Nadaljevanje, C1. Torej vprašanje je, ali so to najboljši kandidati. Gre za vprašanje meritokratskih načel, gre za vprašanje resnosti institucij, ki zastopajo slovenske interese. Vi veste, kakšne naloge izpolnjuje ta oddelek, na katerem bo zaposlena? Gre za reševanje trgovinskih problemov. Torej trgovinskih sporazumov, spremljanje, revizija trgovinskih sporazumov. Ste mogoče slišali za poklic pravnik, ki je zadolžen, recimo, za mednarodno trgovino, ekonomiste, ki so specialisti za mednarodno trgovino, pravnike, ki poznajo te mednarodne pogodbe, ljudi, ki so specialisti, recimo, za mednarodne odnose? Veste, koliko jih imamo v Sloveniji? Ravno zaradi tega smo potem pogledali, zakaj lahko Špela Kučan prihaja na mesto z ... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Minister za gospodarski razvoj in tehnologijo gospod Zdravko Počivalšek, imate besedo za dopolnitev odgovora.

ZDRAVKO POČIVALŠEK: Spoštovani gospod poslanec, tri zadeve bi še želel dopolniti.

Z veseljem poslušam vaše pripombe o gospodarski situaciji v zahodnem in severnem delu Evrope. In veliko teh sugestij, ki ste jih dali, sem tudi upošteval pri delu, vendar dobro veste, kot jaz, da v tem okolju pride do tega, da ljudje, ki so izobraženi na enem področju, lahko delajo tudi druge zadeve. In ravno v tem zahodnem kapitalističnem sistemu je ta praska stalna. Kandidatka je izobražena ne enem področju, je delala od leta 2006, mislim, da dela na našem ministrstvu na tem gospodarskem delu, in izpolnjuje vse pogoje. Ampak še nekaj podrobnosti iz samega postopka. V najozži izbor sta se uvrstili dve prijavljeni kandidatki. Kandidatka, ki je bila v izbranem postopku ocenjena najbolje, se je na koncu sama odločila za drugo delovno mesto, gospa, ki pa jo omenjate vi, pa je bila ocenjena kot ustrezna kandidatka in je bila zato potem izbrana kot kandidatka z najboljšo oceno za napotitev v Ženevo. Drugič. Izbrana kandidatka je na Ministrstvu za zunanje zadeve uspešno opravila tudi test osebnostne primernosti, priprave Ministrstva za zunanje zadeve, usposabljala se je s področja vsebin diplomatskega izpita, naredila je še enkrat jezikovni preskus iz angleškega jezika na višjem nivoju in pa zagovor smernic za delo. Še enkrat povem, da smo ves postopek izvedli zakonito in da v okviru vseh teh kandidatov, ki jih imamo, smo končno po treh letih zapolnili za gospodarstvo pomembno delovno mesto na sedežu Svetovne trgovinske organizacije.

In še enkrat, si želim, da bi pri izbiri kandidatov upoštevali vsebino znanja in izobrazbo, kot ste rekli, ne pa da problematiziramo ime in priimek nekega kandidata. Jaz sem globoko prepričan, da bo kandidatka to delo vestno in dobro opravljala v korist Slovenije. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospod Franc Breznik, imate besedo za postopkovno zahtevo, da se na naslednji seji opravi razprava o odgovoru.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Najlepša hvala.

Da, spoštovani gospod predsednik, prav to zahtevam. Mislim, da bi bila ta razprava dobrodošla. Prvič, še enkrat ponavljam, ne problematiziram imena in priimka, problematiziram pa ga, ko vidim, da na tako pomembno funkcijo se pošilja človeka, ki je po mnenju ministra, torej širi to argumentacijo po njegovem, to je nekaj takšnega, kot če bi se v mariborskem zdravstvenem domu na delovno mesto zdravnika specialista splošne medicine, javil jaz, kot inženir in kolega, ki je morda gradbenik, in bi mi rekli, ja samo ta dva sta se žal javila, saj na naredi en izpit za primernost in vse ostalo, pa malo boljše znanje slovenskega jezika, pa bo lahko opravljal izpit. Poglejte, ste si vi kdaj pogledali, kakšne kandidate imajo ostale članice v Ženevi. Naj vam dajo razpored

vseh ostalih, ki se ukvarjajo. Mi, ni čudno, da izgubimo večino zadev v mednarodnih pogodbah, da izgubljam, če imamo na mestih ljudi, ki niso ne pravniki, ne ekonomisti, ne specialisti mednarodnih odnosov. In to je osnovna izobrazba za takšno funkcijo, spoštovani minister. To je tisto, in ko vidiš, da tja pošljemo profesorico španskega jezika in antropologinjo, ljudje božji, pa saj to je smešno danes, no. Iz tega potem izhaja, ja kdo pa je lahko to dobil in iz tega potem izpeljemo rešitev: Špela Kučan. To je ta problem, spoštovani minister. Jaz vam ne očitam imena in priimka in tudi vam vsem kolegom in kolegicam, nikoli ne bom problematiziral, ali vi ali vaši svojci, če vaš najbližji sorodnik ima znanje s področja, je kompetentna oseba, mene ne zanima ime in priimek, ampak ravno iz tega lahko rečemo nekako izstopa nekompetentnost, torej tudi totalna, lahko rečemo, kontraizobrazba temu, kar naj bi ta predstavnik predstavljal. In to je, pogledajte, neresno opravljanje dela, predvsem pa pogledajte na tako pomembnih funkcijah, Slovenija je članica Evropske unije, članica Združenih narodov iz leta 1992, pogledajte, rabimo resne kandidate, če se hočemo iti neke resne igre ali pa resni biznis tudi v mednarodni trgovini. Spoštovani minister, jaz vas prosim, da še enkrat pogledate, pregledamo. Tudi vas, spoštovani predsednik in kolegice, prosim, da opravimo o temu razpravo tudi o kompletni kadrovski politiki. Mislim, da imamo celo vrsto takšnih ljudi. In če profesorji španskega jezika, če jih je še več na Ministrstvu za gospodarstvo pri tako pomembnih temah, oprostite, nimam nič proti njim, ampak pogledajte, vsak naj dela in opravlja naloge v zvezi s tem, s čimer je opravil neko osnovno izobrazbo. Tukaj pa, spoštovani minister, mislim, da nimate argumenta, res nimate argumenta. Žalostno je. Jaz vas podpiram v nekaterih zadevah, veste, da imava zelo podobna razmišljanja, tukaj pa – kdo vam je to kandidatko nekako dal? Vi bi lahko počakali, nov razpis bi lahko naredili in našli nekega resnega, kompetentnega kandidata ali kandidatko.

Zato še enkrat prosim za podporo in da opravimo o tem javno razpravo. Najlepša hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospod Franc Breznik, o vašem predlogu bo Državni zbor odločil jutri, v torek, 17. maja 2016, v okviru glasovanj.

Sedaj pa bo ministrica za notranje zadeve mag. Vesna Györkös Žnidar odgovorila na vprašanje dr. Vinka Gorenaka v zvezi z ilegalnimi migranti po zaprtju državne meje med Makedonijo in Grčijo. Prosim.

MAG. VESNA GYÖRKÖS ŽNIDAR: Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovane poslanke in poslanci!

Kar se tiče migracij vemo, da je v temu trenutku situacija relativno obvladovana, vendar pa je prav, da se ves čas spomnimo na to, da zadeva še ni končana in da se lahko zahodnobalkanska pot v vsakem trenutku ponovno odpre. Kot veste, 6. marca 2016 je Republiko Slovenijo zapustil zadnji organiziran vlak z migranti, do zaprtja zahodne balkanske poti v Makedoniji je prišlo zaradi več razlogov. Če naštejemo najpomembnejše, zagotovo so med pomembnejšimi kaskadni učinek ukrepov na naši meji, ki je imel učinek navzdol po zahodnobalkanski poti. Prav tako je potrebno omeniti tudi operativne dogovore v regiji, v kateri je Slovenija aktivno sodelovala tako na politični kot tudi na operativni ravni, in pa seveda iniciativa predsednika vlade, torej iniciativa Slovenija za zaprtje meje v Makedoniji, ki je privedla do tega, da se problem rešuje čim bližje v izvoru, ker nenazadnje je to interes Republike Slovenije.

Torej slovenska policija je od 7. marca 2016 do 14. maja zaznala in prejela 112 tujcev, ki so nedovoljeno prestopili zunanjo schengensko mejo. Največ je bilo državljanov Albanije: 26, Kosova 15, Irak 15, Sirija 9, Alžirija 8, Afganistan 7, Maroko 7, Šrilanka 3, Iran 3, Pakistan 3. Tujce, ki so nedovoljeno po zaprtju te zahodnobalkanske poti prestopilo državno mejo, smo seveda po sporazumu med Vlado Republike Slovenije in Vlado Republike Hrvaške o izročitvi in prevzemu oseb najavili hrvaškim mejnim organom. Do 14. maja 2016 smo uspeli na podlagi omenjenega sporazuma vrniti Republikli Hrvaški 147 tujcev. Prav tako smo uspešno obrnili 11 tujcev preko letališča Jožeta Pučnika Ljubljana. Po zaprtju meje med Makedonijo in Grčijo je v Republikli Sloveniji prošnja za mednarodno zaščito vložilo 198 oseb, od tega 88 oseb samovoljno zapustilo azilni dom oziroma njegove izpostave. Tako da se Republika Slovenija pripravlja tudi na morebitno bistveno povečanje števila ilegalnih prestopov meje, mislim, da ni nobena skrivnost, da je varovanje državne meje s strani naše policije permanentna naloga policije, zato tudi Slovenija redno spremlja dogajanja doma in v tujini, svoje ukrepe načrtuje v skladu z oceno ogroženosti in na podlagi dejanskega stanja. Seveda pa, kot sem že uvodoma nekako nakazala, ni možno izključiti ponovnega odprtja zahodnobalkanske poti. Vemo, da tudi na vstop v Makedonijo v temu trenutku časa na tisoče ljudi. Prav tako ocenjujem, da dokončno odločenih ukrepov s strani Grčije še ni zaznati, torej zlasti kar se tiče preseljevanja teh ljudi v ustrezne kapacitete po državi. Številke prihodov na grške otoke so nizke, vendar pa se prihodi na otoke še vedno nadaljujejo, tako da je v tem trenutku izjemna pomena, da učinkuje dogovor EU–Turčija. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Dr. Vinka Gorenak, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Pri tej begunski problematiki oziroma pri problematiki ilegalnih migrantov je verjetno res težava v tem, da človek dobi odgovor po mesecu dni. Po drugi strani pa je res, da dobiš malo bolj, kako naj rečem, novejšo podatke. Tako da sem na nek način kar vesel, da ste, predsednik, reagirali do vlade in prisotnosti ministrov tako, kot ste.

Kar pa se tiče odgovora ministrice, pogledajte, saj midva se ne bova za nazaj nikoli strinjala, to je brez veze in to nima smisla. Torej, govoriti za nazaj, do septembra lani je irelevantno, o tem bodo nekoč sodile knjige, zapiski in zgodovina bo o tem govorila, to, kdo je kaj dal, kakšno pobudo, ali je bil to sedanjí predsednik vlade Cerar ali je bil to Janez Janša, ampak to je dokument, se ga ne da skriti, kot se ne da skriti mnogih drugih dokumentov, recimo iz časov osamosvajanja. Zato raje narediva pogled naprej.

Mene veseli to, kar pravite, da jih uspešno vračate Hrvaški in tudi v tretje države preko letališča, ampak še vedno nastane eno temeljno vprašanje. Vsi tisti, ki zapustijo Slovenijo oziroma naš azilni dom z izpostavami, veste, da bodo vrnjeni. Tako da prikazovanje nekíh nízkíh števílk, ki v tem trenutku so, na območju Slovenije, je lahko zelo varljiva zadeva. Namreč, vse kar odide iz države in je registrirano v našem azilnem domu in izpostavah, je pričakovati, da bomo dobili vrnjeno.

Predvsem pa bi želel, da rečeva kaj na to temo, kako se pripravljamo na to, kako se pripravljamo na tisto, ko bo v Grčiji spet kaj popustilo, in kaj je tisto, kar je bila najnovejša informacija, da je cel kup otrok, nad 100 mladoletnikov šlo iz azilnega doma. Mogoče v tej smeri skušava kakšno reči. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ministrica za notranje zadeve mag. Vesna Györkös Žnidar, imate besedo za dopolnitev odgovora.

MAG. VESNA GYÖRKÖS ŽNIDAR: Hvala lepa, predsednik.

Kar se tiče teh samovoljnih zapustitev azilnega doma, to vemo, da je že v preteklosti bilo dejstvo, glede na to, da so tudi v preteklosti v vseh teh postopkih, te osebe so zapuščale azilni dom, kar potrjuje dejstvo, da Slovenija je tranzitna država in tudi zelo nizko število prošenj za mednarodno zaščito, torej glede na celoten obseg migracij, ki so šle čez slovenijo, potrjuje, da Slovenija na nek način še vedno je pretežno tranzitna država, zato je tudi tako nizko število prošenj za mednarodno zaščito. Seveda pa tudi v sklopu teh postopkov, ki jih vodimo, posebno pozornost posvečamo najbolj ranljivim kategorijam, med katerimi so tudi otroci. Tudi to smo v preteklih dneh zelo izčrpno pojasnjevali. Pač, dejstvo je, da tudi ti otroci oziroma pravilno je, če se izrazim mladostniki, to so predvsem te mlade osebe, ki potujejo same. Vemo, da otroci so nenazadnje večinoma povezani v sklopu teh

klasičnih družin, medtem ko mladostniki tudi zaradi mogoče specifičnih razmer v teh državah izvora, iz katerih prihajajo, se nazadnje odločijo, da potujejo v ciljne države, torej v države, kjer imajo sorodnike, tako da dejansko do teh premikov prihaja zaradi nekíh sistemskih razlogov in mogoče je problem bolj evropski, kot slovenski. V tem oziru zagotovo pa Slovenija v sklopu vseh postopkov, ki jih vodi, posebno pozornost posveča ravno tem ranljivim skupinam.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Dr. Vinko Gorenak, imate besedo za postopkovno zahtevo, da se na naslednji seji opravi razprava o odgovoru.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

V dveh minutah verjetno res skorajda ní mogoče odgovoriti, vsaj tako, kot bi si jaz želel. Obstaja še odprto vprašanje drugačnega početja Republike Slovenije do tistih ljudi, ki jih sprejemamo iz tako imenovanih kvot iz Italije oziroma Grčije. Tudi to je ena zanimiva tema, smo edina država nekdanjega socializma, ki jih veselo sprejemamo. Skratka, ostane odprtih več vprašanj tudi zato, ker je tema pomembna, ker tema odmeva v javnosti in ker je verjetno v okviru poslanskega vprašanja premalo časa za poglobljen pogovor, predlagam razpravo na to temo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Dr. Vinko Gorenak, o vašem predlogu bo Državni zbor odločil jutri, v torek, 17. maja 2016, v okviru glasovanj.

Mag. Branko Grims, imate besedo, da zastavitev vprašanje ... pardon. Najprej bo ministrica za notranje zadeve mag. Vesna Györkös Žnidar odgovorila na vprašanje mag. Branka Grimsa v zvezi z ukrepanjem zoper zamaskirane zagovornike migrantov.

MAG. VESNA GYÖRKÖS ŽNIDAR: Hvala za besedo, gospod predsednik, ponovno.

Mislím, da ní potrebno podrobneje pojasnjevati, kaj določa Zakon o javnih zbiranjih. Mislím, da poslanec Grims zelo dobro pozna to področje, torej, zlasti v delu, ki se nanaša na to, da udeleženci shodov ne smejo na shode prinašati orožja, eksplozivnih snovi, pirotehničnih izdelkov, nevarnih predmetov oziroma drugih nevarnih snovi in seveda motiti reda na shodu oziroma prireditvi. V danem primeru, torej glede dogodka glede katerega me sprašujete, se je taktika in metodika delovanja policijskih enot z upoštevanjem vseh načel policijskega delovanja prilagajala kot v vseh primerih aktivnosti policije. Pri varovanju javnih shodov na Kotnikovi ulici v Ljubljani, ki so potekali 27. februarja letošnjega leta, policisti na samem kraju niso zaznali kršitev, povezanih v zvezi z Zakonom o javnih zbiranjih pa tudi z Zakonom o orožju, ki bi v dani situaciji neposredno ogrožali bodisi policijske postopke

bodisi varnost drugih oseb. Vsi ukrepi policije so bili izvedeni v skladu s pravili stroke, načelom sorazmernosti in primarno usmerjeni v zagotavljanje varnosti udeležencev. Pri tem je treba poudariti, da je policija po zaključku varovanja javnega shoda začela z zbiranjem obvestil in z aktivnostmi za dokazovanje morebitnih prekrškov ali kaznivih dejanj. Za dokazovanje prekrškov ni potrebno neposredno ugotavljanje na kraju, zato je tudi policija vse udeležence neprijavljenih shodov seznanila, da se aktivnosti snemajo in da lahko pristojni prekrškovni organ na podlagi omenjenega gradiva in drugih dokazov tudi naknadno izvede ustrezne postopke. V zvezi s tem je do sedaj bila ugotovljena identiteta osebe, ki bi naj na shod prinesla orožje, in sicer v prirejenem predmetu oziroma dežniku. Prav tako je bil opravljen ogled tega predmeta. Ugotovljeno je bilo, da dejansko gre za dežnik, ki ima ročaj v obliki japonske sablje, zato policisti zoper to osebo ne bodo ukrepali. V primeru ostalih sumov storitve prekrška pa policisti nadaljujejo z zbiranjem obvestil in v primeru ugotovljene identitete posameznikov bodo tudi zoper te osebe izvedli prekrškovne postopke.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Branko Grims, imate zahtevo za dopolnitev odgovora. Izvolite.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Hvala za besedo.

Nekje je ena meja v demokraciji, ki je nihče ne bi smel preiti, to je nasilje oziroma neposredna pripravljenost na nasilje. Ravno to je tisto, kar se je, žal, na Kotnikovi zgodilo, kjer so se samozvani zagovorniki migrantov že v osnovi postavili opozicijo, ki bi jo v policijskem žargonu imenovali "namenjeni za obvladovanje množic". S seboj so imeli palice, formalno so bile to palice za zastave, dejansko pa očitno prirejene čisto nečemu drugemu. Zakon seveda kristalno jasno pravi, da kakršenkoli predmet, ki je prirejen tako, da se lahko uporabi za napad, ni dopustno prinesiti na javno prireditev. Poleg tega smo to stvar pogledali takrat na seji tudi moje komisije in takrat smo vam pokazali cel kup fotografij, te so bile tudi javno dostopne, ni nobena skrivnost, in na nekaterih od njih se vidi, da so posamezniki imeli ne samo tisto, kar je bilo pod vprašajem zaradi ročaja, ampak še kakšno drugo zelo zanimivo stvar, vsaj kakšna tonfa ali pa kakšen pendrek bi se zanesljivo našel med tistimi predmeti, ki so bili očitni na fotografijah. Kolikor ste jih izgubili, so še vedo gor pri moji sekretarki, pa tudi na internetu so bile objavljene, tako da verjetno to ni problem.

Zakaj je to tako pomembno? Prvič, pred zakonom moramo biti vsi enaki. In to soočenje, ki je bilo tam, je bilo soočenje, ki je povedalo vse o Sloveniji leta 2016. Na eni strani so bili pesniki z Zdravico v rokah pa ženske,

starejše gospe z zastavami Republike Slovenije, pa eventualno še kakšen, ki je nosil zastavo karantanskega panterja pa konec. Na drugi strani pa v neko opozicijo, očitno namenjeni nasilju, postavljeni posamezniki, opremljeni z orodjem in zoper te bi zanesljivo bilo treba ukrepati. Zgolj zato, ker to zahteva zakon, je premalo, predvsem zato, da kaj takega ne bi postalo stalna praksa. Cela Evropa je žrtev Antife, ki ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Odgovorila bo gospa mag. Vesna Györkös Žnidar.

MAG. VESNA GYÖRKÖS ŽNIDAR: Hvala lepa. Glede teh dogodkov, ki jih omenjate, jaz lahko povem, da policija je dobro ukrepala, je tudi zagotovila javni red in mir. Tudi za varnost shoda je poskrbela in tudi v bodoče bo policija obravnavala vse, ki poskušajo kršiti javni red in mir in ogroziti varnost. Toleranca do nasilja je ničelna, ne glede na to, kdo poskuša izvajati takšna dejanja. Seveda je pa izražanje stališč in mnenj ustavno varovana kategorija in temu primerno tudi policija na takšnih shodih ravna. Povedala sem že, da je policija po zaključenem shodu izvedla določene aktivnosti oziroma jih izvaja. Ena prijava kaznivega dejanja po 297. členu KZ je bila podana in policija tudi zbira vsa obvestila.

Kar se tiče samega shoda kot takšnega, glede na to, da omenjate določene okoliščine, bistveno je predvsem, da je policija izvedla vse tiste ukrepe, ki so potrebni, da ni prišlo do fizičnega stika med udeleženci dveh shodov z nasprotnimi stališči. Dobro poznate določbe Zakona o javnih zbiranjih, po katerem se drugače regulirajo prijavljeni in na drugi strani neprijavljeni shodi. V teh primerih je šlo za neprijavljene shode. In tukaj je policija zaradi splošne določbe varovanja življenja in osebne varnosti prevzela odgovornost tako, da je tudi svoje ukrepe prilagajala temu, da je vsem osebam pod enakimi pogoji zagotovila ustavne pravice do mirnega zborovanja in izražanja volje. Tako je bilo v primeru teh obeh neprijavljenih shodov, kjer je policija podvzela ukrepe in aktivnosti za zagotovitev varnega poteka neprijavljenih shodov vsem udeležencem pod enakimi pogoji zagotovila, da lahko mirno izražajo svojo voljo. Temu primerno policija prilagaja taktiko in metodiko delovanja in tudi presoja posege v shod in posameznika po načelu sorazmernosti. Torej, če lahko z drugimi ukrepi zagotovi vse pravice vsem posameznikom, istočasno pa seveda, kot sem že uvodoma povedala, po zaključku izvede vse ukrepe, da kršitelje oziroma storilce kaznivih dejanj tudi ustrezno sankcionira. Je pa tudi pomembno poudariti to, da policija s svojimi ravnanji v nobenem primeru ni vzbujala neposredne napetosti, zaradi katerih bi lahko

prišlo do situacije, ki bi lahko bila dodatno varnostno problematična.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Mag. Branko Grims, boste zahtevali razpravo v Državnem zboru? Izvolite.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): V vsakem primeru je tukaj padel en mit. To je tisti silni mit, ki se je 70 let umetno gojil o neki silni, nasilni desnici in prijazni, ljubeznivi levici. Dejanska slika je seveda obratna. To je tudi edino logično in jasno vsakomur z zdravo pametjo v državi, kjer so po II. svetovni vojni levičarji izvensodno pomorili, zverinsko pomorili, celo žive zakopali mladoletna dekleta v Hudo jamo, tam nekje okoli 100 tisoč ljudi. Nihče ne ve točne številke. In zaradi tega, ker se to lahko ponovi, če se iz zgodovine nič ne naučimo, se je proti temu treba upreti z vsemi demokratičnimi sredstvi. In prvo in osnovno je, da se o tem spregovori v Državnem zboru. Kajti ko se enkrat to pojavi, se lahko hitro izrodi, se lahko zelo hitro sprevrže v skrajnost. In ena skrajnost rojeva drugo. Jaz samo iskreno upam, da nikomur ni v interesu, da pride do česar takšnega. Da pa se to dogaja, se pa lahko prepričate po Evropi, kjer Antifa, torej levičarski skrajneži, točno taki, kot so bili tam na Kotnikovi, zakrinkani, s palicami, metriskimi, v rokah razbijajo, delajo nepopravljivo škodo, netižno prepire, onemogočajo demokratično izražanje mnenj in predvsem zatirajo vsako drugačno mnenje od njihovega. Jaz ne trdim, da so pač sami migranti kot taki nenevarni, daleč od tega, zaradi okoliščin, ko niso preverjeni, ko se ne ve, kdo prihaja, je to velikanski problem, zlasti če se pri tem še krši zakon. Ampak ravno tako nevarnost, če ne večjo, za Evropo predstavljajo tisti, ki so to v osnovi povzročili. To pa so levičarji, ki pač imajo pri tem politično računico. In vsakogar, ki pravi drugače, vsakogar, ki govori o tem, da je treba spoštovati zakone, da je treba zagotoviti red, da je treba zagotoviti spoštovanje osebne integritete otrok in žensk, se pa okarakterizira kot nekoga, ki širi sovražni govor in podobne neumnosti. Tudi nekateri na desni so včasih zelo nagnjeni k temu, da sprejmejo to levičarsko retoriko, kar je seveda neumnost na kvadrat, ampak saj vemo, kaj je rekel Einstein: "Vesolje in človeška neumnost sta neskončni. Pa za vesolje nisem čisto prepričan." In vedno znova se žal v Evropi v zadnjih let to potrjuje. Zaradi tega, če kaj, je treba o tem odkrito spregovoriti v Državnem zboru in te stvari postaviti na pravo mesto in poimenovati s pravimi pojmi.

Zato predlagam, da se o tem razprava opravi.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Branko Grims o vašem predlogu bo Državni zbor odločal jutri, 17. Maja. Ministrica za obrambo gospa Andreja Katič bo odgovorila na vprašanje gospoda Žana Mahnič

v zvezi z zamenjavo načelnika generalštaba Slovenske vojske. Izvolite.

ANDREJA KATIČ: Hvala, gospod predsednik. Spoštovani!

Gospod poslanec, včeraj smo skupaj praznovali ob dnevu Slovenske vojske in kot ste lahko ugotovili, zamenjava načelnika Generalštaba Slovenske vojske ni bila izvedena pri dnevu Slovenske vojske, kot se je namigovalo v medijih, niti trenutno ni začel postopek za njegovo zamenjavo. Kot sem že večkrat pojasnila tudi v medijih, je generalmajor dr. Andrej Osterman že izpolnil pogoje za poklicno upokojitev, kar pomeni, da se lahko kadarkoli odloči tudi za upokojitev. Ker gre za najodgovornejše mesto v Slovenski vojski, je nedvomno treba razmišljati tudi v nasledniku, ki bo zagotovil ustrezno kontinuiteto vodenja Slovenske vojske, pri čemer bi si tudi sama želela kompetentnega častnika z jasno vizijo, vojaško odločnostjo ter ustreznim ugledom znotraj vojske, ki se bo sposoben soočiti z vso problematiko Slovenske vojske. Nobena skrivnost ni, da sem se z nekaterimi najvišjimi častniki Slovenske vojske o tem tudi posvetovala. Tako od aktualnega kot tudi od morebitnega novega načelnika, ko se bomo o tem odločili, pa pričakujem, da bo načrtovane ukrepe za izboljšanje stanja v Slovenski vojski, ki niso odvisni samo od finančnih sredstev, izvajal odločno in učinkovito. Poleg vsega navedenega pa si kot vsak minister tudi sama za morebitnega novega načelnika želim človeka, za katerega bom menila, da lahko z njim učinkovito sodelujem. Nabor možnih kandidatov za načelnika Generalštaba je vedno omejen in tako je tudi trenutno. Sama bi si najbolj želela, da postopki imenovanja načelnika potekajo načrtno in pregledno, tako kot potekajo v urejenih vojskah, ko se zamenjave načelnikov načrtuje več mesecev ali celo leto vnaprej. Očitno pa pri nas raje prisegamo na zamenjave preko noči. Že samo posvetovanje z visokimi častniki, žal, pri nas sproži reakcijo nekaterih možnih kandidatov, angažiranje medijev, iskanje politične zaslombe, predvsem pa diskreditacijo posameznikov, ki bi lahko bili kandidati za načelnika, kar v vrhu Slovenske vojske ustvarja tudi neustrezno klimo in delitve. Za vsemi generalnimi brigadirji v Slovenski vojski, ki izpolnjujejo pogoje za mesto načelnika generalštaba, so dolge in zahtevne vojaške kariere, v večini primerov tudi več kot 20 let, skozi katere so se z usposabljanjem doma in v tujini, s strokovnostjo in s svojim delom na najrazličnejših dolžnostih dosegli najvišje častniške in generalske čine. Pri tem pa je treba izpostaviti tudi, da so te kariere glede na naravo vojaške organizacije, specifične od posameznika do posameznika, ter da se nekateri večji del kot drugi preživeli na poveljniških dolžnostih, drugi pa na štabnih dolžnostih. Nedvomno pa gre za kompetentne častnike, ki so v karieri dosegli

ozek vrh Slovenske vojske, se večinoma dokazovali na dolžnostih v tujini in mednarodnih poveljstvih, zato se mi zdijo vse oblike diskreditacije kateregakoli od njih, kar lahko zasledimo tudi v medijih, skrajno neprimerne, predvsem pa nepotrebne. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Žan Mahnič, boste zahtevali dopolnitev odgovora? Izvolite.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala, podpredsednik. Spoštovana ministrica, poslanke in poslanci!

Zdaj drži to, kar je ministrica povedala, načelnik do 15. Maja, kot so nekateri mediji pisali, ni bil zamenjan, pa vendarle bi jaz opozoril na eno zadevo. Ne glede na to, kdo bo naslednji načelnik generalštaba, mora imeti nekaj lastnosti. Prvič mora biti nekdo, ki je s to vojsko rastlel, mora biti nekdo, ki je rastlel skupaj z vojaki, skratka nekdo, ki ga vojaki poznajo, cenijo in spoštujejo. Drugič, če gre za starejšo osebo, mora biti veteran vojne za Slovenijo, nekdo, ki je danes na brigadirskem ali generalskem položaju in je v času vojne za Slovenijo imel možnost, da se bori na strani Teritorialne obrambe, pa se ni oziroma celo, da bi recimo bil pripadnik na strani JLA takrat, je tudi neprimerno. Tukaj so še, kot ste sami rekli, znanje tujega jezika, udeležba na mednarodnih operacijah in misijah in tako naprej.

Jaz sem takrat to poslansko vprašanje postavil in tudi vas vprašal, če to namerava biti brigadir Milko Petek, nekateri mediji ne samo Večer, tudi nacionalka in še drugi so o tem pisali, izpostavil sem pa to vprašanje zaradi tega, ker vemo, da je z brigadirjem Petkom tako kot z generalom Ostermanom. Postavili ste ga zato, da ste se znebili prejšnjega načelnika, postavili ste ga za leto in pol oziroma zdaj, če bo šel konec leta, za dve leti, potem boste pa zopet postavili nekoga, ki gre čez dve leti v penzijo. Menim, da je tak pristop napačen, da je treba iskati osebo, ki bo Slovensko vojsko vodila v smeri stabilnosti. Zagotovo to niso tisti, ki imajo leto ali dve do penzije. Tako da jaz mislim, da se tukaj lahko naredi velika napaka, lahko pa se naredi tudi dobra poteza, ki bo Slovensko vojsko ponovno pripeljala tja, kjer je pred, recimo temu, petimi, sedmimi leti bila.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Odgovorila bo ministrica, gospa Andreja Katič. Izvolite.

ANDREJA KATIČ: Hvala.

Ko sem pred dobrim letom sprejela imenovanje ministrice za obrambo je bil načelnik Generalštaba dr. Andrej Osterman in tudi danes je načelnik Generalštaba dr. Andrej Osterman. Jaz nisem zamenjala nobenega načelnika. Povedala sem v uvodnem odgovoru, kaj si želim

in kaj pričakujem od načelnika Generalštaba Slovenske vojske, gre za najpomembnejši položaj Slovenske vojske in zagotovo se vsi strinjamo, da mora to mesto voditi človek, ki je kompetenten na vseh področjih. Ve se, kdo izpolnjuje pogoje. Pogovore bom še nadaljevala. V sklopu tega boste seznanjeni tudi poslanke in poslanci Državnega zbora. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Žan Mahnič, boste zahtevali razpravo v Državnem zboru. Izvolite.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala podpredsednik. Ne bom zahteval razprave. Samo zaradi zapisnika bi, da se popravi s tem, ko sem rekel, da ste zamenjali načelnika Generalštaba in postavili zdajšnjega, nisem mislil vas ministrica za obrambo, ampak pač vašo stranko, vašega ministra Janka Vebra oziroma trenutno vlado. Tudi ne bom zahteval razprave, zaradi tega ker verjamem, da bo tja do oktobra, novembra še nekaj sej Državnega zbora, na katerih bom lahko zastavil ustno poslansko vprašanje, če se mi bo to zdelo primerno. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Prehajamo na vprašanja poslank in poslancev. Besedo ima mag. Andrej Šircelj, ki bo postavil vprašanje ministru za finance dr. Dušanu Mramorju. Izvolite, gospod Šircelj.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa. Spoštovani podpredsednik, spoštovani minister!

V zadnjem obdobju so nas presenetile novice glede kadrovske zadeve v Novi Ljubljanski banki. Tukaj mislim predvsem na nove člane nadzornega sveta, ki niso bili imenovani, bili so predlagani. Mislim tudi na upravo, ki dejansko ni popolna oziroma ima samo človeka, ki koordinira upravo, vsaj tako piše na spletnih straneh Nove Ljubljanske banke. V zvezi s tem bi rad že na začetku povedal naslednje, da seveda ne pričakujem odgovora, v katerem boste rekli, glejte, imamo Slovenski državni holding in tam oni vse urejajo v skladu s korporativnim upravljanjem. Kajti Vlada je, prvič, 100 % lastnik Nove Ljubljanske banke, ima seveda zaradi tega tudi skupščino in tudi je lastnik 100 % Slovenskega državnega holdinga in tudi skupščina, kar pomeni, da Vlada je še vedno tisti organ, ki ima škarje in platno v rokah. Poleg tega ste vi kot minister za finance dejansko tisti v tej vladi, ki skrbi za finančne inštitucije, Nova Ljubljanska banka je največja finančna inštitucija v Sloveniji, je banka, ki je pomembna za stabilnost finančnega sistema, za to, da dejansko finančni sistem posluje. Zanima me dejansko vaša vloga pri tem, da so Evropska centralna banka, Banka Slovenije in

ostali, vsaj tako je bilo razbrati iz medijev, če milo rečem, bili zadržani do treh članov nadzornega sveta. Tako ima Nova Ljubljanska banka 6 članov nadzornega sveta. To je v bistvu minimum, da sploh lahko deluje. Dva člana naj bi pa še dobila tako imenovano licenco ali soglasje, kakor koli želite, za to, da bi Nova Ljubljanska banka bila popolna. Zdaj, če eden od teh dveh tudi ne dobi tega soglasja, potem seveda nadzornega sveta ne bo. Prav tako je z upravo. Uprava je sedaj tričlanska in nekdo je koordinator.

In zanima me:

Kaj mislite storiti za to, da ne bo padla boniteta Novi Ljubljanski banki in s tem seveda tudi državi Slovenije, če se bo to še bolj zapletlo, da ne bo padla cena, kajti Nova Ljubljanska banka naj bi se prodala do konca leta 2017, takšna je obljuba Evropski komisiji?

Kajti vse to, da nimamo uprave, nadzora in tako naprej, tako kot bi jih morali imeti, bom rekel, optimalno zagotovljeno v skladu s predpisi Nove Ljubljanske banke, dejansko tudi vpliva na ceno.

Zaradi tega me seveda zanima:

Kaj boste storili za to, da ne bi prišlo do kakršnegakoli nadaljnjega kadrovskega fiaska v Novi Ljubljanski banki?

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Odgovoril bo gospod minister dr. Dušan Mramor.
Izvolite.

DR. DUŠAN MRAMOR: Hvala lepa, spoštovani poslanec.

Bom vseeno odgovoril v bistvu v smislu pravne ureditve upravljanja z institucijami, ki so v Državni lasti. Tukaj v zvezi s tem postopkom imenovanja kandidatov za člane nadzornega sveta še manj pa uprave seveda nima vlada nobene pristojnosti pri imenovanju teh članov. Ima pa pristojnost seveda za sistem, to je pa res, za sistemsko ureditev. In če je kaj narobe s sistemsko ureditvijo, če je takšna, da onemogoča učinkovito izbiro kandidatov in potem tudi potrjevanje teh kandidatov, kot vemo je to v bankah poseben postopek zaradi direktive za člane nadzornih svetov in uprav, potem pa seveda je dolžnost vlade in moja dolžnost, kot ministra za finance, da ugotovim sistemske nepravilnosti oziroma pomanjkljivosti in te sistemske nepravilnosti tudi odpravimo.

Pa če gremo lepo po vrsti, kje je pravzaprav to razlikovanje v mnenjih in kresanje mnenj glede teh nadzornikov in glede tudi imenovanja uprave. Ta novela zakona o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank je uvedla specifično ureditev ocenjevanja primernosti članov nadzornih svetov bank, in to samo tistih, ki so bile deležne državne pomoči in kjer je Slovenija edini delničar. Specifika glede na ureditev zakona v bančništvu je v tem, da je pristojnost ocenjevanja primernosti kandidata pred njegovim imenovanjem podeljena SDH in

ne banki. V bančnem zakonu za vse ostale banke velja po direktivi, da je banka zadolžena znotraj banke ustanoviti posebno komisijo, ki naredi tako imenovani Fit and Proper oziroma oceni primernost kandidata. Mi smo menili, da je to bolj pravilno, če naredi institucija, ki predstavlja lastnika, in ne banka sama s kadri, ki so pripeljali banko do situacije, v kateri so te banke, ki smo jih dokapitalizirali, bile.

SDH ima že v skladu z Zakonom o Slovenskem državnem holdingu vzpostavljen svoj sistem preverjanja kandidatov za člane nadzornih svetov. A ne glede na navedeno velja, da mora tudi SDH pri izdelavi ocene primernosti kandidata za člana nadzornega sveta banke upoštevati enake pogoje in merila, ki jih za člane nadzornega sveta banke določajo bančni predpisi, se pravi Fit and Proper v SDH mora biti narejen tako, kot bančni predpisi zahtevajo. Ta ureditev v ZUKSB ne odstopa od določb v direktivi, kakor tudi ne od smernic evropskega bančnega organa. Skladno z navedenimi evropskimi akti je tako možno, da predhodno oceno primernosti kandidata izvede drugi organ in ne banka. Tudi znotraj Evropske unije je priznано, da je to incestno do določene mere, da banka sama Fit and Proper oziroma primernost članov svojega nadzornega sveta in svoje uprave dela, ki imate seveda navzdol vpliv na te posamezne člane te komisije. Se pravi, ureditev v noveli ZUKSB, ker pač ta smernica evropskega bančnega organa pravi, da predhodno oceno primernosti kandidata izvede drug organ, lahko drug organ in ne banka. Ureditev v noveli ZUKSB je primerna tudi upoštevajoč dejstvo, da velja za banke, ki so bile deležne izdane državne pomoči in v katerih je Republika Slovenija edini delničar in je odgovorna za dosledno izpolnjevanje zavez, ki so bile dane Evropski komisiji v postopku presoje dovoljenja državne pomoči.

Nadalje je treba pojasniti, da Zakon o bančništvu ne vsebuje določb, ki bi zahtevale da Banka Slovenije izda predhodno dovoljenje. Tukaj znotraj tega predhodnega dovoljenja, kdo to izda, ali Banka Slovenije predhodno in potem banka in potem SDH, ali SDH in potem šele banka, tukaj noter je pač največ različnih mnenj in na tem področju zdaj Ministrstvo za finance posebej dela.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Andrej Šircelj boste zahtevali dopolnitev odgovora?
Izvolite.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani podpredsednik.

Pravzaprav bi rad odgovor. To je vsem poznano. Komisija za nadzor javnih financ je to problematiko obravnavala na posebni seji. Vse to je razloženo in tako naprej.
Mene zanima:

Kaj bo Ministrstvo za finance oziroma vlada, ministrstvo je del vlade, Vlada je lastnik SDH, je lastnik Nove Ljubljanske banke, naredilo za to, da ne bo prišlo do tega, da bo Nova Ljubljanska banka ostala tako brez nadzornega sveta, ker obstaja določeno tveganje za to, kot brez uprave?

Sami ste si predlagali zakone, sami ste sprejeli zakone, sami delete po teh zakonih, pa glejte, bonitete za Novo Ljubljansko banko bodo padle zaradi tega, ker nimate urejenega nadzornega sveta in nimate urejene uprave. Zaenkrat še nekako delujejo, delujejo brez predsednika uprave, delujejo izključno s šestimi člani nadzornega sveta, moralo bi jih biti 11, od tega bi 2 morala še dobiti to licenco. In vi minister ste tukaj odgovorni, ker ste lastnik v imenu skupščine ne glede na sistemsko zakonodajo, ki ste si jo sami pisali. Ne glede na to, ali je to v skladu z EU ali ni v skladu z EU in tako naprej, gre za to, kaj boste naredili, da ne bodo bonitete padle in da bo uprava NLB in nazorni svet NLB popolnjen s kadri, ki bodo dobili vse licence, dovoljenja mednarodnih institucij, ECB, Banke Slovenije in tako naprej. Na to bi rad odgovor. Te zakone smo sami tukaj sprejemali, vi ste jih sprejemali, mi jih nismo. Mi smo bili proti. Zadeva je zelo zelo kočljiva v tem primeru.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Dušan Mramor, boste odgovorili, prosim. Izvolite.

DR. DUŠAN MRAMOR: Jaz bi želel predvsem poudariti, to je sprejel Državni zbor in ne vlada. Tako da zakonodaja pa je ta, ki jo moramo spoštovati. Spoštovati moramo tudi zakonodajo, ki se tiče korporativnega upravljanja. Torej kdo je zadolžen? Zadolžen je SDH za to, da določi, predlaga člane za nadzorni svet. Če jih je predlagal, in tukaj gre, skupaj jih je 9 ne 11, 9 članov je po tem statutu zdaj, in če trije člani odstopijo, seveda mora predlagati nove člane. Se pravi, kar lahko naredi vlada v tem primeru, pogleda, ali je bilo kaj narobe sistemsko s tem, kako so bili ti člani imenovani, in kje je prihajalo do problemov, zaradi katerih so mogoče tudi odstopili ti trije člani, ki so odstopili. In če je tukaj problem, je treba sistemsko problem nasloviti. In ko sem jaz prej rekel, da proučujemo možnost, da bi v Zakon o reševanju in prisilnem prenehanju bank določili, da mora SDH pred imenovanjem kandidata za člana nadzornega sveta pridobiti predhodno mnenje Banke Slovenije glede primernosti kandidata. Da ne bi prihajalo do tega, da naredi sicer Fit and Proper, se pravi oceni primernosti SDH, po pravilih, kjer upošteva tako Zakon o SDH 1 kot ZBan kot akte, na podlagi ZBan, in seveda smernice EBA, potem pa Banka Slovenije upošteva druga še dodatna merila ali pa v banki upoštevajo še dodatna merila in pride do razhajanja med oceno primernosti SDH in med oceno primernosti bank, recimo, Centralne banke

oziroma banke same. Tako da s tega vidika proučujemo to možnost, da bi to odpravili na način, kot sem prej rekel. Drugega v tem danem sistemu, kot da zahtevamo od SDH, da takoj oziroma čim prej predlaga nove člane za nadzornike in da nadzorniki NLB skozi postopek izberejo tudi potem predsednika uprave NLB oziroma člane uprave NLB, to pač vlada po tej zakonodaji, ki trenutno velja, pač ne more narediti, mi pa razmišljamo, da bi v tem postopku, kot sem rekel, odpravili tisto, kar smo sedaj ugotovili, da je verjetno problem, in da zahtevamo predhodno mnenje. Druga stvar, ki bi jo pa lahko tudi uredili, je pa, da razkrije Banka Slovenije vse svoje vire informacij in katere informacije še dodatno upošteva, ki jih sicer iz same bančne zakonodaje ni mogoče razbrati. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Andrej Šircelj, boste zahtevali razpravo v Državnem zboru? Izvolite.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa.

Bom seveda zahteval oziroma zahtevam razpravo o tem vprašanju v Državnem zboru. Namreč zadeva je precej resna, posebej, če še pomislimo, da so davkoplačevalci dali v zadnjih letih skoraj 3 milijarde evrov za Novo Ljubljansko banko, danes je pa Nova Ljubljanska banka brez uprave, popolnjene uprave. Upravo sicer ima, nima predsednika uprave, nadzorni svet ni popoln in tako naprej. tudi ministru bi seveda rekel, pogledajte, me veseli, da razmišljate, kot pravite, citiram vas, da razmišljate o tem, kaj še sistemsko narediti, in da bi zahtevali tudi predhodno mnenje Banke Slovenije. Gospod minister, lahko vas seznanim s tem, da je koalicija na Odboru za finance in monetarno politiko pred enim tednom ali desetimi dnevi zavrnila ta predlog, ki ga je dala sicer ena druga opozicijska stranka, in vlada je bila tudi proti glede tega. Tako da zdaj upam, da se zdaj mnenje, da še razmišljate kot pravite, ampak ste že, bi to že lahko bilo, če bi želeli, ali pa bi lahko samo enostavno prevzeli ali pa vzeli tisti predlog, ki je že bil, vi ste pa proti. Vlada je bila tukaj proti. Tako da tukaj je seveda to vprašanje glede razmišljanja, ima seveda nek časovni okvir, kajti prej se lahko zgodi, da bo prodaja Nove Ljubljanske banke ne samo pod velikim vprašanjem, ampak da bo imela tako kadrovske igranje in sistemsko urejanje, ki pa ne daje nobenih učinkov, preveč negativnih posledic za davkoplačevalce in nenazadnje za proračun Republike Slovenije in, če želite, za fiskalno pravilo in za to, da bo seveda Nova Ljubljanska banka prodana po znatno nižji ceni, kot bi sicer bila, če bi bila kadrovske dejanske urejena in nadzorovana.

Zaradi tega jaz mislim, spoštovani podpredsednik, da je nujno, da Državni zbor

opravi o tem razpravo v Državnem zboru tako sistemsko kot nesistemsko, predvsem pa, da bo iz te razprave prišlo do tega, da bomo imeli učinkovite ukrepe, kako zaščititi državno lastnino, v katero davkoplačevalci dajejo, plačujejo svoj denar.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Andrej Šircelj, o vaši zahtevi bo Državni zbor odločal jutri v okviru glasovanj, 17. maja 2016.

Dr. Franc Trček bo postavil vprašanje ministrici za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anji Kopač Mrak ter ministrici za okolje in prostor, gospe Ireni Majcen.

Izvolite.

DR. FRANC TRČEK: (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči. Spoštovani resorni ministrici, spoštovani zbor!

Kot veste, sem na predhodni, 18. redni seji Državnega zbora v imenu Poslanske skupine Združena levica postavil vprašanje premierju, predsedniku vaše vlade, navsezadnje tudi v ustavi našemu predsedniku, vseh nas, o problematiki revščine v Sloveniji. Ne bi rad bil ciničen, ampak moram reči, da sem dobil prej neodgovor kot odgovor, nekako v podvprašanju sem pa nekako ga prosil, naj mi vsaj na primeru, ki je zelo pereč, iz okolja, iz katerega sam prihajam, razloži, kako se bomo teh zadev lotili in jih reševali na primeru deložacij. Ne bom zdaj nihal nekih podatkov, o tem se je že večkrat govorilo. Takrat sem navedel citat, nisem konkretno hotel omenjati tistega gospoda, ki je moral v imenu resornega ministrstva za pravosodno področje to v javnosti podati, kjer se je nekako zapisalo, da glede te problematike se bodo morali prej vključevati sorodniki, sosedje, civilno družbene pobude. Lahko rečem, da se je na koncu ugotovilo, da imava otroka skupaj v šoli, pa sva malo tudi o tem podebatirala. Skratka, gre za neko zelo perečo problematiko, ki se je nekako ne rešuje ali se jo nekako v največji meri prelevi na pleča, kot sem že prej omenil, sorodnikov, prijateljev znancev, ki so zelo pogosto v istem nezavidljivem položaju ali pa pogosto gre za osebe iz tretje starostne skupine, ne tako redko vdove, nočejo nalagati tega bremena na pleča vnukom, sinovom, hčeram in tako naprej, kaj šele prijateljem. Skratka, gre za nek sistemski problem, čeprav mi ta beseda, ki jo je koalicija že dostikrat zlorabila, ni več tako ljuba, ki se ga moramo nujno lotiti reševati. Ker mi gospod premier ni odgovoril na to, moram vajo ponoviti z vama dvema, ker eden od vaju je v bistvu že tretji mandat na ministrstvu, ki bi po mojem moral imeti skrajšano ime. Vaše ministrstvo bi se moralo imenovati Ministrstvo za enake možnosti in pika. Mogoče ne bi bilo slabo, da je prostorski resor na tem ministrstvu, ampak ker imamo sektorsko delitev, kot jo imamo, nastavljam to

vprašanje na vaju, na katerega mi pač premier ni vedel odgovoriti.

Kako se bomo v tej družbi in državi lotili pereče problematike deložacij?
Hvala lepa za besedo.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Najprej bo odgovorila ministrica dr. Anja Kopač Mrak.
Izvolite.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Hvala za vprašanje. Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik. Dragi poslanke in poslanci!

Pravica do stanovanja je ena temeljnih človekovih pravic, brezdomstvo in slaba dostopnost do stanovanj za socialno šibke in ranljive skupine pa tudi huda oblika socialne izključenosti. Na podlagi ocene, ki smo jo lani v sodelovanju s skupnostjo centrov za socialno delo na Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve opravili, smo ugotovili, da se v naši državi na letni ravni izvede med 80 in 140 deložacij. V nekaterih primerih za izseljene družine ni mogoče najti namestitve, v kateri bi lahko družina prebivala skupaj oziroma so rešitve neustrezne z vidika zagotavljanja kompleksne pomoči in podpore osebam, ki so bile prisilno izseljene.

Treba je poudariti, da Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve in enake možnosti ni pristojno za reševanje stanovanjske problematike, smo pa seveda zaradi tega, ker ti ljudje pridejo po pomoč na centre za socialno delo, seveda tisti, ki ko se s stiskami ljudmi soočamo, želimo pomagati. Zato smo lansko leto v okviru projekta Paket pomoči, eden izmed pomembnih delov tega, prvič stopili tudi na področje reševanja stanovanjske problematike in smo potem poskušali potem tudi ob sodelovanju pristojnih, predvsem je potrebno meniti Ministrstvo za okolje, Republiški stanovanjski sklad in pa tudi tri največje humanitarne organizacije v naši državi, to so Rdeči križ, Slovenska Karitas in Zveza prijateljev mladine, kjer smo uspeli aktivirati 11 stanovanj. Ta stanovanja so: 4 v Ljubljani, 2 stanovanji sta v Ilirski Bistrici, 1 v Celju, 1 v Mirni na Dolenjskem, 1 v Podgradu, 1 v Postojni in 1 stanovanje v Vipavi. Ker Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ni pristojno, seveda tudi nima finančnih sredstev, smo uspeli zagotoviti, da je podjetje Mōmax opremilo teh 11 stanovanj in pa predvsem z donacijami, 16 tisoč 500 evrov je v tem trenutku na računu, za plačevanje najnujnejših tako najemnine kot stroškov. So pa v vse to vključeni centri za socialno delo. Komisija je, da se pač seveda preveri, katera družina bi bila najbolj primerna, kriteriji so izdelani. Predvsem Zveza prijateljev mladine, Slovenska Karitas in Rdeči križ delajo s temi ljudmi, so tudi predvideni podporni programi socialne aktivacije, da se te ljudi aktivira. Na podlagi tega projekta, ki smo ga

lansko leto v okviru Paketa pomoči, smo potem tudi v resoluciji o stanovanjski politiki, ki jo je Državni zbor sprejel lansko leto, ta projekt dali kot pilotni projekt, ima okvirno dveletno trajanje, na podlagi katerega bodo potem sprejete rešitve. Dejstvo je, ko smo se pogovarjali, je situacija kompleksna, več dejavnikov pripelje do tega, da se ljudje znajdejo v tako skrajnem položaju, da je izselitev edina oziroma da je neodložljiva. Pomembno je pri tem tudi to, da smo izdali brošuro, saj vem, da se sliši malce tako, boste gospod Trček postavil, da to ni pomembno, ampak dejstvo je, da veliko ljudi prepozno pride po pomoč, ko stvar ni več rešljiva, da seveda, če se prej pride po pomoč na centre za socialno delo, potem poskušajo pomagati in se stvari še lahko rešijo. Veliko takšnih zgodb je, ki se rešijo, žal pa še vedno obstajajo tudi takšne, ko so ljudje, ko pride do deložacij. Dejstvo pa je, je tudi treba povedati, da v skladu s stanovanjskim zakonom, o čemer bo verjetno ministrica več povedala, je zagotavljanje primernih namestitev odgovornost občin. Seveda bo tudi o tem v novi stanovanjski politiki treba premisliti, na kakšen način bo to tudi dejansko realizirano.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Nekaj sekund ima tudi gospa ministrica Irena Majcen.
Izvolite.

IRENA MAJCEN: Hvala, spoštovani predsedujoči. Hvala tudi za vprašanje poslancu dr. Francu Trčku. Pozdravljam tudi vse poslanke in poslance!

Seveda mi ni na voljo dovolj časa, da govorim tudi o rešitvah, ki so sprejete v Resolucijo o nacionalnem stanovanjskem programu. Res je, da mora država za občine zagotavljati sredstva, ampak predlagam, da na ta del odgovora odgovorim v nadaljevanju.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Franc Trček boste zahtevali dopolnitev odgovora.
Izvolite.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala, ministricama za odgovor.

Glejte, seveda z odgovorom nisem zadovoljen. Dobro, veseli me vsaj to, da se zavedate te perpleksnosti situacije. Gospa ministrica z daljšim stažem, tudi stanovska kolegica, sva oba dovolj gobčna, če se tako po domače izrazim pa lahko povem, ampak dajmo se raje ukvarjati s konkretnim primerom. Poglejte, v preteklem tednu je Vlada požegnala 40 milijonov za dokončanje elektrarne na Savi. Okej, tudi za to bi bili, če bi se na položnicah to kaj poznalo, se bojim, da se ne bo. Ta vikend pa še malo prej premier zelo voljno govori, kako moramo dati peneze za Nato. Zdi se mi, da je to

bolj pereča problematika, za katero moramo najti rešitve. Številke, s katerimi tukaj operiramo, so nekako nesramno nizke. Ko je gospod Cerar odgovarjal na vprašanje mojemu kolegu poslancu, sicer na temo TTIP, je rekel, podpiramo pogojno, in je rekel, ne bomo zmanjševali, dobesedno "ne zmanjšati socialne standarde". Socialne standarde v tej državi zmanjšujejo že vse vlade od leta tam 2004 naprej, lahko vam bi pokazal te zadeve. Gre, kot je rekla ministrica, navsezadnje za ustavno kategorijo, imamo 78. Člen, imamo 2. člen, imamo 3. Člen, tudi ti ljudje so državljanke in državljani Republike Slovenije. To, da se napiše notri v nacionalni stanovanjski program, da bomo nabavili nekaj kontejnerjev, to ni rešitev. Vi ste izvršilna oblast in mene navsezadnje kot poslance in državljane navsezadnje niti ne zanima, kako je to sektorsko prečeno in kako je to prečeno z župani. To je pereč problem, ki ga je treba rešiti in vi se morate, bom uporabil prekmurščino, zgučati. Mi smo prebogata država, da bi si lahko dovolili, da so zaradi deložacij družine ločene. Upam, da me boste vsaj malo razsvetlili, kako bo to v praksi šlo naprej.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Irena Majcen, izvolite.

IRENA MAJCEN: Hvala.

V okviru programa za dodelitev posojil, za zagotavljanje neprofitnih najemnih stanovanj, to je pri Republiškem stanovanjskem skladu, odprt je pa ta razpis do konca leta 2016, je namenjenih 10 milijonov evrov. Gre za sredstva, ki so v smislu ugodnih dolgoročnih posojil lokalnim skupnostim, javnim nepremičninskim skladom in neprofitnim stanovanjskim organizacijam namenjena tako pri gradnji, prenovi in pri pridobivanju neprofitnih stanovanj kakor tudi bivalnih enot. Strinjam se, da za družine so te bivalne enote manj primerne, so pa primerna neprofitna stanovanja.

Prav tako v skladu z Nacionalnim stanovanjskim programom bo tudi v prihodnje Stanovanjski sklad prevzel vlogo sofinanciranja pridobivanja bivalnih enot. Na ta način se bo povečala dostopnost do namenskih enot, neodvisno od kraja stalnega prebivališča. Zakaj to poudarjam? Predvsem zaradi tega, ker neprofitna stanovanja lokacijsko ne moremo premikati tja, kjer je večja potreba, medtem ko bivalne enote so pa premične in seveda se lahko v tem smislu, da se v nekaterih krajih poveča število teh težav, bivalne enote prestavi.

Dejansko tudi v okviru Stanovanjskega sklada delamo shemo za zagotavljanje namenskih stanovanjskih enot, gre za dva ukrepa – shema za zagotavljanje stanovanjskih enot za deložirane posameznike in družine, nosilec je Ministrstvo za delo v sodelovanju z Ministrom za okolje in prostor in Stanovanjskim skladom. Podpisan je že dogovor s

humanitarnimi organizacijami Rdeči križ, Slovenska Karitas in Zveza prijateljev mladine o izvedbi podpore in pomoči prisilno izseljenim družinam. Prav tako so že pripravljena opremljena stanovanja, je bilo povedano. Prav tako gre pa tudi za shemo zagotavljanja namenskih stanovanjskih enot. Res pa je, da sodelujemo tudi z Društvom za starejše, torej, kjer je vsaj z naše strani izražen velik interes, da bi tudi starejšim zagotavljali manjše stanovanjske enote. Pri tej populaciji se kaže, da je zaradi preteklosti ena oseba v stanovanju s 100 in pa več kvadrati, kar pomeni na vsak način tudi določene stroške. Z zmanjšanjem te bivalne enote bi bilo možno doseči kar dve pozitivni zadevi. Na eni strani lastniku tega prostora zagotavljati ekonomičnost bivanja, po drugi strani pa nekemu drugemu zagotoviti večjo površino. Pri tem pa se srečujemo tudi z miselnostjo ljudi in res zelo veliko navezanostjo Slovencev na svoje lastne nepremičnine. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Franc Trček, zahtevate razpravo v Državnem zboru? Izvolite.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Seveda zahtevam razpravo, ker s tem odgovorom absolutno nisem zadovoljen.

Poglejte v prvem delu je gospa resorna ministrica začela govoriti o nekih 10 milijonih, ki so rezervirani za občine. Resne odprtje razprave o, kot rečem po domače, glavarini financiranja občine ne bomo načeli. Številni poslanci se ne zavedajo, da velika večina, več kot dve tretjine zakonodaje, ki jo tukaj sprejemamo, se mora potem izvajati na lokalni ravni, morajo navezadnje tudi neka finančna sredstva za to biti. Zdaj, v teh osmih minutah, ki sta jih imeli dami na razpolago, je bila glavnina debate v tej smeri, kako bodo tri največje karitativne ustanove in drugi civilno-družbeni, ki se ukvarjajo s tem ... kar je navezadnje problem te družbe in države. Saj logično, da je neka moja omica iz Maribora, ki ima 300 in nekaj evrov penzije, ki tega več ne zmore, navezana na neko stanovanje, ker, kot to rečejo ponavadi starejši ljudje, ne bom tega s seboj vzela v grob, vsaj to hoče nekako zanamcem, svojim zanamcem pustiti. To so seveda neka samoumevna dejstva. Eno dejstvo je tudi, da verjetno bi bilo celo iz tega, kar je zdaj povedano in razumevanja in nerazumevanja, bolje, da je Sektor za stanovanjsko politiko na Ministrstvu za enake možnosti, ampak pač ni. In jaz moram reči, da sem v osnovi globoko razočaran nad nekimi temi vašimi odgovori, zlasti v luči, ker vem, koliko teh deložacij je konkretno v Mariboru na stand byu, če se tako izrazim, pa tudi v luči neke zadeve, o kateri bom na jutrišnji novinarski konferenci povedal nekaj več besed.

Skratka, ti vaši odgovori nekako definitivno so nezadovoljivi in negirajo to, kar je

Miro Cerar danes na začetku te seje povedal in znižujemo socialne standarde in se nekako ne ukvarjamo s to perečo problematiko. Seveda obstajajo v tujini neke druge in drugačne stanovanjske prakse, stroka je o tem že desetletja nazaj povedala marsikaj, tudi na način, da bi te osebe, ki ne morejo tako živeti, lahko živele v nekih stanovanjskih skupnostih, sočasno ohranile ta stanovanja za svoje potomce. Saj tukaj ni neke tople vode za odkrivati in dejansko za te državljanke in državljan v skladu s 1., 2., 3. in 78. členom Ustave Republike Slovenije moramo poskrbeti, ker drugače boste gospe kazensko odgovarjale po Kazenskem zakoniku. Vas bomo pa tožili. Upam, da to ne bo potrebno. In jaz bi zelo rad, da te razprave ne bi bilo treba imeti, ampak jo pač očitno, žal, moramo imeti. Hvala za besedo.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa. Dr. Franc Trček, o vašem predlogu bo Državni zbor odločal jutri, 17. maja.

Gospod Marko Ferluga bo postavil vprašanje ministrici za notranje zadeve mag. Vesni Györkös Žnidar. Izvolite.

MARKO FERLUGA (PS SMC): Hvala za besedo. Lep pozdrav ministricam!

Moje osnovno vprašanje gre na delovanje policije v letošnji prihajajoči turistični sezoni. Glede na ocene, ki so bile dane s strani varnostnih razmer in tudi iz medijev je bilo zaznati, da je Slovenija ena izmed varnejših, mirnejših držav. Temu primeren je tudi že statistični porast gostov, turistov nekako od velike noči in ta trend se nadaljuje tudi zdaj naprej, tako da je za predvidevati, da se bo poleti predvsem na Obalo, kjer je turistično največje območje, zgrnilo največ turistov. Zato mene zanima naslednje, vemo, da je na Obali sploh čez poletje, ko je ta turistična špica, zelo pereča prometna varnost, prometna problematika, jasno pa, da so tudi potem še ostali aspekti varnosti.

In tukaj me zanima:

Ali ministrstvo že načrtuje oziroma ali že ima načrt za soočanje s tem, na kakšen način se boste spoprijeli s tem, s to varnostjo predvsem v prometu, ker vemo, da so tam zelo veliki zamaški in tam prihaja do nezgod, nesreč in vsega tega?

Drugi pereč problem, ki pa je, se pravi v segmentu varnosti, je tudi sama prisotnost uniformirane policije na terenu, se pravi tako kot opazovalcev tako kot policistov kolesarjev in tako dalje, ker vemo, da je tam kar precej ljudi na zelo majhnem kraju. Seveda je s tem povezano normalno zagotavljanje delovnih mest in nabave materialno-tehničnih sredstev.

V tem kontekstu me zanima:

Kako ste vse to predvideli?

Ali je vse skupaj nekako skoordiniранo, ker vemo, da tudi lokalno prebivalstvo ima kar

precejšnje pripombe nad tem, ker nekako policija je zelo obremenjena na tistem delu?

Z vaše strani bi dejansko rad slišal:

Kako se pripravljate na ta poletni del sezone? Pomembno je povedati tudi, da verjetno predvidevate preselitev policistov iz manj obremenjenih delov Slovenije na tisto stran. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Odgovorila bo mag. Vesna Györkös Žnidar. Izvolite.

MAG. VESNA GYÖRKÖS ŽNIDAR: Hvala, podpredsednik.

Spoštovani poslanec gospod Ferluga, seveda policija ima načrte, Ministrstvo za notranje zadeve pa na drugi strani skrbi za to, da je policija v kondiciji oziroma da jo izboljšujemo. Kot veste iz svoje pretekle kariere, seveda policija izdeluje varnostne ocene, tudi v okviru operativnega projekta turistična sezona se diagnosticirajo tveganja, varnostni dogodki in v skladu s tem se tudi izvajajo načrti dela. Pri tem tudi policija intenzivno sodeluje z lokalnimi skupnostmi. Težišče seveda je na tistih policijskih upravah, ki so v stiku s turistično zanimivi kraji, torej predvsem Policijska uprava Koper in pa po drugi strani, če pogledamo malo višje, torej v gorske regije, Policijska uprava Kranj in Policijska uprava Nova Gorica, ki je tudi zanimiva iz turističnega vidika. Seveda policija posebno pozornost daje preventivnim ukrepom, po potrebi bo tudi pridobila pomoč iz drugih policijskih uprav. Posebna pozornost pa seveda bo namenjena prometu, kot sami ugotavljate, da bo čim večja pretočnost in pa da bo čim hitrejšo odpravljanje zastojev.

Glede na to, da je kadrovska, materialna, finančna podhranjenost iz preteklih let nekaj, s čimer se od začetka mandata v policiji soočamo, bom rekla, da kar uspešno, tudi pravilno povezuje to situacijo z vsem izvajanjem nalog, ki jih je policija dolžna izvajati. Že v letu 2014 in 2015 smo se posvetili tako kadrovske zasedenosti kot tudi povečanju sredstev za nabavo materialno-tehnične opreme. V letu 2015 smo tako prvič po letu 2009 v policiji zaposlili več uslužbencev policije, kot jih je prenehalo z delom, in obrnili negativni trend števila zaposlenih. V letošnji turistični sezoni si bo policija tudi lahko pomagala s policisti, ki smo jih zaposlili v letu 2015, seveda z izjemo 100 policistov, ki so še na izobraževanju v Višji policijski šoli in bodo zasedli delovna mesta v letu 2017.

Policija ves čas sistemsko izvaja pregled na obremenjenostjo posameznih uprav in bo seveda zaradi povečanja njihovih nalog zagotovila, da bo storjeno vse, da se tako s spremembo organizacije dela kot tudi začasno premestitvijo zagotovi, da bo policija tudi v turistično obremenjenih krajih dobro opravljala svoje naloge. Lahko pa povem, da je trenutna

kadrovska zasedenost boljša kot 2015 in kot v letu 2014.

Glede opreme na policiji – tudi tukaj so bili storjeni veliki premiki, že leta 2015 smo namenili za osebno zaščitno opremo 3,9 milijona, za nakup prevoznih sredstev že v letu 2015 2,4 milijona. Bistveno boljše stanje, ki pa bo tudi vplivalo verjamem tudi na stanje na Obali, pa bo konec letošnjega leta, saj je Vlada v proračunu za 2016 namenila 12,6 % več, kot je bila poraba v 2015 letu, tako na materialnih stroških 47 milijonov kot tudi na investicijah, kjer je največje povečanje, za 210 %. Tako veliko sredstev policija za investicije ni imela v zadnjih 10 letih, niti v času vstopa v schengen leta 2007.

Zdaj poteka več kot 100 različnih postopkov javnih naročil, s katerimi se nabavlja potrebna oprema za policijo oziroma policiste. Če naštejemo nekaj samo najbolj pomembnih za vse uniformirane policiste. Za 5 tisoč 200 policistov se bodo nabavljale nove policijske uniforme v višini 8 milijonov evrov, naročila so v teku, dobava se pričakuje letos oziroma v začetku leta 2017. S tem bomo izvedli dejansko v teh letih nabavo nove policijske uniforme, ki jo načrtujemo že skoraj 10 let. Prav tako bomo nabavili vozila, to ste tudi omenjali med težavami, ki tudi pestijo policijo na Obali. Nabava vozil v višini 9 milijonov evrov za 328 civilnih specialnih vozil. V naslednjih 5 letih bomo za operativni namen namenili za 348 vozil 14,9 milijona evrov. Tako bo policija obnovila dobro tretjino celotnega voznega parka oziroma dobro polovico interventnega voznega parka. Tudi novo zaščitno opremo za policiste bomo nabavljali v višini milijon evrov, sredstva za nadzor prometa, sredstva za opremo za boj proti terorizmu, informacijska tehnologija in lahko povem, da z vsemi nabavami v letu 2016 se bo zamenjala zastarela in dotrajana oprema policije oziroma bo policija po več kot 10 letih prišla v normalno stanje, ko bo potrebno vsako naslednje leto le zamenjati okoli 20 % opreme, ki se amortizira oziroma zastara. Tudi na podlagi spoštovani poslanec vaših prizadevanj, ko se zelo borite za policiste na Obali. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Marijan Pojbič bo postavil vprašanje ministru za gospodarski razvoj, tehnologijo gospodu Zdravku Počivalšku.

Izvolite.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Hvala lepa za besedo, spoštovani, gospod podpredsednik.

Za območje 6 občin iz Podravja, Pesnica, Kungota, Hoče, Sevnica, Maribor, Ruše, Selnica ob Dravi in tri občine iz Koroške, Podvelka, Radlje ob Dravi, Ribnica na Pohorju, je Vlada začela začasne dodatne ukrepe razvoja podpore v obdobju 2013–2018, seveda ne ta vlada, prejšnja vlada, da se razumemo. S strani Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo je bil posredovan Predlog spremembe sklepa

Vlade Republike Slovenije o dodatnih začasnih ukrepih razvojne podpore za problemska območja z visoko brezposelnostjo. Ugotavlja se, da Vlada s spremembo sklepa spreminja višino nepovratnih s sredstev za problemsko območje Maribora z širšo okolico, in sicer iz 29 na 16 milijonov evrov. Spomnil bi vas rad, da gre v primeru Maribora in širše Podravske regije za problemsko okolje, na to kažejo tako socialni, ekonomski ter tudi demografski kazalci. Zato sem, moram povedati zelo jasno, razočaran nad ravnanjem te vlade in koalicije, ki zelo veliko obljublja tudi Štajercem, Mariboru s širšo okolico, vendar rezultatov ni.

Slovenija bi se morala razvijati v skladu z načelom skladnega regionalnega razvoja, žal pa vidimo, da gre vse več finančnih sredstev v Ljubljano, ki je že tako nadpovprečno razvita, druge regije pa stagnirajo. Sam nimam nič proti temu, da se skrbi tudi za razvoj glavnega mesta, a vseeno bi rad opozoril, da za mnoga problemska območja v državi ni bilo finančnih sredstev, s katerimi bi poskrbeli za skladen regionalni razvoj in vsaj začasno poskrbeli za nove investicije in razvoj poslovnega okolja. Tako imamo primer Maribor, kjer se s strani Ministrstva za gospodarstvo predlaga znižanje finančnih sredstev, na primer Haloze pa v lanskem letu niso bile deležne svojega zakona, ker ni bilo finančnih sredstev. Nenavadno pa je, da ko gre za Ljubljano, pa ni nobenih problemov zagotoviti finančna sredstva, in tu seveda ne govorimo o nekaj milijonih, ampak gre za blizu 300 milijonov evrov.

Zato, spoštovani gospod minister, sprašujem:

Na podlagi katerih argumentov in pokazateljev, se je Ministrstvo za gospodarstvo odločilo predlagati spremembo predloga sklepa, da se Mariboru z okolico znižajo nepovratna sredstva z 29 na 16 milijonov evrov?

In drugo vprašanje:

Ali se ministrstvo in vlada sploh zavedata posledic, ki jih dolgoročno povzročata s takšnimi odločitvami Štajerski, Mariboru in vsem občinam s tistega okolja, seveda tukaj med drugim absolutno tudi občini Pesnica, Kungota, Šentilj, seveda iz tistega okolja, iz katerega tudi sam prihajam?

Prosim, gospod minister, za odgovor.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Odgovoril bo minister gospod Zdravko Počivalšek. Izvolite.

ZDRAVKO POČIVALŠEK: Spoštovani gospod predsedujoči, poslanke, poslanci!

Spoštovani gospod poslanec Pobjič, hvala za vprašanje. Moram pa vas najprej uvodoma popraviti. Celotna vrednost virov financiranja za izvajanje programa spodbujanja konkurenčnosti Maribora s širšo okolico med leti 2013–2018 se sicer povečuje. Na račun povečanja povratnih virov, ne pa nepovratnih. Sredstva za ta namen

se bodo povečala z 32 milijonov na 40. Vendar pa je res, kot pravilno ugotavljate in kot izhaja iz vašega vprašanja, da se pa znižuje višina in znesek nepovratnih sredstev, predvidenih z aktualnim programom oziroma načrtom za doseganje večje konkurenčnosti gospodarstva v Mariboru. Do tega zniževanja na za žalost prihaja zaradi nižje realizacije v minulih letih izvajanja v programih 2014–2015, nižjega zneska zagotovljenih nepovratnih sredstev v proračunu za letošnje in prihodnje leto, ki bo nižji od načrtovanega v programu, ker obdobja izvajanja programa ni mogoče podaljšati, saj za to niso izpolnjeni vsi zakonski pogoji. Ob tem naj izrecno poudarim, da smo že lani obvestili vse pristojne ter župane in regionalne razvojne agencije na problemskem območju Maribora z okolico, da bo prišlo do zmanjšanja nepovratnih virov na ravni celotnega programa in da bo za izvajanje programa za doseganje večje konkurenčnosti predvidenih slabe 4 milijone evrov v letu 2016, se pravi v letošnjem letu, in okoli 1,8 milijona evrov v prihodnjem letu. Dodatno pa je bil za izvajanje programa zagotovljen še en slab milijon evrov evropskih sredstev letno.

Vložili bomo maksimalno vse napore v to, da bi problemskemu območju, ki ga izpostavljate, cenjeni poslanec, v letu 2018 zagotovili še slabe 4,5 milijone evrov. Kot verjetno veste, bo to zadnje leto izvajanje programa, proračun za 2018 še ni bil sprejet, prizadevali pa si bomo povečati razpoložljiv znesek, vključno z razpoložljivimi evropskimi sredstvi, na raven, ki bo relativno primerljiva z letošnjim letom, 2016 torej, 4,48 milijona evrov glede na zaključek izvajanja nekaterih instrumentov. Obseg nepovratnih sredstev v predlagani spremembi programa za pomoč problemskemu območju Maribora z okolico se znižuje, to je dejstvo, tako kot ste povedali. Ker je bila realizacija v minulih letih nižja od načrtovane, ker zagotovljena proračunska sredstva za letošnje in prihodnje leto ne dosegajo načrtovanih in ker izvajanje programa ni mogoče podaljšati do leta 2020, saj za to niso izpolnjeni formalni zakonski pogoji. Za prihodnje leto je za pomoč vsem problemskim območjem v državi sicer na voljo slabih 4 milijone evrov sredstev, od tega pa sta za območje Maribora in širšo okolico namenjena dobra 2,5 milijona evrov iz naslova integralnih sredstev.

Ob pripravi sklepa, ki ga izpostavljate, smo bili dolžni vsekakor preveriti, ali to območje izpolnjuje dosego zahtevanih pogojev tri mesečnega zaporednega preseganja kritične 17 % stopnje registrirane brezposelnosti v eni od tamkajšnjih upravnih enot z visoko brezposelnostjo. Poudariti je treba, da ti pogoji niso bili izpolnjeni, zato območje Maribora s širšo okolico ni bilo mogoče določiti kot eno od območij, posledično pa podaljšanja izvajanja programa ni bilo mogoče predlagati. Stopnja brezposelnosti je tam upadla. Vseh razlogov za to ne poznam, zagotovo pa je eden od njih med

drugim tudi vsakodnevni odhod naših delavcev na delo v tujino, kar je v tem trenutku rešitev trenutne težke situacije, ampak dolgoročno pa problematično. 17 % brezposelnost pa je tista meja, na kateri Vlada mora poskrbeti za ukrepe za pomoč. Brezposelnost na območju Maribora s širšo okolico v drugi polovici lanskega leta je bila 15 %, v decembru lanskega leta se je povečala na 16, v januarju letos pa je bila 17,1 %. S tem je sicer presegla kritično mejo 17 %, vendar pa je bilo to preseganje zgolj sezonsko, kar dokazuje tudi upad v letošnjem februarju, ko je stopnja registrirane brezposelnosti tam upadla na 16,7 %. Ukrepi razvojne pomoči za območje Maribor s širšo okolico se bodo zaključili v letu 2018, tako kot je bilo to predvideno, ko je bilo to območje določeno kot območje z visoko brezposelnostjo.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Marijan Pojbič boste zahtevali dopolnitev odgovora? Izvolite.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani gospod podpredsednik.

Gospod minister, priznali ste to, kar sem rekel. Se pravi, tisti instrument, to so nepovratna sredstva, je ključen, da lahko tistim gospodarskim subjektom in tistim, ki bi morda še lahko zaposlovali, pomagamo na tak ali drugačen način. Tu notri je navedenih cel kup raznih ukrepov, ne bom jih našteval, ker bi moral brati, ki so pač usmerjeni v to smer, da pomagajo podjetjem ne samo da preživijo, da se lahko razvijejo in da lahko tudi zaposlujejo. Ampak rekli ste, da drži to, kar sem jaz uvodoma povedal, da se sredstva znižujejo. In to je tisto, kar se meni zdi problematično. Na eni strani ni nobenega problema, 300 milijonov za glavno mesto Ljubljane, na drugi strani se Mariboru sredstva znižujejo. Kljub temu, da vemo vsi, v kako težki situaciji se nahaja na splošno Štajerska, da ne govorim o Prlekiji, da ne govorim o Pomurju in tako dalje. Vi ste uporabil cel kup različnih besed: "prizadevali si bomo", "vložili bomo dodatne napore" in tako dalje. Gospod minister, od tega se ne da živeti! To so besede, ki so brezpredmetne. Samo to, kar je bilo zapisano v sklepu, če bi se to uresničevalo, da bi bil denar tam, da bi se podjetniki lahko razvijali, to je ključna zgodba. Vse ostalo, "da si boste prizadevali", tem ljudem in tistemu okolju ne bo prineslo nobenega novega delovnega mesta in tu ni nobene dodane vrednosti. Sami ste ugotovili, da se je brezposelnost tam znižala na račun migrantov, ki živijo v Avstriji, torej, ki delajo in hodijo delati v Avstrijo. In to se še sedaj po sreči dogaja. Ampak jaz mislim, da je 17 % ali pa, recimo, tudi 16 % nezaposlenost izjemno izjemno problematičen podatek ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa. Minister, gospod Zdravko Počivalšek.

ZDRAVKO POČIVALŠEK: Ja, spoštovani, gospod poslanec, zavedati se je treba, da sem obljube ena, realnost je pa drugačna. Vseh obljub iz preteklosti, 60 milijonskih, ne moremo in ne bomo mogli realizirati. To kar bom pa zdaj povedal pa ni prizadevanja, ampak so čisto konkretne številke. Pred tem pa moram povedati, da še v okviru obstoječih razpisov nove ekonomske perspektive dajemo prednost problemskih območjem oziroma ne smem tako povedati, dodatno točkujemo vse iniciative iz teh področij, tudi Maribora s širšo okolico, to je na eni strani, na drugi strani je znotraj reševanja enega deleža sredstev iz prejšnje ekonomske perspektive, mislim, da je konkretno 12 milijonov za socialno podjetništvo, ker je enaka zgodba, ker je enaka zadeva v dosti večjem smislu omogočena tudi s problemskim območjem in tudi Maribor s širšo okolico. Ampak konkretno – na osnovi programa za Maribor, konkurenčnost, se za Maribora s širšo okolico med leti 2013 in 2018 zagotavlja naslednje: 4,2 milijona evrov za sofinanciranje manjših začetnih naložb izvajanja, izvajanje skozi Mariborsko razvojno agencijo in Koroško razvojno agencijo, 2,7 milijonov evrov za subvencije za spodbujanje investicij izvaja MGRT in pa SPIRIT, 12,6 milijona evrov za mikrokredite, izvaja Slovenski podjetniški sklad, 10 pa pol milijona za uvodne razvojne kredite za investicije izvaja Slovenski regionalno razvojni sklad iz Ribnice, 3 milijone evrov sredstev EU za subvencije za zagon podjetij izven izvaja Slovenski podjetniški sklad, pol milijona za promocijo gospodarstva zamejskega območja po dravskem in Koroške regije za privabljanje tujih in domačih vlagateljev izvaja Mariborska razvojna agencija in pa 300 tisoč evrov za promocijo turistične destinacije Maribor-Pohorje izvaja Zavod za turizem Maribor, to je 33,8, 34 milijonov evrov, eksaktnih, seveda pa strukturno drugačnih, tako kot sva že uvodoma ugotovila, da se en del sredstev seli iz nepovratnega v oni del. Ta zadeva bo izvedena in na to, kar sem zdaj povedal, še enkrat ponavljam, da dajemo zato, ker se zavedamo teže tega problema in temu so te besede "prizadevanje" namenjene: v okviru razpisov dodatna prednost za problemsko območje in tudi za Maribor s širšo okolico. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Marijan Pojbič zahtevate razpravo v Državnem zboru? Izvolite.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Hvala lepa za besedo, spoštovani podpredsednik. Hvala lepa.

Da, to kar ste sami ugotovili, spoštovani gospod podpredsednik, predlagam širšo obravnavo, zaradi tega, ker z odgovorom ne morem biti zadovoljen. Ne morem biti zadovoljen zaradi tega, ker prihajam iz tistega okolja in nerazumljivo je, mesto Maribor je drugo največje mesto v Sloveniji in na eni strani imamo v dveh

letih za Ljubljano 300 milijonov evrov, za Maribor z okolico pa 34 milijonov evrov.

Spoštovani gospod minister, če je to normalno kljub temu, da je mesto Ljubljana tako ali tako bistveno bolj razvito, ima bistveno boljše pogoje za življenje in tako dalje, da ne bom govoril za zaposlitve in tako dalje in tako dalje ima Ljubljana, in njej 300 milijonov, Mariboru pa 34 milijonov. Pa nimam nič proti, če Ljubljana dobiti tudi 500 milijonov, nobenega problema, samo Maribor s širšo okolico, ki je v takem razvojnem zaostanku, bi moral dobiti potem milijardo ne 500 milijonov. To je tisto, kar mene strašno moti in kar je narobe in kar ni prav! Še vnaprej povečujemo razlike, še vnaprej povečujemo razlike, to ni normalno! Namesto da bi jih zmanjševali, da bi skladno razvijali našo državo, povečujemo razlike, in to s svetlobno hitrostjo. Kdaj boste že razumeli, da Slovenija ni samo Ljubljana? Da so Slovenija tudi Šentilj, Pesnica, Kungota, ne vem, tako Hoče, Sevnica in tako dalje, Lovrec na Pohorju in da ne bom govoril. Cel kup vas je tistih, ki sedite v tem parlamentu tudi na ministrskih mestih, ki ste Mariborčani, ki ste s Štajerskega okolja – kaj ste naredili v tem času, v teh letih za Maribor z okolico? Povejte, povejte, kaj ste naredili. Upam, ko bomo o tem glasovali potem tukaj v Državnem zboru, ne glede na to, kdo je s katere stranke, da bodo glasovali za to razpravo v Državnem zboru, ker je še kako pomembna. In takrat bomo videli in jaz bom spisek vzel in ga bom pokazal vsem Mariborčanom, vsem, na vseh spletnih straneh, vse povsod ga bom dal, da bodo ljudje videli, kako in kakšne ljudi so volili, da jih zastopajo tukaj, ali v ministrski ekipi ali pa v Državnem zboru. In vseeno pričakujem od vseh tistih, ne glede na to, kdo je v kateri stranki, ki prihajajo iz tistega problemskega območja, da stopimo skupaj in naredimo tudi nekaj za tisto okolje in da prepričamo tisto drugo stran, da smo tam bolj potrebni določenih sredstev in razvojnih sredstev kot pa Ljubljana-center ali pa Ljubljana s svojo okolico. Pa še enkrat povem, da ne jaz ne v Slovenski demokratični stranki nimamo nič proti temu, da se nam glavno mesto razvija, ampak ne na takšen način. Ne na takšen način. Zato prosim, gospod podpredsednik, tako kot sva rekla na začetku, širšo razpravo.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Pojbič, o vašem predlogu bo Državni zbor odločil jutri, v torek, 17. maja 2016, v okviru glasovanj.

Gospa Marinka Levičar bo postavila vprašanje ministrici za delo, družino, socialne zadeve, enake možnosti dr. Anji Kopač Mrak ter ministrici za zdravje gospe Mariji Milojki Kolar Celarc.

Izvolite.

MARINKA LEVIČAR (PS DeSUS): Hvala za besedo, podpredsednik. Spoštovane ministrice, ministra, kolegi in kolegice!

Invalidske komisije Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje pri ugotavljanju telesnih okvar in pri stopnji teh telesnih okvar uporabljajo seznam telesnih okvar in njihove stopnje, ki so bile v uveljavljene davnega leta 1985 s samoupravnim sporazumom. Leta 1989 so bile sicer malo novelirane, vendar vseeno že zelo zelo zastarele. Za oceno, ali obstoja pri posamezniku poklicna bolezen, pa uporabljajo seznam, ki je bil sestavljen leta 1985. Na nujnost prenove tega seznama tako telesnih okvar kot poklicnih bolezni Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje in njegov svet opozarjata že vrsto let, na to opozarjajo tudi izvedenci invalidskih komisij, to so predvsem zdravniki specialisti, prav tako na to opozarja tudi Zveza delovnih invalidov Slovenije. Ker ta seznam tako dolgo že ni bil noveliran, je nujnost, da bi bil noveliran, tudi vključena v ZPIZ-2, ki določa, da morajo biti dve leti po njegovi uveljavitvi, to je do 1. 1. 2015, sestavljen seznam oziroma noveliran ta seznam. Znano mi je, da je bilo v zadnjih letih v okviru Ministrstva za zdravje imenovanih kar nekaj delovnih skupin z nalogo, da pripravijo nov seznam telesnih okvar ali aktualizirajo obstoječega. Delovne skupine pa zaradi različnih razlogov niso zaključile svojega dela. Zadnja takšna skupina je bila ustanovljena februarja 2016, torej letos.

Zanima me:

Kako daleč je s svojim delom ta delovna skupina za pripravo noveliranega seznama?

Ali bo res lahko zaključila svoje delo do 30. junija 2016 letos, kot je bilo dogovorjeno in obljubljeno?

Ob tem mislim, da je na mestu moj poziv obema ministricama, da zagotovita, da bo nov seznam telesnih okvar res čim prej sprejet in da se bo lahko po njem tudi delalo.

Naslednje moje vprašanje pa se nanaša na ustanovitev enotnega izvedenskega organa, to je invalidske komisije, da bi enotna komisija za področje socialnega zavarovanja ugotavljala obstoj invalidnosti. Pobuda je bila oblikovana že leta 2010 v okviru medresorske ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Anja Kopač Mrak, izvolite.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Hvala za vprašanje, spoštovana poslanka Marinka Levičar. Spoštovani podpredsednik!

Bom kratka. Bom odgovorila predvsem na prvi del, kjer je zelo jasno, da je ZPIZ z uveljavitvijo določil, da pravilnik določi Ministrstvo za zdravje, tako da bo ministrica pojasnila, kako so z načrti in kakšno je delovanje delovne skupine. Kar se tiče samega skupnega izvedeniškega organa, je stališča Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ves čas jasno. Mi si prizadevamo za

tak organ, tudi v beli knjigi, ki je bila v aprilu predstavljena javno, je ena izmed rešitev tudi vzpostavitve tega izvedeniškega organa. O njem se pogovarjamo tudi, ko usklajujemo z Ministrstvom za zdravje zakon o dolgotrajni oskrbi in negi, ki je podlaga, seveda, tam se bo na nov način ugotavljalo potrebe ljudi in ob tej uveljavitvi novega zakona, bi bilo nujno najti tudi rešitve glede skupnega izvedeniškega organa, ki bi dejansko vse komisije, ki jih v državi imamo, to je, če pogledate ZPIZ-ovo, na Zavodu za zdravstveno zavarovanje imamo komisijo, imamo tudi komisijo na Zavodu za zaposlovanje Republike Slovenije in tudi Ministrstvo za pravosodje ima določene komisije, kjer bi ta skupni izvedeniški organ bilo treba tako organizirati, da bi dejansko vse potrebe državnih organov, torej države v tem, ko podeljujemo različne pravice državljanom in državljanom, odločali na enem mestu. To bi tudi pomenilo veliko racionalizacijo. Res je, tak zakon so že pripravili predvsem na Ministrstvu za zdravje, o njem se pa govori predvsem ob pripravi zakona o dolgotrajni oskrbi. Ko bo zakon o dolgotrajni oskrbi v sami izvedbi, potem bo tudi ta izvedeniški organ tisto bolj lahko delo v primerjavi z dolgotrajno oskrbo. Toliko z moje strani.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Izvolite še ministrica Marija Milojka Kolar Celarc.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Spoštovani gospod podpredsednik, spoštovana poslanka!

Tudi jaz se zahvaljujem za to vprašanje. Tako kot je že kolegica Anja povedala, obe ministrstvi podpirata enotni izvedeniški organ. Celo neki predlogi ali osnutki, zametki tega zakona so bil pripravljeni že pred časom. Takoj, ko bomo končali pri nas z delom na zakonu o zdravstvenem varstvu in zavarovanju, na Ministrstvu pa z dolgotrajno oskrbo, se bomo lotili tudi tega zakona. Res je in potrjujem, da bo tokratna delovna skupina, ki je bila ustanovljena februarja, končala z delom in pripravila pravilnik o vrstah in stopnjah telesnih okvar do 30. junija letošnjega leta. 15. maja, to se pravi ravno včeraj, je potekel še rok za pripombe in predloge tako imenovanih razširjenih strokovnih kolegijev, in sicer desetih, ki se ukvarjajo s temi področji, da tudi oni to s strokovnega vidika pogledajo in dopolnijo ta seznam. Ne bi pa zdaj razlagala, ker mnogo ljudi, ki so delali v prejšnjih delovnih skupinah, na žalost niso končali tega pravilnika že prej, jih pa danes ni več na ministrstvu.

In še drugi del, kolikor mi bo uspelo o tem prvem delu dati odgovor. Vaše vprašanje se pa na nanaša na pripravo pravilnika o seznamu poklicnih bolezni. Res je, da je Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju dal s tem pristojnost Ministrstvu za zdravje, da uredi to področje poklicnih bolezni, saj se po sedanji ureditvi postopek ugotavljanja teh poklicnih

bolezni res ni dober in je pomanjkljivo opredeljen. Sestavni del tega pravilnika bo tudi izpostavljenost posameznim poklicem oziroma delovnim mestom, in sicer naj povem, da imamo mi na ministrstvu delovni osnutek tega pravilnika že pripravljen, da ga bomo še ta mesec predstavili vsem deležnikom in tudi socialnim partnerjem, saj želimo, da bomo s tem pravilnikom to področje uredili celovito, po vzoru kot je drugje v Evropi, da bo pomenil res velik korak naprej na področju varnosti zdravja na delovnem mestu. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Marinka Levičar, izvolite dopolnitev.

MARINKA LEVIČAR (PS DeSUS): Hvala lepa.

Jaz se obema ministricama zahvaljujem za pojasnila, ki sta jih podali, in upam, da bo ta vlada res končno ta problem, ki se že toliko let vleče, skoraj 30 let, končno rešila v dobrobit zavarovancev in nenazadnje tudi te družbe, saj bo s tem, ko bo sprejela vsaj ta enotni izvedeniški organ, enotno invalidsko komisijo, omogočila racionalizacijo poslovanja, večjo strokovnost, ne nazadnje pa tudi poenotenje celotne stroke in tudi finančne učinke.

Če se pa da, bi pa prosila, da bi dobila tudi pisne odgovore. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Boste še odgovorili?

Gospa Marija Milojka Kolar Celarc, izvolite.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Hvala za to dodatno spodbudo.

Tako kot sem že rekla, mi smo sicer ta pravilnik o seznamu poklicnih bolezni s posameznimi deležniki, ko smo ga pripravljali, že usklajevali in ni problem, lahko dobite tudi pisni odgovor. Je pa naša naloga in v programu dela tudi, da do konca tega meseca predstavimo predvsem prvim socialnim partnerjem in tistim deležnikom, na katere se najbolj nanaša ta osnutek pravilnika. Bo pa seveda težavnejši del takrat, ko se bo govorilo o zagotavljanju finančnih sredstev, kar dobro veste oziroma ste slišali tudi, da gredo predlogi Gospodarske zbornice tudi v to smer, da bi se ukini 0,53 % prispevek za plačevanje poškodb pri delu in pa status glede regresnih zahtevkov, kadar gre za hudo malomarnost delodajalca.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Marko Pogačnik bo postavil vprašanje ministru za finance, gospodu Dušanu Mramorju.

Izvolite.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Spoštovani predsedujoči, hvala za dano besedo.

Spoštovani minister za finance dr. Dušan Mramor, rad bi vam zastavil vprašanje v zvezi s terjatvami, ki jih ima Družba za upravljanje terjatev bank – DUTB s strani T2. Prejšnji teden je Višje sodišče v Celju sledilo sporu T2, ki ga je imel DTUB z njim, in odločilo, da terjatve, ki so bile prenesene iz Nove Ljubljanske banke in pa iz Banke Celje, niso zavarovane, ker ni bila vpisana zastavna pravica v register AJPES za premoženje. Spoštovani minister, tukaj gre za približno 120 milijonov evrov terjatev, za katere se je zdaj pokazalo, da so nezavarovane. Zanima me:

Kaj to pomeni za DUTB in kaj to pomeni za davkoplačevalce?

Zastavljam vam pa tudi še vprašanje:

Zakaj DUTB pri prenosu teh terjatev ob koncu leta 2013 in začetku leta 2014 ni uporabil 27. člena Uredbe o delovanju slabe banke o možnosti teh terjatev, da se vrnejo Novi Ljubljanski banki oziroma Banki Celje?

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Dr. Dušan Mramor, izvolite.

DR. DUŠAN MRAMOR: Najlepša hvala za vprašanje, spoštovani poslanec mag. Marko Pogačnik.

Uvodoma bi rad pojasnil, da tvegane postavke, ki so bile leta 2013 prenesene na DUTB, ter cenov, ki je bila zanjo plačana, je preverila Evropska komisija v postopku odobritve državne pomoči. Prav tako bi rad poudaril, da vsebina odločitve Višjega sodišča na ministrstvu ne poznamo, zaradi tega, ker nismo stranka v postopku. Tako je tudi ne moremo in ne želimo komentirati. Prav tako ne vemo, to tudi ni stvar nadzora ministrstva, saj ministrstvo nima pravice preverjati poslovnih odločitev DUTB, kako bo DUTB odslej pristopala k vprašanju, povezanim z imetništvom dolga do T2. Pričakujem pa, da bo kakršno koli ravnanje DUTB seveda gospodarno. Nedvomno velja, da odločitev sodišča ni posledica slabega dela DUTB, temveč kršitve skrbnega ravnanja oseb, ki so zavarovanje sklenile. DUTB je s posledicami takšnih ravnanj le soočeno. V zvezi z vplivom odločitve na DUTB, lahko povem, da mora DUTB svoje računovodske izkaze izdelati v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja. Če bodo zaradi odločitve sodišča potrebne slabitve sredstev, realno, da jih bo DUTB tudi opravilo. Prav tako velja, da mora DUTB kakršenkoli sum, da je bilo v zvezi s tveganimi postavkami, ki so bile nanjo prenesene, kot ta T2, storjeno kaznivo dejanje prijaviti pristojnim organom.

Ministrstvo pa je zaprosilo za pojasnilo DUTB, ki pojasnjuje sledeče: "V zvezi z veljavnostjo pridobitve zastavne pravice na telekomunikacijskih vodih oziroma kabelski kanalizaciji je v teku več sodnih postopkov. Postopek, ki seje vodil v okviru izvršilnega postopka pred Okrajnim sodiščem v Celju je le eden od njih. DUTB poudarja, da se je izvršba

vodila v zvezi z izterjavo približno 2 milijonov evrov, kar torej pomeni, da odločitve v zvezi z večjim delom zavarovane terjatve DUTB do T-2 sodišča še niso sprejela. DUTB vseeno opozarja, da je del prenesenih terjatev nesporno zavarovan z zastavami na nepremičnem premoženju T-2. DUTB tudi pojasnjuje, da v skladu z Uredbo o izvajanju ukrepov za krepitev stabilnosti bank ni bilo pravne podlage za vrnitev teh terjatev – pa bom potem navedel, katere so potrebne pravne podlage. DUTB navaja, da je Ustavno sodišče ponovno začasno zadržalo upravljanje dejanj v stečajnem postopku do meritorne odločitve o utemeljenosti dveh ustavnih pritožb. Zdaj ne vem, kateri od teh pogojev ni bil izpolnjen, ampak trije pogoji morajo biti. To se pravi, kdaj se lahko vrne zaradi prenosa te postavke prejeta plačila, ki ga je prejela banka za terjatev, ki je bila prenesena na DUTB, zaradi ugotovljenih napak ne more uresničiti namena prevzema – to se pravi, prvič, pri DUTB zaradi teh napak ne more uresničiti tistega, zaradi česar je prevzela –, ne more kako drugače odpraviti napake ali nadomestiti škode, nastale zaradi napake, in lahko preneseno premoženje vrne v stanje, v kakršnem je bilo prejet. Ne vem, kateri od teh treh pogojev niso bili izpolnjeni, da ni mogel DUTB vrniti terjatve oziroma pač dobiti vrnjeno plačilo za te terjatve. ZUKS še določa, da mora DUTB obvestiti Banko Slovenijo o nameravanem odstopu od prevzema tvegane postavke, saj lahko DUTB odstopi od prevzema tvegane postavke le, če Banka Slovenije sporoči, da odstop od prevzema tvegane postavke ne bo ogrozil kapitalske ustreznosti banke. V tem primeru, če gre za 2 milijona, verjetno to pač ne bi bil primer, ker gre za relativno ...

ZUKS pa ne določa roka, v katerem lahko DUTB to pravico izvrši, torej DUTB ni časovno omejena, vsekakor pa morajo biti, da do povratnega prenosa lahko pride, izpolnjene tiste tri predpostavke, ki sem jih prej omenil – je bil odgovor na vaše drugo vprašanje.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Mag. Marko Pogačnik, izvolite, zahteva za dopolnitev odgovora.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Spoštovani minister, hvala za ta del odgovora.

Saj vas nisem v odgovoru spraševal, da komentirate sodbo sodišča, spraševal sem vas kot ministra za finance, kakšne posledice bodo to za DUTB oziroma za davkoplačevalce. Zdaj je jasno, da je višje sodišče dalo odločitev, da terjatve, ki so bile prenesene z NLB, z Banke Celje, niso zavarovane, in da je zavarovanega približno za 1 odstotek teh terjatev. Skupna višina teh terjatev je pa približno 120 milijonov evrov. Mi smo se o tem pogovarjali, potem bomo pa zopet iz medijev razbrali, da to pomeni, ne vem, dodatno dokapitalizacijo. Kaj zdaj to pomeni za DUTB, to pa bi kot minister za finance verjetno tudi pri njih morali preveriti, ali

bo prihajalo do slabitev v njihovih bilancah ali ne bo. Ne pogovarjamo se danes, bi rekel, o enem, dveh milijonov evrov, pogovarjamo se danes o 120 milijonih evrov!

Spoštovani minister za finance, dve poslanski pisni vprašanji sem vam že na to temo zastavil; enega februarja 2015, enega pa oktobra 2015. Na enega ste odgovarjali vi, na enega je odgovarjal DUTB; in še takrat ste nekako vsi trdili, da to ne drži, terjatve oziroma zastavna pravica je odpisana. Ampak spoštovani minister, kdo bo prevzel to odgovornost, da po odločitvi višjega sodišča je zdaj nedvomno jasno, da zastavna pravica na premoženje v register Ajpesa ni bila vpisana.

Samo to me zanima, hočem odgovor:

Kakšne bodo posledice?

Vemo pa tudi, da je Ustavno sodišče izdalo začasno odredbo o zamrznitvi stečajnega postopka zoper družbo T-2.

Kdo bo vseh teh kolobocijah nosil odgovornost?

Kaj to pomeni za davkoplačevalce?

Kaj to pomeni za DUTB?

Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Dušan Mramor, izvolite.

DR. DUŠAN MRAMOR: Ponovno bi rad opozoril, da če je bilo to zavarovanje neustrezno, je bilo neustrezno zavarovanje, ki ga je dosegla banka, preden se je preneslo to na DUTB. To se pravi, tukaj ni odgovornost DUTB, ampak banke. Koliko je točno DUTB v svojih postopkih, ki jih ima, posebne postopke, kako slabi svoje terjatve oziroma premoženje, ki ga ima, koliko je točno oslabil, tega podatka pač nimam.

Seveda, če bodo slabitve zelo velike na cel portfelj, saj ne gre samo za eno izmed teh terjatev, gre za cel portfelj premoženja, v katerem so nepremičnine, terjatve, lastniški deleži in ostalo, bo pač na koncu videno, ali bo dosegel DUTB donos, ki ga mora doseči; se pravi, ohraniti kapital in hkrati doseči 8-odstotno donosnost, kakor je v zakonu določena. Če tega donosa ne bo dosegel oziroma če tega kapitala ne bo dosegel, bodo pač potrebni popravki. Če pa v vmesnem času pride do tega, da kapital pade, kot vemo po zakonu o ZGD, pod polovico, bo pa potrebna dokapitalizacija. Seveda bi lahko DUTB vrnil, če bi bili izpolnjeni pogoji, to terjatev in dobil poplačano nazaj, vendar je pa potem problem pri Ljubljanski banki. Ampak osnovni problem ni v DUTB; pač sodišče je tako razsodilo, da prvotno zavarovanje pač ni bilo ustrezno.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Matjaž Nemeč bo postavil vprašanje ministrici za okolje in prostor gospe Ireni Majcen. Izvolite.

MATJAŽ NEMEC (PS SD): Hvala lepa, gospod podpredsednik. Spoštovana ministrica, dober dan!

Na vas se obračam z vprašanjem, ki sicer ne trka na vrata v teh sončnih dneh, ampak predvsem je zaznamovalo, če se dobro spomnim, tudi vaš mandat; govorim o poplavih, o poplavni zaščiti, o zaščiti življenj, zdravja, predvsem pa tudi imetja. Namreč, prevelikokrat se nam dogaja – in ta težava se vleče iz mandata v mandat in je sicer povezana s sredstvi, ki so na razpolago –, da moramo reševati probleme, potem ko že nastanejo, ne pa, da delujemo preventivno.

Konkretno, gospa ministrica, me zanima:

Kakšen je vaš pogled predvsem na reševanje poplavnih območij? Teh jih imamo ogromno, veliko v Republiki Sloveniji.

Kakšen bo vaš nadaljnji pristop?

Namreč, veliko državljanov se obrača tudi name kot poslanca, ki prihaja s poplavnega območja, z območja Vipavske doline; predvsem reka Vipava nenehno poplavlja.

Kako se lahko sami državljani zaščitimo oziroma kakšen bo nadaljnji pristop Republike Slovenije pri reševanju tovrstnih težav?

Verjamem pa in vem, da je to vsekakor povezano s finančnimi sredstvi. Toliko zaenkrat z moje strani.

Hvala, gospa ministrica.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa ministrica, Irena Majcen, izvolite.

IRENA MAJCEN: Hvala, predsedujoči. Hvala tudi poslancu Matjažu Nemcu za vprašanje.

Res je, da je zmanjševanje poplavne ogroženosti v Sloveniji naša prednostna naloga. Res je tudi, da smo v lanskem letu izvedli akcijski program, znotraj katerega so bile planirane tudi nekatere sistemske rešitve – imamo sedaj Direkcijo za vodo –, že takrat pa smo omenjali, da se v letošnjem letu sprejme načrt upravljanja z vodami skupaj z načrtom morskega okolja in z načrtom protipoplavne varnosti. Ta projekt je sedaj v celovitem presojanju oziroma pri pripravi celovite presoje vplivov na okolje, tako da bodo ti dokumenti v jeseni predvideno sprejeti na Vladi.

Tako kot ste že sami omenili, je znotraj tega 61 območij, kjer se mora zagotavljati protipoplavna varnost, sam vrstni red pa je odvisen predvsem od ekonomskega izračuna, torej, katero okolje je v ekonomskem smislu najbolj prizadeto v času poplav. Res je, da smo že v preteklem kohezijskem obdobju črpali sredstva za protipoplavno ureditev tako Savinje kot Drave. V naslednjem obdobju, torej v obdobju 2014–2020 s tema dvema projektoma nadaljujemo, se pa pridružijo temu projektu tudi projekt za ugotavljanje protipoplavne varnosti Ljubljane in Polhovega Gradca. Ta naloga je sedaj v izvedbi; torej, pripravljajo se projekti za pridobitev gradbenega dovoljenja, samo izvajanje pa, če

ne bo večjih težav, bi lahko pričeli naslednje leto. Tudi sama, priznam, nestrpnost pričakujem, da bi se pričelo čim prej. In pa projekt Železnikov. Tudi v tem delu se že pripravlja projektna dokumentacija za izvedbo. Torej, to je ta kohezijski del.

Potem pa je še kar nekaj možnosti za pridobitev sredstev Evropske unije po mednarodnem sodelovanju, recimo s Hrvaško, pa z Avstrijo in Italijo. Tudi v tem naboru Interregovih projektov smo pripravili sami strokovni del teh nalog in potem samo izvedbo. Močno si želim in pričakujem, da bodo ti naši projekti potrjeni, glede na to, da je Vlada ta akcijski načrt, ki zagotavlja tudi boljšo poplavno varnost, potrdila. Je pa res, da so v izvajanju še nekateri projekti, ki se financirajo izključno iz vodnega sklada. Tu se bom vseeno obrnila – nedolgo tega smo govorili o tem, da bi sredstva, ki jih tudi lokalne skupnosti dobijo iz naslova koncesij za pridobivanje elektrike, se usmerila bolj v ta del za zagotavljanje protipoplavne varnosti. Namreč, pokazalo se je, da tam, kjer so akumulacijska jezera zgrajena, tam ni takšnih potreb po financiranju, medtem ko v drugih krajih pa so velike potrebe, ni pa virov. Ampak na žalost je potem v smislu dogovarjanja prevladalo stališče, da se temu ne nameni enovito zajemanje sredstev. Sicer pa je v letošnjem letu bil odprt Lučki jež na Savinji v Mozirju, potem gre za sanacijo pregrade Vogršček s pripadajočimi objekti, sedaj se pripravlja dokumentacija – gre za sanacijo visokovodnega zidu in rekonstrukcijo visokovodnega nasipa v Gornji Radgoni, nadalje, poplavna varnost Grosuplja, izvedba ukrepov za zmanjšanje poplavne ogroženosti na območju Titan – Svit v Kamniku, potem v Šentjurju – v Šentjurju gre za večletni projekt. Nekaj odgovorov sem že podajala prav v smislu odgovora na poslansko vprašanje. Gre pa tudi za zmanjševanje poplavne ogroženosti zaradi vodotoka Koren na območju Mestne občine Nova Gorica. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Matjaž Nemeč, zahtevate dopolnitev odgovora?

MATJAŽ NEMEC (PS SD): Hvala lepa, podpredsednik.

Bom čisto kratek s podvprašanjem. Namreč, iz kraja Prvačina so se krajani obrnili name. Omenjam ta primer, ki sicer velja za celotno državo. Namreč, prebivalci Krajevne skupnosti Prvačina so se odločili skupaj z Mestno občino Nova Gorica, da si bodo pomagali sami in zaščitili svoje območje in imetje. Ampak žal, namesto da bi se tukaj borili samo proti naravi, se jim je zgodila tudi država. Namreč, posamezniki, tudi Mestna občina Nova Gorica, se sedaj borijo v sodnih dvoranah, zato da dokazujejo svoj prav pri samopomoči. Zanima me vaše stališče glede tega:

Ali je moč, da država tu pride krajanom, državljanom nekoliko bliže, da vsaj tisti, ki so si že pomagali, da ne bi bili za to kaznovani?

Imamo pa tudi primer, ko so si ljudje zaradi nanosa gramoza v reke pomagali sami z odkopom in zato so dobili račun s strani Arsa oziroma položnice za to, da bi morali to poravnati. Samo kot informacija:

Ali ste seznanjeni s takimi primeri?

Kako lahko na nek način kot država pristopimo bližje k državljanom pri reševanju te problematike?

Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Irena Majcen, izvolite.

IRENA MAJECEN: Priznam, da sem z nekaterimi težavami seznanjena, res pa je, da ima država za posamezne vodotoke razpisane koncesije. Koncesionarji vedo, kakšni so postopki za izvedbo ali zvišanje nasipa. V lanskem letu smo še iskali možnosti tudi znotraj gradbene zakonodaje in ta možnost je dopuščena, da se izvajajo nekateri ukrepi glede na težave, ki so. Je pa res, da jih ne more izvajati vsakdo; ne more jih izvajati brez soglasja sedaj ne več agencije, ampak Direkcije za vode.

Namreč, prav vodotoki so eni tistih naravnih danosti, kjer lahko v enem delu sicer stanje izboljšamo, ga pa zaradi tega potem dolvodno poslabšamo in morajo biti ti ukrepi sinhronizirani, izvedeni v smislu zagotavljanja boljše protipoplavne varnosti na celotnem odseku oziroma izgradnjo teh protipoplavnih ukrepov tempirati na način, da ne pride do poslabšanja stanja v nekaterih drugih okoljih.

Kar se tiče konkretnih postopkov, bi si upala reči, da če so na podlagi inšpekcije, potem inšpekcija, če so vodeni postopki, v smislu tega, kar sem povedala, seveda prekrškarjev ne kaznuje, jim ne nalaga nekaterih določenih ukrepov. Če pa ti pogoji niso izpolnjeni, pa predlagam predvsem lokalnim skupnostim, one najbolje vedo, katere ukrepe in na kakšen način je treba pripraviti. So občine, ki so tudi tekom lanskega leta pripravile projekte, gredo zdaj v postopek pridobivanja gradbenih dovoljenj in vstopajo na ministrstvo preko Sklada za vode za sofinanciranje. To pomeni, da je interes občin, nekaterih županov torej, za izvedbo teh ukrepov visok in so pripravljene tudi pristopiti k sofinanciranju. To pomeni, da lahko pričakujemo v naslednjih 10 letih močno izboljšanje stanja. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Eva Irgl bo postavila vprašanje ministrici za notranje zadeve, magistrici Vesni Györkös Žnidar. Izvolite.

EVA IRGL (PS SDS): Najlepša hvala za besedo.

Spoštovana gospa ministrica, že pred časom sem vam postavila pisno poslansko vprašanje s podobno tematiko, vendar pa je sedaj tema ponovno zelo aktualna.

Pred nekaj dnevi je v Slovenijo pripotovala prva skupina 28 migrantov iz Grčije. Po prvotnem načrtu je bilo najprej predvidenih 20 migrantov, gre za sirske in iraške državljane. Trenutno so, kot sem seznanjena, nastanjeni v azilnem domu v Ljubljani, kjer poteka tudi pridobitev oziroma postopek pridobitve mednarodne zaščite. Ob tem naj še opozorim na podatek, na spletni strani policije, in sicer na dan 13. maja. V Sloveniji je torej trenutno v azilnem domu ter centru za tujce in izpostavah skupaj nastanjenih 348 migrantov, pri čemer jih je 11 razseljenih nekam drugam.

Zasledila sem podatek, da naj bi vašo ministrstvo Vladi tudi predlagalo, da se k nam preseli še več migrantov. Zanima me:

O kolikšni številki govorimo v tem primeru?

Ob vsem tem programu premestitve migrantov iz Grčije pa je treba pogledati zlasti na varnostni vidik. Že pred časom sem vas opozorila na nekatere stvari, vezane na dogodke, ki so se dogajali v Salzburgu, v Kölnu, na Švedskem in tako naprej. Seveda, danes je celotna Evropa na izjemno težki preizkušnji, kar zadeva zlasti varnostno situacijo, varnostni vidik, in zato se je seveda treba vprašati, kaj vse je slovenska država naredila na tem področju, da bi zavarovala slovenske državljane in državljanke.

Zdaj me zanima naslednje:

Ali in na kakšen način so bili migranti, ki so nedavno prispeli v Slovenijo po programu premestitve iz Grčije, varnostno preverjeni? Se pravi, na kakšen način in:

Ali se vodijo kakršnikoli prekrškovni ali kazenski postopki zoper migrante, ki so v Sloveniji?

To me zanima, če imate kakšne informacije. Toliko zaenkrat. Najlepša hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Vesna Györkös Žnidar, izvolite.

MAG. VESNA GYÖRKÖS ŽNIDAR: Hvala za besedo, podpredsednik. Spoštovana poslanka! Uvodoma vas moram popraviti. Namreč, ko ste govorili o številki 20 oseb, ta 20, da naj bi bilo preseljenih 20 oseb v Slovenijo, ta številka je v kontekstu resettlement menda še vedno enaka. Torej, moramo ločiti relokacijo in resettlement. Kot veste, voditelji držav so se lani julija zavezali, da bodo preselili določeno kvoto oseb iz tretjih držav in tukaj je bila številka za Slovenijo določena 20, ta številka danes je še vedno enaka, vendar pa glede na situacijo, kako se bo situacija razvijala, končno število pa bo odvisno od trenutnega migracijskega toka in od končnega dogovora o številu premeščenih oseb, zlasti dogovor EU–Turčija, ki ga je tudi treba implementirati.

Kar se tiče varnosti, mislim, da je povsem jasno iz mojih dosedanjih izvajanj na vseh odborih, tako tukaj oziroma na plenarnih zasedanjih, se zavedamo celovitega konteksta migracij. Tudi sama veliko pozornosti, glede na to, da sem vendarle resorna ministrica za področje varnosti, posvečam ravno temu vprašanju, ker se zavedamo vseh tveganj, ki iz tega izhajajo bodisi iz masovnih migracij. Veste, da smo bili pod nesorazmernim pritiskom, primarna skrb je bila nerazlitje in da je tok nadzorovan, da je pravzaprav obvladovan. Pa tudi se zavedamo vseh tveganj oziroma zahtevnosti, ki jo prinaša sistematična migracija, kar zagotovo je premestitev oziroma relokacija kot solidarnostni mehanizem znotraj Evropske unije, za katero je podlaga v Pogodbi o Evropski uniji. Torej pomeni, da gre za transfer oseb, ki potrebujejo mednarodno zaščito, iz ene države članice v drugo, kadar se določena država znajde pod nesorazmernim pritiskom.

Tukaj moram povedati, da Slovenija je svoje zavedanje pomena varnosti dokazala, ker smo namreč že takoj ob začetku pogajanja na sestanku ministrov v Bruslju o pogajanjih glede sklepov Sveta, ki pravzaprav predstavljajo pravno podlago za izvajanje projekta relokacije iz Italije in Grčije, opozorili na varnostni element, torej na potencialno varnostno tveganje. Zato je na zahtevo Slovenije bilo v pravno podlago vnesena dodatna določba 26, ki v povezavi s 5. členom daje državi članici možnost zavrnitve potencialno priseljene osebe, če obstajajo utemeljeni razlogi nacionalne varnosti ali javnega reda.

V skladu s tem 5. členom – in tudi ostale države so potem Slovenijo pri tem podprle – smo imenovali uradnika za zvezo, Ministrstvo za notranje zadeve je imenovalo uradnika za zvezo, katerega ključna naloga je bila varnostno preverjanje kandidatov oziroma podatkov posameznih kandidatov za premestitev, ki jih identificira in s katerimi so tudi že v Italiji in Grčiji opravili razgovore uslužbenci EASA. V primeru, da bi ta uradnik za zveze ugotovil, da obstajajo utemeljeni razlogi, da bi se določena oseba štela kot grožnja nacionalni varnosti, ali javnemu redu, ali pa da obstajajo izključitveni razlogi, bi seveda ta uradnik s pisno obrazložitvijo zavrnil posameznega kandidata. Tako je Slovenija v tem kontekstu opravila tisto, kar se nanaša na segment varnosti.

Se pa strinjam, varnost in odzivnost policije v smislu preprečevanja in odkrivanja vseh kaznivih dejanj, torej ne samo v povezavi z migracijami, je bistvenega pomena za varovanje najvišjih vrednot, na katerih temelji naša družba, na kar ste seveda tudi takrat že opozorili pri svojem vprašanju, ko sva se pogovarjali o dogodkih v Kölnu oziroma Salzburgu.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Eva Irgl, izvolite, zahteva za dopolnitev odgovora.

EVA IRGL (PS SDS): Hvala za besedo in hvala za odgovore, spoštovana gospa ministrica.

Zelo na kratko, odgovorite mi samo še na to vprašanje:

Ali se vodijo kakršnikoli prekrškovni in kazenski postopki zoper migrante, ki so v Sloveniji?

Najlepša hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Izvolite, ministrica mag. Vesna Györkös Žnidar.

MAG. VESNA GYÖRKÖS ŽNIDAR: Točnih podatkov pri roki nimam, ampak če je prišlo do kakršnihkoli dogodkov, ki zahtevajo odzivnost policije bodisi v smislu prekrška ali kaznivega dejanja, potem zagotovo se vodijo, ampak če želite, vam pa lahko naknadno pisno posredujemo tudi te podatke.

V redu, bomo posredovali.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Vinko Gorenak bo postavil vprašanje ministru za pravosodje, mag. Goranu Klemenčiču. Izvolite.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Verjetno je splošni javnosti znano, da imava z ministrom precej različne poglede na pravosodje, ampak tako bo verjetno tudi ostalo, dvomim, da bi jih uspela zblížati. Lahko pa se seveda pogovarjava z argumenti. Poglejte, bom začel malo širše – ne vem, če se boste spomnili, mogoče se boste celo osebno spomnili –; v državni upravi smo leta 1996, pomeni pred dvajsetimi leti, uvedli neko načelo, da nekdo, ki je zaposlen v državni upravi, ne more biti dvakrat plačan. Pomeni, da ne more, recimo, opravljati nekega dela na ministrstvu in hkrati izvajati neka predavanja. Naj vas opozorim, da ste mi v današnjem odgovoru na poslansko vprašanje povedali prav to, da na področju sodstva poteka še vedno isto. Verjamem, da so administrativni postopki, posli in tako dalje, ker je odgovorilo sodišče, tudi takšni, da ste lahko to spregledali, ampak to je manj pomembna zadeva. Hočem reči to, da po dvajsetih letih je še vedno isto; sodniki so plačani in vztrajajo na tem, da so lahko dvakrat plačani. Enkrat v službi ... Ja, pogledajte današnji odgovor, enkrat v službi pa enkrat zato, ker predavajo. Recimo, vsi ti predavajo zelo pogosto o kakšni stečajni zakonodaji in še čem. Ampak to ni tema poslanskega vprašanja.

Tema poslanskega vprašanja je pravzaprav tudi eno moje poslansko vprašanje, ki sem vam ga postavil; namreč, predavanja oziroma plačila za predavanja sodnikom, to je temeljno poslansko vprašanje, ki sem ga navedel, ki sem ga tudi poslal. Poglejte, univerze, tako mariborska kot ljubljanska, imajo določene cenike, asistent toliko, redni profesor toliko, izredni toliko, višji predavatelj toliko in, recimo, za ta najvišji naziv rednega profesorja

boste dobili tam okoli 50 evrov neto honorarja. Okoli 50 evrov neto honorarja, več je že težko, se pravi, bruto tam nekje 65 do 70. Za vse te nižje nazive, seveda veliko veliko manj, sploh pa za ljudi, ki nimajo niti magisterija, ki nimajo niti statusa, recimo, višjega predavatelja. Glejte, mi pa imamo – ne vem, kateri od ministrov je to sprejel in potrdil, dejstvo je, da vi niste spremenili –, v sodstvu v okviru Centra za izobraževanje določeno 130 evrov neto na eno šolsko uro predavanj, gospe in gospodje – tisti, ki veste, za kaj gre. 130 evrov neto! To pomeni približno 3-krat več kot za rednega profesorja na univerzi. Potem pa tam vidim gospoda Štefančiča, kako predava, in tam vidim, recimo pred leti, gospoda Anderliča, če želite, on je bil sicer doktor po znanju, ampak po osnovni izobrazbi pa vendarle srednješolec.

Moje vprašanje je:

Ali boste kaj spremenili te cenike in jih spravili, recimo, okvir univerzitetnih cenikov, kar se mi zdi, da bi bilo prav?

Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Klemenčič, izvolite.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Podpredsednik, spoštovani poslanec dr. Gorenak, poslanke in poslanci!

Govoriva o predavanjih v okviru izobraževanj, ki jih organizira Center za izobraževanje v pravosodju. Cenik je določen z Odredbo o določitvi avtorskih honorarjev za delo na področju izobraževanja v pravosodju, sprejet je bil leta 2009, potem pa je bil v času druge Janševe vlade spremenjen, minister Pličanič ga je spremenil, in ta cenik še danes velja. Predpostavljam torej, da ste se takrat s tem strinjali, spremenil pa se je na način, da se je znižal za 15 evrov. Danes ta cenik natančno določa za različne oblike izobraževanj, ki jih Center za izobraževanje v pravosodju izvaja, različne tarife – po domače povedano. Najvišja je 130 evrov in to za najbolj zahtevne oblike predavanj, seminarjev in posvetovanj oziroma vodenje delavnic. Potem pa gre vse do 45 evrov, to so pa razni tečajji in tako naprej, za pravosodno osebje. Se pravi, greva po vrsti: obstaja lestvica različnih cenitev, izhaja iz leta 2012, se pravi iz časa vaše vlade. To je prva zadeva.

Druga zadeva je, ko ste vprašali, kako je to primerljivo z ostalimi ceniki ali plačili, in vprašanje tudi, kako je z mednarodnega vidika. Menim, osebno in verjamem, da če ste iskreni, boste mogoče tudi vi menili, da ni mogoče primerjati plačila za, recimo, predavanje izrednim študentom po fakultetah in neko predavanje, ki ga narediš enkrat na tri leta v okviru nekih posameznih specifičnih izobraževanj. Noben, ki organizira različne delavnice, seminarje in tako naprej, predavateljev na področju prava, ekonomije in

tako naprej ne plača tako malo, kot jih plača Center za izobraževanje v pravosodju. Na predavanjih, ne vem, za dneve pravnikov, sodniške dneve v okviru Sodniškega društva, odvetniške dneve, če hočete, predavanje v okviru javnih naročil in tako naprej, ki jih zasebne institucije izvajajo, niso ceniki tako nizki. Nadalje, Evropska mreža institucij za izobraževanje v pravosodju, ki deluje v okviru Evropske komisije, European Judicial Training Network, ima povprečen standard za tovrstna predavanja, ki znaša od 300 do 350 evrov, pri čemer priporoča še plačilo dnevnic, česar mi ne delamo, povrnemo pa potne stroške. Se pravi, tako z vidika nacionalnih kot mednarodnih primerjav menimo, da je v tem trenutku to ustrezno. Se absolutno strinjam z vami, da za isto delo ne smeš biti plačan dvakrat. V življenju, odkar sem bil na katerikoli funkciji, nisem za nobeno predavanje zaračunal. Po mojem vedenju, večina ali pa veliko sodnikov, predvsem vrhovnih sodnikov ne računa, ne računa za izobraževanje v okviru Centra za izobraževanje v pravosodju, nekateri pa. Pričakuje se in ker mora biti vsaka taka odsotnost dovoljenja tudi s strani predpostavljenega, recimo, predsednika sodišča, okrožnega okrajnega in tako naprej, vrhovnega, višjega, da to opravijo izven delovnega časa. To je pa mogoče, saj ste navsezadnje vi tudi v vašem funkcionskem stažu veliko predavali in to tudi zaračunali. Ja, izven delovnega časa! Samo, če lahko ... Jaz teh podatkov nimam, da bi kdo od sodnikov to počel znotraj delovnega časa. Kot rečeno, nekateri se temu – mislim, da je tega vse več – tudi odpovedujejo.

Rekel bi še to, gre za precejšnje število tovrstnih predavanj, ki se letno izvedejo. Vnaprej so vedno določene z letnim načrtom izobraževanj, ki ga mora CIP sprejeti, potrditi pa strokovni svet CIP, ki je sestavljen iz vseh deležnikov, od sodnikov, tožilcev, notarjev, odvetnikov, predstavnikov pravnih fakultet, izvršiteljev in tako naprej. Se pa kot minister seveda ne vtikam v izbiro posameznih predavateljev, ker za to niti nimam pristojnosti, so pa vsi predavatelji tudi zelo natančno ocenjeni. Ankete so zelo podrobne in jih redno tudi spremljamo. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Vinko Gorenak, boste zahtevali dopolnitev odgovor?
Izvolite.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Ta del, ali hodijo v službi predavat ali ne, to ni bil predmet mojega poslanskega vprašanja, zato niti ne pričakujem odgovora na ta del, da smo fer. Želim vas zgolj opozoriti na to, da sem danes dobil ta odgovor, ki mi ga vi posredujete, ampak spisalo pa ga je Vrhovno sodišče. Iz njega boste točno lahko razbrali, da povedo, da za njih to ne velja, da delovni čas za njih pač

preprosto ne velja. S tem povedo, da so lahko tudi dvojno plačani. V tem kontekstu ne pričakujem odgovora, želim samo to, da to preverite. Konec koncev, če smo v državni upravi to uredili leta 1996, potem lahko oni to ... sprejeti morate, po mojem, neke ukrepe, da boste to preprečili.

Moje vprašanje je bilo na višino 130 evrov. Težko se bova tukaj strinjala. Zadevo je sprejela Pahorjeva vlada, ne naša. Mi smo znižali te stroške, kot ste sami rekli, na najvišji postavki za 15 evrov. Mislim, da je danes to še vedno premalo. Res pa je, da so bile leta 1996 tudi urne postavke na univerzi drugačne, to morava vedeti, pa so potem šle krepko dol, če bi temu tako rekli. Veste, se lahko strinjam, da pripraviti eno predavanje ali pa enourno predavanje je drugače kot na univerzi, ko se moraš pripraviti bolj natančno. Ampak glejte, pri vas, torej v Centru za izobraževanje v pravosodju, je ponovljena ura, tisto uro pa lahko ponoviš 10-krat. Tam se bova pa strinjala, da je pa potem enako univerzi, je pa 115 evrov. Težko bom sprejel to, da kdorkoli s fakultetno izobrazbo dobi 115 evrov za ponovljeno, 130 evrov za osnovno izvedeno predavanje. Ni pa ta zadeva, to pa se ne bom strinjal z vami, primerljiva z dnevom pravnikom in tako naprej. Ker tisto verjetno nekdo drug tudi plača, pogosto gredo honorarji tudi iz kotizacij, ne pa iz državnega proračuna. Mogoče komentar na to.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Goran Klemenčič, izvolite.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Hvala lepa za dopolnitev vprašanja, čeprav me niste tega vprašali, ste to komentirali.

Ne vem, res ne vem, kaj smo vam danes poslali, vendar bi rad rekel, če so rekli, da za njih delovni čas ne velja na sodišču ... Ja, oni se ne štempljajo. Tako kot se vi ne štempljate, tako kot se vi niste štempljal kot minister za notranje zadeve ali državni sekretar. Se pravi, je moral obstajati nek drug način preverjanja, ali ste takrat na, ne vem, kotnikov predavali izven delovnega časa. Da se razumemo, nič narobe ne vidim v tem, ampak mislim, da je pač treba imeti enake vatlje za vse.

Kar se tiče – glejte, ne gre za 10 ponovljenih predavanj, gre za enkratno, mogoče včasih 2-kratno, največ 3-kratno, kadar gre pri velikih šolah za to. Še enkrat, mi imamo že danes probleme pridobivati določene predavatelje na tem področju, zaradi nizke postavke, ker so povsod tam, kjer organizirajo ... Recimo, GV založba organizira malo morje teh predavanj in seveda plača več. Dodal bi pa še to, ker je pomembno, CIP se v zelo majhnem delu financira iz državnega proračuna. CIP posluje s plusom. CIP s kotizacijami, zato ker organizira tudi predavanje za sodne izvedence, ravno v petek je povabljenih 350 izvedencev in cenilcev – vsi plačajo. CIP organizira tudi predavanje za

odvetnike, notarje. To so plačljive stvari. V teh primerih CIP v bistvu posluje, bomo rekli, skoraj s plusom, razen na tistih področjih, kjer izobrazuje čisto "core" pravosodnega osebja in na teh področjih, kjer se ukvarja z, recimo, pravniškimi državnimi izpiti.

Po pravici povedano, nisem razmišljal o tem, da bi postavko še znižal. Je pa dejstvo, in na tem se tudi dela, da bomo poskušali zagotoviti še več transparentnosti pri izbiri predavateljev in pri njihovi barvitosti, bomo temu tako rekli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospod Zvonko Lah, imate besedo, da zastavite vprašanje ministrici za okolje in prostor gospe Ireni Majcen.

ZVONKO LAH (PS SDS): Hvala za besedo, predsednik. Spoštovana ministrica!

Moje poslansko vprašanje se nanaša na ravnanje z odpadki v povezavi s krožnim gospodarstvom. Namreč, Evropska komisija je najavila revizijo zakonodaje, spremembe zakonodaje Evropske skupnosti o odpadkih že v prvem svežnju ukrepov o krožnem gospodarstvu, to je bilo julija 2014, pa jih je nato umaknila, da bi pripravila ambicioznejši predlog, ki bi zajel celotno krožno gospodarstvo. Komisija je nato decembra 2015 predstavila nov sveženj o krožnem gospodarstvu z zakonodajnimi predlogi, katerih namen je spremeniti nekatere direktive o odpadkih. Med cilji naj bi bilo tudi znižanje odlaganja odpadkov na odlagališče na 10 odstotkov do 2030, potem tudi sprememba oziroma priprava odpadkov za ponovno uporabo, se pravi recikliranih odpadkov, komunalnih na 65 odstotkov do 2030 in seveda odpadne embalaže do 75 odstotkov do 2030.

Situacijo v Sloveniji poznamo. V Sloveniji je po vaših trditvah sedem centrov urejenih za ravnanje z odpadki. Po mojih podatkih z delovanjem mehansko-bioloških obratov samo pet, pa še vprašanje je, ali vsi ti centri imajo biološko predelavo odpadkov, to se pravi, toplotno predelavo odpadkov. Ti centri so locirani predvsem na Štajerskem, v Prekmurju, Ljubljani, ni pa teh centrov na Gorenjskem, Notranjskem, Primorskem, niti na Dolenjskem. Imamo samo odlagališčni prostor, nimamo pa centra za ravnanje odpadkov, ki bi funkcioniral, razen sortiranja v Posavju. Zato me zanima, gospa ministrica:

Kako bomo v Sloveniji sledili tem ukrepom, tem direktivam v operativnem smislu, izvedbenem smislu?

Ali to bo vse prepuščeno še naprej občinam, kot je bilo do sedaj, kjer smo videli, da v veliki večini Sloveniji ni primerno urejeno?

Ali bo država sprejela nek načrt oziroma zastavila organizacijo, tako da bomo dosegli te cilje?

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ministrica za okolje in prostor gospa Irena Majcen, imate besedo za odgovor.

IRENA MAJCCEN: Hvala, spoštovani predsednik dr. Milan Brglez. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci! Spoštovani poslanec gospod Zvonko Lah, hvala za vprašanje.

Res je, da smo pred kratkim na Odboru za okolje in prostor obravnavali pripravljen Operativni program ravnanja z odpadki skupaj s Programom preprečevanja odpadkov. To pomeni, da na ministrstvu smo zadržani za pripravo teh dokumentov, bili že v preteklosti, ker pa niso bili sprejeti, je predvidoma v roku meseca dni zadeva za potrditev na Vladi.

Rada bi vseeno povedala, da sveženj predlogov Evropske komisije za krožno gospodarstvo je v obliki osnutka in je v sprejemanju na delovnih telesih Sveta, torej še ni sprejet. Res pa je, da sedaj v tem postopku sodelujemo tudi mi in smo prav pri zavezi 10 odstotkov previdni. Sama sem tudi na odboru povedala, da za tiste, ki bomo izpolnili, pa recimo 11 % pa 12 %, je to zadovoljivo, pri Evropski komisiji je pač tako, če včasih samo malo kakšno zadevo prekoračiš, pa si potem v tistem postopku, ko te preverjajo in ugotavljajo, zakaj prekoračitve. To govorim predvsem zaradi tega, ker je pred nekaj meseci, torej v mesecu decembru, bilo znano mnenje Računskega sodišča glede prav te teme. Vemo, da je ukrepov in predlogov Računskega sodišča veliko, tako da je neprestana sprememba tudi številnih uredb naša naloga.

Ko govorimo o odpadkih, bi sama rada vseeno to povedala, da so v tem operativnem programu zavezani tako industrijski kot komunalni odpadki. Industrijskih je približno 4 milijone ton, komunalnih pa približno 700 tisoč ton in krožno gospodarstvo govori o vseh teh odpadkih. To pomeni, da v smislu krožnega gospodarstva je naloga vseh držav članic Evropske unije, da vire, običajno so to naravni viri, v čim večji meri reciklira oziroma jih znova uporabi in ne posega na neobnovljive naravne vire, kolikor je tega le moč. Prav zaradi tega je pri količini odpadkov, ki se odlagajo na odlagališčih – tukaj pa zdaj govoriva o komunalnih odpadkih – treba zagotavljati čim nižjo mero. Sami ugotavljamo, da je pri spremljanju vseh teh masnih tokov težava tudi v podatkih, tako da pripravljamo aplikacijo, ki jo bodo morale družbe, ki delujejo v okviru občin za zagotavljanje javne gospodarske službe ravnanje z odpadkov, izpolnjevati, in da bo ta preglednost oziroma ugotavljanje podatkov natančnejše. Res pa je, kot smo že povedali tudi na odboru, da nas čaka v prihodnje še nekaj – temu bom rekla veliko dela, ne samo nekaj dela, ampak res veliko dela. Res je tudi, da je pri zakonodaji treba še – pa to ne bo letos, naslednje leto pa – Zakon o javni gospodarskih službah postaviti na take temelje, da bo pokrival tudi tako gospodarsko javno službo.

Sama lokacija je v nekem smislu za Slovenijo seveda Ljubljana, ki pokriva, bi lahko rekli, ta

pretežno zahodni del Slovenije, lahko rečemo, da je oddaljena. V nekem drugem merilu, če sama govorim po poznavanju; recimo, smo bili na ogledu enega takšnega odlagališča v Franciji, kjer je samo tista regija imela 80 milijonov prebivalcev in je samo en tak center bil. Če se primerjamo z njimi, pa seveda to potem zgubi ta naboj, da je to tako zelo oddaljeno, v resnici pa po Sloveniji vemo, da imamo z enega konca Slovenije na drugi konec 200 kilometrov.

To pomeni, da je naša zaveza znotraj tega programa, nekaj dopolnitev je še bilo zdaj v zadnjem tednu, sprejeti smer, v katero gre Slovenija, nadgraditi ta sistem, prav gotovo pa še sprejeti nekaj uredb, ki bodo omogočale bolj ekonomično in transparentno ravnanje z odpadki. Če povem drugače, v tem operativnem programu govorimo o tem, da mora biti Slovenija samozadostna, kar na nek način veliko pove.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospod Zvonko Lah, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

ZVONKO LAH (PS SDS): Gospa ministrica, bojim se, da bodo stroški ravnanja z odpadki v posameznem gospodinjstvu v odročnih delih Slovenije zelo povišani, in to na podeželju, kjer je standard tudi bistveno nižji, kot je v centru Ljubljane. Takse, vse takse iz celega tega dela Slovenije pa se bodo zbirale v Ljubljani. Do tam, ko bomo uresničili te cilje, je treba pa še veliko investirati. Vemo, da Slovenija približno ločeno zbira oziroma reciklira toliko kot Avstrija, samo s to razliko, da Slovenija 36 odstotkov odlaga, Avstrija pa 7 odstotkov. Avstrija seveda to razliko veliko sežiga oziroma jim je kot energetski vir. Če pa sledimo tem ciljem, da bomo ponovno kot surovino to vlagali nazaj v gospodarstvo, pa je treba vzeti drugo politiko. Se pravi, je treba reciklirati, obdelati in pripraviti za ponovno uporabo in se je treba odločiti, katera politika:

Ali bomo vse odpadke potem peljali v Ljubljano pa se bo v Ljubljani to delalo ali se bo z bistveno manj stroški lahko že v nekaterih občinah ali pa v nekih občinah skupaj na regionalnem nivoju to urejalo?

Kakšne bodo investicije, kdo bo plačal?

Občina teh sredstev nima, država nima v integralnem proračunu :

Od kod bodo ta sredstva?

Zato predlagam, da se na ministrstvu ustvari neka strokovna skupina ali neka politika, v katero smer bomo šli in kako bomo to uredili, od gospodinjstva naprej, ločevanje v posameznem gospodinjstvu do občin, potem pokrajine in do države. In čim prej se tega tudi lotimo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ministrica za okolje in prostor gospa Irena Majcen, imate besedo za dopolnitev odgovora.

IRENA MAJČEN: Okoli tega, kdo bo zagotavljal dodatna finančna sredstva za investicije, mislim, da smo pa res že velikokrat povedali, da teh zgrajenih oziroma sedem centrov, ki so v obratovanju, izpolnjuje količinsko vse odpadke, ki jih v Sloveniji proizvedemo. Namreč, v času, ko so se načrtovali ti projekti, še ni bilo ločenega zbiranja odpadkov. Seveda tu smo Slovenci v Evropski uniji daleč naprej, smo to zadevo zelo osvojili, tako da se tudi količina oddanih odpadkov zmanjšuje in ni nobene potrebe po novih investicijah. Res pa je, tudi kar se tiče bioloških odpadkov, da je razlika med podeželjem pa centri. V centrih so nujni kompostarji oziroma ta geološka obdelava odpadkov, medtem ko podeželje v večini primerov ima kompostnike na svojih ali vrtovih hiš oziroma na kmetijah. To pomeni, da v tem delu, ker z obdelavo in dodelavo prav bioloških odpadkov se računi seveda na položnicah za odpadke močno povišajo, ampak podeželje se temu izogne. In potem če občina skupaj s to javno gospodarsko službo zgradi tudi ta center za ločeno zbiranje odpadkov, se dajo ti stroški močno zmanjšati. Je pa – to pa ni nobena skrivnost ali pa kaj posebnega –, ampak je pa to precej odvisno tako od župana, njegovih strokovnih služb, tudi izvajalca javne gospodarske službe in občinskih svetnikov. Običajno so občinski svetniki, ki promovirajo na občini, da so ti stroški čim manjši.

Res je, tudi Računsko sodišče v nekem delu svojega mnenja govori o državni gospodarski javni službi. Glede na to, da so vsi ti centri že zgrajeni, zgrajeni tudi s sofinanciranjem lokalnih skupnosti, tudi seveda države in Evropske unije, ampak tudi s strani lokalnih skupnosti, bo podobno, kot je pri celjski zgradbi oziroma centru za energetsko izrabo odpadkov. To pomeni, da je lokalna skupnost upravljaivec. Sedaj od države zahtevati, da bo pa zagotavljala finančna sredstva za vse te centre, pa mislim, da bi tudi občine glede tega bile, vsaj nekatere, nasprotno. Tako v tem delu ni razmišljanja o podržavljanju te službe. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospod Zvonko Lah, imate besedo za postopkovno zahtevo, da se na naslednji seji opravi razprava o odgovoru.

ZVONKO LAH (PS SDS): Hvala, gospod predsednik.

Izkoristil bi to poslovniško možnost, ker sem mnenja, da je treba temeljito razpravo o tej problematiki izpeljati. Ker se bojim, po tem, kar imamo sedaj zgrajenega, da bodo iz cele južne Slovenije, zahodne Slovenije, da bomo vzeli odpadke v Ljubljano. Tukaj se bodo obdelovali, pripravljali za ponovno uporabo kot surovino ali se bodo ljubljanci gredli s tistimi odpadki, ki se bodo porabili za energetsko uporabo, in plačevali vsi takse, ki jih bo potem Mestna občina Ljubljana uporabila za amortizacijo, ne vem, za druge investicije. Ker sem mnenja, da

se ti odpadki, tisti, ki jih je mogoče porabiti za ponovno porabo, ne samo za energetske izdelke, lahko predelajo tudi v odročnejših centrih, recimo Nova Gorica, Koper, Novo mesto. Problem Dolenjske je ta, da imamo odlagalno telo za naslednjih 30 let pripravljeno, ampak po vašem ne bo uporabljeno, bo treba te odpadke peljati drugam, tja, kjer so centri, ki sedaj funkcionirajo, to se pravi, Ljubljana je najbližja, in kako bomo to sanirali, za kaj se bo potem to, kar je do sedaj narejenega, uporabljalo. Zaradi tega bodo imele občine in občani, gospodinjstva ogromne stroške. Zato je treba sistem dodelati, da se bodo najprej ločili odpadki, največ že v vsakem gospodinjstvu. Na podeželju so kompostniki in bioloških odpadkov ni, komunalni odpadki se presortirajo, loči se embalaža, ki jo je dve tretjini. Ta embalaža je osnovna surovina, najsibo za energetske izdelke ali pa za ponovno uporabo v gospodarstvu, kar je tudi praksa že v Sloveniji. To izkoriščajo.

Govorim, da je treba doreči, ali bodo Belokranjci čez Gorjance v Ljubljano vozili odpadke, koliko od skupnih odpadkov, koliko jih bodo sortirali, uporabili že doma. Če bo to še naprej občinska javna gospodarska služba, potem se bodo sigurno občine uprle in bodo želele nekaj tega obdelati že doma. Če bo pa državna javna gospodarska služba, da bo z neko uredbo, z nekim predpisom to moralo tako biti, potem bomo imeli pa, mislim, da probleme glede samih cen.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospod Zvonko Lah, o vašem predlogu bo Državni zbor odločil jutri, v torek, 17. maja 2016 v okviru glasovanj.

Miha Kordiš, imate besedo da zastavite vprašanje ministrici za izobraževanje, znanost in šport dr. Maji Makovec Brenčič.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

Kot dolgoletnega študentskega aktivista me je, pa ne samo mene, ampak celotno akademsko skupnost razjezilo sprejemanje uredbe, ki ponovno uvaja glavarinski sistem financiranja v slovenski visokošolski prostor. Vlada je spremembo namenoma izpeljala v hinavski tišini oziroma jo želi samo simbolično, z dvodnevno javno razpravo, o kateri nihče ni vedel pravzaprav nič. To izigravanje javne razprave postane razumljivo, če vemo, da so glavarine prikrit napad na kvaliteto javnega izobraževanja in pritisk po komercializaciji študija. Visoko šolstvo z glavarinami postane odvisno na eni strani od števila vpisanih študentov kot od napredovanja že obstoječih študentov v višje letnike, kvaliteta in dejanske potrebe programov pa v takem sistemu potegnejo kratko. To pomeni, da se fakultete in univerze znajdejo v medsebojni agresivni konkurenčni bitki do dna; kdo bo vpisal več študentov, kdo bo več študentov poslal v višje letnike, kdo bo proizvedel več diplomantov.

Kvaliteta študija pri glavarinah ne zanima več nikogar, ker so vsi preveč zaposleni s propagando in krošnjarijenjem za število študentov in da se pulijo za tiste drobtinice, redke, javnih sredstev. Še dodatni konkurenčni mehanizem z uničujočimi posledicami za standarde stopnjuje dejstvo, da ponavljavci ne bodo financirani oziroma visokošolski zavodi zanje ne bodo prejeli financ, pa to je v resnici samo polovica zgodbe. Manjše fakultete bodo po glavarinskem sistemu potisnjene pod rob preživetja in bodo prisiljene to kompenzirati s programi v angleščini ali pa, še hujše, z neformalnimi šolninami v obliki raznih prispevkov za študij, višjih cen izpitov in podobnimi mehanizmi, za kar so se v zadnjih letih varčevanja fakultete in univerze že naravnost specializirale. In čeprav naj bi bila ta uredba začasne narave, sta tako postopek sprejemanja te uredbe kot njena vsebina absolutno nespremenljiva, ker bosta potegnili za seboj dolgoročne posledice tako za kakovost kot za dostopnost visokega šolstva pri nas.

S spodkopavanjem visokega šolstva pa je bilo spodkopano tudi zaupanje visokošolske skupnosti v Vlado, ker so številne fakultete zniževale v zadnjih petih letih vpise, na ta račun dvigovale kvaliteto – no in zdaj bodo pa za to finančno kaznovane, ker se je našla neka vlada Mira Cerarja, ki misli, da je huruk sprememba Uredbe o financiranju visokega šolstva čez noč dobra ideja.

Zato me zanima:

Zakaj te glavarine sploh uvajate?

Kakšni so tukaj vaši argumenti?

Da so glavarine slaba stvar, je vedel celo liberalec Golobič. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ministrica za izobraževanje, znanost in šport dr. Maji Makovec Brenčič, imate besedo za odgovor.

DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ: Spoštovani predsedujoči, dragi poslanke, poslanci, spoštovani poslanec Kordiš!

Naj najprej povem, da je vlada Mira Cerarja prva, ki je po dolgih letih obrnila trend naložb, pravzaprav tudi pogled v prihodnost na področju visokošolske dejavnosti, znanosti in raziskovanja, tako da jo je postavila kot eno od prioritet in zagotovila 5,6 odstotka več sredstev kot v preteklih letih. To pomeni 14 milijonov evrov več oziroma 244 milijonov za celotno visokošolsko dejavnost. S tem je prvič povzročeno to, da moramo iskati znova zakonodajne podlage za razdelitev sredstev, ki so nad rastjo bruto domačega proizvoda, kar je seveda dobra vest in kar seveda tudi univerze, visokošolski zavodi pričakujejo in kar smo tudi napovedali. Vendar, če želimo zakonito in transparentno izpeljati postopek razdelitve sredstev, potem moramo spoštovati dejansko obstoječo zakonodajo. Ta pa navaja, da je podlaga, kot je bilo tudi že opredeljeno v ustavni odločbi Ustavnega sodišča iz leta 2011, takšna,

da edina v tem trenutku v resnici odgovarja transparentno z zakonskimi podlagami. Namreč, sicer veljavna uredba iz leta 2011 govori o učinkovitosti, prehodnosti in mednarodni učinkovitosti, ki seveda nakazuje predvsem vidike kakovosti. Ta v tem trenutku ne mora biti izvedljiva, ker nima zakonodajne podlage, zato pa smo na ministrstvu pospešeno pripravili novelacijo ZViS, ki vključuje natančno te kriterije. Torej kriterije kakovosti, ki bodo seveda zagotovili tudi učinkovito in kar se da kakovostno delitev sredstev znotraj tistih visokošolskih zavodov, ki v resnici tudi udeležujejo svoje cilje. Kot veste, predlagamo tudi pogodbeno razmerje in preverjanje doseganja ciljev.

Ker ZViS kot tak do sedaj ni bil spremenjen, to pomeni, da tak ukrep seveda tudi ni bil odpravljen in da je seveda ministrstvo zavezano delovati transparentno in zakonodajno usklajeno, v skladu s trenutno veljavnimi predpisi. Da pa je večji obseg sredstev tisti, ki pa predlaga potem tudi delitev nad rastjo BDP, pa je domena, ki jo usklajujemo v skladu s predlagano uredbo, vendar zagotovo ne na način, kot ste predstavili. Namreč, tako rektorska konferenca kot delovna skupina, ki pripravljala ZViS, kot samostojni visokošolski zavodi so bili o spremembah uredbah seznanjeni tudi že v okviru delovne skupine, zato ta dvodnevni rok zagotovo ni rok, ki bi kakorkoli prejudiciral kakršnokoli odločitev, bila je seznanitev s pripravo osnovne metodologije in seveda refleksija na obstoječi zakon. V teh dneh in tudi v preteklih tednih pa se ta uredba usklajuje javno odprto z vsemi zavodi, tudi v okviru visokošolskih koordinacij.

Tisto, kar bi pri tem poudarila, je predvsem to, da v resnici najbolj potrebujemo v tem visokošolskem prostoru spremembo, novelacijo, torej novelacijo obstoječega osnovnega zakona, prav z vidika kriterijev, da ne bi kakorkoli prejudicirali tudi vnaprej kakršnekoli dvome v to, kaj pomenijo kriteriji financiranja. To nam je naložilo tudi Ustavno sodišče že leta 2011 in v okviru te vlade želimo tudi odgovoriti na ta že dolgoletni izziv. Zato je pred vami, in ravnokar v medresorskem usklajevanju, tudi ta novela. Jo je pa podprl že Svet za visoko šolstvo, kot tudi Svet za študentska vprašanja oziroma Študentski svet, s katerim smo tudi sodelovali pri pripravi kot enimi od deležnikov.

Da poudarim. Gre za izjemno leto, drugačno od preteklih, ko preprosto ni bilo dovolj sredstev za delitev, zdaj jih je končno več in gredo v smer podkrepitve kakovosti institucij, ki pa morajo biti prve in odgovorne za to, da kakovost tudi dosega. To je njihova ne le avtonomna naloga, ampak tudi odgovornost.

Naj k temu dodam še, da je vpisni postopek oziroma to, kar je bilo že predlagano na Vlado kot obseg vpisnih mest, bil že potrjen, torej ne bo moglo priti v tem trenutku do nikakršne usmeritve v povečanje števila mest, hkrati pa je osredinjena tema vsega, kar se dogaja danes na programih in tudi v novelaciji predlaganem

prehodom na institucionalno akreditacijo, ta, da se kakovost krepi ob povečanem obsegu sredstev za celoten visokošolski prostor. Upamo, da v pravo smer. Mislim, da je tudi začrtana novelacija prava podlaga.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Miha Kordiš, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Absolutno da je financiranje slovenskega visokega šolstva po uredbi neustavno, vemo, da je treba urediti Zakon o visokem šolstvu, to tudi vemo. Ampak poglejte, sprememba tega zakona se sprejema že zadnjih – koliko? – pet let, še kar ni bila uspešno sprejeta, zdaj pa imamo tukaj rokohitrsko sprejemanje uredbe, ki vpeljuje v financiranje visokega šolstva škodljiv glavarinski sistem in smo lahko prepričani, tudi v Državnemu zboru smo že slišali, da ni bolj trajne rešitve, kot je začasna rešitev. Točno to je tisto, kar me pri tej začasnosti uredbe najbolj skrbi, sploh zaradi takšnih argumentov, ki jih preprosto ne morem sprejeti, gospa ministrica. Zadnjih pet let smo imeli financiranje javnega visokega šolstva mimo glavarinskega sistema, zdaj pa pač tukaj pravite, da to pa kar naenkrat ni več okej, da nimamo primernih pravnih okvirjev, da bi s takšnim financiranjem nadaljevali, pa četudi samo do sprejema novega ZViS, pa četudi samo za takrat.

Vnaprej ste pač navedli, da potrebujemo nove mehanizme oziroma nove načine razporejanja sredstev, in temu zraven ste priklopili številko 14 milijonov, medtem ko je vaš resor ali, recimo, postavka za visoko šolstvo, izobraževanje bistveno težja od teh 14 milijonov več in preprosto ne morem kupiti, da se zaradi 14 milijonov mora celotna uredba obrniti na glavo in v visokošolsko financiranje pripeljati te glavarine.

Kar se tiče javne razprave, nekako operiram z informacijo, da je ministrstvo pri uredbi kljub dogovorom šlo mimo delovne skupine za pripravo ZViS, v vsakem primeru pa je samo dva dni za javno razpravo za spremembe v tako pomembnem družbenem podsistemu, kot je to visoko šolstvo, absolutno premalo.

V tem kontekstu, kjer se vse to dogaja, me zanima pa tudi:

Kakšno je stališče vašega ministrstva do apetitov Ministrstva za finance po šolninah in prenašanju stroškov amortizacije na študente? Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ministrica za izobraževanje, znanost in šport dr. Maja Makovec Brenčič, imate besedo za dopolnitev odgovora.

DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ: Hvala, predsednik.

Kot sem že prej povedala, ne gre samo za 14 milijonov, gre za 244 milijonov; 14

milijonov je dopolnilo glede na preteklo realizacijo leta 2015, ko so tudi že visokošolski zavodi dobili skupaj z znanstvenim področjem 5,5 milijona dodatnih virov.

Tisto, kar je pomembno tukaj poudariti, je, da javna razprava ni zaključena, da v resnici se pripravlja uredba prav s pomočjo in dialogom z deležniki, da deležniki tudi v tem aktivno sodelujejo in da, žal jaz lahko odgovarjam za zadnje leto, ne pa za preteklih 5 let, ki ste jih naslovili name, smo v tem letu prav iz tega razloga pripravili tudi novelo, ki je v resnici usklajena med deležniki.

Morda še glede samega odnosa v medresorskem usklajevanju. Ne gre samo za pripombe Ministrstva za finance, gre seveda za splošno in odprto medresorsko usklajevanje, ki ravnokar poteka, in prepričana sem, da bo to zaključeno v dobro kakovosti, to je interes vseh in prav je, da ga tudi zasledujemo. Ne gre samo za odgovornost delitve sredstev, gre seveda tudi za odgovornost uporabe teh sredstev za namen dvigovanja kakovosti visokega šolstva in tukaj smo vsi soodvisni v tem širokem prostoru, zato da dosegamo cilje, ki smo si jih tudi zastavili z novelacijo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Miha Kordiš, imate besede za postopkovno zahtevo, da se na naslednji seji opravi razprava o odgovoru.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Najlepša hvala.

Seveda podajam zahtevo za razpravo o odgovoru gospe ministrice. Poglejte, gospa ministrica, vi vedno govorite o kakovosti, to besedo imate strašno radi v svojih debatah v tem državnem zboru, pa tudi v javnosti ne nazadnje, ampak z vračanjem glavarinskega sistema financiranja visokega šolstva se bodo naše fakultete prej ali slej znašle v neugodni izbiri: ali si ob preskopem proračunskem financiranju zagotavljajo svoje preživetje z zniževanjem zahtevnosti študija, kar je nekaj, česar si nihče v tej državnoborski čumnatni ne želi, bodisi pa bodo izpad prihodkov kompenzirale s širitvijo plačljivih oblik študija.

Lahko sicer rečemo na to, da je po vaših trditvah namen te uredbe začasen, zato ker naj bi uredil financiranje, dokler ne bo sprejet nov Zakon o visokem šolstvu, ampak zgodovina tega ZViS je silno travmatična. V zadnjih 5 letih ni bil uspešno prenovljen, je bilo že nekih 20, 25 nekaj takega različic tega zakona in še zmeraj vztrajam v skeptični drži, da bo pa to uspelo prav vam, kar pomeni, da se na papirju začasna rešitev glavarin spremeni v trajno rešitev. To pa zelo hitro pripelje do erozije kvalitete našega visokega šolskega sistema, ker se bodo pač fakultete, univerze, druge visokošolske institucije ukvarjale s tem, kako poloviti čim več študentov, kako čim več študentov po papirnatih standardih spraviti do diplome, kako naj čim več študentov napreduje v višji letnik, ne glede na izkazano znanje, zaradi tega ker bo pač njihovo

financiranje pogojeno s številom novovpisanih študentov, številom diplomantov in številom uspešnih napredovanj v naslednje letnike študija.

Ta uredba mogoče zveni nekoliko bolj nedolžno, kot je zakon, ampak že Ustavno sodišče je lepo povedalo, da je treba financiranje slovenskega visokega šolstva urediti z zakonodajo. In ko se pogovarjamo o uredbi, ki ureja financiranje našega visokega šolstva, se pogovarjamo o zakonski materiji; ni nič kaj dosti drugače, kot da bi se pogovarjali o Zakonu o visokemu šolstvu. Zato mislim, da bi moral Državni zbor opraviti razpravo o odgovoru ministrice Makovec Brenčič tudi zato, ker je pač ta materija uredbe zakonska in ta instrument vidim kot možnost razprave o tej uredbi v Državnem zboru, ki bi jo mogla biti deležna, pa je mimo tega sicer ne bo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Miha Kordiš, o vašem predlogu bo Državni zbor odločil jutri, v torek, 17. maja 2016, v okviru glasovanj.

Gospa Anja Bah Žibert imate besedo, da zastavite ministrici za izobraževanje, znanost in šport dr. Maji Makovec Brenčič.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Predsedujoči, hvala za besedo. Spoštovani ministrici!

Tokrat se obračam na vas, spoštovana ministrica za izobraževanje, znanost in šport. Gre namreč za problematiko, ki je v zadnjem času še bolj eskalirala. Nekaj na to temo je bilo slišane tudi v dnevnoinformativnih oddajah, nekaj člankov je bilo v ta namen napisanih, vendar pa problem ostaja. Ostaja namreč problem, kajti mnogi študentje – in tukaj boste verjetno vi imeli tudi natančne podatke – bodo očitno po 30. 9. 2016 ostali brez izobrazbe. Obe poznavava Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o visokem šolstvu, 48. člen, ki določa, da je pač rok za dokončanje študija po starih programih 30. 9., vendar pa me nekako navdaja s pesimizmom odgovor ministrstva, češ, tukaj se nič ne da storiti, rok je določen in kdor bo končal, bo konča. Tisti, ki ne bodo končali, pač tega ne bodo končali.

Naj ob tem izpostavim tudi to, da imamo različne oblike izobraževanja; imamo redni sistem, izredni sistem, kjer pa se nekako v izobraževanje vključijo tudi tisti, ki dejansko to izobraževanje izvajajo ob delu in si za ta namen vzamejo tudi več časa. Morda jim niti ni prioriteta, da to končajo. Vendar pa menim, da bi morala biti smer ministrstva iskanje rešitev, da državljanke in državljani pridejo do ustrezne izobrazbe; do izobrazbe, ki si jo želijo, in da bi zagotovo morali poiskati način, da se vsaj nekatere stvari okrog te tematike in problematike rešijo.

Naj vas ob tem nekako seznanim, verjetno ste ogromno primerov slišali tudi vi. Mnogi se obračajo na ministrstvo, vendar pa dejansko so nekateri roki, ki so jih sedaj določile fakultete,

izjemno kratki. V mesecu dni naj bi nekdo končal magistrsko nalogo.

Upravičeno se sprašujem:

Kakšna bo kakovost nalog?

Kakšna bo obremenitev profesorjev, ekip oziroma strokovne komisije, ki bo te naloge potem preverjala?

Potem bomo lahko zopet v javnosti deležni nekih neprijetnih informacij. Glede na to, da se mi čas izteka, bi vas prosila za prvi del odgovora, potem bom pa še vprašanje dopolnila. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ministrica za izobraževanje, znanost in šport dr. Maja Makovec Brenčič, imate besedo za odgovor.

DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ: Spoštovani predsednik, spoštovane poslanke, poslanci, spoštovana kolegica ministrica, spoštovana poslanka!

Gre v resnici za zelo aktualno vprašanje, ki je seveda sprožilo veliko odprtih vprašanj, ne le s strani fakultet, ampak predvsem posameznikov, ki so se znašli v situaciji zaključevanja svojega študija. Naj najprej povem, da je Zakon o spremembah Zakona o visokem šolstvu iz leta 2004, ko smo uvajali tako imenovano bolonjsko strukturo, že predvidel zaključevanje teh študijskih programov, torej, prejšnjih tako imenovanih starih študijskih programov, in sicer do izteka šolskega leta 2015/2016. To je 30. 9. 2016. Gre torej za 12-letno obdobje, v katerem je vsakdo od tistih, ki je takrat vstopal v tovrstni program oziroma bil še vključen v tako imenovani stari program, bil seznanjen s tem prehodom in seveda to obdobje. 12-letno obdobje je precej dolgo obdobje, hkrati pa seveda so tudi fakultete oziroma univerze, visokošolski zavodi seznanjali in opozarjali bodoče diplomante, magistrante glede tega, da se ta ročnost izteka. Tako so znotraj celotnega obdobja bili podani številni pozivi s strani visokošolskih zavodov tako posameznikom kot vodjem programov. Nekateri bolj, drugi manj intenzivno, a vendar možnosti v teh 12 letih za dokončanje študija so ostale takšne, kot je bilo to tudi v skladu z zakonom dogovorjeno in omogočano vsakemu od teh kandidatov.

Glede na to, da seveda smo tudi v tej državi eni tistih izstopajočih, ki imamo relativno dolgo dobo študija, tudi po vseh raziskavah OECD, Evropske komisije in tako naprej, je seveda težko pričakovati, da bi ta rok zdaj ponovno podaljševali še za neko dolgo odboje, kajti izkazalo se je, da tisti posamezniki, ki so zainteresirani, relativno hitro pristopijo k zaključevanju študija, seveda se pa objektivne okoliščine vsakega posameznika pri zaključevanju lahko zelo razlikujejo. Tukaj so v zadnjem času fakultete, univerze, zavodi v resnici skušali storiti to, da so čim bolj odprto komunicirali zaključevanje tega obdobja in hkrati pozivali tudi svoje programske vodje, da naj vendarle z diplomanti, magistranti, mentorji in

sicer vključenimi profesorji stopijo v stik. To ne pomeni, da nikoli ne bodo imeli možnosti zaključiti svojega študija. Lahko ga bodo zaključili po tako imenovanem prehodu med programi, kar pa seveda pomeni za vsakogar od njih pregled že izvedenih obveznosti na do sedaj tako imenovanem starem programu in možnost prehoda v novi program. Kajti sedaj starih programov ni več mogoče od 30. 9. naprej opravljati na način, kot veljal pred tem. Zato bo tudi Nacionalna agencija seveda proučila ta problem prehodnosti med programi in tudi podala svoj predlog prehodnih določb na ta način, da se usklajuje potem prehod, vsebinsko gledano, med že opravljenimi obveznostmi posameznega programa s prehodom na tisti mogoči program, ki je najbližji za izvajanje in dokončanje študija posameznega področja. Seveda so pa programi izpred dvanajstih let do danes močno različni oziroma se razlikujejo v določenih vsebinah, se razlikujejo v predmetih, tudi načinih izvajanja. Tukaj ima vsaka univerza oziroma visokošolski zavod seveda dolžnost in pravico hkrati, da pogleda, kaj in na kakšen način lahko te prehode potem tudi formalno izvaja. Mi smo tudi odgovorili na kar nekaj vprašanj, ki so se zelo pogosto v zadnjem času pojavila, in sicer kaj pomeni redno napredovanje študenta, kaj pomenijo prehodi med programi – kar sem ravno opredelila –, kaj pomeni ponavljanje letnika, kaj pomeni v tem duhu tudi absolventski staž in seveda od kdaj so v resnici bili veljavni predbolonjski programi, to so tisti, ki so bili akreditirani pred letom 2004 in po 1. 1. 1994, ko je stopil v veljavo ta zakon o visokem šolstvu. Dvanajstletno obdobje je res dolgo obdobje, zato smo se tudi na ministrstvu odločili, glede na to, da smo bili v preteklih obdobjih tudi kot zavodi že pozvani za zaključevanje, da tega roka ne podaljšujemo.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospa Anja Bah Žibert, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa, predsedujoči.

Prej sem povedala, seveda je bilo obdobje dolgo, da ne bo nesporazuma, povedala pa sem tudi, da so se nekateri vključili v izobraževanje tudi ob delu in so dejansko to izobraževanje vzeli na način, kot eno njihovo dopolnilno kakovost ali pa ne nazadnje tudi doprinos k družbi. Več kot znaš, več veljaš – naj bi nekoč veljalo, zdaj čedalje manj.

Problem vidim tudi drugje, spoštovana ministrica. Zdaj vi pravite, rokov ne bomo podaljšali, to se je zdaj ministrstvo odločilo, čeprav mislim, da bi bil takšen ukrep vsaj za neko obdobje koristen. Prvič zaradi samih fakultet – ena od fakultet, tukaj mi piše študentka, je prijavila 900 prošenj za zaključitev, to pomeni, da bo zdaj delo na fakultetah masaker. En mesec imajo časa, da naredijo magistrsko nalogo. Zdaj ne vem, če je to en

mesec res ... To se mi zdi, da bo sporno z več vidikov.

Drugič, omenjali ste prehode, kar zelo pozdravljam, vas pa moram nekaj opozoriti; študent, ki bo praktično izvedel vse izpite po starem zakonu, mogoče mu bo zmanjkala samo magistrska naloga, bo moral iti v drugi prehod. In ne samo to, da bi potem tam dokončal magistrsko nalogo, ampak mu bodo naložili nove izpite; in ne samo to, ponoven vpis in ponovno plačilo. Veste, tukaj pa smo že bližje zaslužkarstva. Meni se zdi, da pač programi, ki se v nekaj letih tako zelo spremenijo, da tako imenovani znanstveni magisterij in potem prenos v bolonjski magisterij pomeni kar nekaj dodatnih predmetov, nekoliko sporno. To pomeni skorajda, če vpišeš 1. letnik in ko končaš, je že toliko sprememb na fakultetah v predmetnikih, da že malo verodostojnost ... / izklop mikrofona /

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ministrica za izobraževanje, znanost in šport dr. Maja Makovec Brenčič, imate besedo za dopolnitev odgovora.

DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ: Najlepša hvala.

Naj pojasnim, programski prehodi so seveda tudi prehodi med že obstoječimi, tudi bolonjskimi programi, in seveda obstajajo merila, po katerih znotraj univerz in fakultet, predvsem pa programov samih, določijo potrebne vsebine za prehod. To je seveda vsebinski domicil fakultet oziroma univerz, visokošolskih zavodov, tako da tukaj kakršnegakoli vsebinskega poseganja s strani ministrstva tudi ni. Ima seveda to jurisdikcijo vsak pristojni za svoje področje, disciplino in razvoj stroke. Strinjam se s tem, da je marsikdaj tudi posameznikova zgodba tista, ki je lahko onemogočila dokončanje v teh 12 letih. Da pa se še odpirajo te priložnosti, pa mislim, da je prav, da je tako v skladu s prehodi kot tudi z nekimi normativi, pravili, ki so jasna na posamezni univerzi oziroma visokošolskem zavodu, pa vendarle je bilo že kar precej časa pred tem sporočeno, na kakšen način pospeševati zaključevanje teh programov. Sama iz osebnih izkušenj kot profesorica lahko povem, da sem posebej opozarjala svoje potencialne diplomante, da naj le pristopijo zaradi iztekov programa. Prepričana sem, da veliko mojih kolegov tudi. Da pa v resnici to pomeni tudi neko potencialno izgubo že pridobljenega znanja, pa je na nek način tudi razumljivo, ker gre za aktualno znanje in seveda pridobivanje novih znanj v tem trenutku.

Upam, da bodo vsi posamezniki vendarle našli svojo pot, kako in na kakšen način z res veliko motivacijo zaključiti študij. Spodbuda temu, da se študij zaključuje, je bila res dana večkrat. Tudi veste, kot že omenjeni podatek, da smo zelo visoko v povprečju dobi študija znotraj Evrope, pa vendarle daje vedeti, da seveda moramo slediti nekaterim določilom. Ta so bila v resnici sprejeta pred 12 leti.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospa Anja Bah Žibert, imate besedo za postopkovno zahtevo, da se na naslednji seji opravi razprava o odgovoru.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala za dopolnitev odgovora.

V delu se gotovo z vami strinjam, vendar moje vprašanje ni bilo zdaj, ali so ti študentje lenarili vse to obdobje ali za karkoli pač. Dejstvo pa je, da je tega več tisoč. Če ima samo ena fakulteta 900 vlog za dokončanje, potem dajte to sešteti in govorimo o študentih, govorimo o njihovih družinah, govorimo o – ne vem, ne nazadnje o partnerjih, otrocih in tako naprej – se mi zdi problem res pereč. Zato bi bilo zelo dobro, da opravimo mogoče širšo razpravo in da razmislimo, na kakšen način omogočiti in najti način, da bi ti ljudje dokončali šolanje. Še vedno trdim, da ni isto, ali je nekdo v 1. letniku in ima en izpit ali pa, če bo nekemu 30. 9. ostala samo zaključna naloga, pa bi morda bila zato bolj kakovostna.

Skratka, upam na podporo v Državnem zboru, da na to temo tudi naredimo neko razpravo. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospa Anja Bah Žibert, o vašem predlogu bo Državni zbor odločal jutri, v torek, 17. maja 2016, v okviru glasovanj.

Gospa Nada Brinovšek, imate besedo, da zastavite vprašanje ministrici za zdravje gospe Mariji Milojki Kolar Celarc.

NADA BRINOVŠEK (PS SDS): Hvala za besedo. Spoštovana ministrica!

To vprašanje sem vam zastavila že na prejšnji seji Državnega zbora. Ker vas ni bilo, sem prosila za pisno vprašanje in ker tega odgovora do danes nisem dobila, vam to vprašanje danes na tej seji še enkrat zastavljam. Torej, za kaj gre. Ministrstvo za zdravje je konec meseca marca v Ljubljani sklicalo sestanek vseh direktorjev zdravstvenih zavodov celjske regije in jih šele na tem sestanku seznanilo z dnevnim redom. In dnevni red oziroma tema sestanka je bila organizacija pediatričnih urgentnih centrov. Gre za pilotni projekt, kolikor je znano, za to celjsko območje. To pa pomeni, da otroke, ki potrebujejo hitro obravnavo, lahko med rednim delovnim časom – se pravi, med sedmo uro zjutraj in dvajseto uro zvečer – pregleda njihov izbrani zdravnik, v času dežurstva pa bi morali oziroma bodo morali starši svoje otroke peljati na pregled na pediatrični center v Celju. Torej, podnevi je za obravnavo otrok nekako dober njihov izbrani zdravnik, v času dežurstva pa bodo morali starši z bolnim otrokom na pediatrijo.

Spoštovana ministrica, v zvezi s tem vas sprašujem:

Zakaj lahko v času rednega dela zdravnika obravnava otroke specialist družinske medicine, v času dežurstva pa specialist pediatrije?

Kot drugo vas sprašujem tudi:

Kako si ministrstvo razlaga dejstvo, da bo večina staršev svoje otroke še vedno peljala v dežurno ambulanto, predvsem iz oddaljenih krajev, seveda kjer bodo otroci primerno obravnavani, sredstva pa bo po vaših navodilih prejel Urgentni center?

Zanima me tudi:

Ali ministrstvo razpolaga s kakšnimi podatki, koliko otrok je bilo iz zdravstvenih domov obravnavanih na Pediatričnem urgentnem centru v Celju; se pravi pred vzpostavitvijo in po njej?

Ali drži dejstvo, da je velika večina otrok uspešno in hitreje obravnavana na primarni ravni, kot je mnenje stroke?

Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ministrica za zdravje gospa Marija Milojka Kolar Celarc, imate besedo za odgovor.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovana gospa poslanka Brinovšek!

Ministrstvo za zdravje je v lanskem letu pa tudi v letošnjem prejelo zelo veliko pobud in predlogov, da uredimo tudi pediatrično urgentno službo ali nujno medicinsko pomoč za otroke. Prav tako smo prejeli tudi stališče razširjenega strokovnega kolegija za pediatrijo, da mora pediatrične paciente obravnavati zdravnik pediater. Po naših podatkih ima sedaj na žalost le nekaj zdravstvenih domov organizirano tudi pediatrično nujno medicinsko pomoč, zato tako kot pravilno ugotavljate, v času dežurstva otroke pregledujejo običajno zdravniki družinske medicine ali eventualno drugi specialisti, ki se vključujejo v dežurstvo zdravstvenih domov.

Prav zaradi navedenega je Ministrstvo za zdravje pristopilo k celostnemu reševanju te problematike in zaradi tega je bilo v marcu imenovana delovna skupina, katere člani so tudi RSK za pediatrijo, ki so pripravili priporočila, da bi bilo treba v urgentnih centrih organizirati tudi delovanje pediatričnega urgentnega oddelka. To gre za primere takrat, kadar otroci tudi potrebujejo nujno medicinsko pomoč in jih tudi sedaj v takih primerih družinski zdravnik z napotnico pošlje v ustrezno bolnišnico. Prav zaradi tega smo sedaj pristopili k celovitemu reševanju, da bi v nekem doglednem času znotraj urgentnih centrov uvedli tudi pediatrično nujno medicinsko pomoč, ki jo bo seveda po priporočilih stroke in njihovih zahtevah opravljal pediater. In kaj je cilj te ureditve? Je ta, da bomo 24 ur na dan, 365 dni imeli pediatra v urgentnem centru, ki bo na razpolago za te urgentne pediatrične primere. Za to bo treba zagotoviti prostor bodisi znotraj urgentnega centra ali v neposredni bližini, pripraviti bo treba priporočilo za delovanje in obravnavo otrok v teh centrih, pozvati vse pediatre in koncesionarje v regiji, da se bodo vključili v to dežurno službo tega pediatričnega urgentnega centra, pripraviti

seveda merila za financiranje in razdelitev sredstev glede na obremenitve, seveda pa bodo ta sredstva morala biti zagotovljena v okviru sedanjih sredstev za nujno medicinsko pomoč.

Prav o tem že potekajo dogovori z vsemi deležniki, tako z Zavodom za zdravstveno zavarovanje, s skupnostjo javnozdravstvenih zavodov, s posameznimi vodstvi javnozdravstvenih zavodov, kot tudi z RSK za pediatrijo, ki s strokovnega vidika pripravlja predloge. Tako bomo pri tem seveda sledili načelu, kar že cel čas poudarjamo, da denar sledi pacientu.

Prav tako bomo pozvali vodje vseh urgentnih centrov, da že v okviru obstoječih prostorov skušajo najti prostorske rešitve in da bomo ta sistem uveljavili po vseh slovenskih regijah, ker moramo na žalost ugotoviti, vemo, da so danes kar velike razlike tudi zaradi pomanjkanja pediatrov, ker vemo, da je to v nekaterih regijah zelo izrazito pomanjkanje. Zaradi tega je prav, da zagotavljamo vsem našim otrokom po celotni Sloveniji enak dostop oziroma enako zagotavljanje pediatrične nujne medicinske pomoči. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospa Nada Brinovšek, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

NADA BRINOVŠEK (PS SDS): Hvala lepa.

Poglejte, gospa ministrica, popolnoma se strinjam, da je treba urediti pediatrijo znotraj urgentnih centrov – ampak, v čem je problem? Seveda v tem, ker se je ministrstvo pri oceni financiranja nujne medicinske pomoči uštel. Zakaj to pravim? Poglejte, Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije navaja, da so v okviru financiranja programa nujne medicinske pomoči zajeta tudi sredstva za otroke, kar je seveda prav, seveda, saj jim v zdravstvenih domovih tudi nudijo svojo obravnavo. Ampak ministrstvo je zadevo preučilo, kot pravite, pridobilo podatke o številu otrok, ki živijo v občinah, ki pokriva posamezni zdravstveni dom, ter na tej podlagi pripravilo predlog višine finančnih sredstev, ki ga ne bo več prejel zdravstveni dom, temveč pediatrični urgentni center. Torej, potemtakem ne drži več pravilo, da denar sledi pacientu, ampak da pacient sledi denarju.

Vprašala bi še:

Ali ta namera mogoče ne pomeni, da se za primarni nivo v tem prehodnem obdobju do leta 2019 pripravlja rešitev, in sicer v smeri, da se bodo po tem obdobju dežurna mesta na periferiji oziroma manj obremenjenih mestih oziroma urah enostavno zaprla, čemur pa, vemo, je javnost v lanskem letu močno nasprotovala?

Tu bi rada poudarila, tu gre za dežurne ambulante, ne pa za kakšno trgovino, ki ima slab promet.

Vprašala bi še:

Kaj pomeni dostopnost do službe nujne medicinske pomoči v primeru otrok?

Poglejte, ti otroci bodo v razmerju glede na ostalo populacijo po novem imeli financiranih le 12-odstotnih točk v Sloveniji, se pravi, le v urgentnih centrih.
Hvala lepa za odgovor.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ministrica za zdravje gospa Marija Milojka Kolar Celarc, imate besedo za dopolnitev odgovora.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Hvala za besedo.

Danes je nujna medicinska pomoč s strani zdravstvene blagajne financirana v pavšalu. Kot sem že v uvodu v svojem odgovoru poudarila, imamo v bistvu le peščico zdravstvenih domov, le nekaj jih je, ki ima organizirano pediatrično nujno medicinsko pomoč. V glavnem opravljajo, tako kot ste sami rekli, ta del tudi družinski zdravniki in ker gre za, bi rekla, ogrožajoča stanja, se potem tako napotuje te otroke bodisi v Klinični center ali v drugo bolnišnico.

Pomembna razlika in doprinos, ki ga bomo naredili s tem, da bomo imeli posebej pediatrično nujno medicinsko pomoč tudi v teh urgentnih centrih, je to, da bodo dejansko lahko v teh primerih starši otroka peljali takoj v urgentni center. Bodo pa še vedno, seveda, če se bodo sami tako odločili, lahko otroka peljali v najbližji zdravstveni dom. To je v bistvu samo dodatna storitev, ki se jo bodo starši lahko posluževali, da bodo, če bodo seveda ocenili, da je otrokovo stanje tako zaskrbljujoče, da ne bodo izgubljali časa, bi rekla, v tem, da bodo šli do družinskega zdravnika po napotnico, da bodo šli lahko takoj v urgentni center, kjer bo na razpolago pediater 24 ur na dan, 365 dni v letu, cel teden, takoj šli po to pomoč.

Zakaj je temu tako? Poglejte, ravno zaradi tega, ker je ta način plačila nujne medicinske pomoči tak, da se plačuje v pavšalu, ki sicer predvideva, da ima zdravstveni dom zaposleno določeno število timov, bodisi pediatra, družinskega zdravnika, tehniko in tako naprej, kar pa na žalost po vsej Sloveniji ni tako in ti timi niso popolnjeni oziroma niso zaposleni za to, kar tudi zdravstvena blagajna plačuje. Imamo, na žalost, seveda primere, kjer se to v pavšalu plačuje, kjer nimajo ustreznih timov zaposlenih za to, kar se plačuje. Zaradi tega bo tu treba narediti pregled. Je pa dejstvo, še enkrat poudarjam, da bodo dejansko otroci v Sloveniji pridobili, prav zaradi tega ker bodo imeli celo leto pediatra v urgentnih centrih za nujno medicinsko pomoč, čemur danes ni tako.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospod Uroš Prikl, imate besedo, da zastavite vprašanje ministru za finance dr. Dušanu Mramorju.

Uroš Prikl (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo, spoštovani predsednik. Lep pozdrav v mojem imenu vsem kolegicam in kolegom poslankam in poslancem!

Spoštovani gospod minister, kot je moč razbrati iz medijev, je prodaja Nove Kreditne banke Maribor praktično zaključena, saj naj bi ameriški sklad Apollo in Evropska banka za razvoj in obnovo že poravnala kupnino v vrednosti 250 milijonov evrov za preostanek do stoo odstotnega deleža v NKBM. Predsednik uprave Slovenskega državnega holdinga, SDH, je ob tem dejal, da gre za izjemen etapni dosežek v internacionalizaciji in najverjetnejši konsolidaciji slovenskega bančnega prostora. No, ja ...

V zadnjem obdobju smo bili priča namigovanjem v nekaterih medijih, da gre za prodajo tako imenovanemu poštnemu nabiralniku. Podjetje Biser Bidco naj bi bilo sicer skupno podjetje Apolla in EBRD, ustanovljeno v Luksemburgu, z namenom prevzema tudi NKBM. Ob tem je treba spomniti, da je Banka Slovenije od Apolla že zahtevala razkritje poslovanja tega podjetja in strateški načrt za NKBM in da sta obe podjetji po besedah bančnega regulatorja njim in Evropski centralni banki predložili tudi vso predpisano oziroma potrebno dokumentacijo. Po besedah regulatorja naj bi šlo za legitimne vlagatelje, sicer večinoma sklede. SDH je na spletni strani objavil pojasnilo glede sodelovanja tako imenovanih projektnih družb, prodajnih transakcijah finančnih skladov, v katerem poudarja, da ne gre za poštno nabiralnike, ampak za legalne in običajne družbe ter postopke transakcij, nakupov podjetij.

Moji pomisleki gredo v smer, da obstaja možnost izčrpanja banke preko davčne oaze, saj je NKBM izdatno dokapitaliziran. To bi lahko pomenilo hud udarec za kreditiranje podjetij in fizičnih oseb tako na območju Maribora, severovzhodnega dela Slovenije pa tudi širše. Zmanjšanje možnosti kreditiranja podjetij bi lahko resno prizadela njihovo samodelovanje, kar pomeni slabše okrevanje našega gospodarstva in posledično tudi manj sredstev za socialo in podobno.

Spoštovani gospod minister, v izogib dvomom vas sprašujem:

Kako v luči nedavnih razprav v Državnem zboru in hkrati nemalokrat kontradiktornih medijskih informacij o prodaji NKBM vidite to konkretno prodajo nekoč državne banke domnevno podjetju iz davčne oaze?

Ali so bili vsi postopki prodaje transparentni, legalni in legitimni?

Ne nazadnje pa v imenu ljudi, ki so me izvolili, sprašujem:

Kaj lahko davkoplačevalci pričakujejo v prihodnje od svoje, nekoč mariborske Kreditne banke Maribor?

Za vaš odgovor se vam iskreno zahvaljujem.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Minister za finance dr. Dušan Mramor, imate besedo za odgovor.

DR. DUŠAN MRAMOR: Spoštovani poslanec Uroš Prikl!

Vežano na vsa vprašanja, ki se tičejo tako transparentnosti, legitimnosti in legalnosti postopka prodaja NKBM kot tudi davčnih oaz pojasnjujem naslednje.

Postopek prodaje NKBM je bil potrjen s strani pristojnih nadzornih institucij, torej s strani Evropske centralne banke in Banke Slovenije. V zvezi s kupcem NKBM pojasnjujem, da je Evropska centralna banka izdala dovoljenje tako neposrednemu pridobitelju, to je družbi Biser Bidco, kot tudi posrednemu, to je materi družbe Biser Bidco, družbi Apollo Global Management. Obema. V okviru izdaje dovoljenja se preverja tudi pridobitelja in osebe, ki stojijo za njim. Če obstaja kakršenkoli dvom o primernosti pridobitelja, pristojni organi takega dovoljenja ne izdajo. Biser Bidco ni kreditna institucija, ker gre za holding, ki je ustanovljen na območju EU, je za konsolidiran nadzor pristojna Evropska centralna banka v sodelovanju z Banko Slovenije. Torej je bil ustanovljen na območju EU. Vsak pridobitelj kvalificiranega deleža mora skladno z bančno zakonodajo dokazati, da ima primeren ugled, da imajo primeren ugled in večšine člani njihovega posloводства, da je finančno dovolj trden in da njegovo imetništvo kvalificiranega deleža ne bo negativno vplivalo na delovanje banke.

Evropska centralna banka je kot nadzornik NKBM ugotovila, da so vsi navedeni pogoji izpolnjeni. V primeru presoje Evropske centralne banke gre za njeno izključno nadzorniško pristojnost, katere ministrstvo ne more komentirati. Dovoljenje za pridobitev kvalificiranega deleža NKBM je bilo izdano tako podjetju Biser Bidco kot družbi Apollo Global Management. Zopet obema.

Ocenjujem, da je bila prodaja NKBM dober signal vlagateljem, da Slovenija izpolnjuje ukrepe, ki si jih je začrtala. Hkrati tudi izpolnjuje obveze, ki jih ima do Evropske komisije v zvezi z dokapitalizacijo banke in dovoljenjem za državno pomoč. Pričakujem, da se bo kreditiranje gospodarstva ter prebivalstva s strani NKBM po tej privatizaciji okrepilo in tudi preko tega dosegel dober donos banke. Banka je v lanskem letu poslovala dobro, leto je zaključila z dobičkom, a s skoraj tretjino nižjim obsegom nedonosnih terjatev in z izboljšano kakovostjo bančne aktive. To je tudi garant, oboje, da so dobri lastniki in da se poslovanje izboljšuje, da bo banka služila dobro svojemu namenu. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospod Uroš Prikl, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

Uroš Prikl (PS DeSUS): Hvala lepa.

Saj v bistvu ne gre za dopolnitev, lahko tudi kot dopolnitev, bolj morda za komentar. Moram reči, da s tem vašim odgovorom ste me do neke mere pomirili. Seveda ne želim na tej točki klicati hudiča, če se smem tako izraziti, pa vendarle. Mi smo po objavi panamskih dokumentov v

Državnem zboru na pristojnih odborih, delovnih telesih imeli kar nekaj razprav, na katerih je prevladoval kar precejšen konsenz o škodljivosti obstoja tako imenovanih davčnih oaz. Ta pomislek je vedno močnejši tudi na ravni Evropske unije, zato seveda dvomi in skrbi s tem v zvezi, seveda ocenjujem, da niso nikakor odveč. Boljše je biti previden, kot pa se potem morda kdaj kesati. Torej, jaz vam verjamem in sem na nek način pomirjen – še enkrat poudarjam po tem slišanjem –, pa vendar, razkritje poslovanja kupca NKBM in sam strateški načrt, ki je bil predložen, me navdaja z nekim optimizmom.

Sprašujem pa se:

Ali to pomeni, seveda ob legitimnosti in legalnosti in transparentnosti vseh postopkov in legitimnosti in legalnosti samega kupca, tako neposrednega kot posrednega, ali je moč iz teh dokumentov – torej iz samega strateškega načrta – dejansko razbrati, pa če se malo poetično izrazim, da se severovzhodnemu delu Slovenije, na finančnem delu, torej na področju, ki ga pokriva Nova Kreditna banka Maribor, vendarle obetajo boljši časi, se vendarle obzorja nekako bistrijo, jasnišo?

Ali lahko resnično pričakujemo, ali lahko vsi davkoplačevalci upravičeno pričakujemo, da to pomeni v bližnji prihodnosti boljši servis tako za fizične osebe, tako za ljudi kot seveda tudi za gospodarstvo in s tem tudi ne nazadnje razcvet, ki ga že dolgo časa pričakujemo?

S tem se vam še enkrat, gospod minister, zahvaljujem za vaše odgovore in vaša pojasnila.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Minister za finance dr. Dušan Mramor, imate besedo za dopolnitev odgovora.

DR. DUŠAN MRAMOR: Hvala lepa.

Eden od ključnih razlogov za relativno slabo kreditiranje s strani bank, predvsem teh bank, ki so šle skozi dokapitalizacijo, je bil velik odstotek slabih terjatev, se pravi slabih kreditov. Ta se hitro zmanjšuje in to je v bistvu garant, da bo v prihodnosti tudi to kreditiranje normalno steklo. Kolikor poznam to transakcijo, kot veste, pač je bil za njo zadolžen SDH, pa je Apollo izjemno ambiciozno vstopil na slovenski trg in želi, ne samo da bi na mariborskem območju in območju, ki ga pokriva NKBM, naredil dobro banko, ampak želi narediti eno največjih bank, če ne največjo banko, v Sloveniji s tem prvim nakupom. Ima željo še po drugih bankah in na ta način praktično iz Maribora pokriti celo Slovenijo. To je bil njegov načrt in to daje seveda neko perspektivo. Se moramo pa zavedati, da je Apollo seveda sklad, ki po konsolidaciji in ko uredi razmerja in poslovanje, se običajno umakne strategu; in to je verjetno naslednja faza čez pet do sedem let.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospa Suzana Lep Šimenko, imate besedo, da

zastavite vprašanje ministrici brez resorja, pristojni za razvoj strateške projekte in kohezijo, gospe Alenki Smerkolj.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za besedo. Spoštovani predsednik, spoštovani poslanke, poslanci, prisotni ministri, lepo pozdravljeni!

Od začetka nove finančne perspektive 2014–2020 sta minili skoraj dve in pol leti. Iz kohezijskega sklada, kjer imamo na razpolago skupno 3,2 milijarde evrov, je okoli 1,2 milijarde evrov namenjeno vzhodni kohezijski regiji, torej manj razviti regiji, in 0,8 milijarde evrov zahodni, torej bolj razviti regiji, medtem ko je celotni Sloveniji namenjeno okoli 1 milijarda evrov. Vsa priprava vseh potrebnih dokumentov za začetek črpanja je potekala, bom rekla, kar precej počasi. Konec leta 2014 smo sprejeli partnerski sporazum pa operativni program, potem je bilo treba pripraviti še ostala merila, razna izvedbenega navodila in tako naprej.

Ampak kakorkoli, minili sta dve in pol leti in me zanima, spoštovana ministrica:

Koliko smo do danes že počrpali iz nove finančne perspektive?

Katera so tista področja, kjer smo počrpali največ?

Na drugi strani je pa predsednik Evropske komisije konec leta 2014 predstavil tudi tako imenovani Junckerjev naložbeni načrt, v katerem je 315 milijard evrov. Zanima me:

Kako daleč je pa tukaj Slovenija?

Vemo, da je okoli četrtine sredstev iz tega programa že na nek način zasedena. Vemo, za kaj so druge, predvsem zahodne evropske države namenile svoje denar, kakšne projekte so prijavile. Večinoma gre tukaj za vlaganje v energetiko, številne vetrne elektrarne na primer, potem gre tukaj za razne nove tehnologije, garancijske sheme za mala in srednje velika podjetja. Pri nas pa smo zgolj pripravili en bolj ali manj seznam želja nekih 22 projektov, med katerimi se še vedno kot prioriteta daje drugi tir.

Zanima me:

Kako daleč smo?

Ali imamo pripravljene projekte, ki bodo ustrezali merilom in bomo morda tudi kot Slovenija uspeli dobiti kaj iz tega Junckerjevega načrta?

Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ministrica brez resorja, pristojna za razvoj, strateške projekte in kohezijo, gospa Alenka Smerkolj, imate besedo za odgovor.

ALENKA SMERKOLJ: Hvala lepa, predsedujoči. Spoštovana poslanka Lep Šimenko, ostali poslanci!

Se zahvaljujem za tole vprašanje. Zakaj? Ker se mi zdi, da je pomembno, da se ne samo poslanci na Odboru za zadeve Evropske unije seznanjajo s stanjem črpanja sredstev v okviru kohezijske politike, ampak da to sem ter tja slišite tudi vsi ostali. Zdaj veste, da je bilo

konec lanskega leta kljub temu, da je Slovenija imela velike težave na začetku prejšnje finančne perspektive, na koncu uspešno počrpanih 4,2 milijardi sredstev. Dejansko smo v letu in pol iz 19. mesta, ko je bila uradno finančna perspektiva že zaključena, prišli do končno uspešnega in res visokega 4. mesta. Slovenija je bila med osmimi državami v Evropi, ki ji je uspelo v celoti od Evropske unije povrniti 95 % vseh sredstev, kar je v tem trenutku tudi maksimum. Kot ste tudi sami omenili, istočasno smo dogovorili tudi partnerski sporazum, operativni program in v letu 2015 tudi vse ostale normativne podlage, uredbo, v bistvu ZIPRS in ostala navodila. Zakaj vam govorim za tisto, kar je nazaj? Preprosto zato, ker je dejansko v letu 2014 in 2015 potekalo delo ne samo pri nas, ampak po vseh resorjih v dvojnem pogonu. Oziroma rekla bi še, da celo v višjem pogonu, ker je Slovenija v zadnjih dveh letih, ko je bila perspektiva že končana, počrpala skoraj polovico sredstev. Več kot 2 milijardi evrov je bilo počrpanih v zadnjih dveh letih. To pa seveda pomeni, da imamo – in to sem tudi na Odboru za zadeve Evropske unije zelo jasno povedala – z začetkom te perspektive nekaj zamude. Vse stvari so pripravljene; tudi prejšnji četrtek smo na seji Vlade sprejeli 4. odlok – izvedbeni načrt, ki praktično zdaj zaznamuje in usmerja dinamiko po resorjih za leto 2016, 2017 in tudi že leto 2018.

Zdaj bi pa vseeno šla na nekaj konkretnih zgodb. Do današnjega dne smo na SVRK kot organu upravljanja potrdili 47 vlog, približno govorim o 463 milijonih evrov. Istočasno je v pregledu pri nas in v različnih fazah, v dogovoru z resorji še 23 vlog s strani posredniških organov za dodatnih 100 milijonov evrov. Če mogoče malo bolje razčlenim te številke, odobrenih je bilo 8 javnih razpisov v skupni vrednosti 47 milijonov evrov; od tega je bil največji javni razpis skupni razpis Ministrstva za znanost, šolstvo in šport ter Ministrstva za gospodarstvo in tehnološki razvoj za raziskave ter razvoj. Odobrenih je tudi 8 programov, iz katerih bodo ravno tako ali pa so že sledili javni razpisi, vse skupaj v višini 67 milijonov evrov. In na koncu 31 projektov skupne vrednosti 324 milijonov evrov. Največji med njimi je avtocestni odsek Gruškovje–Draženci in znanih 9 okoljskih projektov.

Če povzamem, izdanih je bilo 47 odločitev o podpori za 465 milijonov, v pregledu pa imamo še 23 vlog za 100 milijonov evrov. Nismo še v polnem zagonu, ampak 20 % alokacij bo do poletja realiziranih.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospa Suzana Lep Šimenko, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Najlepša hvala za vaš odgovor, spoštovana ministrica.

Odgovorili ste mi na prvo vprašanje. Jaz bi vas prosila še, da mi odgovorite na drugi

del, to je na ta del, ki se nanaša na Junkerjev sklad, torej EFSI.

Kako daleč je Slovenija v tem skladu, smo dali kakšne vloge, imamo kakšne možnosti in koliko dejansko pričakujete, da bomo iz tega počrpali? Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ministrica brez resorja, pristojna za razvoj, strateške projekte in kohezijo, gospa Alenka Smerkolj, imate besedo za dopolnitev odgovora.

Mora miniti minuta, pa tako kratko dopolnilno vprašanje je bilo. Malo je treba počakati. Minuta, če čakamo, teče zelo počasi. Poskusite zdaj.

ALENKA SMERKOLJ: Res je, spoštovana poslanka, ni mi ostalo dovolj časa za odgovor na drugi del vprašanja.

Dejstvo je, da se to vprašanje v resnici tudi ne nanaša na izvajanje kohezijske politike, vendar pa mi vseeno dovolite, da mogoče spregovorim tudi tukaj nekaj besed, ker si absolutno želim, da Slovenija tudi na tem področju postane bolj uspešna, kot je do zdaj. Veste, da Junkerjev naložbeni načrt za Evropo želi mobilizirati predvsem dodatna sredstva Evropske investicijske banke in privatni kapital; kar pomeni, da enostavno mentaliteta, na katero smo bili do zdaj navajeni v Sloveniji, to pa je poraba nepovratnih sredstev za projekte, ki so bili lahko tudi zelo dobri, v tem primeru odpade. Zato smo v okviru vlade povzeli iniciativo, jaz verjamem, da bomo na koncu z njo tudi uspeli. Z Evropsko investicijsko banko se dogovarjamo, da bi v Sloveniji ustanovili posebno investicijsko enoto, nekaj podobnega, kot je na nivoju Evropske unije JASPERS, ki deluje v okviru Evropske investicijske banke, ki pripravljene projekte pregleda. In verjamem, da bomo v okviru ustanovitve te enote, o tem zelo intenzivno komuniciramo z Evropsko investicijsko banko, ki nam je pripravljena tudi kar nekaj pomoči na tem področju zagotoviti, uspeli pripraviti pisarno, ne vem še, kje bo locirana, ki bo tistim, ki dejansko želijo iz tega naslova pripraviti odlične projekte in tudi privabiti zraven zasebni kapital, omogočila neko pravo stopnjo na začetku absolutno svetovanja; potem pa bi bila to neka pisarna, kjer bi projekte, ki bi bili pripravljene, pregledovali. In jaz verjamem, da ta bo pisarna na nek način postala tudi strateški pipeline za res strateške slovenske projekte. In verjamem, ko bomo imeli prve konkretne stvari, bomo lahko tudi uspešno začeli kandidirati. Toliko za enkrat. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Luka Mesec, imate besedo, da zastavite vprašanje ministrici za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anji Kopač Mrak.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo in lep pozdrav.

Jaz bom postavil vprašanje glede cenzusa za kosila v osnovnih šolah. Lani junija, junija 2015 smo sprejeli na pobudo Združene levice Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, ki ureja to področje, se pravi cenzuse za otroška kosila v osnovnih šolah. Cilj našega osnovnega predloga je bil, da bi otroci iz prvih treh dohodninskih razredov, se pravi vsi tisti, ki so pod pragom revščine, dobili brezplačna kosila v osnovnih šolah. Vlada in koalicija pa sta predlagali, da se otrokom iz 2. in 3. razreda zagotovi zgolj delno financiranje kosil. Razlika med našim predlogom in med predlogom Vlade je bila, da bi naš predlog, se pravi če bi vsi otroci dobili stoddostotno subvencijo, stal 15 milijonov in pol; kompromisni predlog, ki ga je predstavila Vlada, terja 9 milijonov. Zakon je stopil v veljavo 1. 1. 2016 in me zato po nekaj mesecih zanima, kako se zakon obnese v praksi. Imam nekaj konkretnih vprašanj za vas, gospa ministrica. Zanima me:

Koliko otrok iz 1. dohodninskega razreda je bilo na dan 1. 12. 2015 prijavljenih na šolsko kosilo? Koliko otrok iz 2. dohodninskega razreda je bilo na kosilo prijavljenih pred uveljavitvijo spremembe zakona in koliko po uveljavitvi zakona?

To me zanima za 2. in za 3. dohodninski razred. Koliko jih je bilo prej prijavljenih, koliko jih je zdaj, ko so dobili subvencijo?

Koliko je vseh otrok iz 2. dohodninskega in iz 3. dohodninskega razreda v vseh osnovnih šolah? Koliko je skupno število vseh upravičencev iz teh dveh razredov?

Koliko sredstev je bilo porabljenih iz proračuna za subvencije za 2. in 3. dohodninski razred do zdaj?

Koliko predvidevate, da jih bo porabljenih na letni ravni do konca leta?

Ker smo vam ta vprašanja dali tudi v pisni obliki, bi vas prosil za natančne odgovore.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anja Kopač Mrak, imate besedo za odgovor.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Hvala za besedo, spoštovani predsednik. Hvala, gospod Mesec, za vprašanje. Dragi poslanke in poslanci!

Jaz bi v uvodu povedala, da šolsko prehrano ureja Zakon o šolski prehrani, ki je v pristojnosti Ministrstva za izobraževanje, šolstvo in šport. Pri nas ureja Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, torej pristojnost podeljevanja oziroma odmere; uvrščamo družine v dohodkovni razred in na podlagi tega potem šole izstavljajo račune, to je uveljavljen zakon. Jaz sem prosila Ministrstvo za izobraževanje, šolstvo in šport, če mi lahko dostavijo te podatke, ki ste jih želeli. Žal vseh ni. Ministrstvo za šolstvo odgovarja, da niso zbirali podatkov, nimajo ločeno; imajo podatke samo tam, kjer država plačuje subvencije, torej nimam za 2. in 3. razred, tam, kjer ni subvencij. Ampak preden

spregovorimo o teh številkah in subvencijah, povejmo, kakšna je ureditev. Do subvencije za malico so upravičeni vsi tisti učenci, ki se redno izobražujejo, so prijavljeni na malico in po Zakonu o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev izpolnjujejo naslednje kriterije: ne dosegajo na družinskega člana več kot 537 evrov, je ta prag. Za subvencije za kosilo, kot ste povedali, je subvencija v treh različnih razredih. Tisti, ki imajo do 18 % neto povprečne plače na družinskega člana, torej 182,38 evra, imajo celotno subvencijo; in teh je bilo decembra 2015 17 tisoč 118 otrok; medtem ko jih je bilo januarja 2016 16 tisoč 493, februarja 2016 16 tisoč 710 in marca 2016 16 tisoč 883.

Če želite višino subvencije, na primer decembra 2017 je za teh 17 tisoč 118 otrok znesek subvencije znašal 647 tisoč 670 evrov in še nekaj, januarja 2016 694 tisoč 232, februarja 2016 526 tisoč 867, marca 2016 786 tisoč in še nekaj. Lahko tudi dobite podatke o vsem tem. Potem je za 2. razred, kjer gre za 70-odstotno višino subvencije. Tu so upravičeni otroci, ki se šolajo, so tudi prijavljeni na kosilo, in sicer do višine, ko imajo dohodek na družinskega člana neto med 182,38 evrov in 303,97 evrov. Podatke torej imamo, so pa dali podatke samo za obdobje, odkar je subvencija. Januarja 2016 je bilo teh otrok 5 tisoč 149; višina subvencije, ki jo je država plačala, je bila 346 tisoč 596 evrov. Februarja 2016 – 5 tisoč 303 učenci, višina subvencije je bila 274 tisoč 683 evrov; marca 2016 je bilo takšnih otrok 5 tisoč 465, višina subvencije je bila 414 tisoč 313 evrov. Potem pa podatki še za zadnji razred, ki je upravičen, to je dohodkovni razred od 30–36 % neto povprečne plače, to je med 303,97 evrov in 364,76 evrov; torej 40-odstotno so upravičeni do subvencije. Podatki za januar 2016, je bilo teh 9 tisoč 492 otrok, stalo je to 146 tisoč 522 evrov; februarja 2016 je bilo takšnih otrok 9 tisoč 902, kar je stalo 113 tisoč 744 evrov. Marca je bilo takšnih otrok 10 tisoč 152, višina subvencije 171 tisoč 980 evrov. Podatek, ki ga še imam, je, decembra 2015 je bilo na kosilo prijavljenih 128 tisoč 145 učencev, januarja 2016 pa 121 tisoč 119.

Po posameznih razredih pred uveljavitvijo zakona ne razpolagajo s podatki, ker teh podatkov ne zbirajo. Imajo podatke, za koliko je subvencij in koliko je izstavljenih računov. Toliko smo dobili s strani Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Luka Mesec, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala.

Prosil bi vas še, če lahko poveste:

Koliko je vseh otrok iz 1., 2. in 3. dohodninskega razreda v osnovnih šolah?

Zdaj ste povedali, koliko jih je bilo prijavljenih na kosilo. Zanima pa me, koliko je vseh otrok iz teh razredov.

In še druga stvar, na koncu vam nisem čisto dobro sledil:

Ali imate morda podatek, koliko denarja je bilo doslej porabljenega iz proračuna za subvencije in koliko predvidevate, da bo do konca leta?

Zanima me realizacija glede na proračun. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anja Kopač Mrak, imate besedo za dopolnitev odgovora.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Jaz žal v tem trenutku nimam podatkov, koliko je vseh učencev v 1., 2. in 3. dohodkovnem razredu. Ta podatek vam bomo zagotovili po sami seji, tudi vse te podatke seštetje.

Za to oceno finančnih sredstev bom pa morala prositi Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, ker oni dejansko zagotavljajo ta denar in tudi razpolagajo z vsemi podatki. Centri za socialno delo so samo enotna vstopna točka, ki pač odmerijo, tako kot za vse pravice, ki so odvisne od materialnega položaja družine. Dejansko pa potem šole odredajo na podlagi tega, kam je družina posameznega učenca uvrščena, potem dajejo račune in tudi oni zagotavljajo višino subvencije direktno šolam in zato razpolagajo z vsemi podatki. Če vam ustreza, lahko jaz prosim ministrico, če zagotovijo te podatke, in vam tudi pisno odgovorimo na vse to, kar ste prosili še v tej dopolnitvi glede otrok v 1., 2. in 3. razredu. To pa imamo mi na ministrstvu.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Če ni za splošno razpravo, najverjetneje se strinjate s tem, vam bodo tudi pisno dostavili.

Gospod Bojan Podkrajšek, imate besedo, da zastavite vprašanje ministru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejanu Židanu, ki je opravičeno odstoten. Sprašujem vas, ali želite pisni ali ustni odgovor?

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Ustni odgovor.

Spoštovani predsednik Državnega zbora, cenjene ministrice, minister, kolegice in kolegi!

Moje vprašanje se nanaša na ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v Republiki Sloveniji glede zadnjega mraza in snega v mesecu aprilu v Republiki Sloveniji. Dejstvo je, da kmetijstvo ni v lahkem položaju v letu, v katerem smo. Toplo vreme v večjem delu aprila je seveda pospešilo vegetacijo in naravo, predvsem imam v mislih kmetijske pridelke, sadjarstvo, vinogradništvo. Ta katastrofa, ki je doletela te sadovnjake, vinograde in polja konec meseca aprila, je povzročila veliko škodo v kmetijstvu.

Zato sprašujem ministra za kmetijstvo:

Kakšne ukrepe predvidevajo in ji bodo zavzeli na Ministrstvu za kmetijstvo, posledično v Vladi Republike Slovenije?

S kakšno pomočjo, finančno in tudi na vseh drugih področjih, bodo pomagali vsem tistim sadjarjem, vinogradnikom in kmetom ob tej katastrofi, ki jih je doletela?

Kot sem že uvodoma povedal, kmetijstvo ni v lahki situaciji, ne bi bilo prav, da sadjarji, vinogradniki in kmeti ostanejo sami, se soočajo s to težko situacijo. Zaskrbljujoče pa je to, ker se vsak dan ugotavlja, da bo škoda zelo velika. Naj tudi povem, da sem med vikendom govoril z nekom čez mejo v sosednji Avstriji, pa moram priznati, da mi je bilo pozitivno, ker tam ministrstvo oziroma vlada že pripravlja finančni ukrep, ki bo zajel to škodo avstrijskega sadjarja, vinogradnika in kmeta po hektarju.

Zato sprašujem spoštovanega ministra:

Kakšne ukrepe bo zavzelo ministrstvo, posledično pa Vlada Republike Slovenije, da pomaga sadjarjem, vinogradnikom in kmetom za nastalo škodo v mesecu aprilu?

Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospod Franc Breznik, imate besedo, da zastavite vprašanje ministru za finance dr. Dušanu Mramorju.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Najlepša hvala, gospod predsednik.

Spoštovani gospod minister, kot veste, v teh dneh ste dali v javnost nekatere podatke glede Zakona o davčnem potrjevanju računov. O njih razlagate, da je projekt uspešen, da smo pobrali več dedeveja. Nikoli niste do zdaj povedali, koliko nas je stal kompletan projekt, koliko dejansko stane kompletan vzdrževanje IT-sistema, koliko so dejansko obremenjeni naši IT-sistemi, različni repetitorji, ko gre za brezžično oddajanje. Jaz še vas vedno sprašujem kot zadnjič, ali se zavedate, da Slovenije ne sestavljajo le podjetja, da Slovenije ne sestavlja samo glavno mesto Ljubljana, ki je zdaj dobila dodatnih 300 milijonov evrov za različne projekte s strani države; ampak da Slovenijo sestavlja tudi podeželje. Tudi sam prihajam s takšnega območja – Slovenskih goric, kjer delujejo številna društva, številni manjši pridelovalci. Manjši kmetje, srednji kmetje, številne kmetice, ki so nekatere že upokojene, imajo številne probleme z uvedbo davčnih blagajn.

Jaz sem vam že zadnjič naštel nekaj dejanskih problemov na terenu, na tržnicah, povedal sem, kolikokrat davčne blagajne zaradi preobremenitve sistemov odpovedo, recimo na različnih srečanjih in v različnih vremenskih pogojih. Kako se na tržnici umakne celo število ljudi, ki kupuje pri kmetu. Za en izdelek, ki je osnovna dejavnost, ne potrebuje davčne blagajne; za dodatno dejavnost potrebuje davčno blagajno. Potem ima mogoče dva člana neke družine, en odhaja na tržnico, ne vem, v Mariboru, drugi v Mursko Soboto, potrebuje dve davčni blagajni in tako naprej. Rad bi pa povedal, da se name obrača recimo Društvo upokojencev Cerkvjenjaku, ki zbere nekaj deset

evrov za nek izlet in potem potrebuje davčno blagajno, dobi pa iz proračuna morda občine, ne vem, 300 do 500 evrov. Naj povem, da so društva upokojencev tudi na podeželju zelo pomembna zaradi odtujenosti ljudi, povezujejo z različnimi projekti, kot starejši za starejše in tako naprej. In to jemlje dodatno motivacijo vsem tem ljudem. Kot ste zadnjič rekli in tudi argumentirali, da pač ni nobenih ostalih rešitev, da bi se vsaj za te manjše ljudi, kot vemo, imamo številne male kmetije, da bi se te ljudi nekako vsaj izvzelo iz tega davka, iz tega zakona.

Še vedno sprašujem:

Ali je vaše mnenje podobno, torej vsi enako udarimo po vseh, vsi potrebujejo davčne blagajne?

Tudi stroški za ta manjša društva so nenormalno visoki glede na prihodke teh društev. Zavedajte se, spoštovani gospod minister, manjša društva so gonilo narodnega, lahko tudi rečemo kulturnega in ostalega razvoja na podeželju, popestrijo številne prireditve.

In še vedno vas sprašujem:

Ali je vaše mnenje podobno in ne bo nobenih sprememb na tem področju?

Najlepša hvala za odgovor.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Minister za finance dr. Dušan Mramor, imate besedo za odgovor.

DR. DUŠAN MRAMOR: Hvala lepa.

Spoštovani poslanec Franc Breznik, Ministrstvo za finance je pripravilo Zakon o davčnem potrjevanju računov in je pri tej pripravi sledilo cilju uvedbe enovitega sistema, ki temelji na obveznem potrjevanju računov za vse zavezanke, ki so v skladu s predpisi, ki urejajo davek na dodano vrednost, zavezani k izdaji računov; razen določenih izjem, pri katerih za to obstajajo utemeljeni razlogi. Pri pripravi predloga zakona se je v največji možni meri sledilo tudi pobudam, podanih v okviru javne obravnave predloga zakona, po določitvi čim ožjega kroga zavezancev, za katere je predvidena izjema od obveznosti potrjevanja računov. To je bila zahteva v javni obravnavi s strani tistih, ki so sodelovali. Pri oblikovanju sistema davčnega potrjevanja računov je bila posebej naslovljena tudi problematika davčnih zavezancev, ki izdajajo manjše število računov. Zavezanci namreč lahko uporabljajo namesto elektronskih naprav za izdajo računov tudi vezane knjige računov ali pa izdajajo račune preko brezplačne spletne aplikacije Mini davčna blagajna na portalu eDavki. Pri določitvi kroga zavezancev je bilo kot temeljno upoštevano načelo enake obravnave. V predpisih, ki urejajo davek na dodano vrednost, so dejavnosti, ki se opravljajo v okviru društev, obravnavane enako kot v drugih pravnoorganizacijskih oblikah. Prav tako so enako obravnavane dejavnosti, ki se na kmetijah opravljajo kot dopolnilne dejavnosti ali v okviru gospodarskih družb. Dopolnilne dejavnosti na kmetiji so namreč dejavnosti, ki se

lahko opravljajo tudi v okviru gospodarskih družb, ki se ne ukvarjajo s kmetijsko dejavnostjo, in nosilci dopolnilnih dejavnosti na kmetiji predstavljajo neposredno konkurenco gospodarskim družbam. Iz tega razloga morajo za nosilce dopolnilne dejavnosti na kmetiji in gospodarske družbe, ki opravljajo isto dejavnost, veljati enaka pravila, da je spoštovano in uresničeno načelo enake obravnave davčnih zavezancev v enakem ali primerljivem položaju. Poleg tega je treba opozoriti, da bi tudi v primeru določitve izjeme od obveznosti davčnega potrjevanja računov za društva in nosilce dopolnilnih dejavnosti na kmetijah še vedno za vse zavezance veljale obveznosti izdaje računov v skladu s predpisi, ki urejajo davek na dodano vrednost. Obveznost davčnega potrjevanja računov je bila vpeljana 2. januarja letos. Prva analiza na tej podlagi pridobljenih podatkov iz naslova obračunov davka na dodano vrednost in poročil je bila danes predstavljena, kot ste dejali. Celovita analiza učinkov uvedbe davčnega potrjevanja računov pa bo mogoča v letu 2017, ko bodo oddani vsi obračuni davčnih zavezancev iz davka na dodano vrednost ter tudi davka od dohodka pravnih oseb in davka od dohodka iz dejavnosti. Takrat bo izdelana analiza in ocena učinkov sistema davčnega potrjevanja računov, ki bo dejansko temeljila na dobrih podatkih. V pripravi je tudi predlog novega zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka, ki prinaša tudi pomembne administrativne poenostavitve določenim skupinam zavezancev, ki morajo v veljavnem sistemu dohodek za svojo dejavnost ugotavljati na podlagi vodenja knjigovodstva; sedaj je podlaga za ureditev pavšalnega ugotavljanja katastrskega dohodka tudi za posebne intenzivne kulture, kot so pridelava jagod, špargljev, reja polžev in podobno. V predlogu zakona je predvidena ureditev tudi nadaljnjih administrativnih poenostavitev v okviru sistema dohodnine, ki bodo omogočile, da se v pavšalni način ugotavljanja dohodka vključi tudi pridelave osnovnih kmetijskih proizvodov. Pri tem katastrskem dohodku bomo izločili določene kot zavezance za DDV in bodo obdavčeni po pavšalu, tako da potem izpadejo tudi iz davčnega potrjevanja računov. Če povzamem, davčno potrjevanje računov je predpisano za vse davčne zavezance, ki so dolžni izdajati račune po DDV zakonodaji, razen zelo redkih izjem. Zakon omogoča posebne rešitve za zavezance z malim obsegom prometa. S predlaganim novim zakonom o ugotavljanju katastrskega dohodka bo za določene, posebej intenzivne kulture predvidena pavšalna obdavčitev in s tem ne bo treba uporabljati davčnih blagajn. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospod Franc Breznik, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Najlepša hvala, gospod minister.

Rad bi vas še enkrat spomnil, da v manjših občinah, iz kakršne prihajam sam, iz Lenarta, Benedikta, Svete Trojice, Svetega Jurija in podobnih občin Slovenskih Goric, ljudje tudi preko javnih tribun, ki smo jih imeli na temo kmetijstva, predvsem pa z vašega področja, uvedba davčnih blagajn, ugotavljajo, da bo izginilo veliko malih tradicionalnih izdelkov. S tem bomo počasi izgubili tudi našo domačo obrt, tradicionalno – peka kruha, sladice ter kuhanje marmelad, sokov in vse, kar se tudi nanaša na našo kulturno dediščino. Tega, kot vidim, niste predvideli v nekih rešitvah, kjer bi bilo ljudem preko pavšala nekako zagotovljeno. Vse to, ljudje ugotavljajo, 15 kilometrov preko meje v Avstriji poteka – in poteka dobro. Ugotavljajo, da manjše kmetije, manjši pridelovalci, manjša društva niso tisti, ki bi najbolj kršili zakonodajo. Gre pa tudi za motivacijski vidik teh ljudi, ki imajo največkrat izredno majhne dohodke, nekateri so upokojeni, to jim je glavna motivacija za delo in tudi poživitev vsakega kraja. Vsaka prireditev, občinski praznik, kot veste, imate stojnice, imate celo vrsto ljudi, ki še nekaj delajo, ki ohranijo tradicionalne jedi, tradicionalne izdelke in vse ostalo. Žal, gospod minister, vse to bo poniknilo, odšlo, na mlade se ne bo prineslo, mladi zapuščajo podeželje, imamo velik problem. Na podeželju je starostna struktura že sedaj katastrofalna, še bolj se stara, ljudje odhajajo iz teh delov Slovenije. Uvedba davčnih blagajn je ravno v teh društvih privedla tudi do še večje razslojenosti med ljudmi.

Zato vas še enkrat prosim, mi smo uvedli, da se davčna blagajne ukinejo, da razmislite o pavšalni obdavčitvi vseh teh dejavnikov na podeželju, ki bi morali biti izvzete iz tega Zakona o davčnem potrjevanju računov. Zato prosim in napovedujem ... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Minister za finance dr. Dušan Mramor, imate besedo za dopolnitev odgovora.

DR. DUŠAN MRAMOR: Hvala lepa.

Jaz ne bom rekel, da je tukaj bojazen čisto odveč, ampak je lahko mnogo manjša. Seveda se podeželje prazni povsod, ne samo pri nas. To je naraven pojav, ampak poskušali bomo pač narediti na področju davčnih blagajn, kar bo možno, da ne bi pospeševali tega procesa. V pripravi so spremembe Pravidnika o izvajanju Zakona o davku na dodano vrednost, s katerimi se namerava z namenom administrativnih poenostavitev razbremeniti določene manjše zavezance obveznosti izdajanja računov. In potem, ker so pač razbremenjeni obveznosti izdajanja računov, pomeni, da tudi obveznosti davčnega potrjevanja računov, se pravi blagajn. Predlog spremembe 143. člena tega pravilnika se nanaša na razširitev kroga dobav in zavezancev, za katere ne velja obveznost izdaje

računa. Cilj predloga je razbremenitev obveznosti izdajanja računov za skupine davčnih zavezancev z malim obsegom obdavčljivih dobav blaga in storitev, recimo do 5 tisoč evrov letnega prometa; in za zavezance pri organizaciji priložnostnih dogodkov, katerih namen je zbiranje sredstev za potrebe njihovega delovanja in ki izpolnjujejo pogoje 143. člena pravilnika. Med temi zavezanci so predvsem prostovoljna društva z manjšim obsegom prometa, ki izpolnjujejo v pravilniku določene pogoje. Posledično bodo ti zavezanci, ker ne bodo zavezanci za DDV za izdajanje računov, razbremenjeni tudi obveznosti davčnega potrjevanja računov. Ta pravilnik izdajam jaz in razmišljam tudi o spremembi tega pravilnika.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospod Franc Breznik, imate besedo za postopkovno zahtevo, da se na naslednji seji opravi razprava o odgovoru.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Ja, ste že napovedali, gospod predsednik.

Želim, da na to temo opravimo razpravo. Mislim, da bo tudi nekaj kolegov iz Desusa zanimalo glede društev upokoencev, ki imajo velike probleme. Mislim, da so vas preslišali ali pa ste morda bili zavedeni, ko ste sprejemali ta zakon. Mislim, da bi morala biti ta pavšalna obdavčitev vključena tudi za društva upokoencev in ostalih dejavnikov na podeželju. Spoštovani gospod minister, govorite, da lahko nekdo, ki je izvzet iz davčnega potrjevanja računov, pač ima ta blok in ga izpiše. Vi veste, da je to prehodna zadeva in da bodo morali v roku dveh let vsi imeti davčne blagajne.

Jaz ne vem, če vi veste, da je na podeželju izredno slab internet, izredno nizke hitrosti. Ko se množično uporablja brezžični internet, tudi za davčno potrjevanje računov, je zasičenost na podeželju tudi brezžičnega interneta, ki je največkrat edino okno v svet interneta ali povezav; še slabši pogoj zaradi vašega zakona za tudi male obrtnike, ki so recimo v Slovenskih Goricah. Gre za celo vrsto pojavov, ki se vključujejo eden za drugim in poslabšuje cela vrsta dejavnosti. Gospod minister in tudi ostali kolegi in kolegice, tisti, ki ste z podeželja, da boste moj predlog za razpravo v parlamentu na glasovanju podprli, da te manjše probleme vsaj izjasnimo, da najdemo neke rešitve po vzoru – mislim, da Avstrija ima takšen vzor. Ljudje so izvzeti. Minister je danes izjavil za mene izredno žalostne besede, ko je rekel, da je naravni pojav, da ljudje odhajajo iz podeželja. Gospod minister, to ni naravni pojav, to je pojav, da politika kapitulirala glede podeželja, da smo se totalno centralizirali. Mi potrebujemo decentralizacijo in vsaj podeželje bi lahko imelo vsaj nekaj takšnih rešitev, kjer bi ljudje bili bolj motivirani, da ostanejo na podeželju in da nam ga ohranijo.

Po drugi strani smo vsak dan polni besed o zdravi, ekološko pridelani hrani. Od kod

jo bomo dobili, gospod minister, če ne s podeželja, če ne od manjših pridelovalcev, od manjših verig, ki se bodo združevale tudi v zadruge in tako naprej. Vi ste jim otežili te pogoje, to je dodatni žebelj v krsto k temu, da se nam bo samooskrba še zmanjševala, da bodo društva še manj poslovala, da bodo ljudje še manj motivirani, tudi tisti, ki so v tretjem življenjskem obdobju. In to je slabo, gospod minister. To je tipična birokracija in jaz na to birokracijo, takšne pavšalne odgovore ne pristajam. Zato prosim, spoštovani kolegice in kolegi iz koalicije, da me podprete in da opravimo eno korektno razpravo na to temo. Najlepša hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospod Franc Breznik, o vašem predlogu bo Državni zbor odločil jutri, v torek, 17. maja 2016, v okviru glasovanja.

Gospod Ljubo Žnidar, imate besedo, da zastavite vprašanje ministru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejanu Židanu, ki je opravičeno odsoten. Sprašujem, ali želite pisni ali ustni odgovor?

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Hvala lepa.

Spoštovani predsednik, želim ustni odgovor na naslednji seji.

Gospoda ministra Dejana Židana sprašujem ravno tako glede teme obdavčevanja malih kmetijskih gospodarstev. Vem, da je to primarna naloga Ministrstva za finance.

Sprašujem:

Zakaj se Ministrstvo za kmetijstvo izogiba, da predlaga Ministrstvu za finance, da se mala kmetijska gospodarstva obdavčijo pavšalno, kot poznamo primere pri naših sosedah v Avstriji in pri ostalih sosedah?

Kajti način obdavčevanja malih kmetijskih gospodarstev je v Sloveniji tako rekoč katastrofa. Vemo, da pri večjih kmetijskih gospodarstvih ni težava, ni problem, kajti vse velike kmetije so več ali manj registrirane kot kmetijsko gospodarstvo v obliki deooja ali kakšni drugi obliki, tako da tam ni takšne težave. Kajti pri malih kmetijskih gospodarstvih, pri malih kmetijah dejansko ima država v rokah vse natančne podatke iz GERK-ov, kjer so razvidne dejansko po posamezni natančni parceli za kakšno kulturo, kakšno dejavnost mala kmetija opravlja. Skratka, vsi podatki so na razpolago, da se lahko ovrednoti letni prihodek, vrednost kulture oziroma tudi konec koncev opravljeno delo na področju enega leta. Zamislite si kmetijo, ki upravlja ali ima registriranih več dopolnilnih dejavnosti. Kako je z registracijo poslovnih prostorov, ki morajo biti ločeni? Ločeni morajo biti prostori za same blagajne ali celo to, da mora biti ob več registriranih dopolnilnih dejavnosti tudi več blagajn. Skratka, gre za anomalije, gre dejansko za administracijo, kajti male kmetije se naj ukvarjajo z osnovno dejavnostjo, to je s kmetijstvom; ne pa da se ukvarjajo z administracijo, ki dejansko državi ne

prinese popolnoma nič več v državno blagajno. Zmanjša se pa ta administrativni del, ki ga morajo kmetije dejansko opraviti.

Če pogledamo stvar tudi z zelo enostavnega vidika. Neka gospa iz Zgornje Savinjske doline mi je rekla, dajte vi razložiti vladi in tem operativnim ministrom, da se stopnice pometajo od zgoraj navzdol; ne pa od spodaj navzgor, to, kar dejansko počne vlada. In to dejansko ... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Violeta Tomić, imate besedo, da zastavite vprašanje ministru za gospodarski razvoj in tehnologijo gospodu Zdravku Počivalšku.

VIOLETA TOMIČ (PS ZL): Najlepša hvala za besedo.

V Združeni levici na problematiko Kobilarne Lipica in Lipica turizma opozarjamo že od vsega začetka tega mandata. Sklicali smo kar nekaj sej odborov in postavili kar nekaj ustnih in pisnih vprašanj. Bolj kot ne je vse naletelo na gluha ušesa vse do zadnje seje, ko je bil sprejet sklep, da Odbor za gospodarstvo in Odbor za kmetijstvo pozivata vlado, da v roku 6 mesecev obvesti odbora o izvajanju vseh predlogov nadaljnje organiziranosti Kobilarne Lipica, ki jih je MGRT posredovalo odboroma 25. 11. 2015. Dejstvo je, da Vlada ni odboroma posredovala ničesar. Takrat je bil sprejet tudi sklep, ki ga je predlagala koalicija, da odbora Vladi predlagata, da pripravi najkasneje do 28. 2. 2016 novelo zakona. Zgodilo se je to, da Vlada ni uspela pripraviti zakona, saj se dva ministra nista mogla uskladiti, zato sta ga potem predlagali dve koalicijski stranki.

Stalnica vseh vlad, tudi vseh predhodnih vlad, je, da so si vladajoče politične stranke spreminjale Zakon o Lipici z namenom, da bi si zagotovile določene koristi. Na zadnjem odboru je bilo tudi slišati, ko je bil predstavljen najnovejši zakon, da je v Lipici vse funkcioniralo, dokler ni Lipica prešla pod državo. Zakon je bil spisan zato, ker naj bi se Lipica takrat potegovala za vpis v Unesco; potem pa si ga je politika kar naprej podajala in nekako prirejala zakone.

Ker je ena izmed treh poglavitnih rešitev sprememba zakona, ki jih predlagatelj omenja, je sprememba pristojnega ministrstva, torej gre pristojnost na vaše ministrstvo, in ker sem prepričana, da tudi pri tej spremembi ni vse tako, kot bi moralo biti, vas sprašujem:

Ali boste konjerejo podredili turističnemu delu?

Kakšni so vaši načrti glede zavoda Lipica, saj leta ne more opravljati vseh tržnih dejavnosti glede na Zakon o javnih zavodih?

Ali imate že pripravljeno strategijo, vizijo upravljanja Kobilarne Lipica in posledično s sprejetjem novele še tržne dejavnosti?

Če ja, potem vas prosim, da na kratko poveste, kakšna je ta strategija. In če je še nimate, prosim, da poveste, do kdaj jo boste pripravili.

Kako to, da je niste pripravili in nam jo predstavili že pred pisanjem te novele?

Hvala.

PODPREDSNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Jaz imam eno vprašanje. Minister bo najbrž odgovoril, ampak vprašanja sta zamešani. Vaše vprašanje z Lipico je bilo mišljeno pod dodatno; zdaj bi pa morali ministra vprašati glede TTIP in CETA.

Izvolite, minister gospod Počivalšek.

ZDRAVKO POČIVALŠEK: Na Lipico!

PODPREDSNIK PRIMOŽ HAINZ: V redu. Hvala lepa.

ZDRAVKO POČIVALŠEK: Spoštovani predsedujoči, poslanka Violeta Tomić, poslanke, poslanci! Hvala za vprašanje.

Trenutno sta na območju Kobilarne Lipica dve pravni osebi, Lipica turizem, d. o. o., in Javni zavod Kobilarna Lipica, ki tržne in prodajne aktivnosti izvajata povsem brez sodelovanja. Že dalj časa poslujeta tudi z izgubo, število obiskovalcev javnega zavoda se je iz leta 2011 znižalo iz 100 tisoč na 77 tisoč. Zgolj za primerjavo, leta 1985 je bilo 280 tisoč obiskovalcev. Nezadostna finančna sredstva za izvajanje javne službe že imajo posledice, ki se kažejo tudi na področju konjereje. Na tej točki moram poudariti, da sta le zdrav konj in čreda predpogoj za uspešno turistično dejavnost v Lipici. Ta sloni predvsem na konju, ključno je dejstvo, da se danes turistične dejavnosti v gospodarski družbi ne razvija in ne dosega rezultatov, kot bi jih lahko.

Da je stanje v Lipici zaskrbljujoče, so ugotovili tudi poslanci. Novembra 2015 ste zaradi neurejenih razmer sklicali seji odbora Državnega zbora za gospodarstvo in kmetijstvo, sklep teh dveh odborov je Vladi nalagal, da naj do 28. 2. 2016 pripravi predlog spremembe Zakona o Kobilarni Lipica v smislu doseganja enovitosti in prenosa pristojnosti s kmetijskega na gospodarsko ministrstvo. Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo je v roku pripravilo predlog zakona, h kateremu sta Služba Vlade za zakonodajo in Ministrstvo za kmetijstvo izrazila nestrinjanje glede vlagatelja predloga, ker nismo pristojni za ta predlog. Zato je v marcu ta korak naredila skupina poslank in poslancev s prvopodpisano dr. Simonom Kustec Lipicer ter vložila Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Kobilarni Lipica. Mnenje Vlade Republike Slovenije o tem zakonu je bilo pozitivno. Pozitivnega mnenja pa ni podala samo Vlada; predlog zakona so doslej podprli Vlada Republike Slovenije na 80. redni seji 20. 4. 2016, Odbor Državnega zbora za gospodarstvo na 15. seji 3. 5. 2016, Komisija Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance na 51. seji 21. 4. 2016, Državni svet na 40. seji 11. 5. 2016. Vsi so izrazili stališče, da

je predlog zakona za podpreti. Poleg navedenih predlog podpirajo tudi Občina Sežana – na izredni seji občinskega sveta je bil predlog podprt soglasno brez enega člana proti; Civilna iniciativa za Lipico s podporo vseh štirih kraških občin, Sindikat delavcev gostinstva in turizma ter Slovenski državni holding.

Stališče MGRT je jasno. Poleg Bleda in Postojnske jame je Lipica tretja turistično najbolj znana destinacija Slovenije v svetu. Naš osnovni cilj je predvsem zagotoviti gospodarnejše poslovanje Lipice, v tej luči so po naši oceni potrebne korenite spremembe v upravljanju, vodenju in organiziranosti Kobilarne Lipica. Ker so potrebne aktivnosti v pretežni meri v pristojnosti ministrstva, pristojnega za turizem, je MGRT v tej fazi najbolj primeren za ureditev razmer; zato smo pripravljene prevzeti odgovornost. Skrbno in odgovorno ravnanje s Kobilarno Lipica smo izkazali že s tem, da smo za obnovo javne infrastrukture v letih 2014 in 2015 zagotovili sredstva v višini 5,6 milijona evrov. In če se dotaknem vsebinskih sprememb zakona, predlog zakona omogoča javnemu zavodu izvajanje tržne dejavnosti, to je v trenutno veljavem zakonu onemogočeno. Lipica je enovito, zaokroženo območje v stoprocentni lasti enega lastnika – Republike Slovenije, katere dejavnosti so med seboj tesno povezane. Ko bo omogočeno izvajanje tržne dejavnosti, ne bo več potrebe po oddaji nepremičnin za tržno dejavnost, slednja namreč vodi do konfliktnih okoliščin in nasprotij med primarno dejavnostjo in dopolnilnimi. Ločen način vodenja knjigovodstva, ki ga predloga zakona predvideva, pa preprečuje prelivanje sredstev med posameznimi dejavnostmi. S prenosom stvarne pristojnosti z MKGP na MGRT bo omogočena lažja izvedba načrtovanih in potrebnih dejavnosti. Trenutne razmere v obeh pravnih osebah je treba urediti predvsem iz upravljaljskega in poslovnega vidika. Tu želim poudariti, da prenos stvarne pristojnosti, ki ga predlog zakona predvideva, ni v nasprotju z Zakonom o državni upravi. V nobenem primeru konj ne bo podrejen turizmu. Lipica pomeni konja, kulturni zgodovinski spomenik – in ta dva sta turizem. Turizem, ki ga pa zdaj omenjate, je pa samo dodatna turistična dejavnost. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Violeta Tomić, imate zahtevo za dopolnitev odgovora.

VIOLETA TOMIĆ (PS ZL): Najlepša hvala, gospod minister.

Povedali ste precej stvari, ki jih že vemo. Kronološko ste naštevali genezo tega zakona. Mene je zanimala vizija. Niste mi odgovorili, kakšna je ta vizija. Morate razumeti, da obstaja veliko strahu v zvezi s Kobilarno Lipica, da ne bi prišlo do privatizacije.

Zato me zanima vaše mnenje:

Koliko so ti strahovi upravičeni?

Kajti potem vas bom držala za to besedo, če se slučajno obrne drugače.

Zanima me tudi:

Kako gledate na to, da je v. d. direktorja Kobilarne prejšnji teden podpisal pogodbo o skupnem sodelovanju s Škocjanskimi jamami in Vojaškim muzejem v Pivki?

Kolikor vemo, je zadnje čase Lipica nekako izplavala iz najhujših rdečih števil, se pravi da se trend popravlja.

Zanima me:

Kako gledate na to?

Lokalna skupnost je dala podporo za to, ker si vsi želijo spremembo. Vsem nam je jasno, tukaj v Državnem zboru, tudi vsem zainteresiranim in zaposlenim v Lipici, da stvar, kakršna je ta trenutek, ne deluje, ne funkcionira. Želijo si spremembe, vendar na bolje.

Zato je na vas zdaj kar precejšnja odgovornost, da poveste:

Kako mislite to obrniti na bolje?

Prosim za obrazložitev.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod minister Zdravko Počivalšek, izvolite.

ZDRAVKO POČIVALŠEK: Hvala za dopolnilno vprašanje.

Še enkrat moram povedati, da je obstoječe stanje nevzdržno. Imamo dva subjekta v državni lasti, ki sta v vojni en z drugim. Na komisiji Državnega zbora ste lahko videli fotomaterial nesprejemljivega dogajanja. In izredno pomembno se mi zdi tudi dejstvo, da predlagane spremembe zakona ne bodo posegale in ne posegajo na področje reje ter vzreje konj in varovanja kulturne dediščine. Ta ostaja v rokah stroke. S primernim, gospodarnejšim upravljanjem ter razvojem tako ohranjamo in zaščitimo kulturno dediščino Lipice. Ampak poanta je v tem, da bosta konj in kulturna dediščina "delala" za turizem; ne pa da bosta podrejena. In sta center turistične ponudbe. Ob tem pa razvijamo tudi gospodarske dejavnosti, ki bodo v prvi vrsti valorizirale kulturne naravne danosti Lipice. Tveganje za nedovoljeno državno pomoč z upoštevanjem vseh predpisov; tega tveganja ni. Prevelik obseg gospodarske dejavnosti v javnem zavodu – v Zakonu o zavodih se nikjer ne omejuje obsega gospodarskih dejavnosti. Že od ustanovitve 1996 dalje je ta izvajal tudi turistično dejavnost. Delež prihodka je bil 70 : 30 v korist javnega dela. In verjamem, da tudi ostalih neskladnosti ni.

V vsakem primeru moram povedati, da v tej prvi fazi se bosta oba dela združila v javni zavod ravno zaradi tega, ker niti pomislimo ne na to, da bi se ta del privatiziral. Menimo pa, da mora javni zavod in gospodarski del tega področja na Lipici delati denar. Mi imamo danes situacijo, ko država letno vloži v javni zavod med 2,8 in 3 milijone evrov, turistični del ima pa že nekaj let izgubo; in temu želimo narediti konec. Strahovi,

ki so, so pa zdaj potencirani predvsem s strani, ki bo morala prevzeti odgovornost za to, kar se je dogajalo, in ki se bo morala posloviti od vodenja politike, ki nas je pri Lipici pripeljala v sramoto. Mi želimo z združitvijo in s kadri, ki bodo znali zadeve obrniti naprej, v nadaljevanju realizirati program, ki ga, kar se samega poslovanja tiče, imamo v glavnem narejenega. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Anže Logar – ga ni; gospod Danijel Krivec – ga ni. Gospod Tomaž Lisec bo postavil vprašanje ministrici za okolje in prostor gospe Ireni Majcen.

Izvolite.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Spoštovani podpredsednik, spoštovani prisotni ministri, kolegi, kolegice, lep pozdrav!

Moje ključno vprašanje danes bo, kaj, kdaj in kako nova dimnikarska zakonodaja. Vsi poznamo zgodovino od 2003 naprej, od tistih zadnjih sej vlade pod vodstvom Toneta Ropa, kako se je sistem dimnikarstva spremenil, kako so bile želje ta sistem urediti in tudi spremeniti. Tudi lani smo imeli en poskus o tem, da je ta sistem, ki je, kjer je tudi Računsko sodišče, tudi Državni zbor večkrat ugotovil, da obstaja veliko nepravilnosti in problematičnih zadev, treba urediti; da je treba urediti področja, kot so evidence, nadzor. Ključno pa je, da se odločimo v Sloveniji, kakšen sistem sploh želimo. Ali želimo licenčni sistem, popolnoma licenčni sistem; ali želimo ohraniti sistem, kot je danes, torej sistem s koncesijami; ali pa morda kakšen nov sistem uveljaviti. Vsi vemo, imeli smo že sistem, da so bile za dimnikarske službe zadolžene občine. Prejšnji teden je prišlo v javnost, da se po lanskem neuspešnem poskusu ponovno vzpostavlja neka ideja o tem, kaj in kako urediti področje dimnikarstva. Če je moja informacija točna, je eden izmed poskusov ta vladni zakon.

Spoštovana ministrica, zanima me:

Kakšna je razlika med lanskim poskusom ministrstva in sedanjim poskusom ministrstva, da se uredi področje dimnikarske službe?

Kakšne so vaše informacije o tem, da naj bi koncesionarji, torej dimnikarji skušali pripeljati v Državni zbor nek svoj predlog zakona?

Ali se ob pripravljanju dimnikarske zakonodaje pripravljajo tudi podzakonski akti, torej uredbe, pravilniki, tudi ceniki?

Kdo sodeluje pri tem zakonu?

Kako boste rešili zadevo, da tisti, ki so del problema dimnikarske službe, ne bodo želeli biti tudi del rešitve? Skratka, tisti slabi koncesionarji, ki bi jih morali izločiti, da ne bodo ravno tisti ključni akterji pri spreminjanju dimnikarske zakonodaje.

Spoštovana ministrica, zanima me tudi:

Kdo so glavni akterji na ministrstvu, ki pripravljajo novo zakonodajo; poleg vseh ostalih sodelujočih v pripravi tega zakona?

Kdaj bo nova zakonodaja zaživel?

Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Izvolite, gospa ministrica Irena Majcen.

IRENA MAJCCEN: Hvala, spoštovani predsedujoči. Hvala tudi poslancu Tomažu Liscu za zastavljeno vprašanje.

Zakon o dimnikarjih je bil od lanskega decembra pa do zdaj, do maja v obdelavi. Zaradi koncepta nekaterih rešitev je potekalo usklajevanje tudi medresorsko. Res pa je, da ohranjamo licenčni sistem, kot je bil zastavljen v tem času, ko je prišlo tudi do podaljšanja koncesij, se je baza podatkov EviDim napolnila; ugotavljamo, da preko 80 %. Res pa je, da nekateri koncesionarji niso izpolnili svojih zakonskih nalog, da popolnijo to evidenco; in tem koncesionarjem koncesije niso bile podeljene. V tem času imamo na ministrstvu, kar se tega dela, torej koncesij tiče, tudi nekaj kriminalističnih preiskav. Tega ne bi skrivala. Res je, da s temi službami sodelujemo in jim posredujemo zahtevane podatke. To kaže približno na to, kar ste tudi sami kot poslanec navedli – kdo, kako, kaj si želi urejati to službo. Če govoriva o razlikah med lanskim leto in letos pripravljenim predlogom, ki je bil danes posredovan v vladno proceduro, je predvsem ta, da ni več izjave lastnikov kurilne naprave, katerega licenčnega izvajalca si je nekdo izbral. Prav tako je pri dimnikarjih, ki pridobijo licenco, črtana obveznost strokovnega izpita, delno je predrugačeno izvajanje nadzora in predvsem z, to poudarjam, okrepitevijo inšpekcijskega nadzora. Iz gradiva bo razvidno, da mi lokacijsko, torej po osmih območnih enotah izpostav inšpekcijskih služb predvidevamo po enega inšpektorja, s tem da za Ljubljano predvidevamo dva glede na velikost območja. Spremenjeno pa je tudi predvideno obdobje obveznega dopolnilnega usposabljanja.

V novem predlogu je izzveta vrsta prehodnih določb, ki so bila v lanskoletnem zakonu vključena zaradi tega, ker je bilo predvideno, da zaživi čim prej. Kar se cen tiče, ohranjamo najvišjo raven cen, takšno, kot je sedaj. V smislu izvajanja pa si bodo dimnikarji pridobili licence na upravnih enotah, kar gre v tem delu za poenostavitve. Vsebinsko pa si upam trditi, da gre predvsem za spremembo, da lastnik kurilne naprave sedaj odgovarja za njen pregled. Doslej je bilo drugače, je koncesionar za svoje področje tudi za kurilne naprave v lasti drugih odgovarjal, da so bile pregledane; sedaj to prehaja na lastnika. In s pravilniki bo določeno, da se nove kurilne naprave, sodobne, nekaj let ne pregledujejo, podobno kot je to za vozila; in prehaja potem obveznost pregleda v kasnejšem obdobju. Po sprejetju na Vladi seveda

pričakujem, da bo zakon o dimnikarjih v proceduri v Državnem zboru na juljski seji. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Tomaž Lisec, zahtevate dopolnitev odgovora? Izvolite.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Spoštovana ministrica, najlepša hvala za odgovor. Moram reči, da sem pozitivno presenečen, če se resnično zgodba dogaja v tej smeri, kot ste sami napovedali. Mislim, da gredo zadeve v neko evropsko, pravo smer. Čestitke! Moram reči, da sem zadovoljen, da po dolgih letih, ko so se očitno uradniki na ministrstvu v sodelovanju s koncesionarji bali urejati področje evidence; če točka drži, da je 80 % tega urejenega, je super. Ne vem, če sem prav razumel, kako je glede prehodnih določb. Ključno me zanima:

Ali bo datum 1. 1. 2017 tisti presečni datum, ko naj bi to novo stanje zaživelo, ali bo šlo v neko prehodno obdobje?

Druga stvar, ki me še morda malo bolj zanima: Kako bo ta nadzor, te inšpekcije bolj konkretno delovale?

Ali se bo nekako ločilo med pregledovanjem naprav in meritvami, ali bo vse v domeni še vedno dimnikarjev; ali pa bodo tudi različni drugi ljudje, z različnimi drugimi znanji pripuščeni k temu poslu?

Ali so pri tem predlogu zakona sodelovali dimnikarji, skratka koncesionarji, Gospodarska zbornica, Obrtna zbornica; ali ste povabili k sodelovanju tudi civilne iniciative; glede na tisti sestanek, ki je bil decembra lani na Odboru za infrastrukturo,?

In, spoštovana ministrica, kar je ključno vprašanje:

Ali imate politično zagotovljeno dovolj glasov, da bo takšen osnutek zakona končno prišel tudi preko sita Državnega zbora; da bi bil zakon ne samo koalicijsko usklajen in izglasovan, ampak tudi s pomočjo opozicije?

Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Irena Majcen, izvolite, dopolnitev odgovora.

IRENA MAJCEN: Hvala.

Lahko povem, da mi na ministrstvu smo iskali rešitev, da se začne zakon uveljavljati 1. 1. 2017; je pa, kot sem že povedala, še vsa procedura v Državnem zboru, kjer je prav gotovo odvisno od poslancev, kakšne bodo morebitne pripombe in v kakšnem roku bodo te prehodne določbe sprejete. Koalicijsko usklajevanje seveda poteka, je pa odvisno od opozicijskih poslancev, ali se bodo pridružili k tem rešitvam. Sama bom zadovoljna, če bodo vsaj nekateri

prepoznali to rešitev kot dobro. Res je, da je bilo v lanskem letu, ko se je pripravljala prvi osnutek, veliko sodelovanja s koncesionarji in tudi s civilnimi iniciativami. Dolgo smo razlagali, da sta vsaka stran močno vsaka k sebi; koncesionarji zagovarjajo koncesije, civilne iniciative pa brez ureditve. Menimo, da je čisti zrak, čisto okolje; vemo, da imamo s PM10 delci v številnih krajih težave, da je treba poskrbeti za očiščene dimnike, poleg tega pa je očiščen dimnik pomemben tudi za požarno varnost in zdravje.

Mislim, da smo na pravi poti za to ureditev. Je pa res, da v Evropi je edino v Angliji ta tema prepuščena trgu, vse druge države imajo to urejeno. Običajno pa je res na deželni ravni, ne ravno v smislu takšne rešitve, kot jo iščemo v Sloveniji. Res je tudi, da si, kot sem že povedala, prav v temu času, ko smo zaključevali s temi pripravami, tudi koncesionarji med seboj "zelo" pomagajo. Ampak prepričana sem, da vsak, ki bo pridobil licenco, za pridobitev licence so neki pogoji, bo svoje delo opravljal na terenu. Kot je običajno, gre tukaj v veliki meri tudi za zaupanje med nami, lastniki teh naprav, in dimnikarji. V tem delu sem prepričana, da bo tisti koncesionar, ki je že sedaj bil prijazen do svojih strank, imel možnost izvajati dela tudi naprej. Težave bodo imeli predvsem tisti, katerih delovanje ni bilo povsem v skladu z obstoječo zakonodajo. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Prehajamo na drugi krog vprašanj poslank in poslancev.

Gospod Marko Ferluga bo postavil vprašanje ministru za infrastrukturo dr. Petru Gašperšiču. Ker je minister odsoten, se opredelite tudi do načina odgovora. Izvolite.

MARKO FERLUGA (PS SMC): Hvala za besedo. Lep pozdrav gospe ministrici in obema ministroma, ki sta še ostala!

Že nekaj časa je minilo, odkar smo slišali zadnje novice glede projekta drugega železniškega tira. Zato je po moje spet prišel čas, da malo obudimo ta vprašanja, ki so nedvomno zelo pomembna za Obalo, regijo in Slovenijo. In zato imam jaz kar nekaj naštetih vprašanj, pa bom začel s prvim.

Zanima me:

Kaj se dogaja z izvlečnim tirom?

So uspešno rešene vse pritožbe, smo dobili izvajalca?

Kdaj se bodo pričela dela na izvlečnem tiru?

Kdaj bo začel kopati prvi bager?

Naslednje vprašanje, ki je tudi zelo zanimivo, je v zvezi z recenzijo projekta drugega tira. Tudi to se že nekaj časa vleče, raznorazni pobudniki, kakor je bilo videti iz medijev, so od 90 do 900 tisoč, kar je po mojem mnenju že tukaj pokazano, da je mogoče malo preširoka ta širina vseh teh ponudnikov, kar je precej nenavadno.

V kakšni fazi je ta recenzija, ali so upoštevana vsa dejstva in če se bodo držali časovnice oziroma časovnih rokov?

Vemo, da so od sprejetja izvajalca možne spet pritožbe, se spet potem zavleče. Poleg tega, da se vse skupaj zavleče in ti pritožbeni roki, so potem še trije meseci do izdelave te recenzije; kar zelo na kratko pomeni, ker smo zdaj maja, zagotovo do konca leta, če ne že dlje. Tudi tukaj nam nekako časovnica uhaja.

Naslednje, tretje vprašanje je:

Kaj se dogaja z ustanovitvijo tega projektne podjetja, tako imenovanega 2TDK?

V kakšni fazi je, kdaj bo okvirno začelo delovati, kakšni koraki so narejeni v tej smeri?

Vemo, da je dejansko kar nekaj zainteresiranih ponudnikov; v smislu države, kot je Madžarska, in vseh ostalih.

Naslednje vprašanje pa se nanaša na izdelavo modela financiranja drugega tira. Tudi tukaj so še razmeroma odprte zadeve glede na ponudnike, ali je javno-zasebno partnerstvo, ali je tudi kakšna druga varianta.

V kateri fazi je izdelava modela financiranja drugega tira?

In končno me zanima:

Ali imamo tudi kakšen odziv na ponovno pismo, ki je bilo poslano s strani Sveta delavcev Luke Koper?

Toliko za enkrat. Bi pa rad pisni odgovor, če lahko. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Violeta Tomić bo postavila vprašanje ministru za gospodarski razvoj in tehnologijo gospodu Zdravku Počivalšku. Izvolite.

VIOLETA TOMIĆ (PS ZL): Hvala za besedo; znova, ista poslanka, isti minister – dve različni vprašanji.

Tokrat vam bom postavila vprašanje glede tajnih trgovinskih sporazumov. V odgovoru na ustno poslansko vprašanje na 17. redni seji ste podali nekaj zelo pomembnih informacij o tajnih trgovinsko-investicijskih sporazumih TTIP in CETA. Med drugim ste na kratko pojasnil tako imenovano začasno veljavnost sporazuma CETA, ki odpira mnoga nadaljnja vprašanja in tudi pomisleke. Hkrati ste povedali, da pravno prečiščeno besedilo sporazuma CETA le-tega umešča v popolno pristojnost Evropske komisije, kar je izjemno sporno in po mojem mnenju tudi v nasprotju s stališčem Republike Slovenije. Ker gre za sporazume, ki bodo ključno vplivali na demokratičnost in razvoj ter nasploh na življenja vseh državljanov in državljanek, je izjemno pomembno, da si pridobimo čim več informacij in se seznanimo z vsebino ter s formalnimi okoliščinami trgovinsko-investicijskih sporazumov.

Zato vas, spoštovani minister, sprašujem:

Kaj v praktičnem smislu pomeni določba o tako imenovani začasni veljavnosti iz prečiščenega besedila sporazuma CETA?

Ali začasna veljavnost pomeni veljavnost za nedoločen čas; na primer če pride do zavrnitve ratifikacije v eni od držav članic?

Ali je takšna določba o začasni veljavnosti predvidena tudi za sporazum TTIP?

Ali je vaš odgovor, da gre za mešano pristojnost le v investicijskem delu besedila, skladen z Deklaracijo o usmeritvah za delovanje Republike Slovenije v institucijah Evropske unije, kjer je zapisano stališče Republike Slovenije, da gre za sporazume v mešani pristojnosti?

Za odgovore se vam najlepše zahvaljujem.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod minister Zdravko Počivalšek, izvolite.

ZDRAVKO POČIVALŠEK: Spoštovani predsedujoči. Gospa poslanka Violeta Tomić, najlepša hvala za vprašanje.

Moram povedati, da bom z veseljem odgovoril, ker sem še pod vtisom petkovega zasedanja Sveta ministrov, kjer smo se ukvarjali s to problematiko. Še toliko bolj moram reči, da sem zdaj lažje dihajoč na to temo, ker je v največji meri poenoteno mnenje vseh 28 držav in ministrov okoli vseh teh perečih tem na tematiko CETA in TTIP. Zato bom poskušal te zadeve na hitro pojasniti.

Na Svetu ministrov za zunanje zadeve v sestavi trgovinskih ministrov 13. maja smo ministri držav članic Evropske unije dali Evropski komisiji jasno sporočilo, da je CETA mešan sporazum in da naj pri pripravi predloga za podpis in začasno uporabo CETA upošteva pogajalski mandat in razpravo na svetu. Ker je vprašanje začasne uporabe trgovinskega sporazuma CETA in posledic neratifikacije v nacionalnih parlamentih za veljavnost sporazuma pomembno pravno vprašanje, je bilo to vprašanje na zasedanju trgovinskih ministrov naslovljeno na pravno službo Sveta Evropske unije. Tam smo dobili ustni odgovor, ampak še dobimo pisni odgovor, zato vam bomo to zadevo pisno posredovali, ko jo dobimo. Opozoriti pa bi želeli, da bo na vprašanje pravne narave trgovinskih sporazumov in obsega izključne pristojnosti Evropske unije na trgovinskem področju vplivala tudi odločitev Sodišča Evropske unije v zadevi mnenje 2015, postopek je v začetni fazi.

Pri sporazumu TTIP določbe, ki bi urejale začetek veljavnosti sporazuma, še niso oblikovane, zato vam dokončnega odgovora v tem trenutku ne morem podati. Ker Slovenija tudi v primeru TTIP zagovarja stališče, da mora TTIP mešani sporazum, bo, če bo izpostavljeno vprašanje začasne uporabe, zagovarjala enaka stališča kot v primeru CETA. Povedati želim, da je odgovor skladen z Deklaracijo o usmeritvah za delovanje Republike Slovenije v institucijah Evropske unije. Trgovinski sporazum, ki vsebuje določbe, ki so v izključni pristojnosti Evropske

unije, ter določbe, ki so bodisi v delni pristojnosti držav članic in Evropske unije bodisi v izključni pristojnosti držav članic, je mešani sporazum. Investicijsko poglavje ne sodi v izključno pristojnost Evropske unije in njegova vključitev v trgovinski sporazum pomeni, da gre za mešani sporazum. Z Lizbonsko pogodbo, člen 207, je bila na Evropsko unijo prenesena samo pristojnost za neposredne tuje investicije, ne pa za investicije v celoti.

Zdaj pa še CETA. Je nedvoumno mešani sporazum in zato mora biti besedilo sporazuma ustrezno prilagojeno. Slovenija ne more podpreti bilateralnega investicijskega sodišča ICS, Slovenija lahko pristane le na začasno uporabo sporazuma CETA, ki bo omejena samo na tiste določbe sporazuma, ki so tradicionalno in nedvoumno v izključni pristojnosti Evropske unije, torej brez investicijskega poglavja. Prav tako enako velja za področje trajnostnega razvoja varstva intelektualne lastnine. Če se odloča o začasni uporabi določb sporazuma CETA, ki je v izključni pristojnosti, torej o njih lahko odloča le Evropska unija, vse države članice, mora te določbe ratificirati Evropski parlament. Državni zbor pa mora zaključiti ratifikacijski postopek CETA, preden se bodo začele uporabljati določbe sporazuma, ki pa niso v izključni pristojnosti Evropske unije. Državni zbor Republike Slovenije ne more samo potrditi nečesa, kar se že uporablja v praksi. V praksi se uporabljajo določbe, ki so že zdaj v izključni pristojnosti Evropske unije. Državni zbor mora potrditi vse določbe sporazuma. Tiste določbe, ki so v izključni pristojnosti Evropske unije, pa se lahko uporabljajo še pred ratifikacijo sporazuma oziroma določb v nacionalnih parlamentih. Te zadeve, kot sem jih zdaj naštel, sem jaz povedal na Svetu Evrope in so v glavnem enake stališčem velike večine 28 članic; razlike so samo v niansah. Devet glavnih stališč Slovenije pred nadaljevanjem pogajanj pred TTIP bi pa predstavil v nadaljevanju.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Violeta Tomić, izvolite.

VIOLETA TOMIĆ (PS ZL): Hvala za besedo.

V mnogih primerih je res težko razmejiti, ali gre za trgovinske ali za investicijske določbe. Poleg tega pa bi bilo verjetno edino pravilno, da bi bili sporazumi v celoti v mešani pristojnosti. Oziroma še več, ne le, da bi o njih odločali nacionalni parlamenti, ampak da zaradi prenosa suverenosti o tem odločajo tudi državljanke in državljani. Strinjamo se, da gre tukaj za odpoved dela suverenosti in ne le, če sporazumi ne bodo ratificirani v nacionalnih parlamentih; ampak je sam sporazum že odpoved oziroma prenos suverenosti; preko mednarodnega sodnega sistema za investitorje, regulativno sodelovanje ali zagodzne klavzule in tako naprej.

V odgovoru na 17. redni seji ste rekli, da je študija pokazala, da dejansko ne bo neposrednih pozitivnih gospodarskih učinkov, zato bo Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo aktivno pristopilo k seznanjanju podjetij s priložnostmi, ki jih daje sporazum.

Zanima me:

Kakšne so konkretno te priložnosti za slovenska podjetja, ki naj bi jih omogočili ti sporazumi?

Upam, da ne boste rekli, da bo koristil trgovinskim partnericam in bo posredno tako več priložnosti. Malmströmovja je rekla, da bo Slovenija lahko poslovala preko Nemčije, kar pomeni, da bo kar precejšen damping za naše proizvajalce. 28 držav partneric, ki ste jih omenjali, ima seveda različne interese. Velike bodo lahko direktno poslovale, medtem ko Slovenija tukaj ne bo imela prav nobenega pozitivnega izplena, negativnega pa bo zelo veliko. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Odgovoril bo gospod minister Zdravko Počivalšek.

ZDRAVKO POČIVALŠEK: Najprej moram povedati, da smo z Lizbonsko pogodbo – to, kar sem že povedal – del svoje suverenosti prenesli na Evropsko komisijo in o teh zadevah ne bo odločal naš parlament. Naš parlament bo odločal o zadevah, ki so mešane narave in to je bilo zdaj na tem zasedanju jasno in glasno potrjeno.

Najprej okrog koristi – drži. Slovenija ima v tem trenutku pač večji del svoje trgovine z Združenimi državami posredno preko Nemčije. Pa ne zato, da ne bi znali sami prodajati, ampak posredno preko naše dobaviteljske verige, če hočete, najbolj izpostavljam avtomobilski cluster. Dejstvo pa je, da bomo in da bi, če bo pri tej zadevi prišlo do napredka, lahko naše gospodarstvo v večji meri izkoristilo trgovske možnosti direktno z Združenimi državami. Ampak želel bi predstaviti še devet glavnih stališč Slovenije pred nadaljevanjem pogajanj, ki sem jih predstavil tudi v petek. Ne sme biti nobenega dvoma, da bo TTIP mešani sporazum, pod prvo. Zahtevamo posebno obravnavo občutljivih kmetijskih izdelkov, kot so meso, mlečni izdelki in jajca. Regulatorno sodelovanje mora jasno in nedvoumno odražati uporabo previdnostnega principa. Nivo obstoječih standardov mora biti vsaj ohranjen. To seveda vključuje tudi standarde na področju varne hrane ter sanitarnih in fitosanitarnih pravil. Nikakor ne želimo sprememb zakonodajnega okvirja na področju genetsko spremenjenih organizmov v evropskem delu. V Sloveniji gojenju genetsko spremenjenih organizmov, pridelkov ostro nasprotujemo; zaradi česar menimo, da pogajanja o regulatornem poglavju ne gredo v pravo smer. Slovenija nasprotuje vključitvi investicijskega poglavja in bilateralnega investicijskega sodišča ICS v sporazum. In še,

ameriške zvezne države morajo biti vključene v pogajanja. Želimo namreč ambiciozen in uravnotežen sporazum. Kljub vsemu pa moram povedati, da ocenjujem, da je narejen velik napredek v transparentnosti. Če se spomnite, po prejšnji obravnavi te problematike tukaj v Državnem zboru, oziroma po tem vprašanju, ki ga omenjate, smo prišli do bralnih sob – tudi na našem ministrstvu jo imamo – in nepredstavljivo je, da bi danes lahko zaključili ta sporazum na način, da bi se vse zadeve še naprej odvijale v tajnosti. Zadeva je v smislu javnosti, transparentnosti v Evropi na tem nivoju, da je to praktično nemogoče. In jaz sem optimist pri tem, da bomo prišli do korektnega zaključka pogajanj. Vendar ne na račun vsebin.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Violeta Tomić, zahtevate razpravo v Državnem zboru?

VIOLETA TOMIČ (PS ZL): Hvala za besedo.

Ravno tako je komisarka Malmströmova rekla, da so to ena najbolj transparentnih pogajanj v zgodovini Evropske unije, kar me je pognalo v en silen dvom, kako transparentna so šele druga pogajanja. Vemo, da je civilna družba izsilila to, da smo sploh lahko poslanci prišli do teh gluhih sob in bomo lahko pogledali to vsebino. Kolikor vemo, je nizozemski Greenpeace ugotovil – žal največ zvezo preko žvižgačev, kljub tej transparentnosti –, da je ZDA predvsem zainteresirana za prehranske izdelke, za GSO in za nižanje prehranskih standardov. V bistvu pogojujejo to trgovanje, ki ste ga omenili, z avtomobili, z ukinjanjem previdnostnega načela. Zato so tudi ta pogajanja tako ostra in tako dolgo trajajo. In nas skrbi, da ne bi mogoče Nemčija zaradi tega svojega interesa pri avtomobilski industriji vendarle popustila pri tem zelo pomembnem segmentu, ki zadeva prehrano ljudi. Poleg tega je ogroženo na milijone delovnih mest na obeh straneh Atlantika. Toliko vprašanj se odpira in v bistvu gre za ogromno ključnih vprašanj, od katerih je odvisna kvaliteta prebivalcev z obeh strani Atlantika. Pa če se skoncentriramo na Evropo, predvsem naši standardi se bodo precej znižali, kajti ameriški standardi so toliko nižji kot naši tukaj.

Mislím, da poslanke in poslanci, kaj šele javnost, nismo dovolj informirani o tem, zato predlagam, da se o tej zadevi opravi razprava na naslednji seji v skladu s Poslovníkom. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Violeta Tomić, o vašem predlogu bo Državni zbor odločal jutri, 17. maja, v okviru glasovanj.

Gospod Tomaž Lisec bo postavil vprašanje ministrici za izobraževanje, znanost in šport dr. Maji Makovec Brenčič.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala za besedo. Spoštovana ministrica, kolegi in kolegice, lep pozdrav!

Zakon o športu naj bi bil sprejet v prvi polovici lanskega leta, ampak imeli smo nesrečno zgodbo z ministricama, ki sta se bolj ukvarjali s svojimi avtorskimi honorarji in s svojimi diplomami, pa se ni zgodilo nič. Lani konec junija sem vam postavil poslansko vprašanje, kdaj, kako in predvsem kakšen Zakon o športu lahko pričakujemo. Pa ste rekli, čez poletje bomo malo dodelali, septembra bo javna razprava, potem pa ga lahko kmalu pričakujemo v Državnem zboru. Ker do konca leta ni bilo nič, sem vas lani na decembrski seji spet vprašal, kaj in kako. In odgovorili ste: "Za 15. 12. je sklican Strokovni svet, na katerem se bomo dokončno dogovorili še o nekaj vsebinskih in tehničnih podrobnostih." Pa je spet pol leta mimo in zasledimo novico v medijih – "Športni zakon snujejo kot kakšno skrupulo". Mi pravimo skrupulo.

Pa me, spoštovana ministrica, zanima:

Kaj se dogaja z zakonodajo na področju športa? Kajti ne gre samo za Zakon o športu, ki je zelo pomemben ne samo za ministrstvo, Olimpijski komite, za slovenske športnike; tudi za lokalne skupnosti.

Zanima me tudi:

Kaj je z zakonom o doping u v športu?

Posredno ste tudi vi del tega sistema, ki pripravlja Zakon o smučiščih, ki smo ga na eni izmed prejšnjih sej nekega drugega odbora zavrnili, ker Smučarska zveza kot krovna zveza sploh ni bila vabljen a k sodelovanju.

Pa me, spoštovana ministrica, zanima:

Kdaj lahko pričakujemo kakšne konkretne zakonske predloge v Državnem zboru? Kakšni bodo ti zakoni, kdo sodeluje pri teh zakonih?

Predvsem pa me zanima pri Zakonu o športu:

Kaj ta osnutek oziroma zadnja verzija daje lokalnim skupnostim in lokalnim športnim zvezam; na drugi strani pa, kaj lokalnim skupnostim in lokalnim športnim zvezam tudi nalaga?

Resnično upam, da bomo čim prej dobili ta zakon o športu, da ne bomo imeli problemov potem, ko bomo sprejemali državni proračun in tudi občinske proračune, da ne bomo post festum ali za nazaj spreminjali občinskih pravilnikov s tega področja oziroma da ne bodo trpeli občinski razpisi za šport. Na žalost so lokalne skupnosti še eni od zadnjih branikov, vsaj lokalne podpore lokalnim športnim društvom. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Odgovorila bo ministrica dr. Maja Makovec Brenčič.

Izvolite.

DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ: Spoštovani predsedujoči, spoštovani poslanke in poslanci, spoštovani minister!

Ministrstvo je predlog novega zakona o športu posredovalo v javno obravnavo 28. decembra 2015, kot smo tudi napovedovali v prejšnjih obrazložitvah vaših vprašanj. Javna obravnava se je zaključila 8. februarja 2016, to je prva javna obravnava. O tako pomembnih in zahtevnih zakonih se predvideva večje število obravnjav in smo tik pred drugo javno obravnavo. Prejeli smo pisne pripombe 35 različnih subjektov, največ seveda od športnih zvez – od šahovske športne zveze, ribiške zveze, hokejske, teniške, badmintonske, planinske, košarkarske, če naštejemo samo nekatere, to so pisne pripombe – in tudi od različnih združenj. Pridobili smo tudi številne pripombe na občinski ravni. Še posebej so bili angažirani v imenu občin Združenje občin Slovenije, Skupnost občin Slovenije, Združenje mestnih občin Slovenije in drugi subjekti, kot so vključeni zainteresirani subjekti na področju športa, kot so Fundacija za šport, Sindikat športnikov Slovenije, tudi Zveza društev upokojencev Slovenije, stičišča, ki se ukvarjajo tudi s športnimi aktivnostmi, Združenje športnih centrov in še nekateri drugi zainteresirani subjekti, kot so recimo tudi klinični inštituti, ki se ukvarjajo s področjem športa. Tudi fizične osebe so poslale neposredne pisne predloge.

V tem času so bili organizirani usklajevalni sestanki predvsem z Združenjem občin Slovenije, Skupnostjo občin Slovenije, Združenjem mestnih občin Slovenije. To je tudi odgovor na vaše vprašanje, kje je največ neposrednega interesa na lokalni ravni, kjer je treba prav zaradi namena civilnega dela športa opraviti precej diskusij zaradi nekaterih novih področij in urejanj, kar se tiče lokalnih skupnosti; še posebej izvajanja, tako na eni strani nacionalnega kot na drugi strani letnega programa športa, kjer so občine oziroma s tem društva, razni klubi najbolj neposredno vključeni. In predstavniki področja športne rekreacije, kot je Združenje OKS, Združenje športnih zvez, različnih drugih zvez, tudi fakultet, do Varuha človekovih pravic, ker veste, da se ureja tudi področje prestopov oziroma predvsem pomena mladostnikov v tem; in tudi posameznikov, ki so neposredno tudi strokovnjaki na tem področju, kot so inšpektorji za šport. Organizirali smo tudi sestanke z nekdanjimi vrhunskimi športniki kot predstavniki tistih, ki najbolj in najdlje spremljajo razvoj tudi zakonodajnega področja v športu; in s Sindikatom športnikov Slovenije.

Kaj je pravzaprav bil namen tega? Namen tega je, da se usklajuje čim več posredovanih pripomb, pripombe so bile zelo tehtne. Mi smo v aprilu že obravnavali ta dopolnjen predlog na Svetu Republike Slovenije za šport, to je bilo 14. 4., in na medresorski delovni skupini 20. 4. Še nekaj usklajevalnih sestankov imamo še vedno v teku, in sicer v tem in naslednjem tednu, zaradi nekaterih področij delovnopravne zakonodaje, kot že omenjenih inšpekcijskih delov in še nekaterih vprašanj z lokalne ravni. Na tej osnovi bomo ponovno

obravnavali tudi besedilo predloga novega zakona o športu na eDemokraciji z vsemi podanimi in usklajenimi pripombami ter predlagali čim prej tudi Vladi Republike Slovenije, da se zakon obravnava. Res je, da se je morda v enem delu diskusije le-ta raztegnila morda za kakšen mesec ali dva, tudi nepredvideno, prav zaradi razčiščevanja nekaterih poudarkov na lokalnih ravneh.

Drugi zakon, ki ga imamo že na eDemokraciji in je tudi že bila zaključena javna razprava ter tudi pridobivanje vsebinskih in drugih pripomb, pa je Zakon o Fundaciji za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji in o Fundaciji za financiranje športnih organizacij v Republiki Sloveniji. Tudi ta gre v postopek, je že v obravnavi in bo tudi čim skušal priti na Vlado. Je že v usklajevanju tudi na različnih svetih. Ponovno smo odprli Zakon o varnosti na smučiščih, kar ste že omenili, ker se je izkazalo, da določeni akterji niso uspeli s svojimi pripombami na pravih organih odpreti teme, ki pa so relevantne za posamezne zainteresirane skupnosti znotraj tega področja zakona.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Tomaž Lisec, zahtevate dopolnitev odgovora?
Izvolite.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala.

Najprej dva stavka, pa bi citiral predsednika Olimpijskega komiteja gospoda Gabrovca. "Zadnji osnutek je skrpučalo, potem ko so iz predalov potegnili predlog zakona iz lanskega februarja," o čemer smo govorili. "Ta je sicer že bil sprejet na strokovnem svetu in poslan v medresorsko usklajevanje, a so se potem odločili spisati novega, ki smo ga obravnavali na zadnji javni razpravi. Novi predlog nima nobene zveze z Nacionalnim programom športa." In zato naj bi Olimpijski komite pripravil svoj predlog zakona. Potem so drugi športni funkcionarji, ki pozivajo: "Predlagam, da ministrica nemudoma formira novo interdisciplinarno delovno skupino, ki do konca junija pripravi nov delovni osnutek zakona o športu z vsemi argumentacijami, analizami, ocenami in predvidevanji."

Spoštovana ministrica, ne me narobe razumeti, ampak ne vem, ali je en osnutek, ki se spreminja; ali je bil en osnutek napisan, pa ste ga dali v predal in nekega drugega ven potegnili?!

Ključno vprašanje pa je:

Kdaj lahko pričakujemo osnutek zakona?

Pa si bomo dovolili tudi vprašanje:

Kdaj lahko tudi pričakujemo zakon o dopingu o športu, ki je tudi v Normativnem delovnem programu Vlade?

In končno ena dobronamerna sugestija, pa bom izhajal iz nogometa, kjer imamo predsednika kluba, trenerja in igralce. Najprej se zamenja

nekaj igralcev, če v klubu vse ne štima; pa se poskusi še enkrat zamenjati kakšnega igralca, da bo ja rezultat viden. Če rezultatov ni, po navadi predsednik kluba naredi drugo potezo, to pa je zamenjava trenerja. Spoštovana ministrica, mislim, da je čas, da zamenjate kakšnega igralca, ki pripravlja zakon, kajti očitno, kot je tukaj napisano, skoraj nihče v športni družbi ni zadovoljen z zadnjim osnutkom predloga zakona. In če bodo enkrat v tem prišle še finančne neposledice tega zakona, da nihče ne bo dobil svoje pogače, mislim, da boste imeli vi problem, če ne boste naredili reda s svojimi uradniki. Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Maja Makovec Brenčič, izvolite.

DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ: Najprej hvala za to dobronamerno sugestijo.

Pa tudi pojasnilo, da nekatere navedbe, ki ste jih citirali, ne držijo, da so medijsko zapisane. Tisto, kar velja, je, da smo mi pilili zakon skozi Strokovni svet; imajo pa različni akterji v državi različne poglede na to, kako umeščati pomen, vsebino in položaj tudi posameznih organizacij znotraj športa. Zakon sledi uravnoteženju pomena države in lokalnih skupnosti ob bok dvema ključnima ostalima stebroma, to je Fundacija za šport in OKS. In tukaj želimo ohraniti ravnotežje ter vizijo, da politiko razvoja športa usmerja pristojno ministrstvo, skupaj z vsemi deležniki. Zato so tudi ti bili od prvega trenutka vključeni v razpravo skozi strokovne svete ter širšo razpravo. Usklajevani osnutek, o katerem je govora, je tisti, ki nadaljuje piljenje, in ga bomo tudi izpilili do konca. Mi imamo ponovno ravno v teh dneh tudi srečanja s ključnimi akterji prav iz razloga, ker so nekatere teme še odprte. Verjetno pa moramo tudi razumeti, da so različne zveze z različnimi pogledi vključene tudi v združenje športnih zvez in da je treba upoštevati tudi njihove različne poglede. Prav zaradi tega morda malce več diskusij in usklajevanj, zato je prav, da je zakon dobro usklajen, da je dobro utemeljen v vsebinskih in razvojnih vizijah. Mi smo od leta 1998 temeljili na starem zakonu o športu; dolgo se je usklajeval tudi prejšnji zakon, torej sedaj veljavni zakon. Prav je, da je ta diskusija res odprta in sledi viziji teh treh stebrov, o katerih sem govorila.

Zato jaz verjamem v ta nov zakon; seveda verjamem tudi v to, da bodo vsi zelo jasni in transparentni v sporočanju o tem, kako smo zakon usklajevali oziroma pripravljeni in katera vsa strokovna mnenja so bila sporočena. Vemo pa, da ima šport znotraj sebe zelo različne poglede na različnih področjih in predvsem v iskanju rešitev za ta področja.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Zadnje današnje vprašanje bo zastavil dr. Matej Tašner Vatovec ministru za zunanje zadeve gospodu Karlu Viktorju Erjavcu. Izvolite.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, gospod podpredsednik.

Gospod minister, postavil bom eno zelo kratko in tudi preprosto vprašanje. Da pridem do njega, pa bi rad naredil kratek sprehod po dogodkih. Govorim seveda o priznanju Palestine.

Novembra 2014 je na pobudo Poslanske skupine Združena levica Odbor za zunanjo politiko, 28. novembra, sprejel sicer spremenjene sklepe, ampak eden od verjetno pomembnejših sklepov je ta, da zahteva od Vlade Republike Slovenije, da prizna Palestino in pošlje ta akt v Državni zbor. Vi ste potem 7. januarja 2015 izjavili, da v tem času potekajo volitve v Izraelu in da zaradi tega v tistem času ne bi bilo pametno ali pa modro to priznanje tudi izpeljati; tako da ste takrat napotili na to, da se počaka na te volitve. Potem je sledilo moje vprašanje nekaj tednov kasneje na OZP, kjer ste poudarili, da se bo v nekem določenem roku – in takrat je to bilo v roku enega meseca, se pravi nekje do konca februarja 2015 – na Vladi pripravilo gradivo in da bo to gradivo tudi prišlo v Državni zbor, in sicer na Odbor za zunanjo politiko. V tem času po Odboru za zunanjo politiko se ni zgodilo nič; se je pa 29. maja v enem članku, kjer se tematizira ta problematika, opozorilo na to, da se išče tista neka skupina držav in da bo Vlada – to je bilo sporočilo Vlade – razpravljala ob primernem času v bližji prihodnosti o tem vprašanju. Ta bližnja prihodnost se je potem še nekoliko zamaknila v nek kasnejši čas in tako smo junija 2015 s podpisi takratnega ZaAB in podporo Socialnih demokratov vložili sklep o priznanju Palestine.

Potem je bil ta akt tudi dejansko uvrščen na terminski načrt dela Državnega zbora in v tistem času približno ste tudi napovedali, da bo Slovenija priznanje naredila, če ne bo te skupine držav do konca leta 2015.

Septembra se je zgodilo to, da je koalicija na Kolegiju predsednika Državnega zbora ta akt umaknila iz terminskega načrta. Vlada je takrat še vedno trdila, da bo do konca leta pripravila ta sklep, ampak od takrat se ni zgodilo nič; razen to, da na praktično vsakem kolegiju poskušamo mi uvrstiti ta akt na terminski plan. Vlada se je na nek način umeščala v delo Državnega zbora in ta akt na nek način blokiral.

Moje vprašanje je:

Kateri so pravi razlogi za to, da Vlada tega še ni storila; in kdaj se bo to zgodilo?

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod minister Karl Viktor Erjavec, izvolite.

KARL VIKTOR ERJAVEC: Hvala lepa, predsedujoči. Tudi z moje strani vsem poslankam in poslancem lep pozdrav! Zahvaljujem se tudi za vprašanje poslanca dr. Vatovca.

Dejansko ste pravilno povzeli ves potek dogodkov. Novembra 2014 je Državni zbor sprejel nekako sklep, da naj Vlada po proučitvi vseh vidikov in učinkov Državnemu zboru predlaga priznanje neodvisne in suverene države Palestine. Najprej naj še enkrat zelo jasno povem, da Vlada podpira priznanje Palestine; vendar mi želimo, da ima to priznanje tudi neke pozitivne učinke, kar pomeni, da bi takšno priznanje moralo izboljšati zlasti situacijo na terenu. In zlasti bi moralo priznanje tudi prispevati k več miru na tem območju. Vi veste, da že od leta 2003 poteka tako imenovani bližnjevzhodni mirovni proces, kjer je vključena četvorka, to se pravi Organizacija združenih narodov, Evropska unija, Združene države Amerike in Ruska federacija. Ves čas se želi neko trajno rešitev, ki bi prinašala zlasti stabilnost, poiskati v okviru tega bližnjevzhodnega mirovnega procesa, ki je malce zastal in bi ga bilo treba ponovno oživiti. Zakaj bližnjevzhodni mirovni proces? Zato, ker ta prinaša trajno rešitev, trajen mir in tudi naj bi prinesel sožitje, ker rešitev v okviru bližnjevzhodnega mirovnega procesa gre v smeri dveh držav. Rešitev dveh držav na tem spornem ozemlju. V okviru tega smo tudi prepričani, če bi to uspelo, da bi se ustavilo nasilje, ustavil bi se terorizem in zlasti napetosti, ki imajo tudi širše učinke na samo regijo. Če smo včasih govorili samo o problemu Palestine in Izraela, vemo, da imamo danes v regiji odprta še druga zelo pereča vprašanja, ki pa imajo zelo negativne posledice tudi za Slovenijo – ta nekontrolirani migracijski val, ki se dogaja, teroristične akcije znotraj Evropske unije. Zaradi tega smo mi prepričani, da zgolj priznanje Palestine kot samostojne in suverene države v tem trenutku ne prinaša neke trajne rešitve.

Zato ste tudi pravilno navedli, da Slovenija kot članica Evropske unije in Evropska unija sodeluje v tem bližnjevzhodnem mirovnem procesu, želi najti rešitev, ki bi jo podprlo več držav. Vemo, da v okviru Evropske unije tudi nekatere druge države še niso priznale Palestine. V tem času se je tudi oblikovala tako imenovana francoska pobuda in naj bi bil julija v Parizu poskus, da se zopet oživi bližnjevzhodni mirovni proces. In zaradi tega jaz osebno menim, da bi bilo treba dati možnost temu mirovnemu procesu in videti, kaj se bo v Parizu zgodilo; ali dejansko obstaja kakšna verjetnost, da bi ta bližnjevzhodni mirovni proces dejansko zopet zaživel, bi bila tukaj neka dinamika, neka aktivnost. In zaradi tega mi menimo, da bi bilo treba dati to priložnost, da vidimo, kako bo sprejeta ta francoska pobuda. Moram reči, da je Francija tudi ena od držav, ki se nagiba k temu, da bi priznala Palestino. Vendar, kot rečeno, jaz v pogovorih, ki sem jih imel s francosko stranjo,

pravijo, da poskušajo še enkrat oživeti ta proces, ker le-ta pa bi dejansko lahko prinesel neko boljšo, bolj trajno rešitev.

Sem na stališču, da počakajmo na julij, na to konferenco. Hkrati pa bi rad spomnil, da je bilo tudi podano vabilo, da bi prišel v Ljubljano, v ta državni zbor tudi odbor za zunanjo politiko izraelskega parlamenta ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Vatovec, zahtevate dopolnitev? Izvolite.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala.

Nekako sem predpostavljal, da bo šel odgovor v smeri – Vlada podpira, vendar ... Kar se tiče pozitivnih učinkov izboljšanja razmer na terenu, prispevek k miru, bližnjevzhodni mirovni proces stoji, ampak mislim, da tu se zgodi neka logična zmota, s tem ko govorimo, da počakajmo s priznanjem, da lahko omogočimo mirovni proces. Kot veste, se je v Državnem zboru ustanovila tudi Skupina prijateljstva s Palestino, kjer smo tudi gostili eno palestinsko delegacijo. Njihovo stališče, ki smo ga slišali že večkrat, tudi v drugih primerih, je zelo jasno. Ne gre za mirovni proces kot tak. Priznanje Palestine s strani nobene države ne bo prispevalo k ureditvi razmer na terenu, ampak lahko da palestinskim oblastem legitimnost in predvsem legalnost v pogajanjih v mirovnem procesu. Mislim, da je to tisto, kar je ključno. In vsaka država, ki bo priznanje dejansko tudi naredila, ki bo priznala Palestino, bo en kamenček več k tej pravni legalnosti; s čisto pogajalskih izhodišč.

Kar se tiče ustavitve nasilja, mislim, da bi tu lahko veliko prispevali tudi s tem, da bi nehali trgovati z elementi vojaške tehnike z Izraelom. Tu čisto konkretno, med leti 2004 in 2014 je Slovenija v Izrael izvozila za približno 7 milijonov 800 tisoč evrov delov in tudi nekaj orožja v Izrael, ki je bilo tudi uporabljeno v enem večjih napadov na palestinska naselja v operacijah Cast Lead in Protective Edge. Če bi to dvoje vsaj na nek način ustavili, bi tudi lahko prispevali k ustavitvi nasilja.

Moje vprašanje pa je in tu me res zanima odgovor:

Kaj se pa dogaja s tem obiskom Knesseta v Državnem zboru?

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod minister Karl Viktor Erjavec, izvolite.

KARL VIKTOR ERJAVEC: Hvala lepa tudi za dodatno vprašanje.

Najprej bi rad povedal, da v okviru tega procesa tudi redno spoštujemo sklep Odbora za zunanjo politiko glede podpore Slovenije Palestini, ko gre za aktivnosti v mednarodnih organizacijah. Naj povem na primer, da smo 10. septembra lansko leto podprli resolucijo o tem, da imajo tudi

nečlanice Organizacije združenih narodov svojo zastavo pred sedežem OZN v New Yorku. Takrat je ravno tekla tudi generalna skupščina, tako da sem temu dogodku tudi prisostvoval. In to je v tem duhu uresničevanja tega sklepa. Pri tem lahko tudi povem, da smo marca letos podprli članstvo Palestine v tako imenovanem Stalnem arbitražnem sodišču v Haagu in da smo aprila letos v Unescu glasovali tudi za resolucijo o okupirani Palestini. Te dejavnosti, aktivnosti izjavimo. In kar se tiče priznanja, zopet bom ponovil, pač treba je res tukaj upoštevati vse vidike in tudi trenutne okoliščine.

Kar se tiče konkretnega vprašanja, naj povem, da je bila naša veleposlanica gospa Sušnik 14. marca letošnjega leta na obisku pri predsedniku tega odbora Knesseta za zunanjo politiko in obrambo, ki se je najprej opravičil, ker niso odgovorili na vaše vabilo; in da se bo potrudil, da bo čim prej realiziran ta obisk. Ampak ne glede na to mislim, da je v tem trenutku ključno to, ali bo Francija uspela s to svojo pobudo julija, kjer bo ta sestanek v Parizu in kjer bo sodelovala po vsej verjetnosti tudi Slovenija, s ponovno oživitvijo tega mirovnega procesa. Vseeno sem mnenja, če bi to uspelo in da bi tukaj kazalo, da pride do neke bolj trajne rešitve, da bi to bilo smiselno počakati. Ne gre za zadevo, ki je odvisna od nekaj tednov, mesecev. Mislim, da je bolj pomembno to, da ujamemo tisti pravi trenutek, ko bi dejansko lahko dali pravi zagon v smislu ureditve razmer na tem področju. Ne bi želel, da bi imeli vtis, da je tukaj nekaj v ozadju v vladi, da ne želimo nadaljevati s tem procesom. Mi želimo to priznanje izkoristiti kot naš adut v tistem trenutku, ko bi Palestini to najbolj koristilo. Če Slovenija to sama naredi jutri, jaz mislim, da bo to samo enodnevna notica v svetovnih medijih; pa morda niti ne v svetovnih medijih. In jaz ne bi želel, da bi na tak način zapravili ta ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Potem končujemo. Zahvaljujem se predsedniku Vlade ter ministricam in ministrom za podane odgovore.

S tem prekinjam 1. točko dnevnega reda, ki jo bomo nadaljevali jutri, v torek, 17. maja, ko bo Državni zbor odločal o predlaganih sklepih.

Prekinjam tudi 19. sejo Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali jutri ob 9. uri.

Članice in člane Odbora za kulturo obveščam, da se čez 10 minut začne prvo nadaljevanje 13. nujne seje odbora v veliki dvorani na Tomšičevi.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 16. MAJA 2016 OB 19.16 IN SE JE NADALJEVALA 17. MAJA 2016 OB 9. URI.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam nadaljevanje 19. seje Državnega zbora. Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednje poslanke in poslanci: Erika Dekleva, mag. Mirjam Bon Klanjšček do 14. ure, Janja Sluga do 11. ure, Matjaž Hanžek, Franc Laj, Kamal Izidor Shaker in Ivan Hršak. Vse prisotne lepo pozdravljam!

Nadaljujemo s prekinjeno 28. točko dnevnega reda, to so Mandatno-volilne zadeve.

Prehajamo na obravnavo **Predloga za izvolitev podpredsednika Državnega zbora.**

Skupina 51 poslank in poslancev, s prvopodpisanim gospodom Matjažem Hanom, je Državnemu zboru 16. 5. 2016 predlagala, da za podpredsednika Državnega zbora izvoli gospoda Matjaža Nemca.

Za dopolnilno obrazložitev predloga za izvolitev dajem besedo predstavniku predlagatelja gospodu Matjažu Hanu.

MATJAŽ HAN (PS SD): Predsednik, hvala lepa. Spoštovane kolegice in kolegi, lepo dobro jutro!

Poslanska skupina Socialnih demokratov skupaj s poslanskima skupinama SMC in Desus na mesto podpredsednika Državnega zbora predlaga gospoda Matjaža Nemca.

Na začetku pa bi vendar želel nekaj besed spregovoriti o odnosu Poslanske skupine SD do institucije podpredsednika Državnega zbora, kajti prav v zadnjih dneh se je nemalokrat pojavil vtis, da je dogovor o delitvi posamičnih mest v okviru Državnega zbora bolj kot odgovornost strankarsko ribarjenje v kalnem. Ko so se v dnevih pogovorov v poslanski skupini ter med strankami o mestu podpredsednika pojavila različna ugibanja o odnosih znotraj Poslanske skupine Socialnih demokratov in med strankami o napetostih in preigravanju, moram to zanikati, ker to z realnostjo nima veliko skupnega. V imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov sem kot njen vodja tako dolžan demantirati kakršnakoli napačna namigovanja okoli podpredsedniškega mesta. Slednjega v stranki Socialnih demokratov spoštujemo kot enega izmed temeljnih stebrov Državnega zbora, brez katerega ne moremo polno uresničevati njegovega dela in tudi vsebine.

Poslanska skupina Socialnih demokratov je do tega instituta vedno ravnala s spoštovanjem in zavedanjem, da to ali katerokoli drugo mesto v Državnem zboru ni in ne more biti last posamične stranke. Gre za odgovornost do ljudi ter do temeljnih demokratičnih postulatov, s katero mora vsaka poslanska skupina ter vse poslanke in poslanci ravnati spoštljivo in zelo odgovorno.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov ter v poslanskih skupinah SMC in Desus smo tako s predlogom za podpredsednika ravnali konstruktivno, v največji meri pa odgovorno do Državnega zbora. Kandidat za podpredsednika Državnega zbora

Matjaž Nemeč je kljub relativno kratkemu poslanskemu stažu dokazal, da je manko izkušenj moč nadoknaditi s predanostjo poslanskemu delu. Še več. Poslancu je bilo zaupano vodenje Odbora za pravosodje, katerega je več kot opravičil. Svojo poklicno pot je Matjaž Nemeč začel v zasebnem sektorju, leta 2008 pa je sprejel priložnost dela v kabinetu takratnega predsednika vlade Boruta Pahorja, kjer je ostal do leta 2011. V letu 2012 je deloval kot analitik v Uradu Vlade Republike Slovenije za komuniciranje, za tem pa še dve leti kot asistent v Uradu predsednika Republike. Volivke in volivci so v njem prepoznali veliko vztrajnost v nameri spreminjati stvari na bolje, tako so mu leta 2006 podelili prvi, 2010 pa drugi mandat tudi kot občinskega svetnika. 2014 pa je Matjaž Nemeč ob svoji prvi državnozborni kandidaturi dobil zaupanje ljudi za poslansko mesto. Je aktiven politik, ki izzive vedno sprejme z veliko odgovornostjo. Verjamem, da se ga tako koalicijski kot tudi opozicijski poslanci prepoznali kot strpnega in korektnega poslanca z visokim nivojem politične kulture. Vedno je znal in zmožeg poslušati stališča, tud tista stališča, ki so drugačna od njegovih. Ta osebnostna lastnost in ravnanje, menim, da je prva črka besede politične kulture, ki ji poslanec Matjaž Nemeč zvesto sledi. To bo nedvoumno dobro služilo tudi pri njegovem delu kot podpredsedniku Državnega zbora.

Kot vodja poslanske skupine, iz katere prihaja kandidat za podpredsednika, ter kot njegov poslanski kolega sem prepričan, da bo Matjaž Nemeč dober podpredsednik Državnega zbora. Naj mu na tej poti želim vse dobro. Hkrati pa bi se, spoštovane poslanke in poslanci, ob tem želel zahvaliti tudi poslanski kolegici mag. Bojani Muršič za dobro in korektno opravljeno delo kot podpredsednice Državnega zbora. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospod Franc Jurša.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Predsednik, hvala za besedo. Spoštovane kolegice in kolegi, dobro jutro!

Želim predstaviti stališče Demokratične stranke upokojencev glede kandidature za podpredsednika Državnega zbora gospoda Nemca. Naj uvodoma v imenu vseh poslank in poslancev naše poslanske skupine izrazim zadovoljstvo, da je Poslanska skupina Socialnih demokratov na odstop podpredsednice Državnega zbora iz njihovih vrst odreagirala tako hitro, da bo že na tej seji izvoljen novi podpredsednik. V nasprotnem primeru bi bilo vodenje te redne seje zelo oteženo, namreč po časovnici seja poteka od zgodnjih jutranjih ur do pozno v noč. Če ne bi imeli vsaj dva

podpredsednika, bi to delo bilo zelo oteženo. Žal pa še vedno nimamo predloga za podpredsednika, podpredsednico s strani največje opozicijske stranke.

Kot smo že slišali, kandidat za podpredsednika Državnega zbora gospod Matjaž Nemeč vsekakor ima kompetence za zasedbo tega mesta tako z vidika izkušenj tudi vodstvene kot z vidika osebnostnih lastnosti. Drži, da je gospod Nemeč med mlajšimi poslanci tokratne sestave Državnega zbora, je tudi dokaj svež obraz na političnem prizorišču oziroma parketu. Res stranki Desus mnogi pripisujejo zavzemanje zgolj za starejšo generacijo, kar nikakor ne pomeni, da nismo odprti za mlade, neobremenjene ljudi. Vseskozi namreč ponavljamo in poudarjamo, da je ravno medgeneracijska solidarnost tisti temeljni element vsake družbe, na katerem moramo graditi, da bomo v prihodnosti lahko živeli v državi blaginje, našim otrokom in vnukom pa omogočili polno dostojno življenje. In ravno v potrditvi kandidata za podpredsednika Državnega zbora gospoda Matjaža Nemca vidimo možnost sinergije delovanja vseh treh generacij. Modrosti in izkušnosti se bo pridružila tudi mladost, ki bo zagotovo prinesla nekaj svežine. To od vas, gospod Nemeč, poleg seveda odgovornega in vestnega dela tudi pričakujemo.

Da pa bi tudi vodstvo Državnega zbora izražalo še realnejši odsev vseh državljanov Republike Slovenije, pa bi bilo treba prazno mesto podpredsednika Državnega zbora zapolniti še z najnežnejšim spolom, zato še enkrat dobronamerno apeliram na poslansko skupino SDS naj vendarle poda svoj predlog. V Poslanski skupini Desus verjamemo v uigranost enotne ekipe vodstva Državnega zbora, zato bomo kandidaturo gospoda Nemca za podpredsednika Državnega zbora enotno podpri.

Gospod Nemeč, vam pa že v tem trenutku izrazim iskrene čestitke in želim uspešno delo. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospod Jan Škoberne.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Spoštovani gospod predsednik, kolegice in kolegi!

Izvolitev vodstva Državnega zbora, pa naj si gre za predsednika ali podpredsednike, v resnici pomeni tudi odločanje o tem, kakšen Državni zbor si želimo in kakšna bo politična kultura, ki jo vodimo, na koncu dneva, kakšen bo vtis ljudi o našem delu in o tej najvišji demokratično izvoljeni instituciji v tej državi. Mislim, da lahko skupno ocenimo, da si želimo vključujočo hišo demokracije, ki bo delovala na temelju sodelovanja in preseganja večinoma stereotipnih razmerij in delitev, in predvsem da bomo z izvolitvijo in pametno izbiro vodstva Državnega zbora, ne le danes pa tudi sicer,

znali zagotoviti tudi tisto, česar včasih v tej hiši najbolj primanjkuje, to je strpnega in spoštljivega dialoga. Ne želimo si namreč, da bi bil Državni zbor tudi zaradi osebnostnih lastnosti ali stila vodenja predsedujočih polje, kjer bi potekale postopkovne bitke, kjer bi si vodili procesi zaradi procesov samih ali kjer bi poslanke in poslanci politikantsko razpravljali o vsem drugem, razen o tistem, za kar so nas izvolili državljanke in državljani. Državni zbor mora biti polje vsebinskih argumentiranih razprav, s katerimi bomo izpolnili zaupanje in naloge, ki so nam jih zadali državljanke in državljani.

Socialni demokrati in naša poslanska skupina zato verjamemo, da je izbira Matjaža Nemca za to mesto v danih okoliščinah najboljša možna. Matjaž je s svojim delom tudi kot predsedujoči Odboru za pravosodje pokazal, da zna voditi strpen dialog in da zagovarja vključujočo politiko presejanja tradicionalnih delitev. Morda bolj kot karkoli drugega Slovenija potrebuje to. Kolegu želim na funkciji, ki je pomembna in častna, vse dobro in uspešno delo v upanju, da bo tudi z njegovo pomočjo ta državni zbor malenkost bolj demokratičen, strpen in pripravljen na sodelovanje. Hvala lepa in srečno, Matjaž!

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združene leve, zanj dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, gospod predsednik. Lep pozdrav vsem!

Mislim, da je na tem mestu nepotrebno govoriti o osebnih kompetencah, kvalifikacijah, o tem, kaj so bile pretekle kompetence in kvalifikacije drugih podpredsednikov. Mi bi na tej točki radi predvsem izpostavili nekaj, to je, da imamo očitno v tem mandatu težave s funkcijo podpredsednika Državnega zbora. Po eni strani, kot smo tudi že slišali, gre za to, da še vedno ostaja odprto mesto opozicije za podpredsednika. Skratka, ena od strank, največja opozicijska stranka še vedno s tem, ko ni predlagala kandidata oziroma kandidatke, na nek način onemogoča gladko delovanje Državnega zbora. Druga stvar pa je ta, da smo bili zdaj priče nekim težavam oziroma zapletom zaradi domnevnih nezakonitosti. Ob odstopu dosedanje podpredsednice je vodja Poslanske skupine Socialnih demokratov sicer dejal, da so s tem porabili svojega jockerja, ampak očitno so našli še enega asa v rokavu, če se tako izrazim. V luči tega bi rad samo še poudaril, da gre pravzaprav za koalicijske zadeve in gre za kvoto, ki pripada strankam koalicije, in na tem mestu pravzaprav ne moremo kaj dosti teh stvari komentirati. Bi pa kot obrobno opombo na koncu tega stališča dodal, da če se je že iskala ta kvota oziroma izpopolnitev, v Združeni levici menimo, da bi bilo vsaj primerno, če ne že nek dober signal družbi, da bi to mesto zasedla ženska. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanj dr. Simona Kustec Lipicer.

DR. SIMONA KUSTEC LIPICER (PS SMC): Hvala lepa, predsednik. Spoštovane kolegice in kolegi!

Dovolite mi najprej, da se v imenu poslanske skupine in koalicije zahvalim sedaj že nekdanji podpredsednici Državnega zbora za korektno in profesionalno opravljeno delo na tej funkciji. Naj istočasno tudi sporočim, da v Poslanski skupini SMC pozdravljamo hitro odločitev Poslanske skupine SD, da imenuje novega kandidata na to mesto in s tem zagotovi nemoteno delovanje Državnega zbora. O vodstvenih kompetencah v okviru parlamentarnega delovanja se je kandidat poslanec Matjaž Nemec že izkazal kot predsednik Odbora za pravosodje, zato mu tudi na tej podlagi zaupamo, ker smo se prepričali o tem, na kakšen način in kako bo opravljal to svojo vodstveno funkcijo tudi kot podpredsednik Državnega zbora. Hkrati mu želimo vse dobro tudi pri tem vstopu v čevlje, ki mu jih je pustila kolegica Bojana Muršič. Istočasno pa seveda ne moremo mimo tega, da ne bi vrgli žogice tudi proti našim kolegom iz največje opozicijske Poslanske skupine SDS. Verjamemo, prepričani smo v to, da je v vaših vrstah kar nekaj zelo sposobnih in večjih poslank, ki bi verjetno zelo kompetentno lahko prevzele to prazno mesto podpredsednice Državnega zbora, ki vam pripada. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Prosim, tišina.

Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanj gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Namesto trezne presoje v koaliciji se ukvarjate z opozicijsko stranko, pa gre za kompletiranje vodstva Državnega zbora iz vaše kvote.

Spremljamo več ali manj že kar veliko časa posledice tega žalostnega, nelegitimnega mandata, ki je bil pridobljen s predvolilno prevaro in obremenjen s celo vrsto kršitev že od samega začetka mandata dalje. Vodstvo Državnega zbora je del te prevare in vsakodnevne tekoče zlorabe v Državnem zboru in zunaj njega so vgrajene v sam temelj vodenja Državnega zbora. Pri prav nobeni od ključnih zadev se politikantsko vodstvo Državnega zbora, predsednik in namestnika, ni izkazalo ali pa spoštovalo pravne akte te države. Ravnanja so bila nedosledna, neposlovniška, nezakonita, neetična, neustavna. Eno od takih ravnanj smo doživeli tudi včeraj, ko ste na sejo Državnega zbora stlačili imenovanje ministra, ne da bi bil za to izpolnjen izrecno zapisan poslovniški pogoj, to se pravi končana obravnava na delovnem telesu in predloženo stališče. Kandidat za

podpredsednika Državnega zbora Nemec je tako širitev podprl.

Takoj po nelegitimnih volitvah si je parlamentarna leva večina zaželela politične krvi našega predsednika, ki mu je na neustaven način hotela izpeljati postopek ugotovitve prenehanja mandata. Ni se izšlo, Cerarju in njegovim zaslepljenim koalicijskim in še nekaterim drugim poslancem je Ustavno sodišče primazalo krepko klofuto. Tudi odstop esdejeve poslanke oziroma podpredsednice Bojane Muršič je nedosleden, čuden pravzaprav. Zaradi zlorabe proračunskih sredstev Občine Ruše in laganja pri pojasnjevanju afere ne izpolnjuje več standardov za podpredsednico Državnega zbora in občinsko svetnico, ampak izpolnjuje jih pa še vedno za poslanko. Take dvolične odločitve funkcionarke SD ni moč prikriti niti z interpelacijo, ki jo bomo obravnavali pri naslednji točki dnevnega reda.

Še nekaj besed o kandidatu. Treba je priznati, da je bil kandidat SD za podpredsednika Državnega zbora Nemec pri odvzemanju mandata poslancu Janši bolj previden in razsoden od celotne koalicije, saj je skupaj s kolegom Križaničem glasoval drugače in se vzdržal tiste Cerar-Brglezove politične eksekucije. Je pa treba povedati, da je blokiral sklic dveh nujnih sej Odbora za pravosodje, na katerih bi morali obravnavati politiko in dogajanja v sodstvu. Šlo je za naši zahtevi, da bi na sejah obravnavali inscenirane sodne postopke proti Francu Kanglerju in generalu Tonetu Krkoviču, ki sta se znašla v več sodnih postopkih brez utemeljenega razloga. Sodstvo je nekatere zadeve že zaključilo brez sodbe, nekatere je ustavilo, očitno pa je, da se več ali manj noben sodni postopek ni vodil na osnovi realnih dejstev in realnih sumov storitev kaznivih dejanj, ampak insceniranih, morda tudi naročenih anonimk ali podtaknjenih dejstev. Ustavljeni oziroma končani postopki brez obsodbe za oba navedena državljana kažejo na to, da sta bila žrtve politično sodnega sistema z nepopravljivimi posledicami, ki jim jih ta država ne bo nikoli povrnila.

Nesklic seje Odbora za pravosodje pri tako očitnih kršitvah človekovih pravic Krkoviču in Kanglerju pomeni pravzaprav isto, kot da bi ponesrečencu, ki je zaradi divjanja tretje osebe hudo poškodovan, odklonili nujno medicinsko pomoč. Nobeden izgovor, nobeno mnenje takega nečloveškega ravnanja ne more opravičiti, pa naj ga napiše kdorkoli. Državni zbor in njegova delovna telesa morajo opraviti svoje naloge, ne glede na to kdo jih vodi in kakšno je njegovo politično prepričanje.

V vodstvo Državnega zbora bo najbrž izvoljena oseba, ki ne daje nobenega upanja, da se bo vodenje Državnega zbora izboljšalo in umestilo v ustavna, zakonska in poslovniška pravila, s čimer se bo nelegitimnost tega mandata samo še stopnjevala oziroma dodatno cementirala. Torej karikature pravne države še ni konec. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Sledi razprava. Besedo ima predstavnik predlagatelja. Ne. Potem ni prijavljenih k razpravi in zaključujem razpravo.

Prehajamo na glasovanje. Zbor v skladu s tretjim odstavkom 199. člena Poslovnika Državnega zbora o izvolitvi podpredsednika odloča s tajnim glasovanjem. V skladu s prvim odstavkom 92. člena Poslovnika Državnega zbora vodi tajno glasovanje komisija, ki jo sestavljajo predsedujoči ter štirje poslanci, ki jih izvoli Državni zbor na predlog predsedujočega. Poslanske skupine so mi že posredovale predloge za člane komisije, ki vodi glasovanje. To so: dr. Mitja Horvat, Poslanska skupina Stranke Modernega centra, mag. Bojana Muršič, Poslanska skupina Socialnih demokratov, dr. Matej T. Vatovec, Poslanska skupina Združena levica, in gospa Iva Dimic, Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov. Član te komisije sem tudi sam kot predsedujoči. Pri delu komisije bo sodelovala tudi namestnica generalne sekretarke gospa Jerneja Bergoč.

Ali kdo predlogu za sestavo komisije nasprotuje? Če ne, prehajamo na odločanje. Poslanke in poslance prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav.

Glasujemo. Navzočih je 70 poslank in poslancev, za je glasovalo 64, 1 proti.

Kdo je za? (Za je glasovalo 64.) (Proti 1.)

Ugotavljam, da je komisija v predlagani sestavi izvoljena.

V skladu s tretjim odstavkom 92. člena Poslovnika Državnega zbora bo poslanecem glasovnica vročena tako, da pride vsak poslanec k mizi predsedujočega in pove svoje ime in priimek. Glasuje se tako, da se na glasovnici obkroži beseda ZA ali beseda PROTI. V skladu s petim odstavkom 91. člena Poslovnika Državnega zbora je neizpolnjena glasovnica neveljavna, neveljavna je tudi glasovnica, iz katere volja poslanca ni jasno razvidna. V skladu s četrtem odstavkom 199. člena Poslovnika Državnega zbora bo kandidat za podpredsednika izvoljen, če bo zanj glasovala večina vseh poslancev, to je 46 ali več. Glasovali bomo v dvorani v glasovalnih kabinah. Poslanke in poslanci boste izpolnjene glasovnice oddali v glasovalno skrinjico, ki bo v dvorani na mizah ob kabinah za glasovanje.

Prehajamo na izvedbo tajnega glasovanja. Prosim poslanki in poslanca, ki mi bosta pomagala pri glasovanju, da se takoj zglasita v sobi 217, kjer bomo prevzeli volilni material. Glasovanje se bo začelo ob 9.40 ter bo trajalo do 9.55. Po končanem glasovanju prosim poslanki in poslanca, ki mi bosta pomagala pri glasovanju, da se zberete v sobi 217.

Prekinjam to točko dnevnega reda in sejo zbora, ki jo bomo nadaljevali ob 10.10.

(Seja je bila prekinjena ob 9.28 in se je nadaljevala ob 10.10.)

PREDESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje! Nadaljujemo prekinjeno sejo Državnega zbora

Prehajamo na obravnavo prekinjene 28. točke dnevnega reda, to je na Predlog za izvolitev podpredsednika Državnega zbora.

Dovolite, da preberem zapisnik.

Zapisnik o ugotovitvi izida glasovanja o kandidatu za podpredsednika Državnega zbora gospodu Matjažu Nemcu.

Glasovanje je bilo v prostorih Državnega zbora danes, 17. maja 2016. Razdeljenih je bilo 76 glasovnic, oddanih je bilo 76 glasovnic, neveljavnih je bilo 20 glasovnic, veljavnih je bilo 56 glasovnic, za je glasovalo 46 poslank in poslancev, proti je glasovalo 10 poslank in poslancev.

Na podlagi izida glasovanja je bil gospod Matjaž Nemeč z večino glasov vseh poslank in poslancev izvoljen za podpredsednika Državnega zbora.

/ aplavz/

Novoizvoljenemu podpredsedniku Državnega zbora, gospodu Matjažu Nemcu, čestitam in mu želim veliko uspeha pri opravljanju dolžnosti.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda, ki jo bomo nadaljevali v petek, 20. 5. 2016.

Zdaj odrejam 10 minut pavze in prosim podpredsednika Državnega zbora gospoda Primoža Hainza, da prevzame vodenje seje. Nadaljevali bomo ob 10.20.

(Seja je bila prekinjena ob 10.13 in se je nadaljevala ob 10.20.)

PODPREDESEDNIK PRIMOŽ HAINZ:
Spoštovane kolegice in kolegi!

Prehajamo na 27. TOČKO DNEVNEGA REDA TO JE OBRAVNAVA PREDLOGA ZA RAZREŠITEV PREDSEDNIKA DRŽAVNEGA ZBORA.

Predlog za razrešitev predsednika Državnega zbora je v obravnavo zboru predložila skupina 21 poslank in poslancev, s prvopodpisanim gospodom Jožetom Tankom.

Za dopolnilno obrazložitev predloga za razrešitev dajem besedo predstavniku predlagatelja mag. Branku Grimsu.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Vsem prav lep pozdrav tudi v imenu Slovenske demokratske stranke in pa vseh predlagateljev te točke dnevnega reda.

Že 80 let je minilo, odkar je Churchill povedal zgodovinski stavek: Procedura je mati demokracije. Procedura pa seveda zahteva zaradi krhkosti demokracije, da se dosledno spoštujejo zakoni, predpisi in vsi drugi pravni akti, ki urejajo delo v Državnem zboru, in da se

pri tem ravna dosledno. Nobena bližnjica ni dopustna. Star pregovor pravi: Pot v pekel je tlakovan z dobrimi nameni. In noben namen ne opravičuje sredstva, kadar to sredstvo pomeni očitno kršitev določb poslovnika, zakonov ali ustave Republike Slovenije. Kam to pripelje, če se enkrat pristane na logiko, da je zaradi velikih ciljev, ko ščitiš, ne vem, dobro idejo ali pa ljudstvo pred samim seboj, dopustno kršiti proceduro, smo videli pri socializmi, komunizmi, fašizmi, nacizmi in vseh ostalih izmih 20 stoletja, od katerih nekateri še žal danes vlečejo usedline v 21. stoletje. In iz te zgodovine se je treba nekaj naučiti. Logika, po kateri je dopustno kršiti zakonodajo, po kateri je dopustno kršiti poslovnik ali druge pravne akte, je podobna tisti logiki, ki jo odlično opredeljuje že več kot 50 let star vic radia Erevan, ki se je glasil: "Naša draga partija je razglasila odločen boj proti ljudožerstvu in včeraj so pojedli zadnjega. Čestitamo za zmago."

Točna ista logika je žal bila prisotna v Državnem zboru, ko je predsednik Državnega zbora v imenu obrambe pred, kot je temu on dejal, zlorabo prava, sam odločil, da ne razpiše rokov za zbiranje podpisov predlagateljem oziroma pobudnikom za celo vrsto referendumov. Te pravice v nobenem zakonu predsednik Državnega zbora nima. In taka odločitev je očitna kršitev ustavnega načela zakonitosti, ki je temeljno načelo, zapisano v slovenski ustavi in določeno v mnogih določbah Ustavnega sodišča, ko gre za krhko področje procedure in spoštovanja človekovih pravic. Predsednik Državnega zbora bi ob spoštovanju prava in pravne države moral ravnati ravno nasprotno. Določiti bi moral rok, če pa je dejansko verjel, da je nekaj narobe s pobudami, pa bi moral to odločitev skladno z Zakonom o referendumu in ljudski iniciativi prepustiti Državnemu zboru. Bližnjica, ki jo je ubral, pomeni očitno kršitev več načel slovenske ustave in zakonov. Najprej vprašanje učinkovitega pravnega varstva oziroma učinkovitega pravnega sredstva, povezanega s sodnim varstvom. Kajti če bi ravnal, tako kot mu velevala Zakon o referendumu in ljudski iniciativi, in bi prepustil odločitev Državnemu zboru, potem bi pobudniki imeli možnost uveljavljati učinkovito zaščito svojih pravic na Ustavnem sodišču. Razlika je v resnici ogromna od sedanjega stanja. Zakaj? V tem primeru bi zakoni čakali z objavo in kakršnakoli bi že bila odločitev, ker mora biti sprejeta v razumnem torej hitrem postopku na Ustavnem sodišču, če bi do njega sploh ob odločitvi Državnega zbora prišlo, bi pomenila, da je mogoče vzpostaviti stanje, kakršno je bilo ob dajanju pobude. Sedaj so zakoni objavljeni in veljajo. Vrnitev v prvotno stanje bi zahtevala, da bi Ustavno sodišče odpravilo vse objavljene zakone za nazaj, kar pa vsi vemo, da je izjemno malo verjetno, ker bi pomenilo ekstremno velik poseg v pravni red Republike Slovenije. Zato je prišlo do težko popravljive ali nepopravljive škode za vse pobudnike. Izjava, da se je nekdo

skliceval, da to namerava zlorabljeni, kot je interpretiral predsednik Državnega zbora v nekih pogajanjih, je seveda izjava tistega posameznika. On je ne more kar prenesti na vseh 3 tisoč 500 podpisnikov in reči, da vsi, ki so to podpisali, so podpisali z zavestjo, da gre za ta problem. Od kod pa to ve? Kdo lahko to preveri? Pa to še ni najhujše. Najhujše je, da se s tem prizadene še eno temeljno ustavno načelo. To je načelo zaupanja v pravo in v pravni red. Kajti vsi, ki so bili seznanjeni s tem, da se je šlo v pobudo, v zbiranje podpisov, da je bila ta pobuda popravljena in da so bili formalno ustrezni predlogi za zbiranje podpisov, to se pravi, pobude za zbiranje podpisov vložene, je seveda s tem lahko objektivno računal kot dejanskim stanjem, dejstvom torej. Kaj to pomeni? Najmanj dva zakona, ki sta bila v teh dveh sklopih, o katerih je predsednik Državnega zbora samovoljno odločil brez zakonite osnove, sta taka, da bi zelo verjetno, po napovedih skoraj zagotovo še kdo drug šel v zbiranje podpisov, če bi vedel, da bo tak razplet dogajanja. Pa tega na nobeden način ni mogel vedeti. Ob spoštovanju pravnega reda se tako stanje sploh ne bi moglo pojaviti. Katera dva sta ta zakona? Vemo, da z enim od teh zakonov se je poseglo grobo v predmet odločanja na prejšnjem referendumu, z drugim zakonom pa so se uveljavljale nemogoče pravne formulacije, nevzdržne pravne formulacije, o katerih smo imeli tukaj cele razprave, in novi pravni pojmi, o katerih je bila razprava v tem državnem zboru in ki so domisljica Vlade oziroma predlagateljev istega zakona, kot so pohotni pogledi in pa nezaželeno osvajanje in podobne bedarije, ki so raztegljivi, ki so nemogoči za uveljavljanje in ki so lahko samo orodje za politično obračunavanje z nekom, ki je drugega mnenja. In za to v resnici gre. Vsaj ta dva zakona bi zagotovo bila lahko predmet zbiranja podpisov še koga drugega. Načeloma pa to velja za vse. In ljudje so verjeli v pravni red. To se pravi, da ni bila prizadeta samo pravica tistih, ki so bili pobudniki, ne glede na neko izjavo. Zato ugotavljati, kaj ima nekdo v glavi, je, oprostite, metafizika. Prizadeva je bila pravica tudi vseh drugih, ki so zaupali v pravni red države Slovenije, bodisi da so nameravali dati svoj podpis, ko bi enkrat prišlo do razpisa roka za overjene podpise, za 40 tisoč podpisov za zahtevo za referendum, bodisi da so sami zaradi tega odstopili od zbiranja podpisov, ker so pač zbrani, se pravi, prišlo bo do zbiranja overjenih podpisov, ko bodo zahteve tukaj, bomo imeli pravico glasovanja. Vsem tem je bilo grobo kršeno ustavno načelo do pravice sodelovanja pri odločanju. Vsi pa vemo, da že na samem začetku Ustava Republike Slovenije v 3. členu, drugi odstavek, pravi, da oblast ima ljudstvo in da svojo oblast uresničuje neposredno in po načelu delitve oblasti. Ampak neposredno odločanje, referendumsko odločanje ustava daje na prvo mesto. Zato je to vprašanje tako občutljivo in zato to vprašanje ne dopušča

nobeni bližnjici v imenu nobeni dobrih idej in v imenu nobeni velikih ciljev in v imenu ne vem česa še. Treba je spoštovati ustavo in zakon. In samo za to gre. To pa se je v danem primeru grobo kršilo. Odgovornost je tu popolnoma jasna. Za to je odgovoren tisti, ki je ravnal v nasprotju s Churchillovim načelom, da je procedura mati demokracije, in je ubral v imenu velikih ciljev neko bližnjico, ki ni dopustna, ki nima nobene osnove v nobenem pravnem aktu države Slovenije. Ne obstaja zakon, ne obstaja poslovnik, ničesar ne obstaja, kar bi dajalo pravico predsedniku Državnega zbora, da ocenjuje, ali so, kot je recimo eden od poudarkov iz njegovega dopisa, da obstaja vsebinska nepovezanost med zakoni, zoper katere se vlagajo referendumске pobude, ter nameni, cilji in nalogami Sindikata delavcev migrantov Slovenije. Kateri pravni akt pa daje predsedniku Državnega zbora pravico, da to ocenjuje? Poleg tega je taka ocena tudi napačna že v temelju. Ko ti zbereš podpise, gre za to, da so ti podpisniki dali pobudo. In ni rečeno, da so vsi ti podpisniki člani sindikata. Daleč od tega. Ne moreš ugibati o namenu posameznika, ki je podal svoj podpis. Lahko da je eden v sindikatu to tako interpretiral, ampak to ti ne daje nobene pravice, da potem ne uresničiš tistega, kar ti izrecno nalaga zakon in kar si celo sam priznal v nekem drugem aktu. V dopisu, ki ga je poslal predsednik Državnega zbora v odgovor pobudnikom, je izrecno napisal, da te pobude očitno izpolnjujejo vse formalne pogoje. Zakon o referendumu in ljudski iniciativi pa je popolnoma jasn, pravi, če so izpolnjeni vsi pogoji, citiram, "predsednik Državnega zbora določi rok za zbiranje podpisov". Ne piše, da lahko določi ali pa določi ali pa ne ali pa kaj ne. Piše določi, kar pomeni, da mora določiti, nima nobenega manevrskega prostora. Še enkrat povem, da zakon pa sam predvideva možnost, da če bi bilo karkoli narobe, da v takem primeru se lahko odloči Državni zbor in ne razpiše referendum. Ampak to je pravica Državnega zbora kot celote, zoper katero potem zakon določa učinkovito pravno sredstvo in sodno varstvo, konkretno možnost pritožbe na Ustavno sodišče, ki tako pritožbo obravnava prednostno. To je predsednik Državnega zbora vsem tem odvzel. Kaj v praksi pomeni tako ravnanje? Kazenski zakonik v 257. členu pravi, da kdor si prilasti neko pravico, ki je nima, in s tem poseže v pravice drugih ljudi, še posebej, še enkrat podčrtam, to velja za izjemno občutljivo področje procedure in varovanja človekovih pravic, stori kaznivo dejanje zlorabe uradnega položaja ali uradnih pravic in je za to kazensko odgovoren. V danem primeru je to očitno. Noben namen ne opravičuje sredstva bližnjice z dobrimi nameni, ki je bila uporabljena. Jaz se čudim vsem pravnikom, ki so hoteli pritrjevati predsedniku Državnega zbora, ampak denar očitno dela čudeže, zakaj so prezrli ta problem. Kajti ta problem je temelj demokracije. Če se enkrat dovoli, da v imenu najboljših namenov, če

hočete, vsak lahko ubere bližnjico, ki opravlja neko funkcijo, kaj šele, če to stori predsednik Državnega zbora, potem je demokracije konec, potem se taki družbi reče totalitarna družba. Še več. 258. člen govori tudi o nevestnem delu v službi. In če nekdo, ki mu zakon izrecno nalaga, da mora nekaj storiti, tega ne stori, je to nevestno delo. In predsednik Državnega zbora bi po Zakonu o referendumu in ljudski iniciativi, ob tem ko je očitno, celo sam je to zapisal, izpolnjevalo vse, kar je zadevalo pobude, vse pravne pogoje, formalne pogoje za razpis roka, bil dolžan te roke tudi razpisati. Pa tega ni storil. Če pa je menil, da je kaj narobe, pa bi moral predlagati Državnemu zboru, da o tem odloči. Tudi tega ni storil, kar pomeni, da je ravnal nevestno. In to je očitna kršitev 258. člena, ki določa kaznivo dejanje nevestnega dela v službi. Oboje, ne samo eno.

Dejstvo je, da smo s tem v Sloveniji odprli neko poglavje, ki nikomur pravzaprav ni v čast. Slovenija postaja s tem drugačna družba, kot je do tega dejanja bila, kajti take skušnjave so že bile v preteklosti. Če pa je predsednik Državnega zbora res bil tako prepričan, in je še prepričan, da je bila to zloraba, potem pa mu dam konkreten predlog: usedimo se ponovno skupaj in spremenimo še enkrat ustavo in pojdimo v smeri švicarskega modela referenduma, ki popolnoma ločuje zakonodajni postopek od referendumskega postopka. In nihče nikdar več ne bo mogel kakorkoli sploh sklepati, da gre za izkoriščanje referenduma za oviranje zakonodajnega postopka ali karkoli podobnega. V tem primeru bo imelo oblast ljudstvo, dobili bomo novo demokratično kvaliteto, dosledno izpeljano, obenem se bomo izognili vsem tovrstnim situacijam in predsednik Državnega zbora vsem skušnjavam, da bi še kdaj v zgodovini ubral bližnjico mimo zakona proti pravnemu redu države Slovenije ...

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Gospod Grims ...

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): ... zaradi katerega bi moral odstopiti, če pa ne bo, pa bomo v SDS glasovali za njegovo razrešitev.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Za predstavitev mnenja dajem besedo predsedniku Državnega zbora dr. Milanu Brglezu.

DR. MILAN BRGLEZ (PS SMC): Spoštovani gospod podpredsednik, cenjeni poslanski kolegi iz SDS, ki me že drugič razrešujete z mesta predsednika Državnega zbora, gledalke in gledalci, ki morda gledate ta prenos, spoštovane poslanke in poslanci!

V veselje mi je, da smem danes na tej seji odgovoriti na cel kup zavajanj, podtikanj in neresnic, ki ste jih v predlogu za razrešitev z mesta predsednika Državnega zbora skonstruirali zoper mene. Odgovor bo daljši, zato se že zdaj prijavljam na začetek razprave

poslank in poslancev, če bo predolg za predstavitev mojega mnenja o predlogu za razrešitev.

Zahvaljujem se Poslanski skupini SDS za možnost, da jim v odgovoru javno povem tudi tisto, česar v funkciji predsednika Državnega zbora ne morem, saj se moram zaradi interesov države, državljanek in državljanov ter hkrati predstavljanja Državnega zbora zadrževati, ko se soočam predvsem z vašimi vsebinskimi in postopkovnimi zlorabami na ravni delovanja matičnih delovnih teles Državnega zbora, rednih in izrednih sej Državnega zbora ter mednarodnega delovanja Državnega zbora. Res ste mojstri zlorab in blatenja, praktično česarkoli in kogarkoli, ki vam je napoti. Zato mi je v čast, da sem vam napoti.

Kot sem vam povedal že prvič na tem mestu, ne bom se umaknil in ne boste me utišali. Upam, da vam bodo moja pojasnila dovolj, da boste na koncu predvsem vi, spoštovani in cenjeni kolegi in kolegice iz SDS, glasovali proti moji razrešitvi ali pa jo umaknili. To bi bilo edino, kar bi bilo skladno z zdravo pametjo, ki je, zgleda, del političnega prostora čisto zapustila. Naj povem, da sem predlog za svojo razrešitev pričakoval že od konca januarja. Takrat se je namreč po hodnikih začelo govoriti, da bi radi vložili predlog za mojo razrešitev predvsem s ciljem izčrpanja, to, kar počnete ves mandat do sedaj. Gre za igro pod pasom, ko s svojimi številnimi proceduralnimi in vsebinskimi zlorabami, s poskusi rušenja stabilnosti oblasti, kravjimi kupčijami, takšnim blatenjem v tujini, da morajo že vaši kolegi in kolegice iz Evropske ljudske stranke zardevati v vašem imenu in se opravičevati za vaše nespoštovanje osnov parlamentarizma v Parlamentarni skupščini Evrope in tako dalje, kar se pač greste v tem mandatu, utrujate ta državni zbor in slovensko javnost.

Zadnji poskus zlorabe, s prozornim namenom izčrpanja, je bilo za danes zjutraj sklicano 1. nadaljevanje 18. nujne seje Komisije za peticije ter človekove pravice in enake možnosti, na katero sem bil vabljen. Torej nadaljevanje seje, ki ste jo namenoma sklicali med mojim že nekaj mesecev vnaprej dogovorjenim in znanim obiskom v Nemčiji na povabilo predsednika Nemškega zveznega parlamenta dr. Norberta Lammerta. Poleg mojega nepristajanja na vaše protipravno načelo, ki ga na Zahodnem Balkanu poznajo kot "kadija tuži, kadija sudi", naj bo jasno še nekaj, fašizmu bom vedno in povsod rekel ne. Naša država in Evropska unija sta nastali in bosta tudi obstali le kot rezultat boja proti fašizmu in nacizmu, a tudi boja proti zlorabam komunizma.

Skozi ves mandat oziroma sklic tega državnega zbora se vaš poskus izčrpanja in selektivnega sklicevanja na pravice, ki odmisli kakršnokoli lastno odgovornost, kaže v tem, da namensko ne želite predlagati podpredsednika Državnega zbora in s tem povzročate, da se moram sam s podpredsednikoma nadobremenjevati, da lahko

delo Državnega zbora poteka tekoče. Ne, ne, ne rabite insinuirati, kar vam je tako blizu, da dobivam za to nadobremenitev kakršenkoli dodatek. Ničesar ne dobivam, brez skrbi. Tudi ustavni pravniki niso dobili ničesar. A pojdimo po vrsti, da odgovorim na vaše navedbe in ne trtim časa po nepotrebem.

Najprej moja splošna opredelitev do vašega predloga. Prvič. Predlog za razrešitev predsednika Državnega zbora je politično dejanje, na katerega je mogoče odgovoriti le politično. Prav tako bo politično tudi odločanje o predlogu. Torej je politično tudi vse, kar bom povedal in kar sploh lahko povem pri obravnavi te točke dnevnega reda. Za pravno argumentacijo so prisotna sodišča in še zlasti Ustavno sodišče. Če in ko bom k temu pozvan, bom seveda tistemu, ki je pristojen, po potrebi predložil tudi dodatne pravne argumente poleg tistih, s katerimi sem utemeljil svojo odločitev predlagatelju zbiranja podpisov za razpis referendumu za šest zakonov, ki jih je sprejel Državni zbor.

Drugič. Odločitev o nerazpisu roka za zbiranje podpisov sem sprejel na podlagi ustave, da bi kot predsednik Državnega zbora zaščitil institut referendumu pred zlorabo. Torej gre za spoštovanje ustave, še zlasti pa za zaščito parlamentarne demokracije in vladavine prava pred političnim izsiljevanjem in zlorabo pravice do referendumu v nasprotju z namenom, za katerega je v našem ustavnem redu predvideno.

Tretjič. Gre za mojo najtežjo odločitev na tej funkciji, ki sem jo sprejel po posvetovanju z najuglednejšimi ustavnimi pravniki in nekdanjimi sodniki Ustavnega sodišča ter na podlagi mnenja Zakonodajno-pravne službe. Objektivna dejstva zlorabe pravice do referendumu so v tem primeru tako jasna in v nebo vpijoča, da bi moje drugačno ravnanje pomenilo tudi mojo soodgovornost za to in tudi za to in vse prihodnje zlorabe pravice do referendumov. Na dolžnost mojega ravnanja v primeru zlorabe pravice do referendumu je pretekle predsednike Državnega zbora že opozorilo tudi Ustavno sodišče.

Prehajam na konkretizacijo odgovora. Da boste lažje podrobneje sledili, bom navedel najprej dele vašega predloga, nato pa moj odgovor.

Trdite, citiram: "Tudi če bi ustavno utemeljeni razlogi dejansko obstajali – potem v oklepaju – (kot bo razvidno v nadaljevanju, ne obstajajo) bi se morala naprej sprejeti normativna podlaga za to, da predsednik Državnega zbora Republike Slovenije lahko v okviru svojih pristojnosti o tem tudi odloča in ustavi zbiranje podpisov."

Moj odgovor. Zanimivo, da vi veste, da ustavno utemeljeni razlogi ne obstajajo. Zanima me, od kod vi to veste. Od kod vi veste več kot ustavni pravniki, ki so se izrekli pozitivno o moji odločitvi. Se mar postavljate že v funkcijo Ustavnega sodišča, mora celo nad njega ali pa vsaj nad ustavo? Ali mislite, da vi tolmačite ustavno

utemeljene razloge? Ne, ne. To so neki drugi časi, ko je po principu "kadija tuži, kadija sudi" delovala politična oblast. Žalosti me, da niste uvideli, da Slovenija že vsaj 25 let ni več v teh časih. Preberite si 1. člen Ustave Republike Slovenije, kjer piše: "Slovenija je demokratična republika." Beseda republika pri tem pomeni, da moramo dobesedno vsi spoštovati ustavo. In 2. člen, kjer piše: "Slovenija je pravna in socialna država."

Vaše navedbe kažejo, da ne spoštujete ne demokracije in ne vladavine prava. Vse bolj se nagibam k mnenju, da ne spoštujete ničesar. Če ne, se ne bi kot politična stranka postavili v tolmacha ustave. Ali celo nad njo. Pika.

Pojdimo naprej. Drugi navedek. Trdite: "Pristojnost predsednika Državnega zbora Republike Slovenije, ki si jo je v konkretnem primeru omislil dr. Milan Brglez, pa ni določena v nobenem aktu in pomeni tudi izrecno kršitev desete alineje 19. člena Poslovnika Državnega zbora, ki določa, da lahko predsednik Državnega zbora Republike Slovenije opravlja naloge v skladu z ustavo, z zakonom in poslovnikom ne pa naloge, ki tam niso določene." Moj odgovor, ste prebrali za seboj. Pišete: "Ustavo." Da, odločil sem v skladu z ustavo." Ta je nad vsem: nad poslovnikom, zakoni, podzakonskimi akti in nad mednarodnimi pogodbami. Ustava. Verjetno vam ni blizu, ker ima v njej glede na vaše razprave v tem državnem zboru gotovo preveliko težo spoštovanje vseh človekovih pravic, a sam je nisem pisal. Vi pa ste bili med tistimi, ki so jo pisali. In vi je ne želite spoštovati in se postavljate nad njo.

Tretji navedek. Trdite: "Niti iz dopisa dr. Milana Brgleza, predsednika Državnega zbora Republike Slovenije, niti iz mnenja Zakonodajno-pravne službe ni razvidno, katere naj bi bile tiste človekove pravice, v katere naj bi referendumске pobude posegale in naj bi bil tako na podlagi 15. člena Ustave Republike Slovenije dopusten poseg v pravico do referendumu." Moj odgovor. Dovolite mi kratek ekskurz v teorijo človekovih pravic. Te so med drugim nedeljive. Naša ustava jasno določa, katere človekove pravice štiti, prav tako pa štiti tudi vse, ki v njej niso eksplicitno navedene. Prosim vas lepo, da ne vpletate z človekovimi pravicami takrat, ko vam to koristi, sicer pa dokazljivo ravnate tudi v imenu in v škodo države proti njim. Vi in vaši civilnodružbeni instrumentariji protestirate pred sodišči in slovenska sodišča označujete kot krivosodje. Predsednika Državnega zbora ocenjujete za fašista, samodržca, komunista, doktorja naravnega prava, sočasno pa ste v preteklosti zahtevali referendum o izbrisanih. In to ne enega, več njih. Referendum torej o tematiki, o kateri se je Evropsko sodišče za človekove pravice jasno opredelilo, da gre za kršitev temeljnih človekovih pravic. Lahko bi vas bilo sram, da človekove pravice zlorablimate v politične namene. Človekove pravice so nastale

skozi stoletja kot progresivni rezultat razvoja človečnosti in boja za njih. In vi se jim postavljate v bran. Lepo vas prosim, človekove pravice so preresna in preveč pomembna stvar, da bi vi lahko opletali z njimi kot bi vam bilo ljubo!

Četrty navedek: "Pri uporabi pojma zlorabe pravice se dr. Milan Brglez naslanja na odločitev Ustavnega sodišča Republike Slovenije, številka 413/98 z dne 25. maja 2000, ki v tem primeru ne more biti uporabljena." Moj odgovor. A res? A o tem, kdaj se neka določba sme uporabiti in kdaj ne, odloča SDS? Nisem vedel. Prav tako ne, da se naslanjam le na to odločitev Ustavnega sodišča. Zakaj niste navedli tudi odločitve Ustavnega sodišča, števila 4/4 z dne 17. junija 2004, ki bi jo verjetno najraje pozabili. Se vidi, da ne razumete ali pa. morda bolje, da ne želite razumeti pravne države in vladavine prava, da vam je ta tuja. Da je niste nikoli zares sprejeli in ponotranjali. Odločb Ustavnega sodišča se ne uporablja, ko kdo želi, ampak se jih vedno, razumete, vedno spoštujete in udejanja. Vse ostalo je zloraba prava. Žal ste prav v zlorabljanju prava vedno najboljši, ker ste sedaj, ko je do take zlorabe pravice do referendumu prišlo, sklenili, da boste drugim zlorabiteljem spet pomagali. Brez kakršnikoli samoomejitev lastnih pravic s pravicami drugih. A kot rečeno, to so metode nekih drugih časov. Ti so se začeli leta 1933 in končali, če ste pozabili, leta 1945.

Peti navedek. Trdite: "Ustava Republike Slovenije v 90. členu izrecno določa, kdaj se lahko poseže v pravico do referendumu, in sicer zaradi razlogov, ki so izrecno določeni v drugem odstavku 90. člena ustave Republike Slovenije, in sicer samo tako, da referendumu ni dopustno razpisati o zakonih o nujnih ukrepih za zagotovitev obrambe državi, varnosti ali odprave posledic naravnih nesreč, o zakonih o davkih, carinah in drugih obveznih dajatvah ter o zakonu, ki se sprejema za izvrševanje Državnega proračuna, o zakonih o ratifikaciji mednarodnih pogodb, o zakonih, ki odpravljajo protiuustavnost na področju človekovih pravic in temeljnih svoboščin ali drugo protiuustavnost." Moj odgovor. Ali ste vi ta člen sploh prebrali in morda tudi razumeli? Piše "referendumu". Ne piše pa "zbiranje 40 tisoč podpisov za razpis referendumu". Ali razumete razliko? Ko berete vsak člen ustave le zase, ne pa vse v medsebojni povezavi in celoti, prav iščete pravne izjeme in luknje, da vam ustave in ostale zakonodaje ne bi bilo treba spoštovati v skladu z namenom, ki je bila zapisana. In naprej trdite: "S svojim ravnanjem je dr. Milan Brglez kot predsednik Državnega zbora Republike Slovenije očitno posegel v pravico 40 tisoč volivk in volivcev, da izkažejo podporo referendumu o zavrnitvi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o upravnih taksah, Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu kulturne dediščine in Zakona o izvajanju carinske zakonodaje Evropske unije. Odrekanje

pravice po 44. in 90. členu Ustave Republike Slovenije je bilo storjeno na način, da se je arbitramo, špekulativno in brez vsakršnih v naprej z zakonom določenih kriterijev in meril presojalo ravnanje pobudnikov do referendumu, pri tem pa kršilo 153. člen Ustave Republike Slovenije, ki določa, da morajo biti dejanja državnih organov samo takšna, ki temeljijo na zakonu ali zakonitem predpisu." Moj odgovor. Prvič. Nisem posegel v nobeno pravico 40 tisoč volivcev, ker teh podpisov ni. Drugič. Ali ste vi prebrali naslov poglavja Ustave Republike Slovenije, v katerem se nahaja 153. člen? Naslov poglavja je Ustavnost in zakonitost. Ustavnost. Spet nekaj, kar vam ni blizu, in to me najbolj žalosti, sploh glede na to, da je idejni oče vaše stranke dr. Jože Pučnik veliko dal na pomen ustave in njen sklep.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Dr. Brglez, prosim.

DR. MILAN BRGLEZ (PS SMC): Končujem na tej točki in bom nadaljeval v nadaljevanju, kot sem se prijavil.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Jože Tanko, proceduralno. Izvolite. Ne. / oglašanje iz dvorane/ Hvala lepa. Dobro.

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima dr. Vinko Gorenak v imenu Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Gospod predsednik, jaz imam malo težko nalogo. Težko nalogo zato, ker vam želim zelo jasno in glasno povedati nekatere stvari. V časopisih berem, da jokate in stokate, kako vas hočemo linčati, v časopisih berem, in tudi zdaj sem vas slišal, kako vas žalimo in tako naprej. Zato bom skušal ta moj nastop uokviriti v nek normalen nastop, ki vam bo nastavljal zelo čisto ogledalo. Čisto ogledalo bo tako, da je kar kaj. Vi ste prebrali svoj nastop, domnevam, da ga boste tudi v nadaljevanju prebiral. Jaz običajno, kadar sem prepričan v svoja stališča ali pa stališča, ki jih predstavljam, ne berem nobenih tekstov. Ima pred seboj nek mali opomnik in iz tega tudi izhajam. Zdaj vam bom rekel tako. Mi bomo vašo razrešitev podprli. Sicer pa je treba povedati naslednjo stvar. Vi ste že v štartu rekli, kako je komisija gospe Irglove, Komisija za peticije izbrala nek čas, ko niste bili tukaj v Državnem zboru, ampak v Nemčiji in se seje niste mogli udeležiti. Ali vas je kaj spomin zapustil? Danes zjutraj ob 7.30 je bila seja, kamor smo vas tudi povabili, danes niste bili v Nemčiji, ampak ste v svoji pisarni gledali televizijo, kaj bomo povedali; domnevam, da je to tako. Lahko bi prišli in se soočili z argumenti. Tudi sicer je vaša navada popolnoma enaka, kot

je navada koalicije, da takrat, kadar ni argumentov, pobegnete. Iz te dvorane niste mogli pobegniti, čeprav verjamem, da bi najraje, ker ljudje to vidijo. Poglejte, številne so seje gospe Irglove, kjer koalicija preprosto pobegne pred resnico, ker nima argumentov. Ne bom šel na ta vaš primer, kjer so tudi pobegnili iz dvorane, ampak recimo na primer koroških dečkov. Glejte, eno uro so zavračevali in nas prepričevali, kako o tem ne smemo razpravljati, kršitve človekovih pravic, otrokove pravice in ne vem kaj vse. Eno uro! Po eni uri so pobegnili iz dvorane pod krinko obstrukcije. In predstavniki Vlade so povedali: "Nič ne smemo, samo na zaprti seji bomo povedali." Na zaprti seji se je pa zgodilo – kaj? Trajala je nekaj minut, državna sekretarka je povedala, da nima nobenega argumente, da pojma nima, za kaj gre. Se pravi, beg pred resnico. In tak je tudi koalicijski način. Način opozicije je drugačen. Vi dobro veste, kako si je gospod Matič zamislil linčanje gospoda Janše in SDS v primeru tvita. Seveda je mislil, da nas tja ne bo, da bomo naredili obstrukcijo. Mi smo tja prišli in zagovarjali svoja stališča. Koalicija je bila tiho, gospod Matič je verjetno molil, da bi bilo čim prej konec te sramote pred kamerami. Vidite, to je razlika med koalicijo pa opozicijo – če imaš argumente, pridi in jih povej, in to je to.

Ampak situacija v vašem primeru seveda ni taka. Poglejte, jasen namen koalicije je, marsikdaj skriti zadeve. In tudi v vašem primeru, vsaj kar se tiče komisije gospe Eve Irgl, je skrivanje pred resnico. Tu pač te resnice ne morete skriti. Moram povedati še nekaj realnosti. Vi ste se 1. maja ali tam okoli 1. maja odločili, da ne razpišete roka za zbiranje podpisov. Referendumska zakonodaja je res nekoliko drugačna, tudi ustavne norme na tem področju so se menjavale, vendar od leta 1991 do danes noben predsednik Državnega zbora ni sprejel take odločitve. Nobeden. Tudi vi ne aprila. Tudi v primeru policistov, ki so zbirali podpise, niste zavrnili zbiranja podpisov. Tudi v primeru teh delavcev migrantov v aprilu niste ravnali tako, kot ste ravnali 1. maja. Vi se lahko sklicujete na karkoli, na karkoli, tudi na generalnega sekretarja OZN, če hočete, vendar ostaja dejstvo: zakon je jasen, predsednik Državnega zbora razpiše rok za zbiranje podpisov. Vi nimate nobene zakonske pravice, da kakorkoli presoimate ta postopek. Zakonsko pravico ima samo notranje ministrstvo, ki preveri podpise, ali so ali niso v redu, na predpisanih obrazcih, način in tako dalje. Predsednik Državnega zbora pa razpiše. Tako piše v zakonu. In nič drugega, nobene druge možnosti predsednik Državnega zbora nima. Nimate. Vi ste to naredili. Taka odločitev je unikatna odločitev, ki je do zdaj ni sprejel še nihče ali na tako grob način nihče ni kršil zakonodaje.

Poglejte, situacija je relativno jasna. Vi bi torej morali razpisati zadevo, morali bi razpisati roke za zbiranje podpisov. Vendar ste naredili – kaj? Dve pomembni potezi hočem razložiti. Prvič,

mediji nas danes bombardirajo s tem, kako je večina slovenske pravne stroke na stališču, na kakršnem je predsednik Državnega zbora, in tako kot ste ravnali, vas torej večina pravne stroke podpira. Poglejte, to je laž. To je neresnica. To je mit, to je produkt slovenskih medijev in vas. To sploh ni res. Podpirajo vas štirje ustavni pravniki, eden je pa proti vam. To pa ni večina slovenske pravne stroke. Slovenija ima približno 200 doktorjev znanosti ali magistrrov in drugih, ki poučujejo na več pravnih fakultetah ali so tam poučevali. Slovenija ima serijo bivših ustavnih sodnikov, Slovenija ima nekaj tisoč pravnikov, vi pa pri štirih pravnih govorite o večini. To ni večina. To ni večina. Tudi leta 2014, naj vas spomnim, da je po vašem mnenju večina slovenske pravne stroke podpirala vašo odločitev, ne samo vašo, tudi vseh ostalih koalicijskih poslancev, da je treba Janezu Janši vzeti mandat. To je bilo pet plačancev, ki so baje zastoj delali. Jaz sem jih imenoval, da naj gredo krave pasti v Šmarje pri Jelšah, potem ko je Ustavno sodišče zadevo razveljavilo. Vsi ste nas bombardirali, kako je treba glede na stališča slovenske pravne stroke vzeti mandat. Ravnali ste nezakonito, ravnali ste neustavno, kar vam je enotno 9:0 povedalo Ustavno sodišče. Je tako? Tega dejstva ne morete zanikati. Tega dejstva preprosto ne morete zanikati. Vsi vi ste ravnali nezakonito.

Druga zadeva. Mediji so nas zbombardirali – seveda vam pač pomagajo, saj je logično, saj so vaši – z še eno hudo neresnico. Rekli so: "Ali ste videli, to je človek, ki je prevzel odgovornost, to je eden redkih politikov po letu 1991, ki je prevzel odgovornost za svoje odločitve." Kakšna je pa resnica. Če bi vi prevzeli odgovornost za svoje odločitve, bi rekli naslednje, bi stopili pred te mikrofone, pred kamere in bi rekli: "Jaz sem tako odločitev sprejel, če bo Ustavno sodišče to razveljavilo, bom izginil iz politike in se skrili v en cimer na FDV." To bi pa bilo res dobro, če bi naredili. Tako bi prevzeli odgovornost. Torej vi niste prevzeli odgovornosti. Vi ste se zmenili z gospodom Cerarjem, kaj bo, če Ustavno sodišče razveljavi vašo odločitev. In gospod Cerar je vnaprej povedal, da ne glede na odločitev Ustavnega sodišča, vas bo pa podprl. Vi ste rekli: "Moja odgovornost je vezana na 46 poslancev." Dajmo to prevesti v pohorski jezik, tam, kjer sva oba doma, iz Zreč. Po domače povem, da ste se zavarovali, da vam ne bo treba odstopiti. Torej niste prevzeli odgovornosti. Logično je, da vas bodo vaši poslanci podprli v takem primeru. Ampak nelogično pa je, če vas bodo vsi ostali koalicijski. Takrat bo ključ v rokah SD, Desus, ki boste lahko rekli, nasvidenje gospod Brglez. Če pa tega ne boste rekli, potem poste gledali na svojo denarnico, pa na svojo plačo. Bomo videli, kaj bo.

Torej ne gre za prevzemanje odgovornosti, gre za eno precej podlo dejanje, da rečeš, prevzel sem odgovornost, v resnici pa zavaruješ svoj položaj. Ampak če Ustavno

sodišče zadevo razveljavi, jaz pričakujem, da jo bo razveljavilo, potem je situacija relativno jasna. Gospod predsednik, vi bi morali oditi, ne pa tam gor sedeti. To bi bilo sprejemanje odgovornosti. Ampak, vi tega ne počnete. Dajmo malo iti v Zreče, tam sva oba doma, tam sva oba hodila v osnovno šolo, vi malo kasneje, jaz malo prej, tam je tudi cerkev, jaz sam tja hodil malo bolj poredko, vi pa, ne vem, ali ste ali niste, ampak kakorkoli, poglejte, kaj ste rekli. Sedaj vas ne smem žaliti, vas tudi ne bom, ampak poglejva. Vi ste rekli za Večer pred dvema dnevoma naslednje, to bom sedaj prebral, da se ne bi zmotil: "Interese se ščiti s pogajanjem in ne z izsiljevanjem." Ta stavek je bil namenjen delavcem migrantom odnosno podpisnikom teh predlogov za referendum. Naprej, kaj ste še rekli: "A kar se pogosto pozablja, je, da je bil zakon, ki je delavce migrante prizadel, sprejet leta 2006 v času Janševe vlade." A ga vidiš barabo, pa ga imamo, Janšo imamo. Ali ni krasno? Saj je itak za vse kriv, potem je pa še za to kriv. Baraba je, nimamo kaj, po besedah gospoda Brgleza. Nekje proti koncu intervjuja, tudi to bom prebral, pa pravite takole: "Zato jih", torej delavce migrante, "kot že večkrat pozivam, da sedejo za pogajalsko mizo in ščitijo svoje interese. Ne tako, da blokirajo svojo in našo državo, ampak tako, da izpogajajo spremembe Zakona o dohodnini. Ključno s temi določbami, ki jim sami najbolj oporekajo in naj pri tem ne pozabijo, kdaj je bil ta zakon sprejet. Leta 2006. Takrat pa je Vlado Republike Slovenije vodil gospod Janez Janša, predsednik DZ pa je bil gospod France Cukjati." To so vaše besede. Krasno, gospod predsednik, jaz ne vem, to je sedaj vaša zgodba. Vi ste tako povedali, to je vaša zgodba, to je zavajanje, to ni resnica. V osnovi šoli v Zrečah so meni rekli, da lagati ni lepo, da je to grdo, da se ne smeš lagati. Tam 50 metrov stran v cerkvi, pa so rekli, da je lagati greh. Jaz ne vem, ali ste vi kaj hodili tja ali ne, ampak v šolo ste pa zagotovo hodili, in zagotovo so vam rekli, da lagati ni lepo. To verjamem. Sedaj pa poglejmo resnico, poglejmo to resnico, ki ste jo vi tako potvorili oziroma se zlagali. Zakon, o katerem govorite, je bil na seji Vlade Republike Slovenije sprejet 16. decembra 2003. Ponavljam, 16. december 2003. V Državnem zboru torej v tej dvorani pa je bil sprejet na 35. seji 23. marca 2004. Zakon je v 5. členu prinesel vse te težave za delavce migrante, v 153. členu pa je rekel, da se začne uporabljati 1. januarja 2005. Logično, sprejet marca 2004 začne veljati januarja 2005, ker tudi davkarja lažje melje v koledarskem letu. Čisto logično ali ne. Prve dohodninske odločbe po tem zakonu pa pridejo 2006 na naslove delavcev migrantov. To je pa resnica. Ali vidite sedaj? Na dan sprejetja tega zakona marca leta 2004 je Janez Janša lahko sanjal ali pa si želel, da bi postal predsednik vlade. Cukjati se pa sanjalo ni, da bo poslanec Državnega zbora, da bo pa predsednik pa še manj. Vi gladko malo se zlažete. To ni napad na vas, to ni žalitev vas, jaz ne znam laž povedati

drugače kot laž. Laž je laž. Lagati ni lepo. Vi greste tudi v stolnico, gospod predsednik, če greste že zaradi protokolarnih razlogov, v redu, lepo da greste, mnogi pred vami niso hodili, če ste pa verni, pa čim prej k fajmošterju in se izpovejte čim prej, tem boljše. Lahko to tudi naredite tako inkognito. Hočem vam pa povedati, da je nedopustno, da s pozicije predsednika Državnega zbora na tak način zavajate javnost in javnosti lažete. Torej kriv je Janez Janša in SDS, ker je sprejela tak zakon. Jaz sem vam pa sedaj z datumi in številkami dokazal, da nimate prav. Nimate prav. In kakršnokoli vpitje v nadaljevanju, ker vem, da se bo to dogajalo, o, ne vem, pravni državi in tako dalje in tako dalje. Vso pravo in pravno državo si kar vtaknite za klobuk in vi, predsednik, in vsi tisti, ki ste od tam do tu nezakonito, neustavno, pritlehno jemali mandat Janezu Janši. Ja, tako je to. Nič ne bo iz tega. Torej, gospod predsednik, jaz se bom še javil, pričakujem, da mi bodo kolegi pustili kaj časa. Ampak jaz sem vam že večkrat rekel, da ste najslabši predsednik Državnega zbora, javno sem vam to povedal. Take anarhije, ki je v tem državnem zboru v tem mandatu, jaz je nisem videl od leta 2000 naprej. Pred tem pa verjetno je tudi ni bilo. Način, kakršnega uporabljate pri svojem delu do koalicije in do opozicije, je pristranski, je nemogoč, je nekorekten, je nehuman, da ne bom kakih drugih izrazov uporabil. Vi si zaslužite odhod s tega delovnega mesta brez tega, kar ste storili, brez tega. S tem pa še veliko bolj. Mi bomo torej vašo razrešitev podprli. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Franc Jurša bo predstavil stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojujencev Slovenije.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Hvala za besedo, podpredsednik.

Jaz bom dejansko prebral stališče poslanke skupine, svojo razpravo pa bom imel takrat, ko je za to opredeljen tudi čas.

Predstavniki delavcev migrantov so 10. maja na Ustavno sodišče vložili ustavno pritožbo zoper odločitev predsednika Državnega zbora dr. Milana Brgleza, da ne določi roka za zbiranje podpisov za razpis referenduma o šestih nedavno sprejetih zakonih. Za teh šest zakonov so vložili še pobudo za oceno ustavnosti in predlog za začasno zadržanje njihovega izvajanja. Poleg teh presojo ustavnosti zahtevajo še za pred desetletjem sprejeti Zakon o referendumu in ljudski iniciativi. Poslanska skupina SDS je že teden dni prej vložila zahtevo za razrešitev predsednika Državnega zbora dr. Brgleza, ker je po njihovem mnenju svojo funkcijo zlorabil za doseganje protustavnih političnih ciljev. Dr. Brglez naj bi z zavrnitvijo pobud Sindikata delavcev migrantov za zbiranje podpisov za referendum o šestih zakonih

namerno kršil pooblastila, rušil temeljne ustavne ureditve in ljudstvu odrekel pravico do referendumu. Brglezova zavrnitev pobud je po novem totalitarni refleks iz preteklih časov, pod narekovaji, ki ni edini primer očitnega negiranja ustavnih določb in grobega kršenja človekovih pravic ter svoboščin, so poslanci SDS še zapisali v pobudi za razrešitev fašista, pod narekovaji, kot je dr. Brgleza ozmerjal javnosti znan predstavnik Odbora 2014.

Očitno so enakega mnenja tudi v Sindikatu delavcev migrantov, kajti njihova obrazložitev, zakaj se obračajo na Ustavno sodišče, je skoraj do pike enaka obrazložitvi SDS za razrešitev predsednika parlamenta. A kaj je dr. Brglez v resnici storil? Nič tako strašnega, kot mu očitajo. Nasprotno. Kot je tudi sam pojasnil, je preprečil očitno zlorabo pravice do referendumu, ki bi lahko popolnoma blokirala sprejemanje zakonov v Državnem zboru, kar bi res pomenilo rušenje ustavnih temeljev Republike Slovenije. S tem se strinja tudi velika večina ustavnih strokovnjakov, med njimi tudi tisti, ki so sicer naklonjeni desnici. Naj navedem mnenje strokovnjaka, ki mu je težko očitati politikantstvo, Matevža Krivica. Tako je zapisal: "Uporaba referendumske zavore proti čisto tretjim zakonom, ki nimajo nobene zveze z njihovimi problemi, samo zaradi nasprotovanja Vladi, kar lahko pomeni škodovanje tistim, katerih probleme tisti zakoni urejajo, s strani sindikata delavcev, ki delajo v Avstriji, je naravnost šolski primer zlorabe pravice, ki je dana za določen namen, ti pa jo uporabiš v očitnem nasprotju s tem namenom. In ta sindikat tega niti nič ni skrival, tako globoko so pri nas že vsi prepričani, da so v boju za svoje pravice dovoljena vsa sredstva, tudi protipravna. Dr. Brglez se je pri svoji odločitvi opiral tudi na sklep Ustavnega sodišča iz leta 2000, v katerem so zapisali, da pravni red ne dopušča uveljavljanja ali izvrševanja neke pravice v nasprotju z namenom, zaradi katerega jo pravni red vzpostavlja. V tem primeru gre namreč za zlorabo pravice, ki ne more uživati pravnega varstva. Zlorabe pravice do referendumu je treba preprečevati." Tako pravnik. Sindikat delavcev migrantov si je torej privoščil zlorabo. Navsezadnje so sami povedali, da njihov cilj niso referendumu, ampak Vlado prisiliti, da sprejme njihove sindikalne zahteve. Glavni je nižji davek le za njih in ne, kot bi pričakovali, enako za vse državljane Republike Slovenije. Privilegij nižjih davkov zahtevajo le zase, kar bi bilo krivično do vseh ostalih državljanov naše države. Če je kaj občutljivo vprašanje, je to pri davčnih zakonih zelo občutljiva zadeva za vsakega posameznika, ki živi v državi. Do tega pa mislijo priti z blokadami zakonov, ki s tem nimajo nobene zveze. Da gre za zlorabo, med drugim dokazuje tudi to, da presoje ustavnosti ne zahtevajo za njih očitno sporne davčne zakone, ampak za neke naključno izbrane zakone. V eni točki pa imajo predlagatelji razrešitve predsednika Državnega zboru prav. Drži namreč, da ni nikjer izrecno zapisano, da so

tovrstne in druge zlorabe prepovedane. Najbrž tudi zato, ker pri pisanju ustave in referendumskega zakona na to očitno nihče niti pomislil ni, da bi bil institut referendumu kdaj uporabljen za izsiljevanje, a se to tudi dogaja.

Vprašanje je torej, kako spremeniti Zakon o referendumu in ljudski iniciativi, da se to ne bi več dogajalo. Veliko bolj produktivno in navsezadnje pošteno do predsednika parlamenta, ki je nastavljal svoj hrbet, da bi preprečili očitne zlorabe, bi bilo, če bi vsi skupaj poiskali ustrezne spremembe zakona, kajti z morebitno razrešitvijo dr. Brgleza problem ne bi bil rešen. Nepopolnost zakona bi ostala in z njo tudi možnosti njegove zlorabe. Naj spomnim, ustavni zakon je Državnemu zboru naložil, da je treba referendumski zakon uskladiti z ustavo v letu dni. Čez nekaj dni bodo od sprejetja te ustavne spremembe minila že tri leta. Na aprilski redni seji Državnega zbora smo imeli na mizah z ustavo usklajen Zakon o referendumu in ljudski iniciativi. Povedati je treba, da so se spremembe in dopolnitve predloga zakona pripravljale dalj časa tako na strani strokovne in zainteresirane javnosti kot na strani politike, ki je imela dovolj časa za tehten premislek o nujnosti, smiselnosti sprememb, a žal v Državnem zboru nismo uspeli priti do soglasja z opozicijskimi poslanskimi skupinami. Kljub zavedanju da gre za zelo pomemben zakon, podpora poslank in poslancev po mnogih usklajevanjih opozicija z Ministrstvom za javno upravo ni našla skupnega jezika. V Poslanski skupini Demokratične stranke upokojujencev smo si želeli, da bi na tej točki le prišli do skupnih rešitev. Pričakovali smo predvsem od poslank in poslancev SDS, ki so bili tudi predlagatelji sprememb ustave, da bodo odgovorno odločali, glasovali in potrdili spremembo tega zakona. Pa niso. S strani SDS nismo dobili nekih tehtnih razlogov, zaradi katerih zakona ne bi podprli. Danes pa smo se znašli pred novo težavo – zlorabo referendumskih pobud, zato v poslanskih skupini DeSUS pričakujemo, da bodo tudi poslanke in poslanci SDS konstruktivno sodelovali pri noveliranju zakonodaje in da vsi skupaj naredimo nujne spremembe zakona. K temu nas ne nazadnje zavezuje ustavni zakon.

V Poslanski skupini DeSUS menimo, da je v prvi vrsti naša naloga končna uskladitev omenjenega zakona z ustavo in pri tem zapisati tudi kaj o možnih zlorabah, ne pa menjati predsednika parlamenta, ki je na to opozoril. O pravilnosti njegove odločitve pa naj odloča Ustavno sodišče. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Matjaž Han bo predstavil stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

MATJAŽ HAN (PS SD): Podpredsednik, spoštovani predsednik Državnega zbora, kolege in kolegi!

Danes smo priča že drugemu predlogu za razrešitev dr. Milana Brgleza z mesta predsednika Državnega zbora v tem mandatu. Če so si ti isti podpisniki s prvim predlogom zadali vlogo razlagalca predsednikov izjav, ki jih je ta podal v svojem intervjuju za časnik Mladina, so si tokrat nadeli politično masko razsodnika, interpretira zakonodaje in ustave Republike Slovenije, tistih, ki v imenu zakonitosti in predvsem pravne odgovornosti povedo, kaj je prav in kaj ni prav. Gre, spoštovani, za lastni politični marketing, pospremljen s svojevrstno politično agendo. Da ne bo nepotrebnih dilem oziroma dvomov, naj takoj na začetku povem, spoštovani kolegi in kolegice, da bomo Socialni demokrati z vsemi šestimi glasovi zavrnil predlog razrešitve. Prepričani smo, da sta tako razprava in odločanje o tem predlogu nepotrebni, predvsem pa v ničemer ne bosta prispevala h ključnemu, to pa je uspešni razrešitvi problematike obdavčitve delovnih migrantov. Pri obravnavanem predlogu razrešitve predlagatelju niso na poti nikakršne ovire, še manj pa dobronamerni premislek o dolgoročnih posledicah tovrstnega početja za vsebino vprašanj, vezanih na njihova ravnanja. Navsezadnje pa tudi tokrat, gospe in gospodje, ni zavor za teptanje lastne politične odgovornosti tudi v odnosu do funkcije predsednika Državnega zbora, do inštitucije. O tem so predlagatelji svoje mnenje povedali že ničkolikokrat ne samo s predlogi za razrešitve, s katerimi postrežejo iz zdaj že svojega stalnega repertoarja političnega marketinga, gre le še za eno dejanje več, ko se vsebina in procedura, danes tudi ustava jemlje za orodje svoje lastne samopromocije. Tokratni predlog za razrešitev predsednika Državnega zbora dr. Milana Brgleza je tako tudi tokrat vzet iz konteksta tiste vsebine, ki je privedla do nastale situacije, ko je predsednik dr. Brglez sprejel odločitev o nerazpisu roka za zbiranje podpisov za referendum. Sindikat delavcev migrantov je namreč vložil niz referendumskih pobud za zakone, ki z vsebino njihovega problema nimajo kaj veliko skupnega. Ali imajo ali nimajo pravice vlagati referendumске pobude, danes ni prvo vprašanje, ki nam ga je zastavil predlagatelj. Gre bolj za trditev, da so se predlagatelji s tem predlogom legitimirali kot tisti, ki so vpoklicani za presojo v imenu pravnega reda Republike Slovenije, edini oni in nihče drug. Vsi se verjetno strinjamo, da so delavci migranti z referendumskimi pobudami na neki način izrazili, če želite, svojo stisko ob vprašanju dvojne obdavčitve. Lahko seveda govorimo o zlorabi referendumске pravice. Lahko, spoštovani, razpravljamo o primernejših poteg za reševanje tega vprašanja, lahko podamo tudi svoje zakonodajne predloge, ni pa ta državni zbor laboratorij, v katerem bomo na tehnično postavljali posamezna ustavna določila in skozi svoj lastni strankarski kalejdoskop tehtali, merili in svoje ugotovitve prelagali po nameri, ki jo želimo doseči. In ravno to počne predlagatelj.

Ob odločitvi predsednika Državnega zbora glede referendumskim pobud smo Socialni demokrati jasno povedali, da je s tem predsednik Državnega zbora dr. Brglez nase prevzel veliko politično in pa tudi pravno odgovornost, vendar pa imata ti dve odgovornosti svoje zaporedje, sosledje. Po razlagi predloga je politična odgovornost pred pravno, to govorijo predlagatelji, kar nima nobenega smisla še manj pa neke logike. Politična odgovornost mora v tem primeru slediti pravni, vendar ne na pavšalnih ocenah predlagatelja. Tovrstne diskusije, spoštovani, pa ne morejo krepiti potrebne odgovornosti, ki jo imamo v prvi vrsti do ljudi. Bolj služijo zapolnjevanju kvot politično motiviranih diskreditacij. In ta predlog žal sodi v to kategorijo. Državni zbor pa se bo danes namesto vprašanja primarnega problema Sindikata delavcev migrantov, ki verjetno ne tiči v zakonu o izvajanju carinske zakonodaje EU, noveli zakona o pravnih taksah, varstvu kulturne dediščine, zopet ukvarjal sam s seboj. Predsednik Državnega zbora, dr. Milan Brglez, je kot že povedano, s svojo odločitvijo prevzel nase odgovornost, presoja o tej odgovornosti pa ni predmet predloga o razrešitvi, ki ga v Poslanski skupini Socialnih demokratov ne bomo podprli. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Matej T. Vatovec bo predstavil stališče Poslanske skupine Združena levica.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, podpredsednik.

V tem mandatu, kot smo že nekajkrat slišali danes, že drugič obravnavamo predlog za razrešitev predsednika Državnega zbora. Tokrat je razlog, zaradi katerega SDS zahteva njegovo razrešitev, njegovo odločitev, da ne bo razpisal roka za zbiranje podpisov za referendum. Osnovni povod za to, da danes obravnavamo ta predlog za razrešitev, pravzaprav ne tiči v predsedniku Državnega zbora. Ključni razlog, da je sploh prišlo do množičnega vlaganja pobud za razpis referenduma, posledično pa do odločitve predsednika, namreč tiči v Vladi. Če bi Vlada znala sodelovati zainteresirano in strokovno javnostjo in znala spoštovati vsaj minimume dialoga s civilno javnostjo, do odločitve predsednika najverjetneje sploh ne bi prišlo. Ne bi imeli te točke dnevnega reda in ne bi imeli vloženi šest pobud za razpis referenduma. Koalicija si je odprl dialog s civilno družbo za odpravo anomalij skozi vzajemno sodelovanje aktivnih državljanov zapisala celo kot temeljno izhodišče v koalicijski sporazum, a uresničevanje te zaveze ne Vladi in ne koaliciji v Državnem zboru očitno ne pomeni prav veliko. Ker Vlada in koalicija problematiki delavcev migrantov nista bili pripravljeni vsaj prisluhniti, smo danes tam, kjer smo. Po prošnjah, pozivih in zahtevah, ki so ostale preslišane, so se odločili za neko obliko stavke, pravzaprav za

državljanstvo nepokorščino, če želite. Res pa je, da sredstva za dosegajo svojega cilja niso izbrali najbolj premišljeno.

V Združeni levici smo sicer prepričani, da v primeru delavcev migrantov ne gre za diskriminacijo, vsekakor pa lahko rečemo, da so žrtve pomanjkljivega davčnega sistema. In v tem primeru je največ težav, zaradi instituta samoprijave. Če malce karikiram, je le-ta namenjena tistim zavezancem, ki se izogibajo plačilu davka, pa si na koncu premislijo, ker vedo, da jih bodo prej ali slej odkrili. Delavci migranti, vsaj po večini, ne spadajo v to skupino. So pa žrtve slabe zakonodaje. Rešitev za ta problem po našem mnenju obstaja. Če zavezanec izpolnjuje pogoje za olajšavo, mu je treba olajšavo priznati. Primerna kazen za zamudo so zamudne obresti ali globa, ne pa odvzem olajšav. Problem torej vsekakor je rešljiv, le Vlada bi morala vložiti malce več truda v to. A sodelovanje in posvetovanje z javnostjo tej Vladi preprosto nista prioriteta. Glede na število neupoštevanih pripomb stroke, glede na število predpisov, pri pripravi katerih je javnost popolnoma izključena, in glede na število slabih rešitev, ki jih je koalicija v tem mandatu sprejela, nas pravzaprav čudi, da ni bila vložena tudi kakšna vsebinska pobuda za referendum. Odnos Združene levice do referendumu pa je seveda jasen – referendum je eden izmed najpomembnejših institutov, je ključen pri izvrševanju neposredne demokracije. Po našem mnenju bi se lahko državljanke in državljane večkrat povprašalo za mnenje o ključnih rešitvah. Na žalost je pri nas tako, da se bomo, kot kažejo pretekli dogodki, na referendumu brez večjih težav in zapletov odločali zgolj še o tem, ali bomo neki manjšini podelili enake pravice, kot jih ima večina. Namesto da bi se Vlada in koalicija ukvarjali z iskanjem rešitev, ki bodo državljanke in državljane spodbujale k sodelovanju pri opravljanju javnih zadev, namesto da bi krepili demokratične institute in državljanke in državljane dejansko omogočili vpliv na ključne odločitve, gredo v zadnjih letih odločitve in rešitve v diametralno nasprotno smer. Nepremišljena, nepotrebna in povsem neprimerna sprememba 90. člena Ustave se je v praksi izkazala za še bolj škodljivo, kot se je to kazalo ob njenem sprejetju. Predlog zakona o referendumu in ljudski iniciativi, ki na srečo ni bil sprejet, bi to stanje celo še poslabšal. Ne Vladi in ne koaliciji torej dialog s civilno družbo nista blizu in se ga na nek način ves čas otepata. Za posvetovalni referendum o tajnih sporazumih, ki bo imel v primeru sprejetja izredno škodljive posledice, na primer, Vlada in koalicija niti slišati nočeta. A to je že drug problem.

V Združeni levici se strinjamo, da je šlo v primeru vloženih pobud za neke vrste zlorabo instituta referendumu. Strinjamo se, da je najverjetneje najboljša rešitev, da o tem odloči Ustavno sodišče. Nasprotujemo pa samemu načinu, ki se ga je predsednik poslužil. S tem ko je sam odločil, da preprosto ne bo določil roka

za zbiranje podpisov, je namreč ustvaril precedens, ki bi v prihodnje lahko vodil do hudih zlorab. Ne samo da gre za povsem samovoljno odločitev ene same osebe, gre tudi za postopanje, ki pobudnikom ne zagotavlja ustreznega pravnega varstva. In na to je večkrat opozoril tudi eden izmed tistih uglednih pravnikov, ki so se udeležili posveta. Odločitev, ki jo je sprejel predsednik Državnega zbora, bi tako moral sprejeti Državni zbor, kot je bilo vsakokrat do danes. Tudi v obeh odločbah Ustavnega sodišča, ki ju predsednik v obvestilu navaja, je šlo za akt Državnega zbora in ne njegovega predsednika. In v tem delu odločitve ne moremo podpirati. Prvič, ker torej ustvarja nevaren precedens, drugič, ker pobudnikom ne daje jasno določenega in ustaljenega pravnega varstva, in tretjič, ker so v takšnem primeru zakoni razglašeni še pred odločitvijo Ustavnega sodišča. Če bi Ustavno sodišče referendumu dopustilo, bi lahko zaradi tega prišlo do nepopravljivih posledic.

A kljub temu menimo, da je za razpravo o predlogu za razrešitev še prezgodaj, danes predloga zato ne bomo podprli. Po odločitvi Ustavnega sodišča pa bomo tako ali tako najverjetneje imeli priložnost ponovno odločati o tem.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Jožef Horvat bo predstavil stališče Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod podpredsednik. Spoštovane kolegice in kolegi, spoštovani PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ!

3. člen Ustave Republike Slovenije pravi, da v Sloveniji ima oblast ljudstvo, izvršuje jo na neposreden način – z referendumom ali na posreden način – z volitvami. V Poslanski skupini Nove Slovenije ocenjujemo, da predsednik Državnega zbora dr. Milan Brglez ni imel pravne podlage za zavrnitev referendumskih postopkov. Pobudniki referendumu, Sindikat delavcev migrantov, so pobudo za referendum vložili formalno pravilno. In to je nesporno dejstvo. Ali je ravnal prav ali ne, pa naj dokončno odloči sodišče, Ustavno sodišče. V Novi Sloveniji namreč menimo, da politika v tem primeru ne more soditi, ali je predsednik Državnega zbora ravnal v skladu z zakonodajo ali Ustavo Republike Slovenije, saj je za to pristojno sodišče. Tudi predsednik Državnega zbora ne more soditi o tem, ali je šlo v primeru pobude referendumskih pobud za zlorabo pravice. Če Ustavno sodišče ne bo potrdilo odločitev predsednika Državnega zbora dr. Milana Brgleza, pa bo ta moral prevzeti vso odgovornost. Kako se prevzame odgovornost? V Novi Sloveniji pričakujemo, da bo predsednik Državnega zbora v tem primeru sam nepreklicno odstopil s funkcije. Prevzem odgovornosti namreč ni čakanje na glasovanje, prevzem

odgovornosti namreč po naši oceni ni čakanje na 46 glasov, ampak nepreklicni odstop s funkcije. Ne pozabite, da so tudi nekateri koalicijski poslanci v prvem odzivu dejali, da boste, gospod predsednik Državnega zbora, imeli velike težave, če sodišče ne bo sledilo vaši odločitvi.

V Novi Sloveniji se strinjamo, da nihče nima pravice pravico zlorabljeni. Da je šlo v primeru referendumskih pobud Sindikata delavcev migrantov za zlorabo pravice, je odločil poslanec dr. Milan Brglez. Inštitut referendum je tako pomemben institut, da en poslanec o tem preprosto ne more odločiti. Če je šlo za zlorabo pravice, pa naj odloči Ustavno sodišče. Zakaj je prišlo do ocene, da je šlo za zlorabo pravice? Zaradi nerodnih izjav posameznikov članov Sindikata delavcev migrantov? Zakoni so pisani za vse, oblast v državi ima ljudstvo. Kaj pa če bi ta sindikat imel dober piar in dobre, tako kot predsednik Državnega zbora, pravne strokovnjake, in bi šli pripravljeni na tiskovno konferenco, z boljšo retoriko, z več pravnega jezika utemeljili referendumsko pobudo – kaj pa potem? Ali bi potem rekli: "Ja, saj imajo prav. Ne gre za zlorabo pravice." Ali je radio Študent tudi zlorabil pravico, ko je vložil pobudo za referendum o Zakonu o obrambi, ki ga je podprla tudi Nova Slovenija in smo zaznali, da nam časovno gre za nohte in smo se bali, da bo uveljavitev zakona zamaknjena v prihodnost? Kaj pa takrat? Ali takrat ni šlo za zlorabo pravice? Dejstvo pa je, če pogledamo vzroke, zakaj je sploh do tega zapleta prišlo, moramo ugotoviti, da Vlada ves ta mandat praktično ni imela časa, da bi sprejela na pogovor Civilno iniciativo Apače, ki jo je takrat še vodil gospod Dušan Cvetko, ki se je zdaj preoblikovala v Sindikat delavcev migrantov Slovenije. Če bi bilo v Državnem zboru več politične volje in tudi v Vladi, v koaliciji, in če bi bile sprejete rešitve Nove Slovenije, ki smo jih že večkrat predlagali, tovrstnih problemov ne bi bilo. Naj spomnim. Rešitve Nove Slovenije so bile naslednje. Že leta 2012 ob noveli Zakona o referendumu in ljudski iniciativi smo predlagali, da bi zapisali zahtevo, da tisti, ki daje pobudo za referendum mora zbrati, najprej smo zapisali 10 tisoč overjenih podpisov, in da bi potem, ko bi predsednik Državnega zbora razpisal rok, zbrali še 30 tisoč podpisov. Takrat seveda nismo dobili podpore s strani takratne opozicije, njihove glasove pa smo potrebovali za dvotretjinsko večino v Državnem zboru. Morda je 10 tisoč previsoka številka, morda bi bila optimalna in najbolj logična številka 5 tisoč. Zakaj 5 tisoč? Zato ker če državljani želijo vložiti zakon v državnozbornsko proceduro, morajo zbrati 5 tisoč overjenih podpisov. In če želijo nek zakon z referendumsko pobudo tudi ovreči, naj potem tudi zberejo 5 tisoč overjenih podpisov. To je ena od rešitev. Druga rešitev pa je ta, da v Zakonu o dohodnini povečamo splošno olajšavo na 7 tisoč evrov, to smo pravkar v Novi Sloveniji naredili. S tem bi izboljšali katastrofalno

razmerje med bruto in neto plačo, ki je v Sloveniji ena najslabših v Evropski uniji. Na drugi strani pa bi zgolj kot stranski produkt te rešitve rešili tudi delavce migrante, ki delajo v Avstriji in imajo za slovenske razmere razmeroma visok neobdavčen letni prihodek. Danes smo tukaj tudi za to govornico slišali napačno terminologijo, da gre za dvojno obdavčevanje. Ne gre za dvojno obdavčevanje. In mi v Novi Sloveniji trdimo, da vsak državljan, vsak rezident mora davke plačati. Imamo Evropsko unijo, imamo monetarno unijo, imamo ekonomsko unijo, imeli bomo energetska unijo. Davčne unije najbrž ne bomo imeli nikoli. In na nek način bi morali prisluhniti tem blizu 20 tisočim našim državljanom, ki delajo v Avstriji, kjer je zelo ugodno davčno okolje.

Na tem mestu bi rad povedal tudi naslednje, ker se širijo neresnice in je velikokrat tudi Nova Slovenija, ja, tako kot SDS, prikladna, da se na nas pokaže s prstom, hej, vi ste krivi. In celo pokojnemu ministru dr. Andreju Bajuku nekateri, tudi mediji, ne dajo miru. Gledal sem in poslušal, da je prav naša koalicija in finančni minister dr. Andrej Bajuk uvedel davek na tako imenovani svetovni prihodek. Gospe in gospodje, resnica je drugačna. Morda boli, nočem nikogar prizadeti. 14. maja 2004, ko smo bili 14 dni člani EU, je dr. Janez Drnovšek podpisal, razglasil Zakon o dohodnini, Uradni list številka 54, 20. Maj 2014.. Ta zakon je sprejela koalicija Toneta Ropa, predsednik Vlade je bil Tone Rop in finančni minister je bil, ne boste verjeli, dr. Dušan Mramor. V 5. členu, ki govori o obsegu davčne obveznosti, piše: "Rezident in rezidentka je zavezan za plačilo dohodnine od vseh dohodkov, ki imajo vir v Republiki Sloveniji, in od vseh dohodkov, ki imajo vir izven Slovenije, torej tako imenovani svetovni prihodek." Gre samo za to, da se vsi seznanimo z resnico. Danes si mi v Novi Sloveniji postavljamo tudi vprašanje, kakšno je pravno varstvo pobudnikov. V redu, da so znani pravniki podprli odločitev dr. Milana Brgleza, potem tudi seveda razglas teh zakonov. Za razglas so podprli tudi predsednika republike. Ampak še tako znana pravniška imena, ki jih osebno cenim, pa niso sodišče. Jaz razumem, da Ustavno sodišče ne bo pustilo na svoj vrtilček politikov ali kogarkoli drugega, ampak bo odločilo samo. In hvala bogu, da odločilo. Kar bo odločilo, bomo mi v Novi Sloveniji spoštovali.

Naj zaključim. Mi poslanci Nove Slovenije se bomo tokratnega glasovanja vzdržali. Pa ne zato, ker bi v Novi Sloveniji podpirali predsednika Državnega zbora dr. Milana Brgleza pri njegovi odločitvi o prepovedi referendumu, ampak ker verjamemo, da je sodišče v tem primeru tista institucija, ki mora presoditi, ali je bilo njegovo ravnanje pravilno ali ne. Če ni bilo pravilno, potem mora naš poslanski kolega, predsednik Državnega zbora dr. Milan Brglez prevzeti odgovornost. Kaj to pomeni? To pomeni nepreklicno odstopiti. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Bojan Dobovšek bo predstavil stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev.

DR. BOJAN DOBOVŠEK (PS NP): Spoštovani vsi, ki spremljate to sejo.

Začel bom z navedbo, Andrew Carnegie pravi, da velik človek pokaže svojo veličino na način, kako postopa z malimi ljudmi. Temu smo priča v naši družbi. Tovrstno obnašanje se je začelo že pred časom. En del tega smo imeli tudi včeraj. Predsednik Državnega zbora bi lahko ravnal v obravnavani tematiki,

ki jo obravnavamo danes, tudi drugače. Lahko bi opravil test sorazmernosti. Pretehtati bi moral, kakšen je njegov poseg v te človekove pravice in kakšno škodo bo s tem posegom preprečil. Kaj je hujše? Ni pojasnil, zakaj je bil takšen poseg tako nujen, da je s tem ogrozil človekove pravice. Izgovori, da bo povzročil večje stroške, ne vzdržijo. Gre za to, da smo priča razpravam o omenjeni tematiki. Lahko vidimo širšo tematiko, kar je tudi prav. Če pogledamo samo pravni vidik, imamo več pravnih strokovnjakov, ne samo ustavne pravnike. Upravne pravnike, ki so povedali drugače, kazenske pravnike in tudi druge; vendar tudi ustavni pravniki so opozorili, da obstajajo nevarnosti tovrstne odločitve. Še širši je politološki pogled. Tudi danes je bil omenjen. Gre za to, da politologi izpostavljajo načelo neposredne demokracije. Moralo bi se oceniti, kaj so storili ljudje in kaj je storil predsednik Državnega zbora. Ljudje so samo izrabili zakonsko pravico, ki jim je še ostala, kajti vlada in vse druge institucije jih niso poslušale. Zato so izrabili tisto, kar jim zakon dovoljuje. Predsednik Državnega zbora je uporabil odgovor, ki pa ni ravno v skladu s takšno zakonodajo. Politološko gledano, imamo povsem nasprotujoča stališča; seveda nekateri podpirajo, vendar se večina zavzema za načelo neposredne demokracije.

Še širši pa so filozofski pogledi. Tukaj pa naletimo na celo vrsto pregovorov o kršitvi človekovih pravic, o kršitvi zakonodaje in vsega. Najljubši mi je pregovor Paula Valeryja, ki pravi, da oblast brez zlorabe izgubi svoj čar. In ravno to je problem naših družb. Vzeli smo model upravljanja družbe, ki je nenavaden. Lahko bi uporabili zakonodajni model, zakonodajno-regulatorni model, ki omogoča delovanje države preko tega, da država zagotavlja regulativo in nadzorne mehanizme; ki jih pa pri nas žal ni. Drug je razvojni model, da država poskrbi za razvoj gospodarstva. Tak primer je primer v Aziji, ko država poskrbi za gospodarstvo. Vlada je izumila nov model, jaz mu pravim kongregacijski model, ki ima podporo v teoriji na Nizozemskem. Gre za to, da tak model temelji na razlagah prava in držanju ljudi v nevednosti. Ključna elementa sta kreativno razlaganje zakonodaje in prepuščanje odločanja ustavnemu sodišču. Za takšen model so značilne negativne neformalne

institucije, korupcija v najširšem smislu, klientelizem, elitni dogovori in vladanje skozi strah. Takšen model potrebuje tudi ustrezno pravno državo. Če pogledamo, kakšni modeli pravne države obstajajo, vidimo, da imamo nemški model – model Rechtsstaat, katerega ideja je, da s pravom omejimo samovoljo suverena. Drug model je model Rule of law, značilen za angloameriške države, ter model, ki se je razširil v Združenih državah Amerike – konstitucionalizem, ki daje veliko odgovornost ustavnemu sodišču in povsem poudarja pravni vidik.

V Poslanski skupini nepovezanih poslancev smo večkrat opozorili, da je današnji model nedopusten, ko ima ena stranka zakonodajno vejo oblasti, izvršno vejo oblasti in tudi dva najbolj pomembna državotvorna ministrstva. Tukaj lahko prihaja do zlorab in takšnim zlorabam smo priča vseskozi. Iz vsega navedenega lahko zaključim, da potrebujemo drugačen model pravne države, ki bo omejil samovoljo suverena in ne bo dopuščal dosedanjega modela, ki deluje po načelu – država, to sem jaz. In zato moram opozoriti, da mi vsi nismo mali ljudje. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Simona Kustec Lipicer bo predstavila stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra. Izvolite.

DR. SIMONA KUSTEC LIPICER: Hvala lepa, podpredsednik. Spoštovani kolegice in kolegi!

Današnja razprava v okviru 27. točke 19. redne seje nam bo vsem skupaj nastavila ogledalo. To smo že slišali danes, ogledalo naše državniške drže, pa tudi zrelosti demokracije na Slovenskem. Rdeča nit razprave bo, vsaj želeli bi si glede na vsebino sklica s strani predlagatelja, govorila o različnih oblikah sodelovanja državljanov, družbenih skupin in političnih institucij pri demokratičnem sooblikovanju delovanja oblasti. Govoriti bi morala o tem, da so v zrelih demokracijah volitve in referendum odraz najvišje ljudske volje, ki so dani v roke širokim, med seboj po interesih in pogledih raznolikim skupinam, ki jih pa vse vodi isti cilj – da namesto institucij zakonodajne in tudi izvršilne veje oblasti s svojimi glasovi neposredno prevzamejo odgovornost za nadaljnje delovanje celotnega ustroja države. To je namen referenduma. V demokracijah je nekaj najbolj običajnega in tudi pričakovanega, da se zelo veliko posameznikov in skupin v družbi z delom vsakokratne oblasti ne strinja oziroma da ga želijo oblikovati po svoji podobi, svojih interesih in željah. Za te namene je tudi legitimno in predvideno, da se različne interesne skupine, politične stranke in tudi posamezniki, če se z delom vladajoče oblasti ne strinjajo, odločijo za uporabo drugih demokratičnih poti nagovarjanja oblasti. Med tistimi, ki jih

tradicionalno zapažamo v slovenskem političnem prostoru, so na primer sodelovanje za pogajalsko mizo, opozarjanje preko medijev, odprta pisma vladi, poslanskim skupinam, organiziranje številnih družabnih srečanj, shodov, protestov na javnih prostorih in podobno. V zrelih demokracijah so takšni in njim podobni primeri sodelovanja ljudstva z oblastjo v času po volitvah nekaj najbolj legitimnega ter politično in tudi pravno sprejemljivega. Na takšen način državljani v demokracijah sebi in tudi oblasti dajejo priložnost, da se začnejo procesi reševanja odprtih vprašanj in iskanja kompromisov na način, ki zaradi njihove stiske, torej stiske omenjenih skupin, ne bo ohromil nemotenega delovanja države kot celote.

Zrele demokracije šele v primeru nezadostnega odziva oblasti predvidevajo, da takšne skupine, ki se jim sredi poti pridružijo tudi večje množice drugih somišljenikov, upravičeno in odgovorno lahko svoje pritiske na delo države intenzivirajo z mehanizmi neposrednega sodelovanja pri delu oblasti, ki jih predstavljajo bodisi zahteve za referendum bodisi volitve. V primeru reševanja problema čezmejnih delavcev migrantov je demokratični proces sodelovanja v času aktualnega mandata pred dobrim letom in pol stekel po začetno opisanih poteh. Proces je potekal sicer počasi, a se je končno po celem desetletju neresevanja premaknil z mrtve točke naproti kompromisu, ki bi bil sprejemljiv tako za delavce migrante kot tudi za državo. Vse do trenutka pred nekaj tedni, ko se je del skupine Sindikata delavcev migrantov odločil zapustiti pogajalsko mizo in s takojšnjo uporabo instituta referendum po desni strani prehiteti vse druge, z njihove strani sicer še neizkoriščene mehanizme sodelovanja v demokratičnih procesih. S potezo torej, za katero verjamemo, da jo pisci naše ustave in temeljnih zakonov niso eksplicitno uredili preprosto zato, ker si niso mogli niti zamisliti, da jo je možno v demokracijah na takšen način prikrojiti za uveljavljanje lastnih interesov. Podobno, kot smo to na nekem drugem primeru tudi videli in doživeli pred nedavnim.

Kaj nam vsem državljanom Republike Slovenije s svojimi zadnjimi odločitvami o demokraciji v naši državi sporoča en manjši del skupine čezmejnih delavcev migrantov iz Apač?! Tisti del, ki od leta 2006 dalje svoji državi, od katere sicer uživa enake socialne pravice kot ostali državljani, plačuje nižje davke iz dela kot ostali državljani. Tisti del, ki se je sredi dialoga z vlado in posredno tudi poslanskimi skupinami koalicije odločil zapustiti pogajalsko mizo in za uveljavitev svojih interesov aktivirati kar direktno najvišji institut neposredne volje državljanov. Se lahko s takšno odločitvijo in odnosom do države ter vseh ostalih državljanov Republike Slovenije poistoveti večina nas in vas? Je res to edina možna podoba, ki jo zmore naša 25 let stara demokracija? V Poslanski skupini Stranke modernega centra smo prepričani, da ne.

Verjamemo, da naj se nezadovoljna skupina delavcev migrantov vrne za pogajalsko mizo z vlado, saj referendumski poskusi onemogočanja delovanja celotne države za uveljavljanje njihovih lastnih interesov niso odraz odgovornega odnosa do lastne države in do njene demokracije. Enako kot tudi ne verjamemo, da je za demokracijo primerno očitno kooptiranje s političnimi strankami, ki problema niso uspele razrešiti že pred desetletjem; danes pa ga namesto za pomoč pri reševanju uporabljajo sebi v prid, ker želijo po desni, ponovno, prehiteti na volitvah sicer demokratično izraženo voljo ljudstva. Enako kot tudi nimamo nikakršnega razumevanja do nespoštovanja enega temeljnih političnih institutov v Republiki Sloveniji, to je predsednika Državnega zbora, ki je v tem primeru pospremljen tudi s težkimi in nesprejemljivimi političnimi diskreditacijami.

Čeprav je bila institutu referendumu v preteklosti, ne le v aktualnem primeru, že storjena velika politična škoda, si danes preprosto ne smemo dovoliti, da bi jo z nepremišljeno politično razpravo še poglobili. Še posebej ne, ker smo prav s plebiscitarnim referendumom 23. decembra 1990 izglasovali pot do samostojne demokratične države. Zato verjamemo, da referendum vsak zavedni državljan in državnik tudi zaradi njegove zgodovinske vrednosti za našo državo upravičeno pojmuje kot svetinjo demokracijo in si ga ne bo drznil zlorabiti v boju za svoje lastne partikularne interese. Iz vsega navedenega za konec stališča v Poslanski skupini Stranke modernega centra zgolj še enkrat sporočamo, da podpiramo politično pretehtano in pogumno odločitev predsednika Državnega zbora, da zaščiti institut referendumu pred poskusi zlorabe; zato predloga za njegovo razrešitev nikakor ne bomo podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Sledi razprava poslank in poslancev.

Besedo dajem dr. Milanu Brglezu, nato pa mag. Branku Grimsu.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Predlagatelj ima prednost!

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Gospod Branko Grims, v Poslovníku neposredno nikjer ne piše določen vrstni red, ampak ocenjujem, da bi bilo korektno, da predsednik konča. Mag. Branko Grims, izvolite.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Hvala.

Korektno je spoštovati Poslovník, toliko ravno o temi, o kateri govorimo danes.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Poslovník tega ne določa.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Nekaj stvari v uvodu je bilo takšnih, da zahtevajo pojasnila, preden nadaljujemo z razpravo, da ne izgubljam časa.

Prvo, kar je, danes govorimo o tem, da je nekdo storil nekaj, za kar ni imel nobene zakonske osnove. Kaj pomeni načelo zakonitosti, si lahko preberete v sedmem poglavju Ustave Republike Slovenije, konkretno v 153. členu, zadnji odstavek, citiram: "Posamični akti in dejanja državnih organov, organov lokalnih skupnosti in nosilcev javnih pooblastil morajo temeljiti na zakonu ali na zakonitem predpisu." Gospod predsednik Državnega zbora bo lahko v nadaljevanju pojasnil in citiral, na katerem zakonu ali zakonitem predpisu je temeljilo njegovo dejanje; to bi resnično rad slišal. Sedaj pa še nekaj drugih stvari. Povedano je bilo s strani gospoda Brgleza, citiram po spominu: "Fašizmu in nacionalnemu socializmu, ali nekaj takega, bom vedno rekel ne." Ja, gospod Brglez, to se strinjam in z vami imamo že ves čas ta problem. Ko boste toliko demokrata, da boste rekli, da boste fašizmu, nacionalnemu socializmu in internacionalnemu socializmu rekli vedno ne, takrat boste pa demokrat. In takrat boste najbrž tudi razumeli, da zaščitite demokracije ne izvajamo s tem, da ubiramo bližnjice brez zakonite podlage v nasprotju z zakoni; ampak da ščitimo demokracijo z doslednim spoštovanjem predpisov in procedure; torej z doslednim spoštovanjem poslovnik in zakonov. Ves čas se napleta o tem, da je bil cilj plemenit, da ste hotel zaščititi zakonodajni postopek. Na to mino padejo skoraj vsi, samo če ste to želeli, potem bi bili dolžni spoštovati skladno z zakonom.

Kaj pravi Zakon o referendumu in o ljudski iniciativi v 21. členu? Če Državni zbor meni, da bi z odložitvijo uveljavitve zakona ali zaradi zavrnitve zakona lahko nastale protiustavne posledice, lahko zahteva, da o tem odloči Ustavno sodišče. In še nekatere druge istoimenske ali pa pomenske rešitve imajo v tem zakonu. Kaj to v praksi pomeni? Točno za to je šlo, za oceno, da bi z odložitvijo uveljavitve lahko nastale protiustavne posledice in da gre v tem primeru za zlorabo, kot ste to interpretirali. Ne govoriti o cilju, govorite o tem, kaj se je zgodilo. Vi ste ubrali bližnjico, za katero veste, da nimate ne zakonite podlage ne podlage v nobenem zakonitem predpisu. Torej ste eklatantno, zavestno, očitno kršili 153. člen Ustave Republike Slovenije. Ustavo pa je treba gledati kot celoto. Obenem ste posegli v človekove pravice, v temeljne pravice, ki jih daje ustava vsem državljanom in državljanom, vsem, ki so želeli sodelovati pri zbiranju podpisov, vsem, ki so dali svoj podpis v dobri veri, in vsem tistim, ki so se zanašali, da je to pač formalno vloženo in da bodo lahko sami zbirali podpise; neodvisno od interesa ali neinteresa tistih, ki so po osnovi šli. To sploh ni pomembno v tem primeru, to sploh ni

relevantno. To je načelo zaupanja v pravo, v pravni postopek; zato je demokracija tako pomembna. Tukaj se očitno tega sploh noče razumeti. Najbolj tragikomično je pa ves čas govorjenje o odgovornosti.

A bejž no! V tem državnem zboru, točno iz tega mesta sem kazal dve ustavni odločbi slovenskega Ustavnega sodišča in tri odločbe Evropskega sodišča za človekove pravice, ko se je šlo v očitno protiustavno razrešitev oziroma jemanje mandata gospodu Janezi Janši. Sem vas prosil, da tega ne delate. Sem vas opozarjal, da tudi če bi si vam še tako želeli na Ustavnem sodišču morda politično prisluhniti, ne bodo mogli, ker so imeli že precedenčen primer, ne samo svoj, celo dva; ampak so imeli tudi precedenčne primere Evropskega sodišča za človekove pravice. Takrat ste vehementno izjavili toliko o odgovornosti, citiram po spominu gospoda Brgleza: "Če se pa izkaže, da je to protiustavno, prevzel bom odgovornost." Bejž no! In ko se je izkazalo točno to, kar sem povedal, da je to totalno protiustavno, in to z glasovanjem na Ustavnem sodišču devet : nula, soglasni sklep je bil, kršili ste ustavo, posegli ste v človekove pravice, kam je izginila vaša odgovornost?! Takrat, pa spet citiram po spominu: "Moj mandat temelji na 52 glasovih, ki jih imam v Državnem zboru." Po domače rečeno – baš me briga za ustavo in odgovornost. Toliko o vaši odgovornosti, dr. Brglez. In že samo tisto dejanje je bilo več kot dovolj za to, da bi vas vsaka normalna, odgovorna koalicija, ki spoštuje načelo odgovornosti, takoj razrešila s tega mesta, ker ste ga nedostojni.

Da ne govorim o tem, kar se dogaja sedaj. Sedaj se pa ves čas spreminja in preliva tole razpravo. Najprej ste si privoščili grob napad na predlagatelja in jih obtoževali kar nekaj povprek, kaj vse da zlorablajo, kot da je to predmet današnje seje. Če imate kakšne pripombe, se lahko o tem pogovorimo, ampak prostor za to je Kolegij predsednika Državnega zbora, verjetno. Lahko se tudi kje drugje, ampak vsekakor pa to ni predmet današnje razprave. To je samo tisto, napad je najboljša obramba, ko nimam več argumentov, pa postanem agresiven, upam na naklonjenost medijev, da bodo samo to objavili, argumente bodo pa izpustili, ker jih nimate. In to veste. Kajti še enkrat povem in to je ključno za današnjo razpravo, če bi spoštovali načelo zakonitosti, bi glede na 153. člen Ustave morali za svoje dejanje imeti točno določen predpis, to se pravi zakon ali zakoniti predpis, kajti Ustava tukaj ne dopušča nobene druge interpretacije. "Posamični akti in dejanja državnih organov, organov lokalnih skupnosti in nosilcev javnih pooblastil morajo temeljiti na zakonu ali na zakonitem predpisu." Sedaj pa ga citirajte, prosim, povejte, kateri predpis v tej državi vam daje pravico, da vsebinsko odločate o namenih tistih, ki so predlagatelji; in na tej osnovi odločite o tem, da ne razpišete referenduma. Ravno nasprotno, trdim, da je tukaj Zakon o referendumu in o ljudski iniciativi več kot jasen,

da ste to dolžni storiti, saj pravi, če so izpolnjeni zakonski pogoji; v tem primeru so bili formalni zakonski pogoji, bilo je zadostno število predpisov, bilo je vprašanje, bilo je obrazloženo vse skupaj, to ste tudi sami celo zapisali v svojem lastnem dopisu; in takrat ste vi dolžni razpisati te stvari.

Če je pa karkoli narobe, če ste to dejansko pomislili, bi pa morali spoštovati 21. člen zakona, ki pravi, da lahko Državni zbor sklene in ne razpiše. In v tem primeru bi oni ... učinkovito pravno sredstvo, tako pa jim je bila ta pravica odvzeta z vašo samovoljo. In o samovolji govorim. Po bližnjici, ki ste jo lahko ubrali z ne vem kakšnimi nameni, so popolnoma irelevantni; ampak za to nimate nobene zakonske osnove, kar ste naredili. Če ste mislili, da je kaj narobe, bi prišli v Državni zbor, predlagali sklep, da o vseh teh stvareh Državni zbor sklene, da se ne razpiše referendum. In nihče ne bi mogel kakorkoli imeti pripomb k formalni proceduri. Sedaj pa je bila procedura kršena. Očitno in neizpodbojno, kajti tega dejanja opravičevati z najboljšimi nameni, oprostite, ne gre. Potem bo vsak nosilec javnih pooblastil, vsak organ v tej državi lahko delal, kar bo hotel, vse z najboljšimi nameni. Temu se pa ne reče več demokracija, ampak totalitarizem, to je politološko dokazano, gospod Brglez. Kot politolog to tudi sami dobro veste, zato prosim, ne igrati danes tukaj užaljenost ali karkoli drugega; ampak raje odgovorite na pravne argumente. Kje je vaša pravna osnova? Citirajte predpis, zakon ali zakoniti predpis, točno člen in citat, prosim.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima dr. Milan Brglez, pripravi naj se gospod Jani Möderndorfer.

Izvolite dr. Brglez.

DR. MILAN BRGLEZ (PS SMC): Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik.

Najprej bom nadaljeval tam, kjer sem končal, ker sem to, kar sem si zapisal, namenoma tako zapisal. Vsaka beseda je tehtana in tako tudi ostane. Dejstvo je, da sem že povedal, da gre za politično razpravo, da gre za politično razpravo o razrešitvi s poizkusom uporabe prava, da bi dosegli nek drug namen pred institutom, ki za to ni pooblaščen, da bi razlagal, oziroma ni pooblaščen, da bi razsojal – tako je pravilno – da bi razsojal v takšnem primeru. Tisti edini, ki je v takšnih primerih pooblaščen, je vsekakor Ustavno sodišče. Upam tudi, da bo postavilo tiste kriterije, ki so potrebni, tudi po takšni prvi odločitvi, še zlasti po takšni prvi odločitvi; ker ta odločitev je temeljila na najbolj čistem primeru zlorabe pravice, kar ga je možno najti – objektivna dejstva, ne subjektivna dejstva. V primeru subjektivnih dejstev mora biti vedno presoja v korist tistega, ki je predlagatelj. Tega sem se držal in tega se mislim držati še naprej. Ampak tu je šlo za objektivna dejstva in na ta je bilo treba reagirati. V nasprotnem

primeru bi namreč Državni zbor ne mogel sprejeti nobenega zakona, če ne bi počakal minimalno 49 dni, nobenega zakona. Vsi po vrsti so blokirani in namen je jasno izražen, da bodo tudi nadaljevali s tem. Ni druge, kot da se to naredi, in ni druge, kot da o tem presodi na koncu tudi Ustavno sodišče. Ustavno sodišče ima vedno to pooblastilo.

Zdaj pa nadaljevanje mojega odgovora. Ustavil sem se pri 153. členu oziroma tem členu Ustave, ki je naveden, ki pravi: "Pri tem pa kršilo 153. člen ustave, ki določa, da morajo biti dejanja državnih organov samo takšna, ki temeljijo na zakonu ali zakonitem predpisu." Moj odgovor je bil v prvem delu že jasno povedan, da nisem posegel v nobeno pravico 40 tisoč volivcev, ker teh podpisov ni, to je dejstvo. Drugič, tu sprašujem, ali ste sploh prebrali naslov poglavja Ustave, ki govori in vključuje 153. člen? Naslov poglavja se glasi Ustavnost in zakonitost. Sklicujem se na ustavnost. Spet nekaj, kar vam ni blizu. Omenil sem, da je to vsekakor v nasprotju s tistim, kakšen pomen je vaš idejni oče dal, in to je dr. Ivan Pučnik, na pomen ustave in njeno sprejetje. To je bila ključna konstitutivna zadeva, s katero se je dejansko ta država oblikovala. Brez ustave nas preprosto ni. Torej pravim, da bi morala biti v naši državi ključna ustava in bi jo morali brati ter spoštovati vsi; in to v duhu in ne črkobralsko. Vam, predlagatelju torej, je ljubši črkobralski pristop, vsaj v tem mojem primeru, ker vam je očitno duha naše ustave težko razumeti, ali pa je to mogoče samo tokrat. Na spletnem primeru boste črkobralsko brali ali pa boste razlagali ustavo po duhu, kakorkoli pač paše politični naravi argumentacije. Mislim, da je treba tu imeti pravo mero, upoštevati eno in drugo ter da ni možno drugače. Tudi tehtanje bi bilo prisotno pri mojem odločanju, hudo tehtanje vseh argumentov – pravnih, politoloških, filozofskih. Vse to, kar je bilo danes omenjeno, vsekakor ni nekaj, kar bi bilo kar tako. Na eni strani imamo 49 dni, kot sem rekel, minimalnega zamika zakonodajnega postopka do takrat, ko se zakon lahko objavi, kaj šele uveljavi, to je ena reč. In na drugi strani pravica, da zlorabim pravico. V tem premisleku je bilo jasno, na katero stran sem se postavil, jasno je bilo, da sem se postavil na stran spoštovanja te ureditve, ki jo imamo v tej državi, in to je parlamentarna demokracija, ki referendum predvideva za to, vsaj tako je sedaj, da se zavrnejo zakoni, ki so bili skozi zakonodajo izpeljani. Ne pa, da se zaustavijo, kar tako, brez ustreznega pravnega interesa. Potem sledi še en ocvirek, tista najhujša obtožba, citiram: "Iz navedenega sledi, da ima ravnanje predsednika Državnega zbora Republike Slovenije dr. Milana Brgleza jasne protipravne elemente na vseh normativnih ravneh, ki ga zavezujejo in mu določajo pooblastila – ustavnem, zakonskem in poslovniskem. Posledica ravnanja pa je odrekanje ustavne pravice volivkam in volivcem do referendumu oziroma da se o njegovih izvedbi

izrečejo s 40 tisoč podpisi. Posledično to pomeni neposredno izničenje ustavnega temelja Republike Slovenije, da ima oblast ljudstvo, ki jo lahko izvršuje neposredno na referendumu." Moj odgovor – spet berete po esdeesovsko, površno. Razumem, da niste pravniki, tudi sam imam samo nekaj pravniškega znanja. Nikjer v 3. členu Ustave ne piše, da ima v Sloveniji oblast ljudstvo, ki jo lahko izvršuje neposredno na referendumu. Prav tako za besedico "neposredno" pride tisto bistveno, vi pa v tej trditvi to spet namenoma izpuščate, čeprav gre za enakovreden del istega stavka. In ta del utemeljuje, zakaj smo tukaj in v tem državnem zboru, kjer se pogovarjamo o teh stvareh. Brez tega dela nas ne bi bilo v državnem zboru in to je zapisano v naši Ustavi. Gre za 3. člen, drugi odstavek, ta se v celoti glasi in celoten je pomemben: "V Sloveniji ima oblast ljudstvo. Državljanke in državljani jo izvršujejo neposredno in z volitvami, po načelu delitve oblasti na zakonodajno, izvršilno in sodno." Tukaj edina izpeljava, ki jo vi izpeljujete iz neposredne demokracije, je referendum. Ni edina mogoča izpeljava in ni edina izpeljava, ki je predvidena. Če je, če jo najdete, referendum neposredno tukaj, potem ne vem. Poznam Grimmove pravljice.

Potem pride še hujša obtožba. Trdite zopet: "Pri tem dejanju dr. Milana Brgleza smo ponovno priča totalitarnemu refleksu iz preteklih časov, ko se je ideološke in politične cilje dosegalo po ad hoc samodefiniranem naravnem pravu, če se jih ni dalo doseči po pozitivnem pravu. Vse kaže, da na primer odvzema mandata poslancu Janezu Janši ni bil le osamljen primer očitnega kršenja človekovih pravic, kot je ugotovilo tudi Ustavno sodišče Republike Slovenije; temveč namerno neustavno vodenje postopka, ki je sledilo k temu cilju, ter uvertura v serijo odločitev in dejanj, ki negirajo ustavne določbe in človekove pravice ter svoboščine za doseganje političnih ciljev." Moj odgovor – govorite o totalitarnem refleksu iz preteklih časov. Ker je bilo mnogo vaših članov v prejšnjem režimu na pomembnih funkcijah, vam verjetno poznavanje totalitarnih refleksov ni tuje. Sam takšnih refleksov, takšnih popadkov nimam, jih tudi ne morem imeti. Rojen sem bil leta 1967 in za razliko od mnogih od vas nisem bil nikoli član politične stranke v prejšnjem režimu, niti visoki funkcionar. To mi objektivno gledano – in objektivni kriteriji so pomembni in tudi so odločilni – zelo težko očitata.

Glede naravnega prava. Dejstvo je, da sem o tem že vse povedal, zaradi tega vam tu ne mislim ničesar dodatno razlagati, ker se vidi, da zadeve niti ne razumete niti nočete razumeti. Enako velja za kasneje razveljavljeno ugotovitev o prenehanju mandata na podlagi zakona, ki je bil dvajset let neskladen z Ustavo. To vse so dejstva, vse to se priznava, tukaj ne gre za zanikanje nečesa, kar ne bi bilo res. Je pa res, da je večina v tem državnem zboru omenila, da mora to dilemo, ki smo jo imeli, nekdo odpraviti.

Tisti, ki jo je edini lahko odpravil, je bilo Ustavno sodišče in spoštujmo to odločitev, tukaj ni nobene dileme več. Ker ste me prej neposredno glede mojih pohorskih korenin – kolega dr. Gorenak in najverjetneje kolega Bojan bo to tudi vedel, da smo Pohorci trpežni. To je dejstvo in tega dejstva se zavedamo. Mislim – to ocenjujem –, da boste uporabili, prodali, zlorabili vse, kar je možno, samo da dosežete svoje. Čeprav so vam državljani že večkrat povedali, očitno tega nočete razumeti, kar so vam povedali.

Kot neko sklepno misel sem si dovolil parafrazo Sonetov nesreče Franceta Prešerna, kot zaključek tega, kar bi rad povedal. Ne pravim, da ima kakšno strašno umetniško vrednost, ampak pri pripravi vsega skupaj sem se tako počutil in zaradi tega sem se tega lotil. In gre tako: SDS je ječa, čas v nji rabelj hudi, skrb vsak dan mu pomlájena nevesta, trpljenje in obup mu hlapca zvesta, in kes čuvaj, ki se níkdar ne utrudi. Zloraba prava! predolgo se ne múdi: ti ključ, ti vrata, ti si srečna cesta, ki pelje nas iz demokracije mesta, tje, kjer laž resnico v celoti zgrudi; tje, kjer bomo mi na oblasti, tje, kjer bomo delali po naše, tje, ker bo država v naši lasti, tje, kjer bomo se delil na naše, vaše, ker bomo z državo mastili se v slasti, kjer bomo delali vse, kar nam paše.

To je tudi ta zaključek in ta intervencija, ki sem jo hotel zdaj imeti, da dokončam tisto, kar sem hotel povedati. Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima predlagatelj mag. Branko Grims.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Težko je ene stvari komentirati na resen način. Morda bi bilo dobro, če bi bila kakšna oprema v tem državnem zboru včasih takšna, kot je napovedana za moderne avtomobile, da se vklopi šele, če se v sapi ne zazna preveč alkohola.

Tisto, kar sem vam želel razložiti, gospod dr. Brglez, da vsa diskusija o ciljih, pa naj bi bili ti cilji teoretično še toliko ...

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Mag. Branko Grims, lepo prosim, da se izogibate takšnih pripomb.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Saj to je bila splošna pripomba, gospod predsedujoči.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Tudi splošnih.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Ni problem diskutirati o ciljih.

Cilj je lahko plemenit, tudi vemo, da so bile izjemno plemenite ideje socializma, pa je samo Stalin okoli 160 milijonov pobil, od tega okoli 20 milijonov z lakoto, v Sloveniji pa se je mladoletna

dekleta živa zazidalo v Hudo jamo v imenu te ideje. Ko gre za velike in dobre ideje in zagovarjanja tudi pravnega reda, je pač treba spoštovati tisto, o čemer danes že ves čas govorim – to je procedura ter načelo ustavnosti in zakonitosti. Kaj pomeni zakonitost, sem vam prebral, vam še enkrat citiram in vas še enkrat sprašujem: Dejanja državnih organov, posamični akti, organov lokalnih skupnosti in nosilcev javnih pooblastil morajo temeljiti na zakonu ali na zakonitem predpisu. Še enkrat vprašam, gospod Brglez, prosim za citat imena akta, člena akta, točke akta, odstavka, kjer imate pooblastilo, da odločate vsebinsko, ali gre pri nečem, pri referendumski pobudi recimo, za zlorabo ali ne. Kakšen je namen predlagatelja, kje imate pooblastilo v zakonu za kaj takšnega ali pa v na zakonu utemeljenem aktu? Samo to povejte, pa lahko zaključimo današnjo razpravo. Če pa tega nimate, je pa to očitna, eklatantna, neizpodbitna kršitev načela zakonitosti. Vi te pravice nimate. Če ste domnevali, da je kaj narobe, je to vaša domneva, lahko je oprta na kakšno neumno izjavo koga, to ni noben problem; ampak potem bi o tem moral odločati Državni zbor. In zoper odločitev Državnega zbora, če bi bila ta takšna, da ne razpiše referendum, bi obstajalo učinkovito pravno sredstvo, za katerega zakon določa, da se ga uveljavi v razumem roku, sorazmerno hitro. Če pa tega ni bilo, ste pa ubrali bližnjico in ta pot je bila napačna. In to je problem, gospod dr. Brglez, ne vsebina in ne vse ostalo, o čemer danes tukaj debatiramo.

Ali veste, kaj izpeljava takšne bližnjice v perspektivi pomeni? In v pravu je to treba predvidevati, je treba razumeti. Zelo preprosto, če bi obveljala vaša, recimo da bi celo Ustavno sodišče reklo, da je to čisto okej, če si eden kar prisvoji takšno pravico pa odloči, da referenduma ne razpiše. Veste, kaj to v perspektivi pomeni? Da bi bila to za vsako vladajočo koalicijo najbolj zanesljiva manipulacija, da bi spravili vsak zakon brez referendum, pa če bi bil še takšna svinjarija, mimo ljudi in ga objavili ter ga uveljavili. Veste, kako se potem to naredi, na takšen način? Dobiš eno skupino ljudi, oni izberejo podpise, jih vložijo, vsi ostali pač rečejo, da so podpisi zbrani, jih mi ne bomo zbirali. Potem pa tisti, ki jih je vložil, reče: He, he, samo hecal sem se, saj sploh nimamo namena iti v referendum, mi bi želeli čisto nekaj drugega. In predsednik Državnega zbora reče, jaz o tem zakonu ne bom razpisal referendum. Vsi, ki so računali na referendum, se obrišejo pod nos. In spraviš katerikoli zakon s takšno manipulacijo v prihodnje mimo. Zato takšne bližnjice niso dopustne, zato je treba spoštovati zakon. Zato, če se domneva, da je to, tudi če je nek indic, da je taka domneva upravičena, mora o tem odločiti večjemu Državni zbor. In potem zoper odločitev Državnega zbora obstaja učinkovito pravno sredstvo. Ne more si tega kar prisvojiti en predsednik. O tem govorimo danes. Zato je

treba spoštovati načelo zakonitosti. Zato bi vi za svoje dejanje rabili zakonsko podlago ali podlago zakonitega predpisa, ki ga seveda nimate. In to je problem, samo to.

Še enkrat povem, če bi obveljala vaša, potem je to Pandorina skrinjica, ki pomeni konec 2. člena Ustave, kajti najbrž se vsak v tej dvorani strinja vsaj o tem, da neposredno uveljavljanje oziroma uresničevanje oblasti ljudstva pomeni, da se izvršuje na referendumu, da je to oblika tega. Kajti potem kadarkoli in karkoli sprejme neka oblast, vladajoča koalicija, pa je lahko totalna svinjarija in bi ljudje bili 99-odstotno proti, lepo dobiš skupino, ona zbere podpise, jih vložijo, formalnosti zadoščeno, vsi ostali rečejo, zadeva je končana, ljudje podpišejo v dobri veri, da bodo prišli do referendum. Tisti, ki pa vložijo, pa reče, naš cilj je čisto nekaj drugega, evo, ni razpisa, zakon se objavi, ni več poti nazaj. Ni več demokracije, gospod predsednik. In to ste spregledali in to so spregledali tudi vsi ustavni pravniki, ki so vas tako na hitro podprli. Cilj ne posvečuje sredstva, ne v pravu, zato je treba proceduro spoštovati. Zato je procedura mati demokracije. In tu je tisti problem, o katerem mi danes govorimo. In zato je predlog za vašo razrešitev ne samo upravičen, ampak je nujen, če želimo ohraniti Slovenijo vsaj s tistim minimumom demokracije, ki še obstaja.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedno ima gospod Jani Möderndorfer, pripravi naj se gospod Jan Škoberne.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC): Dober dan.

Sedaj se je predlagatelj malo izčrpal, prišel v svoj uvod in naredil tisto, česar je najbolj navajen. Izmišljevat si. In to kar naprej. V tem je največji mojster. Njihov laboratorij pušča prstne odtise vsepovsod. Najbolj slastno je, ko lisica začne predavati, kako se ne sme kur pobijati. To je najbolj slastno poslušati, ker enostavno ne razumeš več, ali lisica misli resno, ali je zbolela ali pa je degenerirala. Nekaj se preprosto dogaja. Verjamem, preprosto je prišlo na vaši strani do tiste krize, ko vaš lider na lestvicah pada, stranka gre pa gor. In nekako ne veste, kako bi sedaj to flašo obrnili, da bi se vsaj malo uvagala v tisto ravnino, da bi šlo. In uporabili ste tisto, kar najbolj obvladate – referendumsko področje. Tu ste doma in vam priznam, profiji ste, obvladate v nulo. Predvsem pa zlorabo obvladate do tiste mere, da točno veste, kdaj in na kakšen način, na koga je treba pritisniti, da pride do tistega cilja, ko ljudstvo reče: madona, poglejte, našo pravico so zlorabili. Istočasno pa ne poveste na glas, da smo spremenili Ustavo zaradi vas. Zaradi zlorabe, ki ste jo počeli vehementno zadnjih petnajst, dvajset let.

Danes sem poslušal dve uri neka nakladanja v smeri, kako se pravni red ne spoštuje in kako je forma edino zveličavna, prva, ker enostavno drugače demokracije ni. Seveda, tudi jaz se s

tem strinjam, globoko, priznam. Večkrat to definicijo tudi ponavljam, vendar ne iz ust tistih, ki to zlorablajo; in to kar naprej. Spomnite se besede "izbrisani" in kaj ste počeli. Petnajst let ste nategovali to državo. Petnajst let ste zlorabljali definicijo referendumu samo zato, da boste pripeljali do tiste točke, da boste rekli: pogledajte, borimo se za pravico in uporabili smo vsa sredstva, ki jih opozicija lahko. Vendar niste pa prišli do vsaj tistega minimalnega spoštovanja, ki bi ga jaz od opozicije vedno pričakoval. Jaz razumem, da se borite za oblast. To je pošteno, v demokraciji se tega niti ne zanika, nikoli, kadar greš v politiko. Vendar pa da uporabljaš vse mehanizme, ne glede na to, kakšen je cilj, vsa sredstva so vam dovoljena; tukaj se pa pamet zdrava v naši družbi neha. In je enkrat treba naliti čistega vina. Dve uri nazaj je vaš lider objavil tvit, s katerim ste seveda vi ponosni in ga retwitate ne vem kolikokrat in rečete naslednje: Kdo je bil Milan Berglez? Mimogrede, jaz ne vem, kdo je tukaj Breglez, vem pa, kdo je to Brglez. In vaš lider reče: Aha, tisti model ... Model?! Halo?! Kakšen model, o čem se mi pogovarjamo – o institutu predsednika Državnega zbora ali o modni pisti?! In reče v nadaljevanju: ... ki je v Državnem zboru kradel mandate. Oprostite, nikogar ni okradel, ker če bi ga, bi ga vi kazensko ovadili, kot ste Kučana prejšnji dan pod neko drugo formo. Je pa res, da tega ne poveste, da je prenehal vašemu liderju mandat in ga je Ustavno sodišče preklicalo; kradel pa ni nihče nič.

In s to pretvezo vi pridete nazaj sem in naredite tisto, kar seveda obvladate. Še preden Ustavno sodišče odloča, greste preprosto v tako imenovano nezaupnico – vaš vodja poslanske skupine temu reče interpelacija, to je dr. Poslovnik, kot ga je včeraj nekdo označil, niti ne ve, kaj je interpelacija in kaj je ponovno glasovanje –, da bi odprli Pandorino skrinjico in obvestili javnost, kako se vam godi krivica. Komu – vam? Tukaj sem jaz v dilemi, večni. Ko berem SDMS, gre za Sindikat delavcev migrantov, ugotavljam, da uporabljajo izraze, ki so dobesedno prepisani, kot so arbitrarnim in diskrecijskim odločanjem, potem da ne zna določiti rok in da so zakonski pogoji, ki niso bili izpolnjeni; skratka vse tisto, česar na začetku ni bilo. Seveda, ustvarja se dvom, dokazov nimam, ampak saj to je bilo včasih znano pri vaših delih v referendumih, ko ste bili eno in isto – civilna družba in SDS. To je bilo eno in isto, se spomnite zadnjega referendumu, prvopodpisana je bila poslanka Eva Irgl; ampak ne, civilna družba je bila, se opravičujem, civilna družba je bila. Seveda ima vso pravico, ampak tukaj se kaže, kje je ta vaša iskrenost. Ampak povejte mi, kje ste bili deset let nazaj s sindikati delovnih migrantov, kje ste bili? Vmes ste bili še malo na oblasti, ampak kje ste bili vi takrat?! Sploh vas ni bilo, vi ste samo uporabili nekaj, kar danes lahko uporabljate za nadaljevanje, ki se mu reče zloraba. In najbolj perverzno je, da svoj lasten

kompleks projicirate na nas, kot da mi zdaj zlorabljam nekaj.

Predsednik Državnega zbora je bil resda prvi, ki je uporabil instrument, katerega vi danes imenujete zloraba; vendar interpretacija ni dopuščena ne vam ne nam, ampak samo Ustavnemu sodišču. Ampak vi zelo radi prevzimate vse funkcije in vloge v tej državi. Vi ste radi tisti, ki ste vedno prizadeti, vedno ogorčeni, seveda tudi v vlogi tožnika in na koncu bi radi še malo odsodili; če bi se dalo, bi pa še kazenske sankcije izvajali. Če bi se le-to vključilo v formo, kot jo je napovedal predlagatelj na začetku, to pa je, da je treba postopek spoštovati. V teh vseh letih naše demokracije ste šestkrat, petkrat neposredno sami, šestič pa skupaj z Ljudsko stranko speljali isti cirkus, ki ga danes izpeljujete. V enem primeru niste speljali do konca, ker je vaš lider takrat povedal, ker je šlo zopet za proceduro, to je bilo, ne boste verjeli, leta 1998. Je zelo jasno povedal, da preprosto zato, ker takratni predsednik Državnega zbora ni hotel sklicati seje – ni je hotel sklicati iz podobnih razlogov, ker so bile nemogoče, ker sploh niso sodile v Državni zbor. To, kar počnete še danes, še kar naprej, po petnajstih letih. In ne boste verjeli – predsednik Državnega zbora ni bil levičar. Dr. Janez Podobnik je bil, še njemu se je skegljalo v glavi, ker več ni mogel tega gledati. Ampak en mesec kasneje, znameniti odstavek vašega liderja, v enem stavku reče: V zvezi z zahtevo za razrešitev predsednika Državnega zbora je razprava brezpredmetna. Ker smo poslanci danes umaknili to zahtevo po razgovorih v zadnjih dneh na sestankih, je zahteva za razrešitev brezpredmetna.

Kaj jaz lahko ocenjujem? Da je ta vaš postopek v resnici vedno samo praksa izsiljevanja. V resnici počnete to, kar počne SDMS – pogojujete, ali – ali. In na koncu rečete še eno stvar, bila je kršena pravica. Oprostite, vsi Slovenci in Slovenke smo po televiziji lahko gledali zvečer v Odmevih, ko je predstavnik Sindikata delavcev migrantov Slovenije povedal naslednje, ko ga novinar vpraša: "Poznate vsebino zakonov?" Odgovor: "Ne, nismo imeli časa preštudirati." "Potem to nima nobene zveze s temi zakoni, sploh vsebinsko?" "Ne, niti ne vem, za kaj gre, ampak mi smo proti." Ne se delati norce, kot vaš kolega Pojbič reče, iz Slovencev in Slovenk in iz celotne družbe. Njihove besede, ne me sedaj kregati zaradi tega, njega uporabljam. To vam je všeč, to vam je prikladno, ali mu pa pišete v opomnike, da mora to ves čas ponavljati. Zato vas prosim, če ste resna opozicija, ker nekaj poslancev in poslank je demokratičnih v vaši poslanski skupini, in so tudi zelo sposobni. Žal, ne morem drugače reči, samo pribočniki vašega liderja se lahko skristalizirajo v vaši poslanski skupini, ker ostali morajo biti tiho, ker čakajo na zaznambo, ali bodo uvrščeni v pravi volilni okraj v naslednjem mandatu in bili ponovno izvoljeni za par klobas in en golaž. / oglašanje iz dvorane/

Kolega Tanko, saj vem, da trpiš, ampak počakaj še malo. Pride tvoja minuta, žal bo takrat rumena.

Tisto, kar je za mene pomembno, pa je, da imate izkušnje. Jaz sem eno že omenil, to so izbrisani. Naj omenim še drugo izkušnjo, s katero kolega Gorenak ne bo najbolj zadovoljen, ker je bil takrat minister za notranje zadeve. Izguba podpisov. Kje ste bili takrat, borci za referendum in za ljudske pravice. Zaradi tega je gospod Gorenak doživel interpelacijo. Seveda jo je preživel, ampak KPK je svoje jasno povedal. Preberite si odločbo, ne bom vam jo bral. KPK je jasno povedal, da je več kot jasno, da Ministrstvo za notranje zadeve ni opravilo svoje naloge, kot bi jo moralo. Torej govoriti v imenu pravice in čistosti, dajte doma najprej počistiti pred pragom, pa se pogledite v ogledalo in govorite o pravičnosti. Vam pa toplo priporočam in polagam na srce, preden napadate institucije, kot so Državni zbor, predsednik Državnega zbora, podpredsedniki in vse ostale funkcije, imejte vsaj trohico spoštovanja, ker nekoč se boste znašli tudi vi ali vaši nasledniki na teh funkcijah. In ne jih umazati, še preden pridete do tja. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima predlagatelj mag. Branko Grims.
Izvolite.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Hvala.

Vedno je lepo, da nekdo malo pomaga z nekaj humorja. Sicer pa star pregovor pravi: Kjer je veliko besedi, je malo pameti. Zelo zanimivo je bilo sedajle poslušati gospoda Möderndorferja, ko je govoril, da nas vodi strah za stolčke oziroma želja po ponovni izvolitvi in za volilne okraje. In to pove tisti, ki je zamenjal koliko strank že – štiri, če se ne motim; in se je ravnokar prevekslal v največjo vladno stranko v svoji borbi za obstanek. Jaz ne trdim, da to ni legitimno, ampak ni pa lepo. Bi predlagal, da v prihodnje le malo upoštevate dejstva o samem sebi, da se ne smešite pred celo javnostjo.

Drugo, kar je treba reči, ko ste govoril o tem, da gospod Brglez že sam zna oceniti svoje delo. Gospod Brglez je sam na začetku povedal, citiram, da je predlog za razrešitev pričakoval že od januarja meseca. Torej gospod Brglez očitno sam zelo dobro ocenjuje, koliko je vredno korektno in zakonito njegovo delo. Tukaj mu moramo izreči vso spoštovanje oziroma razumevanje za to samokritičnost. Ko govorite o tviu, ki govori o tem, da je nekdo kradel mandat, v tem delu se z vami strinjam. Beseda kraja ni ustrezna, kajti pravilna beseda je, da so tisti, ki so glasovali za odvzem mandata, zavestno kršili slovensko ustavo in človekove pravice. In da so jih grobo zavestno kršili, kar je sramota brez primere. To je pravilni izraz za tisto, kar ste takrat storili; ker ste bili opozorjeni na to, kaj pravi Evropsko sodišče za človekove pravice,

opozorjeni ste bili na judikate Ustavnega sodišča Republike Slovenije, vendar ste jih zavestno ignorirali. Torej ste zavestno, grobo kršili sočloveku, poslancu njegove človekove pravice. To je pravilni izraz in ostaja večna sramota za vas, ki ste to počeli, in žal tudi za Državni zbor ter parlamentarizem v Sloveniji.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Jan Škoberne, pripravi naj se gospa Eva Irgl.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Najlepša hvala, gospod podpredsednik. Spoštovani kolegice in kolegi!

Dovolite mi, da uvodoma podam ugotovitev, ki sem jo zapisal tudi na enem izmed socialnih omrežij, da je predlagatelju, deloma pa tudi vsem nam danes predsednik Državnega zbora očital profesorsko in hvalevredno lekcijo, kako parlamentarizem izgleda ter kako verodostojne in resne razprave bi morale tudi v tem državnem zboru potekati. Na tezo se odgovarja z argumentom, dejstva in pojme pa se poimenuje z njihovim pravim imenom. In če bi tudi mi ali pa vsi ključni subjekti v državi zlorabo vedno poimenovali za zlorabo, fašizem pa vedno za fašizem, bi bilo verjetno tudi zaupanje ljudi v nas ali v vse odločevalce v tej državi na nekoliko višji stopnji, kot je.

Pa če se vrnem k svoji oceni profesorjevega nastopa k temu, o čemer danes teče razprava. Kaj je pravzaprav vloga predsednika in vodje? Da se odloča, da svojo odgovornost sprejema in da sprejema tudi posledice svojih odločitev, kadar mu to koristi in kadar mu ne. Predvsem pa to, da se je sposoben odločati takrat, ko se je odločiti težko, ko ni enoznačno, ko mora za svojo odločitev pretehtati številne argumente, predvsem pa duh voditeljstva v uresničevanju ustavnih načel in iskanju interesa državljanek ter državljanov. V tej stvari je dr. Milan Brglez storil ravno to. Odločil se je z zavedanjem, da v primeru, da se je odločil napačno, to prinaša posledice za odločitev in najverjetneje tudi za njega osebno. Ampak pred odgovornostjo ni bežal, kar je tudi povedal. Se je posvetoval, je pretehtal, predvsem pa je svojo odločitev iskal ne v posameznem členu, ampak v duhu ustavnosti in državnosti, kar bi od predsednika Državnega zbora, se mi zdi, lahko pričakovali.

Če stvar pogledamo takšno, kot je, lahko ugotovimo, da je referendumski institut namenjen zavrnitvi neke zakonske rešitve, ki jo v tem državnem zboru potrdimo ali izglasujemo. Ko je Radio Študent nasprotoval razširitvi pooblastil Slovenski vojski, je šlo za smiselno uporabo referendumskega instituta, čeravno je bilo ocenjeno, da v danih okoliščinah ravno tako neprimerno ali nedopustno. Ampak Radio Študent ni zlorabil nekega zakona zato, da bi si izboljšal svoje pogajalsko izhodišče za svoj naslednji proračun. Nasprotoval je določeni

zakonski rešitvi, zato je uporabil institut, ki je nasprotovanju neke zakonske rešitve namenjen – referendum. Ko se pogajaš za svoj proračun ali pa za svojo interesno skupino, pa nikjer ni predvideno, da se za to uporablja oziroma, se opravičujem, zlorablja institut referenduma. Če bi v nedogled sledili temu, da so zlorabe institutov, ki jih daje Ustava, dovoljene, ko je to prikladno ali ko ti to koristi za izvrševanje in zagotavljanje lastnega interesa, boljšega pogajalskega izhodišča ali pač primerjalno boljšega položaja neke skupine v primerjavi z drugimi, potem se bojim, da bi bila možna podobna interpretacija tudi pri nekem institutu, ki se mu reče uvedba izrednih razmer. Nekomu bi pač koristilo, čeprav v neskladju z namenom tega instituta, da ta institut uporabi. Mislím, da je odveč ocena, na kateri strani bi se to lahko zgodilo. Je pa gotovo na mestu ocena, da si nihče od nas ne želi, da bi se institut izrednih razmer zlorabljal, kot se ga danes zlorablja v Venezueli pa še kje.

In ne vem, kako je ocena, da je zloraba instituta referenduma povsem drugačna reč, lahko na mestu. Ne more biti, če ne želimo zlorabe instituta uvedbe izrednih razmer, potem tudi ne moremo dovoliti zlorabe referendumskega instituta. Drži, da je postopek kralj, ampak kadar kraljuje zlorabljen, zaveden in napačno uporabljen, potem je tak kralj slab kralj. Potem vlada neskladno s principi vladanja, za katere je bil postavljen, temveč vlada z nekimi povsem drugačnimi nameni, ki po navadi niso tisti, ki bi šli v korist ljudi ali države. In če v danem primeru presojamo tudi vsebino in namero – lahko, ker je dokumentirano tudi skozi medije –, ugotovimo, da predlagatelji v ničemer niso problematizirali sprejetih zakonov. Torej čemu uporaba referenduma in čemu dovoliti uporabo referenduma, katerega namen je ohromiti delovanje države, povzročiti nefunkcionalnost dela Državnega zbora?! Preprečiti, da bi Državni zbor lahko izvrševal svoje ustavne pristojnosti in naloge. Preprečiti, da bi Vlada lahko izvrševala naloge, ki ji jih je poveril Državni zbor, tudi s sprejetjem zakonov. Razen če je namen predlagatelja ali tistih, ki za njim in ob njem stojijo, poskus ustvarjanja izrednih razmer in po možnosti ponovne zlorabe kakšnega izmed institutov v naslednjem koraku, ki jih omogoča Ustava Republike Slovenije.

Dr. Milan Brglez je svojo odgovornost sprejel, svojo odločitev pojasnil in o njej bo presojalo Ustavno sodišče. In nobene, prav nobene potrebe ni, da mi z dodatnimi šestimi urami cirkusa danes razpravljamo o nečem, o čemer bo odločitev, verjamem, kmalu znana. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ:
Predlagatelj mag. Branko Grims, izvolite.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Tole lahko uporabljamo izraza zloraba na povsem

napačen način – zloraba je bila tisto, če si nekdo prisvoji neko pravico, ki je nima.

In potem je cilj vaših besed uperjen na popolnoma napačen naslov. Ko pa govorite tako lahko o zlorabah, pa edini, ki ni zlorabil funkcije na levici, sedi zraven vas, in to niste vi, mimogrede, ko govorimo o razrešitvi oziroma očitno protustavnem posegu v človekove pravice, ko ste jemali mandat gospodu Janezu Janši. Ko pa že razpravljate ves čas o zlorabi, najbolje je to razpredel kar vaš predgovornik. Pa se za hip vrnem k njemu, ko je rekel: Spremenili smo ustavo glede referenduma, ker je šlo za zlorabo, zaradi vas; se pravi zaradi SDS. In ravno zdaj, ko je to dogajanje, spet govorite o zlorabi, kajti točno to je podlaga za dejanja, ki jih je izvršil gospod Brglez. Potem se odločite, kaj je zloraba pa kaj ni. Če pa res verjamete, da je vse to zloraba, pa, prosim, že enkrat malo prisluhnite in nehajte očitati, da kdo od nas hoče to zlorabljeti; ker vam povem recept, kako se bi takšnim zlorabam in dejanskim zlorabam enkrat za vselej naredilo konec. Usedimo se skupaj, spremenimo Ustavo in uvedemo švicarski model referenduma. Zakonodajni postopek se popolnoma loči od referendumskega postopka enkrat za vselej in nobene procesne finte tukaj niso več možne. Zakon se sprejema v parlamentu, zakoni veljajo. Če kdaj ljudje odločijo drugače, velja neposredna odločitev ljudstva. Nobenih procesnih fint ni, nobenih možnosti zlorab, nobenih možnosti za samovoljo. Čista demokracija v najboljši obliki, to vam predlagam.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Eva Irgl, pripravi naj se gospod Igor Zorčič.

EVA IRGL (PS SDS): Najlepša hvala za besedo. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci, spoštovani predsednik Državnega zbora.

Kot ste oholo, naduto ter samovoljno sprejeli odločitev, da ne razpišete roka za začetek postopkov za razpis referenduma, tako ste oholo in naduto pa tudi z veliko mero nespoštljivosti do nas, poslancev Državnega zbora začeli današnji uvodni nagovor. Spoštovani gospod predsednik, jaz ne razumem, zakaj vi v tem danemu trenutku igrate žrtev. Tudi ne razumem, zakaj se počutite kot žrtev, ker niste žrtev. Kajti opozicijska stranka ima pravico, da ko ugotovi oziroma meni, da prihaja do kršitve človekovih pravic in da prihaja do zlorabe referendumskega instituta, je prav, da na to opozori. Zato vi ne morete igrati ali pa se počutiti kot žrtev, tukaj ne gre za nikakršen osebni napad na vas. Jaz bom povedala nek dogodek iz hodnikov Državnega zbora, vi ste se mi osebno nekoč opravičili zaradi tega, ker ste mi po krivici dali med sejo Državnega zbora opomin. Jaz to cenim in spoštujem. Ampak ne morete pa pričakovati, da bomo takrat tiho, ko

prihaja do očitnih zlorab, ki ste si jih vi samovoljno drznili vzpostaviti. Ne moremo biti tihi, tudi ne bi bilo prav od opozicijske stranke.

Uvodoma ste me napadli tudi kot predsednico Komisije za peticije ter za človekove pravice in enake možnosti, češ da vam nisem omogočila, da lahko na seji komisije pojasnite svoje stališče v zvezi z zlorabo zakonodaje in Ustave Republike Slovenije. Seveda to ne drži, spoštovani gospod predsednik. Jaz sem vam to omogočila, vendar ste se vi strahopetno odločili, da se te seje ne boste udeležili, ker se niste želeli soočiti iz oči v oči s Sindikatom delavcev migrantov, ki so v skladu z zakonodajo vložili 2 tisoč 500 podpisov, čeprav so jih zbrali bistveno več, da bi vi razpisali postopke, ki so potrebni, da se razpiše začetek postopkov za referendum. Vi tega niste storili. Zakaj ste se odločili tako samovoljno, je seveda drugo vprašanje, ampak vi tega niste storili, vi niste ravnali v skladu z Ustavo Republike Slovenije. Celó več, na sejo komisije vas ni bilo, kot ste zapisali, zaradi priprave na nadaljevanje redne seje Državnega zbora. Moram reči, da bolj za lase privlečenega razloga, zakaj se nekdo ne udeleži seje komisije, še nisem slišala, sploh ker gre za predsednika Državnega zbora. Gospod predsednik Državnega zbora, da bodo tudi ostali vedeli, ki nas spremljajo, – prvič, strokovni sodelavci vam pripravijo scenarij seje, se pravi, da se vam ni treba ne vem kako pripravljati na ta scenarij. In drugič, vi navadno, vsaj takšno je dosedanje stanje na tem področju, ne razpravljate ravno pri točkah dnevnega reda, zelo redko, navadno takrat, ko morate zaščititi samega sebe, sicer pa ne razpravljate o vsebinskih točkah dnevnega reda, ki so na seji. Ampak kljub temu, da ste se z vso vnemo pripravljali na to sejo Državnega zbora, čeprav bi lahko ob pol osmih zjutraj, ko je bilo nadaljevanje seje Komisije za peticije ter za človekove pravice in enake možnosti, lahko pojasnili svoje stališče, ste kljub temu celo zamudili z začetkom pričetka te seje Državnega zbora. Verjetno zaradi prevelike vneme, ker ste se nanjo tako pripravljali. Skratka, ta vaš izgovor, da niste mogli pojasniti stališča na komisiji, je popolnoma neutemeljen.

Naj se vrnem nazaj k temu, zakaj v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke predlagamo vašo razrešitev z mesta predsednika Državnega zbora. Prvič, spoštovani gospod predsednik, nikoli v zgodovini parlamenta se še ni zgodilo, da bi predsednik Državnega zbora ravnal samovoljno in s pozicije moči avtoritarno posegel v udejanjanje neposredne demokracije. Nikoli do sedaj se še to ni zgodilo. In če že ne danes, ker vas bo očitno koalicija podprla v vaših nezakonitih ravnanjih, kar pomeni, da tudi sama ravna nezakonito, boste morali s svojega položaja oditi takrat, ko bo najverjetneje Ustavno sodišče odločilo, da ste ravnali protiustavno. Zakaj lahko to skoraj z zagotovostjo trdimo? Zaradi tega,

spoštovani gospod predsednik, ker to, kar ste si vi privoščili, je nevaren presedan za demokracijo, nevaren, zelo nevaren. Ne vem, ali ste se zavedali tega, ali ste po ne vem kakšnem ključu to premišljevali, ampak to je nevaren presedan, to, kar ste si vi dovolili za demokratične postopke. Skoraj ne verjamem, da bi vam Ustavno sodišče v tem pritrdilo, saj bi to pomenilo, da lahko vsi prihodnji predsedniki Državnega zbora počnejo, kar jim paše, in samovoljno odločajo o tem, kdaj bodo dovolili nek začetek postopka referenduma in kdaj ne. Ali se vi zavedate te odgovornosti?! Očitno ne, ker če bi se tega zavedali, potem v takšno odločitev nikoli ne bi šli.

Če sprejemate to odgovornost in če stojite za to odločitvijo, ki ste jo samovoljno sprejeli, kar opozarjajo tudi poslanci koalicijskih strank, zlasti Socialni demokrati – vodja poslanske skupine gospod Han je lepo povedal, da se niste z nikomer posvetovali, z nikomer od poslanskih skupin, ampak sami prevzimate to odgovornost –, to odgovornost prevzimate tako, da jo boste morali prevzeti tudi takrat, ko Ustavno sodišče doreče in recimo odloči, da ste ravnali protizakonito, da niste ravnali v skladu z Ustavo, da ste kršili človekovo pravico, pravico do referenduma državljanke in državljanom, ki imajo pravico, da soodločajo o pomembnih družbenih vprašanjih. In vi niste tisti, ki bo presojal o tem, ali je neko družbeno vprašanje primerno za referendum, neko pa ne. Če državljanke in državljanji zberejo po zakonodaji zadostno število podpisov, potem je vaša naloga, da izpeljete postopke, zato ste na tej funkciji. Vi niste na funkciji zato, da samovoljno odločate kot kakšen sončni kralj, niste zaradi tega; ampak zaradi tega, da vam državljanke in državljanji zaupajo. V tem primeru jaz razumem, če tega zaupanja ni več, kako naj vam zaupajo, če ste zlorabili svojo pozicijo moči. Vi bi morali prvi ravnati v skladu z zakonodajo in v skladu z Ustavo Republike Slovenije, ampak vi ste državljanom preprečili z Ustavo določeno suvereno pravico do odločanja, do soodločanja. Do tega, kar je referendum, ki izhaja iz besede ad referendum, in vsi vemo, kaj to dejansko pomeni. To je tisto, o čemer se je treba odločati. In da ste ravnali nezakonito in da ste ravnali nevarno za demokracijo, ne opozarjamo samo v Slovenski demokratski stranki in niso samo štirje ustavni pravniki tisti, ki lahko povedo svoje mnenje. Jaz vam bom citirala iz današnjega Dnevnika pismo z naslovom Nezakonito ravnanje predsednika Državnega zbora, piše ga gospa Pia Ravter, doktorska kandidatka na področju evropskega ustavnega prava in prava človekovih pravic. Zapisala je naslednje, citiram: "S pravnega vidika je zadeva precej preprosta, predsednik Državnega zbora ni ravnal v skladu z zakonom, pomeni, da je ravnal nezakonito. Osnovno pravilo pravne države in demokratične ureditve je, da je dovoljeno vse, kar ni izrecno prepovedano. Vendar pa za oblastne organe, vključujoč institut predsednika Državnega zbora

velja ravno nasprotno. Oblastnim organom je dovoljeno le, kar je izrecno predpisano." Tega torej ne utemeljujemo v poslanski skupini, za katero pravite, da se gre samo lov na čarovnice, ampak to pravijo tudi pravniki. In gospa Ravter ob koncu še zapiše: "Veljalo bi, da dr. Milan Brglez razmisli o lastni politični odgovornosti, ki je v prvi vrsti moralna in ni urejena le v Ustavi Republike Slovenije in Poslovniku Državnega zbora. Ne glede na presojo Ustavnega sodišča bo njegovo dejanje ostalo nezakonito. S svojim ravnanjem je pod vprašaj postavil tudi zakonitost celotnega zakonodajnega postopka. Če bi sprejeli drugačno stališče, smo na tankem ledu arbitramosti, kjer lahko oblastni organi posegajo v temeljne pravice posameznikov brez jasnih pravnih podlag."

Spoštovani gospod predsednik, vi ste zlorabili vse, kar se je zlorabiti dalo. Zlorabili ste zakonodajo, zlorabili ste sam postopek, zlorabili ste tudi državljanke in državljane, ker ste jim sporočili: nikar se ne ukvarjajte, ne bodite aktivni državljani, ni vam treba participirati v postopkih, ki jih ima demokracija, ker preprosto se jaz o vsem odločam in tako kot jaz rečem, tako bo. Skratka, avtoritaren način vladanja in odločanja. Sicer pa imamo v tem mandatu res neverjetno situacijo, največ doktorjev prava sedi v tem sklicu Državnega zbora, največ jih prihaja prav iz vrst Stranke modernega centra, kateri tudi sami pripadate; pa največ kršitev človekovih pravic in zlorabe Ustave je ravno v tem mandatu. Res zanimivo. In to vam vedno znova in sproti dokaže tudi Ustavno sodišče, zlorablajte človekove pravice in zlorablajte Ustavo. Vi ste uvodoma pojasnili, da v Slovenski demokratični stranki stalno zlorablamo človekove pravice zaradi tega, ker govorimo o njih. Gospod predsednik, jaz sem že kar nekaj časa predsednica Komisije za človekove pravice. Ponosna sem na to, da si upamo v tej državi govoriti na glas in izpostaviti primere, ko pride do zlorab, ker do zdaj se po večini to ni dogajalo. Se ni dogajalo, ker nekaterim ni v interesu, da bi govorili o kršitvah človekovih pravic. Nešteto sej komisije smo imeli, ko so vaši poslanski kolegi obstruirali sejo komisije, pa jim niste rekli, da bi bilo dobro, da odidejo na sejo in argumentirano zastopajo svoja stališča. Tega jim niste rekli, ste pa rekli nam, da zlorablamo človekove pravice zato, ker si drznemo opozoriti na kršitve le-teh. To je zame problem, gospod predsednik.

V tem državnem zboru sedi takšno število pravnikov, celo doktorjev prava, ampak največ kršitev je prav s tega področja in se dogajajo tukaj, zdaj, danes. Ali je že kdo odgovarjal, gospod predsednik, za to, da ste protiustavno odvzeli mandat gospodu Janezu Janši? Je že kdo odgovarjal za to?! Ste se vi osebno že kdaj opravičili komurkoli? Ste se opravičili gospodu Janezu Janši? To ni samo pravno vprašanje, je tudi vprašanje veličine človeka, gospod predsednik. Prej ste nam delili moralne nauke, tako sem jaz to razumela, ampak človek se pokaže takrat, ko prizna svoj poraz in prizna, da

je storil napako. Jaz to cenim in spoštujem, če ima kdo pogum, da odide do tistega človeka in mu v oči pove: se ti opravičujem, storjena je bila napaka. Ne samo napaka, ampak vi ste to počeli zavestno; in v tem je problem. Zavestno ste počeli, vsi skupaj, vsi doktorji prava, ki sedite tukaj, ste zavestno odvzeli mandat Janezu Janši. In to zaradi tega, ker ste v tem postopku delovali ad personam in ne ad rem, ker ste se ukvarjali s sovraštvom do osebe; ne pa s tem, kar je bistvo. In vam je potem moralo to povedati in pojasniti Ustavno sodišče. In zastoj so moralne pridige uvodoma. Jaz razumem, kaj ste želeli povedati, in tudi razumem, da se počutite nekako stisnjeni v kot in potem napadate levo in desno, čeprav ne bi bilo potrebe. Ampak zavedati se morate, da to odločitev ste vi sprejeli, vi ste odgovorni zanjo. In mi imamo pač pravico, da o njej razpravljamo in tudi opozorimo, ko pride do zlorabe prava.

Še en primer imamo, vaša vlada naj bi bila najbolj etična vlada in Stranka modernega centra je najbolj etična stranka vseh časov, če tako rečem. Vi imate ministra, ki je kršil nešteto zakonov, ki je zlorabljal podatke državljanov in državljanov, ki je kršil Ustavo Republike Slovenije. Ste se kdaj oglasili in povedali, da je temu tako? Niste, ker vam je v resnici figo mar, ali je kaj pravilno, prav ali ne. Važno je, da je tako, kot ste si vi zadali po politični agendi. Spoštovani gospod predsednik, menim, da bi morali oditi s svojega položaja, ampak že prej, že takrat, pa ne bom omenjala naravnega prava, ampak bom rekla samo to, ko ste odvzeli protiustavno mandat predsedniku Slovenske demokratične stranke Janezu Janši. Takrat bi morali vedeti, kaj vam je storiti. Danes sploh ne bi bili v tej situaciji. Najlepša hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala tudi vam.

Kolegice in kolegi, dovolite mi, da vas tudi s tega mesta lepo pozdravim ter zaželim predvsem plodnega dela in konstruktivnega dialoga.

Besedo dajem gospodu Igorju Zorčiču, sledi pa Tilen Božič.

Postopkovno, gospod Tanko, izvolite, beseda je vaša.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik.

Jaz bi rad, da bi se ta diskusija, ki se vodi v državnem zboru, nekoliko premaknila od teh neargumentiranih insinuacij in obtožb, ki jih je izrekel predsednik Državnega zbora, za kar ni dobil nobenega opomina.

K dejstvom – kolega Grims je dvakrat ali trikrat že ponovil, da naj predsednik Državnega zbora končno le citira tiste določbe Ustave, zakonov, poslovnikov ali česarkoli, ki so mu dale to pravico, da je odločil v nasprotju z Zakonom o referendumu in o ljudski iniciativi. Dvakrat ali trikrat je to zadevo ponovil. Ker se je predsednik Državnega zbora posvetoval z vso

slovensko pravno stroko, da imamo Zakonodajno-pravno službo Državnega zbora, imamo Službo Vlade za zakonodajo in tako naprej, bi pričakoval od predsednika Državnega zbora, da natančno pove, katero pravno podlago je uporabil za svojo odločitev. Nam nič ne pomaga to, da nas kritizira po medijih, da ne hodimo na seje Državnega zbora, kar sicer ni res, da ne sodelujemo pri delu Državnega zbora, kar je še manj res, da nismo proaktivni, ker smo vložili skoraj toliko zakonov ali aktov, kot jih je vlada vložila. Tudi ocenjujete, tudi predsednik sam, da ta točka dnevnega reda ni potrebna. Zato predlagam, gospod predsedujoči, da predsednika Državnega zbora, ker tega sam ni storil – ni storil tistega, kar zahteva od vseh drugih, kadar razpravljamo v državnem zboru, da uporabimo pravno podlago in na osnovi tega tudi razpravljamo ter se nanjo sklicujemo –, da ga pozovete, da to končno pove. Tri ure traja seja, pa tega še ni povedal. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala tudi vam.

Gospod Tanko, razumem vaš predlog in vaše spodbujanje razprave ali pa usmerjanje le-te, ampak verjamem, da bo gospod predsednik imel med današnjo razpravo več kot eno priložnost, da bo odgovoril na vsa vaša vprašanja. Spoštujem vaš predlog. Besedo dajem gospodu Igorju Zorčiču. Izvolite, beseda je vaša.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik. Čestitke ob nastopu funkcije, doživeli ste že krst kolega Tanka s proceduralnim predlogom.

Ne vem, kje naj začnem. Ta seja se je pač spreobrnila že v marsikaj drugega. O migrantih še nismo nič slišali. Kar se tiče samega referendum, je mogoče eno bistvenih vprašanj, ki si ga moramo postaviti: Ali je referendum, pravica do referendum, pravica sama po sebi, pravica per se? Ali ima ta pravica kakšen namen? Jaz sem prepričan, da ima pravica do referendum namen. Če se osredotočim na naknadni zakonodajni referendum, je namen te pravice, da pobudniki in potem državljani odločijo o tem, ali naj se nek zakon sprejme ali ne, ali naj nek zakon obvelja ali ne. Iz naše zgodovine izhaja, da so bili referendumi v preteklosti že večkrat zlorabljeni. To je ugotovilo tudi večkrat Ustavno sodišče. Spreminjala se je zakonodaja, ampak očitno gremo nekako še vedno v tej smeri. Nekateri si želijo to pravico še vedno predstavljati kot pravico samo po sebi, da vsakdo, lahko tudi nekdo, ki ima pet minut časa, zahteva referendum. Nekateri pa pač vztrajamo pri tem, da mora imeti tista pobuda za referendum in potem zahteva za referendum svojo vsebino ter svoj namen.

V konkretnem primeru smo priča situaciji, ko pobudniki za razpis referendum nekako izpodbijajo zakone, ki se jih v ničemer ne tičejo; in to sami priznavajo. Sami povedo, da se jih na

primer nek Pomorski zakonik v ničemer ne tiče, ampak tako pač želijo malo ustaviti kolesje Državnega zbora. Mislim, da je odločitev predsednika Državnega zbora povsem na mestu, da on ni po interpretaciji Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke nekdo, ki nima pravice misliti. Ti moraš razpisati, nimaš pravice misliti – tako je bilo danes med vrsticami rečeno. In da je prav, da se zaščiti ta pravica do referendum za tiste, ki jo res potrebujejo, ki recimo ne želijo, da se uzakoni zakon, ki jih lahko prizadene; za ostale, ki tega namena ne zasledujejo, ki zasledujejo povsem druge namene, pa naj se ta pravica omeji. Jaz ne želim prejudicirati, kaj bo reklo v tem primeru Ustavno sodišče. Lahko bo na koncu odločitev tudi nesoglasna, lahko bodo ustavni sodniki glasovali štiri : pet. Pa kaj to pomeni? Po interpretaciji Slovenske demokratske stranke, da bi morali ti štiri odstopiti, ali kako. Jaz s tem napovedujem, tudi če bo Ustavno sodišče reklo, da bi se pač tem pobudnikom moralo dovoliti zbiranje podpisov, da v neki novi proceduri, ki bo sigurno sprožena s strani Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke, zagotovo ne bom podprl nikakršne ideje v tej smeri, da se predsednika Državnega zbora zaradi odločitve Ustavnega sodišča razreši.

Danes je bilo petkrat slišati, če ne večkrat, s strani kolega Grimsa o tem: vi ste vzeli poslancu mandat, vas je oklofutalo Ustavno sodišče. To je seveda čista laž, polna neresnica. Jaz moram prebrati odločbo, vidim, da je še predsednica Komisije za peticije ni prebrala. Odločba Ustavnega sodišča je bila sledeča: "Zakon o poslancih je v neskladju z Ustavo. Zakonodajalec mora ugotovljeno neskladje odpraviti v roku enega leta. Sklep Državnega zbora se odpravi." Ustavno sodišče ni nikoli oklofutalo nobenih poslancev zaradi odvzema mandata nekemu, ki je bil v tistem trenutku pravnomočno obsojen na zaporno kazen, pač pa je reklo, da je neustaven Zakon o poslancih, ki ga je, absurdno, sprejemal sam poslanec, ki mu je bil odvzet mandat. Zadeve so se s to odločitvijo Ustavnega sodišča in potem odločitvijo Ustavnega sodišča v drugih kazenskih zadevah postavile na svoje mesto, ampak to obračunavanje, ki se ga gre kolega Grims, sedaj sem slišal kolegico Irgl, je popolnoma depasirano. Očitno izhaja nekako iz tega, da si te ustavne odločbe niste niti prebrali. Slišati je bilo v zvezi s tem veliko očitkov. Kolega Gorenak je še napisal, da je predsednik Državnega zbora ljubitelj totalitarizmov. To so povsem nekorektne izjave. Predsednik Državnega zbora se je odločil po lastni vesti, njegovi nameni niso bili v ničemer slabi. Tisti, ki so želeli ustaviti kolesje Državnega zbora, niso z zakoni, ki so jih hoteli ustaviti, v ničemer sprejeti, v ničemer. Saj se spomnite sprejemanja teh zakonov, nihče ni na to opozoril, da bi bili sporni za delavce migrante. Neki taki zapiski, da je predsednik Državnega zbora ljubitelj totalitarizmov; kolega Gorenak, vi

ste bivši komandir, miličnik, vi ste ta levi totalitarizem branili s pištolo za pasom in s pendrekom. / oglašanje iz dvorane/ Deplasirano. Ta seja očitno ima neko svojo politično dimenzijo, obračunavati z nekom, ki je predsednik Državnega zbora, ki izhaja iz koalicijskih vrst. Če bi si želeli opozoriti na problematiko zakonov, ki naj bi bili predmet referendumu, bi to opozorili. Kaj ste naredili – ničesar. Ničesar niste pri teh zakonih naredili. Tudi sami bi lahko dali kakšno pobudo za referendum, če se vam to zdi potrebno; imate to možnost po zakonu, pa tega niste izkoristili. Tako je očitno namen samo v tem, da se pač diskvalificira nekoga, ki je član koalicije, zaradi nekkih svojih političnih nagibov. Tega vašega predloga niti pod razno ne bom sprejel. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Postopkovno, gospod Jože Tanko, beseda je vaša.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo. Gospod podpredsednik, vaš nadrejeni, pa tudi naš, predsednik Državnega zbora najbrž ni kdorkoli. On ima po Poslovniku Državnega zbora vrsto pooblastil. Edinemu med nami je njegov položaj urejen v Ustavi, v 84. členu. Njegova pravica in delovne obveznosti so določene v 19. členu Poslovnika. In kar zadeva konkretni primer, se pravi razpis referendumov na pobudo in postopke, v 16.a členu Zakona o referendumu in o ljudski iniciativi, izrecno piše: "Če je pobuda vložena v skladu z zakonom, predsednik Državnega zbora v sedmih dneh po njenem prejemu obvesti o dani pobudi ministrstvo, pristojno za vodenje evidence volilne pravice, in določi koledarski rok, v katerem se zbirajo podpisi volivcev za podporo zahtevi za razpis referendumu." To je vse, kar piše.

In ponovno sprašujem predsednika Državnega zbora oziroma vas prosim, da ga pozovete, da natančno pojasni, na osnovi katerih določb Ustave, Poslovnika Državnega zbora, Zakona o referendumu in o ljudski iniciativi ali kakšnega drugega akta, ki ga mi ne poznamo, na osnovi česa je preprečil kvalificiranim pobudnikom, da jim da rok za zbiranje podpisov za referendum. Sicer bomo še kar naprej pričeli podobnim nebulozam, kot jih je maloprej govoril pravnik Zorčič, ko niti ne ve, da poslanci ne moremo več razpisati ali pa zahtevati razpisa referendumu; je odpravljeno s spremembo ustave, ki smo jo sprejeli. Zato vas ponovno prosim, da usmerite to razpravo oziroma zahtevate od predsednika Državnega zbora, da končno pojasni, katere so tiste pravne norme v javnih predpisih Republike Slovenije, na katere je oprl svojo odločitev. Ni treba nobenih interpretacij, nobenega leporečja, ne potrebujemo nobenih teoloških, takih ali drugačnih razlag; samo prebere naj nekdo, na kateri določbi sloni ta odločitev. Nič drugega. Upam, da za predsednika Državnega zbora tovrstno pojasnilo ne bo pretežko, ker je očitno pač med nami tisti, ki je najbolj usposobljen za

razlaganje Ustave, Poslovnika, zakonov in tako naprej. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Jože Tanko, predlagam, da dopustiva razpravo vsem poslancem. Mislim, da je razprava plodna, konstruktivna, na postavljena vprašanja dobivamo tudi odgovore. Kot že rečeno, tudi gospod predsednik Državnega zbora bo imel več kot eno priložnost, da bo odgovoril na vsa vaša vprašanja, zato predlagam, da preidemo naprej.

Besedo dajem gospodu Tilnu Božiču, pripravi pa naj se gospa Jelka Godec.

TILEN BOŽIČ (PS SMC): Spoštovani podpredsednik, hvala za besedo. Izgleda, da se boste danes kar nadelali, vsaj kar se postopkovnih predlogov tiče. Čestitam, kar tako naprej!

Kar s koncem bom začel. To je nekako ta, da imamo zanimivo situacijo. Če bi skrajšal na neko racionalnost ali finance, bi prišel do ugotovitve, da je predsednik Državnega zbora predlagatelje poslušal, jih slišal ter prihranil njim in nam ter vsem ostalim kar nekaj energije in denarja, da se bo lahko usmeril v tisto, kar je njihov cilj, oziroma tisti, ki ga zagovarjajo. Na čem to snujem? Mislim, da so dokaj jasno povedali, da ne vedo točno, kaj v tej zakonodaji piše, da je njihov namen in cilj drugje, torej lahko bi potem iz tega izvlekli, da na nek način skorajda zavestno zlorabljajo to pravico, ki jim je dana. In od tu naprej je treba narediti najbrž kakšen korak naprej. Tudi statut – na novo so se organizirali, so postali sindikat – pravi nekako, kaj naj bi zagovarjali, da ne bi bilo dodatne obdavčitve iz dohodkov iz tujine, da bodo pomagali pri skupinskih tožbah zoper Furs, varovali ekonomske in socialne interese članov in tako naprej. Je pa res, da zadnja alineja pove – uresničevati druge skupne interese. Če to pomeni dajanje nekkih pobud za referendume s kateregakoli področja, ki ga je zelo težko povezati kakorkoli z njihovim delovanjem; tudi prav. Edinega, ki mi ga je uspelo morda nekako posredno povezati, je Zakon o spremembah in dopolnitvah Pomorskega zakonika. Zakaj? Ker, pa spet ne v tem zakonu, imajo pomorci, tisti, ki so na ladjah dolge plovbe, več kot šest mesecev, poseben tretma z določenim razlogom, tudi zgodovinskim in davčnim. Vsekakor pa ta zadeva nekako težje stoji iz več razlogov.

Večkrat je bilo poudarjeno, da naj bi bili nekako v deprivilegiranem položaju. Dejstvo pa je, da so bili večkrat do sedaj že v privilegiranem. Enkrat s tisto olajšavo, ki jo je nekako tudi razveljavilo Ustavno sodišče, enkrat tudi s tem, da se jim je za tisti davčni dolg za pretekla leta še pred tem kar zamižalo na obe oči. Dejstvo je, da je treba nekako spoštovati tiste roke in pravila, ki veljajo nekako za vse. Kot sem že večkrat povedal, imamo mednarodno primerljivo zakonodajo, vmes so se tudi številni

izmed njih obrnili na Evropsko komisijo, ji pisali in na nek način skušali ustvariti nek pritisk. Potem je Evropska komisija odgovorila, to je bilo 9. 4., so objavili v Uradnem listu Evropske unije, da pristop za odpravo dvojnega obdavčevanja v skladu z zakonodajo Evropske unije. Se pravi slovenski pristop, ki ga imamo. Prav tako so povedali, da Slovenija v izogib dvojemu obdavčevanju uporablja metodo odbitka, tam so si vzeli tudi čas in to malo razložili. Če je dolgovani davek v Avstriji nižji od ustreznega davka v Sloveniji, mora davčni zavezanec v vsakem primeru plačati razliko. Iz tega sledi, da bo plačal enak skupni znesek davkov, to je seštevek avstrijskih in slovenskih davkov, kot bi ga moral vračati, če bi bil obdavčen v Sloveniji. Zato ni na slabšem, temveč je v istem položaju, kot če bi zaslužil svoj celoten dohodek iz zaposlitve v Sloveniji. Iz tega sledi, da v tem primeru ne gre za kršitev svobode delavcev. Tu so še drugi argumenti, ampak nekako so se v to spravili, razložili. Mislim, da se bo tudi kasneje še kaj videlo. S tem pa ne negiram tega, da pogovori ne bi tekli naprej. Tečejo na Vladi, mislim, da je tista smer pravilna, kjer se energijo vlaga v to, da se išče neke skupne rešitve, če se jih bo dalo najti; in bodo nekako poštene do ostalih sodržavljanov.

Vlagati energijo v to, pa že deset let, da se gre v zahteve za razpis referendumov, da se piše Evropski komisiji, da se tudi splošno napada. Tudi na Odboru za finance smo imeli priložnost, ko so streljali iz vseh topov na vse načine, pa dostikrat neargumentirano oziroma z napačnimi argumenti; namesto da bi se po mojem mnenju, pa bi se lahko, osredotočili na tiste, ki bi omogočili morebiten premik s te mrtve točke. Je bilo tudi rečeno, da pogovorov ni bilo. Pogovorov je bilo veliko na številnih ravneh. Kar se tega tiče, bi še enkrat ponovil to, kar sem povedal uvodoma, da je bila po mojem mnenju odločitev predsednika Državnega zbora smiselna, glede na to, da so sami povedali, da ne vedo točno, kaj je v teh pobudah. In drugič, da njihov namen ni ta, kar piše tudi v njihovem statutu, kaj je njihov namen, ampak čisto en drug. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospa Jelka Godec.

Postopkovno, gospod Tanko, izvolite, beseda je vaša.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa, gospod podpredsednik.

Mi smo pregledali veljavne akte, ki so bili sprejeti v Državnem zboru – Ustavo, Poslovnik Državnega zbora, Zakon o referendumu in o ljudski iniciativi. Določbe, ki bi dopuščala sprejetje odločitve, da se ne razpiše postopek zbiranja podpisov, 35-dnevni namreč, ne najdemo. Zato na vas naslavljam pobudo, da predsednika Državnega zbora – petič to že naslavljam – končno pozovete, da bi na to

odgovoril. Kateri pravni predpis, katera določba mu je omogočila sprejetje takšne odločitve?

Drugo, zahtevamo pa še dodatno pojasnilo, ali v tej državi obstajajo kakšni tajni uradni listi, s katerimi poslanci nismo seznanjeni, ki omogočajo, da se predsednik Državnega zbora odloči tako, kot se je odločil v primeru zavrnitve zahteve za razpis referendumov. Ali obstajajo kakšni tajni dokumenti ali pa tajna navodila, da se to lahko stori? Mislim, da bi te stvari pripomogle k temu, da bi se začeli končno pogovarjati o vsebini, o pravni podlagi za takšno odločitev; in da ne bi flancali o Pomorskem zakoniku, ostrigah in podobnih temah ter o tem, kakšne pravice imamo poslanci glede referendumov. Mimogrede, pravnik iz kvote Stranke modernega centra v Državnem zboru niti tega ne ve, da poslanci tega ne moremo več zahtevati. Predlagam pa, da na predsednika Državnega zbora naslovite prošnjo, da končno odgovori na ta postavljena vprašanja. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala tudi vam, gospod Tanko.

Vaš podatek ni točen. Ni v peto, v šesto ste zaprosili eno in isto stvar. Jaz verjamem, da tudi trikrat gospod Grims, vi pa v tretje. Gospod predsednik Državnega zbora je meter in pol od vas ter vas zelo dobro sliši, kot vas tudi vsi skupaj. Razprava je zelo široka, je pa res, da nekateri želimo slišati samo tisto, kar nam je najljubše; ampak verjamem, da boste dobili odgovore v nadaljevanju. Razprava je dinamična in konstruktivna. Pustimo, da bo temu tako tudi v nadaljevanju.

Gospa Jelka Godec, beseda je vaša.

JELKA GODEC (PS SDS): Najlepša hvala, podpredsednik.

Gospod PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ, že res, da niste bili moja izbira, ko smo glasovali o predsedniku Državnega zbora, pa kljub temu sem od vas pričakovala nekaj drugega in vsekakor ne to, kar doživljamo v času vašega mandata. In tudi jaz bi rada slišala tisto, kar je meni ljubo, in to je, da poveste, kateri zakon, člen v Ustavi vam daje ekskluzivno pravico, da zavnete referendum. Danes nekako še te resnice nisem slišala, zato bi bilo res dobro, da nam to poveste. Ko ste imeli svojo ekspertizo na začetku oziroma svojo razlago, obrazložitev, ste, moram reči, kar globoko žalili Slovensko demokratsko stranko, poslance v Slovenski demokratski stranki; pa ne le nas. Žalili ste tudi tiste, ki so vložili zahtevo za razpis referendumov in vse tiste državljane, ki so vam zaupali svoj glas, kajti nekoč bodo mogoče tudi ti, ki so vas volili, vložili zahtevo za referendum, pa jih boste grobo zavrnili s svojo samovoljo. Zavrnili ste tudi tiste, ki zaupajo še vedno prvim členom Ustave Republike Slovenije, ki pravijo, da je Slovenija demokratična republika, da je Slovenija pravna in socialna država in tako naprej. To ste danes že večkrat tudi sami citirali. Vaše žalitve so

tvitali, vaša stranka, predvsem vašo izjavo, ko ste dejali: Fašizmu bom vedno in povsod rekel ne. Mene zanima samo to, komu ste ... / oglašanje iz dvorane/ To je bila vaša izjava, oprostite, gospod predsednik. Ja, to je na Twittu, lahko si pogledate. Jaz pa vas sprašujem sledeče: Komu ste rekli ne, katerim fašistom ste dejali ne? Tistim, ki so vložili zahtevo za referendum, ali nam, poslancem Slovenske demokratske stranke, ki smo vložili zahtevo za vašo razrešitev? Tudi tukaj bi rada odgovor. Komu, katerim fašistom ste odločno rekli ne?

Vsi zakoni, ki so bili sprejeti in ki so nekako na Ustavnem sodišču ali kakorkoli zavirajo te referendumske pobude, so bili sprejeti v času Janševe vlade, prve ali druge. Celo to smo slišali, da je Zakon o poslancih sprejel en sam poslanec – gospod Janez Janša, ampak niste pa naredili popolnoma nič, da bi te zakone kakorkoli poskušali spremeniti. V vaših žalitvah na začetku je, jaz moram reči, da mogoče te žalitve letijo lahko tudi na tako imenovane stare poslance, tiste, ki niso prvi mandat. Jaz si kaj takšnega ne morem dovoliti. In ploskali so vam tisti kolegi, ki tudi imajo podobne izjave, v svojih medijskih izjavah podobno podpihujejo sovraštvo do vseh tistih, ki pač opozarjamo na nepravilnosti ali imamo drugačne poglede na določene zakone, zadeve, ki se dogajajo v Državnem zboru. Ali pa na tiste, ki se ne strinjamo, da predsednik Državnega zbora sam odloči, kaj je prav in kaj ni. Seveda tam, kjer mu to zakon in Ustava ne dajeta pravice. Kot je leta 1661 Ludvik XIV. rekel: Država – to sem jaz; tako bi danes lahko gospod Brglez s takšno izjavo prišel in bi bilo popolnoma dovolj. Tisti, ki poznate malo zgodovine, je tudi takrat Ludvik XIV. recimo obnovil vladarske predpravice, visoko plemstvo je zadolžil za različne službe na dvoru ali pa jim je dajal denarne podpore, da je postalo popolnoma odvisno od njegove milosti. Tako je utrjeval položaj kralja po božji pravici.

Zato jaz sprašujem gospoda Brgleza, po kakšni pravici on utrjuje svoj položaj predsednika Državnega zbora? Ludvik XIV. je spodbujal vero v svoj polbožanski položaj, pa vendar ta njegova vladavina vsekakor ni bila popolna. Za bliščem in državniškimi uspehi so se skrivali problemi v notranji strukturi države, duhovni nesvobodi, razmajane državne finance in nazadovanje v gospodarstvu. Ali ni podobno danes?! Predsednik Državnega zbora reče: Država – to sem jaz; jaz bom odločal, kateri referendum se bo razpisal, katera volja ljudstva se bo upoštevala. A hkrati vemo, da Slovenija v ozadju doživlja vse tisto, kar sem naštel: razmajane državne finance, nazadovanje v gospodarstvu, duhovna nesvoboda in tako naprej. Od volivcev, gospod predsednik Državnega zbora, ste dobili mandat, da v skladu s svojim političnim programom vodite to državo in družbo, v kateri živimo. Če menite, da volivci nimajo prav, ko so vložil zahtevo za razpis zakonodajnega referenduma, ne smete mimo

pravil, ki veljajo v demokratični igri. Če menite, da ste bolj pametni od teh ljudi, od svojih volivcev, še ne pomeni, da jim lahko odrekate legitimno pravico do referenduma. Samovoljna odločitev, kakršna je vaša, ki je edinstvena v petindvajsetih letih slovenske osamosvojitve, lahko pripelje do hudih posledic. Torej lahko katerikoli predsednik Državnega zbora kadarkoli odloči po svoji vesti, po svoji miselnosti, po svoji samovolji in zapre vse možnosti ljudstvu, da odloča na referendumu ali drugače.

Na enem izmed odborov je bilo s strani poslanke Stranke modernega centra rečeno – ljudje so želeli spremembe in spremembe so dobili. Tisti, ki so volili vladno koalicijo, si takšnih sprememb, po moje pa tudi po odzivih, niso želeli. Takšno samovoljo je težko razumeti. In da v Slovenski demokratski stranki ne razumemo ali pa nečemo razumeti, ne želimo slišati vaših razlag – glejte, jih poslušamo, ampak ni česa slišati. Ni slišati, zakaj je prišlo do tega. Samo to, da se – tako je tudi eden od poslancev dejal – tudi še vsebinsko opredeljuje. Ne gre za vsebino, gre za sam proces. Še enkrat, katere zakonske podlage ste uporabili, gospod Brglez, katere člene Ustave, da ste zavrnili razpis referenduma? Samo to je vprašanje. Ali ste se res odločili glede na čisto samovoljo in tisto, kar se vam je v tistem trenutku zazdelo? Dolžni ste ravnati po zakonu, dolžni ste ravnati po Ustavi. In sama si ne dovolim tega, kar ste na začetku dejali, da ne spoštujem Ustave, da ne spoštujem človekovih pravic in da ne spoštujem zakonov. Ob odvzemu mandata ste dejali, da sami ne boste odstopili prostovoljno ob odvzemu mandata gospodu Janši, češ da niste storili nič tako groznega in da ne mislite odstopiti. Se vam ne zdi danes, da ste storili še hujšo napako? Niste zavrnili le enega, zavrnili ste več tisoč ljudi in vse tiste, ki bi radi odločali na referendumu.

Res me zanima, katere so te zakonske osnove, členi v Ustavi, ki vam dovoljujejo takšno samodržo, samovoljo. In mislim, da si kot predsednik Državnega zbora takšnih žalitev, ki ste si jih privoščili na začetku, do Slovenske demokratske stranke in do vseh volivcev ne bi smeli dovoliti. Od vas bi človek pričakoval, da boste nastopili z argumenti, vendar kot vemo – moram reči, da tudi na odborih to doživljamo –, ko argumentov ni, se začnejo žalitve, iskanje vejic, slovničnih napak in tako naprej. Gospod predsednik, stopite s tega prestola, s katerega govorite Država – to sem jaz; ter spoštujte zakon in Ustavo.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala gospe Jelki Godec.

Naslednji je mag. Dušan Verbič.
Pripravi naj se mag. Bojana Muršič.

MAG. DUŠAN VERBIČ (PS SMC): Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik. Spoštovani poslanke in poslanci, predsednik Državnega zbora, prav lep pozdrav!

Pred svojo razpravo si bom dovolil dati odgovor spoštovanim predlagateljem glede pravne podlage in podobnega, ker se v zadnjem času to zelo pogosto izpostavlja. Bi pa rad uvodoma omenil, da ne bi bilo potem spet kakšnega nesporazuma ali očitka, ki se običajno dogaja, da je to moje videnje. Je pa res, da si upam trditi, da se kot poslanci pri tako zahtevnih tematikah preprosto ne moremo postaviti v vlogo arbitra ustavnega prava in smo v neki smeri najbolj večji tovrstne pravne teme. Glede vprašanja ali tematike, ali predsednik Državnega zbora sam nima pristojnosti in nima pravne podlage. Spoštovani predlagatelji postopka, prosil bi za malce pozornosti. Splošna ustavnopravna načela so hierarhično nadrejena celotnemu ustavnemu pravu, ali se s tem strinjate ali ne, to je dejstvo. Eno takšnih splošnih ustavnih načel je tudi načelo prepovedi zlorabe pravic. To načelo najdemo v 2. členu Ustave v povezavi s tretjim odstavkom 15. člena Ustave. Čeprav tam ni eksplicitno zapisano, še ne pomeni, da ne obstaja.

In tukaj se bom vrni na to, kar je bilo danes tudi že malce rečeno – črkobralstvo. Tudi sam sem bil deležen črkobralstva na enem matičnem delovnem telesu, ki je bilo neupravičeno. Če se vrnem na današnjo razpravo predlagateljev, črkobralstvo praktično povzročate v tem primeru v svojih razpravah, ki je vezano na Ustavo, kajti Ustava je nad vsemi zakoni in tudi vsemi postopkovnimi pravili. In če nadaljujem, svojih pravic v pravni državi ni mogoče uresničevati v nasprotju z namenom, s katerim so te dane; ali celo z izključnim namenom škodovati drugemu. Vlaganje neomejenega števila zahtev za razpis zakonodajnega referenduma za dosego ciljev, ki nimajo nobene povezave s konkretnimi zakonodajnimi postopki, je takšen primer. Takšne zahteve ne samo da sme, ampak mora predsednik Državnega zbora zavreči zaradi očitne zlorabe pravice do referenduma. Če ravna drugače, sam krši Ustavo, ki mu, kot rečeno, v 2. členu in v povezavi s tretjim odstavkom 15. člena nalaga preprečiti zlorabo pravic. Za to ravnanje ni treba dopolnjevati Zakona o referendumu in o ljudski iniciativi, ker je pravna podlaga zanj Ustava sama – konkretno, splošno ustavno načelo prepovedi zlorabe pravic.

Sedaj bom pa namenil neke svoje razprave. Svojo razpravo začenjam s tezo, ki je v neki smeri že kar znana. Zloraba pravice je negacija bistva pravice, prav gotovo bomo relevanten odgovor na to tezo dobili šele z odločitvijo Ustavnega sodišča; prav gotovo pa ne z vložitvijo predloga za razrešitev predsednika Državnega zbora. In še posebno ne na podlagi politične razprave današnjega dne. Sem na stališču, da vlagatelji današnjega predloga nimajo namena rešiti vsebinskega problema dnevnih delovnih migrantov v Republiki Avstriji; temveč izkoriščajo priložnost, da se z legitimnim političnim orodjem želi zmanjšati osebni ugled, kredibilnost in avtoriteta

dr. Milana Brgleza kot predsednika Državnega zbora Republike Slovenije. Morda želi največja opozicijska stranka Slovenska demokratska stranka z vložitvijo tega predloga ponovno sporočiti svoje nezadovoljstvo z njegovim dosedanjim načinom dela, vodenja ali odločanja tega državnega zbora. Ali s takšnim dejanjem želi vlagatelj škodovati institutu, imenovanemu predsednik Državnega zbora, pa moram priznati, da ta hip nimam odgovora. Od poslancev Državnega zbora, ki predstavljamo zakonodajno vejo oblasti, bi pričakoval in najverjetneje pričakujejo tudi volivke in volivci, strokovna in laična javnost, skratka državljani in državljanke, da navzlic različni politični opredelitvi poslanskih skupin – mimogrede, zato smo bili izvoljeni in imamo tudi mandat –, da bomo ustavnopravne dileme, sposobni sami najprej rešiti.

Z vložitvijo tega predloga s strani vlagateljev pa mi Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke daje jasno sporočilo, da tega niso sposobni ali pripravljene to razreševati v okviru tega državnega zbora. Z vložitvijo predloga za razrešitev predsednika Državnega zbora dr. Milana Brgleza s strani največje opozicijske stranke se preprosto soočamo z dejstvom, da je politika, strokovna in laična javnost neenotna. Vendar pa so zanimiva razmišljanja in stališča ustavnih pravnikov, ne bom govoril o številu, ker je bilo danes o tem že nekaj izrečeno. Njihova stališča – in to bi rad posebej poudaril – ne glede na njihova osebna ideološka prepričanja, ki so različna ali enotna. Tisto, kar me je še posebej pritegnilo in povzročilo posebno pozornost, pa je naslednje in si bom preprosto sposodil. Pravi: Odločitev predsednika Državnega zbora je pozitivno sporočilo, da Državni zbor po vsebinski plati soustvarja ustavni red, se bo vendarle ohranilo. Dosedanja pasivnost je bila že moteča, položaj predsednika Državnega zbora zahteva, da njegova dejanja temeljijo na podeljenih pristojnostih; in dokazno breme za upravičenost posega je na predsedniku Državnega zbora. Moram priznati, da tukaj ni kaj dodati.

Naj zaključim, podpiram predsednika Državnega zbora v njegovi odločitvi in še zlasti zato, ker je glede na pristojnost predsednika Državnega zbora samostojno in pogumno odločil tako, kot je. Ta odločitev predsednika Državnega zbora pa samo potrjuje mojo uvodno tezo, ki pravi – Zloraba pravice je negacija bistva pravice. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala tudi vam.

Besedo je želel predstavnik predlagatelja mag. Branko Grims. Beseda je vaša, izvolite.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Hvala.

Ustavo je treba brati kot celoto, to je prvo in temeljno načelo, ko se govori o Ustavi. Drugič, govoriti o črkobralstvu, brez zamere, kolegi, ampak bil sem zraven, ko se je pisala

Ustava, ne samo v neki širši skupini, sem celo kakšen člen napisal. Ne samo da vem, kako se je pisala in kdo je pri tem sodeloval, vem tudi, kako se je interpretiralo, tudi v posameznem postopku, ker je prišlo do nekih kompromisov, ki so potem na koncu mogoče sprejem. In kot zanimivost naj rečem, da v prvih osnutkih pisateljske ustave se je predvideval večinski volilni sistem in možnost odpoklica funkcionarjev. Kasneje je zaradi kompromisov to izpadlo, to je bila predvsem zahteva leve. Trdim pa, če bi to ostalo v Ustavi, bi bila danes Slovenija bogatejša in neprimerljivo bolj odgovorna država s strani vseh, kot je danes. Če izhajamo iz načel, ki so bila takrat določena, je temeljno načelo, ko gre za vprašanje posameznika, načelo zakonitosti. Posameznik oziroma njegova dejanja v nekem postopku, zlasti pa takrat, ko gre za procesna dejanja, ki posegajo v področje človekovih pravic, morajo brezpogojno, gospe in gospodje, temeljiti ali na zakonu ali na zakonitem predpisu. To je izrecno določilo 153. člena Ustave, lahko še enkrat pogledate zadnji odstavek.

Gospod predsednik bi moral pojasniti, kateri predpis, kateri člen, kateri odstavek člena mu daje osnovo za to, kar je naredil. Če pa tega ni in vsi dobro vemo, da tega ni, pa je bila to uzurpacija oblasti, je bila to zloraba, ki je nedopustna in predstavlja celo kaznivo, očitno kaznivo dejanje. Tisto, kar bi bilo treba storiti – in ni zato treba nič dopolnjevati tale trenutek zakona ali pa reči, da je nejasen –, je zapisano že v Zakonu o referendumu in o ljudski iniciativi. Če je Državni zbor oceni, da bi zaradi neuveljavitve ali kasnejše uveljavitve zakona lahko prišlo do posledic, pač ima pravico, da pobude ne sprejme. In potem o sporu odloči Ustavno sodišče. Določena je učinkovita pravna pot, učinkovito varstvo, roki so razumni, napotilo Ustavnemu sodišču je, da mora odločiti najkasneje v tridesetih dneh. Če so stvari tako jasne, kot si je predstavljal predsednik Državnega zbora, bi Ustavno sodišče najbrž odločilo v nekaj dneh in vsega tega sploh ne bi bilo treba. In tukaj govoriti o tem, da je pokazal predsednik odločnost. Jaz ne vem, ali imate vsi malo führerski sindrom, ali kaj vam je. To ni noben razlog, da se ubira bližnjice. To je nedopustno, ker potem vsak lahko počne karkoli hoče, pa to utemeljuje z nekimi dobrimi nameni ali pa z neumno izjavo nekoga na drugi strani. Kam to pelje, sem vam že povedal. In to so vsi spregledali, tudi tisti, ki so to v prvi fazi podprli. V končni fazi bi uveljavljanje tovrstne poti, tovrstne bližnjice pomenilo, da lahko tisti, ki je na oblasti, popolnoma ukine pravico do referendumu, ker bo vedno oblikoval sam eno skupino, pobral podpise, rekel – evo; pa bodo tisti rekli – saj nimamo namena razpisati referendumu. Aha, ni namena, torej gremo v objavo, zakon velja. Vsi, ki bi pa pričakovali možnost, da se izrazijo proti zakonu, se pa obrišejo pod nosom. Potem je pravne države konec, gospe in gospodje, in zato

je tovrstno prilaščanje pristojnosti mimo zakona, brez zakonite podlage pravno nedopustno.

Težko verjamem, si težko predstavljam, da bi Ustavno sodišče reklo, da je to kar v redu, ker zakon je izrecno celo določal neko drugo pot – pot, da odloči Državni zbor kot celota. In potem je s tem dana tudi učinkovita možnost sodnega varstva, ne samo zapisana že v Zakonu o referendumu in o ljudski iniciativi, ampak tudi ustavnem zakonu za izvedbo spremembe Ustave takrat, ko se je spreminjalo člen v zvezi z referendumom, kjer je izrecno zapisano, da v sporu med, pazite, Državnim zborom in pobudniki oziroma predlagatelji odloči Ustavno sodišče in da je to tista interpretacija, ki je ustrezna glede na sedanje določilo zakona; in sicer do spremembe zakonodaje, ki bi dala morda neko drugo rešitev ali pa drugo osnovo. Ampak takšno je trenutno pravno stanje in to bi bilo treba spoštovati, tako bi bilo treba ravnati in ne bi bilo prav nobenega problema. Stvari so torej pravno določene, so bile pravno jasne, žal se je ubralo bližnjico, ki je pravno nedopustna. Če pa se motim, pa, prosim, še enkrat pozivam gospoda predsednika, naj samo citira zakon ali zakonit predpis, ki mu daje pravico, da sam odloči o tem, da ne razpiše nekega referendumu oziroma zbiranja podpisov za referendum.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Pripravi naj se gospa Anja Bah Žibert. Pred njo pa dajem besedo mag. Bojani Muršič. Izvolite.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa, podpredsednik, za besedo. Želim vam uspešno delo! Kolegice in kolegi, spoštovani predsednik!

Danes že drugič odločamo o razrešitvi predsednika Državnega zbora in danes celo na temo nerazpisa referendumu. Situacija je sledeča – pravica do sodelovanja pri upravljanju javnih zadev je temeljna človekova pravica, ki je zapisana v 44. členu Ustave Republike Slovenije. Temu sploh ne gre oporekati, zato so se mi zdele tudi vse te pobude, vložene s strani Sindikata delavcev migrantov Slovenije, za zahtevo za razpis zakonodajnega referendumu v začetku povsem legitimne. Ker sem bila tudi kot bivša podpredsednica vključena delno v sprejem teh pobud, se mi je začelo porajati vprašanje, kam to pelje. In kaj kmalu je bilo jasno, da pobudniki nimajo pravega namena. Celu v izjavah so dejali, da ne nasprotujejo sprejetim zakonom. O omenjenih zakonih, kot sta Zakon o medijih in Zakon o mednarodni zaščiti, so celo govorili, da gre za državljansko nepokorščino, saj dejansko po njihovem prepričanju politika ne prisluhne njihovim težavam, s katerimi se soočajo glede dvojnega obdavčevanja. Vendar glede na vso kronologijo, ki sem jo pregledala, vlade niso bile gluhe na njihove pozive. Bil je sprejet Zakon o dohodnini, njihov status je bil sicer rešen, vendar je Ustavno sodišče določbe razveljavilo, ker so bile v neskladju z načelom enakosti. Torej smo se ponovno soočili s

problemom, za katerega verjamem, da je pereč za vse zaposlene v Avstriji, vendar se po moje s podobnim problemom srečujejo tudi tisti, ki delajo v Italiji, Madžarski pa tudi Hrvaški. Ob tem ne gre spregledati, da vsi zaposleni v tujini in njihovi družinski člani koristijo infrastrukturo, šolstvo in podobne storitve, ki se plačujejo iz državnega proračuna, zato je pomembno, da se del dohodnine poravnava tudi v Sloveniji.

Videla sem tudi nekaj položnic, ki so jih prejemale ti migranti, ki se niso samoprijavljali. In res, ti zneski so enormni in razumem, da so začeli na nek drugačen način iskati svojo pravico. Vendar menim, da takšen način z zaustavljanjem sprejetih zakonov ni pravilen. Zato je resnično pomembno, da se najde neka skupna pot, da se rešijo zadeve na povsem legitimni način in nikakor ne na način pritiska na vlado ali celo na celotno državo. S pobudami Sindikata delavcev migrantov Slovenije za razpis se lahko doseže, če je seveda zbranih 2 tisoč 500 podpisov, da se sprejeti zakoni v Državnem zboru zadržijo približno za dva meseca. Pojavi pa se vprašanje, kaj bi bilo takrat, ko so ti zakoni nujno potrebni za uveljavitev in bi s tem povzročili škodo drugim. Zame je to nedopustno. Dovolite mi, da povzamem tudi to, da v Sloveniji velja ustavna demokracija, Ustava je nad vsemi. In kar je omenil že mag. Verbič, je res, načelo prepovedi zlorabe pravice se nahaja v 2. členu Ustave v povezavi s tretjim odstavkom 15. člena, sicer eksplicitno ni navedeno, vendar glede vlaganja neomejenega števila zahtev za razpis zakonodajnega referenduma za doseg cilja, ki nima povezave s konkretnimi zakoni, menimo, da gre za zlorabo tega instituta. Zato menim, da je predsednik Državnega zbora sicer ravnal pravilno, da je zavrnil očitno zlorabo pravice do referenduma; ob tem pa moram reči, da se strinjam tudi z mnenji pravnih strokovnjakov, ki sicer vsak na svoj način interpretirajo predsednikovo odločitev. Ključno pa je, da menijo, da je ravnal pravilno. Seveda pa je na drugi strani ključno, kako bodo presodili ustavni sodniki.

Na tem mestu mi dovolite, da se dotaknem še prvega stališča Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke, v katerem je bilo navedeno, da mora predsednik Državnega zbora razpisati pobudo za razpis referenduma. Potem se vprašaš, kakšno vlogo ima predsednik Državnega zbora. In tu mi dovolite, da citiram mnenje dr. Toneta Jerovška: "Predsednik Državnega zbora je prva ovira pred zlorabami. Če bi imel le vlogo poštarja, bi bila njegova vloga nesmiselna." Temu pa tudi pritrjujem. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala tudi vam.

Besedo ima gospa Anja Bah Žibert.
Pripravi naj se gospa dr. Jasna Murgel.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa.
Podpredsednik Državnega zbora, dovolite, da

izkoristim in vam zaželim uspešno, predvsem korektno delo, kar bo v dobro državljanek in državljanov!

Dovolite, da se obrnem na predsednika Državnega zbora. Tokrat se obračam na vas, spoštovani Brglez, osebno, kot človek človeku. Danes ne govorimo o Slovenski demokratski stranki, tudi ni predmet Slovenska demokratska stranka. Danes govorimo o razrešitvi nekoga z mesta predsednika Državnega zbora, kajti po našem mnenju je ta oseba kršila zakon in Ustavo. To je pač naše mnenje. Vaš odgovor pa je bil namenjen izključno obračunu s Slovensko demokratsko stranko. To je vaša legitimna pravica. Vendar ko sem prej povedala, da se na vas obračam kot človek k človeku, pa sem dejansko ne samo razočarana, ampak prizadeta, ker si nisem mislila, da vi lahko povzimate ali pa imate do nas takšen gnev. Tako močan gnev do Slovenske demokratske stranke, da si kaj takšnega nisem nikoli mislila. Že prej je kolegica Jelka Godec povzela vaše izjave, kjer ste omenjali fašizem, to so tudi zapisi iz magnetograma. "Fašizmu bom vedno in povsod rekel ne." Potem ste omenjali tudi v delu nacizem in komunizem. Jaz bi bila zelo vesela, da boste to še enkrat odgovorili, kajti če se je to nanašalo na Slovensko demokratsko stranko, če se je to nanašalo na tiste, ki zbirajo podpise; če pa se ni, potem pa res ne vem, v čem je poanta tega. Kajti tisto, kar očitno Slovenski demokratski stranki, ni ne fašizem, ni ne komunizem, ni ne nacizem; ampak je demokracija. Tako vi kot jaz sva bila izvoljena v ta državni zbor, vi si pač svojo funkcijo jemljete na takšen način, jaz jo vidim nekoliko drugače.

Te vaše besede imajo mnogo večjo težo. Zdaj se je vrnil v dvorano poslanec Jani Möderndorfer, ki tukaj kriči po parlamentu velikokrat, to več nikogar ne gane. Ampak ko pa vi na takšen način obračunate, pa človeka zaskrbi, kajti gre za drugo največjo funkcijo v državi. Jaz bi pričakovala, da jo boste jemali z vso odgovornostjo, tako politično kot osebno. Moram vas opomniti, da res ostro zavračam kakršnekoli insinuacije in povezave s kakršnimkoli totalitarnim režimom. S tem ne prizadenete samo članice in člane Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke, tudi vse člane in nas osebno. Jaz sem že enkrat v državnemu zboru povedala, da tega ne dovolim, ker je moja družina preveč trpela pod vsemi tremi totalitarnimi režimi. Mislim, da bo enkrat čas, ko bomo morali tovrstne izreke le malo bolje premisliti. Jaz bom vesela, ko mi boste znali utemeljiti, kje, v kateremkoli zakonu ali pa v Ustavi najdete vašo pravico, da onemogočate državljanke in državljanom, da podajo svoj podpis pod neko referendumsko zahtevo oziroma zahtevo za razpis referenduma. Če je nek predstavnik, ki je te podpise morda začel zbirati, to utemeljil z nekim izsiljevanjem, vas sprašujem, zakaj niste že takrat, ko so to napovedali, vi kot druga največja funkcija v tej državi, naredili vse, da tem državljanke in

državljanom ne bi bilo treba dobesedno na ta način ukrepati, ker več ne vejo, kako. Ker jih izvršilna veja oblasti ne sliši, jih noče slišati in tudi mnogo drugih ne. Zdaj mi povejte, kako lahko vi osebno ocenite, ali je nekdo, ki je podpisal to zahtevo, res zlorabil to, kar jim očitata?! Ne morete. Tudi jaz ne morem reči obratno, ampak v vaših navedbah pravite: Kdo ste vi v Slovenski demokratični stranki, da govorite, kaj je ustavno in kaj ni ustavno? Mar ste za to vi, spoštovani predsednik Državnega zbora? Ste vi poklicani za to v tem primeru?! Mislim, da ne. Mislim, da je Ustavno sodišče tisto, ki bo izreklo tovrstne sodbe. Naša naloga kot opozicije pa je, da opozarjamo na tisto, kar menimo, da je narobe.

Mi trdimo, da nimate za svojo odločitev ne zakonske ne ustavne podlage; ne glede na različna mnenja pravnikov. Saj so bila tudi v drugih zadevah različna mnenja pravnikov. V svojem nastopu ste govorili marsikaj, govorili ste o neki odgovornosti, politični. Poglejte, kako si vi predstavljate svojo politično odgovornost. Ko ste odvzeli mandat, pa kakorkoli že želijo zdaj vaši poslanci, celo pravniki to obračati, dejstvo je, da je en od poslancev ostal za določen čas brez mandata. Dejstvo je, da je Ustavno sodišče marsikaj zapisalo v tisto odločitev. Govorilo je tudi o tem, da se onemogoča delo opozicije, tudi to je res; ampak takrat ste rekli, prevzel bom politično odgovornost. Kako ste tolmačili to politično odgovornost kasneje, ko je prišlo do odločitve, da boste seveda odstopili, če bo to od vas zahtevala koalicija oziroma tisti, ki vas podpirajo. Spoštovani, kako pa, če so ravnali isto kot vi. Kadija tuži, kadija sudi. Od njih pa res nismo pričakovali, da vas bodo razrešili, saj so naredili enako kot vi. Ampak politične odgovornosti ni bilo nobene. Ne samo to, tudi osebne ne. Neka osebna lastnost posameznika pa vendarle, verjamem, tudi tisto – Oprostite, nismo imeli prav – včasih nekaj pove. Pove pa še več tisto, če tega nisi sposoben izreči.

Povedali ste, da celo naši predstavniki zaradi naših odločitev zardevajo v tujini. Ne bo držalo, je pa marsikdo zardeval, ko so slišali, kaj se v Sloveniji gredo, ko pošiljamo za zapahe liderja opozicije tik pred volitvami. Marsikdo se je spraševal, kaj se dogaja. Tudi danes se marsikdo sprašuje, kaj se dogaja s Slovenijo. Zadnje dogajanje okoli Slovenske vojske, verjamem, da znate nekoliko bolje brati med vrsticami, pa tistih, ki so opozorili v kakšno nenavadno smer potuje Slovenije. Veliko je tega. Tista pa je najbolj nenavadna, da naj bi vas izčrpavali. Moja dolžnost, ko sem bila izvoljena v Državni zbor, ni ta, da se ukvarjam z vami. Od vas pač pričakujem korektno vodenje, da dobim opomin tako jaz kot kdo drug; ne zato, ker ima na primer nekdo slab dan ali pa meni, da mora neko kaznovalno politiko začeti z mojim nastopom naprej. Jaz pač od vas zgolj pričakujem neko korektnost, da se oglasite takrat v državi, tudi ko vidite, da gredo stvari nepravdo pot. Ampak v takšnih primerih se niste

oglasili. Še več, pomagali ste pri nekaterih odločitvah, kot je odvzem mandata in še pri kakšni drugi. Ne oglašate se tudi oziroma ne ukrepate, ko nekateri v tem državnem zboru nosijo simbole totalitarizma; v nastopu pa omenjate, da zoper vse totalitarizme nekako gojite negativen odnos. Ne bo držalo, očitno so vam eni ljubši, kot drugi.

Skratka, še enkrat, niste povedali, kje vam zakon to dopušča. Rekli ste, da ste to naredili v zaščito vladavine prava. Kaj pa je vladavina prava kot spoštovanje zakonov in Ustave? V tem državnem zboru smo imeli v enem trenutku pomembno odločitev. Šlo je za referendumsko pobudo glede odločitve, da se spremeni zakon o slovenski vojski. Je tako? Takrat smo zvečer sejali, sprejeli odločitev, potem pa je bil pač vložen predlog za razpis referendum. Šlo je za varnost, šlo je za vprašanje varnosti te države, pa takšnega ukrepa niste sprejeli. Se vam ni zdelo, da gre za zlorabo. Po drugi strani pa v vašem govoru izrečete še nekaj, kar pa je po svoje grozljivo: "To odločitev sprejemam, da se tovrstne zlorabe ne bodo dogajale sedaj in tudi v prihodnje." Mar to pomeni, da bo morda naslednja pobuda državljank in državljanov v vaših očeh zopet izzvenela kot zloraba in boste pač sprejeli tisto odločitev. To pa je že blizu tistega Država – to sem jaz; in zelo nevarnega. Mislim, da na ta način državljank in državljanov ne morete utišati. Tudi ne z vašimi manevri, s katerimi želite pomagati vladi. Nesposobnost vlade je očitno povsod in tisto, da ste zmatrani zaradi opozicije oziroma utrujeni, izčrpani; spomnite se, kolikokrat tukaj sedimo brez ministrov in morate ukrepati, pa ne veste, ali bi sejo prekinili ali ne. Kolikokrat pri kakšnih vaših aktivnostih dobite podporo vaših koalicijskih partnerjev. Jaz mislim, da je izčrpavanje nekje drugje. Je pa po navadi osebno izčrpavanje hujše, ko človek ve, da nekaj ne dela dobro; takrat je veliko bolj izčrpan kot sicer, to pa vam lahko povem.

Seveda bom glasovala za vašo razrešitev. Tokrat se bom za to odločila ne samo zato, ker ste pač predsednik Državnega zbora in govorimo o tej funkciji, ampak tudi zato, ker ste me osebno, tokrat pa res osebno ne samo prizadeli, razžalili, ampak mnogo več. In jaz upam, da si takšnih nastopov v tem državnem zboru ne boste več privoščili. Jaz mislim, da to ni zdravo za nikogar, tudi za dobro počutje ne.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC:
Naslednja sta gospod Janko Veber in gospod Ferluga.

Gospod Janko Veber, izvolite.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo in lep pozdrav vsem.

V trenutku, ko razpravljamo o Predlogu za razrešitev predsednika Državnega zbora dr. Milana Brgleza, poteka postopek tudi pred Ustavnim sodiščem, ki naj bi presodilo glede odločitve o zadržanju zbiranja podpisov. Že ta

podatek govori o tem, da imamo neizčiščen postopek, ki je pač nastal z odločitvijo predsednika Državnega zbora. Dejstvo je, da se zakonodajni postopek začne v Državnem zboru bodisi s predlogom, ki ga poda posamezna poslanka ali poslanec, bodisi tudi skupina volivk in volivcev, 5 tisoč podpisov mora biti zbranih. Vendar v tistem trenutku, ko je obravnava zaključena v Državnem zboru, se zakonodajni postopek ne konča. Pri nas se zakonodajni postopek konča v tistem trenutku, če pride tudi do zahteve za referendum. Ta trenutek pač še ni nastopil. Ko se pogovarjamo o zlorabi referendumu, moramo vendarle povedati, da je do spremembe 90. člena Ustave prišlo ravno iz tega razloga. In zloraba je pravzaprav bila v največji meri odpravljena predvsem na ta način, da so pač določeni nekateri določeni kriteriji, na podlagi katerih se lahko pristopi k referendumu. Torej ko Državni zbor sprejme zakon, se lahko na pobudo posameznika, ki ga podpre najmanj 2 tisoč 500 volivcev, začne postopek za razpis referendumu. Če so vsi ti postopki do tega trenutka pravilno izpeljani, kar je v tem primeru bilo, lahko nastopi tudi tisti čas, v katerem pa moramo zbrati 40 tisoč podpisov volivk in volivcev. In to so tiste varovalke, ko govorimo o zlorabi, ki so vgrajene v Ustavo in tudi v Zakon o referendumu in o ljudski iniciativi.

Ali bi te varovalke bile dovolj ali ne, pravzaprav ta hip ne vemo, ker do zbiranja podpisov pač ta hip še ni prišlo. In bo prišlo verjetno samo v primeru odločitve Ustavnega sodišča. Ampak v tistem trenutku bomo imeli zopet neko izjemno neizčiščeno situacijo, ko bomo imeli uveljavljene zakone, katerih zakonodajni postopek pa se pravzaprav še ni zaključil. V izogib temu mislim, da bi vendarle bilo potrebno razumeti 3. člen Ustave, ki govori o tem, da državljanke in državljani izvršujejo svojo oblast neposredno in z volitvami, po načelu delitve oblasti na zakonodajno, izvršilno in sodno. Zakonodajna veja oblasti je Državni zbor in mislim, da je to tudi eden tistih pomembnih podatkov, ki bi pomagal pri izčiščevanju odločitve ali pa razreševanju nastalega položaja. Danes nekih zaključkov ni mogoče sprejemati ravno iz razloga, ker vse zavisi od odločbe Ustavnega sodišča. Sam pa menim, da to za delo Državnega zbora ni dobro, da smo neposredno odvisni od tega, kako se bo odločilo Ustavno sodišče. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala gospodu Janku Vebru.

Dovolite mi, da se opravičim dr. Jasni Murgel, ker sem jo izpustil s seznama.

Dr. Brglez, želite vi besedo?

Dr. Milan Brglez, beseda je vaša, izvolite.

DR. MILAN BRGLEZ (PS SMC): Najlepša hvala, gospod podpredsednik.

Skušal bom odgovoriti na nekaj dilem, ki so se postavile, da bo jasno moje stališče vsaj

do nekaterih od teh zadev. Najprej, ne gre za osem oziroma štiri ustavne pravnike, s katerimi sem se posvetoval, tudi z vsemi se nisem, niti nisem prosil, da me vsi podprejo pri celotni zadevi. Dejstvo je, da je posvet potekal z ustavnimi pravniki različne svetovnonazorske opredelitve, tudi politično vam je takoj jasno, da gre za zelo različne; in to tik po tistem oziroma približno takrat, ko je policijski sindikat umikal svoje podpise, torej pred tem, ko se je dejansko ta zadnja zadeva zgodila. Dejstvo je, da do takrat sploh nisem videl možnosti izhoda iz tega, kar bi se lahko v tej državi, kar se tiče zakonodajnega procesa, zgodilo na podlagi zlorabe pravice do referendumu. In če sedaj poskušam opredeliti najprej to stališče, nekaj teh mnenj, ki so pomembna, kakšnega bom mogoče citiral večkrat, ampak nekaj odstavcev, na kakšen način so se ti pravniki opredeljevali, iz javnih zapisov. Ne posredujem tistega, kar je bilo neposredno ustno posredovano, ampak v osnovi ustreza temu.

Tistega, ki ga jaz tudi zelo cenim in ki je tudi to mojo pozicijo že nekajkrat napadel, pa potem na koncu tudi ta napad ni bil na isti način narejen, tudi na samem Ustavnem sodišču, na postopek vodenja tega državnega zbora, mag. Matevž Krivic pravi, da uporaba referendumске zavore proti čisto tretjim zakonom samo iz nasprotovanja vladi predstavlja šolski primer zlorabe pravice. Dr. Matej Avbelj, povsem nasprotno smer, pravi: "Predsednik Državnega zbora mora zavreči očitne zlorabe pravice do referendumu; če ravna drugače, sam krši Ustavo." Spet mag. Matevž Krivic: "Pravno nepismeni politiki državljanke učijo črkobralstva namesto upoštevanja smisla zakona kot celote." In to postavlja tudi danes kot odgovor na doktorsko kandidatko, katero ste mi citirali, torej doktorsko kandidatko prava človekovih pravic, gre za gospo Pio Ravter, ki pravi: "Ne glede na presojo Ustavnega sodišča bo njegovo dejanje" – torej moje – "ostalo nezakonito." Kje v odnosu do Ustavnega sodišča pa je takšno mnenje?! Visoko nad njim. Tukaj kaj drugega sploh ne morem komentirati; vem pa, da imajo lahko ustavni pravniki o posameznih odločitvah svoje mnenje, to dopuščam. Poznam akademski svet in to ni napačno; ampak ne na politikih, ne na tistih, ki smo v tej državi, postavljati se nad Ustavno sodišče preprosto ne gre. In na to pozicijo se nihče ne more postaviti, niti Ustavno sodišče nad samo Ustavo, absolutno je jasno, kako in kaj.

Naslednje mnenje je spet od mag. Matevža Krivica, v bistvu kritizira šibko pravno kulturo politikov, ne bom prav izpostavljaj. Tisto, kar bi hotel naprej izpostaviti, je mnenje dr. Andraža Terška: "Ravnanje je pravilno, gre za primeren sklic na Ustavo, politično legitimno, odgovorno, torej je vsebinsko utemeljeno, in tudi pogumno." Dr. Ciril Ribičič: "Referendumsko odločanje bi moralo biti v vzročni zvezi s spreminjanjem položaja delavcev migrantov, sicer gre za uporabo pravice v nasprotju z

njenim namenom." Dr. Tone Jerovšek: "Predsednik Državnega zbora je prva ovira pred zlorabami. Če bi imel le vlogo poštarja, bi bila njegova vloga nesmiselna." Tukaj opozarjam na to, da ne gremo enačiti vest na eni strani in samovoljo. Izvajanje lastne vesti nikakor ne more biti samovolja in stati za tem, kar narediš, tudi ne. Ne poznamo odločitve Ustavnega sodišča, ta postopek je postopkovno absolutno prehitel. Tisti, ki bi lahko razsodil, in potem iskali politične konsekvence, torej ravno obratna zadeva. Najprej pravna, potem politična; ne pa najprej politična, potem pravna. Seveda si predstavljam, da boste najprej politična in potem pravna, pa še enkrat politična. Običajno gredo te zadeve na ta način, ampak tako je.

Dr. Saša Zagorc: "Gre za zlorabo pravice do referendumске pobude, ki ne more uživati pravnega varstva." Kar pomeni v bistvu, če je zloraba pravice objektivno ugotovljena in da se jo objektivno ugotoviti, vsaj iz ponavljanja, pa še kakšno dejstvo je, ki ga lahko vsemu pripišeš. Nekatera so pa seveda objektivna dejstva, ki jih poznaš. Dejstvo je, da sem vedno pazil na to; in to mislim tudi naprej, med subjektivno presojo, ali gre za zlorabo; in objektivno presojo, ali gre za zlorabo. Objektivno je nekaj, kar je zunanje dokazljivo in na kar se lahko sklicuješ; medtem ko je subjektivno moje mnenje o teh zadevah. Mislim, da je to razlikovanje eno od ključnih v tem postopku. Nadalje, ne gre za to, da bi skušal biti samovoljen, ampak zavedam se pomena tega, kar je bilo narejeno. Rekel sem, da če ne bi ravnal zdaj tako, potem bi omogočil vse nadaljnje zlorabe. Zakaj? Ker bi se dalo na tovrstno prakso sklicevati in potem preprosto na podlagi argumenta zlorabe pravic nobenega postopka več v skladu. Za postopke je pa zelo jasno določeno, do kdaj je treba, zelo jasno je določen sedemdnevni rok. In v tistem sedemdnevnem roku tudi po napotilu Ustavnega sodišča o tem, da predsednik Državnega zbora mora preprečiti zlorabe. Takrat je šlo za zlorabe političnih strank, ampak ta regulativa na teh točkah je ostala ista, vsebinsko je ta začetni del postopka urejen na isti način od vsega začetka. In to napotilo je v odločitvah Ustavnega sodišča, ne sicer v obeh, tako v tisti, na katero se vi sklicujete, kot tisti, ki jo jaz normalno dodajam zraven, ker je še bolj eksplicitna, bolj jasna. Predsednik Državnega zbora s takšnim ravnanjem predstavlja v tem primeru seveda Državni zbor.

Naslednje mnenje, dr. Igor Kaučič: "Predsednik Državnega zbora je moral preveriti zakonitost referendumске pobude. Zloraba je jasna, ko je očitno, da je referendum uporabljen za druge cilje, kot je to v tem primeru." Dr. Marko Novak, pisano zdavnaj pred tem primerom, ampak napotuje pa, da bi takšno zavrnitev moral narediti že takrat, ko je bila zloraba zgolj subjektivno ugotovljena, kaj šele objektivno. Pravi: "Enostavno nimaš pravnega interesa in pika. Če to velja za vse pravne

postope, naj velja tudi za tega." Torej izhaja iz argumenta splošnih pravnih pravic. Še eno njegovo mnenje: V takšni zadevi, ko se očitno zlorablja pravica do referendumа za stvari, ki se te ne tičejo, in vlagatelj zahteve celo prizna, da je to izraz njegove civilne nepokorščine, se ta pravica enostavno zavrne oziroma postopkovno zahteva zavrže." Tako daleč si nisem upal iti. Vse, kar sem naredil, nisem razpisal roka, nisem je zavrnil. In potem nadaljuje s tistim – "enostavno nimaš pravnega interesa".

Vsekakor pravim, da za tem stojijo ugledni pravni strokovnjaki, s katerimi sem se posvetoval. Do takrat nisem vedel, da ta možnost pravzaprav obstaja, nisem je zaznal. Vsi, tako imenovani z leve in z desne, so trdili isto, da je v tem primeru možno narediti svoje. Se pa absolutno zavedam, da po tej odločitvi nujno potrebujemo odločitev Ustavnega sodišča, ki bo postavila kriterije za naprej, kriterije za takšne primere, ki ne bodo tako jasni, kot je tale. Kriteriji, ki bi preprečili pa tudi zlorabo oblasti, morajo biti. V tem primeru sem vesel, to sem tudi javno povedal, da je do vloge na Ustavno sodišče prišlo. Upam, da bo Ustavno sodišče v tem primeru odločilo, ker mora postaviti te kriterije. V situaciji, ko Državni zbor ni zmožen spremeniti Zakona o referendumu in o ljudski iniciativi ter še dodatnega dejstva, ne, ni zmožen, preverjeno na vse strani gredo zadeve sploh, pa nismo odpirali teh členov. Ti člani sploh niso bili tisti, ki bi jih odpirali, ampak smo jih bolj ali manj prepisali iz prejšnje ureditve na tej točki. Se je seveda dokazno bremene spremenilo in tako naprej, ampak imamo prakso Ustavnega sodišča, ki pravi, da je možno – in tukaj pa gre za tisto, zakaj ne Državni zbor –, zaradi tega, ker je to že zamujeno v postopku. V sedmih dneh je treba odločiti o razpisu, potem je pa zloraba že potrjena in se ne moreš več na njo sklicevati, ker si jo ugotovil.

Tisto, kar želim glede tega še povedati, osnova je sama Ustava, moja podlaga je Ustava, vedno sem se skliceval na ustavnost, zelo jasno so opredeljeni člani, ki so v odločbi oziroma v mojem dopisu, ki pa ima isto veljavo, ker sem pač sklenil ta postopek. In seveda je možna pritožba tudi na to. Po kakšni osnovi se bo postopkovno to obravnavalo, to me niti ne zanima. Tisto, kar je važno, je, da potrebuje takšno odločitev že iz načelnih razlogov. In če do nje ne bi prišlo na podlagi pobude teh, ki so bili pobudniki, torej Sindikata delavcev migrantov Slovenije, če ne bi prišlo na njihovo pobudo do tega, bi sam poskušal s postopki v Državnem zboru privedi do tega, da bi se Ustavno sodišče do tega vprašanja odločilo oziroma opredelilo, ker potrebujemo jasnejše kriterije. Ta primer je bil res vnebovpijoč. Že kakšen drugi primer bi bil veliko težje določljiv in seveda pravna praznina ne more biti neka osnova. Tudi za določena ravnanja so napotki tudi Ustavnega sodišča tistim, ki morajo izvajati zakonodajo, primerna osnova zaradi tega, ker pravijo, kaj je notri. Tudi sama opredelitev zlorabe pravic izhaja iz

interpretacije naše Ustave, ki jo je opredelilo Ustavno sodišče; in ne iz česa drugega.

Strinjam se z mnenji nekaterih od mojih predhodnikov, da je del razprave o tem, kaj vse bi lahko bilo in na kakšen način bi se dalo obstoječo zakonodajo zaobiti ter na nek način receptura za to, kako zaobiti to zakonodajo. Jasno je, da bodo po tej odločitvi pobudniki na povsem drugačen način skušali, tudi če bi hoteli zlorabljati, zlorabljati to zadevo. Na čisto drugačen način bo ta zadeva tako postavljena, ampak spet na vso srečo imamo naše Ustavno sodišče, ki je lahko včasih tudi za eksplicitnimi pobudami za referendum prepoznalo nek drug namen. In jaz upam, da ta odločitev ne bo ostala na ramenih kateregakoli že predsednika Državnega zbora. Še ena takšna stvar, ki jo moram povedati, zakaj se nisem odzval in Komisijo za peticije ter človekove pravice in enake možnosti in na ves ta sklic. Prvi del je absolutno jasen, prejšnji teden sem bil v tujini, danes po obstrukciji, ki je bila narejena s strani poslancev, in na drugi strani s temeljnim nestrinjanjem, kot sem rekel – ne moreš biti tožnik in sodnik naenkrat v določenem postopku. In za ta postopek je jasno, da bo na koncu imel nekoga, ki bo zadeve razsodil, ampak to ni samo Državni zbor, da lahko politično razsoja; ampak pravno pa nikakor ne. In ta pravni in tisti, ki ima pravni interes, po šel pred Ustavno sodišče in bo tam zadevo postavil.

Hkrati pa bi izgledalo, kot da se pred točko dnevnega reda, ki se ji reče Predlog za razrešitev predsednika Državnega zbora na podlagi podpisov vsaj desetih poslancev, ker to je osnovni pogoj, to je relativno preprost pogoj tudi za zagotoviti, neko matično delovno telo v državnem zboru razglasilo za matično. Dajte no, tega pa ni v Poslovniku in tega tudi ne bom dopustil; že iz čistega dostojanstva predsednika Državnega zbora, da bo šel v komisijo, kjer se mu dogajajo permanentne kršitve Poslovnika Državnega zbora, ki ga pa ne more nič narediti, ker je pa res po sedanjem Poslovniku vsak predsednik matičnega delovnega telesa veliko bolj svoboden, arbitraren, če hočete, kot je lahko predsednik Državnega zbora, ki ima vsaj plenarno zasedanje zelo jasno urejeno v primerjavi z vsem drugim. Te pobude, ki so, mora obravnavati v skladu s Poslovníkom in tudi parlamentarno prakso. To pa nekako ne gre. To je moja presoja, ne gre, kvečjemu je lahko, da kdo vpraša, kakšna je moja odgovornost, da predsedniki posameznih delovnih teles ne delajo tako, kot bi po Poslovníku morali. Imam možnost kaj narediti, ampak v imenu demokracije tega ne bom naredil. In v imenu demokracije je v tem parlamentu še vsakdo prišel do besede, kakorkoli gledano zdaj na poslovníške in ostale zadeve. Vsakdo je še prišel do besede, noben ni bil dobesedno odrezan od tega, da bi lahko naredil tisto, kar je. Jaz mislim, da je za demokracijo ključno, da lahko o zadevah razpravljamo. Ko pa pridemo do odločanja, pač odloči tisti, ki ima večino. Tako je, tako bo, tako

je bilo. Edina izjema, ki bi lahko bila – in tukaj je tudi meja demokracije – so obstoječe človekove pravice, če je ta zadeva takšna, da bi posegla še zlasti pa v manjšinskost, ampak v najširšem pomenu besede, manjšinskost človekovih pravic. Tudi manjšina ima določene zaščitene pravice, v katere ni dopustno nikakor posegati.

Kar se tiče opravičila. Moj premislek takrat, ko so celotne zadeve bile, je bil zelo preprost. Če bi postopkovno karkoli storil narobe, bi me Ustavno sodišče na to zelo jasno opozorilo in bi mi res primazalo klofuto. Ni mi primazalo klofute. Kvečjemu je povedalo, da je bila zakonska osnova uporabljena napačno in da je ta zakon dvajset let pravzaprav že neustaven, ker ne omogoča gledanja na obe strani na isti način. Sem pa bil, to pa priznam, sem pa bil del tiste večine, ki se je na ta način odločila in ki je čutila, da je to dopustno. Dejstvo je, da je takšen zakon možno spremeniti samo z ustavno večino, ki je pač v tem državnem zboru ni, kot še za marsikaj drugega, za kar bi bila potrebna. Kar se tiče uporabljene besede fašizem. Zelo jasno sem povedal in tudi zelo jasno sem povedal, zakaj sem tako povedal, zakaj imam zapisano. Vsakemu, torej fašizmu pravim ne. Fašizmu. Ne upam si žaliti nobenega s tem, da je fašist. Druga stran, ki pa mene napada, si pa to upa. Ja, to si upa. Bodoči poslanci bodo očitno uporabljali ta besednjak proti komurkoli. Ampak to je dejstvo. / oglašanje iz dvorane/ Prosim! Sam si tega ne upam reči. Absolutno pa stojim za dejstvom, da sem in bom vedno rekel ne fašizmu in nacizmu, ki sta zlo po sami sebi; ne moreš ju zlorabiti. In na drugi strani, kar sem tudi jasno povedal, proti vsem zlorabam komunizma, ki so se pa; do sedaj ni bilo ničesar drugega še na tem svetu kot zlorabe komunizma. Vsaka inkarnacija je bila zloraba. Ampak zaradi tega, ker poznam ideologijo, zgodovino, izvor, lahko ga vzamete iz krščanstva ven in tako naprej, zelo raznoliko se da te zadeve povedati; ampak da se pa razlikovati eno idejo od druge. Eno povečevanje nekoga nad drugimi na etnični osnovi, druga je pa nekaj drugega, ki je znotraj iste etnije postavljena. Se ne opredeljujem do tega nikakor več, ampak zame fundamentalna razlika med enim in drugim obstaja ravno na tem. Eno je zlo samo po sebi; drugo je pa bilo zlo vedno, kadar je bilo uporabljeno.

Omenjeno je bilo, da sem zavrnil ne vem koliko tisoč pobudnikov. Če bi si te zadeve najverjetneje zelo natančno pogledali, pa dosedanji postopki do tega ne pripeljejo, da bi se to zelo natančno pogledalo, tudi grafološko, ali gre za različne podpise, ali gre za iste, ali gre zgolj za iskanje tega, ali so volivci ali niso; ampak ni odvisno od tega. Mislim, da je šlo za isto skupino po vseh značilnosti zbiranja teh podatkov. Kvečjemu trikrat isto veliko skupino, ki se je običajno predstavila preko tri tisoč. Tisto, kar dobimo običajno nazaj z Ministrstva za notranje zadeve, se zadeva zaustavi, ko je okoli 2 tisoč 500 in nekaj čez, potem ne preverjajo

več naprej in zaradi tega se o teh zadevah ne spleča špekulirati. Še eno stvar bi moral povedati, glede tiste izjave gospoda dr. Gorenaka o tem, da lažem in podobne zadeve. Bova tako rekla, jaz sem imel premalo prostora, da bi lahko vse tam notri povedal. Imate vi svoj del zgodbe, ampak drugi del, Zakon o dohodnini 1 in Zakon o dohodnini 2 – povsem enaka rešitev. Ena in ista rešitev, seveda z različnimi obljubami. Pravna osnova za to pritoževanje je že od takrat naprej, ker sta obe uporabljali isto osnovo; in to je pač svetovni dohodek. Preprosto je bilo to del tistega, delno že del dediščine, ki se je nanašala na meddržavni sporazum, na drugi strani pa del vključevanja v Evropsko unijo in tovrstne izmenjave davčnih podatkov, ki so do tega privedli. To je dejstvo.

Drugo dejstvo, ki ga je treba pa ob isti strani povedati, je, bi rekel tako, opredeljevanje glede vere in vsega ostalega je pa rahlo ... Lahko pa povem vseeno nekaj. Tisto, kar je meni pomembno, je, da vernike in vero spoštujem, verjamem pa v znanost z vso zmožljivostjo človečnosti, ki stoji zadaj za tem. Brez tega ne bi mogel prej delati znotraj akademskega sveta in tudi brez tega vodila, ki mi da mirni spanec, nobenega problema po vsem tem, vsaj zase pravim, da imam čisto vest, povsem mirno spim glede na to, kar sem vse do sedaj naredil. Je pa povsem neko drugo vprašanje, ali tudi vsi ostali lahko na ta način pač pogledate vase. Ampak to so v bistvu intimna vprašanja, ki niso vezana toliko na samo funkcijo, ampak so vezana na osebo, ki skuša tej funkciji ustrezati. In mislim, da je dovolj za ta pojasnila, ki sem jih ta trenutek želel dati. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala, predsednik Državnega zbora.

Besedo je želel predstavnik predlagatelja mag. Branko Grims.

Izvolite, beseda je vaša.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Zdaj se bom pa res lepo zahvalil gospodu predsedniku Državnega zbora dr. Brglezu, da je priznal tisto, kar je ključno za nastanek te zgodbe.

Samo upam, da nas zdaj gledajo vsi ustavni sodniki in tudi tisti pravniki, ki so ga podprli, da se jim pošteno kolca, namreč tem slednjim, tem pravnikom. Ustavni sodniki pa zato, da bodo vedeli, koliko je ura. Kajti tisto, kar ste povedali, je popolnoma nedopustno in seveda leti na vaš račun. Kaj ste vi povedali? Ja, moral sem si privzeti to pravico, ker ni bil sklican Državni zbor, citiram, "ker so bili roki zamujeni." Zdaj pa pomislimo, kdo pa je tista oseba, ki bi morala sklicati Državni zbor, da roki ne bi bili zamujeni?! Dr. Brglez, vi osebno. To se pravi, kakšno je dejansko stanje – ker nečesa niste storili, kar ste sami zdaj povedali, da bi bili dolžni storiti, ste si vzeli pravico, ki je nimate. Zamudili ste rok, kar je v pravu nedopustno. Da bi to prikrili, ste si uzurpirali pravico, ki vam po Ustavi ne gre. Vsa vaša sklicevanja in tudi mnenja teh pravnikov,

ko govorijo, da ja postopek takšen in takšen, so vsi prezrli nekaj – pravica pripada instituciji, institucija je Državni zbor. Lahko, da je nekdo v imenu Državnega zbora pooblaščen za posamezno dejanje, to je recimo lahko delovno telo, lahko je kdaj tudi predsednik ali kolegij; ampak mora biti to izrecno določeno v ustreznih dokumentih. Takšnega pooblastila, kot ste si ga pa vi vzeli, pa seveda nimate. Nikjer ne piše, če predsednik Državnega zbora zamudi rok za sklic seje Državnega zbora in zaradi tega zamudi možnost, da bi Državni zbor poslal posamezno stvar v presojo Ustavnemu sodišču, si predsednik Državnega zbora lahko prisvoji pravico in tistega roka ne spoštuje ter pravico kar ukine tako, da je ne razpiše. Točno to ste vi zdaj povedali s svojimi lastnimi besedami. To je popolnoma ustavno nedopustno. In jaz samo upam, da Ustavno sodišče zdaj tole gleda; če ne, bom pa predlagal vsem, ki se jih to dotika, da pošljejo magnetogram te seje v vednost Ustavnemu sodišču.

Pobudnikom bi pa predlagal, naj s tem dopolnijo svojo vlogo, ker bo ključen trenutek za razumevanje dogajanja v Državnem zboru. Predsednik Državnega zbora ima pač po zakonu sedemdnevni rok za sklic seje Državnega zbora, ki bi lahko odločil, da referendum ne razpiše. Predsednik Državnega zbora je to dejanje opustil – ali iz malomarnosti, ali iz lenobe, ali mu ni na misel prišlo; to je zdaj čisto irelevantno, rok je potekel. Da bi predsednik Državnega zbora prikril to napako, si je prisvojil pravico, ki pripada samo Državnemu zboru kot celoti; in po preteku tega roka enostavno to kompenziral s tem, da ni razpisal roka za zbiranje podpisov. Pa to je sramota najvišje kategorije, kar ste vi zdaj povedali, gospod predsednik. Vi bi v sedmih dneh moral pač opraviti dejanja. Če v sedmih dneh niste opravili sklica, bi morali po sedmih dneh določiti rok, pa bi potem še vedno lahko odločil, mimogrede, Državni zbor. Ne pa da si vi prisvojite to pravico tako, kot ste si jo. To ni opravičilo, to ni utemeljitev; to je samo priznanje vaše lastne napake, kar ste zdaj naredili, če vam to mogoče ni jasno. Pa ne reči, da ni bilo časa za sklic Državnega zbora ali da ste šparali Državni zbor, ker so bili slučajno prvomajski prazniki. Že mnogokrat v 25-letni zgodovini je bil Državni zbor sklican v 24 urah, že mnogokrat je bil sklican celo v krajšem roku od 24 ur. Če bi le želeli, bi lahko mirno sklicali Državni zbor. Državni zbor bi glede na večino, ki jo imate, zelo verjetno odločil tako, da bi zadeve glede na 21. člen ocenili, da bi z odložitvijo uveljavitve zakona ali zaradi zavrnitve lahko nastale protiustavne posledice. In v zadevi bi odločilo Ustavno sodišče, ki po tistem členu, ki sem ga prej citiral, Ustavnega zakona za izvedbo spremembe Ustave na področju referenduma odloča v sporu, pazite, med Državnim zborom in predlagateljem oziroma pobudnikom. Ampak Državnim zborom, ne pa predsednikom Državnega zbora, te pravice pač vi kot oseba nimate, ker bi morala biti določena drugje in na

drugačen način. Ker pa nečesa niste storili, ker ste zamudili tisti rok in ste pač bili postavljeni pred dejstvo, da bi morali iti v zbiranje podpisov, ste pa enostavno rekli: jaz tega ne bom naredil. Tako enostavno pa to ni. In nihče nima te pravice.

Moram reči, da sem zelo vesel, da ste zdaj to na glas povedali. Rok je potekel, ja, in rok ste zamudili. Morali bi določiti rok; in gôtovo. Do takrat bi lahko Državni zbor mirno odločil brez razpisa roka, potem bi rok tekkel; če bi kasneje odločil, bi se postavilo vprašanje, ali je dopustno ali ne. Verjetno bi pa tak sklep vseeno sprejeli, ampak potem ne bi bila možna tale razprava. Potem bi pač odločalo Ustavno sodišče, ampak zadeva bi bila pravno gledano čisto drugačna, ker bi bila procedura spoštovana, tudi pravni red bi bil spoštovan. Predvsem pa nikomur, tudi tistim, ki sem jih na začetku omenil, ki so izhajali z načela zaupanja v pravo in se jih je lahko pri temle fino potegnilo za nos, ker so zaupali v pravo in pravno državo, saj tega ne bi storili. Če je kdo preslišal, še tretjič ponavljam, če se do konca izpelje to, kar se zdaj dogaja, bo v prihodnje zmeraj, ko bo nekdo prišel s pobudo, če se bo vladajoča koalicija hotela izogniti referendumu, bo čakala sedmi dan, potem pa namesto razpisa roka reče: Aha, šlo je za zlorabo – vmes bo pa že nekdo dal eno butasto izjavo, da se bo nanjo sklicevalo –, torej zdaj ne razpišemo roka, adijo. In kaj potem – zakon bo šel v veljavo, potem pa mogoče tudi čez čas Ustavno sodišče drugače odloči. Kdo bo povrnil tisto stanje, ki je bilo? Verjetno nihče nikoli; razen če bi se vse začelo odpravljati za nazaj, kar je pa res zelo hud poseg v pravni red. Temu se Ustavno sodišče izogiba in to vsi dobro veste.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Sledi odgovor predsednika Državnega zbora. Izvolite, dr. Brglez, beseda je vaša.

DR. MILAN BRGLEZ (PS SMC): Hvala.

Tudi na začetku sem zelo jasno povedal, da je celotna moja razprava danes politična ravno iz tega razloga, da bo tisti, ki bo bral celotno zadevo, lahko tudi razumel, ampak neodvisno od tega. Zakonodajo bi lahko poznali bolje, mag. Grims, glede tega vprašanja. Veste, da ima predsednik Državnega zbora sedemdnevni rok za svojo odločitev, za ničesar drugega kot svojo odločitev, da mora v tem primeru vmes svoje mnenje dati Zakonodajno-pravna služba in da mora štetje teh podpisov opraviti Ministrstvo za notranje zadeve. Ta dva postopkovna razloga sta; kdaj predsednik znotraj tega sedemdnevnega roka odloči, pa ni odvisno od kogarkoli drugega, ker to je naloga predsednika Državnega zbora, da o tem odloči. Prvič sem se odločil, da tega roka ne razpišem, ker obstaja zloraba pravice, objektivno ugotovljiva zloraba pravice. Samo v tej fazi postopka je to možno ugotavljati. V nadaljnjih fazah ni več tega sklica in tudi spor z Ustavnim sodiščem se nanaša na točno štiri alineje. In te

štiri alineje Ustavno sodišče glede na dosedanjo prakso zelo ozko interpretira; ne široko, ne da bi bilo karkoli inkluzivno, ampak kvečjemu decidirano, kot so te alineje postavljene; in celo v nekaterih momentih kontra volji zakonodajalca, ki je bil Državni zbor.

To je dejstvo, prakso poznamo, tu praksa ne bi omogočila preprečitev zlorabe. Edini, ki je lahko v tej fazi postopal, sem pač lahko sam v funkciji predsednika Državnega zbora. Pričakujem tovrstne interpretacije, zaradi tega je tudi ta kvarteta na začetku mojega govora zelo jasna, ker v tem državnem zboru je možna zgolj politična razprava in nobena druga. Argument, ki je tukaj izražen, je vedno in povsod političen, ne more biti kaj drugega. In to je tisto, s čim bi hotel demantirati, to ne gre za nobeno zamudo, za nobeno prikrivanje zadev; gre za tehten premislek, ki niti približno ni preprost. To ni kar tako nekaj. Tudi ko vidiš na papirju, preden podpišeš, bom še dvakrat pogledal, če ta zadeva pije, pa nisem toliko pravnik, ampak vseeno mi mora zadeva argumentativno stati glede na vse tisto, kar je zapisala Zakonodajno-pravna služba na eni strani, tudi opozorila v smislu tega, da je treba zadevo dobro argumentirati; kar so na drugi strani podali ustavni pravniki in nekdanji sodniki Ustavnega sodišča. Nisem imel nobenega razloga, ker oni niso imeli nobenega interesa, da bi mi šli na roko ali karkoli takega, kot sem že povedal. Nobeno plačilo v tem primeru ne pride v poštev, ničesar takega.

Preprosto gre za strokovni posvet, različna stališča, ki se krešejo med sabo, odgovornost pa na koncu prevzame tisti, ki mora to stvar podpisati. Kaj pa potem iz celotne zadeve naprej izpeljujemo in kako izpeljujemo; že zdaj se opredeljujemo do tega, kako bo, če bo. Ničesar od tega, če bo; ampak šele takrat, ko bo, bo čas za kakršnekoli dodatne premisleke in tudi konsekvence, če hočete. Postopkovno pa bo Državni zbor najverjetneje to omogočal vedno, neodvisno od tega, ali ga vodim jaz ali ga vodi kdorkoli drug. Ne vidim velikih problemov pri tem. Mislim pa, da je sam postopek glede na težo in pomen te odločitve, ki nujno potrebuje določene varovalke, da ne bo zlorabljen, absolutno vsaj v opredelitvi Ustavnega sodišča do takrat, dokler v skladu s takšno opredelitvijo ne bo spremenjena zakonodaja in bo ta zadeva stala. In če se bo odstopalo od tega, bodo morali biti zelo utemeljeni razlogi, ki jih bo spet presojal Ustavno sodišče, kdo drug le.

Nad nami ni zgolj svetlo nebo, vsaj v tem primeru bo na koncu odločilo Ustavno sodišče, nad vsemi nami pa je Ustava, ki jo moramo spoštovati. In tukaj ni izbire, tukaj niti ni kompromisov, ničesar drugega. Tako sem se hotel jasno pozicionirati do tega tendenciozno napačnega interpretiranja tega, kar se je zgodilo, in tudi postavljanja besed v moja usta. Ne, to ni bilo izrečeno s tem namenom, da bi karkoli prikivalo, ampak postopki so tukaj jasni. Jasno je, kdo mora v kakšnem roku zadeve

narediti. Zame in za vse ostale so roki zavezujoči. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC:
Predstavniki predlagatelja, želeli ste besedo.
Izvolite, mag. Branko Grims.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Če nisem bil dovolj precizen, pa dajva še enkrat.

Sami ste dejali, roki so zavezujoči, do sem se strinja. Sedemdnevni rok obstaja, v katerem bi morali ali sklicati Državni zbor in bi vas ta s sklepom, s katerim bi odločil, da ne razpiše referendum, odvezal obveznosti, ki sicer izvirajo iz zakona; ali pa bi najkasneje sedmi dan do polnoči moral določiti rok za zbiranje podpisov. Vi ste dopustili, da je rok potekel. Ta rok ni rok, ki bi dajal vam pravico, da odločate, ali je to vsebinsko tako ali drugače, ali se to dotika področja, ki je področje tega sindikata, in vse ostalo, kar ste tam napisali; tako pravico ima kvečjemu, da bi kot oceno sprejel, Državni zbor. Če bi Državni zbor s sklepom določil, da takega referendum ne razpiše, bi vi ne imeli obveznosti razpisati rok. Ker pa je sedemdnevni rok potekel, vi pa tega niste storili, kaj ste naredili – potem ste pa rekli: zdaj pa sploh ne bom razpisal. In niste naredili nič, po domače rečeno. Ljudje so se pa lahko obrisali pod nosom in ostali brez učinkovitega pravnega sredstva. Še enkrat povem, ne samo tisti iz sindikata, ampak tudi vsi tisti, ki so podpisali zadeve; in zagotovo so jih večinoma podpisali v dobri veri. Predvsem pa tudi vsi tisti, ki so bili zavedeni s tem, ko so bili obveščeni, da je nekdo že zbral podpise, da je torej formalno zadeva vložena, in so nameravali dati svoj podpis kasneje, to je pa najmanj 40 tisoč podpisnikov. Predvsem pa vsi tisti, ki so tako ali drugače računali na to možnost. In najbrž bi šel kdo zbirat podpise – sem prepričan, da bi vsaj v dveh primerih šel –, če ne bi bili ljudje že obveščeni, da je takoj na začetku nekdo zbral podpise in to vložil. In so rekli – okej, formalnostim je zadoščeno in bo zadeva stekla, bomo mi prevzeli takrat ter bomo s tem šli naprej.

Vi ste si pa vzeli pravico, ki je nimate. Še enkrat povem, če ima institucija Državnega zbora neko pravico, ima lahko v imenu Državnega zbora recimo posameznik, pa če je predsednik, ki je samo prvi med enakimi in nič drugega, mimogrede, po naši ureditvi; ali pa ima del Državnega zbora, recimo neko delovno telo, lahko pooblastilo za posamezno dejanje v imenu Državnega zbora. Ampak to mora biti izrecno zapisano v Poslovniku kot recimo, zakonitem aktu, ali pa ustavnem aktu, če hočete, ali pa v nekem zakonu, kot je recimo Zakon o parlamentarni preiskavi in podobno. V tem primeru pa vi take pravice nimate in zato je bil postopek napačen, zato je to nevaren precedens. Še enkrat, zelo enostavno – jaz upam, da se zdaj razumeva –, v sedmih dneh bi

vi morali določiti rok ali pa sklicati Državni zbor, če ste domnevali, da je kaj narobe. Ne pa pustiti, da sedemdnevni rok preteče, roka pa ne določiti in Državnega zbora ne sklicati. To je pa neka bližnjica, bližnjica, ki nima podlage v nobenem pravnem aktu, in ta bližnjica je nevaren precedens. Ker če si pa vsak lahko dovolil, da prekorači nek rok, pa ne stori tistega, kar je dolžan storiti, in to utemeljuje s takimi ali drugačnimi dobrimi nameni, recimo s preprečevanjem zlorab; potem je konec demokracije, ker potem vsak počne, kar hoče. Upam, da se zdaj razumeva.

Zato je bil tak moj uvod in to vam že od začetka postavljam kot vprašanje. Točno navedite pravni akt, ime, naslov akta, člen, odstavek, po katerem imate kot predsednik parlamenta pooblastilo, da odločate, ali je neka zadeva vsebinsko ustrezna ali ne. Po vsej zakonodaji, kar jo jaz vidim, imate vi samo pravico odločati, ali je formalno ustrezno. Se pravi, ali je zadostno število podpisov, kar se preveri, ali je oblikovano ustrezno vprašanje in tako naprej. In če so izpolnjeni vsi pogoji, sta samo še dve možnosti: ali najkasneje sedmi dan do polnoči razpišete rok za zbiranje podpisov ali pa že pred tem skličete Državni zbor, ki odloči o tem, da ne bo razpisal referendum; in ste te obveznosti s tem avtomatično odvezani. Opustitev teh dejanj in privzemanje pristojnosti Državnega zbora ima pa tiste elemente, o katerih sem govoril, po eni strani je to uzurpacija oblasti in očitna zloraba položaja; po drugi strani je pa to malomarnost, ker niste storili tistega, kar ste po zakonu dolžni storiti, ne glede na utemeljitev, ki je lahko taka ali drugačna.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima dr. Jasna Murgel.
Pripravi naj se gospod Janko Veber.

DR. JASNA MURGEL (PS SMC): Hvala lepa. Sem mislila čestitati novemu podpredsedniku in mu zaželeli uspešno delo, pa sta se že zamenjala.

Jaz bi nekaj besed namenila genezi nastajanja naše doktrine, ki je povezana z zlorabo referendum v naši ustavnopravni stroki, v pravni stroki v Republiki Sloveniji. Leta 2003 je Ustavno sodišče razveljavilo Zakon o urejanju statusa državljanov drugih držav naslednic nekdanje SFRJ. Razveljavilo je tisti zakon, ki je odvezal stalno prebivališče izbrisanim. In takrat je potem sledilo sprejetje tako imenovanega systemskega in tehničnega zakona za ureditev položaja izbrisanih. Temu je sledilo veliko število predlogov za referendum, katerih namen je bil nekako prepričati uveljavitev zakonodaje, ki je bila namenjena odpravljanju tistega, kar so bile kršitve, ki so bile z ustavno odločbo ugotovljene. In že takrat je Ustavno sodišče, ko je večkrat razsodilo tako, da zloraba referendum ni dovoljena, ustvarilo neko sodno prakso, ki je uporabna tudi za danes, tudi za ta primer.

Ustavno sodišče je povedalo, kaj si misli o zlonamernih referendumih – da so prepovedani in da se jih ne sme tolerirati. V odločbi Ustavnega sodišča, ki je bila objavljena 17. 6. 2004, pa jo bom citirala, je bilo navedeno: "V kolikor bi Državni zbor ali pred njim predsednik Državnega zbora ugotovil takšne namene pobudnika, bi moral že sam v okviru možnosti, ki jih daje Zakon o referendumu in o ljudski iniciativi, preprečiti razpis referenduma." Tukaj je že Ustavno sodišče samo reklo s tem, ko je reklo na primer v okviru zahtev, da mora biti vprašanje jasno izraženo, da mora biti zahteva obrazložena; ter z oblikovanjem pravil za postavitev določenih vprašanj; da so lahko razlogi, na podlagi katerih bi moral tudi sam predsednik Državnega zbora preprečiti razpis referenduma, lahko tudi drugačni, da niso v zakonu podrobno naštet.

Torej je nekako ta pravna podlaga za odločitev sedanjega predsednika Državnega zbora nastala že na podlagi te prakse Ustavnega sodišča, ki jo je predvsem sproducirala Slovenska demokratska stranka v svoji silni želji, da ne pride do uveljavitve ustavne odločbe, ki se je nanašala na izbrisane. Po tej naši kršitvi človekovih pravic v primeru izbranih smo znani po celotni Evropi. Svet Evrope, Evropsko sodišče za človekove pravice je o tem odločalo in to je bila množična kršitev človekovih pravic. To je dokazano, to je ugotovilo več sodišč, naše sodišče, Ustavno sodišče in tudi Evropsko sodišče za človekove pravice. To je bila množična kršitev človekovih pravic. Kršitev pravic enemu človeku pač ni množična kršitev človekovih pravic in ta kršitev je tudi bila sanirana, če že govorimo o predsedniku Slovenske demokratske stranke; razen če morda mislite, da je sedaj njegova pravica, ki je bila kršena, vedno več kot pravice drugih državljanov. Za množično kršitev človekovih pravic bi tudi šlo, če ne bi bil uveljavljen Zakon o partnerski zvezi. To bi tudi bila množična kršitev človekovih pravic, ker je ta zakon namenjen odpravi diskriminacije istospolno usmerjenih oseb. In tudi tukaj je bila Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke z izjemo vodje poslanske skupine proti temu zakonu. Ne vem, kaj se je zgodilo z vodjo poslanske skupine Jožetom Tankom, da je glasoval za ta zakon, mogoče se je v zadnjem trenutku spreobrnil, spremenil odločitev.

To dokazuje, da je Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke oziroma Slovenska demokratska stranka velikokrat glasovala za kršitev človekovih pravic oziroma bila na strani kršitve človekovih pravic. In zato mislim, da ne more tukaj dajati nekih sodb o tem; in tudi parlament sam ni pristojen za to, da presoja o tem, ali je v tem primeru, pri odločitvi predsednika Državnega zbora sploh prišlo do kršitve Ustave ali zakona. Zato mislim, da tega mi tukaj ne moremo storiti, zato bom tudi nasprotovala temu predlogu Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ:
Predlagatelj, izvolite, mag. Branko Grims.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Samo en stavek.

Dr. Murgel, upam, da se v nečem strinjava. Rekli ste, da bi bil on dolžan ukrepati v okviru svojih pristojnosti, da prepreči zlorabo; da to piše v sodbi Ustavnega sodišča. Do sem se oba strinjava. Samo v čemu je finta, v čem je problem? V tem, da on ima pristojnost sklica seje Državnega zbora, ki bi lahko o čem takšnem odločil. Ne pa da pusti, da rok preteče, potem pa on odloči namesto Državnega zbora kot celote o tem, da ne razpiše roka kar tako, ker je že itak zamudil, mimogrede, pa je sam za to kriv; in s tem povzroči nepovratno pravno stanje. Zakoni gredo v objavo, tudi če bi se naknadno dokazalo, da je bilo vse narobe in vse odločitve napačne, tega praktično ni več možno povrniti v izvorno stanje. Temu se reče pravno nepopravljiva škoda, kar veva oba. Zato takšno ravnanje ni bilo ustrezno.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Marko Ferluga, pripravita naj se gospod Franc Breznik in gospod Žan Mahnič.

Izvolite, gospod Ferluga.

MARKO FERLUGA (PS SMC): Hvala za besedo.

Zmeraj se v našem parlamentu delimo na opozicijo in koalicijo, kar ni nič novega. Zmeraj naši kolegi iz opozicije vidijo in najdejo neke zadeve, ki jih je možno zelo lepo na nek javnosti všečen način pograbiti kot neko kost za glodanje. In kot bi rekel moj sodelavec gospod Grims – bejž no, se začne potem zgodba odvijati. Jaz te zadeve mogoče drugače gledam in vidim. Zdi se mi, da imamo mi v Sloveniji vsi težave z razumevanjem demokracije. Vsak si jo razlaga po svoje, vsak si jo želi vedeti in videti po svoje ter tako primerno tudi delovati. Zdaj smo prišli do nekega precedensa, kjer vidimo, da lahko skupina, ki je imela določen interes, pač s to močjo, ki jo je pridobila s podpisi, kroji usodo vseh zakonov, kateri se jo sploh ne tičejo. Zame je to en velik problem, tudi vsebinski problem, ker dokler se ta skupina bori za svoje zakone in pravice, je referendumska pravica tudi ena izmed tistih, kjer imajo legitimiteto in kjer jim je, jasno, možno dati vso podporo in moč. In to je nedvomno.

In zdaj se moramo vrniti nazaj na to zadevo z gospodom Brglezom. Menim, da je njegovo dejanje v tem konkretnem primeru pogumno. Zakaj pogumno? Da je presekalo dejansko zlorabo tega instituta referenduma za neke zadeve, za katere je ta skupina želela preprečevati nadaljnje delo, se pravi Državnega zbora in Vlade ter v končni fazi funkcioniranja družbe. In to je nesprejemljivo. Vsi se moramo nekako zavedati, da živimo v neki družbi, da

živimo v nekih okvirjih neke demokracije, včasih si te okvire demokracije razlagamo vsak po svoje, ampak še vedno velja, da moramo to opredeliti kot pri igri Človek ne jezi. Tam točno veš, kaj smeš narediti, česa ne smeš narediti in kaj te čaka, če kršiš pravila. In to je zelo pomembno pri tem. Kar se mene tiče, seveda ne moremo tole sprejeti, kar bodo kolegi iz Slovenske demokratske stranke zahtevali. Mislim, da je gospod Brglez korektno opravljal svoje delo in da ni nobene potrebe po njegovih menjavi, ker važno je, da imamo neko umirjeno racionalno delovanje in da ne stremimo, tudi tukaj znotraj parlamenta, k temu, da bi želeli imeti neke ekstremizme ali neke skrajnosti, napetosti; ker ni ne čas ne trenutek primeren za to. Mislim, da moramo biti toliko odgovorni, da dejansko poskušamo to našo drago domovino peljati na pravi tir neke umirjenosti, racionalnosti in gledanja v prihodnosti. Toliko z moje strani, hvala.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Proceduralno.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Branko Grims, izvolite, proceduralno.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Gospod predsedujoči, jaz predlagam, da pojasnite vsem prisotnim nekaj načel.

Da se vsak splošni akt, da zakonu o ustavi sploh ne govorimo, praviloma dotika vseh in vsakogar. Se pravi, da to govorjenje, kako je nekaj iz njihove pristojnosti ali pa ni povezano z njihovimi cilji; to je zelo na trhljih tleh. Drugo, da je delitev na pozicijo in opozicijo najbolj normalna stvar v demokraciji, saj na ta način demokracija vendar funkcionira. In da je zelo čudno, če se postavi izhodišče – no, spet se delimo na pozicijo in opozicijo. Saj vloga pozicije je ustavna, da voli in da sprejema; in opozicije je ustavna, da kontrolira. In tretje, ko se vedno znova začenja s tem nesrečnim izrazom zloraba.

Dokler je povezan postopek zakonodajnega sprejemanja v parlamentu na takšen ali drugačen način z možnostjo dajanja referendumskih pobud, se vedno najde način, da se to izkoristi. Ali to temu kdo reče zloraba ali ne, je čisto vseeno. Ampak možnost je, da se to izkoristi. In če se hoče enkrat za vselej to prekiniti, me prosim že enkrat poslušajte, to govorim že deset let. Pojdimo na en posvet in se pogovorimo o švicarskemu modelu referendumu, da se to loči enkrat za vselej in da je eno neposredno odločanje ljudstva, drugo pa odločanje v parlamentu in da je odločanje v parlamentu popolnoma nemoteno. Parlament opravlja svojo funkcijo; če ljudstvo kdaj odloči drugače, velja tisto, sicer pa ni nobene možnosti, da bi se na kakršenkoli način vplivalo ali blokiralo zakonodajni postopek. S tem bi dvignili kvaliteto demokracije, po drugi strani pa

bi se izognili kakršnimkoli tovrstnim situacijam, kakršna je tale zdaj; pa lahko naredimo kakorkoli, pa se bo v takšni ali drugačni obliki zagotovo še kdaj ponovila.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Franc Breznik.

Pripravita naj se gospod Žan Mahnič in mag. Lilijana Kozlovič.

Izvolite, gospod Breznik.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Najlepša hvala.

Jaz se zahvaljujem na začetku kolegu Grimsu, ki je malo obrazložil temelje parlamentarne demokracije, ko je kolega Ferluga razlagal, da je škoda, da se delimo na opozicijo in koalicijo. Tudi to lahko navežem na današnje razprave predsednika Državnega zbora, ko govori o totalitarizmi, vedno omenja dva; tretjega jemlje z velikim cmokom v grlu, pravi, da so bile napačne interpretacije. Zdaj ga ni tukaj, jaz bi mu rad kar nekaj besed namenil; upam, da bo prišel v času moje razprave.

Prvič bi ga rad spomnil, da je že Friedrich Hayek leta 1933, ko je pisal svojemu predstojniku kot profesor na London School of Economics, pisal o pojavu nacionalsocializma. Pisal je točno o tem, kar se je potem zgodilo 30. januarja 1933 in še pozneje po smrti nemškega predsednika leta 1934, ko je Adolf Hitler postal predsednik vlade in predsednik države, ko je združil dve funkciji v eno in postal tudi vrhovni poveljnik nemške vojske. Friedrich Hayek je napisal, da je komunizem kot tretji totalitarizem prvič propadel že v dvajsetih letih, predvsem v takratni Sovjetski zvezi, da bo mutiral in mutira v dva sistema, ki sta se ne v sosledju našla. Ta dva sistema mutacije prvega tipa socialističnega ali komunističnega sistema takrat po Stalinu sta izšla v nemški nacionalsocializem in v italijanski fašizem. Vsi so bili socialisti. O Mussoliniju si lahko preberete, predsednik Državnega zbora, zgodbe ali avtobiografijo v podlistku Večera ravno v tem trenutku, da bo lahko videl, da so vsi trije totalitarizmi izšli iz socializma, torej iz dobrih namenov, kjer bomo vsi enaki. Toliko o tej zgodovini.

In tudi nacionalsocializem je svoj pohod začel s tem, da je v nemškem Bundestagu takrat začel rušiti opozicijo, ji nasprotovati in jo uničevati. Tudi ta modus operandi spremljamo leta 2016. Naslednji modus operandi 2016 nam očita nekdo, ki je deloval protiustavno, tako on kot njegova koalicija, ko je odvil mandat. Očita tudi takrat, ko ni v dvorani kolegice Irglove. Ko je ona govorila, mislim, da je gospoda Brgleza gledala v oči, mu razlagala, argumentirano razpravljala v njeni maniri kot vedno. Gospod Brglez je očital, da zlorablja svojo komisijo. Če nekomu krši pravico do referendumu, po vsej verjetnosti je to kršitev človekovih pravic. Zdaj smo imeli neke matematične modele, nekateri iz koalicije ste govorili, koliko ljudem se je kršila pravica. Kolegica Murglova, za mene 3 tisoč podpisov

krat šest zakonov je 18 tisoč. Torej se približujemo številki izbrisanih, ki ste jih omenili in se vam zahvaljujem. Torej imamo 18 tisoč oškodovancev že v prvi fazi tega dejanja. Rad bi pa tudi opozoril, da gospod Milan Brglez kot predsednik Državnega zbora nima nobene pristojnosti nerazpisati. Zakon in Ustava mu točno določata, da to mora storiti; Ustavno sodišče pa je tista varovalka, ki lahko prepreči zlorabo referendumu. Mislim, da je to jasno. Kar je najmanjkrat omenjeno danes, 153. člen Ustave, ki govori o dejanjih državnih organov in njihovih nosilcev, torej tistih, ki ne temeljijo na nekih zakonih ali zakonitih predpisih, ravno to je dejanje gospoda Milana Brgleza, kar mu očitam. Tisto, kar bo pa posledica na Ustavnem sodišču, pa kar se tudi sam sprašujem, kot se sprašuje kolega dr. Toplak, bo pa naslednje. Dr. Toplak je napisal tudi naslednje besede v Večeru, za katere mislim, da so pomembne, tudi sam se s tem strinjam. "Predsednik Državnega zbora bo pred Ustavnim sodiščem moral izkazati, da je nujno moral sprejeti odločitev o nenadaljevanju referendumskega postopka, kljub temu da mu zakonodaja te pristojnosti ne daje. Izkazati bo moral, da je res prišlo do zlorabe pravic. Da ni kršil Ustave, ko je zakone poslal v razglasitev, ne da bi bil počakal, da se spor pred tem konča. Da ni kršil Ustave, ko jim ni dal možnosti zagovora, pojasnila, pritožbe. Da ni kršil Ustave, ko jo o zlorabi sklepal na podlagi nekih drugih referendumskih pobud, ki jih je vložilo to isto društvo. Da s tem, ko je zavrnil pobudo enega društva, ni kršil pravic posameznikom, ki sploh niso povezani z delavci migranti in so dali ali so še nameravali dati podpis proti zakonu, ..." Jaz bi prosil, če bi poslušali, kolegi, ker mislim, da vam bo koristilo, ko boste dobili odgovore Ustavnega sodišča. " ... v iskrenem prepričanju, da je zakon slab. Da je tehtal 35-dnevno zakasnitev po uveljavitvi zakona na eni in poseg v pravice podpornikov referendumu na drugi strani ter da je hitra uveljavitev zakona pomembnejša od 35-dnevnega čakanja na podpise." Še enkrat ponavljam, spoštovani kolegi in tudi javnost, "Eden od teh zakonov se bo začel uporabljati šele čez devet mesecev. Če bi bil Brglez ugodil ponudnikom, bi verjetno bila edina posledica njegove ugoditve 35-dnevna zakasnitev pri začetku uporabe tega zakona."

Na kakšen način bo kolega Brglez s svojimi pravnimi strokovnjaki utemeljil odločitev, da je moral poseči mimo Ustave, mimo zakonske podlage, za nek zakon, ki bo komaj začel veljati, torej veljavnost, *vacatio legis* bo čez devet mesecev?! Tudi to je en del moje razprave, ki gre mogoče nekoliko širše, ta del argumentacije, o kateri mi danes govorimo. Vidim, da velikega zanimanja ni, spoštovani kolegi, kot vedno, kot pri kolegici Irglovi. Jaz bi na koncu svoje razprave, da ne bom predolg; odgovoril tistim, ki ste nam danes očitali selektivno obravnavo nekaterih človekovih pravic na Komisiji za peticije. Bil sem na vseh komisijah, tudi takrat, ko smo obravnavali. Tudi predsednica je, lahko

rečemo, peljala vse te seje te komisije, tudi takrat, ko smo obravnavali teme, recimo, romsko problematiko, problematiko nasilja nad starejšimi, nasilje nad otroki, ženskami, ko smo imeli trenutno problematiko zlorabe centrov za socialno delo in tako naprej. Vedno smo bili tam prisotni –kolegica Irglova, kolega Gorenak, sam pa morda še kateri od kolegov. Vi, spoštovani kolegi iz koalicije, prihajate tja, ko so tako imenovane vaše teme. Ko prihajajo tja vaši prijatelji iz nekaterih nevladnih organizacij, potem vas je tam toliko, da včasih niti kolegi, ki smo stalni člani te komisije, ne dobimo niti prostora, da bi se usedli. Zavračam kakršnekoli namige meni in mojim kolegom, da selektivno obravnavamo človekove pravice, da takrat, ko nam nekako odgovarja, iz te vreče človekovih pravic potegnemo samo tiste, ki nam odgovarjajo, pustimo pa v tej vreči druge. Jaz kot demokrat vse kršitve človekovih pravic obravnavam z enako težo in sem zaskrbljen. Kolega Brglez je danes govoril o zlorabi komisije.

Največ, kar bi lahko rekel, po statistiki Evropskega sodišča za človekove pravice smo v Sloveniji po kršitvi človekovih pravic na milijon prebivalcev največji kršitelji človekovih pravic v Evropi. Morda bi nam lahko očital samo to, da imamo še premalo sej, da še premalo obravnavamo. Na žalost pa obravnavamo večinoma tiste, kolegica Irglova prevzema tisto delo in tudi sami, ki ga drugi odbori ne opravijo, ker ga ne zaznajo. Kolega pred kratkim dvakrat ni sklical Odbora za pravosodje, ko bi moral, ker je šlo za pomembno problematiko. Danes je podpredsednik Državnega zbora, česar mu ne očitam, saj smo dobronamerni; ampak kršitve človekovih pravic pa na žalost najdemo v vsakem drugem zakonu. Zaradi tega je ta komisija toliko pomembna. In pomembna je tudi po zadnjem dejanju gospoda Brgleza. To dejanje je, lahko rečemo, da v tretje gre rado, torej po ustavnem odvzemu mandata, po njegovi katastrofalni izjavi, da je povojni genocid naravno pravo. Se tudi vidi njegova osebnost, vidi se njegova selektivna obravnavo nekaterih pravic, selektivna nečutnost do enega izmed totalitarizmov, kar je za predsednika Državnega zbora neke države, ki je članica Evropske unije, nesprejemljivo. Nesprejemljivo je. Takšen človek si v moderni demokraciji, moderni Sloveniji, ki praznuje v teh dnevih 25 let, ne zasluži takšnega mesta. Ne zaradi zadnjega dejanja, ampak že zaradi prvega dejanja.

Naj vas spomnim – pa tudi kolega Brgleza, če me poslušate – na temeljno listino, Temeljno ustavno listino Republike Slovenije, ki so jo sprejeli naši nekdanji kolegi 25. junija v tem državnem zboru. Temeljna ustavna listina v enem svojih členov govori o tem, da bivša država SFRJ ne deluje kot pravno urejena država ter da se v njej množično kršijo človekove pravice in temeljne svoboščine. To je bil eden izmed največjih temeljev, da smo se Slovenci kot narod naredili leta 1991 in razglasili

svojo samostojno državo, spoštovane kolegice in kolegi! Nikoli tega ne pozabimo! In kolega Brgleza bi prosil – pred kratkim je imel razpravo o osvobodilni fronti, ko je ponovno govoril selektivno o polpretekli zgodovini –, da si gre pogledat vseh 620 množičnih grobišč, potem bo morda videl, kaj pomeni nespoštovanje človekovih pravic. Evo, kolega je prišel in mislim, da mi bo lahko na te zadeve odgovoril. Svojo razpravo bom s tem primerom zaključil. Bilo je izrazito samovoljno dejanje predsednika Državnega zbora. Varovalka, o kateri govorimo, varovalka glede izrabe referendumov, torej pravice izrabe referendumov, to varovalko slovenski demokratični sistem pozna, tej varovalki se reče Ustavno sodišče Republike Slovenije. Ustava Republike Slovenije kot največji politični in tudi pravni akt, je tudi največji politični akt, ker je sprejemanje ustave največji konsenz politike, pa jasno daje navodila, da predsednik Državnega zbora mora razpisati ta rok in ne sme odločati o drugih stvareh. Najlepša hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Žan Mahnič.
Pripravitelj naj se mag. Andrej Šircelj in gospod Tomaž Gantar.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Kologice in kolegi!

Danes je simbolen dan, 17. maj. Pred 26 leti je bila ustanovljena Slovenska vojska, s tem ko je bila vzpostavljena Manevrska struktura narodne zaščite. Ob tej priložnosti vsem pripadnicam in pripadnikom Slovenske vojske čestitam ob 26. rojstnem dnevu. Poleg tega je bila danes tudi podana ovadba zoper nekdanjega predsednika Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije Milana Kučan zaradi veleizdaje in sabotaže. In poleg tega se danes v Državnem zboru ravno na ta simbolni dan pogovarjamo o kršenju demokratičnih načel, o kršenju pravnih načel Republike Slovenije, ki so bile narejene s strani dr. Milana Brgleza, predsednika Državnega zbora. Jaz moram reči, da bom njegovo razrešitev podprl že drugič v tem mandatu. Prepričan sem, da verjetno ne zadnjič. Upam, da bo gospod Brglez s tisto kravato, ki jo je imel prejle – sedajle v odmoru si jo zamenjal, rdečo kravato, na kateri je imel znak Univerze v Ljubljani, da s tem na nek način sporoča, da se počasi vrača nazaj na Univerzo –, nehal tepihovat demokracijo v tem državnem zboru, kar počne že vse od začetka svojega mandata.

Prej je gospod Brglez vehementno razlagal, kako na komisijo, ki jo vodi moja poslanska in strankarska kolegica Eva Irgl, ne bo hodil zaradi tega, ker se tam eklatantno krši Poslovnik Državnega zbora. Če bi to nekako prezrcalili na sejo Državnega zbora, potem bi lahko tudi Slovenska demokratska stranka rekla, da na sejo Državnega zbora ne bo hodila zaradi tega,

ker se tukaj eklatantno krši Poslovnik Državnega zbora; v vlogi glavnega kršilca pa pač kdo drug kot dr. Milan Brglez, kar je dokazal že večkrat. Tudi včeraj, ko kljub temu, da ni bilo zadoščeno vsem točkam Poslovnika, je uvrstil na sejo Državnega zbora, mislim da za petek, točko dnevnega reda Imenovanje novega ministra za kulturo. Ne glede na to, kakšna mnenja je bral dr. Brglez v svoji razpravi, moram reči, da sem taista mnenja taistih pravnikov, ki jih je danes bral, pogrešal pri razpravi v Državnem zboru, ko se je odločalo o odvzemu mandata našemu poslancu, predsedniku Slovenske demokratske stranke gospodu Janezu Janši. Isti pravniki so takrat pisali mnenja, takrat smo jih mi brali tukaj, v tem državnem zboru, pa se je gospod Brglez na njih požvižgal. Danes mnenja istih pravnikov – vmes ste hčerko kakšnega od teh pravnikov zaposlili kot strokovno sodelavko v Poslanski skupini Stranke modernega centra – bere dr. Milan Brglez. Zanimivo, ironično in dvolično. Tako, kot se spodobi za predsednika Državnega zbora, ki si jemlje demokracijo v svoje roke, ki demokracijo tolmači na način, kakršnega se ne bi sramoval niti Lukašenko.

Dr. Jurij Toplak, ki je takrat in tudi sedaj napisal ustavno mnenje, je napisal takole, bom prebral kljub temu, da je nekatere besede prebral že gospod Breznik; ampak bolje, da se sliši dvakrat kot nikoli. "Predsednik Državnega zbora bo pred Ustavnim sodiščem moral izkazati, da je nujno moral sprejeti odločitev o nenadaljevanju referendumskega postopka, kljub temu da mu zakonodaja te pristojnosti ne daje. Izkazati bo moral, da je res prišlo do zlorabe pravic. Da ni kršil Ustave, ko je zakone poslal v razglasitev, ne da bi bil počakal, da se spor pred tem konča. Da ni kršil Ustave, ko jim ni dal možnosti zagovora, pojasnila, pritožbe. Da ni kršil Ustave, ko je o zlorabi sklepal na podlagi nekaterih drugih referenduskim pobud, ki jih je vložilo to isto društvo. Da s tem, ko je zavrnil pobudo enega društva, ni kršil pravic posameznikom, ki sploh niso povezani z delavci migranti in so dali ali so še nameravali dati podpis proti zakonu v iskrenem prepričanju, da je zakon slab. Da je tehtal 35-dnevno zakasnitev pri uveljavitvi zakona na eni in poseg v pravice podpornikov referendumov na drugi strani ter da je hitra uveljavitev zakona pomembnejša od 35-dnevnega čakanja na podpise."

Jaz se tukaj z dr. Toplakom strinjam. Bom samo v zadnjih dveh zadevah komentiral, "da je hitra uveljavitev zakona pomembnejša od 35-dnevnega čakanja na podpise. Za noben tak zakon ni šlo, ker niti v tem mandatu ni še šlo nikoli za noben tak zakon, da bi ... / oglašanje iz dvorane/ Ja, to je že tretja kravata danes, dr. Horvat, pravilno ste ugotovili. Četrta, pravi predsednik. Skratka, v tem mandatu Državnega zbora koalicija še ni sprejela zakona, da bi moral biti res v veljavi v 35 dneh oziroma da 35 dni ne bi bilo mogoče odložiti. Razen takrat, ko smo sprejeli 37.a člen Zakona o obrambi, ko pa se je zaradi situacije, ki smo jo imeli na meji in v sami

državi, res mudilo. In takrat se je videlo, da je referendum res namenjen temu, da se zavlačuje s strani tistih podpornikov migrantov, ki so pod neko pretvezo demilitarizacije želeli zavirati ta proces. In pa druga zadeva, "da s tem, ko je zavrnil pobudo enega društva, ni kršil pravic posameznikov". Kako lahko dr. Brglez garantira, da so vsi ti podpisi, ki so prišli, samo podpisi teh, ki so člani tega sindikata. Mnogo izmed njih je lahko takšnih, ki se niso strinjali s temi zakoni in so zaradi tega podpisali. Kaj je potem z njihovo pravico, ki niso podpisali zato, da bi šlo, kot tudi dr. Toplak v svojem mnenju pravi, za nagajanje. In tukaj se verjetno strinjamo. Delavci migranti so se pač za to odločili. Prepričan sem, da se vsi strinjamo, kakšen način je to, da gre za nagajanje; ampak če tega ni v zakonu, se pač ne more tako ravnati, kot je ravnal predsednik Državnega zbora. Se je treba pač usesti dol z vsemi poslanskimi skupinami in se zmeniti, kaj se bo naredilo v prihodnje, da se takšnim situacijam izognemo. Ker predsednik Državnega zbora bo lahko naslednjič samovoljno rekel, ko bo prišla neka druga pobuda – gre za zlorabo, ne bom reagiral, ne bom določil roka za zbiranje podpisov. Drsimo po 25 letih demokracije. O tem, kakšna je ta demokracija, bi lahko tukaj razpravljali dneve in dneve, ne samo ure in ure, ampak čedalje bolj se oddaljujemo od tistega. Če je bilo 2 tisoč 500 podpisov zbranih, bi predsednik pač moral razpisati rok ne glede na to, ali je bil prepričan ali ni bil prepričan, da gre za nagajanje; oziroma ali je vedel ali ni vedel oziroma predvideval, da verjetno ne bo zbranih teh 40 tisoč podpisov. Če pristanemo na takšno prakso, potem je to konec demokracije – takšne demokracije, kakršno so si pač predstavljali tisti, ki so to državo pred 25 leti ustvarjali.

In za konec, kar je bistveno in kar dokazuje, kako se dr. Brglez, recimo temu kot sam rečem, nekako zgleduje po kakšnih lukašenkotih in kakšnih drugih. Veste, kaj je on rekel na vprašanje, ali bo sprejel odgovornost, če Ustavno sodišče reče, da dr. Brglez ni imel prav? Predsednika Državnega zbora postavi in ga lahko tudi razreši 46 glasov. To se pravi, da ne bo odstopil kljub temu, da mu bo Ustavno sodišče že tretjič dokazalo, da ni imel prav. Prvič odvzem mandata, drugič prepoved referendumu o Družinskem zakoniku oziroma o Zakonu o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, ampak tam je pač glasoval kot poslanec. In tretjič, ker je neposredno vpleten, ko je prepovedal te referendume oziroma zbiranje podpisov. Ne bo odstopil. Država, to sem jaz. Državni zbor, to sem jaz. Podpira me predsednik Vlade, podpirajo me poslanci, ki se požvižgajo na demokracijo kljub temu, da so jih bila polna usta demokracije in pravne države pred volitvami. Ampak če ne prej, čez dve leti takle čas bomo že na višku kampanje, če bodo volitve redne; takrat dobite svojo porcijo.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Andrej Šircelj.
Pripravitel se gospod Tomaž Gantar in gospod Uroš Prikl.

Izvolite, gospod Šircelj.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani podpredsednik.

V zvezi s celotno zadevo, ki jo danes obravnavamo, je nekaj stvari ostalo še nepojasnjenih, in sicer se pri tem bom skliceval na zapis, ki je bil zapisan s strani predsednika dr. Milana Brgleza v Večer, kjer je med drugim dejal, citiram: "Na kar se pogosto pozablja, je, da je bil zakon, ki je delavce migrante prizadel, sprejet leta 2006 v času vlade Janeza Janše." In potem ob samem zaključku ponovni citat, citiram: "In naj pri tem ne pozabijo, kdaj je bil ta zakon sprejet – leta 2006. Takrat pa je Vlada Republike Slovenije vodil gospod Janez Janša, predsednik Državnega zbora pa je bil gospod France Cukjati, oba pomembna člana Slovenske demokratske stranke. To je tiste stranke, ki se danes sprenevedavo obnaša, kot da s statusom delavcev migrantov nima ničesar. Pa ima, vso to godljo je namreč zakuhal prav ona." Mislim, da je tukaj dr. Brglez tudi že nekaj odgovoril v zvezi s tem, vendar relativno površno, zaradi tega nekaj dodatnih informacij v vednost in v to, kaj se je dejansko dogajalo ves ta čas. Prvič, oba zakona, tisti iz leta 2003 in 2005, imata enako določbo glede davčnih zavezancev. S to razliko, gospod Brglez, da v letu 2006, 2007, 2008 tako imenovani delavci migranti, slovenski migranti niso obračunavali in plačevali dohodnine. Takrat dejansko niso bili obdavčeni s slovensko dohodnino. Vlada Janeza Janše teh delavcev dejansko ni obdavčila na podlagi drugih členov v drugih zakonih, o davčnem postopku in tako naprej, ki so bili tudi takrat sprejeti. Če še danes govorimo o tem, tudi tisti, ki so morda plačali dohodnino, so dobili vse nazaj. S strani Davčne uprave niso bili obdavčeni. In tukaj ste seveda to pozabili povedati. To je seveda pol informacije in potem je to zmotna, napačna informacija, da uporabim zelo korektno izraze. Če že govorite o davkih v vaših zapisih, potem jih je treba gledati celovito. Skratka, še enkrat, v času vlade Janeza Janše delavci migranti, Slovenci niso bili obdavčeni s slovensko dohodnino.

Potem je prišla druga vlada gospoda Pahorja in gospod Križanič je v Zakonu o dohodnini uvedel tako imenovano višjo olajšavo za delavce migrante v višini 7 tisoč 500 evrov, to določbo je potem Ustavno sodišče razglasilo za neustavno. Dejansko potekajo dogovori s društvom Apače, danes sindikati od leta 2005 naprej. In od leta 2005 do leta 2008 so bile te zadeve rešene na nek način, naj bi se rešile s konvencijo o izogibanju dvojne obdavčitve, pa potem v nadaljevanju od leta 2008 do tega ni prišlo. Takrat je tudi vlada Janeza Janše sprejela, naj se to reši; ampak do sporazuma ni prišlo in potem je vlada Pahorja dejansko prekinila ta pogajanja. To je resnica o tem, lahko grem v detajle, nimam časa. Lahko vam razložim tudi

posamezne sestanke, tudi tiste, na katerih sem sam bil in jih vodil v zvezi z društvom Apače, kasneje s sindikatom. Ta vlada je rešila takratni problem za tri leta, to je bila vlada Janeza Janše. Potem je naslednja vlada reševala to drugače. Iz tega izhaja ves problem, iz tega izhajajo vse težave in iz tega tudi vaši zapisi. Mislim, da tukaj nekorektno o tem pišete, pišete nepopolno. Potem ima človek težko zaupanje, če enostavno spregledate vsa ta dejstva, ki so navedena. Takrat je bil minister pokojni dr. Bajuk. In v zvezi s tem bi seveda pričakoval, gospod dr. Brglez, da enostavno vzamete to na znanje – fakte, kakršni so. In v zvezi s tem bi vas tudi prosil, da na nek način ne zavajate javnosti, tudi bralce Večera, Dnevnika in tako naprej, da je vlada Janeza Janše vse to storila. Vlada Janeza Janše je to naredila in če bi vlada Mira Cerarja naredila nekaj več, verjetno danes ne bi bilo ne današnje seje ne česarkoli drugega. Lahko vam pa povem imena iz Ministrstva za finance, katera so tista, ki bi lahko naredila nekaj več, kot smo takrat naredili nekaj več. Ker so moji kolegi vse ostalo že povedali, jaz vam izključno v informacijo dam nekoliko bolj celovito informacijo in povem, da je ta vaša navedba tukaj netočna. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Tomaž Gantar.

Pripravita naj se gospod Uroš Prikl in dr. Dragan Matić.

Izvolite, gospod Gantar.

TOMAŽ GANTAR (PS DeSUS): Hvala lepa, podpredsednik. Lep pozdrav vsem!

Problem delovnih migrantov je sigurno eden izmed tistih, ki se vlečejo predolgo. Verjetno se godi krivica, ki bi jo bilo treba že zdavnaj rešiti; nikakor pa to dejstvo ne opravičuje, da so izbrali popolnoma zgrešeno pot oziroma neko svojevrstno obliko državljske nepokorščine, kar so tudi jasno napovedali. Ob tem ne more biti prav nobenega dvoma, da gre v njihovem primeru za zlorabo instituta referendumu. In na podobno idejo so tudi po njihovem vzoru prišli tudi takrat policijski sindikati in k sreči tudi pravočasno sprevideli, da to ni prava pot za doseganje sicer lahko tudi legitimnih ciljev. Ti dnevni migranti se niso potrudili, da bi izkazali niti minimalni interes za doseganje svojega cilja. Verjetno res nima nobene zveze Pomorski zakonik ter njihova problematika. In da gre za eklatantno kršitev pravice do referendumu, je pač dejstvo, ki mu verjetno ne moremo oporekati.

Na drugi strani je predsednik Državnega zbora, ki pač ni kdorkoli v tej državi. Ima določene pristojnosti, določeno vlogo, določene naloge in med njimi je po mojem mnenju tudi ta, da ščiti pravni red, da varuje pravni red, predvsem da ga varuje pred zlorabami. In predsednik Državnega zbora je ravnal v tej smeri. Meni je po drugi strani žal, ne

poznam podrobnosti, žal mi je, da je bil zamujen rok, kjer bi lahko ta zaplet ali to zlorabo preprečili na bolj eleganten način. Prepričan sem, da bi se večina nas v tem državnem zboru, če bi v tem primeru odločali o tovrstni zlorabi, seveda odločali proti zlorabi in danes ne bi razpravljali ure in ure o tej problematiki. Verjamem, da so obstajali določeni razlogi, zaradi katerih to ni bilo možno izpeljati; in da je izbral praktično predvsem za njega najtežjo možno pot. Odločitev je sprejel kot strokovno. Oprl se je na pravna mnenja, oprl se je na Zakonodajno-pravno službo in verjamem, da tudi ob zavedanju, da ima takšna odločitev, pa čeprav strokovna, predvsem politične posledice. S tem je prevzel vso odgovornost nase. Zaradi tega je predsednik Državnega zbora za nekatere, tudi zame, ravnal pogumno. Mislim, da je končno enkrat čas, da se ne Državnega zbora ne institucij, kot je referendum kot ena najvišjih oblik demokratičnega odločanja, ne zlorablja. Mislim, da je pravi človek na pravem mestu, ki lahko reče "ne" takšnim zlorabam demokracije.

Prepričan sem, da je bila slej ko prej potrebna tudi pravna praksa na tem področju. Dileme mi danes tukaj glede na to, da v večini primerov nismo pravni strokovnjaki, ne bomo razrešili. Ravnamo po svoji vesti in mislim, da se vsi zavedamo, zakaj smo v državnem zboru; in zato zagovarjamo predvsem verjetno tisti pravični del, za katerega se je zavzel in za katerega se je tudi predsednik Državnega zbora izpostavil; pa ne glede na to, kakšna bo odločitev ustavnih sodnikov na koncu. Vendar jaz osebno vseeno, pa čeprav nisem pravnik, verjamem, da pravo ni enostavno branje in dobesedno citiranje zakonodaje, ampak je nekaj več; da ima svoj namen in da se tudi odloča predvsem vsebinsko na osnovi tega, kar je zapisano. Zato osebno tudi ne dvomim v pravilnost in ustreznost odločitve. To je konec koncev tudi razlog, da predloga razrešitve predsednika Državnega zbora seveda ne bom podprl. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Uroš Prikl.

Pripravita naj se dr. Dragan Matić in gospod Franc Jurša.

Izvolite, gospod Prikl.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa, spoštovani podpredsednik. Spoštovane kolegice in spoštovani kolegi!

Jaz bom začel s tako imenovano CIA – pa ne tisto združbo na drugi strani Atlantika, ampak s Civilno iniciativo Apače oziroma s civilnodružbenim gibanjem, ki se v tem vmesnem, prehodnem času preimenoval v Sindikat delavcev migrantov Slovenije. Evidentno je, da ljudje, ki hodijo s trebuhom za kruhom na avstrijsko stran meje, imajo svoje razloge za to, da tja hodijo. Verjetno si ne želijo delati v Avstriji, ampak jih razmere silijo k temu, da si lahko boljši, zajetnejši kos kruha odrežejo

tam. Njihova zgodba seveda ni enostavna, na nek način je lahko tudi žalostna ta zgodba; zagotovo pa so tu problemi, ki se kar nekaj časa vlečejo. Vsi mi bi verjetno bili zadovoljni, da teh problemov predstavniki tega sindikata sploh ne bi imeli in da jim sploh ne bilo treba ustanavljati sindikata, ki se ukvarja s temi problemi. Pa vendar, mi vsi skupaj smo lahko kritični do vlade, nemalokrat je celo kakšna kritika upravičena; vendar tukaj, na tem mestu pa vlade vseeno ne smemo kar povprek kritizirati. Ta vlada je vendar začela, se sooča in tudi rešuje nastali problem vseh teh članov tega sindikata. Jaz sem prepričan, da so se ti pogovori začeli s tem, da se je prisluhnilo; in prepričan sem, da se tudi sliši drugo stran, kaj želi povedati.

Dejstvo tudi je, to je moje osebno prepričanje, da so izbrali predstavniki sindikata metodo, ki ni ustrezna, metoda, ki ni okej. Vsak zakon, ki ga bomo v Državnem zboru sprejeli, se lahko na tak način, da se zagrozi z referendumom oziroma v začetni fazi z zbiranjem podpisov za referendum, dobesedno spravlja državo v patpozicijo oziroma ohromi to državo, pa tudi naše delo razvrednoti. Mi lahko tukaj kot po tekočem traku sprejemamo zakone, ki se bodo na podlagi takšnega manevra enostavno ustavili oziroma bo njihova uveljavitev vsaj zamaknjena, če že ne povsem ustavljena, vsaj za nekaj časa. Moramo vedeti, za katere zakone gre, pa to seveda ni bistveno, ampak tukaj govorimo o šestih zakonih, ki – jaz si bom tukaj vseeno dovolil reči – nimajo direktno vzročne povezave s problematiko, ki jo Sindikat delavcev migrantov Slovenije izpostavlja. To so: Zakon o izvajanju carinske zakonodaje Evropske unije, Zakon o upravnih taksah, Zakon o varstvu kulturne dediščine, Pomorski zakonik, Zakon o varstvu pred diskriminacijo in Zakon o partnerski zvezi, ki smo ga po dolgih zapletih in dolgih razpravah vendarle sprejeli v Državnem zboru. Na nek način sem jaz osebno tudi zelo vesel, da so za nami številne peripetije oziroma nasprotujoča si stališča, tudi referendum, ki je to problematiko urejal; pa očitno še niso čisto za nami.

Ja, odločitev predsednika Državnega zbora, to pa je zdaj tista ožja tema oziroma točka dnevnega reda. Odločitev kolega, odločitev dr. Brgleza je bila korajžna, pogumna, hrabra. Jaz verjamem, da tudi zelo dobro premišljena, iz najrazličnejših aspektov. Prepričan pa sem, zato tudi ne bom glasoval za njegovo razrešitev, da tudi pravilna, čemur prikimavajo, pritrjujejo tudi številni pravniki, ki so to tudi javno povedali, javno izrazili. Verjamem, da se je z mnogimi izmed njih tudi kolega Brglez predhodno, preden je sprejel to odločitev, tudi posvetoval. Jaz o samem institutu referendumu ne bi želel na dolgo in široko govoriti, še najmanj bi želel omalovaževati pomen instituta referendumu, pa vendar menim, da lahko s prepogostostjo uporabe tega instituta na nek način tudi sama neposredna demokracija razvodeni. Sem zagovornik tega, da se

poslužujemo takšnega ali drugačnega referendumu le takrat in predvsem takrat, ko gre za neke strateške, ključne odločitve, ki jih mora država kot takšna sprejeti; in se tudi politiki zdi smiselno, da o tem in po tem povpraša državljane in državljanke Republike Slovenije. Vemo tudi, kakšne so udeležbe na referendumih, tistih krucialnih, tistih pomembnih – vstop Slovenije v Evropsko unijo, tudi v Nato, pa še kakšnega bi lahko tukaj našli; kakšne pa so udeležbe, ko se pogovarjamo o nekih zadevah, ki so ožjega pomena, ki zadevajo neke zelo ciljane skupine ljudi; o katerih vprašanih pa sploh ne smemo povpraševati ljudi z vidika, ker gre za neke človekove pravice, ker gre za obrambno sposobnost, varnost države, tudi finančne in tako dalje.

Ko smo pri delavcih migrantih, verjamem, da se bodo ti pogovori, ki so stekli – in to je tukaj pozitivno, zelo pozitivno –, nadaljevali in da se bodo tudi končali; in to v interesu vseh vpletenih, še posebej pa tistih, ki se jih ta problematika najbolj tiče, to pa so dnevni ali tedenski migranti, ki si kruh služijo v sosednji Avstriji. V nekih točkah me je ta današnja razprava malo razžalostila, ker sem dobil občutek – če se motim, bom zelo vesel –, da je v določenih trenutkih zadeva šla tudi na nek način na osebno raven, kar pa seveda ni primerno in neustrezno. V tem trenutku, počasi tudi zaključujem svojo razpravo, ne bom ugibal, ne bom prejudiciral, kaj pa bo Ustavno sodišče reklo, kaj pa bo Ustavno sodišče povedalo. Nikoli nisem osebno in mislim, da tudi v Desusu ni bila takšna praksa, da bi komentirali odločbe Ustavnega sodišča. Čeprav me je zadnja odločba Ustavnega sodišča postavila na mejo tega, ali bi, ali ne bi komentiral, ko se je Ustavno sodišče postavilo na eno stran in odločilo, kot je odločilo, o ZPIZ-2, kar zadeva prostovoljne vključitve v obvezno pokojninsko zavarovanje.

Ne bom prejudiciral, kaj bo, ko bo Ustavno sodišče odločilo o tem, ali je predsednik ravnal prav ali ne. Pričakoval pa bi, da bi predlagatelj razrešitve predsednika Državnega zbora z razrešitvijo vsaj do takrat počakal, ko bo odločitev Ustavnega sodišča znana, da na nek način ne bi prejudiciral te svoje odločitve oziroma si na ta način tudi nabiral – to je seveda moje osebno mišljenje in pravico imam do njega –, političnih točk. Verjamem, da je predsednik dobro premislil, preden je sprejel to odločitev, da bo tudi v vseh nadaljnjih korakih dobro premislil, sprejemal pravilne odločitve v interesu demokracije in predvsem v interesu, ali pa tudi v interesu, če hočete, povrnitve ugleda Državnega zbora, ki mu mnogokrat ugled tudi pada. Kot rečeno, ne bom glasoval za razrešitev predsednika Brgleza. Verjamem, da bo ostal tudi po današnjem dnevu predsednik. Želim mu obilo uspešnega dela ter uspešno vodenje Državnega zbora tudi vnaprej! Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima dr. Dragan Matić.
Pripravita naj se gospod Franc Jurša in dr. Vinko Gorenak.
Izvolite, gospod Matić.

DR. DRAGAN MATIĆ (PS SMC): Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani kolegice in kolegi, spoštovani predsednik Državnega zbora!

Ta debata se je malo zvodena, kakšnih novih argumentov ni bilo slišati s strani Slovenske demokratske stranke, razen večkratnega ponavljanja na enih in istih vprašanj. Vmeš se je pa za osvežitev pojavljalo še nekaj tez. Že nekajkrat do zdaj sem slišal v parlamentu razlage zgodovine s strani ljudi, ki se očitno imajo za poznavalce. Gospod Breznik, gospod Grims, ki tudi prej niso razumeli – po moje namenoma ali zaradi kakšnih drugih razlogov – gospoda Brgleza, ko je razlagal. Ta teza, da so vsi totalitarizmi enaki, in tudi ta teza, da sta nacionalsocializem in komunizem enaka, ker izvirata iz socializma, oprostite, gospoda, to je nesmisel. Nacionalsocializem izvira iz nacistične teorije, iz rasne teorije o tem, da je ena rasa übermensch, nadljudje; druga rasa pa sploh niso ljudje. To so pa Židi in tisti morajo izginiti. In v nacionalsocializmu se Žid ni mogel spreobrniti, postati nacist in preživeti; ampak bilo namenjeno, da ga bodo poslali v Auschwitz ali v kakšno drugo taborišče ter da bo končal na onem svetu. To je bil ta sistem. Komunistični totalitarni sistem pa se je razvil iz teorije o brezrazredni družbi, kjer ne bo izkoriščanja človeka po človeku. Potem pa se je iz raznih razlogov pervertiral v totalitarni sistem, ki ga lahko po rezultatih gorja primerjamo z onim prvim; po množini mrtvih in tako naprej. Ampak oba dva v osnovi nista isto. Gospod Logar, prosim. Gospod predsedujoči, dajte gospoda Logarja malo umiriti, ker ima očitno željo, da bi nekaj povedal, pa ne more počakati. Podobno je tudi s krščansko religijo, tudi krščanska religija je nekaj zelo pozitivnega, ljubezen do bližnjega, sočutje; pa vemo, kako je v zgodovini pervertirala skozi križarske vojne, verske vojne, lov na čarovnice, inkvizicije. Spet množica mrtvih, množica gorja; ampak v osnovi to ni zlo. In to je tisto, kar je govoril gospod Brglez, pa ga niste razumeli. Imamo izvorno zlo, imamo sistem, ki je pervertiral idejo, ki je pervertirala v nekaj, kar je bilo potem slabo. To samo kot kratek diskurz, da ne bomo zmeraj poslušali, kako so vsi totalitarizmi isti. Tudi Dantejev pekel ima več krogov za različne grešnike in stopnje grehov.

Glede današnje teme pa naslednje, pravica do zlorabe pravice ne obstaja, vsaj jaz tega nisem nikjer slišal. To verjetno ni ne ustavna ne zakonska kategorija. Da se je sprejetje zakonov ustavljalo oziroma poskušalo blokirati z referendumskimi pobudami, ne da bi tisti, ki so to vlagali, sploh imeli pravni interes ali pa da bi sploh poznali vsebino teh zakonov, je bilo več kot izkazano, saj tega niso niti skrivali. Oni so

pač želeli to uporabiti samo kot sredstvo za doseg svojega cilja. In če sedaj gospod Mahnič, ki se ukvarja z modnimi dodatki, kravatami in sorodstvenimi povezavami strokovcev, ugotavlja, da manjka zakonska podlaga za preprečevanje zlorab, je to ta logika, ki je pripeljala do tega, da imamo v eni zvezni državi v Združenih državah Amerike zakon, ki prepoveduje vožnjo avtomobila z zavezanimi očmi; ker se je pač nekdo našel in se je vozil z zavezanimi očmi po cesti. Potem so morali sprejeti tak zakon, da so mu to prepovedali; ampak to je popoln nesmisel. Če do zlorabe pride iz narave stvari same, tisti, ki je odgovoren za to, da to lahko prepreči, je dolžan, da to prepreči; če ne, mora nositi moralno in materialno odgovornost, ker tega ni storil.

Kar se tiče trditve o tem, kako teh težav z migranti ni bilo za časa vlada Janeza Janše. Res je, da je Zakon o dohodnini bil sprejet aprila 2004 oziroma za časa Ropove vlade, ampak že decembra 2004 je Janševa vlada takoj po nastopu funkcije predlagala novelo tega zakona, Mramorjevega zakona o dohodnini, po nujnem postopku. Ali so bile takrat izjeme v korist delavcev migrantov? Niso bile. Bile so v korist kapitala. Novelo zakona je Janševa vlada utemeljevala z nižanjem obdavčitve kapitalskega dobička, ki je bil dosežen z odsvojitvijo pretežnega lastniškega deleža. Druga možnost je bila leta 2006. Takrat se je Janševa vlada pod pristojnim ministrom dr. Bajukom odločila, da temeljito prenovi in sprejme nov zakon o dohodnini. Pa je ta reševal te težave migrantov delavcev migrantov? Tudi ne. Določal je ravno obratno, da se dohodki rezidentov Slovenije obdavčujejo po svetovnem dohodku, kar pomeni, da so v Sloveniji obdavčeni od vsega dohodka ne glede na to, kje je dohodek pridobljen; v smislu zemljepisnega izvora dohodka. In takrat, je zanimivo, ko pravite, da je bilo vse v redu. Takrat, leta 2006 so prav isti pripadniki Civilne iniciative Apače protestirali proti vladi SDS. Na njihovih demonstracijah se je pojavil napis, citiram: "Avstrija nam daje kruh; vi, gospod Janša, Bajuk, Simič nam dajete palico." Potem se je vlada Janeza Janše obnašala blazno načelno in v duhu pravne države ter spoštovanja načela enakosti vseh državljanov enostavno prenehala pošiljati položnice za doplačilo dohodnine vsem tem delavcem migrantom, čeprav bi jim bilo verjetno treba, pa jih ni.

Potem je vlada Boruta Pahorja to zadevo skušala rešiti z uvedbo posebne olajšave, ki je bila v višini 7 tisoč evrov in več, na podlagi katere se potem ta nevšečnost odpravlja; ampak leta 2013 je Ustavno sodišče ugotovilo, da je to protiustavno, da je to neupravičen davčni privilegij. In ker je to odločbo Ustavnega sodišča treba spoštovati, je sedaj prišlo do tega zapleta, o katerem govorimo, glede delavcev migrantov, ki poskušajo sedaj obračunati z odločbo Ustavnega sodišča na ta način, da vlagajo zahteve za referendum ne v enem primeru,

ampak v večjih množinah in količinah. In podobno bi lahko počela katerakoli interesna skupina v tej državi. Jaz vem za eno, ki je prav tako v stiski, ki se neprimerno obdavčuje. To so kulturniki, samozaposleni delavci s področja kulture. Od leta 2012 se jih obravnava enako kot avtomehanike, kot obrtnike, ki delajo recimo mize ali pohištvo; in se tisto, kar zaslužijo, obravnava kot dobiček, ne pa kot dohodek. Iz tega naslova morajo plačati nek pavšal na podlagi lanskoletnega obsega sredstev, ki so jih pridobili, čeprav mogoče sploh nimajo dela v tem letu. Da ne govorim o vseh drugih socialnih pravicah, ki jih nimajo zaradi tega statusa. Oni bi ravno tako lahko začeli po istem receptu vlagati zahteve za referendum in potem še druga skupina, tretja, četrta, peta. Na koncu bi imeli paralizno sistema, posledično popoln kaos. Kam nas lahko to pripelje? V tem smislu je ta poteza, ki jo je predsednik Državnega zbora potegnil, upravičena in jo podpiram. Ustavno sodišče pa bo dalo dokončno sodbo in na tem precedenčnem primeru tudi verjetno potegnilo črto, da do teh pojavov ne bo več prišlo oziroma da ne bo teh težav.

In kar se tiče ostalega, tukaj je bilo rečeno marsikaj. Bilo je rečeno, da obstaja nek totalitaren refleks. Ne vem, na kaj točno je bilo to mišljeno. Kjer je veliko besedí, je malo pameti, je rekel gospod Grims. Ampak ravno on je maratonec v razpravljanju. In kadar on začne razpravljati, ni ne konca ne kraja, ene in iste teze se ponavljajo v urah in urah. Glede tega bi se lahko on malo zamislil nad seboj. Kar se tiče pa totalitarnih refleksov, mi nimamo vodje stranke, ki bi bil nekdanji funkcionar v totalitarnem sistemu. Nimamo ga. Poglejte pri sebi, pogledajte, kako je učil Obrambno in zaščito na Gimnaziji Ivana Cankarja, govoril o JLA kot udarni pesti sistema, ki je treba zaščititi družbeni sistem in samozaščito samoupravljanja. Vse to nas je takrat učil. Veste, takih vodij mi nimamo. Raje njega vprašajte, kako je s tem; ne pa da po tvitih obračunava z našim predsednikom Državnega zbora kot strastni twiteraš. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Franc Jurša.
Pripravita naj se dr. Vinko Gorenak in dr. Mitja Horvat.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Podpredsednik, hvala za besedo. Še enkrat vsem kolegicam in kolegom lep pozdrav!

Če pozorno poslušas razpravo, ki jo imamo v tej dvorani, potem lahko hitro zaključiš, mogoče samo tema druga, zaključki, stališča, sklepi posameznikov pa čisto enaki. V končni fazi vedno iščemo, katera vlada je kdaj in zakaj nekaj naredila oziroma zakaj nečesa ni naredila. Spomnim se, da o dnevnih migrantih razpravljamo v Državnem zboru že od takrat, ko sem prvič prišel v to dvorano, to se pravi tretji mandat, pa tudi prej se je že o tem govorilo.

Vedno, ko je bil nekdo v opoziciji, je hotel vehementno rešiti ta problem. Ko pa je bil v koaliciji, pa so stvari malo drugače izgledale, predvsem zaradi tega, ker je bilo treba na nek način zagotavljati določena sredstva, da bi javne finance lahko nemoteno funkcionirale. Če začnem govoriti nekaj o dnevnih migrantih, moram reči, da je največ dnevnih migrantov iz območja, iz katerega prihajam – severovzhodne Slovenije. In ti ljudje so dejansko šli v Avstrijo v službo, ker enostavno v Sloveniji niso dobili dela, ali pa so imeli tako nizke plače in so v tem izkoristili priložnost, da so lahko v Avstriji tudi več zaslužili. Treba pa je temeljito pretehtati, ali smo davčno enako vsi obremenjeni. To pa so dejstva in brez tega nekako ne bomo mogli priti do skupnega zaključka. Ustavno sodišče je na tem področju določene zadeve že povedalo, v parlamentu pa do konca nikoli nismo prišli. Vedno, znova in znova te zadeve odpiramo.

Stališče naše poslanske skupine je bilo jasno izraženo. Tudi sam moram povedati, da se moje osebno stališče od stališča poslanske skupine ne razlikuje. Osebno ocenjujem, da je predsednik Državnega zbora na sebe prevzel veliko odgovornost, je bil hraber in smél, ko se je odločil, da bo postopal tako, kot je dejansko postopal. Moram pa reči, edino, kar mu zamerim, je to, da nas vsaj koalicijske partnerje, če že ne predsednike oziroma vodje poslanskih skupin strank znotraj parlamenta o njegovi odločitvi vsaj ni seznanil. Malo olja na ogenj je priliz predsednik Vlade z eno izjavo, kjer smo se nekateri počutili, ne bom rekel manjvredne, malo manjše, ampak po rasti smo kar zadovoljni, da smo tako veliki, kot pač smo. Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke bi priporočal, ker tudi v športu, kolikor ga poznam, redno ga tudi spremljam, nikoli ni dobro, da udariš na prvo žogo. Spoštovani kolegice in kolegi, tu bi bilo pametno, da bi mogoče počakali nekaj časa in da bi potem, ko bi imeli že zaključke oziroma bi Ustavno sodišče o tem odločilo, takrat vi na ustrezen način odreagirali.

Skrbi pa me ena zadeva relativno zelo, in sicer je to vprašanje, ki je vezano na predlog obrazložitve za razrešitev predsednika Državnega zbora in tudi predlog oziroma ustavna pritožba zoper odločitev predsednika Državnega zbora dr. Milana Brgleza, da ni določil roka za zbiranje podpisov za razpis referenduma o šestih zakonih. Identični stavki so bili tam in potem razmišljam, ali je vodstvo dnevnih migrantov pripravilo vam to zadevo, ali pa je bilo mogoče obratno. Zaključimo lahko zelo hitro. Glede na vašo spretnost, znanje in izkušnost bi lahko prej zaključil, da je mogoče ta zadeva bila sproducirana v vaših vrstah. Ampak to je moje razmišljanje, ne bom rekel, da trdno stojim za tem, kar sem povedal.

Bi pa vseeno na koncu mojemu predsedniku Odbora za obrambo nekaj povedal, ker sem začutil potrebo, da mu to povem. Spoštovani Žan Mahnič, zelo bi bil vesel, da se enkrat skupaj z akterji usedete in poveste, kdaj je

datum, da bomo praznovali dan Slovenske vojske. Če se boste zmenili za katerikoli datum, ga bom jaz spoštoval. Predvsem pa vi, ki niste takrat bili z ničemer obremenjeni, ker vas enostavno še ni bilo. Kaj pa se tiče same kazenske ovadbe gospoda Milana Kučana, pa vseeno mislim, da bi bilo prav, da bi rekel, da je gospod Milan Kučan nekdanji predsednik / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa. Da ne bomo širili teme.
Replika, izvolite, gospod Žan Mahnič.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala, gospod Jurša. Saj ravno zato, ker takrat nisem bil zraven, lahko neobremenjeno govorim o nekaterih stvareh. Samo za primerjavo – dva dneva pred nedeljsko proslavo, ki je bila najprej mišljena kot proslava ob 25. obletnici Slovenske vojske, so spremenili naslov. In kakšen je bil naslov? 25 let slovenske vojske v samostojni državi. Ker tudi oni vedo, da je vojska stara 26 let.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.
Besedo ima dr. Vinko Gorenak, izvolite.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa. Premalo je časa, da bi se odzval na vse, na kar sem se imel namen, pa vendarle zelo na hitro. Naj vas tiste, ki ste bili v Državnem zboru, in tiste, ki niste bili v Državnem zboru, na hitro spomnim na nekaj. Leta 2012 je sindikat gumarjev, se spomnite, prinesel podpise in zahteval zbiranje 40 tisoč podpisov iz popolnoma istih razlogov. Popolnoma istih razlogov. Šlo pa je za slabo banko in za SDH. Si predstavljate, kaj bi bilo, če bi se takrat na relaciji predsednik Vlade Janša in Virant, ki je vodil Državni zbor, zmenila in rekla, da ne bo referendumov. Tam zunaj bi jih namesto 30 tisoč bilo 60 tisoč; med njimi mnogi vi iz SMC, ki ste tja hodili. Želim se odzvati še na eno stvar. Mnogi ste govorili, da je Ustavno sodišče Janši popravilo krivico. Ja, figo, figo. Vi ste naredili nekaj neustavnega, pa kakorkoli to interpretirate. Kaj če bi v tistem času sprejeli nek zakon z enim glasom večine. Bi to bilo ustavno? Kaj če bi mi takrat pristali na neumnost, kaj če bi mi takrat pristali na to, da gospod Predalič zasede njegovo mesto., v kar ste nas silili in celo zakon spreminjali?! Silili ste nas v to, to dobro veste. Danes njega ne bi bilo tukaj. In ne govorite potem – počakajte, počakajte, počakajte. Leta 2008 ste se hihitali, ko so se postopki v zadevi Patria začeli. Leta 2011 ste rekli –obsojen, gôtovo je, obsojen, obsojenec, ne vem kaj vse. Leta 2012 ste rekli – ne smete hoditi pred sodišče. Leta 2014 ste mu mandat vzeli na nezakonit in neustaven način, pa ne govorite mi, predsednik in vsi ostali, o tem, da "zakon ni bil skluden z Ustavo". Nema, to je za prodajanje megle, predsednik, ne megle prodajati. Vzeli ste

mu mandat na neustaven način, gôtovo, pika, amen.

Grejo naprej. V času, ki mi še preostane in ga je zelo malo, se lahko odzovem samo na nekaj stvari. Gospod Zorčič, res si vas ne bi želel za odvetnika, nikoli, ker potem bi bil obsojen takoj. Upam, da vas nikoli ne bom imel priložnosti za kaj takega prositi, pa vas tudi ne bi. Vi meni govorite, da sem jaz bil miličnik in da sem branil totalitarni režim. A vaša podšefica pa ni bila?! Če meni to očitata, lahko gospe Kozlovič tudi. Kako zdaj, meni ja, njej pa ne. Vedite pa nekaj, vi ste takrat potičke delali v peskovniku, ko sem jaz to bil. Ampak morate vedeti, da informirani policisti, nekoč miličniki, isto kot je delala gospa Kozlovič, tako tudi jaz, smo se ukvarjali s prometom, javnim redom in mirom ter kriminalom. Tisto drugo je pa politična policija, Udba ali SDV, kakorkoli imenujete. Preberite kakšno knjigo, pa boste bolj bogati na znanju. Grejo naprej. Mislim, da je gospod Möderndorfer mi govoril o izgubi podpisov. Gospe in gospodje, štiri institucije so to preverjale. Nobena od štirih institucij ni obdolžila mene kot notranjega ministra za to, nobena! To si je sicer želel Jani Möderndorfer, ki je takrat sedel tamle na vašem mestu z veliko vojakov, kot jih imate zdaj vi; ampak ni šlo, ni šla zadeva. Je pa res nekaj drugega, da mi je nekdo od nekdanjih strokovnih delavcev Državnega zbora povedal, za kar nimam dokazov, da so bili podpisi vzeti ven, preden so šli na MNZ, tukaj v Državnem zboru, v kopirnici; s strani odgovornih oseb, ne s strani kakšnih navadnih delavcev v kopirnici. Časa mi je žal zmanjkalo, da bi še odgovoril tudi predsedniku Državnega zbora / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Prehajamo na sklepni del splošne razprave, v katerem dobijo besedo še predsednik Državnega zbora dr. Milan Brglez in nato predlagatelj.
Izvolite, dr. Brglez.

DR. MILAN BRGLEZ (PS SMC): Hvala lepa, gospod podpredsednik.

Jaz bi se hotel ustaviti po sedmih točkah. Prva točka, gre za interpretacijo, kaj se je na tej seji dogajalo oziroma kdo naj bi igral vlogo žrtve. Insinuirano je bilo, da naj bi jo sam skušal igrati, potem ste se vi skušali pokazati v vlogi žrtve. Mislim, da ves pomen politične debate ni v tem, da bi prišli do tistega, ki je žrtev, čeprav si znam predstavljati, da je to zelo zelena pozicija, saj ljudje simpatizirajo z njo. Tisto, kar je važno, je, da je to preusmerjanje pozornosti na napad na vas kot ključen del tiste moje obrambe, od tega, kaj so argumenti zadaj za tem, kako sem postopal, pravzaprav poskus tega, da se odvrne pozornost od tega, da so bile napačno vložene zahteve za zbiranje podpisov za referendum, to je prva zadeva. Druga stvar, važno je, da sem se po svojem prepričanju v

tem primeru pravilno odločil; ampak o tem ne boste presojali vi, o tem bo presojalo konec koncev Ustavno sodišče. Tisto, kar pa vam lahko vseeno očitam, je, da je to zloraba, da to sejo poskušate uporabljati ali pa zlorabljati, kakorkoli temu rečemo, za napad po eni strani na samo funkcijo, na drugi strani najbrž tudi name; na to, da se je zgodilo nekaj, kar se po vaše niti pod razno ne bi smelo zgoditi, ker potem bo ta zloraba še vedno mogoča. Ampak kot sem rekel, o tem bo odločalo Ustavno sodišče. Tisto, kar pa vem, pa je pravzaprav preprosto dejstvo, da je to sejo mogoče razumeti kot poskus političnega pritiska in vplivanja na Ustavno sodišče, absolutno. Ampak na vso srečo bo ono imelo zadnjo besedo in kot vedno bom spoštoval odločitev Ustavnega sodišča. To je tisto, kar lahko rečem in kar pravzaprav vsakdo mora početi, ne samo kdorkoli v tej državi. Tudi Ustavno sodišče mora spoštovati odločitev Evropskega sodišča za človekove pravice, ker je to politična volja v tej državi, da se tako naredi. Ni pa neposredno uporabna ali karkoli takega, ni v takšnem razmerju do našega sodišča kot sodišče Evropske unije na obeh instancah. To je ena od stvari, ki bi jo prav želel izpostaviti.

Druga stvar je, da bom tokrat natančno prebral odločitev iz 20. 4. 2004 in ponovljeno v nadaljevanju 17. 6., ta del izreka je bil ponovljen. Tisto, kar je važno, je, da je sodišče povedalo, kaj si misli o zlorabah referendumov, in iz tega izpeljevalo vse konsekvence. V 17. točki pravi: "Državni zbor neustavnost referendumskega vprašanja utemeljuje tudi z navedbo, da vprašanje pomeni zlorabo instituta referendumov z namenom zavlačevanja zakonodajnega postopka, katerega cilj je izvršitev odločbe Ustavnega sodišča, ker naj bi pobudnici pobudo z referendumskim vprašanjem vložili iz enakih razlogov kot prejšnjo." Ponovno vlaganje, ponovljivost, ponavljanje. "Ustavno sodišče", sedaj je pa tukaj važno, "ne izključuje možnosti, da se lahko tako predhodni kot naknadni zakonodajni referendum" – takrat smo to zadevo poznali, ampak s tega stališča je vseeno pomembna – "uporabita tudi v neustavne namene, na primer", poudarjam besedo na primer, "z vlaganjem novih in novih pobud z namenom zavlačevanja zakonodajnega postopka za sprejem določenega zakona, ki mu pobudniki nasprotujejo." Tudi to je zloraba. Ne v nasprotju z namenom zakona, tudi isti, samo zaradi tega, da bi zaustavili, ker je pač v tem primeru zadaj obstajala odločitev Ustavnega sodišča, ki jo naj bi zakon uresničil. Potem pa nadaljuje. "V kolikor bi Državni zbor ali pred njim predsednik Državnega zbora ugotovil takšne namene pobudnika, bi moral že sam v okviru možnosti, ki jih daje ZRLI, na primer v okviru zahtev, da mora biti vprašanje jasno izraženo, da mora biti zahteva obrazložena ter z oblikovanjem pravil za postavitev določenih vprašanj na podlagi alinej 18. člena ZRLI" – ja, absolutno v nekaterih vidikih, ampak nikakor ne

v tistem, da lahko v takih primerih posreduje – "preprečiti razpis referendumov."

To je tisto, kar Ustavno sodišče v tem primeru nalaga kot navodilo, interpretacijo. Njihova interpretacija je zame zavezujoča, ne vaša. In po njej moramo ravnati, dokler nimam ničesar boljšega kot v osnovi. V tem primeru je ta besedica "na primer" zelo pomembna. Kot je nedavno tega razložila takratna predsednica, deveta ustavna pravica, torej ustavna sodnica, takrat predsednica Ustavnega sodišča dr. Wedam Lukič, je iz tega moč sklepati, da možnosti, da predsednik Državnega zbora tudi v primeru drugih zlorab odloči, da ne bo določil roka za zbiranje podpisov, Ustavno sodišče ni izključilo. Obstaja ta možnost, seveda pa se bo o tej zadevi moralo razsoditi. Tisto, kar je ironično, je, da ste osnovo za to pa naredili bodisi sedanji ali predhodni poslanci Slovenske demokratske stranke, ki ste od Ustavnega sodišča dobili nazaj, če vaše izraze uporabim, tudi neko vrsto klofute v tem primeru. Kot običajno, za to klofuto noben ni odgovarjal, ničesar se ni zgodilo.

To so tri zadeve, ki sem jih hotel povedati. Sama kravata, tu res ni nobenega problema, ne z barvami ne s čemerkoli drugim. Je pa kravata predsedovanja Slovenije Svetu Evropske unije. Ni nobenega razloga, da človek ne bi tega delal. Bi pa vseeno kolega Mahničič, ki ga sedaj ni tukaj, vseeno pozval, da čim prej doštudira. Prvič, študij mu potem ne bo zastaral, to je ena reč, ki je važna. Druga, bolj pomembna pa je, potem bo razumel, da dejstvo, da branim pravico, da mene žali in da žali ostale v Državnem zboru, seveda z vso odgovornostjo, pomeni tudi branjenje demokratične razprave in osnove tega, kar se v tem parlamentu dogaja. Ta pristop, ki sem ga do sedaj imel, mislim, da skoraj ne pozna, vsaj iz moje strani, izjeme. Vem, da včasih trpite zaradi tega, ker se zlorabe ponavljajo in ponavljajo zaradi tega, ker preprosto ne odvzameš drugemu možnost besede. Ampak možnost besede je v tem parlamentu, vsaj kar se mene tiče, vedno bila. In zaradi tega, minimalno zaradi tega, ker je to pojmovanje demokracije povsem drugačno od tistega, ki se ga je on naučil iz ne vem katerega učbenika, sem mogel to poudariti.

Korektno bo, kar se tiče kolega mag. Šircija, dodati nekaj pri tej vaši zadevi, ki je dopolnilo; ampak postopoma bomo najverjetneje prišli do cele resnice. In to je, da je vaša vlada pravzaprav preložila breme odločanja na naslednje, ker je davčni dolg ostal in ga je bilo treba nekako potem razrešiti. Tista rešitev pa ni zdržala ustavne presoje, problem se je samo prelagal. Vsak lahko dopolnjuje, ampak na koncu pridemo do celovite zgodbe iz različnih zornih kotov. Politiku nikoli ni verjeti na besedo direktno, iz različnih zornih kotov pa ja; direktna laž je pa nedopustna zadeva. Kar bi še hotel povedati, je eno vprašanje, ki ga imam za gospoda Grimsa, ki je vsekakor na vrsti za mano. Kakorkoli gledam zadevo, meni se zdi

čudno, da Slovenska demokratska stranka toliko simpatizira prav s čezmejnimi delavci migranti na delu v Avstriji. Zanima me, če bi na isti način in tako dosledno takšno njihovo podporo pri zlorabljanju svojih pravic uživali tudi, če bi na ta način referendumске pravice zlorabljali na primer Romi, muslimani, istospolno usmerjeni?! Tukaj gre za to, da pravzaprav kdorkoli. To me zanima kot eno takšno vprašanje, ki ga imam. In mogoče še zadnje pojasnilo, ko sem govoril o zardevanju. Ko sem govoril o zardevanju, nisem govoril o vašem zardevanju, govoril sem o zardevanju vaših poslanskih kolegov iz Evropske ljudske stranke v Svetu Evrope zaradi kršitve tajnosti postopkov, ki je za njih absolutno sveta. Dobro veste, o čem sem govoril, ne bom tega več obračal, ampak nekaj takšnega je tako nesprejemljivo, tako nepojmljivo, da lahko skličemo izredno sejo, pa bomo hitro povedali, o čem govorim, brez velikega problema. Tisto, kar je, torej nič ni pomembno. Sestavni del parlamentarizma je tudi vsaj določeno spoštovanje postopkov. In tiste postopke, ki so jih kolegi iz Slovenske demokratske stranke skušali v tem državnem zboru odpreti za namene blatenja posameznih kandidatov za slovenske sodnike Evropskega sodišča za človekove pravice, to je nekaj, kar je nezamisljivo v evropskem oziru, nekaj, kar Evropska ljudska stranka ne tolerira. Jaz sem to zadevo hotel izpostaviti ravno kot primer, kako daleč lahko gremo. Bomo sklicali sejo pa boste videli.

Končujem s tem in se zahvaljujem za vso podporo. Ne morem drugega reči, kot to, da je državni zbor mesto politične razprave. Vse, kar sem danes povedal, predstavlja takšno politično razpravo. Ne oglašam se pogosto, to je dejstvo, zaradi svoje funkcije. Zaradi tega se zahvaljujem za to možnost, čeprav je bila izražena kot napad na mojo funkcijo. Takrat, ko se pa oglasim, imam pa točno določen namen, zakaj to zadevo naredim. In takrat se v funkciji poslanca, ne v funkciji predsednika Državnega zbora, ker tam gor, za predsedujočo mizo, razen da vodim, ne počnem drugih stvari. Najlepša hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima predlagatelj mag. Branko Grims. Izvolite.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Hvala za besedo.

Najprej kar se tiče odgovora. Malo nenavadno je, da tisti, ki se obravnava, postavlja vprašanja drugim; ampak jaz zmeraj rad ustrezem. Recimo glede odnosa do Romov, ker ste to posebej izpostavili. Jaz osebno sem v zakonu o RTV napisal "posebne oddaje za Rome", ker gre za pomen vključevanja njih v družbo na enakopraven, produktiven način. Sem pa vedno po drugi strani nasprotoval, če se nekomu daje poseben položaj, ko gre recimo za vprašanje volitev in podobnih zadev. Zakaj? Ker s tem se

izniči načelo En človek – en glas, ki je temelj demokracije in je vedno bil. Če pogledate zgodbe za nazaj, boste videli, da gre vedno za tisto, da se podpira, kar je pozitivnega, in da se opozarja na tisto, kar je problem. V danem primeru je bil recimo problem tudi to, da se je z vaše strani uporabilo kar nekaj neresnic. Ko ste obrazložili, zakaj vas zjutraj ni bilo, da ste videli, kaj bo. Ampak jaz sem bil seznanjen s strani kolegov, da ste napisali v opravičilo odboru, da vas ne bo, ker se, citiram, "pripravljate na sejo Državnega zbora". In nič drugega. To se pravi, da je vse ostalo bilo zdajle, reciva temu, politična interpretacija. Ali je to lepo ali ne, prepuščam drugim. Očitali ste, da je zakon, ki je povzročil težave dnevnim migrantom Slovenije na delu v Avstriji in drugih državah, da ne bo sporazuma zaradi izrazov, krivda Slovenske demokratske stranke. To niti slučajno ni res. To je bil zakon, ki ga je sprejela Ropova vlada, je pa začel polno učinkovati šele v času Janševe vlade. Kasneje se je to poskušalo kompenzirati z neko rešitvijo, da se je spremenilo osnovo, po kateri se računa njihova davčna obremenitev. Ustavno sodišče je, kot so nekateri kasneje pravilno ugotovili, to razveljavilo več let kasneje. Sedaj pa je problem še vedno rešljiv, tako da ne reči, da vas nismo opozorili na to. Tudi jaz osebno sem to večkrat naredil. Najlažje bi bil preprosto rešljiv trajno z ustreznimi bilateralnimi sporazumi s sosednjimi državami, kjer bi se pač odločili za eno ali drugo obdavčitev; ne pa za dvojno, ki je seveda neprijetna in generira marsikakšen protest. Po drugi strani je pa, če ste vsi to pozabili, bil to tudi predmet interesa opozoril in celo javno izraženega, že sproženega postopka Evropske komisije proti državi Sloveniji. Če ste na to pozabili, vas jaz opozarjam. Ta zadeva je pomembna, je relevantna in se ji Slovenija ne bo mogla izogniti, zato je tudi vredna ustrezne pozornosti vseh. Kar se tiče rešitve, na katero sem opozoril in je po mojem mnenju najbolj enostavna ter tudi pravno najbolj korektna – to je bilateralni sporazum –, je v Sloveniji pravni red tak, da tega ne more vložiti neposredno Državni zbor, kdo od poslancev ali poslanska skupina; ampak je to stvar pogajanj, ki jih mora opraviti Vlada Republike Slovenije. Predlagam, da nadaljnje aktivnosti peljete tam čez in zadevo lahko sporazumno uredimo na najboljši možni način. Toliko, kar se tiče samega ozadja te zgodbe. Zdaj pa pojdimo do konkretnosti. Zmeraj je problem v drobnem tisku. Kaj je bistvo zgodbe z današnjo sejo? Vse, kar je treba urediti v zvezi z referendumom, je že v tem trenutku ustrezno urejeno, razen tistega dela, ki se dotika ustavne spremembe, kjer pa so začasno rešitve v Ustavnem zakonu; stvar je povsem operativna in normalno funkcionira. Če oboje beremo kot celoto ravno o tej zadevi, ki je danes predmet seje, sploh ne bi smelo biti najmanjšega dvoma oziroma zapleta. Sedem dni je rok, če gremo čisto na formalnosti, v katerem po vložitvi pobude za zbiranje podpisov za formalno

zahtevo, ki jo mora spremiti najmanj 40 tisoč overjenih podpisov, ima časa predsednik Državnega zbora, da skupaj s pristojnimi službami skladno z zakonom ugotovi, ali so izpolnjeni zakonski pogoji za razpis roka. V tem času ima na voljo dve možnosti. Prva je, da najkasneje sedmi dan do 24. ure poteka roka razpiše rok za zbiranje podpisov. Druga možnost bi bila, če bi jih ocenil, da je neka hujša napaka, da na osnovi zakonitih pooblastil pozove k dopolnitvi oziroma ustreznemu popravku, če je ta možen v okviru veljavne zakonodaje. In druga možnost je, da v skliče Državni zbor in mu predlaga odločitev, da se referendum ne razpiše, če gre za vsebinski problem, ki bi bil bodisi take narave, da bi odložitev uveljavitve zakona ali pa sploh njegovo nesprejetje lahko pomenila hud pravni zaplet, kršitev človekovih pravic ali drug podoben problem. V danem primeru se ni storilo ne enega ne drugega.

Tisti človek, torej predsednik Državnega zbora, ki bi moral sklicati Državni zbor, če je ocenil, da gre za, kot pravi, vsebinsko zlorabo, tega ni storil; ampak si je vzel po preteku roka že sam pravico, da enostavno ni razpisal roka. S tem je dvakratna kršitev obstoječih predpisov. In tudi sklicevanje na Ustavno sodišče in na judikat, ki ste ga predstavili, je pomanjkljivo oziroma napačno. Tisti, ki vam je to predlagal, je to stvar pomanjkljivo prebral. Če greste še enkrat prebrati besedilo, ki ste ga sami prebrali, na kaj se nanaša?! V okviru svojih pristojnosti, ki jih imate; in potem so tudi razdelane, če ste podrobno prebrali tekst. Kaj so vaše pristojnosti? Da pogledate, ali je priloženo zadostno število podpisov, ali je pravilno postavljeno vprašanje, ali je ustrezno formalno vložena in obrazložena; skratka, ti formalni pogoji so pristojnosti, ki jih imate po zakonu. In v okviru teh pristojnosti in samo v okviru teh pristojnosti, če pozorno preberete odločbo Ustavnega sodišča, imate že vi pravico zadevo odkloniti; ne pa da pustite, da rok preteče, da celo sami ugotovite, da so formalni pogoji izpolnjeni, roka pa ne razpišete, niti ne prepustite vsebinske odločitve Državnemu zboru. Kajti samo Državni zbor kot institucija ima po zakonu – in tudi iz Ustavnega zakona, ki je spremljal spremembo Ustave na področju referendumov, to zelo jasno sledi –, da odloči, da bi razpis referendumov imel neustavne posledice, očitno neustavne posledice; in dokončno odločitev v primeru pritožbe tistih, ki jih to zadeva, bodisi pobudnikov bodisi vlagateljev zahteve, če bi šlo že za zahtevo, prepustil Ustavnemu sodišču.

S tem je vsa zadeva popolnoma pravno dorečena, pot čista, zagotovljeno je tudi ustrezno in učinkovito pravno varstvo. Kajti zakon potem napotuje Ustavno sodišče, da mora o taki zadevi odločiti prednostno. Določa sicer za Ustavno sodišče nezavezujoči rok, vendar je ta rok instruktivne narave in ga napotuje, da naj odloči v tridesetih dneh. Potem se glede na odločitev Ustavnega sodišča pošlje zakon v objavo ali pa se opravi nadaljnji

postopek. Stvari so popolnoma dorečene, nobene pravne praznine ni. Pravna praznina je nastala samo navidezno zaradi bližnjice, ki je bila zdaj ubrana. Ta bližnjica je problematična iz mnogih vidikov in predstavlja očitno kršitev nekaterih ustavnih načel. Lahko, da je nekdo dal dvomljivo izjavo, lahko, da se iz zaporedja dogodkov da sklepati, da je to možno izkoriščanje neke procedure. Lahko temu tudi rečete pravna zloraba, to je možno interpretirati tudi na ta način. Ampak če uporabljate izraz zloraba v zvezi z referendumom, je to na precej trhljih nogah, zlasti v zvezi s tem delom procedure. To vas opozarjam in vam še enkrat predlagam, če se želite izogniti, da kdorkoli kadarkoli na katerikoli način izkorišča ta postopek, vi bi rekli – zlorablja, potem bo treba celotno referendumsko ureditev postaviti drugače. Na to sem opozarjal deset let in vedno govorim isto, lahko preverite za nazaj. In tudi na svoji stranki sem vedno to govoril, na Ustavni komisiji in povsod. Potem bi bilo treba iti v smeri švicarskega modela referendumov, da se popolnoma loči zakonodajni postopek v parlamentu od referendumov. In oboje deluje neovirano, popolnoma se spoštujejo demokratični principi, nobenih težav ne more biti, zapletov ali škod za državo. Če bi sprejeli ta model, bi imeli še boljši nivo demokracije, kot ga imamo v tem trenutku žal sedaj. In naredimo to, če se želite takim situacijam izogniti. Dokler pa je ureditev taka, kot sedaj velja, pa je pač treba postopek spoštovati.

Kaj je rekel Churchill? Postopek je mati demokracije, procedura je mati demokracije. Ne more eden zamuditi roka, potem pa si sam vzeti pravico in reči – to je zloraba, jaz tega ne bom razpisal. Kajti potem se postavi eno zelo hudo vprašanje, kje je meja. Kaj pomeni tak princip, izpeljan do skrajnosti? Da lahko vsaka vlada za državljane najbolj nesramen, škodljiv ali pa tisto, kar bi oni zavrgli z vsemi štirimi, zakon spravi čez, če naredi preprost trik. Zmeni se z neko skupino, jo pošlje, zberejo podpise, potem pa rečejo naknadno, ko potečejo roki in drugi ne morejo več zbirati podpisov – ja, saj smo se hecali, mi smo to hoteli za čisto drug namen. Ugotovi se, da je to zloraba, in zadeva je končana. Referendumov ni več, referendum je uničen, zakon gre v objavo, oblast se pa reži. Treba je izključiti tako možnost vnaprej. In zaradi tega je tak poseg na tak način, kot je bil storjen v tem primeru, nedopusten. To sem trdno prepričan, pa me nihče ne bo prepričal nikoli v drugo smer. Zakaj? Ker ne zadeva samo tistih, ki so kot sindikalisti šli v zbiranje podpisov, daleč od tega. Zadeva vsakogar in vse, ki so podpise oddali. In trdno sem prepričan, da je marsikdo med njimi, najbrž večina, oddal podpis v dobri veri, že samo to. Potem to tudi ni več last nekega sindikata, ampak je to skupina volivk in volivcev. Po zakonu ima drug status, pa to še ni vse. To zadeva potem tudi posredno in neposredno vse tiste, ki bi sami šli zbirati podpise, pa so pač videli, da jih nekdo že zbira;

morda so mu tudi dali svoj podpis v dobri veri. In ko so bili podpisi vloženi, so rekli – super, nam ni treba zbirati podpisov, bomo sodelovali na referendumu.

In vsi ti so bili izigrani in ogoljufani s to igro. In vsem tem je bila dejansko odvzeta možnost, da bi šli v zbiranje overjenih podpisov in potem uresničevali svojo pravico do referenduma. In vse to je bilo storjeno samo zato, ker se ni spoštovala popolnoma jasno določena procedura. To ne zadeva samo te skupine ali enega sindikata. Zadeva vse podpisnike v prvi vrsti, pa zadeva tudi vse tiste, ki so s tem računali. To je pa zaupanje v pravo, v pravni red in v pravno državo. Nekdo drug ni šel zato zbirati podpisov, ker je verjel, da so podpisi že zbrani, da bo referendum, da bo tam lahko sodeloval, da bo tam oddal overjen podpis, da bo tam lahko glasoval, da bo morda celo on prevzel pobudo kasneje v nadaljnjem postopku. Nima šanse. Zaradi neke izjave in zaporedja dogodkov se je to razglasilo za zlorabo; in adijo. Z ustavnimi pravicami se pač tako igrati ne da. Je treba možnosti predvideti vnaprej in je treba tudi tako postaviti predpis. Predpisi so čisto v redu, samo držati se jih je treba. To je tisti problem, o katerem danes govorimo.

Kaj je bilo s tem odvzeto? Odvzeta je bila v prvi vrsti samim pobudnikom pravica do učinkovitega pravnega sredstva oziroma do učinkovitega sodnega varstva. Še enkrat povem, tu ne gre samo za enega sindikalista, tudi če ta govori potem naknadno neke svoje interpretacije. On lahko govori to samo v svojem imenu. Ne more govoriti, da je enakega mnenja še vsak, ki je tisto podpisal. Kako pa on to ve?! In kako lahko tisti, ki potem te besede interpretira, konkretno predsednik Državnega zbora, upa trditi, da to velja od prvega do zadnjega za vse, ki so to podpisali. Pa celo če bi, je tukaj problem zaupanja v pravo, v pravni red. Posredno to zadane in izigra zaupanje vseh tistih, ki verjamejo, da je zakon pred referendumom, in računajo, da bodo na ta način lahko uresničili svoje pravice; in zato sami ne prevzamejo ustrezne pobude. Ne gredo v zbiranje podpisov, saj so podpisi že vloženi, zakaj bi pa bilo potrebnih pet kompletov podpisov. Vse te se izigra na ta način, to je problem zaupanja v pravo in pravno državo, vedno sta dva vidika. In zaradi tega je ta pravila treba ustrezno spoštovati. In seveda je pravica do sodnega varstva. Kaj naj Ustavno sodišče naredi? Celó če presodi, da imajo popolnoma prav pobudniki, da je bila očitno kršena procedura, bo v nemogočem položaju. Kaj naj odpravi vse zakona za nazaj; bog vedi kdaj bo sprejeta ta odločitev. Zdaj ni v tistem, kot določa zakon, da mora to obravnavati v tridesetih dneh, skratka v čim krajšem postopku; ampak lahko o tem odloča skladno s svojo proceduro, mirno, kadar hoče. In takrat bo jasno, zakoni že vsi uveljavljeni, zakoni bodo veljali, bodo sestavni del pravnega reda, bodo imeli pravne posledice, sami zakoni že. In kaj naj Ustavno sodišče reče

– odpravljamo vse za nazaj. Teoretično bi to lahko naredili, v praksi pa je to zelo malo verjetno, praktično neverjetno. In kaj bi to pomenilo? To bi pomenilo spet nov poseg v pravni red, nesorazmerno velik, in izigranje vseh tistih, ki bi zaupali v pravo, v veljavne zakone in na nek način uresničevali svoje pravice ali svoje obveznosti na osnovi uveljavljenih zakonov. Zato je tak postopek v Zakonu o referendumu in o ljudski iniciativi; samo držati bi se ga bilo treba, da se to ne bi zgodilo, takšna situacija se sploh ne bi smela zgoditi, če bi se spoštovalo te principe.

Zakaj se je tako ravnalo? Ves se čas govori, da je to z dobrimi nameni. Pravo ne temelji na dobrih namenih, pravo temelji na spoštovanju procedure, roke je treba spoštovati. Treba je spoštovati to, da opravi posamezno dejanje tisti, ki ima to pravico po zakonu. Kaj pomeni spoštovanje načela zakonitosti, ki je bilo v danem primeru očitno kršeno? To izrecno določa 153. člen Ustave, zadnji odstavek, lahko preverite, da vsako dejanje, bodisi posamični akt bodisi dejanje neke institucije ali pa nekoga, ki deluje z javnimi pooblastili – se pravi, da zadeva to očitno Državni zbor in tudi predsednika Državnega zbora –, ko gre za uresničevanje pravic, mora temeljiti na zakonu ali na zakonitem predpisu. Vsako dejanje! Zato je tudi logično, da je Ustavno sodišče, ko je opredeljevalo, da bi lahko ukrepal recimo v primeru očitne zlorabe pravice do referenduma tudi predsednik Državnega zbora, zapisalo "v okviru pravic, ki mu jih daje zakon". In tudi naštel, še enkrat poudarjam, to gre za vprašanja: ali je jasno, ali je sploh postavljeno, ali je postavljeno pravilno, ali so priloženi podpisi, ali je teh podpisov ustrezno število, ali so izpolnjeni vsi drugi formalni pogoji. To so pristojnosti predsednika parlamenta, ki jih ima po zakonu. V tem okviru je vsako njegovo ravnanje zakonito, če pač temelji na tem zakonu oziroma zakonitem predpisu. Od tam naprej pa zakon izrecno pravi – lahko pa Državni zbor, torej kot institucija, kot celota odloči, da bi pač neuveljavitev nekega zakona ali odločitev njegove uveljavitve in tako naprej pomenila problem z ustavnopravnega vidika; in lahko sklene, da se tega ne razpiše. In potem zdaj Ustavni zakon pravi – v sporu med Državnim zborom, ne predsednikom Državnega zbora, in med predlagatelji oziroma pobudniki odloča Ustavno sodišče. To je jasno napisano; akti, ki smo jih tukaj skupaj sprejeli. To ni bilo spoštovano in te pravice so bile kršene. Tega ne more nihče zanikati, lahko nekdo to pravno opravičuje.

Saj pravim, bo zelo zanimivo brati, na katero stališče se bo postavilo Ustavno sodišče. Dejstvo pa je, da to, kar se je zgodilo, se v pravnem redu ob doslednem spoštovanju pravil igre nikoli ne bi smelo zgoditi. Tisti, ki je odgovoren v danem primeru za nespoštovanje, očitno nespoštovanje pravil igre, da je dovolil, da najprej preteče rok, da si je potem sam vzel pravico, ki jo ima kvečjemu Državni zbor kot

celota, da je presojal o stvareh, ki mu jih ne daje v presojo zakon, je predsednik Državnega zbora osebno. Ni nobene pravne osnove v nobenem pravnem aktu, to vi zelo dobro veste. Še zadnjič vas pozivam, da mi naštejete akte, ki bi dajali osnovo, se pravi zakon ali zakonit predpis, za dejanja, kot jih je izvedel predsednik Državnega zbora. Šlo je torej za očitno samovoljen poseg, za prisvajanje pravic in zato gre tudi za očitne indice za dejanja, ki pomenijo zlorabo funkcije in za malomarno delo v službi. Sedemdnevni rok je bil, ko bi predsednik Državnega zbora zlahka sklical Državni zbor, ki bi odločil tako ali drugače. Na njegovem sklepu bi lahko on opravil svoja dejanja. Nobenega od teh problemov, o katerih danes govorimo, ne bi bilo. Zato, gospe in gospodje, je ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Vsi prijavljeni razpravljavci ste dobili besedo. Ker čas, določen za razpravo, še ni potekel; vas sprašujem, če je še kakšna želja po razpravi. Prosim za prijave. Po parlamentarni praksi velja, če je manj kot minuta na razpravljavca, potem delitve časa ni.

S tem zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje. V skladu z 201. členom v povezavi s tretjim odstavkom 199. člena Poslovnika Državnega zbora o razrešitvi predsednika Državni zbor odloča s tajnim glasovanjem. V skladu s prvim odstavkom 92. člena Poslovnika Državnega zbora vodi tajno glasovanje komisija, ki jo sestavljajo predsedujoči ter štirje poslanci, ki jih izvoli Državni zbor. Poslanske skupine so posredovale predloge za člane komisije, ki vodi glasovanje. To so: dr. Mitja Horvat – Poslanska skupina Stranke modernega centra, mag. Bojana Muršič – Poslanska skupina Socialnih demokratov, dr. Matej Tašner Vatovec – Poslanska skupina Združena levica, gospa Iva Dimić – Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov. Član te komisije sem tudi sam kot predsedujoči. Pri delu komisije bo sodelovala tudi namestnica generalne sekretarke gospa Jerneja Bergoč. Ali kdo nasprotuje sestavi komisije? Če ne, prosim za glasovanje. Glasujemo. Navzočih je 49 poslank in poslancev, za je glasovalo 48, proti 1.

(Za je glasovalo 48.) (Proti 1.)

Ugotavljam, da je komisija v predlagani sestavi izvoljena.

V skladu s tretjim odstavkom 92. člena Poslovnika Državnega zbora bo poslankam in poslancem glasovnica vročena tako, da pride vsak poslanec k mizi predsedujočega ter pove ime in priimek. Glasuje se tako, da se na glasovnici obkroži beseda "za" ali "proti". V skladu s petim odstavkom 91. člena Poslovnika Državnega zbora je neizpolnjena glasovnica neveljavna, neveljavna pa je tudi glasovnica, iz katere volja poslanke oziroma poslanca ni razvidna. V skladu s 84. členom Ustave

Republike Slovenije in prvim odstavkom 201. člena Poslovnika Državnega zbora bo predsednik razrešen, če za razrešitev glasuje več kot polovica oziroma 46 poslancev ali več. Glasovali bomo v dvorani v glasovalnih kabinah. Poslanke in poslanci bomo izpolnjeno glasovnico oddali v glasovalno skrinjico, ki bo v dvorani na mizi ob kabinah za glasovanje. Prehajamo na izvedbo tajnega glasovanja. Poslanke in poslanca, ki mi boste pomagali pri glasovanju, prosim, da se takoj zglasite v sobi 217, kjer bomo prevzeli volilni material. Glasovanje se bo začelo ob 17.05 ter bo trajalo do 17.20. Po končanem glasovanju prosim poslanke in poslanca, ki mi bodo pomagali pri glasovanju, da se zberejo v sobi 217. Prekinjam to točko dnevnega reda in sejo zbora, ki bomo nadaljevali ob 17.35.

(Seja je bila prekinjena ob 16.55 in se je nadaljevala ob 17.35.)

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Kologice in kolegi, dovolite mi, da preberem zapisnik o ugotovitvi izida glasovanja o razrešitvi predsednika Državnega zbora dr. Milana Brgleza.

Glasovanje je bilo v prostorih Državnega zbora 17. maja 2016. Razdeljenih je bilo 83 glasovnih, oddanih je bilo 83 glasovnic, neveljavnih je bilo 10 glasovnic, veljavnih je bilo 73 glasovnic; za je glasovalo 22 poslancev in proti je glasovalo 51 poslancev.

Ker za razrešitev ni glasovala večina vseh poslancev, dr. Milan Brglez na podlagi izida glasovanja ni bil razrešen s funkcije predsednika Državnega zbora.

/ aplavz/

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Spoštovani.

Prehajamo na **9. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O KOBILARNI LIPICA, PO SKRAJŠANEM POSTOPKU.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina 46 poslank in poslancev s prvopodpisano dr. Simono Kustec Lipicer.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku predlagatelja gospodu Marku Ferlugi. Izvolite, beseda je vaša.

MARKO FERLUGA (PS SMC): Hvala za besedo.

Spoštovani dragi moji. Kobilarna Lipica je edinstveno posestvo s čredo konj lipicanske pasme, kot vemo, in edine slovenske pasme konj, ki se v Lipici goji že od leta 1580. In tudi v svetu je to edina slovenska priznana pasma.

Njena matična kobilarna pa je, normalno, Kobilarna Lipica. To je edinstven, kakor vemo, kulturni spomenik ne samo za Slovence, ampak tudi za Evropo in svet. Lipica je v svoji dolgi karieri doživljala vzpone in padce ter tudi težke čase, ki jim žal še ni konca. Danes se moramo še vedno soočiti s posledico neučinkovitega upravljanja in gospodarjenja. Za nas predlagatelje, poslance Stranke modernega centra in Desusa, je nesprijemljivo, da je problematika Lipice neuspešno reševana skoraj že celo desetletje, in to že od prvih zakonov leta 2006. Do nadaljnje spremembe je prišlo tudi 2014, vendar tudi te spremembe niso prinesle nove vizije Lipice kot identitete simbola Slovenije in konjev na eni strani ter Lipice kot turistične destinacije na drugi strani. Omenjeni zakon predstavlja zgolj minimalen možen kompromis med strokovno, zainteresirano in politično javnostjo.

Zakaj nov zakon in zakaj novelo vlagamo poslanci in poslanke? Odločili smo se, da presekamemo gordijski voz, ki je nastal zaradi ločitve med javnim zavodom Kobilarna Lipica in Lipica Turizem, ker sta oba v lasti države; sodelovanja med njima pa praktično ni. S tem se zmanjšuje ugled države, turizma in gospodarstva. Lipica danes ni razdeljena le na dve ločeni pravni osebi, ampak jo delijo dobesedno fizične pregrade, kar je za nas in tudi za obiskovalce Lipice nesprijemljivo. S predlaganimi spremembami želimo omogočiti možnost enovitega, celovitega vodenja in upravljanja območja kobilarne, dopustiti izvajanje tržne dejavnosti, tudi v okviru javnega zavoda Kobilarna Lipica. Obenem pa želimo tudi prenesti stvarno pristojnost z Ministrstva za kmetijstvo na Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo. Aktivnosti, ki bodo potrebne za izvedbo celovite reorganizacije modelov upravljanja, bodo v pristojnosti omenjenega ministrstva. Poleg tega – in ne pozabimo – je iz tega ministrstva prišla tudi edina največja investicija države v Lipico vse od osamosvojitve dalje. Predlog zakona kot tak ne posega na področje konjerejske in konjeniške dejavnosti, to je treba poudariti, ter na področje varstva naravne in kulturne dediščine. Ta poslanska novela zakona ne predstavlja novega modela upravljanja Kobilarne Lipica, ampak daje možnosti, da se bodo lahko pripravile nujno potrebne spremembe v smeri učinkovitega modela upravljanja na celostnem območju, ki bo temeljil na ohranjanju konja, kulturne in naravne krajine kot osrednje prvine Lipice. Do takrat pa predvsem želimo zagotoviti enovit način trženja in upravljanja Lipice.

Predlagatelji smo bili v dosedanjih obravnavi deležni mnogih pomislekov, da se predlog zakona navezuje predvsem na tržno turistično dejavnost; da bodo kulturna dediščina, konjereja in konjenišтво v funkciji stranskih turističnih produktov. Da bi odpravili vse dvome o tem, naj opozorim, da je matično telo sprejelo dopolnilo, s katerim je povsem nedvoumno

določeno, da se tržna dejavnost lahko razvija le na način: da celostno ohranja vrednost Kobilarne Lipica kot zgodovinsko pomembne in izvorne kobilarne konj lipicanske pasme ter kulturno funkcijo varovanja območja s kultivirano kraško krajino; da se uveljavi kot vrhunski konjerejski in konjeniški center; da povezuje naravne danosti in kulturne vrednote Kobilarne Lipica s sodobnim življenjem ter postane generator razvoja turizma na Krasu in širše. V imenu predlagateljev pa želim poudariti tudi to, da je novelo zakona podprl Državni svet, podprla jo je Civilna iniciativa za Lipico, štiri kraške občine – se pravi Sežana, Komen, Hrpelje-Kozina in Divača, Sindikat delavcev v gostinstvu in tudi lokalno prebivalstvo, SDH in normalno vlada. Tudi kraševci se zavzemajo za enoten lipiški prostor, kar so nedvomno izpovedali z včerajšnjo tiskovno konferenco, ker menijo, da sta ta prostor in premoženje nedeljiva ter da mora zadnje skrbeti enotno vodstvo, ki bo dobro gospodarilo in dejavnosti povezovalo z neko sinergijo z lokalnimi skupnostmi tega območja. Na podlagi navedenih argumentov predlagatelji poslanci in poslanke Stranke modernega centra ter Desusa predlagamo, da novelo zakona Državni zbor podpre. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Predlog zakona je obravnaval Odbor za gospodarstvo kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsednici odbora Andreji Potočnik. Izvolite.

ANDREJA POTOČNIK (PS SMC): Gospod predsedujoči, spoštovani kolegi iz ministrstva, kolegi in kolegi!

Odbor za gospodarstvo je na 15. seji 3. 5. 2016 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Kobilarni Lipica. Odboru je bilo posredovano mnenje Zakonodajno-pravne službe, ki je predlog zakona preučila z vidika njegove skladnosti z Ustavo, pravnim redom ter z zakonodajno-tehničnega vidika. V mnenju je služba podala konkretne pripombe, in sicer k 1., 2., 3., 4., 5., 6. in 7. členu predloga zakona. Odboru je bilo posredovano tudi naslednje gradivo: mnenje in amandma Vlade, stališče Civilne iniciative za Lipico, mnenje Komisije Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, predpredloge amandmajev Javnega zavoda Kobilarna Lipica. Amandmaje k predlogu zakona so vložili: Vlada k 1. členu, poslanski skupini Stranka modernega centra in Desus k 1., 2., 4., 5. in 7. členu. Članicam in članom odbora sta bila na seji predložena tudi predloga za amandmaje odbora poslanskih skupin Stranke modernega centra in Desus k 1. in 4. členu, ki ju je odbor sprejel. Seji odbora so prisostvovali predstavniki in predstavnice predlagatelja, Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ministrstva za kulturo, Slovenskega

državnega holdinga, Javnega zavoda Kobilarne Lipica, družbe Lipica Turizem d. o. o., Občine Sežana, Civilne iniciative za Lipico, Sindikata gostinstva in turizma Slovenije, Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, Državnega sveta ter Zakonodajno-pravne službe.

Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je v dopolnilni obrazložitvi poudarila, da ključne pripombe službe iz pisnega mnenja kljub vloženim amandmajem še vedno ostajajo. Pri tem je opozorila zlasti na neuskkljenost predloga zakona z drugimi zakoni, na neuskkljenost znotraj zakona, na določene nejasnosti predlaganih rešitev oziroma nedoločene opredelitve ter na neustreznost oziroma pomanjkljivost prehodne ureditve. V nadaljevanju je prisotni predstavnik Državnega sveta poudaril, da Komisija Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance predlog zakona podpira. Podporo predlogu zakona sta izrazila tudi predstavnik Civilne iniciative za Lipico in župan Občine Sežana. Na seji je sodeloval tudi predstavnik Sindikata gostinstva in turizma Slovenije, ki je poudaril potrebo po čimprejšnji spremembi zakonodaje, ki bo omogočila enovito vodenje in upravljanje Kobilarne Lipica. Članica in člani odbora o posameznih členih predloga zakona niso razpravljali. Odbor je sprejel amandmaje poslanskih skupin Stranke modernega centra in Desusa k 2., 5. in 7. členu ter, kot že prej omenjeno, k 1. in 4. členu. Odbor je glasoval še o vseh členih predloga zakona in jih sprejel. Glede na sprejete amandmaje je pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga zakona, ki je sestavni del poročila odbora.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Za uvodno obrazložitev mnenja dajem besedo predstavniku Vlade.

Državni sekretar na Ministrstvu za gospodarstvo, razvoj in tehnologijo Aleš Cantarutti, beseda je vaša, izvolite.

ALEŠ CANTARUTTI: Spoštovani predsedujoči; spoštovane poslanke, spoštovani poslanci, dovolite še nekaj besed v imenu ministrstva oziroma Vlade.

Kobilarna Lipica je ena najbolj prepoznavnih turističnih destinacij v Sloveniji, o tem ni nobenega dvoma. Letno jo obiše okoli 70 tisoč obiskovalcev, velika večina prihaja iz tujine. Ob podatku, da je Lipico leta 1985 obiskalo več kot 280 tisoč obiskovalcev, je jasno, da je razvojni potencial Lipice izredno velik; a neizkoriščen. Razlogi za to so zagotovo večplastni. Menimo, da predlog zakona predstavlja dobro osnovo, da na tem področju nekaj spremenimo. Spremembe so nujne. Prepričan sem, da bo Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Kobilarni Lipica pozitivno vplival na razrešitev trenutno najbolj perečih problemov v Lipici. Naj spomnim, da danes v Lipici delujeta dve pravni osebi, obe

v lasti Republike Slovenije – Javni zavod Kobilarna Lipica in Lipica Turizem d. o. o.; vsak na svoji strani brez komunikacije, brez potrebnega sodelovanja, kot da se ne bi zavedali, da so dejavnosti, ki jih izvajata, med seboj ne le povezane, ampak neločljivo prepletene. Kljub temu poslovni partnerji, obiskovalci in splošna javnost Lipico dojemajo kot enovito. Omenjeni pravni osebi poslujeta povsem ločeno in, kar je še posebej nesprejemljivo, ločeno poteka tudi trženje vsega, kar lahko Lipica ponudi gostom. Bistvena sprememba predloga zakona, ki je pred vami, je omogočanje izvajanja tržne dejavnosti javnemu zavodu Kobilarna Lipica. Slednje je namreč v trenutnih okvirih onemogočeno, saj je zato pristojna gospodarska družba Lipica Turizem d. o. o., ki pa je že dlje časa insolventna. Z menjavo vodstva jeseni 2015 se je poslovanje sicer izboljšalo, a ne v zadostni meri. Menimo, da se s tem, ko se Kobilarni Lipica omogoči izvajanje tržne dejavnosti, bistveno zmanjšuje tveganje za morebitni zastoj izvajanja turistične dejavnosti, ki se, kot je bilo že rečeno, v Lipici izvaja in poteka že več kot 50 let. Ne odkrivamo torej na novo turistične dejavnosti. Ker so tam določeni viri in ker v Sloveniji razpolagamo z relativno omejenim številom virom; moramo vire, ki jih imamo na razpolago, izkoristiti modro, pametno, v sozvočju z naravo ter tudi dovolj učinkovito.

Hkrati se s predlagano spremembo zakona določa transparenten način vodenja poslovnih rezultatov posameznih dejavnosti. Najbrž se vsi strinjamo, da je slednje glede na pretekle izkušnje bistvenega pomena. Predlog predvideva jasno določene razmejitve dejavnosti in možnosti uporabe presežkov prihodkov nad odhodki. S tem se zmanjšuje tveganje za morebitno prelivanje sredstev med javno službo in tržno dejavnostjo, ker je bil v dosedanjih razpravi pogosto omenjen strah. Zagotavljam vam, da so ti strahovi neupravičeni. S predlogom sprememb se predvideva tudi sprememba stvarne pristojnosti z Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano na Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo. To pozdravljamo, saj bodo aktivnosti, kot je bilo tudi že omenjeno, ki so potrebne za izvedbo celovite reorganizacije Lipice, pretežno v pristojnosti MGRT. Da je Lipica za vlado zelo pomembna destinacija, priča tudi dejstvo, da je v letih 2014 in 2015 Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo zagotovilo 5,6 milijona evrov evropskih sredstev za investicije v Javni zavod Lipica. To je bila pomembna investicija, s katero so bili obnovljeni vsi najpomembnejši objekti kulturne dediščine in krajine, torej javna infrastruktura. To je tudi podlaga za razvoj novih produktov in spodbuda za razvoj vseh dejavnosti in območju kobilarne ter uspešnejše in gospodarnejše poslovanje. Še enkrat bi, dovolite mi, poudaril, da je razvoj in poslovanje v prihodnosti odvisno predvsem od enovitega

trženja celotnega območja, zato predlagane spremembe podpiramo.

Morda še beseda ali dve glede upravljavcev. Menimo, da se nekatere težave v Kobilarni Lipica trenutno pojavljajo tudi zaradi prevelikega števila upravljavcev. S predlogom sprememb zakona bo namreč v zakonskih okvirjih število upravljavcev zmanjšano. Trenutno so to: Kobilarna Lipica, Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov, SDH in Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, katerega naj bi po prenosu zamenjalo gospodarsko ministrstvo. Predlog spremembe zakona gre v smeri, da se iz vloge upravljavca ministrstvo postopoma popolnoma umakne. Pri tem bi želel poudariti, da bi bilo najbolj smiselno in racionalno, da ima območje Lipice, kot je bilo že v preteklosti, zgolj in samo enega, a učinkovitega upravljavca. Vlada Republike Slovenije prizadevanja poslanskih skupin Stranke modernega centra in Desus ter predlog zakona podpira. Obstoječe stanje v Lipici je nedopustno. Trenutno upravljanje Lipice je, kot rečeno, neustrezno. To občutijo gostje, to vpliva tudi na poslovne rezultate. Dogajanje v Lipici – in tudi to je bilo omenjeno – ni v ponos lastniku, zmanjšuje ugled omenjene destinacije in povzroča nepopravljivo škodo. Težave na območju Kobilarne Lipica trajajo že predolgo, tako da je skrajni čas, da se jih čim prej odpravi. Po našem iskrenem mnenju je prvi korak k temu predlog sprememb veljavnega zakona. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Se opravičujem, vas moram opozoriti na čas.

ALEŠ CANTARUTTI: Se opravičujem, če sem bil predolg.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev, v njenem imenu Tomaž Gantar. Izvolite.

TOMAŽ GANTAR: Hvala, lepa podpredsednik. Še enkrat dober dan vsem!

Lipica, ki je bila vrsto let ena najbolj prepoznavnih turističnih destinacij v Sloveniji in zunaj naših meja, je postala v zadnjih letih simbol nemoči in neučinkovitosti države kot lastnika tega edinstvenega kulturnega spomenika in neprecenljive naravne dediščine. Različni pogledi posameznih resorjev na upravljanje in posamezni parcialni interesi so privedli do situacije, ki je klicala po spremembah. Dosledno ločevanje med osnovno dejavnostjo, povezano z lipicanci, in turistično dejavnostjo v zadnjih letih je pripeljalo do postavljanja ograj in ključavnic znotraj kompleksa, slabih poslovnih rezultatov in vedno slabše turistične prepoznavnosti kobilarne in Lipice kot celote. Razmere so postale nevzdržne. Nujna je bila zakonska podlaga, s katero prekinjamo

dosedanje podajanje žogice med resorji in med posameznimi pravnimi osebami – kobilarno in turističnim delom. Z novim zakonom prenašamo odgovornost za Lipico na en vladni resor, to je Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo; ob čemer ostaja konjereja primarna dejavnost, ki se ji bo tudi v prihodnje namenjala posebna pozornost. Vodenje in upravljanje celotnega kompleksa pa postaja z novim zakonom enovito. Sinergija konjereje in turizma je tista, ki bo omogočila Lipici nove razvojne možnosti in priložnosti.

Že od začetka spremljanja problematike Kobilarne Lipica, ki se je postopoma vse bolj zapletala, smo v Poslanski skupini Desus vztrajali na tem, da mora država kot edini lastnik prevzeti odgovornost za slabo gospodarjenje in najti rešitev, ki bo prekinila začaran krog. Danes smo zadovoljni, da smo prišli do dogovora in da sedanji predlog podpira tudi lokalna skupnost. Nov zakon o Kobilarni Lipica omogoča celovito oblikovanje turističnega proizvoda posestva Lipica, ki bo temeljilo na dediščini in tradiciji kobilarne in konjih lipicancih; v povezavi s sodobnimi turističnimi, gostinskimi in rekreacijskimi možnostmi posestva. Ob tem je pomembno tudi dejstvo, da zakon v ničemer ne posega na področje reje konj lipicancev. Nadzor in usmerjanje primarne dejavnosti ostaja kot doslej v domeni strokovnega sveta, rejske komisije, ki skrbi za čredo, in strokovnega vodje. Menimo pa, da bo v prihodnje tudi sami stroki treba nameniti več pozornosti, kar bo predvsem naloga vodstva. Slednje bo moralo zagotoviti tudi preglednost poslovanja in zagotoviti potrebna sredstva za razvoj primarne dejavnosti. V Poslanski skupini Desus verjame, da predlagane rešitve in podpora zakonu pomenijo novo priložnost za konjerejo in razvoj turističnega kompleksa kot celote. Ravno to pa je bil tisti razlog, zaradi katerega smo se poslanke in poslanci Desusa odločili postati sopodpisniki današnje novele zakona. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Sledi predstavitev stališča Poslanske skupine Socialnih demokratov, v njenem imenu Jan Škoberne.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Najlepša hvala, spoštovani gospod podpredsednik. Kolegice in kolegi!

Ključna točka vsake razprave o Lipici, njenih perspektivah in tegobah je seveda lipicanec. Konj, ki je hkrati naravna in kulturna dediščina, slednja pa zaradi svoje specifičnosti omogoča razvoj turistične perspektive, zasebno iniciativo in možnost razvoja lokalne skupnosti in s tem povezanih zasebnih pobud. Ko razpravljamo o tem, kako in na kakšen način urediti ter razrešiti razmerja, ki so negativno vplivala na današnje stanje v Kobilarni Lipica in okoliškem turizmu, se moramo kljub vsemu vprašati znamenito vprašanje: Kaj je bilo prej – jajce ali kokoš? V tem primeru to postavljamo v

okvir: Kaj je javni interes – konj ali hotel? In kaj je tisto, kar moramo najprej zaščititi – kulturni in naravni interes ali zasebno iniciativo, lahko tudi v preobliki javnega zavoda? Če bomo javni interes razumeli in poskrbeli za lipicanca, da bo obstal, se razvijal in da eksistenčno ne bo ogrožen, potem bomo postavili tudi okvir za razvoj turizma, za razvoj zasebne pobude in lahko tudi storitvene dejavnosti v obleki javnega zavoda. Če bomo razmišljali obratno, da je najprej treba poskrbeti za turizem v obleki javnega zavoda, šele zatem za kulturno in naravno dediščino, potem smo storili napako. Lipicanec je v Lipici, kar je nenavadno, že bil eksistenčno ogrožen. Hudo napako lahko storimo, če bomo narobe razumeli, zakaj in s kakšno perspektivo skrbimo za lipicanca – kulturni in naravni interes. Hkrati pa je treba razumeti, da brez ustreznega podpornega okolja za razvoj turizma, zasebne iniciative in ureditve razmer, ki so Lipico pripeljale do točke, da smo tako rekoč izgubili leta za reševanje težave; in da šele danes dokončno razpravljamo o, upam, zadnji rešitvi, govori o tem, da je gordijski vozec treba presekati.

Socialni demokrati se strinjamo, da je čas, da razpravo zaključimo in da se za eno izmed rešitev odločimo. Rešitev, ki je na mizi, nam ni najbolj blizu, ker v prvi plan najprej postavljamo naravno in kulturno dediščino. Vendar v luči tega, da je odločitev in rešitev treba sprejeti, zakonu ne bomo nasprotovali. Upamo pa, da čez leta, ko bomo evalvirali odločitev in rešitev, ki je postavljena na mizo, ne bomo kot Đorđe Balašević v eni izmed svojih pesmi ugotavljali – žal mi je konja. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Sledi predstavitev stališča Poslanske skupine Združena levica, v njenem imenu gospa Violeta Tomić.

VIOLETA TOMIĆ (PS ZL): Hvala za besedo.

Dovolite mi kanček poezije, Edvard Kocbek: Lipircanci. Časnik poroča: lipircanci so sodelovali pri zgodovinskem filmu. Radio razlaga: Milijonar je kupil lipircance, plemenite živali so nemirne ves čas poleta nad Atlantikom. In učna knjiga uči: lipircanci so hvaležni jezdni konji. Doma so s Krasa, prožnega kopita, gizdavega drnca, bistrice čudí in trmaste zvestobe.

Žal mi je, da imam samo pet minut, sicer bi vas znova spomnila na zgodovino Lipice tja od leta 1580, saj je večina poslancev in poslank vladajoče stranke na 1. nujni seji odborov, ki smo jo sklicali, začudeno poslušala, kasneje pa suvereno zavrnila vse naše sklepe ter s tem pokazala, koliko ji je mar za Lipico. Z drugim sklicem nujne seje obeh odborov so se že pričeli določeni manevri, vsi se jih dobro spomnimo. Že takrat je postalo jasno, na kar so opozarjali tudi mediji, da bo tudi tokratna vladajoča stranka – Stranka modernega centra v Lipico započela svoje kremlje. Vse do danes so politične stranke imele svoje kapitalske in kadrovske

interese, zaradi česar pa tudi je Lipica v takem stanju, kot je. Če po parketu ne bi plesali ljudje s političnimi interesi, se danes ne bi že vsaj tretjič v tem mandatu pogovarjali o Lipici. Pri tem ne smemo pozabiti, da je bil Zakon o Kobilarni Lipica leta 1996 sprejet zaradi vpisa na Unescov seznam z namenom, da zaščiti lipicanca; in ne zaradi zaščite interesov vladajočih političnih strank. Najprej SLS –Kazino Portorož, potem LDS – ukinitev zaščite območja, potem SDS – golf igrišče in ne nazadnje bo na vrsti tudi SMC.

Naj poudarim, da si Združena levica še kako želi, da bi se razmere v Lipici končno uredile, zato sem včeraj znova postavila poslansko vprašanje ministru Počivalšku z namenom, da dobimo dodatne informacije za potrditev novele. Ne samo da nas je zmotilo njegov aroganten odnos, temveč nas je zmotilo tudi dejstvo, da je v odgovoru prelagal odgovornost le na trenutnega resornega ministra Židana, ki naj bi bil neposlušen, ne sodeluje in ne želi poslati podatkov, da bi se opravila analiza delovanja. Prav tako je očital kobilarni in turizmu, da igrata pinkponk in si eden drugemu mečeta polena pod noge samo zato, da bo stanje še slabše. In vse to naj bi se po njegovem uredilo, ko bo resorno ministrstvo postalo ministrstvo za gospodarstvo. To ministrstvo je sicer pristojno za turizem, ni pa pristojno za vzgojo in rejo konj – torej primarno dejavnost Lipice. Zato je toliko večja bojazen, da bo prevladal turistični del, da se bo zmanjšala čreda in bodo konji počasi izumrli; ali pa bo sledila privatizacija Lipice, torej privatizacija naravnega in kulturnega spomenika Slovenije.

Dejstvo je, da v Združeni levici že od vložitve naprej ne verjamemo v ta zakon. V zadnjih dneh pa s terena dobivamo marsikatero negativno mnenje o zakonu, ki samo še dodatno potrjuje naše dvome. Dejstvo je tudi, da je kobilarna skoraj že izplavala iz minusa, ki si ga je pridobila tudi zaradi Lipice Turizma, in je na dobri poti, da prične v prihodnosti končno delovati z zelenimi številkami. In tretje dejstvo je, da se Kobilarna Lipica poteguje za vpis na Unescov reprezentativni seznam nesnovne kulturne dediščine in da bo le-ta mogoče celo onemogočen, saj je v igri zelo veliko različnih interesov. Obstaja vse več namigovanj, da trenutno delujejo vsaj tri fronte, ki kažejo na kadrovske, kapitalske in osebne koristi. Prva, ki deluje v interesu privatizacije Lipice, pri drugi so v ozadju nepremičninski interesi nekaterih vidnih ljudi in ostalih tako imenovanih golfistov; ter tretja, ki prihaja ravno iz vladajoče stranke Stranke modernega centra z interesom kadrovanja svojih ljudi.

Za konec naj še poudarim, da se v Združeni levici borimo za delavca, saj smo v sklicih nujnih sej in pri poslanskih vprašanjih vedno opozarjali na stanje zaposlenih v Lipici; a tokrat kljub želji zaposlenih tega zakona ne moramo podpreti. Zaposleni upajo, da bo ta zakon rešil njihove probleme, toda teh rešitev v tem zakonu ni. Nasprotno, z mečkanjem pri pripravi te novele

bo izgubljena še ena sezona in zato se bojimo, da bi s sprejetjem tega zakona bilo v Lipici Turizmu ter v Kobilarni Lipica samo še hujše. Zato novele ne bomo podprli, verjetno pa se bomo konec leta ponovno pogovarjali o Lipici, če sploh še Lipica bo naša. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Naslednja je poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, v njenem imenu gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSi): Spoštovani podpredsednik, spoštovani državni sekretar, kolegice in kolegi!

Ponovno se žal ukvarjamo s stanjem ene najbolj prepoznavnih, reprezentativnih blagovnih znamk v Sloveniji. Lahko bi rekli, da bi se nam še konji smejali, pa je zadeva v resnici žalostna. Kobilarna Lipica je v zadnjih letih, celo v celem desetletju potisnjena na stran in v zaton. Krščanski demokrati menimo, da so vzroki različni, temeljni razlog pa je slabo državno upravljanje. V Sloveniji ne znamo ravno dobro upravljati s svojimi reprezentativnimi blagovnimi znamkami, pa imamo odlične. Kobilarna pa ima še to nesrečo, da z njo že leta preko skrbnika, to je Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter ministra Dejana Židana, upravlja krog ljudi okrog stranke Socialnih demokratov. Status javnega zavoda na eni in gospodarske družbe Lipica Turizem d. o. o. na drugi strani se prepogosto spreminja. Enkrat se njuna dejavnost ločuje, pa spet združuje; in tako se nadaljuje v nedogled. Stanje v javnem zavodu in v turizmu pa je po vsaki spremembi samo še slabše. Novela, ki jo imamo pred seboj, je rezultat političnih bojov znotraj koalicije, konkretno med Socialnimi demokrati in Stranko modernega centra. Zaradi tega je tudi slednja vložila, ne pa Vlada Republike Slovenije, kar bi bila normalna koalicijska pot. Največja vladna stranka je očitno ugotovila, da Socialni demokrati s svojimi ljudmi in enakim pristopom do upravljanja kobilarne ne bodo uspeli drugega, kot dokončno potopiti slovenski in svetovni biser.

Po našem mnenju je skrajni čas za spremembo v kobilarni in tudi sicer, kot pravimo krščanski demokrati, je čas za novo kmetijsko politiko. Več kot očitno je, da sedanja vlada področja, ki jih želi zagnati, praviloma izpod okrilja ministrov Socialnih demokratov seli pod okrilje ministra Počivalška. Očitno je tam vsaj nekaj upanja, da bi se rešilo, kar se rešiti da. Spremeniti se mora strateško upravljanje kobilarne in turizma. Krščanski demokrati menimo, da mora biti strateško primarna prednostna usmeritev Lipice konj, torej lipicanec. Ves turizem in druga gospodarska dejavnost pa mora po našem mnenju delovati kot podporna dejavnost primarnemu sektorju. Naj se tukaj na kratko dotaknem ne toliko oddaljene Postojnske jame. Ko smo jo s poslansko skupino pred časom obiskali v okviru svojih obiskov, smo bili prijetno presenečeni, kako tam zadeve delujejo.

Del prihodkov od turizma, to je kar 35 %, se namensko vlaga v infrastrukturo. To je lahko primer dobre prakse za ureditev opravljanja turistične dejavnosti tudi v Lipici. Določen odstotek prihodkov iz turizma se mora obvezno vrniti nazaj v primarno dejavnost, torej v konjerejo.

Krščanski demokrati menimo, da naj ostane Kobilarna Lipica ena celota, naj se ne ločuje na javni, zasebni, pridobitni gostinski del. Vsekakor pa bi bilo dobro razmisliti o tem, da se gostinski del odda v koncesijo, če javni zavod ni sposoben v kratkem dokazati, da lahko pridobitno dejavnost izvaja uspešno in v dobro javnega, kulturnega dela Kobilarne Lipica. Seveda pa za nas ostaja odprto in zaskrbljujoče vprašanje, kdo bo vodil in skrbel za vzrejno knjigo. Vprašanje kulturne dediščine – ta vprašanja ostajajo kljub temu zakonu odprta. Po prepričanju nas, krščanskih demokratov bi bila rešitev poglavitna, kako in kaj se bodo te stvari postavile. S svojo dediščino smo dolžni bolj odgovorno ravnati. Poslanska skupina Nove Slovenije pa zakonu ne bo nasprotovala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev bo predstavil dr. Bojan Dobovšek.

DR. BOJAN DOBOVŠEK (PS NP): Spoštovani vsi, ki spremljate to sejo.

Pred nami je novela zakona o Lipici, ki je v bistvu simbol državnosti Slovenije. Gre za to, da moramo s tem simbolom delovati zelo odgovorno. Prav je, da uskladimo interese, kaj se bo z Lipico dogajalo v prihodnje, kajti preko Lipice bomo spoznavni v Evropi in tudi po svetu. Vidimo pa, da se ne da uskladiti niti v koaliciji, kajti stranka Socialnih demokratov ne bo nasprotovala, ne bo pa se zavzela za omenjeno rešitev. Turizem, kakorkoli gledamo, je prihodnost Slovenije. Lokalna samouprava ima lahko od takšnega turizma in od celotnega kraja velike multiplikativne učinke. Gre za to, da moramo turistično gledati Slovenijo kot celoto in jo povezati z drugimi biseri, ki jih v okolici ne manjka, od Postojnske jame, Škocjanskih jam, tudi Pirana in ostale okolice. Zakaj je Lipica tako pomembna? Pomembna je zato, ker bomo tržili Slovenijo v prihodnosti. Vendar predlagana rešitev odpira številna vprašanja. Kljub številnim sejам na vprašanja nismo dobili odgovorov. Če izpostavim samo nekatere. Glede Lipice ni jasne perspektive razvoja, kaj bo delal turizem, kaj bomo razvili v turizmu, kaj bo z vzrejo konj. Odgovornost ni opredeljena, prav tako ni opredeljena naloga SDH, ki ima številne intence na področju turizma in je med strateškimi naložbami opredelila tudi turizem. Tega mnenja nismo slišali.

Posebej je treba izpostaviti stroške financiranja in kako se bo financiral turizem ter kakšna je perspektiva tega turizma. Opažamo, da zopet ni jasno razdeljeno, samo zagotovila, kako bomo rešili problem financiranja enega in drugega, na

kar je opozorilo že Računsko sodišče pri prejšnji ureditvi. Se pravi, da lahko zopet prihaja do prelivanja sredstev. Lokalne skupnosti so sicer podprle omenjeni projekt, vendar tudi oni niso dobili vseh odgovorov na vprašanja. Ne vemo, kakšne učinke bo imela Lipica na lokalne skupnosti in kaj bodo ljudje imeli od tega. Zaščita lipicanca je vprašljiva. Postopek, ki ga imamo pred Unescom, je vprašljiv prav zaradi teh sprememb, kajti postopki, ki tečejo, ne predvidevajo takšne rešitve, ki se predlaga. Gre lahko tudi za obvod za lastninjenje, na kar je bilo večkrat opozorjeno, in zasebni interes. Če imamo zdaj problem v tem, da imamo na eni strani Javni zavod, na drugi Lipico Turizem in da ta dva ne sodelujeta, je to lahko samo problem v kadrih. Če imamo dva človeka, ki odgovorno opravljata ti dve funkciji, lahko sodelujeta in lahko rešita vsa vprašanja.

Ne vemo, kaj se bo z Lipico dogajalo v prihodnje in ali je to res valilnica za kadre. Kdo bo prevzel ta projekt in kakšno kariero, kakšne kvalifikacije ta oseba ima? Da se lahko predhodno odločimo o usodi Lipice, bi bilo treba odgovoriti vsaj na ta vprašanja, če ne tudi na katera druga. In ker na ta vprašanja nismo dobili odgovorov, ne moremo transparentno odločiti. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospoda Marka Ferluga vabim, da predstavi stališče Stranke modernega centra.

MARKO FERLUGA (PS SMC): Hvala za besedo. Pozdrav državnemu sekretarju in ekipi iz Ministrstva za gospodarstvo!

Dejstvo je, da problematiko Lipice, enega izmed treh največjih biserov Slovenije in potencialov Slovenije, rešujemo že desetletja. Gre za problem, ki je pri trenutni zakonski ureditvi nerešljiv. V Lipici imamo dva subjekta, ki bi morala delovati v sinergiji; pa žal niti ne komunicirata niti ne sodelujeta med seboj. Ključni namen zadnje novele, tako imenovane novele C, je, da se, kot prvo, prenese pristojnost za reševanje problematike iz Ministrstva za kmetijstvo na Ministrstvo za gospodarstvo; pod drugo, da ima kobilarna možnost opravljanja tržne dejavnosti ter da se omogoči enovitost opravljanja vseh dejavnosti znotraj Lipice. Seveda s ciljem povečanja kvalitete in gospodarnosti delovanja, ob zaščiti kulturnega in naravnega dela posestva ter predvsem konjev lipicancev. Po sprejetju zakona oziroma po prenosu pristojnosti bodo na Ministrstvu za gospodarstvo pridobljeni ustrezni podatki, ki bodo omogočili jasno načrtovanje nujno potrebnih sprememb in ki bodo temeljili na ohranjanju konjev kot osrednji prvini Lipice ter v službi zagotavljanja stabilnih prihodkov iz naslova turizma in ostalih dejavnosti zaradi potreb po vzdržnosti poslovnega modela celotne turistične destinacije. Dejstvo je, da je Lipica turistična destinacija kot celota ter eden od identitete simbolov Slovenije. In tako jo tudi že leta promoviramo v Sloveniji. Ne jemljemo

lipicancem, ampak vsako leto je Ministrstvo za kmetijstvo dajalo 2,8 milijona evrov, kar pomeni, da gre v sedanjem zakonu samo za "upgrade" oziroma za neko sinergijo.

Percepcija o Kobilarni Lipica je enovito posestvo. Javnost ne loči med Javnim zavodom in Lipica Turizmom. Gre pa za enovito območje, ki je v 100-odstotni lasti enega lastnika; in to je država. Dejavnosti so med seboj tesno prepletene, kar pomeni, da se mora na enovit način izvajati trženje in tudi upravljanje celotnega posestva. Zato želimo, da bo to učinkovito in tudi racionalno. Kobilarna je vse od ustanovitve, preko 400 let, v različnih oblikah javnega lastništva in vselej enovita zaokrožena celota, v kateri se prepletajo dejavnosti konjereje, konjeništa, raznih oblik turizma. Zato je neprimerno njen razvoj graditi na kakršnikoli lastniški delitvi posestva ali okrnitvi posestva Lipice. Tržna dejavnost na zavarovanem območju Kobilarne Lipica, kot to določa dosedanji ZKL-B, je ozko opredeljena kot dejavnost gostinstva, hotelirstva, golfa, druge rekreacije in prodaje spominkov. Takšno izredno ozko, necelovito poimenovanje tržne turistične dejavnosti na območju Kobilarne Lipica nasprotuje naravi, poslanstvu in smislu turizma. Poglavitni namen in poslanstvo je namreč prav umeščanje konjev lipicancev, zavarovane kulturne dediščine, in naravnega okolja v ospredje kot primarnega sestavnega dela celotne turistične proizvodnje, to je Lipice. Edino celostni turistični proizvod Lipice omogoča tudi komuniciranje, promocijo. Najpomembnejše je to v mednarodnem okolju in na turističnih trgih. Ta zakon pa tudi onemogoča oddajanje nepremičnin za tržne dejavnosti v dolgoročen namen zunanjemu ponudniku in s tem razdrobljenost v poslovanju in upravljanju področja, kar je bilo do sedaj. Zakon je zato zgolj prvi korak, vendar tokrat po našem mnenju v pravo smer, na poti k zastavljenim ciljem. Potrebne so številnejše druge aktivnosti, od sprejema načrtov upravljanja zavarovanega območja, priprave strategije za izvedbeni in finančni načrt razvoja turizma ter tržna, gospodarna dejavnost zavarovanega območja in zagotovitev usposobljenega menedžmenta. Naj še enkrat povem, da se po 12. členu sedanjega zakona nepremičninsko premoženje zavarovanega območja ne more in ne sme odtujiti ali zastaviti. V Stranki modernega centra podpiramo predlagane zakonske spremembe, ker verjamemo, da bodo vse aktivnosti zarisale Lipico kot eno izmed glavnih biserov Slovenije in paradni konj. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavil Franc Breznik.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Spoštovani kolegi in kolegice. Spoštovani novi podpredsednik, čestitke ob izvolitvi!

Obravnavamo predlog spremembe zakona o Lipici. Ta, prvič, prinaša, da se s kmetijskega ministrstva prenaša pristojnosti, torej z enega ministrstva na drugo. dovoljuje pod eno streho gostinske in turistične dejavnosti v Kobilarni Lipica. Kot veste, sem že večkrat poudaril rešitve, da Lipica zasije v stari slavi. Te rešitve so tiste, ki jih je tudi prva Janševa vlada takrat predlagala, torej obvezno ločevanje osnovne dejavnosti Lipice. Osnovna dejavnost Lipice je varovanje lipicanca kot lipicanca. Turizem pa naj ostane dejavnost, ki se bo dala na trg, naj najboljši zmaga na trgu in naj ponudi najboljšo turistično ponudbo okoli samega trženja lipicanca in Lipice na sploh. Jaz se strinjam s predhodnim kolegom. Strinjamo se, da reja lipicanske pasme, vodenje rodovnika, izvajanje selekcije, testiranje delovnih sposobnosti, ko vam je priprava letnega plana prepuščena s ciljem ohranjanja linije žrebca, rodov kobil, potem šolanje, izvajanje testiranj, delovnih sposobnosti konj, izvajanje šole jahanja, šole voženj s kočijo, delovanja jahalnega kluba, vzgoja mladih jahačev in podobno – to mora ostati kot muzej, kot hlevi, mora ostati v Javnem zavodu Lipica. Tukaj mora biti naš interes. Turistična dejavnost in trženje pa ne morata biti javni zavod. Mi se vračamo, spoštovani kolegice in kolegi, nazaj v preteklost. Vračamo se nazaj k nekaterim sistemom, ki niso dali tistih rezultatov, ki bi jih morali dati. Vračamo se k nečemu, za kar vemo, da ne deluje. Vračamo se nazaj. To, da dva subjekta ne moreta komunicirati s seboj, spoštovani kolega, še ne pomeni, da boste vi sistemsko spreminjali zadevo, kot je zdaj. V Postojni imate dober primer, kaj pomeni, ko prihaja turistični del pod nekega privatnika, ki ima znanje, ki se obda z najboljšimi ljudmi, kar se tiče trženja, kar se tiče iskanja tržnih niš. V katerih tržnih nišah bi lahko lipicanca še bolj tržili, vse to ta zakon v bistvu uničuje.

Jaz sem si tudi pogledal ljudi, ki Lipica Turizmu d. o. o. Ti ljudje ne znajo in ne zmorejo trženja na najvišji ravni Lipice. V Lipici mi s temi ljudmi ne moremo postaviti resnega hotela s štirimi, kaj šele s petimi zvezdicami. Jaz sem bil večkrat v hotelu Maestoso. Pogledal sem si tudi že dolgo leta zaprt hotel Klub. Pogledal sem si napol zgrajeno golf igrišče, pogledal sem si tudi netrženje gostinske dejavnosti na golf igrišču in podobno. To, da ne komunicirajo – in tukaj se strinjam tudi s sedanjim direktorjem Lipice Turizma, 16 tisoč evrov najemnima hotela Maestosa se mi zdi pretirana –, ampak to pomeni nekomuniciranje dveh menedžerjev. Zaradi tega mi zdaj spreminjamo zakon in Lipico Turizem pospravljamo pod javni zavod. Kaj bomo s tem naredili? Po mnenju Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke, spoštovani kolegi, boste odtegovali sredstva za Lipico Turizem, za ljudi, ki do zdaj niso znali tržiti, niso znali tržiti ali pa so tržili na prenizkem nivoju, na low budget turistih. Mislim pa, da ima Lipica in njen ponos, njena zgodovina v svetu

tisto prednost, ki jo ima malokatera država. Imamo lipicance, imamo Planico, še premalo tržimo Bled. Imamo še mariborsko Pohorje, imamo celo vrsto dejavnosti, ki jih ne znamo tržiti. Žal bom ponovno povedal, bil sem v svetu, videl sem neke destinacije, ki imajo slabšo zgodovino, slabše legendarne zgodbe, kot jih ima Planica, kot jih ima Lipica.

Ta zgodba, meni so se smejali pred nekaj dnevi na polo turnirju v Rovinju, ko sem razlagal, da Lipico spet vržemo pod javni zavod; tudi trženje, turistične dejavnosti. Smejali so se, dobesedno. Lipicanci so bili trikrat ogroženi, spoštovani kolegi. Prvič v času Napoleonovih vojn v času Ilirskih provinc med 1809 do 1813. Takrat so uničili izvorno knjigo lipicancev. Habsburžani so lipicance preselili na Madžarsko. Drugič v času 2. svetovne vojne, ko je bila 170-glava čreda preseljena na češko območje Sudety. Samo enajst lipicancev je vrženih v Lipico po 2. svetovni vojni. In tretjič so ogroženi pod takšnimi zakonskimi rešitvami, ki ste jih podali s strani Stranke modernega centra. Nekoga, ki govori o liberalizmu. Torej tretjič od leta 1580 so lipicanci ogroženi v času vlade Mira Cerarja, z nenormalno rešitvijo stranke Desus in stranke, ki danes govori in se razglaša, da ste liberalni. Spoštovani kolegi, v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke imamo petkrat boljše rešitve; zato tega predloga zakona ne bomo podprli. Najlepša hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Končali smo s predstavitvijo stališč Poslanskih skupin. Ker amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona. Odločanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje opravili danes v okviru glasovanj. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **10. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O POSTOPKU PRIZNAVANJA POKLICNIH KVALIFIKACIJ ZA OPRAVLJANJE REGULIRANIH POKLICEV, V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo ministrici za delo, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anji Kopač Mrak.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Spoštovani podpredsednik, najprej čestitke k imenovanju! Dragi poslanke in poslanci!

Pred vami je Predlog zakona o postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij za opravljanje reguliranih poklicev. Dovolite mi, da vam na kratko predstavim razloge in vsebino za sprejetje zakona. Sprejetje predloga zakona predlagamo zaradi spremembe evropske zakonodaje na področju priznavanja poklicnih kvalifikacij. Prvotna direktiva, ki je stopila v

veljavo leta 2007, se je namreč leta 2013 spremenila. Gre za direktivo 2013/55/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. novembra 2013 o spremembi Direktive 2005/36/ES o priznavanju poklicnih kvalifikacij in Uredbe Evropske unije št. 1024/2012 o upravnem sodelovanju prek informacijskega sistema za notranji trg; tako imenovana uredba IMI. Splošni cilj sprejetja Direktive 2005 in posledično predloga zakona, ki je pred vami, so predvsem: zmanjšanje ovir za prost pretok oseb in storitev na notranjem trgu Evropske unije, kar pomeni olajšati mobilnost strokovnjakov in storitev v Evropski uniji; povečati možnost zaposlovanja visoko kvalificiranih posameznikov in nudenja več možnosti iskalcem zaposlitve v reguliranih poklicih, kar pomeni bolj prožen trg dela. Direktiva 2005 celovito in sistemsko ureja področje priznavanja poklicnih kvalifikacij za opravljanje reguliranih poklicev v državah pogodbenicah ter zagotavlja osebam, ki so pridobile poklicne kvalifikacije v eni državi pogodbenici, dostop do istega poklica in pravico opravljanja tega poklica v drugi državi pogodbenici z enakimi pravicami, kot jih imajo državljani te države pogodbenice. Predlog zakona delno prenaša določbe evropske direktive, predvsem procesni del, medtem ko druga področna zakonodaja prenaša materialni del predvsem glede nekaterih reguliranih poklicev s področja zdravstva, arhitekture in veterine.

Namen sprejetja novega zakona je preglednost, jasnost, razumljivost in smiselnost. Sprejetje predloga zakona bo prispevalo k doseganju naslednjih ciljev. Prvič, poenostavitvi postopkov z uporabo evropske poklicne izkaznice, s katero bi bolje izkoristili prednosti že uspešno delujočega informacijskega sistema za notranji trg. Drugič, preoblikovanju in poenostavitvi splošnih pravil za ustanavljanje v drugi državi članici ali začasno opravljanje storitev v drugi državi članici. Tretjič, posodobitvi sistema za avtomatično priznavanje, zlasti za zdravnike, doktorje dentalne medicine, diplomirane medicinske sestre, diplomirane babice, magistre farmacije in arhitekta. Četrto, oblikovanju pravnega okvirja za delno kvalificirane strokovnjake. Petič, pojasnitvi zaščitnih ukrepov za paciente zaradi zaskrbljenosti glede jezikovnega znanja. Šestič, oblikovanju uporabnikom prijaznih in vsebinsko usmerjenih informacij o pravilih o priznavanju kvalifikacij. In sedmič, uvedbi sistematičnega pregledovanja in medsebojnega ocenjevanja za vse regulirane poklice v državah članicah. V drugi obravnavi zakona boste obravnavali tudi predloge štirih amandmajev, ki so predvsem tehnične narave. V skladu s Poslovnikom Državnega zbora predlagam, da se tretja obravnava predloga zakona obravnava na tej seji. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Predlog zakona je obravnaval Odbor za delo, družino,

socialne zadeve in invalide kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku Urošu Priklu.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Predsedujoči, najlepša hvala za besedo. Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi, ministrice!

Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide je na svoji 22. redni seji obravnaval Predlog zakona o postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij za opravljanje reguliranih poklicev, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada. Prav tako je predhodno Komisija Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide obravnavala in podprla predlog zakona; zgolj z opozorilom, da bi morale biti evropske direktive že predhodno prenesene v nacionalno zakonodajo. Pri delu odbora je sodelovalo za to pristojno ministrstvo, predstavniki Državnega sveta ter Zakonodajno-pravna služba, ki je proučila zakon z vidika svojih pristojnosti. S strani predlagatelja je bilo uvodoma povedano, da se sprejetje zakona predlaga zaradi spremembe evropske zakonodaje na področju priznavanja poklicnih kvalifikacij. Pojasnjeno je bilo, da je glede na obseg sprememb pripravljen nov zakon na področju priznavanja poklicnih kvalifikacij za opravljanje reguliranih poklicev, ker le-ta zagotavlja celovito in sistemsko ureditev področja, predvsem z vidika priznavanja poklicnih kvalifikacij za vse regulirane poklice.

Namen predloga zakona je večja preglednost, večja jasnost, razumljivost in tudi smiselnost. Splošni cilj novega zakona je predvsem odpraviti ovire za prost pretok oseb in storitev na notranjem trgu Evropske unije. Odprava ovir bo olajšala mobilnost strokovnjakov in storitev v Evropski uniji, povečala možnost zaposlovanja visoko kvalificiranih zaposlenih in zagotovila več možnosti iskalcem zaposlitve tudi v reguliranih poklicih. V krajši razpravi, ki je sledila uvodni predstavitvi, je bilo pojasnjeno, da gre v predlogu zakona za prenos Direktive 2005/36/ES v notranji pravni red. S tem se bodo odpravile ovire za prost pretok oseb in storitev na notranjem trgu Evropske unije, kar pomeni predvsem olajšanje mobilnosti zaposlenih in tudi storitev v Evropski uniji. Odbor je v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora sprejel nekaj amandmajev kot posledica na pripombe Zakonodajno-pravne službe ter glasoval in sprejel tudi vse člene predloga zakona. Na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora je pripravljeno tudi besedilo dopolnjenega predloga zakona, v katerem so vključeni vsi sprejeti amandmaji. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Poslansko skupino Socialnih demokratov bo zastopala gospa Marija Bačič.

MARIJA BAČIČ (PS SD): Spoštovani gospod podpredsednik, spoštovana ministrica, kolegice in kolegi!

Predlog zakona o postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij za opravljanje reguliranih poklicev je v svojem bistvu precej tehničen zakon, pri katerem gre za uskladitev slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije. V nacionalno zakonodajo se prenašajo novosti iz Direktive o priznavanju poklicnih kvalifikacij in vsebina Uredbe o upravnem sodelovanju prek informacijskega sistema za notranji trg. Glede na obseg sprememb se je Vlada odločila, da predloži nov zakon kot željo, da bi bil nov predpis čim bolj pregleden, jasen in razumljiv. Predlog zakona se nanaša predvsem na procesni del priznavanja poklicnih kvalifikacij; medtem ko so materialne pravne podlage urejene v posamezni področni zakonodaji nekaterih reguliranih poklicev s področja zdravstva, arhitekture in veterine. Predlog zakona na podlagi sledenja cilja olajšanja mobilnosti strokovnjakov in storitev v Evropski uniji zajema več vsebinskih sklopov, ki so v zakonu razdeljeni po poglavjih. Ti sklopi sprememb so: uvedba evropske poklicne izkaznice, načelo delnega dostopa, skupna načela usposabljanja, posodobitev splošnega sistema, začasno in občasno opravljanje storitev, posodobitev sistema za avtomatično priznavanje na podlagi minimalnih pogojev usposobljenosti, dostop do informacij in elektronskih postopkov, jezikovne zahteve, mehanizem opozarjanja, obvezna uporaba sistema IMI ter preglednost in medsebojno ocenjevanje.

Gre za nov mehanizem, ki bo zagotovil večjo preglednost okrog 800 reguliranih poklicev znotraj Evropske unije na podlagi poročanja držav članic Evropski komisiji. Poglavja poleg vseh naštetih novosti zajemajo tudi splošne določbe, splošna pravila za opravljanje reguliranih poklicev v Republiki Sloveniji, postopek priznavanja poklicnih kvalifikacij za trajno opravljanje reguliranega poklica, izvajanje občasnih ali začasnih storitev v Republiki Sloveniji pri opravljanju reguliranih poklicev, evropsko poklicno izkaznico, upravno sodelovanje in obveščanje ter prehodne in končne določbe. Temeljni namen predloga zakona je torej prenos navedenih zahtev spremenjene direktive o priznavanju poklicnih kvalifikacij, kar pomeni uskladitev s pravnimi akti Evropske unije. Sprejetje zakona je nujno, saj z implementacijo evropske zakonodaje že zelo zamujamo. Ker predlog zakona zagotavlja celovito in sistemsko ureditev področja s procesnega vidika priznavanja poklicnih kvalifikacij za vse regulirane poklice, bomo v Poslanski skupini Socialnih demokratov predlog zakona podprli. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Sledi stališče Poslanske skupine Združena levica, v njenem imenu dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči. Spoštovana ministrica, spoštovani zbor!

En od mojih najljubših arhitektov pravi – bog je v detajlih. V predlogu zakona je odkrito naveden predvideni učinek zakona. Države pogodbenice bodo poenostavile regulativne predpise, kar lahko vpliva na fleksibilnejši trg dela v Evropski uniji. Vprašajmo se, kaj to pomeni?! V nasprotju z romantično predstavo, da se s tem zakonom rešujejo težave delavcev, ki iščejo zlasti delo v tujini, gre v bistvu za mehanizem zmanjševanja delavskih pravic. Emigracija delavcev iz Vzhodne Evrope – vedno bolj pa tudi iz Slovenije – v Veliko Britanijo, Nemčijo, Avstrijo in druge države v centru postaja sredstvo boja proti organiziranim delavcem. Obstajajo še trše metode od tega zakona. Na primer: francoska vlada je pretekli teden sprejela ukrepe za fleksibilnost trga dela kar z dekretom, mimo parlamenta. Množične proteste, v katerih so zlasti izstopali mladi ljudje, študenti, celo dijaki, je zatrla s solzivcem. Z uvozom tuje delovne sile, ki je pripravljena delati pod slabšimi pogoji od domačih delavcev, se poskuša zmanjšati sindikalno organiziranost in tudi delavsko solidarnost. Pred leti je tako na primer evropski komisar za notranji trg Bolkestein celo predlagal, poslušajte, da bi morali slovenski ali bolgarski delavci, ki bi jih podjetja napotila na delo v Avstrijo ali Francijo, prejemati slovenske ali bolgarske plače; in ne francoskih ali avstrijskih. Direktiva sicer ni bila sprejeta. Spomnimo se domačega primera Marof Trade, ki je bil državnim organom znan vsaj 16 let. Takih Marofov je na desetine; Britof mi pride na misel.

Predlagani zakon bo imel isti učinek zlasti iz dveh razlogov – direktiva omejuje pravico držav, da od tujih delavcev zahtevajo enako raven izobrazbe in usposobljenosti kot od svojih državljanov. Kaj to pomeni? Na ta način lahko isto delo opravljajo manj usposobljeni. Drugi nesprejemljiv mehanizem uvaja medsebojno ocenjevanje zakonodaje o reguliranih predpisih. Če to prevedemo v nekoliko bolj enostavno poved – države članice, zlasti pa Evropska komisija, bodo silile v deregulacijo poklicev, kar vodi v slabše storitve in seveda manjšo pogajalsko moč zaposlenih v tako dereguliranih panogah. Vlada je v nacionalnem reformnem programu Evropski komisiji lani in letos obljubila obsežno deregulacijo poklicev. Eden od teh poklicev je na primer socialno delo, pri katerem se nadaljuje trend outsourcinga socialnih storitev v zasebni sektor. Hkrati pristop k strokovnem izpitu ni več vezan na pripravništvo v javnih zavodih, ampak na kakršnekoli delovne izkušnje v zasebnem sektorju. Za Združeno levico naloga država seveda ni spodbujanje bega možganov, ampak ustvarjanje pogojev za zaposlovanje in blaginjo tukaj, v Sloveniji, ki se iz imigrantske države spreminja v državo izseljevanja. Trenutno je izselitveni saldo še tam nekje

izenačen, vendar je zelo očitno, če pogledamo statistike, da je izobrazbena struktura izseljencev veliko višja od izobrazbene strukture priseljencev. Če bi torej držalo, da je možno države razvijati z izvažanjem delovne sile, potem bi Grčija, Portugalska in druge države množične ekonomske migracije dohitevale države v centru Evropske unije, če govorimo o Evropski uniji. V resnici se je zgodilo nasprotno; zato je tovrstna zakonodaja nesprejemljiva, zlasti ker vlada sočasno nadaljuje privatizacijo gospodarskih sistemov, ki so v tej državi zagotavljali zaposlenost. Ker je bog v detajlih, kot pravi Mies van der Rohe, in ker ne gre zgolj za tehnični zakon, ravno zaradi teh in takšnih detajlov, ki sem jih tukaj v imenu Poslanske skupine Združena levica naštel, mi tega zakona ne bomo podprli. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Stališče Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov bo predstavila gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSi): Spoštovani podpredsednik, spoštovana ministrica, kolegice in kolegi!

S predlogom zakona, ki je pred nami, se po besedah predlagatelja v nacionalno zakonodajo prenaša evropski pravni red o priznavanju poklicnih kvalifikacij in o upravnem sodelovanju prek informacijskega sistema za notranji trg, tako imenovana uredba IMI. Predlog zakona sledi glavnemu cilju – olajšati mobilnost strokovnjakov in storitev v Evropski uniji. Novi zakon zajema več vsebinskih sklopov: uvedbo evropske poklicne izkaznice, načelo delnega dostopa, posodobitev splošnega sistema, začasno in občasno opravljanje storitev, posodobitev sistema za avtomatično priznavanje na podlagi minimalnih pogojev usposobljenosti, dostop do informacij in elektronskih postopkov, jezikovne zahteve, mehanizem opozarjanja, obvezna uporaba sistema IMI za boljše in lažje upravno sodelovanje pristojnih organov v državah članicah ter preglednost in medsebojno ocenjevanje; to je nov mehanizem, ki bo zagotovil večjo preglednost okrog 800 regularnih poklicev znotraj Evropske unije na podlagi poročanja držav članic Evropski komisiji. Obravnavani predlog zakona se sicer nanaša na procesni del priznavanja poklicnih kvalifikacij, medtem ko so materialne pravne podlage urejene v posamezni področni zakonodaji; zdravstvo, arhitektura in veterina na primer.

Krščanski demokrati smo izrazito evropsko usmerjena stranka. V našem temeljnem programu piše, da temeljni in najpomembnejši zunajpolitični okvir za Slovenijo predstavlja Evropska unija. V interesu Slovenije je Evropska unija, ki krepí relativno težo malih in srednje velikih držav; torej poglobljanje političnega povezovanja ter usklajevanja gospodarskih in fiskalnih politik. Slovenija mora v tem okviru oblikovati lastne prioritete članstva v Evropski uniji, med drugim glede mehanizmov za

nevtalizacijo negativnih učinkov uveljavljanja prostega pretoka blaga in oseb na slovensko jezikovno in sploh kulturno specifikko. In ravno na to želimo opozoriti predlagatelja, da ob uveljavitvi nove zakonodaje zagotovi dobro spremljanje učinkov in se kar najhitreje odziva na morebitne negativne učinke. Raven storitev v naši državi se zaradi prostega pretoka oseb ne sme znižati. Na drugi strani pa naj država bolje poskrbi, da se ne bo toliko visoko izobraženih in usposobljenih mladih primoranih seliti v druge, bolj prijazne države Evropske zveze. Krščanski demokrati bomo glasovali za predlog zakona.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Sledi stališče poslanske skupine nepovezanih poslancev, v njenem imenu mag. Mirjam Bon Klanjšček.

MAG. MIRJAM BON KLANJŠČEK (PS NP): Hvala lepa. Vsi lepo pozdravljeni!

V Poslanski skupini nepovezanih poslancev podpiramo Predlog zakona o postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij za opravljanje reguliranih poklicev. Kljub temu, da je Zakonodajno-pravna služba k predlogu novega zakona podala kar precejšnje število pripomb in so bili potrebni amandmaji, se strinjamo s cilji, ki jih s tem zakonom zasleduje vlada. Kot je že med obravnavo na matičnem delovnem telesu pojasnila ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, smo tik pred tem, da dobimo opomin zaradi zamude pri vnosu sprememb, ki se jih dotika zakon, v naš pravni red. Vsekakor si želimo, da bi predlagane rešitve prispevale k olajšanju mobilnosti strokovnjakov na notranjem trgu Evropske unije in omogočile evropskim državljanom lažje opravljanje poklica v drugih državah članicah. Podpiramo tudi napore vlade, da pri vnosu direktiv Evropske unije celovito uredi področje, na katerega se nanašajo direktive, in tako najde odgovore tudi na nekatera druga vprašanja. Želeli bi si, da bi vlada podoben pristop ubrala tudi pri nekaterih drugih pomembnih zakonih, kjer se ureja nujne rešitve; vse prevečkrat pa so na stran odrinjena sistemska vprašanja, za katere bi si morali vzeti več časa. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Sledi stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra, v njenem imenu gospod Saša Tabaković.

SAŠA TABAKOVIĆ (PS SMC): Spoštovani predsedujoči, ministrstvo, kolegice, kolegi, hvala za besedo!

Poglavitne rešitve, ki jih s spremembami Direktive Evropske unije o priznavanju poklicnih kvalifikacij vnašamo v naš pravni red, se nanašajo predvsem na poenostavitev postopkov z uporabo evropske poklicne izkaznice, preoblikovanje in poenostavitev splošnih pravil za ustanavljanje v

drugi državi članici ali začasno opravljanje storitev v drugi državi članici, posodobitev sistema za avtomatično priznavanje, zlasti za zdravnike, doktorje dentalne medicine, diplomirane medicinske sestre, diplomirane babice, magistre farmacije in arhitekto, oblikovanje pravnega okvirja za delno kvalificirane strokovnjake, oblikovanje pravne podlage za zagotavljanje uporabnikom prijaznih in vsebinsko usmerjenih informacij o pravih priznavanja kvalifikacij ter uvedbo sistematičnega pregledovanja in medsebojnega ocenjevanja za vse regulirane poklice v državah članicah. Med rešitvami, ki jih vsebuje predlog zakona, velja prav gotovo izpostaviti evropsko poklicno izkaznico, katere namen je spodbuditi in pospešiti postopek priznavanja ter zagotoviti njegovo večjo preglednost. Z izkaznico se namreč omogoča zagotavljanje uporabnih informacij o kvalifikacijah strokovnjakov za storitve. Informacijski sistem za notranji trg pa omogoča lažje in hitrejše sodelovanje med pristojnimi organi, ki izkaznice izdajajo in preverjajo v državah članicah. S predlogom zakona se uvajajo tudi skupna načela usposabljanja oziroma skupni sklop minimalne ravni znanja, veščin in kompetenc, ki predstavljajo nov sistem za avtomatično priznavanje poklicnih kvalifikacij s skupnim okvirom za usposabljanje in skupnim preizkusom usposobljenosti. Pri tem je izpostavljen vidik olajšanja mobilnosti strokovnjakov in posledično tudi enostavnejše priznavanje kvalifikacij.

Predlog zakona poleg posodobitve splošnega sistema za priznavanje kvalifikacij ter sistema za avtomatično priznavanje na podlagi minimalnih pogojev usposobljenosti in nekaterih drugih rešitev omogoča tudi izboljššan dostop do informacij in elektronskih postopkov. Po novem bo poleg zagotavljanja informacij v zvezi z dostopom do reguliranih poklicev ter informacij o pogojih za opravljanje reguliranih poklicev na spletnem portalu oziroma enotni kontaktni točki strokovnjakom omogočeno, da se obrnejo na enotno strukturo za vse upravne postopke, povezane z ustanavljanjem, trajnim opravljanjem poklica ali opravljanjem storitev v državi članici. Slednje je ključnega pomena za skrajšanje postopkov in zmanjšanje obremenitve, ki nastaja zaradi upravnih obveznosti. Zato bomo v Poslanski skupini Stranke modernega centra predlog zakona podprli. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Marijan Pojbič bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Razlog za sprejetje Predloga zakona o postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij za opravljanje reguliranih poklicev je usklajevanje slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije. Tudi tokrat lahko z obžalovanjem ugotovimo, da je koalicija zamudila s pravočasno

implementacijo direktiv, saj bi Slovenija te direktive morala implementirati v svoj pravni red že do 18. januarja 2016. Pozdravljamo pa, da se je Vlada Republike Slovenije odločila za nov zakon in s tem dosegla večjo preglednost, javnost in razumljivost. S predlogom zakona se želi doseči olajšanje mobilnosti strokovnjakov in storitev v Evropski uniji, povečati možnosti zaposlovanja visoko kvalificiranih delovnih mest in nudenja več možnosti iskalcem zaposlitve tudi v reguliranih poklicih, kar pomeni bolj fleksibilen trg dela. Predlog zakona na podlagi sledenja cilja olajšanja mobilnosti strokovnjakov in storitev v Evropski uniji zajema več vsebinskih sklopov: evropsko poklicno izkaznico, načelo delnega dostopa, začasno in občasno opravljanje storitev in tako dalje. V Slovenski demokratski stranki smo posebno pozornost namenili zahtevam znanja slovenskega jezika pri opravljanju poklicev v Sloveniji. S sprejetim amandmajem na odboru so se pogoji za nadzor na obvezno uporabo slovenskega jezika zaostri, kar pozdravljamo. Vendar bomo kljub temu pozorni, kako se bo to obneslo v praksi; in predlagali ustrezne zakonodajne spremembe, če se raba slovenskega jezika pri opravljanju poklicev v praksi ne bo izkazala za zadovoljivo.

V Slovenski demokratski stranki predlogu zakona ne bomo nasprotovali. Imamo pa pripombo na čas predlaganja zakona, saj vlada prihaja s precej zakoni v parlament, ko ji teče že voda v grlo in nam Evropska komisija grozi s kaznijo. To je po naši oceni zelo neodgovorno. Vlada Republike Slovenije bi se morala zamisliti in takšen pristop spremeniti, saj to lahko pomeni dodaten pritisk na zakonodajni postopek in lahko vodi v sprejemanje slabih, neustreznih in vprašljivih rešitev.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Zadnje stališče k tej točki bo predstavil gospod Uroš Prikl, in sicer v imenu Poslanske skupine Demokratične stranke upokoencev Slovenije.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa. Pozdravljeni še enkrat!

Naj na kratko predstavim stališče Poslanske skupine Desus do Predloga zakona o priznavanju poklicnih kvalifikacij za opravljanje reguliranih poklicev. V Poslanski skupini Desus bomo predlog zakona podprli. V uvodu našega stališča na nek način ne morem mimo tega, da ne bi opozoril, kar je bilo že nekajkrat doslej v praksi, da imamo pred seboj enega izmed predpisov, ki ga sprejemamo po poteku roka za implementacijo evropske direktive v naš nacionalni, slovenski pravni red. Res je, da zamujamo samo nekaj mesecev, v nekaterih zadevah neprimerno več, to je treba tudi povedati, zato verjamemo, da zaradi tega še nismo v postopku pred Evropsko komisijo. Vendarle ne bo odveč ponovno opozoriti in pozvati vlado in tudi pristojno ministrstvo posredno, da bolj ažurno pristopa k izpolnjevanju zavez iz članstva v Evropski uniji.

mučiteljev ter zanje določila primerne zaporne kazni.

Osnovni predlog je predvideval štiri nove varnostne ukrepe, ki bi zagotovili, da se storilec odvzame vse živali, prepove lastništvo novih živali ter se na takšen način onemogoči nadaljnje izživiljanje nad njimi. Predlagali smo tudi bolj jasno opredelitev samega kaznivega dejanja mučenja živali, in sicer da se kot mučenje opredeli tudi spolno zlorabo, organizacijo in sodelovanje pri borbah živali ter zanemarjanje živali, ki povzroči pogin ali hude poškodbe. S predlogom zakona bi se kot kaznivo dejanje prepovedalo tudi selektivno vzrejo in prodajo živali za borbe. Predlagali smo torej celovito ureditev, ki bi policiji zagotavljala učinkovito odkrivanje mučiteljev, ki bi zagotavljala, da storilci mučenja živali ne bi mogli nadaljevati; in ki bi zagotavljala, da je storilec za izživiljanje nad živalmi tudi ustrezno kaznovan. A te celovite rešitve danes ni več pred nami. Pred nami je le še en majhen korak v pravo smer. Majhen korak, ki ne daje jasnega signala, da mučenje živali država preprosto ne bo več tolerirala. Majhen korak, ki policiji še naprej ne bo omogočil učinkovitega pregona kriminalnih združb, ki na račun mučenja in pobijanja živali ustvarjajo velikanske zasluge. Kot prvopodpisana pod predlog zakona zato ne morem biti navdušena nad tem, kar je od njega ostalo. Ravno tako ne morem biti navdušena nad nepripravljenostjo Ministrstva za pravosodje za rešitev tega problema. Ker je bil predlog ob vložitvi deležen podpore ustavne večine, smo seveda pričakovali, da se bo v postopek aktivno vključilo tudi ministrstvo. Ob prejemu mnenja Zakonodajno-pravne službe smo pričakovali podporo pri pripravi ustreznih amandmajev, a zgodilo se je nekaj povsem drugega. Ministrstvo je podalo izrazito negativno mnenje. Temu mnenju pa je nato sledila tudi koalicija.

S spremembo Kazenskega zakonika v obliki, ki je pred nami danes, bo torej narejen le majhen korak k ustrezni zaščiti živali. Organizacija pasjih borb ter šolanje psov za boje bo po novem kaznivo dejanje, a pregon storilcev bo še naprej neučinkovit, kazni pa bodo še naprej veliko prenizke. Žival bo še naprej obravnavana kot predmet; zanemarjanje živali, pa četudi le-ta zaradi tega pogine, pa bo še naprej obravnavano zgolj kot prekršek. Ta sprememba zakona torej nikakor ni dovolj; prinaša del potrebnih rešitev, a za celovito rešitev problematike je to vsekakor premalo. In zaradi tega bomo pri iskanju ustreznih rešitev vztrajali še naprej. Od Ministrstva za pravosodje pa pričakujemo, da bo čim prej izpolnilo dane obljube in nam podalo celovito rešitev. Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za pravosodje kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo podpredsednici gospe Kseniji Korenjak Kramar.

KSENIJA KORENJAK KRAMAR (PS SMC): Pozdravljeni, spoštovani predsedujoči, spoštovani kolegi in kolegice.

Odbor za pravosodje je na 21. seji 5. 5. kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisano gospo Violeto Tomić in je objavljen tudi na spletni strani Državnega zbora v Poročevalcu z dne 18. 2. 2016. Odbor je bil predhodno seznanjen z mnenjem Zakonodajno-pravne službe, mnenjem Sodnega sveta, mnenjem in amandmaji Vlade Republike Slovenije ter mnenjem Komisije Državnega sveta za državno ureditev. K predlogu zakona je Vlada vložila amandmaje 31. 3. 2016. Predstavnica predlagatelja gospa Violeta Tomić je poudarila, da gre pri mučenju živali za zelo zavržno dejanje in je skrajni čas, da o tem javno spregovorimo tudi v Državnem zboru. Novela naj jasno določi vse oblike mučenja živali, kazni doseže odvračalni učinek, povečan razpon kazni pa naj da sodiščem resnično možnost prilagoditve sankcije konkretnemu primeru. V opis kaznivega dejanja mučenja živali je nujno treba dodati tudi spolno zlorabo živali, vse oblike sodelovanja ter udeležbo pri borbah živali in stavah v zvezi z borbami živali, ki do sedaj niso bile ustrezno zajete v opisu kaznivega dejanja. Predlog zajema cel krog ukrepov za odvrčanje in sankcije za ta zavržna dejanja. Vladnih predlogov amandmajev Poslanska skupina Združene levice ne podpira, vendar pa je menila, da bo tudi v primeru njihovega sprejetja storjen vsaj majhen korak v pravo smer. V prihodnjih spremembah ZKP pa bo treba ustrezno prilagoditi področje prikritih preiskovalnih ukrepov za pregon in organiziranje ter izvedbo borb živali. Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je poudarila, da gre pri kazenski zakonodaji za hude represivne posege države, ki morajo biti upravičeni z vidika načela ultima ratio, zato mora biti vsaka novela Kazenskega zakonika pretehtana. Načelo sorazmernosti terja od zakonodajalcev, da utemelji, da je določeno sredstvo – v tem primeru inkriminacija – primerno in nujno za dosego zelenega cilja. Pri predpisovanju kazni ga prav tako veže načelo sorazmernosti med kaznivim dejanjem in kaznijo. Kazen mora poleg tega odražati hierarhijo vrednot, ki v dani družbi velja ali vsaj prevladuje. Glede predlaganih novih štirih varnostnih ukrepov, ki bi se lahko izrekli za kaznivi dejanji mučenja živali in prepovedane selektivne vzreje živali, je opozorila, da se ne smejo prikrivati med seboj, da morajo biti jasno določena razmerja med njimi in do varnostnih ukrepov, ki so že določeni v veljavnem Kazanskem zakoniku. Zaradi načela sorazmernosti morajo biti praviloma časovno omejeni, prav tako pa dejansko izvedljivi. Za vsak predlagan varnostni ukrep pa bi bilo treba tudi preveriti, ali je treba v ZKP določiti procesna pravila za njihovo izrekanje in ali je treba v

Zakonu o izvrševanju kazenskih sankcij urediti pristojne organe in način izvrševanja predlaganih ukrepov.

Državni sekretar iz Ministrstva za pravosodje je dejal, da se ministrstvo strinja s stališčem Zakonodajno-pravne službe. Izrazil je podporo predlogu amandmaja k 4. členu, ki nedvomno in jasno inkriminira mučenje živali z odločnostjo, da dviguje pravno varnost. Državni svetnik gospod Jernej Verbič je izpostavil nujnost rešitve problematike selektivne vzreje živali in dejstvo, da se na področju pasjih bojev služi na račun sklepanja ilegalnih stav in gre za inkriminirana dejanja v povezavi z mučenjem živali. Podpira vsebino predloga; v primeru nesprejetja pa je predlagal, da naj Ministrstvo za pravosodje vsebino predlogov smiselno upošteva pri nadaljnjih vladnih spremembah Kazenskega zakonika. Predstavnica Zavoda PIP je dejala, da predstavljajo pasji boji velik problem, veliko pasjih legel se namreč izključno vzreja za namene vzreje psov za borbe. Opozorila je, da je pregon praktično nemogoč, ker policija ne more uporabljati prikritih preiskovalnih ukrepov; ter je pozvala k spremembi zakonodaje. V razpravi so članice in člani odbora iz vrst opozicije menili, da se mora hierarhija vrednot v družbi odražati tudi v sorazmernosti zagrožene kazni. Ker gre pri organiziranju pasjih bojev za klasično kriminalno dejavnost, ki pa je prikrita, so pri odkrivanju nujni prikriti preiskovalni ukrepi.

Poslanke in poslanci iz vrst koalicije so opozorili in razpravljali o problematiki mučenja živali in pozdravili pozitivne korake, storjene na tem področju. Že v veljavni zakonodaji imamo inkriminirano kaznivo dejanje mučenja živali in tudi sedaj sistem že deluje na nekatere primere. Strinjali so se, da se veljavna inkriminacija dopolni z izvršitvenimi dejanji organiziranja borb živali ali stav. Izrazili pa so dvom, da bi visoka kazen res preprečila tovrstna kazniva dejanja. Opozorili so na navedbe Zakonodajno-pravne službe, da gre za kazensko zakonodajo, kjer morajo biti stvari jasno definirane in razmejene, višine kazni pa umeščene v celoten sistem. Pozvali so, naj se pri spremembi ZKP v pripadajoč katalog uvrsti možnost rabe prikritih preiskovalnih ukrepov tudi v tem primeru. V nadaljevanju je odbor sprejel amandmaje Vlade k 1., 2., 3., 4., 5., 6. in 7. členu. Odbor je v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o vseh členih predloga zakona in vse skupaj sprejel. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Za uvodno obrazložitev mnenja dajem besedo predstavniku Vlade, državnemu sekretarju na Ministrstvu za pravosodje gospodu Darku Staretu. Izvolite.

DARKO STARE: Hvala, gospod predsedujoči. Lep pozdrav vsem poslankam in poslancem!

Vlada je na svoji seji 31. marca letos sprejela mnenje in podredno oblikovala amandmaje k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika, ki ga je Državnemu zboru predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisano poslanko gospo Violeto Tomić. Predlagatelj izhaja iz predpostavk, da so kazni za storilce kaznivih dejanj mučenja živali po veljavnem 341. členu KZ-1 prenizke, da določba navedenega člena kaznivega dejanja ne določa dovolj jasno ter da Kazenski zakonik ne določa nobenih ukrepov za zaščito živali, zato s predlogom določajo štiri nove varnostne ukrepe: odvzem živali, prepoved posredovanja živali, prepoved stikov z odvzeto živaljo in prepoved lastništva živali. Dopolnjujejo opis kaznivega dejanja mučenja živali z novimi oblikami storitve tega kaznivega dejanja, določajo novo kaznivo dejanje prepovedane selektivne vzreje živali ter določajo strožje kazni zapora. V zvezi s predpisanimi kaznimi za kaznivo dejanje po 341. členu KZ-1 najprej Vlada opozarja v svojem mnenju, da so bile z novelo KZ-1B z leta 2011 kazni že povečane. Tako je bila predpisana kazen zapora za kaznivo dejanje iz prvega odstavka 341. člena iz šestih mesecev dvignjena na eno leto zapora, za kaznivo dejanje po drugem odstavku pa z zapora do enega leta na zapor do dveh let. Ob tem je pomembno, da je navedeno zvišanje predpisanih kazni upoštevalo tudi načelo sorazmernosti glede primerjave s kaznimi, predpisanimi za druga kazniva dejanja v našem Kazenskem zakoniku. Po mnenju Vlade novih varnostnih ukrepov ne bi bilo mogoče izvajati, ker manjka njihova postopkovna ureditev in ureditev ravnanja z začasno in trajno odvzetimi živalmi. Na novo oblikovano kaznivo dejanje mučenja živali predpisuje po mnenju Vlade nesorazmerno visoke kazni zapora s siceršnjo sistematično veljavnih sankcij v veljavnem zakoniku. Kazni so ponekod enake ali celo strožje kot za primerljiva kazniva dejanja zoper človeka.

Ker je postopek v primeru zakona, ki ga vložijo poslanska skupina oziroma skupina poslancev, takšen, da strokovnega usklajevanja ni, je Vlada pri oblikovanju oziroma v postopku sprejetja svojega mnenja pridobila tudi podatke od strokovnih služb, ki so v okviru veljavnih predpisov pristojni za urejanje tega področja in varstva živali; in sicer od policije, veterinarske uprave, državnega tožilstva; za mnenje pa smo zaprosili tudi Vrhovno sodišče. Na podlagi podatkov, ki smo jih pridobili od teh organov, smo oblikovali stališče Vlade, amandmaje in tudi amandma, s katerim Vlada podpira ustrežnejšo določitev in inkriminacijo kaznivega dejanja, selektivne vzreje in inkriminacijo stav, ki se organizirajo v zvezi z borbami z živalmi. Iz tega razloga se nam zdi, da je ta predlagana rešitev prispevek k bolj določni ureditvi tega področja, te inkriminacije tovrstnega kaznivega dejanja; zato Vlada to tudi podpira. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Sledijo predstavitve stališč poslanskih skupin.
Besedo ima dr. Matej Tašner Vatovec v imenu Poslanske skupine Združena levica.
Izvolite.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, podpredsednik.

Mučenje živali je tema, o kateri se vsekakor premalo govori. Gre za zavržno in obsojanja vredno dejanje, ki pa se največkrat konča zgolj s plačilnim nalogom. Novelo Kazenskega zakonika smo v Združeni levici pripravili na podlagi informacij s terena. Gre torej za odziv na opozorila stroke in ljudi, ki se s to problematiko ukvarjajo vsakodnevno in vsakodneвно se tudi srečujejo s povsem enakimi problemi. Trenutna ureditev ima predvsem dve težavi. Prva je ta, da zakonodaja ne zagotavlja nujno potrebne odvračilne funkcije, druga pa, da ne omogoča učinkovitega pregona in tudi ustreznega sankcioniranja mučiteljev. Osnovni predlog zakona je zagotavljal natanko to – njegovo sprejetje bi dalo jasno sporočilo, da so vse oblike mučenja živali nesprejemljive in da bodo kot take tudi ustrezno sankcionirane. Za doseg tega cilja smo predlagali uvedbo novih štirih varnostnih ukrepov, ki bi mučitelju onemogočili, da muči še kakšno žival. Mučitelju bi se tako odvzelo vse živali, ki jih že ima, ter se mu prepovedalo lastništvo novih. Na takšen način bi se mu onemogočilo, da živali muči še naprej. Kar se tiče same opredelitve kaznivega dejanja, smo predlagali jasno opredelitev vseh oblik mučenja živali; kot surovo ravnanje z živaljo smo opredelili tudi spolno zlorabo. Organizacijo, sodelovanje in izvedbo borb živali ter polaganje stav na borbah pa smo določili kot kaznivo dejanje. Danes je namreč to zgolj prekršek. Kot kaznivo dejanje smo opredelili tudi neprimerno skrb za živali. Mučenje živali, ki ga skrbnik povzroča s tem, da živali ne zagotovi ustreznega bivališča, hrane, vode in druge osnovne oskrbe, žival pa posledično pogine, bi tako postalo kaznivo.

Predlog zakona je vseboval tudi povsem novo kaznivo dejanje, in sicer prepoved selektivne vzreje živali. Tukaj je mišljena vzreja, katere ključni namen je živali povečati agresijo in telesno maso, takšna vzreja živali ima namreč hude posledice. Psi, ki jih vzreditelji ne morajo prodati za pasje borbe, se namreč prodajajo na spletu. Na takšen način vzrejen pes pa je lahko v rokah neveščega lastnika kaj kmalu morilsko orožje. Poleg navedenih rešitev je bila za vsako od opredeljenih kaznivih dejanj predlagana tudi bolj primerna višina zaporne kazni. Višina, kot smo jo predlagali, bi zagotovila dvoje. Prvič, odigrala bi svojo odvračilno funkcijo; drugič, policiji bi zagotovila možnost učinkovitega pregona storilcev. Od vsega naštetega zakon, ki ga imamo na mizah, danes vsebuje zgolj še 1.

člen. V Združeni levici smo predlog zakona sicer večkrat usklajevali z vsemi sopodpisniki ter v končnem predlogu upoštevali tudi vse njihove pripombe. Kljub 62 podpisom poslank in poslancev je Vlada podala izjemno negativno mnenje, koalicija pa mu je kljub sopodpisu – kot običajno – sledila. Kljub usklajenemu besedilu in strinjanju, da je na področju mučenja živali potrebna celovita rešitev, so bili na odboru sprejeti amandmaji, s katerimi so se črtali skoraj vsi členi predloga. Namesto celovite rešitve smo danes dobili predlog novele Kazenskega zakonika, ki predstavlja zgolj majhen korak naprej. Z novim predlogom bo organizacija pasjih borb ter šolanje psov za boje kaznivo dejanje, a pregon storilcev bo še naprej neučinkovit, kazni bodo še naprej veliko prenizke, žival bo še naprej obravnavana kot predmet, zanemarjanje živali, pa četudi le-ta zaradi tega pogine, pa bo še naprej obravnavano zgolj kot prekršek.

V Združeni levici menimo, da je kakršnakoli oblika mučenja živali nedopustna. Na argumente vlade in koalicije, da na tem področju nimamo težav ter da je mučenje živali primerno urejeno kot prekršek, nikakor ne moramo pristati. Prepričani smo, da je treba na področju zaščite živali narediti več ter serijske mučitelje živali strogo sankcionirati. Pri tem bomo seveda vztrajali še naprej. Danes gre torej le za prvi majhen korak, ki ga bomo v Združeni levici podprli; a to ne mora biti vse, kar se bo zgodilo. Pričakujemo, da se bo zaščiti živali v prihodnje namenilo več pozornosti. Od obeh pristojnih ministrov pa pričakujemo konkretne ukrepe. V Združeni levici bomo vsekakor spremljali dogajanje v zvezi z zagotavljanjem ustreznih zaščite živali in še naprej opozarjali na vsakršno pomanjkljivost. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Iva Dimic bo predstavila stališče Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov.

IVA DIMIC (PS NSI): Spoštovani predsedujoči, spoštovani državni sekretar, kolegice in kolegi!

V vsaki družbi je oblikovana lestvica vrednot, po katerih se ravna večina. Pomenijo nekakšno malo ustavo, zato je pomembno, kako se do teh vrednot opredeljujemo. V Novi Sloveniji na prvo mesto postavljamo človeka. Njegovo življenje je nedotakljivo in prav je, da Kazenski zakonik za vsako njegovo ogrožanje določa najstrožje sankcije. Ker kazensko pravo pomeni hude represivne posege države, ki se uporabljajo zgolj kot skrajni ukrep, morajo biti ti absolutno pretehtani in upravičeni ter morajo odražati eno temeljnih načel pravne države, to je načelo sorazmernosti med kaznivim dejanjem in kaznijo. Iz tega razloga prvotnega predloga novele Kazenskega zakonika, ki ga je vložila Združena levica, nismo podprli. Res je, tudi živali so živa bitja in mnogi lastniki z njimi ravnajo v

nasprotju s tem, jih mučijo, z njimi surovo ravnaajo ali jih celo vzredijo le za borbe živali. Krščanski demokrati to ostro obsojamo in zagovarjamo kaznovanje storilcev. Torej kaznovati –da, vendar tako, da kazensko pravo uporabimo šele takrat, ko milejših sredstev ni več na voljo. Pri tem velja opozoriti na nujno presojo o tem, ali je določeno sredstvo primerno za doseg želenega cilja. Vsaka inkriminacija mora biti absolutno utemeljena na načelu sorazmernosti, česar pa v predlogu Združene levice ni bilo. V veljavni zakonodaji je že inkriminirano kaznivo dejanje mučenja živali. Predpisana je zaporna kazen do enega leta. Predlagatelj je predlagal zvišanje zaporni kazni do treh let ter opredelil več kvalificiranih oblik tega kaznivega dejanja, vključno s sodelovanjem ali udeležbo pri borbah živali.

Poglejmo naslednjo primerjavo. Isti zakonik za kazniva dejanja zoper življenje in delo ter telo določa kazen zopora, in sicer za hudo telesno poškodbo od šest mesecev do pet let ter za posebno hudo telesno poškodbo od enega do deset let. V Novi Sloveniji menimo, da ne moremo enačiti oziroma primerjati ogrožanje življenja in telesnih poškodb človeka s telesnimi poškodbami živali. Ravno tako ne moremo primerjati višine stroškov za mesečno oskrbo psa v zavetišču za živali z minimalno plačo naših državljanov ali najnižjo pokojnino. Če morda ne veste, dnevna oskrbnina znaša 19,12 evra. Mesečno torej stane 600 evrov za živali. Ker dopolnjen predlog novele Kazenskega zakonika zdaj za mučenje živali ohranja sankcije veljavnega zakonika, dodaja pa inkriminacijo organizacije borb živali in vzrejo živali za borbo živali, bomo v Novi Sloveniji predlog novele podprli.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Bojan Dobovšek bo predstavil stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev.

DR. BOJAN DOBOVŠEK (PS NP): Spoštovani vsi, ki spremljate to sejo!

Problematika mučenja živali, ki je pred nami, to je bil projekt, ki je obetal. Šlo je za partnerski odnos med civilno iniciativo in strankami v parlamentu. In garancija za uspeh je bila največja parlamentarna stranka. Na sestankih, ki smo jih imeli, smo pričakovali, da bo stranka izrabila institucije, ki so v vladi, s katerimi imam dobre stike, in da bo pridobila vse potrebne informacije. Seveda smo se zavedali, da predlog ni bil zakonsko usklajen. In prav tukaj smo pričakovali, da bo dodano vrednost dala vlada s tem, ko bo zakon oblikovan tako, da bo v skladu z vso zakonodajo. Vendar se to ni zgodilo in od vseh amandmajev jih je črtanih pet, ostal je eden. Seveda bomo v Poslanski skupini nepovezanih poslancev ta amandma podprli, ker gre za majhen korak v pravo smer. Pričakujemo pa, da bodo rešitve kmalu pred nami in da bodo dobro in kvalitetno obrazložene. Gre za to, da

nam je vlada večkrat obljubila, da ne bo sprejela določenih rešitev, kajti pripravljamo sistemske in celovite rešitve. In zato pričakujemo, da bo kmalu pred nami sistemska in celovita rešitev. Izpostavili smo v teh rešitvah tisto problematiko, ki je v Evropi še kako pereča. Združeni narodi, Europol, SOCTA Report in podobno nas opozarjajo na pasje borbe, na vzrejo in preprodajo psov, na prodajo in trgovino z ogroženimi živalskimi vrstami. In prav pasje borbe in stave, povezane s temi pasjimi borbami, so problematika organiziranih kriminalnih skupin. Boj proti tem skupinam so tudi prikrite preiskave. Za te prikrite preiskave pa potrebujemo inkriminacijo, ki je ustrezna, da se lahko te prikrite preiskave uvedejo. In prav to smo pričakovali, da bo prinesla ta zakonodaja. V Poslanski skupini nepovezanih poslancev pričakujemo celovito rešitev, ki bo kmalu pred nami. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Lilijana Kozlovič bo predstavila stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra.

MAG. LILIJANA KOZLOVIČ (PS SMC):

Spoštovani podpredsednik, hvala za besedo. Spoštovani državni sekretar, kolegice in kolegi! Ni ga poslanca in ni ga človeka, ki bi razumno podpiral mučenje živali, razen če je z njim nekaj narobe. Kajti za tistega, ki je pripravljen mučiti živali, pomeni, da bo to storil tudi človek in je to sposoben storiti. Cenimo in podpiramo delo civilne iniciative in tudi pobudo predlagatelja. Naša namera je bila od vsega začetka in ostaja iskrena. Že na samem začetku smo pomagali predlagatelju, pridobili stališče Ministrstva za pravosodje in se usklajevali. Glede vsega se nismo mogli uskladiti in zato smo se vsi sopodpisniki dogovorili, da bomo spoštovali mnenje Zakonodajno-pravne službe. Žal, ko smo bili soočeni z mnenjem Zakonodajno-pravne službe, smo ugotovili, da je opozorila na to, da se določena ravnanja opredelijo kot kazniva dejanja le kot zadnje sredstvo, ko odpovedo vsa druga; da so določena ravnanja že predpisana kot prekršek in se z opisom kaznivega dejanja ne smejo prekrivati. Posebej so poudarili načelo sorazmernosti med kaznivim dejanjem in predpisano sankcijo, še posebej, ker je kazenskopravna stroka in vlada leta 2011 že zvišala kazni za ta kazniva dejanja. Glede varnostnih ukrepov pa, da so že določeni v Zakonu o varstvu živali, da sicer res imajo preventivni učinek; da pa ostajajo sankcija, ki se izvaja s prisilo in v veliki meri posega v temeljne človekove pravice in svoboščine.

Enake pomisleke je izrazil Državni svet, ki je opozoril, da gre za zavržna dejanja, moramo pa spoštovati pravni red in naj v naslednji fazi sprejemanja predloga zakona k usklajevanju in dopolnjevanju pritegnemo pravne strokovnjake, ki bodo pripomogli k razrešitvi pripomb Zakonodajno-pravne službe in pomislekov

vlade. Glede na dogovor vseh ob sopolpisu mnenja Zakonodajno-pravne službe, mnenja Državnega sveta in Vlade smo v Poslanski skupini Stranke modernega centra sledili tem stališčem in podpiramo strokovno mnenje Vlade, saj je kazensko pravo tisto, v katerem ni prostora za politične odločitve, pa naj si jih še tako želimo. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Anja Bah Žibert bo predstavila stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Predsedujoči, hvala za besedo.

Teme, med katere zagotovo sodi tudi boj proti mučenju živali, so zaradi čustvene odzivnosti vedno precej odmevne in praktične za poceni nabiranje političnih točk. Žal tudi pri tokratnem predlogu sprememb Kazenskega zakonika ni bilo drugače. Naj spomnim, predlog novele Kazenskega zakonika so pripravili v Združeni levici, sopolpisale pa so ga med drugim tudi vse koalicijske stranke. Še predno je bil predlog sprememb obravnavan na matičnem delovnem telesu, smo v Slovenski demokratični stranki postali tarča napadov, tudi s strani predlagateljev, češ da v Slovenski demokratični stranki s tem, ko ne želimo sopolpisati predloga sprememb Zakonika, nasprotujemo zaostritvenim ukrepom na področju boja proti mučenju živali. Kako zelo pravilna je bila naša odločitev, pa kaže končni rezultat oziroma Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika, ki praktično to ni več. Koalicijske stranke so naredile salto mortale, tako da vsebine, kot je bila predlagana, ni. Pred nami je neka izmalíčena različica in izmalíčili so jo ravno sopolpisniki – koalicijske stranke SMC, SD in Desus. V proceduro vloženi predlog je predvideval osem sprememb in dopolnitev členov Kazenskega zakonika, usmerjenih v določnejšo opredelitev oblik mučenja živali, uvedbo ustreznih ukrepov za kaznovanje živali kot žrtev storjenega kaznivega dejanja ter v zvišanje kazni.

In kakšen je ta predlog sprememb danes? Sedem predlaganih sprememb je bilo z amandmaji črtanih, tista ena, ki je preostala, pa je spremenjena. Treba je tudi poudariti, da je na predlog sprememb Kazenskega zakonika, ki ga je v proceduro vložila Združena levica, Zakonodajno-pravna služba opozorila na problem sorazmernosti med kaznivim dejanjem in kaznijo. V tej luči bi zato veljalo razmišljati v smeri alternativnih možnih oblik kaznovalne politike, ki ima lahko bistveno večji učinek kot na primer finančni ukrep zoper mučitelja oziroma storilca kaznivega dejanja. Pri kaznovalni politiki ni pomembno zgolj, da je ta pravična, ampak tudi učinkovita. Prejudicirala bi besede, če bi trdila, da predlagatelji s predlogom niso mislili resno. A končni rezultat španovije s koalicijo je

pred nami – nič ni ostalo. Zato se v Slovenski demokratični stranki upravičeno sprašujemo, komu gre dejansko za stvar in za zaščito živali – tistim, ki pri tovrstnih političnih manevrih nismo želeli sodelovati in dajati lažnega upanja vsem, ki se iskreno borijo zoper zlorabo živali; ali tistim, ki tovrstne teme izkoriščajo za poceni nabiranje političnih točk. Vse do zdajci. Zato v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke menimo, da so dejansko potrebni ukrepi zoper mučenje živali in uvedba ustreznih ukrepov za zavarovanje živali in žrtev storjenega kaznivega dejanja. Zato bomo to eno spremembo zagotovo spremljali.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Marjana Kotnik Poropat bo predstavila stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojujencev Slovenije.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik. Spoštovani državni sekretar gospod Stare, sodelavec, spoštovani kolegice in kolegi!

Predlog novele Kazenskega zakonika je bil vložen na pobudo civilne iniciative Ustavivo pasje borbe. Tudi poslanke in poslanci Poslanske skupine Desus smo predlog zakona sopolpisali. Za vložitev novele smo se odločili, ker smo ocenili, da je zakonodaja na tem področju še vedno pomanjkljiva in so zato mučitelji živali pogosto nekaznovani oziroma so kaznovani premilo; premile kazni pa nimajo odvračilnega učinka. Na žalost lahko nemalokrat vidimo grozljive posnetke mučenja živali in zato smo dolžni storiti vse, da bodo mučitelji kaznovani in da se tovrstna dejanja preprečijo. Živali so živa bitja, s katerimi moramo skrbno ravnati. Ne strinjamo se z nekaterimi argumentacijami, da storilcev ne smemo strogo kaznovati, saj ne gre za kazniva dejanja ali prekrške zoper človeka. Žival je čuteče živo podjetje, ponavljam, in ni stvar, ki nekomu pripada in lahko z njo počne, kar on hoče. Cilj novele je bil jasno določiti vse oblike mučenja živali, višino kazni pa določiti tako, da bi v prvi vrsti odigrala pomembno odvračilno funkcijo; v drugi pa omogočila učinkovit pregon in kaznovanje mučiteljev.

Po prvotnem besedilu novele bi se med drugim določile nove oblike kaznivih dejanj. Kot mučenje živali bi se jasno opredeljevalo surovo ravnanje in spolna zloraba živali ter tudi organizacija, udeležba in pomoč pri organizaciji živalskih borb. Predlog je določal tudi povsem novo kaznivo dejanje, in sicer prepoved selektivne vzreje živali. Pri vložitvi predloga zakona smo prejeli mnenje Vlade in mnenje Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora, ki sta nas opozorili predvsem na upoštevanje načela sorazmernosti glede primerjave s kaznimi, predpisanimi za druga kazniva dejanja. Opozorjeni pa smo bili tudi na to, da nekaterih predlaganih rešitev v praksi ne bo mogoče

izvajati. Zato smo se na matičnem odboru odločili, da podpremo amandmaje, ki jih je predlagala Vlada. Če bo predlog zakona sprejet, se bodo zvišale kazni za trajno pohabitev živali in povzročitev pogina živali na krut način. Zadovoljni pa smo, da bo med novimi kaznivimi dejanji tudi organizacija borb živali, ki je po trenutni zakonodaji opredeljena le kot prekršek. Kaznovalo pa se bo tudi tiste, ki se ukvarjajo z vzrejo in vzgajanjem živali za borbe, tukaj mislimo na pasje borbe. Zavedamo se, da so te rešitve zgolj mali korak v primerjavi s tistim, kar je bilo v prvotnem predlogu zakona; zavedamo pa se tudi razočaranja pobudnikov iz civilne iniciative, vendar pa pritrjujemo dejstvu, da je kazensko zakonodajo treba spreminjati s previdnostjo. Ob opozorilih s strani Zakonodajno-pravne službe in Vlade smo pristali napolned na opustitev sprememb, ki bi lahko bile protiustavne. Skrb vzbujajoče so ocene strokovnjakov, da je v Sloveniji okoli dvajset psarn, ki se ukvarjajo s selektivno vzrejo psov za pasje borbe in pse iz Slovenije prodajajo po celem svetu. Ob tem pa se pasje borbe odvijajo tudi na naših tleh. Zato v Poslanski skupini Desus menimo, da bo s sprejetjem novele narejen kar znaten korak k zaježitvi tega problema. Da zaključim. Zakon prinaša pozitivne spremembe na tem področju, zato ga bomo v Poslanski skupini Demokratične stranke upokoencev Slovenije podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Matjaž Nemeč bo prestavil stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

MATJAŽ NEMEC (PS SD): Hvala lepa, predsedujoči. Spoštovane, spoštovani!

Dovolite, da podam še stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov glede sprememb določil Kazenskega zakonika, ki je bil v parlamentarno proceduro vložen s podpisi poslancev in ga v naši skupini podpiramo. Takšno število podpisanih, kar 62 poslancev se je podpisalo pod predlog novele, kaže na to, da se krepki zavedanje, da je mučenje živali zavržno dejanje, ki je kot tako nedopustno in enostavno ne more in ne sme biti tolerirano. Ker je bilo sprejeto na matičnem odboru, je sicer manj od tega, kar smo si želeli; a zavedamo se, da je v tem trenutku in na tem mestu vseeno korak naprej, ki pošilja v javnost sporočilo, da trpinčenje in zlorabe živali v vrednostnem sistemu naše družbe niso sprejemljive. Že leta 2013 smo s spremembo Zakona o zaščiti živali na področju zaščite živali naredili veliko za zagotavljanje dobrobiti živali ter dali jasno sporočilo javnosti, da je kakršnokoli ravnanje, ki pomeni zlorabo živali, nedopustno. Počasi, a vztrajno se vzpostavlja tudi sodna praksa. V zadnjem obdobju je bilo obsojenih kar nekaj mučiteljev.

Zakonodaja je živa materija, zato v spremenjenih okoliščinah potrebuje nadgradnjo ali spremembo; in tako vidimo tudi današnji predlog kot še en korak na tej poti. Poudariti želimo, da se Socialni demokrati zavedamo, da se pot tudi tukaj ne konča in da bo potrebnih še kar nekaj sprememb. Med drugim moramo najti primerne rešitve in ustrezno ubesediti tudi tisto, kar je iz prvotnega predloga besedila sedaj izpadlo. Izčistiti bo treba tudi nekatere določbe o lastništvu in povzročena trpljenja iz malomarnosti, saj tega ne moremo več sprejemati. Danes v Kazenski zakonik uvajamo novo določbo, ki opredeljuje kot kaznivo dejanje tudi ukvarjanje z organizacijo borb živali ali stav v zvezi z borbo živali in ukvarjanjem tudi z vzrejo in vzgojo živali za borbe. Zagrožena je zaporna kazen dveh let in denarna kazen; če pri tem žival pogine ali pa je trajno pohabljen, je za tovrstno dejanje zagrožena zaporna kazen do treh let. Prepričanje, da krutost do živali napeljuje tudi k zločinom, je že zelo staro. Kaznovanje trpinčenja je zato po prepričanju nekaterih bolj moralno kot pravno vprašanje. Gre za vprašanje postavljanja mej med dopustnimi ravnanji, hkrati pa tudi odkrivanje deviantnosti, ki se pogostokrat pokažejo ravno v odnosu do živali. V to kategorijo sodijo tudi pasji boji, ki so po našem trdnem prepričanju eno izmed tistih ravnanj, ki morajo biti nedvomno kazensko preganjana, da se taka dejanja v največji meri preprečijo. Gre za eno najbolj zavržnih dejanj, ko za potrebe lastnega ega in lastnega žepa živali mučijo na najbolj nizkoten način. Jeremy Bentham, angleški pravni filozof, mislec v dobi razsvetljenstva, je bil na prelomu 18. in 19. stoletja eden tistih, ki je pozival k zakonski ureditvi zaščite živali z utemeljitvijo, citiram: "Petelinji boj, bikoborbe, lovi na zajce in lisice, ribolov in druge podobne oblike zabave zahtevajo od nas samorefleksijo in odpirajo vprašanje humanosti. Te oblike zabave namreč povzročajo občutljivim bitjem hudo trpljenje ter najbolj počasno in boleče umiranje, ki si ga je mogoče zamisliti. Zakaj bi zakonodaja izključevala zaščito kateregakoli občutljivega bitja. Prišel bo čas, ko bo humanost zaobjela vsa bitja, ki dihajo. Sužnji so že sprožili usmiljenje in končalo se bo tako, da se bomo omeščali tudi do živali, ki delajo za nas in zadovoljujejo naše potrebe." Konec citata. Zaradi tega so takšna dejanja danes, v letu 2016 nesprejemljiva. Če govorimo o moderni družbi, ne sme biti nobenih ovir in dvomov, da taka ravnanja preprečujemo, jih prepovemo in imamo do njih ničelno toleranco. Dve stoletji neprekinjenega napredka na področju zaščite živali vliva zaupanje v človeštvo in daje vero, da nekoč vzpostavimo tak pravni red, ki bo preventivno deloval in preprečeval kakršnekoli oblike zlorab živali. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Ker amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona.

Odločanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje zbornice opravili danes v okviru glasovanj.

S tem prekinjam 11. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **20. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O PRAVILIH CESTNEGA PROMETA, PRVA OBRAVNAVA.**

Predlog zakona je v obravnavo zbornice predložila skupina petih poslank in poslancev s prvopodpisanim mag. Matejem Toninom. V zvezi s tem predlogom zakona je skupina enajstih poslank in poslancev s prvopodpisanim mag. Matejem Toninom zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku predlagatelja predloga gospodu Jerneju Vrtovcu.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Spoštovani kolege in kolegi, spoštovani predsedujoči!

Zakon o pravilih cestnega prometa v isto kategorijo uvršča kolesa in kolesa s pomožnim motorjem do 50 kubičnih centimetrov prostornine. Gre za enosledno ali dvosledno vozilo z najmanj dvema kolesoma, ki ga poganja voznik z lastno močjo ali s pomočjo pomožnega motorja, s katerim lahko doseže hitrost največ 25 kilometrov na uro; s tem pa jih dejansko izenačuje z navadnimi kolesi. Razlog za to je vgrajena tovarniška zaščita, ki preprečuje višje hitrosti od dovoljenih 25 kilometrov na uro. Ne glede na to pa predvsem mladoletne osebe to podobnost pogosto izkoriščajo tako, da omenjeno zaščito, ki omejuje hitrost, odstranijo in tako kolesa s pomožnim motorjem presežejo hitrost in vozijo tudi s hitrostjo do 90 kilometrov na uro. Razlika med skuterjem in tako imenovano petindvajsetico z močnejšimi kolesi in z motorjem je tako zgolj v elektroniki, ki omejuje hitrost. Glede drugih značilnosti je vse enako – teža, velikost, vodljivost in na žalost velikokrat tudi hitrost. Za vožnjo z njimi ni treba imeti vozniškega dovoljenja, koles s pomožnim motorjem ni treba registrirati, opraviti tehničnega pregleda ali pa jih zavarovati. Voznik za vožnjo z njimi ne potrebuje zaščitne varnostne čelade in tudi to je razlog, da je najbolj priljubljena med mlajšimi udeleženci v prometu. Kolo s pomožnim motorjem lahko v prometu uporablja že dvanajstletna mladoletna oseba, ki seveda nima nobenega posebnega znanja o cestnoprometnih predpisih, še manj ima tovrstnih izkušenj.

Že naslednja primerjava je popolnoma nerazumljiva, pa prisluhnimo. Kolo ima pravico samostojno voziti v prometu na cesti otrok, ki je star najmanj dvanajst let in ima kolesarsko izkaznico; ter oseba, ki je starejša od 14 let, za

vožnjo s kolesom potrebuje tudi kolesarsko čelado. Pogoji za vožnjo kolesa so torej strožji kot pogoji za vožnjo koles s pomožnim motorjem. Še nekaj je nesporeljivo, vozniki koles s pomožnim motorjem za vožnjo lahko uporabljajo tudi ulice in poti, ki so prvenstveno namenjene pešcem, lahko vozijo po kolesarskih stezah in po drugih površinah, kjer se zadržujejo pešci in posebej ranljive skupine pešcev – otroci, matere z otroškimi vozički, invalidi, starejše osebe in še bi lahko naštevali. Kolesa s pomožnim motorjem tudi niso vpisana v nobeno evidenco. Danes namreč nobena institucija ne pozna podatka, koliko koles s pomožnim motorjem se vozi v državi in koliko je vpletenih v različne prometne prekrške ali celo nesreče. Ta vozila so namreč v uradnih statističnih podatkih zgolj registrirana ali zapisana kot kolesa. Posledica tega pa je, da je takšno kolo tudi težko sledljivo in je sankcioniranje voznikov skoraj nemogoče. Poglavitna novost, ki jo v Novi Sloveniji predlagamo, pa je določitev najnižje starostne meje za voznike koles s pomožnim motorjem, in sicer 14 let, ter obvezna uporaba zaščitne čelade do starosti 18 let. Predlagamo tudi sklenitev obveznega osnovnega zavarovanja, kot pri kategoriji koles z motorjem. Iz te zavarovalne police bo v primeru povzročene prometne nesreče krita tudi odgovornost. Skupen strošek lastnika iz tega naslova bo znašal okoli 30 evrov. Po veljavni ureditvi to sicer ni mogoče, saj kolesa s pomožnim motorjem ni treba zavarovati; v primeru prometne nesreče oškodovancu ostane le možnost vložitve civilne tožbe.

Ker je zdaj lastnika kolesa s pomožnim motorjem skoraj povsem nemogoče izslediti oziroma ga identificirati, zakon prinaša tudi obvezno uporabo tako imenovanih identifikacijskih tablic. Identifikacijska tablica ni registrska tablica, poudarjam, ni registrska tablica, saj tega kolesa ne bo treba registrirati kot kolo z motorjem, temveč bo pristojni upravni organ kolo s pomožnim motorjem na podlagi sklenjene kupo-prodajne pogodbe le vpisal v evidenco koles s pomožnim motorjem. Spoštovani kolegi poslanci, ker gre za varnost, v tem primeru gre za varnost najšibkejših v cestnem prometu, apeliram na vas, da predlog zakona saj v prvi obravnavi podpremo in mu damo priložnost. Najlepša hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Za uvodno obrazložitev mnenja dajem besedo predstavniku Vlade, državnemu sekretarju na Ministrstvu za infrastrukturo mag. Klemnu Grebenšku.

MAG. KLEMEN GREBENŠEK: Najlepša hvala za besedo. Lep pozdrav vsem prisotnim!

Vsak udeleženec cestnega prometa želi imeti prometni sistem, ki zadovoljuje njegove potrebe in pričakovanja. Kakovost življenja je v veliki meri odvisna tudi od varne mobilnosti, zato je varen cestni promet tudi odgovornost države,

ki ima potrebne vzvode, s katerimi poleg posameznikov posredno ali neposredno vpliva na to področje. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pravilih cestnega prometa, ki ga je Državnemu zboru Republike Slovenije predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim mag. Matejem Toninom, spreminja in dopolnjuje vsebine, ki so po veljavni ureditvi področja varnosti cestnega prometa urejene v treh področnih zakonih. Področje uporabe homologirane zaščitne motoristične čelade ureja določba 34. člena Zakona o pravilih cestnega prometa; starostni pogoj za vožnjo koles s pomožnim motorjem ureja določba 49. člena Zakona o voznikih; področje evidentiranja, evidenčne tablice in obveznega zavarovanja koles s pomožnim motorjem pa bi glede na predlagane vsebine bilo najbolj ustrezno urediti v Zakonu o motornih vozilih. Vlada Republike Slovenije sicer ne nasprotuje vsebini nekaterih predlaganih rešitev, ampak meni, da glede na vsebinsko razpršenost predlaganih vsebin le-te ne gre reševati parcialno, saj le-te zahtevajo sistemski pristop najmanj treh omenjenih predpisov na področju varnosti cestnega prometa. Poleg tega pa je treba zagotoviti finančna sredstva za vzpostavitev centralne evidence.

Naj povem, da namerava Vlada odpreti in dati v obravnavo Državnemu zboru vse tri zakone že v tem letu. Prvi med njimi bo Zakon o motornih vozilih, ki je predviden za medresorsko obravnavo v maju, še pred koncem meseca, in bo posredno z drugačno razmejitevjo posameznih skupin vozil že rešil večji del problematike; vsaj kar se tiče varnosti in uporabe čelade na manjših motornih vozilih, tako imenovanih mopedih. Zato predlagamo, da poslanske skupine oziroma poslanci ne podprejo predloga spremembe zakona omenjenih poslancev. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC:
Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin.

Poslansko skupino Nove Slovenije – krščanskih demokratov bo zastopala gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSI): Spoštovani predsedujoči, spoštovani predstavnik ministrstva, kolegice in kolegi!

Prometna varnost in z njo povezana zaščita vseh udeležencev v prometu je danes kategorija, ki zaradi hitrega tehničnega napredka in vedno večjega števila mlajših voznikov zahteva veliko pozornost. Nacionalni program varnosti cestnega prometa za obdobje 2013–2022 kot strateški dokument na tem področju za svoj dolgoročni cilj postavlja vizijo nič. Nič mrtvih in nič hudo poškodovanih zaradi prometnih nesreč. Vožnja koles s pomožnim motorjem predstavlja veliko sivo prometne varnosti, saj število nesreč z njimi narašča; predvsem v mestnih naseljih in tudi na Primorskem. Samo v lanskem letu je bilo na območju Policijske

uprave Koper več kot sto prometnih nesreč, v katerih so bili udeleženi kolesarji in vozniki koles s pomožnim motorjem, kamor spadajo vsa vozila, ki ne presegajo hitrosti 25 kilometrov na uro. Kar 14 posameznikov je bilo težje poškodovanih, več kot 70 lažje, dva pa sta celo utrpela ... Zakon o pravilih cestnega prometa v isti koš meče kolesarje in voznike skuterjev, tako imenovanih petindvajsetic, ki lahko enako kot kolesarji vozijo po kolesarskih stezah in po poteh, ki so prvenstveno namenjene pešcem. Si predstavljate, da skuter oziroma kolo s pomožnim motorjem, kot ga opredeljuje zakon, ki vozi s hitrostjo 25 kilometrov na uro, zbije pešca, otroka ali starejšo osebo?! Kakšne so posledice, če je to kolo predelano in ima odstranjeno tovarniško zaščito, ki sicer preprečuje hitrejšo vožnjo od 25 kilometrov na uro? Dejstvo je, da v teh primerih lahko vozijo tudi s hitrostjo do 90 kilometrov na uro.

Ob tem ni odveč omeniti tudi, da je največ voznikov koles s pomožnim motorjem ravno mladoletnih otrok, starih 12 let, ki ne znajo prevzemati odgovornosti za svoja ravnanja. In če tega ne moremo zahtevati od njih, pa je to skrb in dolžnost nas, odraslih, in še posebno nas poslancev, ki lahko s sprejetjem sprememb, kot je današnja, preprečimo naraščanje števila prometnih nesreč. S tem pa lahko skupaj pripomoremo k naši skupni viziji – viziji nič. Za nas, poslance Nove Slovenije, šteje vsako življenje. Prepričani smo, da tudi za vse vas, spoštovani poslanski kolegi. Zato smo prepričani, da predloga Nove Slovenije, ki pomeni predvsem večjo varnost za voznike koles s pomožnim motorjem ter tudi za ostale udeležence v cestnem prometu, ne morete zavrniti. Poglejmo le nekaj nesprijemljivih dejstev veljavnega zakona. Kolo s pomožnim motorjem lahko vozi že dvanajstletni otrok; in to brez kakršnegakoli izpita in brez znanja cestnoprometnih predpisov. Za vožnjo po 14. letu ne potrebuje niti zaščitne varnostne čelade niti kolesarske izkaznice. Kolo v cestnem prometu lahko samostojno vozi otrok, star dvanajst let, vendar mora za to imeti kolesarski izpit. Potrebuje tudi zaščitno kolesarsko čelado. Za vožnjo s kolesom zakonski predpisi torej določajo strožje zahteve kot za vožnjo s kolesom s pomožnim motorjem. Krščanski demokrati smo prepričani, da bi moralo biti ravno obratno, saj petindvajsetice niso in ne morejo biti kolesa. Zato je višja starostna meja, ko otrok lahko postane voznik petindvajsetice, upravičena. Prav tako obvezna uporaba zaščitne čelade do 18. leta starosti ter sklenitev obveznega osnovnega zavarovanja in uporaba identifikacijskih tablic. Ne gre za registracijske tablice, ki bi v skladu z Zakonom o motornih vozilih pomenile večjo finančno breme za njihove lastnike; temveč le za evidenčno tablico, ki bo omogočala identifikacijo kolesa. Strošek, ki bo pri tem nastal za lastnika, je v primerjavi s povzročeno premoženjsko škodo ali pa celo smrtjo v primeru prometne nesreče zanemarljiv.

Poslanci Nove Slovenije bomo predloženi zakon podprli. Čudi pa nas stališče oziroma odnos vlade in ministrstva, da se lahko še na tem področju čaka ter da se bo v tem letu še uredilo to področje. Spoštovani kolegice in kolegi, smo pred poletno sezono, v kateri so take nesreče najbolj pogoste, zato pričakujemo in si želimo, da bi naš predlog zakona podprli.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Dr. Bojan Dobovšek bo predstavil stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev.

DR. BOJAN DOBOVŠEK (PS NP): Spoštovani vsi, ki spremljate to sejo ob tej že dokaj pozni uri!

Zadnji zakon danes na programu, in sicer sprememba zakona o pravilih cestnoprometnih predpisov. Gre za to, da gremo v trendu Evrope in je preventivna naravnava tovrstne zakonodaje še kako pomembna. Gre za uveljavljanje načela defenzivne varne vožnje in gre za to, da zaščitimo najbolj šibke in ranljive. To so predvsem mladi, ne smemo pa pozabiti, da v zadnjem času tudi starejši, ki so vse več udeleženci in žrtve prometnih nesreč; pa tudi uporabniki vozil, ki so omejeni s 25 kilometrov na uro. Gre za to, da urejamo tematiko, ki je še kako pomembna v današnjem času, in da jo sprejmemo čim prej, kajti pred nami je poletna sezona. Zaščititi hočemo najmlajše. Gre za to, da se uvajajo minimalne spremembe, uvedba čelade do 18 let, čeprav se priporoča tudi naprej, in najnižja starostna meja, ki se nekoliko dvigne, da imajo otroci možnost, da pridobijo izkušnje z navadnimi kolesi, pa se potem nadalje vključijo v promet še na pomožnih motorjih. Gre za to, da preprečimo zlorabe z evidenčnimi tablicami in da skušamo zavarovati udeležence v prometu ter prenesemo odgovornost na zavarovalnice.

V Poslanski skupini nepovezanih poslancev bomo zato predlagane rešitve podprli. Upamo, da bodo predlagane rešitve podprli tudi v koaliciji in da bo vlada pristopila k reševanju tematike ter tvorno pomagala k ureditvi zadeve; ne pa da bi secirala predlog in predlagane spremembe. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra bo predstavil Danilo Anton Ranc.

DANILO ANTON RANC (PS SMC): Spoštovani podpredsednik Državnega zbora, spoštovani poslanke in poslanci!

Predlog novele Zakona o pravilih cestnega prometa, ki ga je v državnozbornsko obravnavo vložila Poslanska skupina Nove Slovenije, ponuja rešitve, vezane na področje uporabe koles s pomožnimi motorji. Dejstvo je, da danes zakonodaja, Zakon o pravilih cestnega prometa dejansko enači kolesa s pomožnim motorjem z navedenimi kolesi, pri čemer le-ta konstrukcijsko ne bi smela omogočati hitrosti več

kot 25 kilometrov na uro. Ker se v praksi pojavljajo kršitve in ta kolesa dosegajo tudi višje hitrosti, menimo, da je treba kolesa s pomožnim motorjem ustrezneje definirati, zagotoviti varno uporabo voznikom in ostalim udeležencem v cestnem prometu. Novela Zakona o pravilih cestnega prometa predlaga rešitve, ki se nanašajo na določitev najnižje starostne meje za voznike koles s pomožnim motorjem, in sicer 14 let; obvezno uporabo zaščitne čelade; uvedbo sklenitve obveznega osnovnega zavarovanja, kot to že velja za kategorijo koles z motorjem; in obvezno uporabo identifikacijskih tablic. V fazi predhodne obravnave predloga smo bili seznanjeni z mnenjem Ministrstva za infrastrukturo, ki vsebini nekaterih predlaganih sprememb sicer ne nasprotuje; vendar pa opozarja, da vsebinsko predlog posega v vsebine kar treh drugih zakonov; in sicer Zakon o pravilih cestnega prometa, Zakon o voznikih in Zakon o motornih vozilih. Iz navedenih razlogov ministrstvo opozarja, da tega področja ni smiselno urejati parcialno, ampak je treba ustrezne rešitve vključiti v celostno sistemsko spremembo zakonodaje na tem področju.

Glede na predvidene spremembe zakonodaje Ministrstva za infrastrukturo, ki so že v pripravi, pričakujemo predloge sprememb na tem področju do letošnjih počitnic, ki bodo nudile učinkovito varstvo vseh udeležencev v cestnem prometu in bodo hkrati vsebino primerno umeščale v obstoječo zakonodajo. Iz navedenih razlogov menimo, da predlog novele Zakona o pravilih cestnega prometa ni primeren za nadaljnjo obravnavo. V Poslanski skupini Stranke modernega centra tega zakona v nadaljnji obravnavi ne bomo podprli. Seveda pa apeliramo na ministrstvo, da se drži rokov, za katere se je zavezalo, in da bo v čimprejšnjem času celotna zakonodaja v sicer dobrih pobudah, ki so bile dane s strani Nove Slovenije, tudi implementirana. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Ljubo Žnidar bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Spoštovani kolegice, kolegi; spoštovani podpredsednik!

Poglavitna novost, ki jo prinaša Zakon o pravilih cestnega prometa, je določitev najnižje starostne meje za voznike koles s pomožnim motorjem, in sicer 14 let. Ravno tako pa obvezno uporabo varnostne in zaščitne čelade do starosti 18 let. Pomembnejša novost, ki jo nadalje prinaša zakon, je tudi sklenitev obveznega osnovnega zavarovanja kot pri kategoriji koles z motorjem. Iz te zavarovalne police bo v primeru povzročene prometne nesreče krita odgovornost. Skupni strošek lastnika iz tega naslova bo znašal okrog 30 evrov. Po sedanji veljavni ureditvi to ni mogoče, saj kolesa s pomožnim motorjem ni treba zavarovati; in v primeru prometne nesreče oškodovancu ostane le možnost vložitve civilne

tožbe. Dejstvo je, da se danes vozniki teh koles zavedajo, da le-ta niso zavarovana, zato so v praksi pogosti pobegi s kraja nesreče. V primeru vloženih tožb, kadar je povzročitelj nesreče identificiran, pa lahko pride do zelo visokih odškodninskih zahtevkov, ki jih v večini primerov plačujejo starši; kajti največ povzročiteljev primerov nesreč so mladoletni otroci.

Ker je zdaj lastnika kolesa s pomožnim motorjem skoraj povsem nemogoče izslediti oziroma ga identificirati, zakon prinaša tudi obvezno uporabo identifikacijskih tablic. Le-te bodo nameščene na kolesu z motorjem in bodo omogočale takojšno identifikacijo njegovega lastnika. Identifikacijska tablica ni registrska tablica, saj tega kolesa ne bo treba registrirati tako, kot kolo z motorjem; temveč bo pristojni upravni organ kolo s pomožnim motorjem na podlagi sklenjene kupo-prodajne pogodbe le vpisal v evidenco koles s pomožnim motorjem. V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke bomo predlagani zakon podprli.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa Marjana Kotnik Poropat bo predstavila stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokoencev Slovenije.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik. Spoštovane in spoštovani, vsi prisotni!

Poslanke in poslanci Poslanske skupine Demokratične stranke upokoencev Slovenije predloga novele Zakona o pravih cestnega prometa večinsko ne podpiramo; glasovali bomo torej po svoji vesti. Razumemo in podpiramo intenco predlagatelja, da opozori na problematiko koles s pomožnim motorjem, ki se jih zaradi lahke dostopnosti in ohlapnih pravil za vožnjo v prometu pojavlja vedno več. Problem, na katerega opozarjajo predlagatelji, je tudi po našem mnenju zelo prisoten. Med kršitvami voženj s kolesi s pomožnim motorjem namreč tudi po ugotovitvah policije prevladujejo prekoračitve največje dovoljene hitrosti, to je 25 kilometrov na uro, nenakazovanje smeri vožnje, neupoštevanje talnih označb vožnje v nasprotno smer na kolesarskih stezah in podobno. Zato je policija Ministrstvu za infrastrukturo predlagala spremembo Zakona o motornih vozilih, ki je poleg Zakona o voznikih in Zakona o pravih cestnega prometa eden od treh zakonov, ki bi se dejansko morali spremeniti, če bi želeli omenjeno problematiko resnično urediti. Policija se strinja s predlagatelji novele, da registrirano in zavarovano tovrstno vozilo prinese pozitivne učinke pri povzročitvi prometne nesreče takšnega vozila, saj se drugemu udeležencu v prometni nesreči s tem zagotovi ustrezno odškodnino. S pomočjo prometnega dovoljenja policist pri kontroli natančno ve, za kakšno vozilo gre, in lahko temu primerno tudi ukrepa. Zdaj namreč prihaja do številnih nepravilnosti, policisti pa so velikokrat nemočni, ker vozniki nimajo pri sebi ustrezne dokumentacije o vozilu, kar

policistu onemogoča izvedbo ustreznih ukrepov ali pa postopek znatno podaljša zaradi ugotavljanja podatkov o vozilu.

Kljub temu pa policija in posledično vlada menita, da je predlagana ureditev nesistemska, saj določanje nove kategorije vozila "kolo s pomožnim motorjem" ne sodi v Zakon o pravih cestnega prometa. Zato se večji del naše poslanske skupine strinja z mnenjem Vlade, da predlog ni primeren za podporo, ker posega v tri zakone naenkrat. Takšno problematiko, ki se je sicer na vladi in v naši poslanski skupini dobro zavedamo, pa je treba urediti sistemsko. Obenem želimo opozoriti tudi na to, da predlagatelj nepravilno navaja, da predlog zakona nima finančnih posledic. Po naši oceni bi predlog imel finančne posledice, saj bi bil potreben poseg v evidenco motornih vozil zaradi morebitnega novega evidentiranja teh koles. V Poslanski skupini Desus pričakujemo, da bo vlada do poletnih počitnic v zakonodajno proceduro poslala novelo omenjenih treh zakonov, ki jih je zaradi systemskega pristopa k reševanju te problematike treba spremeniti. Zato bomo skrbno spremljali delo Ministrstva za infrastrukturo in po potrebi opozarjali na morebitno zavlačevanje pri reševanju problematike koles s pomožnim motorjem z namenom povečanja prometne varnosti za uporabnike teh koles ter tudi za ostale udeležence v prometu, ki jih vozniki takih, predvsem predelanih koles pogosto najbolj ogrožajo. Hvala lepa za pozornost.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Jan Škoberne bo predstavil stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Spoštovani gospod podpredsednik; dober večer, kolegice in kolegi!

Varnost v prometu je ena izmed ključnih stvari, s katerimi se mora soočiti Državni zbor, tudi skladno s časom in spremembami. Zato je mogoče pozdraviti predloge predlagatelja, ki govorijo o določitvi najnižje starostne meje za voznike koles s pomožnim motorjem, o obvezni uporabi zaščitne čelade, o obveznem sklepanju osnovnega zavarovanja ter obvezni uporabi identifikacijskih tablic. Dejstvo je, da predlog naslavlja nekatera pomembna vprašanja, hkrati pa izpušča nekaj tistih, ki so napovedana tudi skozi vladni predlog, ki ureja taisti problemski sklop. Ob dejstvu, da obstoječi predlog posega v Zakon o pravih cestnega prometa, Zakon o voznikih ter Zakon o motornih vozilih in da Slovenija hkrati sprejema tovrstno zakonodajo v okoliščinah, ko še vedno zamujamo tudi z implementacijo evropske direktive s tega področja, Socialni demokrati menimo, da je glede na časovni okvir, ki ga je podala Vlada, bistveno bolj primerno, da se podpre zakonska ureditev, ki jo predlaga in pripravlja Vlada; tudi v izogib temu, da bi nenehno spreminjali zakone z istega področja in da bi tudi s tem ustvarjali dodatne birokratske

ovire, stroške in predvsem zmedo pri uporabnikih področij, ki jih ti zakoni zadevajo. Ne glede na dejstvo, da gre za primeren sklop rešitev, ki pa ne obravnava celotnega segmenta problematike, za katerega Socialni demokrati menimo, da mora biti urejen, bomo predlog Nove Slovenije zavrnili. Še do konca tega meseca pričakujemo predstavitev predloga s strani Vlade. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Stališče Poslanske skupine Združena levica bo predstavil dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči. Spoštovani zbor!

Seveda imamo v Združeni levici pripravljeno mnenje, ampak ga ne bom bral. Bomo pa to noveliranje zakona podprli, ker mislimo, da je dobro, ker bistveno prispeva k varnosti v prometu, zlasti varnosti v prometu mlajših državljanek in državljanov. Vsi smo nekoč bili mladi, kdo je mogoče tudi kakšen motorček friziral. To so pač neka dejstva. Naša odgovornost je, da poskrbimo za varnost uporabnikov tovrstnih vozil, ki jim rečemo kolesa s pomožnim motorjem. Ko sedaj poslušamo to razpravo, zakaj koalicija tega ne bo podprla; sem profesor in bi vas rad vprašal, kaj je sistem, kaj je sistemsko. Cel ta mandat skoraj karkoli opozicija predlaga, dobimo neko kontro nazaj – ah, saj jemljemo na znanje, ampak bomo mi to sistemsko rešili. Ampak konkretno v tem primeru, če to prevedemo v ljudski jezik, o čem govorimo? Dokler ne bomo to sistemsko rešili, naj si mladostniki – pa ne le mladostniki, tudi Marko Ferluga, kad si kupi mali motorin –, razbijejo glavo. Zelo preprosto. Verjetno bo ta predlog zakona zavrnjen. Če ne bi bil, bi Združena levica novelirala uporabo čelad tudi za starejše od 18 let. Ta predlog zakona je en tipičen predlog zakona, kjer bi morali prečiti naše ideološke razlike. In cela vrsta je tovrstnih predlogov zakonov na področju infrastrukture, okolja in prostora. Moram reči, da v imenu Združene levice enostavno ne razumemo zavrnitve tega predloga zakona s strani koalicije. Večkrat sem na odboru, ki se ukvarja z infrastrukturnimi zadevami in katerega tudi podpredsednik sem, rekel, da v nekih normalnih parlamentih tudi odbori skupaj spišejo takšen zakon in ga pripravijo. Če je koalicija imela toliko proti temu, bi se lahko usedli na odbor – ker pogostokrat pridete nepripravljene na odbor, zlasti iz Stranke moderne centra, da sploh ne veste, kaj dogaja, samo da roko dvignite – in bi lepo to amandmirali, izhajajoč iz tega, kar bi rekla izvršilna oblast, in izhajajoč iz tega, kar bi rekla policija. Tako si ne le jaz, tako si Združena levica predstavlja neko normalno delo v parlamentu. In te vaše argumentacije danes, jaz sem bil 14 dni na bolniški, meni je za bruhat, res, odkar sem prišel nazaj, moram priznati. / oglašanje iz dvorane/ Evo gledam, živijo. Se opravičujem, da sem si vzel malo kreativne

svobode. Na takšen način mi nikoli nikamor ne bomo prišli. Nek zakon, ki rešuje neko zadevo – to je sestavni del razvoja nekih družb; pojavi se nam nek pojav, ki ga prej ni bilo in ga moramo regulirati. In če zapnemo na nekem tako enostavnem pojavu, ki ste ga številni tukaj tako kunštno brali, kot da je to skoraj izstrelitev na Mars, kako bomo potem karkoli rešili?! Potem tudi ne bomo rešili Zvonkotovega vina na refuzo, potem ne bomo rešili ne vem česa. In to je dejansko norčevanje in nerazumevanje parlamentarne demokracije v osnovi. Sem besen in bom zdaj nehal. Mi bomo to seveda podprli, ampak verjetno bomo preglasovani. Počasi se bomo verjetno, ne glede na naša ideološka prečjenja, v opoziciji lahko začeli zbirati v neki kafani, en bo sem prišel nekaj povedati; vi boste pa itak rekli, da boste sistemsko rešili in prej bo mandata konec. In vse te vlade, ki so bile na oblasti od začetka krize, ki so zapravile eno desetletje; vi boste zapravili še eno desetletje. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Končali smo s predstavitvami stališč poslanskih skupin. Sledi splošna razprava poslank in poslancev o predlogu zakona.

Predlagatelj gospod Jernej Vrtovec, beseda je vaša.

JERNEJ VRTOVEC (PS Nsi): Spoštovani kolegica in kolegi, najlepša hvala za vašo mnenja, predstavljena v stališčih poslanskih skupin!

Ne da sem žalosten, ampak jaz sem kot predlagatelj takšna mnenja pričakoval; najprej s strani vlade in vladajoče koalicije, kljub različnim vtisom na hodnikih državnega zbora. Ampak vsi v tem državnem zboru se s predlogom zakona strinjamo. In vsi ste tudi v stališčih poslanskih skupin dejali, da je to korak naprej, da res je treba urediti. Koalicija je rekla – sistemsko moramo to urediti. Hkrati pa res ne razumem niti vladnega predloga, kjer piše, da se vsebinsko z določenimi stvarmi popolnoma strinjajo; ampak ne razumem navajanja Zakona o motornih vozilih. Ta zakon se ne uporablja oziroma ne velja za kolesa in kolesa s pomožnim motorjem. Ne vem, od kod ta argument s Zakonom o motornih vozilih, kaj se želi spreminjati. Ti izgovori, da se zdaj začnemo že res polarizirati, po navadi mečete tole na Novo Slovenijo oziroma večkrat mečete to na Novo Slovenijo; ampak žal se polariziramo tudi v tistih zakonih, ki so dobri. In se delimo na levo in desno. In kot argument, zakaj bomo en dober zakon zavrnili, rečemo – ker mi imamo sistemsko rešitev, ki bo nekoč sprejeta. Brez ene obveze, kdaj bo sprejeta, brez tega, da bi bil zakon že v parlamentu. In to se ne dogaja samo pri tem zakonu, saj se je enako zgodilo pri Zakonu o bančništvu, kjer je copy-paste predloga zakona Nove Slovenije vloženo v parlamentarno proceduro s strani Vlade; potem pa Vlada poda

drugačno mnenje, da zakona Nove Slovenije ne podpira. Tako imamo, žal.

In danes bo narejen en korak nazaj pri dojemanju tega, ali smo lahko v tem državnem zboru enotni vsaj pri pogledih, ko gre za varnost. Ta zakon govori predvsem o varnosti, pa ne samo varnosti uporabnikov koles s pomožnim motorjem, ampak tudi o varnosti pešcev, varnosti ostalih udeležencev v prometu, varnosti invalidov po ulicah in tako naprej. In če se že vsi z zakonom strinjamo, jaz sem res potem pričakoval, da bomo zakon podprli. Tudi ne razumem, zakaj je treba čakati vlado, ker je zakon tukaj na mizi dober. Dajmo mu priložnost, ga bomo naprej amandmirali, kajti tudi vlada nima izdelanega stališča, glede na to da bo posegala v Zakon o motornih vozilih, tako navajate, ki nima nobene veze s tem. In pred nami je poletje. Največ nesreč, usodnih nesreč, ko ljudje tudi umrejo, se zgodi v poletnih mesecih in največ na Obali. Primorski poslanci, nekateri ste bili tudi župani v primorskih občinah, to dobro veste, da se v poletnih mesecih dnevno zgodijo na Primorskem, na ulicah mest usodne nesreče. Statistika ni tako črno-bela, kot jo želite nekateri prikazati. Tukaj bom navajal znanega slovenskega pevca gospoda Ivančiča, ki je bil zaradi tega, ker ni uporabljal čelade, je pa vse naredil v skladu z zakonom, huje poškodovan in podpira to spremembo zakon. Lani sta dve osebi umrli, več je bilo poškodovanih – in največ v poletnih mesecih. Vlada bo prišla z zakonom, če sem prav razumel predstavnike Vlade, do konca leta; čeprav poznam delovanje sleherne vlade, bo to do konca naslednjega leta. Potem pa premislimo, ali je večja teža na tipki "proti" izključno zaradi principa, da nekaj dobrega ne bomo podprli. In na drugi strani tudi kakšno človeško življenje gre zaradi tega našega principa. Ali se bomo končno odločili in rekli, da bo to poletje manj nesreč, manj poškodovanih. In jaz predlagam, da mi danes naredimo sledeče.

Kaj zakon prinaša? Saj ste ga sami dobro prebrali, to je eden od zakonov, ki je bolj enostavnejših. In sem videl po stališčih poslanskih skupin, da ga poslanci res poznamo. Prvi predlog je starost 14 let za vožnjo s kolesom z motorjem, zdaj je ta starost 12 let; obvezna uporaba čelade do 18 let, obvezno zavarovanje, enako kot pri kategoriji koles z motorjem. Zakaj? Prometna nesreča, to se lahko zgodi vsakemu izmed nas. Prometna nesreča, nič ne moremo narediti proti tej osebi, ki je vozila kolo z motorjem, popolnoma nič, kot civilna tožba. Nič. Tisto vozilo, tisto kolo z motorjem ni zavarovano. Kot civilna tožba; pa smo lahko tudi mi oškodovani. In kaj se zgodi? Cela tragedija se zgodi, to so po navadi mlajše osebe, stare lahko 13, 14 let, starši prevzamejo finančno breme. V našem primeru bi to prevzele potem zavarovalnice. Takšne so izkušnje, ti ljudje so prišli k nam, starši plačujejo potem v tisočih in tisočih evrih odškodnin. Strošek zavarovanja je približno 30 evrov. Identifikacijska tablica, veliko

je pobegov s kraja nesreč in tudi tam, kjer so recimo varnostne kamere ali pa pride lahko tudi do ropov prodajaln, v gneči in tako naprej. In tam, kjer so varnostne kamere, tega posameznika na kolesu z motorjem nikoli ne izsledijo. Nikoli ga ne izsledijo, ker ni nikjer nobene oznake na tem motorju. Posameznik gre v prvo garažo, gre domov in ta motorček prebarva. To je najmanjša stvar. Po našem predlogu zakona bi bilo to spremenjeno in poudarjam, da ne gre za registracijo, gre samo za to, da bi pristojni organ pač vpisal to kolo z motorjem v evidenco kot kolo s pomožnim motorjem; in popolnoma nič drugega.

In ko bomo kalkulirali strošek pri tem, pa bom zdaj rekel eno, kakor reče Karl Erjavec glede bank, koliko smo že denarja vrgli v banke, pa bom tudi v tem primeru jaz to uporabil. V primerjavi s tem, koliko vržemo v banke, koliko je vredno človeško življenje, če izpostavimo identifikacijsko tablico na ta motor. In kar je pglavitno, je tudi sama varnost teh posameznikov na motorju. To so vozila, ki imajo notri vgrajeno blokado, da več kot 25 kilometrov na uro ne moreš iti. Zdaj ne govorimo o električnih vozilih, ampak o mopedih na bencin. In ko pripeljejo to kolo v prvo garažo, ti posamezniki, stari 12, 13 let, vzamejo ta čip ven. In strokovnjaki pravijo, da lahko gre to kolo resnično tudi do 90 kilometrov na uro. Vsako pa gre 80, z lahkoto, pravijo. Lahko 90, 100, 50 – nobena težava. In pazite, pozor – noben tega ne nadzira, noben tega ne ve. Ni treba, da se ti ljudje vozijo samo po kolesarskih stezah, lahko tudi vijugajo po Čopovi ulici med pešci. Ne s 25 kilometrov na uro, ampak 50, 60 kilometrov na uro. In ne samo to, poškodbe so seveda mnogo večje, posameznikom ni treba imeti čelade. Jaz vem, da bi zdaj mladostniki, ki gledajo mojo razlago na televiziji – ne gledajo, ker jih parlament ne zanima –, rekli: Pustite nas pri miru, mi smo varni, ni nobene težave, spet nam želijo v zakonodajo nekaj vpisati brez veze. Ampak tukaj gre res iskreno za varnost, ti ljudje bi mogli, če že vzamejo čipe ven, odčipirajo ta motor, imeti vsaj čelade. Da bi vsaj čelade nosili, ker to ni hec. Hitrost 50 kilometrov na uro v primerjavi s 25 kilometri na uro je velika razlika. Zakon kot tak ne prinaša nič takega, kar bi bil tisti pglavitni razlog, da ga je treba zavrniti, da bi rekli – to in to v zakonu pa je res slabo in zaradi tega bomo mi to zavrnili. In dajmo se enkrat tudi v tem državnem zboru, ko se pogovarjamo, vsaj pri takšnih stvareh pogovarjati res iskreno in to, kar je v dobro, v tem primeru res v dobro ter v varnost voznikov in ostalih udeležencev, ne samo v cestnem prometu, tudi pešcev. In vsakič, ko boste prebrali v časopisu v tem poletju, da je kakšna žrtev, kolo z motorjem, pešci poškodovani in tako naprej, se spomnite na to obravnavo v tem državnem zboru in na tipko, na katero ste pritisnili. In potem lahko potrčate tudi na svojo vest, če bo ta zakon zavrnjen. Najlepša hvala za uvodoma.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Jožef Horvat. Pripravi naj se gospod Igor Zorčič.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa, gospod podpredsednik. Iskrene čestitke za današnjo izvolitev!

Kolegice in kolegi, če je spoštovani kolega dr. Franc Trček s čustvi pokazal, kako je razočaran nad stališčem koalicije in Vlade glede tega zakona, kako sem razočaran šele jaz, ki sem sopedpisnik tega predloga zakona. Nismo ga spisali, dragi kolegice in kolegi, čez noč, pisali smo ga nekaj mesecev. Nekaj deset sestankov smo imeli s policijo, s tistimi, ki so bili poškodovani. Gospe in gospodje, govorimo o človeških življenjih. O človeških življenjih govorimo, ne o živalskih. O človeških življenjih, za to gre. In takšna aroganca vlade, to je pa res šolski primer arogance vlade, ko opisuje neko svoje stališče do nekega opozicijskega predloga zakona. Gospod državni sekretar Klemen, na osebni ravni vas izjemno cenim, prosim, prenesite mojo izjavo vašemu ministru in vladi v celoti. Tu so napake, tu so napake, vlada govori o Zakonu o motornih vozilih, mi govorimo o kolesih, gospe in gospodje. Vlada niti tega ne loči. Mi je zelo žal, da moram tako razpravljati, res mi je zelo žal. Kolo je nekaj, kolo s pomožnim motorjem nekaj, motorno vozilo je drugo. Da bi vsaj vlada bila toliko poštena in koalicijski poslanci tudi, da bi rekli – do 1. septembra ali pa še bolje, do začetka turistične sezone bomo ta problem rešili. Ne, enkrat ga bomo rešili. Niti ne bom spraševal, ker nimam energije, kje in kdaj imate zapisano v normativnem programu te vlade, da boste te probleme rešili. Meni ljubi obalni pevec ne da spati, velik umetnik gospod Slavko Ivančič. Preberite njegovo zgodbo. Kolega Vrtovec je na kratko o njem povedal. "Če bi nosil čelado, bi se poškodbam izognil. Naredil sem vse, kar mi je zakonodaja nalagala, a potem, ko sem sam postal žrtev prometne nesreče, na stvari gledam popolnoma drugače," pravi Slavko Ivančič, znani obalni glasbenik, ki ga je lani poleti na skuterju, ta ne presega hitrosti 25 kilometrov na uro, zbil italijanski voznik. In nadaljuje: "Ker nisem nosil čelade, so bile posledice zelo hude, čeprav je bil padec pri vsega 10 kilometrov na uro." Dva mrtva, več poškodovanih, a Slavko ni edini, ki še danes nosi posledice prometne nesreče. Samo lani je bilo na območju Policijske uprave Koper več kot sto prometnih nesreč, v katerih so bili udeleženi kolesarji in vozniki koles s pomožnim motorjem, kamor spadajo vsa enosledna vozila, ki ne presegajo hitrosti 25 kilometrov na uro. Štirinajst posameznikov je bilo težje poškodovanih, več kot 70 lažje, dva pa sta umrla. Ali ste brali, kolegice in kolegi iz koalicije, poročila policije?! Največ kršitev se nanaša na predelavo manjših skuterjev. "Formalno gre za enosledna vozila, ki ne presegajo 25 kilometrov na uro, a z le nekaj manjšimi posegi se lahko ta

hitrost močno poveča," pravi policijski inšpektor Leon Godejša s koprške policijske uprave.

Nismo prišli s tem zakonom, dragi kolegice in kolegi, da bi tratili tukaj čas. Prišli smo zato, da bi rešili človeška življenja. Če bomo samo eno rešili, če bomo eno trajno poškodbo rešili, smo veliko naredili. In takšno cincanje, potem pa ni čudno, da bo recimo – sedaj govorim o tem ministrstvu – drugi tir ne vem katerega leta gospodovega zgrajen. Kdaj?! Če pa takšne malenkosti ne moremo popraviti, ki imajo velik učinek na človeška življenja. Jaz cenim našo komisarko, komisarko iz Republike Slovenije, gospo Violeto Bulc. Na spletni strani Stranke modernega centra sem prebral naslednjo njeno izjavo: Varnost na naših cestah je zame kot evropsko komisarko za promet absolutna prioriteta. Nova Slovenija, opozicijska stranka, naši komisarki sledi. Jaz ne vem, ali je še vedno v Stranki modernega centra ali ne; mislil sem celo predlagati, pa ne mislim nagajati, da bi preverili, če je morda danes, ta trenutek v Sloveniji, da bi ji tukaj dali besedo in bi povedala, kakšno je njeno mnenje o tem zakonu; če že vlada navaja napačne zakone, kaj da bo naredila in da bo sistemsko zadevo rešila. Kako pa se rešuje, gospe in gospodje, na sistemski način človeška življenja?! To je neverjetno! In potem ni čudno, da ne moremo v tej državi premakniti nič, čisto nič. Treh členov nekega zakona ne moremo premakniti, ker je pozicija koalicije takšna: pogleda se, kdo je zakon predlagal, in se vidi – aha, Nova Slovenija, opozicija, zavrniti, pa naj stane, kar hoče. Trdim, da vlada, vladni ljudje, tam je velik aparat, še tega zakona niso prebrali. Rad bi, če bi bil tukaj minister, postavil ministru vprašanje: Katere so zakonske spremembe, ki jih naša vlada predlaga, da bi realizirala podrobne ukrepe v okviru Programa za varnost v cestnem prometu 2011–2020? Gre za program za varnost v cestnem prometu Evropske komisije, torej tudi našega evropskega organa, če hočete. Gospodarska škoda zaradi prometnih nesreč je vsako leto med 100 in 130 milijardami evrov. Hvala bogu smo naredili neke premike, nekatere države več, nekatere manj. Leta 2001 je bilo v Evropi 54 tisoč smrtnih žrtev na cestah v prometu. Ta trend se, hvala bogu, zmanjšuje. Lani, 2015, na evropskih cestah mrtvih 26 tisoč ljudi. 26 tisoč ljudi mrtvih, to je 160-krat več kot v terorističnem napadu na Bruselj in Pariz. Pa se opravičujem, gotovo ni primerna ta primerjava. Od teh 26 tisoč, okrog 6 tisoč mrtvih na skuterjih in kolesih s pomožnim motorjem. Šest tisoč! Boste rekli – evropski problem. Ne, to je tudi naš problem. Ali lahko kaj naredimo, da bo en invalid manj? Ali lahko kaj naredimo, da bo eden mrtev manj? Kaj je naše orodje, gospe in gospodje? Sprememba zakonodaje. Tukaj ni ministra, zato tudi odgovora verjetno ne bo. Dvomim, da Ministrstvo za infrastrukturo sploh pozna ta program za varnost v cestnem prometu, ker potem bi ga verjetno hitreje tudi implementiralo. Kolegice in kolegi, gre za to, kot sem velikokrat

že povedal, da tehnologija pravzaprav prehitveva regulativo, prehitveva zakonodajo. Tehnologija, gre za lahko kolo, ki ima pomožni motor s kubaturo, volumnom 50 kubičnih centimetrov, ki naj ne bi presegel hitrosti, večje od 25 kilometrov na uro. Da pa se seveda, tukaj pa imamo mojstre, ta motor dejansko na nek način pospešiti oziroma mu zagotoviti večjo moč, ki jo zmore. Ta moč omogoča hitrosti do 80, celo do 90 kilometrov na uro na ravnem terenu. In tukaj ne gre za luknjo v zakonu, ampak za votlino v zakonodaji gre. In kolesa s pomožnim motorjem ostajajo še naprej izrazita siva lisa prometne varnosti. Mladoletniki s pridom izkoriščajo njihove zakonske olajšave, ki jih po zakonu enačijo s kolesarji; vendar po drugi strani z manipulacijo omogočajo visoke hitrosti, kot sem povedal, 80 kilometrov na uro ali celo več.

In preprosto ne razumem, kolegice in kolegi iz koalicije, ki ste jasno povedli, da boste zakon zavrnili, razen Poslanska skupina Desus ima deljeno mnenje, preprosto ne razumem, kakšen značaj mora biti v človeku, da ne sprejme rešitev, ki gredo v smeri preprečevanja smrtnih žrtev in težkih poškodb. Preprosto ne razumem. Saj smo kolegi, smo prijatelji, ampak vendarle so nas ljudje izvoli, ne te vlade. Ponavljanje, branje mnenja Vlade s strani poslanca, to za mene ni dopustno, ni dopustno; da bi vsaj z nekimi drugimi besedami predstavili svoje stališče, razumem. Pa mi smo zakonodajalec, to je enkrat že tukaj treba razumeti. Mi smo zakonodajalec, ne Vlada. Vlada mora nas poslušati. Res ne razumem in res prosim, lepo prosim, lepo prosim v imenu državljanov, razmislite, predno boste glasovali o zavrnitvi tega zakona. Ne rečem, da je idealen, spustimo ga v drugo branje in ga tam naredimo optimalnega, tudi in predvsem s pomočjo koalicije. Res lepo prosim, gre za človeška življenja. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC:
Naslednji razpravljavec je gospod Igor Zorčič, pripravi naj se gospod Janko Veber.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Spoštovani podpredsednik, hvala za besedo. Spoštovani kolegice in kolegi!

Spoštovani predlagatelj, jaz bi mogoče malo umiril žogico, ni nobenih razlogov za ne vem kakšno razočaranje. V vaši razpravi ste opozorili na to, češ da poslanci koalicije nekako zakon podpiramo, pa ga ne mislimo podpreti. Jaz mislim, da je bilo povsem jasno povedano, da podpiramo to vsebino in da je razlog nepodpore v tem, da predlog zakona ni sistemski. To je tista prepovedana beseda, kaj pa je to sistemski. Koalicija vedno operira s tem izrazom, pa vam bom jaz mogoče skušal razložiti, kje je ta problem, ki ga mi vidimo. Jaz se popolnoma strinjam s vašo vsebino, da je vožnja s takšnimi motornimi vozili problematična. Če se mene vpraša, gre za motorje. Na spletni strani sem našel oglas za nek skuter, kjer piše – na voljo v dveh različicah, ena in ista slika, 45

kilometrov na uro ali 25 kilometrov na uro. Verjetno je v tem razlika, da se kakšen čip umakne ali kaj podobnega; in naenkrat je v skladu z zakonom, v skladu z enimi pravili ali pa z drugimi. Pa še tako piše v oglasu, v oklepaju – ne potrebujete izpita, tudi čelade ne, ni ga treba registrirati; potem pa v oklepaju – čelado vseeno priporočamo. Ta vaš predlog je vsebinsko povsem na mestu, ampak problem, na katerega je opozorila vlada, pa smo se mi strinjali s tem, pa je, da tega ni mogoče reševati v Zakonu o pravih cestnega prometa. Mogoče tisto določilo, ki se tiče čelade.

Pa vam bom tudi povedal, zakaj imam tudi pomisleke glede tistega določila, ker ta vaš zakonski predlog vsebuje samo tri člene, ostalo so prehodne in končne določbe; ostalo pa paše dobesedno v Zakon o motornih vozilih. Jaz ne vem, zakaj se tako sprašujete, zakaj je gospod državni sekretar omenjal Zakon o motornih vozilih. Zato, ker so tam definicije motornih vozil, piše, kaj je kolo z motorjem. Saj opozarjate na to, da gre za kolo z motorjem, da gre 80 kilometrov na uro, saj to ni navaden bicikel. In zaradi tega je treba definicijo tega skuterja, ki gre 25 kilometrov na uro, umestiti v Zakon o motornih vozilih. Mi pa tega zakona danes nimamo odprtega. Jaz bi to podprl, če bi imeli odprto, pa nimamo. Jaz osebno, pa verjamem, da noben od koalicijskih poslancev nima nič od tega, da zavrnemo vaš predlog samo zato, ker je od Nove Slovenije, nič nimamo od tega. Ker ministrstvo napoveduje spremembo zakona, bomo imeli še več dela s tem, ker bomo danes to obravnavali, potem pa spet tisti zakon, ki ga bo predlagalo ministrstvo. Če sem razumel predstavnika Ministrstva za infrastrukturo, se bo šlo v spremembo Zakona o motornih vozilih. Jaz verjamem, da bo ta zakon nekako zelo kratek in da se bo določilo, da je tudi takšen skuter, ki gre 25 kilometrov na uro, kolo z motorjem; se pravi moped, za katerega že danes potrebuješ registracijo. In s tem imamo pol problema rešenega; kar ni rešeno z vašim predlogom.

Tudi glede čelade je sledeče. Vi predlagate v zakonu, da se določi obveznost čelade. Voznik in potnik na mopedu, lahko štirikolesu, motornem kolesu, kolesu s pomožnim motorjem, trikolesu, štirikolesu brez zaprte kabine morata med vožnjo nositi na glavi ustrezno pripeto homologirano zaščitno motoristično čelado. Problem vašega zakonskega predloga je, da nikjer ne definirate, kaj je to kolo s pomožnim motorjem. Jaz vam lahko povem, da greste v trgovino, kjer prodajajo sadje in zelenjavo, ter zagledate oglje za žar, zraven pa kolo, ki ga prodajajo. In to je kolo s pomožnim motorjem. To izgleda kot navadno kolo, bicikel po domače povedano, ima pomožni motor in po tej vaši definiciji zakona bi se moral na takšnem kolesu, navadnem biciklu voziti z motoristično čelado. Jaz mislim, da bi to izgledalo smešno. Ne vem, če bi sploh motor potegnil oziroma to kolo. Hočem to povedati, da bi morali to besedilo vašega prvega člena spremeniti. / oglašanje iz

dvorane/ Amandma, evo. Res je, lahko bi bil amandma, prvo branje in tako naprej.

Kar se tiče registracije, vi pravite, da bi to šlo samo za neko identifikacijo. Saj registracija vozila je tudi njegova identifikacija, dobiš tablico, vpiše se v poseben register in sklene se zavarovanje. Na koncu pride registracija. Reči, da ni nobenega stroška; jaz verjamem, da bo to strošek tudi po tistem, kar bo ministrstvo predlagalo. Težko bi napovedal, da ne bo nobenega stroška. Ne vem, koliko je teh storitev, ki jih država naredi zastonj. Kar se tiče tega amandmaja oziroma čelade, kot ste rekli; če bo ministrstvo definiralo, kaj je kolo s pomožnim motorjem, pa da to ne bo navaden bicikel z električnim motorjem, če bo to definiralo in dvignilo ali klasificiralo kot moped, bo ta problem s čelado rešen, ker je tudi za moped treba imeti čelado. In v tem vidimo mi rešitev. Predlog, ki ga bo dalo ministrstvo, bo sledil točno tem vašim željam po spremembi te materije. Mislimo pa, da je vseeno bolj celovito oziroma sistemsko, če se to da v Zakon o motornih vozilih, kjer so že vse definicije motornih vozil; kot pa da ostane to v tem zakonu, kjer teh definicij ni. Tudi vi v tem predlogu niste definirali, kaj je to kolo s pomožnim motorjem. Napisali ste, kaj je pogoj. Mi še danes ne vemo, kaj je to. Kaj je kolo, kaj je moped, kaj je motorno kolo – to imamo vse definirano v Zakonu o motornih vozilih. Kar se tiče kolesa s pomožnim motorjem, definicije ni. In če bi rekli, dajmo pa z amandmajem to v tem zakonu urediti, ne paše v ta zakon. Paše v Zakon o motornih vozilih. To je edini razlog. Ne da mi ne bi želeli, ker je to zakon Nove Slovenije; to ne drži. To je edini razlog. Mi menimo, da ta materija spada v prvi vrsti v Zakon o motornih vozilih. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Janko Veber, pripravi naj se gospod Zvonko Lah.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo. Mogoče bi bilo enostavneje, če ne bi bila dana zahteva oziroma predlog za prvo obravnavo in bi bili na odboru ter imeli tudi pred seboj mnenje Zakonodajno-pravne službe, kjer bi lahko izčistili nekatera vprašanja, ki se danes pojavljajo v tej razpravi. Mislim, da si upam na grobo dati oceno, da se tudi sam predlagatelj ni popolnoma dotaknil vseh tistih rešitev, ki bi bile potrebne, da bi danes imeli manj dileme okrog tega, ali je besedilo zakona pripravljeno na res optimalen način. Hkrati bi pa tudi predstavnika Ministrstva za infrastrukturo in odgovornega za to področje res želel vprašati tudi, če ta zakon ne bo zaključil svojega postopka v Državnem zboru; kdaj lahko pričakujemo konkretno definicijo kolesa s pomožnim motorjem, kdaj lahko pričakujemo rešitve, ki bodo govorile o tem, pri katerem letu starosti je treba pač imeti čelado; še posebej vezano tudi na kolo s pomožnim motorjem. Mislim, da bi to bistveno olajšalo današnjo

razpravo. Člen, ki je odprt pri Zakonu o pravilih cestnega prometa, govori o zaščitni čeladi, tako da najbrž je vsaj en del možno rešiti tudi s tem zakonom; nekoliko težje pa verjetno čisto vso vsebino, ki je zapisana v tem predlogu zakona. Ampak vendarle en zelo jasen odgovor, kdaj pa lahko pričakujemo, da bomo imeli v zakonu definicijo kolesa s pomožnim motorjem in kakšen bo predpis glede nošenja čelad. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Predstavniki predlagatelja gospod Vrtovec, beseda je vaša.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Spoštovani kolegi in kolegice.

Ko se je že razprava malce razvila, bi se rad še odzval na predzadnjega govornika. Dejansko imajo danes državljani priložnost, da res vidijo, da v tem parlamentu tudi dobri predlogi niso podprli zgolj zaradi političnega prestiža. Ali pa če uporabimo drugačno besedo, zgolj zaradi tega, ker nas, pač se opravičujem, kljub priložnosti kmalu ob praznovanju 25. obletnice, ko bi mogli pokazati enotnost, žal zaradi ideologije, ideoloških vprašanj pri temah, ki nimajo nobene zveze. Ampak ključno pri tem je, če se pri tej minorni temi, ampak hkrati zelo pomembni temi, tako delimo, da koalicija na primer v tem primeru predloga Nove Slovenije ne podpre, potem si zelo težko predstavljamo sodelovanje opozicije s koalicijo in obratno mnogo težjih stvarih, ki še bodo, kot so v vsakem mandatu, in ko je neka enotnost potrebna. Jaz pričakujem kakšne reforme, ki bi jih lahko tudi opozicija z veseljem podprla, ampak na takšen način je res težko sodelovati, ko se tako ideološko obmetavamo in nestrokovno. Ne na živce, ampak ne morem sprejeti napačnih argumentov, kot na primer, da definicije ni. Definicija je, naš zakon uporablja definicijo. Tudi gospod Veber je vprašal gospoda z ministrstva po definiciji. Tretji člen našega zakona, že obstoječi člen, pomen izrazov, kolo je enosledno ali dvosledno vozilo z najmanj dvema kolesoma, ki ga poganja voznik z lastno močjo – od tukaj naprej, pozor –, ali s pomočjo pomožnega motorja, s katerim lahko doseže hitrost največ 25 kilometrov na uro. To je definicija, kaj je kolo s pomožnim motorjem.

Zdaj je prišel še minister v parlamentarno dvorano. Hvala, minister. Kdaj bo zakon na mizi? Kdaj bo zakon na mizi? Ne govoriti, bo ob koncu leta, to je enako, kot da bi rekli – pa pustimo, da to poletje še mine. Ampak sem dejal, nam se pa mudi, nam se mudi, da zakon spravimo pod streho do poletja zaradi tega, da povečamo varnost, saj se največ nesreč zgodi prav v poletnih mesecih; tako na strani pešcev kot tudi samih voznikov koles s pomožnim motorjem. Zaradi tega govorimo mi o poletju. Konec leta bo morda za marsikatero človeško življenje že prepozno. Če je zakon že pripravljen, potem v redu; ampak včasih je pametno v tem državnem zboru ne gledati na

lastne principe, narediti dva koraka nazaj zaradi tega, da lahko potem naredimo enega skupaj, govorim skupaj, naprej.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Zvonko Lah.

Za njim naj se pripravi dr. Franc Trček.

ZVONKO LAH (PS SDS): Hvala lepa za besedo, podpredsednik.

Jaz ne razumem. To, kar je predlagatelj zdajle povedal, kar je v Zakonu o pravilih v cestnem prometu, je definirano kolo s pomožnim motorjem, v Zakonu o motornih vozilih pa seveda tega ni, ker je najnižja kategorija do 4 kilovate, največja hitrost do 45 kilometrov na uro in moč motorja oziroma prostornina motorja do 50 cm³. In sprememba tega zakona nima veze z Zakonom o motornih vozilih, ker je tukaj definirano kolo s pomožnim motorjem. V tem zakonu je v 3. členu definirano kolo s pomožnim motorjem z največjo hitrostjo do 25 kilometrov na uro. Če bi gledali samo Zakon o motornih vozilih, potem tega ne bi bilo. Jaz pa vem, da na cesti so kolesa s pomožnim motorjem ali mali skuterji, ki imajo oznako 25. In tisti, ki se vozijo, ne rabijo imeti čelade. Potem tega ne bi bilo, če bi morali biti v Zakonu o motornih vozilih; pa v Zakonu o motornih vozilih tega ni. Če pa vi hočete dati v Zakon o motornih vozilih še to kategorijo in potem tehnični pregled ter klasično registracijo, ker gre tudi za mopede oziroma kolo z motorjem, to ni kolo s pomožnim motorjem, ampak kolo z motorjem, potem je to nekaj drugega. Potem ni to sistemska rešitev, ampak je bistvena komplikacija, podražitev registracij in vsega tega ter evidence, česar v drugih državah ni. Bomo imeli spet nek unikum in bo to sistemska rešitev. To, kar predlagatelj predlaga, je rešitev za povečanje varnosti v cestnem prometu, da je evidenca v izogib vsem tem prometnim nesrečam. Veliko je nesreč, kjer je samo materialna škoda, pa potem to krije sam voznik avtomobila na svojo polico ali sam plača škodo, ker to kolo s pomožnim motorjem nima zavarovalne police, na katero bi šel strošek. Vemo pa, da teh nesreč ni tako malo. In če je neka sistemska rešitev, bi morala biti tudi v doglednem času. Če vlada nima v svojem programu v doglednem času notri tega zakona, ne vem, kdaj potem bo.

Jaz bi omenil še neko rešitev, ki bi morala biti že zdavnaj tudi sprejeta, to je razvrščanje na avtocesti. Tukaj imamo članke iz leta 2013, ki so bili potem obnovljeni v letu 2015; in to smo že obravnavali. Jaz sem članom Odbora za infrastrukturo, ki so imeli na seji računalnike, poslal elektronsko pošto o razvrščanju na naših avtocestah in razvrščanju na avtocestah v sosednjih državah ter tudi članek, ki je bil objavljen leta 2013 in obnovljen 2015, da so se gasilci in policija obrnili na ministrstvo glede uskladitve te zakonodaje. Imeli smo tudi posnetek, kako logaški gasilec teče pred gasilskim avtomobilom in pošilja v prekršek vse

kamione na odstavni pas, da je lahko gasilsko vozilo prišlo mimo. Gasilsko vozilo je namesto ene minute porabilo sedem minut, da je prišlo na kraj nesreče. Vsaka minuta pomeni koliko večjo možnost preživetja ponesrečenih?! Tri leta vemo že vsi za to, pa nismo naredili nič. Kdaj bomo to sistemsko rešili, da bomo imeli enako, kot imajo v sosednjih državah? Nekje se mi je izgubil posnetek, kako se v Nemčiji v primeru nesreče vsi kamioni umaknejo na odstavni pas; tam lahko, v Avstriji lahko, pri nas pa mora biti prazen. Za koga; če morajo na sredini narediti prostor za intervencijska vozila?! Mogoče za kakšnega politika, da se v službo pelje ali pa na sestanek s plavo lučjo po odstavnem pasu, kot smo to imeli že enkrat priložnost videti na naših cestah. Zakaj je odstavni pas prazen, za koga? Teoretično ni možno niti, da policijsko vozilo pride med dva kamiona.

Vemo, koliko se na naših cestah kamioni med sabo prehitvajo in koliko časa traja, da en drugega prehitijo. In če v tem času pride do prometne nesreče in se morata oba kamiona razvrstiti en na levi rob prehitvalnega pasu, drugi na desni rob voznega pasu; v sredini ni prostora niti za policijsko vozilo, kaj šele za gasilsko vozilo. Teoretično, ampak to je v našem zakonu. In ko so se policija in gasilci obrnili na ministrstvo, je ministrstvo napotilo le-te na Dars. Piše v članku. In na Darsu so rekli, da je to zapisano v zakonu in mi zakona ne sprejemamo. Sprejme ga ministrstvo. Tudi ministrstvo ga ne sprejema; mi ga sprejemamo, v Državnem zboru. In da tega nismo v treh letih mogli popraviti. Da potem naš gasilec teče pred gasilskim kamionom in razporeja naše kamione na odstavni pas, ker drugače se ne more prebiti mimo; in s tem jih pošilja v kazen 200 evrov. 200 evrov je kazen, če zapelje na odstavni pas; 300 evrov pa, če vozi po odstavnem pasu. In potem naši kamioni, ki mislijo, da so takšna pravila tudi v Nemčiji, naredijo zastoj. Bil je posnetek, ko so se vsi tuji kamioni umaknili na odstavni pas, naletijo na en kamion, ki pa je na robu voznega pasu. In ne boste verjeli – slovenska registrska tablica. Koliko pa je on dobil kazni, ker se ni umaknil, ker se je držal naših zakonov na nemških cestah?!

Rabimo tri leta, nihče ne vidi. Koliko časa bomo potem rabili za to, da bomo sistemsko rešili?! In ni dosti, da opozarjamo tukaj, nihče noče videti in vsi trdijo, da je to prav. Rešite sistemsko še to zadevo, tako kot to. Ni res, da se reši v Zakonu o motornih vozilih; vse je v tem zakonu, samo če se hoče. In če se spusti ta zakon v drugo obravnavano, je možno z amandmaji tudi to popraviti. Jaz pa bi svetoval, da med tem časom ministrstvo oziroma uradniki pogledajo, kako imajo v tujini to rešeno, da ne bomo imeli pblemov, ko bodo tujci prišli s kolesi s pomožnimi motorji k nam na dopust ter plačevali kakšne kazni, ker se bodo držali svojih predpisov. Izgovorov za sistemsko rešitev raznih, tako enostavno rešljivih stvari je že dosti. Ne bi rekel, če bi imeli do letošnjega poletja v

normativnem programu dela vlade sistemsko to zakonodajo, da boste reševali; pa je ni. Zato dajmo popraviti tisto, kar je logično, po zdravi kmečki pameti. Ne boste v poziciji užaljeni, če tudi opozicija predlaga kaj pametnega.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Postopkovno, gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Najlepša hvala, gospod predsednik.

Jaz bi kot proceduralni predlog imel naslednje. Sem vesel, da se nam je pridružil gospod minister dr. Gašperšič. Gospod predsednik, želel bi, da imamo v nadaljevanju razprave poslanci pred seboj natančno časovnico sprejemanja zakonodaje, kot jo je predvidela vlada. Minister lahko tukaj to pove, od tega bo namreč odvisna nadaljnja razprava. Uvodoma je vlada povedala, da bo do konca leta, če sem prav slišal, zadeva rešena. Ampak, gospe in gospodje, mi smo 11. januarja letos dobili Normativni delovni program dela Vlade Republike Slovenije za leto 2016. Predpisi iz pristojnosti Državnega zbora. In enako tudi za leto 2017. In govorimo, govorite, predsednik pristojnega odbora govori o tem, da bi se naj Zakon o motornih vozilih noveliral do konca tega leta. Jaz ga zdaj tukaj za leto 2016 ne najdem; najdem ga pa za leto 2017 in naj bi bil skrajni rok sprejetja 20. 7. 2017. In bi res lepo prosil, da smo ta trenutek obveščeni, kakšna bo časovnica sprejemanja te systemske zakonodaje za reševanje tega problema, ki ga je Nova Slovenija dala na mizo; in to s strani vlade. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ja, postopkovno je bilo zame; dejansko pa za ministra.

Ko bo minister pripravljen, bo lahko dobil besedo. Nadaljujemo z razpravo in potem lahko pričakujemo vaš odgovor? Prav. Torej bo v doglednem času, da se uskladijo.

Besedo ima dr. Franc Trček.

Pripravita naj se gospa Ljudmila Novak in gospa Marinka Levičar.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo. Priznavam, da postajam vedno bolj siten. Zdaj bom nekaj prebral, kar smo imeli v mnenju. Res je, da bi bilo treba po sprejetju novele sprejeti še manjše popravke Zakona o pravilih cestnega prometa, Zakona o voznikih in Zakona o motornih vozilih; vendar to ni razlog, da ne bi prvega koraka s sprejetjem novele, ki jo obravnavamo danes, naredili že sedaj. Sam sem podpredsednik matičnega delovnega telesa in sem bil na bolniški. To, kar je rekel gospod Zorčič, jaz vas vse cenim tukaj. Smo, kakršni smo, vsak ima kakšne napake, vsak bi lahko bil boljši. Ne bi rad, da to zveni osebno, ampak to, kar je kolega Zorčič govoril, to bi se moralo zgoditi na odboru. Če se dotaknem systemskosti, sistemsko je tudi lahko neko malo noveliranje enega člana. Kaj ti najprej rečejo, ko prideš v

politiko? Vsaka vejica je pomembna. Kako se je že zgodilo, zakaj ne moramo hčerinskih firm v energetiki nadzirati? Ker se je nekje vmes zgubilo, pet besed se je zgubilo. Bom kar neakademski – "ne me srat"; vsak moj študent najde program, ki vam bo primerjal dve verziji zakona, zato mi, prosim, ne prodajati bučk o systemskosti. Zdaj se bom še malo hvalil. – Rethinking eveRyday mobility, edited by Franc Trček in Drago Kos. Gospod Joško rad govori o naši komisarki, ona ima to na mizi. To je bil daleč največji projekt Civitas, 30-milijonski, sem bil znanstveni koordinator. Politiki o vrsti zadev pojma nimamo, kar pa ne pomeni, da se ne moremo podučiti; vsak od nas pa nekaj malega ve o kakšni zadevi. Podobno, kot sem padel v politiko, ker je Bogovič rajši ostal, kjer je ostal; sem ducat let ali več nazaj padel v tole. In ker ne maram blefirati, sem se v tem izdatno podučil.

Nekaj malega pa vem ali pa mogoče celo največ od vseh 90, ki nas sedi tukaj, o spremembah mobilnostnih navad dandanes, pika. In noveliranje, ki ga predlaga Nova Slovenija, ne glede na to, da smo skrajno po ideološkem prečenju, je pač nekaj normalnega in samoumevnega, kot sem že prej govoril. Družba se spreminja, spreminjamo se mi z njo in to noveliranje hoče zagotoviti dvoje. Hoče zagotoviti varnost in tudi neko odškodninsko zavarovanje. Na hodniku sem govoril z nekom, pa ne bom omenjal s kom, ta oseba mi je rekla, ali je kdo od vas kdaj gledal, ali je bil kdaj, delal v zdravstvu, še dandanes imam nočne more od tega; konec citata. Pa ne bi rad šel v neke pretirane patetike, ne bi šel tudi zdaj v neka razno pravnoformalna prazna preigravanja. Kdo bo bolj definiral eno, drugo. Nisem tako mahnjn na motorine. Gre dejansko za eno relativno enostavno problematiko, ki bi se kot šolski primer, bom še enkrat rekel, morala izboljšati, razrešiti na matičnem delovnem telesu, kamor bi prišli predstavniki ministrstva. Nehajmo se blefirati, ta dva gospoda verjetno ni ožja strokovnost, nočem biti žaljiv, ravno ti vaši motorinčki. In zdaj potegnemo ministra in ne bo vedel, zdaj ga bomo nabijali, bi bilo po domače povedano, iz prve roke. Pritekel je sem, ker za razliko od nekaterih drugih ministrov priteče, tukaj mu moramo vseeno neko pohvalo dati. Milan, ne me tako grdo gledati. Ampak to bi se moralo zgoditi na matičnem delovnem telesu, kamor bi nekdo prišel z ministrstva, ki to obvlada, kjer bi pravniki povedali svoje, kjer bi vsebinci povedali svoje in bi izvedeli noveliranje z repom in glavo, namesto da se tukaj kot neki mali otroci preigravamo.

Če že opozicija ne more v rahlo defektni parlamentarni demokraciji nekaj večjih systemskih zakonov – po navadi skoraj nikjer jih ne – vlagati v proceduro oziroma ne gredo čez, so to taki primeri, ker se vi zaradi velikih systemskih nalog, ki jih imate pred seboj, niti nimate časa s čem tako malim, a pomembnim ukvarjati, da pridemo s tem, da se soočimo s tovrstnimi zadevami in jih oddelamo. Tako dela

vsak normalni parlament in ta parlament ni normalen. Vsi tukaj, ki ste ga ustvarjali četrto stoletja, ste sokrivi za to. Zdaj sem tudi jaz sokriv za to. Seveda sem. In dejansko za to gre; ne bom se jaz zdaj spuščal v motorine gor in dol. Podan je bil nek predlog, ki ni odkrivanje tople vode, nek poslanec je rekel, da vedno pa ne rabimo biti nekaj posebnega v Sloveniji; in to bi lahko na odboru uredili. Zdaj pa verjetno ne bomo, to bo preglasovano; sistemsko bo, ko bo. Cela vrsta je takih zadev. Mi smo danes vložili zakon, ki spreminja zgolj en člen, pa se nam zdi sistemsko zelo pomemben. Če ga boste zavrnili, bo potencialno 2 tisoč ljudi v deložaciji, zelo hitro jih bo pa 200, 300; pa boste spet rekli, da ni sistemski. Začnimo resno delati v tej bajti. Hvala.

PRESEDENIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Ljudmila Novak.

Pripravita naj se gospa Marinka Levičar in gospod Bojan Podkrajšek.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Spoštovani gospod minister, predsednik, kolegice in kolegi!

Poslanci smo izvoljeni zato, da rešujemo probleme državljanov. In naši državljani so nas opozorili na ta problem, ki ga imamo, imajo s kolesi z motorjem. Ko sem sama opravljala različne funkcije ali pa jih še opravljam, sem se vedno skoncentrirala na nerešene probleme. Če mi je pa nekdo ponudil rešitev, pa sem bila samo hvaležna, da mi je pomagal; in sem se lahko posvetila drugim problemom, drugim bistvenim rešitvam. In najbolj neumno se mi zdi, ko vidim, da kdo pride na novo na neko funkcijo in potem najprej podre vse tisto, kar je naredil njegov predhodnik, namesto da bi reševal tiste probleme, ki so še nerešeni. In tukaj doživljam nekaj podobnega. Mi smo zaznali problem, poglobili smo se v ta problem in zanj našli tudi ustrezne, primerne, nekomplcirane rešitve. Gre za varnost ljudi, otrok, mladostnikov, kolesarjev, pešcev, starejših oseb, vseh nas. Sama sicer nisem bila ljubiteljica voženj z motorjem in s kolesi z motorjem, sem se pa večkrat čutila ogrožena prav od teh vozil, ker so jih vozili zelo mladi ljudje, otroci, mladostniki. Saj vemo, kako je z mladostjo, da skače tam čez reko, kjer je most. Še posebej takrat, ko sem imela majhne otroke ali sem šla z vozičkom, sem se počutila ogroženo. Tudi sedaj, če nisem pazljiva v Ljubljani in prečkam kolesarsko stezo, sem sicer sama kriva, ampak moramo biti previdni. Kaj šele, če nekdo divja s preveliko hitrostjo pa prostoru, ki je namenjen za kolesarje ali celo pešce. In vsaka nesreča je preveč, če je s tem ogroženo življenje, če je s tem nastala trajna poškodba. In v tem primeru, ko kolo ni označeno, ko ni registrirano, ko identifikacija osebe, kolesa ni mogoča, seveda s tem še bolj računajo – saj me nihče ne more ujeti, saj me nihče ne more prijaviti, saj nikjer na tem kolesu ne piše, kdo sem. In v tem je dodaten problem.

Imam tudi spomin na moje dolgoletno delo v Zavodu za usposabljanje invalidne mladine, kjer sem srečala veliko mladostnikov na vozičku, kot paraplegike, tetraplegike, ker so bili udeleženi v raznih prometnih nesrečah. V trenutku, v sekundi se življenje takega človeka spremeni, saj to vsi vemo; ampak tisto posledico mora ta človek nositi celo življenje, z njim pa tudi starši oziroma vsi tisti, ki živijo z njim. V trenutku se vse življenjske sanje spremenijo. Otrok, dvanajstleten otrok pravzaprav ne vidi nevarnosti, kot jo vidimo odrasli ljudje, zato včasih divja, je nepreviden. Vmes celo z dvema kolesoma, s tremi kolesi se podijo, lovijo in še marsikaj počnejo, brez čelad, posledice so pa lahko zelo tragične. Zato jaz še enkrat apeliram na vse vas, pa vendarle si vsi želimo, da bi v tej državi vodili drugačno politiko, da s to politiko s tem načinom nismo zadovoljni ne mi ne naši državljani. Enkrat pokažimo, da znamo biti vsi skupaj konstruktivni. Tudi v Novi Sloveniji, v opozicijski stranki ne zavrnemo vseh predlogov, ki jih vlada predlaga. Ne. Glasujemo, če mislimo, da je nekaj pametno, dobro, prav; podpremo ali amandmiramo, ker je nesmiselno, da bi zavrnili vse tisto, kar je nujno potrebno in kar je dobro. Tega načela se držimo. Ne razumem, zakaj poslušamo vedno te izgovore o sistemski rešitvi, vlada bo pripravila to, boljše in drugače; vendar ne vemo, kdaj. Dobro, če naš predlog ne bo dobil podpore, smo sprožili vsaj to, da se bo bolj intenzivno začelo o tem razmišljati ali pa na tem delati. Hkrati sem pa razočarana, ker imamo danes nekaj ur razprave in bi lahko našli ustrezno boljše rešitev, se za to vsi skupaj nismo potrudili; pa bi lahko našli, ker imamo še veliko drugega potrebnega dela. Verjamem, se je minister moral ukvarjati s pomembnimi vprašanji, pa ne samo z drugim tirom, še s marsičem drugim; in je to samo majhen doprinos k temu, da bi se vi ali pa vaši zaposleni na ministrstvu lažje ukvarjali tudi z drugimi problemi.

Premislimo še enkrat, poletje je pred nami. Vemo, da se s pomladjo, s poletjem prav povečajo nesreče na cesti za tiste najbolj ranljive skupine ljudi, to so pešci, motoristi, kolesarji. In tudi ti vozniki sodijo v to ranljivo skupino ljudi. Še enkrat apeliram na vse vas, premislimo in zakon po drugem branju dopolnimo.

PRESEDENIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Marinka Levičar.

Pripravita naj se gospod Bojan Podkrajšek in gospa Marjana Kotnik Poropat.

MARINKA LEVIČAR (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovani minister s sodelavcem; spoštovani kolegice in kolegi, lep dober večer!

Meni se zdi ta predlog zakona zelo pomemben za zagotovitev večje varnosti v prometu, predvsem za zagotovitev večje varnosti naših otrok, ki so najbolj ranljiva skupina udeležencev v prometu. Tako se mi zdijo

pomembne vse štiri pglavitne rešitve, ki jih predlaga Nova Slovenija, to je povišanje starosti iz 12 na 14 let. Sama mislim, da je res ta starost pri dvanajstih letih zelo prenizka za otroke, da vozijo taka kolesa z motorjem, kajti tudi že 25 kilometrov na uro je velika hitrost. Da ne govorim o čeladah, jaz mislim, da bi čelade morali nositi vsi udeleženci, tudi starejši, ne samo do 18 let, kot predlaga Nova Slovenija v tem predlogu zakona. Potem identifikacijske tablice, ki naj bi bile na teh motornih vozilih, tudi tukaj se mi zdi zelo pomembno iz tega vidika, da je večja odškodninska odgovornost, da se pač plača tistih 30 evrov na leto, kot naj bi to stalo, in smo zavarovani, predvsem starši, da nimamo dodatnih obremenitev, stroškov in sodnih postopkov in ne vem kaj še vsega, kar je lahko posledica takšne nesreče, ki jo povzroči otrok oziroma mladoletna oseba s kolesom s pomožnim motorjem. Vse, kar predlagate, se mi zdi pomembno, da bi bilo sprejeto. Tudi to, da pohitimo s sprejetjem tega zakona, kajti res se bliža poletje, ko je več udeležencev, več otrok na kolesih, tukaj so počitnice, potujejo sem in tja. Da ne bom dolgovezila, jaz bom ta predlog zakona, ki ga predlaga Nova Slovenija, podprla. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Bojan Podkrajšek. Pripravita naj se gospa Marjana Kotnik Poropat in gospod Danijel Krivec.

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Spoštovani predsednik, hvala za dano besedo. Cenjeni minister, državni sekretar, kolegice in kolegi!

Ko govorimo o spremembah Zakona o pravilih cestnega prometa, se moram ozreti na predlagatelja in se mi zdi, da je ta zakon zelo pomemben, zelo pomemben za varnost v cestnem prometu. Je pa dejstvo, da me skrbi današnja razprava v tem državnem zboru, ko zopet govorim o tistih dveh besedah. Jaz celo predlagam, da razpišemo neko nagrado, kdo je vnesel ta državni zbor in to vlado besedi systemske rešitve. To poslušamo vsak dan, pri vsakem zakonu in jaz sem trdno prepričan, da bo ta vlada znana v zgodovini po tem, da je bila vlada s systemskimi rešitvami. Spoštovani državni sekretar, vso spoštovanje do vas, jaz ne vem, od kod vam mandat, da vi pozivate za to govornico poslanke in poslance, da naj ne glasujejo za spremembo zakona. Jaz mislim, da to ni vaše poslanstvo. Vaše poslanstvo je prav gotovo to, da s svojimi strokovnimi službami pripravite dobre zakone; tiste zakone, ki pa jih pripravijo v poslanskih skupinah, če jih je treba dopolniti, pa predlagate in pomagata te zakone, ki gredo v dobrobit Slovenk in Slovencev, tudi dopolniti. Pa naj mi državni sekretar ne zameri. Ko sem poslušal razpravo poslank in poslancev koalicije, v Poslanski skupini Socialnih demokratov so dali rok, da mora biti systemska rešitev do konca maja, v Poslanski skupini Desusa imajo izmenična mnenja, eni bodo celo

podpri. Jaz pa mislim, da bi mogli na tej točki pri tem zakonu dati stran besedo systemska rešitev, v prvem branju ta zakon podpreti ter ga med prvim pa drugim branjem dodelati, dodati še kakšno izboljšavo, ko se bo začela poletna sezona, da bo ta zakon v veljavi. Nič posebnega ne posegamo. Posegamo, spreminjamo, premikamo starostno dobo. Predlog je, da imamo še kako potrebne čelade na glavah, da bodo razpoznavna ta vozila v cestnem prometu in da bodo varni tisti, ki ta vozila – kolesa s pomožnim motorjem uporabljajo. In da bodo varni tudi tisti, med katerimi se ta vozila gibljejo. Poslanke in poslanci, cenjeni državni sekretar, spoštovani minister, dajmo še enkrat, še enkrat pozivam, da damo besedi systemske rešitve stran, ker te systemske rešitve peljejo državo v propad; ter to spremembo zakona v prvem branju podpremo. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Marjana Kotnik Poropat. Pripravita naj se gospod Danijel Krivec in gospod Jernej Vrtovec.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala za besedo, spoštovani predsednik.

Naša odgovornost, odgovornost nas, poslancev v Državnem zboru, je, da uredimo zakonodajo tudi na tem področju, na področju problematike kolesa s pomožnim motorjem. Morem reči, da sem bila presenečena, ko sem začela brati ta Predlog sprememb in dopolnitev Zakona o pravilih cestnega prometa, ki ga je predložila Nova Slovenija, ko sem ugotovila, da imamo na tem področju popolno belo liso v naši zakonodaji, ki se nanaša na prometno infrastrukturo oziroma na cestnoprometne predpise. Zato menim, da moramo čim prej to zadevo urediti in poskrbeti za to, da bo promet tudi na tem področju varnejši, kajti s temi kolesi s pomožnimi motorji se vozijo predvsem mladi ljudje, otroci že od dvanajstega leta naprej, lahko celo brez čelade; in to je zelo nevarno. Nevarno tudi zato, ker ne morejo tako odgovorno voziti, kot vozimo kolesa starejši ljudje, in zato so, tudi danes smo tukaj že slišali, marsikdaj žrtve tudi drugi otroci, tudi starejši ljudje. Posledice so lahko tudi hude. Ker kolo ni zavarovano, tudi oškodovanec oziroma tisti, ki je poškodovan, nima možnosti, da bi dobil kakršnokoli zavarovalnino. Otroci pa tudi ni odgovoren za svoje ravnanje in tu so veliki problemi. Predvsem je problematično tudi to, da je to kolo zavarovano z nekim čipom, ki ga lahko ti otroci odstranijo; in potem nismo več pri 25 kilometrih na uro, ampak – slišali smo danes – to kolo s pomožnim motorjem doseže lahko tudi 80 ali celo 90 kilometrov na uro. To pa je že hitrost, ki je zelo nevarna za tistega, ki vozi, in za vse druge udeležence, ki se lahko pojavijo v njegovi bližini.

Problematika koles s pomožnim motorjem, ki jo je treba urediti, se nanaša, smo ugotovili, na določila treh zakonov, zato tega zakona, ki

predlaga Nova Slovenija, v takšnem besedilu ne moremo podpreti, ker se nanaša le na Zakon o pravilih cestnega prometa. Želela bi opozoriti, da se ta problematika dotika treh zakonov, in sicer Zakona o motornih vozilih, Zakona o voznikih in Zakona o pravilih cestnega prometa. Spoštovani kolegice in kolegi, danes smo tudi slišali državnega sekretarja, ki je povedal, da je ministrstvo pripravilo oziroma da so v teku priprave sprememb zakona ter da naj bi prvo spremembo dobili že ta mesec na mizo. Menim, da bo to tista prava rešitev, ki bo uredila to področje v vseh teh treh zakonih, kamor pač posamezne zadeve spadajo. Kot sem že v stališču povedala, vsi poslanci ne bomo podprli tega predloga oziroma vsi poslanci Desusa ne bomo zavrnili predloga Nove Slovenije. Toliko za sedaj. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Danijel Krivec. Pripravita naj se dr. Vinko Gorenak in gospod Tomaž Gantar.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala za besedo, spoštovani predsednik. Lep pozdrav vsem prisotnim!

Najprej naj povem, da bom sam podprl to novelo zakona, ki je predlagana s strani Nove Slovenije. Ne glede na to, kdo bi jo predlagal, bi take manjše popravke, ki gredo v smeri izboljšanja prometne varnosti, absolutno podprl. Nekatere razprave me kar malo žalostijo, da ne rečem še kaj hujšega. In ti izgovori o sistemskosti so postali res neka stalnica. Če se boste, kolegi, spomnili, v začetku tega mandata je bila neka druga mantra z vaše strani, da ste zavračali zato, ker so nekatere zakone kolegi ali pa tudi sam vlagali po nujnem postopku. In takrat je bila mantra in izgovor, da se ne sprejema zakonov po nujnem postopku, zato zavračamo vse te, tudi dobro namerne dopolnitve. Verjetno bi v Novi Sloveniji, če bi verjeli v to, da ste do neke mere razumni, kar se tiče takih popravkov, ki gredo v dobro državljanu, sprejemljivi, tudi te manjše popravke, ki res ne rabijo neke velike pravne podlage in tolmačenja s strani desetih strokovnjakov in ministrstev, vložili kar po nujnem postopku. Vendar so vseeno pričakovali, da boste bolj, kako bi rekel, milostni do tega, da se stvari v Sloveniji vseeno na tistih področjih, kjer je pa to smiselno, popravijo. Verjetno to lažje sprejeli, če bodo to vložili po normalni proceduri, da opravimo prvo branje, kjer pač poveste, da se kot po navadi strinjate z vsebino, z vsem in da v drugi fazi, v drugem branju, kot so kolegi iz Stranke modernega centra povedali, se začnemo mogoče ukvarjati tudi s popravki v smislu neke boljše rešitve posameznega predloga in da se skozi amandmiranje na matičnem odboru tudi najde boljše rešitve. Govorite o tem, da so pač zakoni povezani, vendar če bi pošteno pogledali, se da v Zakonu o pravilih cestnega prometa zelo enostavno dopolniti 3. člen, kjer dodamo še kolo s

pomožnim motorjem. Poleg tega je v 3. členu v 13. alineji že definirano, da je kolo enosledno ali dvosledno vozilo z najmanj dvema kolesoma, ki ga poganja voznik ali s pomočjo pomožnega motorja, s katerim se doseže največjo hitrost 25 kilometrov na uro. Vendar da bi bilo bolj konsistentno, kot vi ugotavljate, bi se dodalo novo alinejo, ki bi govorila o kolesu s pomožnim motorjem; in enako definicijo pripravili, nobena težava. To bi se dalo v drugem branju brez problema dopolniti. Vendar ne; ker je treba sistemsko pristopiti, je poteza na ministrstvu. In glede na zagotovila s strani kolegic iz Desusa bomo to obravnavali še pred počitnicami. Gospod minister, treba je pohiteti, sploh če boste to materijo dali v redni postopek. Mislim, da mora priti nekje v naslednjem mesecu že na naše mize.

Kot sem rekel, bom jaz ta zakon absolutno podprl, ker res ne rabim še neke hude strokovne utemeljitve s strani prometnih strokovnjakov in pravnikov, da mi razložijo, kaj pomeni, če nekdo mora čelado nositi v nekem obdobju, če se neka meja premakne iz 12 na 14 let. Tudi to razumem, če je zavarovanje urejeno, je to boljše za uporabnika in za nekega drugega udeleženca v nesreči. In res bi človek pričakoval, da tudi vi po dveh letih dela v tem državnem zboru vseeno začnete malo bolj delati in tudi kakšen zakon skupaj sprocesiramo, ker gre v korist uporabnikom in vsem državljanom, ki se pojavijo v cestnem prometu, predvsem v bolj urbanih središčih, kjer je tega prometa še bistveno več. Da ne govorimo o Obali, kjer je v poletnih mesecih še posebej velika problematika teh koles s pomožnim motorjem. Težko je prepričevati nekoga, ki se je odločil, da je sistemskost na prvem mestu; vendar videli smo v drugem primeru, v primeru Lipice se je zadeva zelo nesistemsko rešila, pa se nihče kaj dosti ne sekira. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima dr. Vinko Gorenak. Pripravita naj se gospod Tomaž Gantar in gospod Jože Tanko.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa. Če pogledam po dvorani, vidim v dvorani štiri ljudi, ki so tukaj sedeli pred desetimi leti. Gospod Horvat, gospa Novakova pa naša dva poslanca – gospod Lah in gospod Krivic. Zakaj sem tako začel? Iz naslednjega razloga. Morda uvod v moj nastop ne bo vezan na točko, ampak je še kako vezan na točko. Pred približno desetimi leti sem se jaz v tisti pisarni tam čez, od vladne pisarne desno, sestal prvič z gospodom Pahorjem, potem gospo Kresalovo in Golobičem. Kaj je bila moja naloga, kaj smo počeli? Ti gospodje so določili zakone iz letnega plana, našega, vladnega takratnega, pri katerih bodo sodelovali pri pripravi. Določili so pa približno 70–75 % vseh zakonov iz letnega vladnega plana. In moja naloga in naloga naših takratnih ministrov je bila, da te naloge uskladijo

s temi tremi poslanskimi skupinami: LDS, SD in Zares. To je bila moja naloga in naloga naših ministrov. Temu se je torej reklo sodelovanje vlade z opozicijo. Gospe in gospodje, če vzamete kriterij, ki se mu reče, kolikokrat so te tri politične stranke podprle vladne predloge, bomo pa prišli – različno po posameznem letu – do številke 66 %. A si predstavljate? Mi smo torej uskladili 66 % zakonov, ki so bili v tem državnem zboru sprejeti z glasovi takratne opozicije, smo jih z njimi uskladili. In mnogokrat so morali naši ministri stopiti korak nazaj, ker sicer tak zakon ni prišel na sejo Vlade. Ni prišel na sejo Vlade. Gospe in gospodje, vprašanje za vas: A ste vi kaj takega sposobni? Moj odgovor je, da niste sposobni tega. Če bi bili sposobni vsaj 10 % tega narediti, bi bilo zelo koristno. V tistem mandatu se tudi nikoli ni zgodilo kaj takega, kar se zdajle dogaja. Da je zakon dober, kar poveste vsi. Noben ni rekel, da je zakon slab in da bi zakon ne šel v drugo obravnavo. Se ni zgodilo, ker preprosto takratna koalicija, koalicija Janše tega ne bi dovolila.

Vi ste izumili pa nov izraz – sistemski pristop in sistemska rešitev. Dajte to posloveniti in povejte na tak način, da bojo preprosti ljudje to razumeli. Pa recite takole: Zakon, ki ste ga spisali, je dober; vendar ga ne bomo podprli zato, ker ste ga spisali vi. To je to. Gospod Zorčič meni daje vedno navdih, ko on začne govoriti, sem zelo pozoren; pa še nekaj je takšnih poslancev, ker mi daje neizmerno, kako naj rečem, idej, neizmerno število idej. Tisti, ki ga dobro poslušajo, morajo ugotoviti, da govori neumnosti, da ne bi žalil. Kaj je danes govoril: "podpiramo vsebino"; torej vsebina zakona, ki ste ga spisali v Novi Sloveniji, je dobra. Zakon sicer ni sistemski. To bi prevedli – napisala ga je napačna stranka. Kdo je povedal? "Strinjam se z vsebino tega zakona"; 25 in 45 kilometrov; oglas v časopisu je tam bral. Torej Nova Slovenija, vaš zakon je dober. Celo najde praktični primer, ki bi bil rešljiv s tistim oglasom, s tistim mopedom. "Ampak ni definicije, kaj je to kolo z motorjem. In ker ni definicije, ne morem podpreti." Potem mu Vrtovec definicijo prebere, on se pa počoha takole in gre ven. To je odgovoren odnos koalicije do opozicije, to je pa res odgovoren. In zadeva je takšna preprosto zato, ker se vi imate za Übermensch – najpametnejši, najlepši, ali kako mislite vi, in najpametnejši, kot sem rekel. In karkoli pride iz opozicije, se ne podpre. Se ne podpre, to je pač neko pravilo. Jaz se spomnim v tistem obdobju, o katerem sem prej govoril, ene od sej vlade, na kateri sem sodeloval kot državni sekretar, zadolžen prav za to področje. Če malo v narekovajih povem – za "božanje" opozicije bi se temu reklo, to je bila nekako moja naloga, da vzpostavljam eno normalno komunikacijo s takratno opozicijo. In spomnim se enega od poslanskih vprašanj in enega od očitkov. Mislim, da ga je izrekel gospod Pahor, mislim, da je bil on, ki je vladi takrat očital, da mora več prisluhniti opoziciji. Navedel je dva primera, kjer mi nekih amandmajev – ne zakone

– amandmajev nismo podprli; pa so bili amandmaji opozicije dobri po njegovem mnenju. Potem smo pa mi imeli na vladi okoli 10 minut maše, ker je takratni predsednik Vlade zelo jasno, glasno in ostro povedal takratnim ministrom, da je treba gledati vsebino in ne predlagatelja. Da je treba gledati vsebino in ne predlagatelja. In da je treba dobre vsebine, ne glede na to, za čigave, katerekoli amandmaje gre, da jih je treba podpirati; kaj šele v zakonih, kaj šele v zakonih.

Dajte malo samorefleksije; pa vsaj tisti, ki razmišljate podobno, kot je gospa Levičarjeva začela. Tako kot je ona razmišljala, čeprav se mnogokrat ne strinjam z vašimi razpravami, ampak to ni pomembno; ampak možgane moraš imeti svoje. Saj nikjer ne piše, če prideš v neko politično stranko ...; predsednik je zjutraj govoril v nekih prisilnostih. Jaz nisem pod nobeno prisilo, ne me tako grdo gledati; saj vam ne bom nič naredil. Jaz nisem pod nobeno prisilo tukaj, prisila je to, kar vi počnete, kdo vam je zdaj možgane spral, da trdite, da je zakon dober; ne boste ga pa podprli. In to, kar ste tudi povedali, da to naj bi bilo v nekem drugem zakonu. Ja, saj ga lahko jutri odprete pa meseca julija, če bi to res bilo. Pa tega sploh ni treba odpirati, ker je gospod Vrtovec povedal, da ni treba. Vi ste pod neko prisilo tam, kjer ste, ker vam nekdo naroči in vi morate tako narediti. To je pa problematična zadeva. Probajte se rešiti, dajte se osvoboditi. Svobodo potrebujete, gospe in gospodje. Ne potrebujete nobene komande, pa kdo vam lahko vsiljuje. Res je, kdo vam lahko vsiljuje danes; dajte podpret nekaj, kar je dobro. Dajte se rešiti. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Replika, gospod Igor Zorčič.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Hvala za besedo.

Tokrat imam še nekaj časa za repliko. Kolega Gorenak, vi ste v svojem stilu komentirali dosedanjo razpravo. Ne vem, ali ste jo poslušali ali ne; mislim, da ste jo bolj slabo. Jaz vam predlagam vsaj, da se vzdržite takih izrazov, kot so neumnosti in podobno. Mi smo tukaj poslanci Državnega zbora, vsak pove svoje stališče, če je vam prav ali pa ni. Jaz sem lepo povedal, da se mi strinjamo z vsebino zakona, ne pa s tem, da je ta vsebina v tem zakonu. Ampak niste poslušali, zakaj. Zaradi tega, ker definicija motornega vozila oziroma kolesa s pomožnim motorjem pač ne paše v ta zakon, niste tega poslušali. Kam pa? Paše v Zakon o motornih vozilih. Povedali ste, da je definicija v Zakonu o pravilih cestnega prometa. Ni, ni te definicije. Poglejte si 3. člen, notri imate definicijo, kaj je kolo; nimate pa definicije, kaj je kolo s pomožnim motorjem. Ko jo najdete, pridite k meni pa mi jo pokažite. Problem je v tem, da očitno teh zakonov niste prebrali. Zdaj lahko prepričujete kogarkoli, ampak težava je, da ne moraš zakona sprejeti, če je še pomanjkljiv in če se nanaša na druge zakone. Če bi imeli vse te zakone odprte,

nobenege problema, vse jih amandmiramo; ampak imamo pa odprt samo en zakon, in to pač napačen. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima predstavnik predlagatelja predloga zakona gospod Jernej Vrtovec.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSI): Če sem jaz prav razumel celotno dozdajšnje razpravo, so argumenti za zavrnitev zakona s strani dela vladajoče koalicije naslednji. Zakon ni sistemski; problem, da ni definicije, kaj je kolo z motorjem – pa bom zdaj argumentiral, da ta definicija je v tem zakonu –; in da boste zakon dali v Zakon o motornih vozilih oziroma da se bodo trije zakoni urejali.

Pa gremo zdaj lepo počasi. Zakon ni sistemski. Besedna zveza sistemska rešitev je v tem državnem zboru skozi 25-letno parlamentarno demokracijo nekako postala fraza, sleng, ki ga uporabljajo poslanci, največkrat vladajoče koalicije, ko opozicija pripravi predlog; in ga noče sprejeti in se reče, da ta zakon ni sistemski. Ampak povejte mi, kaj je tako sistemskega, ko gre torej za štiri rešitve, ki jih podpirate? Kaj je tako sistemskega pri tej celotni zgodbi? In če bi bili dobesedno na mestu, bi ta zakon spustili naprej in v zakon vključili samo dve rešitvi, ki sta tudi po vašem mnenju potrebni. Drugi del, problem, da ni definicije. Pa grem naprej na Zakon o pravilih cestnega prometa, preberite si vsi, tudi gledalci na televizijskih ekranih. 3. člen, pomen izrazov: kolo je enosledno ali dvosledno vozilo z najmanj dvema kolesoma, ki ga poganja voznik z lastno močjo – gospod Zorčič, zdaj pa pozor – ali s pomočjo pomožnega motorja. Pomožnega motorja! Če ga poganjaš z lastno močjo, torej to je kolo; če imamo pa pomožni motor, je to pač kolo z motorjem. A razumemo zdaj? Zdajle pa gre meni na smeh. Ali s pomočjo pomožnega motorja, s katerim lahko doseže hitrost največ 25 kilometrov na uro. Pa saj ste pravniki. Jaz mislim, da to razumete. Glede drugih zakonov, pa lepo počasi, Zakon o motornih vozilih, tega bi vi spreminjali. Pa poglejmo 3. člen Zakona o motornih vozilih, ki pravi: Motorno vozilo je vozilo, namenjeno vožnji po cesti z močjo lastnega motorja, razen tirmih vozil in koles s pomožnim motorjem. In nadalje za zaključek tega člena piše, da ta zakon ne opredeljuje koles s pomožnim motorjem. In vi bi vključevali v ta zakon kolesa s pomožnim motorjem. V redu. Ta zakon sploh ne opredeljuje tega dela, kar mi danes obravnavamo.

Zakon o voznikih, to bi tudi spreminjali. Tretji od zakonov, o katerih ste govorili. V redu, pa poglejmo kaj piše. Člen, ki govori o starostni omejitvi, bi šli spreminjati torej iz 12 na 14, tudi vi, se strinjamo. Ampak ta člen smo mi izločili, ker smo enostavno starostno omejitev iz Zakona o voznikih predstavili, kar se tiče kolesa s pomožnim motorjem, v obstoječi nov zakon. In tukaj je ta celotna rešitev. Tudi to, da ni

definicije, ni res. Tudi to, da bomo šli spreminjat nek zakon, v katerem v bistvu sploh piše, da ne opredeljuje kolesa s pomožnim motorjem, ni res. Ne vem, nekdo naj pove, kakšen je argument, da bo koalicija ta zakon, dobronameren zakon opozicije zavrnila. In veste kaj, prav žal mi je, da se tukaj trudim in matram pa prepričujem, ker ta zakon ni zrasel na mojem zelniku, niti ne na zelniku Poslanske skupine Nove Slovenije; ampak ljudje so prišli, ki so bili nekoč udeleženci v prometnih nesrečah ali pa drugi udeleženci v prometu, zlasti z Obale, primorski poslanci. S težavami so soočeni tudi oni, ker vem, da so župani z njimi komunicirali, tudi z vaše stranke SMC. Iz tam so prišle rešitve in tudi različne okrogle mize so bile, tudi policija na teh okroglih mizah se s temi rešitvami strinja. Potem se je res težko pogovarjati, ker v bistvu zavračamo nekaj samo zato, ker je prišlo iz enega dela dvorane.

Jaz se bom drugače za zakone, ki bi bili res koristni, pa jih bomo predlagali, presedel k vam pa prosim za podporo; bom tole značko, pogledjte, prenesel tja, če bo zakon sprejet. Ni problema, ker mislim, da moramo res delati primarno za dobro ljudi in v tem primeru za njihovo varnost. In še enkrat povem, ko boste pritiskali na tipko, kajti vlada ne bo do poletja pripravila zakona, sicer se bo neki čudež zgodil, ampak v poletnih mesecih vsaka žrtev, ki bo nastala, poškodbe, pomislite na ta zakon, ki ste ga danes zavrnili izključno iz tega prestiža, ideološkega nasprotovanja. Ali bomo že enkrat v tej državi rekli, da dobre stvari podpiramo, slabe zavrnemo. Dajmo to danes reči.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Replika, gospod Igor Zorčič.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Hvala še enkrat za besedo.

Kolega Vrtovec, jaz imam občutek, da ste vi zdajle malo zmedeni. Govorite nekaj o kolesu, nekaj o kolesu s pomožnim motorjem, nekaj o motornem kolesu. To so povsem različni pojmi. Preberite si magnetogram, kaj ste govorili. Zakon o pravilih cestnega prometa ne določa definicije kolesa s pomožnim motorjem. Ne določa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Tišina, prosim!

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Poglejte si, katera beseda v 3. členu, 13. točki je v narekovajih. Kolo, kaj je kolo. Poglejte si, preberite si in mogoče še kakšnega pravnika, meni očitno ne zaupate, pa se malo posvetujte. Medtem ko motorno kolo in kolo z motorjem ali moped, ti pa so definirani v Zakonu o motornih vozilih, ki ga, kot sem rekel, danes žal ne obravnavamo. Gre za to; ne gre za to, ker je to predlagala Nova Slovenija. Ampak če smo že pri tem, da v tej dvorani obstaja relativno visok konsenz, da se ta zakonodaja spremeni, potem vas sprašujem,

zakaj niste prišli pred vložitvijo zakona v poslanske skupine koalicije in bi rekli – mi bi to spremenili, mogoče bi podpise dajali vsi. Vi ste ta zakon vložili in zahtevali splošno obravnavo. Niti na seji delovnega telesa tega še nismo imeli. Na vas je, da ste konstruktivni, če nam zdaj to očitata. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Postopkovno, gospod Žan Mahnič.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala, predsednik.

Ta pingpong tukaj je že prav smešen. Jaz postopkovno predlagam, da prinesete v dvorano eno tablo in eno kredo, da bo gospod Vrtovec gospodu Zorčiču narisal, kaj je kolo, kaj je kolo s pomožnim motorjem, kaj je kolo z motorjem; potem pa bo on povedal, ali se strinja s temi definicijami, pa magari še svojo verzijo zraven narisal. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ni treba žaliti niti kolega Zorčiča, niti mene, niti kogarkoli drugega. Glede na to razpravo, ki sem jo spremljal, gre za različne definicije, ki naj bi bile v različnih zakonih. To sem nekako uspel razumeti; po vašem mnenju ne, po njegovem ja. Ampak to je razprava. Postopkovni predlog zlorablja zato, da bi pač še dodatno potencirali to nestrinjanje, ki je komu smešno ali nesmešno, pa ni primerno.

Besedo ima predstavnik predlagatelja gospod Jernej Vrtovec.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Še enkrat povem, da se mi je zelo težko ...

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ali lahko prosim, da prenehate z zasmehovanjem drugih, ker to ni primerno! Vem pa, da ste brez časa.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Kolegice in kolegi, težko se je na takšen način pogovarjati, ker že v startu a priori veš, kakšne bodo stvari, odločitve.

V Novi Sloveniji smo vložili v parlamentarno proceduro sedem zakonov in za vseh sedem, mislim da, smo šli do Stranke modernega centra in prosili za podporo. Mislim, da je to vedno, ko Nova Slovenija vloži predlog sprememb zakona, novega zakona, novelo zakona. Kakorkoli. In tudi v tem primeru, mislim da, smo potrkali na vrata, da smo se pripravljani pogovarjati. Še enkrat povem, saj smo vložili tudi zakon o bančništvu. In kaj se je zgodilo? Potem, ko smo mi vložili zakon o bančništvu, je Vlada vložila svoj zakon o bančništvu. In mi ga gremo prebrati in potem vidiš, da je copy-paste teksta Nove Slovenije. In potem da Vlada na predlog zakona Nove Slovenije odklonilno mnenje, da tega zakona ne bo podprla. Pojdite prebrati. Potem se človek vpraša, v prvi vrsti gre za krajo intelektualne lastnine, bi lahko rekli. Okej, to za zakonodajo ne velja; ampak v drugi vrsti pa gre v tem primeru za zmedenost. In jaz bom zdaj

verjel enemu znanemu odvetniku, ki je dejal, ki so ga vprašali, če bi kandidiral. Znan odvetnik. Pa rekel: Ne, ne, jaz sem odvetnik, ne bom šel za poslanca Državnega zbora. Pa nočem žaliti, sem prej jaz predhodno, mislim da, s strani gospoda Zorčiča užaljen.

Še enkrat bom prebral, ker ta interpretacija je, kot kaže, sporna; ampak za lažje razumevanje. Kolo, se strinjam, je enosledno ali dvosledno vozilo z najmanj dvema kolesoma, ki ga poganja voznik z lastno močjo ali s pomočjo pomožnega motorja. Kaj pa je to kolo, ki ima pomoč pomožnega motorja? Povejte mi, kaj je lahko to? Kolo s pomožnim motorjem. Pa res se trudim na pošten način govoriti vsem. Jaz ne vem, na kakšen način naj čim bolj predstavim, da gre za dobro stvar in da ste tukaj v zmoti, če tega ne boste podprli. Ne vem. Ampak v redu; razumem načrt koalicije, da kar je s strani opozicije, bomo zavrnili; pa naj gre Združena levica s predlogi zakonov, ali Nova Slovenija, ali Slovenska demokratična stranka. Okej; ampak to povejte enkrat državljanom, kajti na dnevni red bodo prišle še težje teme, bi lahko prišle, ko bi lahko ta državni zbor pokazal enotnost; pa izključno zaradi ideoloških ali prestižnih razlik tega ne moremo pokazati – ali gre za kolo ali kolo s pomožnim motorjem, kar hočete. Ampak delate probleme tam, kjer jih ni treba, to pa res.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Postopkovno, gospod Igor Zorčič.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Spoštovani gospod predsednik, tukaj zdaj prihajajo neki očitki očitno, bom rekel, zelo zlonamerni.

Jaz ne vem, ali predlagatelj in nekaj kolegov iz Slovenske demokratične stranke pač ne sprejemajo te argumentacije, ki je več kot utemeljena, ali so kakšni drugi razlogi. Ampak jaz ne morem pristati na to, da se tu nekaj žali. Kolega Vrtovec, ali boste vi razložili, zakaj ste se odločili za kandidacijo. A je to bilo zato, da dobite poslansko plačo? Jaz mislim, da to ni tema tega, ali razna pametovanja kolegov, ki so se mogoče pripeljali v državni zbor še s kolesom s pomožnim kolesi.

Jaz predlagam, da omejite takšno razpravo, ki gre na nek osebni nivo. Naj kolegi povedo, kje je ta definicija, ker še do sedaj niso povedali, ter naj potem argumentirano na tej podlagi razpravljajo. Če pa bomo šli na nek osebni nivo, se pa tudi lahko gremo. Predlagam, da to omejite. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Postopkovno, predstavnik predlagatelja gospod Jernej Vrtovec.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Jaz sem pripravljen narediti korak nazaj in se recimo kolegu opravičiti, če sem ga užalil. Ampak predhodno sem bil s strani njega, čutil sem, da sem bil ne napaden, ampak zmerjan.

Ampak se vam opravičujem, gospod Zorčič, včasih je treba tudi to biti sposoben narediti, da se znamo opravičiti in narediti korak nazaj. Jaz sem obupal, da bi ta zakon lahko sprejeli, ker vidim, da grejo stvari izven okvirjev racionalnosti izključno zaradi prestižnih političnih bojev, kdo bo vlagal v parlamentarno proceduro zakone. Kljub temu da je zakon dober, se ga bo zavrnilo. Povejte to tudi volivcem, ko bodo volitve.

PRESEDENIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Tomaž Gantar.

Pripravi naj se gospod Danilo Ranc, potem pa v sklepnem delu predstavnik Vlade.

Gospod Tanko, lepo prosim, sliši se vas vsepovsod in gospod ne more govoriti.

Besedo ima gospod Tomaž Gantar.

TOMAŽ GANTAR (PS DeSUS): Hvala lepa, predsednik.

Moram reči, da je dokaj mučno tole poslušati. Občutek dobiš, da se malo zabavamo, malo šalimo; ampak na račun varnosti otrok. Govorimo pa o bistveno bolj resni temi; o predlogu, o katerem se je smiselno resno pogovoriti in ga po mojem mnenju tudi podpreti. Jaz vozim motorno kolo preko 40 let, sem začel s takšnim, o katerem danes govorimo, pa je bilo prometa bistveno manj; pa nadaljeval z malo drugačnim. Pa moram reči, da niti približno še ne poznam vseh pasti, ki čakajo nekoga, ki pride na cesto; predvsem ko pride na cesto še z motornim kolesom ali s kolesom s pomožnim motorjem. In zato je treba znanje obnavljati, biti previden. Mi pa se danes pogovarjamo o tem, da pač pošiljamo na cesto otroke, ki nimajo blage veze, kaj jih čaka, ki nimajo nobenega znanja, nobenih izkušenj, nobene zaščite. In diskutiramo o tem, ali je to sistemska rešitev ali ni sistemska rešitev. Res se mi zdi noro to poslušati. Če samo enega otroka rešimo pred poškodbo v tej sezoni, pa je seveda tak predlog smiselno podpreti in ga sprejeti takoj. Po drugi strani, približno petnajst let sem delal na kirurgiji in sprejemal poškodbe; tudi takšne otroke. Lahko mi verjamete, da vem kaj pomenijo takšne poškodbe in kaj pomeni, če bi imel kdo zaščito; in bi bistveno lažje prišel skozi. Tudi zato težko razumem takšen način razprave ob tej temi danes.

In tu je še en razlog, ki bi ga morali verjetno vsi vi ali pa večina vas razumeti. Jaz imam tri otroke, najmlajša hčerka je stara enajst let. To pomeni, da je lahko naslednje leto na takšnem kolesu s pomožnim motorjem na cesti. Pa ni nujno, da se jaz strinjam, lahko je sopotnica, lahko je karkoli. Zelo težko je. Ko sem jaz bil v teh letih, mi je bilo praktično nemogoče prepričati, da ne bi šel na takšno kolo s pomožnim motorjem ali potem moped in podobno. Praktično se tega ne da. Mislim, da je vsak dan, ki ga zamudimo, s tem da vsaj minimum zahtevamo od teh otrok in jim damo možnost, da bodo znali obvladati takšno kolo s pomožnim motorjem. Mimogrede, lahko ste

prepričani, če vozi prvi dan 25 kilometrov na uro, drugi dan sigurno ne več, gre najmanj 50. To pove policija, to vemo tudi mi, ki vidimo, spremljamo in gledamo te motoriste, potencialne. In zato iskati razloge, ali je to sistemski zakon ali ni sistemski zakon, ob tem da danes govorimo o prvem branju zakona, mislim, da je res neodgovorno do vseh teh, za katere verjamem, da nam pomenijo zelo veliko. Verjemite mi, da ti enostavni ukrepi tudi za njih pomenijo v resnici zelo veliko. In če smo sposobni sprejemati zakone o ne vem vsemu čemu ter amandmirati, tudi če je treba tudi vsak člen, potem res ne vidim razloga, da ne bi mogli predloga spustiti čez prvo branje in potem tudi čez drugo, ki bo nekemu še kako koristil, mogoče tudi komu od naših najbližjih. Zato prosim, dajmo se resno pogovarjati. Tudi kolega Trček je omenil, da tu ne gre za koalicijo, opozicijo, za ne vem kaj. V resnici se pogovarjamo o naših najdražjih in jaz mislim, da je to nujen ukrep. Če bo ministrstvo pripravilo pred drugim branjem boljši predlog, jaz sem takoj za. Ne vidim pa razloga, zakaj ne bi mogli predlaganega zakona ustrezno, če bo treba skupaj, v sodelovanju z vsemi dopolniti, eventualno spremeniti in že v tej sezoni nekoga zaradi tega tudi rešiti. Hvala.

/ aplavz/

PRESEDENIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Danilo Anton Ranc, potem pa naj se pripravita predstavnik Vlade in predstavnik predlagatelja.

DANILO ANTON RANC (PS SMC): Predsednik, hvala za besedo.

Zelo dolgo sem čakal na to razpravo, bil tudi na nek način vse bolj žalosten ob žalitvah, ki letijo z vseh strani. Na nek način se obnašamo zelo čudno in sam sem si parlament malo drugače predstavljaj. Že dopoldne smo tudi razpravljali o nekih žalitvah, ki jih noben ni obsojal, recimo predsednika Brgleza. Ampak tudi danes tu nadaljujemo s takšno razpravo – levo, desno; kot da bi človek bil v neki gostilni, posmehovanje. Človek se potem vpraša, ali spadaš v tak parlament ali ne. Ta zakon se na nek način res dotika zadev, ki jih je predhodnik lepo opisal, da je pomemben za varnost otrok, življenje in tako dalje. In ne bi si želel, da bi nam, ki zagovarjamo, prej ste govorili sistemsko; jaz bom pa še rekel celovito, isto rešitev, ki jo pripravlja vlada. In da dobivamo očitke, kot da dobesedno nam je figo mar za neke načrte cestnega prometa in tako dalje. Takšnih razprav ne želim zagovarjati, še manj pa slišati, ker enostavno s stališčem, ki sem ga tudi prej prebral za govornico, nisem bil navijač tega, da bi na nek način z nesprejetjem zakona povzročali še neke dodatne / nerazumljivo/. Nasprotno. Kakor sem zaznal v tej naši parlamentarni demokraciji, pri nas tečeta vzporedno dva postopka. Ministrstvo pripravlja isto rešitev, ki je, prej ste rekli, da vam ni bil všeč

izraz celovita rešitev ali integralna; saj to so same tujke. Po moji presoji in tolmačenju, ki sem ga dobil s strani ministrstva, je rešitev, ki jo pripravljajo, boljša in bo rešila zadeve tudi v tem smislu, ki jih ponuja zakon opozicije, katerega tudi jaz ocenjujem, da ima zelo dobre rešitve. Lahko bi našel tukaj nekaj napak, nisem strokovnjak za promet, da se bom zdaj spuščal v neka kolesa pa neke definicije zakonov. Zaznal sem samo eno zadevo, da bodo neke dodatne, dvojne evidence, ki jih že imamo za motorna vozila; zdaj pa še neka dodatna evidenca. Če bi jaz zakon pripravljaj, bi v obstoječ sistem registracije motornih ali nekih vozil vključil tudi to. In omenili so, da bi v državi imeli eno evidenco o nekih vozilih; ne pa tri, štiri ali pet.

Da ne dolgozevim, tudi jaz sem navajen bolj na kratko, po domače povedati. Jaz bi predlagal to rešitev, tudi kolegica Novak, ko je prej rekla. Jaz sem zaznal v tem predlogu zakona nek pospešek aktivnosti na ministrstvu, ki vzporedno teče, to pa seveda pomeni, dobili smo odgovor, da je lahko v mesecu dni še bolj celovita rešitev na mizi, ki bo vključila tudi vse vaše dobre predloge. Jaz tukaj ne vidim težave, ali je zdaj tukaj opozicija, pozicija. Dajmo najti rešitev, ki bo rešila še kakšno življenje na tak način, da bo čim hitrejša. In ne razumem tudi tega očitka, da ne verjamemo vladi in ministru, ki to strokovno opravljajo, da ne bodo na nek način pripravili boljše rešitve, ki pa bodo tudi skupaj z vašimi dobrimi predlogi skupno še boljše. Tukaj je potem tista skupna rešitev. Jaz bi tukaj zadeve poenostavil, če bi bilo tako po domače – bi zdaj zadolžil ministrstvo, pripravite v mesecu dni ta predlog, nov predlog naj pride v obravnavo po nekem hitrem postopku in do počitnic je zadeva sprejeta. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Prehajamo v sklepni del splošne razprave, v katerem dobita besedo še predstavnik Vlade in predstavnik predlagatelja.

Najprej predstavnik Vlade, minister za infrastrukturo dr. Peter Gašperšič.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala, predsednik, za besedo. Spoštovani poslanke in poslanci, spoštovani predlagatelj.

Vsekakor, tudi jaz bom pritrdil temu, namen in vsebina zakona, katero skušate tukaj urediti, je nedvomno taka vsebina, ki smo jo tudi zaznali na Ministrstvu za infrastrukturo in smo že v lanskem letu to zadevo evidencialno kot eno od stvari, ki jo moramo ustrezno urediti v zakonodaji. Seveda govorimo, da je tukaj pri tem, ko se lotevamo teh sprememb zakonodaje, vedno načrtujemo več stvari, ki jih bomo uredili; zato samo te zadeve, katero naslavljate danes, žal nismo v nekem zelo kratkem času prinesli oziroma predlagali v obravnavo, ker urejamo še vrsto drugih zadev, ki so terjale tudi še določen daljši čas priprave in obravnave. Nedvomno se ta problematika, ki jo obravnavo danes tukaj, zelo navezuje na prometno varnost, za katero

vemo, da prav gotovo danes vsi podpiramo, da moramo tukaj narediti več, več naporov, da tudi s spremembami zakonodaje zagotovimo, da bo možnost nesreč in možnost smrtnih poškodb kar najmanjša. Zato smo, kot rečeno, že v lanskem letu na ministrstvu to zadevo, se pravi to problematiko uporabe čelad na kolesih z motorjem, ki so omejena na hitrost do 25 kilometrov na uro, želeli in predvideli za ureditev v zakonodaji. S predlaganim zakonom, kot je danes tukaj predlagan, imamo pa dejansko težavo z definicijo, namreč kolo s pomožnim motorjem v sedanji zakonodaji ni nikjer definirano kot neka kategorija. Tako, kot se sedaj v tem predlogu želi urediti, pa bi na nek način pomenilo, da bi se na kolesu s pomožnim motorjem, kar je recimo tudi električno kolo, morala uporabljati motociklistična čelada. Bil sem tudi v stiku osebno s poslancem Matejem Toninom, ki me je tudi sam prosil, da se tej vsebini posveti dodatna pozornost. Na ministrstvu smo se s strokovnimi službami usedli in preučili, kako bi lahko tej predlagani vsebini dodali še te ustrezne vsebine, da ne bi potem pri izvedbi takega predloga imeli tovrstnih težav, da bi imeli nejasnosti, kakšne čelade na kakšen kolesu in tako naprej.

Vendar kot smo bili pri tem preučevanju potem seznanjeni, da ti člani, ki so sedaj predlagani in odprti za spremembo, tega problema z neustrezno definicijo pravzaprav ne moremo rešiti. Jaz lahko v tem smislu zagotovim to, da bomo na ministrstvu s to zakonodajo kar najhitreje prišli na Vlado in v Državni zbor, zadeve imamo že zelo blizu zaključku. Kot rečeno, bom sam prav posebej še poseben poudarek dal temu, da se te zadeve čim prej zaključijo. Računam, da bi bilo možno, da se na Vladi obravnava že v tem mesecu in v naslednjem mesecu začnemo s parlamentarno proceduro. Kot rečeno, se pa v tej zakonodaji ne bo urejala samo ta zadeva, ampak še cela vrsta drugih zadev. Če bi se osredotočili samo na to problematiko, torej uporabo čelad in evidentiranje teh motornih koles, bi s to rešitvijo lahko prišli že v lanskem letu. Smer reševanja bo pa šla v to smer: z definicijo bo treba jasno ločiti, kaj je kolo s pomožnim motorjem. To so predvsem tista kolesa, ki imajo pedala in imajo neko kolo z močjo do 0,25 kilovata, ki ne presežejo hitrosti 25 kilometrov na uro oziroma grejo lahko tudi hitreje; vendar takrat, ko motor ne pomaga več pri poganjanju tega kolesa. Drugo je pa, kaj je kolo z motorjem oziroma moped, kjer pa spet imamo tudi to kategorijo hitrosti do 25 kilometrov na uro in hitrosti, ki so višje. Pri teh kolesih in kolesih z motorjem nameravamo omogočiti in predpisati uporabo kolesarske čelade; se pravi kolesa s pomožnim motorjem, tam, kjer imamo pedala in recimo električni motor ali bencinski pomožni motor. Pri mopedih se bo pa zahtevala motociklistična čelada, in sicer tudi pri starosti nad 18 let. To bodo naši predlogi, ki jih bomo zasledovali v zakonodaji. Sedanji predlog tukaj ni jasen ravno

zaradi tega, ker te definicije niso razčiščene; in obstaja torej tako, kot se zdaj to razume, da bi bilo treba tudi na kolesu s pomožnim motorjem, na recimo električnem kolesu nositi motociklistično čelado.

Jaz resnično obžalujem, da je prišlo do tega, da tako rečem, nesporazuma. Tudi sam bi si želel, da bi se o tem predlogu, če je bila intenca, da se ga prioritetno obravnava pred tem, ko bomo še tudi ostale stvari naslovili s spremembami zakonodaje, da bi se nekako pogovorili pa skupaj te rešitve ustrezno zastavili. Kot je pa sedaj, pa te definicije v teh členih, ki so odprti, ne moremo popravljati. Še enkrat dajem zavezo, da bomo na ministrstvu te zadeve prioritetno obravnavali, in računam, da bomo v Državnem zboru to tudi v najkrajšem času imeli na mizi. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima predstavnik predlagatelja gospod Jernej Vrtovec.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Menim, cilj zakona Nove Slovenije je izključno zagotavljanje varnosti – varnosti v tem primeru res najšibkejših.

Prihajajo poletni meseci, ko bodo – govorim o otrocih, starih 12, 13 let – v poletnih počitnicah krenili na kolesa s pomožnim motorjem ali pa xy stvarjo in bili s tem ogroženi. Tako oni sami ter tudi ostali v prometu ali pa bodisi pešci. In na mizi imamo samo dvoje. Tehtamo na dvoje. Ali s tem, ko podpremo zakon, zavarujemo, poudarimo varnost teh ljudi, o katerih sem zdaj govoril; ali pa zavrnemo predlog zakona in počakamo na vladni predlog. Ampak ob tem en pozor. Minister je dejal, tu smo že lansko leto ugotovili spremembe. Danes je mesec maj, vi pa ste že lansko leto ugotovili, da potrebujemo tukaj spremembo zakonodaje. S takšnim tempom se bo ta zakonodaja spremenila, kot sem prej dejal, naslednje leto. Vmes je poletje, ko se dogaja največ poškodb in največ nesreč pri voznikih koles s pomožnim motorjem. In definicija je. Če pa se vi s to definicijo ne strinjate, ki je, pa se jo lahko amandmira. Vi ste našli tri do štiri predloge, ki bi jih nadgradili našemu zakonu. Nobene težave ni, kot ste se sestali z Matejem Toninom, se boste lahko sestali še enkrat, se sestajamo, ker želimo res dober zakon; in bomo uskladili v drugem branju. Ampak treba se je le pogovarjati. Škoda, minister, ker niste že na začetku tako lepo povedali kot zdaj. Treba se je pogovarjati. In mi smo se tudi pri pripravi tega zakona – lepo, da ste poudarili – z vami pogovarjali.

Da bo še bolj jasno, kaj Nova Slovenija predlaga: dvig starosti na 14 let starosti, obvezna uporaba čelade vsaj do 18 leta starosti, obvezno zavarovanje, enako kot pri kategoriji koles z motorjem, če poenostavim, zaradi prometne nesreče zavarovalnica lahko krije škodo. Ne pride do civilnih tožb in tudi lahko do velikih zahtevkov. Potem pa še identifikacijska

tablica, ne registracija. Identifikacijska tablica, da se lahko zagotovi sledljivost kolesu z motorjem. Ob tem pa en pozor, če sem jaz prav razumel gospoda Ranca. Sem skušal razumeti, gospod Ranc, dobronamerno govorim. Pa vas opozarjam, nikar pa ne spreminjajte in opredeljujte teh definicij koles z motorjem v Zakonu o motornih vozilih. Da ne bo zraven padla registracija, tehnični pregled in vse ostale datjave, ki sodijo zraven; ker to bo dodatno finančno breme tudi za tiste, ki se bodo sicer spravno ali kakorkoli drugače vozili. Imamo tukaj ta zakon in v okviru tega zakona lahko brez novih, odvečnih birokratskih ovir rešimo nastalo težavo. Priložnost je na mizi, da se že to poletje naši krajan, občani, državljani počutijo bolj varne na kolesih s pomožnim motorjem ali pa kot pešci ali ostali udeleženi v prometu. In zaradi tega vas še zadnjič, čeprav upanja več nimam in sem že izčrpan po tej razpravi, prosim za podporo zaradi tega, ker gre za varnost.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Vsi prijavljeni razpravljavci, ki ste to želeli, ste dobili besedo.

Ker čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika zbora še kdo razpravljati? Prav. Pred prijavo vas želim opozoriti, da se lahko k razpravi prijavite s pritiskom tipke za vklop mikrofona. Če želite razpravljati tudi predstavnik predlagatelja predloga zakona gospod Jernej Vrtovec ter predstavnik Vlade, prosim, da se prav tako prijavita s pritiskom tipke za vklop mikrofona. V tem primeru dobita besedo kot zadnja, in sicer najprej predstavnik Vlade, nato predstavnik predlagatelja. Če se bo prijavil predstavnik Vlade, prosim, da se prijavi na mestu državnega sekretarja, ker samo to mesto prime. Odpiram prijavo. Vsak prijavljeni ima na voljo 5 minut.

Besedo ima gospod Igor Zorčič.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Hvala še enkrat za besedo.

Danes je bilo slišati veliko mnenj glede predlaganega zakona. Kar me je zmotilo pri vsem tem – jaz mislim, da obstaja relativno veliko soglasje o tem, da je to zadevo treba urediti –, je to, da se je šlo nekako v tej smeri, češ da koalicija ali pa del koalicije noče tega zakona sprejeti samo zato, ker ga je predlagala Nova Slovenija. Jaz bi rad še enkrat to popolnoma zanikal. Tukaj ne gre za nikakršen prestiž. Jaz sem prepričan, če bi koalicija prišla prva s tem zakonom v Državni zbor, bi pa na nas leteli očitki, da ponovno uvajamo neke datjave, da se ponovno nekaj administrira, da bo nekdo služil na ta račun. Kolega Vrtovec je nazadnje govoril o tem, da se Nova Slovenija zavzema samo za nekakšno identifikacijo in za vpis teh vozil v evidenco. Poglejte, to je registracija. To je registracija in to bo prineslo stroške, tudi ko bo ministrstvo to uredilo. Jaz že vidim, da boste takrat, ko bo ministrstvo prišlo s

tem predlogom, rekli – mi smo pa hoteli, da je to zastoj, vi ste pa sedaj uvedli nekakšno registracijo in bo to dodaten strošek. S tem se moramo sprijazniti. To bo. Identifikacija je neka oznaka kot na avtu, tudi registrska tablica je identifikacija, ki jo je treba evidentirati v nekem sistemu; in vse to bo privedlo do določenih stroškov. Slepiti se, da bo to nekaj povsem brezplačno, je neutemeljeno. Mislim, da se vsi tukaj zavedamo potrebnosti spremembe te zakonodaje. Jaz se bolj sprašujem na tem mestu, kako je sploh do tega prišlo, kako lahko en skuter velja za kolo, ker definicijo kolesa pa imamo. Kako velja, jaz ne razumem, kaj je Državni zbor delal v prejšnjih letih. Po drugi strani, jaz sem prebral tisti članek, nekdo se je še posmehoval iz njega.

Očitno je bil motiv za takšno sui generis ureditev v tem, da nekdo pač dobro služi s temi kolesi, pa magari na račun varnosti. Jaz res nimam nobenega razloga, da si ne bi tega želel urediti; se mi pa zdi, da je prav, da se uredi v tistem zakonu, kamor paše, ker ne moreš hruške z jabolki mešati. Saj lahko se tudi o tem pogovarjamo, zakaj imamo za promet tri, štiri zakone ali pa še več. Zakaj imamo Zakon o pravilih cestnega prometa, Zakon o voznikih, Zakon o motornih vozilih; mislim, sto zakonov. Ampak če jih že imamo, potem je prav, da tisto, kar paše v en zakon, pač damo v ta zakon; in to je vsa intenca naše poslanske skupine, nikakor pa, da bi sedaj mi ne hoteli sprejeti zakona, ker ga predlaga Nova Slovenija. In kot sem že rekel, če bi si v Novi Sloveniji želeli vsega tega konsenza in podobno, prišli bi do nas, prišli bi do Socialnih demokratov, prišli bi do Desusa, rekli mi – bi to, dali bi ministrstvu, ministrstvo bi se opredelilo, potem bi pa prišli sem in bi lahko tukaj zganjali šov. Pa sem prepričan, da bi soglasno sprejeli ta zakon. Ker pa je bil vložen, recimo temu, na hitro, brez neke korespondence z drugimi strankami, bil je vložen brez nekih predhodnih stališč, takoj se je zahtevala razprava pred kamerami, da se vsi pokažemo, da povemo, kako je to treba urediti; namesto da bi se res najprej zadeva uredila na odboru. Jaz se tudi strinjam s tem, da bi to moralo biti najprej na delovnem telesu. Zakona mi iz tega razloga ne bomo podprli. Slišali smo nekatere koalicijske poslance, da bodo zakon podprli. Jaz se nič ne bojim tega, da je ta zakon podprt, da gremo na delovno telo in da še Zakonodajno-pravna služba pove točno to, kar smo mi danes povedali. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Franc Breznik.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Najlepša hvala, gospod predsednik.

Jaz bom imel eno malo šolo inženirstva, da bodo kolegi iz Stranke modernega centra približno vedeli, kaj so mopedi, kolesa s pomožnim motorjem. Minister, vi ste izvzeti, ker ste korektno povedali in obrazložili nekaterim

poslancem koalicije. Kolega Zorčič, leta 1954 je bilo ustanovljeno podjetje Tomos. Tomos ima naziv Tovarna motorjev Sežana. Najprej so začeli delati po Puchovi licenci tako imenovana Puch MS 50 motorna kolesa, ki so imela pedala. In po takratni zakonodaji so imela 49 kubičnih centimetrov, kar je pomenilo v notranji konstrukciji motorja valj s premerom 38 in tudi s premikom do 42 milimetrov je dalo 49 kubičnih centimetrov. In če ni doseglo 50 kilometrov na uro, je bilo kolo s pomožnim motorjem, ki se je imenoval tudi moped. Vsi ostali modeli, ki so dosegali hitrost več kot 50 kilometrov na uro, so bila že takrat motorna kolesa. V kasnejši proizvodnji Tomosa so to bili modeli: Tomos 14M, Tomos 15 SLC in Tomos Elektronik 90, ki je bil najhitrejša motorna serijsko kolo za normalne uporabnike. Imel je 87 kubičnih centimetrov in dosegel je po tovarniških podatkih 105 kilometrov na uro. Seveda je kasneje pred propadom Tomosa reševala tudi zakonodaja. In zakonodaja je v 90. letih dopustila kolesa s pomožnim motorjem, ki so bila razdeljena v dve kategoriji. Eno je bila kategorija konstrukcijsko podobnih koles s pomožnim motorjem, ki je dosegala ne več 50 kilometrov, ampak so določili hitrost 45 kilometrov na uro; in 25.

Danes se pogovarjamo o tej kategoriji motornih koles 25. Kolegi iz Nove Slovenije in tudi poslanci Slovenske demokratske stranke, ki to podpiramo, seveda ne podpiramo nečesa, kar je nekdo lahko predelal, in sicer je predelal motorno kolo, ki je konstrukcijsko enako motornemu kolesu, ki dosega 45 in več kilometrov na uro, s tem da predela en zaušnik notri v izpušni cevi, največkrat se predela fergazer ali pa se kupi kompletni kit, kjer se dvigne prostornina motorja iz recimo 49 kubičnih centimetrov tudi na 90 kubičnih centimetrov. In to motorno kolo lahko doseže hitrost tudi do 90 kilometrov na uro, kot so že bile izmerjene hitrosti. In tukaj je sedaj ta problem. Ni problem samo 25 kilometrov na uro, ker to dosegajo tudi kolesarji, spoštovani kolega Zorčič. Bolj pripravljeni kolesarji dosegajo tudi 50, 60; v šprintih – 70, 80; po hribu navzdol pa čez 100 kilometrov na uro. Problem je, da starš kupi kolo s pomožnim motorjem, ki bi naj dosegalo 25, fant to predela v prvi delavnici s tem kitom, o katerem sem razlagal, in dosegajo lahko hitrost 90 kilometrov na uro. To pa je nevarnost. In kolegi ne birokratizirajo. Povedo, da bi bilo to kolo s pomožnim motorjem registrirano. Kolegi, jaz vam povem še en podatek vam v prid. Ko sem bil pred leti v Švici, je vsako kolo, navadno kolo imelo samo registrsko označbo ravno zaradi teh argumentov, ki so jih danes načeli. In to je v Švici že desetletje praksa, da boste vedeli. In lahko rečemo, ne dviguje nekih birokratskih novih ovir, za kar se mi in Nova Slovenija zavzemamo. Je pa žalostno, sam menim, da je imel normalen splošen razvoj, da je imel kolo, da je imel moped, vsi smo jih nekako predelovali. Vsak slovenski resen fant, predvsem s podeželja, ve, kaj je Tomos 15 SLC,

kaj je Tomos Avtomatik, Tomos Pony Express, kaj je bil Elektronik, nekateri celo poznajo kompletno motorno paletu Tomosa tudi na dirkah. Tomos je bil tudi, naj povem, evropski prvak leta 1982 s Tomosom GP 79, ki ga je upravljal Zdravko Matulja. In za Tomos je vozil tudi Parlotti, ki se je kasneje ubil na otoku Man, in je zmagal nekajkrat tudi na svetovnem prvenstvu. Žal je inženirja Imperla, ki je živa legenda, po katerem bi se mogoče lahko imenovala tudi kakšna ulica v Ljubljani; so ga predčasno upokojili in Tomosov tekmovalni program nekako zabremzali, kot vi bremzate naše rešitve. Zaradi tega ta zakon ne bo podprt, čeprav ima dobro osnovo.

Spoštovani kolega predsednik Državnega zbora, to je ta resnica. Ne delamo se norca. Norca se dela vsak poslanec iz sebe, če nima osnovnih pojmov, osnovnih tehničnih znanj, ki bi jih potreboval vsak zdravorazumski možki. To je cela resnica in nič drugega. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Zadnji del bom preslišal.
Besedo ima gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa, gospod predsednik.

Najprej najprijetnejši del. Rad bi se še posebej zahvalil spoštovanemu kolegu Tomažu Gantarju, ki je, kolegice in kolegi, med nami gotovo najbolj kompetenten, ki lahko govori o vsebini, ki smo jo danes dali na mizo. Na eni strani motorist 40 let, na drugi strani doktor medicine. Tomaž, hvala lepa. Kolega Zorčič, ne vidim ga zdaj v dvorani. Meni je nerodno zaradi njegove stranke – Stranke modernega centra in mu predlagam, da dva najvišja funkcionarja v svoji stranki vpraša, s kom smo se pogovarjali glede tega zakona. Gospod minister pa je že povedal, da je bil vodja poslanske skupine pri njem. Da malo obrnem, dobro bi bilo, da tudi kdaj vlada pred sprejetjem zakona na vladi pride v opozicijo, to je pa ta lekcija, o kateri je govoril dr. Vinko Gorenak, mi to obvladamo to lekcijo. Znamo celo proračun tako napisati, da ga opozicija tudi sprejme. Smo na razpolago.

Gospod minister, hvala, jaz vam zaupam, kot opozicijski poslanec vam zaupam. Ampak mi, opozicijski poslanci drugega nimamo, kot Normativni delovni program Vlade za leto 2016. Tam piše, da bo Zakon o voznikih, to je očitno nov zakon, sprejet najkasneje do 30. januarja 2016. To je eden od teh zakonov, ki jih vi v vašem mnenju Vlade navajate. Potem drug dokument, Zakon o motornih vozilih, najbrž nov zakon, da bo sprejet do 20. 7. 2017; kolegice in kolegi. In potem je tukaj še Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o pravilih cestnega prometa – do konca novembra 2017. Hvala bogu, da lahko jaz zdaj ta normativni program Vlade raztrgam za vaše ministristvo, ker ga boste vi izboljšali, pospešili. Čestitam! Čakam in predsednik pristojnega odbora bi moral tukaj

zahtevati, da bo najkasneje do 31. januarja ali do 15. junija ta zakonodaja s strani vlade, predhodno usklajena z opozicijo, tukaj na razpravi. In ko govorimo o identifikacijskih tablicah, za božjo voljo, ne gre za registracije. Ne zdaj tukaj finančno udariti imetnikov, lastnikov teh koles s pomožnim motorjem. Mi nimamo tega namena. Vi pa morate na nek način voditi evidenco, ker so to pač vozila, so nevarna vozila, zato jih obravnavamo tukaj, ker želimo večjo varnost. Na nek način jih morate identificirati, mora dobiti to vozilo svoj ID, svoj EMŠO, če hočete. In to mora biti brezplačno ali pa morda, ajde, en evro.

In mi je že skoraj malo nerodno, da sem opozicijski poslanec, pa toliko govorim o komisarki iz Republike Slovenije gospe Violeti Bulc, ker jo spoštujem, ker razume poleg prometa tudi digitalno ekonomijo, digitalno družbo in tako naprej. In jaz samo berem njene razprave. In me čudi, da jih nihče od njenih strankarskih kolegov ni bral. In ona pravi: Varnost na naših cestah je zame kot evropsko komisarko za promet absolutna prioriteta. Vsaka smrt ali resna poškodba je preveč. In Evropska unija – to minister pozna – si je leta 2010 zadala ambiciozni cilj, da bo do leta 2020 število smrtnih žrtev na cestah zmanjšala za polovico. In naprej, Violeta Bulc: Nacionalni organi so prvi, ki morajo oblikovati nacionalne rešitve in se soočajo z nacionalnimi izzivi glede cestne varnosti. Večina vsakodnevnih ukrepov se izvaja na nacionalni ravni: izvrševanje cestnoprometnih predpisov, razvoj in vzdrževanje infrastrukture, pa tudi izobraževanje in kampanje za ozaveščanje. Tako Violeta Bulc, naša komisarka za promet, članica kolegija Evropske komisije. Jaz jo pač poslušam in dobivam tukaj neko motivacijo, da zakonodajna veja oblasti, to smo mi – Državni zbor, nekaj naredi; hitro in učinkovito za več varnosti v cestnem prometu. Meni bo zelo žal, če bomo čakali na neke predpise, v tem času pa bo spet ugasnilo kakšno mlado življenje. Mi bomo odgovorni. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima minister za infrastrukturo dr. Peter Gašperšič.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala lepa, predsednik.

Še enkrat bi poudaril, tukaj se pogovarjamo o prometni varnosti in skušamo zadeve urediti tako, da bo tudi ta prispevek k prometni varnosti kar največji. In nedvomno mislim, da vsi tukaj podpiramo ta prizadevanja opozicije ali kogarkoli od nas. Na vladi smo se odločili za tovrstne spremembe že v lanskem letu, seveda pa s tem urejamo še druge zadeve, zato s to ureditvijo še nismo prišli v Državni zbor. Kot rečeno, v Zakonu o motornih vozilih moramo tudi zaradi evropskih predpisov urediti to klasifikacijo, govorim zdaj o motornih kolesih oziroma mopedih, ki gredo do 25 kilometrov na

uro. To ureditev bomo s spremembo Zakona o motornih vozilih uredili v najkrajšem možnem času. Jaz se bom zavzel, da bomo to zadevo obravnavali že na eni od sej delovnih teles v mesecu juniju. S tem bomo uredili to ključno zadevo, da bo tudi na motornih kolesih oziroma kolesih z motorjem, ki gredo do 25 kilometrov na uro, obvezna motociklistična čelada. Kolesa s pomožnim motorjem, govorim o kolesih, ki imajo pedala in recimo elektromotor, na teh kolesih pa želimo urediti, da bo obvezna kolesarska čelada. In razlika je torej pomembna. Tam bomo definitivno tudi z naše strani predlagali, da je starostna omejitev do 18 let, starejši bodo pač potem sami presodili, ali si bodo glavo zavarovali s kolesarsko čelado ali ne. Pri kolesih z motorjem, torej mopedih, s hitrostjo do 25 kilometrov na uro bo pa obvezna motociklistična čelada ne glede na starost.

Kar se tiče evidentiranja, ne govorimo o registraciji, ampak evidenčni tablici, želim poudariti to, da tukaj je treba zadeve še dodelati, zlasti glede pravil, kaj je treba narediti ob prenosu lastništva, kako se bo to evidentiralo, kdo bo to evidentiral, dopolniti torej bazo in evidence motornih vozil. S tem predlogom ocenjujemo, da gre v pravo smer, ker dejansko imamo na terenu, tudi v pogovorih s policijo sami ugotavljamo, da je težava z nadzorom tovrstnih vozil, kjer opažamo – ni nobena skrivnost –, da se predelujejo; a je potem takšne voznike s takšnimi kolesi z motorjem nemogoče nadzirati. Vse te stvari bomo ustrezno naslovili in uredili. Bi pa morda za konec samo še to omenil. Dejansko mi je na nek način žal, da moramo danes to razpravo zaključiti tako, da danes ne bo nekega pravega epiloga; oziroma morda tudi bo, bomo videli, kakšno bo glasovanje. Kot pojasnilo, s poslancem Toninom sva se pogovarjala žal šele takrat, ko je bil zakon že posredovan v proceduro. Ko smo iskali rešitve, kako bi omogočili, da bi zadeve vendarle pripeljali do takega epiloga, da bi to zadevo lahko podprli; in smo iskali, kje in na kakšen način bi se stvari lahko z amandmaji dopolnile, tega žal nismo uspeli potem s pomočjo naših strokovnih služb več rešiti. Žal mi je, da do teh pogovorov in sodelovanja ni prišlo že prej. Kot rečeno, mislim, da zadeve vsi podpiramo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: S tem zaključujem splošno razpravo.

O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje odločali čez pol ure v okviru glasovanj.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prekinjam tudi 19. sejo Državnega zbora, ki jo bomo z glasovanjem nadaljevali ob 23.15.

(Seja je bila prekinjena ob 22.46 in se je nadaljevala ob 23.17.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Nadaljujemo s prekinjeno sejo Državnega zbora. Prehajamo na glasovanje zbora o predlogih odločitev. Poslanke in poslance prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav.

Nadaljujemo s prekinjeno 9. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Kobilarni Lipica po skrajšanem postopku.

Prehajamo na tretjo obravnavo predloga zakona. Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bili zaradi amandmajev, sprejetih na seji matičnega delovnega telesa, predlog zakona neusklajen. / oglašanje iz dvorane/

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): A bo tišina, halo!

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Hvala.

Sprašujem, ali je kakšna obrazložitev glasu? (Ne.) Glasujemo. / oglašanje iz dvorane/

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Čakajte, čakajte. Kaj se derete kot opice?!

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Bom dal obrazložitev glasu, ampak, prosim, ta pripomba ni bila primerna. / oglašanje iz dvorane/ Rabimo predvsem vedeti, kako je treba kakšno stvar narediti, ne rabimo opominov kar naprej.

Obrazložitev glasu v lastnem imenu ali obrazložitev glasu v imenu poslanske skupine? Oba v imenu poslanske skupine.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica ima Violeta Tomić.

VIOLETA TOMIČ (PS ZL): Hvala za besedo, gospod predsednik.

Res smo že malo razposajeni in utrujeni, ampak naj se vrnem na temo o Kobilarni Lipica. V Poslanski skupini Združena levica že od vsega začetka mandata vztrajamo na tem, da se nevzdržno stanje v Kobilarni Lipica uredi. Ta predlog, ki sta ga podala Stranka modernega centra in Desus, nikakor ne rešuje tega problema po našem mnenju. Ves čas so razne politične in vladajoče stranke imele svoje prste vmes in imele različne interese. Tako se je dogajalo skozi zgodovino, da se je Lipico popolnoma izčrpalo, kot vemo – Slovenska ljudska stranka je hotela imeti kazino, potem LDS je hotel imeti parcele, SDS golf igrišča, SMC pa zdaj verjetno svoje kadre. Nikakor ta predlog zakona, ki je pred nami, tega problema verjetno tudi ne bo rešil. Bojimo se, da bo Lipica šla po isti poti, kot gre marsikaj v naši državi, zdaj smo celo zgubili koncesije za vode in tako naprej, bojim se, da bo tudi šla v smeri privatizacije. S terena dobivamo veliko pripomb

na to in govori se, da so tri struje; ene hočejo privatizirati, druge hočejo kadrovati in tretje imajo nepremičninske apetite. Zdi se mi, da smo odprli Pandorino skrinjico. Ne glede na to, da glas Združene levice ne bo odločilen, kot po navadi nikoli ni, pa ne bomo sodelovali pri uničenju Lipice, predvsem pa konja lipicanca. Včeraj sem postavila poslansko vprašanje ministru Počivalšku, kakšne načrte ima. Nikakor nisem zadovoljna s tem, govori se tudi o zmanjšanju črede, upam, da bomo našli boljše rešitev v prihodnje, kajti zdi se mi, da bomo še enkrat morali razpravljati o tem. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev v imenu poslanske skupine? Ne. Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

Zdaj me žalosti, da je to neka tema, o kateri noben noče obrazložiti svoj glas. Problematika Kobilarne Lipica je zelo podobna problematiki našega ljubega Pohorja, zelo podobna problematiki Idrije in idrijskega rudnika in lahko bi še tako našteval, ampak nimam toliko časa. Skratka, dokler se ne bodo plenilci, mrhovinarji oddaljil od teh izzivov, do takrat ustreznih rešitev ne bo. Glasoval bom proti. Zakaj? Navajal bom isto pesem istega avtorja kot prej kolegica. "Zato so dunajski cesarji govorili," kako že, "francosko s spretnimi diplomati, italijansko z zalimi igralkami, špansko z neskončnim Bogom in nemško z nešolanimi hlapci, s konji pa so se pogovarjali slovensko." Da bi se s konji še naprej pogovarjali slovensko, ampak ta rešitev tega ne ponuja. To lepo pesnitev Kocbek pa konča tako, malo se tudi nanaša na točko, ki smo jo prej obravnavali: "Motorji radi odpovedo, sloni preveč pojedjo, naša pot pa je dolga in peš je predaleč." S tovrstnim delom, kot ga ubira ta parlament, se bojim, da hodimo rikverc. Tudi zato bom glasoval proti. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Hvala. Glasujemo. Navzočih je 73 poslank in poslancev, za je glasovalo 43, proti 19.

(Za je glasovalo 43.) (Proti 19.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 10. točko dnevnega reda, to je z drugo obravnavo Predloga zakona o postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij za opravljanje reguliranih poklicev.

Prehajamo na odločanje o vloženih amandmajih, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženih amandmajev z dne 16. 5. 2016.

Odločamo o amandmaju poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 3. členu.

Glasujemo. Navzočih je 68 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 50, nihče pa ni bil proti.

(Za je glasovalo 50.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Odločamo o amandmaju poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 19. členu.

Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 52, nihče pa ni bil proti.

(Za je glasovalo 52.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Odločamo o amandmaju poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 46. členu.

Glasujemo. Navzočih je 74 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 51, nihče pa ni bil proti.

(Za je glasovalo 51.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Odločamo o amandmaju poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 47. členu.

Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 52, nihče pa ni bil proti.

(Za je glasovalo 52.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

S tem smo zaključili z odločanjem o amandmajih.

S tem zaključujem tudi drugo obravnavo predloga zakona. Ker so bili v drugi obravnavi sprejeti amandmaji k manj kot desetini členov dopolnjenega predloga zakona, je predlagatelj predloga zakona v uvodni obrazložitvi predlagal, da zbor na podlagi prvega odstavka 138. člena Poslovnika zbora še na tej seji opravi tretjo obravnavo predloga zakona. Prehajamo na odločanje o navedenem predlogu. Sklep ne bo sprejet, če mu bo nasprotovala več kot tretjina navzočih poslancev. Proceduralni sklep je, ni obrazložitve.

Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 52, nihče pa ni bil proti.

(Za je glasovalo 52.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Državni zbor bo tretjo obravnavo predloga zakona opravil v četrtek, 19. 5. 2016, po končanem glasovanju. Službe zbora bodo pripravile pregled, v katerega bodo vključeni sprejeti amandmaji in členi, h katerim so bili amandmaji sprejeti. Amandmaje k tem členom lahko kvalificirani predlagatelji vložijo do začetka tretje obravnave predloga zakona na seji zbora. Prekinjam to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 11. točko dnevnega reda, to je s tretjo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika, v okviru rednega postopka.

Prehajamo na tretjo obravnavo predloga zakona. Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da je bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neusklajen. Glasujemo. Navzočih je 72 poslank in poslancev. Za jih je glasovalo 56, proti so bili 3.

(Za je glasovalo 56.) (Proti 3.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 20. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pravilih cestnega prometa.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pravilih cestnega prometa je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov ima gospod Jernej Vrtovec.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Dober večer.

V Novi Sloveniji nam je mar za varnost in ker nam je mar za varnost voznikov koles z motorjem ter ostalih udeležencev v cestnem prometu in tudi v tem primeru pešcev, smo zakon v Novi Sloveniji pripravili in ga bomo tudi podprli. Skozi celotno razpravo se je danes videlo sledeče: Nova Slovenija predlaga štiri rešitve v enem samem zakonu, vlada obljublja sistemsko rešitev štirih rešitev v treh zakonih. Sklep celotnega diskurza pa je tale, če bi šlo koaliciji za resnico, ne za prestiž, kateri glas bo obveljal, potem bi zakon v prvi obravnavi, torej danes, podprli ter v drugi obravnavi ohranili samo tiste rešitve, ki tudi po mnenju Ministrstva za infrastrukturo sodijo v zakon, ki smo ga danes podprli. Tako bi dejansko prihranili čas, obenem bi zagotovili tej sistemskosti, o kateri smo danes tako na dolgo in široko govorili. Zagotovili pa bi še pred poletjem le eno – varnost za udeležence v cestnem prometu, varnost za otroke, stare med 12 in 14 let, kajti ministrstvo do poletja v parlamentarno proceduro zakona ne bo spravilo, da bi začel veljati že ob koncu počitnic, ko je v cestnem prometu največ ljudi, ki uporabljajo kolesa s pomožnim motorjem. Zaradi tega bomo v Novi Sloveniji zakon, ki smo ga pripravili, tudi podprli. Najlepša hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica ima dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo.

Govorec pred mano je govoril o resnici. Obstajajo neka področja stvarnosti, ker obstaja fizikalna resnica, ne glede na naše ideološke, strankarske pripadnosti. Ko se z določeno

hitrostjo zaletiš v nek zid, je potem neka posledica. In to je zakon, ki se ukvarja dobesedno s tem; in okrog tega delati nek tak kažin, kot se je dogajal v dveh, treh predhodnih urah, je sramotno. Vmes sem dobil nek sms, ko je neka učenka 6. razreda to gledala na obisku pri starih starših in je rekla – pa teli so bolani. Res je, smo, rabimo neko kolektivno psihoterapijo. Promet, mobilnost je neka dejavnost, v katero smo po drugi strani vsi vključeni, tudi neka omica, ki čez okno to gleda, odpre okno. je pomembno, kakšen je promet in kako se tam odvija. Lahko jo kap zadane, če se bo kdo zaletel, lahko jo onesnaževanje in tako naprej. Gre za nek korekten predlog, ki sicer preči nekaj zakonov, ki bi se jih dalo amandmirati, je v prvi obravnavi. Tudi človek med nami, ki je videl nekaj tovrstnih posledic, s strani koalicije, kolega Gantar je zelo jasno povedal, je tudi dolgoletni motorist. Jaz res ne vidim razloga, da bi kdorkoli glasoval proti temu zakonskem predlogu, ki ga izboljšamo v drugem in tretjem branju. Jaz seveda ne bom pozival; v Združeni levici bomo glasovali za. Veste, tudi državljanke in državljani od nas pričakujejo, da že malo nekako odrastemo, da se nehamo iti maškarado. To je lep lakmusov papir, kjer lahko to dokažemo ali pa tudi ne. Žal se bojim, da verjetno ne bomo dokazali, ampak v Združeni levici bomo glasovali za ta predlog Nove Slovenije; čeprav nas ideološko preči tukaj cel krog. Hvala za besedo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev?

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Stranke modernega centra ima Danilo Anton Ranc.

DANILO ANTON RANC (PS SMC): Spoštovani kolegice in kolegi!

V Poslanski skupini Modernega centra tega predloga zakona ne bomo podprli v nadaljnjo obravnavo, ker menimo, da ministrstvo pripravlja vzporedno isti predlog, ki bo, lahko trdim, boljši in bo združil tudi vse elemente in dobre predloge iz predloga Nove Slovenije. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev v imenu poslanske skupine? (Ne.)

Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo.

Moram se oglasiti, saj sem že povedal, kako bom glasoval. Ta koalicija pa naj se začne zavedati tega, kar je povedal član te koalicije, omenjeni kolega Gantar, da s tem oddaljujete možnost, da bi preprečili kakšno težko poškodbo ali celo smrt. Seveda imate poslansko imuniteto, ampak vseeno se zavedajte tega. Hvala za besedo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasujemo. Navzočih je 71, poslank in poslancev, za je glasovalo 35, proti 34.

(Za je glasovalo 35.) (Proti 34.)

Ugotavljam, da je zbor sklep sprejel, zato bo predlog zakona dodeljen v obravnavo Odboru za infrastrukturo, okolje in prostor kot matičnemu delovnemu telesu.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na prekinjeno 1. točko dnevnega reda, to je na Vprašanja poslank in poslancev.

Pregled predlogov sklepov poslank in poslancev za razpravo o odgovorih predsednika Vlade, ministric in ministrov je objavljen na e-klopi.

V skladu s predlogom poslanca dr. Mateja T. Vatovca bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru predsednika Vlade dr. Mira Cerarja na poslansko vprašanje dr. Mateja T. Vatovca v zvezi s stališči Vlade do tajnih trgovinsko-investicijskih sporazumov (TTIP, CETA).

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica ima dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, predsednik.

Predsedniku Vlade sem postavil štiri zelo direktna vprašanja. Prvič. Ali se mu ne zdijo postopki pogajanj, ki so skrajno netransparentni, nesprejemljivi? Ali se je sam osebno seznanil z vsebino dokumentov? Kako bo zavaroval interese državljanek in državljanov glede na to, da podpira nadaljevanje pogajanj? In kot zadnje oziroma mogoče najbolj ključno, ali podpira idejo, da bi se o teh sporazumih predhodno izrekli državljanke in državljanji? V svoji maniri predsednik Vlade seveda ni na nobenega od teh vprašanj odgovoril ali pa vsej ne direktno; vemo pa, da ti sporazumi prinašajo skrajno resne posledice. Po eni strani izgubo več kot pol milijona delovnih mest, ...

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Prosim, mir!

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): ... velike negativne vplive na kmetijstvo, na farmacevtsko industrijo, ki je v Sloveniji ena ključnih panog; da ne govorim o vseh standardih, ki veljajo – socialnih, okoljskih, prehranskih, zdravstvenih in tako naprej. Vse, kar je na nek način predsednik Vlade odgovoril, je bilo to, kako je nek interes državljanek in državljanov zavarovan, ker ga brani, pač je to stališče slovenske delegacije. Po drugi strani pa bi tukaj morali nujno poudariti, da je že predhodni primer CETA, ki je zdaj že javno objavljen in znan, za kaj gre, kratko malo povozil vse to, proti čemur so bile določene države članice v teh pogajanjih; in se je potem v končnem besedilu med drugim vneslo tudi sporni arbitražni mehanizem ICS. Skratka, gre

za resna vprašanja in predvsem resne posledice, ki jih prinašajo ti tajni sporazumi. Menimo, da bi se o tem morali pogovoriti tudi v državnem zboru v čim širšem krogu in nasloviti veliko več ...

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Bi lahko prosil malo tišine!

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): ...vprašanj. Med drugim tudi, ali bi bilo smiselno pred ratifikacijo javno objaviti polno besedilo; in tudi to, da bi morali v parlamentih ratifikacijo izpeljati z dvotretjinsko večino. Pa tudi to, da moramo zahtevati, da se državljanke in državljanji o tem predhodno izrečejo na posvetovalnem referendumu. Zaradi teh razlogov bomo v poslanski skupini glasovali za splošno razpravo, ker gre za resno stvar, ki lahko ogrozi prihodnost te države.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Postopkovno ima dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Spoštovani predsedujoči, prosim, da zagotovite red v dvorani. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Skušam že cel čas. Res bi vas prosil, da opravimo ta del seje tako, kot gre; in da vsaj poslušamo tistega, ki govori, in ne motimo na vse druge načine. To bi bilo res primerno, odraža minimalno spoštovanje drug do drugega čisto na medčloveškem nivoju. Ne potrebujem kakšnega drugega napotilo.

Glasujemo. Navzočih je 73 poslank in poslancev, za je glasovalo 27, proti 45.

(Za je glasovalo 27.) (Proti 45.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanke gospe Ive Dimic bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru predsednika Vlade dr. Mira Cerarja na poslansko vprašanje gospe Ive Dimic v zvezi z zgrešeno kmetijsko politiko Vlade Republike Slovenije.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov ima gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSi): Hvala lepa, spoštovani predsednik. Spoštovani vsi navzoči!

Z odgovorom predsednika Vlade v Novi Sloveniji nismo zadovoljni. Njegov odgovor je bil dokaz, da razmer v slovenskem kmetijstvu ne pozna. Še več, da niti ne pozna, s kakšnimi podatki je na včerajšnjem odgovoru operiral oziroma kakšne podatke so mu pripravili. Govoril je o ukrepih za blažitev ruskega embarga, vendar slovenskega kmetijstva ni prizadel samo ruski embargo. Ker ruski embargo je povzročil določeno, predvsem največjo škodo na sadjarstvu. Jaz pa sem želela opozoriti na težke

razmere in na neprave ukrepe v slovenskem kmetijstvu, tudi na težave v gozdarstvu. In če mi ne verjamete, naj samo povem, da je bilo v glasilu Kmečki glas navedeno in se tudi potrjuje to, kar sem spraševala, da enostavno vedno več mladih prevzemnikov na kmetiji hitro preračuna, da se jim kmetovanje ne izplača in enostavno odhajajo v mesto. To je bil moj namen, moj cilj, da se pripravijo za slovensko kmetijstvo taki ukrepi, ki bi take mlade zadržali. Če je enoodstoten dvig samooskrbe v Sloveniji 10 tisoč novih delovnih mest, potem vemo, kje jih imamo, vsaj 60 tisoč delovnih mest, od 40–60 tisoč delovnih mest, ker ravno za toliko odstotnih točk je padla samooskrba v petindvajsetih letih; iz dobrih 82, 83 % smo sedaj na realnih 34–36 %. Tukaj so delovna mesta, tukaj je naša priložnost. In ta politika, ki se jo zadnjih sedem let pelje, ne pelje v to smer. Zato predlagam in prosim za podporo. Hvala.

PRESEDENIK DR. MILAN BRGLEZ:

Glasujemo. Navzočih je 72 poslank in poslancev. Za je glasovalo 20, proti 48.

(Za je glasovalo 20.) (Proti 48.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanke mag. Alenke Bratušek bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru predsednika Vlade dr. Mira Cerarja na poslansko vprašanje mag. Alenke Bratušek v zvezi s pravno državo. Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev. Za je glasovalo 18, proti 46.

(Za je glasovalo 18.) (Proti 46.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca gospoda Franca Breznika bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za gospodarski razvoj in tehnologijo gospoda Zdravka Počivalška na poslansko vprašanje gospoda Franca Breznika v zvezi z izborom Špele Kučan za ekonomsko svetovalko v Ženevi.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanke skupine Slovenske demokratske stranke ima gospod Franc Breznik.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Hvala, gospod predsednik.

Jaz prosim za podporo. Tisti, ki ste bili navzoči na seji, ko sem ministra Počivalška vprašal glede gospe Špele Kučan, ki je bila imenovana brez neke resne izobrazbe na mesto svetovalca v svetovno trgovinsko organizacijo v Ženevi. Kot veste, je zagotovil, da je to primerna kandidatka, s tem da je nekdo, ki je profesor španskega jezika, ki ima tečaj angleščine, torej znanje angleščine C1 in ki je tudi antropolog, primeren kot strokovnjak za mednarodno trgovino. Sam menim, da je to lahko pravnik, lahko je to ekonomist ali pa je to strokovnjak za mednarodne odnose. Minister konkretnega

odgovora ni podal, ni podal neke argumentacije in menim, da ne gre za to, da je hčerka to nekdanjega predsednika; ampak gre za to, da je nekompetentni kandidat. Gre za pomembno mesto, kljub temu da minister Počivalšek pravi, da ne gre. V mednarodni trgovini potrebujemo široka znanja, potrebujemo znanja in tukaj menim, da ta kandidatka ne izpolnjuje zadostnim pogojem, niti nima kompetenc. In mislim, da je pri celi vrsti brezposelnih mladih ljudi, ki so končali magisterij, nekateri celo doktorate, imajo vrhunsko znanje angleščine, ki imajo mednarodne izkušnje, med katerimi so nekateri danes celo na zavodu za zaposlovanje, to slab primer takšne prakse. Slab primer je tudi tisti, ki podpirate takšne kandidature, ki govorite o etiki, morali. Zame obstajajo v Sloveniji samo meritokratska načela – tisti, ki so na nekem področju lahko najboljši, ki imajo najboljše kompetence, tisti po moje lahko dosežejo te funkcije in predstavljajo državo tudi v mednarodnih institucijah. Ženeva, predvsem mednarodna trgovinska organizacija ter delo v Organizaciji združenih narodov zame predstavlja eno pomembnih institucij in tja bi po mojem mnenju lahko pošiljali izredno kompetentne kandidate, ki jih imamo na razpolago. Zato vas prosim, spoštovani kolegice in kolegi, da moj predlog za razpravo podprete. Najlepša hvala.

PRESEDENIK DR. MILAN BRGLEZ:

Glasujemo. Navzočih je 72 poslank in poslancev, za je glasovalo 19, proti 52.

(Za je glasovalo 19.) (Proti 52.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca dr. Vinka Gorenaka bo Državni zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za notranje zadeve mag. Vesne Györköš Žnidar na poslansko vprašanje dr. Vinka Gorenaka v zvezi z ilegalnimi migranti po zaprtju državne meje med Makedonijo in Grčijo.

Glasujemo. Navzočih je 62 poslank in poslancev, za je glasovalo 14, proti 46.

(Za je glasovalo 14.) (Proti 46.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca mag. Branka Grimsa bo Državni zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za notranje zadeve mag. Vesne Györköš Žnidar na poslansko vprašanje mag. Branka Grimsa v zvezi z ukrepanjem zoper zamaskirane zagovornike migrantov.

Glasujemo. Navzočih je 71 poslank in poslancev, za je glasovalo 17, proti 53.

(Za je glasovalo 17.) (Proti 53.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca mag. Andreja Šircija bo Državni zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji

seji opravil razpravo o odgovoru ministra za finance dr. Dušana Mramorja na poslansko vprašanje mag. Andreja Šircija v zvezi s kadrovanjem v nadzorni svet in upravo NLB d. d. Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslanev, za je glasovalo 18, proti 47.

(Za je glasovalo 18.) (Proti 47.)
Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca dr. Franca Trčka bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anje Kopač Mrak ter ministrice za okolje in prostor gospe Irene Majcen na poslansko vprašanje dr. Franca Trčka v zvezi s problematiko deložacij v Sloveniji. Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica ima dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala še enkrat za besedo, predsedujoči.

Na 18. redni seji Državnega zbora sem predsednika Vlade v imenu Poslanske skupine Združena levica spraševal o problematiki revščine v Sloveniji. Z žalostjo moram reči, da nam je gospod Cerar podal bolj neodgovor kot odgovor tudi v nekem podvprašanju o deložacijah, zato sem moral vajo v ponedeljek ponoviti. Odgovor ministrice je bil nekako dvoznačen, ampak še bolj turoben in žaloben, če se mimogrede tako izrazim, parafraza oslička iz Medvedka Puja. Ampak tako oslovsko se ne bi smeli vesti v Državnem zboru, saj smo ustavna parlamentarna demokracija. Kaj pravi 2. člen Ustave? Da smo pravna in socialna država. 3. člen Ustave pravi, da smo država vseh državljanek in državljanov. Šele 78. člen od 174 pa govori o primernem stanovanju. Država nekako, ki ne zna poskrbeti za tiste pomoči najbolj potrebne, ni vredna, da obstaja, če se malo grdo izrazim. Resorne ministrice so sicer rekle, da se nekako zavedajo problema, omenjale so neke številke. Socialdemokratska ministrica, ki v osnovi to ni njen osnovni resor, moram priznati, je celo rekla, da se zgodi, da gre zaradi deložacije kakšna družina narazen, ker jih nimajo kam skupaj dati. Sočasno je pa toliko na pol razsutih zlasti stanovanj, ki so včasih pripadala Ministrstvu za obrambo v tej državi. Nekako so govorile tudi, da bodo največje karitativne organizacije poskrbele za to. Sočasno pa je vlada pretekli teden požegnala 40 milijonov za dokončanje HE Brežice. Kadarkoli se govori o Natu, bo premier voljno obljubil, da bo dal več penaz za orožje. Danes smo tudi vložili v parlamentarno proceduro novelo zakona, ki novelira tisti del občinskega ZUJF-a, da bi s tem preprečili še dodatne deložacije. Je neka tematika, za katero mislim, da se jo moramo nujno resno lotiti. Očitno se vse te problematike izvršilna oblast ne zaveda v zadostni meri in je tudi naša naloga, poslank in poslanev, ker smo po členu o poslankah in

poslancih, ga ne bom zdaj citiral, za to tudi odgovorni. Mi bomo seveda glasovali za. Vas pa pozivam, da se nehate vesti kot noj, ki glavo tišči v pesek. Hvala za besedo.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslanev, za je glasovalo 21, proti 46.
(Za je glasovalo 21.) (Proti 46.)
Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca gospoda Marijana Pojbiča bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za gospodarski razvoj in tehnologijo gospoda Zdravka Počivalška na poslansko vprašanje gospoda Marijana Pojbiča v zvezi s spremembo sklepa glede višine nepovratnih sredstev za problemsko območje Maribor. Glasujemo. Pardon, prekinjam.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica ima dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo. Sem mislil, da bo kolega Pojbič govoril. So neka določena prečenja v tem državnem zboru, ki gredo onkraj Združena levica–SDS, čeprav se je z veliko večino politike Slovenske demokratske stranke ne strinjam. Tukaj se dotaknemo ene zelo pomembne tematike, da v tej družbi in državi, ko pride na oblast nova oblast, zlasti če jim to stopi v glavo, kot da svet pred njimi ni obstajal. Mi smo imeli neke menjave oblasti, Alenke Bratušek in njene ekipe ni tukaj, takrat je bilo to sprejeto, je to še vedno neka zaveza, ki se jo zdaj nekako poskuša vedno znova izigravat. Pa imamo tukaj kar nekaj Štajercev, kolegov in kolegic, zlasti v Stranki moderne centra, ki verjetno, ko pridejo na to stran Trojan, nekako malo pozabijo, od kod so doma. Verjetno ni nobenega od nas, ki prihaja iz tega problemskega območja, ki jih ne bi vsaj vsaka dva, tri dni, če ne že dnevno, slišal, kdaj bodo ti penazi prišli v Maribor. Jaz sem prvi, ki bi bil proti temu, da ti penazi pridejo v Maribor na način, da se razfrčkajo, če po domače povem; ampak to je obveza, ki jo je sprejela neka vlada in ki še vedno velja. Vi pa to izigravate, se zavedate tega?! Jaz ne vem, jaz bom začel potem v imenu Združene levice, ker izvršilna oblast nima take imunitete kot mi, jo kazensko preganjat, če ne bo šlo drugače. Bova pa s Pojbičem skupaj spisala prijavo, ne hecam se. Vi se zdaj režite, seveda, vi ste zdaj frajerji, imate glasove, bôli vas, da ne rečem kaj. Dajte začeti že malo razmišljati, pa ne zaradi naslednjih volitev, ampak zaradi tega, ker Slovenija ni samo malo Ljubljanska kotlina ter kje si bomo mi štalce uštimali. Ali bomo ostali v parlamentu ali ne. To je obveza in zaveza ter sprejeti zakon vlade Alenke Bratušek, ki ga nismo preklicali. Maribor je drugi obraz slovenske tranzicije, pa ne bom šel zdaj v mitologizirane zgodbe, koliko je tukaj pokojni Drnovšek kriv, gor in dol,

pustimo stati. Ta vlada je rabila tretjino mandata, da se je zmigala do Maribora; in zdaj še to malo penez, kaj bi bilo, nas boste pa rezali kot klobaso. Prosim vas lepo. V Združeni levici bomo seveda podprli predlog kolega Pojbiča. Bilo bi dostojno, da se malo zresnimo, da postanemo zreli, da ga vsi podpremo in da se tudi resno začnemo ukvarjati s povečujočimi se regionalnimi razlikami v Sloveniji. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Glasujemo. Navzočih je 64 poslank in poslancev, za je glasovalo 24, proti 39.

(Za je glasovalo 24.) (Proti 39.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca gospoda Zvonka Laha bo zbor odločil v naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za okolje in prostor gospe Irene Majcen na poslansko vprašanje gospoda Zvonka Laha v zvezi z ravnanjem z odpadki v Sloveniji.

Glasujemo. Navzočih je 68 poslank in poslancev, za je glasovalo 21, proti 47.

(Za je glasovalo 21.) (Proti 47.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Miha Kordiša bo zbor odločil v naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za izobraževanje, znanost in šport dr. Maje Makovec Brenčič na poslansko vprašanje Miha Kordiša v zvezi z Uredbo o spremembah in dopolnitvah Uredbe o javnem financiranju visokošolskih zavodov in drugih zavodov.

Glasujemo. Navzočih je 70 poslank in poslancev, za je glasovalo 20, proti 49.

(Za je glasovalo 20.) (Proti 49.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanke gospe Anje Bah Žibert bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za izobraževanje, znanost in šport dr. Maje Makovec Brenčič na poslansko vprašanje gospe Anje Bah Žibert v zvezi z roki za dokončanje predbolonjskih študijskih programov.

Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 16, proti pa 48.

(Za jih je glasovalo 16.) (Proti 48.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca gospoda Franca Breznika bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo v odgovoru ministra za finance dr. Dušana Mramorja na poslansko vprašanje gospoda Franca Breznika v zvezi z davčnimi blagajnami.

Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 17, proti pa 47.

(Za jih je glasovalo 17.) (Proti 47.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanke Violete Tomić bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za gospodarski razvoj in tehnologijo gospoda Zdravka Počivalška na poslansko vprašanje Violete Tomić v zvezi s tajnimi trgovinsko-investicijskimi sporazumi TTIP in CETA.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica ima Violeta Tomić.

VIOLETA TOMIČ (PS ZL): Ja, vidite, kako je to pomenljivo.

Prvo in zadnje nam je TTIP, zato bom jaz samo nadaljevala tam, kjer je kolega Matej T. Vatovec prekinil. Ne morem verjeti, da poslanci, ki boste odločali v tem parlamentu o tajnih trgovinskih in investicijskih sporazumih, glasujete proti temu, da bi se seznanili o tem, o čem boste odločali. Kot da bi sedele svete opice tukaj – ne vidim, ne slišim, ne govorim; znam pa pritisniti gumb, ko mi nekdo od zgoraj reče, kaj bom pritisnil. In ta nevidna roka kapitala vodi tudi ta državni zbor, na žalost. Zanima me, koliko od vas, koalicijskih poslancev, se je prijavilo za v gluho sobo, da bo prebiral te dokumente. Nekaj vas pa je, me veseli. V Poslanski skupini Združena levica smo skoraj vsi. Grožnja TTIP je grožnja za skoraj milijon delovnih mest na obeh straneh Atlantika, je grožnja naši prehranski varnosti, je grožnja socialni, je grožnja delavskim pravicam. Verjemite mi, da bo to konec sveta, kakršnega smo poznali do zdaj. In najmanj kar je, je to, da o tem razpravljamo v tem državnem zboru. To je najmanj, da se pustimo seznaniti in da nam gospod Počivalšek ali pa predsednik Vlade Miro Cerar povesta, kakšno je njuno mnenje, kako sta seznanjena s to materijo, da si mi lahko potem ustvarimo o tem mnenje. Zato smo odvisni zopet od žvižgačev. Nizozemski Greenpeace je povedal, da to niso pogajanja med ZDA in Evropo, to so pogajanja med kapitalom, med korporacijami in ljudmi. Tukaj je ogrožena naša farmacevtska industrija, predvsem pa naše kmetijstvo. Nehajte lagati kmetom, da se zavzimate za samooskrbnost in za kmeta, za njihove pravice in za davčne olajšave in karkoli. TTIP bo uničil slovensko kmetijstvo in to je definitivno. Zato vas prosim, kolegi, dajmo vsaj razpravljati o tem, stisnite ta gumb, pogovarjajmo se, da bomo vedeli, o čem glasujemo, ko bo prišlo do tega; kajti nosimo veliko odgovornost – pred nami in pred našimi znanjci, ki bodo morali živeti v svetu, kakršnega bomo mi v tem mandatu naredili. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev v imenu poslanske skupine? Ne.

Obrazložitev v lastnem imenu ima dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo.

Bom enkrat jaz za spremembo esemcejevsko, poslovniško formalen. Ko začneš vlado malo spraševati glede tega, običajno rečejo – mi smo dobili mandat za pogajanja. Ta državni zbor je na seji nekih matičnih teles preteklo leto sprejel tudi sklep, da vlada obvešča ta državni zbor o pogajanjih. Tega ta vlada ne počne. Ne počne. Številne sklepe tega državnega zbora vzame na način Trla baba lan. Ta vlada tega ne počne, tudi zato bi bilo dostojno, da glasujete za. Tam se režita kolega Matić in kolegica Ban. Ne vem, kaj je tu smešnega?! Potem pa nehajmo sklepe sprejemati na odborih, pa ne bomo tukaj viseli, ne vem, eni bomo shujšali mogoče. Ta državni zbor je sprejel obvezujoči sklep, da vlada, ki ima mandat za pogajanja, ta državni zbor obvešča o pogajanjih. Trinajsti krog pogajanj je že, kolikokrat smo bili obveščeni?! Hvala za besedo.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Glasujemo. Navzočih je 60 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 22, proti pa 37.

(Za je glasovalo 22.) (Proti 37.)

Ugotavljam, da je sklep ni sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda ter prekinjam 19. sejo Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali danes ob 9. uri.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 18. MAJA 2016 OB 00.06 IN SE JE NADALJEVALA 18. MAJA 2016 OB 9. URI.)

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam nadaljevanje 19. seje Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednje poslanke in poslanci: Erika Dekleva, Janja Sluga do 15. ure, Anita Koleša do 15. ure, Iva Dimic od 12.30 dalje, Matjaž Hanžek, Kamal Izidor Shaker, Jan Škoberne do 16. ure, Marijan Pojbič, Marjan Dolinšek med 11.30 in 13.30, Ivan Škodnik do 12. ure in mag. Matej Tonin. Vse prisotne lepo pozdravljam!

Prehajamo na **4. TOČKO DNEVNEGA REDA – PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O SOCIALNEM VARSTVU, SKRAJŠANI POSTOPEK.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici Vlade, ministrici za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anji Kopač Mrak.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Dobro jutro! Hvala za besedo, spoštovani predsednik. Poslanske in poslanci!

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o socialnem varstvu prinaša tri sklope sprememb.

Prvi sklop sprememb predstavlja zagotovitev pravne podlage za črpanje evropskih sredstev za izvedbo pilotnega projekta socialne aktivacije, katerega namen je razvoj in umestitev socialne aktivacije v sistem socialnega varstva in je v svojem jedru tesno povezan s predvideno reorganizacijo centrov za socialno delo. Prav tako se uvaja pravna podlaga za predhodno testiranje organiziranosti dejavnosti oziroma posameznih socialnovarstvenih storitev za izvedbo prej omenjenih pilotnih projektov.

Drugi sklop sprememb se nanaša na ureditev statusa posameznim vrstam socialnovarstvenih programov, določitev njihovega trajanja ter način njihovega sofinanciranja. Tu želimo poudariti, da s spremembo ne uvajamo novih obveznosti za državo ali občine, ampak zgolj jasneje opredeljujemo sofinanciranje programov, ki se že izvajajo iz proračunov držav in občin. S spremembo zakona je določen obseg trajanja socialnovarstvenih programov, način njihovega financiranja, viri financiranja ter natančneje določen postopek sofinanciranja preko javnih razpisov.

Tretji sklop sprememb, ki jih prinaša predlog, pa je drugačna ureditev pripravništva. S predlogom zakona odpravljamo obvezno pripravništvo v socialnem varstvu, ki je bilo do zdaj obvezen pogoj za pristop k uveljavljanju strokovnega izpita. Po novem predlogu zakona lahko posamezniki k strokovnemu izpitu iz socialnega varstva pristopijo, ko imajo 6 oziroma 9 mesecev delovnih izkušenj s področja socialnega varstva. 6 mesecev delovnih izkušenj je predvideno za vse, ki so končali višjo ali visoko šolo, ki se izobražujejo na področju socialnega dela, saj na ministrstvu ocenjujemo, da študentje same Fakultete za socialno delo že med študijem glede na njihov študijski program pridobijo določen obseg in dovoljšno količino delovnih izkušenj s področja socialnega varstva. Ministrstvo bo tudi oblikovalo delovno skupino, v kateri bodo predstavniki Socialne zbornice Slovenije, stroke in mladih, da bodo skupaj opredelili, katere delovne izkušnje so tiste, ki se priznavajo.

Naj navedem še nekatere druge manjše spremembe, ki so v tem predlogu zakona. Ena je razbremenitev upravnih postopkov, torej odprava določenih administrativnih ovir, ki se nanašajo na posamezna soglasja, na roke in podobno. Govorimo torej o postopkih, ki so do sedaj obremenjevali tako posredne proračunske uporabnike, torej centre za socialno delo, varstveno-delovne centre in druge kot tudi ministrstvo, hkrati pa niso prispevali k večji kvaliteti poslovanja in delovanja. S predlogom zakona uvajamo tudi pogoje za dodelitev statusa društev v javnem interesu na način, da bodo po novem status v javnem interesu lahko poleg društev pridobile tudi druge pravne osebe, ki ne pridobivajo dobička, torej neprofitne pravne

osebe, kot so ustanove, zavodi, zasebni zavodi. S to spremembo zakona tudi usklajujemo Zakon o socialnem varstvu z Zakonom o inšpekciji dela. hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog zakona je obravnaval Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku gospodu Urošu Prikladu.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa, spoštovani predsednik. Spoštovane kolegice in spoštovani kolegi, ministrica!

Odbor za delo, družino in socialne zadeve in invalide je na svoji seji 4. 5. letošnjega leta kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o socialnem varstvu. Po sklepu Kolegija predsednika Državnega zbora je bil zakon obravnavan po skrajšanem postopku. K delu odbora smo povabili najširšo zainteresirano strokovno in tudi sicer javnost ter predstavnike Vlade. Komisija Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je prav tako predhodno obravnavala predlog spremembe zakona in v svojem poročilu zapisala, da podpira vse predlagane rešitve.

Na samem odboru je bilo s strani predlagatelja povedano, da predlog zakona uvaja pravno podlago za črpanje evropskih sredstev za izvedbo pilotnega projekta, katerega namen je razvoj in umestitev storitev socialne aktivacije v sistem socialnega varstva. Prav tako predlog zakona ureja status posameznim vrstam socialno varstvenih programov in daje ustrezno podlago za njihovo financiranje, odpravlja pripravništvo kot obvezen pogoj za pristop k strokovnemu izpitu in skrajšuje obdobje opravljanja le-tega. Odpravlja pa tudi nekatere nepotrebne administrativne ovire. Kot rečeno, je v razpravi sodelovala zelo široka strokovna in tudi sicer zainteresirana javnost. Vsi razpravljavci so se strinjali s predloženimi spremembami, ki pa so po mnenju nekaterih premalo obširne. Da tukaj izpostavim, da je predstavnik Socialne zbornice povedal, da Socialna zbornica Slovenije predlog zakona podpira in je tudi pri njegovem nastajanju intenzivno sodelovala, upoštevane pa so bile tudi njene bistvene pripombe. Prav tako Center nevladnih organizacij Slovenije podpira spremembe, ki se dotikajo ureditve socialnovarstvenih programov. Tudi Študentska organizacija Slovenije in sindikat Mladi plus predlog zakona podpirajo, a hkrati opozarjajo, da razen analize opravljanja pripravništva v Republiki Sloveniji iz junija lanskega leta na področju pripravništva niso bile opravljene kakšne druge bolj poglobljene analize, kar se pričakuje v prihodnje.

Odbor je v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora sprejel tudi vse predlagane amandmaje, ki se navezujejo oziroma so odgovor na pripombe Zakonodajno-pravne

službe, ki je zakon pregledala v okviru svojih pristojnosti in nanj dala tudi pripombe.

Ob zaključku smo glasovali tudi o vseh členih predloga zakona skupaj ter jih sprejeli.

Glede na sprejete amandmaje je na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga zakona, v katerega so vključeni tudi sprejeti amandmaji. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina nepovezanih poslancev, zanjo mag. Mirjam Bon Klanjšček.

MAG. MIRJAM BON KLANJŠČEK (PS NP): Hvala lepa. Spoštovani!

Ko je Vlada v obravnavo posredovala novelo Zakona o socialnem varstvu, smo pričakovali odgovore na pomembna odprta vprašanja iz tega področja. Vendar pa smo bili že ob branju uvodnih pojasnil še dodatno pa med obravnavo na matičnem delovnem telesu predvsem razočarani. Vlada z novelo zakona, kot naglas pove tudi sama, prinaša le najnujnejše spremembe. Druga vprašanja, za katere bi vsekakor morala najti odgovore, pa so ostala odprta.

V Poslanski skupini nepovezanih poslancev sicer podpiramo predlagane spremembe, a menimo, da je predlog zakona tokrat resnično neprimeren za nadaljnjo obravnavo, saj je Vlada zaradi kompleksnosti in dolgotrajnega procesa usklajevanja popolnoma zanemarila priložnost za urejanje nekaterih pomembnih področij. Žalostno se nam zdi, da se Vlada tako rekoč hvali s tem, da je pripravila spremembe, ki ne zahtevajo veliko časa. Morda za to, ker si ni pripravljena vzeti časa, na primer, za dialog z občinami, ki že vse od določitve povprečnih opozarjajo, da bo sistem izpolnjevanja obveznosti, ki jih imajo občine, dolgoročno postal finančno nevzdržen. Združenje občin Slovenije in Skupnost občin Slovenije opozarjata, da bi se morali s to novelo zakona lotiti vrsto let trajajoče problematike višanja zneskov tekočih transferjev za institucionalno varstvo odraslih, saj nepravilnosti vplivajo na finančno poslovanje občin. Vlada se je zavezala, da bo skupaj z določitvijo povprečnih uredila tudi nekatera odprta vprašanja glede tekočih transferjev. Na žalost bo, kot kaže, zamujena še ena priložnost, da bi rešili vsaj eno odprto vprašanje iz tega področja.

Poleg naštetega bi želeli opozoriti tudi na ukinitve obveznih pripravništev na področju socialnega varstva. Seveda smo tudi mi mnenja, da je treba najti ustrezno rešitev za opravljanje pripravništev oziroma omogočiti mladim, da vstopajo na trg delovne sile, vendar menimo, da zgolj ukinitve pripravništev ne odgovarja na potrebe mladih in da bi morali v dialogu z njimi najti primernejše in celovite rešitve. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo mag. Tanja Cink.

MAG. TANJA CINK (PS SMC): Spoštovani predsednik, ministrica z ekipo, kolegice in kolegi!

Novela Zakona o socialnem varstvu, ki jo danes obravnavamo, prinaša pomembne rešitve na področju razvoja socialnovarstvenih programov, pripravništva, pridobivanja statusa v javnem interesu na področju socialnega varstva ter inšpekcijskega nadzora, s katerim se usklajujejo predpisi o inšpekcijskem nadzoru z zakonom, ki ureja inšpekcijski nadzor in inšpekcijo dela.

Področje socialnega varstva terja nujne spremembe. Veljavni zakon je star. Sprejet je bil leta 1992. V zadnjih 20 letih pa je na področju socialnovarstvenih programov prišlo do velikega razvoja področja, kateremu moramo slediti. Predlog zakona tako tudi zagotavlja zakonsko podlago za črpanje evropskih sredstev za izvedbo pilotnega projekta, katerega namen je razvoj in umestitev v sistem socialnega varstva, storitev socialne aktivacije, ki bo pilotno sofinancirana iz evropskih sredstev novega operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike. Pri socialni aktivaciji je pomembna celostna obravnava oseb, gre za osebe, ki so izpostavljene socialni izključenosti in iz različnih razlogov tudi tveganju revščine, se soočajo s socialnimi stiskami, so izključene iz trga dela in so lahko tudi dolgotrajni prejemniki socialne pomoči. Gre za različne skupine posameznikov, ki se srečujejo z različnimi ovirami zaradi alkoholizma, uživanja prepovedanih drog, nasilja, težav v duševnem zdravju in podobno, kar jim otežuje reintegracijo v družbo. Pri tem je pomembno, da vzpostavimo interdisciplinarni pristop, ki bo prilagojen posameznim skupinam, ki potrebujejo pomoč, ter da se med seboj povežejo tudi različni obstoječi programi. Danes se je pretežni del izvajanja različnih oblik strokovne pomoči na področju socialnega varstva prinesel na zasebni sektor. Večji del te pomoči tako opravljajo nevladne organizacije, ki pogosto dajejo pobudo za zagotavljanje določenih storitev, ki jih vlada na podlagi ugotovljenega javnega interesa pogosto tudi sofinancira. S predlogom zakona se zato ureja status posameznim vrstam socialnovarstvenih programov in daje ustrezno podlago za njihovo financiranje. V povezavi s tem je treba omeniti tudi, da se s predlogom zakona določajo tudi posebni pogoji za podelitev statusa v javnem interesu na področju socialnega varstva in tako omogoča podelitev tega statusa tudi drugim pravnim osebam zasebnega prava, ki niso ustanovljene z namenom pridobivanja dobička in niso nujno društva.

Eno dolgo pričakovanih rešitev v predlogu zakona predstavlja spremenjena ureditev področja pripravništva na področju socialnega varstva. Odpravlja se namreč

pripravništvo kot obvezen pogoj za pristop k strokovnemu izpitu in skrajšuje obdobje opravljanja pripravništva. S tem se omogoča, da lahko k strokovnemu izpitu pristopijo tudi kandidati, ki niso opravljali pripravništva, imajo pa 6 ali 9 mesecev delovnih izkušenj na področju socialnega varstva. Prav tako po predlogu zakona pripravniška doba trajala 6 ali 9 mesecev, kar je odvisno od delovnih izkušenj posameznika in od vrste izobrazbe.

V Poslanski skupini Stranke modernega centra bomo zaradi navedenega predlog zakona podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospa Suzana Lep Šimenko.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za besedo, predsednik. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci, spoštovana ministrica z ekipo, lepo pozdravljeni!

Zakon o socialnem varstvu je ponovno eden v nizu zakonov, ki jih na predlog Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti obravnavamo po skrajšanem postopku. Razlog skrajšanega postopka naj bi bile manj zahtevne spremembe. Žal pa je bilo na seji matičnega odbora zaznati, da konsenz med vsemi deležniki ni vzpostavljen, zato menimo, da skrajšani postopek zagotovo ni primeren. Zakon sicer vsebinsko prinaša nekatere dobre rešitve, kot so zagotovitev pravne podlage za črpanje evropskih sredstev pri poskusnih izvajanjih projektov, posodobitev socialnovarstvenih programov in odprava nekaj manjših administrativnih ovir. Na drugi strani pa so nekatere rešitve v predlogu zakona nejasne oziroma nedodelane. Tu mislimo zlasti odpravo obveznega pripravništva za pristop k opravljanju strokovnega izpita. Ne zdi se nam sporna ukinitve obveznega pripravništva, zlasti zato, ker vemo, da je v teh primerih šlo za volonterska pripravništva. Vendar pa glede na dejstvo, da mladi za opravljanje strokovnega izpita še zmeraj potrebujejo delovne izkušnje in da glede na razpravo še ni jasno, kako jih bodo lahko pridobili in kaj se bo za delovne izkušnje štel, menimo, da je ministrstvo s pripravo zakona hitelo ter da ta problematika še ni ustrezno rešena.

Prav tako omenjeni zakon ne rešuje problematike, na katero so opozorile številne občine. Na eni strani se povprečnina občinam iz leta v leto zmanjšuje, na drugi strani pa se zaradi vse slabšega socialnega statusa zlasti starejših zneski transferjev za institucionalno varstvo odraslih povečujejo, kar marsikje bistveno vpliva na poslovanje občin. Nenazadnje je tudi Računsko sodišče v poročilu o pravilnosti poslovanja občin ugotovilo, da občine nimajo vpliva na to, v kateri zavod bo nameščen upravičenec. Glede na dejstvo, da so cene oskrbe po domovih zelo različne, bi bilo prav, da ministrstvo pristopilo tudi k rešitvi tega problema.

Večkrat nam je bilo s strani Ministrstva za delo namreč rečeno, da je treba pripraviti celovite rešitve. V tem Predlogu zakona o socialnem varstvu celovitih rešitev ni, kljub dejstvu, da jih to področje izjemno potrebuje.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke predloga zakona ne bomo podprli, ne bomo pa niti nasprotovali, ker nekaj dobrih rešitev vseeno prinaša. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojujencev, zanjo mag. Julijana Bizjak Mlakar.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR: Spoštovani prisotni!

Področje socialnega varstva je eden od sklopov socialne varnosti, ki naj bi temeljilo na socialni pravičnosti, solidarnosti in na načelih enake dostopnosti ter proste izbire oblik. Temeljno izhodišče ukrepov na področju socialnega varstva je zagotavljanje dostojanstva in enakih možnosti ter preprečevanje socialne izključenosti, kar se izvaja s pomočjo socialnovarstvenih programov, ki so trenutno tematsko razdeljeni v deset javnih mrež. Te so oblikovane za posamezna področja oziroma posamezne ciljne skupine. Socialnovarstveni programi pa se lahko izvajajo kot javni verificirani socialnovarstveni programi, razvojni in eksperimentalni socialnovarstveni programi ter dopolnilni programi.

Pri predlaganem noveliranju Zakona o socialnem varstvu gre za spremembe in dopolnitve, ki so potrebne za nadaljnji razvoj sistema socialnega varstva. Spremembe, ki se nanašajo na socialnovarstvene programe, so ključne za to, da se bo omogočilo izvajanje nekaterih programov, za katere bo Slovenija črpala evropska sredstva v novi finančni perspektivi evropske kohezijske politike do leta 2020. Spremembe v zvezi s programi bodo udeležile to, kar je zapisano v Resoluciji o nacionalnem programu socialnega varstva, začrtani do leta 2020, kar pomeni, da bodo programi podrobneje razdelani in v skladu z vizijami, določeni bodo viri in način financiranja ter verificiranje in obseg trajanja programa.

Dolgotrajna oskrba in deinstitucionalizacija sta dve ključni točki, ki sta v vedno bolj starajoči se družbi vredni velike pozornosti. Zato bi morala ureditev dolgotrajne oskrbe biti naša prioriteta, žal pa čakamo na zakon o dolgotrajni oskrbi že celo desetletje. V Poslanski skupini Desus se nadejamo sistemske ureditve dolgotrajne oskrbe in osebne asistencije še v letošnjem letu, seveda zavedajoč se, da gre za kompleksno zadevo, ki nujno zahteva poleg jasnih ciljev in programov pomoči potrebnim tudi določitev virov financiranja. Trenutno se namenja za dolgotrajno oskrbo nekaj manj kot 500 milijonov evrov, je pa jasno, da bi bilo treba za oskrbo starejših in drugih, ki potrebujejo dolgotrajno oskrbo, vložiti bistveno več kot toliko, saj med drugim ne smemo zanemariti tudi neformalne

pomoči, ki se izvaja znotraj družin in daje z odrekanjem družinskih članov tako finančnemu kot človeškemu vidiku izjemno velik prispevek.

V Poslanski skupini Desus danes obravnavane spremembe in dopolnitve Zakona o socialnem varstvu vidimo kot delček prispevka k temu, da se bo to področje v prihodnje krepilo vsaj skozi socialnovarstvene programe. Po navedbah pristojnega ministrstva gre namreč pri tem predlogu zakona za to, da se vzpostavi pravna podlaga za pilotne projekte, ki se nanašajo na socialno aktivacijo in poskusno izvajanje storitev, ki naj bi kasneje sodile v Zakon o dolgotrajni oskrbi.

Poslanke in poslanci Desusa se strinjamo tudi s pomembno spremembo v tem predlogu, in sicer gre za odpravo pripravništva kot obveznega pogoja za pristop k strokovnemu izpitu. K strokovnemu izpitu pa lahko pristopijo tudi kandidati, ki imajo šest ali devet mesecev delovnih izkušenj na področju socialnega varstva. Tudi mi smo ocenili, da glede na izobraževalne programe, kjer je vpetega že veliko praktičnega dela, opravljanje obveznega pripravništva pred odpravljanjem strokovnega izpita ni nujno potrebno.

Poslanke in poslanci Stranke Desus ocenjujemo to novelo kot pozitivno in jo bomo podprli. Seveda pa pričakujemo v prihodnje bistveno več aktivnosti Vlade na področju socialnega varstva, saj gre za teme, ki se dotikajo najboljčutljivejše in hkrati najranjlivejše populacije. Znano je namreč, kako se je od leta 2010 zmanjševala vrednost pokojnin in slabšal socialni položaj starejših pa tudi ostalega prebivalstva, medtem ko si nekateri ustvarjajo raj na zemlji na račun žuljev in dela večine prebivalstva Slovenije. Hvala lepa za pozornost.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospa Marija Bačič.

MARIJA BAČIČ (PS SD): Spoštovani gospod predsednik, spoštovana gospa ministrica z ekipo, kolegice in kolegi!

V 20 letih, odkar obstoječi Zakon o socialnem varstvu velja, je doživel že številne spremembe in dopolnitve. Vzporedno so okoliščine razvijale in pomembno spremenile področje socialnovarstvenih programov ter vplivale na razvoj novih programov kot odraz na nastajajoče potrebe. Znotraj zasebnega sektorja predvsem nevladne organizacije že vrsto let opravljajo različne oblike strokovne pomoči in ravno te organizacije so pogosto generator razvoja novih storitev, ki jih vlada pogosto tudi sofinancira. Prav področje socialnega varstva je področje, kjer se taka uspešnost in učinkovitost kaže še v posebni obliki saj se na ta način oblikujejo zelo kakovostni in uporabnikom bolj prijazni programi. S tem predlogom zakona urejamo status posameznim vrstam socialnovarstvenih programov in dajemo ustrezno podlago za njihovo financiranje.

S predlogom novele spreminjamo področja socialnega varstva, ki trenutno najbolj potrebujejo spremembe. Gre za področja črpanja evropskih sredstev na področju socialne aktivacije in koordinirane oskrbe v skupnosti na podlagi uveljavitve pravnih podlag, s čimer se omogoča predhodno testiranje organiziranosti dejavnosti oziroma posamezne socialnovarstvene storitve ali programa. Drugo pomembno področje sprememb se dotika normativne ureditve statusa financiranja in izvajanja socialnovarstvenih programov, ki so namenjeni preprečevanju in reševanju socialnih stisk posameznih ranljivih skupin prebivalstva. Hkrati se poskuša s temi spremembami odpraviti tudi določene nepotrebne administrativne ovire, ki zavlačujejo postopke, ne prispevajo pa k večji kvaliteti dela, varnosti ali transparentnosti postopka ter usklajujejo veljavne določbe o inšpekcijskem nadzorstvu z določbami zakona, ki ureja inšpekcijo dela in njen nadzor ter dopolnjujejo določbe veljavnega zakona z določbami o posebnih pogojih, ki jih mora društvo izpolnjevati za pridobitev statusa društva v javnem interesu na področju socialnega varstva.

Ena pomembnejših rešitev, ki jih zajema predlog zakona in ki so potrebne zaradi razvoja stroke na področju izvajanja socialnovarstvenih programov ter zaradi širitve možnosti pristopa k strokovnemu izpitu na področju socialnega varstva, so spremembe obstoječega sistema pripravništva na področju socialnega varstva. Predlog ukinja pogoj obveznega pripravništva za pristop k strokovnemu izpitu, tako da lahko k strokovnemu izpitu pristopijo tudi kandidati, ki niso opravljali pripravništva, a imajo šest oziroma devet mesecev delovnih izkušenj na področju socialnega varstva. Dolžina pripravniške dobe je odvisna od izobrazbe in pridobljenih delovnih izkušenj na področju socialnega varstva. Diplomanti iz šole za socialno delo šest mesecev, vsi drugi diplomanti pa devet mesečno pripravništvo ali delovne izkušnje na tem področju. Na odboru se je večina razprave dotikala ravno tega področja, pri čemer se je večinoma izpostavljalo potrebo po jasni opredelitvi pojma delovnih izkušenj. Žal pa ne moremo mimo tega, da je bistvo problema pripravništva dejansko problem zagotavljanja sredstev za njihovo financiranje. Menim, da je glede nedopustnosti volonterskih pripravništev doseženo široko soglasje in podpora, da se tak tip pripravništva prepove, ker gre za navadno izkoriščanje. Ker pa so na nekaterih področjih pripravništva nujna, je torej nujno zagotoviti tudi financiranje teh pripravništev. Tudi na tej točki bi pričakovala, da dosežemo široko soglasje. Seveda se bodo vedno pojavljali problemi s financiranjem in s tem povezanim zagotavljanjem dovolj velikega števila pripravniških mest, a dokler bo iskanje rešitev naša skupna zaveza, bomo te težave lažje premagovali. Ker pripravništvo pomeni aktivacijo in vstop v svet dela, zato popolna ukinitve

nikakor ni prava rešitev, saj vse do takrat, dokler ne najdemo drugih vzvodov za zaposlitev mladih diplomantov.

Socialni demokrati bomo predlog zakona podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, zadnji dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Dobro jutro! Hvala za besedo, predsedujoči. Spoštovana izvršilna oblast, spoštovani zbor!

Predlog naj bi omogočil pridobivanje dodatnih evropskih sredstev, uvajanje novih metod socialnega dela in uredil usposabljanje novih socialnih delavcev. Seveda natančnejša analiza pokaže, da bo to doseženo za ceno nadaljnega zniževanja socialnih storitev in razvrednotenje poklica socialnega delavca, zato že takoj povem, da bomo v Združeni levici glasovali proti.

Državljeni pogosto in upravičeno protestirajo proti komercializaciji zdravstvenega sistema in proti financiranju privatnih izvajalcev z javnimi sredstvi v zdravstvenem sistemu. Redko kdo pa ve, da je sistem socialnega varstva še veliko bolj privatiziran od zdravstvenega. Ne verjamem, da bi si katerikoli minister za zdravje v predlog zakona upal zapisati, kar je zapisala gospa resorna ministrica Anja Kopač Mrak, citiram: "V Sloveniji že več kot desetletje poteka prenos izvajanja širitve različnih oblik strokovne pomoči na področju socialnega varstva na zasebni sektor." Konec citata. Izgovor za privatizacijo je, da so privatni izvajalci prijaznejši ter odzivnejši na potrebe lokalnih okolij. Gre za logiko, ki je v bistvu kapitulacija javnega interesa pred privatnim in v bistvu tudi zanemarjanje nalog Ministrstva za delo. Če ugotavljate, da so javni zavodi neprijazni do uporabnikov, bi morali izboljšati delovanje javnih zavodov, gospa ministrica. Če se prepočasi odzivajo potrebam lokalnega okolja, morajo predstavniki uporabnikov in lokalnega okolja dobiti večjo vlogo pri odločanju o delovanju javnih zavodov, gospa državna sekretarka. Nikakor pa to ne more biti razlog za privatizacijo socialnega varstva. Nobena nepremostljiva ovira ne preprečuje, da bi socialni delavci iz javnega sektorja začeli opravljati socialno delo tudi izven institucij in se bolj prilagajati zahtevam uporabnikov. Razlog za usmeritev ministrstva je drugje. Privatni izvajalci so cenejši, ker zaposlujejo cenejšo delovno silo. Ko ministrstvo izda razpis za osebne asistenta, določi sredstva, ki pogosto ne zadostujejo niti za izplačilo minimalne plače. Razpisi so časovno omejeni, osebni asistenti so zaposleni za določen čas. Na razpise se prijavljajo nepovezana društva, da delavci niso v sindikatih. Skratka, Ministrstvo za delo in enake možnosti ob ostalem ustvarja prekarnost socialnih delavcev. Isti proces razvrednotenega poklica socialnega delavca se nadaljuje na področju pripravništva.

Sistemska rešitev bi bila izjemno preprosta, iz zakona pripravništvo se črta besedilo obvezno pripravništvo in ju nadomesti z besedami delovne izkušnje. V dobrih sistemih socialnega varstva se znanje nadgrajuje in preverja skozi celotno kariero. Ministrstvo je lani sicer obljubilo, da bo obvezno pripravništvo nadomestilo z uvajanjem dela z mentorji, a so v zakonu, ki se sedaj novelira, ostale samo neopredeljene delovne izkušnje. Če nekoliko karikiram, strokovni izpit bo lahko opravljal nekdo, ki ni delal drugega, kot da je 9 mesecev stregel kavo direktorju zasebnega zavoda. Pustimo šalo ob strani. Razširili ste spekter zasebnih ustanov izvajalcev storitev z javnimi sredstvi. Kot pogoj za samostojno delo ste uvedli nedefinirane delovne izkušnje, s tem ste zasebnikom zagotovili bazen delovne sile, ki bo prisiljena delati za nižje plače kot v javnem sektorju ali pa celo zastoj, samo da bo prišla do delovnih izkušenj. To je seveda nedopustno in tovrstnih praks v Združeni levici nikoli ne bomo podprli. Hvala.

PREDESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, zanjo gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSi): Spoštovani predsednik, ministrica s sodelavci, kolegice in kolegi!

Ponovno smo priča delnemu reševanju področja, ki bi potrebovalo celovito ureditev. Predlagatelj navaja, da predlagana novela posega le v omenjena področja socialnega varstva, ki najbolj nujno potrebujejo spremembe, v prihodnje pa naj bi predlagali sprejem prenovljenega zakona za področje socialnega varstva.

Družba mora v skladu s programom Nove Slovenije paziti, da noben posameznik ali skupina ne živi pod mejo socialne varnosti, zato spodbujamo zavest o osebni odgovornosti posameznika v lastni varni socialni položaj, predvsem v starosti. Za socialno varnost vsakega posameznika so zato odgovorni trije dejavniki. Najprej vsak posameznik sam, nato njegovo delovno in bivalno okolje in nazadnje država z učinkovito zakonodajo in primernimi finančnimi viri. To navajamo predvsem zato, ker je eden od glavnih namenov obravnavane novele omogočiti učinkovito črpanje evropskih sredstev za področje socialne aktivacije. Najbolj nujne spremembe Zakona o socialnem varstvu, ki jih navaja predlagatelj, so trenutno odprava pripravništva kot obveznega pogoja za pristop k strokovnemu izpitu, zagotovitev pravne podlage za razvoj socialnovarstvenih programov in črpanje evropskih sredstev za izvedbo pilotnega projekta. To naj bi bila podlaga za predvideno reorganizacijo centrov za socialno delo, razbremenitev upravnih postopkov, določitev posebnih pogojev za podelitev statusa društva v javnem interesu na področju socialnega varstva, uskladitev predpisov o inšpekcijskem nadzoru z

zakonom, ki ureja inšpekcijski nadzor in inšpekcijo dela.

Krščanski demokrati se sprašujemo, kaj je ministrstvo počelo doslej. Kako dolgo smo že govorili o reorganizaciji centrov za socialno delo, pa šele sedaj, sredi leta 2016, dobimo predlog sprejetja pravne podlage za financiranje pilotnega projekta. Po našem mnenju bi ta počasnost lahko bila podlaga za interpelacijo. Sami vidimo, kakšna škoda se povzroča državljanom zaradi, milo rečeno, čudnih postopkov v centrih. Prav tako smo v Novi Sloveniji zadržani do popolne ukinitve obstoječega sistema pripravništva, ki je sedaj pogoj za pristop k strokovnemu izpitu. Ministrstvo opozarjamo, da naj učinke teh sprememb pozorno spremlja in se hitro odziva na morebitne negativne učinke. Krščanski demokrati podpiramo širitev možnosti podeljevanja statusa delovanja v javnem interesu na področju socialnega varstva tudi drugim pravnim osebam zasebnega prava poleg društev. To bi lahko razširili tudi na druga področja, kjer je delovanje nevladnih organizacij velikega pomena, kar bi gotovo prineslo ugodne vplive na delovanje civilne družbe v Sloveniji. Poslanci Nove Slovenije predlogu novele ne bomo nasprotovali.

PREDESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo predstavitev stališč poslanskih skupin.

Prehajamo na razpravo o členu in vloženem amandmaju, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vloženega amandmaja z dne 17. 5. 2016.

V razpravo dajem 9. člen in amandma poslanskih skupin SMC, Desus in SD. Želi kdo razpravljati? Prosim za prijavo.

Besedo ima gospod Saša Tabaković.

SAŠA TABAKOVIĆ (PS SMC): Spoštovani predsednik, hvala za besedo.

Danes je bila že pri predstavitvi stališč večkrat omenjena problematika pripravništva mladih, zato bi rad poudaril, da pripravništvo v Republiki Sloveniji seveda ni brezplačno, da to pomeni, da je plačano in takšno s to novelo tudi ostaja. Ta novela tudi ne ukinja pripravništva, ampak govori samo o tem, da pripravništvo ni več obvezen pogoj za pristop k strokovnemu izpitu, kar pomeni, da bodo lahko pristopili tudi tisti posamezniki, ki pripravništva niso opravljali, pa so vseeno nekako pridobili izkušnje, ki naj bi bile 6- do 9-mesečne. To pomeni, da gre za tiste posameznike, ki že dlje časa delujejo na področju sociale, ki so mestoma pridobivali svoje izkušnje, in zakaj jim teh izkušenj ne bi priznali kot v resnici nek izpolnjen pogoj za pristop k strokovnemu izpitu, ki je v resnici zelo težak in kompleksen izpit. Tako mislim, da v tem smislu ne moremo biti mi tisti, ki bomo vrednotili te izkušnje, ampak to enostavno mora biti stroka. Že na seji delovnega telesa je gospa De Reya iz Društva Sožitje, ki je tudi aktivna sodelavka Socialne zbornice, razložila, zakaj se tudi njej zdi

ta rešitev oziroma ta pristop pravi. Moram reči, da se popolnoma strinjam, da je treba razmisliti, ko se pogovarjamo o vstopu mladih na trg dela, naslavljati tudi na sam sistem izobraževanja, ki bo mladim že po naravi stvari omogočil, da bodo imeli že med časom študija veliko več prakse in da bi lahko osvojili vse potrebno znanje in da jim v resnici pripravništvo, ko bodo, recimo, končali nek študij, sploh ne bi bilo potrebno. Tako se v tem smislu strinjam, ampak poudarjam pa, da mislim, da ta novela tega vprašanja ne more na takšen način naslavljati.

Zato bom amandma podprl kot tudi, kot smo že dejali, zakon v celoti. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima mag. Tanja Cink.

MAG. TANJA CINK (PS SMC): Hvala za besedo.

Že na seji odbora je bilo pojasnjeno, da se s predlogom zakona, o katerem razpravljamo danes, ne uvaja večjih sprememb. Gre zgolj za nujne spremembe, ki dajejo pravzaprav podlago že obstoječemu stanju, če govorimo o socialnovarstvenih programih. Skratka, ne gre za celovito prenovu, ki pa je nujna in jaz pozdravljam tudi napoved predlagatelja, vsaj tako je bilo na odboru rečeno, da pride tudi ta na vrsto v naslednjem letu.

Prav je, da se s skrajšanim postopkom uvajajo resnično le najbolj nujne spremembe, ker vemo, da je bilo v času javne obravnave predloga zakona podanih veliko pripomb in je zato prav, da se doseže tudi širši konsenz strokovne javnosti in tako obsežnejše spremembe zakona opravi po rednem postopku.

Kar se tiče uvedbe novih socialnovarstvenih storitev, tukaj imam v mislih socialno aktivacijo, v preteklosti že vemo, da se je že pokazalo, da hitre poteze niso najboljše. Nenazadnje so uporabniki teh storitev ljudje. Tako da pozdravljam tudi rešitev, ki jo prinaša predlog, da se najprej vzpostavi podlaga za izvajanje pilotnih projektov, kjer bodo šele na osnovi ustrezne evalvacije in pa tudi pričakovanih pozitivnih učinkov vključeni v sistem socialnovarstvenih storitev.

Zakon o socialnem varstvu je bil sprejet pred več kot 20 leti in do danes je prišlo na področju socialnovarstvenih programov do velikega razvoja. Pretežni del izvajanja teh oblik strokovne pomoči se je v resnici prenesel na zasebni sektor in večji del tega opravljajo nevladne organizacije, financiranje pa v pretežnem delu zagotavlja Vlada. S tem zakonom je priložnost, da se tudi to vprašanje uredi, tako da želimo s konkretnim predlogom zakona urediti status posameznih vrst socialnovarstvenih programov in dati ustrezno podlago za financiranje. Jaz se popolnoma strinjam, da je celovita prenova tega zakona potrebna. Vemo, da že vsaj desetletje, v tem zadnjem desetletju je bilo veliko poizkusov, ampak verjetno ni to stvar tega ministrstva

oziroma te ekipe in te ministrice, ampak že predhodnih vlad, ki očitno niso zbrale dovolj poguma niti volje za te spremembe.

Izpostavila bi pripravništvo, o katerem smo na seji odbora precej razpravljali. Žal je bilo s strani gostov še vedno slišati veliko nezadovoljstva, čeprav si upam trditi, da pomeni odprava obveznega pripravništva vendarle lažje zaposlovanja mladih na področju socialnega varstva. Odslej bodo k opravljanju strokovnega izpita, ki je pogoj za samostojno opravljanje strokovnega dela, lahko pristopili tudi kandidati, ki niso opravili pripravništva, temveč imajo šest oziroma devet mesecev delovnih izkušenj na področju socialnega varstva. Nadalje, s tako spremembo tudi ne odstopamo bistveno od ureditve od drugih držav Evropske unije. Vemo, da so se v zadnjih letih težave na področju opravljanja pripravništva v socialnem varstvu reševale s pomočjo evropskih sredstev, iz katerih se je plačala zaposlitev pripravnika. S tokratno spremembo zakona pa bomo prišli na ureditev, ki je primerljiva z ostalimi evropskimi državami in kot izhaja iz vladnega gradiva, je bila tudi podprta s strani strokovne javnosti. Ne glede na bojazen, da se bodo s predlagano spremembo zakona zaprla vrata diplomantom Fakultete za socialno delo, mislim, da temu vseeno ni tako, ker je v bistvu strokovni izpit tisti, ki omogoča tudi samostojno opravljanje strokovnega dela, in na ta način bodo prišli samo lažje do strokovnega izpita in tako prej izpolnili pogoje za zaposlitev. Naj še enkrat poudarim, da se z zakonom ne ureja vprašanje pripravništva v konceptualnem smislu, odpravlja se samo pogoj za pristop k opravljanju strokovnega izpita.

Z amandmajem, ki ga predlaga koalicija, pa se predlaga, da Socialna zbornica Slovenije s splošnim aktom poleg vsebine in načina opravljanja strokovnega izpita določi tudi pogoje za opravljanje strokovnega izpita oziroma podrobno opredeli pojem delovne izkušnje na področju socialnega varstva, tako da se povsem ohranja vsebina člena, bistveno pa se bo s tem olajšalo delo tistemu, ki bo zakon uporabljal.

Tako amandma kot zakon bom podprla. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

Začel bom, ne da je bog v detajlih, hudič je v detajlih. Gospa pred mano, gospa Cink, ki navsezadnje prihaja iz tega resorja, preden je prišla v parlament, je zelo jasno povedala, da imamo 20 let star zakon, da se je v 20 letih marsikaj spremenilo, da ker ta država in družba in ta hram demokracije, kot pogosto rečete, v 20 letih ni učinkovito deloval, je neka civilno-družbena pobuda reševala to, kar bi morali reševati javni zavodi. In zdaj s tem noveliranjem ne boste delali nekih večjih

sistemskih sprememb, kot vi radi rečete, ampak boste zacementirali obstoječe stanje. Veste, zdaj izgovori gor ali dol, nehajmo se slepiti, na tem resornem ministrstvu, skozi katerega gre dejansko največ denarja iz razreza proračuna, je neka izkušena ekipa, je gospa ministrica, ki je tretji mandat na tem ministrstvu, en mandat je bila državna sekretarka, ima izkušeno državno sekretarko, je moja, dajmo reči, po stroki kolegica, ki je tudi prišla dejansko iz tega foha. Človek od take ekipe pričakuje dosti več, seveda, ker smo navajeni garanja. Da se nekaj 20 let ni spremenilo, da smo primerljivi z EU – nismo primerljivi z EU. Podobno kot na področju šolstva je moj ideal, ministrica zmiguje z glavo, Finska, ki je ugotovila, da imajo silno birokratizirano to področje, da imajo v določenih lokalnih skupnostih, če imaš težave, ki po domače spadajo pod socialo, razdeljeno na celo vrsto pisarn, in so šli v integracijo tovrstnih zadev. Vi ste že pozabili na tisto, kar je prvo leto tulila stranka Mira Cerarja: Vse na enem mestu. Zdaj govorite o, letos vam je Schlagwort – kako že? Debirokratizacija. Debirokratizacija na škodo državljanek in državljanov. Na škodo najbolj pomoči potrebnih državljanek in državljanov. Večina nas, vsaj družboslovcev, vemo za slavno knjigo Richarda Sennetta, v kateri govori o mojstrstvu, tudi če se malo spoznate na ostale cehe, veste o tem, kaj se govori o tej knjigi. Pravilo 10 tisoč ur, 10 tisoč ur si vajenec, potem narediš mojstrski izpit, potem te sicer malo po glavi udarijo kot Beni Hill tistega, ki je zraven stal, da ti dajo do znanja, saj zdaj smo te spravili čez zahteven mojstrski izpit, ampak še vedno si skoraj vajenec. In gre za neko področje v starajočih družbah, ki bi ga bilo treba premisliti na ta način. In nisem jaz zanalašč v našem stališču ali kar počez izpostavljaj sistem mentorstva. Odgovorna politika mora iti tudi onkraj tega, kar nam različni akterji sporočajo. Seveda civilnodružbeniki, ki so to prevzeli, ker država ni delovala, hočejo, da jim to nekako ostane. Seveda bi oni morali biti neki dopolnili del tega sistema, če govorimo na vaš način o sistemskih rešitvah, tudi zaradi tega, ker imajo ogromno skritih znanj, ki jih pretirano zbirokratiziran sistem, če hočete, centri za socialno delo, nimajo, ker ste jih zbirokratizirali v preteklih 20 letih. Pa ne bom vam zdaj tukaj molitvic bral malo bolj na način SDS, ampak dejstvo je, da imamo velike težave s centri za socialno delo. Ugotovili smo, da ima skoraj vsak center za socialno delo svojo informatiko, da je neka interna kontrola, ki je bolj tako pavšalne narave, na tri leta mora biti izvedena, letno se neka poročila dajejo. Zdaj se bo dogajala neka reorganizacija, kjer mi off the record partner iz koalicije reče, ja, na ta način, da bo SD tistih 16 plus 1 ali 15 plus 1 ohranil svoj primat, ker žal kot ena od najbolj izkušenih strank, tako žal deluje politika v Sloveniji, ohranja svoj primat v paradržavi. Namesto da bi se pogovarjali, recimo, o dolgotrajni oskrbi. Mislim, to vemo že – koliko časa? In da bi to reševali. Po tisti

včerajšnji, na koncu jezika imam, bruki, bom kar rekel bruki, sramoti, okrog bičikletov, so mi ljudje pisali, pa dajte vi že enkrat začeti nekaj reševati, ne samo tu vse prenapenjati. Gospod Cerar zelo rad reče, ne bomo zniževali socialnih standardov. Znižujete jih, znižujete se! Saj ste pred mano lepo povedali, da se tega pa tega zavedate, ampak penezov ni v bistvu čakamo enkrat to sistemsko rešitev, ki nam jo bo podalo numinozno bitje in ne bo prišla, ta čas bomo zacementirali stanje, kakršno je, in ga bomo nekako sukcesivno poslabševali. Veste, cela vrsta zadev, cela vrsta strokovnih znanj – moja že kar dolgo pokojna bivša sodelavka Ida Hojnik Zupanc, ki se je ukvarjala s socialno gerontologijo 20 let nazaj, pa smo že takrat vedeli, da bi ljudje radi večjo avtonomijo v starosti, da bi bilo treba deinstitucionalizirati te okostenele sisteme, priti naproti ljudem, pomoči potrebnim. Mislim, a veste, ne gre tu neke tople vode odkrivati. Ne vem, kaj ste 20 let počeli v stroki, če se že dotaknemo teh strok, razen da ste mogoče se malo ... – pa sem krivičen do številnih, ki, priznam, da so garali in imajo isti problem v želodcu kot jaz.

Priprava na strokovni izpit s področja socialnega varstva. Kotizacija znaša za individualne člane zbornice 135, za kolektivne člane 165, za nečlane 205 evrov, DDV je vštet, študenti in brezposelne osebe 25 % popusta, račun vam bomo pa izstavili v roku 8 dni od izvedbe seminarja. Predavajo – pa ne bom imen, lahko bi tudi katero ministrico omenil, bivšo SD-jevo, nek gospod z Ministrstva za delo, družino itd., neka gospa iz Centra za socialno delo Ljubljana, nek gospod iz Službe Vlade Republike Slovenije za zakonodajo – in človek dobi občutek, da vam gre samo za še malo več penezov pobrati, zelo po domače povedano. Ne le jaz, ampak pomoči potrebni pričakujejo neke konkretne rešitve. Neki mladi ljudje, ki so se odločili, da bo to njihovo življenjsko poslanstvo, pričakujejo tudi neko normalno dokončanje študija. Pa se mi ne da več populistično ropotati o tem, za orožje bo denar, za energetski lobi, kjer je lep preplet SD, SDS, kjer zdaj malo zraven tudi SMC prihaja, bo tudi denar, za tovrstne nujne zadeve – to je najbolj nujna zadeva ob gospodarskem zagonu Slovenije – bomo pa čakali systemske rešitve. »Do kad višje?« bi rekli v jeziku moje matere. Koliko časa jih bomo še čakali, gospa ministrica? Mislim, jaz ne bi bil zelo rad na vašem delovnem mestu, ker upam, da premorete, pa tudi vi, gospa državna sekretarka, toliko socialne deontologije iz profesij, iz katerih obe izhajata, da ste verjetno v neki zadevi skoraj blizu bipolarni motnje, ko imate neka znanja, ko bi radi nekaj, ampak ko pristajate na tovrstni diktat. S strani koga? Ne vem. S strani gospoda Duška, ki tolče po mizi, kot je rekla ministrica brez resorja? S strani, ne vem, gospoda Cerarja, ki očitno revščine ne vidi? S strani prišepetovalcev iz tujine? S strani tistih, ki imajo interes, da se ta sektor še nadalje privatizira? In izkušnje, zlasti izkušnje, recimo, iz

držav, ki so šle v izdatno privatizacijo tega in še česa drugega, Združeno kraljestvo in tako naprej, kažejo, da posledično za več denarja srednjeručno dobimo slabše rešitve. In se grejo zdaj nazaj odprivatizacijo, celo taka država, ki je zelo NSi-jevska, bom rekel, po politiki.

Čas mi je potekel, ampak skrajni čas je, da iščemo neke rešitve v javnem sektorju socialnega zdravstva. Hvala za besedo.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anja Kopač Mrak.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Hvala za besedo, spoštovani predsednik.

Zdaj se počutim malce mlajša, ker sem se spomnila, kako je meni gospod Trček, dr. Trček takrat še ko asistent na fakulteti predaval na zelo podoben način kot tokrat, pa sem se počutila, kot da sem v predavalnici, sicer je bila ena druga tema, prostorska sociologija, ker je tudi dobil naziv, sva pa res stanovska kolega, kar se tiče sociološkega področja.

Malce si bom vseeno dovolila o samih razmejitvah znotraj socialne države in tem, kako je Slovenija umeščena, zgodovinsko gledano, pa tudi še danes. Tu namreč gre za očitek, kot ste ga izpostavili, da s tem zakonom privatiziramo področje socialnega varstva. Dejansko ni države v Evropi, tudi v širšem svetu razvitih postmodernih družb, kjer bi država, torej javni sektor bil edini izvajalec socialnovarstvenih storitev in programov. Take ureditve ni na svetu. In tako kot v Sloveniji, kjer še vedno mednarodno primerljive vse klasifikacije držav blaginje kaže, da se Slovenija še vedno uvršča v tem pogledu sigurno med socialnodemokratske tipe, kjer v bistvu prevladuje javni sektor. Prevladuje javni sektor. Normalno pa je, da zaradi pluralizma v družbi, kjer ni ena storitev in ni javni sektor samo edini zveličan in ker ima določene omejitve, ki so povsod enake, seveda ta sektor dopolnjuje zasebni sektor, ki pa je – in ste pozabili povedati – nevladni sektor in seveda neprofitni sektor. Ko vi govorite o privatizaciji, dajete vtis, da zdaj s tem zakonom mi dopuščamo, da bodo neki pravni subjekti vstopali na to področje brez kakršnikoli omejitev in nekaj počeli na področju socialnega varstva. Ker sva kolega in ker vas spoštujem in ker ste dr. znanosti pričakujem, da ko posplošujete, posplošujete na način, da ne pomeni zavajanje širše javnosti, ki to v tem trenutku posluša. Ker nikjer v tem zakonu ni privatizacije. Je pa dejstvo, da je zasebni sektor že 20 let v tej državi, pri čemer predvsem nevladni sektor izvaja programe socialnega varstva, ki je res ministrstvo v vsem tem obdobju in letos celo nekaj več smo napraskali denarja 13 milijonov evrov, razdelimo za pomoč ljudem, tudi za to, da lahko brezdomci v Mariboru imajo določeno pomoč. Tudi za to, da imamo materinske domove, da se izvajajo, tudi da imamo hiše, kjer je možnost varnih hiš za naselitev žensk v

primeru nasilja. Tudi to in to je del sistema socialnega varstva. In s tem zakonom, tako kot je bilo povedano, samo urejamo način, da je večja varnost tega financiranja. Zaradi tega, ker je problem razvoja sistema socialnega varstva v Sloveniji v tem, da je nevladni sektor, ki je pomembni del dopolnjevanja, ne more nadomestiti nikoli, nobeden ni rekel, da nima ključne vloge država, da mora torej ta nevladni sektor imeti tudi določeno stabilnost in predvidevanja za to, da se lahko razvija in dopolnjuje naš sistem. Samo to ureja ta zakon.

In res je, če poslušamo, kolegi iz NSi so rekli, da je njihov pogled o tem, da mora biti najprej osebna odgovornost posameznika, potem je zaposlitev oziroma trg in potem država. Ja, to je logika liberalnega sistema. Vi ste mi povedali sistem, ki ga, ne vem, lahko ga samo poenostavim, prof. Kolaričeva pa Rus sta tak sistem, mislim, imenovala državni etatistični sistem, kjer je dejansko država s svojim javnim sektorjem edina, ki zagotavlja. Ja, če želite to, pač danes v 21. stoletju, ko so tudi teoretiki na tem področju ugotovili, da seveda država s svojim način je pomembna, hkrati pa ne more, ker je v osnovi država in centri za socialno delo, se strinjam, je treba drugačen način, bomo reorganizirali, ne more pa delati na enak način, kot nevladne organizacije. Zato je potrebno dopolnjevanje enih in drugih. Tako vedno je in povsod je tako. Tudi na primer od našega profesorja kolega gospoda Rusa je bilo – kaj teza? Da moramo od države blaginje k družbi blaginje. To družbo blaginje v svojem temelju delujejo in sokreirajo – kdo? Nevladne organizacije, torej drugačna odgovornost, vi pa želite državni etatistični sistem. Ja, tukaj pa nisem dovolj – ne vem kaj? Leva? Kakšna nisem dovolj? Kaj ne dovoljujemo dovolj tega, razgrajujemo sistem socialnega varstva?

Drugo. Ne ukinjamo sistema pripravništva. Ne ukinjamo ga, samo obvezen ni več. Veste zakaj? Ker se je v 25 letih sistem izobraževanja in funkcioniranje tega sistema bistveno spremenil. Če samo pogledamo na področju razvoja šolstva, je bila Fakulteta za socialno delo najprej višja šola in takrat je bilo obvezno pripravništvo, danes se je ta ista šola razvila, da je na ravni univerzitetnega programa. Če pogledamo njihov program, imajo zelo velika praktičnega dela, dela na terenu. To je bil tudi cilj bolonjske reforme, ki so ga fakultete oziroma univerze na načine implementirale. Ampak dejstvo je, da v njihovem programu je 60 in več ur, ne bom natančno, dela na terenu, kjer so centri za socialno delo njihove učne baze in tudi to se pogovarjamo, na kakšen način urediti, da bo tega sodelovanja več in še boljše. Ker namreč cilj je prav v tem, da se študenti že tekom svojega študija čim bolj usposobijo za delo na centrih za socialno delo in drugih socialnovarstvenih ustanovah. To je smisel, ker nimamo dovolj denarja, da plačujemo šolstvo, potem plačujemo obvezno pripravništvo in vse lahko samo plačujemo – ne gre več tako. Jaz bi

morda si želela, da bi bilo to mogoče, pa ni mogoče. In tudi nikjer v Evropi takih sistemov ni.

Delovne izkušnje. Delovnih izkušenj ne bomo določali sami, ker se zavedamo, da na ministrstvu nismo tisti, ki lahko ta pojem ovrednotimo na način, da bodo vsi tisti, ki se s tem ukvarjajo, zadovoljni, zato je Socialna zbornica v sodelovanju z vsemi sodelujočimi predvsem tudi mladimi, želimo to skupaj sooblikovati. Tukaj tudi Socialna zbornica v samem sistemu socialnega varstva ima pomembno vlogo, ima tudi z zakonom dana javna pooblastila in je del tega sistema. Bi morala tako kot vsak, tako kot zdravniška, odvetniška zbornica, so predstavniki, profesionalna etika socialnega varstva tam mora biti in v bistvu bi morali biti pomembni soakterji in sooblikovalci teh sprememb, ker so prvi naslov za stroko socialnega dela poleg fakultet in vseh drugih sodelujočih.

Druga stvar, ki bi jo še želela morda, ker ste izpostavljali pa se mi zdi tudi pomembno nasloviti, je vprašanje institucionalnega varstva in doplačil občin. Ker ste večino na pripombe Skupnosti občin Slovenije, bilo je izpostavljeno doplačilo za socialnovarstvene storitve v domovih za starejše, kjer je sistem tak, da če posameznik in njegova družina ne zmore, pač občine doplačujejo. Dejstvo je, da tega nismo mogli urediti v temu zakonu, ker zakon določa samo način plačevanja. Način izračuna cene in pa tudi na kakšen način potem odločajo centri za socialno delo, v kateri dom upokojevcem se posameznik namesti urejajo pravilniki, in to v skladu z dogovorom SOS, ZOS in vlade z občinami urejamo in je tudi rok do konca poletja, da te pravilnike tudi uredimo. Naslavljamo to vprašanje, vendar to ni zakonska materija, zato ni tu notri.

Kar se tiče dolgotrajne oskrbe, se tudi strinjam, tukaj je pomembna zaslomba, da lahko to naredimo. Je pa dejstvo, da je to dnevna skrb in tudi usklajevanja z Ministrstvom za zdravje, ker namreč 48 % sredstev dolgotrajne oskrbe zagotavlja Zavod za zdravstveno zavarovanje in je soglasje z zdravstvenim sektorjem za skupno oblikovanje dolgotrajne oskrbe kot integriranje storitve ključno. Žal sociala same tega sistema ne more postaviti in zato pač žal traja to dlje. Je pa intenzivno tudi Ministrstvo za javno upravo, pri tem sodeluje, tako v skladu s koalicijskim dogovorom je še vedno tako, kot je, da je zakon do konca leta v Državnem zboru. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sprašujem, če želi še kdo razpravljati? Ni več časa, torej postopkovno. Drugega ne morem dati.

Postopkovno, dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo. / oglašanje iz dvorane/ Postopkovno.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Hoče postopkovno.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Postopkovno ja. / oglašanje iz dvorane/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Niste zahtevali, tako da ...

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Zahtevam postopkovno.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ne, ne moreš ga zdaj več zahtevati. / oglašanje iz dvorane/ Ne. Ima prav. Ne. Ima prav. Ni več razprave o tej zadevi, ker ni interesa za razpravo. Priznavam svojo napako v tem primeru, sem vam impliciral, da imate samo postopkovno možnost, niste pa sami zahtevali na začetku in potem ne morem preklicati te stvari.

Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo. O amandmaju bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali jutri v okviru glasovanj. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **5. TOČKO DNEVNEGA REDA – OBRAVNAVA PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O UKREPIH REPUBLIKE SLOVENIJE ZA KREPITEV STABILNOSTI BANK, SKRAJŠANI POSTOPEK.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila skupina štirih poslank in poslancev s prvopodpisanim dr. Bojanom Dobovškom.

Predlog zakona je na 23. seji 4. 5. 2016 obravnaval Odbor za finance in monetarno politiko kot matično delovno telo. Ker po končani razpravi odbor členov predloga zakona ni sprejel, je bila druga obravnavna predloga zakona na seji delovnega telesa končana.

Besedo dajem predstavnikom poslanskih skupin za predstavitev stališč. Besedo ima Poslanska skupina Stranka Modernega centra, zanjo mag. Dušan Verbič.

MAG. DUŠAN VERBIČ (PS SMC): Hvala za besedo, spoštovani predsednik. Poslanke in poslanci, prav lep pozdrav!

Poslanska skupina nepovezanih poslancev je vložila v Državni zbor predlog, s katerim želi črtati sedmi odstavek 29. člena Zakona o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank, ki določa, da ne glede na določbe zakona, ki ureja bančništvo, ki urejajo ocenjevanje primernosti članov upravljalnega organa, izvede v banki, ki je bila deležna ukrepov za krepitev stabilnosti bank po tem zakonu in v kateri je Republika Slovenija edini družbenik, ocenjevanje primernosti člana nadzornega sveta pred njegovim imenovanjem v Slovenski državni holding. Pri izdelavi ocene primernosti kandidata za člana nadzornega sveta Slovenski državni holding upošteva pogoje in merila, ki jih za člana nadzornega sveta banke določa zakon, ki ureja bančništvo, in akti izdani na podlagi njenih izdaj. S predlogom črtanja naj

bi po predlogu predlagatelja, da zaradi obstoječe ureditve Banka Slovenija kot regulator slovenskega bančnega sistema ter članica Evropske centralne banke ni imela nobene vloge pri imenovanju članov nadzornega sveta največje slovenske banke, pa čeprav naj bi ta njena vloga bila jasno določena v Zakonu o bančništvu.

Ta trditev vsekakor ne drži, ker je vloga Banke Slovenije in Evropske centralne banke jasno določena v Zakonu o bančništvu. Banka Slovenije na podlagi Zakona o bančništvu poda naknadno oceno o primernosti člana nadzornega sveta. Tako lahko Banka Slovenije v skladu s 57. členom ZBan-2 z namenom preverjanja, ali član nadzornega sveta izpolnjuje pogoje in dolžnosti iz 55. člena Zakona o bančništvu, 2, odloči, da se opravi ustni razgovor, na katerega se povabi člana nadzornega sveta banke, da podrobneje predstavi okoliščine, ki so po mnenju Banke Slovenije pomembne za presojo glede izpolnjevanja pogojev in dolžnosti člana nadzornega sveta same banke. V skladu z 273. členom ZBan-2 je Banka Slovenija pristojna tudi, da v določenih primerih prepove opravljanje funkcije člana nadzornega sveta. S spremembami Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank, ki je bil v decembru 2015 uveljavljen, je Vlada želela s sedmim odstavkom 29. člena tega istega zakona, da predhodne ocene kandidata za člana nadzornega sveta naredi SDH in ne banka. Tako rešitev vidimo z vidika pravice države kot edinega delničarja, lastnika v banki, da izvaja tudi funkcijo predhodne ocene primernosti kandidata, ker tudi SDH opravlja in izvaja pravico delničarja v imenu Republike Slovenije na sami skupščini, tako da v vsakem primeru SDH imenuje tudi nadzornike. S predlaganim predlogom se le sledi temu, da velja za banke, ki so bile deležne izdatne državne pomoči in v katerih je Republika Slovenija edini delničar in je odgovorna za dosledno izpolnitev zavez, ki so bile dane Evropski komisiji v postopku presoje dovoljene državne pomoči. Ena od zavez se nanaša tudi na utrditev korporativnega upravljanja v banki, bistvena zaveza pa je seveda pravočasno dokončanje privatizacije bank v državni lasti. Dodatna merila in pogoje glede kandidatov za člane nadzornih svetov pa urejajo Zakon o gospodarskih družbah, kot že omenjeno, 53. člen Zakona o bančništvu, glede opravljanja funkcije člana nadzornega sveta banke, akti, izdani na podlagi tega, kot tudi smernice EBA. Iz navedenega izhaja, da mora SDH pri obravnavi kandidatov upoštevati najmanj enaka merila in pogoje, ki jih v procesu izdelave predhodne ocene upošteva banka. Vlada Republike Slovenije zato meni, da sedmi odstavek 29. člena Zakona o uravnavanju kreditne stabilnosti bank v ničemer ne posega v kakovost predhodnega preverjanja kandidatov.

Glede na navedeno v Poslanski skupini Stranke modernega centra ne podpiramo rešitev, s katerimi odvzeli pristojnost SDH, da predhodno oceni primernost kandidata za člana nadzornega sveta.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo mag. Marko Pogačnik.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Spoštovani predsednik, hvala za besedo. Spoštovane kolegice in kolegi!

V Slovenski demokrati stranki smo prepričani, da se je Poslanska skupina nepovezanih poslancev odločila za vložitev Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank predvsem zaradi neodgovornega dela Vlade Mira Cerarja in da je bil vzrok predvsem blamaža, ki sta si jo Vlada Mira Cerarja in koalicija, SMC, SD in Desus, dovolili pri imenovanju in izboru nadzornega sveta naše največje banke. V Slovenski demokrati stranki z zaskrbljenostjo spremljamo dogajanje okoli naše banke. Nenazadnje nas skrbijo tudi izjave guvernerja Banke Slovenije, ki v medijih razlaga, da so delovanje in poteze, ki jih je izvedel SDH, prijavil Evropski centralni banki, in da temu lahko sledi več tisoč evrov kazni za našo največjo slovensko banko. In, spoštovana koalicija, spoštovana Vlada Mira Cerarja, mislim, da je skrajni čas, da naredite red na področju bančništva, kajti v Slovenski demokrati stranki smo prepričani, da obstaja zelo veliko tveganje, da zaradi vseh potez, ki jih izvajajo tako Ministrstvo za finance kot Vlada in Banka Slovenije, davkoplačevalci lahko v zelo kratkem roku pričakujemo tretjo sanacijo slovenskega bančnega sistema na račun davkoplačevalcev. In, spoštovane in spoštovani, žalostno je tudi, da je opozicijska stranka, Slovenska demokrati stranka, tako v tem mandatu kot prejšnjem mandatu vložila nešteto sprememb in predlogov in tako Banka Slovenije kot Vlada Republike Slovenije vehementno zavračate vse spremembe na področju Zakona o Banki Sloveniji, Zakona o bančništvu in pa dopolnitvah Zakona o krepitvah Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank. Vedno je pa en in isti izgovor. Banka Slovenija se izgovarja na Evropsko centralno banko, Vlada se izgovarja na neodvisnost in samostojnost Banke Slovenije, slovenski bančni sistem pa trpi in predvsem tudi žepi davkoplačevalcev in pa davkoplačevalk Republike Slovenije. Do danes naša največja sistemska banka nima popolnega nadzornega sveta.

V SDS smo zaskrbljeni predvsem nad odnosom treh najpomembnejših deležnikov tukaj Vlade Republike Slovenije, Ministrstva za finance in pa Banke Slovenije. Če smo lahko poslušali pred časom, kako se je Banka Slovenije izgovarjala na zaupnost informacij in

na neodvisnost, zdaj lahko poslušamo tako viceguvernerja kot guvernerja Banke Slovenije, ki se pa izgovarja na Evropsko centralno banko. Mislim, da je treba tukaj narediti nekaj korenitih sprememb.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokoјencev Slovenije, zanjo gospa Marija Antonija Kovačič.

MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ (PS DeSUS): Hvala za besedo. Spoštovani predsednik, spoštovana sekretarka in spoštovani poslanci in poslanke!

Pred seboj imamo predlog zakona, ki ga v Poslanski skupini Desus na matičnem delovnem telesu nismo podprli. Glavni razlog za našo odločitev tiči v prepričanju, da se zaradi kadrovskih imenovanj ne spreminjajo zakoni, temveč se to ureja drugače. Zakonodajno-pravna služba ob tem opozarja na načelo varstva zaupanja v pravo, ki zahteva, da so posamezne odločitve stabilne, pri čemer se opira tudi na odločbo Ustavnega sodišča, ki pravi, da lahko pravo svojo funkcijo urejanja družbenega življenja uveljavlja, če je v čim večji meri stalno in trajno. Predlagatelj v predlogu zakona navaja, da Banka Slovenije kot regulator slovenskega bančnega sistema ter članica Evropske centralne banke ni imela nobene vloge pri imenovanju članov nadzornega sveta največje slovenske banke, pa čeprav je ta njena naloga jasno določena v Zakonu o bančništvu. V nasprotju z navedbami predlagatelja Zakon o bančništvu v Banki Slovenije ne daje nikakršnih pristojnosti v zvezi s predhodnim ocenjevanjem primernosti kandidata za člana nadzornega sveta banke. Ima pa Banka Slovenije pristojnost, da poda naknadno oceno o primernosti člana nadzornega sveta banke. Banka Slovenije lahko odloči, da se opravi ustni razlogov, na katerega člana nadzornega sveta banke povabi, da podrobneje predstavi okoliščine, ki so po njenem mnenju pomembne za presojo glede izpolnjevanja pogojev in dolžnosti člana nadzornega sveta banke. Banka Slovenije je pristojna tudi, da v določenih primerih prepove opravljanje funkcije člana nadzornega sveta banke. Sicer se nam v Poslanski skupini Desus zdi pravilno, da o sestavi nadzornega sveta odloča lastnik, ki ga v tem primeru predstavlja SDH. Bi pa SDH – in to smo v Poslanski skupini Desus že večkrat izpostavili – v primeru imenovanja nadzornikov NLB morali vzeti v ozir, da na tak položaj nikakor ne sme imenovati ljudi, na katere pada senca dvoma zaradi njihovega preteklega delovanja v NLB. Vsekakor pa to ni dovolj pomemben razlog za spremembo zakona. Iz navedenih razlogov v Poslanski skupini Desus zato predloga zakona tudi nismo podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospod Janko Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo in lep pozdrav vsem!

Namen Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank je spremeniti postopek imenovanja članov nadzornih svetov bank, in sicer tistih bank, ki so bile z ukrepi leta 2013 deležne državnega reševanja. Veljavna ureditev namreč vsebuje izjemo, da je v primerih imenovanja nadzornih svetov v bankah, ki so bile deležne državnih pomoči, odgovoren Slovenski državni holding. Je pa v zakonu zapisano, da mora Slovenski državni holding upoštevati pogoje in merila, ki jih za člana nadzornega sveta banke določa zakon, ki ureja bančništvo, in akti izdani na njegovi podlagi. Glede na znano dejstvo, ki se je zgodilo pred kratkim, da je prišlo do odstopov članov Nadzornega sveta Nove ljubljanske banke, lahko sklepamo, da Slovenski državni holding ni izpeljal postopkov v skladu z Zakonom o bančništvu in da je pravzaprav zlorabil izjemo, ki mu je bila izrecno določena. Če nekdo dobi izjemo, potem je to izjemo treba razumeti kot dodatno zavezo, ne pa kot pot, da ne spoštuješ predpisov. Zato lahko govorimo o tem, da je Slovenski državni holding oziroma uprava izgubila zaupanje, če že ne večine v Državnem zboru, si upam trditi večine ljudi v Sloveniji. To področje nadzora nad poslovanjem bank, danes lahko ponovno ugotavljamo, ni ustrezno urejeno, zato smo Socialni demokrati prepričani, da moramo na tem področju dejansko uvesti več nadzora, predvsem pa moramo doseg v procesu terjati odgovornost in integriteto, še posebej, ker smo tudi pred tem, da se pelje postopek za prodajo bank, tudi naših sistemskih bank in da se pred tem prodajo tudi terjatve do malih in srednjih podjetij in fizičnih oseb, seveda ponovno kot vse kaže po izjemno nizki diskontni stopnji, torej tudi z 80 % diskontno stopnjo se naj bi prodajala terjatve do malih, srednjih podjetij in fizičnih oseb. Tukaj se odpira polje netransparentne prodaje. In to je zagotovo eno od tistih vprašanj, ki narekuje, da bi moralo biti nadzorovanje delovanja bank urejeno zgledno, preden se ti postopki izpeljejo, torej tako prodaja banke kot tudi prodaja terjatev, ki potem bistveno vplivajo na ceno prodaje, pod kateri se prodaja banka. Zaradi vsega tega mislim, da bi bilo tudi korektno, da Slovenski državni holding preuči svoje dosedanje ravnanje in poskuša pridobiti zaupanje tudi na način, da vsaj predsednik uprave gospod Marko Jazbec odstopi, to bi bil eden od jasnih pokazateljev, da želimo pokazati pot do večjega zaupanja pri delovanju Slovenskega državnega holdinga. Dejstvo je, da se, kot vse kaže, ne želimo ničesar naučiti od tega, da smo že skoraj 5 milijard evrov vložili v banke in da smo ta kapital vložili na način, da smo se morali zavezati celo k prodaji bank. Vse to bi moral biti zelo resen signal, da takšnih stvari v bodoče ne smemo početi. Ampak še dobro se ni zaključil ta proces, že začnemo novega, ki gre po vsem tem, kar

smo do sedaj lahko videli, po še slabši poti, kot so potekale sanacije bank do sedaj. Zato je zagotovo predhodno preverjanje kandidatov za bančne nadzornike, tako s strani Banke Slovenije kot Evropske centralne banke, ena tistih potrebnih rešitev, ki bi jih bilo treba uzakoniti čim prej. Na odboru smo ta predlog zakona podprli ravno iz tega razloga.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združene levice, zanjo Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo, gospod predsednik. Lep pozdrav!

Stališče Združene levice je, da je koalicija tu naredila veliko napako, ker je zakon odpravila z levo roko. To je sicer stalna praksa pri obravnavi opozicijskih zakonov, vendar je v tem primeru še posebej nesprejemljiva. Lahko rečem, da se v ravnanju koalicije kaže nek vzorec – najprej se pojavi nek realen družbeni problem, nato neka opozicijska stranka predlaga zakonodajno rešitev, Vlada in koalicija se niti ne vključita v proces, da bi ta predlog dodelali ali izboljšali, ampak ga enostavno zavrneta. Tak primer je bil, recimo, naš nedavni Zakon o inšpekciji dela, ki odpravlja trenutno anomalijo v zakonu, zaradi katere bo ta hip več kot 100 prekamnih novinarjev prisiljenih pristati na nadaljevanje nezakonitega izkoriščanja. To ni nek hipotetičen ali izmišljen problem zlorabe delovnega prava, ampak imamo pred svojimi očmi konkretne novinarje in konkretne delodajalce, ki jih izkoriščajo, zadnji zloglasen primer je bila medijska hiša Delo. Podobno se dogaja z upravljanjem državnega premoženja. Pred svojimi očmi imamo v SDH nadzorni svet SDH, v katerem se morajo trije člani stalno izključevati zaradi konflikta interesov. In ta nadzorni svet, kjer so trije člani stalno v konfliktu interesov, je pred našimi očmi imenoval upravo, ki nima nobenega poslovnega ugleda, kaj šele, da bi ji lahko zaupali premoženje državljanov. In ta uprava, ki nima ne poslovnega ugleda ne zaupanja državljanov, je pred našimi očmi v nadzorni svet NLB imenovala kadre, ki, kot se je izkazalo, nimajo nobenega moralnega kapitala. Ti postopki vzbujajo dvom zavestnega oškodovanja državnega premoženja. SDH po eni strani prodaja NLB, hkrati pa vleče poteze, ki zmanjšujejo ugled in vrednost NLB, kar pomeni, da zmanjšuje tudi potencialno kupnino. Po eni strani imamo NLB, ki je zdaj v prodaji, že pol leta pod vodstvom vršilca dolžnosti. Tudi če bi se trudila, in očitno se je, bi uprava SDH v nadzorni svet težko imenovala bolj neverodostojne kadre, kot jih je. Politično odgovornost za to nosijo finančni minister Dušan Mramor, ki je zastavil besedo za člane nadzornega odbora, koalicija, ki jih je izvolila, in tudi Miro Cerar, ki jim kljub očitnemu fiasku še vedno krije hrbet. Predlog nepovezanih, da bi se Banka Slovenije o primernosti kandidatov izrekala vnaprej, je po naši oceni nekaj zelo konkretnega, kar se da na

korporativni strani nadzornih svetov državnih bank doseči v okviru trenutne ureditve. Dejstvo sicer je, da ima ureditev, splošna ureditev, ki nam jo je vsilila Evropska unija, vsiljen konflikt interesov, in sicer o primernosti novih članov nadzornega sveta, mnenje de facto podaja stari nadzorni svet, kjer prihaja do tega konflikta interesov, da stari nadzorni svet lahko imenuje ljudi, za katere je prepričan, da ne bodo iskali njihovih grehov za nazaj. Kot rečeno, pri izbiri predstavnikov lastnika, pri korporativnem delu nadzornih svetov je evropska zakonodaja zelo omejujoča. Pozabljamo pa na drugo neizkoriščeno možnost, in to je, na ustavno pravico delavcev do soodločanja. Organizirani delavci v bankah in državnih podjetjih nasploh so lahko nadzor in protiutež tako strankarskim kot kapitalnim interesom v podjetjih. Zato smo pred več kot enim letom predlagali Zakon o SDH, po katerem bi polovico članom nadzornega sveta in enega člana uprave imenovali zaposleni v državnih podjetjih, ki jih SDH upravlja. Koalicija je naš model, ki bi temeljil na skupnem svetu delavcev, zavrnila. Vladna stran alternativnega predloga kljub obljubam še vedno ni podala, čeprav smo vedno izrazili v Združeni levici maksimalno pripravljenost na usklajevanje. Druga rešitev v tej smeri bi bila vrnitev predstavnikov delavcev v nadzorne svete bank, kar smo sami predlagali z amandmaji k Zakonu o bančništvu. Zato ne pristajamo na trditve koalicije, da alternativne ni. Obstaja realna alternativa, alternativa, ki je v javnem interesu. Edino kar manjka pri vseh teh predlogih, tako pri predlogu nepovezanih kot pri obeh naših, ki sem jih omenil, je politična volja koalicije, da uveljavi javni interes in stopi na prste privatnim. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanski demokratov, zanjo gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovani predlagatelji, spoštovani kolege in kolegi!

Novela predvideva črtanje sedmega odstavka 29. člena obstoječega zakona. Ta odstavek za nekatere banke določa izjemo, po kateri se Slovenskemu državnemu holdingu dodeli pristojnost ocenjevanja primernosti kandidatov za člana nadzornega sveta pred njihovim imenovanjem. Ta izjema velja le za banke, ki so bile deležne ukrepov za krepitev stabilnosti bank in banke, v katerih je Banka Slovenija edini družbenik. Po novem Slovenski državni holding ne bi več imel pristojnosti za ocenjevanje primernosti kandidatov za člana nadzornega sveta v bankah, ki so bile deležne pomoči in v državnih bankah. Ta pristojnost bi v skladu s 35. členom Zakona o bankah prešla nazaj na banko samo. Predlagatelj izraža mnenje, da je edino smiselno, da se nadzorni svet take banke ali katerekoli banke imenuje v

soglasju Banke Slovenije in pod pogoji, kot to določa veljavni Zakon o bančništvu.

V Novi Sloveniji spričo zadnjih dohodkov v povezavi z aktivnostmi Slovenskega državnega holdinga v Novi Ljubljanski banki razumemo skrbi in prizadevanja predlagateljev, ki so se nenazadnje pokazale tudi pri njihovem Predlogu novele Zakona o bančništvu. Trenutno Slovenski državni holding z obstoječim vodstvom na tem področju igra negativno vlogo in tukaj podpiramo poziv Socialnih demokratov k odstopu gospoda Marka Jazbeca. V Novi Sloveniji pa imamo pri tej noveli zakona nekatere splošne pomisleke, povezane z načeli korporativnega upravljanja, saj je država vendarle v te banke vložila milijarde evrov. Praksa kadriranja v slovenskem bančnem sistemu je v zelo nevarnem stanju. Če ne bomo potegnili pravih potez in neprimernim ljudem onemogočili vstop v nadzorne svete bank, nas lahko čakajo nove dokapitalizacije. In to močno skrbi tudi Novo Slovenijo. Polomija z imenovanjem nadzornikov v Novo Ljubljansko banko kliče po ukrepih na tem področju. Za rešitev problema neustreznih nadzornikov v slovenskih bankah potrebujemo učinkovito in celovito rešitev. Krščanski demokrati smo zato pripravili novelo Zakona o bančništvu, ki osebam, ki so v preteklosti pri ustvarjanju nedonosnih terjatev pokazale podpovprečno uspešnost, onemogoča zasedanje funkcije člana nadzornega sveta banke. Pri tem kriterij postavimo tudi v evropsko merilo, saj vnašamo tudi primerjavo z delovanjem bank v Evropski monetarni uniji.

V Novi Sloveniji razumemo prizadevanja in napore predlagateljev, zato smo tudi na matičnem delovnem telesu njihovo rešitev podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina nepovezanih poslancev, zanj dr. Bojan Dobovšek.

DR. BOJAN DOBOVŠEK (PS NP): Spoštovani vsi, ki spremljate to sejo!

Netransparentno kadrovanje je značilno za bančne institucije, še posebej za Novo Ljubljansko banko. Ključno vlogo pri tem ima SDH, posledično Vlada in pa posledično koalicija. Gre za to, da smo z našim predlogom hoteli urediti stanje in predlagali dve spremembi, Zakon o bančništvu in pa drugi zakon, ki je pred nami. Zakaj smo se opredelili? Ocenjevanje primernosti članov nadzornih svetov je urejeno v Zakonu o bančništvu. Zakon, ki ga danes obravnavamo, pa je prinesel izjemo od te ureditve. Želimo, da bi bil sistem enotno urejen in zato predlagamo, da se ta izjema, ki je prišla v zakon potihoma in o tem nismo razpravljali, mogoče smo spregledali, bolj pa verjamem temu, da je prišla v zakon namerno in omogočila SDH kadrovanje, ki poteka danes pred nami. Zato predlagamo, da se sedmi odstavek, ki omogoča izjemo od enotne ureditve, črta. Gre za majhno

spremembo, ki jo je podprl tudi Državni svet. Na to smo večkrat opozarjali. Matično delovno telo ni sprejelo predlagane spremembe, kar bo še nadalje omogočalo netransparentno kadrovanje in pa zamegljevanje odgovornosti. In prav odgovornost je tista, ki se mora izpostaviti. Če bi hoteli v SDH in v Vladi predhodno oceniti kandidate, bi jih lahko ocenili in bi tisti njihov šampion lahko prišel na izbrano mesto, vendar ugotavljamo, da ti šampioni ne izpolnjujejo pogojev, da bi zasedali ta mesta. Prav črtanje predlagane alineje bi omogočilo večjo transparentnost. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. V slaku z razlago Komisije za Poslovnik z dne 9. decembra 2009 Državni zbor ugotavlja, da je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **6. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O BANČNIŠTVU PO SKRAJŠANEM POSTOPKU.**

Predlog zakona je v obravnavo Zboru predložila skupina štirih poslank in poslancev s prvopodpisanim dr. Bojanom Dobovškom. Predlog zakona je na 23. seji 4. 5. 2016 obravnaval Odbor za finance in monetarno politiko kot matično delovno telo. Ker po končani razpravi odbor členov predloga zakona ni sprejel, je bila druga obravnava predloga zakona na seji delovnega telesa končana.

Besedo dajem predstavnikom poslanskih skupin za predstavitev stališč. Besedo ima Poslanska skupina slovenske demokratske stranke, zanjo mag. Marko Pogačnik.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Spoštovani predsednik, hvala za dano besedo. Kolegice in kolegi!

Zdaj gremo tukaj v nadaljevanje tega, kar je predlagala tudi skupina nepovezanih poslancev, in sicer spremembo in dopolnitev Zakona o bančništvu. Zelo podoben segment, kot smo ga obravnavali že pri prejšnji spremembi pa dopolnitvi zakona, in sicer predlagatelj predlaga, da Skupščina banke lahko odloča o imenovanju določene osebe za člane nadzornega sveta banke, ko ta oseba pridobi dovoljenje za opravljanje funkcije člana nadzornega sveta te banke.

V Slovenski demokrati stranki smo prepričani, da nekako ima ta predlog in pa sprememba svoj smisel, kajti predvsem po, bom rekel, blamaži, ki si jo je privoščila vlada Mira Cerarja in pa koalicija SMC, SD in Desus pri imenovanju članov Nadzornega sveta NLB, bi na nek način lahko tudi takšen predlog in pa dopolnitev v Poslanski skupini SDS podprli. Je neka dodatna varovalka, da se podobne blamaže, kot si jo je privoščila ta vlada, ne bi ponavljale tudi v

prihodnosti. Nedvomno pa takšna dopolnitev zakona tudi zmanjša tveganje, da se za banko, predvsem kadar so v igri neodgovorni lastniki in ne znajo postaviti članov nadzornega sveta, ne morejo zgoditi nepopravljive posledice. Kajti izpostavlja se lahko tukaj predvsem vidik veljavnosti vseh sklepov, ki jih hipotetično potrjuje nadzorni svet in se potem po, recimo, roku enega meseca ali pa dveh mesecev ugotovi, da ti člani nadzornega sveta sploh niso pridobili ustreznih dovoljenj s strani regulatorjev.

Žalosti nas v Slovenski demokratiški stranki, nas pa ne presenečajo poteze, ki jih vleče ta poslanska skupina in pa tudi ta koalicija, da ste tudi ta zakon ocenili kot neprimeren za nadaljnjo obravnavo. In spoštovana Vlada, spoštovano Ministrstvo za finance, spoštovana koalicija, res se sprašujemo, kakšni so vaši nameni, kakšni so vaši cilji z tako neodgovornim upravljanjem državnega premoženja. In nenazadnje, ko poslušamo stališče Socialnih demokratov, lahko ugotovimo, da nekako vsaj v okviru poslanskih skupin prihaja znotraj koalicije do čisto nasprotujočih si mnenj in pa stališča.

In po vsem tem povedanem, vsaj pri stališču pri prejšnjem zakonu, se v Slovenski demokratiški stranki lahko upravičeno vprašamo, kdo sploh vodi vlado Mira Cerarja. Kajti, po vseh teh stališčih, ki ste jih povedali, sem jaz prepričan, da je verjetno tukaj v ozadju nekdo tretji, ki upravlja s to vlado in pa ki upravlja z državnim premoženjem.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokoencev Slovenije, zanjo gospa Marija Antonija Kovačič.

MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ (PS DeSUS): Še enkrat hvala za besedo. Lep pozdrav vsem!

Spoštovani, pred seboj imamo predlog zakona, ki ga v poslanski skupini, tudi tega namreč, nismo podprli. Njegov namen je bil spremeniti veljavni 54. člen, in sicer tako, da bi skupščina banke lahko odločala o imenovanju določene osebe za člana nadzornega sveta banke po tem, ko bi ta oseba pridobila dovoljenje za opravljanje funkcije člana nadzornega sveta te banke. Govorimo torej o uvedbi obveznega licenciranja nadzornikov bank. To ponujeno rešitev o predhodnem potrebnem dovoljenju Banke Slovenije smo sicer že analizirali ob obravnavi veljavnega zakona, a smo jo tekom postopka na podlagi dodatnega usklajevanja z Združenjem bank Slovenije opustili. Kar pa seveda ne pomeni, da nadzora nad člani nadzornih svetov bank ni. Banka Slovenije ima pristojnost, da poda naknadno oceno o primernosti člana nadzornega sveta banke. Banka Slovenije lahko prav tako odloči, da se opravi ustni razgovor, na katerega člana nadzornega sveta banke povabi, da podrobneje predstavi okoliščine, ki so po njenem mnenju pomembne za presojo glede izpolnjevanja pogojev in dolžnosti člana nadzornega sveta

banke. Banka Slovenije je pristojna tudi, da v določenih primerih prepove opravljanje funkcije nadzornega sveta banke. V primeru bank, ki se štejejo za pomembne institucije, tudi Evropska centralna banka naknadno pove svoje mnenje o primernosti nadzornikov. Seveda naša odločitev o zavrnitvi predloga zakona ne pomeni, da smo nad odločitvijo pri izbiri nadzornikov navdušeni, vendar pa smo v Poslanski skupini Desus prepričani, da se zaradi potencialno nepremišljenih kadrovskih imenovanj ne spreminjajo zakoni.

Zato predloga nismo potrdili. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospod Janko Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo in še enkrat lep pozdrav vsem!

Tudi Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o bančništvu se navezuje na ureditev preverjanja primernosti kandidatov za bančne nadzornike v vseh bankah. Je tudi nekako bil vložen kot dvojček s predhodnim zakonom, ker bi se na ta način tudi dejansko izčistil postopek za imenovanja, ki ga vodi tako Slovenski državni holding kot tudi postopek, ki ga peljejo ostale banke, ki niso bile deležne državne pomoči za sanacijo. Zakon predvideva, da se ponovno uvede pridobivanje licence za bančnega nadzornika in zato je treba izčistiti tudi postopek, da bi takšno licenco podelila Banka Slovenije. Res da v samem zakonu popoln postopek, kako naj bi to potekalo, ni v celoti izčiščen, vendar usmeritev je prava in bi zagotovo bila nujno potrebna.

Del, zakaj je to potrebno, sem predstavil že pri predstavitvi stališča pri prejšnjem zakonu, zagotovo pa je tudi tukaj treba omeniti, da imenovanje nadzornikov pri Novi Ljubljanski banki je zagotovo tisti primer, za katerega lahko govorimo, da je šel v napačno smer in je treba takšne primere preprečiti. Ponovno pa želimo izpostaviti, da gre zagotovo za en zelo občutljiv trenutek, gre za sveženj slabih terjatev, ki se nameravajo prodati. Pred tem bi zagotovo morali dobiti jasne odgovore na to, ali je poskrbljeno za primerno tržno vrednost vrednotenja terjatev, ki se prodajajo, govori se o 800 milijonih evrov, ali je primerno poskrbljeno za selekcijo teh terjatev glede na stopnjo verjetnosti poplačila in ali gre za njihovo primerno uvrstitev na seznam za prodajo. Zelo pomembno je tudi, ali je poskrbljeno za javnost postopka prodaje terjatev, gre namreč za dejstvo, da smo z javnimi sredstvi dokapitalizirali banke. Vprašanje je tudi, ali je zagotovljen enak dostop do informacij vsem zainteresiranim kupcem in ali so v tem postopku tudi poskrbeli za preverjanje primernosti potencialnih kupcev, predvsem pa preverjali njihovo primerno finančno trdnost, ki bi omogočala tudi v prihodnje nadzorovanje tveganj iz nakupa terjatev. Cela vrsta vprašanj, na katere zagotovo lahko zahtevajo odgovor

ustrezni nadzorniki v Novi Ljubljanski banki, in to ustreznost je zagotovo možno doseči v bistveno večji meri tudi s pridobitvijo licence Banke Slovenije.

Zakonu na odboru nismo nasprotovali, smo pa na stališču, da je resnično treba ta postopek imenovanja nadzornikov in predvsem tudi njihovo integriteto urediti čim prej, preden pride do ponovnega oškodovanja premoženja, za katerega se potem poseže v žep ljudi. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združene levice, zanjo Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo, gospod predsednik. Lep pozdrav še enkrat!

Predlog nepovezanih poslancev je po našem mnenju smiseln in odpravlja realen problem. Glede na to, da ima Banka Slovenije pristojnost in dolžnost, da naknadno ocenjuje primernost članov nadzornih svetov bank, bi bilo smiselno, da poda mnenje o primernosti že pred samim imenovanjem. S tem bi se izognili stroškom ponavljanja razpisov in zapletom, ki jih vidimo zdaj. Skratka v postopek bi se vnesla predvidljivost, ki je v trenutni ureditvi ni. Prepričani pa smo, da bi bilo treba popraviti celoten sistem, ki nam ga je vsilila evropska direktiva in ki dejansko uzakonja konflikt interesov kot nekaj normalnega, kar sem opisal že v prejšnji točki. Po sedANJI ureditvi namreč oceno o primernosti kandidatov za člane nadzornih svetov izda nadzorni svet v stari sestavi. Sklep izda na podlagi ocene, ki jo pripravi Služba za skladnost poslovanja. To službo lahko banka najame, lahko pa je del same banke, kot je to v primeru NLB. Dokler imamo tak sistem, bo banka izbirala svoje lastne nadzornike, stari nadzorni sveti bodo izbrali nove. Tukaj je jasen konflikt interesov. Služba za skladnost poslovanja bo lahko pozitivno oceno izdala na podlagi protiusluge novega člana, da ne bo problematiziral določenih spornih ravnanj stare. Enako velja za člane nadzornega sveta, ki sprejmemo končni sklep. Tudi njim je v interesu, da se njihovi lastni posli in grehi prikrijejo. Tako v resnici ne vidimo, kako lahko sistem, v katerem stari nadzorniki potrjuje primernost novih, in to na podlagi ocene službe banke same, ki je predmet nadzora, pripelje k boljšemu nadzoru.

Hkrati ugotavljamo, da je imela Banka Slovenije ves čas možnost, da bi prepovedala opravljanje funkcij članov nadzornih svetov ali uprav v bankah iz časa prve Janševe vlade, ko je nastala glavnina slabih kreditov. Jasno je, da svetovna kapitalistična kriza ni posledica bančnega kriminala in vse relevantne študije zlasti delo profesorja Prašnikarja iz Ekonomske fakultete jasno kažejo, da se večina kreditov ni porabila za tajkunske kredite, ampak se je porabila za naložbe v osnovno dejavnost. Znano je, recimo, da se je kapaciteta kreditov na področju cestnega transporta med letom 2006 in 2008 povečala kar za 100 %. Tukaj je šlo za

tipičen primer minskega učinka. Investitorji iščejo ekstra profit, ko se pričakovani donosi dvigajo, investitorji investirajo v vedno bolj tvegane projektne, to počnejo vedno bolj špekulativno v pričakovanju vedno večjih donosov. To ni stvar morale posameznika, ampak je v takem sistemu nekako racionalno delovanje kapitalista ali menedžerja, ki pa je za celotno družbo in za kapitalizem sam katastrofalno.

Kar želim povedati ni, da bi lahko Banka Slovenije z ocenjevanjem članom uprav in nadzornih svetov v celoti preprečila tak razvoj, ampak da bi lahko nadzorniki, ki delujejo v Banki Slovenije, svojo funkcijo opravljali bistveno bolje, če ne bi bilo vgrajenega konflikta interesov, da nove nadzornike imenuje stari nadzorni odbor, na ta način se v bistvu ustvarja neko omrežje v bančnem sektorju.

Resnični premik na bolj bi bil, če bi povezavo prekinila neka druga družbena skupina, ki ima interes za to, da to prekine in da se v ta nam organizira. Zato smo lani, kot sem že prej povedal, ko je bil v obravnavi Zakon o bankah, predlagali, da se zaposlenim v bankah vrne pravica do imenovanja članov v nadzorni svet in tudi do imenovanja delavskega direktorja. Kolektivi zaposlenih bi na mesta tako imenovali svoje člane, torej zaposlene v bankah kot tudi predstavnike delavskih organizacij in sindikatov. S tem bi dobili kombinacijo nadzornikov, ki bi imeli pregled nad razmerami v bankah, in nadzornikov, ki jih delodajalci ali politične stranke ne bi mogle šikanirati, saj bi za njim stal sindikat in kolektiv zaposlenih. Na ta način bi zaposlenim v bankah vrnilo pravico, ki jo imajo drugi delavci v Sloveniji ali pa drugi zaposleni v bankah po Evropi, recimo na Švedskem, v Avstriji in Nemčiji, skratka tam, kjer je razvit sistem soupravljanja in ta funkcionira. To so tudi načela in cilji, ki bi jih radi uveljavili z našim predlogom zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju. Kar se tiče tega zakona pa ponavljam, škoda je, da ga je koalicija zopet s tako lahkoto odvrnila, ker odgovarja na realen družbeni problem, ki se odvija tukaj in sedaj pred našimi očmi.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanski demokrati, zadnjo gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovani kolegice in kolegi, spoštovana državna sekretarka!

Ja, tudi v Novi Sloveniji obžalujemo, da je ta predlog zakona na matičnem delovnem telesu propadel. Žal nam je, naporu predlagateljev in njihove ideje so šle v pravo smer, vendar se je pač koalicija skoraj v celoti odločila, da zakon povozi.

Splošno stanje v slovenskem bančnem sistemu, pa tudi dogodki, ki so se v zadnjem času zgodili v Novi Ljubljanski banki glede fiaska imenovanja novih članov nadzornega sveta

Nove Ljubljanske banke, kličejo po ukrepih za povečanje transparentnosti in preprečitev nesprejemljivih situacij na tako pomembnem področju, kot je imenovanje članov v nadzorne svete bank. Izkazalo se je, da obstoječi mehanizmi ocenjevanja, preverjanja in imenovanja kandidatov v postopkih kadiriranja v nadzorne svete bank niso primerni.

Predlog novele Zakona o bančništvu, ki ga imamo pred seboj, prinaša oziroma je prinesel zahtevo po predhodno pridobljenem dovoljenju za opravljanje funkcije člana nadzornega sveta banke. Šele ko je ta pogoj izpolnjen, lahko skupščina banke odloči, da se kandidata imenuje na funkcijo. Kot je na eni izmed sej Odbora za finance in monetarno politiko že opozorila predstavnica Banke Slovenije, lahko trenutna ureditev privede do resnih težav. V primeru, ko Banka Slovenije ocenjuje primernost članov nadzornega sveta šele naknadno, obstaja možnost nastanka situacij, v katerih nadzorni svet ostane naenkrat brez večjega števila svojih članov. To lahko v najslabših primerih privede tudi do blokade delovanja nadzornega sveta. Pri predhodnem preverjanju pa lastnika že vnaprej prisilimo v ustrezno oceno in izbiro kandidata, kar posledično pomeni optimalnejšo sestavo nadzornega sveta že v samem začetku. Ne pozabimo, da so slovenski davkoplačevalci samo v Novo Ljubljansko banko vložili 1,55 milijarde evrov. Že samo zaradi tega si državljani zaslužimo previdnejše in preglednejše imenovanje na tako pomembne funkcije, kot je članstvo v nadzornih svetih bank. Zato podpora temu predlogu zakona pomeni hkrati podporo glasu državljanov, ki z dokapitalizacijami plačujejo tudi pretekle napake nadzornikov različnih slovenskih bank. Zahteva po predhodno pridobljenem dovoljenju za opravljanje funkcije člana nadzornega sveta banke zagotovo pripomore k povečanju transparentnosti, racionalnosti in sistematičnosti postopkov izbire nadzornikov ter k stabilnosti kasnejšega delovanja nadzornega sveta. Krščanski demokrati predlagamo postopkovno izboljšanje načina imenovanja, kar ocenjujemo kot pozitivno. Hkrati pa napovedujemo oziroma smo že vložili dopolnitev ureditve imenovanja članov nadzornih svetov bank tudi v vsebinskem smislu. Ne smemo si namreč privoščiti, da bi v nadzornih svetih bank sedeli ljudje, ki v preteklosti niso pokazali dobrih rezultatov ali, še huje, ljudje, ki so sodelovali pri vrтанju bančne luknje, ki so jo morali s svojim denarjem zapolniti slovenski državljani. To se ne sme ponoviti nikoli več. Naj spomnim, na matičnem delovnem telesu smo predlog predlagateljev, Poslanske skupine nepovezanih poslancev, podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina nepovezanih poslancev, zanjo mag. Alenka Bratušek.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS NP): Hvala. Spoštovani predsednik, državni sekretarki, kolegice in kolegi!

Res je, dva predloga, to je sprememba Zakona o bančništvu in predhodni, o tako imenovani slabi banki, sta povezana in res je, napisana zaradi točno konkretnega problema – to je bilo kadrovanje v Novi Ljubljanski banki. Dejstvo je, da je koalicija slovenske banke razdelila na dva dela, tiste, ki so bile z davkoplačevskimi denarjem sanirane in jim pri kadrovanju nekako odpušča, in vse ostale. Če kaj, bi bilo najbolj logično, da bi tiste, ki so bile deležne petmilijardne injekcije davkoplačevskega denarja, upravljali še bolj pod drobnogledom kot vse ostale.

Nova Ljubljanska banka ni bankomat koalicije, čeprav se v temu trenutku zdi in izgleda tako. Nova Ljubljanska banka je sistemska banka, ki je davkoplačevalce v zadnjih petih letih stala približno 3 milijarde evrov. Jaz mislim, da bi to moral biti dovolj velik vzrok, 3 milijarde vzrokov, da se s to banko posluje in dela tako, kot je treba. To, kar se je z zadnjim kadrovanjem dogajalo v Novi Ljubljanski banki dva, tri mesece nazaj, je nedopustno. Kadrovski polom Slovenskega državnega holdinga je znižal ugled Nove Ljubljanske banke in po našem prepričanju absolutno tudi vodstva SDH, ki bi za to moral prevzeti odgovornost. Škoda, da koalicija tega ne vidi. Škoda, da poslanci, ki ste pred volitvami obljubljali najbolj pravno državo, etiko, moralo in še kaj, ne vidite, ne vidite, kaj se dogaja. Škoda. Mogoče bo takrat, ko boste to spoznali, prepozno in bodo potrebni dodatni davkoplačevalski evri, da bodo naše banke v stanju, v kakršnem morajo biti. In Nova Ljubljanska banka je v tem pogledu najbolj pomembna. Škoda, da tega na bolj oster način ne zahtevate tudi v ostalih dveh koalicijskih strankah, SD in DeSUS. Niso dovolj očitno samo opozorila, dejstvo pa je, da se največja vladna stranka, to je Stranka modernega centra, ne bi mogla obnašati tako, če pri tem ne bi imela vaše podpore.

Danes pravzaprav samo opozarjamo, ker je zakon bil zavržen že na delovnem telesu, opozarjamo na to, da bi bilo prav, da se ljudi, ki se jih imenuje v nadzorne svete slovenskih bank, preveri pred imenovanjem. Nič drugega. Tako ali tako jih je po zakonu treba preveriti in zato je ta kadrovski fiasko in polom še toliko večji, ker je dejstvo, da so ljudje, ki so iz nadzornega sveta odstopili, odstopili zato, ker niso izpolnjevali pogojev, osnovnih pogojev. In to so povedali tisti, ki so jih tja imenovali. Ampak kaj, zgodi se nič, na žalost.

Še enkrat, Nova Ljubljanska banka ni bankomat koalicije, ampak je last vseh Slovencev in Slovencev. Ne vem, ali bomo še enkrat poskusili s tema dvema paketoma, mogoče pa. Ker mislim, da je prav, da se z davkoplačevskimi denarjem in državnim premoženjem upravlja tako, kot je treba, in ne

tako, kot danes to dela Slovenski državni holding pod vodstvom SMC. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Dober dan.

Stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra bo predstavil mag. Dušan Verbič.

MAG. DUŠAN VERBIČ (PS SMC): Hvala za besedo, podpredsednik. Spoštovani državni sekretarki, poslanke in poslanci, prav lep pozdrav!

Poslanska skupina nepovezanih poslancev je vložila v proceduro spremembo zakona, s katerim bi želela določiti tako imenovano licenciranje nadzornikov bank.

Tukaj bi vseeno prosil malo pozornosti predstavnikov poslanskih skupin, kolikor jih je pač prisotnih. Iz mnenja Zakonodajno-pravne službe lahko ugotovimo, da tako pripravljen zakon ne bi mogel tega izvesti. Način te izvedbe ni jasno določen, prav tako prehodnega obdobja ni. Glede predlagane vsebine, je pa treba poudariti, da v Zakonu o bančništvu ni določila, ki bi zahteval predhodno pridobitev dovoljenja za člana nadzornega sveta, za katerokoli banko s sedežem v Republiki Sloveniji. Banka Slovenije pa ima pristojnost, kot že rečeno, da poda naknadno oceno o primernosti člana nadzornega sveta banke. Tako lahko Banka Slovenije skladno s 57. členom Zakonu o bančništvu 2 zaradi preverjanja, ali član nadzornega sveta banke izpolnjuje pogoje, in dolžnosti iz 55. člena istega zakona odloči, da se opravi ustni razgovor, na katerega člana nadzornega sveta banke povabi, da podrobneje predstavi okoliščine, ki so po mnenju BS primerne za presojo glede izpolnjevanja teh pogojev. Skladno z 273. členom istega zakona je Banka Slovenije pristojna tudi, da v določenih primerih prepove upravljanje funkcije člana nadzornega sveta banke. V primeru bank, ki se štejejo za pomembne institucije, med njimi je tudi Nova Ljubljanska banka, je izdelava ex post presoje primernosti članov nadzornega sveta tudi v pristojnosti Evropske centralne banke. Tudi sama banka mora imeti skladno z Zakonom o bančništvu 2 vzpostavljen sistem, s katerim tudi po imenovanju članov upravljanje organa izvaja proces ocenjevanja njihove primernosti.

V zvezi s predlogom Vlada opozarja, da je predlog tega zakona nepopoln, saj ne določa, kdo in v kakršnem postopku izda dovoljenje. Navedeni vprašanji sta bistveni za presojo vsebine zakona. V Poslanski skupini Stranke modernega centra smo že ob sprejemanju Zakonu o bančništvu 2 proučevali možnost predhodnega licenciranja članov nadzornih svetov bank v Republiki Sloveniji. Glede tega je treba poudariti, da v državah, s katerimi se tako radi primerjamo in povzemamo njihovo pravno ureditev, kot sta Nemčija in Avstrija, tega instituta ne poznajo. Vsekakor se nam zdi nesmiselno, da bi se za banke, z odgovornimi

lastniki v Republiki Sloveniji izvajali postopki licenciranja članov nadzornih svetov. Mora pa biti to obveznosti za člane uprave in tako imamo tudi urejeno v Zakonu o bančništvu 2. Banke v Republiki Sloveniji morajo imeti usposobljene nadzornike in to mora v prvi vrsti biti dolžnost in pravica lastnikov in te lahko Banka Slovenije in Evropska centralna banka po imenovanju preverita, če izpolnjujejo vse pogoje, kot so določeni na podlagi Zakona o bančništvu, v primeru, da jih ne, naj jih razreši in nemudoma sproži ustrezne postopke, kot so določeni v Zakonu o bančništvu 2.

Na podlagi dane obrazložitve Poslanska skupina Stranka modernega centra ne podpira predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o bančništvu, ki ga je vložila Poslanska skupina nepovezanih poslancev.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. V skladu z razlago komisije za poslovnik z dnem 9. december 2009 Državni zbor ugotavlja, da je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **7. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMENBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DAVKU NA DODANO VREDNOST, SKRAJŠANI POSTOPEK.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina 6 poslank in poslancev s prvopodpisanim dr. Matejem T. Vatovcem. Predlog zakona je na 23. seji 4. 5. 2016 obravnaval Odbor za finance in monetarno politiko kot matično delovno telo. Ker po končani razpravi odbor členov predloga zakona ni sprejel, je bila druga obravnava predloga zakona na seji delovnega telesa končana.

Besedo dajem predstavnikom poslanskih skupin za predstavitev stališč. Stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev bo predstavila gospa Marija Antonija Kovačič. Izvolite besedo.

MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ (PS DeSUS): Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovana sekretarka, lep pozdrav še enkrat! Poslanska skupina Desus se je na seji matičnega delovnega telesa opredelila proti predlogu zakona.

Naj na kratko predstavim razloge. Gre za zelo všečen ukrep, ki je na prvo žogo povsem logično dobil veliko podporo in navdušenje javnosti. In če pogledamo globlje, se Poslanska skupina Desus sprašujemo, ali je takšen ukrep istočasno ekonomsko upravičen. Vsem je jasno, da vse, kar zadeva javne finance zlasti neposredno državni proračun, pomeni, da moramo za vsak predlagani ukrep imeti ustrezno argumentiran

protiukrep. Predlagatelji pa ne povedo, kje bodo nadomestili izpad v višini 3,4 milijone evrov letnih prihodkov iz naslova pobranega DDV, bolj se osredotočajo na socialno plat ukrepa, vendar je ta argument precej šibek. Prvič zato, ker niso ponudili tehtnega razloga, zakaj so izbrali samo določeno skupino davčnih zavezancev, ki naj bi postala del izjeme. Če se samo za trenutek ozremo na enakopravno obravnavo vseh davčnih zavezancev, je definitivno treba poiskati sistemsko rešitev, ki se lahko aplicira na večje število deležnikov. Dejstvu, da je v Sloveniji vse večje število žensk, ki so pod pragom revščine, ne gre oporekati, drži pa tudi dejstvo, da to ni edina socialna ranljiva skupina in da imamo pri urejanju socialnega položaja prebivalcev veliko dela tudi pri ostalih. Razen higienskih pripomočkov in podobnih izdelkov, po katerih posegamo na mesečni ravni, je veliko tistih osnovnih življenjskih potrebščin, ki jih potrebujemo vsak dan ne glede na spolno strukturo prebivalstva in ki še bolj negativno vplivajo na hišni proračun. Zato bi bilo bolj smotno razmisliti o dodatno znižani ali bi si celo upali predlagali ničelno davčno stopnjo za res nujne življenjske potrebščine, kot je denimo kruh. Seveda si v poslanski skupini ne predstavljamo, kaj bi to pomenilo za finančne posledice države, še zlasti če nič ne naredimo na povečani osebni porabi. Vseeno pa na tem mestu opozarjamo, da je vse več ljudi, vse več upokoјencev, za katere je že kruh postal luksuz, katerega si ne privoščijo prav vsak dan.

Naše stališče lahko še dodatno podkrepimo z dejstvom, da znižana stopnja davka ne pomeni avtomatičnega znižanja maloprodajne cene izdelka, ki je ena izmed najbolj ključnih elementov pri formiranju potrošniških navad. Kvaliteten življenjski standard posameznika se ustvarja na način, da vsakemu zagotovimo redno delo z dostojno plačo, s katero si lahko zadovolji vse svoje potrebe, vsaj tiste osnovne in na dnevni bazi. Da bi lahko popravili socialni položaj ženskega dela naše populacije, pa bi bilo treba narediti le veliko več, kot pa samo znižati davčno stopnjo za higienske izdelke. Treba se je osredotočiti na zagotavljanje več delovnih mest, njihovih bolj enakopravnih obravnava na trgu dela, vključno z vodstvenimi funkcijami in primerljivo višino plače ter za skupno razbremenitev dela ne glede na spol. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAZ NEMEC: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospod Janko Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Ponovno lep pozdrav vsem!

Predlagatelji s Predlogom zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku na dodano vrednost sledijo aktivnostim, ki so bile zaznane v tudi drugih državah, in sicer da se ženski higienski pripomočki uvrstijo v znižano stopnjo davka na dodano vrednost. S tem bi se

zagotovo izboljšal položaj predvsem žensk, to bi občutile tiste, ki so, žal, med najrevnejšimi. In glede na to, da je 400 tisoč ljudi v Sloveniji na robu revščine, to zagotovo ni nepomembno izhodišče za spremembo obdavčitve ženskih higienskih pripomočkov po znižani stopnji davka na dodano vrednost. Takšno razmišljanje se je nenazadnje zasledilo tudi pri obravnavi na matičnem delovnem telesu, kjer pravzaprav obsežnih nasprotovanj ali pa izrazitih nasprotovanj ni bilo. Je pa dejstvo, da se je tudi skozi razpravo na odboru izkazalo, da že v obstoječem zakonu lahko te izdelke razvrstimo v kategorijo, za katere velja nižja stopnja davka na dodano vrednost. Torej ni potrebna sprememba zakona, ampak podzakonskega akta, ki ga lahko pripravi Vlada, in se s tem izognemo tistim vprašanjem, ki so bila izpostavljena, glede tega, da se zakon uveljavi sredi nekega davčnega obdobja, in se nenazadnje tudi z uredbo da bolj praktično pristopiti k tistim, ki so že nabavili higienske vložke po splošni davčni stopnji. To so vprašanja, ki jih je zagotovo treba izčistiti, preden se preide k temu prehodu. In z uredbo oziroma podzakonskim aktom, ki ga sprejme Vlada, je to omogočeno in bistveno enostavnejše kot s spremembo zakona. Dejstvo je tudi, če se to spremembo že izvede, je treba poskrbeti tudi za to, da ti prihranki, če lahko tako rečemo, zaradi manjšega davka na dodano vrednost ne bodo pristali v žepih trgovcev in posrednikov, ampak dejansko potrošnic. Tudi predstavnica Zveze potrošnikov je izpostavila, da bo v ta namen treba organizirati obsežno akcijo, s katero se izpostavi vse tiste trgovce, ki bi namesto znižanega davka pravzaprav uvedli višji svoj prispevek, ki si ga potem štejejo kot prihodek trgovca, ne pa ugodnost za kupca. Zato menimo, ker pač zakon na odboru ni bil sprejet in ker dejansko obstaja možnost, da se to uredi s podzakonskim aktom, da Vlada vendarle prouči ta predlog in pripravi predlog rešitve, s katero se lahko zniža življenjske stroške ženskam, vendar hkrati tudi pogleda dosedanje opredelitve v tem podzakonskem aktu, ali resnično vsi artikli, ki so uvrščeni v nižjo stopnjo davka na dodano vrednost, tja sodijo in ali mogoče ne bi vendarle ne bi nekateri sodili v splošno davčno stopnjo in tem tudi uravnoteži ta izpad, ki bi nastal, če bi se naredil prehod in izvedba samo za nižjo davčno stopnjo za higienske pripomočke, ki jih uporabljajo ženske. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAZ NEMEC: Stališče Poslanske skupine Združene levice bo predstavil dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, podpredsednik.

V Združeni levici smo konec marca vložili novelo Zakona o davku na dodano vrednost, s ciljem, da se v prilogi 1 k temu zakonu, seznam izdelkov in storitev z nižjo stopnjo DDV, točko 3 dopolni s higienskimi

izdelki za ženske. Namen znižanja stopnje DDV je, da so po njej obdavčeni izdelki, ki so nujni za življenje ljudi, in trenutno na seznamu teh izdelkov, za katere velja nižja stopnja, nerazumljivo ni omenjenih higienskih izdelkov za ženske. Skratka, izdelkov, ki za ženske predstavljajo nek nujen strošek in seveda niso nikakršen luksuz.

Za vložitev novele smo se odločili predvsem iz dveh vidikov. Prvi je pravična obdavčitev in poudarek na enakosti med spoloma, drugi pa je socialni položaj žensk. Tveganje za revščino je bilo pri ženskah v letu 2014, 2015, celo 2 %, kar je za 1,5 % več kot pri moških. Med določenimi skupinami žensk pa je tveganje revščine še veliko večje. Med brezposelnimi ženskami v letu 2015, ki jih je bilo 56 tisoč 634, je tveganje revščine 46,2 %. Predlagana novela je tako sledila načelom socialne države in tudi socialne pravičnosti. Izdelki, ki smo jih želeli uvrstiti med izdelke z nižjim DDV, za žensko ne predstavljajo luksuza, temveč nujno, ki jih spremlja mesečno. S predlogom smo sledili tudi vzgledu drugih evropskih držav. Med zadnjimi sta stopnjo DDV znižali Francija in Velika Britanija, trenutno na ravni Evropske unije tečejo postopki, ki bi članicam omogočili uvedbo ničelne stopnje DDV za higienske izdelke za ženske. Komisija je namreč predlog že prejela in je le še vprašanje časa, kdaj bo začela veljati možnost, da se članice lahko odločijo za ničelno stopnjo. Glede na dogajanje pri sprejemu tega zakona se v Združeni levici sprašujemo, ali bo trenutna vlada sploh dopustila, da bi Slovenija uvedla ničelno stopnjo za te izdelke.

Naš predlog je doživel tudi širšo javno podporo. Zveza potrošnikov Slovenije je na primer dan pred obravnavo novele na matičnem odboru objavila peticijo za znižanje DDV na higienske izdelke za ženske, ki jo je v prvih treh dneh podpisalo več kot 6 tisoč ljudi. Prav tako je Zveza potrošnikov Slovenije pozvala trgovce k zavezi, da bodo znižanje DDV upoštevali pri spremembi cen in se tako ne bi ponovila zgodba iz leta 2011, ko se je za otroške plenice uveljavila nižja stopnja, trgovci pa te spremembe niso upoštevali.

Na matičnem odboru je bila novela zavržena, kar smo glede na negativno mnenje Vlade tudi pričakovali. Zastrahujoče pa je dejstvo, da so poslanci in poslanke vladajoče koalicije med obravnavo na odboru le molčali, z izjemo enega, čigar mnenje pa je bilo, če karikiram, tipično za to koalicijo: »Saj bi, pa vendar ...«. Ta odgovor lahko pomeni le dvoje, da se brez pripomb strinjajo z Vlado ali pa, da se poslanci in poslanke intimno s predlagano spremembo sicer strinjajo, a se ne upajo nasprotovati Vladi. Upamo, da nas bodo v naših nadaljnjih korakih podprli in pokazali, da jim je mar za soljudi, ki živijo na pragu revščine.

V Združeni levici z današnjim dnevom nikakor ne zaključujemo zgodbe o pravičnejši obdavčitvi, to je namreč eden temeljnih elementov pravične

družbene ureditve. Posluh za pravičnejšo porazdelitev pa bi moral biti največji ravno v času, ko je tveganje revščine tako visoko. V Združeni levici smo v preteklosti predlagali spremembe dohodninske lestvice in višji davek na dobiček, ki bi s tem, da bi bogati prispevali svoj del, omogočalo izvajanje nekaterih ključnih nalog socialne države. Koalicija za te predloge ni imela posluha in žal ugotavljamo, da ga tudi tokrat, ko govorimo sicer o minimalni in otipljivi spremembi, ni.

Koalicija bo kot kaže nadaljevala z mantram konsolidacije javnih financ, kar pa v resnici ne pomeni nič drugega, kot nadaljevanje dajanja odpuškov najbogatejšim ter zategovanje pasu tam, kjer ni prav ničesar več vzeti, torej ravno na škodo najšibkejših.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Jožef Horvat bo predstavil stališče Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovana državna sekretarka, spoštovani kolegi in kolegi!

Predlog novele Zakona o davku na dodano vrednost vsebuje majhen dodatek na seznamu blaga z nižjo davčno stopnjo DDV, to je 9,5 %. Predlagatelji predlagajo, da se na seznam uvrstijo tudi ženski higienski izdelki. V utemeljitvi kot razloge navaja predlagatelj težak socialni položaj žensk, zagotavljanje enakosti med spoloma in dejstvo, da gre za nujno potrebne izdelke.

V Novi Sloveniji ostro zavračamo utemeljitve Združene leve, da to rešitev potrebujemo zaradi domnevno problematičnega socialnega položaja žensk in zagotavljanja enakosti spolov. Na drugi strani pa povsem razumemo utemeljitve, da gre za nujno potrebne izdelke. Za primerjavo naj navedemo nekaj primerov storitev oziroma blaga za katere je 9,5 odstotni DDV že določen. Prvič, frizerske storitve. Drugič, dobava lončnic, sadik, rezanega cvetja. Tretjič, manjša popravila koles, čevljev, usnjenih izdelkov in oblačil. Četrto, uporaba športnih objektov. Petič, čiščenje oken in čiščenje zasebnih gospodinjstev. Šestič, vstopnine za razstave, gledališča, muzeje, za ogled naravnih znamenitosti, kinematografske in glasbene prireditve, cirkuse, sejme, zabaviščne parke, živalske vrtove in podobne kulturne prireditve ter športne prireditve. Sedmič, hrana za živali. Ob pregledu blaga oziroma storitev, za katere je že določena nižja stopnja DDV, se zdi, da ženski higienski izdelki v to skupino prav tako spadajo. Morda še bolj kot nekatere storitve oziroma blago, ki je tja že umeščeno. V Novi Sloveniji ne vidimo razloga, da ženskih higienskih izdelkov ne bi k temu seznamu dodali.

Krščanski demokrati nenehno opozarjamo na davčno preobremenitev v Sloveniji. Predlog zakona se dotika zgolj majhnega segmenta tega problema. Potrebna je

tudi in predvsem davčna razbremenitev na področju socialnih prispevkov in dohodnine. V Novi Sloveniji smo svoje konkretne predloge za davčno razbremenitev že podali. Vložili smo predloge zakonov v parlamentarno proceduro. Razvojna kapica, socialni copatek in razbremenitev nerazumno obdavčenih božičnic so bili s strani vladnih strank zavrnjeni kot po tekočem traku. Obžalujemo, da vladna koalicija predvsem v zadnjem času sistematično zavrača kakršnekoli predloge opozicije, predvsem iz davčnega področja. To je, spoštovana koalicija, v nasprotju z vašimi obljubami o sodelovanju in etiki v politiki.

V Novi Sloveniji zato pozivamo vladno koalicijo, da vendarle uresniči svoje obljube in prisluhne tudi dobrim predlogom opozicije. Po našem mnenju bi lahko glede na vse povedano tudi ženske higienske izdelke kot nujno potrebno blago brez velikih težav uvrstili v skupino izdelkov z nižjo stopnjo davka na dodatno vrednost. V tem smislu smo tudi glasovali na matičnem delovnem telesu. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Mag. Alenka Bratušek bo predstavila stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS NP): Hvala. Lep pozdrav še enkrat!

Predlagana dopolnitev Zakona o davku na dodano vrednost je več kot logična. DDV bi s tem predlogom znižali za izdelke, ki jih ženske v življenju nujno potrebujemo. Ne izbiramo podobno kot pri zdravilih. Gre za ženske higienske izdelke. Dejstvo je, da bi znižanje davka na dodano vrednost nekoliko znižalo prihodke državnega proračuna, to omenjam zato, ker je kolegica iz Desus govorila, da vsak ukrep potrebuje protiukrepe. Na drugi strani je enako pri dvigovanju odhodkov, pa tam nimate takega mnenja, ko gre za določena izsiljevanja. Najlažje bi naši ljudje v Sloveniji živeli, če davkov sploh ne bi bilo, ampak so potrebni, če želimo imeti socialno državo in če želimo poskrbeti za to, kar je treba.

Predlagana sprememba je, kot sem rekla, absolutno več kot logična in ne razumem koalicije, da pri tako logični spremembi ne najde volje, da stvari spremenimo. Razlog, da se da to urediti tudi s pravilnikom, je seveda razlog, ampak potem to naredite, ne samo govorite. Jaz pozivam, ker pač na žalost danes spet samo obrazlagamo, zakaj ta zakon bi bil dober, pa na žalost ne bo, pozivam Združeno levico, da predlog zakona še enkrat pa še enkrat in še enkrat vlagamo skupaj, vse dokler vladna koalicija ne bo ugotovila, da je ta sprememba prava in jo bo uredila s pravilnikom ali pa podprla ta predlog. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Vojka Šergan, bo predstavila stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra.

VOJKA ŠERGAN (PS SMC): Hvala za besedo. Spoštovani gospa sekretarka, kolegice in kolegi!

V Državni zbor je skupina poslancev vložila spremembe Zakona o DDV, s katerim se predlaga uvedba nižje, 9,5 % stopnje davka na dodano vrednost za izbrane dobave blaga, od katerih se po trenutni ureditvi plačuje DDV po splošni 22 % stopnji, in sicer za ženske higienske izdelke.

Predlagatelj ocenjuje, da seznam dobav blaga in storitev, za katere velja nižja stopnja DDV, po veljavni ureditvi nerazumljivo ne vključuje navedenih higienskih izdelkov za ženske, ki ne predstavljajo luksuza, temveč življenjske nujne potrebščine. Poleg tega ti izdelki v primerjavi s stroški moških ženskam povzročajo višje osnovne življenjske stroške. Tako predlagatelj.

V Poslanski skupini Stranke modernega centra ocenjujemo, da predlagani predlog, to je znižanje DDV, ne bo reševal revščine. DDV je progresiven davek, kar pomeni, čim višja je plača, večji je delež davka. Glede znižane stopnje davka iz splošne 22 % na 9,5 %, pa ni nujno, da bi se dejansko znižale cene teh izdelkov za kupce. Dobavitelji bi lahko znižane stopnje DDV kompenzirali z višanjem marž. Na oblikovanje cen blaga in storitev na trgu namreč ne vplivajo le davki, temveč so cene odvisne predvsem od ponudbe in povpraševanja na trgu. Predlagano znižanje stopnje DDV bi poleg tega prispevalo k določenemu znižanju javnofinančnih prihodkov, kar v času javnofinančne konsolidacije ne bi bilo vzdržno in bi bilo tudi v nasprotju z drugimi predvidenimi ukrepi za konsolidacijo javnih financ, ki so že bili sprejeti oziroma so načrtovani. Zavedati pa se je treba, da je z vidika zagotavljanja strukturnega uravnoteženja javnih financ kratkoročno lahko ukrepe zastaviti le na način prestrukturiranja javnofinančnih bremen, kar pomeni, da morajo biti ukrepi pripravljeni na nevtralen način za javne finance. Vsekakor je pa predlagan zakona bolj administrativna obremenitev, ker bi morali na podlagi spremembe tega zakona in zakona prilagajati obračun DDV.

V Poslanski skupini Stranke modernega centra predloga zakona ne podpiramo. Reševanje revščine je stvar dohodkovne politike in socialne politike, ki se jo rešuje na drugačen način, z administrativnimi obremenitvami in nejasnimi učinki na potrošnika pa tega cilja ni možno reševati s tem predlogom zakona. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospa Suzana Lep Šimenko.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za besedo, predsedujoči. Spoštovani vsi prisotni!

S predlogom Zakona o davku na dodano vrednost je predlagatelj želel spremeniti nabor izdelkov v prilogi 1 Zakona o davku na

dodano vrednost, ki so obdavčeni po nižji davčni stopnji, s tem da vključi še higienske izdelke za ženske. V prilogi 1, ki vključuje seznam dobave in storitev, za katere se uporablja nižja stopnja DDV, so sicer navedene splošne opredelitve določene skupine izdelkov brez točno določenih izdelkov. Pod točko 3. omenjene priloge 1 so tako: Zdravila, ki se uporabljajo za zdravljenje in preprečevanje bolezni v humani in veterinarski medicini, vključno z izdelki za nadzorovanje rojstev in z izdelki za higiensko zaščito. Obstoječa definicija izdelkov pod točko 3. je torej takšna, da bi lahko vključevala tudi higienske izdelke za ženske pod definicijo »izdelkov za higiensko zaščito«. V prilogi 1 gre namreč za splošno opredelitev, ki je podrobneje pojasnjena v podzakonskem aktu, natančneje v Pravilniku o izvajanju davka na dodano vrednost.

Državna sekretarka je ob obravnavi zakona na matičnem delovnem telesu potrdila, da je rešitev izpostavljenе problematike v podzakonskih aktih mogoča. To pomeni, da bi se definicija izdelkov za higiensko zaščito, ki je opredeljena v Zakonu o davku na dodano vrednost, v pravilniku lahko opredelila drugače, kot je trenutno določena. S tem bi bila izpostavljena problematika urejena.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke se zavzemamo, da se predlagana rešitev uredi v podzakonskih aktih, torej v Pravilniku o izvajanju Zakona o davku na dodano vrednost, saj evropska direktiva in tudi naša zakonodaj le-to omogoča. Zato pričakujemo od Ministrstva za finance, da bo čim prej pristopilo k reševanju izpostavljenе problematike. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. V skladu z razlago Komisije za Poslovnik z dne 9. december 2009 Državni zbor ugotavlja, da je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **16. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE PRVO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DAVČNEM POTRJEVANJU RAČUNOV.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila skupina petih poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Jožefom Horvatom. V zvezi s tem predlogom zakona je skupina 11 poslank in poslancev s prvopodpisanim Jožefom Horvatom zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku predlagatelja predloga zakona gospodu Jožefu Horvatu.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Ponovno hvala za besedo, gospod podpredsednik. Drage kolegice, dragi kolegi!

V Novi Sloveniji smo vztrajni kar se tiče optimizacije oziroma izboljšave Zakona o davčnem potrjevanju računov. Drugič Tukaj stojim pred vami in prosim za podporo za novelo Zakona o davčnem potrjevanju računov. Med zavezanci za davčno potrjevanje računov so trenutno številni subjekti, od katerih razumna politika ne bi smela zahtevati uporabe davčnih blagajn. To so predvsem prostovoljna gasilska društva, druga manjša društva in majhne kmetije. Prostovoljna gasilska društva se kot humanitarna društva večinoma financirajo s prostovoljnimi prispevki in donacijami pravnih in fizičnih oseb. Pomemben prihodek teh društev so tudi zbrana sredstva od gasilskih veselic, ki je za posamezno prostovoljno gasilsko društvo običajno le enkrat letno. Zbrana sredstva od teh prireditvev so namenjena največkrat nakupu gasilske opreme, ki je izjemno draga, in gasilskih vozil. Prav zaradi ene take prireditve so po zdaj veljavnem zakonu tudi prostovoljna gasilska društva zavezanci za online davčno blagajno. Stroškovno in administrativno breme davčnih blagajn je za prostovoljno gasilsko društvo preprosto preveliko. Gasilska društva nimajo zaposlenih in tudi ne usposobljenih za ravnanje s temi napravami, zagrožene kazni za nepravilnosti pa so visoke. Grozi nam zmanjševanje števila dobrodelnih dogodkov, kar bo imelo za posledico znižanje prihodkov gasilcev, vse to pa bo šlo v škodo varnosti ljudi in premoženja. Poleg prostovoljnih gasilskih društev so med zavezanci tudi vsa ostala društva. Zakon izrecno prepoveduje ustanovitev društev, katerega namen je ustvarjanje dobička. Društva so in delujejo neprofitno. Društvo lahko opravlja le tisto dopolnilno pridobitno dejavnost, ki je povezana z njegovim namenom in cilji. Smisel delovanja društev ni konkuriranje na trgu, ampak združevanje državljanov na različnih področjih družbenega življenja. Društva predstavljajo ključni dejavnik spodbujanja aktivnosti participacije povezovanja in ustvarjalnosti državljanov na ravni civilne družbe. Za živahnost družbenega življenja v lokalni skupnosti v največji meri skrbijo prav društva, ki spodbujajo aktivnosti na področjih, kot so kultura, šport, humanitarnost, znanost in tako dalje. V Sloveniji je na primer ustanovljenih več kot 3 tisoč društev, ki so namenjena pomoči ljudem, več kot 3 tisoč 800 kulturno umetniških društev in več ko 8 tisoč športnih in rekreativnih društev. Uvedba davčnih blagajn za manjša društva pomeni nesorazmerno otežitev njihovega delovanja, kar jih sili k omejevanju ali celo ukinitvi njihove aktivnosti. Predvsem manjša društva nimajo ustreznih finančnih in administrativnih zmogljivosti za zagotovitev delovanja davčnih blagajn. Z njihovo uvedbo pa se možnost pridobivanja finančnih sredstev še nesorazmerno oteži. Kot primer naj navedemo planinsko društvo, ki za svoje člane enkrat na leto organizira planinski izlet. Takšno društvo bo zaradi enega planinskega izleta moralo vzpostaviti sistem davčnega potrjevanja

računov. To je nesmisel. Podobno velja za vsa druga društva, ki delujejo na različnih področjih. Tak ukrep ni razumen in ni sorazmeren. Uvedba davčnih blagajn za društva prinaša otežitev povezovanja državljanov in dodatno povečuje družbene apatije. Utemeljitive, da lahko država na podlagi omejevanja delovanja in pridobivanja sredstev v družbi preprečuje sivo ekonomijo, niso razumne. Prav tako uvedba davčnih blagajn za manjše kmetije pri opravljanju dopolnilne dejavnosti pomeni zanje nesorazmerno obremenitev. Dopolnilna dejavnost kmetij pogosto pomeni ohranjanje različnih tradicij, izdelkov, pomembnih rokodelskih in drugih znanj. Povečuje ponudbo lokalnih izdelkov ter posledično bogati življenje v naši lokalni skupnosti, obenem pa kmetijam daje možnost dodatnega razvoja in prenosa znanja na nove generacije. Kot posledica uvedba davčnih blagajn za majhne kmetije lahko pričakujemo opuščanje dopolnilne dejavnosti in posledično veliko zmanjšanje ustvarjalnosti na lokalnem področju.

Zato, kolegice in kolegi, krščanski demokrati predlagamo, da se, prvič, kmetije, ki opravljajo dopolnilno dejavnost z manj kot 15 tisoč evri letnega dohodka, drugič, vsa prostovoljna gasilska društva in tretjič, ostala društva z manj kot 10 tisoč evri letnega dohodka razbremenijo uporabe davčnih blagajn. Poleg tega predlagamo ukinitve sankcioniranja kupcev, ki ne prevzemajo ali ne zadržijo računa za kupljeno blago oziroma storitev neposredno po odhodu iz poslovnega prostora. Po našem mnenju kazen v višini 40 evrov pomeni nerazumen poseg v položaj kupcev in potrošnikov.

Kolegice in kolegi, predlagamo in prosim, da odpremo kvalitetno razpravo, konstruktivno razpravo in zakonu damo možnost v drugi obravnavi, da ga optimiramo. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Za uvodno obrazložitev mnenja dajem besedo predstavnicam Vlade, in sicer mag. Mateji Vraničar Erman, državni sekretarki na Ministrstvu za finance.

MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN: Spoštovani gospod podpredsednik, hvala za besedo. Spoštovani gospe in gospodje poslanci!

Vlada predlagani spremembi Zakona o davčnem potrjevanju računov nasprotuje in predlaga Državnemu zboru, da ugotovite, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Davčno potrjevanje računov smo uvedli pred štirimi meseci. Znanja je prva delna analiza podatkov za obdobje od januarja do konca meseca marca. Ta analiza kaže na prve pozitivne učinke, ki pa jih seveda še ni mogoče v celoti potrditi oziroma reči, da so to edini učinki, saj se bo za več kot zavezancev, ki so zavezanci za potrjevanje računov, učinek pokazal šele v naslednjem letu, saj gre za

osebe, ki niso zavezanci v sistemu davka na dodano vrednost. V temeljnem predpisu, torej v Zakonu o davčnem potrjevanju računov, je bila v skladu z izhodišči za pripravo zakona in zahtevami zainteresirane javnosti uvedena obveznost davčnega potrjevanja računov za vse zavezance, ki so dolžni izdajati račune za prodano blago oziroma za opravljene storitve v skladu s predpisi s področja davka na dodano vrednost ter sprejemajo plačila v gotovini. Izjeme so ozko določene, in sicer na način, kadar se sam nadzor lahko vrši na podlagi drugih informacij. S predlaganim zakonom za izvzetje prostovoljnih gasilskih društev, društev, katerih prihodki preteklega leta so manjši od 10 tisoč evrov, in kmetij pri opravljanju dopolnilne dejavnosti, če prihodki preteklega poslovnega leta ne presegajo iz tega naslova 15 tisoč evrov, bi za navedene subjekte še vedno zahtevali, da izdajo račun v skladu s predpisi, ki urejajo davek na dodano vrednost, torej za vsako dobavo blaga oziroma opravljeno storitev. Izjema bi veljala le za davčno potrjevanje računov.

Postavlja se vprašanje, ali je ta izjema upravičena ob upoštevanju izhodišč, na katerih je zakon pripravljen, in ob upoštevanju načela enake obravnave zavezancev v enakem ali podobnem položaju. Ob tem pa se moramo vprašati tudi, ali je za vse subjekte, ki jih predlagatelj omenja in želi oprostiti potrjevanja računov, prava administrativna ovira samo potrjevanje računov ali mogoče samo dejstvo, da je račun treba izdati. Zaradi tega, ker ocenjujemo, da je temeljna administrativna ovira sama obveznost izdaje računov v nekaterih primerih, smo pripravili spremembo Pravilnika o izvajanju Zakona o davku na dodano vrednost, katere cilj je odpraviti to administrativno obremenitev za določene manjše zavezance, pa hkrati ne neupravičeno razlikovati poslovnih subjektov med seboj. Namreč, predvsem mali poslovni subjekti večkrat opozarjajo, da jim ekonomska dejavnost, ki jo v skladu z veljavnimi pravili lahko opravljajo društva in podobne nepridobitne organizacije, lahko predstavlja nelegalno konkurenco. Tudi vprašanja, ki se nanašajo na dopolnilno dejavnost na kmetiji, so naslovljena z novim predlogom Zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka, o čemer bomo govorili v nadaljevanju.

Če sklenem, ocenjujemo, da predlagani zakon ne rešuje administrativnih ovir zavezancev, ki jih omenja, na ustrezen način, in da je mogoče te zavezance administrativno bolje razbremeniti z drugimi ukrepi, medtem ko bo celovita novela Zakona o davčnem potrjevanju računov smiselna potem, ko bo sam sistem potrjevanja računov določen čas deloval in bomo imeli na mizi tudi celovito analizo učinkov tega sistema, ki ga zdaj v uvodnem obdobju uvajamo. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Prehajamo na predstavitev stališč poslanske skupine. Besedo ima Poslanska skupina

Socialnih demokratov, zanjo gospod Janko Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala še enkrat za besedo.

Ponovno se soočamo s Predlogom zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davčnem potrjevanju računov, cilj predlaganih zakonov pa je predvsem določanje izjem. V vseh dosedanjih obravnavah smo vedno opozorili na dejstvo, da bo šele v maju mogoče narediti eno od prvih ocen, kaj se dejansko na tem področju davčnega potrjevanja računov dogaja od uvedbe davčnih blagajn januarja letošnjega leta. Nekateri podatki, ki jih je bilo možno zaslediti v medijih s strani Ministrstva za finance, kažejo, da so tisti, ki uporabljajo davčne blagajne, plačali za 19,8 milijona evrov več davka na dodano vrednost, in da je okoli 22 tisoč novih zaposlitev bilo sklenjenih pri zavezancih, ki uporabljajo davčne blagajne. Posledično je bilo vplačanih tudi 4,8 milijona več prispevkov za socialno varnost. To so zagotovo podatki, na podlagi katerih se je treba pogovarjati in ocenjevati smiselnost uvedbe davčnega potrjevanja računov. Zagotovo v tem delu manjka tisti del, ki se nanaša na zavezance, v smislu, ali in v kolikšni meri bodo resnično lahko opravljali to dejavnost zaradi dodatnih zaposlitev, recimo, še naprej, kateri pa tega enostavno ne bodo zmogli. Posebej so tu izpostavljena območja, ki so manj dostopna, predvsem obmejna območja ali pa visokogorska območja, in to je zagotovo eno tistih vprašanj, ki jih bo treba v nadaljevanju še dodatno izčiščevati, zbirati podatke in potem sprejeti tudi končno odločitev, kako pravzaprav izboljšati sistem davčnega potrjevanja računov. Nekaj predlogov, ki gredo v smer poenostavitve davčnih postopkov, je postavila tudi že sekretarka Ministrstva za finance in še spremembo pravilnika, ki se nanaša na davek o dodani vrednosti, se gre v primer razbremenitve davčnih zavezancev. Predvsem pa je pomembno tudi, da se poskuša poiskati rešitve pri dopolnilni dejavnosti na kmetiji, tako da bo čim manj administrativnih ovir tudi pri njih. Torej vzporedno, lahko rečemo, se rešitve že kažejo, po drugi strani pa je treba vendarle tudi opozoriti, da še se že razmišlja o limitu, do katerega se ne bi davčno potrjevali računi, je treba potem seveda ta limit uveljaviti pri vseh zavezancih glede na višino prometa, sicer bomo seveda v zelo kratkem času doživeli ustavno presojo in seveda ponovno spremembo zakona zaradi nedorečenih rešitev.

Predvsem zaradi tega, ker je bilo premalo podatkov zbranih pri dosedanjem delovanju potrjevanja računov, smo vse predloge, ki so bili vloženi zavračali, podobno bo tudi z današnjim predlogom, s tem, da dejansko vidimo rešitev po tem, da se po opravljenih analizah pristopi k resnim korakom k temu, da se vsa ta najbolj izpostavljena dejstva upošteva

in seveda pripravi potem tudi ustrezne rešitve. Hvala lepa.

PODPRESEDNİK MATJAŽ NEMEC: Gospod Luka Mesec bo predstavil stališče Poslanske skupine Združena levica.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala predsedujoči in lep pozdrav vsem skupaj!

Že tretjo sejo Državnega zbora imamo pred seboj predlog novele Zakona o davčnem potrjevanju računov. Treba je reči, da te novel naslavlja realen problem, ampak vse rešitve, ki so bile predlagane do zdaj, so bile prešibke ali pa demagoške. Današnji predlog sicer ne rešuje situacije na povsem primeren način, a z razbremenitvijo tistih, ki jim je uvedba davčnih blagajn povsem nesmiselno otežila položaj, gre v pravo smer, zato bomo podprli nadaljnjo obravnavo Predloga o spremembah in dopolnitvah Zakona o davčnem potrjevanju računov, ki ga imamo pred seboj danes.

Uvedbo davčnih blagajn smo v luči boja proti sivi ekonomiji v Združeni levici podprli, vendar pa ste se implementacija in izvajanje zakona izkazali kot popolnoma neživljenjski. Jasno je, da je naloga Ministrstva za finance, da bi odpravilo najbolj očitne anomalije v sivi ekonomiji in pripravilo rešitve za druge bolj kompleksne probleme. A kljub opozorilom in pozivom se ni premaknilo nič, pred nekaj dnevi pa smo dobili informacije, da naj bi s popravki pravilnika o izvajanju Zakona o DDV sanirali situacijo. Tako bo moralo miniti vsaj pol leta, da Ministrstvo za finance skupaj s FURS odpravi vsaj najbolj v oči bijoče anomalije.

Preprečevanje sive ekonomije je pomembno ne le iz javnofinančnega vidika, ampak tudi zaradi lažjega preprečevanja socialnega dumpinga, kjer največjo ceno plačajo delavci in delavke. Enovit sistem beleženja in sledljivosti je lahko učinkovita in tudi razuma rešitev. Sicer pa rezultati kažejo pozitivne učinke, ki so sicer nižji od pričakovanih iz javnofinančnega vidika, saj je ministrstvo po podatkih v prvih štirih mesecih na ta račun zbralo 14 milijonov dodatnih prihodkov v proračun. Hkrati je tistih, ki imajo davčne blagajne, 9 tisoč 800 zaposlenih oziroma prijavljenih v socialna zavarovanja, kar lahko poleg gospodarski rasti v določeni meri pripisemo tudi davčnemu potrjevanju računov. To so pozitivne posledice, ampak hkrati so se, kot sem že omenil, pokazale številne anomalije te ureditve. Finančna uprava si je recimo že od začetka zakon razlagala precej po svoje, kot na primer v škandaloznem primeru šolskih bazarjev, kjer je bilo jasno, da gre za zbiranje prostovoljnih prispevkov ne pa za nakup in prodajo v pravem pomenu. Prav tako je FURS zelo različno in arbitrarno obravnavala kmete z dopolnilno dejavnostjo. Ob tem imamo v Sloveniji približno 15 tisoč društev, ki le redko kdaj izdajo račun. Že pred časom so pobudo o prilagoditvi sistema davčnega potrjevanja podali Olimpijski komite Slovenije, Center nevladnih

organizacij, Zveza društev upokojencev Slovenije in Planinska zveza Slovenije. Ta pobuda je nastala kot odgovor na težave, s katerimi se zaradi novih obveznosti soočajo mala lokalna društva. Davčne blagajne jim namreč povzročajo številne težave, država pa od tega nima nobene koristi.

Posebej je treba izpostaviti društva, ki delujejo v javnem oziroma splošnem interesu in zanje je treba čimprej poiskati trajno rešitev oziroma jih izzeti ali oprostiti iz sistema. Ta društva, govorimo o gasilskih, upokojenskih, humanitarnih, planinskih društvih in tako dalje, opravljajo pomembne in zelo družbeno koristne funkcije, velikokrat celo tiste, za katere bi morala poskrbeti država sama. Zato je popolnoma neprimerno, da jih država obremenjuje s potrjevanjem računov oziroma da jih obremenjuje z izvedbo neživiljskega zakona.

Izjeme, ki jih določa predlog Nove Slovenije so solidna osnova, čeprav so meje, pod katerimi so društva in kmetije, ki opravljajo dopolnilno dejavnost, po naši oceni postavljene previsoko. Meji 10 in 15 tisoč evrov bi bilo smiselno prepoloviti, s tem pa bi se približali popravkom pravilnika, ki bi se medresorsko usklajeval. Treba je namreč opozoriti, da na fiskalne ukrepe ne smemo gledati le kot na polnjene davčne blagajne oziroma proračuna, saj imajo davki več smislov in širše posledice. S preveliko razbremenitvijo ne smemo spodbujati drobnega sektorja, ki ne more dosegati takšne produktivnosti kot večja podjetja. Ob tem je treba povedati, da je drobnih sektor pri nas že tako ali tako čezmerno velik in smo bližje perifernim državam kot centralnim glede na razmerje med velikim in drobnim sektorjem.

Drugi del predloga je odprava globe za kupca blaga ali prejemnika storitve, ki ne prejme ali ne zadrži računa. Kot smo opozarjali že ob samem sprejemanju zakona, je kazen lahko zelo disproporcionalna, še posebej v primerih majhnih zneskov na računih. S tega vidika bi prav tako bilo smiselno razmisliti o spremembah. V skoraj dveh letih vlada Mira Cerarja na fiskalnem področju ni pripravila nobenih predlogov, ki bi bolj pravično razporedili davčno breme ali bolj učinkovito preganjali davčni kriminal ter agresivno davčno optimizacijo, ki so jo, recimo, razkrili nedavni Panama Papers. Z drugimi besedami, do zdaj se je vlada Mira Cerarja ukvarjala predvsem z malimi ribami, pri velikih pa očitno še kar naprej miži na obe očesi. To je opozorilo, ki ga ob ponovni debati o tem zakonu podajamo. Ponavljam pa, da so uredbe, ki so danes pred nami glede razbremenjevanja, urejanja davčnih blagajn, smiselne. Potrebni bi bili nekateri popravki, ampak to je stvar drugega branja, tako da bomo v prvem branju predlog, ki je pred nami, podprli.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanski demokrati. Zanj goSPA Ljudmila Novak.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Spoštovani, lep pozdrav vsem!

Vladna koalicija se je lani odločila, da bo slovensko gospodarstvo in kmetijstvo obremenila z davčnimi blagajnami. Ob tem neprimernem ukrepu je naredila še nekaj bolj nerazumnega. Davčne blagajne je naložila tudi številnim drugim organizacijam, ki sodijo v popolnoma druge kategorije kot gospodarski subjekti. Sedanji vladni zakon od prostovoljnih gasilskih društev zahteva vzpostavitev davčnih blagajn. Številna gasilska društva enkrat letno prirejajo gasilske veselice, kjer občani zbiramo sredstva za nakup gasilskih vozil in druge opreme za naše gasilce. Zakon za take primere od njih zahteva vzpostavitev sistema davčnega potrjevanja računov, v nasprotnem primeru država gasilcem grozi celo s kaznimi.

V Novi Sloveniji na splošno nasprotujemo nepotrebni birokraciji. Uvajanje birokracije na področju zbiranja sredstev za gasilce pa je skrajno neracionalno in nedopustno. Davčne blagajne so očitno vladna zahvala gasilskim društvom za njihovo delo, trud in služenje ljudem. Trenutna ureditev tega področja ni normalna, zato Krščanski demokrati s tem zakonom predlagamo razumno rešitev – gasilska društva naj se oprosti uporabe davčnih blagajn. Z Zakonom o davčnem potrjevanju računov pa Vlada ni otežila delovanja le prostovoljnim gasilskim društvom, temveč tudi številnim drugim društvom, ki si težko privoščijo vzpostavljane davčnih blagajn. Društva so po zakonu neprofitna, vendar pa prav društva pogosto skrbijo za ustvarjalnost in živahnost družbenega življenja v naših lokalnih skupnostih. Za boljšo predstavo, kaj vladni zakon pomeni za manjša društva, lahko navedemo nekaj primerov. Lokalni pevski zbor mora pri prodaji vstopnic ob svojem letnem koncertu uvesti sistem davčnega potrjevanja računov. Planinsko društvo mora po vladni ureditvi za organizacijo izleta svojim članom uvesti sistem davčnega potrjevanja računov. Zbirateljsko društvo mora za ogled svoje razstave uvesti davčne blagajne. Majhno folklorno društvo mora pri prodaji vstopnic za svoj nastop uvesti sistem davčnega potrjevanja računov. Enako velja za vsa druga društva s podobnimi aktivnostmi.

Vlada je z uvedbo davčnih blagajn obremenila tudi manjše kmetije, ki preko dopolnilnih dejavnosti ohranjajo svojo ustvarjalnost in različna znanja. Krščanski demokrati zagovarjamo odpravljanje nepotrebne birokracije in drugih obremenitev tudi za slovenske kmetije. Majhnim kmetijam moramo omogočiti, da se lahko nemoteno ukvarjajo z dopolnilnimi dejavnostmi, ki pogosto pomenijo ohranjanje različnih tradicij, izdelkov, pomembnih rokodelskih in drugih znanj.

V Novi Sloveniji želimo z odpravo davčnih blagajn za dopolnilne dejavnosti do 15 tisoč evrov ohraniti ponudbo lokalnih izdelkov, ki bogatijo življenje v naših lokalnih skupnostih. Hkrati pa s tem manjšim kmetijam olajšamo

možnost dodatnega razvoja in prenosa znanj na nove generacije.

Vlada s svojim zakonom potrošnikom grozi s kaznimi do 40 evrov, če po odhodu iz trgovine s seboj ne prinesejo računa. V Novi Sloveniji menimo, da je ta ureditev nesorazmerna, zato predlagamo tudi ukinitve sankcioniranja.

Krščanski demokrati želimo s tem predlogom zakona iz vladnega sistema davčnih blagajn odpraviti nekaj najbolj nerazumnih določb. Predlog zakona, ki je pred nami, podpirajo tudi številne lokalne skupnosti, naj jih nekaj naštejemo: Občina Črenšovci, Mestna občina Slovenj Gradec, Občina Škofljica, Občina Ormož, Občina Rogatec, Občina Šmarje pri Jelšah, Občina Loška dolina, Občina Rogaška Slatina, Občina Šoštanj, Občina Pivka, Občina Kamnik, Občina Lukovica, Občina Železniki, Občina Ribnica, podpore pa bodo še prihajale. Upamo, da se bodo občinam pridružile tudi vse poslanske skupine Državnega zbora in zakon podprle.

V Novi Sloveniji bomo Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davčnem potrjevanju računov seveda podprli.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Tilen Božič bo predstavil stališče Poslanske skupine Stranke moderne centra.

TILEN BOŽIČ (PS SMC): Hvala za besedo, predsedujoči. Spoštovani predstavniki Ministrstva za finance, kolegice in kolegi!

Kar se tiče Zakona o davčnem potrjevanju računov, smo se o njem v tem mandatu že zelo veliko pogovarjali, nagovarjali, pa tudi nekako obdelovali različne rešitve, tako pred uvedbo kot sedaj, ko je zakon v veljavi in se tudi v praksi nekako vidi, kakšni so učinki tega. S tem v zvezi je tudi uvodoma minister za finance kot tudi že, mislim, da v začetku te seje minister Mramor, predstavilo nekatere uvodne poglede na to, kaj je pa ta zakon prinesel v odnosu do davčne blagajne in do tistega, kar so bili tudi nekateri ostali cilji tega zakona. In tu so številke, recimo temu, zanimive. Imamo dohodnino, socialne prispevke, imamo višji priliv iz naslova DDV – in to so nekako tisti neposredno učinki, ki jih je možno meriti, nekako izločiti iz plejade ostalih podatkov in ugotoviti kakšni so. Velja pa tu opozoriti tudi na to, kot sem že rekel uvodoma, gre za nepopolne podatke. In v SMC pa se radi, vsaj pri temu, tudi v prejšnjih stališčih smo povedali, opremo na podatke pri tem, ko se zasnuje neke prihodnje vsebinske rešitve na tem področju. In vsekakor je tu treba opozoriti še, da nekako s prihodnjim letom lahko pričakujemo tudi podatke o tistih, ki niso zavezanci za DDV, glede na to, da sedaj imamo podatke za mesečne in četrletne zavezance za DDV, za vse ostale pa nekako ne, poleg tega tudi še ni teh podatkov, ki bi izhajali iz posrednih učinkov tega zakona, se pravi prerazporeditve nekaterih davčnih inšpektorjev,

dela na terenu, nekako boljše, vsaj tako smo si mi obetali, organizacije, glede na to, da tam preko 180 inšpektorjev, ki so se predhodno ukvarjali z blagajniškim prometom v nekem najožjem smislu, in je dosti od tega sedaj prevzel strežnik na finančni upravi. Lahko se začnemo ukvarjati z zahtevnejši primeri, tudi s tistim, kar se nekako velikokrat očita, glede šušmarjev. To je ena tema, ki je zanimiva. Je ta zakon neposredno ne rešuje, jo pa posredno pomaga reševati, kar je tudi pomembno.

Če gremo na koncept. Jaz tu predvsem oziroma poslanska skupina vidimo tukaj predvsem razliko v pristopu, kako se tega lotevamo, se pravi nek pogled davčne politike, ki s svojimi dejanji mora zagotavljati neko, recimo temu, nevtralnost, kako se bodo zavezanci obnašali oziroma če jih že spodbuja k nekaterim dejanjem, mora biti to izjemno premišljeno, ciljano, spremljano in z vso analitiko zraven. In kaj se s tem nekako misli? V osnovi, če bi zelo poenostavil, bi to šlo nekako v tej smeri, da naj gasilci ostanejo gasilci, ker so dobri v tem in to dobro delajo, naj kmetje ostanejo kmetje in naj prostovoljci tudi ostanejo prostovoljci. In iz česa to izhaja? Predvsem iz tega, da kadar se ukvarjamo s tem, pod kakšnimi pogoji bo nekdo se ukvarjal z dejavnostjo in tukaj govorimo velikokrat oziroma predvsem za tiste primere, ko se posega v tržno dejavnost, je treba nekako te pogoje izenačiti, da smo vsi pred zakonom enaki, da se tudi uredijo enaki konkurenčni pogoji in da ne gre tukaj za neko morda iskanje, na trenutke bi lahko temu rekli iskanje volilne baze, ampak predvsem na iskanje rešitev v skladu s ciljem zakona, v skladu s ciljem davčne in drugih politik te države. Kar se tiče tega premišljenega pristopa, ki nekako velja pri nas, rekli smo, da bomo počakali na podatke, prve podatke imamo, veliko jih še pride in pri tem je treba predvsem iskati po našem mnenju neke rešitve, ki se opirajo že v zasnovo zakona, pa tudi gledajo nekako na drugo zakonodajo. Ker, še enkrat, kot smo že večkrat povedali, Zakon o davčnem potrjevanju računov je tehnični zakon in definira samo to, da takrat, kadar nekdo je dolžan izstaviti račun za neko transakcijo, tega tudi elektronsko potrdi pri finančni upravi. Vse ostale zadeve, veste, da je bil v javni razpravi, ta je že zaključena, en predlog spremembe, ki se tiče tudi teh, ki jih vi omenjate, predlagatelj, ki se ukvarja z društvi, po našem mnenju na morda malo bolj takten način, gre za ta društva, kako jim pomagati, enkratni dogodki, ne vem, ali je to šagra, ali je to opasilo, ali je to gasilska veselica na letni ravni, ob izpolnjevanju še nekaterih dodatnih pogojev, da ne gre za konkuriranje na trgu, ampak res za ohranjanje neke značilnosti, neke tradicije, nekega dogajanja, ki je v našem prostoru za vsako regijo, lahko rečemo, malo drugačen skoraj od vasi do vasi drugačen, da se nekako ohrani. In to je tisto kar se skuša zasledovati. Zaradi tega, recimo, je neka pavšalna rešitev, "zdaj pa do 10 tisoč evrov vsi ven," morda nekoliko neprimerna in potrebuje

korak naprej. Zato je tudi današnja razprava, kljub temu, da smo jih imeli že veliko, dobrodošla, ker lahko poglede soočimo in vidimo, kako bi to zadevo bolje rešili.

Kar se tiče kmetov. Naš pristop gre bolj v smeri tega, kaj razumemo kot osnovno kmetijsko dejavnost oziroma kaj kot dopolnilno, in tu se potem posredno, preko nekega drugega zakona, vpliva na to, ali se izstavljajo računi in s tem, če se izstavijo ali ne računi, pridemo tudi do tega, ali jih je treba fiskalizirati ali ne.

Nadalje, nek operativni vidik, se pravi, kako zavezancem poenostaviti uporabo tega sistema. Mislim, da tu vsekakor velja pohvaliti Finančno upravo, njihov pristop in predanost, tudi kar se tiče osveščanja in tako naprej, pa tudi zagotavljanja neke osnovne infrastrukture, ki društvom in vsem ostalim lahko pomaga, imamo že mini davčno blagajno, plan je, da bi se razvila oziroma nadgradila ta aplikacija do te mere, da bi jo lahko imeli vsi na svojih mobilnih telefonih, tablicah in podobno, s čimer se še dodatno razširi krog uporabnikov in uporabnost te aplikacije, zaradi tega, ker se stremi k enostavnosti, nižanju stroškov in se s tem dejansko pride do tega, da je sistem do zavezancev čim bolj prijazen, če je že treba nekaj izpolnjevati, naj bo to čim bolj po volji oziroma ugodno za zavezance.

Nadalje še dodatna zadeva, kar se tiče operativnosti, ko se pogovarjamo o tem – rečeno je bilo, za določena območja. Mi smo bili tudi seznanjeni v poslanski skupini s predlogi Planinske zveze in še nekaterih drugih. Tam je bilo izpostavljeno, da, recimo, 20 koč v Sloveniji ni pokritih z internetom. Nikakor ni prepovedano, da že zdaj ne bi uporabljali davčne blagajne, in to take, dajmo reči temu, ki ni zvezek v papirnatem smislu, ampak je v elektronskem smislu. Je pa res, da je malo nelagodno to, da je treba v dveh dneh priti v neko območje, kjer se ta promet lahko fiskalizira, in tu seveda velja nek razmislek, ali gre razmišljati tudi o nekaterih spremembah rokov. Zaradi tega, ker dejstvo je, da iz vsake take koč nedvomno vsaj kdo, recimo, v petih, desetih, petnajstih dnevih nekako pride do tiste točke, kjer pa je vsaj neka pokritost z internetom, pri čemer so ti podatki po obsegu relativno majhni in zadostuje že relativno šibka povezava za to, da se izvede celoten postopek fiskalizacije.

Kot rečeno, pri teh zadevah, kar se tiče Poslanske skupine SMC, mi posegamo predvsem po neki vsebini, na ta način se išče tudi neke rešitve po vsebini, ki imajo neko resno utemeljitev zadaj oziroma bolj temeljito, in tak predvidnostni pristop, kot smo ga imeli do zdaj, kar se tiče izjem, kar se tiče delovanja sistema, odprtosti sistema in tako naprej, ga bomo zastopali tudi naprej.

Naj se zdaj dotaknem tega predloga, ki smo ga prejeli. Res je, da smo že dosti zadev poudarili, izpostavili, ampak vseeno, glede na to, da se marsikaj od tega ponavlja, kar je bilo v preteklosti že demantirano ali pa drugače

razloženo, vseeno velja iti skozi. Če začnem na začetku, Zakon o davčnem potrjevanju računov, pravna podlaga za obvezno uporabo on line davčnih blagajn praktično za vse zavezance, ki poslujejo z gotovino. To smo že ugotovili večkrat, da ne drži povsem. Ugotovili smo tudi, da Slovenija predvideva oziroma po naši zakonodaji so že predvidene določene izjeme, ki izhajajo iz drugih zakonov, ne nujno iz Zakona o davčnem potrjevanju računov, in dejstvo je, da je treba tu več pogojev izpolniti oziroma, temu lahko rečemo, dva. Se pravi, mora biti poslovanje z gotovino po definiciji, ki je v zakonu, in je treba izstaviti tudi račun, mora biti ta dolžnost. In potem pride do fiskalizacije. Če govorimo, recimo, o donacijah, o članarinah, če govorimo o tem, da zbere neko društvo upokojencev denar za to, da kupijo karte za gledališko predstavo, tu fiskalizacija še ne nastopi. Tako, kar se tega tiče, velja vseeno malo opozarjati naprej. Nadalje se zopet izpostavlja, da mora nekdo, ki bi enkrat na leto organiziral nek tak dogodek, nakupiti vso to megalomansko opremo in tako naprej. Zdaj je odvisno od dogodka, odvisno tudi, kako so organizirani, v nekaterih primerih lahko priskočijo na pomoč zveze društev oziroma neke krovne organizacije, v drugih primerih se lahko poslužujejo najemov, v tretjih primerih, če gre za manjše obsege, še vedno obstaja vezana knjiga računov oziroma ni nujno, da pride do nakupa. Se pravi, neko sorazmernost pri tem si lahko zavezanec določa nekako tudi sam, kar mu to omogoča zakon. Potem je tukaj predlagatelj napisal, da smisel delovanja društev ni vstop in konkuriranje na trgu, ampak združevanje državljanov na različnih področjih družabnega življenja, s čimer se popolnoma v SMC strinjamo, tudi spodbujamo, jih poslušamo, tudi marsikdo izmed nas se je že srečal s kakšno zvezo ali pa z društvi, s predstavniki itn, razno raznih državljanov oziroma zavezancev, ki jih je to doletelo, ta sprememba, ki jih skrbi, ki morda imajo določena vprašanja, smo se z njimi tudi pogovarjali, ampak dejstvo je, da ne glede na to, kadar pride do tega, da nekdo stopi na trg, mora biti, kot že prej povedano, nekako obravnavan pod enakimi pogoji. Se pravi, če se nekdo odloči, da bo posegel v tržno sfero, mora biti izenačen z ostalimi. In tukaj ponovno velja opozoriti, da se še vedno pojavljajo te informacije, morda tudi zaradi nezadostne obveščенosti, ko nekateri smatrajo, da morajo izstavljati, ne vem, fakture v določenih situacijah, ko ni treba, izvajati fiskalizacijo, ki je tudi ni treba. To je tisto, o čemer se moramo še pogovarjati naprej, vedno znova poudarjati, tako kot sem rekel prej, donacije, članarine, nakazila neposredno na transakcijske račune, dotacije iz občin itn. Ali pa recimo, kot sem prej rekel, za nakup, če se odloči neko društvo, da bodo šli pogledati predstavo v Opero balet in izberejo zato denar za tiste karte in potem plačate karte. Tukaj ni fiskalizacije. In potem naprej, tukaj tista zanimiva trdite, ki je bila, da planinsko društvo, ki

za svoje člane enkrat letno organizira planinski izlet, da mora zaradi enega takega dogodka vzpostaviti sistem davčnega potrjevanja računov. Ni ravno tako. Odvisno, prvič, koliko je to obsežno, bodo sami presodili, kaj od tega morajo narediti. Nenazadnje imajo še vedno možnost uporabe vezane knjige računov. Prav tako, kot sem že povedal, je v pripravi ta nadgradnja mini davčne blagajne, ki bo predvidela tudi za njih, da se bodo lahko poslužili nekega drugega načina. Konec koncev, če imajo člane, verjetno razpolagajo z nekimi elektronskimi naslovi. Slovenska zakonodaja že več let ima to možnost, da lahko nekdo izstavi račun samo v elektronski obliki in v takem primeru verjetno se bodo poslužili uporabe, ne vem, mobilnega telefona, tiste aplikacije, bodo izstavili normalno te račune, poslali jim račun po elektronski pošti, da ne bo treba rabiti tiskalnika. Dejansko imamo aplikacijo, ki je brezplačna, imamo telefon, ki ga že tako ali tako uporabljajo, večina je že tako ali tako danes pametnih, vsaj po raziskavah, in se to da zaobiti oziroma rešiti na z zakonom skladen način.

Gremo naprej na tiste sankcije. Tukaj še vedno stojimo v SMC na stališču, da je ta trikotnik med finančno upravo, tistim, ki nekaj proda, in tistim, ki nekaj kupi, na nek način treba stimulirati, da je zaprt. Ker to, da nimamo težave v Sloveniji na tem področju, jaz mislim, da ne drži. To težavo imamo. S to težavo se je treba soočiti in s to težavo je treba tudi na nek način delovati v tej smeri, da se odpravi. Zakaj? Zaradi tega, ker se boste verjetno že tudi sami nekateri poslanci, pa še marsikdo, ugotovili, da je že osnovna razlika, ko vi pridete nekam, morda spijete kavo, rečete, lahko plačam ali pa račun prosim, imelo že vpliv na to, ali boste prejeli račun za svoje plačilo ali ne. Žal je tako. Tukaj še vedno štejemo to določbo, ki je včasih veljala že s prvim zakonom o DDV, da je pomembna in da nekaj zraven, je simbolne narave, se pravi, gre za prekršek, ki vas stane, če vam ga izrečejo, če ne gre zgolj za opomin, kar lahko tudi inšpektor naredi, če se pa res odloči, da ste pa kršitelj in da vam bo dal kazen, izdal plačilni nalog, če plačate v osmih dneh, je to 20 evrov v razmerju do česarkoli, glede na to, da tukaj res se verjetno inšpektor odloča na podlagi tega, da dobi nekega večkratnega kršitelja ali pa nekoga, ki se zelo evidentno na vse skupaj poživža, je morda prav, da se tudi na ta način ve v podzavesti, da obstaja tudi še kaj drugega kot zgolj grd pogled, če pride do kršitve. Pogosti so tudi raznorazni izgovori, verjetno jih včasih ni bilo toliko, zdaj imate od tega, da je komu zmanjkalo papirja, da mu ne dela morda v tistem trenutku tiskalnik, da prinese kasneje, pridite jutri po račun, itn. Se pravi, je neka kultura, ki se je tudi s tem naslovila in se skuša na nek način spreminjati. In po našem mnenju je ta račun z neko simbolično kaznijo oziroma prekrškovno določbo še vedno primeren.

Če gremo nekako naprej na konkretne člene, imam, kot ste sami povedali, so nekako

štiri točke. Eno je glede prostovoljnih gasilskih društev, tukaj ne bi pretirano izgubljal besed, glede na to, da smo imeli podoben predlog zadnjič, smo ga tudi utemeljili, zakaj tako mislimo. Se še vedno postavlja vprašanje, zakaj bi te ločili od tistih družb, kjer imate drugo alinejo: "Društva, katerih prihodki preteklega poslovnega leta so manjši od 10 tisoč evrov«. Gre načeloma za primerljivo situacijo. Se pravi, na nek način gremo gledati, da trg je trg in naj bo nekako ločen oziroma tisti, ki so v neki skupini posebni, naj bodo po primerljivih pogojih. Potem, kar se tiče kmetov, kot sem že omenil v poslanski skupini tudi intenzivno razmišljamo o tem, tudi se dela na zakonu, ki ureja katastrski dohodek. Tam notri gre predvsem za neke vsebinske spremembe, ki se tičejo tega, kam gredo določene dejavnosti, ki so bile prej dopolnilne, se pravi, jagodičevje in tako naprej, da se potem o tem naprej vrši neka razprava in da vidimo, ali so tukaj neke rešitve, ki jih je možno realizirati in ne predstavljajo nekih težav z vidika nadzora, z vidika zavezancev in z nekega vidika postavljanja nekoga v bistveno drugačen položaj. Glede prekrška kupcev sem pa nekako že tudi povedal.

Na podlagi tega, kar sem predstavil v mnenju poslanske skupine, predloga, ki ga je podal predlagatelj, ne podpiramo. Razpravo, kot že rečeno, vedno podpiramo, ker rešitve, določene, bo treba sprejeti, morda ne na takšen način, ker vedno pride do tega, da je treba na podlagi podatkov, ki se izkažejo iz prakse, kaj narediti, vendar ne na takšen način, da bi prišlo do nekih odstopov od ciljev, ki smo si jih zastavili oziroma da bi neke izjeme vodile v izkrivljanje pogojev na trgu in včasih celo vabile k neprimernemu ravnanju zavezancev. Velike razlike v načinu obdavčitve v davčnih postopkih in tako naprej so lahko tudi nek stimulan za dejanje, ki ni zaželeno. In to je ravno to, kar je bilo prej mišljeno s tem, ko sem rekel, naj gasilci ostanejo gasilci, prostovoljci prostovoljci in tako naprej.

Pri nas gre predvsem za to, da bi iskali rešitve in ne nujno, kot se včasih zdi, da se tukaj išče predvsem neka volilna baza. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospa Suzana Lep Šimenko.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za besedo, predsedujoči. Spoštovani poslanke, poslanci, državna sekretarka, lepo pozdravljeni še enkrat!

Kot že velikokrat izpostavljeno, smo v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke uvedbi davčnih blagajn nasprotovali, saj ne rešujejo tega, kar bi morale – ne rešujejo sive ekonomije. Enostavno to pomeni to, da tisti, ki računov niso izdajali prej pred uvedbo davčnih blagajn, jih ne izdajajo tudi po uvedbi davčnih blagajn, jih ne izdajajo danes. Prav zaradi uvedbe davčnih blagajn tudi niso registrirali svoje dejavnosti: Kar je problem, ravno to so

tisti, ki predstavljajo nelojalno konkurenco tistim, ki svojo dejavno dejansko pošteno tudi opravljajo.

Bi mogoče na temu mestu vprašala spoštovano državno sekretarko, koliko se je zaradi uvedbe davčnih blagajn zmanjšala siva ekonomija. To je namreč, to zmanjšanje sive ekonomije je bil eden izmed temeljnih namenov pri uvedbi davčnih blagajn. Po oceni finančne uprave pred uvedbo davčnih blagajn bi moralo biti število zavezancev, ki bi te davčne blagajne uporabljali, nekje med 60 in 80 tisoč. Število zavezancev, so pa davčno potrdili račune, to pomeni, da so dejansko davčne blagajne tudi uporabljali, pa je na dan 13. 5. 2016 znašalo 46 tisoč 527. Torej precej nižje število.

In kaj se dogaja, odkar imamo davčne blagajne? Veliko mikro, veliko malih podjetij še vedno uporablja vezane knjige računov. Nekatera podjetja, predvsem samostojni podjetniki so z dejavnostjo prenehali, nekateri pa enostavno več ne poslujejo z gotovino. Veliko je takšnih. Zlasti za mala, mikro in srednje velika podjetja pomenijo davčne blagajne dodatno, prvič, finančno breme in, drugič, tudi administrativno dodatne obremenitve. In prav je, da ponovno kot že velikokrat izpostavimo neenakomerno razvitost Slovenije, ki vsem ne omogoča enake pokritosti in dostopa do interneta, tako da tudi telefoni in mobilna aplikacija marsikje popolnoma nič ne koristijo. Resnično se sprašujem, zakaj so na teh območjih že v štartu podjetniki v malo drugačnem, bom rekla kar podrejenem položaju. Zakaj? Namreč, ti v vsakem primeru pa morajo uporabljati vezane knjige računov. In potem imamo tukaj še podjetja, ki delujejo na terenu, ki opravljajo svojo storite. Verjetno takrat, ko se s kupcem dogovorijo, ne vprašajo kupca, ali pri vas, ne vem, posamezni mobilni operater ali bom imel signal, da bom dejansko lahko izdal davčno fakturo ali ne. Tako da morajo v vsakem primeru biti pripravljene tudi na to in se dejansko ukvarjati s tem problemom, če želijo ali ne.

Davčne blagajne so več kot očitno glede na številna pisanja vidno prizadele civilno družbo. Koga tukaj mislimo? Tukaj mislimo posameznike, tukaj mislimo državljanke in državljane, ki preko društev sodelujejo v teh različnih skupinah. Niso bila prizadeta zgolj gasilska društva, v veliki meri so bila prizadeta gasilska društva, prizadeta so bila vsa društva, pa naj gre tukaj za kulturna društva, humanitarna društva, športna društva in ostalo. Danes, če želijo organizirati neko prireditev in seveda pri tem pobirati vstopnino, morajo davčno izdati račun. In seveda davčna blagajna ni zanemarljiv znesek, uporaba mobilnih telefonov pa seveda ni povsod mogoča, ker povsod ni enake pokritosti z internetom.

Kot rečeno, ste zelo prizadeli tudi gasilska društva. Kot je že bilo rečeno, res zelo pogosto si s tem, ko enkrat letno organizirajo gasilsko veselico, veliko pomagajo. Tam pridobijo posamezna sredstva, s katerim potem

naredijo nakup najnujnejše opreme, bodisi avtomobilov bodisi česa drugega. To je oprema za vse nas državljanke in državljane Republike Slovenije, vsi potrebujemo. In verjemite mi, velikokrat so prav oni tisti, ki so prvi na mestu, ko potrebujemo njihovo pomoč. Na nek način ste jih z uvedbo teh davčnih blagajn seveda prizadeli, ampak verjamem, da so vam to že sami povedali. Prizadeli ste tudi številne kmete, katerim je bilo zelo pogosto rečeno, da naj si pomagajo z dopolnilno dejavnostjo, tako bodo lažje preživeli, da brez tega enostavno ne gre, danes pa tudi ti kmetje seveda potrebujejo davčne blagajne.

Dva dneva nazaj je Ministrstvo za finance predstavilo rezultate prvega tromesečja in prve učinke davčnih blagajn. Seveda so z rezultati zelo zadovoljni, pridobili so za okoli 20 milijonov evrov dodatnih davkov in prispevkov. Mene pa resnično skrbi, kako je lahko ministrstvo tako zelo enostransko, vidi zgolj višje prihodke s strani davkov in prispevkov, ne vidi pa, kakšni stroški so bili s temi davčnimi blagajnami povzročeni na eni strani samemu gospodarstvu in ne nazadnje, kakšne stroške so imeli oni sami, da so ta sistem sploh vzpostavili, kar seveda ni zanemarljivo. Eno so enkratni stroški, ki jih je ministrstvo pri tem imelo, drugo so pa mesečni stroški vzdrževanja in nenazadnje tudi stroške plač, razni potni stroški, vzdrževanje avtomobilov, ki jih davčni inšpektorji, ki hodijo po terenu, morajo imeti. Na temu mestu se resnično sprašujem, kakšna je potem tista cost-benefit analiza na koncu, ko primerjamo obe strani, prihodke in odhodke na drugi strani.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke še vedno menimo, da so se davčne blagajne izkazale za škodljive, da zavezancem povzročajo dodatne finančne stroške in seveda tudi nesorazmerne administrativne obremenitve. In ravno zaradi tega smo seveda v parlamentarno proceduro nedolgo nazaj vložili zakon, s katerimi smo želeli davčne blagajne ukiniti, a ta predlog na aprilski seji Državnega zbora, žal, ni prejel podpore. Danes je pred nami predlog, ki določa izjeme. Določa izjeme za društva in določa izjeme za kmetije, ki opravljajo dopolnilno dejavnost. V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke sicer menimo, da je to zelo pozitivno, da pa ni dovolj, saj bi bilo davčne blagajne enostavno potrebno ukiniti. Ne glede na to pa bomo ta predlog zakona, ki je danes pred nami, v prvi obravnavi podprli.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev, zanjo gospa Marija Antonija Kovačič.

MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ (PS DeSUS): Hvala za besedo. Še enkrat, lep pozdrav vsem!

Obravnavana tematika davčnih blagajn je postala pogosta praksa sej Državnega zbora.

Opozicijski predlogi za spremembo in dopolnitev Zakona o davčnem potrjevanju računov se kar vrstijo. Predlagatelji so očitno slučajno ali bolj namenoma preslišali vse dosedanje razprave, kajti, kot smo že povedali, poslanke in poslanke v Poslanski skupini Desus verjamemo v učinkovito pobiranje javnih dajatev s ciljem večje sledljivosti. Ta cilj je mogoče uresničiti samo z dosledno uporabo davčnih blagajn, ni pa potrebe po dodatno obrazložitvi, kaj več pobranih sredstev pomeni za socialne transfere. Ker nismo imeli možnosti razpolaganja z natančnimi številkami, smo kot koalicijski poslanci zaprosili za razumevanje in potrpljenje, da lahko postrežemo s konkretnimi in natančnimi rezultati celotne analize. Predlagatelji pač niso imeli toliko potrpljenja in je skoraj identičen predlog zakona konec aprila vnovič romal v zakonodajni postopek. Analiza je, kot je bilo obljubljeno, znana. Podatki so pričakovano pozitivni in se kažejo v povečanem prijavljenem prometu in seveda večjem vplačilu DDV. V obdobju februar–aprila 2016 je bilo vplačanega skoraj 5 % več DDV. Zavezanci, ki uporabljajo davčne blagajne in ki so oddali obračun DDV, so izkazali za skoraj 20 milijonov evrov več neto vplačil DDV oziroma 7 % več kot v enakem obdobju lani.

V Poslanski skupini Desus smo si vzeli čas in zelo pozorno prisluhnili vsem tistim, ki jim trenutna rešitev povzroča nekatere nevšečnosti. To so v prvi vrsti upokojenska društva, za katere se je v vmesnem času vendarle našla rešitev. Pri tem pa naj spomnim, da smo v Poslanski skupini Desus bili naklonjeni pobudam, različnim društvom in nevladnim organizacijam, ki so vseskozi podpirali vladne napore za učinkovito pobiranje javnih dajatev. Nasprotovanje je bilo čuti le glede neprimerne ukrepa obveznega potrjevanja računov za mala lokalna društva, zato se je njihova meja za izjeme ustavila pri 10 tisoč evrih. Torej, izdajanje računov ostaja še naprej ustaljena dejavnost davčnih zavezancev. Ocenjujemo, da je vladni predlog, da se kot meja za izjeme določi 5 tisoč evrov letnega prihodka, veliko bolj realna in pravična rešitev, zlasti če hočemo v celoti doseči namen zakona in vključiti čim večje število davčnih zavezancev po načelu enakopravne obravnave. Prav tako soglašamo z Ministrstvom za finance ter hkrati še enkrat apeliramo, da se vse omenjene težave, ki so jih zasledili mali davčni zavezanci, čim prej uredijo v spremembah Pravilnika o izvajanju Zakona o davku na dodano vrednost. S predlaganimi rešitvami za določene izjeme se nam bo v Poslanski skupini Desus odstranil velik dvom, ki se nam je morebiti pojavil ob učinkovanju davčnih blagajn v praksi. In če smo izjemam namenili nekoliko več pozornosti, pa smo do druge predlagane rešitve, ki predvideva ukinitve kazni za kupce, toliko bolj kritični. V Poslanski skupini Desus bomo zavrnil predlog novele. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Končali smo predstavitev stališč poslanskih skupin. Sledi splošna razprava poslanek in poslancev o predlogu zakona. Besedo ima predlagatelj. Izvolite, gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, spoštovani gospod podpredsednik. Kolegice in kolegi, gospa državna sekretarka s sodelavci!

Zahvaljujem se za predstavitev stališč poslanskih skupin in mi je v posebno veselje, da so se predvsem sedeži koalicijskih poslanskih skupin v parlamentu bolj napolnili kot v trenutku, ko sem v imenu predlagatelja predstavljal naše zakonske rešitve, takrat je bilo namreč samo okrog 5, 6 % koalicijskih poslancev v dvorani, tako sem samega sebe ves čas svojega izvajanja pri govornici spraševal, ali je Državni zbor že razpuščen. No, hvala bogu, ni, tako ima naš zakon še nekaj možnosti, da bo uspel. Zahvaljujem se vsem, ki ste izrazili podporo, nekoliko pa sem razočaran oziroma v Novi Sloveniji smo razočarani nad stališčem največje Poslanske skupine Stranke modernega centra, ki ga je predstavil kolega Tilen Božič. Moram reči, da preprosto ne razumem, kaj pomeni, gasilec naj bo gasilec, prostovoljec naj bo prostovoljec, kmet pa naj bo kmet. Lahko pa tudi razumem, lahko razumem, da, res, gasilec naj bo gasilec, da bo pa vso opremo in vse stroške izobraževanja, tekmovanja plačala država ali pa lokalna skupnost, ki pa denarja nima, ker ji država ne da dovolj denarja. Če bo šlo tako, okej, potem na nek način pristanem na to, da bomo izgubili del slovenske kulture, tako pač imenujem gasilske veselice; morda me boste zafkavali, pa sem tudi na to pripravljen. Morda tisti, gospe in gospodje, ki živite v urbanem središču, kjer imate poklicna gasilska društva, nimate toliko kontaktov s prostovoljnimi gasilskimi društvi. Mi, ki smo na podeželju, kjer so gasilska društva pravzaprav stara okrog 100 let, kjer so konkretno v moji vasi pred natančno 80 leti zgradili arhitekturno izjemno bogat gasilski dom, z visokim stolpom, ta gasilski dom danes seveda ni v funkciji, je pa v njem muzejska zbirka, ki smo jo tam uredili. Da mi ne boste očitali, da smo predlagali ta zakon zaradi prostovoljnega gasilskega društva Žižki, iz katerega prihajam – ne, nismo zaradi tega, ker smo gasilsko veselico že imeli, veste, in sicer na Florjanovo, ker veste najbrž, da je Sveti Florjan zavetnik gasilcev. Jaz bi bil vesel, da bi tudi minister Mramor bil zavetnik gasilcev, sploh pa največja vladna stranka. Jaz nisem kriv, če je – pa spet, v moji rojstni vasi, kjer živim, kjer nas je 600 prebivalcev in imamo mlade, ki so nori na gasilstvo. Štiri gasilske enote, gasilske desetine imamo na državnem tekmovanju. Kolega Tilen Božič, izračunajte, koliko so potni stroški, sendviče si bodo sami doma naredili, da se razume, ker tam ne bodo, nimajo denarja, da bi si tam naročili hrano ali pa kje na poti, na avtocesti, sendviči so torej 0 evrov. Potne stroške izračunajte vi, Google vam bo pokazal,

koliko kilometrov mora avtobus oziroma dva avtobusa ali pa trije avtobusi prevoziti, da te ekipe in navijače pripeljejo na Primorsko, kjer bo, kot veste, ker ste Primorec, državno gasilsko tekmovanje. izračunajte te stroške, gre za tekmovanje, ne gre za opremo. Jaz se zahvaljujem na temu mestu ministrici za obrambo, ki je našim puncam dala nekaj denarja za nove prepotrebne gasilske uniforme. Gasilec naj bo gasilec, to se pravi ne sme gasilsko društvo za novo leto, kar je tradicija, okoli nositi vsakemu gospodinjstvu koledarje, vi tega ne poznate in zato se čudite in smejite ... Na podeželju mi tako funkcioniramo, ker hodimo po zemlji, veste, mi hodimo po zemlji in čas je da se tudi vladajoča koalicija spusti do malih ljudi, kot se to reče.

Jaz sem z velikim veseljem prebral sporočilo za javnost, kjer premier Cerar pravi: »Odpri dialog s civilno družbo je eno od temeljnih načel delovanja Vlade.« Ampak, dejansko pa gre zadeva čisto drugače. Povem, da sem imel namen, da bi gospoda Mramorja pripravil v organizacijski odbor za pripravo gasilske veselice, kjer bi videl, da 50 ljudi v povprečju dela en teden, cel teden, tudi dopust si vzamejo, da pripravijo tri šotore in vse potrebno, da bi minister Mramor videl, kako življenje teče na podeželju, konkretno v tej zadevi, konkretno pri prostovoljnih gasilskih društvih. Ker imam občutek, da nas je ali pa da ste nekateri preveč oddaljeni od realnega življenja in zato ne razumem, res ne razumem, da pa prostovoljnimi gasilskim društvom zapovedujete davčne blagajne. In, ko sem poslušal predstavitev stališča Poslanske skupine DeSUS se bojim, da oni mislijo, da gre za davčno olajšavo ali pa za opustitev pisanja računov ali pa za opustitev ne vem česa. Ne, gasilska društva želijo plačati davek, gre samo za opustitev, da ne bodo zavezanci za davčne blagajne. Samo za to gre. In tukaj so seveda tudi planinska društva. Ja, kolega Božič, pogledjte, lansko leto sem bil v eni od planinskih koč in so me prosili, da vendarle za njih naj ne bi Državni zbor vpeljal davčnih blagajn. In so mi natančno razložili, kaj to pomeni, ko bo treba iti v dolino, fiskalizirati račune. Ja, kaj mislite, da je v tej planinski koči deset ljudi? Tam je eden, ki kuha čaj, ki streže in tako dalje, morda dva. Če bo ta šel dol ali pa vsak drugi dan ali kaj, jaz ne vem, ne gre. Vi ste tukaj ex cathedra teoretično zadeve zelo dobro razložili, ampak na žalost je pa življenje praktično, v življenju ni teorije. Rekli ste tudi, da je potreben še razmislek, da so rešitve potrebne, drugačne. To sem pa vesel. Koliko časa še moramo razmišljati, dajte, povabite nas in tako detajlno govorimo, da mi je skoraj malo nerodno, da v parlamentu o takšnih detajlih govorim, tako kot tudi včeraj, recimo, ko smo govorili, kaj je kolo in kaj je kolo s pomožnim motorjem, in je to očitno bilo potrebno razložiti včeraj zvečer. Tako zdaj jaz tudi razlagam, kaj je treba narediti za uvedbo davčnih blagajn na gasilski veselici. Da morate

imeti router in hvala bogu, da imate gasilski dom z visokim stolpom, na stolp daste router, vmes seveda potegnete kar nekaj kablovja, nekaj sto metrov, da potem imate dve davčni blagajni preko wifija za vstopnino in 10, 15 blagajn za šanke, če imate večjo gasilsko veselico. Ali veste, kakšen je proračun? Proračun take gasilske veselice je okoli 8 tisoč evrov. Zdaj pa izračunajte, koliko špricarjev morate prodati, da to dobite nazaj in da potem gasilcem nekaj ostane? 50 ljudi je delalo prostovoljno, kolega Božič, ves teden, na dan veselice in dan pred pa 100 ljudi. To so gasilci in so prostovoljci, v eni osebi. Tako zelo plastično sem vam želel te stvari razložiti. Jaz upam, da bo zdaj razumevanje večje.

Kolegica Suzana Lep Šimenko je pokazala na realni problem, na realni problem nepokritosti Slovenije z internetom. Kje je zdaj ta strategija Digitalna Slovenija? Vem, da je spisana, kdaj pride v Državni zbor? Kje je šele realizacija. 300, 400 milijonov rabimo, da Slovenijo pokrijemo. Če bodo to dale davčne blagajne, okej, potem sem jaz tudi za davčne blagajne. Ampak 300 do 400 milijonov bi pa res moral biti letni izkupiček iz naslova uvedbe davčnih blagajn in omejevanja sive ekonomije, kot je to izračunal zelo znani davčni svetovalec, po moji oceni najboljši, gospod mag. Ivan Simič, ki ga zdaj bolj druge države cenijo kot doma, mi doma pa ga poznamo po njegovem projektu, ki se mu reče Informativni izračun dohodnine. Če vi želite vpeljati neko zakonodajo in rečete v koalicijski pogodbi, to je instrument, to je sistem, s katerim želimo omejiti sivo ekonomijo in potem greste ocenjevati, kakšen je obseg sive ekonomije v tej državi, potem pridete na to številko, 300 da 400 milijonov bi morali biti davčni prihodki večji, če bi zadeva prišla, ampak očitno nekje spuščata, ni prijela. Dihta pa, je pa vodotesna pri prostovoljnih gasilskih društvih, kulturnih društvih, upokojenskih društvih, planinskih društvih, pri teh malih. Tukaj imamo mi problem, pri teh malih kmetijah, ki se matrajo in delajo neke ročne izdelke. Veste, če bo tam kdo bogat, aleluja, res. In govorimo samo o tistih kmetijah, ki imajo dopolnilno dejavnost manjšo od 15 tisoč, vrednost je manjša od 15 tisoč evrov na letni ravni.

To so zadeve, kjer bi si mi v Novi Sloveniji dejansko želeli, da bi tudi koalicija vsaj pet procentov te energije vložila za razmislek o tem predlogu, kot smo jo mi vložili, ko smo se pogovarjali z organizacijami, z ljudmi, za obiske na terenu, z davčnimi svetovalci in tako naprej. Prosimo vas zapet procentov te energije za razmislek, da bi vendarle nekaj naredili, šli naproti ljudem. Nas so ljudje sem poslali. Moramo delati za ljudi. Mi pa zdaj rečemo, vsi ste lopovi, ki karkoli delate. Potem je res logika in filozofija v tej državi, da je biti najboljši brezposeln, ne iskati službe, nekaj boš že dobil, neko socialno pomoč, tu pa tam kaj fušaš, ker fušarji niso zavezanci za davčno blagajno, niso zavezanci. Koliko je zdaj tistih avtokleparjev pod

kozolci, ki vam na črno pofarbajo vaš avto, ki ga ruknete, recimo? Koliko jih je manj? Imate te podatke. Ne hoditi, prosim, s temi podatki ... jaz sem vesel, da pravite, da so davčne blagajne vrgle – kaj je že minister rekel? Zaradi davčnih blagajn v proračun kapnilo že 20 dodatnih milijonov. Hvala bogu, samo to vi meni dokažite, da se je res siva ekonomija zmanjšala za 20 milijonov. Kako boste zdaj vedeli, da ravno zaradi teh davčnih blagajn, da je kapnilo 20 milijonov? Ali je kapnilo od gasilcev? Če ja, potem naj bodo zavezanci za davčno blagajno. Če je kapnilo od upokojenskih društev, potem naj imajo upokojenci davčne blagajne. Če je kapnilo od planinskih društev, potem naj imajo planinska društva davčne blagajne. Jaz pa vem, da ni. Ni, razen če mi bo to gospod minister dokazal. Ker tu je zdaj vprašanje zaupanja, veste. Država, bolje rečeno ta vlada, ta koalicija ne zaupa državljanom, ne zaupa društvom, zato je rekla, vsi ste goljufi in vas bomo držali z davčnimi blagajnami. In ja, davčne blagajne za neko večjo prireditev so strošek. In tam morate imeti dežurnega računalničarja, če se kaj zgodi, servis na klic in dovolj, mora biti tam, ker ne morejo štanti, šanki stati, vstopnice, če imate vstopnino, to mora delovati brezhibno, drugače ste v zgubi. In bodo predsednika prostovoljnega gasilskega društva vaščani ali člani društva dali na gavge.

Zadeve so zelo preproste in malo več kmečkega razmišljanja, tega, ja, zdravega razmisleka bi nam bilo treba in bi nam življenje bilo veliko lažje. Hvala, gospod podpredsednik. Toliko za enkrat.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Horvat, razumem, da ste podali odgovor na stališča posameznih poslanskih skupin, ampak predlagam, da v prihodnje počakate, da se oglasi gospod Božič, da se postavimo v enakopraven položaj, ker namreč vi ste se večkrat obrnil nanj in ga izzval, on pa vam ne more replicirati. Gospod Božič bo v nadaljevanju imel priložnost govoriti in predlagam, da potem lahko razpravljata v tej smeri, ker v takem primeru gospod Božič vam ne more še replicirati, ker še ni razpravjal.

Nadaljujemo z razpravo. Gospa Ljudmila Novak beseda je vaša. Gospa Ljudmila Novak želite razpravljati?

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Ali ste meni dali besedo?

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospe Ljudmili Novak.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Ali lahko, gospod podpredsednik, kot predlagatelj. Naj mi gre ta čas kot predlagatelj.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Prosim, ja.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Jaz imam veliko rajši neposredno komunikacijo, ko se gledamo z očmi in se imenujemo z imeni. Vendarle smo prijatelji, smo kolegi, tako da jaz se opravičujem, če sem postopkovno naredil napako. Vem, da mi kolega Božič zaradi tega, ker sem mu rekel kolega Božič, kolega Tilen, da mi zaradi tega najbrž ne bo zameril. Pomembna je pa seveda vsebina. Hvala pa za opozorilo.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa Ljudmila Novak, beseda je vaša.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Hvala za besedo. Čestitke za izvolitev. Vendar vas bom sedaj vprašala, ali jaz lahko kaj komentiram, kar je gospod Božič govoril, ali moram počakati, da bo on govoril, pa potem jaz lahko njemu repliciram.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Seveda gospa Novak, ampak ...

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Mislim, da tukaj, lepo prosim, vem, da ste še neizkušeni pri vodenju, ampak vendarle dovolite in dopustite, da poslanci razpravljamo ...

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: No, če mi dovolite, od tistih, ki pa ste bolj izkušeni, bi pa tudi pričakoval, da razumete, da gospod Božič ni v enakopravnem položaju.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Poglejte, gospod Božič je izražal svoja stališča in je komentiral to, kar je v našem zakonu. In dovolite, da mi povemo, s čim se ne strinjamo in to komentiramo. Jaz ne vem, na kakšen način naj sicer poteka razprava. Dobro, to pripisujem vaši neizkušenosti glede vodenja. Jaz bom pa povedala tisto, kar mislim, da moram povedati.

Problem davčnih blagajn je pereč. To nenehno zaznavamo, ko obiskujemo teren. Mi si nismo tega problema izmislili, mi nismo potrdili davčnih blagajn, ampak smo jim celo nasprotovali. Zakaj? Pa ne zaradi tega, ker ne želimo, da bi ljudje plačevali davke. In nihče izmed teh, ki je protestiral ali se pritoževal, ni rekel, da noče plačevati davkov, ampak da so pravila nesmiselna. Težko jih izvajajo, da imajo pri tem veliko nevšečnosti in da je marsikaj nerazumno. In zato mi vztrajamo pri tej temi, ker želimo, da se take nerazumnosti odpravijo, ki ljudem otežujejo življenje.

Moram komentirati to izjavo gospoda Božiča, naj kmetje ostanejo kmetje. Seveda, bog daj da bi ostali, da jim ne bi bilo treba prenehati s to dejavnostjo zato, ker od tega že čedalje težje živijo. Če si predstavljamo, da za en evro morajo pridelati, recimo, 4 litre mleka, potem veste, da njihov položaj ni najbolj ugoden in da imajo veliko konkurenco od drugih kmetov iz drugih držav, kjer je pridelava hrane neprimerno lažja.

Ko sem poslušal določene ljudi, ki svoje pridelke prodajajo na tržnici, za jabolka ni potrebno davčnih blagajn, za neke druge svoje

pridelke druge račune. Tiste, ki prodajajo kisle zelje, gospa je rekla, kako naj zdaj z mokrimi rokami zdaj še na davčno blagajno pritiskam in podobno ... Tukaj gre za ljudi, ki pravzaprav malo prodajo, imajo nizke prihodke iz tega naslova. Nekdo, ki je velik, je tudi drugače organiziran. Nekdo, ki pa dopoldne dela na kmetiji ali pa popoldne, potem zvečer pripravlja svoje pridelke, da bo zjutraj šel na tržnico, zvečer ob desetih pa še prepisuje tiste račune iz bloka v internet, če slučajno dela. Potem si lahko predstavljamo, kakšno je njegovo življenje. In o tem so ljudje govorili, da so stvari nerazumne in da ne morejo delati. In če hočemo delo na črno odpraviti, potem se lotimo tega na drug način, z delovnimi inšpektorji in tistimi, ki delajo na črno. Ljudem pa, ki želijo izdajati račune, dajmo, da bodo to delali na takšen način, kot je mogoče. Potem mi ena gospa pripoveduje, tam ljudje v vrsti čakajo, jaz pa čakam, kdaj bo prišla potrditev računa in to včasih traja zelo dolgo. Kaj naredijo ljudje? Danes živimo zelo hitro in potem gredo drugam. Ali pa gredo raje v trgovino, kjer se te stvari zgodijo hitreje, ker nimajo časa čakati. Enostavno mislim, da si ne predstavljate, kako poteka delo na kmetiji. Cela družina ponavadi od jutra do večera, za počitnice, za dopuste malo časa in še ali je treba za to prositi druge ljudi, da nadomestijo delo v hlevu in tako naprej.

No govorila bom še o ljubiteljskih društvih. Sama sem ukvarjam tudi ljubiteljsko s kulturo in sedaj je teden ljubiteljske kulture in prostovoljstva in nedavno sem spet slišala izračune, ki jih večkrat slišim, kako iz enega evra lahko na ta način pridobimo 5 novih ali pa morda še več, nisem si točnega izračuna zapomnila. Kaj to pomeni? Če se ne kdo ukvarja z ljubiteljsko kulturo, seveda tudi zaradi lastnega veselja, rasti, kvalitete življenja, ampak na ta način, ko dela prostovoljno, zastonj, to svojo dejavnost nekajkrat ovrednoti oziroma ima višjo dodano vrednost to njegovo delovanje. In zato tudi ljubiteljska kulturna društva pridobivajo ponavadi iz občinskega denarja zelo zelo skromna sredstva in s tem komaj materialne stroške pokrijejo, kaj šele da bi si nekaj privoščili, ali pa plačajo honorar, ne vem, dirigentu, zborovodji ali nekemu mentorju, medtem ko vsi ostali pa delajo zastonj. In zaradi tega je nesmiselno, če jim otežimo to delovanje na takšen način, da potem raje rečejo, zdaj se pa ne bomo nič ukvarjali z nobeno stvarjo, ker nima smisla, ker za to ne bom odgovarjal s svojim premoženjem in zato nočem biti še kaznovan, ker nekaj delam iz veselja za ljudi.

In zato apeliramo na vas, spoštovana gospa državna sekretarka, vem, da vi posredujete to, kar odloči minister, pa vendarle, mislim, da se tudi sami zavedate, da je treba nekaj narediti in vem, da o tem že tudi vlada premišljuje, da se to zgodi čim prej. Ker če v SMC potrebujejo čas za premišljevanje, za premišljene odločitve, to po navadi traja kar precej dolgo za te premišljene odločitve. Kmetje

nimajo časa premišljevatoli toliko časa, ampak morajo hitro delati, hitro ukrepati takrat, ko je vreme, takrat ko imajo čas, takrat ko je neko stvar treba narediti, in nimajo časa sprejemati dolgotrajnih in zelo premišljenih in globokih odločitev. Prosim, to upoštevajte in naredite predpise takšne, da jih bodo razumeli, da bodo preprosti, da bodo učinkoviti in izvedljivi.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima dr. Göncz, za njim gospod Tilen Božič in mag. Marko Pogačnik.

DR. LÁSZLÓ GÖNCZ (PS IMNS): Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Lep pozdrav vsem prisotnim!

Začel bom tako. Če nas kdo spremlja v zvezi z obravnavo te problematike, bo lahko rekel, da ponavljamo vajo, seveda. Ponavljamo vajo iz več razlogov, prvič zato, ker se vlagajo zakoni oziroma predlogi sprememb zakonov na isto vsebino ali pa na podobno vsebino, predvsem iz vrst opozicije, po drugi strani pa tudi zato, ker bodo najverjetneje ti predlogi zavrnjeni. Vendar menim, da je zadeva dosti bolj kompleksna. Namreč, nedvomno je, da se je pri pripravi vsebine tega zakona spregledalo predvsem tiste skupine, na katere se v teh spremembah najbolj opozarja. Predstavniki teh skupin so tisti, ki tudi nas, ki se oglašamo v zvezi s to točko dnevnega reda največkrat, dejansko tedensko ali pa celo dnevno opozarjajo na te težave. Torej, ne gre tu za neko nagajanje, za neko izsiljevanje nečesa, niti za rušenje nekih sistemskih osnov, ampak konkretno za to, da so bile preprosto te skupine, kot so gasilci, kot so ljubiteljska društva, kot so prostovoljci in predvsem mali kmetje, bile pri tem spregledane. Prepričan sem, tudi na osnovi tistega, kar je gospa državna sekretarka povedala, da že ocenjujejo prvo tromesečje izvajanja tega zakona, da so tudi znotraj Vlade oziroma pristojnega ministrstva že opazili te težave. In ko je nakazala na določene spremembe podzakonskih aktov, upam, da se bo tudi zaradi tega, ker se stalno opozarja, poskušalo še pred nekimi sistemskimi spremembami ali pa bolj celovitimi spremembami tega zakona do neke mere sanirati te najbolj pereče zadeve. Kot sem že poudaril, verjetno lahko ocenjujemo predlog tega zakona kot nomotehnično pomanjkljiv, lahko tudi do neke mere morda diskriminira še neke skupine, ki so prav tako lahko s tega vidika v manj ugodnem položaju, vendar pa ni dvoma o tem, da so nekateri subjekti, in med temi tudi ti, na katere opozarja sedanji predlog spremembe zakona, tisti, na katere smo pri sprejemanju tega zakona pozabili.

Ne bi rad zavlačeval, ne bi bil rad dolg, bi pa predvsem želel opozoriti, kljub temu, kot sem že rekel, da zakon verjetno ne bo sprejet oziroma sprememba zakona ne bo sprejeta, pa opozorilo, da se s podzakonskimi akti, tudi že z vmesnimi rešitvami poskuša iti naproti tistim, ki so zaradi tega zakona najbolj v

neenakopravnem položaju. In kar se tiče nabave online blagajn oziroma davčnih blagajn, je dejstvo, da tako glede tega, da preprosto nimajo take organiziranosti, nimajo človeških virov, ravno te skupine, torej ta društva in tudi posamezniki, kmetje, sodijo med najbolj ogrožene subjekte.

Morda za konec še naslednje. Gospa državna sekretarka je omenila tudi spremembo – če sem si pravilno zapisal – pravilnika v zvezi z izdajanjem računov. Jaz bi še prosil, da so te interpretacije res bolj jasne, ker navaja en konkreten primer v zvezi z eno zadevo. Pred kratkim sem tudi sam spraševal pristojne inšpekcijske službe v zvezi z nekaterimi zadevami, kar se tiče določb tega zakona, in so bili ti odgovori tudi pristojnih inšpekcijskih služb zelo zelo kontroverzni in tudi kontradiktorni in pa težko za razumeti. Torej, naj se posveča tudi neka skrb jasni interpretaciji vsega, kar je povezano s tem. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Tilen Božič, pripravita naj se mag. Marko Pogačnik in gospa Nada Brinovšek.

TILEN BOŽIČ (PS SMC): Hvala za besedo.

Sem se nekoliko prestavil iz konca v bistvu bolj na začetek ravno zaradi tega, ker je tudi spoštovani predsedujoči opozoril, da sem uvodoma predstavljal stališča Poslanske skupine SMC, sem poslanec SMC, tako da takrat se lahko seveda vsi tudi odzivite na to, ampak na poslansko. Kar se tiče pa odgovorov, vam jih pa tudi z veseljem podam, predvsem glede nekaterih zadev, ki se mi zdijo nekoliko nespodobne. Se pravi, tista obtožba, ki je padla na poslansko, dejansko pa tudi neposredno name, da imam nekaj, ne vem, v smislu proti gasilcem, da sem nekako iz mesta, da ne poznam tega organiziranja in tako naprej. Stališče, če ste ga pozorno poslušali, je šlo v eni drugi smeri. Se pravi, šlo je na to, ali lahko nekoga tako pavšalno izvzameš in mu podeliš nekako drugačen status. Ko se pogovarjamo o tem, ali naj gasilci ostanejo gasilci, gre predvsem v en razmislek. Kot veste, še pred časom, dokler se ni uredil poseben pravilnik, ki je uredil, kaj je pridobitna kaj nepridobitna dejavnost, in zelo eksaktno definira ta dva pojma, je prihajalo do tega, da so razno razni klubi v sklopu društev opravljali dejavnost restavracij, gostinskih lokalov in tako naprej, tukaj gre za razmislek odzadaj. Se pravi, kadar se nekomu postavlja nekoliko drugačne pogoje, je treba pomisliti na to, ali glede na to, s čim se ukvarjajo in kaj delajo, morda bi v nekem doglednem času zaradi manjšega nadzora, drugačnega ustroja delovanja in tako naprej zaradi predpisov vplivali na to, da pa morda, kaj pa vem, gasilci bodo to neka nova, se pravi oblika, z vsem spoštovanjem do obstoječe strukture, ki izjemno dobro deluje, sami ste omenjali prostovoljna gasilska društva, da se bodo potem morda začeli, neka inercija, da se

bodo na njih druge dejavnosti obešale – kar je neprimerno. To je bil pomislek, izpostavljen. In ko govorimo samo o gasilcih – zakaj samo o gasilcih? Jaz sem bil član Pihalnega orkestra Koper, recimo. Zakaj ne o Pihalnem orkestru Koper? Kje so oni izpadli ven iz tega? Zakaj ne o pevskega zboru? Zakaj ne o nekem kulturnem društvu, ki goji svoje izročilo? Zakaj se ne pogovarjamo, ne vem, o bralnih društvih, o univerzi za tretje življenjsko obdobje, številnih društvih, ki to pomembno delo opravljajo? Omenili ste sicer planinska društva ampak to je bil tista poanta, srčika, zakaj posamično zelo specifično strukturo drugače postaviti. In tukaj sem vam postavlja nekakšen izziv, da to dodatno utemeljite, ampak ne zgolj v razmerju do gasilcev, v razmerju do vseh ostalih. In tukaj, ko govorimo o vseh ostalih, je bilo tudi v stališču lepo povedano, obstaja druga alineja. Zakaj se niso znašli v drugi alineji? Zakaj imajo svojo ločeno, imate pa društva in tako naprej? Nekako jih obravnavate v drugi alineji tistega predloga in tu se pojavljajo neka vprašanja in na ta način se potem začne tudi neka polemika, da se mnenja soočijo, ne zaradi tega, ker bi bi jaz nek nepoznavalec, ali pa tudi tako kot sem dobil zdaj eno elektronsko sporočilo, zelo zanimivo, po katerem bom tudi gospo povabil, da pride osebno predstaviti svojo težavo, ki jo je izpostavila v elektronskem sporočilu, me tudi sprašuje, kakšne so moje pretekle izkušnje oziroma malodane namiguje na to, da sem vedno visel na državnih jasliah. Moj CV je javno objavljen na spletnih straneh Državnega zbora, moja predhodna pot je jasno razvidna, prav tako, če koga bolj podrobno zanima, tudi na spletni strani LinkedIn, se lahko pogleda, s čim sem se ukvarjal, kdo me je plačeval, za koga sem delal, za kaj sem se zavzemal, tako da to so tiste, kot včasih rečete vi, pod pas. Še enkrat izpostavljam, kar se tiče poslanske skupine ali pa mene, nič proti gasilcem, nikoli. Delajo zelo pomembne dejavnosti. Se pa tu potem pojavi vprašanje, ko pridete in tudi sami trdite, da na eni gasilski veselici potrebujejo 15 davčnih blagajn. Jaz sem nekako pomagal pri organizaciji ene prireditve, ki se jih je udeležilo 12 tisoč ljudi, tam je bilo, mislim da, 8 blagajn. Zdaj, če jih vi rabite 15, potem je treba verjetno tudi že razmisliti, prvič, ali se morda organizacijsko da še kaj narediti, da bi se drugače to peljalo, se pravi, centralni nadzor nad denarjem. Gre predvsem za izmenjavo izkušenj in tako naprej, kako se da določene zadeve izpeljati boljše, tudi po izkušnjah nekaterih drugih organizatorjev; ali pa gre res dejansko za tako velik obseg, da pri vsej procesni optimizaciji pomeni, da morate imeti 15 blagajn, kar pa potem dejansko ste en zelo velik organizator in se postavlja vprašanje, ker za tak projekt dejansko rabite celo leto, da ga postavite. In ravno to, ko se pogovarjamo o teh zadevah, bi vseeno rad, da se to vsaj skuša na nek način ločiti, da takrat, ko je izpostavljena neka trditev, gasilec naj bo gasilec, kmet naj bo kmet, v neki

drugi luči, ne v neki slabšalni ali negativni ali pa da bi se kdo nad kom znašal, pa da nekdo nima pojma, kaj nekdo drug dela, tudi mi hodimo po terenu, se pogovarjamo, smo že marsikaj delali v življenju, tako da tu bi vseeno to rad res izpostavil, ker najmanj kar je, je nešportno.

Potem je bilo spet to, kar se tiče šušmarjev. Tu se meni spet postavlja eno tako vprašanje: Ali ta rešitev, ki ste jo vi predlagali, glede na to, da jih tako pogosto nekako omenjate, rešuje, se pravi vi ste dali nek predlog, ali to rešuje problem šušmarjev? Ne vem, boste verjetno lahko utemeljili. Potem je bilo rečeno, da neka mini blagajna ali kaj takega, da nič ne pomaga in tako naprej, da nekdo bo moral hoditi v dolino in ne vem kaj, nekdo, ki verjetno, sem samo namignil oziroma v stališču je bilo namignjeno, da diskusije tečejo, da se je videlo v praksi določene zadeve, to je treba zdaj podkrepiti s podatki in potem, če je potrebno, ukrepati. Ampak ravno na primeru planinskih koč smo mi takrat, ko smo tudi sprejeli to ekipo, eno izmed vprašanj je bilo, koliko pa je teh koč in kaj je ključni problem, se pravi, na kakšen način se pa lahko k temu pristopi na tak način, da ne bo neke bistveno drugačne obravnave nekoga, ampak zgolj tako, da tisti tehnični vidik in zakon ima tehnični vidik notri dobro razdelan, se pravi, če vam ugasne davčna blagajna, če se vam pokvari program, če zmanjka elektrike, če se karkoli od tega zgodi, je nek rok pri elektronski blagajni, ko se lahko naknadno potrdi. Podobno se to da tukaj nasloviti že v okviru tega, da se pogovarjamo o nekaterih rokih, kako jih zastaviti. Tu gre predvsem za razmislek. Samo bi prosil takrat, kadar se nekako tudi mene morda naslavlja ali pa poslansko skupino, da se vseeno gre v neki smeri tega, da tudi to, kar povemo, ima morda neko tudi še drugo ozadje, zaledje in tako naprej, ne nujno v najbolj negativnem tonu, ki si ga nekdo v tistem trenutku zamišlja oziroma mu pade na misel. To je tista konstruktivna razprava, o kateri govorite tudi vi. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima predstavnik predlagatelja predloga zakona, gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa, gospod predsednik, za besedo.

Glejte, kolega Tilen Božič, zdaj pa lahko z imenom, z nobeno besedo vas nisem žalil niti imel tega namena, pa sem se vam prej celo opravičil, avans sem vam dal. Jaz sem želel samo vaše pojasnilo in nekako nas je vse tukaj v Poslanski skupini Nove Slovenije zmotilo, da vi pravite, gasilec naj bo gasilec, in vas moti in dovolite, da vam razložim, zakaj smo pri 4. točki izpostavili v 1. členu našega zakona posebej prostovoljna gasilska društva. Ja, tudi druga društva so tukaj notri v 5. točki, društva, katerih prihodki preteklega poslovnega leta so manjši od 10 tisoč evrov, torej tudi vaš pihalni orkester je tu notri, če ima prihodke manjše od 10 tisoč evrov, pa kulturno društvo, kjer ste član in tako

dalje, zato govorim o upokojenskih društvih, planinskih društvih in tako dalje. Prostovoljna gasilska društva pa smo želeli izvzeti. Po naše ne smejo biti zavezanci za davčne blagajne. To niso davčne olajšave, ne smejo biti zavezanci za davčne blagajne, in to ne glede na to, koliko prihodkov imajo. Zdaj na vprašanje, če vam ga postavim, ali prostovoljno gasilsko društvo opravlja pridobitno dejavnost, vi najbrž odgovor veste. Odgovor je ja, ker opravlja javno službo in ima z občino pogodbo. Ja? Ampak, to zdaj nima veze s tem. Zelo nerodno je, kolega Božič, in praktično pri nas v Prekmurju je pač tako, ne zamerite, ker prihajam iz tega območja, če se je treba opravičiti, glejte, ne zamerite, da pač prostovoljni gasilci gredo za novo leto od hiše do hiše voščiti praznike, božično-novoletne, in prinesejo slike na koledarju o delovanju iz preteklega leta, o tekmovanjih, o pokalih in tako naprej, tam se desetine slikajo. Vam enkrat prinesem vzorec, boste dobili dobro idejo. In seveda ni treba niti prositi, vaščani dajo za gasilce, gasilci imajo v naši družbi, tu pa se najbrž strinjava, ampak mogoče vaša stranka ne, gasilci imajo nek najvišji rejting, ljudje jih najbolj cenijo. Bom rekel tudi, ja, vaša stranka, kot boste vsaj to 4. točko pri 1. členu podprli, vsaj to. Ampak, jaz bom pa podprl tudi vaš pihalni orkester, ker vem, koliko se odpovedujete, da tam vadite, dajete iz lastnih žepov in tako naprej. Gre za malo društvo, ne več kot 10 tisoč evrov.

Seveda, tukaj se strinjam, kot se je dr. László Göncz oglasil glede nejasnosti določb pravilnika o dopolnitvah pravilnika o izvajanju zakona o davku na dodano vrednost, ki sicer danes ni tema, ampak tam bodo, tam se predlaga, da se organizacije, kot so na primer društva, sindikati, ustanove in tako dalje, z določenimi nameni, oprosti obveznosti izdajanja računov. Pogoji pa so, da gre za subjekte z vrednostjo vseh dobav pod 5 tisoč evrov. Jaz sem prej povedal, en proračun za eno gasilsko veselico, 8 tisoč. Ne me držati za besedo, prosim, ali je 15 blagajn ali 12, glejte to zdaj sploh nima veze, ampak vi morate za to vzpostaviti infrastrukturo in to je strošek takoj tisoč evrov za gasilsko veselico. Veste, kaj pomeni tisoč evrov za gasilsko veselico. Naše mlade gasilke, ki gredo na državno tekmovanje, od veselja skačejo, če jim kdo da 20 evrov za nove uniforme. 20 evrov. Glejte, o teh dimenzijah, o teh volumnih govorimo.

Ker imam še nekaj časa, priznam, da nisem mogel strokovno natančno secirati mnenja Vlade o našem predlogu zakona, ki smo ga dobili danes na mizo, čeprav ga je Vlada sprejela na 81. redni seji 24. marca 2016. 24. marca 2016, mi smo pa zakon vložili 20. aprila. Okej, morda gre za lapsus ali pa copy-paste, ker so državni uradniki zelo zaposleni in kar delajo copy-paste, če gre za neke opozicijske zakonske predloge. Samo podvprašanje: kako šele potem ministrstva in državni uradniki ravnajo, ko gre za navadnega državljana. Ali pa gre tu za neke

druge efekte, ne razumem. Se pravi, en mesec prej je Vlada sprejela svoje stališče o našem zakonu, en mesec preden je bil vložen.

Pa morda v nadaljevanju samo nek kratek komentar. Vlada v svojem mnenju o predlogu zakona izpostavlja, da za sistem davčnih blagajn ni primerno uvajati izjem, hkrati pa je v svoj zakon zelo jasno zapisala izjeme, te so dobave blaga, ki jih opravi davčni zavezanec, ki nima sedeža v Republiki Sloveniji in za katere se kot kraj dobave po predpisih, ki urejajo davek na dodano vrednost, šteje Republika Slovenija, če skupna vrednost teh dobav v tekočem koledarskem letu oziroma v preteklem koledarskem letu presega 35 tisoč evrov ali če se dobavitelj odloči, da je, ne glede na to, da vrednost njegovih dobav v tekočem koledarskem letu ne presega tega zneska, kraj teh dobav Republika Slovenija. Pa še dobava telekomunikacijskih storitev, storitev oddajanja elektronskih storitev in tako naprej ter kontinuiranih dobav blaga in storitev naročnikov v dejavnosti oskrbe z električno energijo, plinom in paro, oskrbe z vodo, ravnanja z odpadki in odpadki in tako dalje. In zdaj sprašujem Vlado, ali si prostovoljna gasilska društva in manjša društva, mala društva, ki so naše bogastvo - za to gre, ravno zato, ker so mala, so bogastvo, sem povedal, koliko jih je, pa tudi male kmetije, tiste mikro, saj velikih pravzaprav pri nas ni moglo biti, so zelo težko nastale, ker smo še nekaj desetletij, tri, štiri desetletja nazaj imeli Kardeljev zemljiški maksimum, kajne. In zdaj sprašujem Vlado, ali res ne bi mogla mala prostovoljna gasilska društva, manjša društva in manjše kmetije si tudi zaslužiti uvrstitve med izjeme. Še enkrat, gre za izjeme od uvedbe davčnih blagajn, ne gre za davčne olajšave, davke je treba plačati, vsak mora davek plačati tej državi, tu gre samo za eno nespametno, res nespametno birokratsko oviro, ki onemogoča normalno, svobodno delovanje - pa bom zdaj spet naštel - prostovoljnimi gasilskim društvom, majhnim društvom in malim kmetijam. Hvala, gospod predsednik.

PRESEDNİK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima mag. Marko Pogačnik. Pripravita naj se gospa Nada Brinovšek in gospa Maruša Škopac.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Hvala lepa, predsednik. Spoštovana državna sekretarka, kolegice in kolegi!

V obdobju enega meseca imamo v Državnem zboru na redni seji že drugič na mizi Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davčnem potrjevanju računov, kar nedvomno kaže, da je s tistim predlogom, s katerim sta prišli Vlada Mira Cerarja in koalicija SMC, SD in Desus, nekaj narobe. Danes je pred nami obravnavna predloga, ki ga je predlagala Poslanska skupina Nove Slovenije, ki uveljavlja več kot potrebne dopolnitve tega zakona z določenimi izjemami, in že uvodoma povem, da

bom ta predlog zakona podprl. Bi pa povedal, da smo v Poslanski skupini SDS na prejšnji seji predlagali spremembe, s katerimi v celoti predlagamo ukinitve davčnih blagajn. Vendar je vsekakor bolje, da se pa uveljavijo vsaj nekateri popravki tega zakona, kot ga predlaga Nova Slovenija. In me po eni strani žalosti, da prejšnji mesec ni prišlo do potrebnih 46 glasov, da bi se te davčne blagajne v celoti ukinile. Dejstvo je, da smo na vso to problematiko, ki je zdaj prišla na plano, v Poslanski skupini SDS večkrat opozarjali že pri sprejemanju davčnih blagajn. In, spoštovana državna sekretarka, prepričan sem, da davčne blagajne ne bodo dosegle ciljev, ki ste jih napovedali pri svojih uveljavitvah, še manj pa, da bi davčne blagajne zajezile sivo ekonomijo oziroma delo na črno. Zelo zanimivo je bilo v ponedeljek poslušati ministra za finance, ki je na veliko razlagal o uspešnosti projekta davčnih blagajn in da se tudi že v proračunu vidijo bistveno višji prihodki iz naslova davka na dodano vrednost. Potem pa naslednji dan časnik Finance objavi poročilo o prihodkih proračuna za mesec april, pa lahko preberemo, da v primerjavi z aprilom 2015 ti davčni prihodki niso toliko bistveno višji, kot bi jih lahko pričakovali predvsem glede na obljube in pa pričakovanja, ki jih je imela ta vlada pri uvedbi davčnih blagajn. Še bolj zaskrbljujoč je 11 % nižji prihodek iz naslova trošarin.

Spoštovana državna sekretarka, bolj kot sem vas jaz opozarjal, tako v sedanjem mandatu kot v prejšnjem mandatu, da to, kar delate, je za povečevanje trošarin, bo dejansko bumerang in bodo prihodki iz trošarin bistveno nižji v proračunu ne glede na to, da državljanke in državljanji na osnovi višjih obremenitev plačujemo višji končni izdelek in da s tem vlada Mira Cerarja znižuje življenjski standard vseh prebivalcev Republike Slovenije.

In spoštovana državna sekretarka, jaz sem vas že večkrat izzval, kajti jaz sem prepričan, da posledica višjih prihodkov iz naslova davka na dodano vrednost je tudi uvedba davčnih blagajn vendar zaradi stroška, ki ga uporabniki imajo z davčnimi blagajnami, to pomeni z nakupom tako programske kot tehnične opreme. Spoštovana državna sekretarka, jaz sem prepričan, da na FURS vi lahko, če želite, da dobite podatek, koliko je bilo vplačanega davka na dodano vrednost v proračun samo iz naslova, bi reke, tehnične in pa programske opreme za vzpostavitev davčnih blagajn. Jaz sem prepričan, da ta podatek, če ga želite, ga lahko pridobite. In da poveste, kakšen je ta znesek, ki so ga morali uporabniki dati in koliko je iz tega naslova potem tudi povišan davek na dodano vrednost.

Mi smo poslušali, kako nizki stroški bodo za vzpostavitev tega sistema, potem pa lahko s temi uporabniki, ki so pa dejansko plačali račune, ugotavljamo, da so ti zneski bistveno višji in da nekateri uporabniki so imeli stroškov več kot, recimo, 5 tisoč evrov, ne pa stroški, ki ste jih, bi rekel, prodajali vi. In da to na

letni osnovi pomeni precejšnjo dodatno obremenitev. Poglejte, jaz sem prepričan, da davčne blagajne so zlo za slovensko gospodarstvo, so zlo za male podjetnike, predvsem pa, da te davčne blagajne ne bodo nikdar, nikoli zajezile dela na črno oziroma sive ekonomije, kot ste napovedovali vi. Mogoče bodo pa kakšno zaposlitev več naredile, kajti ta sistem, ki ste ga vi uvedli, mislim, da ima tudi predvsem neke druge v ozadju neko tisto dodano vrednost, ki je vi niste hoteli razkriti, ampak da gre tukaj predvsem tudi bolj kot ne za sankcije spremljanja ur števila določenih zaposlenih, kdo je zaposlen. Kajti vemo, da za ta sistem je treba prijaviti z imenom in priimkom in da boste na nek kup zbirali informacije tudi o sami potrošnji.

In nenazadnje, spoštovana državna sekretarka, pri teh davčnih blagajnah, ki ste jih uvedli, bi pa potem pričakovali, da bi bila pa vsaj neka razbremenitev za podjetnike, da jim pa mogoče ne bo treba oddajati kakšnih poročil in da bo kumulativno zbiranje določenih podatkov na FURS. Podjetniki razlagajo, da temu ni tako, da morajo, bi rekel, uveljavljati še vedno vse tiso mašinerijo, birokracijo, ki so jo dali prej.

In bi želel, če lahko postrežete s temi podatki, predvsem če lahko tudi komentirate objavo aprilskih podatkov, zaradi česa je davek na dodano vrednost samo malenkostno višji, kot je bil v letu 2015. Predlagam pa, ta zakon bom jaz predlog spremembe, ki ga je predlagala Nova Slovenija seveda podprl, kajti vsaj en del, bi rekel, teh sprememb bi bilo dobrodošlo. Sem pa osebnega mnenja, da prej kot slej bi moral ta parlament sprejeti zakon, ki bi popolnoma ukinil to zlo birokratsko, ki se pojavlja in ki na drugi strani povzroča bistveno več stroškov, kot jih ta vlada poskuša priznati in da zaradi uvedbe tega verjetno se bo izgubilo marsikatero delovno mesto oziroma marsikateri podjetnik bo moral zapreti svojo dejavnost.

Pomembno je, da se davki pobirajo. Jaz sem pa prepričan, da verjetno tukaj bi morali iti po nekem vzoru pavšalne obdavčitve, bi rekel, s čim manjšimi birokratskimi stroški, kjer bi se podjetniki lahko posvetili svoji dejavnosti, ki jo imajo, ne pa da se več kot to ukvarjajo potem z neko birokracijo in da tretjino ali polovico svojega časa pobirajo za birokratske zadeve, ki jih pač nalaga ta vlada.

Po drugi strani pa sem še skeptičen, da bi z nekimi olajšavami, z nekimi izjemami v samem zakonu naredili domino efekt. Spoštovana državna sekretarka pri sprejemu tega zakona se prav še spomnim vaših besed, ko ste zelo odločno zagovarjali, niti ene izjeme ne bomo dovolili. Tukaj mogoče lahko celo delim mnenje z vami, kajti če boste ugodili določeno spremembo za en segment enemu ali drugemu, potem bo tukaj notri poplava tega. Ali greste v spremembo, ki bi nakazovala na neke letne prihodke, če boste šli pa na branže ali na dejavnosti ali na to, pa jaz mislim, da bo slabo. Vsekakor sem pa prepričan, da najboljši ukrep,

ki bi ga lahko naredila vlada Mira Cerarja in ta koalicija, da se pač te davčne blagajne, zlo za male podjetnike, ukinejo.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima državna sekretarka na Ministrstvu za finance mag. Mateja Vraničar Erman.

MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN: Hvala lepa za besedo.

V dosedanji razpravi se je pojavilo kar nekaj vprašanj, ki terjajo odgovore. Razprava je tudi tokrat širša od same vsebine predlaganega zakona, ampak najprej se bom osredotočila samo na vprašanja, ki se tičejo vsebine zakona. Veljavni zakon v zakonodajnem postopku je vključeval, tako kot ste citiral gospod Horvat, dve izjemi. Ena se nanaša na tuje zavezance, ker pač na njih, ker delajo v tujini, ne moramo posegati z našo jurisdikcijo, in druga na kontinuirane dobave, kjer je nadzor nad plačili in prometom zagotovljen na drugačen način. Mimo tega smo ves čas zagovarjali in še vedno zagovarjamo, da mora sistem potrjevanja računov veljati za vse račune, ki jih je treba izdati v zvezi z dobavo blaga oziroma storitev. Gre za dva pogoja, mora biti izdan račun in mora iti za dobavo blaga in storitev. V povezavi z gasilskimi društvi, društvi, nevladnimi organizacijami, prostovoljnimi organizacijami, različne izraze ste uporabili, gre za dejavnosti, ki večinoma ne predstavljajo prometa blaga in storitev. Zbiranje prostovoljnih prispevkov, nobene obveznosti potrjevanja ali izdaje računov – tako že po veljavni zakonodaji. Donacije – nobene obveznosti za izdajo računa. Obveznost za izdajo računa po trenutno veljavni zakonodaji, ki je veljala že pred uveljavitvijo Zakona o davčnem potrjevanju računov, je za te subjekte veljala v primeru, če so opravili dobavo blaga ali storitev. Za konkreten primer gasilskih društev to lahko pomeni tudi izročitev koledarja ob koncu leta ali pa kakršnakoli dobava na gasilski veselici. Za planinsko društvo ali društvo upokojencev to pomeni tudi sofinanciranje prevoza v zvezi z izletom. In kaj smo ugotovili, ko so se ta društva začela obračati tudi na nas, da jim Zakon o davčnem potrjevanju računov greni življenje. Ugotovili smo, da ne spoštujejo Zakona o davku na dodano vrednost in da za te stvari, kjer bi morali izdajati račune, računov ne izdajajo. Zato smo se na ministrstvu vprašali, ali je prav z naše strani, da tem društvom, tem nevladnim organizacijam rečemo, do zdaj ste delali narobe, morate izdajati račune in jih potem tudi davčno potrjevati. Gre seveda za transakcije, od katerih ni treba plačati davka na dodano vrednost, ker so po zakonu oproščeni tega, morali pa bi izdati račun. In ko smo si postavili to vprašanje, smo ugotovili, da je glavno administrativno breme teh organizacij, posebej majhnih, da morajo sploh račune izdajati, zato smo šli v pravilnik o izvajanju zakona o davku na dodano vrednost, in predlagali, da se tovrstne organizacije za

dobave manjšega letnega obsega oprostijo obveznosti izdaje računa. V javni razpravi smo dobili bolj ali manj pozitiven odziv, edina pripomba je bila na definicijo občasnosti, da bi morali podrobneje definirati občasnost, to pripombo bomo v naslednjih dneh še proučili in do konca tega meseca tudi uveljavili spremembo pravilnika, ki bo to administrativno oviro za najmanjše zavezance odstranila. Rešitev, kakršna se predlaga skozi predlog zakona, pa brez nekega zakonsko utemeljenega razloga razlikuje med različnimi dejavnostmi. Že znotraj nevladnih organizacij postavlja različne kriterije. Nadalje postavlja v bistvu različne obveznosti med nevladnimi organizacijami, ki vendarle v določenem obsegu opravljajo dobave blaga in storitev in za katere mali podjetniki trdijo, da jim v določeni meri predstavljajo neloyalno konkurenco. In v rešitvah, ki jih sprejemamo, moramo najti pravo ravnotežje med vsemi temi različnimi rešitvami. Verjamemo, da je ureditev, kakršna je v veljavnem zakonu o davčnem potrjevanju računov, primerna. Verjamemo pa tudi, da je administrativna razbremenitev, ki jo predlagamo skozi spremembo pravilnika o izvajanju davka na dodano vrednost, utemeljena, in v bistvu naslavlja ključne probleme, na katere so v preteklih dveh, treh mesecih opozorili mali zavezanci. Strinjam se s tem, da mora biti ta rešitev uveljavljena hitro, zato da ne povzročimo tem zavezancem nepotrebnih stroškov.

Zdaj pa o nekaterih širše zastavljenih navedbah, ki terjajo komentar oziroma odziv. Pojem sive ekonomije je zelo širok in žal si ga vsak tolmači posebej. Pojavnih oblik sive ekonomije je ogromno in poslovanje z gotovino je samo eno od področij, ki je posebej občutljivo za pojav sive ekonomije. S sistemom davčnega potrjevanja računov, si ne delamo utvar, da naslavljamo vse pojavne oblike sive ekonomije, ampak zgolj eno, in sicer tisto, ki jo je davčna uprava z intenzivnim delom na terenu, predvsem od sredine leta 2013 dalje intenzivno zaznavala. Gre v bistvu za spreminjanje podatkov na izdanih računih ali pa izdaja računov za nižje zneske, kot pa so dejansko dogovorjene cene za opravljeno dobavo blaga in storitev. Večina držav, ki je uvajala davčno potrjevanje računov ali davčne blagajne, je startala iz nule, torej nimamo nikakršnega potrjevanja, uvedemo davčne blagajne in imamo velike finančne učinke. Mi smo sistem gradili postopno, najprej tako imenovane virtualne davčne blagajne, ocenjen učinek cirka 100 milijonov letno. Na ta učinek dodatna uvedba vezanih knjig računov, okoli 20 do 30 milijonov dodatnega učinka, in ocenjeni dodatni finančni učinek davčnega potrjevanja računov okoli 75 milijonov. Podatki za prve tri mesece kažejo na to, da bo ta ocenjeni učinek dejansko dosežen. Vendar to ni ves učinek, ki ga ustvarjamo z bojem proti sivi ekonomiji. Treba je dodati učinke, ki jih uveljavljamo na področju boja proti zaposlovanju in delu na črno, učinke v zvezi s sankcioniranjem nedovoljene

zlorabe instituta samostojnega podjetnika, kar je naloga finančne uprave skupaj z Inšpektoratom za delo Republike Slovenije, aktivnosti, ki jih peljemo v zvezi z ugotavljanjem nepojasnjene izvora premoženja, transferov oziroma transakcij z davčno ugodnejšimi področji.

V preteklem letu in pol je ogromno število davčnih inšpektorjev bilo angažiranih na terenu in dodatni učinek posameznega inšpektorja je bil sorazmerno majhen v tem segmentu sive ekonomije na področju gotovinskega poslovanja. Sistem davčnega potrjevanja računov omogoča večji učinek z manj prisotnosti na terenu, kar omogoča, da se gre na teren točno tja, kjer podatki kažejo, da obstaja neka nepojasnjena praksa ali pa neki nerazumni podatki pridejo ven, omogoči se, da lahko učinkoviteje uporabimo število inšpektorjev, ki nam je na razpolago, in zmanjša se število inšpekcijskih obiskov na preskok, se pravi naključnih pregledov, kar tudi omogoči manj stresa pri samih davčnih zavezancih. Stroški, ki jih imamo z davčnimi inšpektorji so enaki ali se ukvarjajo s področjem sive ekonomije pri gotovinskem poslovanju ali pa jih zdaj preusmerimo na sivo ekonomijo na področju neizdajanja računov, torej nadzora šušmarjev, ali pa nadzora nad delom in zaposlovanjem na črno, obe aktivnosti zahtevata intenzivno prisotnost na terenu. Gre pa za področje aktivnosti, ki v tem poročilu ne navajamo, to poročilo se ozko osredotoča zgolj na te, ki so dolžni potrjevati račune. In podatki tudi kažejo, da se je število poslovnih subjektov med decembrom in današnjim dnevom dvignilo, povišalo se je na vseh segmentih poslovnih subjektov. To je na zadnji strani poročila, ki smo ga izdali včeraj.

Glede tega, kdaj je Vlada sprejela mnenje, mnenje je Vlada sprejela včeraj, očitno se je zgodil lapsus, ki ga do vašega opozorila niti nisem opozorila, da je bil v bistvu nek star datum uporabljen na obrazcu, na katerem se običajno tovrstna mnenja pripravljajo.

In še zadnja zadeva. Prihodki proračuna v prvih štirih mesecih letošnjega leta. Žal je treba podatke analizirati malo bolj podrobno, ne samo primerjati dve številki, ki se pojavita lansko leto, letošnje leto. Treba je upoštevati, da obveznost za plačilo trošarin in DDV nastane zadnji dan v mesecu, v letošnjem letu je v mesecu aprilu je bil zadnji dan sobota, v skladu z zakonom zavezancem ni treba poravnati davčne obveznosti zadnji delovni dan, ampak lahko poravnajo davčno obveznost prvi naslednji dan. In to se je zgodilo. 60 milijonov davka, ki se nanaša na aprilsko davčno obdobje, je bilo poravnano v začetku meseca maja. Ker pa evidentiramo prihodke po denarnem toku, v mesecu aprilu ne morejo biti evidentirani. Komentator prav tako ne upošteva, da je v lanskem letu v mesecu aprilu prišlo do visokega doplačila davka od dohodkov pravnih oseb, preko 120 milijonov je bilo tega doplačila. Zakaj? Zato, ker so bile akontacije v letu 2014 prenizke. Na podlagi na novo obračunanega davka so se

določile nove akontacije davka od dohodkov pravnih oseb, velja od maja do aprila letošnjega leta, te so bile višje in bolj skladne z dejanskimi podatki, kakršne so konec marca sporočila podjetja, zavezanci za davek od dohodkov pravnih oseb, zato je bilo teh doplačil, neto doplačil v letošnjem aprilu le, pod narekovaji, 22 milijonov in ne 120, tako kot v preteklem letu. Žal ne moremo pridobiti podatkov o obsegu DDV od nakupov, ki so jih davčni zavezanci morali opraviti, zato da so si prilagodili informacijski sistem za davčno potrjevanje računov. Pa to niti ni tako pomembno, ker podatki, ki jih navajamo v poročilu in o katerih ves čas govorim, govorijo o neto znesku DDV, torej o vplačilih, zmanjšanih za odbitke vstopnega davka. In ker smo v tem obdobju analizirali davčne zavezance, ki so zavezanci za DDV, so si vsi ti zavezanci za DDV lahko DDV, plačan ob nabavi tovrstne opreme, tudi odbili kot vstopni DDV, in v tem obdobju dodatnega izplena iz naslova DDV ne moremo beležiti. Obseg oziroma število davčnih zavezancev, ki opravljajo deloma oproščeno, deloma obdavčeno dejavnost, je v tem segmentu zavezancev, ki morajo potrjevati račune, recimo, zanemarljivo.

Nadzor oziroma davčne blagajne kot instrument boja proti delu na črno. Ta segment smo poudarjali tudi v zakonodajnem postopku ves čas in dejansko se kaže tudi s tem, ko ugotavljamo, kako se je povečalo število zaposlenih v poslovnih subjektih, ki so dolžni potrjevati račune. Je pa treba tu omeniti, da ta aktivnost teče z okrepljeno aktivnostjo na področju boja proti zaposlovanju in delu na črno, predvsem na področju preprečevanja zlorab pri statusu espejev. Tako je težko reči, kateri segment ima večji učinek na ta dodaten finančni izplen in na dodatno število zaposlenih prav v tem segmentu zavezancev. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Nada Brinovšek. Pripravita naj se gospa Maruša Škopac in mag. Andrej Šircelj.

NADA BRINOVŠEK (PS SDS): Hvala za besedo.

Kolega Jožef Horvat, moram reči, da se pa jaz popolnoma nič ne čudim, da je ministrstvo dalo mnenje k vašemu zakonu en mesec prej, preden ste ga vi vložili. Namreč, poglejte, to se dogaja, to se nam je dogajalo tudi na Odboru za zdravstvo. Tudi ministrstvo je reklo, da je Resolucija o nacionalnem programu zdravstva pripravljena na podlagi analize, ampak resolucija je bila pripravljena v juniju 2015, analiza, ki bi naj bila pa podlaga, je bila pa predstavljena prvič januarja 2016. Zdaj pa razumi, če moreš.

Glede tega zakona bi rekla, da še nimamo neke res prave analize učinkov glede virtualnih blagajn. Danes smo slišali, da je napravljena samo neka ocena, ministrstvo pa je na vrat na nos nekako začelo z uvedbo teh davčnih blagajn. Zdaj, jaz se tukaj samo še sprašujem, kaj nas bo še doletelo, da bo ja

ministrstvo oziroma ta vlada še bolj obremenila tiste, ki že zdaj spoštujejo zakonodajo in nekako zaobšlo tiste, ki jo pa uspešno izkoriščajo, zdaj ne bom o bančnih luknjah in tako naprej govorila.

Siva ekonomija, jaz sem prepričana, da uvedba teh blagajn ne bo odpravila. Tisti, ki do zdaj niso plačevali davkov, jih tudi v bodoče ne bodo in pika. Preberite si tudi včerajšnji članek v Financah, kaj o tem meni predsednik Obrtne zbornice Slovenije.

Verjetno oziroma ne verjetno, kar evidentno je, da zaradi vseh zapletenosti teh postopkov, zaradi nabave strojne in pa programske opreme se je marsikdo odločil in tudi prenehal s svojo dejavnostjo. In poglejte, ta marsikdo, ki je prenehal s svojo dejavnostjo, bo zdaj ali svoje delo naprej opravljal na črno pa še tiste davkov oziroma prispevkov ne bo prišlo v državno blagajno ali pa bo prišel v bistvu na pleče države.

Kot drugo moram reči, da je zelo žalostno dejstvo, da se ministrstvo, kot je bilo danes že tudi večkrat omenjeno, sploh ne ozira na to, da je Slovenija zelo slabo pokrita oziroma da še nimajo vsa gospodinjstva dostopa do interneta. Tudi Zgornja Savinjska je kar precej znana po tem tudi. Vlade to pač žal ne zanima, kako živijo ljudje na periferiji. Tudi to je splošno znano in žal nas Vlada večkrat deli na prvorazredne in drugorazredne državljane. Tako je bilo tudi na področju zdravstva s pravilnikom o nujni medicinski pomoči, so bili tudi državljani v centrih prvorazredni, mi na periferiji pa drugorazredni. Enako je zdaj tukaj, se pravi, tisti, ki ima dostop do interneta, je prvorazreden, tisti tam gor v Logarski dolini pa bo že nekako prišel do interneta, se pravi, je pa nek drugorazreden državljan. Žal jaz trdim, da Vlada nekako dela po principu, da je še bolj treba pribiti na nek način malega človeka, društva, prostovoljna društva, gasilce in pa seveda kmete, ki se še vedno ukvarjajo z dopolnilno dejavnostjo. In žal, če Vlada misli, da je to spodbuda za naše kmete in pa za prostovoljce, ki delujejo v raznih društvih in prostovoljni bazi, ne vem, če ima prav. In ko sem že pri prostovoljstvu, poslušala sem zadnjič, mislim, da je bila seja Odbora za nadzor javnih financ, ko je uslužbenka Ministrstva za finance rekla, da je 90 % davkov v državi plačano prostovoljno. 90 % davkov plačano prostovoljno. Tukaj bi rada enega videla v dvorani, ki bi rekel, da je nekdo od državljanov pripravljen plačati davek prostovoljno. Jaz moram reči, nobeden davek ni prostovoljen, davek in pa smrt, bi lahko rekla, sta obvezna in to je pika in definitivno.

In še nekaj, po tem obstoječem zakonu, ki smo mu seveda v Slovenski demokratični stranki nasprotovali, so tudi kazenske določbe, in sicer če kupec ne prevzame računa, to nam je znano, plača 40 evrov kazni. Poglejte, spoštovani kolegi, če bomo šli tja čez v Maxi na kavo, ki stane 1,40 evra pa bomo slučajno pozabili račun na tisti mizici tam pa pride

slučajno tudi mimo inšpektor, nas bo ta kava stala 41,40 evrov. Jaz bom rekla, v tem primeru, hvala lepa za tako državo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Maruša Škopac, pripravita naj se mag. Andrej Šircelj in gospod Jan Škoberne.

MARUŠA ŠKOPAC (PS SMC): Hvala za besedo, gospod predsednik.

Danes ponovno razpravljamo o Zakonu o davčnem potrjevanju računov, kot že zadnjih nekaj sej. V Stranki modernega centra smo že večkrat povedali, da ne podpiramo sprememb Zakona o davčnem potrjevanju računov preden se ne pokažejo vsi učinki sprejetega zakona. Prvi rezultati pa so že znani in lahko rečemo, da so pozitivni. Obseg vplačanega DDV v prvem četrtletju letošnjega leta, ko so podatke prvič letos poslali tudi kvartalni zavezanci za plačilo DDV, se je povečal za 13,7 milijonov evrov oziroma 4,9 % v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta. Govorimo o neto povečanem vplačilu DDV. Kar pa je verjetno še večji pozitiven učinek sprejetega zakona, pa je, da se je v tem obdobju povečalo število v zavarovanje na novo prijavljenih oseb, in sicer za 22 tisoč 705 pri 9 tisoč 361 delodajalcih. Od tega je pa 9 tisoč 808 oseb na novo prijavljenih kot tistih, ki izdajo račune. Samo v predpostavki, da vseh teh 9 tisoč 808 oseb prejema samo minimalni dohodek, se je v javne blagajne iz tega naslova v letošnjem letu steklo 7 milijonov evrov. Torej lahko zaključimo, da je sprejeti zakon prinesel pozitivni učinek na dveh področjih, se pravi, na področju učinkovitosti pobiranja davkov in drugič tudi na področju preprečevanja dela na črno.

Obenem pa je Vlada prepoznala tudi vsa opozorila, da bi za posamezne subjekte veljalo omiliti oziroma izvzeti iz obveznosti davčnega potrjevanja računov. Kot je prej državna sekretarka že povedala, se bo to urejalo v sklopu pravilnika o izvajanju Zakona o davku na dodano vrednost in ne za spremembo zakona o davčnem potrjevanju računov. Pravilnik je bil že javno objavljen, potekal je tudi 30 dnevni rok, v katerem je imela vsa zainteresirana javnost priložnost podati svoja mnenja, zaradi česar lahko pričakujemo, da bo rešitev v kratkem predstavljena in tudi implementirana. Predlog omenjenega pravilnika pravzaprav rešuje kar nekaj sprememb, za katere v Novi Sloveniji predlagajo spremembo drugega zakona, to je Zakona o davčnem potrjevanju računov. Pa vendar, kot je bilo že prej povedano s strani državne sekretarke, ni problem v tem, da je treba račune davčno potrditi, težava je v tem, da pravzaprav so nekateri izmed teh zavezancev kršili Zakon o davku na dodano vrednost in pravzaprav niso izdali računov za nekaj, za kar bi jih morali izdajati. In iz tega razloga se je Vlada odločila, da jim bo pristopila nasproti, tistim, za katere smatra, da je to opravičeno, in jih bo pravzaprav izvzela iz obveznosti izdajanja

računov, obenem seveda tudi ne bo več potrebe po davčnem potrjevanju računov.

Gospa Suzana Lep Šimenko je v uvodni predstavitvi dejala, da je ob napovedi uvedbe davčnih blagajn precej espejev prenehalo s poslovanjem, pa vendar uradni podatki to negirajo. Lahko pogledamo, da je od 30. 9. 2015 pa do 31. marca 2016, to je v zadnje pol leta, število espejev naraslo za 401, pri čemer se je zmanjšalo število gospodarskih družb za 139. Obenem je tudi poraslo število organizacij pravnih osebe zasebnega prava za 73. Skratka, ne moremo govoriti o tem, da je zaradi uvedbe davčnih blagajn prišlo do zmanjšanja števila espejev, ki delujejo. Ne morem se tudi strinjati s podatkom, ki je bil naveden, da so bili stroški blagajn za posameznike tudi do 5 tisoč evrov. Za vse tiste, ki so že prej imeli blagajne oziroma izdajali račune in ki so imeli sklenjene pogodbe o vzdrževanju, za nekatere od njih so bili pravzaprav te nadgradnje brezplačne in stroški 5 tisoč so vsekakor pretirani. Ne drži tudi trditev, da je bila na podlagi zakona mogoče kakšna zaposlitev več, ker se je dejansko izkazalo, da je bilo zaposlitev kar precej več.

Kar se tiče določenih rešitev, za katere v stranki Nove Slovenije predlagajo spremembo zakona, naj omenimo, da bodo nekatere izmed njih, predvsem za tiste kmete, ki opravljajo dopolnilno dejavnost, rešene v okviru Zakona o dohodnini in pa v okviru Zakona o katastrskem dohodku, tako da lahko zaključimo, da precejšni del težav oziroma predlogov, na katere naslavlja Nova Slovenija v tem predlogu zakona, bo rešenih, vendar v sklopu drugih zakonov.

Še enkrat, v Stranki modernega centra tega predloga ne bomo podprli, ker smatramo, da je za spremembo zakona treba počakati vsaj celotno koledarsko leto, da na vrsto pridejo za plačilo DDV tudi letni zavezanci, da se zberejo vsi podatki, temeljito analizirajo in na podlagi enoletnih podatkov, ki bodo mnogo bolj obsežni, da se potem sprejmejo morebitne potrebne spremembe zakona. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlagatelj. Besedo ima predstavnik predlagatelja gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa.

Jaz se zahvaljujem kolegici Maruši Škopac, ki nam je tako lepo prebrala številke. Vendar pa, kolegice in kolegi, najbrž nismo tako odvisni od teh števil in da bi kar rekli, a, davčne blagajne so pa zdaj tiste in izključno tiste, ki so doprinesle k večjemu DDV, k večjemu prilivu v državni proračun. Tukaj pa le moramo biti previdni. In tudi kolegica Maruša, ker ste navajali, število espejev, glejte, število espejev, veva, kako to nastane, kako ga ustanoviš, kako ga ugasneš. Prosim, ne zdaj na podlagi te statistike, ker statistika je včasih tudi največja laž, govoriti, da je v tej deželi vse lepo in prav, da v tej deželi

tečeta mleko in med. Malo drugače je. Če vi greste od Ljubljane do periferije, pridete tudi do prekmurske občine, kjer so zaradi vaših zakonov, tudi Zakona o davčnem potrjevanju računov, pa glede ZPIZ, ste v neki mali občini, ki je sestavljena iz ene vasi, ugasnila dva zadnja gostinska obrata. Zdaj ta občina nima gostinskega obrata, nima gostinskih lokalov. Dva sta ugasnila s 1. 1. 2016, ker so rekli, dosti imam jaz te zajebancije, kot se po domače reče, se opravičujem izrazu. Glejte, vi morate iti dejansko do ljudi in dejansko svoja očala nastaviti na mikro pogled ali pa z lupo morate iti. Res je, da ne moremo, ja, ne moremo za vsakega državljanu sprejemati zakonov. Vse te statistike, vse te številke se bojim, da nas bodo oziroma, da vas bodo zavedle. Tudi mene na nek način zavajajo, ker Vlada pravi takole, po podatkih Finančne uprave je v letu 2014 delovalo v Republiki Sloveniji tisoč 521 prostovoljnih gasilskih društev, od katerih jih je 198 oziroma 13 % do konca aprila letos že pridobilo namensko digitalno potrdilo za izvajanje postopka davčnega potrjevanja računov. Iz teh 13 % narediva midva lahko zelo velike zgodbe in zelo različne. Zakaj je tako malo? Moja razlaga, zato ker se je sezona gasilskih veselic šele zdaj začela, pozimi navadno ni gasilskih veselic, zato, najbrž zato. Po drugi strani pa jaz lahko rečem, glejte samo 13, potem dajte sprejeti naš zakon. A mislite, da gasilska društva zaposlujejo na črno? A ta društva, ki jih imamo mi tukaj, zaposlujejo na črno? A te kmetije, male z dopolnilno dejavnostjo, zaposlujejo na črno? Tako da te številke ne bi kar tako zlorabljali, tudi jaz jih nimam namena zlorabljati. Potrebna pa je kompleksna analiza, kaj so prinesle in kaj so odnesle davčne blagajne. To pa je velik projekt, veste, to pa je izjemno velik projekt. In se strinjam, tudi časovno obdobje vsaj eno fiskalno leto. Tako da ne bi jaz zdaj tukaj želel z raznimi časopisnimi članki, kaj je Mramor rekel, je rekel, na eni strani pravi, potrebujemo daljše časovno obdobje, na drugi strani pa pravi, ja, če pogledam rezultate, 15. Maj, vidim in lahko rečem, da so davčna blagajne dosegle svoj cilj. Ne farbat ljudi, lepo prosim, ker bom potem še enkrat poudaril, da so številke in statistika ena velika laž. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima mag. Andrej Šircelj. Pripravita naj se, gospod Tomaž Lisec in gospa Marija Antonija Kovačič.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani predsednik.

To, da so davčne blagajne zgrešen projekt, že kaže obrazložitev oziroma drugi odstavek obrazložitve Vlade, mnenja Vlade na tretji strani, kjer pravi Vlada, da je eden izmed osnovnih ciljev tega zakona zagotovitev enake davčne obravnave vseh davčnih zavezancev in potem zmanjšanje nelojalne konkurence.

Skratka, vsi subjekti morajo biti v enaki davčni obravnavi. Glejte, gospe in gospodje, ta predpostavka ne velja. Vsi davčni zavezanci niso enaki v poslovni obravnavi, ker nimajo vsi enakih pogojev poslovanja, ker niso vse multinacionalke ali majhen kmet ali društvo, ki se ukvarja, na primer, z organiziranjem nekih dejavnosti upokojujencev, skratka ta predpostavka enostavno ne velja. Če je na tej predpostavki napisan ta zakon in kot kaže je, potem je seveda to zgrešeno. Vsi davčni zavezanci niso v enakem položaju, ker niso v enakem poslovnem položaju in nimajo enakih pogojev poslovanja, o tem so moji kolegi in kolegice že govorili. In zaradi tega je seveda to zgrešen projekt in napačna predpostavka. Prodaja v šolah, ko otroci prodajajo v šolah ni v enakem poslovnem položaju, kot je prodaja v supermarketu. Šolski bazarji so popolnoma nekaj drugega in rabijo blagajne. Prodaja v okviru gasilskih društev je popolnoma nekaj drugega kot prodaja avtomobilov.

Zaradi tega, kot smo že povedali, v Slovenski demokratični stranki nasprotujemo temu zakonu in davčnim blagajnam jim bomo nasprotovali tudi v prihodnje.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Tomaž Lisec. Pripravita naj se gospa Marija Antonija Kovačič in gospod Matjaž Nemeč.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala, spoštovani predsednik, za dano besedo. Spoštovana državna sekretarka z ekipo, kolegice, kolegi, lep pozdrav!

Davčne blagajne. Spet. Tokrat imamo na mizi nek kompromisni predlog, jaz bom rekel zdravorazumski kompromisni predlog na predlog Poslanske skupine Nove Slovenije, ki je nekaj med tistim, kar vseskozi zagovarja Poslanska skupina SDS, to pa je, da je uvedba davčnih blagajn nesorazmeren, nepotreben in, si bom upal oziroma drznil reči, neumen ukrep in na drugi strani predlog ministrstva, ki zagovarja davčne blagajne kot nek najboljši ukrep, kar je možno storiti na področju pridobivanja davkov s strani državljanov.

Tudi danes smo poslušali o tem, kako je uvedba davčnih blagajn super zadeva, kako prinaša pozitivne učinke. Tukaj tako državna sekretarka danes kot pa tudi minister zadnjič hvalita, da so nastavki pravi, ampak da bo pa neka končna analiza potem, ko bo. Ampak če je že Ministrstvo za finance tako trdno na svojih temeljih, jih vsaj določeni finančni novinarji vsaj v nekem delu omejujejo pri teh njihovih slavonspevih uspešnosti davčnih blagajn, ko govorijo, da ni vse zlato, kar minister za finance reče, ampak da imajo različne vplive tudi druge zadeve. Na primer, ministrstvo nikoli ne reče, kaj se v praksi dogaja. Se sklicujejo, kako naj bi FURS lepše, lažje opravljal svoje delo, kako je več samostojnih podjetnikov in tako naprej, ampak očitno resnično živimo v nekem dvojnem

prostorskem ali časovnem vakuumu v tej državi, kajti ne samo iz občine, iz katere sam prihajam, tudi mnoga druga elektronska sporočila in pa tudi osebna srečanja, predvsem s področja kmetijstva mi potrjujejo, da je uvedba davčnih blagajn nesorazmeren ukrep. Imamo kmečke tržnice, kjer se ljudje ne odločajo več za sodelovanje na kmečkih tržnicah, ker pravijo, da resnično nimajo ne časa, ne volje, niti ne finančnih sredstev, da bi se ukvarjali z davčnimi blagajnami. Pa imamo na področju društev ogromno vprašanj. Zakaj ste ravno udarili po društvih? In summa summarum vsega tega je, da vsi trdijo, da so pripravljene plačevati državi tisto, kar si država vzame, ampak ne vedo pa odgovora, zakaj jim država daje nove davčne in birokratske ovire. Na drugi strani država s tem zakonom de facto podpira to, da sosed sosedu zatoži, češ, on pa že ni priden. In ravno to je nesmisel tega zakona, kajti ob uvedbi se je vse skozi govorilo, manj sive ekonomije, manj sive ekonomije, ampak ne minister pa tudi danes, se opravičujem, morda sem preslišal, ni bilo govora, kako je sive ekonomije manj, samo vseskozi kako smo več pobrali. In to govori vlada, ki ima v koalicijski pogodbi tudi manj birokracije in konec novih davčnih bremen. Eno so besede te vlade, ravno nasprotno uničujoča pa dejanja.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Marija Antonija Kovačič. Pripravita naj se gospa Vojka Šergan in gospod Jernej Vrtovec.

MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ (PS DeSUS): Hvala za besedo, gospod predsednik.

Jaz se moram oglasiti s tem, da me žalosti, da sporočamo ljudem, ki so željni informacij, in to dobrih informacij, da bi bili čim bolj izobraženi v tej akciji s temi nesrečnimi blagajnami. Ni vse tako črno, kot prikazujemo. Tudi jaz prihajam iz podeželja, nisem iz Ljubljane in vem, kaj se na terenu dogaja. Marsikje se zelo zelo trudijo, da bi dali cesarju, kar je cesarjevega, in da bi pošteno delali. Mene v temu obdobju skrbi, kako bodo naslednje informacije potekale iz naših vrst, da bi se ljudje čim bolj izobrazili. V tem odboju, ki je začetno in še jutri ne bo končano, bomo imeli še verjetno opravka s sivo ekonomijo in tudi z določenimi napakami in bomo rabili informacije. Če pa se spomnim, da je včeraj bilo dano na portal poročilo o prvih učinkih uvedbe sistema davčnega potrjevanja računov v Republiki Sloveniji za obračunsko obdobje januar in pa marec 2016, ki bo obravnavano na vladi, je predvideno, danes verjetno že sprejeto. Mene ne zanima toliko, koliko bo padlo v proračun, ampak mi je pomembno to, da tukaj zadaj stoji nekaj prijavljenih fizičnih oseb v zavarovanje in da je tukaj zadaj tudi nekaj zaposlitev. Torej, da so tudi učinki pri prispevkih. To mi je pomembno.

Moram posebej poudariti, da smo si v Poslanski skupini Desus vzeli mnogo časa in zelo pozorno

prisluhnili vsem tistim, ki jim te rešitve povzročajo nekatere nevšečnosti. To so pa seveda tako, kot je bilo že rečeno, v prvi vrsti vsaj za nas upokojenska društva, za katere pa se je v temu vmesnemu času pa vendarle našla rešitev. Pa naj spomnim, da smo bili naklonjeni tudi pobudam različnih društev in neodvisnih organizacij, ki so predlagale nekatere rešitve oziroma izjeme, pa ne zato, da bi se odpovedale davčnim blagajnam, ampak zato, da bi znale in pravilno uporabljale te davčne blagajne.

Še enkrat, tako kot sem že v stališču rekla, apeliram na ministrstvo, da bi tudi s pravilnikom o izvajanju Zakona o davku na dodano vrednost pohiteli. S tem se bo nam v poslanski skupini pa res odvil vsak dvom, ki se nam je pojavil o učinkovanju davčnih blagajn v praksi, to kar smo videli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Vojka Šergan. Pripravita naj se gospod Jernej Vrtovec in gospod Primož Hainz. Izvolite.

VOJKA ŠERGAN (PS SMC): Lepo pozdravljeni, predstavniki ministrstva in kolegice in kolegi!

Glede na to, da smo že večkrat razpravljali o davčnih blagajnah, bi vendarle ponovila nekatere stvari in dodala neka opazanja, ki se vlečejo kot neka rdeča nit skozi vse te razprave. Če rečemo na nek način, da statistika govori v prid davčnim blagajnam, ne moremo potem na drugi strani reči, saj statistika pa ni v redu, saj v resnici je pa nekaj drugače. Jaz mislim, da temu ni tako. Če bi pa statistika govorila o negativnih rezultatih, bi pa potem seveda poudarili negativne rezultate. Na nek način, to četrletje je pokazalo, da je uvedba blagajn bila smiselna, da se je povečalo število različnih subjektov, ki so se prijavili v register oziroma za opravljanje dejavnosti, potem so se pobrani socialni prispevki povečali, dohodnina se je povečala, vplačan DDV se je povečal, tako da nekako v tem trenutku ne moremo govoriti o negativnih rezultatih uvedbe teh blagajn.

Kar se pa tiče tega, kar izpostavljate, društva in pa dopolnilne dejavnosti in male subjekte na tem področju. Tudi sama prihajam s podeželja, razumem te male ljudi, praktično sem z njimi tudi v kontaktu. Nekaj me pa kljub temu pri teh davčnih blagajnah in izdajanju računov pa vendarle moti. V razpravi ste rekli, da na eni strani želite, da se tem manjšim zavezancem nekako naredi olajšava in se jih izvzame iz davčne blagajne oziroma potrjevanja računov, vendar jaz nekaj ne razumem, ko ste razlagali, ja, pa zdaj ti mali subjekti pa morajo izdajati račune. Zdaj bi pa jaz enkrat rada slišala, kako pa ta društva oddajajo bilance. Na podlagi česa? Na podlagi prihodkov in odhodkov. Ja, pa saj tudi zato, da nekdo naredi poročilo na društvu, mora nekako za celo leto vedeti, koliko je bilo prihodkov in koliko odhodkov, saj se bilance ne da drugače narediti. Bilanca je nekako odraz stanja oziroma dogodkov, ki so se dogajali čez

leto. Saj tudi na koncu koncev poročila, ki jih odgovorne osebe dajo v društvu, morajo vsebovati prihodke in odhodke. In jaz mislim, da je s tega mesta, da ljudem sporočamo, zdaj ne govorim konkretno o blagajnah, tudi če davčnih blagajn ne bi bilo, ja, pa mi sporočamo, da ni treba pisati računov. Računi se morajo pisati in na podlagi tega se morajo v bistvu delati bilance. In to je to. To, da je pa še davčno potrjevanje računov, je seveda bil na nek način samo strošek te blagajne, ampak še to v tem trenutku ni strošek, ampak je vezana knjiga, do 2018 nadomešča ta strošek in v bistvu ne vem, v čem je tak velik problem. Jaz mislim, da se ta problem potencira. Poleg tega, če tukaj naredim piko, je pa vendarle Ministrstvo za finance pripravilo Predlog pravilnika o dopolnitvah Pravilnika o izvajanju Zakona o davku na dodano vrednost, ki je bil v razpravi do 5. Maja, in s temi spremembami se bo tistim društvom, ki imajo, kot ste omenjali, kot najbolj kritična za uvedbo teh blagajn, promet do 5 tisoč evrov, tem potem ne bo treba izdajati računov, če bodo pri dobavah, ki jih opravljajo, izpolnili določene pogoje. Seveda mora ministrstvo na tem mestu, bi rekla to, da je treba še verjetno glede na to, da je bil šele pravilnik v razpravi, treba določiti, kakšne pogoje bo določilo, kakšne cilje pravzaprav morajo dosegati, da bodo lahko upravičeni do tega, da ne bodo izdali računov. To se pravi, da na podlagi podatkov, ki jih je ministrstvo o tem obdobju naredilo, in na podlagi tega, da se je zavzelo za to, da je predlagalo tak spremembo tega pravilnika, jaz mislim, da je korak v pravo smer. Veste, ker to zato poudarjam, ker ljudje na terenu, ko poslušajo, ne razumejo razlike med davčno blagajno in med izdajnem računom, res ne razumejo, ker na splošno ljudje pač mislijo, da se izdajajo samo preko blagajne ne pa tudi običajno. Resnično resnično jaz na to opozarjam, ker tudi jaz na terenu delujem.

Kar se pa tiče dopolnilnih dejavnosti na kmetiji, seveda se bo en del reševal v novem Zakonu o katastrskem dohodku, to je tisti del intenzivne pridelave zelenjave, špargljev, jagod in podobno, ki se bo vključil v KD, in ne bo več potrebno davčno potrjevanje računov oziroma ne bo potrebno imeti davčnih blagajn. In na drugi strani se bo potem prva reševala predelava iz mleka, jogurtov in vse, čemur se ne dodaja okus, se bo dodalo v Zakon o dohodnini. Zato jaz mislim, da so to koraki, ki se nekako delajo v pravo smer. In na tem mestu bi opozorila, da za vse pridobitne dejavnosti morajo biti enake zahteve teh subjektov. Pri tem bi pa opozorila na to, da pa na drugi strani Obrtna zbornica vseskozi opozarja, da društva, ki se ukvarjajo s pridobitno dejavnostjo, nekako ... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Predstavnik predlagatelja, gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod predsednik.

Malo časa še imam. Kolegica Vojka, jaz vas zelo cenim, tokrat ste me pa tako razočarali, da ne morem povedati. Glejte, mi govorimo o povsem drugih zadevah, vi pa, smo že pri jogurtu, pri mleku in pri špargljih. Čakajte no, zdaj si pa zapišete, da ne pozabite. Nova Slovenija: »Dajte cesarju – ali pa če hočete malo besedne igre – Cerarju, kar je Cerarjevega, in bogu kar je božjega. Davke je treba plačevati pošteno in davki morajo biti pravični. Tukaj ne govorimo, da ni treba izdajati računov. Tu pa ne zavajati, ne zavajati in bi tu pričakoval vaše opravičilo, jaz sem se kolegu Tilnu opravičil. Seveda je treba račune izdajati, seveda je treba davke plačati, ne govorimo o davčnih olajšavah, govorimo samo o tej bedariji, ki je res nerodna zadeva, da obračam in izbiram primerne besede, za prostovoljna gasilska društva, ki ne delajo na črno, za mala kulturna, športna društva, upokojenska društva, planinska društva. In ne se, prosim, preveč veseliti tega pravilnika o davku na dodano vrednost, ker gasilci vas bodo vprašali, ko jim boste rekli za 5 tisoč ste oproščeni in vas bodo vprašali, koliko stane ena čelada za tekmovanje. Veste koliko stane? 130 evrov krat 10 in tako dalje. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Jernej Vrtovec. Pripravita naj se gospoda Uroš Prikl in mag. Matej Tonin.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Spoštovani kolegice in kolegi, lep dober dan!

Nova Slovenija je pri tem predlogu zakona v prvi vrsti zasledovala en primaren cilj, in sicer zasledovali smo človečnost. Namreč, če pogledate rešitve, kaj predlagamo, se pravi, izvzeti iz sistema davčnih blagajn gasilska društva – v tem primeru gre res za človečnost – potem društva, ki ustvarijo pod 10 tisoč evrov prihodka, in kmetije, katerih prihodki ne presegajo 15 tisoč evrov. No, zdaj smo pravkar slišali glede učinka, da učinek davčnih blagajn je. Drži. Učinek, kot je predstavil minister za finance v ponedeljek, vsekakor je minimalen oziroma pod prvotnimi pričakovanji, če sem uspel oceniti in če sem slišal prav gospoda ministra, je učinek predvsem iz naslova gostinstva, izdajanja računov v gostinstvu in tako naprej. Ampak problem na drugi strani pa je, kakšna je cena za ta učinek davčnih blagajn, kakšno ceno za to plačajo gasilska društva, kakšno ceno za to plačajo humanitarna društva in nenazadnje kakšno ceno za to plačajo tudi upokojenska društva. Namreč združenje upokojencev ZDUS, če se ne motim, nekaj mesecev nazaj so izdali eno opozorilo, da predlagajo in mi smo jim z našim predlogom uslišali, upokojenci so predlagali, da se sistem davčnih blagajn odvzame iz tistih upokojenskih društev, vseh društev, ki ne ustvarijo do 10 tisoč evrov prihodkov. Mi smo na tem mestu šli nasproti upokojenskim društvom in vabim

Desus, da se tukaj lahko tudi uskladimo kasneje v nadaljnjih branjih, naredimo res nekaj dobrega za naše starejše, ki si prizadevajo na podeželju ali pa v mestih s to ljubiteljsko kulturo, soustvarjajo in potem izdelke prodajajo in imajo zaradi sistema davčnih blagajn silne težave. Država je učinkovita, drži, zaradi tega, ker so morali nabaviti ali bodo nabavili davčno blagajno, so pa obremenjeni. In ne smemo enačiti sistema davčne blagajne, prosim vas, s sistemom izdajanja računov in s plačevanjem davkov. To ne gre eno z drugim, mi se strinjamo, račune je treba izdajati, davke je treba plačevati, da ne bo pomote, ampak zakaj je pri teh najranjivejših v tej verigi, društvih na primer, potrebna davčna blagajna, kajti saj niso niti davčni zavezanci, niso primorani oziroma že ustanovljeni niso z namenom ustvarjanja dobička. Davčna blagajna je res ena nelogična posledica. Zaradi tega smo rekli, da zasledujemo tukaj predvsem to človečnost in predlagali smo tri rešitve.

Kako lahko od društev, ki niso prvotno ustvarjena za ustvarjanje dobička, zahtevamo upoštevanje takšnih zahtev. Namreč, poudarjam, namen društev je po zakonu neprofitna dejavnost, ne smejo vstopati, obstajati zaradi vstopa na trg, njihov namen je popolnoma drugačen. In jaz si brez društev ne predstavljam našega družbenega življenja na podeželju in v mestih. In s tem, ko jih obremenjujemo, na primer z davčnimi blagajnami, delamo prav to, da se ljubiteljska kultura posameznikom ne bo splačala, ko se bomo vprašali, ko bomo enkrat brez vseh teh dejavnosti na podeželju, kam vse to vodi. In enostavno je tudi s kmetijami. Namesto da bi dali nagrado tem kmetom, ki se trudijo, malim kmetijam, ki se trudijo, so res požrtvovalni in životarijo, potem jih še mi ne s korenčkom, ampak jih s palico bum po glavi. Škoda, škoda in tukaj Nova Slovenija predlaga določene rešitve, gremo nekako naproti. Prav tako vlada zahteva po davčnih blagajnah, kot sem že dejal, omejuje majhne kmetije. Trdim, da majhne kmetije že tako obremenjujemo s preveliko birokracijo, z davčnimi blagajnami, kot sem že dejal, še dodatno otežujemo njihovo delo in zaradi tega dejansko z našim zakonom olajšujemo administracijo tako na eni strani pri aktivnih društvih kot tudi pri malih kmetijah, ki so dejansko največji doprinos k ustvarjalnosti na lokalnem področju. Zaradi tega poudarjam, naj društev in kmetij ne obremenjujemo še dodatno z davčno blagajno.

Krščanski demokrati smo ta predlog vložili in tak predlog zakona, ki je pred nami, podpirajo številne občine. Tudi sami ste lahko dobili pisma s strani občin, mislim, da je prišlo v Državni zbor preko 20 dopisov občin, ki nekako pozivajo, dajmo podpreti ta predlog, ki je na mizi. Lahko si predstavljate, kako to gre na občinskih svetih, kako to gre na občinah. Verjetno, ko je bila obravnava le-tega na občini, so svetniki prišli in rekli, glejte soočamo se dejansko s temi in temi

težavami, in zaradi tega so občine ta predlog podprle in nam poslale zahteve ali poziv v Državni zbor. In velja omeniti te občine. Velja jih omeniti: Občina Črenšovci, Mestna občina Slovenj Gradec, Občina Škofljica, občina Ormož, občina Rogatec, Šmarje pri Jelšah, Občina Loška dolina, Rogaška Slatina, Šoštanj, Občina Pivka, Kamnik, Občina Lukovica, Železniki, Ribnica ... In verjamem da bodo v nadaljevanju še naprej prihajali pozivi slovenskih občin, da se iz sistema davčnih blagajn odvzame društva, gasilska društva in tudi kmetije. To pesti naše vsakdanje življenje in sploh si ne predstavljam, kako si upamo humanitarna društva dodatno obremeniti, da tisto, kar prodajo, potem pa jim še naložimo obvezno davčno blagajno. In enako velja za upokojenska društva. Naj bodo upokojenci res nagrajeni, ne pa da jim dodatno ta društva mi jim zvijamo tako rekoč vratove. In jaz vem da bodo, iskrena hvala seveda vsem občinam in županom tem občin, njihovim občankam in občanom, ampak spodbujam hkrati tudi druge občine, da če ne gre drugače, s pozivi v Državni zbor naredimo skupaj korak naprej, da se iz sistema davčnih blagajn odvzame društva in kmetije. Kajti predvsem kar se tiče gasilskih društev, res, ne samo da popestrijo naše življenje na podeželju, ampak takrat, ko jih najbolj potrebujemo in zazvonijo alarmi, takrat so oni prvi, ki nam pridejo na pomoč. Najlepša hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Uroš Prikl. Pripravi naj se gospod Janko Veber, potem je pa že sklepni del splošne razprave.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa, spoštovani predsednik. Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi!

Moja strankarska kolegica Marija bi rekla, ni vse tako črno, kot bi nekateri želeli te davčne blagajne tukaj prikazati. Jaz se absolutno z njo strinjam, čeprav je vse relativno seveda, ima pa tukaj Marija absolutno prav. Jaz trdno stojim na stališču, da vendarle pri teh blagajnah, ki jih zdaj že s preskokom kakšnega mesca že nekajkrat obravnavamo in se o njih pogovarjamo, vendarle ni vse tako hudo in vse tako črno. Če so te davčne blagajne po eni strani tista glavna poanta, da bo v tej ekonomiji vse igralo, kot mora igrati, in da bodo doseženi vsi poglobilni ekonomski cilji, potem žalostna takšna država. Pa seveda niso te davčne blagajne poglobilno sredstvo za uspeh naše ekonomije, hkrati pa seveda, če bi bila ukinitvev teh davčnih blagajn tisti poglobilni razlog, da bi se cedila med in mleko, sem jaz prvi, ki bi podpisal, da naj se te blagajne v temu trenutku ukinejo. Seveda pa je resnica nekje vmes.

Jaz sem kar nekaj časa spremljal, ko se je ta postopek uvajanja zakona, ki je prinesel te tako imenovane davčne blagajne, odvijal in moram reči, da je postopek bil dosti dolg, dosti dolgotrajen. Jaz sem bil prepričan, da se je

skušalo, ne, prepričan sem, da se je prisluhnilo mnogim deležnikom, ki danes uporabljajo oziroma bi morali uporabljati davčne blagajne, pa vendarle se je izkazalo, da nekatere nedoslednosti seveda so tukaj ostale. Mi smo takrat stali na tem stališču, da bo seveda čas pokazal, kaj je tukaj narobe, kaj je treba modificirati, kaj je treba spremeniti, da bo zadeva optimalna. Mi smo bili zagovorniki, da se čaka leto ali dve in da se potem napravi neka celovita, obširna analiza in ne vem, kaj še vse ampak, da bomo po prvih rezultatih, ki jih bomo dobili, in dobili smo jih, se pač popravijo in pripravijo tiste spremembe, ki so potrebne, da bo zadeva še učinkovitejša. No in ugotovili smo, nismo bili v Desusu tisti, ki ne bi nikomur prisluhnil, morda se nam je na začetku zareklo, tukaj imam zapisano, so mi kolegi popravili, "zagovarjamo sprejem zakona brez izjem". Morda se je to zareklo in se opravičujem, če sem se kdaj tudi jaz tako izrazil, seveda povsod so izjeme, takšne in drugačne. Seveda so že v prvotnem zakonu bile predvidene nekatere izjeme, tudi argumentirane, zdaj skozi samo izvajanje pa smo ugotovili na podlagi tega, ker smo prisluhnil malim društvom, športnim društvom, predvsem pa društvom, to seveda moram na temu mestu povedati, društvom upokoencev, ki so jih te zadeve na nek način pekile, pestile in niso bili s tem zadovoljni. Na Ministrstvu za finance, če so moji podatki točni, verjetno vam je gospa Vraničar, državna sekretarka o tem govorila – jaz sem malo manjka v tej dvorani danes, iz objektivnih razlogov –, da je pravilnik o izvajanju Zakona o davku na dodano vrednost praktično pripravljen, praktično spremenjen do te mere, ki bo omogočal prisluh oziroma upošteval želje, hotenja, probleme tistih deležnikov, ki so bili danes mnogokrat tukaj omenjeni, in jim bo šel na roko, da bodo ljudje, ki se v teh različnih organizacijah, tudi humanitarnih, predvsem pa še enkrat poudarjam, upokojenskih, ukvarjajo z neko dejavnostjo, lahko normalno funkcionirali, normalno delovali. Najbolj, kar bi bilo negativnega pri tej celi stvari, je seveda, da ljudi dodatno obremenjujemo, da jih finančni izčrpavamo in da delamo neke dodatna administrativne ovire. Jaz pravim, da temu ni tako. Uspel sem prisluhniti tudi nekaterim, ki uporabljajo te davčne blagajne, ne da jih kujejo v zvezde, ampak ugotavljajo, da praktično nekih težav tukaj pri samem izvajanju nimajo, zadeva funkcionira. Zadeva funkcionira. Nenazadnje tudi ministrstvo – jaz ne hvalim dostikrat Ministrstva za finance, kadar pa je potrebno kakšne pozitivne kritike z moje strani, pa jo tudi izrečem – je pripravilo tudi ustrezno informacijsko podporo, tako da je maksimalno olajšalo delovanje vsem, ki davčne blagajne torej uporabljajo.

Seveda ločimo mi med izdajanjem računov in potrjevanjem računov, kar je neko sosledje oziroma neka nadaljnja faza, in na drugi strani seveda plačevanju prispevkov in morebitne

davčne olajšave, to je bilo omenjeno, da Desus ne razlikuje ravno najbolj. Še kako razlikujemo in še kako vemo, za kaj gre pri kateri stvari. Smo pa seveda na trdnem prepričanju, na neomajnem stališču, da je treba bdeti nad tem oziroma težiti k temu, da učinkovito pobiramo vse, opozarjam, vse javne dajatve, in da so ti postopki, ti procesi maksimalno sledljivi, predvsem pa da je obremenitev vseh deležnikov, nobenega tukaj posebej ne bom izpostavil, poštena in pravična. To je pogoj za neko svetlejšo tukaj prihodnost. Jaz si želim, da bo ta pravilnik, ki sem ga že omenil, v kratkem ugledal luč sveta in da bodo tiste pomanjkljivosti, ki so bile evidentirane, če hočete, skozi prvih nekaj mesecev delovanja davčnih blagajn, tudi s tem odpravljene in da se ne bomo rabili več s temi davčnimi blagajnami mesečno ukvarjati na sejah pristojnih delovnih teles in tudi plenarnih zasedanj Državnega zbora, da se bomo še kakšne malo bolj krucialne zadeve lotili, da bodo finance uspešnejše, kot si verjetno vsi želimo. Najlepša hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Janko Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo.

Glede na to, da smo že večkrat razpravljali o predlogih bodisi za spremembo Zakona o davčnem potrjevanju računa, obravnavali smo celo predlog o tem, da se ukine ta zakon, je zanimivo pravzaprav pogledati, kako so se ti predlogi dopolnjevali, menjali, prišli smo, recimo, iz 50 tisoč limita, torej izvzeti bi bili vsi, ki imajo manj kot 50 tisoč evrov letnega prometa, do tega, da smo sedaj nekje na nivoju 10 tisoč evrov letnega prometa in pri kmetijah 15 tisoč. Zagotovo lahko pričakujemo, da se bomo v nadaljevanju srečali tudi s predlogom spremembe zakona, ki bo vložen s strani volivk in volivcev, namreč Zveza društev upokoencev Slovenije in seveda tudi Olimpijski komite, Planinska zveza imajo praktično besedilo zakona že pripravljeno in je samo vprašanje časa, kdaj bodo izvedli postopek zbiranja podpisov in tudi vložili ta predlog. Vse to nekako lahko mogoče sklenemo v tem smislu, da bo potreben razmislek o tem, ali in kolikšen obseg teh manjših društev oziroma zavezancev, vseh zavezancev je smiselno spustiti iz te obravnave. Pa ne samo iz luči, da govorimo o tem, kako bi zmanjšali stroške, kar je bilo velikokrat govora pri teh zakonih, ampak gre enostavno tudi za to, ker z davčno politiko nekako usmerjaš razvoj, daješ neke prioritete. Podoben primer imamo nenazadnje tudi z delavci migranti, ki prihajajo iz obmejnega območja, delajo v tujini, pričakujejo en odziv, vse to so vprašanja, ki so pravzaprav naslovljena praviloma z območij, ki imajo omejene možnosti za razvoj, to so ta obmejna območja praviloma. Ko se pogovarjamo o gasilskih društvih, mislim, da bi bilo smiselno in potrebno, tudi nekako sem presenečen, da do tega trenutka še ta aktivnost ni izvedena, bi

najbrž tudi Gasilska zveza Slovenije morala zbrati en pregled društev in tudi potem opozoriti na dejstvo, kolikšen obseg teh društev je tak, ki bi jih bilo smiselno razbremeniti te obveznosti že iz razloga, da dejansko tudi svojo dejavnost upravljajo tudi v odročnejših krajih, v zaselkih, ki pravzaprav nimajo drugih ustanov kot pač prostovoljna gasilska društva in s tem rešujejo mnoge družbene potrebe in seveda tudi požarno varnost kot tako. Skratka, cela vrsta argumentov je, da se poskuša te predloge pač natančno analizirati ob vseh teh izkušnjah in vseh teh podatkih, ki pa jih seveda Ministrstvo za finance pričakuje, da se bodo zbrali deloma že do maja in potem seveda tudi naprej, ko bodo vsi zavezanci oddali ta poročila tudi do konca leta.

Tisto, kar se mi zdi izjemno pomembno tudi pri vsej tej zadevi in na kar sem večkrat opozoril in je bil tudi eden od poglavitnih razlogov, zakaj sem nasprotoval temu zakonu v osnovnem besedilu, je zbiranje teh podatkov. Eno je ta varnostni vidik, kako se to zavaruje, da nekdo, ki ni pooblaščen za to, pride do podatkov o tem, kdo s kom sodeluje, kakšne poslovne partnerje ima, kakšne pogoje ima, ampak po drugi strani, ko se bomo očitno da, najbrž, še v nadaljevanju srečevali s kriteriji, kako pravzaprav pride do tega, kdo bi pa morebiti bil oproščen vključevanja v sistem davčnih blagajn, ali pravilno razmišljam, če povem, da ima najbrž Ministrstvo za finance potem tudi natančen pregled pri posameznem zavezancu, kakšen promet ustvarja na eni strani in kakšne stroške ima na drugi strani in kakšna je razlika med temi prihodki, ki jih ustvarja, in seveda tudi obveznostmi, ki jih ima. Mislim, da to je eden pomemben kriterij, kako se bomo pogovarjali naprej, še posebej, če se pogovarjamo o, bom ostal pri obmejnih območjih, ker je tam praviloma tudi največ takšnih primerov, namreč bilo bi dejansko slabo, če nekdo raje oceni, ko pač poravnava vse te obveznosti, ugotovi, da enostavno so te obveznosti višje, kot pa je pač pričakoval, da se bo zagotovo s to storitvijo, ki jo opravlja, in da ne bi prihajalo do ukinitve takšnih primerov oziroma ugasnitve takšnih poslovnih subjektov, ki praviloma rešujejo sami svojo eksistenco, potem, če le uspe organizirati delo, lahko zaposli še koga iz te okolice. To so vse izjemno izjemno pomembne in dragocene rešitve, kajti nenazadnje imamo še vedno preko 100 tisoč, preko 110 tisoč ljudi brezposelnih. Ti podatki, ki sem jih omenjal, mislim, da bi bili res izjemno pomembni, ko se bo, predvidevam, enkrat v nadaljevanju treba tudi odločiti, kaj pa je tisti kriterij, ki ga bomo pri tem upoštevali. Ocenjujem, da te podatke Ministrstvo za finance zagotovo ima za vsak posamezen primer, kajti drugače ni mogoče spremljati vseh teh aktivnosti, koliko socialnih prispevkov je bilo zato več plačanih, koliko je bilo zato več ljudi zaposlenih in podobno. Ali se motim ali prav razmišljam, da s temi podatki Ministrstvo za finance zagotovo lahko v prihodnosti razpolaga?

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: S tem prehajamo v sklepni del splošne razprave, v katerem dobi besedo še predstavnica Vlade. Besedo ima državna sekretarka na Ministrstvu za finance mag. Mateja Vraničar Erman.

MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN: Hvala lepa.

O razlogih, zakaj nasprotujemo predlogu zakona, sem že v svoji prvi intervenciji obširno govorila, zato ne bi želela še enkrat ponavljati. Naj odgovorim samo na to zadnje vprašanje, ki je bilo postavljeno najprej, kar se tiče varnosti podatkov.

Gre za podatke, ki so varovani kot podatki, ki štejejo za davčno tajnost, kar pomeni poseben nadzor pri dostopanju do teh podatkov pri njihovi uporabi. Ti podatki so varovani na enak način kot davčni obračuni ali napovedi ali katerikoli drugi podatki, ki jih zagotavljajo davčni zavezanci v zvezi z ugotavljanjem njihove davčne obveznosti. Dejstvo je, da bo na podlagi podatkov, ki jih finančna uprava pridobi skozi sistem potrjevanja računov, mogoče opraviti celo vrsto analiz, na podlagi katerih bo mogoče bolj natančno definirati rizične davčne zavezanke, rizične dejavnosti, v katerih je mogoče opaziti več odklonov od običajnih poslovnih praks, in na ta način tudi odkriti več nepravilnosti. Podatki, s katerimi finančna uprava razpolaga, izhajajo iz različnih podatkovnih zbirk oziroma različnih dokumentov, eno so obračuni, drugo so REK obrazci, tretje so potrditve računov. Vsak od teh sklopov podatkov kaže na en del možnih zlorab, možnih izogibanj in se uporablja v analitične namene. Tako da to bo zagotovo eno od orodij, ki bi lahko povečalo učinkovitost finančne uprave. Moramo pa odkrito povedati, da se je v teh prvih mesecih uvajanja sistema davčnega potrjevanja računov finančna uprava osredotočila bolj na delo na terenu, na informiranje, na opozarjanje davčnih zavezancev, zato ta analitski del sledi v nadaljevanju oziroma recimo temu v drugi polovici letošnjega leta.

Več poslancev je v svojih razpravah omenilo, da je treba dati cesarju, kar je cesarjevega, in da mora vsak v bistvu prispevati po svoji ekonomski moči, kar nesporno drži. Moramo pa pri tem seveda tudi upoštevati ali vedeti, kaj je tukaj cesarjevega oziroma zakaj se prihodki, ki se zberejo iz davčnih prihodkov, v bistvu namenijo. In naj omenim samo nekaj števil. Samo za transfere nevladnim organizacijam, torej najrazličnejšim podporam nevladnim organizacijam, tudi društvom, se letno nameni med 72 in 80 milijoni evrov samo iz državnega proračuna. Za področje, recimo, organiziranja oziroma izvajanja šolske dejavnosti milijarda 600, za socialne transfere milijardo 200, tako da bomo imeli malo občutka, zakaj se ta sredstva namenjajo. In na primer, če govorimo o prostovoljnih gasilskih društvih, samo Ministrstvo za obrambo letno namenja približno milijon 600, milijon 700 tisoč evrov

samo za pomoč društvom pri nakupu nove opreme, Uprava za zaščito in reševanje letno sofinancira društva oziroma prostovoljne organizacije s svojega področja z zneski tam med 6 in 7 milijoni, to je samo primeroma nekaj števil, navrženih v kontekstu današnje razprave. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Vsi prijavljeni razpravljavci, ki ste to želeli, ste dobili besedo. Ker čas določen za razpravo še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika Državnega zbora še kdo razpravljati? Prav. Pred prijavo vas želim opozoriti, da se lahko k razpravi prijavite s pritiskom tipke za vklop mikrofona. Če želite razpravljati tudi predstavniki predlagatelji zakona gospod Jožef Horvat ter predstavnica Vlade, prosim, da se prav tako prijavita s pritiskom tipke za vklop mikrofona. V tem primeru dobita besedo kot zadnja, in sicer najprej predstavnica Vlade in nato predstavnik predlagatelja.

Opiram možnost za prijavo. Vsak prijavljeni k razpravi ima 4 minute in 58 sekund. Besedo ima gospod Franc Laj.

FRANC LAJ (PS NP): Spoštovani predsednik, hvala za dano besedo. Vsem skupaj prav lep pozdrav!

Že kar nekajkrat smo razpravljali na to temo, tako na pristojnem odboru kot tukaj v Državnem zboru. Dejstvo je to, da smo že ugotavljali, da ima uvedba davčnih blagajn tako pozitivne kot tudi mogoče kje pa kje kakšne negativne posledice, kar je normalno, saj v življenju nikoli nič ni idealno. Ampak če davčna uprava in Ministrstvo za finance že razpolagajo poleg vseh teh mnenj, ki so jih dobili od vseh teh deležnikov in od nas, potem analize, ki so bile opravljena pri njih, v njihovih strokovnih službah, zagotovo razpolagajo z vsemi potrebnimi podatki, kakšne spremembe bi bile smiselne, da se uvedejo, da bi zakon bil res koristen tako za same uporabnike kakor tudi za samo državo z vidika pozitivnih javnofinančnih učinkov. In prav tu sem nekje pri vseh teh razpravah zaznal, da nekateri poslanci že razpolagajo s konkretnimi rešitvami v okviru določenih pravilnikov na področju zakonodaje, da se bodo vse te v glavnem pomanjkljivosti, ki so bile izpostavljene, da se bodo rešile. Če je temu tako, potem glede na to, da se vse skupaj tako dolgo vleče in zdaj tisti, ki so že uvedli davčne blagajne, bodo pri tem ostali, tisti, ki še niso, kot so določena društva, ki tudi delujejo v javnem interesu in so na robu finančne vzdržnosti, da sploh obstajajo, in prav tako tudi dopolnilne dejavnosti na kmetijah, da te spravimo iz tega slabega položaja, predlagam in na nek način pozivam Vlado in ministrstvo, da nekje v tistem smislu slogana Vklopi razum, vzemi račun, jaz predlagam, da vklopite čim prej razum in storite vse to, da odpravite nesmiselne ukrepe in tudi nesmotrne, da se bomo nehali na ta način tukaj pogovarjati v Državnem zboru in

da se bodo te rešitve konkretno občutile na terenu. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Ljubo Žnidar.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani predsednik. Spoštovana državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Seveda se tudi sam strinjam in podpiram, da se v državi uvede na nek način red, da se davki v državi plačujejo. Če malo nazaj pogledamo do nedavno se tudi sama država ni tega držala, kajti bilo je kar veliko gospodarskih družb, ki več let niso plačevale davkov in prispevkov za svoje zaposlene v svojih družbah. Poglejte, jaz verjamem, da je uvedba davčnih blagajn prinesla nekaj pozitivnih učinkov, ampak kar nekako v Sloveniji vse prevečkrat znamo iti iz ene skrajnosti v čisto popolnoma drugo skrajnost. Tudi verjamem, da so določene niše, določene panoge in tako naprej bile premalo obdavčene ali celo brez dajatev, ampak jaz bom zdaj razpravjal o tisti smeri, kjer smo šli čisto v drugo skrajnost, ker dejansko na nek način povečujemo administracijo, kompliciramo, nalagamo nepotrebno delo in s tem dražimo samo proizvodnjo, ustvarjamo nekonkurenčnost in po drugi strani povečujemo javni sektor in vse to stane. Čisto na kratko bom ponazoril dva primera iz prakse, če vzamem enega iz gospodarstva, recimo, vzamemo primer enega zaposlenega espeja, ki opravlja delo vodovodarja. Vemo, da za vsako dobavo blaga in za vsako storitev je obveza račun. Ampak, ker v tem konkretnem primeru, če ga izzamem, kjer se opravlja pretežno storitev, vemo, 176 ur na mesec, 2 tisoč 100 ur na leto je zelo natančno, zelo jasno možno izračunati njegovo opravljeno delo, njegove prihodke. To so podatki, ki so evidentni, ki so jasni in zelo natančno je možno izračunati njegovo pavšalno obdavčitev. To se pravi, da se izognemo določenemu delu, tako izdajanju računov kot potem tudi nadalje samemu davčnemu potrjevanju računov. Drugi primer so recimo male kmetije, seveda pri velikih kmetijah tu ni težav, ker tako morajo imeti vodeno knjigovodstvo ali pa so v večini primerov registrirane kot gospodarske družbe, tako da pri njih ni težava, težava je pa pri malih kmetijah, kjer se kmetije ukvarjajo z različnimi malimi, dopolnilnimi dejavnostmi, tudi njihov letni prihodek je relativno majhen, ne vem, 10, 15 tja do 20 tisoč evrov. Tu je precej administriranja, voditi je treba vse podatke, kar je absolutno, jaz mislim, da vodenje knjig je potrebno v vsakem primeru, ampak za samo izdajo računov na dva načina, tako kot z e-računi in potem tudi za gotovino knjigovezanih računov, ki vemo, da povzroča potem še dodatne administrativne naloge, poročanje v desetih dneh in tako naprej, seveda tudi z določeno programsko opremo, je pri malih kmetijah nesmiselno, ker dejansko je moč na osnovi popolnoma znanih podatkov

dejansko izračunati vrednosti, da ne rečem, celotnega kmetijskega gospodarstva s pridelkom vred. Podatki so evidentni, tako je moč z GERK do parcele natančno povzeti vse te podatke. In tu je moč te male kmetije z malimi dejavnostmi pavšalno obdavčiti. To so primeri, ki so poznani, jih imajo v sosednjih državah, kot je Avstrija ... / izklop mikrofona/

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima, gospod Jožef Horvat. Izvolite.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala, gospod, podpredsednik. Kolegice in kolegi!

Spoštovana državna sekretarka, jaz bi se rad iskreno zahvalil v imenu poslanske skupine vsem, ki ste vložili napor v razpravo, ki smo jo opravili. Ocenjujemo, da je bila koristna, skupni imenovalec, skupna ugotovitev je: Razmislek je potreben. Torej so potrebne neke adaptacije osnovnega zakona, da zakonodajo izboljšamo in da pokažemo kot država, da imamo več zaupanja do naših državljanov. Razmislek je tudi potreben, ker če se spomnite, je Vlada v svojem prvotnem zakonu, ki seveda velja, ocenila, da je zavezancev za davčne blagajne, to se pravi tistih, ki poslujejo z gotovino ali torej tudi kreditnimi karticami, da je takšnih v Sloveniji 80 tisoč, do danes jih je digitalno potrdilo prevzelo samo dve tretjini od 80 tisoč. Velika napaka, ena tretjina je velika relativna napaka.

Naprej. Mi se tudi strinjamo, da iščemo rešitve. Kolegice in kolegi, poiščemo rešitve. Iščemo rešitve, ker kdor ne išče, ta ne najde. In kdo ne išče, je lenuh. In pravo mesto in pravi čas za iskanje rešitev je druga obravnava tega zakona. Mi smo hoteli samo tri minimalne spremembe s tem zakonom. Mi smo predlagali, da se izvzame iz obvezne uporabe davčnih blagajn, prvič kmetije, ki opravljajo dopolnilno dejavnost in imajo iz tega naslova manj kot 15 tisoč evrov letnega prihodka; drugič, da izvzamemo prostovoljna gasilska društva, so neka slovenska posebnost. Vam povem, tisoč 500 in nekaj jih je, na podeželju imajo posebno družbeno vlogo, mi smo v okviru prostovoljnega gasilskega društva ustanovili kulturno društvo, so nek motor razvoja, v okviru prostovoljnega gasilskega društva smo začeli pred davnimi 40 in 45 leti izvajati projekt vaški vodovod s samoprispevkom, zato so nam pri srcu, zato smo čustveno nanje navezani in pravilnik, o katerem govori Vlada, pravilnik o izvajanju Zakona o davku na dodano vrednost je slab za prostovoljna gasilska društva, ker gre samo do 5 tisoč evrov dobave. Prostovoljna gasilska društva izvajajo javno gasilsko službo po pravilih gasilske službe in v skladu s Pogodbo o opravljanju gasilske službe in tako dalje, nimam več časa, da bi vam še naprej razlagal. In še tretja izjema. Vsa društva, ki imajo manj kot 10 tisoč evrov letnega prihodka, prav tako izvzamemo iz obvezne uporabe davčnih blagajn.

Tukaj s to rešitvijo pa dosledno sledimo Zvezi društev upokojencev Slovenije. Ja, kdo jih ne podpira? Ali jih samo Nova Slovenija podpira? Kako je zdaj s tem? Pa SDS, pa Združena levica tudi. Kaj pa ostali? Pa nepovezani. Kje pa ste ostali? Ne podpirate društev, Zveze društev upokojencev Slovenije? Tu je rešitev. Rešitev je na dlani, stvar je jasna, kot beli dan.

Ampak kaj bom jaz mojim mladim gasilkam in gasilcem povedal, ko pridem domov, če slučajno ne bomo uspeli, bodo obupavali, jaz pa bom rekel, ne, ne obupati, ker jim bom sporočil in tudi slovenski javnosti in tudi skupaj s kolegicami in kolegi SDS, da ko bomo prišli na oblast, bo eden prvih ukrepov ukinitve online davčnih blagajn. To je naše sporočilo in to bomo tudi naredili, ker pri nas beseda velja. Pri nas beseda velja. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Zaključujem splošno razpravo. O predlogu sklepa, da je predlog zakona primerna za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje zбора odločali v četrtek, 19. 5., v okviru glasovanje.

S tem prekinjam 16. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **17. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PRVO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O UGOTAVLJANJU KATASTRSKEGA DOHODKA.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila skupina 21 poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Jožetom Tankom. S tem predlogom zakona je skupina 21 poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Jožetom Tankom zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku predlagatelja predloga, gospodu Zvonku Lahu.

Izvolite.

ZVONKO LAH (PS SDS): Spoštovani podpredsednik, spoštovana državna sekretarka, kolegice in kolegi!

V poslanski skupini Slovenske demokratske stranke smo se odločili, da ponovno vložimo spremembo Zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka, ponovno po kar nekaj letih in z istim razlogom. Namreč, sprememba Zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka ima že kar dolgo brado, saj je bila prva taka sprememba iz starega sistema v letu 2011 z namenom, da se ocenjevanje katastrskega dohodka veže na nove podatke o zemljiščih, saj so bili stari podatki, to so podatki o katastrskih kulturah in razredih, nevdrževani in zato nezanesljivi, predvsem pa je Vlada Republike Slovenije sprejela odločitev, da se ti podatki o zemljiškem katastru prenehajo voditi. Stroka pa

je ugotavljala, da ti, ki so bili do sedaj veljavni, niso več primerni za posodobitev izračunov katastrskega dohodka, in so zastareli. Moje mnenje sicer je, da so bili apetiti, da se obdavčitev kmetijske zemlje poveča, in bi bilo treba najti nek razlog za to. Zato naj bi to novo metodo razvili na osnovi bonitet in na rastiščnem koeficientu za gozdove. Podatek o vrsti pridelave na zemljišču, pa naj bi se upošteval v podrobnejši vrsti rabe, ki ga za vsa kmetijska zemljišča v Sloveniji vodi ministrstvo, pristojno za kmetijstvo. Vendar je bil ta zakon takrat kar tako od hoc sprejet, ni bilo statističnih podatkov, ni bilo podlage, zato so bile prve ocene dohodkov na tej podlagi izdelane šele spomladi leta 2013, takrat pa se je stara metodologija podaljšala. V letu 2013 je bil sprejet tudi nov zakon, novela zakona, ki naj bi za leto 2013 uveljavila prehodno rešitev, po kateri se je katastrski dohodek za vrste rabe lahko povišal samo za 10 %, kjer pa naj bi se po novi metodologiji znižal, pa se mora znižati. No, v 2013 je bila tudi ustanovljena delovna skupina, ki je dobila nalogo, da preveri primernost nove metode in pripravi predloge za tudi za boljše rešitve. V 2014 pa je bil ponovno sprejet zakon, na predlog naše poslanske skupine, ker ni bilo rezultatov, da se to stanje iz leta 2013 oziroma višina izračuna za 2013 podaljša še za 2014 in 2015, Vlada pa je po tem dodala pa še leto 2016. In v vsem tem času, v dveh mandatih, ni bilo veliko narejenega. Zdaj sicer Vlada prihaja z novim zakonom, katerega smo pa že obravnavali, vsaj osnutke na eni od sej, in ugotovili tudi vsi ostali prisotni, kmetije, vinogradniki oziroma sadjarji, govedorejci, vsi ostali, predvsem tisti, ki imajo trajne nasade, ugotovili, da je ta davek po tej metodologiji oziroma izračun tega katastrskega dohodka previsok, občutno previsok, neuskladen z njimi, čeprav je bilo rečeno, da je bilo usklajevano. Sicer je Vlada obljubila, da bodo pospešeno še enkrat šli usklajevati, še enkrat se bodo sestali, vendar časa zmanjkuje, ker mora biti zakon sprejet do poletja. V naši poslanski skupini zato predlagamo, da se za eno leto to prehodno obdobje še podaljša in v tem času pripravi zakon, ki bo pošten do vseh lastnikov kmetijskih zemljišč. To je namen od tega zakona.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Za uvodno obrazložitev mnenja dajem besedo predstavnici Vlade mag. Mateji Vraničar Erman, državni sekretarki na Ministrstvu za finance. Izvolite.

MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN: Spoštovani gospod podpredsednik, hvala za besedo. Gospe in gospodje poslanci!

Vlada je posredovala pisno mnenje k Predlogu zakona o spremembi Zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka.

Predlagamo, da zakona ne podprete iz dveh ključnih razlogov.

Prvi razlog je v tem, da predlog zakona ne ureja le podaljšanja zdaj veljavne prehodne rešitve, ampak jo na neprimeren način na novo ureja. Predlaga se ponovna uveljavitev administrativno zapletenega načina postopnega povečevanja katastrskega dohodka, čeprav naj bi predlog spremembe zakona reševal le določanje katastrskega dohodka za leto 2017. Iz besedila zakona se razume, da bi bilo treba za določitev katastrskega dohodka za leto 2017 preračunati tudi zneske katastrskega dohodka po posameznih parcelah na podlagi nove metode za leta 2014, 2015 in 2016, da bi nato novo prehodno obdobje za leto 2017 sploh lahko uveljavili. Ta dvom, ki ga izražamo o predlogu zakona izhaja iz primerjave prvega odstavka predloga za spremembo 15. člena in prvega odstavka veljavnega 15. člena Zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka. Predlagana rešitev je administrativno zelo težko izvedljiva. Izvajalcem sistema, to je Geodetski upravi Republike Slovenije, nalaga nesorazmerna administrativna bremena, poleg tega pa po mnenju Vlade niti ne rešuje problema, ki ga kot ciljnega zastavlja predlagatelj, saj predlog ne pomeni nujno ohranitve ravni katastrskega dohodka iz leta 2013, vendar bi se lahko za leto 2017 katastrski dohodek celo povečal.

Drugi razlog, zakaj Vlada ne podpira zakona, pa je v tem, da smo že pripravili predlog novega zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka, v ponedeljek opravili še zadnji usklajevalni sestanek z nevladnimi organizacijami in pričakujemo, da bo predložen Državnemu zboru za obravnavo na junijski oziroma julijski seji. Z novim predlogom zakona uvajamo novo metodo ugotavljanja katastrskega dohodka, ki prinaša bolj pregleden, enostaven in stabilen sistem, ki se bo preverjal vsaka tri leta. Slonel bo na agregiranih podatkih ekonomskega računa in se določal za celotno državo.

Predlog novega zakona rešuje tudi cilj, ki ga zasleduje predlagatelj. Poleg tega pa prinaša pomembne administrativne poenostavitve določenim skupinam zavezancev, ki morajo po veljavnem sistemu dohodek za svojo dejavnost ugotavljati na podlagi vodenja knjigovodstva, saj novi predlog zakona daje podlago za ureditev pavšalnega ugotavljanja KD tudi za posebne intenzivne kulture. Omogoča pa tudi ureditev nadaljnjih administrativnih poenostavitev v okviru sistema dohodnine, kar samo na podlagi podaljšanja sedanjega zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka ni mogoče.

Upošteva vse navedeno Vlada torej predloga zakona ne podpira in meni, da bo nov predlog zakona reševal tudi cilj, ki ga zasleduje predlog predlagatelja. Poleg tega pa zagotavlja vladni predlog zakona še druge pozitivne učinke. Zato predlagamo, da Državni zbor predlaganega poslanskega zakona ne podpre kot primernega za nadaljnjo obravnavo. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin. Gospa Violeta Tomić bo predstavila stališče Poslanske skupine Združena levica.

VIOLETA TOMIČ (PS ZL): Hvala za besedo.

V letu 2014 je bila sprejeta novela zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka, s katero sta se katastrski dohodek in pavšalna ocena dohodka na čebelji pan za leta 2014, 2015 in 2016 določila tako, kot sta se določila za leto 2013. Namen novele zakona, ki jo obravnavamo danes, je to stanje podaljšati še za eno leto, torej še za leto 2017. Predlog spremembe zakona prihaja v Državni zbor po tem, ko je predlog novega Zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka, katerega je pripravilo Ministrstvo za finance, v javnosti dvignilo veliko prahu. Po novem zakonu, ki ga je predlagalo ministrstvo, bi se katastrski dohodek v nekaterih primerih dvignil za več sto, tudi za tisoč procentov. Predstavniki kmečkih organizacij so jasno povedali, da je tak zakon neprimeren, še posebej, ker prihaja v času, ko je slovensko kmetijstvo prizadela ena hujših, pravzaprav najhujših pozeb v zadnjih letih. Lansko leto smo bili priča padanju odkupnih cen, ki so socialni položaj slovenskih kmetov drastično poslabšale, v gozdovih pa so se čez vse mere namnožili podlubniki. Letos imamo tu pozebo, pa nismo še niti na polovici leta. Ker so na katastrski dohodek vezane tudi pravice do otoškega dodatka, štipendije in drugi socialni transferji, bi drastično povečanje katastrskega dohodka prizadelo predvsem revne kmete. Zavedati se moramo, da katastrski dohodek ni samo mehanizem za polnjenje državnega proračuna, ampak da je njegova funkcija tudi to, da kmete sili v to, da zemljo obdelujejo. V primeru, ko je katastrski dohodek nerealno visoko določen samo na podlagi bonitetnih ocen zemljišča in ne upošteva socialno ekonomskega položaja kmetov, pa lahko lastnike zemljišč sili v opuščanje kmetijske dejavnosti in v prodajo zemljišč. Vendarle pa se moramo zavedati tudi, da je stroka že pred leti ugotovila, da veljavna metodologija določanja katastrskega dohodka ni več primerna. Temu dejstvu ne nasprotujejo stanovske organizacije in pravzaprav niti sam predlagatelj. Novo metodologijo potrebujemo, zato bi bilo primerneje sprejeti nov zakon o ugotavljanju katastrskega dohodka z metodologijo, s katero bi se strinjala tako stroka kot politika, upoštevale pa bi se tudi vse pripombe stanovskih organizacij. Novo metodologijo očitno potrebujemo. V sam zakon pa bi lahko vnesli tudi določbe, s katerimi bi zaščitili socialno najbolj ranljive kmete. Novela zakona, ki jo obravnavamo danes, podaljšuje obstoječe stanje še za eno leto in v luči nedavnih nesreč, ki so prizadele slovensko kmetijstvo, se nam takšno podaljšanje sicer ne zdi napačno. Kljub temu pa je že dolgo znano, da potrebujemo novo metodologijo izračuna

katastrskega dohodka in da bi bilo vseeno bolje sprejeti nov zakon o ugotavljanju katastrskega dohodka. Podaljševanje obstoječega stanja vsako leto in na vsakih nekaj let dolgoročno slabo vpliva na stanje v kmetijstvu, saj vnaša negotovost, ko kmetje za vsako naslednje leto ne vedo, kakšen katastrski dohodek bodo morali plačati. Zato potrebujemo rešitev, ki bo, kot že rečeno, kompromis med stroko, kmeti in politiko in bo omogočala pošteno in socialno vzdržno določitev katastrskega dohodka. Poleg tega novela ne samo da podaljšuje obstoječe stanje, ampak ga tudi spreminja, čeprav naj to ne bi bil namen zakona. Obenem pa tudi spreminja način določanja katastrskega dohodka za nazaj. Zato bomo v Združeni levici pri glasovanju o tem zakonu v prvi obravnavi vzdržani. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Jožef Horvat bo predstavil stališče Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov.

Izvolite.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovana državna sekretarka, dragi kolegice in kolegi!

Očitno smo v manjšini poslanske skupine tega Državnega zbora, ki slovenskega kmeta pravilno razumemo.

Vlada Republike Slovenije je na tem področju popolnoma odpovedala. Nova Slovenija – krščanski demokrati podpiramo Predlog novele Zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka, ki so ga predlagali kolegi iz Slovenske demokratske stranke. Že dlje časa na različnih mestih odpiramo široko razpravo o slovenski kmetijski politiki, katere del je tudi sistem obdavčitve kmetijstva. Izpostavili smo predvsem zgrešeno uvedbo davčnih blagajn, ter nazadnje predlog enormnega povečanja katastrskega dohodka z vladno novelo oziroma z vladnim osnutkom zakona. Februarja 2014 nas je močno prizadela naravna katastrofa, žled, posledično pa sedaj velika namnožitev podlubnikov. Strokovnjaki na Zavodu za gozdove opozarjajo, da se bo to nadaljevalo še nekaj naslednjih let. Lastniki so morali posekati praktično ves les in ga prodati po sramotno nizkih cenah. Gospodarstvo si po takšnih udarcih ne bo opomoglo po našem prepričanju še kar nekaj desetletij. Predsednik Vlade Republike Slovenije pa dovoli, da v takih razmerah finančni minister in njegovi podrejeni z novim zakonom o ugotavljanju katastrskega dohodka načrtujejo dvig obdavčitve teh ljudi in tako izdelanih gozdov tudi za do 500 %, kot smo pred nedavnimi slišali od predstavnice ministrstva. Po nekaterih podatkih, ki jih imamo, približno s 14 na 73 evrov na hektar. Krščanski demokrati se sprašujemo, kako lahko kaj takšnega sploh kdo pomisli. Ministrstvo za finance s svojim predlogom novega zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka ponovno kaže popolno nepoznavanje

in temeljno nerazumevanje področja kmetijstva in trenutne situacije kmetijstva. Odzivi kmetov in čebelarjev na predlog zakona so upravičeni, so ogorčeni in tudi jezni. Stanje v kmetijstvu je katastrofalno in se še slabša.

Novela kolegov iz SDS, ki jo zdaj obravnavamo, urgentno odgovarja na trenutne razmere in predlaga, da se zdaj veljavni način ugotavljanja katastrskega dohodka podaljša vsaj za eno leto. To je trenutno edina sprejemljiva kratkoročna rešitev v korist slovenskega kmeta. Ob tem pa krščanski demokrati v imenu slovenskih kmetov zahtevamo, da Ministrstvo za finance javno pojasni podlage za priznavanje stroškov tržnega prihodka za vse vrste kultur, kmetijska zemljišča, gozdove, vinograde pri pripravi predloga novega Zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka. Javno naj se predstavijo tudi primerjalni izračuni katastrskega dohodka po predlogu novega vladnega zakona in po zdaj veljavnem zakonu. Ministrstvo za finance ter Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano naj upoštevata vse pripombe stanovskih organizacij na predlog zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka pri nadaljnji pripravi vladnega predloga zakona in popravljen predlog pred sprejemom na Vladi Republike Slovenije ponovno posredujeta v javno razpravo.

Vse te sklepe so koalicijski poslanci v posmeh slovenskemu kmetu in kmetijstvu na skupni seji odborov za kmetijstvo in finance, zavrnili. To skupno sejo smo predlagali poslanci Nove Slovenije. Kot rečeno, poslanci Poslanske skupine Nove Slovenije bomo podprli novelo zakona, ki jo imamo pred seboj. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Franc Laj bo predstavil stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev. Izvolite.

FRANC LAJ (PS NP): Spoštovani predsedujoči, spoštovani predstavniki ministrstva, dragi kolegice in kolegi!

Prejšnja točka je bila na nek način tudi povezana s to točko, katastrski dohodek je bilo rečeno, da spremembo Zakona o določevanju katastrskega dohodka se bo marsikateri problem rešil. Bomo videli. Problem je v tem, da Vlada v vseh teh letih oziroma Vlade niso uspeli najti ustrezni primerne rešitve za določitev katastrskega dohodka, ki je izredno pomembna davčna kategorija, ker so na katastrski dohodek vezane tudi ostale davčne in tudi nedavčne dajatve. To pomeni, da predvsem za tiste, ki ne vodijo knjigovodstva, to se pravi za male kmete in za srednje velike kmete, ki so vezani pri obdavčitvi na katastrski dohodek, je zelo pomembna ta kategorija, ker se s tem praktično oblikuje in je osnova za njihovo celotno davčno okolje. Prav zaradi tega smo se na nek način v Poslanski skupini nepovezanih poslancev odločili, da ta predlog zakona, ki ga imamo pred sabo ga ocenjujemo kot potrebnega, vendar pa

v tistem smislu in pa v tistem delu, ko govori o podaljšanju prehodnega obdobja, medtem ko pri ostalem delu pa se zadeve zapletejo in se niti slučajno ne rešijo osnovni problemi obdavčitve malih in srednje velikih kmetovalcev. Prav zaradi tega ne bomo nasprotovali temu predlogu zakona, istočasno pa Ministrstvo za finance in Vlado pozivamo, da izkoristi čas, ki je še na razpolago, da se sprejme novi zakon in da se določi nova metodologija, ki bo usklajena z vsemi relevantnimi deležniki in da se ta zasnuje tako, da bo sprejemljiv model določanja katastrskega dohodka, ki bo predvidljiv in ekonomsko sprejemljiv za kmetovalce, kajti v nasprotnem smo mnenja, da so ogroženi strateški cilji iz Resolucije o strateških usmeritvah razvoja slovenskega kmetijstva in živilstva do leta 2020, ki govori: Zagotovimo si hrano za jutri. Pri tem bi želel izpostaviti najbolj ogrožene cilje, zagotavljanje prehranske varnosti stabilno predelavo varne, kakovostne in potrošnikom dostopne hrane. Drugič, povečanje konkurenčne sposobnosti kmetijstva in živilstva. Kako, če se na podlagi analize trenutno veljavne zakonodaje in predlogov bistveno povečujejo davčne dajatve. To zagotovo ne bo prispevalo k ohranitvi oziroma povečevanju konkurenčnosti predvsem teh malih in srednje velikih, ki so tudi najbolj ranljivi. Tretjič, zagotavljanje skladnega in socialno vzdržnega razvoja podeželja v sodelovanju z drugimi politikami. To zagotovo zdaj v tem trenutku mislim na davčno politiko. In na koncu bi želel še to povedati, da vsakršno podaljševanje v nedogled tega stanja v negotovosti, zagotovo ne koristi nikomur in zato še enkrat pozivam, da se z vsemi deležniki čim prej doseže sprejemljiv dogovor in da dobimo tudi primerno, užitno varianto na klopi, da bomo lahko res zagotovili eno varno bodočnost za naše kmetovalce. Hvala za vašo pozornost.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Vojka Šergan bo predstavila stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra. Izvolite.

VOJKA ŠERGAN (PS SMC): Hvala za besedo. Lepo pozdravljeni, predstavniki Vlade, kolegice in kolegi!

Skupina poslancev je predlagala podaljšanje prehodnega obdobja na podlagi obstoječega zakona o katastrskem dohodku. Tako se je v letu 2013 določilo prehodno obdobje, ki velja do konca leta 2016. Skupina poslancev predlaga to podaljšanje do konca leta 2017. Glede tega je treba poudariti, da je bil veljavni Zakon o ugotavljanju katastrskega dohodka pripravljen za to, da se ocenjevanje katastrskega dohodka veže na nove podatke o zemljiščih, saj so bili stari podatki o katastrskih kulturah in razredih nevzdrževani in zato nezanesljivi. Predvsem pa je Vlada Republike Slovenije sprejela odločitev, da se ti podatki v zemljiškem katastru prenehajo voditi.

Poleg tega stroka ugotavlja, da prej veljavna metoda ni več primerna za posodobitev izračunov katastrskega dohodka, ki so bili zastareli in glede na dejanske gospodarske razmere bistveno podcenjeni. Zato je bilo treba razviti in uveljaviti novo metodo, ki bi temeljila na novih podatkih o kakovosti kmetijskih in gozdnih zemljišč, to sta boniteta in rastiščni koeficient, kot podatek o vrsti pridelave na zemljišču pa upoštevala podatek o podrobnejši vrsti rabe, ki ga za vsa kmetijska zemljišča v Republiki Sloveniji vodi ministrstvo, pristojno za kmetijstvo.

Glede rešitev novega katastrskega dohodka, ki ga je pripravila ta vlada, je treba poudariti, da je bila na podlagi sklepa z dne 30. 8. 2013 ustanovljena delovna skupina, sestavljena iz predstavnikov Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ministrstva za finance, Ministrstva za okolje in prostor, strokovnjakov s področja agrarne ekonomike, nekaterih strokovnih ustanov in tudi interesnih združenj, kot so Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Zadružna zveza Slovenije in Sindikat kmetov Slovenije, ter ji dodelila nalogo, naj preveri primernost nove metode in pripravi predloge za boljše rešitve. V pričakovanju ugotovitev delovne skupine je bila v letu 2014 uveljavljena nova novela Zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka, s katero se je določilo, da se katastrski dohodek in pavšalna ocena dohodka na čebelji pan za leto 2014, 2015 in 2016 določi tako, kot se je določila za leto 2013 in da se postopek letnega izračunavanja katastrskega dohodka za ta leta ne izvede. S tem se je katastrski dohodek zamrznil na raven, kot je bila s takratno novelo določena za leto 2013. Glede na vpisano stanje se na podlagi vladnega predloga zakona ugotavlja katastrski dohodek, ki velja do konca letošnjega leta. Menimo, da podaljšanje prehodnega obdobja ni potrebno, saj ima Vlada pripravljen nov zakon o katastrskem dohodku. Podaljšanje stare metode ugotavljanja katastrskega dohodka ne kažejo prave ocene, treba bi bilo uveljaviti vladni zakon, ki bo predvsem tehnični zakon, ki bo uredil metodo ugotavljanja katastrskega dohodka, s katerim bi se na podlagi razpoložljivih podatkov in na čim razumljivejši način določil čim realnejši dohodek, s tem pa primerljiva obravnava vseh fizičnih oseb.

S predlogom vladnega zakona se predlagajo rešitve, da izračuni katastrskega dohodka temeljijo na agregatnih podatkih ekonomskega računa za kmetijstvo in gozdarstvo. V osnovno kmetijsko dejavnost se bo po novem zakonu o katastrskem dohodku štela tudi intenzivna pridelava intenzivnih kultur, to je pridelava jagod, špargljev, intenzivna pridelava vrtnin, reja polžev in podobno, zato za te pridelke po novem ne bo treba izdajati računa in tudi ne bo potrebna davčna blagajna. Katastrski dohodek se določi v razredih proizvodne sposobnosti za kmetijska zemljišča na podlagi bonitetnih točk in za gozdna zemljišča na podlagi rastiščnega koeficienta.

Ohrani se korekcija katastrskega dohodka zaradi omejene možnosti pridelave na območjih posebnih režimov za kmetovanje in gospodarjenje z gozdovi. Katastrski dohodek in pavšalna ocena dohodka na čebelji panj se ugotavljata na vsaka tri leta na podlagi predhodnega petletnega povprečja podatkov ekonomskega računa. Predlagatelj navaja, da je pglavitni razlog njihovega predlaganega zakona to, da so bile letos v mesecu aprilu pozebe, ki so povzročile veliko škodo na pridelkih, in sicer predvsem na zelenjadnicah in v poljedelstvu. Škoda bo vplivala na izračun KD še za leto 2016, zato podaljšanje prehodnega obdobja za to področje ne prinaša koristi in podaljšanje prehodnega obdobja ni potrebno. Kar se tiče vrtičkarjev, katerih večina ima manj kot 200 evrov katastrskega dohodka, teh je kar 68 %, za te velja, da se ta katastrski dohodek ne obračuna oziroma se ne upošteva pri dohodnini. Škoda na vinogradih in sadovnjakih se bo reševala s posebnimi ukrepi, poleg tega bo vladni predlog zakona o katastrskem dohodku, ki je tehnični zakon, uveden s prehodnim obdobjem, tako da za leto 2017 ne bo spremenjen v celoti, saj bo upošteval samo 40 % izračunanega zneska katastrskega dohodka. Povprečno bo v tem letu katastrski dohodek celo malo nižji kot v letu 2016.

Zaradi navedenega bo Poslanska skupina Stranke modernega centra proti temu, da je Predlog zakona o spremembi Zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala.

PODPREDSNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Tomaž Lisec bo predstavil stališče Poslanke skupine Slovenske demokratske stranke.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala, podpredsednik za dano besedo. Spoštovani predstavnici ministrstva, kolegi, kolegice, vsem lep pozdrav!

Bom začel s tezo, ki sem jo že zadnjič povedal na eni izmed sej Odbora za kmetijstvo, ko smo govorili tako o ugotavljanju katastrskega dohodka kot o nedavni pozebi.

Kmetijstvo v Republiki Sloveniji ima v zadnjih letih dve skupni točki: naravne nesreče in ministra za kmetijstvo. Za naravne nesreče vsi vemo, da ne glede na to v kakšni obliki pridejo, da so nekaj slabega. Za ministra Židana pa lahko ugotavljamo, da je njegovo delovanje v teh letih, od kar je minister za kmetijstvo, podobno naravnim nesrečam. Novi davki, nova birokracija, napad na male kmete in tako naprej. In temu napadu se glede tematike ugotavljanja katastrskega dohodka pridružuje tudi minister za finance, minister Mramor, ki pod pretvezo tehnične spremembe uvaja za kmete novo birokracijo, predvsem pa nove davke. Vsi vemo, kaj je katastrski dohodek oziroma vsaj vsi kmetje vedo, kaj je katastrski dohodek. Je osnova, ki

odgovarja na njegovo ključno vprašanje: ali bo preživel, bo stagniral ali pa bo prosperiral oziroma napredoval. Katastrski dohodek ima potem vpliv na dohodnino, zbornične prispevke in 20 ter več socialnih transferjev. Ker včasih en evro odloča o tem, ali bo sin kmeta dobil otroški dodatek, ali bo sin kmeta dobil štipendijo, ali bodo otroci oziroma družinski člani upravičeni do tega ali onega socialnega transferja. Sam imam srečo ali pa nesrečo, da že od leta 2012 sodelujem pri tej kolobociji glede urejanja katastrskega dohodka. Ko se ni nič naredilo, je prišla Poslanska skupina SDS in blagohotno tedanji vladi in tedanjemu ministru Židanu dala neko roko, da za dve leti podaljšamo obstoječe stanje. Ker se je tudi minister Židan sam zavedal, da gre za določeno težko problematiko, je celo sam predlagal, da namesto dveletnega prehodnega obdobja dobimo triletno prehodno obdobje z neko zavezo, da v tem času pa bodo Geodetska uprava, Statistični urad in vsi ostali deležniki od določenih ministrstev pa do tistih deležnikov s področja kmetijstva pa le naredili nek korak naprej. A razprava zadnjič na odboru je pokazala, da se govori o tehničnih sistemskih rešitvah, a poslanci za enkrat še nimamo nobene analize, ali to drži ali pa gre za podoben primer, kot je uvedba davčnih blagajn, kjer v uvodu piše, kako je vse super fajn, ljudje z vseh področij pa se držijo za glavo, ko dobijo v dejanski izvedbi takšne ukrepe, ko jih boli glava. Še več. Katastrski dohodek je fikcija za prihodnje leto. Jaz sem že zadnjič na odboru spraševal, kdo si upa predvidevati, kaj bo prineslo naslednje leto. Ni ga verjetno junaka, razen kakšne jasnovidke, ki je za to dobro plačana, da pove, kaj se bo zgodilo v naslednjem letu. Ampak slovenski kmet je prisiljen, da uporabi to fikcijo za naslednje leto, ki vpliva na njegovo dohodnino in socialne transferje. Letos v zadnjem tednu aprila smo imeli naravno nesrečo: pozeba, sneg. Zadnjič na odboru so predstavniki Agencije Republike Slovenije za okolje lepo pokazali, kaj vse se je dogajalo v tistem zadnjem tednu aprila. Ta pozeba in ta sneg sta ključni moment, na podlagi katerega smo se v Poslanski skupini SDS odločili, da predlagamo ta zakon, to enoletno podaljšanje prehodnega obdobja oziroma moratorij. Ne vemo namreč, kako se bo odvijala zgodba s pozebo, kar so potrjevali tudi predstavniki Ministrstva za kmetijstvo, ko sami niso upali izreči niti pavšalnih trditvev, kaj vse lahko ta pozeba prinese, čeprav vsaj v Posavju večina kmetov z 10-odstotno razliko lahko ugotovi, kakšen bo vpliv pozebe in pa snega v tem času.

Imeli smo tudi sejo odbora na predlog Nove Slovenije, kjer so koalicijski poslanci zavrnilo sklepe, ki dokazujejo, da ministrstvo izrablja krinko sistemske in tehnične rešitve zato, da bo večala katastrski dohodek. Pa naj začnem z vladnim zakonom, na katerega se sklicuje koalicija. Osnutek, ki je bil viden, razen če je v zadnjem tednu prišlo do kakšne

spremembe, je nemoralni osnutek, je de facto poskus uničenja slovenskega kmeta oziroma preživeli bodo le veliki in posvečeni. In to gre za rešitev te vlade, ki pravi manj birokracije, nič novih davkov oziroma nič višjih davkov. Pa bom potem v nadaljevanju podkrepil te zadeve. Še več, Na eni strani imamo zanimivo zgodbo, ko se niti Ministrstvo za finance in niti Ministrstvo za kmetijstvo ne strinjata, kaj in kako rešiti. Medtem ko določeni uradniki Ministrstva za finance rečejo, "ah, povišanje s 14 na 73 evrov, z lahkoto petkratnik udarimo". Seveda po slovenskem kmetu se ta koalicija upa udariti. Po tistem uradniku, ki je to izrekel, pa se ne upa udariti. Kaj pomagajo vsi sklepi v tem državnem zboru s področja kmetijstva, tudi s področja ugotavljanja katastrskega dohodka iz let 2012, 2013, ki so bili sprejeti soglasno, če potem uradniki zapeljejo zgodbo po svoje. Več birokracije – višje obremenitve kmetijstva. In kaj nam pomagajo vsi sklepi Sveta Republike Slovenije za kmetijstvo in podeželje, če se Vlada teh sklepov ne drži.

Pa dovolite še nekaj konkretnih argumentov, zakaj mislimo, da je enoletni moratorij nujno potreben in, še enkrat, predvsem v smislu zadnje aprilske pozebe. Pred seboj imam sklepe iz leta 2013, kjer zapišemo soglasno: "V kolikor se bodo ugotovile sistemske nepravilnosti v samem zakonu ali metodološke pomanjkljivosti, je le-te potrebno odpraviti." A pred nami ni še nobenega argumenta, da je karkoli narobe, samo neko pavšalno strinjanje, da je treba to spremeniti. In, ja, v Poslanski skupini SDS se strinjamo, da je treba marsikaj spremeniti, ampak ne tako, da bo to plačal slovenski kmet. Da ta vlada ne podpira slovenskega kmeta, potrjujejo nesprejeti sklepi na zadnji seji Odbora za kmetijstvo, ko smo govorili o problematiki glede metodologije ugotavljanja katastrskega dohodka. Citiram, predlog je bil: "Odbor poziva ministrstvo, da javno pojasni podlage za priznavanje stroškov tržnega prihodka za vse vrste kultur pri pripravi predloga novega zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka." Koalicija proti. "Odbor poziva ministrstvo, da javno predstavi primerjalne izračune KD po predlogu novega vladnega zakona in po sedaj veljavnem zakonu." Nič nismo slišali. Tudi koalicija je bila proti. In zadnji sklep, na podlagi katerega sem predlagal Svetu Republike Slovenije za kmetijstvo in podeželje, da vsi člani, ki ne prihajajo iz funkcionskih ali uradniških vrst, odstopijo, je to, ko smo pozivali Ministrstvo za finance in Ministrstvo za kmetijstvo, naj upoštevata vse pripombe stanovskih organizacij na predlog vladnega zakona pri nadaljnji pripravi predloga zakona in popravljeni predlog pred sprejetjem na Vladi ponovno posredujeta v javno razpravo. Koalicija pa je bila proti. Na podlagi česa lahko potem pričakujemo pozitivne tehnične in sistemske rešitve? Sklepi Sveta Republike Slovenije za podeželje in kmetijstvo pa so logični in enostavni, a Vlada jih ne podpira. Še več.

Sama državna sekretarka na Ministrstvu za finance je rekla, da je ogromno pripomb na njihov osnutek in da so vsaj štiri področja še neusklajena: gozdarstvo, čebelarstvo, vinarstvo, posebne kulture, pa verjetno se je še kaj pozabilo. Tri četrt slovenskega kmetijstva je neusklajenega z Ministrstvom za finance, ampak prihaja tehnični in sistemski zakon, ki bo v prid slovenskemu kmetu. Mar res? Seveda ta vlada ne bo odgovorna za vpeljavo novega modela o ugotavljanju katastrskega dohodka, kajti ta vlada si je blagovolila dati prehodno obdobje. Tako da se poveča od 2017 za 40 %, v 2018 na 55 % in v letu 2019 na 75 %. Polni znesek se bo začel upoštevati šele z letom 2020. Tako zapiše Vlada. V podnapisih pa se to piše "killing me softly, ubij me nežno in počasi". To s tem osnutkom vladnega predloga zakona govori slovenska vlada, govori slovenski minister za finance in slovenski minister za kmetijstvo slovenskemu kmetu. Vlada napiše za svoj predlog zakona: "Nova metoda prinaša bolj pregleden, enostaven in stabilen sistem." Pa kot sem že prej povedal, nikjer nobene analize, v Excelovi tabeli obstoječe stanje, novo predvideno stanje. Ne. Ampak po metodi vpeljave davčnih blagajn bolj pregleden, enostaven in stabilen sistem, ki ga bodo plačali kmetje. Še več. Vlada sama zapiše, citiram: "Glede na sedanjo nerealno nizko raven katastrskega dohodka", beri: kmetje, premalo smo vas oskubili, "primerjalno na realno ocenjen dohodek analize kažejo, da se bo skupni katastrski dohodek povečal, vendar v sprejemljivih mejah." Na elektronske naslove pa dobivamo poslanci izračune konkretno od konkretnih ljudi, kako se bo njihov katastrski dohodek povečal 200-krat, 3870-krat in podobno. Vlada pa zapiše, da v sprejemljivih mejah. Čestitke in pozdravi! In celo več. Vlada napiše, da na podlagi predlaganih rešitev se ocenjuje, kar ta vlada zelo rada počne, da se bo skupni katastrski dohodek v zemljiškem katastru povečal s sedanjih okoli 48 milijonov evrov na okoli 100 milijonov evrov. Vemo, kakšno je to povečanje. Ne za 10 %, za 100 %. Pa še to je verjetno fikcija te vlade, kajti vsaj osnovni izračuni so kazali, da se poveča na okoli 300 milijonov evrov. Ampak glej ga zlomka! Na koncu vlada napiše, da na podlagi predlaganih rešitev vladnega zakona je bil skupni katastrski dohodek za več kot 20 % nižji od sedanjega. Pa še to bo prizadelo le določen del kmetij. Tako da se resnično v poslanski skupini SDS sprašujemo, kdo dela te osnutke zakonov, kdo dela te primerjalne izračune in jih tudi pozivamo naj jih pokažejo, predvsem pa želimo, da se potrdi naš predlog zakona, da si obe pristojni ministrstvi vzameta še eno leto več za streznitev, in naj nehata načrtovano ubijati slovenskega kmeta in slovensko podeželje s to nezgodo, da bo ta zakon, torej vladni, začel veljati po letu 2020, ko od te vlade in verjetno od marsikaterega našega poslanca v koaliciji ne bo več ne duha ne sluha. Ampak očitno se bo

verjetno isto zgodilo tudi s slovenskim kmetom. Večji bodo ostali, od malih pa ne bo ne duha ne sluha.

Spoštovani! V poslanski skupini SDS taki zakonodaji s področja financ in kmetijstva nasprotujemo in zato bodite trezni, pregledni, enostavni in podprite naš predlog zakona in si za eno leto kupite čas. Če pa je v tem 15. členu kakšna nomotehnična sprememba, ki jo je treba spremeniti, pa vas še enkrat opozarjam, predvsem tiste, ki se malokrat spoprimate s Poslovníkom Državnega zbora, danes je pred nami prva splošna obravnava predloga zakona in tako na sami seji matičnega delovnega telesa kot tudi potem v nadaljevanju na plenarnem zasedanju Državnega zbora imamo več kot dovolj časa, da sprejmemo rešitve, ki ne bodo ubile slovenskega kmeta. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Uroš Pril bo predstavil stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Spoštovani podpredsednik, hvala za besedo. Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi, predstavnici Vlade!

Jaz bom na kratko predstavil stališče Poslanske skupine Desus do predloga zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka, ki so ga predlagali iz opozicije, zato bom seveda neprimerno krajši kot moji predhodnik. Ne bom govoril o rešitvah novega zakona, ki bo jutri na Vladi sprejet in bo kmalu tudi v Državnem zboru.

Zakon o ugotavljanju katastrskega dohodka že nekaj časa terja spremembe, do katerih moramo biti vsi kritični, še najbolj pa tisti, ki jih direktno tangira, to so kmetje. To je povsem logično, če vzamemo v obzir finančne izračune, ki so bili doslej zagotovo podcenjeni. Metodologija ugotavljanja katastrskega dohodka je tista ključna težava, za katere smo že zdavnaj ugotovili, da povzroča nevšečnosti, in skrajni čas je, da dejansko naredimo temu konec in zadevo spremenimo, optimalno seveda. Sedanje stanje ni zadovoljivo, zato seveda terja spremembe.

Soočjenje s konkretnimi težavami bi bilo najlažje, najenostavneje pomesti, skriti pod preprogo, zato menimo, da se zavzeti za vnovično, ponovno podaljšanje prehodnega obdobja in vse dosedanje aktivnosti reševanja omenjene problematike postaviti na stranki tir ni okej, ni za našo poslansko skupino sprejemljivo, zato predloga tega zakona ne bomo podprli. Tudi Vlada je takšnega mnenja kot naša poslanska skupina, zato se je intenzivno lotila reševanja tovrstne problematike in bo, kot rečeno, jutri na seji vlade, v najkrajšem možnem času v nadaljevanju, pa tudi na naših poslanskih klopeh popolnoma nov zakon. Do enakega zaključka prihaja tudi delovna skupina, ki je bila v ta namen imenovana in je v vmesnem času ponudila kar nekaj ključnih ugotovitev.

V Poslanski skupini Desus vztrajamo, da mora nov zakon v osnovi slediti ravno priporočilom te delovne skupine, ki so podlaga za določitev novih metodologij ugotavljanja katastrskega dohodka. Predvsem pa, da bo nov zakon napisan za potrebe kmetov, torej tistih, ki se neposredno ukvarjajo s problematiko kmetijstva, posledično optimalni kmetijski politiki ter v isti sapi povedano čim večje samozadostnosti, torej samozadostne oskrbe za zdravo prehrano. Prehodno obdobje tako imenovanega zamrznjenega katastrskega dohodka velja samo še do konca tega leta. To, kar je danes predlagano, podaljšan moratorij na to poglavito rešitev se nam v Poslanski skupini Desus ne zdi okej. Dobesedno bi s tem povozili ves dosedani napor in trud, pa verjemite, da ga ni bilo malo, tudi s strani mnogih koalicijskih poslancev, ki smo skušali prispevati po svojih najboljših močeh dobre rešitve, tako da bi enoletno agonijo pri iskanju ustreznih rešitev samo še podaljšali, problema pa ne bi rešili, in bi se ga morali slej ali prej zopet lotevati.

Kot sem že uvodoma povedal, Vlada je pripravila v sodelovanju mnogih, verjamem, da vseh relevantnih deležnikov, v bistvu tisto solucijo, ki bo zadovoljila predvsem, in to je moja iskrena in tudi želja poslanske skupine Desusa, predvsem kmete, s tem pa tudi zagotovila optimalno kmetijsko politiko v naši državi. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Janko Veber bo predstavil stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo in lep pozdrav vsem.

Predlog zakona o spremembi Zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka v Poslanski skupini Socialni demokrati ne bomo podprli, ker je v svoji vsebini izjemno administrativno zahteven za izvedbo, po drugi strani pa tudi neusklajen z zavezanci za plačilo davčnih obveznosti, katerih osnovo predstavlja katastrski dohodek, poleg tega pa je prišlo do dogovora med ministrstvom za finance in kmetijstvo ter tudi ostalimi predstavniki področja kmetijstva in gozdarstva, ki sodelujejo v tej razpravi, glede oblikovanja novega predloga zakona. Kako pomemben je ta dialog, se kaže že iz vsebine zakona, ki je bil sprejet v letu 2011, kjer se je pokazalo, da je zaradi slabih kalkulacij in napačnih vhodnih podatkov težko pripraviti pravi izračun. Zato je bil ta zakon v letu 2013 spremenjen. Novi izračuni so se začeli uporabljati šele v enem letu po izdelanih novih lestvicah, hkrati pa je bilo uveljavljeno tudi prehodno obdobje, v katerem je delno preprečeno plačevanje morebitnih bistvenih povečanj davčne obveznosti. In to prehodno obdobje se z letošnjim letom končuje. Če ne bi prišlo do uskladitve in do trenutka, ko bo tudi v tem tednu na seji vlade nov zakon, potem bi

zagotovo morali razpravljati o zakonu, s katerim podaljšamo to prehodno obdobje, sicer bi obremenitve kmetov bile enormne na podlagi do sedaj veljavnega zakona. Katastrski dohodek je namreč matematični izračun oziroma približek, s katerim se ugotavlja pavšalni donos glede na vrsto kmetijskega zemljišča. Taka ureditev sama po sebi je lahko zelo dobrodošla, saj lahko pomeni tudi poenostavitev obračuna davka za lastnike kmetijskih zemljišč in gozdov. Sistem katastrskega dohodka pa pomeni temelj za delujočo enostavno pavšalno obdavčitev kmetov brez stalnega ugotavljanja dejanskih prihodkov. To je tista poenostavitev, ki je zelo pomembna. Pomembno pa je, da se tudi izračun pripravi na način, da odraža vsaj približno pošteno oceno donosa, ki bi ga lahko na določenem zemljišču dosegel gospodar, ki upravlja s kmetijskim ali zemljiščem ali gozdom. In tukaj je ta dialog, ki je izjemno potreben in pomemben, da se resnično poskuša z vsemi deležniki uskladiti podatke, na podlagi katerih se lahko pripravi izračun oziroma metoda, na podlagi katere se potem lahko opravi izračun, ki bo približek poštene ocene donosa na kmetijskem zemljišču oziroma gozdu. Dejstvo je, da se tržne razmere torej cene pridelkov spreminjajo in praviloma je pritisk na znižanje cen in s tem tudi manjši donos na kmetijsko gospodarstvo, zato je treba katastrski dohodek vendarle oblikovati na način, da je ta davčna obveznost realna in ne previsoka za kmeta. Še posebej je to pomembno zaradi tega, ker imamo v Sloveniji različen sestav slovenskih kmetij. Zelo veliko imamo malih kmetij in njihov delež oziroma položaj se nahaja v varovanih območjih ali v višinskih predelih, skratka na območjih, kjer je kmetovanje oteženo. Vse to zahteva tudi dodatne stroške pri kmetovanju. Zato moramo biti zelo pozorni, da ureditve, ki se sprejemajo, vendarle omogočajo lastnikom zemljišč podporo, ne pa da jih odvrčajo od njihove gospodarne in ekonomske rabe zemljišč. Ta dialog, ki ta hip poteka tako na ravni ministrstev za finance in kmetijstvo in kjer se vključujejo tudi predstavniki kmetov in lastnikov kmetijskih in gozdnih zemljišč, gre v smer, da pridemo do primerne rešitve.

Vsa odprta vprašanja, ki so bila izpostavljena tudi na vsaj dveh sejah Odbora za kmetijstvo, so pripomogla k temu, da so tudi nekateri novi podatki, s katerimi recimo v nekem trenutku usklajevanj in pogovarjanj ne razpolagaš, bila predstavljeni tudi vladi. Tukaj je bila dana zaveza predstavnikov vlade, da se upoštevajo ti novi parametri oziroma novi podatki, ki so bili predstavljeni na seji odbora. Upamo, da bo resnično ta zakon, ki bo šel ta teden skozi vladno obravnavo, potem deležen tudi še nadaljnje pozornosti vseh, ki so zavezani za plačilo oziroma uporabo katastrskega dohodka, da ga bo še vedno možno usklajevati in dopolnjevati na način, da bomo prišli do optimalne rešitve, ki je evidentno ključna in nujno potrebna. Če ostane v veljavi sedaj veljavni zakon potem so te davčne obremenitve

izjemno velike tako za lastnike kmetijskih zemljišč kot tudi za lastnike gozdov. Interes je pravzaprav na vseh straneh in upajmo, da se bo ta interes izkazal v čim bolj optimalnem skupnem dogovoru.

Žal ta zakon, ki je danes v obravnavi, ni šel skozi to proceduro, zato ob teh izhodiščih, ki sem jih povedal, da lahko pričakujemo nov zakon, tega zakona ne moremo podpreti. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin in prehajamo na splošno razpravo poslank in poslancev.

Besedo ima predlagatelj gospod Zvonko Lah.

ZVONKO LAH (PS SDS): Hvala lepa.

Jaz se opravičujem, res je tisti člen nerodno napisan, tako da si ministrstvo razlaga, da je treba izračune delati za ta leta nazaj. To je bila napaka. Možno je popraviti v nadaljevanju. Smisel tega zakona je, da se katastrski dohodek izračuna na enaki višini, kot je bilo določeno za leto 2013 in potem s temi podaljševanji prehodnega obdobja za leta 2014, 2015 in 2016 in da je to tudi v 2017. Poglavitna razloga sta dva oziroma trije. Eno je, da je odkupna cena kmetijskih pridelkov glede na leto 2013 oziroma tudi samo stanje v kmetijstvu je bistveno slabše. Drugo je, da smo imeli v gozdarstvu žledolom, katerega posledice bodo še mogoče nadaljnjih 50 let v veliki večini površine, kjer je ta bil žledolom zelo velik. Tretja stvar je pa tudi to, da smo bili letos priča hudi pozebi, ki bo imela na trajnih nasadih posledice še naslednjih nekaj let. Vsaj dve, tri leta. Ta skupina, ki je bila sestavljena, da pripravi novo metodologijo za izračun katastrskega dohodka, je imela kar 3 leta časa, se je usklajevala in je dala neko rešitev. Potem je poslanska skupina Nove Slovenije sklicala nujno sejo odbora o tem vprašanju, ker so bili kmetje posamezni oziroma in drugi deležniki nezadovoljni z rezultatom, ki so se pokazali. In tudi Kmetijsko gozdarska zbornica med drugimi. Čeprav je bilo rečeno, da je z vsemi usklajeno. Na sejo so prišli kmetje, eni in drugi, tako čebelarji, sadjarji, zelenjadarji, živinorejci, ampak nihče ni bil zadovoljen s tem zakonom. Sami so sodelovali. Tudi Svet za razvoj podeželja in kmetijstva pri ministru Židanu je sprejel 15 točk, ki jih bi bilo treba upoštevati, da bi bil ta zakon dober. Tudi minister se je strinjal s tem, s temi sklepi. Tako je bilo rečeno na samem odboru. Vendar Ministrstvo za finance potem to ni sprejelo do tiste seje, ko smo imeli ne. Sklepi, ki so bili predlagani s strani predlagatelja same seje, so bili s strani pozicije povozeni, čeprav so bili zelo pametni. Potem je vendar ministrstvo ugotovilo, da je nekaj narobe in da ne more biti zakon dober, če je deset deležnikov, katerih se to tiče, proti in grozijo, da bodo prišli pred parlament s traktorji. Zato je ministrstvo obljubilo, da se bomo ponovno uskladili, se usedli in se poskušali uskladiti glede

tega zakona. Glede na to, da mora biti ta zakon sprejet letos do počitnic, da se bo lahko izračunal KD do jeseni in da se bodo lahko kmetje potem odločili, kakšen način poslovanja bodo imeli v naslednjem letu, je časa zelo malo. Zakon pa naj bi bil sprejet po rednem postopku. Imamo pa še polovico maja, junij in polovico julija – dva meseca. Zakon pa ni usklajen, to se je pokazalo. Zato smo mi šli v ta zakon, da se za eno leto še podaljša in da se stvari uskladijo, da bo ta izračun KD pošten. Tudi to usklajevanje, ki je bilo, se jaz bojim, da vsi predstavniki našega kmetijstva se kaj malo zavzemajo za povprečnega kmeta, ki ima 6,6 hektarjev kmetijskih zemljišč. Da se ti predstavniki brigajo predvsem za tiste kmete, ki obdelujejo nekaj deset hektarjev, so res obvezno zdravstveno in pokojninsko zavarovani kot kmetje, ampak ti kmetje obdelujejo v Sloveniji ne vem če 20 % vseh kmetijskih zemljišč. Tisti kmet, ki ima 6,6 hektarjev kmetijskega zemljišča, je nujno, da ima še neke druge dohodke, se pravi, da hodi v službo. V službi dobi plačo in plačuje akontacijo dohodnine. Na koncu se mu pa katastrski dohodek tej dohodnini prišteje. In plača potem to razliko dohodnine po navadi. Ni pa to vse. Če je to mlajši kmet, da ima otroke v vrtcu, da so šoloobvezni, štipendije. Na vse te socialne prispevke vpliva katastrski dohodek posredno, ker dvigne tisto mejo za obračun dohodnine. Ko ti mladi ljudje izračunajo, kaj jim to prinese, če se katastrski dohodek poveča za 5-krat, kar je bilo rečeno, da se bo, mogoče ne v letu 2017, ampak do leta 2020, potem si ti kmetje lahko izračunajo, kakšen vpliv bo imel ta katastrski dohodek na vse njegove prihodke ali pa olajšave. Ta izračun je tisti, ki prinese, ko ni vseeno, ali je 100 evrov več katastrska dohodka ali pa 300 evrov. Če pogledamo tiste, ki imajo 6 hektarjev ali pa 7 hektarjev kmetijskih zemljišč, s čim se lahko ukvarjajo, koliko to prinese. Jaz poznam kar nekaj mladih kmetov, ki redijo, na primer 30 bikov. In ko potegne črto, je minus. Tukaj sem slišal gospoda Vebra, ki je rekel donos. Kaj pa je donos? Tega termina mi nismo slišali v tem državnem zboru. Ampak donos je termin, ki je v avstrijski oziroma nemški zakonodaji pri izračunu katastrskega dohodka. Tam se upošteva 18-letni donos določenega zemljišča in se določi davčna vrednost kmetije. In to je osnova za plačevanje davka in še za vse druge, tudi za subvencije, za kredite in ne vem kaj še vse. Mi smo vse pod donos. Jaz razumem donos nek dobiček, dohodek, ki ga da določeno kmetijsko zemljišče. Če je v vinogradu v taki strmini pridelava grozdja 2 evra po kilogramu, tržna cena pa 0,7 evra, povejte mi, kakšen je donos. Povejte mi, kakšen je donos. Minus 1,3 evra. In katastrski dohodek je po mojem negativen. Če pa vi računate, da je toliko grozdja, iz tega grozdja pa vino, ki je po 10 evrov liter, potem je pa drugačen donos, če se ti podatki upoštevajo. Ampak povejte, iz koliko vinogradov se prodaja vino po toliko ali pa grozdje po 2 evra. Vsaj da je nula. Da se ne

upoštevata strošek dela pri katastrskem dohodku. To izhaja iz časa Franca Jožefa, ko so se katastri uveljavili in je bilo treba nek davek plačati, ker so kmetije praktično od svoje zemlje preživel, samo so hranili svojo družino. Niso nič prodajali. Zdaj pa tega ni več. Razen če želite, da bodo ti kmetije pridelovali res samo toliko, da bodo prehranili svojo družino s kvalitetno hrano, vse ostalo pa bo ostalo, se bo zaraslo ali pa bodo prodali, če bo kdo kupil. Že zdaj se dogaja, da v Halozah Sklad kmetijskih zemljišč ne dobi najemnika za zemljišča. Dobi na Dravskem polju, na ravnini, tam se tepejo. Lahko se zgodi, da nekdo, ki bo po zapuščinski moral prevzeti kmetijsko zemljišče po svojem staršu, ne bo podpisal, ker mu bo prinesel samo minus, izgubo. Moral bo obdelovati zemljo, ne bo mogel pridelkov prodati, če pa bo že prodal, bo prodal z izgubo. Tako razmišljajmo. Po drugi strani pa bi se morali zavedati, kje smo s samooskrbo s hrano, koliko kmetijskih zemljišč se nam zarašča, ne pa samo razmišljati, kako tisti, ki obdelujejo kmetijska zemljišča, naj si sami hrano pridelajo, njih lahko stisnemo, saj so neumni, saj bodo kar delali v nedogled. Stališče Desusa. Bom povedal tisto, ko sta se dva upokojenca pogovarjala, češ, škoda, ker nimam 100 evrov večje pokojnine, pa bi lahko imel dve kravi, zdaj pa imam samo eno. To je realnost našega kmetijstva na teh majhnih hribovskih kmetijah. In če se tega ne bomo zavedali ali pa če mislite, da lahko gremo po vse k dobremu sosedu, kupimo, država bo pa dajala socialne prispevke, da bomo od njih živeli. Mislim, da v to smer ne bo šlo. Zato dajte premisliti in sprememba tega zakona, podaljšanje tega za eno leto je samo pridobivanje časa, ker se v teh treh letih ni naredilo tisto, kar je bilo pričakovano takrat. Poglejte si sklepe – ni bilo narejeno. Spet se je čakalo na zadnji čas, zdaj ko je galama, kot je že bilo rečeno, zdaj se pa popušča, slišim zadnji teden, na hitro se popušča, ker nas čas lovi do konca julija. To kar se popušča, to mislite, da bo rešitev? Ne bo. Rešitev je verjetno nek drugačen pristop. Vse tisto, kar država, vlada plačuje kmetijskim svetovalcem, ne vem komu še, da pomagajo tem kmetom, se ne dela tako, kot bi bilo treba. To ve povedati tri četrt kmetov v Sloveniji. Predvsem manjših kmetov. Da delajo samo za tistih nekaj večjih kmetov, ki obvladujejo to kmetijstvo v Sloveniji. Ali pa želijo, da skupaj z vlado stisnejo te male kmete, da se ne bo nič splačalo, da bodo po zelo nizki ceni ali zastonj prišli do tistih še kvalitetnih zemljišč, ki jih nekaj še imajo ti mali kmetije. Vse ostalo pa naj se zaraste, bomo pa imeli Naturo 2000 čez 80 ali 100 % v Sloveniji. Bomo pa živeli od ptičjega petja. Jaz ne razumem, pa tako enostavno je. Ne razumem tudi ne Desusa, ker je večina kmetov starih tam 60 do 70 let, teh manjših. In komaj še delajo in jamrajo, da imajo prenizko pokojnino, da bi škropivo kupili in umetno gnojilo. Pa ni to samo na tem področju. Tudi še na marsikaterem drugem se enako vedemo.

Če tega zakona ne boste podprli, očitno ga ne boste, jutri na Vladi boste sprejeli še neuskkljenega, kolikor vem, kolikor sem slišal od tistih, s katerimi ste se usklajevali, ga boste potem dopolnjevali še z amandmajem v rednem postopku in speljali to do konca julija. Mogoče res. Kot valjar. Drugače pa ne. In to zdaj v treh mesecih na račun treh let, ko je bilo čas. A je res takšna škoda, če bi se to podaljšalo? A bo država toliko manj dobila? Po tistih lestvicah ocen iz leta 2012 naj bi bilo po prvih izračunih 300 milijonov, potem 150 potem minus 60, kolikor vem, na koncu smo prišlo do 48 milijonov ali koliko se je že obračunalo do zdaj. Ali je res teh nekaj milijonov več tako potrebnih za to vlado, da bomo pustili zarasti to našo kmetijsko zemljo, uničiti kulturno krajino? Ali ni zadaj še en izračun, koliko manj socialnih prispevkov bo treba oddati tistim ljudem na podeželju, ki delajo, ki garajo na zemlji? Ali ste ta izračun naredili, kaj pomeni petkratno povečanje katastrskega dohodka na plačilo dohodnine oziroma na to, koliko manj socialnih prispevkov ali pa raznih olajšav bodo ti ljudje dobili? Ne vemo. Verjetno nihče ni izračunal. Če niste sposobni tega izračuna, primerjavo po novem zakonu, narediti to, kar je bil sklep odbora, narediti neko simulacijo, verjetno tudi tistega, zadaj se pa zavedate, koliko manj bo država dala tistim revežem na podeželju, ampak vsaj tistim, ki nič ne delajo in nič nimajo. Tisti morajo lepo živeti, tisti, ki garajo, naj pa kar garajo, naj bodo neumni in garajo in plačujejo.

To je namen tega zakona, ker v treh letih niste naredili tistega, kar bi morali, je namen, da se še podaljša, da dobite še eno leto časa, da to naredite tako, da bo primerno, užitno in pametno.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima, gospa mag. Mateja Vraničar Erman, državna sekretarka. Pripravita naj se gospod Jožef Horvat in gospod Simon Zajc.

MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN: Hvala lepa za besedo.

Naj spomnim, da danes teče prva obravnava predloga zakona o spremembi Zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka, s katerim se podaljšuje prehodno obdobje še za eno leto. Zamrzne se višina katastrskega dohodka, kot je določena tudi za letošnje leto, še v naslednjem letu. Danes ni predmet obravnave predlog zakona, ki ga je pripravila Vlada, ker tisti osnutek, na podlagi katerega je bila izvedena izredna seja Odbora za kmetijstvo in Odbora za finance in monetarno politiko, ni več relevanten. Pred sejo smo objavili novo verzijo z dne 25. 4., ki že vsebuje vse izračune, ki jih danes od mene zahtevate. Jutri bo Vlada potrdila novo verzijo zakona. Kaj je smisel javne obravnave, če ne to, da v javni obravnavi dobiš pripombe in jih v bistvu potem prediskutiraš s tistimi, ki

pripominjajo. Razprava v Državnem zboru na izredni seji dveh odborov je padla v sredino tega usklajevanja. Zaradi tega nimam nič slabe vesti niti s prvim osnutkom, ki je šel v javno obravnavo, niti kar se tiče postopka usklajevanja. Naj spomnim, predlagatelj trdi, da je treba predlagati spremembo oziroma podaljšanje prehodnega obdobja zaradi treh razlogov: nižje odkupne cene, žledoloma in pozebe. Vsi ti trije razlogi naj bi botrovali nižjim dohodkom, ki se dosežejo v kmetijstvu, pa vendar predlagatelj zahteva, da se raven katastrskega dohodka za vsakega zavezanca ohrani na enaki ravni, kot ta raven velja že od leta 2013 dalje. Vladni predlog zakona, sedaj malo prehitvam, ampak cela razprava je v bistvu bolj ali manj zmešala oba predloga zakona, ampak vladni predlog zakona, tak, kakršen bo jutri v obravnavi, za 63 % zavezancev, katerim se KD pripisuje v osnovo za odmero dohodnine, bo znižan. Za vse zavezance, ki gojijo posebne kulture, bo po vladnem predlogu od naslednjega leta dalje ta pridelava vključena v osnovno kmetijsko dejavnost. Za vse zavezance, ki v manjšem obsegu predelujejo kmetijske proizvode za trg, bo to vključeno v KD, ne bo v bistvu dodatnega ugotavljanja dohodkov.

Vrsta administrativnih poenostavitev za več ko polovico zavezancev, znižanje KD v letu 2007 in potem postopno poviševanje, hkrati pa približevanje ocenjenega pavšalnega dohodka realnemu dohodku, kot ga izkazujejo podatki, kažejo na to, da je neprimerno podaljševati sedanji režim še za eno leto, ne nazadnje podaljševati tudi negotovost, kaj bo pa potem čez eno leto, ampak sprejeti nov sistemski zakon in ga uveljaviti v nekaj korakih, tako kot je v vladnem predlogu zakona tudi predvideno. Zakaj tako pozno? Zaradi tega ker je delovna skupina, sestavljena medresorsko in z zainteresiranimi deležniki in s strokovno javnostjo s področja kmetijstva, potrebovala dolgo časa, da se je uskladila glede metodologije. Danes ni nesoglasja o metodologiji. Nesoglasje je o posameznih korekcijah, ki jih je pri tej metodologiji treba za specifična področja uveljaviti, da bi prišli do ustrezne obravnave vseh različnih kmetijskih pridelkov, ki jih je s sistemom katastrskega dohodka treba zajeti.

Še enkrat pa predlagam, da se osredotočimo na razpravo o predlogu zakona, ki je že predložen v obravnavo. Sem prepričana, da bomo na naslednjih dveh sejah Državnega zbora imeli priložnost obravnavati tudi vladni predlog zakona, ko bo tudi formalno predložen v obravnavo. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Jožef Horvat, pripravita naj se gospod Simon Zajc in gospod Bojan Podkrajšek.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovana državna sekretarka, spoštovane kolegice in kolegi!

Seveda se strinjamo, kot je povedal predstavnik predlagateljev kolega Zvonko Lah, potrebujemo nov pristop. Potrebujemo nov koncept pri ugotavljanju katastrskega dohodka. V Novi Sloveniji nimamo prav nobene slabe vesti, da smo pred nekaj dnevi doživeli realizacijo našega predloga, to je izvedbo skupne seje dveh odborov, Odbora za kmetijstvo in Odbora za gospodarstvo. Jaz sem bil tam na nek način v zaključnem izvajanju državne sekretarke mag. Mateje Vrničar pomirjen, ker je povedala nekako v tem smislu, češ, da je dobro, da se slišimo. Sam pa sem dodal, da bomo videli, koliko bo od tega slišanege dejansko tudi zapisano v nov predlog zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka in koliko bo od tega slišanege tudi uslišano. Mene je presenetilo, ko so tam bili predstavniki stanovskih organizacij, čebelarji, vinogradniki, družinski vinogradniki, Kmetijsko gozdarska zbornica, ki so povedali, da pravzaprav ne vedo nič, kaj se dogaja, če tako površno ocenim njihovo razpravo. Zato pričakujemo ta zakon, ker očitno bo danes vladna koalicija povozila ta predlog zakona, ki ga predlaga SDS. Seveda pa bi pa tudi želeli, da ne bi kar vladna koalicija potem rinila z vladnim predlogom, ker zakonodajalec smo mi, ne vlada. To mislim, da se v zadnjem času, v zadnjih mesecih ali pa v tem mandatu nekoliko zelo meša. Vlada je dejansko izvršilni operativni organ, ki pripravi zakonodajne dokumente, lahko jih tudi poslanske skupine, poslanec in tako naprej. Ampak tukaj pa mi glasujemo, ker smo mi poslani od ljudi in mi tukaj sprejemamo rešitve za ljudi.

Jaz sem pred kratkim slučajno prebral misel prvega ameriškega predsednika Georga Washingtona, ki je rekel približno takole. Pravi, da noben narod ne mora napredovati, če ne razume, da je v obdelovanju zemlje prav toliko dostojanstva kot v pisanju pesmi. Zelo zanimiva misel, pa še zelo zanimiv izraz imajo angleško govoreči ljudje, agriculture, se pravi, res gre za neko agrikulturo. Ampak slovenščina je itak najlepši jezik, da ne bo pomote. Torej zelo pomenljivo. Težko bi dejansko bolje kot George Washington ocenili pomen kmetijstva, ki temelji na obdelovanju zemlje. Ob dogajanjih v našem kmetijstvu v zadnjih letih, gospe in gospodje, se vse pogosteje sprašujemo, ali se Slovenci sploh zavedamo pomena kmetijstva za preživetje našega naroda in obstoja Slovenije. Bojim se namreč, da je to zavedanje zelo skromno. Pa še kot zanimivost naj povem, da je prav v tem obdobju, ko je živel George Washington, je s patentom leta 1785 Franc Jožef uvedel, vzpostavil katastrski dohodek. Pa še malo zgodovine. Prav v tem času pa je živel tudi gospod Anton Janša, rodil se je 20. maja 1734, ki ga imenujemo za očeta modernega čebelarstva. Vedno z veseljem, ko sprejemam

tukaj kakšno delegacijo ali veleposlanike, nagovarjam te ljudi, naše prijatelje, predstavnike drugih držav, da vendarle razmislijo in podprejo naš slovenski predlog, našo slovensko idejo, da bi morda že naslednje leto na generalni skupščini OZN ustoličili 20. maj kot rojstni dan Antona Janše za svetovni dan čebel. Moram reči, da se ta zadeva kar dobro prijema. In mi se zdaj na eni strani hvalimo, tudi v naši diplomaciji in tako naprej, z našimi čebelarji, kako smo dobri in kako so dobri, na drugi strani pa jih tolčemo po glavi. Do tega trenutka dejansko jih nihče še ni poslušal glede problemov, ki jih imajo zaradi pozebe, ki je bila pred nekaj tedni v severovzhodni Sloveniji. Nimajo enostavno sogovornika. Žalostno.

Tukaj bi se jaz, kar se tiče novega pristopa, novega koncepta, pa kljub vsemu vrnil na leto 1990 in na prvega slovenskega ministra za kmetijstvo profesorja dr. Jožefa Osterca, ki je leta 1990 bil v osamosvojitveni vladi in je napisal takrat zelo dober, do danes najboljši po moje, program razvoja slovenskega kmetijstva. Bilo bi ga treba samo aktualizirati, upoštevati, da imamo skupno kmetijsko politiko v Evropi, da ne bi bila Evropa nikoli več lačna, zato bi bilo treba graditi prav na tem, kar je on napisal in posebej izpostavil samooskrbo. Samooskrba, gospe in gospodje, je eden od pogojev politične suverenosti, ker hrana je ena najpomembnejših surovin, čeprav so tu surovina malo surovo sliši. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Simon Zajc. Pripravita naj se gospod Bojan Podkrajšek in gospod Ljubo Žnidar.

SIMON ZAJC (PS SMC): Hvala, gospod predsednik. Lep pozdrav poslanke, poslanci! Danes govorimo o Predlogu Zakona o spremembi Zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka, ki ga predlaga Poslanska skupina SDS. Če mi sprejmemo ta zakon danes, bomo za kmete naredili več škode kot koristi. Toliko o tem, kdo zares razume kmeta in ga posluša. A sta to res samo dve poslanski skupini ali je še kakšna druga mogoče? Poleg tega bomo pa tudi nesorazmerno nepotrebno in popolnoma nerazumno obremenili Geodetsko upravo Republike Slovenije. V čem je problem? Vi ne smo to, da hočete prestaviti zamrznjeno stanje v 2017, vi še nalagate Geodetski upravi, da mora za vsa ta vmesna leta ponovno izračunati in če potem odstopa za več, kot 10 %, ustaviš to na 10 %. S tem da se lahko zgodi tudi, da za posameznika nastane takšna posledica, da bo v bistvu več plačal, kot zdaj plačuje. Če se mu je v letu 2013, glede na leto 2012 povečal recimo KD za 3 %, se mu zdaj lahko za več kot 10 % in se mu zaradi tega tudi dvigne za 10 % glede na leto 2013, kar pomeni, da bi ga v tem času lahko potencialno dodatno obremenili. Ampak, ja, saj je predlagatelj rekel, da se to da popraviti z

amandmaji, spustimo naprej, da bomo to napako popravili. Ampak tudi če mi ta zakon zdaj amandmiramo, še vedno za kmeta ni dober. Zakaj? Že ta teden bo v parlament prišel nov zakon o ugotavljanju katastrskega dohodka, ki ga je pripravila vlada in ta zakon je dober. Zakon je bil narejen v sodelovanju s stroko, v sodelovanju s kmeti, poslušalo se jih je. Lahko rečem, da obe ministrstvi, tako Ministrstvo za finance kot kmetijsko ministrstvo in tudi mi poslanci smo vložili ogromen napor v to, da smo kmete poslušali, da smo jih slišali, da smo videli njihov pogled, da smo upoštevali njihove pripombe. Ta zakon, ki prihaja ta teden, je dober, je pošten. Da je pošten, pomeni tudi lahko, da bo kdo moral več plačati. To, da je pošten, ne pomeni nujno, da ti moraš nujno manj plačati. Upam, da se s tem strinjamo. Hkrati pa kmete birokratsko razbremeni in daje spodbudo tistim delom kmetijstva, ki so pomembni pri nas v Sloveniji ali pa so podhranjeni, kar se tiče samooskrbe, in bi jih želeli na ta način tudi malo spodbuditi, da se nam v tem delu samooskrba dvigne. Kaj prinaša novi zakon, ki ga bo Vlada posredovala v Državni zbor, in česa ne bomo imeli, če danes ta zakon potrdimo? Eden od razlogov, zakaj bi ta zakon morali potrditi, je tudi nedavna pozeba. Kot sem že prej rekel, če sprejmemo ta zakon, se bo lahko KD komu tudi dvignil, po vladinem predlogu pa se bo v prvem letu, se pravi v letu 2017 KD celo znižal. In potem tudi v 2018 minimalno povečal. Za celo Slovenijo za 1 milijon. S tem se kmete, ki jih je zdaj prizadela ta ujma, res razbremeni, se jih posluša, se jim gre naproti. To je prvi razlog, zakaj tega zakona danes ne moremo potrditi.

Druga stvar. Če sprejmemo ta vaš predlog zakona, ne bomo dosegli tega, kar se vedno ponavlja, da kmetje od nas hočejo. Kaj hočejo kmetje od nas? Pustite nas delati, ne nas birokratsko preveč dušiti, mi bomo davke plačali, samo dajte nam mir. In zdaj mi z novim zakonom o ugotavljanju katastrskega dohodka smo to slišali in gremo v to smer, kar pomeni, da tistim z intenzivnimi kulturama, ki so do sedaj morali izdajati račune, jim to ne bo več treba, ker bodo vključeni v osnovno kmetijsko dejavnost. Če jim ne bo treba izdajati računov, ne bo treba imeti davčnih blagajn. Prej ste bili zelo glasni, kako se zavzimate za to, da se kmete tega razbremeni. S tem zakonom to delamo. Se pravi za velik del in za tisti del slovenskega kmetijstva, ki ga je treba spodbuditi in dvigniti. To so pa intenzivne kulture, zelenjava, jagode in tako naprej.

In še zadnja stvar. Z zakonom o ugotavljanju katastrskega dohodka mečkamo in ga meljemo že od leta 2011. Se pravi 5 let se že s tem ukvarjamo, pa je v redu, pa ni, pa bi podaljšali. In zdaj bi mi, ko imamo metodo, s katero se vsi strinjajo, ki je dobra, po tem, ko smo se uskladili tudi s kmeti, smo jim šli naproti, bi še za eno leto to podaljšali. To je treba presekati, dovolj je bilo tega, da vedno podaljšujemo. Tudi meni, pa

velikokrat gre tudi vam, saj tudi mi pridemo kdaj "dajmo podaljšati kakšno obdobje", ampak to je res zoprno. Zakaj bi zdaj podaljševali, ko ni treba? Imamo pripravljen zakon, ki je dober, ki je pošten, in ne bi bilo smiselno, da zdaj podaljšujemo še za eno leto to zamrznjeno stanje, ki ga imamo zdaj. Če se odzovem še na to, da se bo spet tiste majhne kmete pa revne kmete kaznovalo. Ne bo se jih, ker tisti, ki imajo KD pod 200 evrov in takih bo 68 %. Torej skoraj 70 % kmetov ima takšen KD in tistim se to pri dohodnini ne bo upoštevalo. Tako da ta očitek ni najbolj na mest. Je pa tudi čas, da končamo to obdobje negotovosti, ko kmete strašimo, kaj bo s tem KD in kaj bo vlada naredila, kako jih bo pohodila. To je vedno dobro orožje opozicije ali pa kogarkoli, ki hoče kmete prestrašiti. Tega mora biti počasi konec in zaradi tega moramo, čeprav so bili nameni dobri, verjamem, ta zakon zavrniti, do poletja sprejeti novega in končati to stanje, v katerem smo zdaj. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Bojan Podkrajšek, pripravita naj se gospod Ljubo Žnidar in gospod Ivan Škodnik.

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Hvala, spoštovani podpredsednik, za dano besedo. Spoštovana državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Danes govorimo o zakonu, ki govori o podaljšanju prehodnega obdobja katastrskega dohodka. Seveda se moram najprej odzvati na kolega, ki je govoril pred mano. Dejstvo je ali pa tudi opravičilo, da se je tam zgodil neki škrat, ko se je pisal segment, ki ste ga gospod Zajc omenjali. Me pa moti to, kar smo poslušali včeraj cel popoldan, da govorimo o nekem zakonu, ki ga sploh še ni. Vi govorite, kot da ga že nekdo z njim čaka na hodniku. Da me boste razumeli, včeraj smo celo popoldne govorili o sistemskih rešitvah te vlade. Hvala bogu, danes tega ne poslušam. Ko je predlagatelj Nove Slovenije o predpisih v cestnem prometu podal svoje stališče, nastopi državni sekretar in javno pozove vse koalicijske poslanke in poslance, da glasujejo proti temu zakonu. Jaz sem že včeraj povedal, da ni naloga državnega sekretarja, da prihaja v državni zbor, v to dvorano in govori, kako naj poslanke in poslanci glasujejo. Spoštovana državna sekretarka, isto ste vi danes počeli, ste stopili za ta pult in pozivate poslanke in poslance, kako naj glasujejo. Ampak naj vam povem, po veliki razpravi včeraj v dvorani je še prišel zraven minister za infrastrukturo, je bil ta zakon izglasovan s 36 za pa 35 proti. Tako da me boste vsi skupaj lažje razumeli. Mene tudi moti, spoštovane poslanke in poslanci predvsem iz SMC, koliko truda vlagate, da nečesa ne bi sprejeli. Danes je predlog zakona za neko rešitev na področju kmetijstva. Seveda je pohvalno, ko vsi vsak dan pričakujemo, da bi jedli zdravo slovensko hrano,

na drugi strani ko pa gre za tiste, ki to slovensko hrano pridelujejo, to je naše slovenske kmetije, pa nalagamo, kot je kolega že v stališču Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke jasno povedal, nalagamo samo bremena, vsaka dva meseca pa te kmetije preseneti narava s kakšno katastrofo. Na drugi strani, ko pa naj bi se jasno lotili tega predloga, ki smo ga pripravili v Slovenski demokrati stranki in gre zgolj za prehodno obdobje na področju katastrskega dohodka, ki zadeva vsako kmečko slovensko družino, od tega je odvisno, kako bo ta slovenska kmečka družina živela danes in kako bo preživela jutri, ko pride tak predlog zakona na te mize, se pa ogromno truda vlaga, da tega ne bi sprejeli. Nisem strokovnjak za finance, ampak tisti, ki imajo ta zakon pripravljen že na hodniku, ko mi tega sprejmemo, verjetno potem lahko tudi tistega, ko bo prišel skozi vrata. Samo jaz se bojim, da bo vmes še kakšna naravna ujma, da nas bo naslednje leto še presenetil sneg, pa od tega ne bo nič. Slovenski kmet, tisti, ki prideluje slovensko hrano, pa je v vedno večjih težavah.

Zato poslanke in poslanci tudi poziv v mojem imenu, da se vrnemo mogoče na včerajšnjo sejo, da vidimo bistvo, da zaznamo bistvo in da opravimo to naše poslanstvo, za katerega smo bili izvoljeni: da pomagamo našim državljanom in državljanom. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Ljubo Žnidar, pripravita naj se gospod Ivan Škodnik in mag. Andrej Šircelj.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Spoštovani!

Naj še enkrat povzamem sam predlog predlagatelja, pa ne glede na tehnikalije izračuna katastrskega dohodka za leto 2017, ampak osnovni namen je, da se, roko na srce, res relativno nizek katastrski dohodek ohrani še za leto 2017. Tudi že zaradi znanih letošnjih dejstev, neugodnih vremenskih razmer, ki so kmetijsko gospodarstvo na ta način postavile še v težji položaj. Povzročitev škode, težje poslovno preživetje kmetijskih gospodarstev ali pa sploh preživetje malih kmetij. In kaj je tu bistveno? Res smo slišali, da je s strani vlade že pripravljen nov zakon. Če se zdaj vprašam, kaj pa slovenskega kmeta glede obdavčenja najbolj zanima. Najbolj ga zanima, v kakšni višini bo plačal davek in kakšen bo njegov letni pridelek. To sta dva bistvena elementa, ki zanimata vsakega slovenskega kmeta. S to osnovo, kot je sedaj, je v državni proračun bilo zbranih z naslova katastrskega dohodka 48 milijonov letno. Kolikor slišimo, sicer nimamo še v rokah novega predloga, bi zdaj novi predlog naj zbral kar preko 100 milijonov letnih dajatev katastrskega dohodka. To predvidevam glede na vse te dogovore in vse te priprave, ki jih vlada pripravlja. V Sloveniji se vedno lotevamo ekstremov. Gremo iz ene skrajnosti v drugo. Moje mnenje pa je, da davki morajo biti, vendar

v razumni in sprejemljivi višini. Tako da tu z moje strani apel, da je to povečanje, seveda strinjam se s povečanjem katastrskega dohodka, vendar do razumne meje, do tiste meje, da bo gospodarstvo s področja kmetijstva konkurenčno in da bodo tudi male kmetije v slovenskem razpršenem, razgibanem podeželju tudi preživele. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Mateja Vraničar Erman.

MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN: Hvala lepa.

Moram intervenirati v zvezi z zadnjimi podatki, ki so bili tukaj predloženi. Govora je bilo o tem, da naj bi se od katastrskega dohodka v državnih proračun zbralo 48 milijonov. To ne drži. Katastrski dohodek je osnova, ki se vključuje v izračun dohodnine. Po trenutno veljavni zakonodaji je v dohodninsko osnovo vključenih 39 milijonov in pol. Po koncu prehodnega obdobja bo v davčno osnovo za odmero dohodnine vključenih 76,4 milijonov evrov, ampak celoten dohodek, ki je ustvarjen in poročan na področju zemljišč, znaša pa približno 3 do 4-krat toliko. Koliko se od tega plača potem dejansko dohodnina, je odvisno od osebnih okoliščin vsakega zavezanca. Tudi od tega, koliko članov kmečkega gospodinjstva je vključenega v posameznem kmečkem gospodinjstvu in se nato v bistvu ta katastrski dohodek porazdeli na več zavezancev. Praktično vsi zavezanci, ki imajo dohodke z naslova katastrskega dohodka, imajo poleg tega dohodka še druge dohodke, bodisi pokojnino, bodisi plačo bodisi subvencije. Zaradi tega je nemogoče iz teh podatkov izluščiti, koliko dohodnine se plačuje samo na katastrski dohodek. Ampak zagotovo nobeden od teh zavezancev nima učinkovite stopnje na dohodnini višje od 17 %. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Ivan Škodnik, pripravitelj naj se mag. Andrej Šircelj in gospod Matjaž Han.

IVAN ŠKODNIK (PS SMC): Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovana sekretarka, kolegice in kolegi poslanci!

Danes smo slišali kar veliko o davkih, govorimo o katastrskem dohodku. Jasno je, da država davke mora dobiti, ampak vemo pa, da so s področja kmetijstva davki v neki drugačni obliki in se tudi drugače obračunavajo. Ta novi zakon, ki je v pripravi, o katerem se danes govori in opozicija veliko govori, da še nič ne vedo, ampak nekako se pripravljajo, in moram reči, da sem tudi pri tem že nekako sodeloval, tako da lahko rečem, da je bilo pravzaprav nujno, da se ta zadeva popravi. Prva zadeva je že v tem, ker včasih je bil pač katastrski

dohodek zelo enostaven, ko je bila neka osnovna dejavnost, ni pa bilo neke dopolnilne dejavnosti. Od kar so se pa seveda začele dopolnilne dejavnosti in menjavale kulture, je pa bilo treba stvari postaviti na neke nove temelje, na drugačen način. S tem namenom je tudi vlada določila prehodno obdobje, podaljšala stari zakon. 30. 8. 2013 je ustanovila delovno skupino z različnimi področji, tako da bi vsak kaj doprinesel. Vlada je dala nalogo, naj preveri primernost nove metode, novega pristopa k izračunu tega katastrskega dohodka, da bi to upoštevala v novem zakonu. Zato pravzaprav govorimo, da bo ta novi zakon sigurno boljši. Velikokrat se govori, da je katastrski dohodek tolikokrat in tolikokrat večji, ampak to še ni davek. To je neka osnova, ki bo potem skozi različne obračune tako nekako postavljena in bo osnova za davek. Vsekakor pa moram reči, da slovenskemu kmetu moramo pomagati, tudi jaz se zavzemam zanj, ker dejansko izhajam s podeželja, sam sem živel na kmetiji kar nekaj časa, pa še sedaj včasih poprimem za kakšno delo bolj za hobi. Seveda se zavzemam predvsem za to, da bi ohranjali male in velike kmete, ne samo velike, ker velikokrat tudi pri kakšnih dotacijah pri evropskem denarju so imeli velikokrat prednost prednost veliki kmetje. Zavedati se moramo, da imamo v Sloveniji preko 90 % malih kmetov. Tudi za tiste je treba poskrbeti. Kje je pa meja med velikim in malim kmetom, je pa težko reči. Prej je bilo govora, da povprečni kmet ima okrog 6,6 hektarjev površine. Vemo pa, da imajo kmetje danes, tudi mali, v najemu veliko površin, ki jih obdelujejo, drugače bi pa zarasle.

Zakaj moramo slovenskemu kmetu pomagati? Tudi država ima interes, da slovenskemu kmetu pomaga, da ga ohranja, ker ve, da kmet mora ostati na podeželju, ker drugače se podeželje ne bo ohranjalo, podeželje je pa osnova za razvoj turizma, v katerega pravzaprav država tudi vlagajo v zadnjih letih. Sami vemo, da imamo čudovito pokrajino, na kateri lahko seveda še veliko tržimo in velikokrat je bilo tudi govora, da bi lahko mali kmetje s svojo dopolnilno dejavnostjo s temi proizvodi, ki jih pač pridelajo na kmetiji, tudi dodatno tržili verjetno v večji vrednosti, kot če bi to prodajali v trgovini.

Seveda jaz razumem Poslansko skupino SDS, ki je vložila predlog, da bi še za eno leto to podaljšali. Ampak vemo pa, da smo to pravzaprav podaljševali že več kot tri leta in da je vlada pripravila zakon, ki bo prišel v državni zbor v naslednjem mesecu ali pa že mogoče v naslednjem tednu in takrat se bo o tem razpravljalo. Moramo vedeti, da bo to tudi osnova za pokojninsko zavarovanje, kar pomeni, da bo tudi dobro za tiste, ki bodo delali na kmetiji, da bodo nekako imeli osnovo za višjo pokojnino. Tudi to je bilo zaznati pri obravnavi tega zakona. Sami veste, da so te pokojnine za kmete danes med 200 in 400 ali pa 500 evri. Veliko jih je v tistem spodnjem rangu. Tukaj bo

pa tudi osnova za več. Kot je rekla prej gospa sekretarka, ta dohodek ali pa davek, ki se bo s tega področja zbiral na nivoju države, ne bo tolikšen, da bi nekdo lahko rekel, da bo pa s slovenskim kmetom zdaj konec. Seveda je pa dejstvo, če se bo karkoli še opazilo v razpravah in da je to vendarle še možno v amandmajih popraviti, tako da jaz te stvari ne vidim. Sem bil pa vesel, ko so v razpravi ali pa pri razpravi o tem zakonu sodelovali tudi kmetje, potem Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Čebelarstva zveza, Združenje lastnikov gozdov, Sindikat kmetov. Dajali so pripombe, ki so bile sproti velikokrat omenjene, da smo se usklajevali, so se upoštevale, še nekaj je ostalo neusklajenega. Ampak dejstvo je, da zakon še ni sprejet in da se bodo lahko še tiste stvari dodelale v tem času, da bi bil ta zakon čim bolj pravičen do vseh kmetov, ne samo do nekaterih. Dejansko se s tem zakonom želi poštena oceno donosa na kmetijskem zemljišču. Velikokrat kdo reče, da ni pravilno usklajeno, na primer njiva na višini 600 ali 800 metrov ima drugačno osnovo kot v Pomurju. Jasno je, da bo to treba upoštevati, in tudi se bo upoštevalo. Če so na neki zadevi večji stroški, bo potem to upoštevano in bo tudi manjši davek.

Se pa strinjam, da bo treba nekako pogledati tudi na male kmete, na tiste, ki vzdržujejo kmetije, ker več ali manj od tega sami ne preživijo in so več ali manj zaposleni, kar pomeni, da tisti, ki se zaposli, doma dela, ustvari nek dohodek, potem bo seveda plačuje od tega tudi dohodnino. Tako da bo najbrž treba v nekem času to upoštevati tudi v prihodnje, da bi število teh mladih kmetov ali pa tistih, ki bi ohranjali male kmetije, naraščalo, ne pa, da bi se zmanjševalo. To pa se strinjam s kolegom Lahom, da na tem področju tudi moramo nekaj narediti, ker malega kmeta moramo ohraniti. Če njega ne bomo, potem tudi velikih ne bo, ker veliki bodo obdelovali tiste ravne površine in tiste komplekse, ostalo se bo pač zaraščalo. Na tem področju se bo vsekakor treba nekaj tudi dogovoriti. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima mag. Andrej Šircelj. Za njim gospa Nada Brinovšek in gospod Janko Veber.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani podpredsednik Državnega zbora.

Pri razpravi o kmetijstvu in o kmetih je treba po mojem mnenju najprej pogledati neko osnovo, kaj je pomembno za kmeta. Tako kot za podjetnika je tudi za kmeta pomembno stabilno okolje. Na eni strani lahko rečemo stabilno poslovno okolje, ki vključuje tudi katastrski dohodek, davke, splošno kmetijsko politiko, na drugi strani pa je to okolje nekako prizadeto še z različnimi vremenskimi ujami, ki jih kmet vsako leto doživlja. Glede na napovedi mednarodnih organizacij, bo to okolje vse bolj nestabilno. Ker bo tudi okolje za kmetijstvo vse bolj nestabilno,

to pomeni, da bo imel kmet težje pogoje poslovanja. Po drugi strani kmet potrebuje zanesljivo davčno okolje. S tem zakonom dejansko v Slovenski demokratični stranki želimo še za eno leto zagotoviti takšno okolje, kot je bilo v preteklosti. Stabilnost. Zakaj? Zaradi tega ker trenutno drugih predpisov ni. Ni v Državnem zboru. Bil je poskus javne obravnave zakona o katastrskem dohodku, za katerega smo slišali od državne sekretarke, da so bile na njega dane številne pripombe in da je bil zaradi tega umaknjen. Delovna skupina pripravlja nov zakon, jutri bo na Vladi, ali bo sprejet ali ne bo sprejet in tako naprej in tako naprej. Skratka, govorimo o neki prihodnosti. O neki prihodnosti, ki sicer tudi po mnenju kolega Škodnika in po nekaterih mnenjih iz Stranke modernega centra zagotavlja uspešnejše okolje, boljše okolje in tako naprej. Na drugi strani pa mi dovolite, da dvomim v to. Zakaj? Ker je državna sekretarka povedala pred nekaj minutami podatek, da bo vključeno v dohodnino, da tako rečem, da se bo osnova, če sem prav razumel, katastrskega dohodka povečala z 39,5 milijona na 76,5 milijona. Glejte, tukaj je to še za enkrat povečanje te katastrske osnove, in dovolite, da dvomim in sem zaskrbljen. Ob isti davčni osnovi bo v povprečju verjetno zaradi tega prišlo do večje davčne obremenitve. Govorim samo o povprečju. Ne vem, teh izračunov ni, jih trenutno nimam in dejansko ne vem, kaj se bo dejansko dogajalo. Zaradi tega dvomim. Ampak kmet potrebuje stabilno okolje, ki ga danes nima. Je nek zakon, ki naj bi prišel v Državni zbor, ampak oprostite, tega dejansko ni, in tukaj ne moremo zdaj reči, da imamo nekaj drugega. Zakaj še dvomim? Ker je ta vlada Mira Cerarja v dosedanjem delu samo povečevala davke. Pa lahko kar začnemo z dohodnino, kjer se ne upošteva usklajevanje z inflacijo, pa je bilo dodatnih 30 milijonov, pa lahko upoštevamo trošarine, kjer se povečuje davek, pa lahko upoštevamo fiksni davek na dodano vrednost, kjer je bila dokončno določena, da ne bom uporabljal tujke, splošna višja stopnja in tako naprej, pa povečanje davka na finančne storitve, pa zavarovalne storitve, zaostrovanje pogojev poslovanja, davčnega poslovanja tudi v Zakonu o davčnem postopku, vsaj nekatere določbe na področju inšpekcije so take. Skratka, zaostrovanje pogojev poslovanja. In če se bo zdaj tako imenovana osnova, se pravi dohodek povečal z 39,5 na 76,5 milijona evrov, oprostite, potem ne morem temu zdaj verjeti, da bodo boljši pogoji. Enostavno je dvom prevelik. In verjetno tudi za kmete in za oljkarje, za vinarje, za čebelarje in za vse ostale. Oprostite, težko je verjeti ob teh razlogih, ki sem jih prej navedel, za kaj pravzaprav pri sami zadevi gre. Gre enostavno za povečevanje davkov, če so ti podatki, ki so zdaj tukaj bili navedeni, dejansko točni. Razen če bo davčna stopnja toliko in toliko manjša. Tudi ko poslušam državno sekretarko in pravi, da katastrski dohodek in davek od katastrskega dohodka je del dohodnine, tukaj je

težko izračunati, kakšna bo obremenitev tega kmeta in onega, ker zraven pride še plača, subvencija in tako naprej. Glejte, ob določenih predpostavkah se to da izračunati. Zelo enostavno se da izračunati. In ni res, da se ne da izračunati. Pustite zdaj plače, pa če želite še, ne vem, oddajanje sob v najem in tako naprej. Ampak za samo dohodnino iz kmetijske dejavnosti se to da izračunati. Tudi za posameznika, tudi za primer, ko je imel nek posameznik katastrski dohodek danes ocenjen 100 in je plačal davka 10, koliko bo plačal po naslednjem. To so simbolični zneski. Danes govorimo o tem zakonu, ki zagotavlja stabilno okolje, takšno okolje, kot je bilo v prejšnjem letu. Kaj zagotavlja nov zakon, ne vemo, bojim se, da tukaj nekateri kupujete mačka v žaklju, če se nekoliko ljudsko izrazim. In imam predlog, podprite ta zakon, pridite s svojim zakonom in če se bo pokazalo, da bo tisti zakon dejansko boljši, bomo skupaj zavrnil ta zakon v drugem ali tretjem branju. Saj ni nobene težave, če mislite, da je tako. Saj ni postopkovno nobenih težav, da sta oba zakona v parlamentu. Govorimo o prvem branju, v naslednjem branju bomo pregledali, če bodo pogoji poslovanja v letu 2017 po novem zakonu boljši, jaz mislim, da tudi v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke se bomo odločili in bomo odstopili od tega zakona. Ni nobenih težav. Bodimo praktični in dejansko delajmo potem v korist kmeta.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospa Nada Brinovšek, za njo gospod Janko Veber ter gospa Suzana Lep Šimenko.

NADA BRINOVŠEK (PS SDS): Hvala za besedo.

Jaz moram reči, da sem zdaj kar malo zmedena, ko poslušam to razpravo. Državna sekretarka govori o pripravi tega zakona eno, kolega Zajc je rekel, da imate pripravljen dober zakon, kar kmalu za njim pa kolega Škodnik, da je zakon sicer v pripravi, ni še čisto pripravljen in tako naprej. Če imate zakon, prinesite ga sem, ampak ne takšnega, kot je rekel prej za govornico moj kolega Tomaž, ki bo v prehodnem obdobju do leta 2020 počasi ubil našega kmeta.

Poglejte, mi s tem našim predlogom za spremembo tega zakona želimo samo, da se podaljša prehodno obdobje, in to za eno samo leto. Se pravi, da se višina KD za leto 2017 odmeri pod enakimi pogoji, kot se je v letih 2013, 2014, 2015 in 2016. Verjemite mi, to bi za naše vinogradnike, kmete, sadjarje in ne nazadnje tudi čebelarje dosti pomenilo. Tu ne smemo pozabiti, da nas v zadnjih letih, kot je bilo že danes rečeno, spremljajo te vremenske ujme, ki so prejšnji mesec našim kmetom, poljedelcem, čebelarjem nekako prepolovile njihov letošnji pridelek. Ampak moram reči, da se bojim, da bomo pri sprejetju tega zakona spet priča, da koalicija tako kot vlada, ki ji ni mar za naše kmete ali, če hočete, za male ljudi, kot nas

vaš oziroma naš predsednik vlade imenuje. Poglejte, če pogledamo nazaj, bi morali kmetje na podlagi zakona pred tem, ki določa prehodno obdobje, plačati v letu 2014 okoli 300 milijonov katastrskega dohodka, namesto slabih 50 milijonov evrov, kolikor je bilo odmerjenega KD in pa plačanega potem v letu 2013. In še ti podatki, na podlagi katerega je bil izračun KD za leto 2014, so bili na podlagi nekih nepravilnih izračunov. Kmetje so dobili informativni izračun, ampak je bila vsa zadeva potem umaknjena. Jaz tukaj poudarjam, da je šlo za šestkratno povečanje, se pravi s 50 milijonov na 300 milijonov. Če smo že zdaj pri teh 300 milijonih, bi vas vprašala, ali vas teh 300 milijonov spominja na kakšen sklep Vlade v prejšnjem tednu. Ne moram mimo tega, da spet opozorim na sklep Vlade iz preteklega tedna, ki zopet dokazuje, da vlada daje prednost investicijam in pa razvoju centrov in še kako vnemar pušča periferijo in pa podeželje. Se pravi, periferija pa naj čaka, mi smo včasih rekli po domače, na boljše čase.

Kolegi iz koalicije, rada vas bi tudi spomnila na vaše zaveze, da bo vlada vodila vzdržno socialno in pa davčno politiko v kmetijskem sektorju, kar naj bi zagotovilo stabilne in pa predvidljive razmere. Ali se vam zdi, da vlada vodi vzdržno socialno in pa davčno politiko? Ali se vam tudi zdi, da bo višina obdavčitve po obstoječih predpisih odraz dejanskega položaja kmetijstva in pa gozdarstva? Meni se bolj zdi, da je to odraz pričakovanj, koliko davka bi morali plačati ti, v narekovaju, mali ljudje oziroma koliko denarja se je vlada odločila, da mora dobiti v svoj proračun, da ga bo potem lažje delila naprej razvitim občinam in pa centrom, namesto da bi pomislila na podeželje in pa male ljudi. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Janko Veber, za njim gospa Suzana Lep Šimenko in gospod Uroš Prikl.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo.

Če sem popolnoma iskren, bi kljub vsemu pričakoval, da bodo predlagatelji detaljneje predstavili svoj zakon in obrazložili spremembe, ki jih predlagajo pri ugotavljanju katastrskega dohodka. Namreč samo besedilo zakona ni tako enostavno, kot se mogoče sliši, da gre zgolj in samo za podaljšanje prehodnega obdobja, s katerim se ohranjajo pravzaprav olajšave, ki so bile podaljšane na osnovi spremembe zakona iz leta 2013. Gre tudi za vsebinski poseg v obliko določanja katastrskega dohodka. Ko se pogovarjamo o tem, ali je smiselno te spremembe sprejeti ali ne, bi bilo nujno treba čim detaljneje predstaviti te spremembe. Vsi mislim, da lahko ocenimo, da je oblikovanje besedila zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka izjemno zahtevno. Ne nazadnje že ta procedura, ki sega že iz leta 2011, ko se je sprejel en zakon in se je ugotovilo, da pravzaprav ni bil dovolj dorečen, prišle so spremembe v letu 2013, za katere ugotavljamo,

da če jih uveljavimo, so zelo hude, visoke obremenitve za lastnike kmetijskih zemljišč in gozdnih zemljišč. Zato se ta hip vlaga zelo velik napor, da se poskuša vsa ta vprašanja izčistiti in priti do sprejemljivih rešitev.

Tako da pravzaprav tukaj ne vidim veliko prostora za ozke politične razprave o tem, ali bomo uveljavili to varianto ali bomo uveljavili drugo varianto, dokler pred seboj nimamo izračunov, na podlagi katerih lahko povemo, kaj pomeni posamezna rešitev za konkretnega kmeta ali podjetje, ki se ukvarja s kmetijsko dejavnostjo oziroma vinarstvom ali pa tudi čebelarstvom, kar je sestavni del tudi tega zakona. Tako da ta dialog, ki je potreben pri tem zakonu, je po mojem mnenju bistveno bolj potreben kot pa pri bilo katerih drugih zakonih ravno iz tega razloga, ker je kmetijstvo odvisno od vrste dejavnikov, tako od kvalitete zemljišča kot tudi naklona, višinske razlike, dostopnosti, velikosti površin. Cela vrsta dejavnikov, klimatskih razmer, ki so v Sloveniji različne na zelo majhnem prostoru, vse to vpliva na izračun tega predvidenega dohodka na nekem zemljišču. Mislim, da so bile razprave na odborih ravno zaradi tega zelo koristne, ker so bili zraven pri teh razpravah prav kmetje, vinogradniki, lastniki gozdnih zemljišč oziroma gozdov. Tam je bilo mogoče zaslediti tiste rešitve in dobiti praktično predstavitev, kaj pravzaprav pomeni posamezna rešitev. Tako da menim, da bi bilo tudi mogoče bolje, če tega zakona ne bi obravnavali v prvi obravnavi v državnem zboru, ampak ga bi obravnavali na odboru in se potem poskušali tam dogovoriti, za kaj gre in ali je treba nadaljevati s tem postopkom ali ne.

Sam sem tudi že v uvodu v predstavitvi stališča poslanske skupine povedal, da če ne bi prišlo do dogovora v tako velikem obsegu, da lahko pričakujemo zakon, ki ga bo vložila Vlada in da se je ta zakon približal v veliki meri pričakovanjem kmetov in vseh deležnikov, ki so sodelovali pri tem usklajevanju, potem bi se bilo zagotovo treba odločiti vsaj za to, da se podaljša prehodno obdobje. Jaz ravno tako upam kot mnogi razpravljavci do sedaj, ki so to povedali, da bo ta dogovor res tak, da bomo lahko na koncu rekli, da je ta zakon optimalno usklajen in pozneje tudi uveljavljen. Kaj in v kakšnem obsegu bo ta usklajenost, bo razvidno, ko bo zakon vložen in ko bomo tudi dobili stališča tako Kmetijsko gozdarske zbornice, Zadržne zveze, Sindikata vinarjev, čebelarjev. Iz teh mnenj se potem da izkristalizirati, kaj je mogoče treba v zakonu še izčistiti. Tako da preveč izgubljeni zdaj ta hip energijo s tem, da prepričujemo eden drugega, ali je potrebno ta zakon sprejeti v takšni obliki, kot je posredovana, je pravzaprav mogoče ta hip res odveč, razen v primeru, kot sem v uvodu povedal, če bi se boljše predstavila ta rešitev, na podlagi česa bi lahko potem tudi lahko rekli vladi, niti ne uvrstiti tega zakona, ki je predviden, da gre v četrtek na Vlado, ker bomo nadaljevali postopek s tem, ker

so rešitve bistveno primernejše. Ampak mislim, da ta hip nismo na tej točki, da bi lahko razpravo zaključili v to smer in rekli, da so te rešitve pa optimalne in da tisti zakon lahko mirno počaka na poznejše obdobje oziroma ko se bodo še nekatera vprašanja izčistila. Tako da predvsem vidim današnjo razpravo v tej luči, kako pomembno je, da ne zamudimo tistega roka, ko se izteče dosedanje prehodno obdobje, ki omogoča nižje obdavčevanje kmetov in lastnikov gozdov. Tega roka seveda ne bi bilo nikakor dobro zamuditi, ker bo potem pa res zelo hudo za razvoj kmetijstva, gozdarstva, čebelarstva, vinogradnikov in vinarjev, oljkarjev. Skratka, to je situacija, ki si je zagotovo ne smemo privoščiti v Sloveniji.

Pred nami je zahtevna naloga, ko bo, kot vse kaže, zakon skozi vladno proceduro prišel v obravnavo v Državni zbor, da ga tudi optimalno uskladimo in pripeljemo do zaključka v tistem roku, ki bo preprečeval, da bi morebiti prišel v veljavo zakon, ki je bil sprejet leta 2013. To je eno ključnih vprašanj, ki ga moramo imeti pred seboj. Ta hip pa mislim, da pri tem zakonu, ki je v proceduri, res lahko govorimo, da je treba nekatera vprašanja izčistiti in ugotoviti, ali morebiti ni celo manj ugoden kot pa zgolj in samo podaljšanje prehodnega obdobja zakona iz leta 2013. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospa Suzana Lep Šimenko. Pripravita naj se gospod Jože Tanko in gospa Vojka Šergan.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za besedo, predsedujoči. Spoštovani prisotni poslanke in poslanci, še enkrat lepo pozdravljeni!

Jaz sem prvokrat poslanka, ampak moram reči, da zdaj sem se pa že na nek način navadila, da a priori koalicijski poslanci zavračate vse, kar predlagamo v opoziciji. Vseeno pa več kot očitno to pri vas izpostavi posamezno problematiko in o njej začnete debatirati, sicer predlagate neke vaše rešitve, ampak kakorkoli na nek način posredno mogoče vseeno kaj premaknemo, čeprav nam tega ne priznate. Moram reči, da današnja uvrščenost te točke bi lahko imela tudi nek simboličen pomen. Pred to točko smo namreč obravnavali predlog zakona o davčnem potrjevanju računov, kjer smo želeli narediti nekaj tudi za slovenske kmete, tiste, ki imajo dopolnilno dejavnost, in bi jih na nek način razbremenili tega, da morajo izdajati račune preko davčne blagajne, za tem zakonom pa bomo govorili o skladnem regionalnem razvoju, pri katerem si pa tudi ne znam predstavljati nekega skladnega regionalnega razvoja brez nekega razvoja kmetijstva. Če pogledamo, kje pa smo mi danes na področju kmetijstva. Odkupne cene bolj ali manj padajo. Vsaj na to opozarjajo slovenski kmetje. Jaz nisem članica Odbora za kmetijstvo, prihajam pa s podeželja, z območja, kjer kamorkoli se ozrem, so v bistvu kmetijska zemljišča.

Druga težava, ki se še zmeraj izpostavlja in ki jo ne nazadnje tudi vidimo, ko se vozimo okoli po Sloveniji – posledice žledoloma. Gozdarstvo. Koliko tega je bilo sanirano? Kakšne so posledice še danes, kako trpijo gozdarji zaradi tega? In nenazadnje vsi napadi podlubnikov, ki se dogajajo. Ali to vas prav nič ne skrbi? Potem pogledamo naprej – neugodne vremenske razmere. Kaj se je zgodilo letos konec aprila? Zmrzal, sneg. To ni nekaj, kar bi bilo običajno. In ravno to so povodi, zaradi katerih smo v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke predlagali podaljšanje te prehodne določbe. Zakaj? Poglejte, kmetje danes v veliki večini niso v enostavni situaciji. Osebo poznam primere, prihajam namreč z območja Haloz, neposredne bližine Haloz, o katerih smo v tem državnem zboru in na odborih že velikokrat govorili, kjer so razmere za kmetijstvo še toliko težje. Gre za majne kmetije, za hribovske kmetije. In kaj se dogaja na takih območjih? Mladi se enostavno ne odločajo za to, da bi kmetije prevzeli. In s takšnimi tudi ne nazadnje obremenitvami ni niti najmanjše spodbude, niti najmanjše želje, da bi mladi na kmetijah ostajali. Ali se vam to ne zdi pomembno? Kdo bo obdeloval posamezne majne kmetije? Kmetje na tistih območjih ne morejo preživeti zgolj od kmetijstva. In vi bi jih še dodatno obremenili s tem. In vse, kar želimo, želimo enostavno, da ostane KD na ravni iz leta 2013. Vsaj za eno leto. Ne želimo, da se dejansko uvajajo neke nove dajatve na področju kmetijstva.

Tukaj med vami je kar nekaj zagovornikov turizma. Pa se tudi tukaj vprašajmo, kaj bo pomenilo, če bodo kmetje popolnoma opuščali kmetije na posameznih območjih. Imeli bomo veliko zaraščanje, izgubljali bomo dejansko kulturno krajino in ne nazadnje pokrajine, ki bi sicer bile zelo lepe, ne bodo interesantne niti za turiste. Pa smo sedaj že pri gospodarstvu pa neki drugi dejavnosti. Ne nazadnje je vse skupaj eno z drugim povezano, zato je še toliko bolj pomembno, da kmetom ne dajemo dodatnih bremenitev. In to je naš predlog. Mi ne poznamo vašega predloga. Očitno koalicijski poslanci funkcionirate drugače. Zakonodajna in izvršilna veja oblasti očitno sodelujeta. Mi vašega predloga ne poznamo, je pa danes prva obravnava našega predloga. V čem je problem, da ga podprete za nadaljnjo obravnavo? V tem času bomo pa verjetno tudi mi imeli možnost videti vaš predlog. Mi pa za razliko od vas podpremo vaše predloge, tiste, ki so dobri. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC:
Predlagatelj, imate besedo, izvolite.

ZVONKO LAH (PS SDS): Poglejte, jaz mislim, da se je sedaj razprava obrnila v pravo smer. Prej sem še jaz rekel, da mi moramo to razdrobljeno kmetijstvo, kakršno pač imamo, gledati kompleksno, ne samo z vidika enega zakona. Prej sem poslušal, gospa državna

sekretarka, ko ste rekli, kako bomo s tem KD določene dejavnosti povečali, bi rekel prva predelava, da bo osnovna kmetijska dejavnost, in ne tako kot sedaj, ko mora biti registriran kmet že za dopolnilno dejavnost. Kako bodo lahko šparglje pa jagode prodajali brez računa, kar se tiče zakona o potrjevanju računov? Eno z drugim je pomembno. Pa še kakšen drug zakon in sedaj hitite s sprejetjem tega zakona, ki mora biti sprejet do poletja, da bo lahko veljal drugo leto, po drugi strani pa z določenimi pravilniki popravljate določene stvari, kar se tiče potrjevanja računov. Vi ugotavljate, kako je bil ta zakon o davčnih blagajnah uspešen, nekateri ugotavljajo, da ne oziroma pravite, dajmo počakati, da bo določeno obdobje mimo, da bomo videli določene rezultate. To bo verjetno letos ali pa v začetku naslednjega leta, ko bo eno obdobje minilo. To ima velik pomen sploh za te male kmete. Če sedaj zapečatimo s tem zakonom, če ga bo slučajno treba odpirati, da bi bilo to smiselno, ga bomo še enkrat odpirali. Če podaljšamo veljavnost teh prehodnih določb še za eno leto, pridobimo določen čas, da vidimo rezultate, kaj je prinesel ta drugi zakon in se da potem tudi tega še kaj dopolniti. Pa mogoče še kakšnega. Imamo zakon o turizmu, za dopolnilne dejavnosti na kmetiji, ki ga tudi imamo v proceduri. Po našem mnenju bi tudi tam bilo treba še kaj spremeniti, da bodo naši kmetje imeli podobne pogoje kot v sosednji Avstriji, ko imajo na petnajstih kilometrih naše meje v treh mesecih dva milijona nočitev poleti. Zakaj na tisti strani hriba lahko? In sedaj ti Avstrijci kupujejo vinograde na naši strani, da lahko svojim turistom prodajajo na mizi odprta vina na svoji strani. Imajo vinograde pri nas, vozijo grozdje domov, da izboljšajo svoja vina in dobro prodajajo doma turistom. Pri nas se pa nič ne spleča. Poceni prodajamo vinograde. Zakaj smo prišli do tega? Saj to ni naloga vašega ministrstva, bolj ministrstva za kmetijstvo, pa Ministrstva za gospodarstvo. Moramo gledati kompleksno. Ko se mi lotimo spreminjati en zakon, ga spremenimo in ugotovimo, da ni vse, pa še drugega, pa traja pol leta in eno leto, a ne pridemo nikamor. Ker leva roka ne ve, kaj dela desna. Zato mogoče ne bi bilo tako napačno, da se tudi malo počaka s tako hitro spremembo, če smo že čakali tri leta zdaj oziroma več, štiri leta, potem podaljšamo to prehodno obdobje, da vidimo, kaj se pa da narediti, da bomo ta trend padanja samooskrbe in zaraščanja kmetijske zemlje pri nas, da ne gledamo samo na televiziji, kako je na Krasu, kako se nekaj prebujajo, ampak jih zavira naša zakonodaja, ki jo pač imamo. Namesto da bi država pomagala, zavira vse te pobude ali pa jih otežuje.

Zato bi predlagal še enkrat, da razmislite v poziciji, da se v tem prvem branju zakon spusti naprej. V tem času bo vlada potrdila vaš zakon, ki ga še ne poznamo. Ampak glede na razpravo na zadnji seji odborov za kmetijstvo in finance ta zakon ni usklajen in ni dober. Če se je v tem času toliko popravil, jaz se opravičujem, ga še

nimamo. Toliko v razmislek, da bi vendarle podprli in potem na skupni seji odborov za kmetijstvo in finance predebatiramo bolj detajlno in se potem poslanci odločimo, kaj bomo z enim in drugim zakonom, da ne bomo na horuk nekaj sprejemali, ko bo sprejet, pa po nekaj mesecih ugotovili, da nekaj ni v redu ali pa da je nekaj hudo slabo.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospa Vojka Šergan. Za njo kot zadnji razpravljavec v tem delu ima besedo gospod Jože Tanko.

VOJKA ŠERGAN (PS SMC): Hvala za besedo. Spoštovana gospa sekretarka s sodelavko, kolegice in kolegi!

Glede tega zakona bi rekla, da prav za spremembo Zakona o katastrskem dohodku nam pa res ne morete kolegi in, kolegice očitati, da tukaj nismo naredili pravih korakov, če bo jutri že zakon na Vladi in v naslednjih dneh v parlamentu. Če kje, pa tukaj ne, res ne. Poleg tega bi mogoče samo opozorila na to, ker je kolega Podkrajšek rekel, da se strašno poglobljamo v vsebino in se trudimo, da ne bi potrdili nobenega vašega zakona. To ne drži. Mi se poskušamo resnično v vsak predlog maksimalno poglobiti, maksimalno razumeti in nekako razčistiti z vsebino. Tudi niso na mestu očitki, da bi a priori zavračali zakone. Prav na področju katastrskega dohodka pa res ne. Tudi mi se zavzemamo za stabilno davčno okolje in poslovno okolje tudi za kmeta. Prav tako želimo odpraviti čim več administrativnih ovir, ki se v bistvu postavljajo kot izziv kmetu. Mislim, da prav zaradi tega, ker se zavzemamo za neko stabilno okolje, se bo zdaj z novim zakonom, ki je nekako tehnični zakon, uredila metoda ugotavljanja katastrskega dohodka. Ta metoda, ki je bila od vseh deležnikov predlagana, mislim, da bo tista, ki bo ustvarila neko trajnejšo, predvidljivo obdavčitev kmetov, še posebno malih. Imamo namreč 68 % malih kmetov, večina katerih ima 200 evrov katastrskega dohodka. In to se ne upošteva pri dohodnini. Ta zakon, ki bo vsak čas v proceduri, vse to upošteva.

Jaz se pravzaprav bojim, da se vsake spremembe bojite. Jaz bi še enkrat poudarila, da ni vsaka sprememba nujno slaba. Ne smemo si nekako kar že vnaprej določati, da nekaj ni v redu, da je slabo, če še sploh nimamo. Zato jaz predlagam, da se resnično počaka, da boste to pregledali in šele takrat boste tudi vi imeli lahko svoje pripombe.

Toliko kar se tega tiče. Ta vaš predlog na nek način poslabšuje obdavčitev ali povečuje obdavčitev na osnovi katastrskega dohodka. Ta vaš predlog je slabši, kot je vladni zakon o katastrskem dohodku, ki je tehnični zakon in je uveden s prehodnim obdobjem, tako da za leto 2017 ne bo spremenjen v celoti, ker bo upošteval samo 40 % izračunanega zneska katastrskega dohodka. Kot sem rekla, bo

povprečno v tem letu celo malo nižji kot v letu 2016. Tako da res ne gre že vnaprej postavljati, da je vse slabo in da sprememba ne bo dobra sprememba. Od takrat, ko je bil ta osnutek predložen, je pravzaprav minilo kar nekaj časa, zato verjemite, da so bile tudi upoštevane določene pripombe, ki bodo zakon izboljšale. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Podkrajšek, replika, izvolite.

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Hvala, spoštovani podpredsednik, za dano besedo.

Kolegica Vojka, ko ste govorili glede mojih očitkov, vam morem povedati, da sem bil izjemno vesel na začetku mandata, ko ste mi povedali, da ste bili podjetnica. In sem rekel sam pri sebi, podjetnica, ki bo dala nov veter v tem državnem zboru. Ampak danes vam moram povedati, ker ste me izzvali, ampak to bi vam povedal že pred pol leta ali enim letom, če bi vi v svojem podjetju tako delali in tako govorili, kot govorite v Državnem zboru, vam moram povedati, da to podjetje v enem mesecu propade. Moji očitki so resnični, vi vedno govorite o sistemskih rešitvah, ki jih ni. To govorite že skoraj dve leti. Opozicija predlaga zakone zato, ker jih ne predlagata koalicija in vlada. Ljudje izven tega državnega zbora pa imajo vsak dan večje težave. Ker pa ne upate povedati, kdo v državi troši, pa zdaj bom rekel, krade davkoplačevalski denar, ker tega ne upate povedati, vam pa še najbolj zamerim. To ste vi odgovorni v koaliciji, ker tega ne poveste, ker tega ne zaježite. Ljudje, ki so izven te dvorane, pa živijo vsak dan slabše. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Gospod Jože Tanko, izvolite.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa, za besedo.

Če se ne motim, gospod podpredsednik, govorimo o zakonu, ki smo ga vložili 29. aprila 2016. In ne govorimo o zakonu, ki bo morda vložen 22. maja 2016. Toliko spoštovanja o predlagatelju bi si že zaslužili. Govoriti o golobu na strehi je traparija, tukaj pred sabo imamo pa rešitev, ki smo jo mi predlagali. Moti me predvsem to, da ste se nekateri spotaknili ob neko redakcijsko drobnarijo, med drugim tudi državna sekretarka, in to nekako jemljete kot neko zadevo, zaradi katere si zakon ne zasluži obravnave. Rad bi spomnil nekatere kolege tukaj in tudi državno sekretarko, da ste prišli z zakonom o davku na nepremičnine, ki je bil neustaven, pa ste ga speljali, ne da bi kakorkoli pomislili, do konca, do Ustavnega sodišča in do padca. Vi ste bili glavni zagovornik vlade, gospa državna sekretarka, v tem državnem zboru. Ko presojate o tem, kaj je problem pri kakšnem zakonu in kakšno težo to ima, bodite pošteni do sebe in do nas. To, kar mi

predlagamo, in če je karkoli narobe, je v nadaljevanju obravnave, tako kot je gospod Veber rekel na seji delovnega telesa, če boste potrdili danes oziroma jutri z glasovanjem ta zakon, bo prišel na delovno telo, in boste tam lahko popravili tisto, kar eventualno za vas ni v redu ali pa je treba redakcijsko izboljšati. Zdaj pa tukaj spremljamo vaše razprave na tak način, kot da so posnete na playback. Vladno mnenje je podlaga in potem tukaj s temi variacijami tekmujete, kdo bo boljši na karaokah. To počnete, karaoke se greste tukaj v tem državnem zboru vsi koalicijski poslanci, vključno s predstavniki vlade. Karaoke. Pojete na svoj način tisto pesem na osnovi mnenja vlade.

Ta zakon ne prinaša nobenih poslabšanj za kateregakoli, ki je zavezanec za KD. Vladni zakon, smo prej slišali, prinaša 100-odstotno poslabšanje situacije. Če bo pač takšna sprejeta, lahko pa slabša. Bi pa rad ob tem povedal, da nismo ob vseh teh velikih besedah, pa je minister za kmetijstvo že nekaj časa isti, prišli do niti ene celovite predstave o tem, kako bomo upravljali s kmetijskim sektorjem. Sami parcialni ukrepi. In vsak parcialni ukrep, ki ga predlagate, je za kmeta slabši. Že tisti, ki ste jih sprejeli v tem mandatu, so za kmete slabši. To, kar predlagate, je za kmete slabše. Torej ne govoriti o, ne vem, razvoju prehranjevalnih verig, ker jih ne morete razviti, če višate davke na kmetijsko dejavnost, če višate davek na poljščine, če se dviguje katastrski dohodek. Na kakšen način pa boste vi to naredili? Vi jemljete vsem tistim malim ljudem, ki živijo predvsem na podeželju in za katere veste, da se ne bodo upirali. Zbirate denar zato, da poberejo nekaj velikih džekov, ki stojijo za to vlado. Prerazporejate denar in ne delate popolnoma nič drugega. Kakorkoli to obračate in govorite, kmet je še vedno sovražnik številka ena. Še vedno. Katerikoli ukrep ste sprejeli v tem mandatu, je padlo tudi po kmetu ali pa predvsem po kmetu in podeželju. Privilegirani sloji, ki so glavni potrošniki zbiranja denarja, pa naj gre to za pokojninsko blagajno ali pa celo za zdravstveno blagajno. Tam je nekaj tistih kategorij, ki poberejo nekaj deset milijonov evrov na leto, ki si jih niso zaslužili in imajo dovolj denarja, da si lahko tisto sami plačajo. Imajo dovolj denarja, preveč denarja, da si tega ne bi mogli plačati. Imajo po nekaj tisoč dolarjev visoke pokojnine, pa uživajo status posebnega prebivalca, recimo v domu starejših občanov in tako naprej. Plačujemo skupnost bivanja in tako naprej. Imate več kot dovolj možnosti, da tisto, kar potrebujete, zajamete kjer koli drugje.

In za konec. Jaz mislim, da je to novelo treba sprejeti, kajti tisto, kar predlaga vlada, je nepredvidljivo, ni nobenih podlag. Dokler ni izračunov in časa za to, da se te zadeve preverijo, tudi ni smiselno nobene reforme na področju katastrskega dohodka na novo sprejemati. Treba je najprej videti učinke. Ta zakon to omogoča.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Prehajamo na sklepni del splošne razprave, v katerem dobita besedo še predstavnica Vlade in predstavnik predlagatelja. Mag. Mateja Vraničar, državna sekretarka na Ministrstvu za finance, izvolite besedo.

MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN: Hvala lepa.

Naj začnem s prisposodobom: Kdor s prstom kaže na drugega, kaže s tremi prsti proti sebi. Res je, govorili smo večji del razprave o nastajajočem vladnem predlogu zakona. Zakaj? Zaradi tega ker je od samega začetka obravnave tega poslanskega predloga zakona bila razprava usmerjena v kritiko prvega osnutka vladnega zakona, ki je bil v začetku aprila objavljen za javno obravnavo. In ta zakon ni bil umaknjen, ampak je bil nadgrajen v fazi javne obravnave, ponovno objavljen in še dodatno nadgrajen.

Pa da se osredotočim na poslanski predlog zakona. Naša dolžnost je, da opozorimo tako na vsebinske težave, ki jih zakon prinaša, kot tudi na nomotehnično izpeljavo, kot si jo je predlagatelj zamislil, in da povemo, kaj takšna izpeljava, kot si jo je predlagatelj zamislil, pomeni. Iz pisnega gradiva ni bilo razvidno, da je šlo za pomoto, kot je bilo potem v nadaljevanju v razpravi opredeljeno. Kar pa se tiče vsebine, pa naj ponovim še enkrat, razlog za sprejetje zakona so nižje odkupne cene, žledolom, pozeba. Pa vendar se predlaga, da ostane obremenitev enaka, kot je v letošnjem letu. Samo napovedujem, vladni predlog zakona obremenitev za naslednje leto znižuje. In naj še enkrat ponovim, ker je kljub moji obsežni obrazložitvi v prejšnji intervenciji bilo spet govora o tem, da se katastrski dohodek plačuje. Ne plačuje se. Katastrski dohodek je osnova, ki se vključi v davčno osnovo za dohodnino. Po trenutno veljavnem režimu ob upoštevanju povprečne efektivne davčne stopnje za zavezance, ki imajo v davčno osnovo vključen tudi katastrski dohodek, se od teh 39 milijonov in pol 29 milijonov in pol dejansko vključi v davčno osnovo od dohodnine, davka od tega se plača pa 5 milijonov ali 49 evrov na zavezanca na leto, ne na mesec. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala tudi vam.

Besedo ima predstavnik predlagatelja gospod Zvonko Lah.

ZVONKO LAH (PS SDS): Hvala lepa.

Poglejte, na zadnji seji Odbora za kmetijstvo in finance je bilo s strani predstavnikov določenih kmetov rečeno, da ta zakon ni boljši od tistega, ki je bil takrat ustavljen, in je bilo sprejeto to, da se lahko poveča samo za 10 % za leto 2013 in kar se obračunava do sedaj, vključno z 2016. Kmetje so grozili, da bodo prišli s traktorji, z gnojnico, z

ne vem čem še vse, če bo ta zakon tak ostal. Na osnovi tega smo mi potem vložili ta zakon, da se pridobi na času, da se uredi, da se uskladi. Tudi od vas je bilo rečeno, da bo ponovno prišlo do usklajevanja in da se bo poskušalo urediti, da bo zakon na nek način sprejemljiv tudi za kmete. Po drugi strani, ko pravite, da bo pa katastrski dohodek nižji zaradi pozebe, žledoloma. Kolikor jaz vem, se katastrski dohodek obračuna, kot da tega ni bilo, ampak da se sprejme intervencijski zakon, s katerim se oprostijo tistim, ki so bili oškodovani, plačilo določenih dajatev. Ne pa s tem zakonom. Slučajno bo mogoče v naslednjem letu nižji, kot je bil leta 2013, ampak ne bo pa nižji v letih 2018, 2019, 2020 in od 2020 naprej. Vi operirate sedaj z letom 2017, kjer bo samo 40 % tega izračuna. Zakaj sedaj v drugo branje tega zakona ne spustimo, pride se z zakonom in ugotovimo naslednjič, če bo šlo po rednem postopku, na odboru za kmetijstvo in odboru za finance oziroma pristojnem odboru bodo zopet verjetno povabljeni ti predstavniki, ki so že bili zadnjič, pa bomo videli kaj bodo povedali, ko bodo imeli končno verzijo tega zakona, ki ga naj bi vlada jutri sprejela. Zakaj kar a priori to možnost, ki smo jo mi dali, zavračate? Povedal sem, da je pač prišlo do nesporazuma, da je dikcija takšna, ki jo lahko z amandmajem popravimo. Ampak namen tega zakona je podaljšati prehodno obdobje. In tega se dajmo držati, nič drugega. Če je pripravljenost z vaše strani, da se res sprejme zakon, ki bo ustrezen za vse, dajmo to potem dopustiti. Nič ne izgubite, razen če se bojite naslednje faze, to se pravi obravnave tega zakona na pristojnih odborih, ko bodo zopet prisotni ljudje, ki so bili na prejšnji seji odbora. To pa lahko naredite danes, da rečete stop temu zakonu. Če pa je vaš namen, da se sprejme nekaj, kar bo najboljše za tiste, ki se jih ta zakon tiče, potem pa ne vidim, zakaj ne bi v tej fazi, ko tega zakona, o katerem se pogovarjamo, še nimamo na mizi. Vprašanje, če so tudi tiste skupine, ki so bile zadnjič na odboru, že seznanjene s tem. Razprava, ki je bila, preberite si magnetogram prejšnje seje, pa ni bila v redu. In to ste tudi priznali na sami seji, da se je treba še pogovarjati in uskladiti. V tem tednu, kolikor imam jaz informacije, se je naredilo precej. Ali je narejeno dovolj? Treba se bo vsekakor enkrat usesti in doreči, ker ta tematika je tako kompleksna in tako pomembna, ker gre za hrano, pada samooskrba, kmetijska zemlja se zarašča, uvozimo ne vem kaj vse, kakšno kvaliteto. Naša dolžnost kot poslancev je, da poslušamo teren. Poslani smo od tam, da njihove interese zagovarjamo. In ko mi ljudje na terenu jamrajo in govorijo, kako jim je čedalje slabše, pa zakaj, me vprašajo: "Kaj pa vi delate tam gor?" To smo mi dolžni. Ne poslušati samo uradnikov, ki so na ministrstvu v službi že 20, 25, 30 let, ki jih ne bo nihče več spremenil, ampak slediti trendom, da bomo Slovencem zagotovili zdravo domačo hrano, kar je seveda najboljše.

Tako da se mi zdi, da ta današnja razprava ni bila kar tako, da hočemo mi nagajati, ravno tako kot včerajšnja ne, ko je bil na koncu zakon en sprejet. Zato prosim, da se to spusti v naslednje branje in potem se odločimo naprej.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Vsi prijavljeni razpravljavci, ki ste to želeli, ste dobili besedo. Ker čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. Poslovnika Državnega zbora še kdo razpravljati. Pred prijavo vas želim opozoriti, da se k prijavi prijavite s pritiskom tipke za vklop mikrofona. Če želite pri razpravi sodelovati tudi predstavnik predlagatelja predloga zakona Zvonko Lah ter predstavnica Vlade, prosim, da se prav tako prijavita s pritiskom tipke za vklop mikrofona. V tem primeru dobita besedo kot zadnja in sicer najprej predstavnica Vlade, nato predstavnik predlagatelja. Prosim za prijavo. Besedo ima gospod Tomaž Lisec. Izvolite.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala, podpredsednik, za dano besedo.

Še enkrat tudi javno iskrene čestitke ob izvolitvi. Kljub temu da je nekaj vsebinskih polemik, kdo ima prav in kdo nima prav, pa mislim, da je prav, da je ta današnja debata bila tudi izvedena. Naš zakon je dokaj enostaven. Za razliko od predstavnice Vlade in predstavnikov koalicijskih poslanskih skupin, ki so rekli, kot piše tukaj, da bo njihova nova metoda, ki še ni znana, prinesla bolj pregleden, enostaven in stabilen sistem. Tukaj imamo konkreten predlog: kaj je bolj stabilno, kot je tisto, kar je? Pač tudi samo za eno leto. Še posebej ob dejstvu, da imamo za nami kar nekaj hudih naravnih nesreč. Še več. Ministrstvo naj bi pripravilo, "samo što nije", in v Državni zbor poslalo predlog zakona. A zadnjič, ko smo imeli sejo glede pozebe, je bilo rečeno, da za naslednja dva meseca pa še ne morejo reči, kakšno bo stanje na terenu in kakšne ukrepe bo vlada pripravila. A za leto 2017 pa že veste, kakšno bo tudi vremensko stanje in predvsem kakšen bo osnutek katastrskega dohodka. In kaj se mi najbolj zdi sporno, ko govorite, kako bo vaš tehnični zakon sistemski, govorite o prehodnem obdobju. Za vas je problem, ker mi predlagamo enoletno prehodno obdobje točno takšno, kot je sedaj. Vi pa govorite, ja, od leta 2017 bo malo boljše, ampak prehodno obdobje se konča 2020, ko te vlade de facto več ne more biti. In ko so tako predstavniki koalicije rekli, da takrat pa bo večji, vsaj za enkrat večji katastrski dohodek. Spoštovani, če je vsaj za enkrat večji katastrski dohodek, kje je to stabilno, enostavno in pregledno. Medtem ko isti poslanci koalicije zavrnete predloge sklepa, ko želimo vsaj opozicijski poslanci dobiti kašno analizo, kjer bi videli, kaj je slabega v obstoječem KD in kaj naj bi ta super zveličavni osnutek KD, ki ste ga tri leta pripravljali, pa ga bomo en mesec pred

rokom očitno le sprejeli, naredil. Dva meseca boste še čakali, da dobite neke osnovne ideje, kaj se je zgodilo s pezebo, veste pa že vse, kaj se bo zgodilo v letu 2017. In še enkrat – zakaj je prva obravnava? Ne za tistih pet minut piarja – potem bi lahko šli na tiskovno konferenco in bi bila zadeva končana – ampak da tukaj na odprti sceni, upam, da si upamo vsi naravnost povedati drug drugemu, povemo, kaj je možno, kaj ni možno, kje vlada vidi pomisleke, in glede na mnenje vlade v bistvu z nekim redakcijskim amandmajem te nomotehnične ovire, ki jih vi smatrate, da so problem, uredimo. Jutri pri glasovanju ne bomo sprejeli zakona, kot smo ga predlagali, dali mu bomo možnost, da gre v drugo in potem posledično v tretjo obravnavo. In to je stabilno, naš predlog zakona. Vse ostalo pa je fikcija. Tako kot je fikcija katastrski dohodek za naslednje leto. In zakaj mislim, da je nujno treba podpreti mirovanje KD na ravni iz leta 2013, je ravno to, kar ste napovedali, spoštovani, kaj se bo zgodilo s KD v letih 2018, 2019 in 2020. Zgodilo se bo ravno to, čemur ste v predvolilnem času nasprotovali: višji davek. Katastrski dohodek ni davek, je osnova, ampak davek bo višji, enkrat višji. Vi rečete, v letu 2017 bomo pa dobrosrčni, do leta 2020 pa bum po kmetu, predvsem po malem kmetu.

Spoštovani! Taka kmetijska in takšna finančna politika ni odraz neke resne države, ki skrbi za malega kmeta. Zato predlagam, spoštovani, da si jutri vzamete pred glasovanjem 15 sekund časa in pritisnete potem trezno tipko za.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Bojan Podkrajšek, izvolite, beseda je vaša.

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Hvala, podpredsednik, še enkrat za dano besedo. Kolegice in kolegi!

Današnja razprava v nekem delu, vsaj v nekem delu tudi pokaže odnos nas, vsaj nekaterih na moji desni strani, do slovenskih državljanek in državljanov.

To je tudi pokazatelj, kako odpoveduje ekonomska logika in kmečka pamet. Kolega Lisec pred mano je že omenil odbor za kmetijstvo, ko smo govorili o katastrofi, ki se je zgodila v zadnjem tednu v aprilu. Seveda vsi oškodovani in tisti, ki zastopajo oškodovane, so lahko povedali v nekih stavkih o težavah, ki jih imajo na težave, ki jih bodo bremenile v tem letu, v naslednjem letu pa še kakšnem. Ministrstvo je pa odgovorilo, da je še treba dobiti ocene, da je treba sestaviti neke komisije, da bo to trajalo, ampak ko bo vse to zbrano, se bo to predstavilo na Vladi in potem bodo vidni rezultati, kaj lahko pričakujejo tisti, ki so bili oškodovani glede zmrzali pa tega mokrega snega. Ko se pogovarjaš o tem času z nekom čez mejo oziroma v sosednji Avstriji, se tam pogovarjajo že nekaj časa o konkretnem znesku po hektarju. Ni treba mnogo strokovnjakov na terenu pa veliko mesecev, da ugotovijo dejansko škodo.

Če se vrnem na današnji predlog zakona, ki dejansko govori o slovenskem kmetu, o slovenskem podeželju, kako bodo živeli jutri pa naslednje leto. Jaz sem žalosten, ker je tukaj velikokrat očitano opoziciji, da mogoče celo nagaja vladi. Jaz mislim, če bi šli delat anketo na ceste, na katerem koli delu Slovenije, prav gotovo vsi ljudje ne bi razumeli, kaj pomeni koalicija ali opozicija v Državnem zboru. Vsi se pa še kako zavedajo, da smo bili izvoljeni na državnozbornih volitvah v ta zbor, da bomo zastopali vse, ne samo tiste v Ljubljani, ampak tudi v Halozah, na Goričkem, Kopru, Izoli, Dolenjskem, v slehernem kraju te lepe domovine. Ko opozicija predlaga skupaj s svojimi strokovnimi službami, povod vsega tega, kar to narekuje, pa je potreba na terenu, v tem primeru naši kmetje, pa pride do blokade. Mislim, da še pri enem predlogu zakona nismo naleteli, da predlaga to opozicija ali Nova Slovenija ali Slovenska demokratska stranka, da bi koalicija ugotovila, da je pa zakon potreben, ampak je še treba na kakšnem členu kaj dodati. To v tem sklicu državnega zbora jaz mislim, da ne bo možno.

Spoštovane kolegice in kolegi! Takšno razmišljanje in naslanjanje na sistemske rešitve ne gre v prid Republiki Sloveniji. S tem država nazaduje, slovensko podeželje se prazni, mladi ne vidijo perspektive na manjših kmetijah, tisti, ki se pa izšolajo, pa vidijo perspektivo v tujini. To ne gre v prid Sloveniji. Za to smo odgovorni v tem državnem zboru.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod podpredsednik.

Zdaj sem razmišljal, kako in koliko lažje bi nam bilo, če bi bila ta koalicija sposobna ustanoviti, na primer, partnerstvo za razvoj, kjer bi ta zadeva delovala tako, da bi k sodelovanju in k pogajanju o sistemskih zakonih povabila tudi opozicijske poslanske skupine. Seveda jaz razumem, da vam mi gremo na živce s sklici izrednih sej, s predlogi točk dnevnega reda na zasedanjih državnega zbora in tako dalje. Razumite nas, mi nimamo vseh podatkov, mi ne vemo, kakšen je danes predlog oziroma osnutek novega zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka, o katerem zdaj teče razprava. Vi seveda na nek način logično te informacije imate, in se vam čudno zdi, kaj zdaj mi tukaj nekaj morda norega sprašujemo. Ampak povejte mi, kje in kako naj se jaz postavim v bran pomurskemu kmetu, ker vem, kako mu gre, ker tam živim vsaj en dan tednu ali pa dva dni, kakor da sem prenesem te probleme in ta vprašanja, ki so zelo resna. Mi že dolgo nismo več žitnica Slovenije. Že dolgo ne. In vsako leto je manj kmetov. Če bo šlo tako naprej – ne sme iti tako naprej, gospe in gospodje, ker potem bomo ta sloj, kmetstvo bomo mi zapravili! Zdaj imam jaz zelo konkretno vprašanje. Morda še najprej

nekaj. Morda bo po novem zakonu o ugotavljanju katastrskega dohodka katastrski dohodek v prvem letu, ko bo uveljavljen, nižji, morda bo tudi v drugem nižji, kot je zdaj. To je hinavsko. Zakaj? Zato ker so volitve 2018. Mi moramo imeti simulacijo tukaj, pošteno simulacijo, kakšna bo premica, kakšna bo krivulja. Morda bo eksponentna, ker bo katastrski dohodek v odvisnosti od funkcije časa. Konkretno vprašanje za Vlado. Poglejte, na Ministrstvo za finance je pisala Čebelarska zveza Slovenije protestno pismo. Ali ste upoštevali njene pripombe? To je bilo 13. aprila. Dobili smo ga tudi vsi poslanci. 12. maja smo vsi poslanci dobili sklepe in zahteve Sveta Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije glede zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka in predvidenih sprememb zakona o dohodnini. Naslovljeni so ti sklepi na predsednika Vlade dr. Mira Cerarja. Mene zdaj zanima, ali ste to dobili in ali se je to upoštevalo in v kakšni meri se je upoštevalo pri trenutnem osnutku zakona, ki ga mi ne poznamo. Nimam časa, da bi vse te zahteve naštel, je pa okrog 30 točk. Tukaj pravi, da se z zahtevami Kmetijsko gozdarske zbornice strinjajo naslednje nevladne organizacije. Sindikat kmetov Slovenije – ali ste jih kontaktirali in upoštevali? Zadržna zveza Slovenije – ste jo upoštevali? Zveza slovenske podeželske mladine – ste jo upoštevali?, Zveza kmetič Slovenije – ste upoštevali slovenske kmetice? Zveza lastnikov gozdov Slovenije, Čebelarsko zvezo sem že povedal, Združenje družinskih vinogradnikov, vinarjev Slovenije – ste jih upoštevali? Zveza društev vinogradnikov in vinarjev Slovenije, VINIS, Zveza sadjarskih društev Slovenije, Zveza društev oljkarjev Slovenije, Zveza društev rejcev govedí lisaste pasme Slovenije, Zveza rejcev govedí rjave pasme Slovenije, Društvo rejcev govedí črno-bele pasme Slovenije, Društvo rejcev govedí za meso Slovenije, Združenje pridelovalcev sladkorne pese Slovenije – ste jih upoštevali? To še živi, zdaj bo najbrž kmalu umrlo, ker tistih 9 milijonov je šlo, ne vem kam že. Za to nihče ni kriv, ker 9 milijonov pa, ja, ni noben denar. Zveza društev rejcev drobnice Slovenije, Združenje turističnih kmetij Slovenije, Združenje predstavnikov agrarnih skupnosti Slovenije, Zveza društev vinogradnikov Dolenjske, Združenje rejcev konj slovenske hladnokrvne pasme, Slovensko združenje rejcev konj pasme posavec in Slovensko združenje rejcev konj pasme haflinger. Moje vprašanje: Ste jih upoštevali? Hvala za odgovor.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Jože Tanko, izvolite, beseda je vaša.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa, za besedo.

Jaz mislim, da je ključni problem te vlade v tem, da napoveduje neke spremembe, in to v časovni stiski, nikoli pa ne pride pred nas z neko analizo finančnih učinkov, posledic, plusov,

minusov, kaj se bo na osnovi nekega ukrepa dejansko začelo dogajati. Pristop pri tem zakonu, ki ga pripravlja vlada, je točno tak. V časovni stiski, to se pravi pred skrajnim rokom za sprejetje zakona, ko ne bo časa ne za pogajanja, ne za usklajevanja, se bo sprejel zakon s takojšnjim ukrepom za tekoče leto. Tukaj bo treba pač julija neke zadeve nastaviti in se bodo morale zadeve finančno tako ali drugače voditi. Sprašujem, ali je to racionalno. Poznamo primere sosednjih držav, ukrepov na določenem področju, in takšne ukrepe uvedejo takoj samo v primeru, če so ugodnejši za tistega, ki jih plačuje. In vse ukrepe, ki imajo določene posledice, sprejemajo z odložnim rokom, da se lahko sistem na to prilagodi. Sprejemanje zakonov, ko ni niti časa, niti možnosti za kakršnokoli kvalitetno usklajevanje ali pa preverbo podatkov, je neresno. Neresno od katerekoli vlade. Še posebej v tisti vladi je to neresno, ki naj bi imela nekaj občutka za male ljudi. Ali pa je tudi to, gledano z druge strani, da predvsem po malih ljudeh je treba udariti. Ko že govorimo o tem, kateri dobri ukrepi so bili sprejeti za podeželje: medsosedska pomoč, malo delo, vrednotnice, prevoznice, povišana osnova KD za obračun davkov in tako naprej. To so zdaj vsi ti kvalitetni ukrepi, ki bodo pripomogli, da bo manj zaraščanja, to bo pripomoglo k temu, da se bo povečala ljubezen do življenja na podeželju in tako naprej. To si najbrž predstavlja Vlada. Resnica je čisto drugačna. Vsi ukrepi, ki se sprejemajo na področju kmetijske politike, vodijo v smer uničevanja podeželja. Dela se gojišče za velike zveri, površine za velike zveri in visoko divjad se povečujejo. Breme je na tistih, ki na preostalih površinah ostajajo, ki imajo zaradi tega še večje težave. Odškodnine se ne plačujejo. Sprašujem Vlado, ali upošteva vse te odškodnine, tem kmetom plačuje dinamično, ko zadeve nastanejo, ko se zahtevki vlagajo, ali so tukaj odložni roki neznansko dolgi. Cel kup ukrepov je, ki ne morejo pripeljati do tega, da se bo na podeželju karkoli bistvenega spremenilo. Tudi pri zakonu o davku na nepremičnine. Kdo pa so tisti, ki jih je zakon o davku pri nepremičninah najbolj zadel? Malo gospodarstvo in lastniki kmetijskih zemljišč, beri kmetje. Saj veliko gospodarstvo ni trpelo kakšnih posebnih sprememb pri zakonu o davku na nepremičnine. Ključna povečanja so bila pri malih obrtnikih in pri lastnikih kmetijskih zemljišč. Kolegi v koaliciji, če so to reforme, s katerim boste rešili zavoženo državo, ki ste jo v teh nekaj letih uspeli spraviti na kolena, ta vlada pa to samo še pogloblja, potem naj se vas bog usmili! To niso ukrepi, ki bi prispevali karkoli k rešitvi nekih stvari. Težave in bremena, ki jih nalagate ljudem, so prekomerne, neodmerjene in temeljijo na napačnih zadevah. Tisti, ki imajo, ki so odnesli premoženje, tisti so nedotakljivi, ni ukrepa, ni predlagan zakon, ki bi bil sprejet proti njim.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.
Besedo ima gospa Vojka Šergan.
Izvolite.

VOJKA ŠERGAN (PS SMC): Hvala za besedo, predsednik. Spoštovani predstavniki Vlade! Danes obravnavamo zakon o ugotavljanju katastrskega dohodka, ki ga je vložila SDS. Ta zakon ima en sam cilj, in sicer ureja podaljšanje prehodnega obdobja. Ničesar drugega. Tega zakona ne bomo podprli oziroma sama ga ne bom podprla, ker v Stranki modernega centra zagovarjamo, da je treba to področje celovito urediti. To pa bo uredil vladni zakon, ki bo jutri obravnavan na Vladi, ki je tehnični zakon in bo uredil metodo ugotavljanja katastrskega dohodka. Tudi ta zakon vsebuje prehodno obdobje, tako za leto 2017 ne bo spremenjen v celoti, saj bo upošteval 40 % izračunanega zneska KD.

Mislím, da ta zakon ne ureja drugega, kot da samo podaljšuje obstoječe stanje, tako je to zadosten razlog, da tega zakona ne podpremo. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Simon Zajc, izvolite.

SIMON ZAJC (PS SMC): Hvala, gospod podpredsednik.

Nekaj stvari je bilo danes povedanih, na katere naj se tudi jaz odzovem v imenu SMC. Katastrski dohodek nima nobene zveze z vremenom. Tega se je treba zavedati. Vreme, kakršno je danes in ga lahko še pričakujemo, je takšno, če bi KD vezali na vremenske nevšečnosti, potem boljše, da zdaj sprejmemo tak KD, da se ga v stotih letih več ne dotaknemo, naj ostane tak, kot je. Glede na to, da se podnebje spreminja, bodo vedno nevšečnosti, bodo poplave, bodo zmrzali, žled, sneg ob nemogočih mesecih in tako naprej. To je realnost in KD s tem nima zveze. Ima zvezo v tem smislu, da za zadnjih pet let pogleda, kakšno je bilo stanje v kmetijstvu in se potem to pozna. Ampak drugače pa, da mi na podlagi tega, da imamo čudne vremenske razmere, vežemo, ali bomo sprejemali nov KD ali ne, to je pa nesmiselno. Tu ni nobene logike. Škoda, ki nastane zaradi spremembe okolja pa zaradi vremenskih nevšečnosti, se rešuje drugače, z interventnimi ukrepi, mogoče interventnim zakonom itn. Ampak v tem primeru pa moraš imeti zbrane podatke, zato pa to traja na žalost malo več kot štirinajst dni. Saj vem, da bi si želeli, da bi te podatke prej zbrali in potem lahko tudi primerno ukrepe izvršili.

Govori se, da bomo sedaj s tem KD mi udarili po kmetu, po malem človeku. Ampak dajmo si zares pogledati, imamo tudi v številkah, kako bomo to udarili. Pa sedaj ne bom govoril o tem prehodnem obdobju, govorim o obdobju, ko imamo KD že v polni meri. Večina kmečkih gospodinjstev, skoraj 70 % jih bo plačala iz

naslova katastrskega dohodka v dohodnini točno 0 evrov. Tako jih bomo udarili. To se pravi, male kmete, ki tolčemo po njih, jim bomo zaračunali 0 evrov. Toliko se jim bo poznalo zaradi tega KD. Ostali, se pravi ostalih 30 % bo v celemu letu, če sem prav izračunal, plačala 65 evrov. O takih zneskih se sedaj mi pogovarjamo. Če sem se kaj zmotil, me bo potem mogoče sekretar popravil, ampak mislim, da se nisem. Skratka, ne gre za to, da hočemo po malem človeku udariti. Sedaj ste videli, da v bistvu, če pogledamo to v denarju, ni to tak bavnjav. V procentih se sliši mogoče več, ampak se je treba zavedati, da je bil KD do sedaj, in s tem se strinjajo vsi, ki se spoznajo na to, tudi organizacije kmetov, da dosedanja metodologija ni bila več življenjska. KD je bil podcenjen, zato je pošteno, da se to popravi. In če to pomeni za nekoga tudi zvišanje, je to še vedno pošteno. Ni pošteno samo to, da se ti zmanjša.

Kar se pa tiče procedure je pa res. Prej sem se pogovarjal s predlagateljem gospodom Lahom in, ja, vi ste vložili ta zakon v času, ko še niste vedeli, kaj vse smo se sedaj že na novo dogovorili. Zato je čisto legitimno, je čisto za pozdraviti, da ste ta zakon vložili, ker na takraten predlog je bilo res kar nekaj pripomb. Ampak kot je že tudi sekretarka povedala, to je nek običajen postopek, zato imaš javno obravnavo, da pobereš vse vtise in predloge in potem to popraviš. Zato smo tukaj. Morate pa vi tudi nas razumeti, da pa mi v vsem tem času intenzivno delamo na tem zakonu, tudi jaz osebno in tudi podpredsednik Odbora za kmetijstvo, mi je ta tematika zelo pomembna in je pomembno, da bo urejena tako, da bomo v bistvu vsi zadovoljni. Ker mi pa vemo, kaj pride, pride pa sedaj do konca tedna, to ne bo, kot se hoče sedaj predstaviti javnosti, da bo to spet v eni daljni prihodnosti, da ne vemo kaj bomo. Ne, to bo ta teden tukaj. S tem našim zakonom bomo te stvari uredili in zaradi tega mi ne bomo podprli tega vašega zakona. Ne zato, ker ste ga vi vložili ali ker bi vam hoteli nagajati. Res ne gre za to. Tudi mi vam verjamemo, da ga niste vložili zato, da bi vi nam nagajali. Pač vložili ste ga na podlagi tiste prve verzije, mi ga zavračamo na podlagi te druge verzije našega zakona. Ampak verjamemo, da na koncu bomo pa tokrat res sprejeli dober zakon, ker čas je, da to presekamo. Treba je nehati s temi podaljševanji. Tega imamo po mojem, in vi in mi, jaz osebno zase vem, da ja, da imam dosti tega, da se stvari ne zgodijo, če se lahko zgodijo. Tam, kjer se ne morejo, pač nimaš druge opcije. Ampak tukaj se pa lahko zgodijo, in se bodo. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala tudi vam.

Zaključujem splošno razpravo. O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali v četrtek, 19. 5. 2016, v okviru glasovanj.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **18. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PRVO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O SPODBUJANJU SKLADNEGA REGIONALNEGA RAZVOJA.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru vložila Vlada. V zvezi s tem predlogom zakona je skupina 21 poslank in poslancev, s prvim podpisanim gospodom Jožetom Tankom, zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade, in sicer gospodu Alešu Cantarutti, državnemu sekretarju na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo.

ALEŠ CANTARUTTI: Spoštovani predsedujoči, spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Dovolite kratko obrazložitev. Pred vami je Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja. Spremembe predlagamo, da bi izboljšali rešitve, ki so se pri izvajanju v preteklosti pokazale za pomanjkljive ali težko izvedljive. Bolj učinkovito spodbujanje skladnega regionalnega razvoja je bilo naše osnovno vodilo in končni cilj predlaganih sprememb. Pojdimo po vrsti.

Predlog zakona rešuje aktualna vprašanja glede regionalnih razvojnih agencij, predvsem glede njihove lastniške strukture izbriša iz evidence RRA ter utrjevanje njihove javne funkcije v regijah. V lastniški strukturi RRA ne bo več pogoj manj kot tretjinski ustanoviteljski delež ene občine v okviru javnega deleža, še naprej pa ostaja institucija v večinski javni lasti. Predlog določa, da razvojne regionalne agencije izbere svet regije z javnim razpisom, na katerem se da prednost institucijam z večjim deležem javnega vpliva. Predlagamo poenostavitve pri zamenjavi člana razvojnega sveta regije, da bo lahko svet z večino glasov vseh članov zamenjal posameznega člana, če bo zamenjavo predlagal organ, ki je člana tudi predlagal. Med obmejna problemska območja se dodatno uvrščajo občine, ki imajo koeficient razvitosti po zakonu o financiranju občin manjši od 0,9, če mejijo seveda na obmejna problemska območja. Naprej. Razjasnjuje se odnos do posebnega pomurskega razvojnega zakona. Za problemsko območje z visoko brezposelnostjo se ne bo moglo določiti območje, ki prejema pomoč po pomurskem razvojnem zakonu. Med razvojne naloge države, ki se na regionalni ravni opravljajo v javnem interesu, se dodajo nove naloge s področja spodbujanja in razvoja podjetništva ter kulture inovativnosti, izvajanja regijskih programov internacionalizacije gospodarstva in prostorskega planiranja na regionalni ravni. Črta se določba, da se dogovori

za razvoj regij sklepajo za štiri leta. Dogovor za razvoj regij bo veljal do izteka obdobja trajanja vključenih projektov ali nadomestitve z novim dogovorom. Naprej predlagamo, da o manjših prerazporeditvah med postavkami poslovnega in finančnega načrta slovenskega regionalnega razvojnega sklada odloča minister, pristojen za regionalni razvoj, in ne Vlada. Poleg tega se predlaga, da ima sklad v lasti premoženje, ki zagotavlja poslovanje sklada in določa se način nalaganja prostih denarnih sredstev sklada. Naprej, Pri avtohtonih narodnih skupnostih in romski skupnosti predlog odpravlja nejasnosti glede vrste spodbud, ki jih zagotavljata slovenski regionalni razvojni sklad in državni proračun. Državni proračun zagotavlja nepovratna sredstva, sklad pa povratna sredstva, za avtothoni narodni skupnosti pa tudi nepovratna sredstva. Glede kohezijskih regij predlagamo črtanje določbe, da se pri izvajanju programov Evropske unije ali njihovih delov, ki se izvajajo samo v okviru ene kohezijske regije, funkcija opravljanja prenese na enoto pristojnega državnega organa za regionalno politiko v tej kohezijski regiji. Pri regionalnih državnih pomočeh in nujnih ukrepih regionalne politike se podrobneje določa postopek dodelitve sredstev. Poleg tega se predlagajo tudi nekateri pravno redakcijski popravki zaradi zakonodaje, ki je bila v Evropski uniji in Sloveniji sprejeta po uveljavitvi ZSRR 2.

Naj ob koncu poudarim, da učinkov vseh ukrepov zakona, ki je bil sprejet v letu 2011 in spremenjen v letu 2012, še ni mogoče povsem ovrednotiti. Večjih posegov v zakon zato nismo predlagali. Spremembe pa bodo omogočile po našem prepričanju hitrejšo in lažje izvajanje programov skladnega regionalnega razvoja. Hvala za pozornost.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanski demokrati, zanjo gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovane kolegice in kolegi, spoštovani gospod državni sekretar s sodelavcema!

Vladna novela Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja v ureditev prinaša nekaj sprememb, ki pa za celoten sistem ne pomenijo velikih premikov. V zvezi z nejasnostmi pri vodenju regionalnih razvojnih agencij se v zakonu predlaga, da izbere regionalna razvojna agencija svet regije za programsko obdobje, in sicer z javnim razpisom, ki ga vodi občina, iz katere je predsednik sveta regije ali občina, ki jo določi svet regije. Neprimeren se nam zdi predlog, po katerem bi lahko občina, iz katere je predsednik sveta regije, vodila javni razpis za izbor izvajalca za opravljanje javnih regionalnih

nalog. Po našem mnenju za takšno privilegiranje občine, iz katere prihaja predsednik, ni razlogov. V sedanjih ureditvi je minister za opravljanje teh nalog pooblastil regionalne razvojne agencije. V Novi Sloveniji za uvajanje spremembe ne vidimo smisla, saj je bila dosedanja rešitev po našem mnenju ustrezna. V 24. členu predloga zakona so na voljo opredeljena obmejna območja. Predlagana je širitev obmejnih območij. V Novi Sloveniji opozarjamo, da je predvidenih finančnih sredstev na tem področju že za obstoječa območja vedno manj, zato širitev obmejnih območij ne prinaša rešitev. V preteklosti se je izkazalo, da so imele občine neposredno ob meji največje težave. Spomnimo se samo migrantske krize. Nismo pa idealisti, zato nimamo upanja, da bi tej širitvi obmejnih območij sledil tudi proračun. Sklad ima glede financiranja razvoja območij, kjer živi romska skupnost, na voljo le povratne vire, kot so garancije, krediti in tako dalje. Po mnenju Vlade pa povratni viri niso primerni za urejanje romske problematike. Predlog zakona zato jasno določa, da se v državnem proračunu določijo finančne spodbude za hitrejši razvoj območij, kjer živi romska skupnost. Utemeljevanje Vlade, da povratni viri niso primerni za urejanje romske problematike in da je treba zanje določiti nepovratna sredstva, poraja vprašanje, zakaj je potrebna za Rome posebna obravnava in specialno določanje nepovratnih sredstev.

Zakon kljub temu prinaša tudi nekaj pozitivnih sprememb. Med razvojnimi nalogami države, ki se v regiji opravljajo v javnem interesu, predlog zakona dodaja: spodbujanje in razvoj podjetništva in kulture inovativnosti, izvajanje regijskih programov internacionalizacije gospodarstva in prostorsko planiranje na regionalni ravni. To pozdravljamo. Zakon prinaša tudi poenostavitve, po kateri bo o prerazporeditvah med postavkami poslovnega in finančnega načrta Javnega sklada Republike Slovenije za regionalni razvoj in razvoj podeželja lahko odločal minister. Predlog zakona podrobneje določa, da kandidate za predstavnike občin v razvojnem svetu regije predlaga občinski svet. Med mandatom lahko razvojni svet na predlog občinskega sveta zamenja člana, ki ne izpolnjuje več pogojev, na primer mu preneha občinska funkcija.

V Novi Sloveniji Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja ne bomo nasprotovali.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Gospod Franc Laj bo predstavil stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev.

FRANC LAJ (PS NP): Spoštovani predsedujoči, spoštovani predstavniki ministrstva, drage kolegice in kolegi, še enkrat prav lep pozdrav vsem!

Če imamo stabilne regije, sicer imamo zaenkrat samo statistične regije, kar je daleč od tega, da bi bila, kakor se reče, posrečena rešitev, toliko bomo imeli uspešno in stabilno državo. Če imamo na eni strani problemska območja z izrazito visoko stopnjo brezposelnosti, kot neke vrste tempirane socialne bombe, na drugi strani pa izredno bogate privilegirane regije, ki imajo to srečo da so tudi v preteklosti marsikje in marsikdaj dobile tudi dodatne spodbude.

V Poslanski skupini nepovezanih poslancev smo zaznali potrebo po spremembi Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja, ker smo zaznali določene slabe prakse, kar se je zgodilo tudi z regionalnimi razvojnimi agencijami. Zaradi tega tudi te spremembe, ki so opredeljene v 20. členu tega zakona, podpiramo, da občine in samo delovanje, uspešno delovanje teh agencij poenostavimo in jih tudi pripeljemo v takšno situacijo, da bodo lahko normalno funkcionirale. Ampak za to ni zadosti sama sprememba zakona. Če pogledamo, zakaj so se znašle te regionalne razvojne agencije v tako slabi finančno ekonomski situaciji. Zaradi tega ker so bile absolutno predimenzionirane, stroškovno zelo bohotne zaradi nekontroliranih zaposlovanj, po drugi strani pa je nastal prazen prostor pri pridobivanju novih projektov, finančnih sredstev iz finančnih perspektiv. In to prehodno obdobje iz ene finančne perspektive v drugo je povzročilo velike probleme. To bi se dalo omiliti, če bi te agencije imele pravi nadzor. Ampak očitno smo spet tam, ko je nekaj v državnih rokah, da se tudi z javnimi sredstvi gospodari, da odpovedo tisti najbolj pomembni mehanizmi. Upajmo, da zaradi določene spremembe zakona in večje resnosti vseh akterjev v tej zgodbi, se ta slaba praksa ne bo ponovila. Zelo pomembno je, da zakon daje vsaj tiste osnovne pogoje, da se lahko v teh t. i. statističnih regijah aktivirajo lokalni razvojni potenciali. To pa je že malo težja stvar, ker je odvisna od samih predstavnikov lokalne skupnosti v regijskem svetu in potem tudi od države, da ima posluh za to, da se njihova stališča, njihove zahteve vgradijo v vse potrebne dokumente. Tu mislim tudi na državni proračun in ne nazadnje tudi v strategijo regionalnega razvoja Slovenije, ki ga do zdaj nismo imeli. Upajmo, da bomo zdaj ta dokument od vlade dobili, ker bo zakonsko zavezana k temu. S tem pa se tudi odpravlja ena sistemska pomanjkljivost. Kot rečeno, pomembno je, da se razvoj regij uskladi z načrti izvajanja tudi operativnih programov evropske kohezijske politike in temu primerno tudi s proračunskim načrtovanjem. Zato sem ves čas zagovarjal, da proračunsko načrtovanje mora biti projektno. Takrat bodo tudi razvojni projekti dobili svoje mesto in predvsem tisti projekti, ki se bodo ocenili, da so koristni tako za regijo kot za celotno državo. Le tako lahko mirno pričakujemo normalno vzdržno gospodarsko rast. Zelo pomembno je, moram to izpostaviti, da

problemska območja, kot je Pomurje, zaradi pomurskega zakona ne bodo oškodovana v tem smislu, da bodo zaradi tega izključena iz ukrepov evropske kohezijske politike in politike razvoja podeželja. Strinjam se in strinjam se v Poslanski skupini nepovezanih poslancev, da pa je razumljivo, da se pa izključuje dvojno financiranje za iste namene, kar je tudi v nasprotju z evropskimi pravili.

Želel bi še v prid uspešnosti tega zakona in samega regionalnega razvoja, da se določene naloge tudi dekoncentrirajo in se prenesejo na regije. Celoten ta sistem regijskega razvoja je izredno zapleten, zakaj kot sem že poudarjal na eni strani nimamo regij zato bo ta zakon še vedno samo toliko uspešen, kolikor je lahko brez regij v pravem pomenu. Želel bi izpostaviti, da je pomembno, da se v nadaljnjih postopkih sprejemanja sprememb tega zakona upoštevajo in to tudi pričakujemo o vsi dobri predlogi od deležnikov kot je skupnost občin Slovenije, GIZ RRA zaradi pomurske regije, Razvojnega centra Murska Sobota in seveda avtohtonih narodnih skupnosti. Izrednega pomena je, da tudi narodne skupnosti dobijo res tisto, kar jim že ustava zagotavlja na eni strani, po drugi strani pa tudi marsikateri pravni akt, zakon. Zato pričakujemo, da se temu primerno tudi izvedejo spremembe 14. člena in se zagotovijo prave osnove, materialne osnove za razvoj gospodarskih osnov avtohtonih narodnih skupnosti. Kot vemo, je v določeni meri to že, je pa ni, pri Javnem zavodu Republike Slovenije za regionalni razvoj in razvoj podeželja, vendar ta zadeva še zdaleč ni zadovoljivo rešena.

Če bomo s temi spremembami zakona dosegli vsaj dva zelo pomembna cilja, bomo zadovoljni. Gre povečanje gospodarskega, okoljskega in družbenega kapitala v regiji, izboljšanje sistemskih rešitev, da bi dosegli racionalizacijo administrativnih postopkov in seveda izrednega pomena je odprava strukturnih težav problemskih območij. Hvala za vašo pozornost.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala tudi vam.

Stališče Poslanske skupine italijanske in madžarske narodne skupnosti bo predstavil dr. László Göncz.

DR. LÁSZLÓ GÖNCZ (PS IMNS): Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani gospod državni sekretar, predstavniki Vlade, kolegice in kolegi!

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja po besedah predlagatelja prinaša spremembe in dopolnitve na dveh področjih, če posplošujem. Kot prvo naj bi se izboljšale sistemske rešitve, ki so se po uveljavitvi zakona leta 2012 izkazale za pomanjkljive ali težko izvedljive oziroma so v

neskladju s spremenjeno evropsko zakonodajo. Kot drugi razlog so navedli racionalizacijo administrativnih postopkov, kot je bilo že omenjeno, da bo omogočeno lažje izvajanje zakona in dodatno varčevanje pri uporabi javnih sredstev. Menimo, da so nekateri cilji spremembe zakona pravilno naravnani, kajti v preteklih letih se je konstantno opozarjalo na težave na tem področju. Opažamo pa tudi vprašljive rešitve. Vendar o splošnih zadevah vam jaz sedaj ne bi jermal časa, temveč v okviru našega stališča se bom osredotočil predvsem na vsebino, ki je povezana s problematiko gospodarske osnove avtohtonih narodnih skupnosti. V kontekstu tega zakona naj se najprej zahvalim tudi kolegu gospodu Laju, ki je že na nekatere vsebine in pa težave opozoril.

Uvodoma naj poudarim, da podpiramo predlagano rešitev za odpravo nejasnosti in težav glede financiranja razvoja romske skupnosti oziroma območij, kjer prebivajo njeni predstavniki, vključno z določbo, da se spodbude za omenjeno skupnost tudi določijo v državnem proračunu. Besedilo predloga spremembe zakona je bilo v skladu z zakonodajo poslano v obravnavo tudi pristojnima organizacijama italijanske in madžarske narodne skupnosti, ki sta v zvezi s to pomembno vsebino posredovali svoja mnenja ter predloge dopolnitev zakona z vidika avtohtonih narodnih skupnosti. V omenjenih mnenjih je ponovno poudarjena sistemska težava, ki se na tem področju pojavlja že več kot desetletje in ki je do sedaj nobena vlada ni uspela uspešno rešiti tako, da bi tovrstne spodbude dejansko bile v prid zagotavljanja gospodarske osnove avtohtonih narodnih skupnosti. Sedanja sprememba zakona je zato nova priložnost, da se omenjena sistemska težava končno začne reševati, zato tudi s tega mesta ponovno pozivam predlagatelja, torej Vlado Republike Slovenije oziroma pristojno ministrstvo, da prisluhne predlogom narodni skupnosti. To je med drugimi tudi njena zaveza, ki je zapisana v koalicijski pogodbi. Na težave v preteklih letih konstantno opozarjamo tudi na sejah Komisije za narodni skupnosti in sklepamo v zvezi s tem, vendar so bili do sedaj vsi odgovori s strani Vlade ali pa drugih pristojnih ustanov ali zgolj formalni oziroma vsebinsko prazni ali pa žal odklonilni. Predlagana sprememba zakona bi morala upoštevati naše predloge, saj je med načeli med drugimi zapisano, da bo dopolnjeni predlog upošteval načelo subsidiarnosti, kar bi morali v kontekstu 64. člena Ustave Republike Slovenije tudi pomeniti, da se odločitve v zvezi z ustvarjanjem gospodarske osnove avtohtonih narodni skupnosti sprejemajo v okviru same narodne skupnosti oziroma v soglasju z njimi. Organizacije narodnih skupnosti v svojih mnenjih in tudi v drugih pismih Vladi opozarjajo na težave, da se zagotovljena sredstva dodeljujejo podjetjem oziroma subjektom na narodnostno mešanem območju, kar sicer ni

narobe, vendar se je v preteklih letih izkazalo, da se s tem še ne rešuje problematika ustvarjanja gospodarske osnove samih narodnih skupnosti. Poudarjam, da je bilo ustvarjanje gospodarske osnove narodnih skupnosti nujno oziroma da bi bilo nujno predvsem zaradi njihovega obstoja in razvoja ne pa zaradi nekih drugih okoliščin ali pa razlogov. V enem od omenjenih pisem Vladi je s strani krovnih organizacij zapisano, citiram: "Gospodarska osnova narodnostno mešanega območja ni nujno, da sovпада z gospodarsko osnovo narodnih skupnosti in razvoj prvega ne pomeni nujno tudi razvoj slednjega, medtem ko pa ustvarjena gospodarska osnova narodni skupnosti vsekakor prispeva tudi k razvoju narodnostno mešanega območja." Dodajamo, da ne bo pomote, da je celovit razvoj območja, kjer narodni skupnosti živita, zelo pomemben in nujen, vendar je nujno treba ustvariti tudi gospodarsko osnovo samih narodnih skupnosti. V prid tem pa je treba poiskati ustrezne sistemske rešitve, ki jih žal do sedaj ni ali pa ni bilo.

Na osnovi omenjenega predlagamo, da določbo spremembe zakona, povezano z avtohtonima narodnima skupnostma, dopolnimo tako, da poleg razvoja tako imenovanih narodnostno mešanih območij jasno opredelimo tudi pomen razvoja oziroma ustvarjanje gospodarske osnove narodnih skupnosti oziroma dejavnosti v prid temu, za kar se konstantno zagotovijo denarna sredstva v okviru državnega proračuna. Mimogrede, to je v sprejetih proračunih za leto 2016 in 2017 do določene mere zagotovljeno. V okviru obrazložitve členov zakona, ki se spreminjajo, predlagatelj jasno navaja, da so kupnine od privatizacije družbenega premoženja, ki so v preteklosti za narodni skupnosti v skladu z zakonom bili edini vir na področju ustvarjanja gospodarske osnove, praktično usahnile. Mimogrede, sistemsko, kot sem že poudaril, ni bilo to koriščenje pravilno zastavljeno. Zato predlagatelj torej Vlada predlaga, da je za ta namen v bodoče treba izkoristiti vse druge še obstoječe možnosti. S tem se strinjamo. Treba je tudi izvajati določbo, da lahko država samoupravni narodni skupnosti pooblasti za opravljanje določenih nalog s tega področja iz državne pristojnosti. Ne bom navajal tukaj konkretnega besedila ustave, ki za to daje jasno osnovo, vendar je tudi zakon tako formuliran, da že zajema to besedilo. Na osnovi tega skupnosti lahko ustanovita ta sklad za razvoj lastne gospodarske dejavnosti ali za to primerno institucijo, ki bo z vidika transparentnosti morala poslovati po načelih drugih tovrstnih ustanov državnega pomena. Na koncu naj še povem, da pri iskanju rešitev je bilo v zadnjem obdobju organiziranih nekaj posvetovanj na pristojnem ministrstvu, kjer pa, vsaj po naših informacijah, niso prišli do zadovoljivih rešitev, ki bi z vidika narodnih skupnosti celovito reševale to problematiko. Tudi to je razlog, da se v okviru predlaganih

sprememb Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja smiselno nadgradi tudi sistem ustvarjanja gospodarske osnove narodnih skupnosti, tako da se pri tem končno upoštevajo tudi njuni predlogi in stališča.

Predlog spremembe zakona bomo obravnavali tudi na seji Komisije za narodni skupnosti. S strani naše poslanske skupine bomo na osnovi mnenja pristojnih organizacij narodnih skupnosti predlagali konkretne rešitve oziroma amandmaje, ki bodo usmerjeni k dejanskemu ustvarjanju gospodarske osnove narodnih skupnosti. Pri tem pa računamo na konstruktivno sodelovanje izvršne veje oblasti. Še enkrat poudarjam, da želimo doseči sistemsko rešitev, ki bi učinkovito omogočala ustvarjanje gospodarske osnove narodnih skupnosti, s tem pa tudi razvoj regije.

Formalne dopolnitve zakona niso potrebne, zato pričakujemo iskreno namero za vsebinsko nadgradnjo do zdaj po našem mnenju neučinkovitega sistema. Sprememba zakona predstavlja dobro priložnost, kot sem že rekel, za to, zato bova podprla sklep, da je predlog spremembe zakona primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala tudi vam.

Gospa Andreja Potočnik bo predstavila stališče Poslanske skupine Stranke moderne centra.

ANDREJA POTOČNIK (PS SMC): Spoštovani predsedujoči, kolegi z ministrstva, kolegi, kolegice!

Zakon o skladnem regionalnem razvoju je bil sprejet že leta 1999 z namenom spodbujanja skladnega regionalnega razvoja, dodeljevanja razvojnih spodbud ter meril za opredelitev območij s posebnimi razvojnimi problemi. Kasnejše spremembe, dopolnitve, zadnja, peta je bila sprejeta leta 2012, so bile potrebne zaradi večinoma nujnega reševanja situacij, ki so prinesle razdrobljenost in nepreglednost ureditve. Z današnjim predlogom zakona zasledujemo dva ključna cilja. Prvič, izboljšanje sistemskih rešitev, ki so se po uveljavitvi zakona v letu 2012 izkazale za pomanjkljive ali težko izvedljive in ne bodo omogočale lažje doseganje ciljev zakona. In drugič, racionalizacija administrativnih postopkov, ki bo omogočila lažje izvajanje in dodatno varčevanje pri uporabi javnih sredstev. Menimo, da je sprejetje zakona nujno zaradi potrebe po ohranitvi položaja nekaterih RRA, ki bi bile v nasprotnem primeru izbrisane iz evidence, kar bi bila huda sankcija za razmeroma utečeno delovanje infrastrukture in programov na področju regionalnega razvoja, ne nazadnje pa bi to imelo posledice za razvoj regij. Upoštevati je treba tudi dejstvo, da bodo razvojne agencije morale svojo funkcijo in cilje opravljati tudi v prihodnje ob manjši količini sredstev. Praksa preteklih let kaže, da smo se naučili črpati sredstva, namenjena regionalnemu

razvoju, moramo pa pokazati še, da v črpanje znamo vključiti tudi projekte, ki nudijo dolgoročno vzdržne modele in bodo vključevali tudi večji delež svojih lastnih virov financiranja.

Naj omenim ključne spremembe današnjega predloga zakona. K razvojnim nalogam države, ki se v regiji opravlja v javnem interesu, se dodaja: spodbujanje in razvoj podjetništva in kulturne inovativnosti, izvajanje regijskih programov, internacionalizacija gospodarstva, razvoj kompetenc za zaposlene ter prostorsko načrtovanje na regionalni ravni. Nadalje se odpravljata določbi, da znotraj javnega deleža v regionalni razvojni agenciji nobena od občin ne sme imeti več kot tretjinskega ustanoviteljskega deleža ter da mora biti znotraj javnega ustanoviteljskega deleža delež občin nujno razpršen, saj do roka, ki ga je določal Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja iz leta 2012, to je do 28. julija 2016 v petih razvojnih regijah ne bo uspelo preoblikovati lastniške strukture tako, da bi zadostile tema dvema pogojema, s čimer bi morale biti izbrisane iz evidence, kar pa bi imelo negativne posledice, kot že prej rečeno, za razvoj teh regij. Spreminja se zakonsko določeno razmerje financiranja splošnih razvojnih nalog na regionalni ravni v višini 60 % državnih sredstev s 40 % občinskimi sredstvi za zagotavljanje na letni ravni. Merilo za določitev občin, ki se uvrščajo v obmejna problemska območja, je dopolnjeno tako, da se med obmejna problemska območja uvrščajo tudi občine, ki imajo koeficient razvitosti občin po zakonu, ki ureja financiranje občin, manjši od 0,9, če mejijo na obmejne občine ali občine, ki neposredno mejijo na obmejne občine. Zaradi nedavno sprejetega zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010–2015, ki je podaljšal obdobje izvajanja tega zakona za dve leti, se s tem predlogom zakona odpravlja možnost dvojne upravičenosti pomurske razvojne regije do regionalnih spodbud. Tako v skladu s posebnim pomurskim zakonom in v skladu s sistemskim zakonom o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja. Hkrati pa se preprečuje zaradi omenjenega posebnega pomurskega zakona. Pomurje kot regija z največjo brezposelnostjo v novi finančni perspektivi 2014–2020 do določenih ukrepov sploh ne bi bilo upravičeno. Zakon tudi podrobneje določa postopek glede izvajanja regionalnih državnih pomoči na podlagi neposredne vloge.

Zaradi vsega navedenega bomo v Poslanski skupini Stranke modernega centra Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo, gospa Suzana Lep Šimenko.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za besedo, predsednik. Spoštovane poslanke, poslanci, državni sekretar in ekipa z ministrstva lepo pozdravljeni!

Končno je pred nami zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja. Zakon ima zelo pomenljiv naslov in z naslovom se seveda še kako strinjamo. Skladen regionalni razvoj je za Slovenijo nujen in bi moral biti prioriteta te vlade. Da temu žal ni tako, pa pričajo številna dejanja obstoječe koalicije. Pa pogledjmo nekatera.

Pri pripravi osnov za črpanje evropskih sredstev iz nove finančne perspektive 2014–2020 kljub pozivanju predstavniku regij niste želeli pripraviti dveh ločenih operativnih programov, ločenih za vzhodno in za zahodno kohezijsko regijo, kjer bi bilo jasno določeno koliko sredstev pripadajo posamezni regiji. Govorimo o regijah, ki sta na zelo različnih stopnjah razvitosti. Med tem ko je zahodna kohezijska regija na 97 % razvitosti Evropske unije, je vzhodna kohezijska regija zgolj na 68 % razvitosti Evropske unije. Med regijama torej obstaja bistvena razlika. Pri tem je prav, da se poudari, da so znotraj teh dveh kohezijskih regij še statistične regije, ki kažejo še na bistveno večjo razhajanje glede razvitosti. Imamo Osrednjeslovensko regijo, ki je na 116 % razvitosti Evropske unije, medtem ko imamo regije, kot so Pomurje, Zasavje, kraško območje, kjer je razvitost celo pod 60 %, glede na povprečje Evropske unije. Regije, ki ne dosežejo 75 % povprečja EU, se v okviru evropske kohezijske politike štejejo za manj razvite regije. Prav je, da ob tem spomnim, da smo pri pogajanjih za sredstva nove finančne perspektive prav na račun manj razvite vzhodne kohezijske regije pridobili dodatnih pol milijarde evrov sredstev. Danes pa je žal tako, da je del sredstev, ki je namenjen vzhodni regiji in se ve, koliko bo dejansko tudi vzhodni regiji namenjen, 1,2 milijardi. Zahodni regiji je namenjenih 0,8 milijard evrov, medtem ko obstaja razlika, to je vrednost 1 milijarde evrov, ki je namenjena celotni Sloveniji, kar seveda teoretično lahko pomeni tudi to, da bo vsa ta sredstva dobila že tako nadpovprečno razvita zahodna regija. In tukaj se vprašamo, kako to sledi načelu skladnega regionalnega razvoja. Ali ne bi bilo prav, da bi skladen regionalni razvoj spodbujali pri vseh odločitvah, ali ne bi bilo prav, da bi o skladnem regionalnem razvoju razmišljali vedno in povsod? A ne bi bilo prav, da bi bilo več sredstev namenjenih regijam, ki so podpovprečno razvite, predvsem tistim, ki ne dosega niti 75 % povprečja razvitosti na ravni Evropske unije? Uvedli ste davčne blagajne, in to preden ste poskrbeli za enakomerno pokritost Slovenije z internetom, kar pomeni, da so posamezniki, ki želijo opravljati dejavnost na posameznih območjih, že v štartu na veliko slabšem izhodišču, a tam ste pozabili na skladen regionalni razvoj. Pred nekaj dnevi je predsednik Vlade z županom Mestne občine Ljubljana podpisal dogovor o izvedbi 34

projektov v skupni višini 300 milijonov evrov. Prav je, da se daje glavnemu mestu pomembno vlogo. Se je pa treba zavedati, da Slovenija ni zgolj Ljubljana. Prav bi bilo, da bi se v prvi vrsti spodbujali projekti na območjih, ki razvojno bistveno zaostajajo od povprečna EU in tudi od slovenskega povprečja. Glede na številna dejanja te vladne koalicije se v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke sprašujemo, ali lahko o skladnem regionalnem razvoju danes sploh govorimo.

Seveda ne moremo mimo dejstva, da nekatere regionalne razvojne agencije ne delujejo, kot bi morale. Spomnimo se celo nesmislov, ki si jih je privoščila vlada Boruta Pahorja v preteklosti, ko je kljub obstoječi razvojni agenciji v regiji vzpostavila dodatno tako imenovano vladno projektno pisarno. Ta ista projektna pisarna je opravljala delo, ki bi ga lahko prevzela regionalna razvojna agencija. Seveda je bilo hitro po vzpostavitvi te pisarne jasno, zakaj je bila ta pisarna sploh potrebna. Seveda je šlo tu izključno zaradi interesa posameznikov ali ožje skupine ljudi. Podobnega si v prihodnosti več ne moremo privoščiti.

Če se osredotočimo na Predlog spremembe Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja, lahko vidimo, da zakon prinaša kar nekaj večjih sprememb. S spremembo zakona se na določen način prenašajo posamezne razvojne naloge države na regionalno raven oziroma se s spremembo zakona širijo naloge, ki se v regiji opravljajo v javnem interesu. Tako ste dodali spodbujanje in razvoj podjetništva in kulturne inovativnosti, izvajanje regijskih programov internacionalizacije gospodarstva, prostorsko planiranje na regionalni ravni, druge podobne regijske dejavnosti, sheme in projekte po odločitvi vsebinsko pristojnega ministrstva in ob soglasju ministrstva. Ob tem se seveda vprašamo, v kakšni obliki in s kakšnimi pristojnostmi se prenaša prostorsko planiranje na regionalno raven in ali je le-to usklajeno s pristojnimi ministri. Prav tako se sprašujemo, katere so tako imenovane druge podobne regijske dejavnosti, sheme in projekti po odločitvi vsebinsko pristojnega ministrstva in ob soglasju ministrstva ter na kakšni osnovi bo ministrstvo te dejavnosti in projekte določalo. Tudi dikcija "se lahko izvede postopek javnega razpisa" je z besedico "lahko" v zakonu popolnoma nedoločna in neprimerna. Sprašujemo se tudi, ali je črtanje določbe o nujnem razpršenem deležu občin znotraj javnega ustanoviteljskega deleža regionalnih razvojnih agencij prava pot. Prav je, da poudarimo trenutno stanje regionalnih razvojnih agencij, ki je ne nazadnje izpostavljeno v ceni stanje predlagatelja zakona. Imamo 12 regionalnih razvojnih agencij, od tega šest javnih zavodov, en zavod in pet družb z omejeno odgovornostjo. Ob teh dvanajstih je v evidenci vpisanih še 14 drugih razvojnih institucij, ki skupaj z regionalnimi razvojnimi agencijami opravljajo splošne razvojne naloge v

regiji. Ali jih res potrebujemo toliko? Ali morda teh dvanajst regionalnih agencij ne bi bilo dovolj? Ne nazadnje se financirajo na račun davkoplačevalcev. Delež krije ministrstvo, delež pa krijejo občine.

Zakon problema skladnega regionalnega razvoja ne postavlja na prave temelje, prav tako rešitve niso celovite. Vsebuje nekaj dobrih rešitev, ki jih podpiramo. Nekatere pa so v zakonu zelo zavajajoče zapisane. Če je to namenoma ali ne pa bo seveda vidno iz prihajajočih obravnav in razpravo o zakonu.

Zaradi samega pomena skladnega regionalnega razvoja upamo, da bo zakon skozi parlamentarno proceduro ustrezno popravljen. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospod Tomaž Gantar.

TOMAŽ GANTAR (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo predsednik, lep pozdrav vsem.

Vlada se je noveliranja Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja lotila iz preprostega razvoja, da odpravi dosedanje ugotovljene pomanjkljivosti. Spremembe se v prvi vrsti nanašajo na preoblikovanje lastniške strukture regionalnih razvojnih agencij. Vseh 12 regionalnih razvojnih agencij v Sloveniji mora namreč izpolnjevati zakonsko določen pogoj, da so v večinski javni lasti. Preoblikovanje regionalnih razvojnih agencij v javne agencije pa do danes v praksi ni v celoti zaživelo. Ključen instrument tega zakona je dogovor za razvoj regij, ki vključuje tudi predhodno obravnavo in sprejete informacije o pripravi dogovorov za razvoj regij.

V Poslanski skupini Desus menimo, da je na podlagi tega nujen dogovor in sodelovanje med pristojnimi ministri in predstavniki regij o vseh možnostih sofinanciranja konkretnih projektov. Uresničevanje posameznih projektov pomeni namreč izboljšanje konkurenčnosti gospodarstva in hkrati povečanje kakovosti življenja lokalnega prebivalstva. Seveda se vedno zaplete pri vprašanju števila projektov, pogojev za razpis, še zlasti pa okrog same finančne podpore. Negativna reakcija nekaterih županov zato ne preseneča, saj se vsak po svojih najboljših močeh trudi pridobiti največji delež finančne pogače, kar je razumljivo in s tem se bo verjetno strinjal tudi posamezni občan, ki si želi, da bi bila ravno občina, iz katere izhaja, deležna največjega števila projektov. Boj za gospodarski in socialni napredek je seveda prisoten tudi na regionalni ravni.

V Poslanski skupini Desus apeliramo, da se preneha z razvojnimi razlikami med posameznimi regijami. Ni dovolj samo uspešno črpanje evropskih sredstev na nivoju celotne države, ampak tudi pravična in enakopravna razporeditev le-teh med posameznimi regijami. Že pri sami obravnavi Nacionalnega reformnega

programa za leti 2016–2017 je bilo mogoče razbrati, da bo imela Slovenija v obdobju do leta 2020 na voljo 3,2 milijarde evrov. Poslankam in poslancem Poslanske skupine Desus pa se zdijo še kako pomembna tudi sredstva, ki so na voljo za aktivno staranje v skupnem znesku 43 milijonov evrov. Na to postavko posebej opozarjamo zaradi dobro znanih projekcij o skokovitem porastu števila starostnikov v državah EU v naslednjih letih.

Ob vsem tem velja poudariti, da je bila Slovenija nadpovprečno uspešna pri črpanju evropskih sredstev in se je s koncem leta 2015 povzpela na četrto mesto v primerjavi z ostalimi državami članicami Evropske unije. Enako ravnanje Slovenije pričakujemo tudi v novi finančni perspektivi. V Poslanski skupini Desus se namreč zavedamo, kaj ta sredstva pomenijo za regionalni in lokalni razvoj države. Obenem smo prepričani, da bodo današnje sistemske rešitve kakor tudi posamezne administrativne poenostavitve bistveno prispevale k hitrejšemu in učinkovitejšemu udejanjanju razvojnih načrtov, zato bomo predlog novele podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospod Jan Škoberne.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Spoštovani gospod predsednik, dober večer kolegice in kolegi!

Zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja vsaj v točkah odprave znanih ovir in izvornih nedomišljenostih, pomeni izboljšanje sistema za pripravo razvojnih projektov in s tem povezanega črpanja evropskih sredstev. Kot tak, da ne ponavljam vsega, kar je bilo že pred tem povedano, prinaša tri ključne rešitve, in sicer: črtanje določila, po katerem nobena od občin ne sme imeti več kot enotretjinskega deleža v RRA, administrativne poenostavitve, ki bodo omogočile lažje planiranje in izvedbo projektov ter ureditev trenutnega stanja, kjer je mogoče dvojno financiranje projektov na tako imenovanih problemskih območjih. Posebej določba o preoblikovanju RRA terja ukrepanje, pravočasno in hitro, saj po trenutno veljavnem zakonu RRA ne morejo imeti občine ustanoviteljice, ki bi imela več kot tretjinski lastniški delež. Ta določba kot taka močno oteži poslovanje in da bi preprečili nadaljnje zapletanje in neučinkovitost, je torej nujno, da zakon, ki je pred nami, stopi v veljavo do konca meseca julija letos. Ostale rešitve zakona predvsem izboljšujejo možnost za sodelovanje v regiji, občinah in države pri pripravi in izvajanju razvojnih projektov, ki bodo v novi finančni perspektivi na razpolago. Glede na dejstvo, da smo bili uspešni v predhodni, bi bilo nujno, da prakso nadaljujemo tudi v tej.

Gre torej za v resnici tehničen zakon, ki v svojem jedru ne spreminja obstoječega koncepta regionalnega razvoja, zato je za nas vsaj malo tudi presenečenje zahteva za splošno

razpravo o tem zakonu, saj počasno sprejemanje rešitev in odprave pomanjkljivosti in obstoječih napak v resnici predvsem ovira in ogroža delovanje teh ustanov in organizacij, ki so odgovorne za razvojne projekte in s tem povezano črpanje evropskih sredstev.

Socialni demokrati bomo, kot je iz stališča razvidno, predlog zakona podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, zanjo Violeta Tomić.

VIOLETA TOMIČ (PS ZL): Spoštovani predsednik, spoštovani predstavniki ministrstva, spoštovane kolegice in kolegi!

Področje regionalnega razvoja, o katerem bomo govorili danes, je – glede tega se vsaj v besedah vsi strinjamo – eno od ključnih vprašanj oziroma problematik, ki jih je treba obravnavati. Hkrati je eno od tistih področij, kjer do pozitivnih sprememb ne pride, ker jasnega koncepta preprosto ni, ukrepi pa največkrat predstavljajo mrežo koristi za državni in lokalni politični esteblišment. Regionalni razvoj potrebuje več kot samo popravke, ki jih prinaša ta novela. Nadaljnji obravnavi zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja v Združeni levici sicer ne bomo nasprotovali. Regionalne razlike in neenakosti v Sloveniji so izjemno velike, v zadnjih letih so se kvečjemu še povečale. Državna politika na področju regionalnega razvoja se izogiba besedi revščina, čeprav je njena razporeditev močno povezana prav z regionalnimi razlikami. Seveda negativno izstopa vzhodni del Slovenije, zlasti spodnjeposavska, pomurska in podravska regija, kjer približno četrtina prebivalstva živi pod pragom revščine. Med občine z najrevnejšimi prebivalci spadajo tudi tista ekonomsko prizadeta območja, ki so se v preteklih letih oziroma desetletjih pospešeno deindustrializirala. Glede vzrokov bi lahko govorili tako o globalnem kapitalizmu in vlogi Evropske unije kot o odsotnosti razvojnih konceptov vseh vlad v zadnjem desetletju in seveda o privatizaciji ter tajkunizaciji, ampak namesto da naštevamo, je naša naloga, da poiščemo rešitve.

V 9. členu novele zakona se med razvojne naloge države, ki se v regiji opravljajo v javnem interesu dodaja, citiram, "spodbujanje in razvoj podjetništva in kulture inovativnosti". To je žal samo slab neoliberalni slogan, v praksi pa po navadi pomeni zelo vprašljive promocijske akcije, kjer se preko klientelističnih omrežij delijo visoka sredstva, učinek pa je prenos odgovornosti in krivde na posameznika. To preprosto ni in ne more biti javni interes, ki bi ga morala regionalna politika udejanjati.

Mnogokrat smo lahko slišali, da regionalna politika ni socialna, ampak le razvojna politika, vendar pravega razvoja brez socialnih politik ni mogoče voditi, še posebej v današnjih politično-

ekonomskih okoliščinah. Regionalna politika mora biti razvojna, vendar ne v smislu tako imenovane spodbujanja kulturne inovativnosti in seveda mora biti obvezno tudi socialna. Tveganje revščine glede na posamične občine je v veliki meri povezano tudi s starostno sestavo prebivalstva, saj mladi odhajajo, hkrati pa tudi z izobrazbeno strukturo. Obstaja veliko prekrivanje med najbolj revnimi občinami in tistimi z najmanjšim deležem diplomantov terciarnega izobraževanja. Tak primer je na primer občina Kostel, ki jo je zelo prizadelo postavljanje rezilne žice na meji, ki je, kar se tiče učinka na regionalni razvoj, izredno škodljiva poteza vlade Mira Cerarja. Občina Kostel spada med tiste z največjim deležem prebivalstva nad 65 let, izobrazbena struktura je med najnižjimi, stopnja brezposelnosti je skoraj 19 %, povprečna neto plača pa je skoraj 200 evrov pod nacionalno ravno. Na drugi strani pa ima to območje mnoge potenciale za razvoj in je ravno s tega vidika zgodba Slovenije v malem. Možnosti za zeleni in trajnostni turizem ima, za gozdno-lesno industrijo in tako naprej. To sta vsekakor dva izjemno pomembna potenciala, ki bi morala odigrati ključno vlogo pri regionalnem razvoju. Poleg tega je v občini Kostel v območju Nature 2000 izvir naše najčistejše vode iz neokrmjene narave, ki pa je pred kratkim prav po tiho, medtem ko smo se vsi pogovarjali in nam je pozornost odnašalo – verjetno namerno – preusmerjanje na begunce, ki jih 95 % slovenskih prebivalcev ni nikoli videlo, med tem je voda Kostela pristala v rokah Arabcev. In medtem ko se mi tukaj pogovarjamo o vpisu vode v ustavo, smo ostali tako rekoč brez več kot polovice vodnih virov. Če pomislimo, da bodo naslednje vojne vojne za vodo, si lahko mislimo, v kako slabi poziciji je Slovenija in se naša pozicija očitno še slabša.

Novela Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja prinaša nekatere popravke, med drugim minister dobiva dodatne pristojnosti pri razporejanju sredstev, hkrati se spreminja upravljanje premoženja Javnega sklada za regionalni razvoj in razvoj podeželja, kjer prihaja do liberalizacije investiranja, kar je z vidika strukturne pomembnosti sklada in varnosti sredstev, s katerimi razpolaga, precej sporno. Poleg tega ministrstvo skuša urediti položaj glede območij, kjer živi romska skupnost, predvsem pa je predlaganih več sprememb pri delovanju regionalnih razvojnih agencij. Prav vloga slednjih je zelo vprašljiva, od učinkovitosti in transparentnosti njihovega delovanja ter razpolaganja s sredstvi pa do mahinacij in očitnega okoriščanja. Kaj vse se je tako dogajalo v primeru Regionalne razvojne agencije Mura, in to v enem najbolj podrazvitih okolij pri nas, kjer je brezposelna slaba petina delovno aktivnega prebivalstva, pa lahko samo ugibamo.

Večjih pozitivnih sprememb popravki, ki jih prinaša predlog zakona, ne bodo prinesli, saj brez krovne državnega razvojnega programa,

ki bi gradil na policentričnem, ekonomskem in socialnem razvoju, trenutnih regionalnih neenakosti ne bo mogoče presegati. Kot rečeno, pa je skladen regionalen razvoj želja vseh nas, ki se zavedamo, da Slovenija ni le Ljubljana z okolico, zato kljub vsem pomislekom predlogu Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja ne bomo nasprotovali.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Sledi splošna razprava poslanek in poslancev o predlogu zakona.

Besedo ima gospod Roberto Battelli, pripravita naj se gospa Vojka Šergan in gospod Ivan Škodnik.

ROBERTO BATTELLI (PS IMNS): Hvala, gospod predsednik. Spoštovani predstavniki Vlade, Ministrstvo za gospodarstvo, kolegice in kolegi!

Dovolite mi en citat; citat, ki je iz te knjižice, ki je Ustava Republike Slovenije. "Avtohtoni italijanski in madžarski narodni skupnosti je zagotovljena pravica, da za ohranjanje svoje narodne identitete razvijajo gospodarske dejavnosti. Država gmotno in moralno podpira uveljavljene te pravice." Prva zakonska oblika, v kateri se je ta koncept gospodarske osnove narodnih skupnosti pojavila, je bila mnogo mnogo let nazaj v Zakonu o privatizaciji, kjer se določi, da se 2,5 % kupnine, takratne kupnine, nameni ustvarjanju gospodarske osnove narodni skupnosti. Vendar od tedaj dalje je namenskost teh sredstev ubrala mnoge druge poti, ki pa niso dosegle nikoli namena, za katerega so bila ta sredstva dodeljena. In to se dogaja tudi sedaj in tudi v tem zakonu. Tako so tukaj dejansko določeni elementi, če že ne protiučelnosti vendarle neustavnosti, ker se neka oblika javnih sredstev namenja za nekaj tretjega, ne pa za namen, za katerega so zbrana in naj bi bila dodeljena. To je verjetno tudi v nasprotju z Zakonom o javnih financah in tako naprej – če bi bili zelo striktni. Ne nameravam biti kritičen do sklada, do tega mehanizma dajanja kreditov in tako naprej. Vem za vse dobre namere in vem, da v teh primerih z nami tudi ni bilo zlorab, vse je šlo po zakonu. Problem je v zakonih. Problem je v Zakonu o kupnini. Bi bilo potrebno – ne vem, ali je to mogoče –, ampak s tem zakonom brisati to, kar piše v Zakonu o kupnini, ki tako in tako samo en del tistega zakona pravzaprav velja, če prav razumem, ker so se druge stvari toliko spremenile, da je tri četrt členov tam neuporabnih.

Tako smo pred možnostjo, da to zadevo enkrat končno uredimo. Obstaja več načinov, po mojem mnenju, kako se to da doseči. O enem je že govoril kolega Göncz, tudi drugi so možni, tako računam na to, da od tukaj pa do drugega branja bomo našli pot, kako uresničiti to, kar piše v ustavi, in omogočiti narodnim skupnostim kot

subjektom, kajti kredite lahko jemlje vsakdo in tudi odpre dejavnost vsakdo. Tukaj gre za posebno pravico, zato da narodni skupnosti kot taki ustvarjata lastno gospodarsko osnovo oziroma prispevajo na ta način, kar je samoumevno, k razvoju teritorija, kjer zgodovinsko bivajo. Upam, da bomo v tem mandatu uspeli ta problem rešiti trajno, saj vendarle gre – sredstva so pa na ribniškem skladu, poleg teh, ki so sedaj na razpolago v proračunih 2016 in 2017 na Ministrstvu za gospodarstvo za te namene, torej sredstva so, jih je treba samo usmeriti na pravi naslov za prave namene. Mi smo kot narodni skupnosti pripravljene prispevati ta sredstva v razvoj regij, kjer živimo, saj drugače si tudi, ponavljam, ne da zamisliti stvari, saj gre za sredstva, ki bodo potem javna za določene namene, ampak od narodnih skupnostih. Hvala lepa za pozornost.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Vojka Šergan, pripravita naj se gospoda Ivan Škodnik in Janko Veber.

VOJKA ŠERGAN (PS SMC): Hvala za besedo. Spoštovani predstavniki ministrstva za gospodarstvo, kolegice in kolegi!

Zakon o skladnem regionalnem razvoju ima vsebinske rešitve, konkretne učinke v praksi ter javnofinančne učinke. Spremembe in dopolnitve Zakona o skladnem regionalnem razvoju so predlagane na dveh področjih izboljšanje sistemskih rešitev, ki so se po uveljavitvi Zakona o skladnem regionalnem razvoju v letu 2012 izkazale za pomanjkljive ali težko izvedljive in bodo omogočile lažje dosegljive cilje zakona, in racionalizacija administrativnih postopkov, ki bo omogočila lažje izvajanje in dodatno varčevanje pri uporabi javnih sredstev. Po novem zakonu se ne bo več pripravljalo dogovora za razvoj regij za obdobje štirih let, ampak bodo ti dogovori vezani na izvajanje operativnih programov evropske kohezijske politike in s proračunskim načrtovanjem ter z vsebinami vključenih projektov. To je vsekakor velik napredek, ker vse agencije so se pri izvajanju evropske kohezijske politike srečevale s težavami, ker se je načrtovalo za štiri leta, projekti so pa potem lahko imeli daljše obdobje oziroma možnost črpanja evropskih kohezijskih sredstev.

Potem se predlaga tudi dogovor – dogovor za razvoj regije bo veljal do izteka obdobja trajanja vključenih projektov ali nadomestitve z novimi.

Predlog zakona ustrezno ureja izbris regionalne razvojne agencije iz evidence. Do izbire nove regionalne razvojne agencije opravlja naloge podpore pri delovanju sveta in sveta regije občine, katere predstavnik je predsednik sveta regije, razen če svet regije ne določi druge občine. Tudi to se je pokazalo v praksi, da je pomembno glede na to, da so se nekatere agencije v preteklosti zaprle in tudi v prihodnosti

se lahko zgodi, da se kakšna agencija ukine in se bo tudi ukinila.

Predlog zakona določa podroben postopek dodelovanja finančnih pomoči v primeru nujnih ukrepov regionalne politike, ko pomoč dodeljujejo vsebinsko pristojna ministrstva in v primeru, ko jo dodeli Javni sklad Republike Slovenije za regionalni razvoj in razvoj podeželja. Prav tako se določa podroben postopek dodelovanja regionalne pomoči brez javnega razpisa na podlagi vloge in neposredne pogodbe. Z odpravo določbe, da znotraj javnega deleža nobena od občin ne sme imeti več kot tretjinskega ustanoviteljskega deleža v regionalni razvojni agenciji, se zmanjšuje administrativno breme v občinah. Glede regionalnih razvojnih agencij se odpravlja tudi terminološka nejasnost pojma pravne osebe v večinski javni lasti, ki se zamenjuje z ustrežnejšim pojmom pravna oseba z večinskim javnim vplivom na podlagi večinskega deleža vpisanega kapitala ali ustanoviteljskega deleža in z večinskim vplivom občin znotraj javnega vpliva. Pri tem torej ne gre za drugačno vsebinsko rešitev od sedanje, ampak zgolj za terminološko nejasnost.

Predlaga se bolj fleksibilna ureditev postopka odločanja o manjših prerazporeditvah znotraj poslovnega in finančnega načrta javnega sklada za regionalni razvoj podeželja; potem o prerazporeditvah med postavkami poslovnega in finančnega načrta sklada bo lahko odločal tudi minister, pristojen za regionalni razvoj, do višine sredstev, ki jih določa ustanovitveni akt sklada. Podrobneje se določa, da občinski svet predlaga kandidata za predstavnika občin v razvojni svet regije, takšen sklep sprejme svet z večino glasov vseh članov; potem mandat nadomestnega člana traja od sprejema sklepa do izteka mandata. S tem predlogom se poenostavlja postopek zamenjave članov razvojnega sveta regije in s tem tudi boljše delovanje. Zato se predlaga sprememba petega odstavka, tako da se izključuje tudi dvojno financiranje, tudi za določene regije, kot je Zakon o razvojni podpori pomurske regije v obdobju 2010–2015, bi lahko sprejeto podaljšano obdobje izvajanja za 2 leti pomenilo dvojno upravičenost. Tudi to bo ta zakon odpravil. Prav tako pa se preprečuje, da bi zaradi posebnega razvojnega zakona Pomurje kot regija z največjo brezposelnost v novi finančni perspektivi do določenih ukrepov evropske kohezijske politike in politike razvoje podeželja ne bilo upravičeno do novih sredstev. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Ivan Škodnik. Pripravita naj se gospoda Janko Veber in Primož Hainz.

IVAN ŠKODNIK (PS SMC): Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovani predstavniki Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, kolegice in kolegi poslanci!

Obravnavane spremembe in dopolnitve Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja so predlagane na dveh področjih. Prvič, izboljšanje sistemskih rešitev, ki so se po uveljavitvi Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja v letu 2012 izkazale za pomanjkljive, ali težko izvedljive, ali v neskladju s spremenjeno evropsko zakonodajo na področju državnih pomoči ter evropske kohezijske politike in politike razvoja podeželja, in bodo omogočile lažje doseganje ciljev zakona. In drugič, racionalizacija administrativnih postopkov, ki bo omogočila lažje izvajanje dodatne varčevanje in uporabi javnih sredstev.

Zakon sprejemamo pod časovnim pritiskom do roka, ki ga je določal Zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja iz leta 2012, to je 28. julij 2016. V petih razvojnih agencijah – osrednjeslovenski, podravske, pomurski, jugovzhodni Sloveniji in obalno-kraški – svetom ne bo uspelo preoblikovati lastništva strukture, tako da bi zadostile pogojem iz zakona. Posledično bi morale biti nekatere regionalne razvojne agencije izbrisane iz evidence, kar pa bi imelo negativne posledice za razvoj teh regij in celotno politiko regionalnega razvoja. Zato predlog zakona predlaga odpravo zapovedi, da znotraj javnega deleža v regionalni razvojni agenciji nobena od občin ne sme imeti več kot tretjino ustanoviteljskega deleža, da mora biti znotraj javnega ustanoviteljskega deleža delež občin nujno razpršen.

Poleg tega zakona rešuje problematiko, ki je nastala s sprejetjem Zakona o razvojni podpori pomurski regiji v obdobju 2010–2015, ki je podaljšal obdobje izvajanja tega zakona za 2 leti, saj s tem predlogom zakona odpravljamo možnost dvojne upravičenosti pomurski razvojni regiji do regionalnih spodbud.

Druge spremembe so še: med izvajalce instrumentov, programov spodbujanja konkurenčnosti na problemskih območjih z zelo visoko brezposelnostjo dodajajo institucije, ki v regiji že opravljajo razvojne naloge države. Njihova vključitev pa je mogoča le v primeru, če gre za enake instrumente, saj ne bi bilo racionalno, da bi jih izvajale različne institucije. V manjših prerazporeditvah med postavkami znotraj poslovnega in finančnega načrta Javnega sklada Republike Slovenije za regionalni razvoj in razvoj podeželja ne bo več odločala vlada, ampak bo o njih lahko odločal pristojni minister do višine sredstev, ki jih določa ustanovitveni akt, kar predstavlja prožnejšo ureditev.

Odpravlja se nejasnost glede financiranja razvoja območij, kjer živi romska skupnost, s strani sklada, ki ima na voljo le povratne vire, ki pa niso primerni za urejanje romske problematike, zato je jasno določeno, da se te spodbude določijo v državnem proračunu.

Zakonsko določeno razmerje financiranja splošnih razvojnih nalog na regionalni ravni v višini 60 % državnih sredstev in 40 % občinskih

sredstev se zagotavlja na letni ravni. Financiranje projektov iz dogovorov za razvoj regij se usklajuje s sedanjo prakso, ko lahko sredstva zagotavlja več ministrov, ministrstev in se pri tem upošteva upravičenost v okviru vseh razvojnih politik.

Merilo za določitev občin, ki se uvrščajo v omenjena problemska območja, je dopolnjeno tako, da se med obmejna problemska območja uvrščajo tudi občine, ki imajo koeficient razvitosti občin po zakonu, ki ureja financiranje občin, manjši od 0,90, če mejijo na obmejne občine ali občine, ki neposredno mejijo na obmejne občine. Tem razvojnim nalogam države, ki se v regiji opravljajo v javnem interesu, se dodaja: spodbujanje in razvoj podjetništva in kulture inovativnosti, izvajanje regijskih programov in internacionalizacije gospodarstva, razvoj kompetenc za zaposlovanje ter prostorsko načrtovanje na regionalni ravni. Iz teh razlogov bom predlog zakona podprl. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Janko Veber, pripravita naj se gospoda Marko Ferluga in mag. Marko Pogačnik.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo in lep pozdrav vsem.

Glede na rešitve, ki jih imamo danes v tem zakonu, je mogoče treba vendarle na nekatere stvari dodatno opozoriti v tej prvi obravnavi. Razumem odločitev, da poskušate odpraviti določbo, da nobena od občin ustanoviteljic regionalne razvojne agencije ne sme imeti več kot eno tretjino svojega deleža v tem podjetju. Namen te določbe je bil pravzaprav ta, da se ne omogoči v regionalni razvojni agenciji prevladujoč vpliv samo ene občine. Praviloma gre seveda tukaj za mestne občine, kjer imajo tudi sedeže regionalne razvojne agencije, in vse ostale občine so potem v podrejenem položaju. Seveda, očitno regionalnim svetom ni uspelo pripeljati te postopke do te faze, da bi se ustanovni deleži znotraj regionalnih razvojnih agencij temu podredili, če lahko tako rečem, oziroma uskladili zakonsko določbo in poskušate to odpraviti. Torej, ja, to je ena od rešitev, vendar mislim, da moramo biti ali pa morate biti posebej pozorni potem tudi na nadaljnji razvoj dogodkov. Namreč, vse občine, ki so vključene v delovanje regionalne razvojne agencije, zagotavljajo tudi del stroškov za delovanje te regionalne razvojne agencije. Kako se deli potem prihodek ali dobiček, če hočete, te regionalne razvojne agencije, pa seveda odloča zgolj ena občina, ki ima seveda največji delež in druge so pri tem v podrejenem položaju. Seveda je treba tukaj biti pozoren predvsem na ceno storitve, ki jo zaračunavajo pri svojem delu, da ne bo prišlo do prevelike obremenitve občin, ki bodo ali sploh ne imele svoje deleže v regionalnih agencijah ali pa bistveno manjše, da bi lahko imele odločilen vpliv. To je eno od vprašanj, ki se bo zagotovo v prihodnosti

pojavi, zato nanj ta hip opozarjam, ker je bila dosedanja rešitev namenjena ravno temu, da se v čim večji meri izenači vpliv posameznih občin v regionalni razvojni agenciji.

Kar se tiče ostalih rešitev, mislim, da bi bilo res treba opozoriti na to, kar bo po mojem mnenju zmanjšalo možnost hitrejšega reševanja brezposelnosti na problemski območjih – torej, gre za območja, ki imajo visoko stopnjo brezposelnosti. Mislim, da je še vedno ostala 18-odstotna kot kriterij, ko se pač ugotovi, da je treba ukrepati. Vendar v 16., 17. in 18. členu imate določbe, kjer pravite, da spodbuda za zaposlovanje iz tega člena ni dovoljenja za dejavnosti, povezane z izvozom, in v primerih, ko bi se pri uporabi domačega blaga dajala prednost pred uporabo uvoženega blaga.

Torej, pogovarjamo se o lesu in surovinah, ki jih imamo v Sloveniji na pretek, vendar če damo temu lesu iz Slovenije prednost pred lesom iz uvoza, potem spodbuda za zaposlovanje iz tega člena ni dovoljena. Enako velja potem tudi za spodbudo pri davčni olajšavi za zaposlovanje na teh območjih in enako velja pri olajšavi za investiranje. To se mi zdi izjemno huda omejitev za problemska območja, kajti, če nimaš podjetja, ki je izvozno naravnano, potem to praviloma ni podjetje, ki bi zaposlovalo večje število ljudi ali pa, če nima teh olajšav, potem se raje odloča za investiranje ob avtocesti oziroma v krajih, kjer je infrastruktura, bi rekel, višjega nivoja in je dostopnost do trgov seveda enostavnejša.

Kako nadomestiti ta manko? To je eno od vprašanj, za katerega mislim, da ga bo treba izčistiti tudi v okviru sprejemanja tega zakona. Predpostavljam, da je to seveda vezano zaradi evropskih predpisov in tako naprej, ampak – ampak zopet – ali nismo v stanju si izboriti ta položaj za problemska obmejna območja kot izjeme, ker enostavno podatki kažejo, tudi če boste spremljali nekatere podatke v teh problemskih območjih, se praviloma stopnja brezposelnosti ni zmanjševala, ampak se je povečevala. Zato tudi konkretno vprašanje in sicer vezano na Pokolpje. Gre za problemsko območje, ki obsega območje Kočevske in Bele krajine – sedem občin je vključenih v to problemsko območje. Program za Pokolpje je bil sprejet od leta 2011 do leta 2016, torej v letošnjem letu se izteče ta program, ki vsebuje prav vse te ukrepe, ki sem jih prej omenjal: davčne olajšave za zaposlovanje, davčne olajšave za investiranje, odpis prispevkov in seveda potem naprej še tudi prav konkretnije investicije, ki se namenjajo v cestno infrastrukturo, v zagotavljanje domov starejših in tako naprej.

Konkretno, kakšen status bo imelo Pokolpje po letu 2016 glede na to, da je – vsaj če govorim za Kočevsko – stopnja brezposelnosti med najvišjimi oziroma lahko rečem najvišja v Sloveniji – 24 % znaša stopnja brezposelnosti v občini Kočevje, ko se je sprejel ta program, je bila stopnja brezposelnosti leta 2011 tam nekje

18-odstotna oziroma nekaj čez 18 %. Torej: Kakšen status bo imelo po Pokolpje po letu 2016 oziroma ali se ta program podaljša, za koliko let se podaljša, kateri ukrepi bodo v veljavi v tem območju in kako se bodo ti ukrepi izvajali? Namreč, še vedno tudi ostaja v veljavi v 24. členu pri obmejnih problemskih območjih določba, ki govori o tem, da so obmejna problemska območja prednostna območja vseh razvojnih politik. Torej, proračunski uporabniki upoštevajo obmejna problemska območja pri pripravi sektorskih programov v razpisnih merilih javnih razpisov, ki jih izvajajo na območju cele države, del finančnih sredstev namenja za vlaganje iz obmejnih problemskih območij ali določajo projektom iz teh območij dodatne točke pri izboru.

Mislim, da bo treba izčistiti vprašanje, kdo nadzira izvajanje te določbe 24. člena Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja. Bojim se, da posamezna ministrstva, ki pripravljajo razpise, te določbe ne vključujejo v svoje razpise. Torej, ta razpis bi moral vsebovati ali dodatne točke za problemska območja ali pa bi moral posamezen sektor opredeliti ločen vir za problemsko območje. Torej mislim, da nadzor nad izvajanjem te določbe ni dovolj učinkovit in bi bilo treba razmisliti tudi v tej fazi, ko se pogovarjamo o tem zakonu, kako to izboljšati. Mogoče se motim, vendar menim, da sem precej blizu tej ugotovitvi, da se to ne nadzira dovolj učinkovito.

Naslednje, na kar želim opozoriti, je tudi vmesno vrednotenje Programa spodbujanja konkurenčnosti in ukrep razvojne podpore v Pokolpju v obdobju 2011–2016. Bil je narejen pomemben akt za vmesno vrednotenje, ki je seveda tudi podlaga za to, da se predvsem izčisti ta tehnologija nadzora in da se tudi ukrepi, če se nekje ne odražajo dovolj učinkovito, izboljšajo, pospešijo; skratka, da se opozori posamezne sektorje na to, da pač ne sledijo zakonski določbi, ki sem jo prej prebral, iz 24. člena. Konkretno, 3 A razvojna os, cestna infrastruktura, se je izvedla v obdobju 2011, sicer je to program, mislim da, ovrednoten do 2014, v vsega 31 %. Če pogledam primerjavo z ostalimi 31,6 %, je realizacija finančnega načrta 2011–2013 pri vseh ostalih odsekih znotraj Pokolpja bistveno večja – 64 %, 63 %, 74; 62 je potem povprečje vsega skupaj. Torej, daleč pod povprečjem je realizacija pri tej cesti, ki spada v 3A razvojno os. Gre pa za regionalno cesto Ljubljana–Kočevje. Torej, zgolj samo ena investicija je bila pravzaprav tu izvedena. To je ta tretji odstaveni pas Pijava Gorica. Zastali so popolnoma vsi postopki pri obvoznicah; tako Škofljica, tako Velike Lašče, Ribnica, Kočevje. Tudi če je v Škofljici problem, je treba ta sredstva preusmeriti v Velike Lašče, Ribnico, Kočevje. Vendar se na tej točki ni zgodilo pravzaprav nič. Tu mi ravno pride ta ugotovitev nekako v veljavo, očitno ni nikogar znotraj vlade, ki bi bedel nad tem, da to ministrstvo opozori, da

ne izvaja določb, ki so obvezujoče v Zakonu o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja. Prosil bi nekaj odgovorov na to temo in seveda tudi možnosti za izboljšanje teh razmer. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Marko Ferluga, pripravita naj se mag. Marko Pogačnik ter gospa Andreja Potočnik.

MARKO FERLUGA (PS SMC): Hvala za besedo. Pozdrav državnemu sekretarju in ekipi! Menim, da je sprejem tega zakona nujen. Zakaj? Zaradi tega, ker je potreba po ohranitvi položaja določenih RRA zelo potrebna, sicer bi v nasprotnem primeru bili izbrisani iz evidence. To bi zagotovo bil velik udarec za neko utečeno delovanje pridobivanja infrastrukturnih in ostalih programov na področju regionalnega razvoja. Zavedati se je treba, da svojo funkcijo in cilje bodo RRA opravljali tudi v prihodnosti, kar bo ob zmanjšani količini sredstev zelo težko udejaniti. Za regionalni razvoj pa je nedvomno ključno, da država s hitrim odstopom od administrativnih obremenitev, se pravi, bom rekel v oklepaju, lastniške zahteve omogoči samim RRA, da se osredotočijo na njihovo temeljno funkcijo. In ta je skrb za skladen regionalni razvoj. Vsekakor pri tej zadevi ostajajo odprta še številna vprašanja; od nelojalne konkurence institucij spodbujanja regionalnega razvoja v razmerju do privatnega sektorja – tu si te storitve in ponujene zadeve nekako prekrivajo in konkurirajo tudi z nižjimi cenami in vsem ostalim – do učinkovitosti programov spodbujanja z dolgoročnim učinkom na razvoj regije in seveda na zaposlenost. Dobro je, kar je bilo do sedaj ugotovljeno, tudi da so se naučili črpanja sredstev, namenjena regionalnemu razvoju, ampak tukaj je pa tale Catch 22, bi rekel, se pravi, treba je pokazati, da črpanje potem znamo vključiti v projekte, ki nudijo dolgoročno vzdržne modele, kar je bistveno pri tem. Ker tukaj se je pri predhodnih zakonih in dopolnitvah pozabilo na to, da je dolgoročna vzdržnost bila tudi izjemno potrebna in se nekako ni predvidela in zato je bil ta nek zastoj.

Še en od segmentov, ki se ne sme pozabiti in je zelo pomemben pri tem – ob tem da spomnim, da je sredstev manj – se pravi, večji delež svojih lastnih virov financiranja, kar je nedvomno treba še enkrat poudariti.

Nadalje je treba zasledovati skrb za vključujočo in široko paleto zastopanosti interesov, ki jih je v sami regiji in tudi v tem aspektu regionalnega življenja zelo veliko, in vključenost sodelovanja posameznih teles regionalnega razvoja v to. Zdaj, pri uveljavljanju raznoraznih interesov posameznih skupin je, jasno, RRA eden od ključnih elementov in tukaj je verjetno neka velika vnema pri tem. Trenutna infrastruktura regionalnega razvoja pa ponuja možnost pristopa od spodaj navzgor, kar je tudi ena od pomembnejših zadev, da ne delamo

projekte samo za projekte, ampak da ti projekti dejansko tudi živijo.

Če lahko zaključim, se pravi, da ne pozabim še to povedati, ključno vseeno ostaja kakovost projektov. Na to ne smemo pozabiti. Prej, ko so se delila sredstva kar tako, na lepe oči, bom rekel, je nekaj, ampak zdaj, ko je to dodeljevanje sredstev izključno na tem, da so in finančni načrti in vsi namenjeni temu nekemu dolgoročnem razvoju in vzdržnosti, je pa to zelo pomembno. In seveda vključenost okolja in regionalnega razvoja in zmožnost podjetij za oblikovanje kakovostnih poslovnih zgozdb, da ne bodo ostali samo "nedokončani gradbeni projekti", ampak da bo to njihova polna izkoriščenost. To je zelo pomembno in na tem je treba delati.

Tako je absolutno ta zakon za podpreti. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima mag. Marko Pogačnik, pripravita naj se gospa Andreja Potočnik in gospod Jože Tanko.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Spoštovani predsednik, hvala za dano besedo.

Danes na predlog Vlade obravnavamo, bi rekel vsaj zame, enega izmed dosti pomembnih zakonov – Zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja, prva obravnava. Vključena so, po regijah, predvsem črpanja evropskih sredstev. Zato me malo žalosti, da nimamo ministra tukaj prisotnega. Danes vsi skupaj vemo, da Ministrstvo za gospodarstvo nima več nekaj tako pomembnih funkcij, kot jih je imelo nekoč; nimate več upravljanja državnega premoženja, energetiko so vam vzeli, vsega skupaj in verjetno je tudi danes pri vas eno izmed najpomembnejših področij – in ni ministra za gospodarstvo. To obžalujem in ga pogrešam, hkrati bi pa pričakoval, da bi bil tukaj zraven. Po drugi strani se mi zdi tudi odnos koalicije do tega vprašanja. Samo en primer; v lanskem letu je regionalna agencija za razvoj v Kranju povabila na neko okroglo mizo z vabilom, z namenom, kje so težave, kako težave izboljšati. Bili so povabljeni poslanci iz Gorenjske in prisotni smo bili samo opozicijski poslanci! Niti enega poslanca s strani koalicije, nekaj jih je z Gorenjskega, se tega posveta oziroma tega srečanja ni udeležilo.

Zato mene tukaj skrbi, kakšen je odnos do tako pomembne zadeve s strani vladajoče koalicije oziroma vlade Mira Cerarja. Me pa skrbi, da te zadeve, ki jih vi pripravljate, na papirju zgledajo tako in tako, v praksi, bi rekel, so pa zadeve bistveno slabše in bistveno drugačne. In spoštovani predstavniki Ministrstva za gospodarstvo, ključ tukaj notri je, da začnete pripravljati neke normalne razpise in ne komplicirati s temi razpisnimi pogoji in z vejicami in z vsemi drugimi. Ne ukvarjate se pa potem z neko vsebino in povzročate tem agencijam ogromno težav. Potem se pri sofinanciranju in pri izplačilih sredstev po navadi zatakne.

In spoštovani državni sekretar, če mi lahko poveste, koliko dolgujete na posameznih projektih posameznim regionalnim agencijam v danem trenutku, kajti pred časom, vem, da je bila ta številka alarmantna. Če lahko postržete s podatkom, ali zdaj izplačujete v rokih ali ne. To se mi zdi pomembno.

Druga stvar pa, kar jaz tukaj notri pogrešam, da se mi s temi projekti, ki to omogočajo, ne odpremo bolj navzven. Na odborih sem že nekajkrat povedal, da pogrešam predvsem sodelovanje z eno regijo: regijo Alpe-Adria. Regija Alpe-Adria združuje del Avstrije, s Koroško, in potem Friuli-Venezia Giulia. Ogromno interesa je tako z avstrijske kot italijanske strani in ogromno projektov dobijo, in vsak, s katerim se pogovarjaš tako v Avstriji kot Italiji, pravi: "Poglejte, slovenska stran tukaj interesa nima." V Evropi je bil velik poudarek tudi na regijah in dajte vi kot predstavniki Ministrstva za gospodarstvo nekaj tudi na tem področju narediti. Tudi v teh projektih, ki jih vi predstavljate tako širši javnosti kot v parlamentu, pogrešam večji poudarek predvsem na to regijo. Pogrešajo pa nas tudi ti partnerji, ki jih lahko dobiš in zelo dobro sodeluješ. Tisti, ki so sodelovali čez ta obmejna območja, imajo zelo pozitivno izkušnjo s tem.

Še enkrat; papir prenese vse, dajmo pa narediti v realnosti, da se ti podatki poenostavijo in da pri teh zadevah nima potem glavne besede predvsem ta birokratski aparat in da mogoče tudi Ministrstvo za gospodarstvo bo tukaj kot nek svetovalec, ki bo povedal, na kakšen način se določen del dokumentacije pripravi. Vemo tukaj noter, da so določene zadeve zahtevne, ne pa da potem ljudje, ki te zadeve preverjajo, samo čakajo in opozarjajo, dokumentacija je pomanjkljiva, potrebno je to popraviti, potrebno je to, tukaj noter pa vsi vemo – izgublja se čas, izgublja se denar.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Andreja Potočnik, pripravita naj se gospod Jože Tanko in dr. László Göncz.

ANDREJA POTOČNIK (PS SMC): Gospod predsednik, hvala za besedo.

Kot je bilo že večkrat omenjeno, ta predlog zakona ima predvsem dva cilja, in sicer izboljšati sistemske rešitve in racionalizirati administrativne postopke. Glede omenjenega pomisleka samega urejanja postopka, se pravi dodeljevanja dodatnih nalog, bi rada povedala predvsem izkušnje OECD, ki kažejo, da so razvojne agencije uspešne le, če so del celovitega sistemskega spodbujanja, na določenem območju morajo vključevati več aktivnosti, in sicer da se vse te aktivnosti razvojne agencije dopolnjujejo s sistemom izobraževanja, stanovanjsko politiko, prometno politiko, urejanjem prostora in zagotavljanjem drugih javnih storitev. To so izkušnje OECD in tudi ta sprememba zakona sledi tem izkušnjam.

Naj poudarim, da je zakon tudi medresorsko urejen, tako da je ta bojazen popolnoma odveč. V teh prej mojih predhodnih razpravah je bilo veliko povedanega o samih koriščenjih sredstev, o samih problematičnih območjih. Moramo pa se vprašati predvsem, čemu so razvojne agencije namenjene, kdaj so le-te uspešne. V bistvu, če imamo namenjenih nekaj sredstev in jih uspešno koristijo, ampak sam projekt oziroma sam denar ni koristno uporabljen, potem agencija ni uspešna. Zato je ključno sledeče: dobro poznavanje problemov in potencialov območja, iz katerega razvojna agencija prihaja, sposobnost dela z obstoječimi gospodarskimi, kulturnimi, družbenimi in političnimi strukturami območja, operativni program dela same razvojne agencije, ki se bo koristil za nova delovna mesta, ustvarjanje in izkoriščanje priložnosti ter podajanje rešitev. Se pravi, ključni so kvalitetni projekti in poznavanje problematike območja. Glede same vsebine razpisov, kot jo je navedel kot problem moj predhodnik, verjamem, da bo MGRT v svoji razpravi odgovorilo. Veseli me tudi, da smo danes to splošno razpravo odprli problem kolegov iz italijanske in madžarske narodne skupnosti. Verjamem, da se bomo pred samim končnim sprejetjem zakona sigurno še usedli in pogovorili tudi o tej problematiki, problema v globino ne poznam, pa verjamem, da bomo to še v prihodnje razčistili že na sami komisiji, pa potem tudi na Odboru za gospodarstvo.

Bi pa dodala še eno zadevo. Nekaj je ta današnji zakon, ki ga imamo pred seboj, imamo pa tudi dodatne začasne ukrepe, se pravi poleg tega zakona na problemskih območjih, kjer je brezposelnost visoka. Tam imamo že sprejete ukrepe in so tudi že v izvajanju. To so pa predvsem v Pokolpju, v Mariboru z okolico ter problemsko območje Hrastnik, Radeče in Trbovlje. Tako pač imamo večji skupek poleg tega zakona, kjer se pač trudimo, ne nazadnje se zakon imenuje skladen regionalni razvoj in to je bistvo. Temu problemu so tudi EU smernice precej namenjene. Se pravi, kaj je ne nazadnje poanta združevanja držav Evropski uniji – je to, da bi lahko vsi državljani Evropske unije živeli na isti kvaliteti. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima dr. László Göncz, pripravita naj se gospa Suzana Lep Šimenko, kasneje pa tudi predstavnik Vlade.

DR. LÁSZLÓ GÖNCZ (PS IMNS): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Lep pozdrav še enkrat vsem prisotnim.

Prej v stališču poslanske skupine nisem namenoma spregovoril o splošnih zadevah, zato samo en stavek mi dovolite, da povem, da sem tudi sam zadovoljen z rešitvijo v zvezi z vsebino, kar se tiče razvojnih podpor pomurski regiji, v smislu, da zaradi podaljšanja razvojnega zakona o pomurski regiji je pač prvotno kazalo, da bo prišlo do izključitve omenjene regije tudi pri

razvojnih sredstvih, torej pri evropskem denarju, in zato je že v regiji nastala neka panika, ampak hvala bogu, da se je ta zadeva tako rešila, kot ta zakon pač sedaj nakazuje. Sicer je dvojno financiranje, jasno, izključeno, kar je smotno in normalno, hkrati pa je omogočeno, da se pa evropska sredstva lahko ob izpolnjevanju kriterijev črpajo, kar je predvsem z vidika nezaposlenosti in drugih hendikepov pomurskega območja zelo pomembno.

Kar se pa tiče te druge vsebine oziroma naše primarne vsebine, ko govoriva z gospodom Battelijem o problematiki gospodarske osnove avtohtonih narodnih skupnosti, pa naj se prvič zahvalim gospe predsednici pristojnega odbora, ki je že vnaprej nakazala vsaj pripravljenost pogovarjanja o tej vsebini. Upam, da bomo podobnega deležni tudi s strani izvršne veje oblasti. To je predvsem pomembno po tem, kar sva oba poudarila; torej, da v 20 letih praktično ni bil pogruntan sistem, ki bi lahko učinkovito zagotavljal gospodarsko osnovo narodnim skupnostim. Torej bile so rešitve takšne in drugačne. Ne želimo zavlačevati, ne želimo ponavljati, ne želimo zdaj niti konkretnih primerov navajati, ampak je dejstvo, da sistemske rešitve ni bilo in so bili vedno neki izgovori, ali da zakonska osnova ne omogoča, ali ni v soglasju z nekimi regionalnimi zahtevami v splošnem smislu gledano, ampak menim, da gre za tako specifično vsebino, za katero ustava, kot je bilo že danes tukaj prebrano, jasno določa parametre in med temi parametri bi posebej izpostavil, da se govori o gospodarski dejavnosti narodnih skupnosti. Mi podpiramo celovito območje kot tako, kjer živimo, tudi vsako podporo v prid temu območju, ampak kot je že bilo poudarjeno, narodne skupnosti prav z razvojem lastne gospodarske osnove lahko največ prispevajo k temu območju in seveda tudi za svoj lastni obstoj, kar je pa tudi izhodišče ustavne določbe, kajti, kot sem že v stališču poslanske skupine poudaril, tukaj ne moremo govoriti o nekih podobnih dejavnosti, kot je to na področju kulture, informiranja in tako naprej. Gre za neko specifiko, zato se tudi zahteva nek specifičen sistem, katerega pa žal, kot že tretjič poudarjam, nismo našli. Res prosim tudi pristojne dejavnike izvršne veje oblasti, poleg seveda zakonodajne, da sedaj, ko je ta zakon odprt, se pristopi k temu vprašanju in se vsaj naredi tisti korak naprej, ki bo potem lahko tudi v poznejši fazi zagotavljal iskanje primernih vsebin. Ker jaz še nisem pri iskanju primernih vsebin, ker žal, kot sem že rekel, nismo uspeli pogruntati primerne sistema. Upam, da bo boljše s tega vidika in pričakujem tudi v razpravi gospoda državnega sekretarja odziv na to naše izvajanje, ker nas res zanima, kakšen bo pristop Vlade do tega našega hotenja ali pa te naše želje do spremembe sistema. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Suzana Lep Šimenko, pripravi naj se predstavnik Vlade.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za besedo, gospod predsednik. Lepo pozdravljeni še enkrat!

Kot je že v samem stališču izpostavljeno, sam skladen regionalni razvoj ocenjujem kot nekaj izredno pomembnega. Dejansko, mogoče malo osebno rečeno, me včasih prav boli, ko vidim, kakšne razlike v Sloveniji imamo. Pa to ni nekaj, kar je nastalo zadnje leto. To je nekaj, kar dejansko se ni zmanjšalo skozi zadnje desetletje. Ampak žal zaradi ali povečane brezposelnosti, zaradi različnih zgodovinskih situacij, se pa te razlike na posameznih območjih še povečujejo. Že tisti, ki se dnevno vozite v Ljubljano, vidite, kakšna je koncentracija proti centru, v večini primerov zgolj zaradi tega, ker imamo premalo delovnih mest na obrobju, predvsem na obrobju Slovenije. Dostikrat seveda rešuje Avstrija, ker se številni naši prebivalci, naši državljani vozijo na delo drugam, ampak to ni rešitev. Mi želimo skladen regionalni razvoj, za katerega verjamem, da pomeni tudi to, da bodo slovenski državljani ostajali v Sloveniji in imeli pri nas dejansko zaposlitev. Ti podatki o razlikah med samimi regijami, med statističnimi regijami so dejansko zelo zaskrbljujoči in resnično pozivam vas, predstavnike ministrstva, da stvari nastavite na način, da bodo dejansko tisti območja, ki so pod slovenskim povprečjem razvitosti in ne nazadnje tudi pod 75 % povprečja razvitosti regije v EU, deležna malo večje podpore.

Izpostavljena so bila problemska območja, izpostavljena so bila obmejna območja. Sama prihajam iz enega takega območja, o katerem smo že večkrat tukaj govorili, to je haloško območje. Takrat je bilo posebej že večkrat izpostavljeno, tudi podprto s strani vseh koalicijskih oziroma vseh parlamentarnih strank, to je eno izmed območij, ki potrebuje neko posebno obravnavo oziroma neko dodatno spodbudo, ne spada pa to med območja, kjer bi imeli tako veliko brezposelnost. Zakaj? Enostavno – mladi so se iz teh koncev izselili. Mene zanima, na kakšen način boste skozi ta vaš zakon pomagali takšnim območjem, večinoma gre tukaj za objemna območja. Zelo podpiram to spremembo, da ste pa dodali, da obstaja možnost, da se obmejnim območjem priključi tudi občina, ki dejansko ne dosega 0,9-odstotne razvitosti. Zakaj? Ker marsikdaj je treba gledati neko območje kot celoto glede na njene geografske ali druge značilnosti, kar seveda tudi v tem primeru to zagotovo gre.

Seveda me pri tem skrbijo slabe prakse, ki so se v preteklosti dogajale. To sem tudi namenoma v samem stališču izpostavila. In vsaka neka nedvoumnost, zapisana v samem zakonu, seveda takoj postavi dvom, kaj pa bi lahko se ponovno tukaj zadaj skrivalo. Dejansko se tudi sprašujemo o smiselnosti takega števila regionalnih agencij. Mene je na nek način veselilo, ko ste tu v 9. členu dodali številne dejavnosti, ki jih želite prenesti na regije. Se pa na nek način vprašam, na kakšen način sploh

nameravate to izvesti. Predvsem ta točka prostorsko planiranje na regionalni ravni. Nekako se mi zdi, da spet malo preskakujemo. Če bi v Sloveniji imeli, ne vem, bodisi pokrajine bodisi regije drugače organizirane, bi seveda to bila neka logična posledica in edino pravilno. Sedaj pa si ne znam predstavljati, na kakšen način z obstoječim številom teh regionalnih agencij nameravate to izvesti. Na eni strani imamo 12 regionalnih razvojnih agencij, ki so, mislim da, vsa po teh naših statističnih regijah. Znotraj tega imamo pa še razne agencije, ki so si na tak ali drugačen način izborile vlogo in se imajo za nekega predstavnika na posameznem območju. Vse te regionalne agencije so različno uspešne. Mene tu zanima, ali ste naredili kakšno analizo, koliko so posamezne regionalne agencije uspešne, koliko so učinkovite in če nameravate narediti kakšno spremembo tudi glede števila teh agencij. Kako jim boste definirali naloge, pristojnosti, da bodo one dejansko lahko izvajale vse te naloge, ki so zelo pomembne? Ampak se sprašujem, na kakšen način boste to izvedli. Spodbujanje razvoja podjetništva – se strinjam, promocija regije in spodbujanje investicij v regiji. Na kakšen način? Ali bomo še zmeraj kot država imeli, ne vem, neko centralno organizacijo, ki na tem dela, ali boste te naloge, pristojnosti prenesli izključno na nivo regije? Te stvari so tam, kjer imajo organizacijo države na nivoju, recimo, pokrajin, jasne. Pri nas pa nimamo niti proračuna naravnanege v tej smeri. Zato se sprašujem, kako mislite vse to izvajati.

Me pa alineje, kot je ta, druge podobne regijske dejavnosti, sheme in projekti po odločitvi vsebinsko pristojnega ministrstva in ob soglasju ministrstva ... Katero je sedaj tisto vsebinsko pristojno ministrstvo? Je to Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo ali je tukaj ministrstvo brez resorja za kohezijo? Katero je tisto pristojno ministrstvo? In isto v 9. členu. Drugi odstavek se spremeni tako, da se glasi: Za izvedbo nalog iz prejšnjega odstavka se lahko izvede postopek javnega razpisa, na podlagi katerega pristojni minister podeli javno pooblastilo izbrani pravni osebi. Torej, "se lahko" – se ali ne, ali lahko, ali kdo bo sedaj o tem odločal, če "se lahko"? V enih primerih bo, v drugih ne bo. Pač želimo si, da so stvari jasno zapisane, ne pa da obstaja že v zakonu neka osnova, da se bo potem pač nekdo odločal, kakor se bo pač odločal. Žal pač na podobnih primerih nimamo dobrih praks in žal pač take slabe prakse mečejo marsikdaj luč tudi na kakšno agencijo, ki pa sicer deluje dobro.

Kar se tiče samih razvojnih agencij, mene zanima, v kakšni meri, ali vi, ne vem, definirate neko plačno politiko, ki velja za vse agencije, ali je to prosto, da o tem odločajo, ne vem, svet te agencije, občine. Na kakšen način ste si zastavili, mogoče malo bolj operativno, te stvari. In kot sem že rekla, uspešnost in učinkovitost teh agencij. Marsikdaj, ne vem, ali se vprašate, ali je posamezna agencija ali so

ljudje, ki so tam zaposlenih, sploh sposobni skupaj potegniti eno takšno široko območje. Tukaj so predstavniki občin, seveda vsak župan si želi najboljše za svojo občino, ima svoje predloge in je tisto sodelovanje, ki je seveda ključno tudi pri novi finančni perspektivi, brez tega ne bo šlo, ampak predstavlja problem. In na koncu se zgodi, da pride do nekega nabora, ljudje, ki so na razvojni agenciji zaposleni, pa enostavno ne znajo z vsemi temi deležniki najti nekega skupnega jezika. In kdo je zdaj tisti, ki bo na koncu pa o nekih stvareh odločal? Kje so meje? Kje so meje med samo agencijo in potem kje so tudi ne nazadnje meje za odločitve na strani ministrstva? Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Prehajamo v sklepni del splošne razprave, v kateri dobi besedo še predstavnik Vlade kot predlagateljice.

Besedo ima državni sekretar na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo gospod Aleš Cantarutti.

ALEŠ CANTARUTTI: Hvala, predsednik.

Poskušal bom strnjeno odgovoriti na nekaj vprašanj, na nekaj tudi pobud, ki ste jih, spoštovani poslanci in poslanke, podali v razpravi.

Najprej, kar se tiče privilegiranosti občin oziroma občin, iz katere naj bi prihajal predsednik sveta regije. Tukaj je treba omeniti, da svet regije kot takšen nima pravne subjektivitete, da bi lahko samo objavil javni razpis za izbor razvojne regionalne agencije za določeno programsko obdobje. Zato smo pravzaprav predlagali, da to naredi občina, iz katere prihaja predsednik sveta regije, smo pa v tem istem členu, in to je 20. člen, ki ga najdete v predlogu zakona, jasno zapisali, da če to ne bo občina, iz katere prihaja predsednik, je lahko tudi kakšna druga. Tako tukaj ne omejujemo in je to pravzaprav ta odločitev na svetu regije.

Glede Pomurja naj še enkrat poudarim, da s predlaganimi rešitvami pravzaprav odpravljamo možnost ali pa nevarnost dvojnega financiranja. Mislim, da je to potrebno, nujno. Ob tem bi rad poudaril, da se je Vlada ob podaljšanju pomurskega razvojnega zakona v Državnem zboru takrat zavezala, da bo predložila spremembe sistemskega zakona, ki bodo odpravile možnost podvajanja regionalnih spodbud. Dejansko podvajanje se ni zgodilo, tudi zaradi tega, ker je MGRT tisti državni organ, ki vodi oba procesa po obeh zakonih. Bi pa to teoretično lahko bilo in zato smo to možnost seveda tudi poskušali s temi spremembami onemogočiti; torej, da ne bi prihajalo do dvojnega financiranja.

Naprej, glede dodatnega uvrščanja občin med obmejna območja in pomislekov, da bi za to ne bilo dovolj sredstev oziroma da bi se s tem zmanjševala sredstva za trenutna območja oziroma občine. Tukaj naj povem, da smo med obmejna problemska

območja dodatno dali ali pa je v predlogu, da se dodatno uvrščajo občine, ki imajo koeficient razvitosti občin po Zakonu o financiranju občin manjši od 0,9 – to sem že enkrat povedal. Kot primer, kot dva primera pravzaprav takšnih občin je občina Makole v Halozah, torej omenjene Haloze, ste se večkrat tudi tukaj srečali s to problematiko. Drugi primer je Gornji Grad v savinjski regiji. Obe sta po kazalcih zelo slabo razviti, a ker geografsko nista skrajno obmejni občini, doslej nista bili uvrščeni med obmejna problemska območja. Zdaj po temu predlogu bo to mogoče in bomo lahko določenim podobnim problemom pomagali tudi skozi ta mehanizem.

Glede nepovratnih sredstev, ki so namenjena avtohtonim skupnostim in tudi razprave, ki jo imamo s skupnostmi. Tukaj bi rad jasno povedal, da se predvidevamo, da se odpravljajo nejasnosti glede vrste spodbud, ki jih zagotavlja slovenski regionalno razvojni sklad pa tudi državni proračun. Ob tem naj omenim, da predvidevamo, da bo lahko sklad v večji meri kot doslej razpisoval tudi nepovratne spodbude za avtohtoni narodni skupnosti iz prihodkov od gospodarjenja s premoženjem in s prostimi denarnimi sredstvi. Ne glede na to, da se spreminja besedilo členov, pa niti pri avtohtonih narodnih skupnosti niti pri romskih skupnosti ne gre za kakšna odstopanja v smislu zmanjševanja sredstev oziroma pravic glede na sedanje stanje. Gre za to, da se slovenskemu regionalnemu razvojnemu skladu iz Ribnice, tako imenovanemu ribniškemu skladu, zagotovi možnost, da za avtohtoni narodni skupnosti ponudi tudi nepovratna sredstva.

Ob tem pa naj še enkrat zelo jasno povem, da bomo z narodnima skupnostnima nadaljevali dialog v smeri iskanja, kot sami pravite in ste omenili, dolgoročne rešitve, preverili vse, tudi ustavnost določenih rešitev, in verjamem, da lahko pridemo morda že v temu kontekstu do ustreznih zadovoljivih rešitev za vse strani.

Naprej bi rad omenil še glede neoliberalnosti ukrepov spodbujanja podjetništva, kulture inovativnosti, internacionalizacije, ki jih predvidevamo, mislim da, v 9. členu po regijah. Mislim, da se težko s tem strinjam, poskušamo na ta način, seveda z omejenimi sredstvi, kolikor jih je na razpolago, ljudem, podjetnikom, tistim, ki se lotevajo podjetništva, pomagati na način, da čim bolje te svoje podjetniške načrte uresničujejo, da svoje poslovanje, kolikor se le da, internacionalizirajo, da poskušajo z nekimi potenciali inovativnosti, ki obstajajo v regijah, to izkoriščati in seveda biti uspešnejši. Ne želimo samo finančno pomagati tem skupnostim, ampak jim z nekimi ukrepi pomagati v smeri razvijanja potenciala, ki ga nedvomno imajo tudi na teh področjih.

Kar se tiče Pokolpja, jutri bo Vlada obravnavala predlog podaljšanja programa problemskega območja tudi za Pokolpje do leta 2020. Tukaj imamo že objavljen predlog različnih instrumentov, ki predvidevajo kar nekaj

sredstev v obdobju 2017–2020, tako mislim, da to je dobra novica tudi za prebivalce oziroma za območje Pokolpja.

Kar se tiče odsotnosti ministra in zavezanosti Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo. Najprej, minister je na zasedanju Svetovne turistične organizacije in na žalost ni danes mogel biti tukaj, prav gotovo bo v nadaljevanju sprejemanja tega zakona tudi on bil prisoten in še dodatno obrazložil, zakaj so te spremembe potrebne. Vam pa zagotavljam, da ne samo v kontekstu teh sprememb tega zakona, ampak tudi siceršnjega delovanja na področju regionalnega razvoja pa regij kot takšnih na ministrstvu aktivnosti potekajo praktično res intenzivno. Seveda tudi v kontekstu iskanja rešitev, kako regijam ob spremembi seveda kohezijskih pravil oziroma sredstev, ki jih je precej manj na razpolago za regije, tukaj iščemo – resnično, verjemite mi – vsak dan rešitve tako z regijami, tako s posameznimi občinami in verjamem, da tudi tukaj bomo prišli do nekih pravih rešitev.

Glede financiranja in zagotavljanja sredstev razvojnim agencijam. Zagotavljam, da predvsem za tiste aktivnosti, ki se nanašajo na razvojne, splošne razvojne naloge, financiranje poteka nemoteno. Torej v rokih, ki so za to določeni. Kako je s financiranjem čezmejnih projektov, ne vemo, ali pa vsaj jaz ne vem, ker ni to neposredno v naši pristojnosti, vam pa lahko seveda to informacijo pridobimo in vam jo bomo tudi posredovali.

Še kar se tiče učinkovitosti razpisov, intenzivno delamo. Mi imamo približno 14 razpisov v tem trenutku predstavljenih in kar nekaj jih bo objavljenih do konca tega meseca – večina v juniju. Tik pred zdajci še usklajujemo z različnimi resorji, z različnimi službami, kako poenostaviti, da tako rečem, pa hkrati upoštevati vsa pravila, ki izhajajo iz operativnega programa in določb Evropske skupnosti; ampak vendarle želimo predvsem razpise za podjetja narediti čim bolj enostavne, čim bolj preproste, zato da bo – seveda, ker to je vendarle skupni cilj – počrpanih čim več sredstev.

Kar se tiče učinkovitosti regionalnih agencij, strinjam se, tukaj bo potreben tehten premislek tudi tehtne analize učinkovitosti posameznih razvojnih agencij, o tem ni nobenega dvoma. Pripravljamo pa predvsem glede nalog, ki so zapisane tudi v tem že omenjenem 9. členu, torej spodbujanja podjetništva, pomoč podjetnikom pri ustanavljanju podjetij, pri odpiranju podjetij, pri vstopanju na tuje trge, koncept tako imenovanih VEM točk, koncept – delovno mu rečemo kar "one stop shop". Na nacionalnem nivoju bo nosilec tega Spirit, potem pa bo predvidoma 12 regionalnih VEM točk, ki bodo imele tudi to funkcijo, da pomagajo in izvajajo te določene aktivnosti, ki jih lahko najdemo tudi v tem predlogu spremembe zakona. Tako naj bi ta koncept zaživel, sedaj se pripravlja elaborat, zaživel pa naj bi nekje v prvem kvartalu, konec

prvega kvartala naslednjega leta. Bo pa seveda zelo jasno zapisano, kakšne kompetence, znanja, veščine morajo imeti ljudje, ki bodo delovali potem v teh VEM točkah, kakšni so njihovi cilji, spremljano bo seveda doseganja teh ciljev; skratka, se mi zdi tako, kot mora biti. Toliko zaenkrat. Če bo še kakšno vprašanje, bomo pa seveda z veseljem odgovorili. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Vsi prijavljeni razpravljavci, ki ste to želeli, ste dobili besedo. Ker čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika zbora še kdo razpravljati. Ja.

Pred prijavo vas želimo opozoriti, da se lahko k razpravi prijavite s pritiskom tipke za vklop mikrofona. Če želi razpravljati tudi predstavnik Vlade, prosim, da se prav tako prijavi s pritiskom tipke za vklop mikrofona. V tem primeru dobi besedo kot zadnji. Odpiram prijavo.

Besedo ima gospod Janko Veber. Vsak pet minut.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo.

Mislím, da nisem zasledil odgovora glede omejitev, ki so vezane na spodbudo za zaposlovanje in za davčne olajšave in za investiranje, v kolikor gre za primere, ko so uporabljali domače blago ali pa je potem seveda ta dejavnost povezana z izvozom.

Ta novi program Pokolpja – vam čestitam za odločitev, da je na vladi. Ali in kako boste nadomestili ta pomemben izpad po mojem mnenju, ko podjetje, ki je usmerjeno v izvoz, enostavno ne bo imelo ustreznih spodbud? Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Roberto Battelli.

ROBERTO BATTELLI (PS IMNS): Hvala, predsednik.

Najprej se zahvaljujem predstavnikom Vlade oziroma Ministrstvu za gospodarstvo za pripravljenost za to, da se resno lotimo rešitve tega vozla, ker problem že prerašča v resen problem. Skratka, mi ne rabimo kreditov iz skladov. To je to. Krediti iz skladov ne rešujejo to, kar je obveznost te države oziroma kar je izpolnjevanje pravic. Ta pravica se znajde v ustavi zaradi objektivnih dejstev iz preteklosti predvsem in ne bi bila potrebna, če bi narodne skupnosti bile popolnoma neopremljene s to dimenzijo, ker je sistem to onemogočal; in ne samo onemogočal, ampak izključil iz možnosti, da bi se kaj takega zgodilo, kar je tudi pripeljalo do drugih posledic, ki jih ne bom sedaj našteval.

Pojmi kot združenje obrtnikov, kmetov, vinarjev, gostincev, trgovcev, kreditne ustanove oziroma blagajne in tako naprej – to je normalnost; pet kilometrov od moje hiše je to normalnost za narodno skupnost; to je normalnost pet kilometrov od meje z Avstrijo. Mi

nismo enakopravni, preprosto. Pa ne zaradi tega, ker bi ne bili sposobni, ampak zaradi tega ker je nemogoče to vzpostaviti na novo. Zato se rabi eno enkratno pomoč in da potem lahko začnemo prispevati k razvoju kraja, kjer bivamo. To je politično vprašanje, ni samo gospodarsko vprašanje. Gre za enakopravnost, ki izhaja tudi iz mednarodnih sporazumov in ki je bila uničena z njihovim podpisom – mislim na londonski memorandum –, ker je bila izničena možnost uresničevanja, kar v specialnem statutu piše. Pozdravljam to pripravljenost, da se o teh zadevah resno pogovorimo, in verjamem, da če bomo resno pristopili, bomo tudi to rešili. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima državni sekretar na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo gospod Aleš Cantarutti.

ALEŠ CANTARUTTI: Hvala lepa.

Samo glede, kar se tiče izpada prihodkov. Rekel bi, tako kot ste že v prvem izvajanju ugotovili, da je to sledenje pravzaprav uredbam Evropske unije in da bomo pač poskušali poiskati neke rešitve, tudi kar se tiče samih davčnih ali pa višine davčnih olajšav za zaposlovanje v Pokolpju v zadnjih letih 2013, 2014, 2015. To niso bili veliki zneski. Ampak ne glede na to, kot rečeno, tukaj se strinjam z vami, da moramo poiskati neko inovativno rešitev, zato da nadomestimo ta izpad.

Kar se pa tiče narodnih skupnosti, pa še enkrat; torej, povabilo na nadaljnji dialog in iskanje rešitev velja in tudi verjamem, da lahko pridemo do ustrezne rešitve.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: S tem zaključujem splošno razpravo.

O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali v četrtek, 19. 5. 2016 v okviru glasovanj. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **19. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PRVO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O KOLEKTIVNEM UPRAVLJANJU AVTORSKE IN SORODNIH PRAVIC.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. V zvezi s tem predlogom zakonom je skupina 18 poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Jožetom Tankom zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade, državnemu sekretarju na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo gospodu Aleš Cantarutti.

ALEŠ CANTARUTTI: Spoštovani predsednik, spoštovane poslanke in poslanci! Dovolite še nekaj o Predlogu zakona o kolektivnem upravljanju avtorske in sorodnih

pravic na pot nekaj pojasnil. Predlog zakona, ki je pred vami in ureja področje kolektivnega upravljanja, ki ga danes pokriva Zakon o avtorski in sorodnih pravicah. Izvzem področja in umestitev v novi zakon sledi Direktivi Evropske unije o kolektivnem upravljanju avtorske in sorodnih pravic, ki želi na evropski ravni uskladiti sodelovanje članov pri sprejemanju ključnih odločitev kolektivnih organizacij, urediti upravljanje kolektivnih organizacij, obveščanje imetnikov pravic in tujih kolektivnih organizacij, določiti preglednost poslovanja kolektivnih organizacij in še nekatera druga področja.

O predlogu zakona je bila opravljena široka javna razprava. Prvi osnutek je bil v javno razpravo posredovan 14. avgusta 2015, drugi osnutek sredi lanskega decembra. V tem času so bili organizirani štirje celodnevni vsebinski usklajevalni sestanki z avtorji, imetniki pravic, s kolektivnimi organizacijami in uporabniki ter tudi drugo zainteresirano javnostjo, namenjeni izmenjavi pogledov na kolektivno upravljanje v Sloveniji.

Predlog zakona, ki je pred vami, zasleduje tri cilje. Najprej, večja učinkovitost članov kolektivnih organizacij pri sprejemanju ključnih odločitev kolektivnih organizacij. Pod dve, večjo preglednost delovanja kolektivnih organizacij in ne nazadnje učinkovitejši nadzor nad delovanjem kolektivnih organizacij in uporabnikov avtorskih del. Večja vključenost članov kolektivne organizacije se bo zagotavljala preko jasne upravljalvske strukture kolektivne organizacije, sestavljene iz skupščine, nadzornega odbora in posloводства. Članstvo v kolektivni organizaciji bo temeljilo na objektivnih, preglednih in nediskriminatornih pravilih. Članom bo zagotovljena pravica do sodelovanja na skupščini in sprejemanja odločitev o temeljnih dokumentih in vprašanih kolektivne organizacije, zbiranja in razdeljevanja avtorskih honorarjev in nadomestil ter vplačilih v namenske sklade. Manjšini članov bo zakon omogočil sklic skupščine in imenovanje posebnega revizorja za pregled vodenja posameznih poslov kolektivne organizacije. Preglednost delovanja kolektivnih organizacij zasledujejo določbe o pravici imetnika pravic do vpogleda v dokumente in podatke kolektivne organizacije, med drugim v javno objavljena letna poročila in izjave o nasprotju interesov ter prejemkih članov nadzornega odbora in posloводства. Kolektivne organizacije bodo zavezane k temeljitemu obveščanju imetnikov pravic kot tudi tujih kolektivnih organizacij, vzpostavitvi učinkovitih mehanizmov za reševanje morebitnih sporov. K preglednosti poslovanja bodo prispevale tudi odločbe o obveznem ločenem vodenju zbranih avtorskih honorarjev, uporabi zbranih avtorskih honorarjev, rokov za dodelitev in izplačilo avtorskih honorarjev in stroških poslovanja. Predlog zakona določa ukrepe, ki se bodo lahko izrekli v okviru upravnega nadzora in globe v prekrškovnem postopku. Ustrezen nadzor nad

izvajanjem določb zakona je ključen za učinkovito uveljavljanje avtorske in sorodnih pravic v Sloveniji. Osrednjo vlogo pri nadzoru bo imel Urad Republike Slovenije za intelektualno lastnino pa tudi Tržni inšpektorat Republike Slovenije in Agencija za javnopravne evidence in storitve. Predlog zakona vsebuje tudi druge pomembne določbe o zunanjem izvajalcu, uporabi avtorskih del za nekomercialno rabo, tarifi in skupnem sporazumu, svetu za avtorsko pravo, možnosti izdajanja skupnega računa in več ozemeljskih licenc za spletno uporabo glasbenih del.

V Vladi Republike Slovenije pričakujemo, da bo uveljavitev predstavljenih rešitev prinesla pozitivne učinke na zaznavanje javnosti glede kolektivnih organizacij in njihove vloge v slovenskem pa tudi širšem mednarodnem prostoru. Z večjim ugledom kolektivnih organizacij bi se lahko spremenilo tudi dojemanje ljudi, zlasti uporabnikov, glede pomena spoštovanja avtorske in sorodnih pravic. Hvala za pozornost.

PREDESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo gospa Anita Koleša.

ANITA KOLEŠA (PS SMC): Spoštovani gospod predsednik, ministrska ekipa, dragi kolegice in kolegi!

Pred nami je obravnava ureditve kolektivnega upravljanja avtorske in sorodnih pravic, ki jo je predlagatelj izvzel iz Zakona o avtorski in sorodnih pravicah ter jo predložil v Državni zbor v okviru posebnega zakona. Tako se odpira začetek nujno potrebnega procesa prenove avtorskega prava in povečuje preglednost in urejenost področja delovanja kolektivnih organizacij, tako kot to uspešno urejajo nekatere države z dolgoletnimi izkušnjami na področju upravljanja avtorskih pravic. Kolektivno upravljanje na splošno potrebuje posodobitve oziroma okvir za delovanje kolektivne organizacije v korist avtorjev in v korist ustvarjalnosti. Evropska komisija je že leta 2005 ugotovila, da obstaja potreba po izboljšanju delovanja kolektivnih organizacij, v priporočilih komisije z dne 18. maja 2005, da bi si kolektivne organizacije morale prizadevati za zastopanje interesov imetnikov pravic, odnosi med imetniki pravic in kolektivne organizacije bi morale enakopravno obravnavati različne kategorije imetnikov pravic ter težiti k pravični in uravnoteženi zastopnosti imetnikov pri upravljanju kolektivnih organizacij. Imetnike pravic bi morala kolektivna organizacija obveščati o repertoarju, o kateremkoli vzajemnem sporazumu o zastopanju, o ozemljih uporabe njihovega pooblastila in o veljavnih tarifah. Prav tako pa bi morale kolektivne organizacije pravično razdeliti vsa zbrana nadomestila in natančno opredeliti odbitke, ki so

jih opravile v drugačne namene kot za namene upravljanja sistema. Tako torej leta 2005 Komisija.

Še kako prav ima dr. Miha Trampuš, strokovnjak s področja avtorskih pravic, ko pravi: "Pomen kolektivnih organizacij neposredno izhaja iz pomena avtorskega prava kot spodbujevalca ustvarjalnosti, inovativnosti in kulturne raznolikosti. Ker kolektivne organizacije skrbijo za implementacijo te naloge na ogromnem področju varovanih vsebin, so za to nalogo avtorskega prava odločilnega pomena. To posebej velja za majhne države, kot je Republika Slovenije, kjer je učinkovito delovanje kolektivnih organizacij z vsemi svojimi funkcijami varovanje nacionalnega in kulturne identitete." Konec citata.

Kolektivne organizacije imajo velik pomen za imetnike pravice, so njihov kolektiv, ki jim daje ustrezno moč pri pogajanjih, jim zagotavlja redno trženje in izterjavo honorarjev in s solidarnostjo zagotavlja socialne in druge podpore. Kolektivne organizacije so edina možnost, da se avtorji uspešno postavijo zoper mogočne uporabnike in tudi zoper mogočne imetnike pravice, to je največkrat založniške velikane. Enako pomembne so tudi za uporabnike, ki bi morali z velikimi težavami in transakcijskimi stroški raziskovati, kdo so avtorji in imetniki pravic za dela, izvedbo fonogramov in druge predmetne sorodne pravice, ki bi jih želeli uporabiti. Tudi v luči tega spoznanja je zakonodajalec, upoštevajoč opozorila in priporočila Evropske unije, oblikoval načela: odprtost kolektivne organizacije za vse imetnike pravic, učinkovitost upravljanja kolektivnih organizacij, preglednost poslovanja kolektivnih organizacij, pravična tarifa za uporabo avtorskih del, učinkovitost zbiranja in delitve avtorskih honorarjev imetnikom pravic in večja pravna varnost. Načela so del predloga zakona, ki v slovenski pravni red prenaša Direktivo 2014/26/EU o kolektivnem upravljanju avtorske in sorodnih pravic ter izdajanju več ozemeljskih licenc za pravice za glasbena dela za spletno uporabo na notranjem trgu.

Predlog zakona je bil predmet široke javne razprave, prvi osnutek zakona je bil 14. 8. 2015 posredovan v javno razpravo, ki je trajala do konca septembra 2015. Drugi osnutek je bil v javni razpravi in medresorskem usklajevanju od 14. decembra 2015 naprej. V tem času so bili organizirani štiri celodnevni vsebinski usklajevalni sestanki z avtorji imetniki pravic, kolektivnimi organizacijami in uporabniki ter drugo javnostjo, namenjeni izmenjavi pogledov na kolektivno upravljanje v Sloveniji.

Zakon zasleduje torej tri ključne cilje: večja vključenost članov kolektivne organizacije pri sprejemanju ključnih odločitev kolektivnih organizacij, večja preglednost delovanja kolektivnih organizacij in učinkovitejši nadzor nad delovanjem kolektivnih organizacij in uporabnikov avtorskih del. Večja vključenost bo zagotovljena preko jasno določenih nalog

organov kolektivne organizacije – skupščina, nadzorni odbor, poslovodstvo so namreč osnovni gradniki kolektivne organizacije, s katerimi se mora zagotovi učinkovito upravljanje avtorske in sorodnih pravic. Delovanje članstva v kolektivni organizaciji mora sloneti na objektivnih pravilih, da bo vsem članom zagotovljena pravica do sodelovanja na skupščini in s tem vplivanje na delovanje kolektivne organizacije. V pristojnosti skupščine so med drugim: pravila o delitvi in izplačilu zbranih avtorskih honorarjev, pravila o stroških poslovanja, imenovanje revizorja, sprejem letnega poročila, potrditev pogodbe z zunanjim izvajalcem, njenih sprememb ali odpovedi. Člani poslovodstva in nadzornega odbora pa bodo solidarno odgovorni za škodo, ki bi nastala kot posledica kršitve njihovih nalog.

Glede delitve avtorskih honorarjev zakon odločno napotuje kolektivno organizacijo na skrbno zbiranje, upravljanje in delitev, hkrati pa postavlja tudi zelo jasna pravila glede oblikovanja ločenih namenskih skladov, ki so izjemnega pomena za spodbujanje kulturno-umetniškega ustvarjanja in razširjanja novih avtorskih del. Ta del zakona še posebej sledi željam oziroma zahtevam avtorjev, ki smo jih slišali ob sprejemanju novele Zakona o medijih.

Z novim zakonom bodo natančneje določeni tudi sestava, postopki ter odločanje sveta za avtorsko pravo. Svet je relativno nov institut v slovenskem avtorskem pravu, ki mu je treba dati priložnost, da upraviči svoje delovanje. Spremembe v zvezi s svetom so usmerjene v optimizacijo procesa odločanja. Namen predlaganih sprememb je omogočiti svetu, da deluje v polni sestavi, da pravočasno sprejema odločitve, ki bodo utemeljene in sprejemljive za vse strani, ter na ta način krepi zaupanje in svojo avtoriteto na področju določanja tarif za uporabo avtorskih del.

Preglednost in transparentnost delovanja kolektivnih organizacij zasledujejo določbe o pravici imetnika pravic do vpogleda v dokumente in podatke kolektivne organizacije, med drugim v javno objavljena letna poročila kolektivne organizacije in izjave o nasprotju interesov in razkritja prejemkov članov nadzornega odbora in poslovodstva. Kolektivne organizacije bodo zavezane k temeljitemu obveščanju imetnikov pravic in k vzpostavitvi učinkovitih mehanizmov za reševanje sporov. K preglednosti poslovanja bodo prispevale tudi določbe o obveznem ločenem vodenju zbranih avtorskih honorarjev, uporabi zbranih avtorskih honorarjev, rokov za dodelitev in izplačilo zbranih avtorskih honorarjev in stroških poslovanja.

Predlog zakona sistematično določa postopek in ukrepe nadzornega organa, to je Urada Republike Slovenije za intelektualno lastnino, pri tem pa jasno opredeljuje njegove pristojnosti in hkrati tudi dolžnosti kolektivne organizacije v zvezi z izvajanjem nadzora. V skladu z namenom učinkovitega upravljanja nadzora so jasno opredeljeni tudi ukrepi nadzornega

organa, ki si sledijo v naslednjem zaporedju: od uredbe za odpravo ugotovljenih kršitev do morebitnega odpoklica članov posloводства, do skrajnega ukrepa – odvzema dovoljenja. Sočasno z upravnim nadzorom bodo lahko Urad za intelektualno lastnino Ajpes in Tržni inšpektorat v okviru nadzora nad posameznimi določbami zakona izrekli še denarne globe.

Pomembno poglavje tega zakona je tudi reševanje sporov, kjer predlagatelj ohranja poseben pomen sporazumu o mediaciji, ki je v Evropski unij eden najpomembnejših institutov reševanja sporov tudi na področju intelektualne lastnine oziroma avtorskega prava. Na podlagi 167. člena pogodbe o delovanju Evropske unije mora Unija pri svojih ukrepih upoštevati kulturno raznolikost ter prispevati h razcvetu kultur držav članic, pri čemer upošteva njihovo nacionalno in regionalno razvitost ter hkrati postavlja v ospredje skupno kulturno dediščino. Organizacije za kolektivno upravljanje pravice imajo in morajo imeti tudi v bodoče pomembno vlogo pri spodbujanju raznolikosti kulturnega izražanja, tako da se zagotavljajo socialne, kulturne in izobraževalne storitve v korist imetnikov pravic, torej avtorjev in javnosti.

Ker je zakon dobro in premišljeno pripravljen, ker predstavlja ustrezno implementacijo evropske direktive, ker imamo resen namen ureditve trenutne problematike kolektivnega upravljanja, k čemur smo se zavezali tudi v programu Stranke modernega centra in koalicijski pogodbi, in ker želimo slediti tradiciji urejanja področja kolektivnih organizacij z vsemi posebnostmi našega sistema, smo se v Poslanski skupini SMC odločili, da bomo Predlog zakona o kolektivnem upravljanju avtorske in sorodnih pravic v prvem branju podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospod Tomaž Lisec.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Spoštovani predsednik, hvala za dano besedo. Predstavniki ministrstva, kolegi in kolegice, lep pozdrav! Glede na uvod s strani predlagatelja in zagovorne naloge s strani Poslanske skupine SMC dobi človek občutek, kot da v Sloveniji sploh nimamo nič na področju avtorske in sorodnih pravic; kot da ne obstajajo kolektivne organizacije in se je sedaj seveda javila in naša pogumna vlada, ki bo to uredila. Ampak v Sloveniji imamo veljavni zakon, ki sicer je marsikje zelo slab in ga je marsikje treba popraviti in s tem se strinjajo tako uporabniki, tako avtorske oziroma kolektivne organizacije in marsikateri drugi deležniki, ki imajo svoje pripombe in predloge, kako to zadevo rešiti. Ampak, potem se zgodi nek unikum, ki je izum očitno te vlade z rešitvami v sosednjih državah, ki namesto da bi v obstoječem zakonu o avtorstvu in sorodnih pravicah uredila poglavje, ki se dotika urejanja kolektivnih organizacij, to

poglavje vzame ven in ga prestavi v nov zakon. In namesto da bi to naredil v teh obstoječih petindvajsetih členih v obstoječem zakonu, dobimo sedeminosemdeset novih členov, ki se dotikajo urejanja kolektivnih organizacij, ob tem pa popolnoma pozabimo, da obstoječi Zakon o avtorski in sorodnih pravicah je potreben še vseh ostalih sprememb. Ampak ne.

V Poslanski skupini SDS bi razumeli, če bi prišla Vlada v Državni zbor z nekim dvojčkom, torej da bi obstoječi zakon uredila tam, kjer ga je treba urediti, in iz tega zakona eventualno vzela tiste določbe, ki se dotikajo področja kolektivnih organizacij in naredila nov zakon, čeprav je to popolnoma v neskladju s tistim, kar zagovarja ta vlada, to pa je manj birokracije, manj zakonskih osnutkov in tako naprej.

Pa dovolite, glede na to, da je bilo rečeno, kako veliko se je usklajevalo, kako veliko naporov je bilo narejenih v ta zakon in kako vse zveličavno je napisana ta uredba v tem zakonu, me zanima, zakaj so potem proti temu zakonu skoraj vsi. Skoraj vsi. Le uporabniki se niso oglasili, ker na žalost se jih sprememba avtorske in sorodne pravice ne dotika. Po mnenju Poslanske skupine SDS bi bilo treba tudi to področje urediti, ampak o tem malo kasneje. Skratka, skoraj vsi so proti. V teh dneh smo dobili, mislim, da preko dvajset različnih društev, organizacij in zavodov se je oglasilo z različnimi željami in potrebami, skupno pa jim je ena točka – ne sprejeti tega zakona.

Dovolite za začetek, nekatere obtožbe, ki so dokaj resne in na katere želim, da predstavniki ministrstva v nadaljevanju tudi odgovorijo. En primer izmed mnogih: Podpisani nasprotujemo predlogu, saj ostaja osnovni avtorski zakon namerno neurejen, da ne bi prišlo do pozitivnih sprememb v prid glasbene, literarne, likovne, filmske, plesne, arhitekturne in podobne ustvarjalnosti. Predlog zakona s pomočjo MGRT omogoča uzurpacije zasebne avtorske lastnine in nasilni poslovni prevzem kolektivnih organizacij, ki pripadajo avtorjem, s strani uporabnikov avtorskih del. Predlog ni usklajen z Ustavo Republike Slovenije. Predlog ni v skladu s smernicami Nacionalnega programa za kulturo Republike Slovenije. Predlog ni v skladu s temeljno evropsko pogodbo Republike Slovenije. Ključno, predlog zakona v mnogočem ni v skladu z Evropsko direktivo 2014/26 EU. Zakon je očitno plod lobističnih interesov založb, preprodajalcev tuje glasbe v Sloveniji in medijskih hiš, ki želijo preko novega zakona prevzeti poslovanje z glasbeno in avtorsko pravico v Sloveniji. Zakon je očitno plod mednarodnih interesov in lobistov s strani glasbenih multinacionalk in medijskih koncernov, ki so infiltrirani v Evropsko komisijo – glasbeniki, ustvarjalci, literarji, likovni ustvarjalci in vsi ostali nismo bili kot poklicna skupina, ki se jo zakon v prvi vrsti tiče, ustrezno obravnavni v predhodnih zakonodajnih postopkih kljub našim prošnjam, pobudam in opozorilom. Zakon ne temelji na

analizah obstoječega stanja in projekcijah za izboljšanje stanja.

Pa bom v nadaljevanju še kakšno to nasprotovanje bolj podrobno obrazložil, ampak spoštovani predstavniki ministrstva, Vlade, gre za hude obtožbe, ki pa jih predlog zakona v marsičem potrjuje.

V Poslanski skupini SDS smo našli nekaj rešitev, ki bi jih bilo na prvi pogled mogoče podpreti. V Poslanski skupini SDS smo že sami pripravili zakon, ker smo želeli uvesti enotno položnico, ta zakon je naredil samo pol koraka. Ta zakon se dotika določenih zadev, ki pa se jih dotika tudi obstoječi zakon glede poslovanja kolektivnih organizacij, glede nadzora kolektivnih organizacij, glede sankcij nad kolektivnimi organizacijami in še kakšna stvar. Ampak, ko pogledamo, kaj se zgodil z direktivo oziroma z njenim izgubljenim prevodom ali pa je bil očitno slab Google translate, ugotovimo, kaj je ključni namen tega zakona: de facto slej ko prej ukinitvev oziroma združitvev kolektivnih organizacij! Do tega bo, če bo ta zakon sprejet v takšni obliki, s takšno prevedeno direktivo EU, de facto prišlo. Še več, ta zakon onemogoča ustanavljanje novih kolektivnih organizacij; skratka, da bi se kolektivne organizacije na trgu borile za svoje članstvo. Ta zakon omogoča možnost kraje intelektualne lastnine, ta zakon je v popolnem neskladju s takšno implementacijo direktive, kot so jo, na primer, v zadnjih tednih izvedli v Avstriji in na Hrvaškem.

V Poslanski skupini SDS sprašujemo: Kdo je napisal ta zakon, kakšna je bila cena tega zakona in kakšna je vloga pristojnega urada pri pisanju tega zakona? Še enkrat; obstoječi zakon je v marsičem potreben sprememb, dopolnitev, odprav napak, ampak ne na tako šalabajzerski način, kjer pod krinko novega zakona napačno prevedete direktivo in s tem, kot že rečeno, sledite cilju, da bo nekdo samo eden glavni igralec pri zaščiti slovenskih avtorjev, izvajalcev in predvsem ustvarjalcev. Po našem mnenju je to uvod v uničenje slovenske medijske ustvarjalne krajine.

Naslednje. Zanima nas: Kako so pri tem predlogu zakona delovale kolektivne organizacije, kdo je bil zraven, ko se je pisal ta zakon in kdo ni bil zraven, kakšna je bila vloga določenih javnih institucij in tudi zasebnih institucij? Pa bom direkten, da bo lažje odgovoriti. Kakšna, na primer, je bila vloga podjetja Telekom, kakšna je bila vloga RTV Slovenija, kakšna je bila vloga še nekaterih največjih medijskih hiš v Sloveniji? Ali so vsi ti zastopali interese slovenskih avtorjev, izvajalcev ali pa so zastopali neke svoje finančno pridobljene interese? Tukaj lepo piše: Ministrstvo je z novim zakonom storilo tako za ustvarjalce kot za poslušalce domače in tuje avtorske glasbe potezo, ki jo ostro obsojamo, saj se je postavilo na stran teh zgoraj naštetih zlorab, protipravnosti, namernega neščitenja pravic in nepodeljevanja dovoljenj, ukinitvev promocijskih in socialnih glasbenih skladov, nedopustna

evropska centralizacija avtorskih pravic, kraje avtorskih del, izsiljevanje avtorjev in tako naprej in tako naprej. Resne obtožbe, ki pa jih branje zakona, vsaj tistih, ki se s tem področjem ukvarjamo že zadnja tri, štiri leta, kar na primer dokazuje tistih nekaj centimetrov gradiva na moji mizi, ki ne beremo mnenje Vlade, zato da podpremo zakon, ampak razmišljamo, sprašujemo ministrstvo, kako bo odgovorilo na te očitke. V direktivi piše: Ob upoštevanju svobod bi kolektivno upravljanje avtorskih in sorodnih pravic moralo obsegati možnost, da imetnik pravice svobodno izbere organizacijo za kolektivno upravljanje pravic, ki bo upravljalo njegove pravice. Kje je to v zakonu? In še enkrat, spoštovani predstavniki ministrstva, sicer verjetno vam je jasno, ampak samo pogledjte, kdo se ni odzval na predlog tega zakona. Vsem tistim, ki jim govorite o neki lepi medijski krajini Sloveniji, ki je vsem dobrodošla, bo kmalu jasno, kdo je zadaj za tem zakonom. Primer sindikat glasbenikov, citiram, "Dovolite, da vas seznanimo z dejstvom, da se je predlog zakona pojavil v proceduri v Državnem zboru, ne da bi bil kakorkoli usklajen z zavezami nacionalnega programa za kulturo in ustvarjalci. Predlog omenjenega zakona tudi ni usklajen z 19. točko preambule in 5. členom direktive, o kateri danes najbolj govorimo in je v nasprotju z vsaj tremi členi Ustave Republike Slovenije, ki se nanašajo na zasebno lastnino, pravice do ustvarjanja in svobodno podjetniško pobudo". Na koncu zaključujejo, "smo bili s strani delovne skupine znotraj celotnega procesa priprave predloga ignorirani".

In potem naslednji, ki v približno 30 alinejah nasprotujejo vsem tem predlaganim, in naprej Združenje avtorjev, izvajalcev in producentov Slovenije. Spet: če je zakon usklajen, zakaj toliko in toliko vsebinskih pripomb, kot da zakon ne bo izboljšal položaja slovenskega ustvarjalca, da je bil primerljiv z dobrimi praksami, postopek priprave in vsebina zakona nimata nobenega potrebnega soglasja deležnikov, vsebina zakona ni v skladu z direktivo in tako naprej in tako naprej. Čez 30 pisem smo dobili v zadnjem tednu od različnih deležnikov, s katerimi naj bi se Vlada ne vem koliko časa usklajevala, sestankovala. Vprašanje je resnično, kdo se ni potrudil napisati pripombe, verjetno v tem grmu tiči zajec.

Spoštovani, imeli ste pri pripravi urejanja avtorske in sorodne pravice enostavno nalogo. V zadnjih 5 letih je bilo kar nekaj poskusov tako s strani uporabnikov, različnih vlad pa ne nazadnje tudi samih kolektivnih organizacij, da se področje problematike avtorske in sorodnih pravic in delovanje kolektivnih organizacij uredi. V Poslanski skupini SDS smo sredi lanskega leta pripravili Predlog zakona o avtorski in sorodnih pravicah, kjer za razliko od tega, česar ste se lotili vi, smo se dotaknili več segmentov, ki jih je treba reševati. Ampak s tem, ko boste vi področje avtorske in sorodnih pravic uredili v dveh zakonih in to ne istočasno, boste naredili

ogromno škodo slovenski medijski krajini, predvsem pa slovenskim ustvarjalcem, avtorjem in izvajalcem. Še več, sama združenja nadaljujejo: "Nov zakon se ne loteva bistvenih vprašanj in problemov" – pa sami priznavajo, da so. "Gre za očiten poskus uvajanja monopola države nad avtorsko pravico. Predlagatelj slovenske avtorske zakonodaje brez potrebe in brez prejšnjih analiz in pravic iz preteklega trenutnega stanja ločuje na dva dela." In naslednji, spoštovani, upam, da ste si prebrali beli organizacijski plan slovenskih glasbenikov – mislim, da je podpisanih preko 300, 400 eminentnih ljudi, ne tistih, ki za katere se misli, da se jim gre samo za finance. Bom samo navedel prvopodpisanega, na žalost preminulega Slavka Avsenika. Meni osebno, če se en gospod pod to podpiše z imenom Slavko Avsenik, bi veliko pomenilo pri ustvarjanju zakonodaje na področju avtorske in sorodnih pravic, ampak zakon na žalost ne sledi tej intenci. Še več, na samem ministrstvu ste se v preteklosti potrudili in naredili zelo zanimivo in hvale vredno primerjavo. Zakon o avtorski in sorodnih pravicah, trenutno veljavno besedilo, predlog ministrstva in urada za izboljšave, predlogi kolektivnih organizacij in predlogi uporabnikov. Potem pa na koncu, kje je bil dogovor sklenjen in kje dogovor ni bil sklenjen. Ampak, ker ste se lotili postopka, kot ste se ga, je v bistvu tole gradivo skoraj brezpredmetno, kajti lotili smo se urejanja kolektivnih organizacij in še to na zelo čuden, netransparenten in predvsem v nasprotju z direktivo primeren način. Verjemite, in s tem bom zaključil, če bo takšen zakon sprejet, boste imeli predstavniki ministrstva in pristojnega urada največ problemov. Predvsem pa je nedopustno, da s tem de facto ukinjate kolektivne organizacije, na drugi strani pa ta zakon nikakor ne bo pripomogel k preprečevanju mnogih anomalij. Pa bom zaključil z anomalijo RTV Slovenija, Razvedrilni program, izjava, založba, avtor, izvajalec, naslov, kjer piše: "Za namen produkcije tv oddaje kot izključni imetnik avtorske oziroma sorodnih pravic na spodaj navedenem delu neodplačno dovoljujem in na RTV Slovenija prenašam izključno pravico do avdiovizualne priredbe na avdiovizualnem delu"; videospot, podpis.

Spoštovani, gre za de facto dokazano krajo intelektualne lastnine javnega zavoda in na žalost ta predlog zakona takšnih kraj ne bo preprečil. Dober namen – slaba uveljavitev direktive, kar posledično pomeni slab zakon. Zato mu bomo v Poslanski skupini SDS nasprotovali. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Uroš Prikl bo predstavil stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije. Izvolite.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa, spoštovani predsedujoči. Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi, zelo številna delegacija Ministrstva za gospodarstvo!

Danes je govor o Zakonu o kolektivnem upravljanju avtorskih in sorodnih pravicah. Intenca je bila, da se že prej celovito uredi to področje, vendar je bil kasnejši dogovor, da se v noveli zgolj prenesejo nekatere direktive v naš pravni red, in danes je govora o celovitejšem, obsežnejšem predlogu zakona in prvi obravnavi. Na samem področju delovanja kolektivnih organizacij se, žal, kaže nemalo problemov. Nekateri izmed njih v letnih poročilih različno prikazujejo podatke o zbranih in razdeljenih avtorskih pravicah oziroma honorarjih. Primerjava med njimi – poročili namreč –, tako ni mogoča, saj zakon, ki pokriva to področje, ne vsebuje natančnejše določbe o tem, kako in katere podatke mora kolektivna organizacija vključiti in vključevati v letno poročilo. Nadalje se v javnosti pojavljajo obtožbe, namigovanja o zelo visokih zneskih, ki naj bi si jih v obliki sejnin delila vodstva kolektivnih organizacij. Plače in prejemki njihovih vodstev pri nas v nasprotju z večino držav Evropske unije niso javne. Nadaljnji problem je po zatrevanju številnih avtorjev sama delitev sredstev. Pri eni od organizacij naj bi se sredstva avtorjem, katerih pesmi se ne predvajajo dovolj pogosto, sploh ne izplačevala. Tako naj bi avtorji, katerih pesmi se predvajajo manj, prispevali svoje honorarje v skupen sklad, fond, iz katerega pa se nakazuje le tistim, katerih predvajanje pesmi preseže nek arbitrarno določen prag oziroma limit. Delovanje kolektivnih organizacij ni transparentno oziroma dovolj transparentno, delitev zbranih sredstev med avtorje v Sloveniji pa ni pravična ali pa, če hočete, dovolj pravična, zato je ureditev tega področja več kot nujna.

Januarja letos smo zato na skupni seji Odbora za gospodarstvo in Komisije za nadzor javnih financ sklenili, da gospodarskemu ministrstvu predlagamo, da z novim predlogom zakona uredi preglednost delovanja ter večjo vključenost imetnikov pravic v sprejemanje ključnih odločitev kolektivnih organizacij. Predlog zakona tako na enem mestu ureja upravljanje in uveljavljanje pravic, ki je danes vsebina šestega poglavja tega zakona. Bistveno je, da se zagotovi transparenten transfer med avtorji in kolektivnimi organizacijami. Vsaka kolektivna organizacija bo imela poslej skupščino, nadzorni odbor in poslovodstvo. Predlog zakona določa način delitve avtorskih honorarjev, ki se lahko delijo v skladu z na skupščini prejetimi pravili o sami delitvi. Določa tudi pravice imetnikov pravic do vpogleda v dokumente in podatke kolektivne organizacije. Vzpostavljajo se pravila za sestavo, sprejem, revizijo in tudi objavo letnih poročil kolektivnih organizacij. Letno poročilo bo moralo odslej biti revidirano in predloženo Ajpesu za javno objavo.

Da zaključim, ker smo v Poslanski skupini Desus trdno prepričani, da je to področje

treba urediti in ker v tem predlogu zakona vidimo rešitev odprtih vprašanj na tem področju, se seveda strinjamo z njegovo uvrstitvijo v nadaljnjo obravnavo in predlog zakona seveda podpiramo. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Violeta Tomić bo predstavila stališče Poslanske skupine Združena levica. Izvolite.

VIOLETA TOMIČ (PS ZL): Hvala za besedo. Pozdravljeni vsi prisotni!

Pri obravnavi Predloga zakona o kolektivnem upravljanju avtorske in sorodnih pravic, moramo izhajati iz potrebe, ki je zelo jasna in jo vsi prepoznavamo. Treba je urediti transparentno delovanje kolektivnih avtorskih organizacij, saj že dolga leta nanje padajo sence dvoma. Poenotenje, vzpostavitev jasnih kriterijev, interni in zunanji nadzor, vse to se je pokazalo kot nujno, Predlog zakona o kolektivnem upravljanju avtorskih in sorodnih pravic pa to prinaša. Vendar se je pa treba vprašati, kako je lahko prišlo do tega, da tri od petih kolektivnih organizacij predlogu zakona nasprotujejo in da trdijo, da je neusklajen. Brez usklajevanja z izvajalci in ustvarjalci, ki od tega v veliki večini živijo in so pogosto v zelo težkem položaju, ujeti v različne interese, takšen zakon ne bi smel nastajati. Nekateri z njihove strani podani zadržki so upravičeni, v nadaljnjem postopku, ki mu ne bomo nasprotovali, pa je treba na te zadržke seveda odgovoriti.

Kolektivne avtorske organizacije obstajajo v različnih pravnih oblikah, zato zanje veljajo različna pravila poslovanja, upravljanja in objavljanja poročil. Hkrati gre za monopolne organizacije in tudi s tega vidika zahtevajo posebno pozornost pri nadzoru in transparentnosti delovanja. Pri tem pa odpade izgovor o tako imenovanem razkrivanju poslovnih skrivnosti, saj ne delujejo v konkurenčnem okolju. Področje delovanja in upravljanja kolektivnih avtorskih organizacij ureja Zakon o avtorski in sorodnih pravicah, ki pa mnoge stvari pušča nedorečene. Tudi zato niso jasne evidenca o zbranih in razdeljenih sredstvih. To je eden od razlogov za trenja med upravičenci oziroma člani organizacije, kot tudi za trenja z uporabniki.

Pri slednjih moramo upoštevati njihove različne položaje. Kljub predlogu s strani zainteresirane javnosti Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo predloga o izvzemu nevladnih organizacij ni upoštevalo. Tarife namreč temeljijo na kvadraturi prostora, ne pa, na primer, na številu obiskovalcev ali pa še bolje na dobičku, kar bi bil verjetno pravičnejši kriterij. Seveda pa imamo na drugi strani velike igralce, ki se ne držijo zakonsko predpisanih deležev avdiovizualnih vsebin, ker pa gre seveda na škodo avtorjem. Očitke treh kolektivnih avtorskih organizacij temu predlogu lahko povzamemo z

besedno zvezo pretirana regulacija. To je treba vzeti v obzir predvsem takrat, ko bi lahko pomenila preveliko administrativno-tehnično, predvsem pa stroškovno obremenitev, kar je v predlogu zakona na nekaterih mestih delno mogoče zaznati. To so vsekakor vprašanja, ki se morajo reševati v dialogu; dialogu tako z ustvarjalci, ki so pogosto podrejeni kapitalu, velikim medijskim mrežam, in dialogu z uporabniki. Problematika avtorskih in sorodnih pravic je širša od položaja kolektivnih organizacij, ker je izredno kompleksna tako zaradi razvoja informacijsko-komunikacijske tehnologije kot zaradi konfliktnega položaja in različnih interesov. Tako imamo na eni strani prevladujoč položaj majhnega števila multinacionalk, na drugi strani pa interesno povezovanje ustvarjalcev oziroma avtorjev, ki skušajo zaščititi svoj položaj in svojo eksistenco, kot interesna cehovska združenja pa imajo seveda obilo svojih lastnih problemov, na tretji pa uporabnike in javnost, ki ima omejen dostop do kulturnih in intelektualnih produktov. Težave izhajajo torej iz same oblike zasebne lastnine letih. Korak v pravo smer bi bil, da bi del sredstev socializirali in bi bila sredstva več kot goli dohodek za posamezne avtorje. Usmerili bi jih v razvoj kakovostne in raznovrstne kulturne oziroma intelektualne produkcije, torej bi sredstva opravljala skupno razvojno nalogo, na primer, v obliki namenskih skladov, kot jih ne nazadnje opredeljuje 33. člen predloga zakona, ki je danes pred nami.

Razvoj avtorskega prava pri nas stoji že dve desetletji. V Združeni levici se zavzemamo za celostno reformo tega področja, predvsem vpeljavo alternativnih mehanizmov, ki omogočajo prosto sodelovanje, širjenje ter plemenitenje idej in ki upoštevajo zagotavljanje eksistence kulturnih delavcev ter razvijanje človeške ustvarjalnosti. Glavna težava pri kolektivnih organizacijah v Sloveniji je njihovo nepregledno delovanje, kar je sicer značilnost vseh tovrstnih organizacij v Evropi. To je ne nazadnje v raziskavi ugotovila tudi Evropska komisija, posledica pa je Evropska direktiva 2014/26, ki je temelj za Predlog zakona o kolektivnem upravljanju avtorske in sorodnih pravic.

Nadaljnji obravnavi, v kateri je treba odgovoriti na ključne pomisleke, v Združeni levici ne bomo nasprotovali, saj je boljši nadzor in večja transparentnost vsekakor nujni korak k ureditvi položaja na področju avtorskih pravic, vendar pa seveda mora biti to le prvi korak, saj je treba preseči zastarele koncepte avtorskega prava in nadomestiti tradicionalne pravne omejitve na način, ki bo koristil predvsem avtorjem. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Ljudmila Novak bo predstavila stališče Poslanske skupine Nove Slovenije - krščanski demokrati. Izvolite.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Spoštovani!

Področje, ki ga s predlogom novega zakona želi urediti Vlada Republike Slovenije oziroma Ministrstvo za gospodarstvo, je izjemno zapleten in kompleksno. Gre za občutljiva razmerja, v katera je že marsikdo v preteklosti želel poseči, pa dejanskih sprememb in napredka do danes po naši oceni ni uspelo doseči nikomur. Tudi v Novi Sloveniji smo leta 2013 poskusili pomagati k boljši ureditvi, pa podpore zakonu žal ni bilo. Zgodba se, kot kaže, ponavlja in k obravnavanemu Predlogu zakona o kolektivnem upravljanju avtorske in sorodnih pravic smo vsi prejeli veliko negativnih mnenj zainteresirane javnosti. Na eni strani so avtorji oziroma ustvarjalci, na drugi strani poslušalci, gledalci, uporabniki, torej tisti, ki te storitve uporabljamo. Med tema dvema skupinama imamo posebne organizacije, ki se jim reče kolektivne organizacije. Te organizacije so zadolžene za to, da od tistih, ki te storitve uporabljamo, pobirajo denar in ga razdeljujejo med tiste, ki avtorska dela ustvarjajo. S tem se številni srečujemo dnevno na terenu, zlasti tisti, ki organiziramo kakršnekoli prireditve. Po prireditvah dobimo račun za uporabo pesmi in drugih avtorskih storitev.

Trije ključni predlogi, ki smo jih predlagali v naši noveli pred tremi leti so bili, prvič, omejiti stroške poslovanja kolektivnih organizacij, kot so SAZAS, IPF in druge organizacije. Njihove stroške smo poskušali omejiti na 20 % denarja, ki ga poberejo oziroma na največ milijon evrov. Manjši kot so stroški teh organizacij, več ostane denarja za avtorje. In če so manjši stroški teh kolektivnih organizacij, so tudi manjši računi uporabnikov in organizatorjev najrazličnejših prireditev. Potem smo predlagali tudi uvedbo enotnega računa teh kolektivnih organizacij. Če danes organiziramo gasilsko veselico, bomo po tej veselici največkrat dobili račun od SAZAS, od IPF in še morda od katere druge organizacije. Marsikdo ne ve, zakaj toliko različnih računov. Zato smo želeli vse te organizacije prisiliti, da dajo enoten račun, tako da bi uporabnik plačal samo en račun. Potem smo želeli uvesti tudi popuste za dobrodelne prireditve, kot so na primer gasilske veselice ali dobrodelni koncerti, na katerih praktično ne zberejo toliko denarja, da pokrijejo stroške, morda pa potem le še ostane nekaj tudi za dobrodelne namene. Zaradi tega smo predlagali avtomatske popuste za vse dobrodelne prireditve v višini 50 %.

Vladni predlog zakona, ki ga danes obravnavamo, gre na dveh področjih v pravo smer, in sicer omogoča pravno podlago za izdajanje skupnega računa in, drugič, omogoča sklepanje skupnih sporazumov za dogovor o tarifah z reprezentativnimi organizacijami. Krščanski demokrati torej zakonu ne bomo nasprotovali, saj gre v pravo smer. Ocenjujemo pa, da ima še veliko rezerve glede ureditve delovanja kolektivnih organizacij. Menimo, da na tem področju delujejo številni lobiji. Naredili so

vse, da se ne bi nič spremenilo, ker obstoječe stanje očitno nekaterim ustreza. Žal se na takšen način poberejo milijoni, izkupiček pa ne gre vedno tistim, ki bi ga morali dobiti. To so pa predvsem avtorji skladb, tako vsaj pravijo.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvami stališč poslanskih skupin. Sledi splošna razprava poslank in poslancev.

Besedo ima dr. Dragan Matić, pripravi naj se gospa Anita Koleča.

DR. DRAGAN MATIĆ (PS SMC): Spoštovani gospod predsedujoči, dragi kolegice in kolegi!

Stanje na področju kolektivnega upravljanja v Sloveniji je slabo, ko govorimo o avtorskih pravicah. Razmerja med avtorji imetniki pravic, uporabniki varovanih del in države so nepregledna, predvsem pa ni zaupanja med ključnimi deležniki. Kolektivne organizacije so v očeh javnosti v precejšnji meri izgubile svojo legitimnost. Mediji so o njih v glavnem poročali, ko gre za afere. Te afere izvirajo iz neenake obravnave članstva pri odločanju in delitvi sredstev iz naslova zbranih honorarjev, v nesorazmerni porabi za delovanje kolektivnih organizacij, neekonomičnih investicijah, domačinstvu in kazenskih ovadbah. Slišati je bilo tudi očitke, da gre za ugrabljene kolektivne organizacije, ki delujejo samo za ozek krog vodstva in nekaterih privilegiranih članov.

Zdaj, tukaj gospoda Lisca ni, ampak lahko bi mu ... Tukaj bi lahko gospod Lisec iskal odgovor, zakaj skoraj vsi predstavniki kolektivnih organizacij temu nasprotujejo. V temu smislu bi si lahko ogledal tudi prispevke na medijih, ki so bili objavljeni, bila jih je cela vrsta, in lahko bi tudi tam videl, da vedno, ko se je skušalo zadeve urediti, so vsi ti, o katerih govori gospod Lisec, skočili pokonci in uporabili vsa sredstva, da se zadeve ne bi uredile. Verjetno tudi zaradi tega, ker je namen tega zakona, da se stroški poslovanja postavijo v okviru razumne, utemeljene in dokumentirane porabe ter da so v skladu z vsemi pravili dobrega gospodarjenja. In verjetno tudi zaradi tega, ker zakon med vsem ostalim vsebuje tudi določbo, da morajo člani v statutu določiti najvišji dovoljen odstotek stroška poslovanja. Tako pa imamo na primer eno od vseh, eno kolektivno organizacijo, ki za svoj obstoj, za svoje delovanje porabi več kot 37 % zbranih avtorskih honorarjev. Ti vsi, na primer, v tej organizaciji so verjetno 150 tistih tako imenovanih rednih članov, vrhunskih članov. Poleg njih je pa še 5 tisoč nerednih članov. Redni člani imajo 20 glasov, neredni člani imajo 1 glas.

Gremo naprej. Od teh 37 % in več pobranih prispevkov, ki gredo samo za funkcionarje. Ta kolektivna organizacija nima niti enega rednega zaposlenega, ampak del sredstev od teh 37 % – pa gre za milijone – prenese na neko drugo firmo, medtem ko za en

milijon se sploh ni dalo ugotoviti, kam je šel. Če gremo še naprej. Ko govorimo o vseh teh, takšna kolektivna organizacija, ki pobere med 8 in 15 milijonov avtorskih honorarjev, za sejnine porabi 200 tisoč evrov na leto. Če damo za primerjavo Petrol, ki obrne 3 milijarde in porabi 40 tisoč za sejnine, potem je mogoče malo bolj jasno, zakaj ti vsi skočijo pokonci in potem o vseh teh govori tukaj gospod Lisec, kako se jim godi krivica, ker so bili prezrti pri pripravi tega zakona.

Lahko bi še govoril o velikih drugih anomalijah, o tem, kako vodilni v teh vseh zaračunavajo sestanke po 150 evrov, kako si izplačujejo stroške potovanja po večkrat v enem dnevu in tako dalje in tako naprej. Ampak, bodi temu dovolj. Lahko si ogledate prispevke; še enkrat, so na spletu so dostopni, bili so javnosti predstavljeni več kot izčrpno. Če govorite o šalabajzerskem pristopu Vlade, gospod Lisec, vam še enkrat priporočam, da se temeljito informirate o vseh teh, ki jih tako ognjevitost zastopate.

Verjamem, da je predlog zakona zelo dober, da temelji na treh osnovnih stebrih, prvi je vključenost članov kolektivne organizacije, ki mora zagotavljati tako, da bo tudi struktura upravljanja kolektivne organizacije pregledna, da bo primerno odgovorna za svoje delo. Potem, da bo zagotovljena pravica vseh članov do sodelovanja na skupščini in sprejemanja odločitev v temeljnih dokumentih in vprašanih organizacije. Da bo manjšini članov zakon omogočil sklic skupščine in imenovanje posebnega revizorja za pregled vodenja posameznih poslov. Da bo vsem imetnikom pravic zagotovljena pravica do vpogleda v dokumente in podatke v kolektivne organizacije – vsega tega do zdaj na žalost ni bilo.

Potem dalje, pomemben dosežek je večja preglednost kolektivnih organizacij. Kot sem že omenil, da bodo tudi določena splošna pravila sestave letnega poročila in njihovega sprejemanja s strani organov kolektivne organizacije in da bo vsebina letnega poročila natančno opredeljena. Da bodo natančno ločeni tudi podatki o zbranih avtorskih honorarjih, dodeljenih in plačanih avtorskih honorarjih, dodeljenih in še neplačanih avtorskih honorarjih, nerazdeljenih avtorskih honorarjih, stroških kolektivne organizacije, stroških poslovanja organizacij in tako naprej. Posebej se bo zahteval prikaz stroškov dela zunanjih izvajalcev, informacijske tehnologije in odvetniških storitev – vse to prinaša predlog zakona. Zato tu vsi seveda niso zadovoljni. In kar se mi zdi najbolj ključno, zagotovljen bo učinkovitejši nadzor nad delovanjem kolektivnih organizacij in uporabnikov avtorskih del ter ukrepanje v primeru nepravilnosti v okviru upravnega nadzora in glob v prekrškovnem postopku. To je dobro domišljeno, sledi pa tudi načelom sorazmernosti ukrepov oziroma stopnjevanja zakonske prisile. Ne nazadnje pa je treba še izpostaviti določila o bolj jasnem

postopku oblikovanja in uporabi posebnih namenskih sredstev. Upati je, da bodo zaživel tudi posebni skladi, tako tisti, ki bodo pomagali ustvarjalcem v stiski, kot oni, ki naj zagotavljajo dolgoročne oblike varčevanja v obliki pokojninskih skladov, posebej pa so pomembni še skladi za promocijo neuveljavljenih mladih ustvarjalcev in razširjanja novih avtorskih del. Glede tega se vsi strinjamo, da kvalitetnih novih avtorskih del ni nikoli dovolj, tovrstni skladi bi lahko imeli pomemben vpliv na kulturno produkcijo in je se to tudi za pozdraviti.

Ob zaključku bi rad poudaril, da se ob dobrem predlogu zakona postavlja upravičeno pričakovanje, da se bo, ko bo sprejet zakon, ta tudi primerno izvajal, to je, tako vzpostavilo tisto, kar danes manjka, zaupanje in ugled tako kolektivne organizacije kot delovanja državnih organov, ki so pristojni za nadzor nad izvrševanjem predpisov. Zlasti so pričakovanja velika s strani uporabnikov avtorskih del kot tudi nosilcev avtorskih pravic. Vsekakor menim, da predlog zakona zasluži, da se ga podpre in da napreduje v drugo obravnavo. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Anita Koleča, pripravi naj se mag. Marko Pogačnik.

Izvolite, gospa Koleča.

ANITA KOLEŠA (PS SMC): Spoštovani podpredsednik, kolegice in kolegi, predstavniki ministrstva!

Res je, mi smo zadovoljni, da se je ministristvo lotilo priprave tega zakona in po vseh dogovarjanjih, po vseh prebiranjih in videnju tega, kar je nastalo, lahko rečem, da imamo izjemno dobro pripravljene podlage za to, da lahko nadaljujemo s sprejemanjem oziroma obravnavo tega zakona. Avtorske oziroma avtorska in sorodne pravice so ustavna kategorija, z najvišjim pravnim aktom smo zaščitili varstvo pravice, ki je plod ustvarjalnosti, umetniškega dela, znanstvenih in raziskovalnih, izumiteljskih dejavnosti. In kljub visoki stopnji pravnega varstva te pravice smo ugotovili, da je upravljanje s to avtorsko in sorodnimi pravicami zelo neurejeno področje in kljub temu da smo slišali, da osnovni zakon, Zakon o avtorski in sorodnih pravicah na nek način ustrezno obravnava tudi to področje upravljanja kolektivnih organizacij, moramo jasno in glasno povedati, da temu ni tako in da bi zgolj in samo popravki tega zakona, četudi bi bili obsežnejši, verjetno ne bi pripeljali do tega, da bi imeli dober in pregleden zakon. Zato tudi za ta korak mislimo, da je korak v pravo smer, in sicer tudi zato, ker vemo, da se je moral začeti tudi proces prenove avtorskega prava sploh, in seveda bo zelo težko, če bo znotraj tega tudi en del, ki bo govoril o upravljanju avtorske pravice preko kolektivnih organizacij.

Mislim, da vse tisto, kar je že bilo povedano, da je prednost tega zakona, je dejansko

najpomembnejši razlog, da se je ministrstvo odločilo za prenovo tega zakona oziroma za postavitev novega zakona. Tu je treba seveda pritrditi, da mi ne začnemo iz nekega kaosa ali iz nič in da smo v Sloveniji imeli in imamo kolektivne organizacije in da nekatere te organizacije celo, pa tudi avtorji celo pravijo, da dobro sodelujejo, da so ti temelji dobri. Zato ne vidimo nobenih razlogov, da bi se te kolektivne organizacije na nek način bale tega zakona. Nikakor ne, te zahteve, da je potrebno zmanjšati regulacijo ali pa neke administrativne ovire, so brezpredmetne, če vemo, kaj pa te kolektivne organizacije pravzaprav moti pri tem zakonu. Ta prevelika regulacija pač izhaja iz vseh zahtev, ki jih imamo skozi zakon do kolektivnih organizacij, to rdeča nit tega pa je transparentnost. Ne bom ponavljala, kaj vse pač sodi v to transparentnost, mislim, da je to v tem trenutku izjemnega pomena, zato bomo zelo spremljali tudi, upajmo, implementacijo tega zakona v življenje.

Rekla bi samo še to, da je ministrstvo opravilo dobro delo, ne samo zato ker je po našem mnenju pripravilo dobre podlage, ampak tudi zato, ker se je pogovarjalo tako s kolektivnimi organizacijami kot tudi z avtorji in z vso to javnostjo, o kateri zdaj nekateri govorijo, da je bila izvzeta. Mi smo pridobili, to smo želeli pridobiti, pač neko korespondenco in tisto, kar je ministrstvo nam poslalo, moram reči, da je bila izrazita želja, da skupaj pridemo do dobrega zakona. Zakaj se zdaj kolektivna organizacija ali pa neki avtorji obnašajo tako, kot se, je pač treba morda iskati razloge nekje drugje. Predvsem mislim, da tam, kar smo tudi malo prej slišali, namreč, da nikomur ni do tega, da bi se zakonodaja uredila, tako kot se mora, preprosto bo pač treba resnično nekaj spremeniti. Nikakor ne gre torej zakona poenostavljati v tistem delu, kjer zahtevamo določeno regulacijo, četudi kdo to imenuje pretirana, in mislim, da je treba v nadaljnjem sodelovanju z deležniki še najti morda kakšno izboljšavo, nekaj smo že videli, da se bo verjetno dalo – in ne samo, da se bo dalo, saj se mora –, ampak da je prav, da se spremeni, vendarle pa je takšen zakon predvsem v prid avtorjem in nekemu inovativnemu, ustvarjalnemu in raznolikemu slovenskemu prostoru. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Marko Pogačnik. Pripravi naj se, gospa Maruša Škopac. Izvolite, gospod Pogačnik.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Spoštovani predsedujoči, hvala za dano besedo.

Zdaj bom po eni strani rekel: končno je ta zakon ugledal luč tudi v Državnem zboru. Spoštovani gospod Pšeničnik se verjetno še spomni mandata Janševe vlade, 2012 smo se že pogovarjali o nujnosti tega zakona, o pripravi tega zakona – jaz govorim pač iz izkušenj, odkar sem jaz v parlamentu, verjetno pa še prej.

Danes smo pa v letu 2016, Ministrstvo za gospodarstvo, mislim, da je obljubilo ta zakon že za leto 2014. Vsaj zame je ta zakon eden izmed pomembnejših, kajti ravno tukaj je ključni problem Slovenije, ki se ga ta zakon dotika, in danes o tem ni govoril še nihče. Lastninska pravica je ključ celotne pravne države, lastnina je tisto, ki mora biti in bi rekel, saj tudi vi, gospod Pšeničnik, verjetno veste, zakaj je in na kakšen način je v tujini ta zakon nastal. Nastal je, mislim da, nekje tam v Franciji, ko sta dva skladatelja sedela v eni kavarni in sta dlušala, kako nekdo na klavirju igra njihove skladbe, sta naročila kavo in onadva sta to kavo morala precej drago plačati, ker je nekdo igral na klavir tam zraven; ampak tisti na klavirju je pa igral pesmi, ki sta jih onadva napisala. Od tukaj je to nastalo in sta rekla, glejte to pa ne gre, moje avtorsko delo, moje pravice, moje znanje, moja lastnina in zdaj pa nekdo tretji s tem služi. Tako je približno tudi ta zakon nastal.

Zaradi tega bi jaz pričakoval predvsem, da bo ta zakon prinesel eno zadevo; da bodo tukaj notri najbolj zaščiteni predvsem lastniki avtorskih pravic. Lastniki avtorskih pravic in intelektualne lastnine in to je danes, bi rekel, zelo širok pojem. Vsaj po mojem pogledu od tega zakona, kar je zdaj, v temu prvemu branju – zdaj bom rekel, hvala bogu, da je tukaj notri prvo branje, da se bodo verjetno določene zadeve lahko še spremenile. Imam občutek, da ta zakon ni napisan najbolj v prid tistih, ki avtorske pravice, ki so lastniki, ampak nekako tistih, ki jih uporabljajo. Ampak tukaj ne mislim na manjše uporabnike, ampak na večje uporabnike, kot so kabelski operaterji, kot so nacionalne televizije, POP TV, raznorazne radijske postaje in tako naprej. Verjetno je njim v interesu, da ustvarjajo dobiček in da čim manjša sredstva za to plačujejo.

Zdaj, kolega Matič je govoril o promo skladu. Res je notri, ampak spoštovani gospod Matič, poglejte si pogoje, ki so napisani notri za funkcioniranje tega sklada. Preberite si, potem pa povejte, ali pod temi pogoji, ki so v tem zakonu narejeni, bo sploh mogoče to v praksi, da bo funkcioniralo. Jaz sem osebnega mnenja, da ne, me pa zanima vaše mnenje. Se pa strinjam, da ima vsak pravico na svoje mnenje in vsaj po mojem so tukaj notri zapisani takšni pogoji, da ta stvar ne bo funkcionirala. Zaskrbljujoče je to, kar je naš kolega v stališču poslanske skupine pokazal, da si nacionalna televizija dovoli dati izvajalcu v podpis dokument, da se odreka svojih pravic, drugače ga pa na televiziji ne bo. Mislim, to je pa zaskrbljujoče.

Spoštovani kolega Pšeničnik, vemo, da smo imeli kar nekaj skupnih sestankov, še takrat v mandatu 2012–2013 smo sedeli skupaj precej. Kaj je bila ena izmed ključnih zadev, ki jo je na tistem sestanku večina deležnikov izpostavila? Da zadeva v Sloveniji ne funkcionira zaradi tega, ker ni vzpostavljenega nadzora. Ker ni nadzora. To je problem v Sloveniji še marsikje drugje, ne

samo tukaj. Zanima me predvsem pri vsebini samega nadzora, katere zadeve so se tukaj notri spremenile, in po vašem mnenju, katere zadeve se bodo tudi izboljšale za sam nadzor in koga bo ta nadzornik ščitil. Pričakujem, poglejte, da bo ta sam zakon zajel oba konca in da bo na nek način zaščitil tako avtorje kot uporabnike; na eni strani predvsem avtorje, na drugi strani pa uporabnike, da ne bodo na koncu koncev plačevali za to previsoko ceno. Ampak tukaj imam v mislih predvsem manjše uporabnike, kot je na primer en lokal, en frizerski salon, en gasilska veselica. Na drugi strani pa dobivam občutek, da se pa tukaj gre v zaščito tudi teh večjih uporabnikov. Vsaj po informacijah, ki sem jih dobil jaz oziroma ki smo jih dobili tudi v poslanski skupini, ko so nas določeni deležniki, ki se jih tiče ta zakon, obiskali in povedali tudi svoj pogled, povedali svojo problematiko, ki jo vidijo, sem prepričan, da ste se na Ministrstvu za gospodarstvo premalo časa posvetili njim oziroma premalo časa, bi rekel, posvetili njihovim predlogom na ta zakon.

Dejstvo je, Slovenija takšen zakon prej ko slej potrebuje in pod temi pogoji, kot je, bi rekel, da nekega gumba pozitivnega, da gre ta zakon v nadaljnjo obravnavo pod temi pogoji pa pod tako vsebino, ne morem stisniti. Sem pa prepričan glede na glasovalni stroj te koalicije, da boste verjetno ta zakon glede na to, da je bil pripravljen pač na vladi z vaše strani, ker to ni opozicijski predlog prvega branja, boste pa seveda potrdili, da je zakon primeren za nadaljnjo obravnavo. Pričakujem pa potem drugo branje in to vsebino, da boste pa znali prisluhni, in mislim, da bi moral biti tukaj notri skupni interes vseh nas, da naredimo res takšen zakon, ki bo zaščitil tukaj notri predvsem tako uporabnike kot avtorje, in da bo predvsem tudi življenjski in da bo na nek način poskušal tudi izboljšati predvsem te pogoje samega nadzora. Ampak nadzor mora biti jasen in ta nadzor se mora izvajati. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Izvolite repliko, dr. Dragan Matić.

DR. DRAGAN MATIĆ (PS SMC): Ker sem bil pač neposredno izzvan, če mislim, da bodo ti promo skladi delovali. Mislim, da bodo. 33. člen je povsem jasen, razumem ga, tukaj jasno piše, "če ima kolektivna organizacija nerazdeljene avtorske honorarje iz šestega odstavka 35. člena tega zakona, mora oblikovati namenske sklade in vanje v celoti plačati nerazdeljene avtorske honorarje". Potem je naprej natančno razdelano, na kakšen način, pod kakšnimi pogoji. Kaj ste vi mislili, gospod Pogačnik, da tukaj ni uresničljivega, ne vem in ne razumem. Meni je stvar popolnoma jasna in se mi zdi uresničljiva. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Maruša Škopac, imate besedo. Pripravi naj se gospod Tomaž Lisec.

MARUŠA ŠKOPAC (PS SMC): Hvala za besedo, predsedujoči. Lep dober večer tudi vsem kolegom oziroma vsem iz Ministrstva za gospodarski razvoj!

Poseben zakon, o katerem razpravljamo danes, to je Predlog zakona o kolektivnem upravljanju avtorske in sorodnih pravic, je primeren način reševanja problemov obstoječega sistema kolektivnega upravljanja v Republiki Sloveniji ne samo po svoji vsebini, temveč tudi po formi, to je kot poseben zakon, ki je celotno področje kolektivnega upravljanja izločil iz systemskega Zakona o avtorski in sorodnih pravicah. Menim tudi, da namen predloga zakona ni zgolj v implementaciji evropske direktive o kolektivnih organizacijah, ampak je eden od sicer številnih poizkusov normativnega urejanja številnih izzivov, s katerimi se soočajo uporabniki sistema kolektivnega upravljanja v Sloveniji. V nadaljevanju bom pojasnila, zakaj tako mislim.

Predlog zakona o kolektivnem upravljanju avtorske in sorodnih pravic je po mojem zgolj in samo tehnični predpis, ki določa poenotene minimalne standarde in pogoje, ki jih mora kolektivna organizacija spoštovati pri svoji notranji organizaciji in pri upravljanju svoje monopolne dejavnosti. Za začetek naj poudarim, glede na to, da so področja, na katerih delujejo kolektivne organizacije, v večini povezana s kulturo, je izredno pomembno v današnji razpravi o sistemu kolektivnega upravljanja ne mešati zahtev po strokovnih, odgovornih, učinkovitih in preglednih kolektivnih organizacijah s težavami, povezanimi s spoštovanjem in uveljavljanjem avtorskih pravic sploh v Sloveniji, z vprašanjem ekonomskega in socialnega položaja ustvarjalcev v Sloveniji in njihovega obstoja, z vprašanji siceršnje globalne nepravilnosti sistema intelektualne lastnine in monopolnih položajev globalnih multinacionalk s področja zabavne industrije. Zgornja zelo pomembna vprašanja se morajo nasloviti, vendar preko drugih poti, ne pa preko zakona, ki ureja pogoje delovanja kolektivnih organizacij.

Predlog zakona, o katerem razpravljamo danes, je tako zgolj tehnika, ki določa, kako naj bodo kolektivne organizacije v Sloveniji organizirane in kako naj bodo upravljane s ciljem, da bodo lahko učinkovito pobirale čim več avtorskih nadomestil in jih brez zamud in z majhnimi stroški dejansko tudi razdeljevale končnim upravičencem, ter kako naj kolektivne organizacije pogajajo in sklepajo z uporabniki primerne sporazume in učinkovito rešujejo spore z uporabniki. Vsi drugi argumenti, ki v predlogu zakona vidijo uničenje slovenskih ustvarjalcev in slovenskega jezika ter kulture, so samo zakrivanje pravih težav na področju kolektivnega upravljanja in populistično manipuliranje v interesu posameznih interesnih skupin. Sicer zelo pomembni pogoji ustvarjanja na področju

kulture so predmet kulturnih politik države in nikakor ne avtorskega prava.

Naj spomnim, kolektivne organizacije so posebnost avtorskega prava, ki omogoča avtorjem in imetnikom pravic, da te bolj preprosto in učinkovito upravljajo v razmerah množičnega koriščenja njihovih del, uporabnikom pa omogoča enostaven dostop do zakonite uporabe številnih del. Torej, kolektivne organizacije so ena od temeljnih infrastruktur na področju avtorskega prava, ki prinašajo tako ustvarjalcem, to je avtorjem, kot tudi uporabnikom določene prednosti in odpravljajo težave in transakcijske stroške, ki izhajajo iz direktnega sodelovanja med ustvarjalci in uporabniki. Zato želim danes naglasiti, da so kolektivne organizacije zelo pomembne in njihov obstoj je za avtorje in uporabnike ključen. Njihovo učinkovito in pregledno delovanje krepi zaupanje v sam sistem avtorskega prava. Skozi zgodovino je bil edini namen avtorskega prava v ekonomski in moralni spodbudi ustvarjalcem kreiranja. Namreč, če ustvarjalec pridobi na svoji kreaciji izključno pravico uporabe, ki jo lahko trži pod svojimi pogoji, je to zanj največja spodbuda in motivacija k ustvarjanju in posledično preživetju. Glede na vlogo kolektivnih organizacij pa je za njihov obstoj ključno zaupanje avtorjev in imetnikov pravic. Tega zaupanja v Sloveniji ni. Če tega zaupanja ni, kolektivne organizacije ne vršijo svojega poslanstva in ne doprinašajo k percepciji avtorske pravice kot ekonomske spodbude ustvarjanju. Zaupanja v Sloveniji v kolektivne organizacije ni iz različnih bolj ali manj upravičenih razlogov. Med ostalimi tudi zaradi nepoznavanja in nespoštovanja avtorske pravice kot take, domačijskega, diskriminatornega in včasih neučinkovitega in predvsem nepreglednega delovanja kolektivnih organizacij, kjer praviloma rezultati poslovanja poleg vodstev kolektivnih organizacij niso jasna nikomur. Velikokrat ne tudi samim revizorjem, ki potrjujejo njihova finančna poročila. Prav tako po moje s strani avtorjev in uporabnikov tudi ni zaupanja v sposobnost države, da s primernimi normativnimi ukrepi in pravno-upravnimi ukrepi zagotovi učinkovito in pregledno delovanje kolektivnih organizacij.

Zato je naša naloga, spoštovane kolegice in kolegi, da potrdimo predlagani zakon in zavarujemo avtorsko pravico in njeno poslanstvo in da z določanjem unificiranih standardov poslovanja, delovanja in upravljanja kolektivnih organizacij povrnemo zaupanje vseh deležnikov v sistem kolektivnega upravljanja ter s tem v avtorsko pravico. S tem bomo pokazali, da so avtorske pravice, za nekatere edini vir preživetja, povsem enakovredne z ostalimi oblikami zasebne lastnine. Predlog zakona uvaja nove, višje standarde poslovanja kolektivnih organizacij, ki so povsem skladni z dobrimi praksami v Evropi, kjer je očitna vedno večja profesionalizacija vodenja kolektivnih organizacij s strani primerno usposobljenih posameznikov.

Kolektivne organizacije v Evropi izgublajo svoj originalen sindikalni duh. Meni se zdijo najbolj učinkovita določila, ki omogočajo enotno položnico, ki dajejo članom kolektivnih organizacij na voljo potrebne vzvode – tako imenovane manjšinske pravice –, in pravice do dokumentacije kolektivne organizacije, s katerimi lahko zagotavljajo učinkovit notranji nadzor nad delom kolektivnih organizacij in njihovih vodstev ter nediskriminacijo posameznih kategorij avtorjev. Prav tako močno podpiram bolj pregledno ureditev promocijskih oziroma namenskih skladov za namene spodbujanja kulturno-umetniškega ustvarjanja in za socialne ter izobraževalne namene.

Naj zaključim. Mislim, da bo zakon ob njegovi dejanski implementaciji omogočil večje zaupanje v delovanje kolektivnih organizacij in njihovih vodstev ter na tak način povrnil zaupanje v sam institut avtorske pravice. Z večjo legitimnostjo in zaupanjem vseh deležnikov bo tudi kolektivnim organizacijam lažje kapitalizirati na vsem dobrem, kar so zgradile v letih njihovega obstoja. Želim pa si, da bo Vlada Republike Slovenije storila tudi korak dlje in bo še v letošnjem letu vložila v Državni zbor še veliko bolj pomemben od samega področja kolektivnega upravljanja tudi temeljito reformiran sistemski Zakon o avtorski in sorodni pravici, ki bo primerno naslavljal izzive informacijske družbe ter dopustil nadaljnje omejitve avtorske pravice, ki so v nespornem javnem interesu. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Tomaž Lisec, nato pa prehajamo v sklepní del in bo dobil besedo tudi predstavnik Vlade.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala, še enkrat, za besedo, spoštovani podpredsednik.

Bolj razprava, neka izpeljava debate predhodnice. Rekla je, "pred nami je pa še bolj pomemben ZASP". Spoštovani, zakaj pa niste potem najprej uredili ZASP, če ste že hoteli kolektivne organizacije dati v poseben zakon? Zakon o avtorski in sorodnih pravicah ima deset poglavij: splošne določbe, avtorsko materialno pravo, avtorsko pravico v pravnem prometu, posebne določbe, sorodne pravice, to zloglasno šesto poglavje o upravljanju, uveljavljanju pravic, varstvo pravic, razmerja s tujimi elementi, kazenske določbe in prehodne določbe. Danes pa poslušam, kot da so kolektivne organizacije nekaj novega oziroma nek ne bodi ga treba. Pa pogledajte, kaj govori obstoječe 6. poglavje glede kolektivnih organizacij: obvezno kolektivno upravljanje, vloga za izdajo dovoljenja, ampak če preberete to, kar ste dali v zakon, bo slej ko prej prišlo do tega, da bo vlogo, verjetno, izpolnjevala samo še ena ali mogoče dve posvečene kolektivne organizacije in potem niti ne bo problema za enotno položnico, če bomo imeli eno kolektivno organizacijo, z zakonom pa

prepovedujete ustanavljanje novih organizacij in onemogočate možnost, da bi imetnik pravice imel svobodno izbiro organizacije, ki upravlja njegove pravice. Potem naprej, obstoječi zakon govori: pogodba z avtorjem, dolžnost sprejema pravic, pravilo o delitvi prihodka, poseben primer, dolžnost obveščanja, skupni sporazum in tako naprej. Zakon obstaja. Na začetku sem rekel, da anomalije so in jih je treba urediti. Imamo organ, ki bi moral skrbeti o problematiki kolektivnih organizacij, pa je po mojem mnenju, z vsem spoštovanjem do organa, po moje organ ključni krivec, da mi govorimo, katera kolektivna organizacija je proti kateri in kateri avtor je proti kateremu. Če bi urad deloval po obstoječem zakonu, skoraj ne bi bilo nobene potrebe po kakršnikoli spremembi. Morda kakšna sprememba je potrebna, s katero se tudi same kolektivne organizacije strinjajo. Ne boste verjeli, ko smo sklicali Komisijo za nadzor javnih financ in – mislim da – Odbor za gospodarstvo na predlog SDS, sta predstavnika dveh največjih kolektivnih organizacij se skoraj identično strinjala, kaj vse je narobe in kaj vse je treba spremeniti. Ampak ta predlog zakona tega ne rešuje, spoštovani.

Skratka, nadaljeval bom tam, kjer je končal kolega Marko, lastniki pravic ustvarjalcev. Predhodnica je rekla, treba je zavarovati pravice, imeti zaupanje med avtorji, ampak ustvarjalci in avtorji so pa proti. Zakaj pišemo zakon, da zavarujemo pravice avtorjev in jim damo neko zavarovanje, če so pa avtorji in ustvarjalci proti? Nekako ne štima to. Mi bomo nekaj rešili za njih, oni so pa proti. Kaj ste potem za njih naredili? Nič. Upam, da v nadaljevanju razprave bodo predstavniki ministrstva odgovorili na nekaj ključnih izzivov. Verjetno ste tudi sami dobili dopise s strani več deležnikov, kot sem rekel, samo eden oziroma dva deležnika sem pogrešal, ki sta verjetno pametno tiha, ali se strinjajo s tem oziroma ali imajo argumente, zakaj ti deležniki nasprotujejo predlogu zakona. Skratka, avtorsko in sorodne pravice bi bilo treba urediti, imeli so dobre osnutke predloga zakon,, ampak s tem, kako ste napačno prevedli direktivo, ste vse podrli.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Aleš Cantarutti, državni sekretar.
Izvolite.

ALEŠ CANTARUTTI: Hvala lepa, predsedujoči.

Spoštovani, dovolite nekaj komentarjev oziroma kratkih odgovorov na vaše razprave in hvala pravzaprav tudi za vse vaše predloge, ideje v današnji razpravi. V nadaljevanju zakonodajnega postopka, ko bodo kakšni dobri predlogi še tudi s strani kolektivnih organizacij, bomo vsekakor poskušali to upoštevati. In ko sem ravno pri tem, naj še enkrat poudarim dejstvo glede transparentnosti omenjenega, priprave pravzaprav omenjena zakona. Če pri

kakšen zakonu, potem smo se tukaj na ministrstvu zelo dobro zavedali, da je transparentnost izjemno pomembna, ker posegamo v zelo občutljivo področje, ki je na očeh javnosti, ta javnost je tudi vplivna javnost, še posebej, in smo od prvega dne pravzaprav – ne nazadnje tako tudi pri ostalih zakonih – skrbeli za to, da je bil postopek transparenten. Pripravili smo več sestankov, več srečanj z različnimi deležniki, sem že uvodoma omenjal, prejeli več kot 40 pisnih pripomb, številna je bila udeležba deležnikov, številne so bile razprave in marsikatero pripombo smo tudi upoštevali in jo vnesli v ta predlog. Vendar, v nadaljevanju oziroma v razpravi smo slišali tudi, da tri kolektivne organizacije od petih nasprotujejo omenjenemu predlogu. Res je, tukaj imam 14 strani odgovorov na pomisleke, ki so jih omenjene tri kolektivne organizacije izpostavile. Na žalost ugotavljamo, da so pomisleki bili v veliki večini primerov splošne narave in jih pravzaprav nismo mogli upoštevati. Ob tem mojem mnenje, zakaj tudi nasprotovanje. Seveda, zadeva boli; boli, ker posega v neka razmerja, neko stanje, ki v tem trenutku nekaterim odgovarja, jaz pa sem trdno prepričan, da večini vendarle ne. Poudaril bi, da pomisleke razumemo kot strah pred nekaterimi prilagoditvami, ki jih bo treba uvesti v upravljanje, poslovanje, poročanje kolektivnih organizacij in vse, kar smo danes že večkrat slišali in našli. Urejanje kolektivnega upravljanja po novem zakonu, ločeno od ostalega avtorskega prava – tukaj smo tudi slišali en pomislek.

K pripravi tega novega zakona so nas vodili številni razlogi. Urejanje kolektivnega upravljanja v zakonu, ločeno od avtorskega prava, bo po našem mnenju sproti proces oziroma sprostil proces prenove avtorskega prava, bomo uveljavili tako imenovani dvojček tudi ne nazadnje sklep 14. januarja letošnjega leta, s katerim sta Odbor za gospodarstvo in Komisija za nadzor javnih financ Državnega zbora ministrstvu naložila, da pripravi Predlog zakona o kolektivnem upravljanju in v njem uredi večjo preglednost delovanja kolektivnih organizacij in večjo vključenost imetnikov pravic v sprejemanje ključnih odločitev kolektivnih organizacij. Torej pripravljamo tudi drugi del - smo že napovedali, da bomo – o prenovi kolektivnega upravljanja, v drugi polovici letošnjega leta bo sledila še prenova materialnega dela avtorskih in sorodnih pravic. Tu sledimo praksi ali pa ureditvi, ki je značilna za večino držav v Evropi – Nemčiji, Avstriji, Združeno kraljestvo in drugod, kot rečeno, znotraj Evropske unije.

Da je predlog zakona prenormiran. Predlog vsebuje 87 členov, to je res, vendar je vanj preneseno 34 členov Zakona o avtorski in sorodnih pravicah pa 45 členov Direktive o kolektivnih organizacijah, poleg tega še 5 členov iz dveh drugih direktiv. Skratka, na enem mestu urejamo to področje.

Kar bi rad izpostavil in poudaril, je bilo tudi omenjeno v današnji razpravi, glede prevajanja direktive. Seveda, če menite, da smo kakšne stvari narobe prevedli, prosim, konkretne predloge nam dajte, bodimo jasni, bodimo konkretni, konkretizirajte to v vašem predlogu – z veseljem jih bomo pregledali. Če se bo pokazalo, da je prišlo do napačnega prevajanja, z Googlom ali drugače, bomo seveda to v nadaljevanju zakonodajnega postopka tudi upoštevali, jaz pa vendarle trdim in menim, da so kolegi to naredili več kot korektno. Tukaj odgovarjam tudi na morebiten očitek, da so za nami v pripravi tega predloga stali ali posamezniki, organizacije, bog ne daj strici. Tukaj vam zagotavljam, da so ta zakon pripravili kolegi iz Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo z vsem znanjem in izkušnjami, ki ga imajo na tem področju, in ni bilo zunanjih strokovnjakov ali prišepetovalcev, ki bi bili v to vključeni.

Omenil bi še izvajanje oziroma nadzor, ki ga predvideva ta predlog zakona. Po direktivi mora država vzpostaviti postopke, s katerimi bo lahko spremljala skladnost kolektivnih organizacij z določbami zakona. Predlog zakona sledi predstavljenim usmeritvam, določa ukrepe, ki se izrečejo v okviru upravnega nadzora, tudi globe v prekrškovnem načrtu. Če naštejemo te upravne ukrepe, si bodo sledili v naslednjem zaporedju, pri čemer se zasleduje načelo sorazmernosti in postopnega stopnjevanja zakonske prisile. Najprej odredba, kot pravi, ugotovljenih kršitev. V primeru neodprave kršitev pristojni organ glede na težo same kršitve odredi kolektivni organizaciji odpoklic članov posloводства. Sledil bo, pod tri, odvzem dovoljenja kot skrajni ukrep. Pa se še predlaga ... Predlog zakona predvideva – kot štiri – možnost, da se odvzem dovoljenja ne bo izvršil, če bodo kršitve v končni fazi le odpravljene in kolektivna organizacija v določeni dobi ne bo storila novih kršitev. Torej, se stopnjuje, ampak vendarle vselej so priložnosti, da kolektivna organizacija svoje poslovanje uredi. To je, kar se tiče ukrepov.

Ob koncu še enkrat; mislim, da je ta osnova ali pa osnutek, ki je danes pred nami, dobra osnova. Kot rečeno, mi nadaljujemo dialog, nobenih težav nimamo s tem. Verjemite mi, če se bodo zdaj v nadaljevanju postopka pokazali dobri predlogi, tudi nimamo nobenih težav, da jih v korist pravnega reda na tem področju tudi upoštevamo. Najlepša hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Vsi prijavljeni razpravljavci ste dobili besedo. Čas še ni potekel, zato seveda, če je interes še ... Dobro, bom dal čas za prijavo, če želi tudi predstavnik Vlade, tudi prosim, če pritisnete tipko za vklop mikrofona. Prosim, da se prijavite za razpravo.

Besedo ima gospod Tomaž Lisec, izvolite, 5 minut.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala še enkrat.

Spoštovani državni sekretar, najlepša hvala.

Govorili smo glede direktive. Možnost, da imetnik pravice svobodno izbere organizacijo za kolektivno upravljanje pravic, ki bo upravljala njegove pravice. To želimo v zakonu, kar je v sklopu tudi direktive.

Druga stvar. Če bi avtor lahko samo bolj učinkovito upravljal svoje pravice, brez kolektivne organizacije, mu zakon v nasprotju z direktivo to onemogoča. Tudi pri nas smo, ko smo sredi lanskega leta pripravljali zakon, sedeli z različnimi kolektivnimi organizacijami in ne boste verjeli, ko smo prvič prišli ven z idejo enotne položnice, so rekli, če smo na glavo padli. Na koncu so rekli, da bi se pa le nekako dalo uskladiti. Ko smo govorili o omejitvi stroškov poslovanja posameznih kolektivnih organizacij, o čemer je prej gospod Matič govoril, sploh ni bilo problema. Nismo nič cinkali, 10, 15 % so bili takoj pripravljene popustiti in tudi sami dokazovati, da se strinjajo s tem, da se jim to zniža. Tudi glede promo skladov so sami avtorji, ustvarjalci in člani kolektivnih organizacij prosili, da se da to notri. Ampak, zanimivo, v teh dneh, od teh istih ljudi dobimo, da to v praksi ne bo izvedljivo. Zato je tudi to moj poziv, da se s tistimi, ki se na to spoznajo v praksi, dogovorite, da bo ta promo sklad – oziroma ta sklad, kakor koli, ali za socialne potrebe avtorjev ali pa za ustvarjanje mlajše generacije slovenskih avtorjev –, da bo to izvedljivo, da ne bo spet neka črka na papirju.

Da še zaključim. Poleg tega, kar sem prej govoril o direktivi, spoštovani državni sekretar, naše mnenje je, da bi morali najprej reševati vprašanja avtorskih in sorodnih pravic, potem ali pa ob tem pa reševati vprašanje kolektivnih organizacij. In če sami, spoštovani državni sekretar in ekipa, govorite o nadzoru, absolutno nadzoru, ampak saj že v veljavnem zakonu, in same kolektivne organizacije, ko so se med sabo kregale, katera je lepa, kako pa je ona druga organizacija slaba, ne boste verjeli, so vsi rekli: Če bi država delala tisto, kar je v zakonu, ima vse na razpolago. Tudi sami člani organizacij imajo v skladu s 160. členom in še nekaterimi določenimi člani možnost vpogleda v poročila in tako naprej. Ampak ključno je, in to so vsi predstavniki kolektivnih organizacij in še nekateri drugi deležniki govorili, ker država ne naredi svojega, so anomalije. Oni želijo odpraviti anomalije, ampak sami jih ne bodo odpravili brez pomoči države, ker je država tista, ki ima roko – in to je prav, da ima roko, absolutno je prav –, ampak že po obstoječi zakonodaji je v marsikateri dobrega napisano, ne dotikate se pa nekaterih ključnih problemov s področja avtorske in sorodnih pravic: radiodifuzija, uporabniki – nič. Najprej ste šli na kolektivne organizacije z določenimi – saj pravim, upam, da zaradi Google translate – napačno prevedenimi stavki iz direktive, ste uničili vse tisto, kar je dober osnutek: skladi, enotna položnica, omejitev

stroškov, še boljši, bolj ekspliciten nadzor, sankcije in verjetno bi se še kaj našlo.

Tako še enkrat, verjamem, da je bila dobra intencja, ampak napačen postopek, ker je neka vsebina dobila prednost oziroma kolektivne organizacije so dobile prednost pred vprašanjem avtorske in sorodnih pravic in če boste to naredili, bodo verjetno tudi dopisi s strani kolektivnih organizacij nam, poslancem manj debeli. Zato resnično poziv, da v teh tednih, mesecih, ki so pred nami pred sprejemom tega zakona, da se še enkrat usedete. Mislim, da en mesec ni nič izgubljen, samo da bo zakon dober. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Danilo Anton Ranc. Izvolite.

DANILO ANTON RANC (PS SMC): Spoštovani podpredsednik Državnega zbora, spoštovani državni sekretar Ministrstva za gospodarstvo in seveda tudi ekipa, ki je tukaj prisotna!

Med nami so poznavalci gospodarskega prava, eksperti s področja pravnih zadev, tako da so v bistvu z današnjo udeležbo, prisotnostjo me tudi na nek način utrdili v prepričanju, da je pred nami zelo dober zakon, ki ureja določene anomalije na tem področju. Kje sem tukaj zaznal neko krivičnost? Mogoče bom kar primer znanega koroškega kantavtorja omenil, ki je za celoletno predvajanje svojih pesmi dobil 20 evrov. Tako v bistvu že ta primer nakazuje, da je sedanji sistem tu popolnoma dereguliran in omogoča različne anomalije, ki smo jih prej že slišali. Tako pozdravljam ta sistemski pristop, tudi celotno ekipo Ministrstva za gospodarstvo, ki je s svojim pristopom, ki je zadel v bistvo problema – z ureditvijo in s korporativnim upravljanjem urediti sistem, ki bo funkcioniral, tako da bo zadovoljil tako uporabnike in tudi izvajalce. Tako me nekatere razprave, ki smo jih tukaj poslušali in trdno iskanje nekih vejic in pikic v tem zakonu mogoče moti. Mislim, da moramo vendarle videti, da številni poskusi na tem področju so bili tudi podvrženi kritikam, raznim lobijem. Mislim, da je tu ta zakon prava pot, in mislim, da ga je vredno tudi podpreti v nadaljnji obravnavi. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Zaključujem splošno razpravo. O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo odločali jutri, v četrtek, 19. maja. S tem prekinjam 19. točko dnevnega reda.

Prekinjam tudi 19. sejo Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali jutri ob 9. uri. Želim lahko noč.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 18. MAJA 2016 OB 22.25 IN SE JE NADALJEVALA 19. MAJA 2016 OB 9. URI.)

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje! Začenjam nadaljevanje 19. seje Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednje poslanke in poslanci: Erika Dekleva, mag. Mirjam Bon Klanjšček od 14. ure, gospa Iva Dimic med 16. in 21. uro, gospa Jelka Godec, gospa Vojka Šergan do 16. ure, Matjaž Hanžek, gospod Kamal Izidor Shaker, Miha Kordiš, gospod Franc Laj do 14. ure, dr. Franc Trček od 12. ure, dr. Bojan Dobovšek od 16. ure, mag. Anže Logar, gospod Andrej Čuš, gospod Jožef Horvat od 16. do 21. ure, Luka Mesec od 21. ure in gospod Branko Zorman do 12. ure. Vse prisotne lepo pozdravljam!

Prehajamo na **2. TOČKO DNEVNEGA REDA – PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O JAVNEM JAMSTVENEM, PREŽIVNINSKEM IN INVALIDSKEM SKLADU REPUBLIKE SLOVENIJE, SKRAJŠANI POSTOPEK.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga dajem besedo predstavnici Vlade, ministrici za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anji Kopač Mrak.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Hvala za besedo, spoštovani predsednik. Dobro jutro vsem!

Spoštovane poslanke in poslanci, pred vami je Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Javnem jamstvenem, preživninskem in invalidskem skladu Republike Slovenije, po katerem se predvideva pripojitev Javnega sklada Republike Slovenije za razvoj kadrov in štipendij k Javnemu jamstvenemu, preživninskemu in invalidskemu skladu Republike Slovenije.

Maja 2015 je Računsko sodišče Republike Slovenije izdalo revizijsko poročilo o učinkovitosti ureditve financiranja in delovanja javnih agencij in javnih skladov. Na ministrstvu, ki ga vodim, smo priporočila Računskega sodišča skrbno proučili, tudi pozive o preverjanju upravičenosti obstoja posameznih agencij in javnih skladov in analiziranju stroškovnih vidikov njihovega poslovanja. Cilj predlaganih zakonskih sprememb je vsebinsko in organizacijsko preoblikovanje obeh javnih skladov, ki sta še edina v pristojnosti Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Zaradi sorodnih delovnih procesov se pričakuje, da se bo delo optimiziralo, dobre poslovne prakse enega sklada se bodo lahko prenesle na skupen organ. V delovno področje novega sklada bo po novem sodilo izvajanje vseh politik, ki spadajo v delokrog našega ministrstva. Po naši oceni pomeni združitev dveh javnih skladov pot k lažjemu delovanju in hitrejšemu uresničevanju postavljenih ciljev, k dinamični in uravnoteženi rasti strokovnosti in razvoja, večji varnosti in

stabilnosti poslovanja, krepitvi ugleda in povečanju učinkovitosti poslovanja. Z združitvijo v en javni sklad se znižujejo tudi stroški poslovanja obeh skladov, posledično pa se zmanjšujejo javnofinančni odhodki. Poudarila bi, da pripravljeni predlog zakona vsebuje samo potrebne zakonske spremembe za združitev delovanja obeh skladov pod okriljem ministrstva in da aktivnosti v zvezi z združevanjem skladov ne bodo v ničemer vplivala niti na postopke uveljavljanja pravic niti na same pravice prejemnikov sredstev obeh skladov.

V postopku priprave in obravnave zakona smo kot predlagatelj prisluhnili vašim opozorilom ter predlogom Zakonodajno-pravne službe, državnih svetnikov in predstavnikov obeh skladov. Na tej podlagi je bilo zakonsko besedilo z amandmaji še izboljšano, s podaljšanim rokom začetka uporabe zakona na začetek leta 2017 pa smo si tudi zagotovili dovolj časa, da se bosta sklada lahko temeljito pripravila in izvedla vse potrebne postopke za družitev in enotno poslovanje.

Prepričana sem, da je pred nami priložnost za rast dveh javnih subjektov pod okriljem našega ministrstva, zato vas na koncu pozivam, da predlog zakona podprete. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog zakona je obravnaval Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku gospodu Urošu Priklu.

Uroš Prikl (PS DeSUS): Hvala lepa, spoštovani predsednik. Kolegice in kolegi, ministrica!

Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide je na svoji 22. seji kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Javnem jamstvenem preživninskem in invalidskem skladu Republike Slovenije, ki ga je Državnem zboru predložila Vlada. Na podlagi sklepa Kolegija predsednika Državnega zbora je bil zakon obravnavan po skrajšanem postopku. Predhodno je odbor prejel tudi mnenje Komisije Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, ki predlagane spremembe zakona podpira.

Uvodoma je bilo s strani predlagatelja povedano, da se po predlogu zakona pripoji k Javnemu jamstvenemu, preživninskemu in invalidskemu skladu tudi sklad za štipendije. Predlog zakona ne spreminja obsega pravic, kar je bistvenega pomena, ki so zagotovljene upravičencem, in sledi načelom vzdržanosti javnih financ, gospodarske rabe javnih sredstev, učinkovitosti, sorazmernosti in ne nazadnje tudi preglednosti.

Leta 2015 je Računsko sodišče Republike Slovenije izdalo revizijsko poročilo o učinkovitosti ureditve financiranja in delovanja javnih agencij in javnih skladov, kjer je Vladi med drugim predlagalo, da prouči ustreznost

obstoja posameznih javnih agencij in javnih zavodov ter da pri ustanavljanju novih oziroma pri oblikovanju obstoječih izbere takšno obliko, ki bo stroškovno in vsebinsko najbolj utemeljena.

S predlaganim zakonom se zaradi zmanjšanja števila subjektov javnega sektorja zagotavlja racionalna organiziranost ter hkrati tudi racionalizacija dela, poenostavitev postopkov in procesov v javni upravi. Pričakuje se pozitiven učinek na javna sredstva, poleg tega pa tudi sinergija pri vsebinsko podobnih procesih, pri tem pa ne gre za nikakršno zmanjšanje pravic upravičencem.

V razpravi, ki je sledila, je bilo pri predlogu zakona izpostavljeno načelno strinjanje združevanja sklada in racionalizacije dela v zvezi z gospodarno rabo javnih sredstev in vzdržnosti javnih financ. Postavljeno je bilo tudi vprašanje o resničnem prihranku države in zakaj priključevanje večjega sklada k manjšemu. Prav tako je razpravljavce zanimalo, kako bo potekalo poenotenje informacijskega sistema, kakšni bodo stroški in kaj bo z zaposlenimi. Kot odgovor na to: pripojitev ne bo vplivala na postopke in obstoječo vsebino pravic, vezanih na delovanje prej omenjenih javnih skladov, prav tako pa tudi ne na kadre, saj bo z dnem vpisa pripojitve novi sklad prevzel vse javne uslužbenke, premoženje, sredstva, opremo, pravice, obveznosti, nedokončane zadeve in vse ostalo.

Odbor je v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval najprej o amandmajih kot posledica pripomb oziroma mnenja priporočil Zakonodajno-pravne službe ter na koncu glasoval tudi o vseh členih predloga zakona ter jih tudi sprejel.

Glede na vse povedano ter na sprejete amandmaje je na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga zakona, v katerega so vključeni, kot že rečeno, sprejeti amandmaji. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC): Pozdravljeni!

Če ste pozorno poslušali ministrico in poročevalca, ste lahko pravzaprav dojeli namen samega zakona, saj sta ga zelo podrobno in natančno opisala. Bistvo pa je, da danes v resnici popravljamo neke določene odločitve izpred 15, 20 let, kar je sicer normalno in še en dokaz, da ko enkrat zakon sprejmeš, ne ostane takšen in je več in zveličaven, ampak je v resnici na podlagi določenih izkušenj, ugotovitev in pa nekih delovnih procesov in ne nazadnje odločitev, ki jih sprejemamo vsak dan, potrebna tudi reorganizacija. Zato lahko temu zakonu

danes lahko rečemo reorganizacijski zakon, ki združuje dva sklada.

Dejstvo je tudi to, da smo, če boste pogledali samo zgodovino zakona, videli, da je doživel vsaj pet do šest resnih sprememb in pripeljal do te točke, da se danes pogovarjamo samo še o reorganizaciji, kar pa je smisel in cilj tistega, kar si pravzaprav vse stranke v parlamentu kar naprej prizadevamo.

Res je tudi to, da nekateri nikoli niso zadovoljni s kakršnokoli reorganizacijo, ki se predlaga. Predvsem zato, ker se bojijo, da bodo izgubili delovna mesta, ker se delovna mesta optimizirajo in kar je še bolj pomembno, po navadi gre največkrat za vodilne funkcije. Tukaj je bilo tudi največ razprave; kateri direktor bo moral oditi in kateri ne, kar pa je za pomen in namen samega sklada, ki postane enovit, popolnoma nepomembno.

Dejstvo je, da imamo danes v resnici pred nami zakon, ki je dober, kvaliteten in je vreden tudi podpore, zato ga bomo v SMC tudi podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospod Marijan Pojbič.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): V Slovenski demokratski stranki predloga o spremembah in dopolnitvah Zakona o Javnem jamstvenem, preživninskem in invalidskem skladu Republike Slovenije ne bomo podprli. Še poseben razlog, zakaj tega zakona ne bomo podprli, je mnenje Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora, ki opozarja, da se je področje delovanja sklada že večkrat pomembno vsebinsko nadgradilo, zato je po njihovem mnenju treba pretehtati, ali veljavni zakon vsebinsko in strukturno zasnovan za potrebe prvotnega področja urejanja še zagotavlja ustrezno in dovolj celovito podlago za delovanje sklada. Zakonodajno-pravna služba je mnenja, da bi bilo namesto dograjevanja z zgolj osnovnimi določbami o novih delovnih nalogah sklada v ta namen primerneje oblikovati novo zakonsko besedilo.

Predlagatelj zakona se sklicuje tudi na odločbo Računskega sodišča Republike Slovenije, ki je izdalo revizijsko poročilo Učinkovitost ureditve financiranja in delovanja javnih agencij in javnih skladov, vendar v tem poročilu nikjer ni navedeno, da je treba združiti ta konkretna sklada. Poleg tega pa poročilo Računskega sodišča pri teh dveh skladih de facto sploh ne ugotavlja karkoli kritičnega.

Pri pregledu zakona lahko ugotovimo velike pomanjkljivosti, saj menimo, da niso bile opravljene ustrezne analize, ki bi pritrjevale tej združitvi. Kaj je s skrbnim pregledom, ki bi zajel vse pomembne dejavnike poslovanja, na primer, kako je z operativnim načrtom pripojitve, kako je s programsko informacijsko opremo skladov, zakaj se tako mudi in tako hiti, saj je predlagan skrajšan postopek in tako dalje.

Prav tako predlagatelj zakona govori o racionalizaciji in zmanjšanju števila subjektov javnega sektorja, a na drugi strani z novimi zakoni ustanavlja nove agencije. Torej je ta sprememba oziroma pripojitev oziroma združitve dveh skladov namenjena predvsem drugim ciljem, in to je odstitveni sedanjega direktorja, ki dela zelo dobro, ampak ker pač ni iz vrst rdeče koalicije, ga je treba zamenjati in imenovati novega direktorja, ki bo iz koalicijske kvote. Ker očitno ni bilo na razpolago drugih možnosti, sta Vlada in koalicija izbirali slednjo, to je po naši oceni izjemno pritehlen način za izpeljavo ciljev političnega kadrovanja sedanje oblasti, zato tega zakona v Slovenski demokratski stranki ne moremo podpreti.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo mag. Julijana Bizjak Mlakar.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR (PS DeSUS): Hvala za besedo. Spoštovani!

Naj že takoj napovem podporo Poslanske skupine Desus Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Javnem jamstvenem, preživninskem in invalidskem skladu Republike Slovenije, sicer pa gre za manj zahtevne spremembe zakona.

Poslanska skupina Desus zagovarja racionalen in učinkovit sistem delovanja javnih sistemov, kar pomeni, da se zavedamo dejstva, da je možno združevanje različnih javnih institucij, vendar pa smo naklonjeni le takšnemu združevanju, ki ne okrne namena in poslanstva institucij, ki se jih združuje. Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti meni, da je to takšen primer. Naklonjeni smo združevanju pristojnosti in nalog posameznih institucij v primerih, ko se odpravlja nepotrebne finančne izdatke za njihovo delovanje, podvajanje del, odpravlja nepotrebne administrativne prepreke in podobno. Ministrstvo se pri vložitvi zakona sklicuje na revizijsko poročilo Računskega sodišča Republike Slovenije z naslovom Učinkovitost ureditve financiranja in delovanja javnih agencij in javnih skladov z dne 18. maja lanskega leta. V njem je Vladi med drugim predlagalo, da preuči ustreznost obstoja posameznih javnih agencij in javnih skladov ter da pri ustanavljanju novih oziroma pri oblikovanju obstoječih entitet izbere obliko, ki bo stroškovno in vsebinsko najbolj utemeljena.

Tudi aktualen koalicijski sporazum stremi za zavezami po reorganizaciji organov javne uprave. Ministrstvo meni, da se povedano uresničuje s predlogom zakona, o katerem pravkar govorimo. S tem zakonom dajem pravno podlago za pripojitev Javnega sklada Republike Slovenije za razvoj kadrov in štipendije k Javnemu jamstvenemu, preživninskemu in invalidskemu skladu Republike Slovenije. Pomembno je, da se ob tem v ničemer ne bodo

spremenile pravice prejemnikov iz kateregakoli izmed štirih področij, s katerimi se bo odslej ukvarjal enoten sklad. Prav tako je pomembno, da Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, pod čigar okrilje spada ta sklad, zagotavlja, da zaradi združevanja skladov odpuščaj delavcev ne bo.

V Poslanski skupini Desus poleg finančnega prihranka pričakujemo tudi informacijsko in tehnološko racionalizacijo poslovanja. Slednje pa bo, tako verjamemo v Desusu, prineslo pozitivne učinke poslovanja, saj se bodo lahko uveljavljene dobre prakse posameznih področij prenesle na druga področja in lahko se bodo izboljšali ali poenotili posamezni sistemi delovanja. Po naši oceni so odveč nekatere dileme o združevanju, ki so se pojavile ob tem predlogu zakona glede na pretekle izkušnje že izvedene združitev jamstvenega in preživitinskega sklada z invalidskim skladom, saj se je v preteklosti že izkazalo, da je ta združitev imela določene pozitivne sinergijske učinke, konkretno na primer pri izterjavi, in to ne glede na zelo različne vsebine, s katerimi sta se predhodno ukvarjala oba sklada.

Glede na povedano bo Poslanska skupina Desus predlog novele zakona, kot je bilo že rečeno, podprla. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospa Marija Bačič.

MARIJA BAČIČ (PS SD): Hvala za besedo, spoštovani gospod predsednik. Spoštovana gospa ministrica, kolegice in kolegi!

Zakon, ki ga imamo pred seboj, na predlog Vlade po skrajšanem postopku predvideva združitev dveh skladov oziroma pripojitev Javnega sklada Republike Slovenije za razvoj kadrov in štipendije k Javnemu jamstvenemu, preživitinskemu in invalidskemu skladu Republike Slovenije. Vlada na ta način skuša zagotoviti racionalno organiziranost in delo javne uprave ter poenostaviti postopke ter procese. Predvideva se pozitiven učinek na javna sredstva, med drugim tudi na podlagi izkoriščanja sinergij pri vsebinsko podobnih delovnih procesih. Po zagotovilih Vlade pripojitev ne bo vplivala na postopke in obstoječo vsebino pravic, vezanih na delovanje omenjenih javnih skladov, prav tako pa ne bo vplivala niti na kadre, saj bo nov Javni štipendijski, razvojni, invalidski in preživitinski sklad Republike Slovenije prevzel vse javne uslužbenke, premoženje, sredstva, opremo, pravice in obveznosti, nedokončane zadeve, dokumentacijo ter arhivsko gradivo Javnega sklada Republike Slovenije za razvoj kadrov in štipendij.

Na matičnem delovnem telesu smo sprejeli tudi amandma, ki je prestavil rok za izvedbo pripojitve na začetek leta 2017, s čimer se zagotavlja več časa za pripravo. Prav tako bo po zagotovilih Vlade ustanovljena delovna

skupina, ki bo poskrbela, da bo proces pripojitve stekel čim bolj gladko in organizirano, brez nepotrebnih zamud in zapletov.

Sprememba zakona je torej bolj ali manj tehnične narave. Vse izražene vsebinske težave, na katere je bilo med razpravo opozorjeno, pa se bodo po zagotovilih predlagatelja reševale tudi s spremembami področnih zakonov. S strani različnih institucij in deležnikov večkrat slišimo pozive k racionalizaciji delovanja številnih javnih skladov in agencij v Republiki Sloveniji. Na to je pred enim letom opozorilo tudi Računsko sodišče Republike Slovenije, ko je izdalo revizijsko poročilo Učinkovitost ureditve financiranja in delovanja javnih agencij in javnih skladov in Vladi med drugim predlagalo tudi to, da preuči ustreznost obstoja posameznih agencij in javnih skladov ter da pri ustanavljanju novih oziroma preoblikovanju obstoječih entitet izbere obliko, ki bo stroškovno in vsebinsko najbolj utemeljena.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Javnem jamstvenem, preživitinskem in invalidskem skladu Republike Slovenije tem pozivom sledi in ga tako tudi v tem smislu smatramo za dobrodošlega, zato ga bomo v naši Poslanski skupini Socialnih demokratov podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združene levice, zanjo Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo, gospod predsednik. Lep pozdrav!

Namen tega zakona naj bi bila racionalizacija, delovanja sorodnih skladov v sestavi Ministrstva za delo. Predlagatelji so obljubili, da se pravice prebivalcev iz naslova preživitinskega sklada, invalidskega sklada in sklada za štipendije z združitvijo ne bodo poslabšale. Hkrati je Vlada tudi obljubila, da v tem procesu nihče, razen direktorja štipendijskega sklada in članov nadzornega sveta, ne bo ostal brez službe oziroma dohodka. Pod temi pogoji bi v Združeni levici zakon brez problema podprli. Vendar pa se je v zakonodajnem postopku izkazalo, da teh zagotovil ni mogoče izpolniti. Vlada namreč pravi, da naj bi četrtnina letnega prihranka izhajala kar iz ukinitve enega direktorskega mesta. Vendar se je izkazalo, da bi bilo treba direktorja vseeno nadomestiti z nekim vodstvenim delavcem, ki bo koordiniral delo pripojenega sklada za štipendije. Zdi se, da je taka koordinacija potrebna. Sklad bo po novem pridobival dodatna evropska sredstva in izplačeval novo vrsto štipendij za deficitarne poklice. Lani se je prvi razpis končal s fiaskom, za kar je bilo sicer bolj kot sam sklad odgovorno Ministrstvo za delo. Dejstvo pa je, da na prihranke iz tega računa ni mogoče računati. Druga luknja v tem načrtu je predvidevanje, da naj bi se stroški poslovanja štipendijskega

sklada znižali za 5 %, in sicer na račun zmanjšanja podpornih služb, kot so kadrovska, finančno-računovodska služba ter piar. Ta predpostavka nekako ne gre skupaj z obljubo Vlade, da v tem procesu nihče ne bo izgubil službe, razen direktorja in članov nadzornega sveta. Kadrovska, finančna in računovodska služba so namreč notranje službe sklada, torej v njih delajo javni uslužbenci. Glavni strošek delovanja so njihove plače. Težko je torej verjeti, da bi dosegli znižanje poslovnih stroškov celotnega sklada za 5 %, ne da bi zmanjšali število zaposlenih v teh službah. Če pa ima trenutno sklad neupravičeno visoke stroške, pa se je treba vprašati, zakaj sta vodstvo sklada in ministrica za delo doslej dopuščala neracionalno delovanje.

Zaradi navedenega tega zakona ne bomo podprli. Pripojitev je namreč zapleten proces, ki ima sam po sebi visoke stroške, hkrati pa zmoti delovanje skladov, ki že tako ali tako ni zgledno. Zastoji pri štipendijah, recimo, so kritični, zato bi spomnil na besede predsednika Odbora za delo, kolega Prikla, ki je dejal: "Pri organizaciji previdno, počasi, preišljeno." Ti pogoji tu niso bili izpolnjeni. Zdi se, da gre za racionalizacijo zaradi racionalizacije same, zato se bomo, kot rečeno, vzdržali.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije - krščanskih demokratov, zanjo gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSI): Spoštovani predsednik, spoštovana ministrica, kolegice in kolegi!

V Poslanski skupini Nove Slovenije nismo naklonjeni pripojitvi javnega sklada Republike Slovenije za razvoj kadrov in štipendije k Javnemu jamstvenemu, preživninskem in invalidskemu skladu Republike Slovenije. Gre za dve zelo različni področji dela. Večji in bolj kompleksen Sklad za razvoj kadrov in štipendij naj bi se pripojil k manjšemu, jamstvenemu. Ni jasno, v kakšnem času, na kakšen način in za kakšne stroške se bo izvedlo poenotenje dveh popolnoma različnih informacijskih sistemov.

Tudi način je zaskrbljujoč. Občutek je, da nekdo želi na hitro doseči svoje in tudi politične cilje. Besedilo novele je bilo namreč slabo pripravljeno in pomanjkljivo. Predlog namreč sprva sploh ni predvideval financiranja iz kohezijskega sklada, ki pa je za Sklad za razvoj kadrov in štipendij izjemno pomemben vir sredstev, saj se iz njega financira projekt Tehnična podpora s kar dvanajstimi zaposlitvami.

Na nedoslednosti sta v mnenju opozorili tudi Zakonodajno-pravna služba in Komisija Državnega sveta. Na seji matičnega odbora smo lahko slišali, da se zaradi nedodelanega načrta pripojitve lahko pričakuje zastoje pri rednem poslovanju Sklada za razvoj kadrov in štipendij. Pristojni so ministrstvo pozvali k čimprejšnjemu ukrepanju in dodelitvi postopka v delovni skupini obeh skladov. Šele po amandmajih opozicije in

vseh opozorilih je koalicija nekoliko popravila besedilo členov v smer, ki bo omogočala vsaj normalen prehod v novo obliko delovanja.

Krščanski demokrati, kot smo že omenili, ne vidimo utemeljenih razlogov za načrtovano pripojitev. Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnost govori o načrtovanem prihranku v višini 200 tisoč evrov na leto, kar pa po ocenah strokovnjakov ni realno.

Naj opozorimo tudi na mnenje Zakonodajno-pravne službe, ki se sprašuje o tem, ali veljavni zakon, ki že drugič občutno širi delovno področje jamstvenega sklada, sploh še zagotavlja dovolj celovito in ustrezno podlago za delovanje sklada.

Če za konec povzamem: v Novi Sloveniji smo za znižanje birokracije, administracije, za poenostavitve v javni upravi in združitve različnih organov istega ali sorodnega področja. Nismo pa za združevanje vsebinsko popolnoma različnih področij, kot ga predlaga Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in invalide s to novelo. Zaradi vsega navedenega bomo glasovali proti.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina nepovezanih poslancev, zanjo mag. Mirjam Bon Klanjšček.

MAG. MIRJAM BON KLANJŠČEK (PS NP): Hvala lepa. Vsi prav lepo pozdravljeni!

Spoštovani, v Poslanski skupini nepovezanih poslancev podpiramo rešitve, ki jih prinaša novela Zakona o Javnem jamstvenem, preživninskem in invalidskem skladu Republike Slovenije.

V luči zmanjševanja števila agencij in skladov podpiramo pripojitev do zdaj samostojnega Javnega sklada Republike Slovenije za razvoj kadrov in štipendije k Javnemu jamstvenem, preživninskem in invalidskem skladu. Ta sklad ima že danes pristojnosti z različnih področij, saj je bilo osnovno delovanje sklada, in sicer izplačilo pravic delavcev v primeru insolventnosti podjetja, večkrat razširjeno. Najprej je sklad dobil pristojnost za odločanje o pravicah otrok v primeru neplačevanja preživnine, od leta 20104 pa sklad izvaja nadzor nad izpolnjevanjem kvote glede predpisanega števila zaposlenih invalidov.

Kljub temu da osnovne rešitve podpiramo, pa se nam poraja nekaj vprašanj glede novele zakona. Do sedaj še nismo dobili odgovora na vprašanje, kakšni bodo končni stroški pripojitve, ki bodo nastali, na primer, zaradi selitve. Dobro bi bilo imeti tudi odgovor na vprašanje, ali so informacijski sistemi, ki jih danes pri svojem delu uporabljata oba sklada, kompatibilni, in ali bo pripojitev s tega vidika negativno vplivala na delo obeh skladov. Ker naj ne bi prišlo do zmanjševanja števila zaposlenih, nas zanima tudi, kaj se bo zgodilo z zaposlenimi predvsem v službah, ki bodo postale skupne, na primer kadrovska služba, računovodstvo in podobno. Iskreno pa upamo, da bo pripojitev

uspešna in da bo novi skupni sklad lahko dovolj hitro začel z opravljanjem dela. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: S tem smo končali s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Ker amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona.

Odločanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje zboru opravili danes v okviru glasovanj. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **3. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O DOPOLNITVAH ZAKONA O INŠPEKCIJI DELA PO SKRAJŠANEM POSTOPKU.**

Predlogu zakona je v obravnavo zboru predložila skupina šestih poslank in poslancev s prvopodpisanim Lukom Mescem. Predlog zakona je na 22. seji 4. 5. 2016 obravnaval Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide kot matično delovno telo. Ker po končani razpravi odbor členov predloga zakona ni sprejel, je bila druga obravnavo predloga zakona na seji delovnega telesa končana.

Besedo dajem predstavnikom poslanskih skupin za predstavitev stališč.

Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospod Marijan Pojbič.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): V SDS Predlogu zakona o dopolnitvi Zakona o inšpekciji dela, ki ga je vložila v parlamentarno proceduro Združena levica, nismo nasprotovali.

Prepričani smo namreč, da je treba čim prej urediti negativne učinke prikritih delovnih razmerij za trg dela in socialno ter ekonomsko varnost zaposlenih na podlagi takšnih razmerij. Prav tako smo prepričani, da ne gre čakati na sistemsko rešitev, ki jo predlaga ministrstvo, saj bi do takih rešitev najbrž težko prišli prej kot v pol leta. Vsi, ki poznamo delovanje Vlade in koalicije, vemo, da se ta koalicija in Vlada v glavnem ukvarjata sama s seboj, s svojimi problemi in škandali, ki jim ni videti konca. Zato je pač treba iskati drugačne poti, da bi pa vseeno pomagali tistim zaposlenim, ki so na tak ali drugačen način izkoriščeni. Ne glede na to, da predlog zakona morda ni sistemsko dovršen, bi ga bilo v nadaljnjem zakonodajnem postopku mogoče izboljšati in tako sprejeti cilje, ki jih zasleduje ta predlog zakona in so že uzakonjeni za primer dela na črno.

Nepripravljenost Vlade in koalicije za reševanje primerov izkoriščanja delavcev po pogodbah ali delavcev, ki jih posreduje agencija brez dovoljenj, kaže zgolj na to, da Vlado in koalicijo problemi teh ljudi ne zanimajo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospod Uroš Prikl.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa, predsednik. Še enkrat lepo pozdravljeni vsi prisotni.

V Poslanski skupini Desus se z namenom predlagatelja sicer strinjamo, saj vidimo in ugotavljamo vsakodnevno, da je zlorabljanje delavcev kljub dokaj ali pa zelo intenzivnemu delu Inšpektorata za delo in inšpektorjev Finančne uprave še vedno mnogo preveč. Ugotavljamo in zavedamo se, da so delodajalci zelo iznajdljivi, delavci pa že v izhodišču kot šibkejša stran izpostavljeni dobesedno igri: vzemi ali pusti in tako posledično podvrženi možnosti izkoriščanja in zlorab. Ko je pod vprašajem osnovna eksistenca ali pa celo preživetje človeka in njegove družine, se mnogi ne sprašujejo, ali bodo vzeli delo preko takšne ali drugačne agencije, preko espeja ali kaj podobnega, ampak enostavno delo vzamejo, ker jim drugega kot to praktično ne preostane. Pa ne gre samo za ti dve skupini, pač pa za evidentno ugotovljeno množično kršenje delavskih pravic pri vseh vrstah oziroma oblikah dela. Kršitve delavskih pravic se stopnjujejo, celo kršitve temeljnih človekovih pravic in svoboščin, zato je po oceni poslank in poslancev naše poslanske skupine nujno ukrepanje na zakonodajnem področju ter dosledno izvajanje že obstoječe zakonodaje. Da se razumemo, ne gre metati vseh ponudnikov dela v isti koš, imamo namreč mnogo poštenih, korektnih delodajalcev, ki ne samo da spoštujejo zakonodajo, ampak spoštujejo tudi svoje delavce in jih ne izkoriščajo ter v njih ne vidijo zgolj stroška, ki ga je treba čim bolj in čim prej zmanjšati, temveč jih primerno tudi plačajo in nagradujejo ali pa kako drugače nagradijo in dobro poskrbijo za njihovo zadovoljstvo v podjetju. So tudi takšni delodajalci, ki se zavedajo, da pomeni zadovoljen delavec tudi zadovoljno in uspešno življenje podjetij.

Poleg ukrepanja na zakonodajnem področju – nujno je, da se k temu čim prej pristopi, ne glede na to, da imamo nekakšno mini reformo z nekaj pozitivnimi učinki iz preteklih dveh let – je v naši državi potreben tudi miselni preskok, miselni premik predvsem v naših glavah. Te so že predloga leta napačno negativno postavljeni. Dokler se ne zgodi enkrat preobrat v miselnosti tistih, ki imajo večjo moč od ostalih, se takšnim in drugačnim zlorabam in kršitvam v naši državi žal ne bomo mogli izogniti.

Kar se tiče konkretnih predlaganih dopolnitev Zakona o inšpekciji dela, so strokovni sodelavci naše Zakonodajno-pravne službe povedali svoje, prav tako je podala negativno mnenje Vlada, ki pa ni indiferentna do te pereče in zelo kompleksne problematike. Zavedajoč se, da samo s tem zakonom ne bom pripomogli k izboljšavi težav na področju trga dela, smo v naši poslanski skupini že na matičnem delovnem telesu povedali svoje oziroma predlog zavrnili.

Pa še to. Pred kratkim smo se podrobneje seznanili s problematiko tako imenovane prekarnosti dela, ki ga je pripravilo resorno

ministrstvo. Izkoriščeni ukrepi, ki so nam bili predstavljeni v tem dokumentu, po naši oceni gredo v pravo smer, so sicer še stvar dogovarjanj in pogovarjanj med socialnimi partnerji, mi poslanci pa bomo zadnji v verigi odločanja, ki bo stvar potrdila ali zavrnila. Vedno in zmeraj bomo imeli v glavah to, kar je dobro za ljudi, je dobro tudi za državo in tudi za našo poslansko skupino, če hočete. Bistveno se nam zdi pri vsem tem, da se doseže konsenz med vsemi sodelujočimi, torej delodajalci in sindikati. Ko bo ta konsenz dosežen, je etapna zmaga dosežena in smo na dobri poti, da izboljšamo obstoječe stanje. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospod Jan Škoberne.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Spoštovani gospod predsednik, kolegice in kolegi!

Pri oblikovanju in prilagajanju delovne zakonodaje je ključnega pomena ustrezno razmerje med varnostjo in prožnostjo, ki morata biti zagotovljena vsem akterjem na trgu dela. Ob globalnem strmenju, da se zagotavlja prožnost za delodajalce, je tako ključno, da se v enaki meri zagotavlja tudi ustrezen nivo varnosti zaposlenih, porušeno razmerje na eni ali drugi strani pa ustvarja negativne učinke na razvoj gospodarstva in družbe kot celote.

V Sloveniji je zadnja reforma dela v veljavo stopila leta 2013, spremembe pa so bile namenjene predvsem nadgraditvi sistema varne prožnosti z zagotavljanjem ustrežnejšega varstva pravic zaposlenih, z zniževanjem stroškov dela, poenostavitvijo postopkov zaposlovanja in odpuščenja ter učinkovitejšim izvajanjem nadzora in sodnega varstva. Dve leti po sprejemu reforme lahko tako ugotovimo, da so bili učinki večinoma pozitivni. Podjetja danes tako pogosteje kot pred reformo zaposlujejo za nedoločen čas, povečano zaposlovanje v tej kategoriji pa je najbolj izrazito, in to nas najbolj veseli, med mladimi.

Enega izmed najaktualnejših izzivov na trgu dela pa kljub vsemu trenutno predstavlja vse večji razkorak med atipičnimi oblikami dela in delom na podlagi pogodbe o redni zaposlitvi. Socialni demokrati smo zato v letošnjem letu pripravili dokument z naslovom Dostojno delo za vse. S slednjim želimo spodbuditi razpravo o vzrokih in posledicah uporabe teh atipičnih oblik dela in v socialnem dialogu oblikovati ustrežnejše rešitve za obstoječe stanje. Predvsem skozi koncept dostojnega dela tako želimo postaviti okvir učinkovite ureditve problematike prekarizacije in drugih, treba je poudariti, nič manj problematičnih zlorab ljudi, zaposlenih, ki bi od svojega poštenega dela želeli predvsem dostojno živeti. Ključno za zagotovitev slednjega pa je nujno, da tako politične stranke kot tudi vlada in predvsem resorno ministrstvo skupaj uveljavljamo rešitve, usklajene v socialnem dialogu in po principu maksimalne

uravnoveženosti varnosti in prožnosti, tako z vidika delodajalcev kot z vidika zaposlenih. Enkratni, parcialni ukrepi, ki so povrh vsega še neusklajeni s partnerji v socialnem dialogu, so tako nasprotje tega, kar zagovarjamo Socialni demokrati. Zato smo bolj kot inflaciji inšpekcijskih ukrepov naklonjeni dosledni uveljavitvi koncepta dostojnega dela za vse. Nujna je namreč trajnostna in dolgoročna rešitev bolj kot ukrepi, ki pridejo in odidejo.

Za konec pa je najpomembnejše doseganje ravnovesja med varnostjo in prožnostjo, ki je v svojem jedru konflikt med kapitalom in delom. Socialni demokrati verjamemo, da je ta konflikt mogoče preseči. Orodje za to pa je lahko samo odgovoren in vključujoč socialni dialog. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združene levice, zanjo Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo še enkrat, gospod predsednik. Lep pozdrav!

Pri preprečevanju navideznih zaposlitev imamo v Sloveniji dvojno prakso; na eni strani imamo davčno inšpekcijo. Če ima prekarno zaposlen ali pa zaposlen na črno srečo, bo inšpekcijo opravil davčni inšpektor. Ta namreč, če ugotovi, da je nekdo zaposlen na črno, izreče prepoved dela. Prepoved velja, dokler delodajalec delavcu ne izroči pogodbe o zaposlitvi, ga prijavi na vsa ustreznna socialna zavarovanja in poravnava vse zapadle obveznosti. Za davčnega inšpektorja so prisilni espeji samo ena od oblik dela na črno. Posledice za delavca so praktično enake: delavec sicer ni brez zavarovanja, vendar večinoma zavarovan z minimalno osnovo; nima pravice do plačane bolniške, do plačanega dopusta in regresa; nima pravice do odpovednih rokov in do odpravnine. To pomeni, da imamo pri prisilnih espejih, pri tistih, ki so zaposleni preko fiktivnih agencij, in pri tistih, ki delajo na črno, praktično enako situacijo: oškodovan je delavec, oškodovana je država.

Zato ponavljam, če ima tak delavec srečo, bo inšpekcijo opravil davčni inšpektor, ki bo delodajalcu naložil poplačilo vseh krivic; torej, ga prijavi v zavarovanja, ga zaposli in tako dalje. Če pa ima delavec manj sreče, bo nadzor v podjetju opravil delovni inšpektor, kjer bo pa delavec pristal v bistveno slabšem položaju. Odločba delovne inšpekcije namreč v nasprotju z odločbo davčne inšpekcije delodajalcu dopušča dve možnosti, delavca lahko odslovi brez kakršnekoli odpravnine ali poplačila, lahko pa z njim sklene pogodbo o zaposlitvi. Ker delodajalci živijo od izkoriščanja delavcev, seveda po navadi delavca najprej ne odslovijo. Prisilijo ga, da podpiše novo avtorsko pogodbo, če ne pristane, ga zaposlijo preko agencije. Če ne pristane niti na to, ga zaposlijo za krajši delovni čas, razliko pa mu izplačujejo preko popoldanskega espeja. Tu je delavec močno

oškodovan, enako pa je oškodovana država, ki ostane brez plačanih prispevkov. Če delavec zavrne tudi to, ga odslovijo, kar je groba kršitev Zakona o delovnih razmerjih. Delovno pravo namreč temelji na domnevi, da delovno razmerje obstaja, ko obstajajo elementi delovnega razmerja.

Z našim predlogom, ki je danes, na žalost, zadnjič pred nami, bi se praksa delovne inšpekcije izenačila s prakso davčne inšpekcije. Torej, če bi našli delodajalca, ki krši delovno pravo, bi mu delovni inšpektor, tako kot sedaj stori davčni inšpektor, moral izročiti pogodbo o zaposlitvi in plačati vse prispevke.

Kar predlagamo, je v bistvu realizacija ideje, ki jo je Ministrstvo za delo zapisalo v dokumentu za dostojno delo, citiram, "inšpektorat ob ugotovitvi elementov delovnega razmerja delodajalcu lahko naloži tudi obveznosti predložitve pogodb o zaposlitvi". Naš predlog je samo bolj univerzalen, ker zajame tudi agencijske delavce iz nezakonitih agencij. Postopek je podoben kot pri espejih, samo da v tem primeru uporabnik pogodbe ne izroči, ampak mora ponuditi sklenitev pogodbe pod določenimi pogoji, delavec pa se odloči, ali se bo zaposlil pri uporabniku. Če zavrne, ostane zaposlen pri agenciji, seveda pa ne sme več delati pri uporabniku.

Stališče Združene levice je, da sta koalicija in Ministrstvo za delo storila hudo napako, ko se nista vključila v zakonodajni postopek. Ministrstvo je dobilo pobudo sindikata novinarjev istočasno kot vse poslanske skupine. Še več, ministrstvo je k spremembi že lani pozval Inšpektor za delo in ministrstvo ve za svojo napako od leta 2014 naprej, ko jo je ta ista ekipa predlagala. Zaposlovalci so s tem, ko koalicija in Vlada nista podprli našega predloga oziroma nista niti hotela o njem govoriti, dobili jasen signal, da lahko nezakonito izkoriščanje nadaljujejo. To bo šlo v veliko škodo zaposlenih, saj pravkar v medijskih hišah poteka obsežna preiskava prikritih delovnih razmerij, samo na medijski hiši Delo so jih našli 49, sindikat pa ocenjuje, da jih je v celotni panogi še 600 takih zunanjih sodelavcev. Usoda vseh teh je sedaj pod vprašajem. Razlog pa je v tem, da nas koalicija in Vlada nista hoteli poslušati. Zdi se, da se ponavlja zgodba z odpisom dolgov, takrat smo mi predlagali predlog, ministrica Anja Kopač ga ni podprla, ker je zagotovila, da bo pripravila svojega, a zgodil se je fiasko ...

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Čas!

LUKA MESEC (PS ZL): Takoj. Ministrstvo je računalo na 100 tisoč upravičencev, dolg so odplačali samo 3 tisoč 500. Bojim se, da bo tokrat enako. Se opravičujem.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije - krščanski demokrati, zanjo gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSI): Spoštovani predsednik, kolegice in kolegi!

Področje odkrivanja prikritih delovnih razmerij in ukrepanja po njihovem odkritju, ki ga želi urediti predlagatelj s to novelo zakona, je izjemno pereče. Vsi se spomnimo nedavno medijskih predstavljenih zgodb izkoriščanja šoferjev tovornjakov in delavcev v lesni predelavi. Krščanski demokrati se zavedamo, da so te zgodbe le vrh ledene gore. Ljudje – v velikih primerih so to tujci, ki so v Slovenijo prišli iskati boljše življenje – so s takim izkoriščanjem oropani vsakršnega dostojanstva človeka. Za nas je to nesprejemljivo. Te zgodbe so eno izmed področij, kjer je razvoj naše države po osamosvojitvi šel v popolnoma napačno smer. Čudimo se, kako je to mogoče, ko pa so pristojne institucije vodili in razvijali večino let ljudi iz strank, ki se imenujejo socialne. Te institucije z Ministrstvom za delo na čelu, delovno inšpekcijo in ostalimi so popolnoma odpovedale. Sistem se je tako povečal in zapletel, da je v praksi neučinkovit in neuporaben. Inšpektorji za delo nimajo primernih zakonskih podlag za učinkovite ukrepe, ki jih je premalo, in goljufi so vedno korak pred njimi. Sindikati na drugi strani ne opravljajo svoje funkcije. Spomnimo se primerov, ko delavke in delavci prevzemajo stvari v svoje roke in izkažejo nezaupnico sindikalistom. Upamo si reči, da sindikati dandanašnji za delavce naredijo premalo, veliko premalo.

Krščanski demokrati se zavzemamo za vključitev evropskih standardov v našo delovno zakonodajo in v zvezi z zagotavljanjem delovnih razmer, delovnega časa, dopustov, varstva pri delu, pogojev za zaposlitev oziroma za prenehanje zaposlitve. Urejanje delovnih razmer, ki presegajo te standarde, pa mora potekati v dialogu med delodajalci in delavci oziroma njihovi združenji ali sindikati.

Naša vizija družbe je močno in na znanju temelječe ekološko socialno tržno gospodarstvo, ki omogoča dostop do dela vsem državljanom in državljanom, dobro plačilo in zagotavljanje socialnih pravic. Novela, ki jo obravnavamo, sicer kaže v pravo smer, je pa predlagani način reševanja vsebinsko in postopkovno sporen, kot opozarja tudi Zakonodajno-pravna služba. Poslanci Nove Slovenije noveli ne bomo nasprotovali.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina nepovezanih poslancev, zanjo mag. Mirjam Bon Klanjšček.

MAG. MIRJAM BON KLANJŠČEK (PS NP): Hvala lepa. Spoštovani!

V Poslanski skupini nepovezanih poslancev se strinjamo z oceno kolegov iz Združene levice, ki so pripravili novelo Zakona o inšpekciji dela, da je treba sprejeti ukrepe za zaščito delavcev, ki imajo "sklenjena prikrita delovna razmerja". Inšpektorji bi po naši oceni

morali biti opremljeni z učinkovitimi pooblastili, ki bi zagotovila spoštovanje zakonskih določil. Kljub temu da je treba še naprej spodbujati samozaposlovanje v primerih, kjer ne gre za zlorabo tega instituta, je treba najti tudi učinkovite rešitve za primere, ko pride do zlorab. Zdi se nam, da je ena izmed možnih rešitev tudi obveza za sklenitev rednega delovnega razmerja, vendar je pri tem treba upoštevati vidike, na katere opozarja Zakonodajno-pravna služba.

Kolegi poslanci iz Združene levice so pripravili tudi ustrezne amandmaje in bili pobudniki usklajevanja s koalicijo, da bi skupaj našli najboljšo rešitev. Na žalost v koaliciji tudi tokrat ni bilo poslušna za dobre rešitve in je usoda novele Zakona o inšpekciji dela že znana. Kljub temu v Poslanski skupini nepovezanih poslancev na načelni ravni podpiramo rešitve, ki so jih pripravili v Poslanski skupini Združene levice in bi zanje tudi glasovali, če ne bi bile zavrnjene že na odboru. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo gospa Janja Sluga.

JANJA SLUGA (PS SMC): Hvala lepa.

Novela Zakona o inšpekciji dela, ki jo danes obravnavamo, izpostavlja problematiko prekritih delovnih razmerij ter kršitev s področja zagotavljanja dela delavcev uporabnikov, ko delodajalci nimajo ustreznega dovoljenja oziroma niso vpisani v ustrezn register. Na navedeno problematiko opozarja tudi Inšpektorat za delo, ki je v letnem poročilu o delu za leto 2015 navaja, da trend opravljanja dela na podlagi pogodb civilnega prava v praksi dejansko narašča, vendar presojanje, ali elementi delovnega razmerja v konkretnem primeru obstajajo, v praksi ni enostavno. Delodajalci namreč iščejo vedno nove in nove načine, s katerimi bi to prikrili in zaobšli zakonsko prepoved.

Predlagatelj glede obravnavane problematike predlaga dve zakonski rešitvi. Najprej predlaga, da odločba, ki jo inšpektor za delo izda v primeru, ko gre za opravljanje dela na podlagi pogodb civilnega prava in elemente delovnega razmerja, učinkuje kot odločba o obstoju delovnega razmerja med delavcem in delodajalcem. Če delodajalec ne dokaže drugače, se domneva, da delovno razmerje obstaja od dne, ko je delavec začel opravljati delo pri delodajalcu, in je sklenjeno za nedoločen čas za polni delovni čas. Predlagatelj predlaga tudi, da odločbo, ki jo izda inšpektor za delo, ko ugotovi, da je uporabnik sprejel napotenega delavca delodajalca, ki za to dejavnost nima dovoljenja, kot konstitutivno odločbo, s katero se vzpostavi delovno razmerje med uporabnikom in agencijskim delavcem.

V Poslanski skupini SMC izpostavljamo, da inšpektorji za delo ne ugotavljajo obstoja delovnega razmerja.

Ugotavljanje obstoja je v pristojnosti delovnega sodišča. Inšpektor za potrebe prekrškovnega postopka ugotavlja le elemente delovnega razmerja, če obstaja sum, da v pogodbenem razmerju takšni elementi obstajajo. V primerih, ko pa uporabnik sprejme napotenega delavca od delodajalca, ki za to dejavnost nima dovoljenja, je treba naprej upoštevati možnost zakonitega načina odprave nepravilnosti pri takšni ugotovljeni kršitvi. Primarni ukrep za odpravo je torej vpis delodajalca v ustrezen register ali evidenco za tuje delodajalce.

Prav tako v Poslanski skupini SMC opozarjamo, da kršitev zakonodaje, ki ureja delovna razmerja in trg dela, nikakor ne moremo obravnavati individualno. Ko govorimo o nezakoniti uporabi atipičnih oblik dela, moramo v prvi vrsti skupaj naslavljati rešitve za učinkovitejši nadzor, informiranje zainteresirane in širše javnosti, odpravo vzrokov za uporabo atipičnih oblik dela, kar vključuje tudi vidik fleksibilnosti kot vidik stroškov dela.

S tem namenom je Ministrstvo za delovno dokumentu Za dostojno delo tudi pripravilo izhodišča za spremembo zakonodaje, in sicer Zakona o delovnih razmerjih, Zakona o urejanju trga dela ter Zakona o inšpekciji dela in pripravilo ustrezne rešitve, ki bodo naslavljale oba problema, ki ju izpostavlja predlagatelj v danes obravnavani noveli.

V Poslanski skupini SMC poudarjamo, da te rešitve, ki smo jih izpostavili tudi že na odboru in kot je državni sekretar obljubil, pričakujemo do jeseni. Zaradi navedenega v Poslanski skupini Stranke modernega centra predloga zakona ne bomo podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

V skladu z razlago Komisije za poslovnik z dne 9. decembra 2009 Državni zbor ugotavlja, da je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **13. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PRVO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O POKOJNINSKEM IN INVALIDSKEM ZAVAROVANJU.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila skupina petih poslank in poslancev s prvopodpisanim mag. Matejem Toninom.

V zvezi s tem predlogom zakona je skupina enajstih poslank in poslancev s prvopodpisanim mag. Matejem Toninom zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku predlagatelja predloga zakona mag. Mateju Toninu.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Dober dan!

Spoštovane kolegice in kolegi, novela oziroma sprememba Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki smo jo pripravili v

Novi Sloveniji, prinaša dve ključni novosti, ki bosta bistveno izboljšali poslovno okolje, in omogočili več delovnih mest. Prinašata, sicer omogočata dvojni status slovenskim državljanom in, druga točka, omejitev povračila Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje zaradi posledic nezgod pri delu.

Če se najprej dotaknem samega dvojnega statusa. Danes imate številne državljane, ki izpolnjujejo pogoje, da se starostno upokojijo, in bi že lahko prejeli polno starostno pokojnino, vendar pa zaradi različnih razlogov želijo delati še naprej. Želijo dejavnost, ki so jo opravljali do sedaj, opravljati tudi v prihodnje ali obstajajo kakršnikoli drugi razlogi, da tudi v pokoju želijo odpreti espe in delati določene druge storitve. Trenutna slovenska zakonodaja je takšna, da se morajo upokojenci odločiti, ali se bodo odpovedali delu svoje pokojnine, zato da bodo lahko opravljali svojo dejavnost še naprej. Mi mislimo, da je to največja neumnost, da na takšen način omejujemo državljane, in zato s to spremembo omogočamo, da lahko državljani dobijo polno, 100-odstotno starostno pokojnino in hkrati odprejo espe, plačujejo polne prispevke za polni delovni čas.

Da je ta rešitev pravilna, nas opogumlja tudi zadnje mnenje Vlade v Beli knjigi o pokojninah, kjer jasno pišejo, da je to ena izmed rešitev, ki jo je treba v prihodnosti uveljaviti. Da je neuveljavitev dvojnega statusa za državljane škodljiva, povejo tudi zelo konkretni podatki. In sicer, samo januarja 2016 in februarja 2016 se je iz osnovnega registra izbrisalo tisoč 942 espejev. Po domače povedano, ko so imeli espejenci na voljo, ali bodo svojo dejavnost opravljali še naprej in dobivali samo 20 % svoje pokojnine ali pa bodo zaprli svojo dejavnost oziroma jo prenesli na kakega drugega sorodnika in dobivali 100-odstotno pokojnino, so se več ali manj vsi odločili za to drugo možnost. Na nek način je s tem država izgubila tisoč 942 posameznikov, ki so plačevali polne prispevke oziroma vsaj del prispevkov v pokojninsko in zdravstveno blagajno. S tem dvojnimi statusom želimo uvesti nek princip, kjer bi bilo razumljeno, da je vsak zaposlen dvojni korist za državo; ker vplačuje v določene državne blagajne in ne pobira zgolj iz teh državnih blagajn.

Druga točka, ki jo v tem zakonu spreminjamo, je omejitev povračil, ki jih lahko Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje zahteva od delodajalcev zaradi posledic nezgod pri delu. Tovrsten poskus smo v letošnjem letu že imeli, žal je bil neuspešen. V tokratnem poskusu smo ta zakon še nekoliko dodelali, ga še bolj jasno izpilili in zelo jasno zapisali, da kadar delodajalec povzroči nezgodo, nesrečo namenoma – poudarjam, namenoma –, mora v celoti prevzeti stroške vseh rent in zdravljenj v celoti sam. Če pa so te nesreče posledica nesrečnih okoliščin, pa postavljamo omejitev na 20-kratnik minimalne pokojninske osnove tako za pravne kot fizične osebe, kar pomeni nominalno približno 15 tisoč evrov.

Torej, s podporo temu zakonu bomo naredili velik korak naprej k izboljšanju poslovnega okolja in k več delovnim mestom, zato vas vabim, da to spremembo podprete.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Za uvodno obrazložitev mnenja dajem besedo predstavniku Vlade, državnemu sekretarju na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti gospodu Petru Pogačarju.

PETER POGAČAR: Spoštovani gospod predsednik, spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Vlada Republike Slovenije Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki ga je v zakonodajni postopek vložila skupina poslancev s prvopodpisanim mag. Matejem Toninom, ne podpira in meni, da ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

V zvezi s predlogom sprememb ZPIZ-2 izpostavljam, da so bile podobne spremembe predlagane že v mesecu februarju, in sicer v zvezi z odškodninskimi oziroma regresnimi zahtevki Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje zoper delodajalce, pri katerih zaradi njihove malomarnosti ali celo naklepa delavec utrpel škodo. Nov predlog se od prejšnjega razlikuje zgolj pri omejitvi odškodnine navzgor, ki po novem predlogu sprememb ne bo več mogoč, če bo delodajalec tako ravnal namenoma.

V mnenju Vlade so v zvezi s predlaganimi spremembami natančno obrazloženi razlogi, zakaj Vlada temu nasprotuje. Iz predlaganih sprememb glede ureditve regresnih zahtevkov in obrazložitev je razvidno, da predlagatelj ne razlikuje med odškodninsko odgovornostjo posameznika za škodo zavodu ter odgovornostjo delodajalca za škodo zavodu, temveč se oba sistema medsebojno prepletata. Razlikovanje med njima pa je nujno, saj se predpostavke odškodninske odgovornosti v obeh primerih razlikujeta, kar je treba upoštevati tudi v nadaljnjem postopku. Poudarjamo, da je odškodninska odgovornost za neizvedene ali pomanjkljivo izvedene ukrepe varnosti in zdravja pri delu posledica, ki lahko doleti delodajalca, s čimer se skuša zagotoviti tudi preventivna vloga sistema zagotavljanja varnosti in zdravja pri delu, saj se delodajalca z grožnjo plačila odškodnine zaradi kršitev pravil varnosti in zdravja pri delu odvraca od teh kršitev, s čimer se želi izboljšati tudi splošno raven varnosti in zdravja pri delu.

V zvezi s predlogom sprememb dvojnega statusa samostojnih podjetnikov pa Vlada poudarja, da v zvezi s temi določbami, ki omogočajo kombinacijo ohranjanja statusa zavarovanca ob hkratnem prejetanju pokojnine, v tem trenutku že poteka presoja ustavnosti takšne ureditve, zato menimo, da je smiselno z nadaljnjimi odločitvami počakati do odločitve Ustavnega sodišča. Tudi v primeru morebitnega

spreminjanja zakonodaje, na kar nakazuje tudi Bela knjiga o pokojninah, pa je treba ravnati preudarno ter predvsem uveljaviti ureditev, ki bo enaka za vse zavarovance pokojninskega sistema, ne samo za določeno interesno skupino. Poudarjamo, da so za to potrebne sistemske rešitve v okviru zakonodaje in problematike ni mogoče rešiti zgolj s spremembo enega člena, še posebej pa ne na predlagani način.

Treba je izpostaviti, da ima predlog zakona zgolj pavšalno oceno o pozitivnih vplivih predlaganih sprememb na javne finance iz razloga povečanja prihodkov samostojnih podjetnikov, ki bi lahko ohranjali tako imenovani dvojni status.

Predlagamo, da poslanci predloga zakona, ki ga je Državnemu zboru Republike Slovenije predložila skupina poslank in poslancev, ne podprete, saj predlog zakona nasprotuje pravilom odškodninske odgovornosti delodajalcev, pravilom varstva in zdravja pri delu ter obveznostim, ki jih delodajalcem nalagajo predpisi s področja delovna prava in varnosti zdravja pri delu, predlagana ureditev dvojnega statusa samostojnih podjetnikov pa je nesistemska, pomanjkljiva in vprašljiva z vidika načela enakost zavarovancev. Hvala.

PRESEDIK DR. MILAN BRGLEZ:

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojujencev Slovenije, zanjo gospod Uroš Prikl.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa še enkrat, predsedujoči, in še enkrat lep pozdrav.

Na kratko glede stališča Poslanske skupine Desus: ne bomo podprli predlagane rešitve. Z novelo pokojninskega zakona, katerega avtorji so kolegi iz Nove Slovenije, se odpira materija, katero smo obravnavali že dvakrat na 17. seji in na seji v mesecu decembra lanskega leta.

Prvič. O regresnih zahtevkih smo govorili na 17. redni seji Državnega zbora in z večino glasov ocenili, da predlog ni primeren za nadaljevanje zakonodajnega postopka. Tako kot zadnjič tudi sedaj stojimo poslanke in poslanci Desusa na stališču, da predlog glede manjšanja odgovornosti delodajalcev v primeru regresnih zahtevkov v primeru, da nastane invalidnost, da nastane potreba po tuji pomoči in postrežbi ali celo smrt, ker nenamenoma ali zaradi velike malomarnosti niso bili izvedeni ukrepi za varnost in zdravje pri delu, je neprimerno. Posamezniku kot fizični osebi se naloži več odgovornosti od njegovega delodajalca, saj s tem predlogom dodatno glede na prejšnji predlog predlagatelj v celoti prelagajo odgovornost na delavca za primer, da je škoda povzročena namenoma. Razumemo sicer in vemo, da se delavci včasih na delovnih mestu obnašajo dosti neodgovorno, včasih tudi ne upoštevajo pravil varnosti, po drugi strani pa je treba povedati, da ima

delodajalec pravico in dolžnost, da prepreči delavcu opravljanje dela, če ta ne izpolnjuje vseh varnostnih standardov.

Dejstvo je, da je treba upoštevati celotno logiko odškodninsko pravnih razmerij, ki imajo splošna načela že od davnine, če hočete že od starega Rima, postavljene tako, da se za osebe, ki opravljajo dejavnost oziroma so delodajalci, zahteva višjo skrbnost, več se od njih zahteva kot pa za, bom rekel temu, laične osebe oziroma za posameznike in za delavce. Ne glede na to, da je regresnih zahtevkov oziroma kasnejših tožb relativno malo v primerjavi z zahtevki s strani Zavoda za zdravstveno zavarovanje, je pa treba poudariti tudi to, da bi izpad sredstev, ki bi nastal zaradi predlagane rešitve, predlagane spremembe, bilo treba kriti solidarno, kar pomeni, da bi morali razliko pokriti vsi zavarovanci, tudi če niso krivi, ter v končni fazi državni proračun. V tem vsebinskem delu predloga zakona smo bili in smo tudi zdaj kritični zaradi tega, ker se s tem predlogom ne nazadnje izniči še preventivna vloga sistema zagotavljanja varnosti in zdravja pri delu, saj je bistvo preprečevanja ravno v tem, da se z grožnjo plačila odškodnine odvrača od morebitnih kršitev.

Verjetno ni odveč, da vas spomnim, da že v izhodišču razmerja delavec nasproti delodajalcu treba vzeti v obzir, da je delavec šibkejša stran, šibkejša stranka, če hočete. Ne nazadnje se nam poraja vprašanje, ali je res primerno, da ob vseh kršitvah delavskih pravic, ki se stopnjujejo, celo kršitve temeljnih pravic in svoboščin, čemur smo priča praktično vsakodnevno, in žalosti nas to, da bi v tem delu popuščali še enkrat več delodajalcem.

Drugič. Druga tema sprememb se nanaša na tako imenovani dvojni status upokojujencev. Glede tega so prav tako bile v Državnem zboru na matičnem delovnem telesu opravljene, realizirane, izvedene številne debate in diskusije. Tako smo o tem govorili decembra lanskega leta. Če se vrnem na pokojninsko reformo iz leta 2012 je tukaj treba povedati, da je malo zamolčano, glede dvojnega statusa je bila takrat zadeva usklajena, jasna in nedvoumna. Naravnana je bila in seveda tudi je v luči zagotavljanja enakosti med vsemi zavarovanimi zavarovanci, med vsemi upokojujenci. Glede možnosti za njihovo nadaljnjo delo po upokojitvi, slednje pa je pomenilo, ali ostaneš zavarovanec ali pa postaneš upokojenec. Pri tem je bilo ukinjeno, sicer s prehodnim obdobjem, tudi dotedanje razlikovanje statusov pri samostojnih podjetnikih. Z novelo tako imenovanega ZPIZ-2B v tem mandatu je sedanja vlada, koalicija sprostila možnosti dela ob hkratnem uživanju pokojnine – torej gre za na nek način tudi za dvojni status –, ampak pri tem je bilo temeljno izhodišče, da so vse kategorije upokojujencev izenačene, ne glede na podlago dela, ali gre za delovno razmerje, ali gre za opravljanje dejavnosti oziroma za drugo obliko opravljanja dela, kjer

Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju določa obvezno zavarovanje. Vsi lahko ostanejo oziroma postanejo delovno aktivni in prejemajo 20 % pokojnine oziroma ostanejo delovno aktivno najmanj 2 uri, preostali čas pa se jim izplačuje ustrezen del pokojnine. Torej sorazmernost.

Da zaključim. Za poslanke in poslance Desusa ta predlog, se pravi ta novela, ni sprejemljiva in zato je ne bomo podprli. Še enkrat pa želim poudariti, da tukaj nikogar ne silimo, da preneha z opravljanjem dejavnosti, nikogar ne omejujemo, kvečjemu stimuliramo ljudi, če želijo, če zmorejo, da ostanejo še naprej aktivni. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospod Jan Škoberne.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Spoštovani predsednik, kolegice in kolegi, cenjeni predlagatelji!

Latinski pregovor v prevodu pravi, da je ponavljanje mati učenosti; to seveda ne velja za ponavljanje napak. Odeveza delodajalca za odgovornost, ko iz lastne malomarnosti ne izvede predvidenih ukrepov za varnost in zdravje pri delu, zaradi česar nastane nesreča pri delu, je napaka. To napako Nova Slovenija ponavlja drugič, zato lahko iz predstavitve predlagatelja ugotovim dvoje: ali svojega lastnega predloga tudi v drugo niso ustrezno prebrali ali pa jim ga je naročil in pripravil nekdo drug v duhu transparentnega lobiranja seveda. Običajno o tem, kaj je predmet zakona, največ pove njegov naslov, tokrat je pred nami novela Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Seveda ne pove nič o pravi vsebini in namenu predlagane novele oziroma zakona. V resnici bi se ta predlog Nove Slovenije moral imenovati zakon o zagotavljanju nelojalne konkurence dobrim in vestnim delodajalcem ter zakon o zniževanju standardov varnosti pri delu in standardov doseženih delavskih pravic. Iz tega pravega naslova predloga Nove Slovenije lahko jasno in razvidno ugotovimo, da Socialni demokrati – upamo pa, da tudi drugi v tem državnem zboru – tega predloga zakona ne bomo podprli. Za to obstaja več razlogov, ki jih bomo podrobneje razložili tekom razprave. V jedru pa gre za osnovno težavo. Ko bomo dopustili, da se iz naslova konkurenčnosti dovoljuje malomarnost ali načrtno opuščanje zagotavljanja standardov varnosti pri delu, bomo najprej udarili po tistih delodajalcih, po tistih dobrih podjetjih, ki danes vse te standarde zagotavljajo, ki si ne dovolijo malomarnega ravnanja s svojimi zaposlenimi in jih iz lastnega nevestnega svojega dela ne želijo in nočejo postavljati v situacijo, kjer bi lahko prišlo do ogrožanja njihovega zdravja ali, kot bi verjetno dejal predlagatelj, bog ne daj tudi ogrožanja življenja.

Regresni zahtevki so kot taki instrument, s katerim se skuša to preprečiti in hkrati dosegati dvig splošne ravni varnosti in zdravja pri delu. Dopuščanje kršitev tega koncepta nas vrača v neko drugo dobo. Lahko bi rekli celo predindustrijsko. Za leto, v katerem smo, je to povsem neprimerno.

Kar pa se tiče dvojnega statusa, ki je novost v tem predlogu druge ponovitve napake Nove Slovenije z vlaganjem zakona, katerega naslov sem prej že prebral, pa je dvojni status. Ugotovimo lahko, da upokojitev kot taka ni obvezna. Zanj se odloči vsak sam, lahko pa se odloči tudi, da bo svoje delo opravljal še naprej. Dejstvo pa je, da hkrati nekdo ne more biti upokojenec, prejemati pokojnino in biti hkrati še zaposlen, imeti espe, opravljati poslovodne funkcije v gospodarski družbi. Zakaj? Zato ker upokojitev sama po sebi pomeni, da so nastali pogoji, ko nekdo iz starostnih ali drugih razlogov ni več sposoben ali zmožen delati in je koncept kot tak namenjen tudi temu, da se ljudi zaščiti pred tem, da bi se iz teh in onih, večinoma socialnih razlogov, njihovo delovno aktivno obdobje podaljševalo, hkrati pa omogočalo nezagotavljanje ustreznega življenjskega standarda teh ljudi. Dejstvo pa je, da nekateri želijo iz takšnih ali drugačnih razlogov delati še naprej. Zato je odprt tudi pogovor in razprava o Beli knjigi o pokojninski reformi oziroma posodobitvah pokojninskega sistema.

Vladni predlog, ki je na mizi, o njem se moramo resno pogovoriti in v tem okviru celostnih rešitev iskati odgovore na vprašanja, kako imeti bolj prožen trg dela. Vendar ne na račun varnosti in ne na račun zagotavljanja socialnega standarda ljudi. Napake Nove Slovenije Socialni demokrati ne bomo podprli. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, zanjo Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo, gospod predsednik, in lep pozdrav še enkrat. Tudi v Združeni levici bomo, jasno, glasovali proti. Če bi bil ta zakon sprejet, ne bi bilo drugih posledic kot to, da bi se, prvič, drastično zmanjšala varnost pri delu in, drugič, dobili bi novo metodo socialnega dampinga.

Namreč, odškodninski zahtevki, ki ga Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje izstavi delodajalcu, ki je odgovoren za poškodbo delavca, je ena od ključnih prisil, da delodajalci zagotavljajo varnost pri delu. Če bi to prisilo odpravili, hkrati pa še bolj omejili, bi najbolj tvegani delodajalci, jasno, zmanjšali skrb za varnost svojih zaposlenih. Ker se je po zadnjih podatkih Inšpekcije za delo število vseh delovnih nesreč, tudi smrtnih, lani povečalo, je tak ukrep popolnoma nezaslišan.

Če bi sprejeli ta zakon, bi se pokojnine začele izplačevati tistim, ki jih evidentno ne potrebujejo; torej ljudem, ki so sposobni in

pripravljeni delati za poln delovni čas in to na račun vseh drugih zavarovancev. S tem se ne bi samo povečali stroški Zavoda za pokojninsko zavarovanje, ki ima že sedaj premalo prihodkov za izplačevanje pokojnin. Zmanjšali in hkrati uzakonili bi socialni damping in neoljalno konkurenco. Kako bi lahko samozaposlena oseba, ki se preživlja samo z dohodki od espeja, konkurirala komu, ki bo vsak mesec prejemal rento v obliki pokojnine, samozaposlene osebe z rento, na primer odvetniki, bi lahko konkurirale drugim odvetnikom z dampinškimi cenami. Cena, ki bi jo diktirali samozaposleni novinarji, prevajalci ali gostinci, ki bi ob tem prejemali še rento, bo lahko tako nizka, da njihovi samozaposleni kolegi brez rente od svoje dejavnosti ne bodo več mogli dostojno živeti. To je posebej zaskrbljujoče v časih, ko se espeizacija Slovenije drastično povečuje. Podatki namreč kažejo, da smo konec leta 2007 po Sursu imeli približno 54 tisoč samozaposlenih, brez kmetov, februarja letos pa jih je bilo že 68 tisoč, torej 25 % več kot 9 let pred tem. Da je to ogromno, lahko vidimo, če vemo, da se je število zaposlenih v tem času na drugi strani zmanjšalo za 8 %. Se pravi, če povzamem; število samozaposlenih se je od leta 2007 do leta 2016 povečalo za 25 %, število zaposlenih pa zmanjšalo za 8 %. Z naraščanjem espeizacije se povečuje tudi konkurenca med vedno bolj prekarnimi espeji, zato je treba espeizacijo preprečiti, ne pa jo dodatno spodbujati.

Naj preidem na posledice zakona. Prva je, kot sem rekel, zmanjšanje odškodninske odgovornosti. Odkar je predlagatelj nazadnje predlagal zmanjšanje odškodninske odgovornosti delodajalcev za poškodbe pri delu, so bili objavljeni podatki delovne inšpekcije za leto 2015. Glavna inšpektorica jih je povzela takole, citiram: "Razmere na področju varnosti in zdravja pri delu v Republiki Sloveniji v letu 2015 ocenjujemo," poudarjam, "kot neprimerne in nezadostne. Spodbudnega napredka glede zagotavljanja varnosti in zdravja delavcev na delovnih mestih na Inšpektoratu ne zasledimo. Število prijavljenih nezgod pri delu v letu 2015 glede na predhodno leto se povečuje." To so jasne ugotovitve delovne inšpekcije. Posebej zaskrbljujoč je podatek, da je lani zaradi nesreč pri delu umrlo kar 24 delavcev, kar je največ od začetka krize.

Skratka, število nezgod se povečuje, Inšpektorat za delo pravi, da so razmere na področju varnosti pri delu neprimerne in da se stanje na nobeni točki ne izboljšuje. Krščanski demokrati so iz tega izpeljali sklep, da je treba omejiti in dodatno odpraviti odškodninsko odgovornost delodajalcev za nesreče pri delu. V Združeni levici iz istih razlogov izpeljujemo ravno nasproten sklep; torej, da je zaradi povečanja nesreč pri delu treba delodajalce z novimi ukrepi prisiliti v dosledno spoštovanje ukrepov za zdravje in varnost pri delu. Zato smo že pri sprejemanju rebalansa proračuna za leto 2015

in pri sprejemanju proračunov za leti 2016 in 2017 predlagali povečanje sredstev za delovno inšpekcijo. Od leta 2008 se je namreč število delovnih inšpektorjev zmanjšalo s 87 na 77, od tega je skoraj polovica socialnih inšpektorjev. Posledica odločitev druge Janševe vlade in dveh tako imenovanih levih vlad je, da imamo v Sloveniji samo dobrih 40 delovnih inšpektorjev, medtem ko se število poslovnih subjektov vsako leto povečuje. 40 inšpektorjev torej tako nadzira več kot 190 tisoč poslovnih subjektov. Že samo te številke povedo, da je njihovo delo praktično nemogoče in da ni mogoč nadzor, zato ni čudno, da se število izkoriščanja, hkrati pa število nezgod pri delu vsako leto povečuje in zaostriže. Ob tem lahko iz poročila Inšpektorata za leto 2015 razberemo tudi strukturo delodajalcev, pri katerih se zgodi največ nesreč s smrtnim izidom. Ti podatki kažejo, da je varnost najbolj ogrožena prav v majhnih podjetjih, torej tistih, ki se najbolj razraščajo. In prav ta podjetja so v tisti kategoriji podjetij, ki bi jih predlog krščanskih demokratov najbolj zaščitil z omejitvijo odškodninske odgovornosti. Kot rečeno, ponavljam, kolegi iz Nove Slovenije, lani se je zgodilo 24 smrtnih nesreč, od tega so bile samo 4 v podjetjih z več kot 250 zaposlenimi, kar 12 pa v podjetjih z manj kot 10 zaposlenimi, torej v mikro podjetjih.

Skratka, varnost pri delu je prvič problem, tega ni moč zanikati. Še ob tem pa poudarjam, da je največji prav v najmanjših podjetjih. Državni zbor se ne bi smel igrati z zdravjem in življenjem zaposlenih, zato pričakujemo, da bodo Obrtno-podjetniška zbornica in njeni parlamentarni zastopniki nehali s takimi provokacijami, od koalicije pa pričakujemo, da bo ta predlog dosledno zavrnila.

Zdaj, drugi problem, na katerega sem opozoril že prej, pa je dvojni status, torej prejetje pokojnine v obliki rente. V Združeni levici zavračamo vse predloge, ne samo tega, ki upamo, da ne bo sprejet, ampak tudi vladne predloge, ki bi solidarni pokojninski sistem spreminjali v rentništvo.

Pokojnina je namenjena tistim delovnim ljudem, ki se ne morejo več preživljati od svojega dela. Zakon pa predpostavlja, da ta trenutek nastopi z dopolnjenim 60. letom, če je delavec delal več kot 40 let, v drugih primerih pa pozneje. Če ima delavec možnost in sposobnost delati, se mu ni treba upokojiti, razen če je javni uslužbenec in izgubi službo po ZUJF. Če se delavec upokoji delno, je upravičen do delne pokojnine. Če se upokoji v celoti, lahko opravlja občasno delo, lahko je tudi prokurist svojega podjetja in podobno.

Če hoče pa delati kot samozaposlena oseba in to za polni delovni čas, je to sicer hvale vredno, ne more pa biti to stanje, ob katerem si lahko še izplačuje pokojnino. Pokojnina namreč v našem sistemu ni renta za varčevanje v preteklosti, imamo solidarni pokojninski sistem. Zaposleni in samozaposleni nismo varčevalci, ki bi prostovoljno plačevali premije. Pri nas in v drugih sodobnih državah imamo pretočni sistem,

v katerem se prispevki porabijo za tekoče pokojnine. Ker tekoči prispevki ne zadostujejo za izplačilo pokojnin, moramo razliko zagotavljati iz proračuna. Temu se reče medgeneracijska solidarnost. Vsaka oblika rentništva je v nasprotju s tem sistemom in ga spodkopava.

Kot sem povedal že na začetku, je rentništvo posebej problematično zaradi tega, ker bi, če bi uvedli ureditev, po kateri bi lahko samozaposleni za polni delovni čas obenem prejeli še pokojnino, to pomenilo, da jih poslavlja v neenak položaj z ostalimi samozaposlenimi. Če imamo tako, recimo, samozaposlenega novinarja, ki dela polni delovni čas in ob tem prejema še pokojnino, na drugi strani pa samozaposlenega novinarja, ki ne prejema pokojnine, je ta drugi pač, jasno, v konkurenčni prednosti in lahko dela za nižjo ceno kot njegov kolega, ki ne prejema pokojnine. V tem je problem. Problem je v tem, da bomo s tem nižali cene, ki jih lahko samozaposleni novinarji brez rente podajo, in bomo uvajali neko obliko socialnega dampinga, s tem pa jih postavljali v nemogoč položaj, pa že zdaj njihov položaj ni ravno zavirljiv.

Zato, kot rečeno, tega zakona v Združeni levici nikakor ne moremo podpreti. Razloga pa sta, kot sem povedal, prvič to, da ne podpiramo uvajanje tovrstnega socialnega dampinga, drugi pa, ne moremo prevzemati odgovornosti za zmanjševanje odškodninske odgovornosti delodajalcev, ki že zdaj očitno preslabo skrbijo za svoje zaposlene, saj smo imeli samo lani kar 24 smrtnih nesreč pri delu, in dodatno zmanjševati odgovornost delodajalcev bi bilo naravnost nezaslišano.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije - krščanski demokratov, zanjo gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSI): Spoštovani predsednik, državni sekretar, kolegice in kolegi!

Krščanski demokrati se v svojem temeljnem programu zavzemamo za vključitev evropskih standardov v našo delovno zakonodajo v zvezi z zagotavljanjem delovnih razmer, delovnega časa, dopustov, varstva pri delu, pogojev za zaposlitev oziroma za prenehanje zaposlitve. Urejanje delovnih razmer, ki presegajo te standarde, pa mora potekati v socialnem dialogu med delodajalci in delavci oziroma njihovimi združenji ali sindikati.

Država mora več sredstev vložiti v promocijo zdravja na delovnem mestu, za ozaveščanje in informiranje delodajalcev in delavcev in rezultat tega bi moral biti manj nesreč in posledično manj stroškov za zdravljenje oziroma plačilo dajatev iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

V Novi Sloveniji seveda podpiramo novelo Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki smo jo dopolnjeno ponovno vložili v parlamentarno obravnavo, saj obljubljene sistemske rešitve koalicije v tem času še ni bilo. Bistvene rešitve, ki jih novela prinaša, so: ureditev področje regresnih

zahtevkov Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, ZPIZ, tako da delodajalec nosi odškodninsko odgovornost le, če krši predpise s področja varnosti in zdravja pri delu namenoma ali iz velike malomarnosti, ko je vzrok za poškodbo na strani delavca oziroma v primerih manjše malomarnosti pa ne. Zakonska omejitev višine zneskov odškodnine, in sicer na največ 20-kratnik najnižje pokojninske osnove, razen v primeru naklepa, in ureditev dvojnega statusa upokojencev. Regresni zahtevki Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje do delodajalcev je urejen v Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ZPIZ-2. Ureditev je podobna kot ureditev regresnih zahtevkov Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije do delodajalcev. O njih smo že razpravljali in takrat predlog Nove Slovenije žal ni bil sprejet.

Težava s področja previsokih in nepredvidljivih regresnih zahtevkov ni od včeraj. Obrtniki in majhni podjetniki že leta opozarjajo nanje. Dejstvo je, da je trenutna zakonska ureditev in praksa takšna, da lahko ima konkretni delodajalec vzorno urejene interne akte, pravila in izobraževanje delavcev s področja varnosti in zdravja pri delu, tudi delavci so lahko dobro poučeni o vseh teh pravilih. Pa se lahko zgodi, zaradi neupoštevanje navodil, neuporabe varnostne opreme ali česar drugega delovna nezgoda in v najslabšem primeru lahko malega delodajalca, ki je praviloma tudi ekonomsko šibkejši, doleti tako visok regresni zahtevki Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, da je ogrožen njegov obstoj. Naj posebej opozorimo, da v primeru zaprtja obrti oziroma podjetja ostanejo brez dela in prihodkov vsi, tako delodajalec kot tudi delavci, v primeru samostojnih podjetnikov, ki odgovarjajo z vsem svojim premoženjem, pa so lahko ogrožene cele družine.

Drugi bistveni predlog za podporo Nove Slovenije sprejemu zakona pa je dejstvo, da se z omejitvijo regresnih zahtevkov na največ 20-kratnik najnižje pokojninske osnove ureja podlaga za to, da bodo komercialne zavarovalnice motivirane oblikovati zavarovalne produkte. Trenutno namreč obrtniki in podjetniki ne morejo zavarovati tveganja za regresne zahtevke pri komercialnih zavarovalnicah.

Še glede ureditve dvojnega statusa upokojencev. Krščanski demokrati menimo, da je sedanja rešitev krivična in je povzročila neenakosti pred zakonom. Po našem mnenju mora imeti vsak zavarovanec možnost nadaljevati s svojo dejavnostjo kot samostojni podjetnik ali ustanoviti, ob tem pa prejemati polno starostno pokojnino, do katere je upravičen. Zakaj bi država onemogočala delati nekomu, ki bo to še želel tudi po upokojitvi? Govorimo o polni starostni upokojitvi. Ocenjujemo, da je za pokojninsko blagajno to lahko samo dobro, saj bodo polni prispevki teh zavarovancev dodaten priliv, ki se mu je z vladno novelo država odpovedala.

Prav tako ocenjujemo, da je takšen način reševanja dvojnega statusa upokojujencem primernejši od tistega, ki ga je pred kratkim uvedla Vlada Republike Slovenije, saj spodbuja zavarovance, ki bi želeli ostati delovno aktivni tudi po izpolnitvi pogojev za starostno in predčasno pokojnino, da to počnejo na legalen način. Poslanci Nove Slovenije bomo s svojimi glasovi predlog novele Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo gospod Saša Tabaković.

SAŠA TABAKOVIĆ (PS SMC): Spoštovani predsednik, ministrstvo, kolegice, kolegi!

Različica novele Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki jo danes obravnavamo, naslavlja dve rešitvi, o katerih smo v zadnjih nekaj mesecih v Državnem zboru že razpravljali. Prva rešitev naslavlja dvojni status zavarovancev oziroma samostojnih podjetnikov, s katero se predlaga, da bi vsak zavarovanec imel možnost nadaljevati svojo dejavnost in prejemati polno starostno pokojnino, do katere je upravičen. Druga rešitev pa naslavlja regresne zahteve Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, ki se nanašajo na odškodninsko odgovornost delodajalca, ko pride do poškodbe pri delu ali poklicne bolezni zaradi neupoštevanja predpisov s področja varnosti in zdravja pri delu. Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje namreč lahko zahteva povrnitev škode od tistega, ki je namenoma ali iz malomarnosti povzročil invalidnost, telesno okvaro, potrebo po tuji pomoči in postrežbi ali smrt zavarovanca. Predlagatelj novele predlaga, da se v tem primeru izključi odgovornost delodajalca, če gre za lažjo malomarnost ter da se višina zneska odškodnine omeji navzgor na 20-kratnik najnižje pokojninske osnove. Omejitev odškodnine navzgor po novem predlogu zakona ne bi bila več mogoča, kadar je delodajalec ravnal namenoma, predlaga pa se tudi omejitev odgovornosti delodajalca do delavca, kadar je škoda nastala namenoma in jo je v tem primeru dolžan poravnati povzročitelj.

Predlagane rešitve, ki se nanašajo na dvojni status samostojnih podjetnikov, naj bi po mnenju predlagatelja bile primerljive z ureditvijo v drugih državah članicah Evropske unije, čeprav lahko ugotovimo, da imajo članice Evropske unije to področje različno urejeno. Ponekod je dvojni status na nek način omejen z dobičkom iz opravljanja dejavnosti oziroma dodatnega zasluga ob sočasnem prejemanju pokojnine, kot na primer v Nemčiji, ali z morebitno novo pogodbo o zaposlitvi, kot na primer na Poljskem, in ni razlik v obravnavi samostojnih podjetnikov ter delavcev v delovnem razmerju, kot na primer v Avstriji. Poudariti pa je treba tudi, da o materiji, ki se nanaša na dvojni status poteka postopek pred Ustavnim sodiščem in zato spreminjanje

pokojninske zakonodaje v delu, ki naslavlja dvojni status, v tem trenutku ni primerno.

Pri rešitvah, ki se nanašajo na regresne zahteve moramo ponovno poudariti, da veljavna ureditev pokojninskega in invalidskega zavarovanja vključuje tako odgovornost za povzročeno škodo iz velike malomarnosti kot tudi navadne malomarnosti. Oblika krivde je določena skladno s 135. členom Obligacijskega zakonika. Od povzročitelja škode pa se zahteva, da izkaže, da je pri svojem ravnanju, s katerim je bila povzročena škoda, deloval s posebno skrbnostjo. Izpostaviti je treba tudi, da že po veljavni ureditvi delodajalec za škodo ne odgovarja, ko je odgovornost v celoti na strani delavca, saj je predpogoj za odškodninsko odgovornost delodajalca tudi vzročna zveza med nedopustnim ravnanjem oziroma protipravno opustitvijo in nastankom škode.

Na koncu naj ponovno izpostavim, da se izdatki iz pokojninske in invalidske blagajne, ki nimajo kritija v vplačilih, krijejo s sredstvi iz državnega proračuna, ožanje odgovornosti in predlagana omejitev zneska odškodnine navzgor tako pomenita breme za druge zavarovance. Zaradi navedenega predloga zakona v Poslanski skupini Stranke modernega centra ne moremo podpreti. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospod Marijan Pojbič.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Pred nami je zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki predlaga dve rešitvi.

Prvič. Predlog o ureditvi dvojnega statusa zavarovancev za pokojninsko in invalidsko zavarovanje na način, da ima vsak zavarovanec možnost nadaljevati svojo dejavnost in prejemati polno starostno pokojnino, ko za to izpolni pogoje ali pa med prejemanjem pokojnine ustanovi novo dejavnost, ne da bi se mu že pridobljena pokojnina znižala. In drugič. Predlaga se, da bi bila odškodninska odgovornost delodajalca, ki jo uveljavlja Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, sprejemljiva, če delodajalec krši predpise namenoma ali iz velike malomarnosti, v primerih, ko je pa vzrok za poškodbo na strani delavca ali v primerih manjše malomarnosti, pa ne.

Zakon bomo v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke v prvem branju podprli iz sledečih razlogov. Strinjamo se, da je pokojnina pravica, ki s jo pridobi ob izpolnjenih pogojih na podlagi vplačanih prispevkov. Iz tega sledi, da ima vsak, ne glede na dejavnost, ki jo opravlja, pravico do pokojnine, ko za to izpolni pogoje. Če prejemnik pokojnine še naprej opravlja dejavnost, to pomeni samo dodatno vplačilo v pokojninsko in invalidsko blagajno ter dodano vrednost za družbeni proizvod. Veliko prejemnikov pokojnin se ne odloči za opravljanje dejavnosti ali pa dejavnost opravljajo na črno

ravno zato, ker bi se jim pokojnina nesorazmerno znižala glede na to, koliko dela bi morali opraviti, da bi izpad pokojnine nadomestili. Sedanja ureditev pomeni tudi možnost zlorabe pravice do delne pokojnine, saj je izplačilo delne pokojnine odvisno od opravljenega števila ur in ne dejanskega plačila za opravljanje dejavnosti. Predlagana rešitev si po našem mnenju zasluži nadaljnjo zakonodajno obravnavo, predvsem da se preverijo njeni finančni učinki, ki bi po izkušnjah iz drugih evropskih držav morali biti celo pozitivni.

Druga rešitev, ki se jo predlaga s tem zakonom, pa je bila že obravnavana v Državnem zboru in ni naletela na zadostno podporo. Gre za to, da bi se delodajalca razbremenilo regresnega zahtevka s strani Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje v primeru, ko nastane škoda delavcu zaradi manjše malomarnosti delodajalca. Povsem se zavedamo, da so s širitvijo odškodninske odgovornosti prizadeti predvsem manjši obrtniki in manjši zasebni delodajalci, ki jim lahko takšen regresni zahtevek zavoda pomeni tudi zaprtje dejavnosti. Rešitev je za nas delno sprejemljiva, vendar le v primeru, ko se na drugi strani jasno določi, da bo delavec iz naslova invalidskega zavarovanja v vsakem primeru dobil povrnitev tudi za škodo iz naslova manjše malomarnosti delodajalca pri poškodbi v delovnem procesu. V nadaljevanju zakonodajnega postopka bi bilo mogoče razrešiti tudi to dilemo.

Zato pozivam ostale poslanske skupine, da podprejo nadaljnji zakonodajni postopek in poskušamo skupaj najti rešitve, ki bodo sprejemljive za vse: delavce in delodajalce ter tiste, ki želijo s svojo dejavnostjo nadaljevati tudi po izpolnitvi pogojev za starostno pokojnino.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo predstavitev stališč poslanskih skupin.

Sledi splošna razprava poslank in poslancev o predlogu zakona.

Besedo ima gospod Jožef Horvat, pripravita naj se mag. Bojana Muršič in mag. Lilijana Kozlovič.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala za besedo, gospod predsednik Državnega zbora. Spoštovani državni sekretar, drage kolegice in kolegi!

Nekateri pravijo, da je to napaka, ampak vprašanje je, čigava. Mi pač, Nova Slovenija – krščanski demokrati, želimo ustvariti v tej državi poslovno okolje, kjer bo lahko vsak razvil svoje intelektualne in druge sposobnosti v skladu z nekimi evropskimi vrednotami in evropskimi normami. Zato smo tudi za ta vprašanja, ki jih želimo izboljšati s svojo novelo zakona, poprosili za mednarodno primerjavo naš raziskovalni oddelek Državnega zbora, ki smo mu zelo hvaležni, da je to primerjavo naredil. To je izdelek, pa tudi veliko drugih je že takšnih njihovih izdelkov, ki so vredni nivoja kakšne doktorske disertacije – nočem zdaj pretirano

hvaliti, ampak tako to jemljem, ker je to velik pripomoček pri našem delu. Ključno vprašanje je, ali mi želimo res delati to, kar zapišemo v svoje dokumente in jih sprejme Državni zbor z več kot ustavno večino. Na kaj mislim? Mislim na – saj veste, da sem, kako bi rekel, zagovornik tu sprejete Deklaracije o zunanji politiki Republike Slovenije, kjer smo rekli, da Evropska unija oziroma naše članstvo, članstvo Republike Slovenije v Evropski uniji, predstavlja naš osnovni politični in vrednostni okvir. Gospe in gospodje, ja, iz tega izhaja pravzaprav tudi ta novela zakona; kdor to razume, razume, kdor ne razume, mu še bog ne more pomagati. Ena od vrednot je tudi delo. Vlada in Ministrstvo za delo morata upoštevati in se morata zavedati, gospe in gospodje, da danes ne konkurirajo med seboj samo korporacije, ampak med seboj konkurirajo države. Kdo pa vodi države – vlada vodi državo. Mi vsi vemo, kakšna je konkurenčnost Republike Slovenije znotraj evropskega prostora in v globalnem smislu. Ni ravno, gospe in gospodje, pretirane gužve pred našimi vrati s strani tujih investorjev. Vsaj takih informacij nimam.

Slišal sem, da imamo rešitev, da tisti, ki pač izpolni pogoje za pokojnino, gre v pokoj in lahko dela še dve uri. Na prejšnji obravnavi sva s spoštovanim državnim sekretarjem, ki ga izjemno cenim, imela to polemiko. Ampak on ni član vlade, on nima političnega vpliva. Imela sva polemiko in se spraševala, kako pa sedaj zadeve v državi delujejo. Mene zanima, kako zadeve delujejo. Veste, kako to deluje, če imaš lahko obrt še naprej dve uri? To deluje tako, da obrtnik s 1. 1. 2016 zaklene svojo obratovalnico in reče, ne bom se več zafirkaval s temi vašimi fantazijami, ki so tam nekje daleč v Ljubljani deset metrov nad zemljo. Boste rekli, da govorim neresnico. Povabim celotno vlado v Prekmurje, če hočete bolj točno, v občino Kobilje, lepa zelena slovenska oaza, in tam boste ugotovili, da boste žejni in lačni, ker tam od 1. 1. 2016 ni več nobene gostilne. Nisem nek zagovornik gostiln, ampak gostilne imajo zelo različno poslanstvo, če hočete tudi sociološko, da se tam ljudje družijo, predebatirajo, tam je nek informacijski sistem tudi za lokalno raven in tako dalje; skratka nekaj, kar je dobro. To je občina, ki zaradi vas, drage kolegice in kolegi iz koaliciji, danes nima več gostilne. Boste rekli, ja pa kaj. Mene se je pa to dotaknilo, veste. Ampak to si morate pa vi sebi pripisati. Tudi to si morate pripisati sebi, da ko sem ministrica za delo spraševal, kaj se je zgodilo z osipom espejev, in sem spraševal posebej za obdobje januar 2016, imamo naslednje podatke, poroča ministrica: sklep o vpisu januar 2016 2 tisoč 875 espejev., sklep o izbrisu 4 tisoč 268. Ministrica pa se sploh ne sekira zaradi tega. Sam pa se sekiram.

Zakaj govorim o evropskih vrednotah in mednarodni primerjavi? Dvomim, da je kdo to prebral, ker je bistveno lažje ugotoviti, kdo je predlagatelj zakona in se je bistveno lažje norčevati iz naporov, ki smo jih vložili in se norčevati tudi iz naporov, ki jih je vložil tudi

Raziskovalni sektor – ker to delajo za nas, za ljudi, ne zaradi ne vem koga. Poglejte samo primer Švice. Zelo natančno razdelani: dve zadevi, dvojni status in regresni zahtevki. Švica – zaposlene in samozaposlene osebe v Švici po upokojitvi lahko še naprej delajo oziroma opravljajo dejavnost. Avstrija – dvojni status, lahko delajo naprej. Vsaj sam tako razumem, morda se motim, da je pokojnina pravica nekoga, ki je delal 40 let delovne dobe, plačeval prispevke za pokojninsko blagajno in je star, kolikor pač mora biti, ta je potem prišel do točke, ko se mu vklopi pravica, ki se ji reče pokojnina. Cela Evropa govori o tem, da moramo biti čim dlje časa aktivni, v Sloveniji pa ne. Lahko, ampak samo dve uri. To je taka teorija, da tega enostavno ne morem sprejeti.

Naprej. Češka. Nekoč smo prehodili približno podobno pot. Danes so nas prehiteli po levi in desni. Politika se mora zamisliti. Tudi jaz. Prav. Sedaj imamo možnost, da to popravimo. Francija, če vam je všeč gospod François Hollande? Poglejte, kaj piše: Mogoče je neomejeno sočasno prejetje pokojnine ter opravljanje dela, dejavnosti in tako dalje – ampak polni pogoji morajo biti. Nemčija, naša najpomembnejša politična in strateška partnerica: Tako zaposlene kot samozaposlene osebe lahko delajo in obenem prejemajo pokojnino, ko dopolnijo zakonsko določeno upokojitveno starost, le-ta se v Nemčijo postopoma povečuje s 65 na 67 let in tako dalje – nimam dovolj časa, da bi vam to prebral, ker itak lahko sami preberete. Potem Poljska, Luksemburg – ja, kar nekaj je teh držav, ki bi jim mi na deklarativni ravni želeli biti podobni, ampak ne, ta koalicija levosredinska pravi: Ne. Stop. Bolje je, da ne delaš. Saj tako tudi ljudje pravijo. Ljudje meni pravijo, zakaj bi pa hodil tja za neko mizerno, minimalno plačo delat, če pa lahko tukaj in tam kaj fušam, ker fušarji nimajo davčne blagajne, in dobim socialno pomoč in še kakšni otroški dodatek in si na boljšem, kot je minimalna plača. Ali je to prav, gospe in gospodje, ali je to prav? Sedaj ministrica dr. Anja Kopač Mrak je že kar nekaj let odgovorna za delo, ampak odgovornost pri nas se piše z zelo malo začetnico in v tem je problem. Mi, krščanski demokrati verjamemo in razumemo in smo prepričani, da denar ne raste na drevesu, da je socialno državo treba financirati, in vemo, kje raste denar. Prosim, ne imeti takšen mačehovski, celo sovražni odnos do delodajalcev – oprostite, takšen občutek imam včasih, da so delodajalci tisti grdi, ki nič drugega kot da ožemajo uboge delavce in tako dalje. Ko boste naredili 35 in več obiskov na terenu v štiriletnem obdobju, se srečali z realnim sektorjem, boste videli, kaj vam bodo povedali. Natančna navodila vam bodo dali, katere zakone in kako jih je treba spremeniti, zato da bo tej državi šlo boljše.

Res prosim, dajte vložiti ta napor, ta razmislek, da bi vendarle ta zakon spustili v drugo obravnavo, tam oklestili, kar za vas

koalicijo, ki ste najbolj odgovorni v tej državi, nikakor ni sprejemljivo, in da vendarle naredimo tukaj en korak naprej. Mi imamo izključno dobre namene. Res pa je, da smo pa mi naredili napako v zahtevi, ko smo jo pošiljali za mednarodno primerjavo, ko smo jo pošiljali Raziskovalnemu sektorju, da nismo navedli tudi Venezuele, da bi videli, kako te zadeve tam delujejo. Malo sem ciničen, ampak pogledajte, deklaracija o zunanji politiki, članstvo v Evropski uniji – naš osnovni vrednostni okvir. Dajmo se malo zgledovati po tistih državah, ki so toplo vodo že odkrile in tukaj jih imate navedene. Preprosto ne delujejo kakšne vaše zakonske rešitve. Ali boste vi imeli gostilno dve uri na dan odprto? Ne gre. Poglejte, to je teorija, ki v življenju deluje tako, da se pač obratovalnica zapre in je konec in je potem navadno ta usoda zapečaten za večno ali pa za dolgo let. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima predstavnik predlagatelja predloga zakona mag. Matej Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS Nsi): Zadnje dva dni sem z visoko vročino ležal v domači postelji in sem vas tako malo spremljal občasno na tretjem programu televizije Slovenije. Ne boste verjeli, kako drugače se vse skupaj zdi tam, preko trojke kot pa tukaj notri. Ko gledaš tam iz domačega naslanjača, se stvari včasih zdijo tako banalne in tako trapaste in ne moreš verjeti in se sprašuješ, kako da se fantje in dekleta, ki sedijo v isti dvorani, praktično med seboj ne poslušajo. Naj to priliko izkoristim tudi za to, da se zahvalim vsaj poslancu Trčku in gospodu Gantarju za njun razum in njuno podporo tistemu zakonu o petindvajsetkah, ker se je zdelo res nemogoče in nerazumno, da se vsi z rešitvami strinjate, so pa nekateri sanjali o nekih sistemskih zadevah, kako zadeve niso prave in kako bi se jih dalo bolj sistemsko urediti. Zdi se mi, da danes grede zadeve v podobno smer. Če bi mi sami kot parlamentarci spoštovali to zakonodajno vejo oblasti kot eno izmed ključnih in se vedli bolj samostojno in ne samo gledali, kaj bo Vlada rekla in bili v vsem, govorim o koaliciji, odvisni od Vlade, potem bi morda tudi kakšno stvar naredili drugače. Počasi bo treba povedati ljudem, kakšno so sploh parlamentarni postopki. In prva obravnava, ki jo imamo danes v Državnem zboru, je namenjena temu, da si v načelnem izmenjamo stališča in poglede. Ko spustimo zakon naprej, imamo še obilo možnosti v drugi obravnavi, da ga amandmiramo na način, kot želimo. In glede na to, da ima koalicija večino v tem parlamentu, praktično lahko sprejme kakršnekoli amandmaje. Zaradi tega so res nesmiselne, bolne, neumne izjave, ko se govori, češ, mi bomo to zavrnil, ker je nesistemsko. Poglejte, bom spet povlekel vzporednico z zakonom o petindvajsetkah. V redu, vas motijo nekatere zadeve v zakonu, niso v redu urejene, tiste zadeve boste izključili,

ampak pustili boste pa v zakonu tiste, s katerimi se strinjate in sodijo v ta zakon. Okej, če pogledamo danes, zopet nekateri vidite samo tisto, kar želite. Ampak ta zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki je danes pred vami, govori o dveh različnih rešitvah; ena je o dvojnem statusu in druga je o teh tako imenovanih regresnih zahtevkih.

Pa če se najprej dotaknem dvojnega statusa. Resnično težko razumem socialiste, zlasti, recimo, kolega Mesca pa kolega Škoberneta, njuno podajanje stališč. Vendarle sem verjel, da je za socialiste 40 let delovne dobe tata-mata, da je to aksiom, mimo katerega oni ne morejo. Kadarkoli jih poslušam pri drugih razpravah, govorijo, 40 let delovne dobe. Pika! Takrat si je človek zaslužil pokojnino in jo mora dobiti. Če iz tega izpeljem današnjo razpravo, očitno ni več tako; ni več tata-mata 40 let delovne dobe. Rešitev, ki jo mi želimo uveljaviti, je, da ne kogarkoli privilegirati, ampak zgolj vzpostaviti neke normalne okvirje, ki ne bi bili značilni samo za Slovenijo, ampak tudi za druge zahodnoevropske države, s katerimi pa mi neposredno tekmujejo. Tisti, ki imate pripombe, kako bo to izkrivilo konkurenčnost in vse peljalo v napačno smer, dajte, samo malo pripeljite zraven ta primerjalni pregled, pa poskušajte odgovoriti, zakaj je to sprejemljivo v državah severno in zahodno od nas, v Sloveniji pa ne. Samo na to zelo preprosto vprašanje mi odgovorite, pa bom rekel: "Dobro, fantje, imate prav, usedem se dol, neham, ste me prepričali." Če pa ne znate na osnovno vprašanje odgovoriti, zakaj bi bilo nekaj, kar drugje funkcionira – in dobro funkcionira – pri nas bogokletno. Mislim, težko se pogovarjamo o takih zadevah!

Če izhajamo z izhodišča, da je pokojnina pravica, in ko nekdo izpolni polne, poudarjam, polne pogoje za starostno upokojitev – recimo, 40 let delovne dobe, 65 let starosti –, mu najbrž pokojnina pripada tako ali drugače. In zdaj se vprašajte, kateri državljan, ko bo izpolnil neke pogoje za pokojnino, se bo pa odločil, da bo še naprej delal in dobival samo 20 % pokojnine, ne pa celotne. Zelo zelo malo je takih. Verjemite mi, ko danes govorite z državljanji, vsakdo si želi dobiti pokojnino čim prej, takoj, ne jutri – danes! Problem je še to, da zaradi pokojninskega sistema, ki ga imamo, ki je nevzdržen, ko padajo odmerni odstotki in ko imajo ljudje občutek, da z vsakim dnem, ko se bodo pozneje upokojili, bo njihova penzija manjša, vsi čim prej želijo čim hitreje v penzijo. Zato rešitev, da bo nekdo delal še naprej in dobival 20 % pokojnine, ne prepriča veliko ljudi. Ta rešitev, ki jo mi predlagamo, bi bila blagodejna tudi za državni proračun. Prepričan sem, da to govorijo tudi zelo konkretni podatki, glejte, pa vam jih bom še enkrat predstavil. Samo v začetku letošnjega leta je espeje zaprlo skoraj 2 tisoč posameznikov, natančneje tisoč 942. Če to primerjate s preteklim letom, je bilo takih nekaj več kot 4 tisoč, torej samo v prvih dveh mesecih

letošnjega leta je bilo zaprtih praktično polovica tistih espejev, ki se jih nekje v enem letu zapre. Kaj vam govori ta podatek? Ja, enostavno, ko so imeli ljudje na izbiro ali 20 % pokojnine ali 100 %, so seveda izbrali polno, 100 % pokojnino, espe dejavnost pa zaprli, prenesli na svoje žene, otroke in delali naprej, pač takšna je praksa, morda nekateri celo na črno. S tem država samo izgublja, s tem država izgublja, ne samo da jim mora dati 100-odstotno pokojnino, od teh ljudi je izgubila tudi vse prispevke, ti ljudje ne plačujejo več nobenih prispevkov. Na takšen način ni prihodka v pokojninsko in zdravstveno blagajno. Ne razumem, zakaj je to tako težko razumeti, da če v državi obstajajo posamezniki, ki želijo delati še naprej, da jim to omogočimo. Obstajata pa dva razloga, zakaj posamezniki želijo delati še naprej; eden je, ker so morda v čisto eksistenčni stiski, ker imajo morda tako nizko pokojnino, da le z dodatnim delom lahko normalno preživijo, in druga, boljša varianta je, da imajo tako dobro in vpeljano dejavnost, da želijo to zadevo voditi naprej, ampak je nerazumljivo s strani države, da z vidika poslovnega okolja to stvar onemogoča. In še ena zadeva, ki jo velja opozoriti, je ta, da je celo ministrstvo pri pripravi tako imenovane Bele knjige o pokojninah posebej izpostavilo, podčrtalo, da, celo predlagajo ureditev tega dvojnega statusa na podoben način, kot ga predlagamo mi. Mi želimo tukaj Vladi kvečjemu pomagati, da te stvari hitreje realizira ne pa kakorkoli nagaja.

Če zdaj ta prvi del rešitev, ki ga v zakonu predlagamo, zadovoljivo pojasnim, potem rečem tako, da tisti, ki se s to rešitvijo strinjate, pa s to drugo ne, jo boste potem v drugi obravnavi z amandmajem enostavno vrgli ven in bo samo ta rešitev, dvoji status, ostala notri, če vas druga tako moti. Katere pa ta prva rešitev moti, je pa na razpolago še druga, so pa tako imenovani regresni zahtevki. Že pri razpravi, ki smo jo imeli v preteklosti, je poslanka Murglova, mislim da, takrat pošteno odgovorila in povedala, da ta naš predlog ne znižuje standardov varnosti; in to bi lahko poslanca Škoberne in Mesec lahko vedela in ne manipulirala s tovrstnimi zadevami. Standardi varnosti se ne poslabšujejo, mi s tem zakonom nikamor ne posegamo, da bi zmanjševali kakršnekoli predpise, ki zadevajo varnost pri delu, v ničemer se ti standardi ne zmanjšujejo. Se pa dela ta sistem nekoliko bolj življenjski. Pa bom zdaj povedal v konkretnem primeru, ker pri zadnji obravnavi je bila debata, ali si mi te primere izmišljujemo ali realno obstajajo. Poglejte konkreten primer, o katerem se lahko pogovarjamo, in potem lahko poveste, ali se vam zdi to življenjsko ali ne.

Pred seboj imam tožbo, ki jo je Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije vložilo na Okrajno sodišče v Cerknici. Lahko vam pa preberem, na primer, za kaj gre, da si boste približno predstavljali, kaj nameravamo postoriti. V tej tožbi med drugim piše, recimo, "kot že rečeno, je do nezgode prišlo zato, ker delavec, kljub temu da je delo opravljal na višini,

ni bil ustrezno zavarovan". Opustitev dolžnega varovanja delovnega mesta na višini, kot ga določa uredba, je torej v vzročni zvezi s padcem delavca. Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje izpodbija tudi to, ali so imeli delavci pravilno varnostno pripravo. Delodajalec pritrjuje in zagovarja, da so imeli delavci na razpolago vse varnostne priprave. Dejstvo je, da delavec varnostnih naprav, na primer, varnostnega pasu ni uporabljal, bi pa ta lahko zadržal njegov padec. To, da ga ni uporabljal in da tudi ni bilo drugih varnostnih naprav na razpolago, so v kazenskem postopku potrdili vsi zaslišani. Da bi varnostne naprave uporabljal, pa je bilo dolžno zagotoviti podjetje.

Tukaj je uporabljen zelo tak suhoparni pravniški jezik, ampak po domače povedano, nek delavec, ki je delal na višini, se je hudo ponesrečil, ker je padel s tega delovnega odra, se je pri tem ponesrečil, se delno upokojil in tudi mu je sodišče oziroma ZPIZ dal 398 evrov te poklicne rehabilitacijske pokojnine in to rento, 398 evrov na mesec, naložil delodajalcu, ker ni zagotovil, da bi bil ta delavec pripet na tem visokem odru.

Zdaj imamo na eni strani izjavo delodajalca, ki trdi, da je o vseh teh stvareh obvestil pa varnostno pripravil delavca, kako mora te zadeve uporabljati, na drugi strani pa imata delavca, ki tega ni uporabljal. Zgodi se nesreča in sodišče odloči, da je seveda delodajalec dolžan pač postoriti vse, da je delavec pripet na taki varnostni višini.

Kaj mi predlagamo? Mi ne predlagamo, tako kot nekateri v SD ali pa v Združeni levici govorijo, da zdaj pa so vsi te ljudje oproščeni vsega in podobne neumnosti, ampak govorimo zgolj o tem, če gre – in to smo zelo jasno zapisali –, če gre za naklep, potem je absolutno delodajalec dolžan plačati vso škodo, vse stroške zdravljenja in vse, kar spada zraven. Če pa gre za splet nekih srečnih okoliščin, ki se lahko zgodijo v številnih življenjskih primerih, v takih primerih so pa te odškodnine omejene na dvajsetkratnik minimalne pokojninske osnove, kar sem rekel, je tam nekje čez palec, 15 tisoč evrov.

Kljub temu da se postavlja omejitev, bodo delodajalci v vsakem primeru kaznovani. Kaznovani. Če smo še nekoliko bolj natančni, je, mislim da, celo skupščina Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje sama sprejela neke omejitve, ki so postavljene, mislim pa, – ne me za besedo držati –, da na petdesetkratnik te minimalne pokojninske osnove. Torej, nikakor ne govorimo o tem, da bi delodajalce popolnoma razbremenili vseh odgovornosti, da bi jim odpisali kazni, ampak govorimo zgolj o tem, da bi te kazni postavili v neke razumne okvirje.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa. Dober dan. Za besedo je prosil predstavnik Vlade gospod Peter Pogačar, državni sekretar na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Izvolite besedo.

PETER POGAČAR: Hvala za besedo. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci! Sicer sem se želel kasneje oglasiti pa pokomentirati vse navedbe iz današnje razprave, kar bom tudi storil, vendar glede na razpravo spoštovanega poslanca mag. Tonina, pa se tukaj vendarle moram odzvati, kajti gre za navajanje napačnih podatkov.

Še enkrat. Glede zaprtja espeja je uvodoma treba poudariti: Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki ste ga decembra 2012 sprejeli v Državnem zboru, je ukinil izjemo, ki so jo bili samostojni podjetniki pod določenimi pogoji deležni od leta 2000, in sicer se ji je reklo izvzem iz zavarovanja. Se pravi, samostojni podjetnik, ki je dopolnil 63 let, ki je imel najmanj eno osebo zaposleno in ki je imel pred upokojitvijo najmanj šest mesecev prej odprto dejavnost. To je bila izjema. Novi zakon jo je ukinil in določil prehodno obdobje, do katerega morajo, pravniško suhoparno se reče, uskladiti status, do katerega so se morali ti posamezniki, ki so bili kot izjema, odločiti, ali bodo ohranili dejavnost ali se bodo upokojili. Samo to se je zgodilo 31. 12. 2015 po dvakratnem podaljšanju roka. So bili predlogi, tudi na Ekonomsko-socialnem svetu ni bilo soglasja.

Pa pogledjmo številke. Spoštovani poslanec mag. Tonin je govoril o tem, koliko jih je zaprlo espe. Podatki Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje so: 31. 12. 2015 tisoč 447 samostojnih podjetnikov je bilo izjema. Od teh se je 659 odločilo in ohranilo dejavnost, 753 jih je zaprlo dejavnost in se upokojilo v celoti, 35 pa jih je svojo dejavnost preneslo na drugo osebo. To je vendarle treba poudariti.

Omenili ste Belo knjigo o pokojninah. Me veseli, da jo citirate, da ta predlog je podan v Beli knjigi, je o njem tudi treba razpravljati, ampak – kaj je bistvo tega predloga? Za razpravo določa predlog možnosti dvojnega statusa za vse zavarovance enako, ne samo za eno interesno skupino.

Drugo, določa možnost dvojnega statusa po izpolnitvi polnih pogojev za upokojitev. Ne 60 – 40, kot izhaja iz vašega predloga. In tudi ko se sklicujete na mednarodne primerjave, je treba pogledati primerjavo celotnega sistema, kakšen ta sistem je. Pri nas sistem temelji na medgeneracijski solidarnosti. Če pa gre za sistem, ki temelji na drugem stebru, na principu rente, potem pa je to drugo vprašanje.

Morda samo še glede omejitve, ki jo je sprejel Svet Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Tukaj gre za omejitev za fizične osebe, posameznike, ne za delodajalce. Svet zavoda ima za to pooblastilo v zakonu. Omejitev je postavil na 50-kratnik od osnove okoli 37 tisoč evrov. Nikakor pa ni razpravljal in predlagal omejitev za delodajalce.

Toliko v kratko pojasnilo. Na ostale navedbe pa bom odgovoril še kasneje. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala tudi vam.

Predstavniki predlagatelja mag. Matej Tonin, izvolite, beseda je vaša.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Državni sekretar, hvala lepa za vaš odziv.

Te zadeve, ki sem jih citiral, so na podlagi odgovora vaše ministrice, ki jih je podala na naše poslansko vprašanje. Torej, ona je napisala, da je bilo januarja 2016 izbranih 880 espejev, februarja 2016 tisoč 62 espejev, to je skupaj tisoč 942 – za primerjavo v prvih dveh mesecih leta 2016, v celotnem letu 2015 pa 4 tisoč 268. To so pač konkretni podatki, ki se jih nismo izmislili mi, ampak smo jih zgolj pridobili na podlagi poslanskega vprašanja s strani vaše ministrice.

Če se strinjate, državni sekretar, verjetno je vsaj v tem delu to tematiko na nek način treba na primeren način urediti. Če prav vem, ste bili vi eden izmed avtorjev Bele knjige o pokojninah. Tam o tovrstnih rešitvah pišete. Če vi ocenjujete, da je sedaj ta naša rešitev v določenih delih nedodelana, imate relativno enostavno nalogo. Enostavno v drugi obravnavi preko amandmajev vašo koalicijo prepričate, da vložijo določene popravke na te naše predloge.

Ko govorite o tem, da delamo samo za eno skupino in da v celotnem delu izločujemo samo eno skupino, to ne drži. Mi to planirano ali pa ta predlog je napisan praktično za vse. Zato pa je bila tudi ustavna presoja vložena, ker so se znašli v neenakem položaju tisti, ki so, recimo, espejenci, in tisti, ki so, recimo, zaposleni v javnem sektorju. Ker ti ob določenih pogojih tudi ko izpolnijo starost, veva kakšni so določeni pogoji, lahko svoje delo nadaljujejo naprej, espejenci so pa bili potisnjeni pred izbiro: to ali ono, in v tej smeri je šla tudi ustavna presoja. Zato, vsaj kot si mi predstavljamo, bi moral ta dvojni status biti v prihodnosti urejen za vse enako v smislu, da tudi nek javni uslužbenec, ko dopolni pogoje, starostne pogoje, da se upokoji in če želi še naprej delati, enostavno mu ne bi mogli več podaljšati delovnega razmerja v javnem sektorju, ampak bi se moral upokojiti, dobiti 100-odstotno penzijo, odpreti espe, plačevati polne prispevke in potem ga lahko spet ta javna ustanova najame naprej, da dela stvari, ki jih želi, da jih naredi za njih. Samo na takšen način lahko vse državljane izenačimo, v vseh nasprotnih primerih so pa eni lahko ves čas v boljšem položaju.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Besedo dajem ponovno državnemu sekretarju Petru Pogačarju. Izvolite besedo.

PETER POGAČAR: Hvala za to razpravo.

Spoštovani poslanec, samo eno pojasnilo. To, kar vi predlagate, da bi v javnem sektorju javni uslužbenec se moral upokojiti, odpreti espe, potem pa ga naj ta organ državne uprave, javni

zavod najame, je tipična kršitev delovnopravne zakonodaje. Če so podani elementi delovnega razmerja, se mora delo opravljati na podlagi pogodbe o zaposlitvi, ne pa na podlagi lažnega espejevstva, na kar vi v vaši razpravi napeljujete. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Ponovno predstavnik predlagatelja.
Mag. Matej Tonin, izvolite.

MAG. MATEJ TONIN (PS SDS): Samo potem bomo imeli vedno dvojne statuse, dvojne statuse v smislu, da nekaj bo veljalo za javni sektor, ker bodo imeli vedno boljše izhodišče kot pa tisti, ki so samozaposleni oziroma espe. Tudi lahko priznam, da te stvari niso zrasle na mojem zelniku; te stvari so zrasle na zelniku, če hočete, Obrtne zbornice Slovenije, ki so stvari premleli, predebatirali in nekako prišli do ugotovitve, da ko nekdo izpolni pogoje za upokojitev za starostno penzijo, če želiš vse te ljudi, ki tudi po tej časovnici želijo delati naprej, izenačiti, potem druge možnosti in druge variante tukaj enostavno nimaš, če želiš, da bodo vplačevali polne prispevke in da bodo imeli enake možnosti. Če vi imate kakšno boljšo, jo z veseljem sprejemam in poslušam, tako da s predlogom na dan.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod državni sekretar, beseda je vaša. Izvolite.

PETER POGAČAR: Res zanimiva razprava, ampak tukaj vam vendarle moram povedati, tukaj ste izpostavil primerjavo, da so javni uslužbenci v privilegiranem položaju. Nasprotno! Javni uslužbenci so tisti, ki jim po ZUJF, ko izpolnijo polne pogoje za upokojitev, preneha veljati pogodba o zaposlitvi. Po ZUJF! Vse ostale zaposlene, espeje in vse ostale zaposlene, pa nihče ne sili v pokoj, nihče jim ne prepove opravljati dejavnosti, nihče jim v gospodarstvu ne odpoveduje pogodbe o zaposlitvi ob izpolnitvi pogojev. Nasprotno, Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju jih stimulira, da nadaljujejo z delom vse pod enakimi pogoji. Kaj mu daje? Za vsako leto ekstra dopolnjene, če želite, delovne dobe 41, 42 dobi bistveno višjo odmero pokojnine; če ostane zaposlen, lahko tudi espe po novem zakonu z zadnjo spremembo prejema, tako kot vsi ostali, še 20 % pokojnine poleg svoje plače. Vsi pod enakimi pogoji, samo javnim uslužbencem po ZUJF, ko izpolnijo polne pogoje za upokojitev, jim pogodba o zaposlitvi preneha veljati. Samo v pojasnilo. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala tudi vam.

Plodno razpravo bo nadaljevala mag. Bojana Muršič. Pripravi naj se mag. Lilijana Kozlovič in za njo gospa Ljudmila Novak. Izvolite.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa, podpredsednik, za besedo. Spoštovani državni sekretar, spoštovane kolegice in kolegi!

Res je burna razprava, zelo zanimivo je poslušati državnega sekretarja in predlagatelja. Moram moram pohvaliti napore predlagatelja, da poskuša slediti predlogu Obrtno-podjetniške zbornice, da ponovno vlaga ta zakon, že drugič po dobrih dveh mesecih, s to dopolnitvijo ureditve dvojnega statusa.

Naj se najprej osredotočim na dvojni status. Vsi skupaj si želimo, da bi bilo čim več zaposlenih, temu vsi pritrjujemo, tako mladi kot starejši. Mladi si želijo čim prej vstopiti na trg dela, starejši pa čim dlje časa ostati delovno aktivni, seveda zgolj tisti, ki se čutijo še delovno sposobne, ker vedo, da so pokojnine dokaj nizko odmerjene in, kot je rekel državni sekretar, s podaljšanjem delovne dobe se tudi pokojninska osnova dviguje. Do tu vse lepo in prav. Torej, upokojitev ni obvezna, razen v javnem sektorju, kjer to po ZUJF velja in sama pogodba o zaposlitvi preneha. Se pravi, vsak samostojni podjetnik se samostojno odloča, ali bo nadaljeval s svojo dejavnostjo, ali bo svojo dejavnost prenesel na katerega izmed zaposlenih, ali pa bo, na žalost, zaprl svojo dejavnost. V našem pravnem sistemu sedaj velja, da prejemanje pokojnine in status zavarovanca nista združljiva. To pomeni, da upokojenec ne more prejemati pokojnine in biti še dodatno zaposlen. Težava lahko nastane tudi po tem predlogu predlagatelja v primeru, da se nekdo odloči, da bo v delovnem razmerju in prejemal pokojnino. Tu gre za starejše osebe, po 65. letu starosti se velikokrat zgodi, da pride do večjih zdravstvenih težav in – kaj se zgodi. Po predlogu predlagatelja bi takšen zavarovanec prejemal pokojnino, lahko bi se zgodilo, da bi bil nezmožen za delo, prejemal nadomestilo za čas nezmožnosti za delo – se pravi, bil bi v neenakem položaju kot ostali zaposleni, kar je zame nesprejemljivo. Lahko bi se teoretično zgodilo tudi to, da bi bil do konca svojega življenja v bolniškem staležu, se pravi, prejemal bi nadomestilo za bolniški stalež in pokojnino. Ali je to prav? Zame ne.

Takšna sprememba, ki jo predlaga predlagatelj, bi pomenila poseg v obvezno zdravstveno zavarovanje, mislim pa, da bi rušila tudi sistem politike aktivnega zaposlovanja. V našem pravnem sistemu velja tudi to, da je pokojnina pravica iz naslova minulega dela in je namenjena zagotavljanju materialne in socialne varnosti. Vaš predhodnik, poslanski kolega gospod Horvat, je omenil, da se nekateri samostojni podjetniki odločajo za zaprtje espejev. Ja, seveda, tudi to je res, ampak poznam kar nekaj primerov, kjer so se samostojni podjetniki, ko so se upokojili, odločili, da svojo dejavnost prenesejo na enega izmed zaposlenih. Seveda so sklenili določeno pogodbo, s tem ohranili zaposlene v tem podjetju oziroma pri samostojnem podjetniku in

delovna aktivnost vseh zaposlenih se je s tem nadaljevala.

Vlada oziroma mi v Državnem zboru smo sprejeli tudi kompromisni predlog, ki velja od 1. januarja 2016, s katerim se zasleduje cilj tega dvojnega statusa za vse zavarovance, ki izpolnjujejo pogoje za upokojitev ter želijo nadaljevati z delom in hkrati prejemati pokojnino. Torej, samostojni podjetnik, če se upokoji ter prejema polno pokojnino, lahko nadaljuje z dejavnostjo, če dopolni 63 let starosti in 40 let pokojninske dobe brez dokupa in je opravljal dejavnost najmanj 12 mesecev pred upokojitvijo. V času upokojitve, ko nadaljuje z dejavnostjo, zaposluje najmanj eno osebo za nedoločen čas s polnim delovnim časom, če ima ves čas dvojnega statusa poravnane vse prispevke in davke za svoje zaposlene kakor tudi zase. Potem imamo tukaj tudi ostale kategorije možnost pridobitve 20-odstotne predčasne ali starostne pokojnine za vse, ki izpolnjujejo pogoje za pridobitev starostne ali predčasne pokojnine. To možnost imajo vsi, ki izpolnjujejo pogoje po starih predpisih. Še naprej pa imajo zavarovanci možnost, da se delno upokojijo ali delno reaktivirajo, ponovno za dve uri dela dnevno. Vsi ti zavarovanci, ki izpolnjujejo takšne pogoje za upokojitev, imajo torej možnost prejetja 75 % pokojnine pod pogojem, da se za dve uri reaktivirajo in vključijo v zavarovanje. Potem še imamo tukaj upokojence iz 406. člena ZPIZ-2. Vsi, ki so uveljavljali iz zavarovanje po ZPIZ-1 in se jim je že dvakrat podaljšal ta rok za uskladitev dvojnega statusa, bodo še naprej lahko opravljali dejavnosti in prejemali pokojnino. Po novem pa bodo morali plačevati višji pavšalni prispevek kot do sedaj, in sicer v višini polovice polnega prispevka po prostovoljnem invalidskem zavarovanju od najnižje pokojninske osnove. Torej, kompromisni predlogi so.

Na drugi strani predlagatelj navaja tudi odškodninsko odgovornost. Tudi tukaj sledi predlogu, kot sem že omenila, Obrtno-podjetniške zbornice in enostransko mimo dogovorov urediti področje odškodninskih zahtevkov na način, da se omeji odškodninska odgovornost delodajalcev. Kot vemo, delodajalec je dolžan zagotoviti varnost in zdravje vseh delavcev v zvezi z delom, izvajati mora vse ukrepe in nekateri delodajalci temu zelo sledijo. Tudi v Državnem zboru smo temu bili priča. Nedavno tega so se zgodile kar nekaj nezgod na delu in delodajalec, Državni zbor, je poskrbel, da so se vse stopnice v Državnem zboru, vsi tisti vozlički, ki so nastajali na tepihih odstranili. Ženske imamo sedaj boljše pogoje oziroma imamo manj težav pri hoji po stopnicah, kajti zgodilo se je nekaj nevarnosti v zadnjem času. Torej, delodajalec skrbi za to, da imamo dobre pogoje za delo.

Treba je tudi zagotavljati s strani delodajalca, da delodajalec zagotavlja osnovne pogoje za delo, to se pravi, zagotavljati mora zaščitna sredstva in pri tem se kaj kmalu tudi ustavimo. Nekateri

delodajalci temu zelo dobro sledijo, nekateri pa kar nekaj časa svoje delavce pustijo v nevzdržnih razmerah, ne zagotovijo nove zaščitne opreme, kajti zaščitna oprema, kot so čevlji, rokavice, delovni plašči, čelada – čelada ima nek daljši čas, trajna malce bolj dolga, ampak čevlji in rokavice se pa uničijo in so nujno potrebni za delo, vendar delodajalec ni poskrbel za to. Tu se mi zdi ta odškodninska odgovornost, ki bi se potem delila tudi na delavce, neprimerna.

Vsekakor mislim, da predlagana rešitev v zvezi z odškodninskimi zahtevki nehote zbuja občutek, da gre za edini cilj ekonomske zaščite delodajalcev. Vsekakor je potrebno vedeti, da v razmerju delavec in delodajalec je vedno delavec najšibkejša stranka v tem postopku. Verjamem pa, da se delavci tega zavedajo, upoštevajo vse varnostne ukrepe na delu in da je teh nezgod tudi čim manj. Vsekakor pa temu predlogu zakona, ki ga podaja predlagatelj, nasprotujemo. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Lilijana Kozlovič, za njo pa gospa Jelka Godec.

MAG. LILIJANA KOZLOVIČ (PS SMC): Spoštovani predsedujoči, hvala za besedo.

Pri vprašanju, ki ga imamo danes pred seboj, predvsem pri dvojnem statusu, se sprašujem, zakaj se danes pogovarjamo o espejih. Torej samo o espejih. V resnici nimam prav nič proti. Sami navajate, da imamo že eno privilegirano skupino, da so to profesorji. S tem bi v bistvu ustvarili še eno novo privilegirano skupino, čeprav smo že odločali in na nek način smo ji dali ugodnost, da se lahko upokojijo in opravljajo naprej delo dve do sedem ur in s tem tudi ustrezno plačajo prispevke.

Želela sem se navezati prav na javne uslužbenke, pa ste ta dialog z državnim sekretarjem opravili. Namreč, javni uslužbenec, ki je v naši družbi tako osvožčen in tudi vi ga ta tak način prikazujete, ni privilegirani, ne samo z vidika da njemu preneha delovno razmerje, ko izpolni pogoje za upokojitev. Tu je še en drug moment. Javni uslužbenec, ko prejme plačo, je njegov dohodek jasno razviden. Od celotnega dohodka plača vse prispevke, ki jih mora plačati. Torej, ne more zatajiti niti enega centa, za razliko morda včasih v realnem sektorju.

Tako nekako, ko vas poslušam, se mi zdi bolj pravično – in vsekakor je to sedaj na Ustavnem sodišču in bo o tem odločalo – veliko bolj pravično bi bilo, če bi rekli, da tisti, ki prejema pokojnino, nižjo od zjamčene plače, mu dovolimo, da opravlja delo, pa naj ga opravlja do višine povprečne plače. Tukaj pa ustvarjamo neenakosti. Seveda je lažje priti do pokojnine, da ti država da celotno pokojnino in potem še opravljaš celotno dejavnost. Torej, opravljaš od dve do sedem ur, prijaviš za dve uri, vse ostalo pa gre, kamor gre.

Zdi se mi nekako, ko gledam ta vaš koncept predlogov, ki jih imate, zagovarjate, da se ukinejo davčne blagajne, kasneje se bomo pogovarjali o vavčarjih. Tukaj ravno tako, se pravi, dobiti pokojnino, potem pa prijaviš, kolikor prijaviš. Nekako me to spominja na to, kako mi državljani razumemo državo. Če vprašamo naše državljane, ali ste za javno šolstvo, ali ste za javno zdravstvo, bomo vsi rekli: da. Če pa bomo naše državljane vprašali, ste za to, da plačate davke, bo odgovor: ne. Tukaj pa nas bo država uničila, če bomo plačali davke. To je tisto primerjalno, zakaj je v sosednji državi to mogoče, v naši pa ni. Zaradi tega, ker tam državo tako razumejo, da imajo od nje na eni strani pravico in tudi po drugi strani do nje tudi dolžnost. Vsekakor je pravičnejša ta rešitev, ki je trenutno veljavna, da tisti, ki nadaljuje z delom, prejema 20 % njegove predvidene pokojnine.

Kar pa se tiče regresnega zahtevka, ki ga ima Zavod do delodajalca – skoraj ne morem verjeti, da ste ga ponovno vložili v parlament. Nazadnje smo vam vse poslanske skupine povedale, da tega ne sprejemamo in ne podpiramo, kajti ne drži teza, da to ne bo šlo na račun varnosti in zdravja pri delu. S tem ko rečemo, da iz razloga, se pravi tudi malomarnosti, delodajalec ni odgovoren, podpirate ravno to, kar je rekel vaš kolega prej, da je v naši državi odgovornost napisana z malo črko. To je pravica delavca, da ima varstvo in zdravje pri delu, delodajalec pa bo malomarnost, ne vem, ne bo opravičil servisa nekega stroja, pač bo rekel, da je pozabil in nekdo bo iz tega naslova postal invalid. Kako lahko te zadeve sploh primerjamo? Ali se zavedamo, kaj pomeni, če nekdo postane invalid, če ima družina tako osebo doma, če mora skrbeti za njega? Kako lahko te zadeve sploh primerjamo?

Strinjam pa se, da je morda Zakon o varstvu in zdravju pri delu tako napisan, da je treba preveriti, če ni v njem veliko logističnih oziroma nekkih interesov. Preveriti, ali je kot tak učinkovit, glede na to, da vidimo, koliko je poškodb pri delu in koliko smrti je pri samem delu.

Če pa pogledamo, o čem se pogovarjamo, ker pravite, da v bistvu se bodo uničila mala in srednja podjetja. Na dan 1. 3. 2016 smo imeli štiri zahtevke za regres za mala in srednja podjetja in 9 tožb; torej to je tisto, pravzaprav število, od katerih zahteva država povračilo zaradi njihove odgovornosti – z veliko črko pisano. Verjamem pa, da boste jutri ali pa naslednji dan prišli s predlogom zakona, s katerim boste ščitili invalide. Zame bo to licemerstvo. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala tudi vam.

Besedo ima gospa Ljudmila Novak. Za vami pa Saša Tabakovič in gospa Iva Dimić.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Hvala za besedo. Sem že mislila, da ste me izključili zaradi včerajšnjega incidenta.

Hvala za besedo. Najprej bom ugovarjala gospe Lilijani Kozlovič, ko ste rekli, da nam država da pokojnino. Mi vplačujemo v pokojninski sklad in iz tega sklada potem država izplačuje pokojnino, res pa je, da mora država letno dodati, mislim da, tisoč 500 milijonov ali nekaj podobnega – to bo gospod državni sekretar imel natančneje podatke –, ker je enostavno premalo vplačanih prispevkov, ker je premalo ljudi zaposlenih. Jaz se ne spoznam na vse te podrobnosti in mislim, da se malo ljudi v tej državi spozna na vse te podrobnosti v zvezi z upokojevanjem, ker smo ta sistem grozno zakomplicirali in za ene velja tako, za druge velja drugače, enkrat tako, drugič drugače. Verjamem, da te podrobnosti gospod državni sekretar pozna najbolje. Nekaj mi je pa kristalno jasno, če je nekdo delal polno delovno dobo, potem mislim, da je upravičen do pokojnine, vem pa – in to prosim vas, gospod državni sekretar, da poveste podatek, koliko odstotkov ljudi, ki gre v penzijo, torej se upokoji, pa ima 100-odstotno izpolnjene vse pogoje. Mislim, da zelo malo. In mi govorimo o tej skupini ljudi, ki želijo naprej delati in ki so bili samostojni podjetniki; torej tisti, ki so si sami ustvarili zase delovno mesto in ki morda ustvarjajo še delovna mesta še za nekaj ljudi. Prej smo pa rekli, da mora za to država dodajati svoja sredstva v pokojninsko blagajno, ker je premalo ljudi zaposlenih, ki vplačuje prispevke. Vemo, da imamo v Sloveniji premalo delavnih mest, zato mladi odhajajo v tujino, ker ni delavnih mest. Mi pa sedaj hočemo povedati, da teh delovnih mest ne potrebujemo, ker želimo v prvi vrsti onemogočiti tistega, ki si je zaslužil pokojnino in ki želi delati še naprej. Lahko dela, ampak naj pozabi pokojnino. Zakaj pa bi jo moral pozabiti, če jo je zaslužil, če je vplačeval za to pokojnino svoj denar? To pa meni ni logično. Še manj mi je logično to, zakaj se bojimo ljudi, ki nekaj znajo, ki ustvarjajo delovna mesta, ki bistveno pripomorejo k temu, da ta država funkcionira. To mi ni jasno.

Bom povedala dva primera, ki sta zame zelo sveža, in podobne primere srečujem v Sloveniji, ko obiskujemo podjetja, družinska podjetja, kako pomembno je, da se to znanje iz generacije v generacijo prenaša. In zdaj, ko sem bila na obisku Slovencev v Argentini, sem obiskala dva slovenska podjetnika, ki sta začela iz nič; eden je star 90 let, trije bratje so 88, 84 in te starosti, imajo že naslednike, ki pa že vzgajajo spet naslednike. Kako pomembno je, da se to znanje prenaša, da se mreža prenaša, da se odgovornost do podjetja prenaša; in ne boste verjeli, v največjem podjetju za tetrapak v Argentini gospod Zupan, star 90 let, vsak dan pride na delovno mesto, pa verjamem, da ni potrebno, da bi lahko počival, ampak zato, ker spremlja svoje podjetje. Zato si ne znam predstavljati, zakaj nekdo, ki ima toliko znanja, izkušenj, pa morda nima naslednika, da bi mu

predal, če hoče imeti pokojnino, se mora temu odpovedati, zapreti ali pa dve uri delati, kar je pa velik nesmisel. Ko bomo mi ta odnos do ljudi, ki so sposobni, ki znajo delati, ki so nekaj ustvarili, spremenili in bomo videli, da so ti ljudje nujno potrebni, pomembni – hvala bogu, in upam, da bo takih čim več –, potem bomo imeli v Sloveniji tudi boljše razmerje glede zaposlovanja. Ko pa take ljudi razglajamo za skorajda državne sovražnike, izkoriščevalce, tiste, ki črpajo državne pokojnine in ne vem kaj še vse, to je pa sramota. Potem marsikdo reče, zakaj se bom pa matral, potem bom pa šel v penzijo, pa se samo še s svojimi konjički ukvarjal. Tako bi pa lahko svoje znanje prenašal naprej, imel delovna mesta še za druge ljudi. Meni gre najbolj za to, da lahko ljudje delajo. Srečujem take ljudi, ki pravijo, naš šef bo šel v penzijo, mi bomo pa na cesti. Pa ne gre z veseljem. Z davčnimi blagajnami smo še marsikom pomagali do tega, da bo šel raje v penzijo. Glejte, takšne neumnosti se mi gredo.

Ob 25-letnici samostojne Slovenije, ki smo jo, hvala bogu, dosegli, svoje sanje uresničili, imam jaz naslednje sanje, ki bi se jim rada približala z našo državo – da bo v Sloveniji delo cenjeno, da bodo cenjeni tisti ljudje, ki delajo, da bo pošteno delo pošteno plačano in da bomo ljudje vsi skupaj znali prevzeti odgovornost za to državo, vsak na svojem področju. V Beli knjigi ste zapisali, da je ta dvojni status upokojevcev treba urediti – mi vam dajemo možnost, da to uredite. Želim si, da bi se v Sloveniji res ta odnos do gospodarstva, ne samo do zaposlenih, ki so pomembni, ampak zaposleni morajo najprej biti nekje zaposleni, torej potrebujemo tiste, pa tujcev ne maramo, domače zatremo – ja, ali bo res ustvarjala država delovna mesta, ampak to ni naloga države. Mi, institucija, kot je parlament, moramo ustvarjati pogoje, seveda, vlada pripravlja zakone, mi ji pomagamo reševati probleme, ki so v Sloveniji, tudi na ta način, da poslušamo ljudi, kaj je narobe v naši družbi, in najdemo rešitve. Žal pa vedno slišimo, da to ni sistemsko, kot smo že včeraj večkrat slišali, to bomo mi bolje uredili, to je tako, tega se ne da in tako naprej. Ta jara kača se vleče v nedogled. Jaz pa vendar sanjam, da bomo tudi ta cilj v Sloveniji nekoč dosegli, in upam, da bo Nova Slovenija pri tem odigrala pomembno vlogo.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Gospod Saša Tabaković, beseda je vaša, za vami gospa Iva Dimic in gospa Marinka Levičar.

SAŠA TABAKOVIĆ (PS SMC): Spoštovani podpredsednik, hvala za besedo.

Danes ponovno obravnavamo pobudo s strani opozicije, ki smo jo v tem sklicu že obravnavali in smo jo tudi že utemeljeno zavrnili. Predlagatelj je v svojem stališču utemeljeval, da so pilili, pilili, pilili predlog zakona in da imamo danes na mizi nekaj popolnoma drugega, kot

smo imeli pred nekaj časa. S tem se enostavno ne morem strinjati, če je predlagatelj kaj pilil, je lahko pilil samo besedno igro, zato ker je vsebina oziroma kontekst predloga ostal popolnoma enak oziroma isti. Tako verjetno kar velja slovenski rek, da volk dlako menja, narave pa nikoli.

Na žalost gospoda Horvata ni v dvorani, vendar moram replicirati na njegovo žgečkljivo izjavo, ko je rekel, kako zelo ga je prizadelo, ko se je v nekem lokalnem okolju zaprla neka gostilna, ki naj bi bila po njegovem nek ključen informacijski center, ki povezuje skupnost. Moram reči, da bi mene veliko bolj skrbelo, če bi zaprli kakšen kulturni dom ali pa kakšno šolo, ker mislim, da sta to ti dve instituciji, ki sta nek skupni center, ki nekako informacijsko povezuje skupnost, in da moramo nekako preiti čase, ki veljajo, da smo se lahko za šankom vse zmenili. Enostavno ne morem pristati na to, da neka gostilniška debata velja, sploh pa ne v politiki.

Kot sem že v stališču razložil, gre za predlog, ki naj bi zaščitil delodajalce na način, da kadar se v nekem določenem podjetju zgodi neka nesreča, da kadar ta nesreča ima neke katastrofalne posledice za delavce, da takrat naj bi bil delodajalec pri tem odškodninsko nekako omejen pri tej odgovornosti, češ da naj bi šlo za take odškodnine, ki bi delodajalce pahnilo v neko zapiranje podjetja ali pa v nek stečaj in podobno. Že na zadnji razpravi, ko smo obravnavali to temo, sem že zelo jasno poudaril, da v Poslanski skupini SMC globoko verjamemo v visoko kulturo podjetništva, ki za svoj temelj enostavno jemlje delavske pravice, delovno-pravno zakonodajo in da spoštuje ustvarjanje takšnega podjetniškega okolja, ki bo lahko tako s strani delavcev kot tudi s strani delodajalcev razvijal ves potencial, ki ga seveda neko podjetje s svojim kolektivom predstavlja. Verjamemo, da sta v tem procesu obeh strani enakopravni, tako delavci kot delodajalci. Rečeno zelo preprosto: zadovoljen delavec, zadovoljen seveda tudi delodajalec.

Odškodninska odgovornost, o kateri govori predlagatelj, ki jo sicer problematizira. Zgodilo se je namreč to, da smo v preteklosti to besedno zvezo veliko malomarnost pač spremenili v malomarnost. To pa zato, ker je popolnoma vseeno, kako interpretiramo oziroma vrednotimo to malomarnost že zaradi 135. člena Obligacijskega zakonika, kjer mora obdolženi izkazati, da je pri nekem nesrečnem dogodku ravnal po pravilih, aktih in da je s posebno skrbnostjo zagotavljal varen delovni proces. Tako ponavljam, ni bistvena interpretacija malomarnosti, temveč vprašanje, kaj je delodajalec naredil, da do nesreče ne bi prišlo. Namreč, ker če bi začeli interpretirati oziroma vrednotiti ali kakorkoli ocenjevati to malomarnost, potem bi tudi porušili hierarhijo standardov s področja varnosti in zdravja pri delu, ki so seveda med seboj enakopravna oziroma enako pomembna.

Tukaj bi poudaril, da ne gre za neke pretirane, kompleksne, obvezujoče predpise, ampak za neke minimalne standarde varnost in zdravja pri delu, ki se enostavno morajo spoštovati, sploh oziroma še posebej pa glede na neko dejstvo, ki nas čaka v prihodnosti, to je vprašanje podaljševanja delovne dobe, ki jo seveda v Poslanski skupini SMC razumemo kot nujo, če že. Verjamem pa, da nekdo drug v tem sklicu državnega zbora kot neko morda odkrito ali pa celo, ne vem, skrito, odkrito željo. Tako razumem, da v Poslanski skupini Nove Slovenije dajejo prednost kapitalu, ampak morajo enostavno razumeti, da pa v Poslanski skupini SMC smo do tega razmerja nekako bolj sorazmerni. Konec koncev smo sredinska liberalna stranka.

Kar se tiče dvojnega statusa oziroma dela upokoencev. Že danes obstajata dve rešitvi, ki smo ju tudi že obravnavali na seji delovnega telesa, ko smo obravnavali to temo. Ena rešitev je, da delo posameznik lahko nadaljuje in seveda prejema 20 % pokojnine, ali pa, da omejeno dela od dveh do sedem ur in potem sorazmerno potem prejema tudi delež pokojnine. Tako ni res, da smo v razumevanju dvojnega statusa v Republiki Sloveniji ekskluzivni, ali kot je bilo že rečeno s strani predlagatelja, da imamo pač neko neumno ureditev. Namreč, med državami članicami je ta ureditev različno urejena. Ponekod je omejena z dobičkom iz opravljanja dejavnosti ali pa je ta status omejen z novo pogodbo o zaposlitvi. Tako dejstvo je tudi, da predlagatelj niti ni podal, kakšna bo imela ta pobuda, njegova pobuda, kakšne posledice bo imela za javne finance, pa tudi konec koncev, je vprašanje zdaj odprto pred Ustavnim sodiščem. Mislim, da smo mi v svojih razpravah svoje stališče povedali. Zdaj je seveda ta odločitev prepuščena Ustavnemu sodišču, ki bo odsodilo oziroma prisodilo, kdo je v tem primeru imel prav.

Kar se tiče našega stališča, smo že pojasnili, da to stališče izhaja iz razumevanja, da ta pokojninski račun, o katerem govori predlagatelj, ni zgolj varčevalni račun, ampak da razumemo pokojnino kot nek koncept solidarnosti in da razumemo pokojnino kot neko socialno pravico, če želite, da kadar nek posameznik ni več sposoben opravljati delo, da seveda lahko to pravico izkorišča. Mislim, pa, da bi bilo še posebej najbolj prav, če bi se v resnici do tega vprašanja veliko bolj konkretno opredelili na Ekonomsko-socialnem svetu, pa se niso, kar seveda pomeni, da gre v tem smislu tudi za vprašanje nekega vrednostnega sistema, ki je zagotovo zapleteno in ne tako preprosto ali neumno, kot je že omenil predlagatelj. Toliko zaenkrat. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Horvat, replika. Izvolite.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa, gospod podpredsednik.

Rad bi repliciral spoštovanemu kolegu Saši Tabakoviću ...

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Horvat, se opravičujem, časa vam je zmanjkalo, me opozarjajo. Ne morete govoriti več. Se opravičujem.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala za opozorilo. Ne bom zlorabljal ...

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Predstavniki predlagatelja mag. Matej Tonin, beseda je vaša.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSI): Glede na to, da je splošna razprava, če vas mogoče moti naslov predlagatelja ali pa če vas motijo kakšne konkretne določbe zakona, ki jih imate možnost še izboljšati v drugi obravnavi, pa dajmo se pogovarjati o načelnih izhodiščih tega zakona. Najprej, če rečemo glede samega dvojnega statusa, ki ga lahko uveljavljajo državljani, bi to utemeljil na treh točkah.

Prvič, ali se strinjamo s tem, da je pokojnina pravica in da nekdo, ko izpolni vse pogoje za starostno pokojnino, tako delovna doba kot starost, da je upravičen do pokojnine. Prva točka. Naša ocena je, da ko nekdo izpolni te pogoje, je upravičen do pokojnine.

Druga zadeva. Ko nekdo izpolni pogoje za upokožitev, se seveda upokoji in na takšen način izprazni mesto za mlajše kadre za nove nadobudne posameznike. Tudi to je lahko simpatično načelo, s katerim se mi strinjamo.

Tretja točka, vsi tisti državljani, ki pa kljub vsemu da imajo vse pogoje za upokožitev, da dobivajo pokojnino, želijo še naprej delati, potem je prav, da plačujejo polne prispevke, ne zmanjšane, ampak polne prispevke zaradi tega, da niso v kakršnemkoli privilegiranem položaju oziroma da niso nelojalna konkurenca obstoječim zaposlenim. Če vi sprejemate te tri elemente urejanja dvojnega statusa, potem bi mi morali na nek način priti skupaj v drugi obravnavi. Če pa s tem tremi točkami imate probleme, potem pa to jasno izpričajte, povejte, ne iščete nekih nesmiselnih razlogov, ampak povejte, da zato ker ste opozicija, vas ne podpiramo. Drugače pa jasno povejte, izmed teh treh točk, ki sem jih naštel, nas moti to in mi nismo za to, da ko nekdo izpolni vse pogoje za pokojnino, da jo tudi lahko dobi, če želi še naprej delati. Samo o takih zadevah se lahko jasno pogovarjamo.

Druga zadeva, glede teh regresnih zahtevkov. Spet v treh točkah. Mi smo za to, da morajo delodajalci zagotoviti vse pogoje za varno delo. Ta država ima tudi standarde in predpise, ki urejajo, kakšni naj bi bili ti pogoji za varno delo. Te pogoje je treba izpolniti, ker v nasprotnem primeru te ta država kaznuje in s tem nimam problema. Druga zadeva. Kaznujmo vse tiste, ki zaradi naklepa ne zagotovijo primernih pogojev – tudi nimamo problema. In

tretja točka, smo pa za to, da pa omejimo kaznovanje na neko primerno raven, da ne potopimo delujočega podjetja. Ta primerna raven se nam zdi 15 tisoč evrov čez palec – vi lahko rečete, da je to absolutno premila in premajhna kazen. O teh stvareh se lahko čisto elementarno pogovarjamo, ker vse ostalo pa plavamo spet v neki opozicijski, koalicijski retoriki. Včasih izjemno težko razumem koalicijo, ko ji opozicija želi pomagati z nekim zakonom in bi imela res koalicijska tako enostavno nalogo ta predlog posvojiti, v drugi obravnavi predelati po svoji obliki in svojih željah, si za to pripeti zasluge in kreditne točke, opozicija iz tega ne bi mogla niti političnega dobička kovati, tako pa koalicijska nemalokrat vztraja na svojih okopih in s tem samo še spodbuja nek dodaten konflikt v parlamentu. Tukaj ne vidim nobenega pretiranega uspeha in spodbujam koalicijo, da začne govoriti o teh elementarnih zadevah, kje v izhodišču vas motijo naši konkretni predlogi.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospa Marinka Levičar, za njo dr. Jasna Murgel in gospod Žan Mahnič.

MARINKA LEVIČAR (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovane kolegice, kolegi, spoštovana predstavnika ministrstva!

Meni se zdi nesmisel, da bi ponavljala vse, kar sem že rekla o regresnih zahtevkih oziroma o predlogu zakona, ki ga predlaga Poslanska skupina Nove Slovenije. V tem ponovljenem postopku niso povedali nič bistveno novega, razen to, kar se meni zdi še manj sprejemljivo kot v prvi obravnavi tega njihovega predloga zakona, to, da naj bi večjo odgovornost za povzročene nesreče prenesli direktno na delavca, vsaj če ta – po njihovih besedah – to nesrečo povzroči zaradi svoje malomarnosti. To pa se mi zdi še bolj nesprejemljivo, kajti jasno nam je vsem, da za varnost pri delu morajo tako pri espejih kot tudi v vseh drugih organiziranih oblikah dela skrbeti delodajalci; delodajalec je odgovoren za to in mora poskrbeti, da ima delavec zaščitna sredstva. O tem smo tudi že veliko razpravljali, takrat ko ste prvič vložili te spremembe v zakonodajno proceduro. Zato res ne razumem, zakaj ponavljate, saj vendar vam je lahko vsaj približno jasno, da bomo vsi vztrajali pri svojih prvotnih stališčih, ki smo jih že izrazili ob tem.

Tako tudi glede dvojnega statusa, tudi to samo ponavljate, takrat smo tudi, ni še tega dolgo, decembra lansko leto smo tudi jasno povedali, da si želimo, da bi bil ta dvojni status enako urejen za vse zaposlene oziroma za vse upokožence, da lahko nadaljujejo s svojim delom pod enakimi pogoji vsi. Ne vem, zakaj bi zopet samo izpostavljali tiste, ki imajo svoje espeje ali ki so lastniki podobnih oblik organiziranega dela. Zato tudi jasno tega predloga ne morem podpreti in se mi zdi popolnoma sprejemljiva rešitev takšna, kot je v sedanji ureditvi. Vi na

primer ste v svoji razpravi poudarili, da bi imela pokojninska blagajna več od tega, če bi ti, ki so zaposleni pri espejih oziroma imajo svoje espeje, še naprej plačevali prispevke, ne da bi koristili pokojnine oziroma da bi tudi koristili pokojnino. Če pogledamo samo to: prispevki so bistveno nižji, kot je pokojnina in ne moremo reči, da bi pokojninska blagajna enako višino prispevkov dobila, da ne bi bila oškodovana. Vsi pa vemo, v kakšnem stanju je pokojninska blagajna.

Veliko ste razpravljali tudi o pokojninskem sistemu. Mislim, da je danes to malo preuranjeno oziroma da ni potrebe, kajti o tem bi lahko res veliko, na široko razpravljati prav vsi, tudi jaz v svoji razpravi, pa se ne mislim zdaj na to osredotočati, ker imamo še veliko drugih točk dnevnega reda. Prav bi bilo, da bi enkrat posebno razpravo namenili samo pokojninskemu sistemu, tudi tej pripravi na spremembo pokojninskega sistema, saj veste, da so nas tudi opozorili iz Evropske komisije, da je prepozno, da bomo pokojninsko reformo začeli šele po letu 2020 oziroma naj bi začela šele po letu 2023 veljati. Torej imamo še precej časa, da se o tem poglobljeno pogovorimo in prediskutiramo.

Rada bi nekoliko komentirala izjavo, ki jo je dal kolega Tabakovič. Zadovoljen delavec, zadovoljen delodajalec – tako je namreč rekel. To bi bilo v načelu zelo v redu, žal pa ugotavljamo, da je današnje stanje ravno obratno – nezadovoljen delavec, zadovoljen delodajalec. Žal je tako. Ne vem, kaj bi morali storiti na tem področju, da bi bilo bolje, nekaj pa gotovo, da bi šli v to smer, kot je predlagal oziroma kot je rekel kolega Tabakovič. Predlogov Nove Slovenije nikakor ne bom mogla podpreti, kajti vztrajam na svojem prvotnem stališču, ki sem ga povedala že v prejšnjih razpravah. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima predstavnik predlagatelja mag. Matej Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Še enkrat hvala poslancem Desusa za včerajšnjo podporo zakonu, zaradi vas je šel ta zakon skozi, tako da hvala lepa. Da ne bo kdo rekel, da Desus samo kritiziram.

Poslanka Levičar, poglejte, zakaj bi imela državna blagajna več, če bi bila sprejeta naša rešitev – zaradi tega, ker današnja ureditev je taka, da espejcem ponudijo, plačujete prispevke naprej, mi vam bomo pa dali 20 % pokojnine. Seveda se nihče za to ne odloči, vsi zaprejo espeje, nehajo plačevati prispevke in dobijo polno, 100-odstotno pokojnino. Se pravi, danes imate rešitev, 100-odstotna pokojnina pa nič prispevkov, če pa bi bil sprejet naš zakon, bi pa bila 100-odstotna pokojnina plus polni prispevki. In bi država dobila, česar danes ne dobi.

Glede regresnih zahtevkov. Glejte, strinjava se, da morajo delodajalci zagotoviti

varne pogoje. Se strinjava. Strinjava se, da je treba delodajalce, ki naklepno ne zagotovijo ustreznih delovnih pogojev, brez milosti kaznovati – absolutno! Temeljno vprašanje pa je, ali ste vi za to, da je 15 tisoč evrov dovolj velika kazen za nekoga, ki morda ni do vsake pikice natančno poskrbel za delovno okolje. Naša ocena je, da je 15 tisoč evrov dovolj velika kazen. Vi zatrjujete, da je 15 tisoč evrov premila kazen.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima dr. Jasna Murgel, za njo pa Žan Mahnič in gospod Uroš Prikl.

DR. JASNA MURGEL (PS SMC): Hvala lepa za besedo. Lep pozdrav vsem tudi v mojem imenu!

Ko sem videla ta predlog spoštovanih predlagateljev, mi je padla na pamet ena izjava – in vsi smo ugotavljali, da smo o tem že razpravljali –, če se spomnite neke nadaljevanke: "Listen very carefully, I shall say this only once."

Ne strinjamo se s predlogom predlagateljev. Prvič, kar zadeva dvojni status upokojeincev, je na Ustavnem sodišču, o tem bo Ustavno sodišče svoje reklo. Kar pa zadeva standarde varnosti pri delu, so ti urejeni v Zakonu o varnosti in zdravju pri delu, s katerim je – o tem smo že govorili, o tem sem tudi sama govorila – prenesena v naš pravni red direktiva Evropske unije, ki govori o tem področju. In, ja, dragi kolega Horvat, mi moramo spoštovati pravni red Evropske unije in torej tudi to direktivo, ki smo jo s tem zakonom prenesli v svoj pravni red, pa tudi Deklaracijo o zunanji politiki je v skladu s tem in to smo tudi naredili s tem zakonom. V skladu s to direktivo, povedala sem že, se delodajalčevo odgovornost za zagotovitev varnega in zdravega delovnega okolja lahko izključi le, če gre za nenavaden ali nepredvidljiv dogodek; skratka tisti, ki ga delodajalec ne bi mogel predvidevati, ga pričakovati ali se mu izogniti, skratka, neka višja sila. Zato menim, da je ureditev, ki jo imamo zdaj v svojem notranjem pravnem redu, urejena, vključno s tem, kar je urejeno v 190. in predvsem 191. členu ZPIZ, ki se nanaša na odgovornost delodajalca.

Kar zadeva Obligacijski zakonik, določa standard, ki se ga mora držati delodajalec, in to je skrbnost dobrega strokovnjaka in to je tudi odraz tega načela tudi v sedanjem veljavnem ZPIZ. Skratka, tega ne smemo znižati in izključiti.

Vesela sem, kolega Tonin, ko se sklicujete na mene, da sem nekaj rekla in potem je moje pravno mnenje enkrat za vas relevantno in pomembno, ampak jaz sem sicer rekla, da se z vašim predlogom ne znižuje standardov o varnosti pri delu, ampak rekla sem pa tudi, da se znižuje standard odgovornosti, rezultat pa je isti. Potem bi bil za delavca rezultat isti. Kaj se s tem zakonom v bistvu določa? Regresna odgovornost delodajalca – za katere primere? Tukaj sem tudi opozorila, da za najhujše

primere; takrat ko gre za invalidnost delavca, če je to posledica poškodbe pri delu, ali če gre za takega delavca, ki zaradi poškodbe potrebuje potem tujo pomoč, torej ne more samostojno več funkcionirati, ali pa celo za smrt delavca. Samo v tem primeru ima ZPIZ potem pravico do regresnega zahtevka od delodajalca.

Kar zadeva ta dodatek, ki ste ga zdaj dodali naklep, ni potreben sploh, ker je v Obligacijskem zakoniku tako ali tako vedno možnost regresa, če je pač nekdo naklepno povzročil škodo. Res pogovarjamo o tem, da tukaj ta zakon ureja najhujše oblike škode, do katerih lahko pride, ki se lahko zgodijo nekemu delavcu, in ne morem si predstavljati, da bi zdaj za te primere zniževali potem odgovornost delodajalca. Skratka, kako bi lahko potem opravičili to pred temi ljudmi, ki bi pa to škodo lahko eventualno utrpeli. Nimam argumenta, da to opravičimo, ker potem na koga se pa ... Znižamo to odgovornost in rečemo delavcem, da pač tudi za tiste najhujše poškodbe in eventualno za smrt bomo malo znižali to odgovornost delodajalca in bo vse boljše in bo gospodarstvo zaradi tega cvetelo. S tem se ne moremo strinjati in zato pač tega predloga ne moremo podpreti.

Kot pravim, ne moremo zniževati standardov odgovornosti delodajalca. Kvečjemu lahko, kot je kolegica povedala, razmislimo o ureditvi morda standardov za varnost pri delu, če je tu treba urediti, ampak to je pač drugo področje in ni predmet tega zakona. Zato predloga tega zakona ne bom podprla. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala.

Besedo ima gospod Uroš Prikl, za njim gospod Jan Škoberne in kot zadnji gospod Marijan Pojbič. Izvolite.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa. Dosti časa mi ni ostalo, tako da me to dejstvo sili v to, da bom zelo kratek.

Ker se je kolega Tonin tako lepo zahvalil in povedal, da je na račun Desusa bil Zakon o varstvu v cestnem prometu sprejet. Seveda, mi smo s tem dokazali, da glede na to, kdo je predlagatelj, se pač ne odločamo, kaj bomo podprli, ampak nas vodi enostavno vsebina in ocenili smo, da je treba tak zakon sprejeti, tukaj pa seveda ne bomo tega zakona podprli iz mnogih razlogov. To, da smo o tem že govorili, kot Santa Barbara se mi zdi, da se včasih pojavlja ta zadeva – bom tudi jaz malo tako slikovit kot kolegica Murglova – in se nam ne zdi prav.

Regresni zahtevki. Delavec – šibkejša stran napram delodajalcu. Seveda ga je treba zaščiti z vsemi sredstvi, z vsemi štirimi! In ne prelagati tukaj odgovornosti na fizične osebe oziroma nesorazmerne obremenitve napram delodajalcu. Uvodoma sem že bolj na dolgo in široko razložil, kaj si o tem v Poslanski skupini Desus mislimo, in ne želim tukaj ponavljati. Razen seveda to, da tukaj ne gre za vsako malenkost, ki se lahko

zgodí pri delu, ampak gre za tiste k crucialne, se pravi nesreče pri delu, ko pride do trajnih posledic, do trajnih okvar, do smrti in tako dalje, do doživljenjske pomoči pri življenjskih funkcijah posameznika. Mislim, da je tukaj delodajalec odgovoren in delodajalci morajo in pravi, odgovorni delodajalci že zdaj naredijo vse, kar je treba, pa še več, da do tega ne pride, kar je fino. Vedno pa ni tako, včasih moraš pri zakonodaji pri preventivnih ukrepih, težko mi to gre z jezika, tudi poleg korenčka še malo palčke pokazati, pa ne takoj udariti. Tako smo tukaj neomajni in ne mislimo več ponavljati in verjamem, da ne boste naslednji mesec ali čez dva meseca zopet prišli s to idejo, da je treba zadevo modificirati, ker o tem smo že govorili.

Druga zadeva. Dvojni statusi. Madonca, tu se pa res včasih počutim kot papiga, Matej, najbrž tudi ti, ko to zadevo zagovarjaš. Tukaj vidimo Desus napram NSi, pa če hočeš, Uroš napram Matej čisto diametralno nasprotno sliko. Seveda pa to v končni fazi nič ni narobe. Izhajamo, prvič, iz pokojninske reforme 2012 in potem še sprememba, modifikacija ZPIZ-2, ZPIZ-2B. Rekli smo, da želimo tukaj enakost in enakopravno obravnavanje vseh zavarovancev, vseh upokojujencev. Tukaj ne vidim nobenega razloga, da bi ena parcialna skupina ljudi imela neko dodatno boniteto, da bi lahko to počela in izkoriščala tako imenovani dvojni status nasproti tem, ki tega ne morejo. Mislim, da se nam zdi – ne, se nam ne zdi, prepričani smo, da je ta rešitev, takšna kot je, in nikogar ne silimo, nikogar ne omejujemo, nikogar ne selimo v penzion, če želi, zmore in je sposoben delati, hkrati pa ne bi radi, da so v inferiornem položaju tisti, ki ne zmorejo iz zdravstvenih ali takšnih ali drugačnih težav, da se počutijo zapostavljeni.

Pa še res nekaj sekund, ker mi več ni ostalo, o pokojninski reformi. Bil je – ne vem, kdo je to povedal, da je v Beli knjigi predvideno, da se bo dvojni status rešil. Mislim, da je dvojni status rešen, v Beli knjigi marsikaj piše; v Beli knjigi je tudi nekaj idej, nekaj izhodišč, ki so za Desus absolutno nesprejemljive in bomo to skozi razpravo poudarili. Ne nazadnje se nam tudi obdobje let za obračun same pokojnine ne zdi sprejemljivo, ampak v naslednjih treh, štirih letih bo zadosti časa, da o tem bolj podrobno spregovorimo. Mi vaših rešitev ne bomo podprli. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Jan Škoberne, beseda je vaša. Za vami pa gospod Marijan Pojbič.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Najlepša hvala, spoštovani gospod podpredsednik. Kolegice in kolegi!

Drugič v dveh mesecih obravnavamo isto tematiko z dopolnitvijo, pravzaprav je to nenavadno glede na dejstvo, da niti nismo v mlinu, da nihče od nas ni izgubil spomina, da je odločitev jasna in da vendarle ob vseh stvareh, ki jih ta teden še imamo na meniju, če se smem

tako izraziti, verjetno res ni potrebe, da ponovno govorimo o nečem, kar smo že v mesecu marcu spoznali za nesmiselno in nepotrebno. Pa vendar, da ne bo pomote in ker magnetogramov očitno ne beremo, pa potem ponavljamo iste stvari. Zdi se mi pomembno, da razčistimo eno reč, namreč malomarnost, nezagotovitev opreme, namerna opustitev ali pa še kaj, to niso nesrečne okoliščine. Če se nesreča na delovnem mestu zgodi zaradi nesrečnih okoliščin, pa je delodajalec poskrbel za vse, za kar je bilo treba poskrbeti, seveda do regresnega zahtevka ne more priti. Ker pač ni razloga za to, ker so vsi standardi bili spoštovani! In malomarnost, neopravljanje svojega vestnega dela, ne poskrbeti za zdravje in varnost zaposlenih, to ni nesrečna okoliščina, to je dejstvo, na podlagi katerega se ugotavlja, da je treba vložiti tožbo oziroma regresni zahtevki.

Drugi mit današnje razprave, pa tudi tiste pred njo, pa je to, da s tem rešujemo ne vem kak blazen problem. Če prav razumem, je 9 tovrstnih zahtevkov ta trenutek vloženi proti mikro podjetjem in espejem in 25 proti vsem ostalim. K sreči lahko iz tega zaključimo tudi to, da v Sloveniji so dobri delodajalci, ki skrbijo za varnost in zdravje svojih zaposlenih, in lepo bi bilo, da tako tudi ostane. Seveda se zgodi, kot je kolega Tonin v svojem konkretnem primeru iz sodbe tudi ugotovil, da ni bilo ustrezne zaščitne opreme, da ni bilo ustreznih zaščitnih orodij, ampak se ne sme zgoditi in odgovornost tega državnega zbora je, da so stori vse, da se to ne bo dogajalo. Kako pa to lahko resna podjetja preprečijo? Obstaja ena zabavna reč, ki se ji reče izobraževanje, upravljanje z viri, tudi človeškimi, kadrovskega menedžment, če hočete. Delodajalci so seveda dolžni tudi ustrezno usposobiti svoje zaposlene, ko prehajajo na nevarna dela, to je njim lastnim v interesu, zato da delo lahko opravijo bolje. To, da nekdo, ki dela na višini in opravlja nevarno delo, ne uporablja zaščitne opreme, ni bil ustrezno poučen in poučen o nevarnostih, ki jih to prinaša – če pustimo ob strani dejstvo, da ga vodja del tako ali drugače ne bi smel brez zaščitne opreme spustiti na gradbišče – je vendar stvar in interes delodajalca. In ne; to izobraževanje in družbena odgovornost ni strošek, ni breme, je ključna prednost najboljših podjetij in podjetnikov. Zato mi nikakor ne gre v glavo, da imamo na mizi ponovno predlog, ki v svojem bistvu počne samo dvoje: ovira poštene delodajalce in dobre in vestne zaposlovalce in posredno bistveno lahko vpliva na znižanje standarda varnosti pri delu. Tega, verjamem, si tudi kolega Tonin ne želi – mimogrede, upam da ste bolje, da vročina ni bila prehuda.

Dovolil si bom zaključiti, čeprav morda ni najbolj prikladno, ampak ker me resnično nervira ponavljanje istih tematik, o katerih smo že odločali, z biblijsko prisposodbo, morda vam bo tokrat bližje in lažje. Iz delokroga lahko izpeljemo vsaj tri za to razpravo relevantne

stvari: ne spodobi se lagati o pravih namerah in učinkih predlaganega zakona, ne spodobi se ubijati konkurenčnosti in položaja dobrih in zdravih zaposlovalcev in vsekakor se ne spodobi ljudem ukrasti doseženih standardov varnosti pri delu in pravic, ki jih imajo.

Če ta refleksija kakorkoli pomaga k razmisleku, sam sem pa seveda kot vedno pripravljen, če bi se bolje počutili, ponoviti cel krog razprave še enkrat, poudariti vse, kar smo povedali, in v izogib temu, da bi ne govorili, da zavračamo vse, kar predlagate, zakon podpreti v tej obravnavi, zato da lahko vse člene tega predloga črtamo na odboru. Ampak, ker proces sam sebi ni namen, ampak je cilj rezultat, se mi zdi smiselno, da zakon, ki je enkrat že bil zavrnjen in ki več kot očitno ne prinaša nič dobrega ne za ljudi ne za dobre in poštene delodajalce, zavrnemo tudi tokrat. Socialni demokrati ga bomo. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC:
Predstavnik predlagatelja, izvolite, beseda je vaša.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSI): Ponavljanje je mati modrosti in če je ta razprava komu pomagala, da večkrat pogleda v biblijo, je tudi narejen korak naprej, ki se ga ne sramujem.

Iz današnje razprave lahko konkretno potegnemo naslednje zadeve. Jasno je, da naš predlog zakona ne znižuje standardov varnosti, to je ugotovila tudi koalicijska poslanka. Drugič, da naš zakon kaznuje v polni meri vse delodajalce, ki naklepno ne zagotovijo ustreznega varnostnega okolja. In tretjič, da se seveda zaradi takšne ali drugačne malomarnosti pojavljajo tudi nesreče in da je za tovrstno malomarnost treba delodajalca kaznovati, naš predlog je, da se postavi limit na 15 tisoč evrov. Delodajalci bodo kaznovani, ampak bo postavljen limit na 15 tisoč evrov.

Koalicija pravi, da je to mnogo preveč, da bo zaradi tega praktično padlo pol Slovenije. Ampak, vprašam vas pa naslednje, dajte si odgovoriti še na vprašanje ... Ja, imate prav, nekemu, ki dela na višini, bi najverjetneje moral delovodja reči, da ne bo šel na oder, če ne bo pripet z vrvjo. Ampak življenjske okoliščine so pač takšne, da nekdo je šel gor, je padel in zgodila se je nesreča. Naš predlog je, da takega delodajalca kaznujemo s 15 tisoč evri. Koalicijski predlog je, da je to odločno premalo. Mi samo pri tej zgodbi izpostavljam tudi še en vidik, to pa je, da če pretiravamo s kaznijo, potem zraven potopimo tudi podjetja. Vprašajte se, če zaradi takšnega spleta nesrečnih okoliščin oziroma kot vi pravite malomarnosti pri zagotavljanju varnosti pri delu se zgodi taka nesreča, ker lahko in bom povedal en konkreten primer, ki so ga nam poslali iz obrtne zbornice, izhaja pa iz volilnega okraja poslanca Škoberneta, kjer od podjetnika hoče zavod 70 tisoč evrov. 70 tisoč evrov! Ta regresni zahtevki bo seveda potopil to podjetje in zraven odnesel še pet delovnih mest. Država

si naj pač dolgoročno izračuna, kakšna škoda bo to za državo in za vse te zaposlene. Na ta vidik ste praktično popolnoma pozabili.

Še na eno stvari bi želel opozoriti. Številni obrtniki in podjetniki pravijo, da vajeništvo v polni meri ne bo nikoli zaživel, dokler ne bodo ti limiti uveljavljeni, ker je za podjetje preveliko tveganje vzeti te majhne in neizkušene mlade delavce, ker se nesrečo lahko zelo hitro dogodi. Dokler teh limitov ne bo, ni neke resne možnosti, da bo vajeništvi zaživel.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Replika, gospod Jan Škoberne. Izvolite.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Hvala, spoštovani gospod podpredsednik.

Ali gospod Tonin to, kar govorimo na koalicijski strani, namenoma razume in predstavlja drugače, težko sodim, ampak dejstva, ki jih navaja, so vsaj pri tej razpravi bistveno drugačne od njegovih zaključkov. In ne, ne da se zaključiti tega, kar ste zaključili na podlagi razprave, ki je bila.

Mene pravzaprav žalosti, da vam je 15 tisoč evrov lahko povsem zadostna sankcija, če je pač nekdo dovolil, da se gre na neko visoko konstrukcijo brez zaščitne opreme in je pač nekdo padel dol, lahko se je končalo s smrtnim izidom. Življenje je vredno 15 tisoč evrov. Resno?! Mislim, to je neverjetna interpretacija, ampak tudi take obstajajo. Po drugi strani zaradi tega, ker nek delovodja ni izpolnil svojih predpisanih nalog, dolžnosti in odgovornosti, bomo sedaj vsi drugi davkoplačevalci plačevali razliko do škode, ki je nastala. Kaj je tukaj vaša in moja odgovornost? Če nekdo ni poskrbel za nekaj, kar je dolžan, in s tem, ko te odpustke dajemo, sporočamo točno to. Ni problema, saj v resnici ne rabite zaščitne opreme, jo boste pozabili ali pa je ni treba vzdrževati, se pač zgodi, to so nesrečne okoliščine, saj bodo vsi ostali pokrili škodo, ki pri tem nastane. Predsedujoči, jaz sem poslušal, če bo mogoče zagotoviti, da se to enako počne s spoštljivo mero.

Ja, mi moramo zagotavljati tudi to, kot je prej kolega Prikl povedal, da zakon da jasno vedeti, da se malomarnosti, ki lahko ogrozi človeško življenje, ne sme dopustiti, da to niso nesreče okoliščine, ampak da gre za opustitev dolžnega ravnanja na nek način. Da to, da je nekdo oslepel, ker nekdo ni zagotovil zaščitnih očal – o tem sva nazadnje razpravljala –, to ni nesrečna okoliščina. To, da modela vajeništva ni mogoče v polni meri izpopolniti ali pa izvesti v Sloveniji, morda, jasno, ampak to se v ničemer ne veže na sistem notranjega izobraževanja, ki ga lahko ima tudi mikro podjetje. Dopuščati ali pa dovoliti, da so izobraževanja o varnosti pri delu nekaj, kar se opravi samo zato, da se potem podpiše dokument, da je bilo izvedeno in da si seznanjen z ukrepi varnosti pri delu, nihče pa se ne poglobi v to, da bi s tem preprečili tako gospodarsko kot

zdravstveno škodo, to ne gre. Socialni demokrati tega ne moremo in ne bomo podprli.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Še kot zadnji razpravljavec v tem delu. Gospod Marijan Pojbič, beseda je vaša.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Hvala lepa za besedo, spoštovani gospod podpredsednik.

Potem ko sem poslušal to levičarsko zgodbo, moram reči, da sem resnično zelo razočaran nad temi ljudmi in bi najprej vprašal. Ali je kdo izmed teh ljudi, ki danes tukaj na tak način razpravljajo o zadevah, ki jih tu rešujemo s tem zakonom, kdaj v življenju imel espe, s katerim bi se moral na trgu srečati? Naj mi kdo izmed vas pove, da ni bil obešen in zapikan na državne jasli. Na to naj mi kdo izmed vas odgovori. Tisti, ki tega niste nikoli doživeli, nikoli tega počenjali, izjemno težko razpravljate na, bom rekel, kompetenten način, ker enostavno si upam trditi, da ste daleč od tistega, kar je prava resnica in kar je realnost. Daleč od tistega. Vaše razprave so neka teorija, ki je pač nekje napisana, ali si jo zapišeš ali si jo zamisliš, ali si bil tako naučen, in nikakor ne izhaja iz prakse. Ne razumem, da ne razumete ničesar, resnično. Danes sem poslušal, pa sicer se nisem imel namena oglasiti, ampak razprava gre preko vsake meje. Kolega Škoberneta poslušam. Poglejte, to so čisti pridigarji, pridigarji v partijskem sistemu, moram reči, ne tisti za prižnico. Neverjetno, na kakšen način s kakšno lahkotnostjo in kako peljete te vaše razprave in v kakšno smer in na kakšen način poskušate z vašimi, bom rekel, takimi in drugačnimi posegi, besednimi zvezami zmanipulirati slovensko javnost in delavce, podjetnike in tako dalje.

Se bom osredotočil na ta dvojni status. Bom nekaj besed rekel na temo dvojnega statusa. Zelo dobro je vsem nam jasno, v kakšnem stanju je ta država, v kakšnem stanju je večina upokojenk in upokojevcev. In na koncu jim še onemogočamo, da bi si še lahko poleg tiste tako ali tako mizerne pokojnine – večina v tej družbi ima tam 400, 500 evrov – zaslužili nekaj zraven, hkrati plačevali v državno blagajno, v pokojninsko blagajno in tako dalje, v zdravstveno blagajno in sebi omogočali, da bi lahko mogoče malce bolje živeli. Tudi stanje v tej državi bi se morda pa več takih stvari izboljšalo, da bi ljudje tukaj, tudi naši upokojenci, živeli boljše in lepše. Desus je eden izmed tistih ključnih ljudi, ki temu nasprotujejo. Niti enega resnega razloga danes nisem slišal, zakaj takšne rešitve ne bi podprli. Niti enega resnega! Sramota Desusove stranke v parlamentu. Namesto da bi zagovarjali interese upokojevcev, vseh takih in drugačnih in različnih, se pod neko pretvezo govori, češ, vsi moramo imeti enake možnosti. Vsi upokojenci v naši družbi so pomembni. Ampak nekaterim, se pravi, tisti, ki so privilegirani, ki imajo borčevske penzije, ki imajo, ne vem koliko sto dodatkov, za njih ni

nobenega problema! Tisti, ki so pa imeli espe in morda komaj preživeli, ker se pač borijo, ker pač espeji – tisti, ki pozna stvari - niso vsi bogataši. Eni so celo življenje garali in si na koncu izposlovali to, kar so si izposlovali, tisto majhno penzijo, pa bi še sedaj želeli delati, njim pa je treba to omogočiti. Se pravi, privilegiranci. Vse jim je na našo pobudo sodišče vrnilo, Ustavno sodišče takrat pripisalo, da so vsi ti privilegiji normalno ustavno zakonito in tako dalje, lahko imajo vse, lahko imajo vse, lahko imajo izjemno velike penzije, lahko imajo izjemno velike dodatke. Za te majhne ljudi pa zgodba ne velja. Delate točno to, na kar vseskozi poskušamo opozarjati v Slovenski demokratski stranki; delate razliko med ljudmi, delate razliko med upokojenci, kar je nedopustno in skrajno neodgovorno.

Bi pa to svojo razpravo podkrepil tudi s tem, kar je zapisala Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije. Citiral bom to, kar je pomembno, ko govorimo o dvojnem statusu: "Na Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije vsebinsko podpiramo predlagano spremembo pri lažjem uvajanju dvojnega statusa. Nesmiselno in večplastno družbeno škodljivo je postavljati zahtevo, da mora obrtnik oziroma podjetnik svojo dejavnost kot espe zapreti, če hoče uveljavljati polno pokojnino, kar je še posebej nepotrebno, v kolikor ima zaposlene delavce, ki jim na ta način zagotavlja tudi socialno eksistenco in zanje odvaja ustrezne prispevke v blagajne javnih zavodov. Tako ministrstvo, pristojno za delo, kot tudi druge institucije večkrat izpostavljajo in nagovarjajo starejše, da je treba ohraniti aktivnost v čim višji starosti. Zaželeno bi moralo biti, da se ta aktivnost pozna tudi v materialnem smislu. Novela Zakona o urejanju trga dela je to omogočila upokojencem, ki v odvisnem razmerju lahko brez škodljivega vpliva na pokojnino zaslužijo do 6 tisoč 356,79 evra. Podobno je brez škodljivega vpliva na pokojnino moč opravljati funkcijo prokurista ali direktorja na podlagi civilnopravne pogodbe o poslovanju; in to ne glede na višino zneska; po starem ZPIZ-1 je veljala omejitev do minimalne plače. Prav tako tudi intelektualci preko avtorskih pogodb lahko brez škodljivega vpliva na pokojnino prejemajo honorarje, in to brez limita. Podobno je tudi z zaslužki upokojencev na podlagi podjemnih pogodb. Večina zavarovancev namreč pokojnino razume kot pravico, ki jim pripada, ker so v ta namen 40 let, oziroma ženske do izteka prehodnega obdobja leta 2018 malo krajše obdobje, plačevali namenske prispevke. Četudi je novela ZPIZ-2B razširila institut delne upokojitve na način, da je možno uveljaviti tri četrtine pokojnine in plačati iz naslova nadaljnega opravljanja dejavnosti zgolj četrtino prispevkov, takšna rešitev dvojnega statusa ne zadostuje, ne zadovoljuje pričakovanj naših članov, ki želijo imeti polno pokojnino. Glede na navedeno podpiramo predlog za uzakonitev takšne sistemske zakonske rešitve, ki bi vsem

upokojenim podjetnikom takoj po izpolnitvi siceršnjih pogojev za starostno upokojitev omogočila uživanje celotne pokojnine, kljub temu da ob tem še naprej opravljajo svojo samostojno dejavnost, iz naslova katere v izogib očitkom o nelojalni konkurenci plačujejo še naprej predpisane dajatve, davke in prispevke.

In za zaključek, rezultat take rešitve bo več sredstev v proračunu, več davkov iz naslova dohodnine, DDV, več prispevkov za ZPIZ in ostale institucije, večja bo socialna varnost upokojencev, večje bo njihovo zadovoljstvo, ko bodo videli, da lahko sami še vedno koristno in aktivno soustvarjajo tudi v starosti, manj bo sive ekonomije in obratno. Spoštovane kolegice in kolegi koalicije, ali je kdo izmed vas to prebral? Je kdo prebral to? Če je kdo to prebral, temu praktično nima kaj dodati. Kako lahko takim rešitvam nasprotujete! Ne razumem, resnično ne razumem tega. Ali se je res že vsem zavrtelo; morda od privilegijev?! Morda od privilegijev, da se vam vrti od privilegijev, ker vem, kakšna zbrana družba ste, od kod prihajate, kje ste bili zaposleni, kaj ste delali, kako ste lepo na račun te uboge države živeli praktično celotno življenje. Večina vas, večina, tiste, ki niso, izvemam iz tega konteksta. In vi takim ubogim upokojencem, ki imajo 500 ali 600 evrov pokojnine, odrekate pravico, ki jo tu poskušamo z zakonom urediti. In pravi član Desusa: "Mi ničesar ne omejujemo, mi z ničemer ne omejujemo." Pri svetem bogu, ali razumete sploh, kaj govorite?! Ali razumete?! In zdaj so vsi pobegnili ven, pogledajte. Ubogi gospod, vidim, da je ... Hvala bogu, imamo še ljudi, ki poslušajo, vsaj to, to zelo cenim. Ampak rad bi tudi, da se nekaj naučimo, da se nekaj naučite in začnete razmišljati malo drugače. Ne socialistično, ne misliti, da lahko preživi ta država samo, da boste obešeni na državne jasli in vedno znova in znova črpali, si denar izposojali, milijardo za milijardo, in živeli kot mali bogovi. Ti ljudje pa morajo vse to plačati. Temu bo prišel enkrat konec, državnih jasli bo enkrat konec. In vsi tisti, ki ste bili zdaj prilepljeni na njih, upam, da boste začeli razmišljati v kontekstu, o katerem govorim, da je treba ustvarjati pogoje za to, da bo država lahko funkcionirala; da bodo podjetniki, obrtniki lahko ustvarjali, da se bo v proračune vplačevalo, da ne bomo imeli vsako leto milijardo ali pa milijardo in pol minusa v proračunu.

In kako dolgo bo še treba tem socialistom dopovedovati, da se od boga nič ne zgodi, na tak način, kot poskušate vi to predstaviti. Treba je ustvarjati, treba je delati. Mi pa smo dolžni, da ustvarjamo pogoje, da bodo lahko ljudje funkcionirali, tudi espeji, zaposleni in tako dalje. To, kar sem na koncu prebral, zaključek, če bi to vsak izmed vas, ki ste danes diskutirali, prebral, mislim, da bi se mu malo vsaj kakšno kolesce obrnilo v glavi pa bi začel razmišljati v pravo smer. V smer naših državljanek in državljanov, v smer tistih, ki držijo pokonci to državo, ki držijo pokonci tudi tiste privilegirance, lopove,

kradljivce, ki poberejo čisto vse, kar si država sposodi. Pokradejo vse in se nič ne zgodi. Jaz mislim, da mora priti do začetka, vsaj začetka ali pa zametka nekega drugačnega razmišljanja in pristopa, če želimo to državo peljati po neki drugi poti. In želimo, moramo jo peljati po drugi poti, če vprašate ljudi, večina državljanek in državljanov vam bom povedala, da to, kar dela sedanja koalicija in vlada, je absurd vseh absurdov. Tako slabo slovenskim državljanom in državljanom nikoli še ni šlo kot gre zdaj, nikoli. In nič se ne zgodi. Tam se postavljajo povezave, sploh Stranka modernega centra, moram vas posebej izvzeti. Kadrovske cunami, vsepovsod, kar je mogoče, vse zamenjate samo zato, da si postavite ljudi tja, da boste vnaprej imeli zaključen krog.

To je vaša primarna in ključna naloga, na vse ključne pozicije ste postavili ljudi, kar nekaj je takšnih, ki imajo madeže na sebi. In tisti, ki jih postavlja, ta politika iz ozadja, ki jih postavlja, jih ima tudi za kaj držati. Potem so pridni, poslušni in tako dalje in niso takšni kot Marijan Pojbič, ki me nimate za kaj držati. In hvala bogu, da se nisem nikoli, niti nobenemu stricu ali komurkoli, prodal za noben cent. Žalostna resnica te današnje družbe, da smo tako daleč prišli v naši družbi. To je pa resnično žalostna resnica. Upam, da bo do neke spremembe enkrat prišlo. In morajo se te cevi, ki tečejo v posamezne lobije, te levičarske zgodbe, enkrat presekat. Motorke prinesiti pa prerezati te cevi, nimaš druge rešitve, sicer ne bo nikoli drugače v tej družbi. In vse dobre rešitve, ki jih predlagamo – ali Nova Slovenija, ali mi, ali katerakoli opozicijska stranka –, se zavrne s takšno lahkotnostjo. Vas nič ne zanima, ker niste nikoli v življenju občutili, kako je biti na trgu in denar na trgu služiti. Mogoče vi gospod, sem rekel, da tiste, ki so, izvezemam; ampak večina pa ne. Ker vem, od kod večina prihaja in kako so kot mali bogovi živeli na račun državnih jasl pa na račun tistih ubogih siromakov, espejev in teh, ki se prebijajo iz meseca v mesec, pa teh ubogih upokoencev, ki imajo 400, 500 evrov penzije.

Tukaj pa sedijo gospodje, deset poslancev Desusa v parlamentu in namesto da bi se borili za njihove pravice in jim pomagali, da jim izboljšajo status, da bodo lažje živeli, da bodo lažje funkcionirali v tej družbi, vse tisto, kar predlagamo dobrega, še skupaj s koalicijo pomagajo zavrniti. In to je neokusno, nedopustno in jaz mislim, da bodo na volitvah ljudje tudi Desusu na naslednjih volitvah povedali svoje, kar mu pripada; in zadnji čas je, da do tega pride. Desusu in Stranki modernega centra pa tako ali tako, tu pa ni kaj dodati. Ker danes je en gospod iz Stranke modernega centra govoril, da so nekateri bolj nagnjeni – stranke, ki predlagajo pametne rešitve – h kapitalu. Kdo je najbolj nagnjen h kapitalu? V tem trenutku je h kapitalu najbolj nagnjena Stranka modernega centra. Pa vi točno veste, zakaj to govorim. Vse ključne pozicije imajo v svojih rokah in vse držijo, državna podjetja.

Poglejte si problem Ljubljanske banke, kar se zdaj dogaja in tako dalje, ne bom odpiral ta vprašanja. V glavnem katastrofa, stvari gredo v popolnoma napačno smer. Prosim vas, enkrat začnite razmišljati drugače, sicer bo v tej državi še zelo slabše. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Postopkovno, izvolite, gospa Sluga.

JANJA SLUGA (PS SMC): Gospod predsedujoči, jaz bi resnično vas pozvala, da kolega Pojbiča opozorite, namreč tukaj vstaja, gleda k nam proti desni in govori o nekih privilegijih, o uživanju privilegijev, o tem, kako smo vse do tistega trenutka, ko smo vstopili v ta državni zbor, živeli od državnih jasl in ne vem kaj. Gospod Pojbič, če to govorite, potem povejte konkretno z imeni. Jaz ne morem pristati na to, da rečete, saj veste, kdo je pa kdo ni. Ne, ne vemo, povejte. Če govorite o tem, potem vstanite zdaj, ta trenutek in povejte konkretno imena in priimke, kdo je to. Ker na takšno diskusijo ne pristajam. Prosim, predsedujoči, opozorite kolega.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa Janja Sluga, hvala za opozorilo, bom vzel na znanje.

Repliko ima gospod Marijan Pojbič, izvolite.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani gospod predsednik.

Mislim, da o teh imenih, o katerih je zdaj kolegica govorila, ne rabim govoriti, ker vsi se zelo dobro med seboj poznamo, da točno vemo, kdo je prilepljen na državne jasli. Točno. Bom pa naslednjič prinesel spisek, kdo je bil iz Stranke modernega centra v kateri službi do zdaj; pa da vidimo, kdo je prilepljen na državni jasli, bom to poimensko prebral, ker je to gospa Sluga zahtevala. To bom naredil na naslednji seji, da bom uslugo naredil tistim, ki so.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Prehajamo v sklepni del splošne razprave, v katerem dobi besedo še predstavnik Vlade, državni sekretar na Ministrstvu za delo gospod Peter Pogačar.

Izvolite.

PETER POGAČAR: Najlepša hvala za besedo.

Moram reči, da si bom sedaj vzel nekaj več časa za obrazložitev te kar zanimive diskusije, v kateri je bilo izpostavljenih kar nekaj dobrih vprašanj, o katerih bo treba v prihodnosti govoriti. Če mi dovolite, bi šel po dveh sklopih. Najprej glede vprašanja regresnih zahtevkov. Zdi se mi pomembno, da vam, poslancem, predlagatelju in slovenski javnosti pojasnimo, za kakšen red velikosti govorimo. Po naših ocenah, vmes sem kar nekaj podatkov pridobil, imamo trenutno v

Sloveniji okoli 23 tisoč samostojnih podjetnikov, ki zaposlujejo najmanj eno osebo, ker o teh tukaj govorimo. Od tega Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje vodi 95 regresnih zahtevkov zoper delodajalce, 91 zoper pravne osebe, štiri zoper samostojne podjetnike in hkrati ima vloženih 34 tožb. Moramo vedeti, da najprej pride do regresnega zahtevka, potem pa zavod presodi, ali je vzročna zveza in ali bo sploh šel v tožbo. V nasprotnem primeru do tega sploh ne pride. Še nekaj bi rad opozoril. Danes je bilo rečeno, mi predlagamo omejitev kazni na 15 tisoč evrov. Ne gre za kazen, gre za škodo, ki je nastala Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ali, če hočete drugače, pokojninski blagajni. Gre za škodo, ne za kazen. Če je ne bo poravnal ta delodajalec, ta samostojni podjetnik, jo bo nekdo drug. Ta drug pa so tisti delodajalci, ki plačujejo prispevke za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, ter tisti zavarovanci, ki plačujejo prispevke za invalidsko zavarovanje. Navajali ste konkreten primer. Jaz tega konkretnega primera ne poznam; tudi mislim, da ga nihče razen vas ne. Kot sem razbral, človek je danes invalidsko upokojen, je invalid, delodajalec mora plačati škodo, ki je nastala zavodu; rento, če sem prav razumel. Mene ta delodajalec toliko ne skrbi, meni je hudo za tega človeka, ki je invalid. Za njega mi hudo in sem vesel, da imamo sistem socialne države, da imamo sistem pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki je temu delavcu, ki je utrpel nesrečo pri delu, zagotovil ustrezno socialno varnost. Ni pa prav, da zagotovi to socialno varnost na račun vseh ostalih in ne na račun tistega, ki je škodo povzročil. Tukaj ste navajali, da je šlo za deljeno odgovornost, da je delodajalec vse zagotovil. To presoja sodišče v okviru pravnega postopka, ko ugotavlja vzročno zvezo, ko ugotavlja krivdo in prispevek za oškodovanca k nastali poškodbi. Praksa tukaj kaže, da sodišča to redno počnejo. Takšna ureditev, kot jo predlagate vi, sklicevali ste se, da je svet Zavoda za pokojninsko zavarovanje sprejel sklep, da se odgovornost fizičnih oseb zavarovancev omeji na 50-kratnik najnižje pokojninske osnove za fizične osebe. Vaš predlog je, da bi se za delodajalce to omejilo na 40-kratnik pokojninske osnove. Se pravi, da vi predlagate nižjo odgovornost delodajalca, kot je v primeru fizične osebe.

Sedaj bi šel morda na vprašanje dvojnega statusa. Še enkrat bi želel povedati, pravica dvojnega statusa je bila ukinjena z Zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, sprejetim leta 1999. Ohranjena je bila samo izjema za tiste, ki so takrat imeli odprt status samostojnega podjetnika, ki so bili stari najmanj 63 let in so imeli najmanj eno osebno zaposleno, da so lahko do zadnjega pokojninskega zakona, sprejetega leta 2012, imeli ta status odprt. Leta 2012 pa je bil sprejet zakon, ki pa je prav tem espejem – to, kar prej ni bila možnost, prej te možnosti ni bilo – omogočil, da se delno upokojijo in delno imajo odprto

dejavnost. Z zadnjim predlogom lansko leto smo šli še naprej. Ne več samo polovico; vse, kar rabi samostojni podjetnik, da ohrani svojo dejavnost, je, da ohrani dejavnost za četrtino delovnega časa, za šest ur; za tri četrtine pa lahko prejema pokojnino. In ni res, da kogarkoli silimo, da se upokoji. Nasprotno. Rečeno je bilo, da silimo ljudi v upokojitev, da ne omogočamo, da poleg nizkih pokojnin ...; jaz se tukaj strinjam z gospodom poslancem. Dejansko so pokojnine nizke, dejansko so nizke. In zato je prav, da imajo vsi upokojenci pod enakimi pogoji možnost zraven zaslužiti, ne da bi to vplivalo na njihovo pokojnino. Vsi upokojenci, ne glede na to, ali so bili med svojo aktivno kariero espeji, zavarovanci, javni uslužbenci, v zasebnem sektorju. Ko so upokojenci, so upokojenci in pod enakimi pogoji lahko opravljajo začasno in občasno delo upokojencev, vse je delo po civilnopravnih pogodbah. Kaj pa je bistvena razlika? Bistvena razlika je, da se tisto delo lahko opravlja začasno, da se ne opravlja s polnim delovnim časom in trajno. To je bistvena razlika.

Špoštovana poslanka gospa Novak me je vprašala: Koliko pa je tistih upokojencev, ki imajo izpolnjene pogoje pokojninske dobe? Jaz sem vmes pridobil podatke glede na vaše vprašanje. Poglejte, tako je. Na podlagi zadnje pokojninske reforme leta 2012, po novem zakonu ZPIZ-2 ima v letu 2015 90 % starostnih upokojencev, ki so se upokojili po novem zakonu, v celoti izpolnjen pogoj polne pokojninske dobe – 40 let, in mislim, da je bilo 39 let za ženske, je še v prehodnem obdobju; 90 %. Splošna slika po vseh ostalih zakonih – vi ste vprašali, koliko jih ima izpolnjene pogoje za upokojitev – vsi imajo izpolnjene pogoje za upokojitev, samo kakšne. Tisti, ki so se po novem zakonu v lanskem letu, 90 % jih ima izpolnjene pogoje polne pokojninske dobe, ker je bil to eden izmed ključnih elementov pokojninske reforme. Na splošno v skupini upokojencev, ta podatek je zelo na hitro vzet med razpravo, okoli 26 % starostnih upokojencev v Republiki Sloveniji ima izpolnjen pogoj polne pokojninske dobe. In vas sedaj sprašujem, vaš predlog pa gre v smeri, da se vsem upokojencem omogoči dvojni status, tudi tistim 74 %, ki niso oddelali polne pokojninske dobe, to je v vašem predlogu. Zato pravim, da stvari niso enostavne. Tukaj je potrebna kar malo daljša razprava. Strinjam se z gospodom poslancem Toninom, ko je rekel, da enostavno ne drži, če se nekdo upokoji, da potem pa mladi pridejo do dela. To seveda ne drži, tukaj se strinjam. Količina dela nikoli ni fiksna, delo mora opraviti. Avtomatično upokojitev nekoga še ne pomeni, da mlajši pridejo do dela. Tukaj se v celoti strinjamo.

Želel pa bi morda, da vas ne utrujam predolgo, ker bi o tem res lahko dolgo časa govoril, ko se iščejo rešitve v pokojninskem sistemu, se iščejo rešitve med različnimi interesnimi skupinami. Vedno se išče minimalna

stopnja družbenega konsenza. V javnosti odmeva vedno samo – pogajanja s sindikati, ali bo 60, 61 let; kar je eden od pomembnih elementov, ampak polno je interesnih skupin. Vedno pokojninski sistem, zlasti zadnja pokojninska reforma, dejansko odraža soglasje vseh socialnih partnerjev, soglasje vseh poslanskih skupin tedanjega sklica parlamenta, neko minimalno stopnjo konsenza med različnimi interesnimi skupinami. Poseganje v to ravnovesje tega sistema na račun samo ene interesne skupine, ki nekaj zahteva na račun drugih, je zelo nevarno. Morda na koncu samo še to, predlog za razpravo v Beli knjigi, ki je podan, se strinjam, treba se je opredeliti do tega vprašanja, ampak bo treba tudi odgovoriti, kaj je pravica do starostne pokojnine po naši zakonodaji. Ali je to renta na podlagi 40 let vplačila; je to pravica iz socialnega zavarovanja, ki nastopi takrat, ko zakon domneva, da zavarovanec po določeni starosti ne more več s polnim delovnim časom opravljati svojega dela neke svoje dejavnosti? To so debate, ki jih moramo odpreti; in iz tega vejejo tudi mednarodne primerjave, kakšen pokojninski sistem mi želimo, za kakšnega se odločimo. Predvsem pa mora biti naš skupni cilj, da vse zavarovance in vse upokojujence obravnavamo enako. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala državnemu sekretarju Petru Pogačarju.

Vsi prijavljeni razpravljavci, ki ste to želeli, ste dobili besedo. Ker čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika zbora še kdo razpravljati? Pred prijavo vas želim opozoriti, da se lahko k razpravi prijavite s pritiskom tipke za vklop mikrofona. Če želite razpravljati tudi predstavnik predlagatelja predloga zakona mag. Matej Tonin ter predstavnik Vlade, prosim, da se prav tako prijavita s pritiskom tipke za vklop mikrofona. V tem primeru dobita besedo kot zadnja, in sicer najprej predstavnik Vlade in nato predstavnik predlagatelja. Prosim za prijavo. Vsak razpravljavec ima na voljo 5 minut časa. Gospod Jožef Horvat, beseda je vaša.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa, gospod podpredsednik. Dragi kolegice in kolegi, spoštovani državni sekretar!

Obrtniki, mikro podjetja, mala podjetja, srednja podjetja so hrbtenica slovenskega in evropskega gospodarstva, se strinjamo? Se strinjamo. Ali je to kapital? Ni kapital. Mi, krščanski demokrati pravimo, da je največji kapital človek, zato na naslovnici našega programa piše – socialno-tržni model gospodarstva. Še stokrat bom ponavljal, ker preprosto si nekateri tega ne zapomnijo, pa bi bilo dobro, da bi si. Nadaljujem, Bled 2015, lansko leto, slovenski obrtniki in podjetniki predsedniku Vlade Miru Cerarju predstavijo deset zahtev za izboljšanje poslovnega okolja.

Predsednik Obrtno-podjetniške zbornice gospod Branko Meh je med temi izpostavil problem regresnih zahtevkov za plačilo odgovornosti delodajalcev, saj iz pravnega mnenja ljubljanske pravne fakultete izhaja, da je ureditev ustavno sporna. Pravna fakulteta, Univerza v Ljubljani pravi, da je ureditev ustavno sporna; spoštovana vlada, koalicija in vsi pravniki v njej. In to pravno mnenje so obrtniki takrat tudi poslali v kabinet predsednika Vlade. Premier Cerar je obrtnikom takrat povedal, citiram, "da iščejo rešitev, kako iz krize in tudi kako ohraniti družbo na dobri poti." In predsednik Vlade tudi pravi, da moramo spremeniti miselnost, pravi, da pogreša več zdrave pameti v družbi. In nadaljuje, "vi naredite prvi korak, bodite odločni, pokažite, kaj se da; in ne, česa se ne da; bodite zgled." Tako premier Cerar. In jaz sem na njegovi strani, mi iščemo rešitve, ker smo dobili nalogo, namig s strani predsednika Vlade in te koalicije. Mi v Novi Sloveniji to spoštujemo. Zato imate zdaj sedem naših zakonov v parlamentarni proceduri. In sprašujem vlado, kako se bo odzvala na deset Zahtev slovenske obrti in podjetništva 2016, zdaj so že objavljene. To vprašanje bom ponavljal, zelo dolgo bom ponavljal in povem, ko bomo mi na oblasti, potem bomo mi ta vprašanja, ki jih obravnavamo v tem zakonu danes, rešili. In to bo eden prvih naših ukrepov. To pri vsej odgovornosti sporočam slovenski javnosti, mi bomo to naredili. Ker naši ljudje želijo delati, pravica, pokojnina pa se mora vklopiti takrat, ko nastopijo vsi pogoji.

Spoštovanemu kolegu Saši Tabakoviču pa sporočam naslednje – očital mi je gostilniško debato. In sem se spomnil razprave dva dneva nazaj, ko smo govorili in razlagali mi Stranki modernega centra, kaj je kolo, kolo s pomožnim motorjem in tako naprej. Treba je ločiti, kaj je razprava o gostilnah kot poslovnih subjektih in kaj je gostilniška razprava. Če bi volivci ocenjevali mojo razpravo kot gostilniško, tukaj ne bi bil že deveto leto, najbrž, tako si vsaj razlagam. Ja, tudi jaz se sekiram, da se na Kobilju, kjer sta se zaradi koalicijskih slabih rešitev zaprla dva poslovna subjekta, dve gostilni, se jaz močno sekiram, da bo naslednji korak tam zaprtje osnovne šole. Ker je ena občina, ena vas, en šolski okoliš. Zakaj? Ker je vsako leto tam manj učencev, mi je nerodno povedati, koliko jih je danes tam. Jih je 38 in so zlata vredni davkoplačevalci in naši prihodnji državljani, ki bodo morda kdaj tudi prevzeli vodenje te države. Res pa je, da kolega Tabakovič iz ljubljanskih višin ne vidi na periferijo, do roba. Do ljudi na robu se pač iz ljubljanskih višin ne vidi. In tu je problem in priporočam prakso Nove Slovenije, vsak mesec obisk Poslanke skupine Stranke modernega centra in ostalih koalicijskih strank po Sloveniji. Vsak mesec kakšna mikro regija, veliko se boste naučili in boljše boste delovali za to Slovenijo. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima predstavnik Vlade, državni sekretar gospod Peter Pogačar. Izvolite.

PETER POGAČAR: Hvala še enkrat za besedo. Kaj dodati? Morda samo glede deset zahtev Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije, ki so jih javno predstavili in jih bomo tudi skupaj s kolegi z Obrtno-podjetniške zbornice obravnavali na Forumu obrti in podjetništva, ki se ga bom tudi udeležil. Med temi desetimi zahtevami slovenske obrti in podjetništva do Vlade Republike Slovenije je na prvem mestu navedena ureditev vprašanja regresnih zahtevkov. Od 23 tisoč samostojnih podjetnikov, ki zaposlujejo ljudi, je ključna težava obrti in podjetništva devet tožb Zavoda za pokojninsko zavarovanje za regresni zahtevki. Če je to osnovna zahteva do Vlade Republike Slovenije, potem mislim, da samostojnemu podjetništvu ne gre tako zelo slabo. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala tudi vam.

In kot zadnji razpravljavec ima besedo predstavnik predlagatelja mag. Matej Tonin. Izvolite.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Ko bi se le včasih več poslušali in bolje razumeli. Marsikaj v tej hiši bi bilo popolnoma drugače, če bi imeli ta občutek za posluš in če bi se poskušali v drugega vživeti in neke zadeve skupaj rešiti. Tudi glede največje vladne stranke, je vsaj pred volitvami ogromno obetala, kako se bo lotila drugačnih parlamentarnih standardov, pa mislim, da je kar zelo hitro razumela, doumela in se jih tudi oprijela klasičnih starih parlamentarnih standardov, da se opozicijskih predlogov največkrat ne sprejema. Poglejte, kakšne težave so bile že pri zelo enostavnih zadevah, kot je čelada in kolo z motorjem, kaj šele pri bolj kompliciranih zadevah. Nekdo mi je na Facebook napisal, če se glede čelade ne morete v tem parlamentu dogovoriti; kako pa se boste pri drugih, bolj pomembnih zadevah, pa najverjetneje ima kar prav. Zato bom poskušal še enkrat zelo jasno povedati, česa naš predlog ne prinaša in kaj zares prinaša. Predlog zakona, ki je pred vami v splošni, prvi obravnavi, ga je še možno popravljati in amandmirati v drugi obravnavi, rešuje dve zadevi. Ena so regresni zahtevki in druga je dvojni status upokojenca. Pri tako imenovanih regresnih zahtevkih bi zelo jasno rad poudaril, da ne znižujemo standardov varnosti. Zaradi tega zakona se standardi varnosti po državi ne bodo zmanjšali. Zaradi tega zakona tudi ni ogrožena pokojnina ali zdravljenje kateregakoli delavca. Vsak delavec, ki bo poškodovan, ki je zavarovan, bo deležen primernega zdravljenja in, če je potrebno zaradi hujše poškodbe, tudi invalidske upokojitve. Ta zakon zgolj naslavlja vprašanje, kdo bo plačal to zdravljenje oziroma kdo bo plačal to invalidsko

pokojnino. In kaj prinaša ta zakon? V primeru, da gre za naklepno delo delodajalcev, slabo vzpostavljanje standarda varnosti v celoti, ni važno, kakšno je to breme, prevzame delodajalec, pa temu lahko rečete kazni. Sicer se državni sekretar s tem ne strinja, pa bom bolj točen izraz uporabil in bom rekel – stroški zdravljenja ali invalidske pokojnine. Če gre za naklep, ni omejitev. Če pa gre za nesrečo, ki ni bila povzročena namerno, ampak je bila splet okoliščin, ki so pripeljali do tega, ker so bili morda premalo uveljavljani standardi varnosti, da se je delavec poškodoval, v takem primeru pa mi predvidevamo, da bi delodajalec, ki je za to odgovoren, moral plačati 15 tisoč evrov kazni ali stroškov, kakorkoli želite.

Seveda je za nas človeško življenje neprecenljivo. Je pa kljub vsemu ta družba na nek način solidarna. In tukaj se mi pač sprašujemo, kje je ta koncept solidarnosti, da se vprašamo, kje je tista meja, do koder kateremu delodajalcu naložimo stroške invalidske penzije ali zdravljenja, da tega podjetja ne potopimo. Ne smemo pozabiti, da ta podjetja več let tudi vplačujejo v pokojninsko in zdravstveno blagajno. Če bodo delovala tudi naprej, bodo plačevala to tudi v prihodnje; in nekje je pač treba zbalansirati. Ne bi želel biti tak demagog kot poslanec Škoberne. Saj veste, tudi v kazenskem pravu nimamo smrtne kazni, pa bi jo za nekatere zločine najverjetneje potrebovali. V določenih primerih ta družba postavi nekatere omejitve. Morda je primerjava neprimerna, ampak želim zgolj poudariti to, da se nam zdi smiselno v nekaterih delih zaščititi tudi prihodnjo delovanje podjetja. In še glede dvojnega statusa. Naša želja je zelo preprosta, da vsi upokojenci, ki izpolnjujejo pogoje za starostno pokojnino, to pokojnino tudi dobijo. In če želijo delati naprej, potem plačujejo polne prispevke, kot bi bili zaposleni v primeru espeja. Jaz mislim, da to niso pretirane zahteve in da bi vsaj v prvi obravnavi ti zakoni lahko ugledali luč sveta.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Zaključujem splošno razpravo. O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje zбора odločali danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 12. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam 13. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **14. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH ZAKONA O PREPREČEVANJU DELA IN ZAPOSLOVANJA NA ČRNO V PRVI OBRAVNAVI.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila skupina 21 poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Jožetom Tankom. V zvezi s tem predlogom zakona je skupina 21

poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Jožetom Tankom zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici predlagatelja predloga zakona gospe Suzani Lep Šimenko.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za besedo, predsedujoči. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci, spoštovani državni sekretar, lepo pozdravljeni!

Aprila 2014 je Državni zbor sprejel spremembo Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, ki je med drugim za izvajanje osebne dopolnilnega dela vpeljal sistem vrednotnic. V praksi to pomeni, da mora posameznik, ki opravlja osebno dopolnilno delo, le-to priglasiti ter si pridobiti vrednotnico. Cena vrednotnice znaša 9 evrov, od katerih se 7 evrov namenijo za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, 2 evra za zavarovanje za poškodbe pri delu in poklicno bolezen. V posameznih primerih mora vrednotnico plačati naročnik. To je takrat, kadar izvajalec zanj opravi določeno delo, kot so varstvo otroka, pomoč pri gospodinjskih opravilih, inštrukcije in podobno. Plačati jo mora vsak naročnik posebej in za vsak mesec posebej, kar za izvajalca lahko pomeni več vrednotnic na mesec, odvisno od števila naročnikov. V primerih, kadar izvajalec izdeluje in prodaja izdelke domače in umetnostne obrti, ročna dela, nabira gozdne sadeže ali zelišča, melje žito in tako naprej, mora vrednotnico izvajalec plačati sam. Praviloma to pomeni eno vrednotnico na mesec. S tem sistemom naj bi delo potekalo zakonito, izvajalcu pa bi se s tem omogočila osnovna socialna varnost. Ena vrednotnica naj bi izvajalcu prinesla en dan pokojninske dobe. To velja za tiste, ki so v obdobju svoje delovne aktivnosti; za upokojenca to ne pomeni dodatne pokojninske dobe. Sistem za njih torej ni prav nič spodbuden.

Kakšne so bile napovedi ministrice dr. Anje Kopač Mrak ob uvedbi sistema vrednotnic? Napovedovala je, da se bo zmanjšalo delo na črno. Pa se je res? Poglejmo si podatke. Ministrica je napovedovala, da se bo število registracij osebne dopolnilnega dela podvojilo, kar bi naj pomenilo okoli 18 tisoč registriranih izvajalcev osebne dopolnilnega dela. Po podatkih s spletne strani Ajpes je na dan 18. 5. 2016 na seznamu posameznikov, ki opravljajo osebno dopolnilno delo, zgolj 6 tisoč 84 posameznikov, torej zgolj tretjina tega, kar je napovedovala ministrica. Več kot očitno je, da uvedba vrednotnic ni spodbudila posameznikov, da bi registrirali svoje osebno dopolnilno delo; ampak prej nasprotno. Ministrstvo si je obetalo, da bi, če bi bilo registriranih 18 tisoč izvajalcev osebne dopolnilnega dela, v pokojninsko in zdravstveno blagajno dodatno priteklo 2 milijona evrov. Kakšna pa je realnost? V letu 2015 se je v omenjeni blagajni steklo zgolj 158 tisoč 500 evrov, od tega za pokojninsko zavarovanje okoli 123 tisoč in okoli 35 tisoč za zdravstveno

zavarovanje. Po podatkih Ministrstva za delo so znašali stroški uvedbe sistema vrednotnic do konca leta 2015 200 tisoč evrov. Seveda pa je k temu treba prišteti še tekoče stroške, administrativne stroške, stroške dela po upravnih enotah, na Ajpesu, Finančni upravi in tako naprej. In kaj lahko iz tega vidimo – da se za uvedbo in delovanje sistema vrednotnic porabi bistveno več, kot se skozi prispevke vrne v pokojninsko in zdravstveno blagajno. Sistem vrednotnic predstavlja izjemno lahko priložnost za prikrivanje dela na črno, saj vzpostavlja okvir, ki se dejansko lahko zlorablja za povišanje sive ekonomije in dela na črno. Po obstoječem sistemu namreč ni pomembno dejansko delo in dejansko plačilo. Rečemo lahko le to, da je bil poskus uvedbe vrednotnic zelo slab poskus polnjenja proračunske luknje. In zaradi tega v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke predlagamo njihovo ukinitve.

Poglavitne rešitve, ki jih predlagamo, so naslednje. Prvič, da se črtajo členi, ki se nanašajo na zakonsko podlago sistema vrednotnic, in nadomestijo z ureditvijo, ki je veljala pred tem; ohrani se zgolj omejitev dohodka osebne dopolnilnega dela. Drugič, predlagamo, da se osebam, ki opravljajo osebno dopolnilno delo, omogoči prostovoljna izbira glede pokojninskega in zdravstvenega zavarovanja; kar pomeni, da bi se oseba, ki izvaja osebno dopolnilno delo, lahko zavarovala za pokojninsko in invalidsko zavarovanje v višini, ki jo bo sama izbrala, vendar najmanj v višini sedmih evrov na mesec. Prostovoljno bi bilo tudi zavarovanje za poklicne poškodbe in bolezni v višini pavšala za zdravstveno zavarovanje. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Za uvodno obrazložitev mnenja dajem besedo predstavniku Vlade, državnemu sekretarju na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti gospodu Petru Pogačarju.

PETER POGAČAR: Spoštovani, hvala za besedo. Spoštovane poslanke in spoštovani poslanci!

Vlada Predloga zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, ki ga je v zakonodajni postopek vložila Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, ne podpira. Predlog zakona temelji na pavšalnih ocenah pomanjkljivosti dosedanjega sistema; predlagane nadomestne rešitve ob ukinitvi veljavnega sistema pa ne zasledujejo ciljev in načel, ki jih je vlada vpeljala z že veljavnim Zakonom o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno. Veljavni Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno je med drugim na področju osebne dopolnilnega dela vpeljal vrednotnice, katerih ureditev Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke s svojim predlogom zakona črta. Vrednotnica je dokument, na

podlagi katerega se lahko opravlja osebno dopolnilno delo, in hkrati predstavlja tudi potrdilo o plačilu prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje in za zdravstveno zavarovanje. Sistem vrednotnic je urejen, zamišljen na podobnih ureditvah, kot so jih uvedle nekatere druge države članice Evropske unije – Belgija, Hrvaška, Italija, Francija; in je tudi v teh državah prinesel pozitivne učinke. Res pa je, da ne v prvih šestih mesecih. Namen prenove osebnega dopolnilnega dela v primerjavi s preteklo ureditvijo je bil narediti to obliko dela širše uporabno, olajšati nadzor nad opravljanjem osebnega dopolnilnega dela, omogočiti boljši nadzor nad izogibanjem neplačevanja davkov plačila prispevkov. Predvsem pa ne pozabimo – s plačilom prispevkov za pokojninsko zavarovanje osebam, ki opravljajo osebno dopolnilno delo, zagotoviti vsaj minimalne pravice iz pokojninskega sistema. Včasih se mi zdi, da predlagatelj tega zakona to spregleda.

Naj izpostavim nekaj pozitivnih učinkov obstoječega zakona. Na dan 10. 5. 2016 je bilo na Ajpesu prijavljenih 6 tisoč 41 izvajalcev osebnega dopolnilnega dela in zanimanje še raste. Od vpeljave sistema dalje na ministrstvu kar naprej beležimo predlog s predlogom za širitev seznama del, ki bi se lahko opravljal kot osebno dopolnilno delo. Kot kaže, ljudje so zainteresirani. Po pridobljenih podatkih o vplačanih vrednotnicah je bilo do sedaj vplačanih 24 tisoč 61 vrednotnic za 30 tisoč 726 vrst dela, ena vrednotnica se namreč lahko nanaša na različne vrste dela. S prenovitvijo sistema osebnega dopolnilnega dela smo na ministrstvu želeli spodbuditi: opravljanje dejavnosti ali dela v legalnih oblikah dela namesto dela na črno, mislim, da je to naš skupni interes; zagotoviti večjo socialno varnost izvajalcem osebnega dopolnilnega dela ter zmanjšati izkrivljanje nelegalne konkurence na trgu. Menimo, da iz vpeljanega sistema že danes izhajajo pozitivni učinki osebnega dopolnilnega dela za gospodarstvo in posameznike. Predlog predlagatelja temelji na pavšalnih ocenah pomanjkljivosti dosedanjega sistema, vsekakor je za oceno v enem letu od vpeljave preuranjeno, predlagane rešitve predlagatelja ne zasledujejo ciljev in načela predloga zakona samega; predvsem pa so rešitve, ki jih kot alternativno predlaga predlagatelj, nesistemske, v marsičem nerazumljive in tudi neizvršljive v praksi. Vlada Republike Slovenije zato predlogu zakona nasprotuje. Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin.

Gospod Jan Škoberne bo predstavil stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov. Izvolite.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Spoštovani gospod podpredsednik, kolegice in kolegi, ponovno dober dan!

Delo na črno je ena izmed najbolj pogostih oblik sive ekonomije. Slednja je tudi v Sloveniji razširjena, še posebej pa je zaradi takšnih in drugačnih napak v sistemu najpogosteje razširjena v kmetijstvu, gozdarstvu, storitvenih dejavnostih, predvsem pa tam, kjer se soočamo z večjim obsegom gotovinskega poslovanja. Zadnja sprememba Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno je uveljavila paket zakonov za boj proti sivi ekonomiji. Med drugim je takratna sprememba uredila tudi osebno dopolnilno delo na podlagi vrednotnice. Vrednotnica kot taka omogoča večjo preglednost in nadzor nad temi vrstami dela; hkrati pa ima posameznik, ki delo opravlja, iz naslova teh vrednotnic tudi pravice po principu Vsako delo šteje. Na ta način se ureja večja transparentnost pri opravljanju dela in omogoča vsem deležnikom koriščenje osebnega dopolnilnega dela na preprost in legalen način, ki je hkrati tudi pošten. Predvsem pri točki preprostosti je nekaj dela še treba opraviti. Zadnje spremembe zakonodaje pa so po našem mnenju šle v pravo smer: razširitev pristojnih organov, višje globe, nova ureditev osebnega dopolnilnega dela, ki je že ob uvedbi kot takšna predvidela tudi uredbo spletne aplikacije, za katero je bil takrat zadolžen MJU. Ta naloga ostaja neopravljena in jo bo za učinkovitost ter ustreznost delovanja sistema vrednotnic čim prej treba tudi opraviti. Aplikacija ima namreč nalogo, da sistem poenostavi.

Hkrati se je treba zavedati in poudariti, da začasno delo in občasno delo mora biti razlikovano in ustrezno ločeno od drugih oblik dela, ki so urejene v drugih zakonih, saj gre za alternativo, ki jo zakon – tudi ta, ki ga imamo na mizi – ponuja v izogib delu na črno. Gre za delo, ki ga opravljajo fizične osebe za fizične osebe. Takšen način je na nek način legalizacija tega dela, ki ga je pogosto spremljal izgovor, da so običajno postopki za zaposlitev in ureditev prezapleteni. Ureditev hkrati poenostavlja postopke in sledi principu Vsako delo šteje. Toleranten odnos do sive ekonomije je vsekakor zaskrbljujoč. Zavedanje, da tudi tisti, ki ne plačujejo davkov in prispevkov ter drugih dajatev in koristijo samo, pod narekovaji, usluge države, ki jih pošteno plačujemo vsi, bi moralo vzbujati pri vseh, tudi tistih, ki se tega poslužujejo, odpor do sive ekonomije in jo preprečevati; ne spodbujati. Zato je na nek način nenavadno, da Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno ukinja eno izmed možnosti za boj proti sivi ekonomiji oziroma eno izmed možnosti za legalno in pošteno opravljanje dela. Socialni demokrati iz tega naslova predloga novele zakona ne bomo podprli. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Matej Tašner Vatovec bo prestavil stališče Poslanske skupine Združena levica. Izvolite.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala podpredsednik, lep pozdrav vsem!

Predlog se, kot smo slišali, nanaša na opravljanje osebnega dopolnilnega dela. Večino tega dela se opravi kot pomoč v gospodinjstvu, vendar resnični družbeni problem pri osebnem dopolnilnem delu ni evidentiranje, ampak dejstvo, da so ga nekateri prisiljeni opravljati; in to pod kakršnimikoli pogoji. O tem nimamo uradnih podatkov, lahko pa sklepamo na podlagi življenjskih izkušenj. Naročniki takšnih storitev so praviloma gospodinjstva z nadpovprečnimi dohodki, gospodinjsko delo opravljajo večinoma ženske, zlasti brezposelne delavke, delavke z nizkimi plačami in upokojenke z nizkimi pokojninami. To delo opravljajo za slabo plačilo, večinoma na črno. Hkrati imajo vedno večjo konkurenco različnih čistilnih servisov, ki pogosto delujejo kot nezakonite agencije za posredovanje dela. Zato je prvi pogoj za to, da bo tudi osebno dopolnilno delo dostojno, torej primerno plačano in spoštovano, ureditev socialnega položaja žensk na robu družbe. Revščina je sicer kompleksen problem, vendar zanjo obstajajo preproste rešitve. Vse te rešitve so v pristojnosti Vlade in tudi Državnega zbora. Vse so izvedljive tukaj in zdaj, če se koalicija odloči, da bo zastopala interese socialno ogroženih prebivalcev. V grobem so ti ukrepi trije. Položaja dolgotrajno brezposelnih in upokojencev z nizkimi dohodki ne bo izboljšala nobena gospodarska rast, ampak denarni socialni prejemki. Odgovornost koalicije je, da te prejemke dvigne vsaj na raven minimalnih življenjskih stroškov. Kot je znano, so bili ti stroški nazadnje izračunani leta 2009 in so za samsko odraslo osebo znašali 385 evrov.

Manj znano je, da je ministrica za delo dr. Anja Kopač Mrak lani v imenu Vlade podpisala socialni sporazum. S tem se je tudi zavezala, da bo še letos na novo izračunala minimalne življenjske stroške in da bo višino socialnih pomoči uskladila s tem izračunom. Kolikor je nam znano, ministrstvo izračuna ne namerava izvesti. Kljub temu pa je jasno, da bi morali minimalni dohodek dvigniti vsaj na 385 evrov mesečno. Znano je tudi, da je za to potrebnih nekje do 90 milijonov evrov sredstev na leto, kar je približno toliko, kot bi prinesel dvig stopnje davka na dobiček podjetij, ki ga je pripravilo finančno ministrstvo. Seveda je to uresničljivo pod pogojem, da bosta vlada in koalicija teh 90 milijonov namenili socialno ogroženim. Trenutno finančni minister predlaga, da bi teh 90 milijonov porabili za davčno olajšavo za približno 10 % zaposlenih z najvišjimi plačami. Kakorkoli že, položaj socialno ogroženih bi lahko bistveno izboljšali takoj in brez dodatnega zadolževanja države. V delo na črno, tudi v osebno dopolnilno delo, so pogosto prisiljeni ljudje, ki so sicer socialno ogroženi,

vendar ne prejemajo socialnih pomoči. Pogosto so to upokojeneci, zlasti upokojenke, ki se odrečejo socialni pomoči ali varstvenemu dodatku zaradi Pahor-Svetlikovih reform iz let 2010 in 2011.

Kot vemo, je revščina pri nas najbolj razširjena med ženskami, starejšimi od 65 let, zlasti na podeželju. Leta 2010 je Pahorjeva vlada ukinila državne pokojnine, ki jih je prejemale več kot 15 tisoč oseb. Drugi udarec je sledil leta 2012 z novim Zakonom o socialno varstvenih prejemkih. Od takrat je treba socialno pomoč in varstveni dodatek dosledno vračati. Lastniki nepremičnin so se zato množično odrekli socialnim prejemkom, zlasti varstvenemu dodatku. V takih okoliščinah je marsikdo prisiljen opravljati vsako delo pod kakršnimikoli pogoji. Pahorjeva vlada je torej uzakonila socialni damping. Če hočemo, da bo tudi osebno dopolnilno delo postalo dostojno, kot radi rečejo na pristojnem ministrstvu, je treba Pahorjevo reformo preprosto odpraviti. Naj spomnim, da je vlada v koalicijski sporazum zapisala, da bo prejemnike varstvenega dodatka, ki imajo v lasti nepremičnino v manjši vrednosti, razbremenila prepovedi odtujitve nepremičnine. V skoraj dveh letih od prihoda na oblast tega še ni storila. Tretji ukrep, ki bi bil nujen za izboljšanje položaja socialno ogroženih prebivalcev na sploh in ureditev osebnega dopolnilnega dela posebej, je spoštovanje delovnopravne zakonodaje. Recimo, da bomo izboljšali položaj oseb, zlasti žensk, ki opravljajo dopolnilno delo. Na ta način bo ponudb dopolnilnega dela manj in delavke ne bodo prisiljene delati pod vsakimi pogoji; vendar problema ne bomo rešili, dokler ne bomo preprečili nelojalne konkurence različnih čistilnih in podobnih servisov. In marsikje, tudi v javnem sektorju, lahko opazimo to, čemur se reče segmentiranost trga dela. Čez dan čistijo delavke, ki so včasih oblečene v uniforme in so zaposlene v določeni organizaciji, popoldne pride druga ekipa mlajših deklet, ki niso v uniformah, delajo pa z istimi sredstvi, verjetno preko nekakšnega čistilnega servisa. Morda so ponekod stvari kaj bolje urejene, ampak na splošno so čistilni servisi de facto agencije za posredovanje dela, čeprav nimajo dovoljenja za to. Podobno je z raznimi drugimi vrstami dopolnilnega dela, recimo kot sezonsko delo. Dokler ne bomo učinkovito preprečevali nezakonitega izkoriščanja, bo plačilo za tovrstno delo sramotno nizko. Ena od bistvenih rešitev je ureditev pristojnosti delovne inšpekcije, ki smo jo predlagali v Združeni levici; pa je koalicija seveda gladko zavrnila. Za konec se moramo opredeliti še do konkretnih rešitev. V podrobnosti se nima smisla spuščati, ker – če citiram mnenje Vlade – "rešitve niso niti systemske, niti razumljive, niti izvršljive". Če bi se že lotili nadomestitve vrednotnic, bi bilo to treba narediti na nek drug način. Torej je bistveno vprašanje, ali bi bila ukinitve sploh smiselna. Analiza, ki jo povzemam sicer iz mnenja Vlade, kaže, da ne. Število oseb, ki aktivno opravljajo

osebno dopolnilno delo, se je po uveljavitvi novega sistema povečalo najmanj za dvakrat. Torej so vrednotnice zajele določen segment oseb, ki so prej delale na črno. V prvem letu sta zdravstvena in pokojninska blagajna na račun vrednotnic prejeli približno 160 tisoč evrov. Stroški za uvedbo novega sistema so bili okrog 200 tisoč evrov. Treba pa je upoštevati, da so bili to enkratni stroški, ki se bodo izplačali šele na srednji rok. Za kakršnokoli večjo spremembo sistema bi bilo treba spremeniti informacijski sistem in prilagoditi postopke, za kar bi bilo treba zagotoviti dodatna finančna sredstva.

Mogoče sistem vrednotnic ni najboljši možni sistem, vendar zdaj očitno deluje, tako da ga brez zelo dobrih razlogov in konkretnih alternativ ni smiselno spreminjati. Ko ocenjujemo učinkovitost sistema vrednotnic, moramo tudi upoštevati, da glavni namen vrednotnic ni zbiranje socialnih prispevkov, ampak legalizacija dopolnilnega dela. Ta sistem ne prinaša velikih prihodkov, ker je tudi promet razmeroma majhen. Koristi od legalizacije morajo imeti zlasti tisti, ki to dejavnost opravljajo. Po eni strani zato, ker naj bi se zmanjšala nelojalna konkurenca; po drugi strani pa zato, ker se jim ti dohodki vsaj minimalno priznajo pri pokojnini. Glede na zadnje odločitev Ustavnega sodišča je jasno, da prostovoljna vključitev v obvezno pokojninsko zavarovanje ni nadomestilo za samodejno vključitev na podlagi vrednotnic. Ker je zakon torej po mnenju tistih, ki naj bi ga izvrševali, nerazumljiv in neizvršljiv in ker ni videti utemeljenih razlogov za ukinjanje sistema, ki je zdaj že utečen, bomo glasovali proti. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Ljudmila Novak bo predstavila stališče Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov. Izvolite.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Spoštovani!

Krščanski demokrati smo bili ob uvedbi vrednotnic za osebno dopolnilno delo zadržani. Opozarjali smo, da so vrednotnice nove birokratske ovire, ki bodo le dodatno obremenile tiste, ki koristijo storitve osebne dopolnilnega dela, ter tudi tiste, ki ga izvajajo. Dejali smo, da je prav, da se vzpostavi red na tem področju; vprašanje pa je, ali bo to lahko doseženo z novimi papirji. Prav tako je vprašanje, ali se bo osebno dopolnilno delo po plačilu prispevkov za zdravstveno in socialno zavarovanje sploh še splačalo in ostalo zanimivo kot ena izmed alternativ. Takrat poslanci Nove Slovenije nismo podprli uvedbe vrednotnic. No, danes že imamo odgovore na svoje takratne pomisleke. Bera uvedbe vrednotnic je milo rečeno slaba, po domače bi rekli, da je v minusu oziroma v rdečih številkah. Stroški uvedbe in izdajanja vrednotnic so veliko večji kot pa izplen za blagajne socialnih zavarovanj in proračun. Koncept ni bil najbolj posrečen.

Kolegi iz Slovenske demokratske stranke predlagajo, da se ukine vrednotnice kot podlago za izvajanje osebne dopolnilnega dela in uvede nazaj ureditev, ki je veljala pred njihovo uredbo. Hkrati predlagajo tudi, da se osebam, ki opravljajo osebno dopolnilno delo, omogoči, da se prostovoljno pokojninsko in invalidsko ter zdravstveno zavarujejo za isti obseg pravic kot v sistemu vrednotnic. Ker nismo spremenili svojega stališča izpred dobrih dveh let in ker se zavzemamo za enostavne postopke ter nizke davke, bomo poslanci Nove Slovenije predlagano novelo podprli.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Janja Sluga bo predstavila stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra. Izvolite.

JANJA SLUGA (PS SMC): Hvala lepa.

Novela zakona o spremembah Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, ki jo danes obravnavamo, primarno napotuje na razpravo o sivi ekonomiji in načelu Vsako delo šteje. Pri neprijavljenem delu ter tudi pri neprijavljenem prometu pridemo do skupne točke, to je osebno dopolnilno delo in vrednotnice. Vrednotnica je s 1. januarjem 2015 postala pogoj za legalno opravljanje dela, njena vrednost pa je določena v pavšalnem znesku devetih evrov. Z izenačitvijo različnih oblik dela in uvedbo prispevnih stopenj tudi pri osebnem dopolnilnem delu so v sistem socialne varnosti in obveznega zavarovanja vstopili tudi izvajalci osebne dopolnilnega dela. Z uveljavitvijo načela Vsako delo šteje tudi pri osebnem dopolnilnem delu je poleg zagotovljenega pokojninskega in invalidskega zavarovanja, zdravstvenega zavarovanja ter zavarovanja za poškodbe pri delu in poklicno bolezen pomembno izpostaviti, da v praksi vrednotnica prinaša tudi pokojninsko dobo. S predlogom zakona pa se sedanji sistem vrednotnic ukinja in predlaga vzpostavitev posebnega načina prostovoljne vključitve v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Osebe, ki opravljajo osebno dopolnilno delo, bi lahko v skladu z obravnavano novelo bile zavarovane za enak obseg, kot bo to po sedanji ureditvi, ki temelji na vrednotnicah. Predlaga pa drugačne osnove in drugačno priznavanje pravic, kot je določeno v splošni pokojninski zakonodaji in zakonu, ki ureja področje preprečevanja in zaposlovanja na črno.

Predlagatelj določa še način vključitve v posamezno zavarovanje, to je pokojninsko in invalidsko zavarovanje, zavarovanje za posebne primere ter zdravstveno zavarovanje za poklicne bolezni in poškodbe pri delu. Pri tem pa v Poslanski skupini Stranke modernega centra pogrešamo definicijo obsega pravic. 3. člen veljavnega Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju na primer določa, da se

z obveznim zavarovanjem zagotavljajo pravica do pokojnine, pravica na podlagi invalidnosti, pravica do letnega dodatka in pravica do dodatka za pomoč in postrežbo. Predlagana možnost izbire vključitve v zavarovanje za posebne primere pa se lahko izkaže za manj ugodno za izvajalca osebnega dopolnilnega dela, ker se zavarovanje za posebne primere zavarovanja ne šteje v zavarovalno oziroma pokojninsko dobo. S predlogom zakona bi se prigrasitev osebnega dopolnilnega dela opravljala na upravnih enotah, ki bi tudi vodile seznam izvajalcev osebnega dopolnilnega dela; in ne več na Ajpesu kot do sedaj. Pri tem moramo izpostaviti, da bi s slednjo rešitvijo povzročili dodatne stroške vsaj z vzpostavitvijo novega informacijskega sistema na upravnih enotah.

V Poslanski skupini Stranke modernega centra menimo, da je eno leto po uvedbi vrednotnic mogoče govoriti o pozitivnih učinkih obstoječega sistema. Od uvedbe sistema vrednotnic do maja letos je bilo namreč okoli 3 tisoč novih priglšenih izvajalcev osebnega dopolnilnega dela in dobrih 24 tisoč izdanih vrednotnic. Skupen znesek vplačil v letu 2015 pa je na podlagi vrednotnic znašal okoli 158 tisoč evrov. Dosedanje rezultate ocenjujemo kot dobre, vendar bomo šele v naslednjih nekaj letih lahko podali realno oziroma dolgoročno oceno uspeha sistema vrednotnic. Zaradi navedenega v Poslanski skupini Stranke modernega centra predloga zakona ne bomo podprli.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Tomaž Lisec bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala, podpredsednik, za besedo. Spoštovani državni sekretar, kolegi in kolegice, lep pozdrav!

Želja po preprečevanju dela na črno je v praksi rodila nepravičen in birokratski sistem vrednotnic, ki ljudi ne spodbuja, da bi dodatno še delali, ampak jih samo še bolj omejuje. Poleg tega pa sistem vrednotnic v praksi vsebuje kup nesmislov. Zato predlagamo zakon, kot ga predlagamo, kajti zasledujemo naslednje cilje in načela zagotoviti manjšo birokracijo, manjšo birokratizacijo in vse ostale malenkosti pri opravljanju osebnega dopolnilnega dela. Želimo odpraviti rešitve, ki za javna sredstva predstavljajo nesorazmerno velik strošek glede na učinek. Želimo omogočiti izvajalcem osebnega dopolnilnega dela, da se prostovoljno pokojninsko zavarujejo za čas, ki ga sami izberejo. Želimo stimulirati inšpekcijske organe, da bodo preverjali dejansko delo, ne pa videla – kazala. Predvsem pa želimo ohraniti načelo Vsako delo šteje. S predlogom zakona se iz veljavnega zakona črta člene, ki predstavljajo zakonsko podlago za sistem vrednotnic iz leta 2013. Takšna ureditev se nadomesti z ureditvijo,

ki je veljala pred tem, kajti danes smo imeli občutek, kot da je bilo prej osebno dopolnilno delo nekakšen babbav, ki ga sploh ni nihče zaznal. Edina izjema je po našem predlogu zakona, da se omejitev dohodka zasebnega dopolnilnega dela ohrani na sedanji ureditvi, kar pomeni, da polletni prihodki iz naslova tega dela ne presegaajo treh povprečnih neto mesečnih plač iz preteklega leta. Predlog zakona omogoča osebam, ki opravljajo osebno dopolnilno delo, da se lahko po svoji izbiri prostovoljno pokojninsko in invalidsko ter zdravstveno zavarujejo za isti obseg pravic kot po dosedanji ureditvi osebnega dopolnilnega dela preko vrednotnic.

Spoštovani, zakaj predlog zakona? Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno je s 1. 1. 2105 za izvajanje osebnega dopolnilnega dela vpeljal vrednotnice, ki se sedaj kupijo pred samim izvajanjem dela za devet evrov mesečno. Iz tega zneska se krijeta minimalno pokojninsko in zdravstveno zavarovanje, zakon pa je bil predstavljen kot vrhunska rešitev, ki bo preprečila delo na črno. Spomnimo se vseh medijskih objav tedanje in tudi sedanje ministrice, ko je govorila, kako bo sistem vrednotnic ne samo zmanjšal, ampak ukini delo na črno; ter kako se bodo ob tem, ko bodo ljudje delali, napolnile vse blagajne države. Po skoraj letu in pol od vpeljave vrednotnic pa se kaže, da gre za popoln fiasko ukrep, ki je imel za posledico še ogromno škodljivih posledic v praksi. V letu 2015 je bilo v sistem osebnega dopolnilnega dela prijavljenih dobrih 5 tisoč oseb, izdanih preko 17 tisoč vrednotnic, kar je v blagajno ZPIZ in ZZZS prineslo skupno slabih 160 tisoč evrov prihodkov. V javnosti so se po enem letu uporabe vrednotnic pojavili podatki o stroških sistema: strošek izdaje in kontrole za leto 2015 – 350 tisoč evrov, kjer se upošteva strošek dela – 220 tisoč evrov, strošek administracije Ajpesa v višini 24 tisoč evrov, strošek administracije Ministrstva za javno upravo v višini 24 tisoč evrov in strošek obdelave poročil, posredovanih Fursu, po večini 81 tisoč evrov; brez fiksnih stroškov, ki so bili potrebni za vzpostavitev sistema vrednotnic. Skratka, za učinek prvega leta v vrednosti 160 tisoč evrov so bili stroški 350 tisoč evrov. Ob vsemu bahanju sedanje in tedanje ministrice, kako bo sistem vrednotnic nek super sistem, govorimo o znesku 160 tisoč evrov, ki so jih tisti, ki so se odločili za to delo, preko vrednotnic dali v pokojninsko in zdravstveno blagajno. Ali je 160 tisoč evrov, spoštovani in spoštovane, dosežek?! Na drugi strani pa se straši ljudi. Že hiter finančni model pokaže, da sistem vrednotnic predstavlja bistveno večji letni strošek, kot je prihodkov. Po domače povedano, sistem vrednotnic je finančni in birokratski nesmisel.

Kako zgleda ta sistem v praksi? Vrednotnice je mogoče naročiti osebno, na upravni enoti in preko spletnega portala eUprava. Pa si predstavljajmo enega starejšega,

ki komaj čaka, da gre na upravno enoto, ali pa komaj čaka, da se registrira preko eUprave. Vsak dan čakajo takšne zadeve. Poleg stroška nakupa vrednotnice je treba mesečno in polletno oddajati Finančni upravi tudi poročilo o dohodku iz naslova, ki ga opravlja. Polletno poročilo pa je treba Finančni upravi poslati tudi v primeru, če v tem obdobju ni bilo nobenega prihodka. Skratka, poročila zato, da so poročila in da nekdo nekaj dela, ker ta oseba mora prijaviti, da nič ni delala. Ja, resnično gre za debirokratizacijo v smislu te vlade in ljudje še naprej komaj čakajo takšne rešitve, da bodo hodili od Poncija do Pilata tudi zato, če nič ne bodo delali. Takšne rešitve ljudi odvrtaajo od dela in ne zasledujejo cilja Vsako delo šteje. Vrednotnica ne predstavlja nikakršne dodane vrednosti, temveč zgolj obremenitev javnih sredstev in debirokratizacijo. Poleg tega pa ta sistem, ki je bil uveden, torej vrednotnice, predstavlja izjemno lahko priložnost za prikrivanje dela na črno v praksi, saj se vzpostavlja okvir, ki se lahko zlorablja za dejansko povišanje stopnje sive ekonomije. Cena vrednotnice je namreč fiksna, 9 evrov na mesec, in ni odvisna od višine dejanskega plačila dela. Kaj to pomeni v praksi? Zelo lahko se prikrije dejansko delo in plačilo preko meje, ki je določena z zakonom, saj za zakonito kritje tega dela zadostuje le vrednotnica, izdana v tekočem mesecu, ko se delo opravlja. Po starem sistemu, torej pred 1. 1. 2015 in pred uveljavitvijo vrednotnic, se je osebnega dopolnilnega dela posluževalo približno 9 tisoč oseb. Ministrica je pričakovala, da se bo številka z uvedbo vrednotnic podvojila; seznam posameznikov, ki je javno dostopen na Ajpesu, pa kaže na dan 7. 1. 2016 5 tisoč 444 oseb. Ob opombi, da ima ena oseba lahko navedenih tudi več del in vrednotnic, na kar se pozablja. Številka se torej v enem letu v nasprotju s piarovskimi blefi ni podvojila, temveč se skoraj za polovico zmanjšala.

Pa dovolite za zaključek še glede mnenja Vlade. Tipično mnenje te vlade; naša odločitev je edina prava in zveličavna, vaša rešitev pa je nesistemska in neizvedljiva. Spoštovani, delo na črno je obstajalo pred 1. 1. 2015, tudi preganjanje tega dela je obstajalo pred 1. 1. 2015; zato je sistem vrednotnic nesistemska rešitev, neživiljenjska in v praksi ponuja to, kar zakon ne zasleduje s strani vlade. Vlada pravi, da vsako delo šteje, v resnici pa se ljudi sili v sivo ekonomijo. Vlada nikakor ne dovoli niti razmišljanj o spremembi sistema, ki ga je predhodna vlada uvedla, čeprav prinaša več stroškov kot prihodkov. Skratka, naj stane, kolikor hoče, naša odločitev je prava. In ta zakon, torej sistem vrednotnic, ni posegel na področje preprečevanja dela na črno, ampak ga je v praksi še povečal, kar je dokazljivo s podatki s strani Ajpesa – namesto 9 tisoč dobrih 5 tisoč ljudi, ki so se odločili za to delo. Seveda pa je ta sistem vrednotnic prinesel nepotrebno birokracijo in predvsem strah, strah pri starejših ljudeh, ki so želeli delati, zakaj bi sploh delal, in

čakajo, kdaj jih bo kdo ovadil. Enak ukrep kot davčne blagajne, sploh ni važen finančni ali kakršenkoli drug ukrep, važno je, da ljudi strašimo. Sistem vrednotnic je prinesel tudi ogromno problemov in nepotrebnih ljudi tu in tam, za 150 tisoč evrov letno, na drugi strani pa enkrat več stroškov. Smešno. Torej podoben ukrep kot davčne blagajne. Tudi davčne blagajne smo hoteli ukiniti, želimo ukiniti tudi sistem vrednotnic, v nadaljevanju bomo želeli ukiniti sistem prevoznice; sami neumni, nesmiselni ukrepi, ki so zgrešeni in, kar je ključno, naperjeni proti ljudem. Ampak to je enako kot sedanja vlada – zgrešena politika, ki je naperjena proti ljudem. Zato si namesto zdravorazumskih ukrepov izmišljujete nedomišljene ukrepe, ki pa jih koalicija prodaja kot sistemske. Sistemi, kot so vrednotnice, prevoznice, davčne blagajne, kažejo, da je razmišljanje Butal v polnem razmahu. Napačna politika.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Uroš Prikl bo predstavil stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokoencev Slovenije.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo, predsedujoči. Spoštovane kolegice in spoštovani kolegi, ki vas sicer ni veliko v dvorani, predstavnik Ministrstva za delo!

Na kratko o stališču Desusa glede Predloga zakona o spremembah Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno – ne bomo ga podprli. Siva ekonomija pomeni nelojalno konkurenco in poseg v ekonomsko državo, posledično pa tudi v socialno državo. Njen obseg je težko določljiv. Glede na razpoložljive podatke nekaterih mednarodnih analiz naj bi za Slovenijo veljalo, da se z okoli 25 % deleža v GDP uvrščamo v zgornjo tretjino držav. Po nekaterih drugih analizah in podatkih naj bi ocena sive ekonomije pri nas znašala okoli 10 % bruto domačega proizvoda. To je dejstvo, ki je neizbežno, ne velja ta deviantni pojav samo za Slovenijo, velja za vse države Evropske unije in tudi širše, kar pa ne olajšuje tega, da je siva ekonomija pri nas prisotna in, se bojim, tudi na nek način zakoreninjena. Kot rečeno, pojav sive ekonomije in s tem povezano delo na črno kot posledica tega je ekonomski problem, deviantni ekonomski problem, ki še bolj prihaja do izraza v času gospodarske krize. Je pa seveda tudi širši pereč družbeni problem, saj ga – sicer zavedajoč se, da je to negativen pojav – toleriramo, mnogokrat pa tudi sami spodbujamo. Logično, bi rekli, saj je neka storitev, nek izdelek v končni fazi za potrošnika cenejši, cenejša, izvajalcu pa plačilo na roko pomeni višji neto prihodek, višjo neto vrednost, bolj se človeku pozna v žepu. Dejstvo je, da je ta odklon možno zmanjšati ali pa tudi izkoreniniti, ampak to je mogoče doseči samo s spremembo kulture, spremembo obnašanja posameznikov;

tisto, kar lahko k temu prispeva država, pa so primerni in ustrezni ukrepi, ki naj odpravljajo vzroke in spodbujajo pozitivno ravnanje. Premiki v glavi, preskok v miselnosti, o čemer smo govorili tudi pri točki inšpekcije. V boju zoper sivo ekonomijo smo v zadnjih letih sprejeli kar nekaj ukrepov; med njimi je bila tudi uvedba tako imenovanega vavčerskega sistema upravljanja osebnega dopolnilnega dela. Cilj uvedbe sistema vrednotnic je bil spodbujanje zakonitega, poudarjam zakonitega, opravljanja dela in v sklopu celovitega pristopa k davčnemu in prispevnemu poenotenju vseh oblik dela, vpeljanega po načelu Vsako delo šteje. Tisti, ki opravljajo osebno dopolnilno delo, plačujejo prispevke za socialno varnost, kar posameznikom prinaša določene pravice. Torej ljudem prinaša pravice, kar je bistveno, kar je prioriteten pomena, vsaj za nas v Desusu; v končni fazi pa se tudi nekaj sredstev, pa ne tako malo, tudi steka v obe blagajni ter državni proračun.

Poslanke in poslanci predlagatelja želijo vrednotnice ukiniti in obveznost vključitve v zavarovanja nadomestiti s prostovoljno odločitvijo o plačevanju prispevkov za pokojninsko in zdravstveno zavarovanje. To ni nič. To je v nasprotju z načelom Vsako delo šteje, slednje pa po naši oceni na svoj način pravzaprav pomeni poleg večje primerljivosti različnih oblik dela tudi nek doprinos, prispevek v boju zoper sivo ekonomijo. Z nakupom teh vrednotnic, ki jim tako nasprotujejo, namreč ni samo plačan prispevek za pokojninsko zavarovanje, za poškodbe pri delu, poklicne bolezni in tako dalje; pač pa vrednotnica tudi služi nadzoru opravljanja tovrstnega dela in nadzora v zvezi s prihodki od dela. Seveda pa ni to edini način, da se zoperstavimo sivi ekonomiji. Ukinitve vrednotnic pomeni nezmožnost tega nadzora, s čimer je zmanjšano tudi učinkovito bojevanje zoper sivo ekonomijo. Predlagatelji obravnavanega zakona, ki predlagajo ukinitve vrednotnic, menijo, da se ne vidijo učinki novega režima opravljanja osebnega dopolnilnega dela oziroma da so prilivi javne blagajne nižje od pričakovanih ter da stroški uveljavitve in delovanja sistema vrednotnic bistveno presegaajo prihodke v pokojninski in zdravstveni proračun. V Desusu se s tem seveda ne strinjamo, prepričani smo nasprotno. V pičlem letu dni izvajanja zakona se je v tem delu število prijavljenih izvajalcev glede na prej veljavno ureditev namreč podvojilo. Izdanih je bilo preko 17 tisoč vrednotnic, kar je pokojninsko blagajno napolnilo za dodatnih skoraj 160 tisoč evrov, zdravstveno pa 35 tisoč evrov. Najpomembnejše pri tem pa je, da imajo po novem sistemu izvajalci pokrito socialno varnost, pravico ljudi, česar pred sedanjo ureditvijo ni bilo. Stroški – vemo, da je za vsako stvar, v vsak projekt treba vložiti nekaj sredstev za zagon. Glavnina stroškov, katerim predlagatelji zakona očitajo, da so previsoki glede na učinek, je zgolj enkratnih. Verjamemo, da bodo odslej stroški bistveno nižji,

nekaj pa jih seveda zagotovo bo tudi v prihodnje, saj je sistem treba vzdrževati in nadgrajevati.

Vrednotnice so se za zdaj relativno dobro obnesle, kar pa še ne pomeni, da ne bi bilo treba področja osebnega dopolnilnega dela v marsičem še izboljševati, vsako stvar je treba izboljševati. Z zadnjo spremembo zakona smo namreč na seznam del, ki se lahko opravljajo kot osebno dopolnilno delo, že dodajali nekatere nove dejavnosti, ki so se na črno kar precej izvajale. Pa ne želim zdaj izpostavljati nobenega dela posebej, tako da v tem delu pri širitvi del v naši poslanski skupini tudi nadalje vidimo možnost za izboljšave. Učinki tega enega izmed mnogih ukrepov v boju zoper sivo ekonomijo – ob seveda preskoku miselnosti in preskoku v našem razmišljanju –, ki smo jih oblikovali v preteklem mandatu, so po našem mnenju kljub kratki časovni uporabi vidni in so pozitivni; vendar pa jih še ne moremo čisto relevantno ter dokončno oceniti in ovrednotiti. Pravi rezultat tega ukrepa bo viden šele na daljši rok, seveda ob ustreznem in ambicioznem nadzoru s strani pristojnih, to je Fursa; ter ob zavedanju javnosti, da delo na črno nikomur ne koristi; morda že na kratki rok, dolgoročno pa nikakor. Torej niti posameznikom, ki to delo opravljajo, niti koristnikom, uporabnikom, družbi, državi, Sloveniji kot celoti ne, saj izpad javnofinančnih sredstev zaradi sive ekonomije posledično pomeni manj pravic za vse; nas še posebej za tiste, ki so določenih pravic, določene finančne podpore iz proračuna najbolj potrebni. Naj zaključim, poslanke in poslanci Desusa stojimo trdno na tem stališču, da je predlog predlaganega predpisa nesprejemljiv in neustrezen, zato ga tudi ne bomo podprli. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Sledi splošna razprava poslank in poslancev.

Besedo ima predlagateljica gospa Suzana Lep Šimenko.

Izvolite.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za besedo, predsedujoči.

Moram reči, da me na nek način stališča poslanskih skupin niso presenetila. Obžalujem sicer, da tistih, ki se zelo zanašajo na številke, ni prisotnih v dvorani, ker mislim, da na tem primeru pa resnično številke povedo vse tisto, kar bi morale. Zdaj govorimo o kratkem roku. Več kot dve leti je od tega, aprila 2014 se je v tej dvorani ta sprememba tudi uzakonila. V veljavo je stopila s 1. 1. 2015. Minilo je celo leto 2015 in zdaj smo že v letu 2016. Mislim, da smo v tem času resnično že lahko dobili dobre podatke in da več kot očitno ti podatki govorijo, da sistem vrednotnic niti najmanj ni prinesel tistega, kar je bil namen tega. Državni sekretar je omenil, da

gre tukaj za neke pavšalne ocene. Strošek uvedbe je bil – vsaj po podatkih, ki sem jih prejela z Ministrstva za delo – 200 tisoč evrov. Navedeno je bilo, da tukaj še niso bile upoštevane posamezne posodobitve programske opreme; oziroma je to podatek, ki bi naj bil do konca leta 2015. Torej so že stroški uvedbe bistveno višji, kot pa je dejansko v enem letu v proračun priteklo. Ob tem pa se popolnoma zanemari dejstvo, da verjetno en tak sistem tudi nekaj stane. So že tukaj tekoči stroški vzdrževanja programske opreme, so tukaj zaposleni, ki morajo s tem upravljati, imamo zaposlene na upravnih enotah, imamo jih na Ajpesu, kjer vodijo te sezname, imamo tudi na Finančni upravi. Ne moremo zanemariti, da to pa nič ne stane. Seveda stane, tudi to stane.

Na časniku Finance so dali neke izračune, ki so še toliko slabši za ministrstvo glede stroškov uvedbe vrednotnic, oni so ocenili, da je bil strošek uvedbe 300 tisoč, tekoči strošek izdaje in kontrole vrednotnic pa naj bi bil celo 350 tisoč. V redu, to so neke ocene in niti ne želim iz tega izhajati. Če pa pogledamo konkretne podatke, ki ste jih vi sami dali, povedo, da je popolnoma neupravičljivo glede na to, kaj mi dejansko s tem sploh dobimo. Kaj pomenijo neke minimalne pravice iz pokojninskega zavarovanja? Ja, drži, ena vrednotnica da en pokojninski dan, ampak vi ste v to skupino zmetali vse, sem ste dali upokojujence, brezposelne in tiste, ki so zaposleni; torej kogarkoli, ki opravlja osebno dopolnilno delo. Vemo, kje so zakonske omejitve, koliko lahko z osebnim dopolnilnim delom v polletju oziroma v celotnem letu posameznik zasluži. To je jasno in nič ni spornega. Ampak ena vrednotnica – en dan pokojninske dobe upokojencu ne pomeni popolnoma nič, torej je na nek način solidaren do ostalih. Ja, je medgeneracijsko solidaren ali kako ste odgovorili na moje poslansko vprašanje. Dejansko koristi tistemu, ki je zaposlen. Ampak nekdo se recimo ukvarja z neko domačo obrtjo, dela neka ročna dela, v takem primeru si je sam dolžan kupiti vrednotnico, torej daje na mesec devet evrov za vrednotnico in to mu da en pokojninski dan. Letno ima stroška 108 evrov in iz tega dejansko dobi 12 dni. Kakšna je to spodbuda?! Kaj vi mislite, da ljudi s tem spodbudite, da bodo zdaj oni dejansko nekaj imeli od tega s tem enim dnevom?! Na drugi strani pa imate del tistih, ki jim vrednotnico kupijo naročniki, to pa je tista skupina, kjer kupujejo vrednotnico za razna varstva, inštrukcije, pomoč pri gospodinjstkih in ostalih opravilih. Tak posameznik pa ima toliko vrednotnic, kolikor ima v enem mesecu naročnikov, lahko tudi 20. In tak posameznik lahko na mesec pridobi 20 pokojninskih dni. Koliko je zdaj tukaj sorazmerje?

Vi zelo poudarjate, da vsako delo šteje; ja, se zelo strinjam s tem, vsako delo bi moralo šteti, še marsikje drugje, ne samo tam, kjer se ga izpostavlja z vaše strani. Kje je tu neka sorazmernost? Na eni strani lahko nekdo dela

100 ur na mesec z eno vrednotnico, ima en pokojninski dan, na drugi strani pa nekdo dela recimo 20 ur na mesec in ima 20 vrednotnic. Kje je tu sorazmernost? Ali se vam resnično zdi, da je ta sistem nek doprinos in dejansko ljudi spodbuja k temu, da bodo legalno opravljali tisto, kar opravljajo. Pri tem sistemu dejansko ni pomembno, koliko nekdo naredi; pomembno je zgolj, da ima to eno vrednotnico. Kako poteka nadzor tega na terenu, mi povejte. Nekdo si kupi vrednotnico, če pride inšpektor, mu pokaže tisto vrednotnico; ne glede na to, koliko on mesečno opravi in koliko dejansko prijavi Finančni upravi. Vi na nek način s tem še spodbujate delo na črno. Če bi samo pogledali številke – takrat, ko se je ta sistem uvedel, je bilo v sistemu registriranih okoli 9 tisoč ljudi. Pa boste rekli, da se takrat neaktivnih ni brisalo iz sistema. Zakaj pa je potem ministrica Kopač Mrak poudarjala, da se bo to podvojilo, in je sama omenila številko 18 tisoč, če je že takrat verjetno vedela, koliko od tistih jih je pa aktivnih. To je pač dober izgovor zdaj, ko se dejansko vidi, da ta sistem ne funkcionira. Danes jih imate v sistemu zgolj 6 tisoč. Bistveno manj, kot jih je bilo. Kje je ostalih 3 tisoč? Ali delajo na črno? Ali se ne vprašate, da je mogoče pa ta sistem spodbudil to, da ljudje delajo na črno. Poleg tega, osebno dopolnilno delo se lahko opravlja za tista dela, ki so na seznamu del. Omenili ste, da vas dnevno oziroma tedensko, mesečno ljudje pozivajo, da na ta seznam dodate še različna dela. Mene zanima, koliko pa je dejansko takšnih del, ki so ostala nekje v zraku, ki jih ljudje lahko delajo edino kot osebno dopolnilno delo. Ker tega dela na seznamu ni, ga on ne more registrirati, gre pa resnično za neko delo, ki ga ne moreš drugače uvrstiti. Ne more si privoščiti, da bo zaradi tega odprl s. p., ker ima takrat previsoke stroške, ki bistveno presegajo tisto, kar bi on dobil; in je osebno dopolnilno delo edino primerno delo. Ampak po tem vašem sistemu je enostavno izpadel iz tega sistema. Mene zanima, koliko je takšnih ljudi, kje je tistih 3 tisoč, ki dejansko manjkajo, in kje so vsi ostali, ki so prej bili nelojalna konkurenca in so delali na črno, siva ekonomija, kje pa so zdaj ostali, ki ste jih vi nameravali pridobiti s tem sistemom.

Kolega gospod Škoberne iz SD je omenil, da je bilo takrat rečeno, da bo tukaj ena aplikacija, ki je še ni – dve leti sta minili, pa še vedno ni aplikacije –, ki naj bi debirokratizirala ta sistem. Zakaj pa je še ni in koliko bo ta aplikacija še dodatno stala? To pomeni, da to še vedno spada med stroške uvedbe. To pomeni, da bo ta znesek še bistveno narasel. In resnično me zanima, kako to, da tega še ni. Dve leti sta minili od takrat, ko se je vedelo, da se bo ta sistem uvedel. Ali resnično v tej državi nismo sposobni nečesa narediti v nekem bolj normalnem, kratkem času. Na nek način se nam celo poskuša očitati, da imamo mi toleranten odnos do sive ekonomije. Lepo vas prosim, s sistemi, kot je vrednotnica, se spodbuja siva ekonomija. Uvedli ste davčne blagajne pod pretvezo, da

sedaj se bo pa zmanjšala siva ekonomija; pa nisem dobila še nikoli odgovora na to vprašanje, za koliko se pa je siva ekonomija zmanjšala; ker se ni. Zato, ker tistih, ki dejansko nepošteno opravljajo delo, tistih še vedno s takimi varovalkami ne dobite. Očitno bo treba narediti nekaj drugega kot to, da boste dejansko zajezili sivo ekonomijo. Jaz se strinjam, da je to problem, in dejansko to obsojam. In kot je bilo rečeno, ti so resnično nelojalna konkurenca podjetnikom in vsem ostalim. Nepošteno je do vseh nas, državljanek in državljanov Republike Slovenije. Ampak s takimi vrednotnicami, davčnimi blagajnami, na tak način pa žal tega pač ne boste dobili.

Kolegica iz Stranke modernega centra vidi pozitivne učinke. Mene resnično zanima, kolegi iz Stranke modernega centra, katere pozitivne učinke tega sistema pa vi vidite?! V predstavitvi stališča sem pričakovala, da jih boste našteali; bi pa potem prosila, da jih naštejete v nadaljevanju. Vemo, imamo manj osebnega dopolnilnega dela in zaenkrat samo breme za vse državljane Republike Slovenije zato, ker so stroški tega bistveno večji, kot pa je do zdaj na račun teh vrednotnic prišlo. Bistveno večji. Kje so tisti pozitivni učinki; povejte mi, lepo prosim, enega. Tudi prej osebno dopolnilno delo ni bilo nelegalno, isto ga je bilo treba prijaviti na upravni enoti. In tudi vrednotnice je treba prijaviti na upravni enoti ali preko sistema eUprava, kar pa žal, kolikor vem, ni veliko posameznikov tega tudi uporabilo. Kolega iz Desusa je rekel, da se z vrednotnico nadzira prihodke od dela. Saj to je ravno problem, z vrednotnico pa res ne morete nadzirati prihodkov. Kupi se ena vrednotnica, vi ne veste, koliko ur in koliko je zaslužil. Njegova poštenost je, da prijavi, kolikor pač prijavi; ampak zaradi sistema vrednotnic pa vi prihodkov ne morete nadzirati. Ne zavajati, lepo vas prosim, okoli tega. Ocenjujete, da so se relativno dobro obnesle. V redu, ampak mene resnično zanima, s čim. Podatki, številke kažejo nekaj popolnoma drugega. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Saša Tabakovič, pripravi naj se gospod Marijan Pojbič. Izvolite, gospod Tabakovič.

SAŠA TABAKOVIČ (PS SMC): Spoštovani podpredsednik, hvala za besedo!

Menim, da je sistem vrednotnic dober, da je v neki meri tudi pravičen in da je prav, da izhaja iz miselnosti, da vsako delo šteje. Tudi ne menim, da je potraten za javne finance, zato predloga Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke ne morem podpreti, čeprav v osnovi verjamem, da je predlog zmanjšanja birokratizacije vedno dobronameren. S tem se popolnoma strinjam. Dejstvo je, da je bil strošek 200 tisoč, ki ga omenja predlagatelj, enkratne narave in ni bil strošek, ki bi javni servis stal

vsako leto, da bi lahko sistem vrednotnic sploh lahko deloval. Gre za sistem, ki je bil uveden pred enim letom, in je v enem letu izkazal, da je bilo vanj vplačano okoli 160 tisoč evrov, kar pomeni, da je do danes verjetno ta številka veliko večja in da je v tem smislu tudi nekako prešla ta začetno vloženi strošek. Številka se bo v resnici izkazala za pozitivno šele v prihodnje in v nekem daljšem obdobju, ampak zaenkrat pa ta številka oziroma to, kar naslavlja predlagatelj, ni tako kritično, da bi se že zaradi tega odpovedali sistemu vrednotnic. Se mi zdi, da je to obdobje vsekakor prekratko, da bi bili lahko do njega na takšen način kritični. Tudi mislim oziroma tako kažejo podatki, da je sistem zaenkrat utečen in da se ne dogajajo neke procesne napake, da bi bilo treba že zaradi tega stališča a priori spreminjati zakonodajo ali pa na ta način ukinjati sistem vrednotnic. Iz načelnega stališča nasprotujem ideji, da bi se ukinil sistem vrednotnic, ker se mi ne zdi prav, da bi se zavarovanje prepustilo prosti volji posameznikov; ker to pomeni, da se verjetno zaradi različnih razlogov, ki jih bom tudi v svoji razpravi omenil, ti posamezniki ne bi več zavarovali. Z zdajšnjim sistemom pa je to zavarovanje omogočeno osebam, ki priglasijo svojo dejavnost oziroma dopolnilno delo. Nad tem znotraj svojih zakonsko določenih nalog bedi Furs, ki v primeru ugotovljenih nepravilnosti – ki se tičejo dohodkov in zlorab vrednotnic, ki jih problematizira in ima upravičeno pomisleke tudi predlagatelj – lahko ukrepa.

Ne morem sprejeti dejstva, da sistem vrednotnic predstavlja priložnost za delo na črno, ker je bil sistem vrednotnic uveden ravno zato, da bi se na nek način poskušalo omejiti različne nelegalne oblike dela oziroma da bi se omogočilo izvajalcem sistemsko delati v neki legalni obliki dela, kar pomeni to, da se jim zagotavlja tudi plačilo prispevkov, in kar je zelo pomembno, da se zmanjšuje izkrivljanje konkurence na trgu. To je v resnici bistvo samega sistema vrednotnic, ker plačevanje prispevkov in sorazmerna obremenitev vseh oblik dela zagotovo zmanjšuje motiv, da bi delavci oziroma delodajalci potem izbirali določeno obliko dela izključno skozi prizmo stroškov. To je bistvo sistema vrednotnic. Če bi pa to počeli, če bi to odločitev prepustili tistemu posamezniku, ki opravlja dopolnilno delo, potem bi ta bojazen lahko bila upravičena, da se potem ti ljudje ne bi zavarovali in se tudi potem to ne bi štel v pokojninsko dobo.

Moramo vseeno replicirati tudi na stališča, ki so bila danes že podana. Predlagatelj pravi, da si želijo, da bi bilo zavarovanje življenjsko, če že mora biti; hkrati pa ima velik problem, kako potem te evidence voditi. Na eni strani imamo problem birokracije; na drugi strani pa sistem oziroma motiv vrednotnice. V tem smislu bi rekel, da je predlagatelj vseeno malo paradoksalen. Pa še na eno stvar bi opozoril, ker se mi zdi, da enostavno moram. Po eni strani sem presenečen, kako se je na današnji

seji – pa ne mislim samo, kar se tiče te točke – dikcija Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke in Nove Slovenije neverjetno zblížala; čeprav mislim, da to ni izjema. Po eni strani v svojih stališčih govorijo oziroma se očita v koaliciji, da ne sliši in ne razume opozicije; hkrati pa sami razlagajo, kako so vsi tisti, ki se z njimi ne strinjajo, nekako neumni, ker podpirajo neumne zakone. Kakšen je inteligenčni kvocient posameznikov oziroma danes prisotnih na tej seji Državnega zbora, mislim, da ga ni poslanca v državnem zboru – in tudi v tem ali prejšnjem mandatu ne –, ki bi imel ta pooblastila pa tudi strokovno, da bi lahko sam presojal ali vrednotil inteligenčni kvocient poslancev. Na takšno diskvalifikacijo enostavno ne bom nikoli mogel pristati in tudi na njo ne bom pristal ter se od nje tudi distanciram. Se pa sprašujem, kdo potem s takšnim diskurzom oziroma s takšno demagogijo v resnici straši ljudi.

To so neke stvari na načelni ravni; zdaj pa še bolj vsebinsko. Predlagatelj določa le način vključitve v posamezno zavarovanje, pri tem pa ne definira obsega pravic, kar pa je zelo pomembno. 3. člen Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju določa, da se z obveznim zavarovanjem zagotavljajo pravice do pokojnine, za invalidnost, do letnega dodatka, pravice do dodatka za pomoč in postrežbo. Ena vrednotnica pomeni en dan pokojninske dobe. Če pa to ureditev primerjamo z rešitvami predlagatelja, ki možnost zavarovanja razume kot zavarovanje za posebne primere, potem pa lahko hitro ugotovimo, da bi bilo to veliko slabše za samega delavca, ker se mu takšno delo ne bi štelo v pokojninsko dobo. Če zavarovalne dobe v tem smislu ni, potem tudi ni pravice do pokojnine. Ne gre za to, da s takšnim načinom oziroma s takšno obliko dela recimo posameznik pridobiva pokojninsko dobo; ker gre tu za dopolnilno delo. Ni bistvo sistema vrednotnic to, da bomo sedaj vsi delali po sistemu vrednotnic in bomo z eno vrednotnico na leto imeli deset dni pokojninske dobe; ker to ni poanta. Vi morate tudi vedeti, da nekateri posamezniki na takšen način dodatno pridobivajo pokojninsko dobo; in to je v resnici bistvo, da vsako delo šteje. Ta miselnost, da vsako delo šteje, pomeni, da je plačevanje prispevkov ob različnih oblikah dela enostavno obveza in mora ostati obveza. Če to ukinemo, se nam ponovi zgodba, ki smo jo imeli pred vrednotnicami, ko so si različne oblike, ravno zaradi tega stroškovnega vidika, o katerem govori predlagatelj, med seboj konkurirale. In to je bilo zelo slabo. In s tem sistemom vrednotnic se je enostavno to želelo odpraviti. Če pa sedaj odpravimo sistem vrednotnic, pa imamo sistem, kot smo ga imeli prej, ki žal ni bil pravičen.

Kar se tiče izkrivljenega sistema, ki smo ga imeli prej, se je dogajalo to, da so delodajalci ta sistem izrabljali za lastno korist, za lastni strošek; na drugi strani pa so na to morali pristati tudi delojemalci oziroma tisti

posamezniki, ki so se za neko določeno delo odločili, čeprav so vedeli, da to za njihovo pokojninsko dobo, tudi dodatno zaslužno pokojninsko dobo, pomeni najhujše. In zato je prav, da imamo sistem vrednotnic. Govorim zaradi miselnosti. Mi se lahko pogovarjamo o različnih stvareh, ali so stroški upravičeni – zaenkrat kažejo, da so –; takšna razprava se mi zdi upravičena. Ampak ukinjati sistem vrednotnic pa pomeni enostavno poskus ukinitve nekega miselnega koda naše skupnosti, da smo se odločili, da vsako delo šteje; in da smo v tem smislu bolj pravični. To je vse. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima predlagateljica gospa Suzana Lep Šimenko.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za besedo, predsedujoči.

Tudi mi se zelo zavzemamo, da vsako delo šteje. In resnično mora vsako delo šteti, ampak osebno dopolnilno delo je pa vseeno bilo – in je tudi s sistemom vrednotnic – malo posebno delo, ki ni namenjeno temu, da se bo z njim okoriščal nekdo, ki opravlja neko dejavnost; ampak je to delo posameznikov, bodisi gre za pomoč, inštrukcije, za karkoli. Ampak če vsako delo šteje, naj šteje na način, da se šteje tudi, koliko dela nekdo opravi. In ravno to je problem. Vi ste dali v isti koš nekoga, ki en mesec dela z eno vrednotnico in lahko opravi na njo 100 ur; in nekega inštruktorja, ki ima v enem dnevu deset ur, deset različnih naročnikov ter v tistem enem dnevu dobi deset vrednotnic, ki mu jih plača tisti naročnik. Vsako delo šteje, ja, ampak neka sorazmernost pa mora biti, koliko nekdo naredi in v kolikšnem obsegu potem tisto delo šteje. To je tisto, kar je s tem sistemom sporno. Kar se tiče samih stroškov. Stroški uvedbe, jaz verjamem, da državni sekretar natančno ve, so že jasni. Vemo, da stroški nekih stornacij aplikacije v tistih 200 tisoč niso bili upoštevani; in neka aplikacija, ki jo je gospod iz SD napovedal, več kot očitno še tudi ni bila pripravljena, kar pomeni, da bodo stroški še dosti višji. Zelo veliki so glede na to, kaj smo dobili. Če bi dobili napovedana 2 milijona, potem bi bilo to čisto jasno. Potem verjetno danes o tem tukaj ne bi debatirali. Dobili smo pa niti ne 160 tisoč v celem letu uvedbe. In to je leto, ki je primerljivo. Nismo mi prišli lansko leto ob istem času s takšnim predlogom, ker resnično nismo imeli podatkov. Mi smo počakali, da je minilo več kot eno leto, da imamo jasne podatke, kaj se je v enem letu od uvedbe tega sistema dogajalo; in smo sedaj prišli s tem predlogom. Ne zato, ker je bilo brez zveze ali da mi ne bi podpirali tega načela Vsako delo šteje. Še marsikje drugje bi ga mogoče lahko uveljavili. Jaz se popolnoma strinjam s tem in je popolnoma pravilno. Kar se tiče prostovoljnega zavarovanja, ravno s tega vidika, ker ne upošteva statusa ljudi. Na eni strani osebno dopolnilno delo opravljajo

upokojenci, ki jim dodatni pokojninski dan ne pomeni nič; na drugi strani pa opravljajo to tisti, ki so brezposelni, ki jim dejansko to nekaj pomeni. Ker pa je vseeno meja, koliko lahko opravijo v pol leta, to so tri neto povprečne mesečne plače. V okviru tega lahko ostaja, ampak morda bi si pa rad malo več dal za pokojninsko zavarovanje; in ravno zaradi tega smo rekli prostovoljno. Če ta naš sistem morda vsebuje kakšne napake ali kakšne pomisleke, saj danes je prva obravnava, dajmo o tem govoriti; ampak želim, da ugotovite, zakaj smo mi dejansko to sprožili, kje vidimo tiste probleme. In seveda ima tisti interes, da bi verjetno malo več pokojninskega zavarovanja vplačal. Nekdo, ki pa je zaposlen in zraven doma še korpe plete ter želi legalno to opravljati, njemu pa ni v interesu en pokojninski dan na mesec, on se pač za to ne bi odločil. Iz tega vidika mi želimo, da bi bilo to prostovoljno. Še vedno pa gre to za legalno obliko dela. Mi ne želimo, da je to nelegalno. Seveda, mora biti legalna oblika dela, saj tudi je, saj tudi mora biti registrirana ali priglášena, kakorkoli mi to imenujemo. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Marijan Pojbič, pripravi naj se dr. Jasna Murgel. Izvolite, gospod Pojbič.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani podpredsednik.

Ponovno smo pred enim dejstvom, ki se nam pojavlja zelo pogosto ali pa vedno znova in znova, ko v Slovenski demokratični stranki predlagamo boljše rešitve, kot so bile sprejete v levičarski vladi, ki jo je vodil Borut Pahor. In ko predlagamo takšne rešitve, ki so boljše od tistih in evidentno ugotovljene – mi imamo evidentno ugotovljene argumente in razloge, zakaj tako trdimo, je kolegica Suzana izjemno in zelo kvalitetno pojasnila ter argumentirala, zakaj smo tak zakon vložili, s katerim želimo ukiniti vrednotnice –, karkoli naredimo, vse je zavrnjeno. To je neverjetno. Ali resnično imamo mi, ki smo na tej strani, tako nizki inteligenčni kvocient, da ne znamo nič razumeti; oziroma vse, kar predlagamo, je tako slabo, da vi z visokim inteligenčnim kvocientom ugotovite, da to, kar mi delamo, nismo naredili tako, kot vi mislite, da lahko samo vi, ki ste nekje tam zgoraj; in želite, da je samo tisto prav, kar vi počenjate oziroma kar vi zagovarjate.

Suzana je zelo jasno povedala, zakaj smo se odločili za ukinitve vrednotnic. In bom spomnil na neke stvari. Na seji 3. aprila 2014, to je bila seja Državnega zbora, je gospod Levanič, ki je sedaj desna roka oziroma prvi človek ali pa eden izmed prvih ljudi SD, povedal naslednje – druga ključna sprememba, ki jo prinaša predlog Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno. Se pravi, druga ključna. Ali vi veste, kaj pomeni ključna stvar?! Vrednotnice so bile po

njihovem mnenju takrat, ko so ta zakon predlagali, druga ključna stvar pri preprečevanju dela na črno. In je povedal naslednje: "Druga ključna sprememba, ki jo prinaša Predlog zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, je uvedba tako imenovanih vrednotnic za osebno dopolnilno delo, ki bo pogoj za legalno opravljanje te vrste dela; hkrati pa z uvedbo teh vrednotnic tudi na tem področju uvajamo načelo Vsako delo šteje in bomo osebam, ki bodo takšno delo opravljale, priznali pravico iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter zdravstvenega zavarovanja. Hkrati pa nov sistem ne prinaša večjih administrativnih ovir." obratno. To je povedal gospod Levanič. In danes ugotavljamo vsi skupaj, da je daleč daleč, daleč, od te resnice. S tem zakonom smo povečali administracijo. Povečali smo birokratizacijo. Povečali. In v nadaljevanju tiste 23. seje 3. aprila 2014 je moja takratna poslanska kolegica Romana Tomc v imenu poslanske skupine rekla naslednje: "Naše stališče", se pravi stališče Slovenske demokratične stranke, "do tega zakona, ki ga danes obravnavamo, in še posebej do vrednotnic, ki jih ta zakon na novo vpeljuje, je popolnoma jasno – vrednotnice so nepotrebna in nekoristna birokratska ovira, ki v nadaljevanju ne bo dala niti približno takih učinkov, kot si vlada oziroma ministrstvo obeta." To je znameniti stavek Romane Tomc.

In pred kakšnim dejstvom smo zdaj? Sprašujem vas, pred kakšnim dejstvom smo? Ali ta stavek stoprocentno drži, kot je tukaj povedala? Stoprocentno drži. Iz vseh teh izkazov, ki jih imamo tukaj, iz vseh teh števil, ki jih imamo tukaj, je to absolutno dejstvo in resnica. Absolutno dejstvo in resnica. Resnično se mi ponovno postavlja vprašanje, kot se mi že velikokrat, sploh takrat, ko je bila tista vlada; ampak način, pogled in reševanje. Problem v tej državi je tudi ta vlada, ki je sedaj naslednica in približno enako razume stvari, kako ravnati do svojih državljanek in državljanov. Zato med temi vladami ni neke velike razlike, vsi so državo izjemno zadolžili, povečali birokracijo v tej državi, podpirajo tiste lumpe, ki naprej kradejo, delajo, kar jim paše, ker ni noben pripeljan pred roko pravice. In postavi se mi vprašanje, ali je bil ta zakon napisan zato, da se lahko legalno počrpa denar za ozko skupino posameznikov, ki so od tega zakona imeli direktne koristi. To vprašanje se mi postavlja zelo jasno, ker smo danes že imeli v razpravi en zakon, kjer se zakon pripravlja za en akt ali za eno zadevo izključno zato, da se zamenja direktorja enega sklada. To je neokusno dejanje, dragi moji kolegi in kolegice. In kako lahko stranke in poslanci, ki imate tako visoki inteligenčni kvocient, če pravite, da imamo mi nizkega, jaz pravim, da imate vi visokega, tako razmišljate?

In potem gledamo številke. Če je bil namen, da se ta denar počrpa in da samo neki posamezniki pridejo do neke osebne koristi, bi celo še enkrat rekel, da se morda sploh ne moti. Rad bi

opozoril vse vas tukaj, da se tega zavedamo, vsi tisti, ki določene rešitve tukaj sprejemamo. Poglejte podatek, da je bilo 350 tisoč evrov porabljenih, od tega je bil učinek približno 158 tisoč, ne bomo se spuščali v podrobnosti, ker verjetno državni sekretar ima točne podatke. Jaz sem pridobil te podatke, s katerimi lahko operiram, ampak ti podatki meni nekaj povedo. Se pravi, da je nekdo namerno sestavil zgodbo, kjer so lahko lumpi počrpali denar. In zgodba meni nič, tebi nič; učinki so takšni, kakršni so, roke si operejo, denarja več ni, 350 tisoč evrov nikoli več ne bo nazaj prišlo, ker je bil porabljen zato, da se je ta sistem vpeljal. Ta denar ne bo nikoli več nazaj prišel, tudi če mi danes to odločitev sprejmemo, da ukinemo vrednotnice. Ta denar je porabljen in tisti, ki so denar počrpali, se bodo lepo smejali in uživali, pripeti na državne jasli, kot jaz rad rečem. In nikomur se nič ne zgodi. Nikomur se nič ne zgodi in to ni prav. To ni prav, da vlada in koalicijske stranke sprejmejo zakon samo zato, da lahko direktorja vržejo s pozicije; sramotno. To je neverjetno in to se je danes zgodilo. Ko sem danes poslušal stališča poslanskih skupin, smo ugotovili, da seveda tega zakona ne boste podprli. Ponovno je jasno, da imamo evidentno dokazano, da stvar ne gre v pravo smer. Ko predlagamo boljšo in kvalitetnejšo rešitev – nič od tega, kot da sedite na ušesih, kot da se to vas ne tiče.

Mislím, da je to narobe svet. In če evidentno ugotavljamo, da stvari ne gredo v pravo smer, je pač treba nekje tudi kakšno črto potegniti. Jaz ne trdim, da se človek v življenju tudi ne more zmotiti; tudi jaz se velikokrat zmotim. Ampak to ni sramota; če delaš, pošteno delaš, odgovorno delaš, se lahko tudi zmotiš, ker je to normalno. To sodi zraven v življenje. Ampak, če svojo zmoto jaz ugotovim, potem ustrezno ukrepam. Jaz ukrepam ustrezno; koalicija in ta vlada pa nič. Nič od nič, nič. Mislím, da smo se v Slovenski demokratični stranki prav odločili, da smo ta zakon vložili, ker je dodatna birokracija, učinkov, ki so bili pričakovani, pa ni. Prav je, da smo vložili. Naj še jasno povem slovenski javnosti, kar se mi zdi izjemno pomembno; jaz upam, da bo prišel ta trenutek, ko bomo dobili v roke vodenje te države, bomo definitivno najprej ukiniteli, kot smo obljubili – in to za javnost povem –, davčne blagajne, vrednotnice, prevoznice in vse te birokratske nesmisle, ki danes samo dodatno obremenjujejo naše državljanke in državljane. In prav je, da ljudje to vedo, da lahko morda enkrat v prihodnosti pričakujejo, da bo nekdo v resnici naredil tisto, kar si ljudje želijo in kar ljudje pričakujejo od politikov. In upam, da bo ta trenutek čim prej in da bodo ljudje čim prej imeli možnost ugotavljati, da so z neko odločitvijo vplivali na to, kako se neke stvari rešujejo v njihovo korist ali v njihovo nekorist. Ta vlada in koalicija delata v njihovo nekorist, v njihovo škodo. In mislim, da mora priti v nekem trenutku črta. In jo bo slovensko ljudstvo zagotovo naredilo; in prav je tako. Mi se bomo pa še naprej trudili, da vlagamo rešitve, ki gredo

na roke našim državljanke in državljanom. In tudi to je prav.

Hvaležen sem Novi Sloveniji, ki podpira dobre predloge. Ne vidim nobenega razloga, kar je danes gospod Tabaković hotel povedati, da sta se v zadnjem času Slovenska demokratična stranka in Nova Slovenija zližali. Mi stopimo skupaj, ko gre za dobre predloge in rešitve. In prav je tako. To bi pričakoval tudi od vseh ostalih strank, ki sedite v parlamentu; pa očitno smo samo v Novi Sloveniji in Slovenski demokratični stranki tisti, ki razumemo, kaj od nas pričakujejo državljanke in državljani. In mislim, da bo ta čas prišel, ko bodo se pravilno odločili. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Repliko ima gospod Saša Tabaković.

SAŠA TABAKOVIČ (PS SMC): Hvala lepa.

Kolega Pojbič, ponovno vas prosim, da se vzdržite presojanja inteligenčnega kvocienta. Vaš kolega je v stališču vaše poslanske skupine izjavil, da nekateri poslanci podpirajo neumne predloge, nekaj podobnega je že v prejšnji razpravi govoril gospod Tonin, kar napeljuje na to, da so nekateri v tem državnem zboru oziroma v tej dvorani pač neumni. Mislim, da takšna diskvalifikacija ni primerna. To vprašanje, kako razumete in presojate inteligenčni kvocient, morda naslovite na svoje kolege, kaj so s takšno dikcijo mislili. Jaz sem se v svoji razpravi že jasno do tega opredelil in pri svojem mnenju tudi ostajam. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Replike na repliko ni.

Besedo ima dr. Jasna Murgel, pripravi naj se gospa Marinka Levičar.

Postopkovno, izvolite, gospod Pojbič.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani gospod predsednik.

Sem bil napačno razumljen, samo to bi rad pojasnil.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: To ni postopkovno.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Seveda bom predlagal potem, saj bom obrazložil, zakaj je postopkovno. Samo to bi rad povedal, če nekdo sprejme neumne rešitve, še ne pomeni, da je neumen.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Jasna Murgel, izvolite.

DR. JASNA MURGEL (PS SMC): Hvala lepa za besedo.

Sama mislim, da je uvedba vrednotnic pomenila poenostavitev sistema v primerjavi s tistim, kar je bilo do takrat. Prej je bilo bistveno več papirologije, kar zadeva prijavo dopolnilnega

delo. Razumem pa, da je velikokrat slaba volja, ker vseeno ni samo vrednotnica; ampak je treba izpolnjevati tudi napovedi in poročila skladno z Zakonom o dohodnini in Zakonom o davčnem postopku. V skladu s tem zakonom, ki določa vrednotnice, so potrebne samo vrednotnice. Tega sem se posluževala velikokrat in kar se mene tiče oziroma tistih, ki so opravljali delo za mene, gre za zelo enostaven sistem, ker je možno iti na upravno enoto, dobiti vrednotnico, ker je možno to narediti tudi po elektronski poti. Kar nekaj starejših dam je šlo na upravno enoto, niso imele nobenih težav. Recimo, inštrukcije je opravljala gospa, ki še vedno inštruirā mojega sina, pa je že zdavnaj upokojenka. Šla je na upravno enoto in dvignila vrednotnico. Kar nekaj oseb poznam, ki so starejše in jim to, da so šle po vrednotnico, ni predstavljalo nobenega problema. Moram pa priznati, da predstavlja še vedno problem in se zato ljudem zdi, da je veliko papirologije, če se tako izrazim, ker je treba mesečno oziroma trimesečno ali polletno izpolnjevati napoved za odmero akontacije dohodnine od dohodka ter poročilo o doseženem prihodku. Ampak to pač ni ta zakon. Tudi če mi zdaj sprejmemo ta vaš predlog zakona, pač tega ne bomo spremenili, kajti gre za druga razmerja, ki zadevajo prijavo dohodnine. Lahko se eventualno s finančnim ministrstvom pogovarjamo, ali so tu možne kakšne spremembe, to bomo videli. Kar se mene tiče, ste zgrešili zakon, ki ga je treba spremeniti. Pa ne se jeziti, to problematiko, kar zadeva prijavo dohodnine in drugih stvari, sem že povedala, je pač treba urejati v drugem zakonu.

Vem, da imate vi drugačen sistem in drugačno gledanje, na kakšen način bi naj prijavljali; ampak s tem zakonom, tudi če ga sprejmemo, menim, da ne bi rešili teh administrativnih ovir, ki obstajajo po drugih zakonih. Osebnost se mi zdi, da je možno zadevo urediti, tudi prijavo dohodnine po elektronski poti, popolnoma in v celoti, če imaš digitalno potrdilo, in to se mi vsekakor zdi napredek. Zdi se mi in prepričana sem, praktično po enem letu izkušenj s tem zakonom, ko imamo eno leto za oceno stanja, če bi zdaj, po poteku enega leta popolnoma spremenil sistem, na novo uvajali nekaj drugega, bi imeli s tem bistveno večje stroške in da bi lahko zdaj s tem povzročili tudi škodo, da bi bilo to škodljivo. Šteje pa, koliko nekdo zasluži, ker prijavlja dohodnino. Tu bo vedno težava s prijavo dopolnilnega dela, kako bomo to lahko nadzirali. Problem je namreč, ker ne moreš priti v stanovanje, ker imamo pravico do zasebnosti, nedotakljivost stanovanja, to je varovana pravica tudi po Ustavi. Kako lahko to ugotavljamo? Tu nikoli ne bomo mogli čisto vsega preveriti in doseči. Ampak moja osnovna ugotovitev je, da zdaj spreminjati, ko smo komaj eno stvar uvedli. In moram reči, da sem v praksi velikokrat za ljudi, če so kaj delali, recimo inštrukcije, čiščenje, varstvo otrok, uporabljala vrednotnico in sem bila zelo vesela. In tudi tisti,

ki so delali, so rekli, da je zdaj zadeva bolj enostavna – grem po tisto vrednotnico in si jo za dva meseca nabavim. Problem pa je bil z izpolnjevanjem prijav dohodnine.

Tisto, na kar lahko sami vplivamo, je to, da od tistega, ki za nas opravlja to dopolnilno delo, da smo sami toliko zavedni, da zahtevamo, da tisto vrednotnico vzame. Sicer mora tisti izpolniti tudi račun in vse, kar je treba po Zakonu o dohodnini in Zakonu o davčnem postopku. Ampak če mi sami, ki tisto delo naročimo, da se izrazim, kot govori Obligacijski zakonik, če smo mi naročniki tega dela, smo tudi odgovorni, da rečemo, da zahtevamo vrednotnico, da se ne dela na črno. Vseeno mora država nekaj imeti od tega, da je treba prispevke od tega odšteti in tudi dohodnino, če bodo izpolnjeni pogoji za to. Menim, da je preuranjeno zdaj popolnoma sistem spreminjati in je tudi prezgodaj na podlagi podatkov iz enega leta reči, da je zdaj ta učinek popolnoma zgrešen in slab. Kot sem že povedala, po mojem mnenju je dober. Zdaj bi bilo več škode s tem, da ga naglo spreminjamo, kot pa da ostane tako, kot je. Zato tega predloga zakona ne morem podpreti. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo dajem državnemu sekretarju gospodu Petru Pogačarju.
Pripravi naj se mag. Tanja Cink.

PETER POGAČAR: Hvala za besedo, predsedujoči.

Sem rekel, da se bom oglasil po tej zelo konkretni, zanimivi razpravi spoštovane poslanke Murgel, ki je opozorila na pravi problem. Vprašajmo se, kakšno je bilo stanje prej. Tukaj urejamo razmerje, ko fizična oseba naroči delo fizični osebi. Fizična oseba mora plačati prispevke za fizično osebo, to je prvi tak sistem v naši državi, ki smo ga imeli. Kakšna je alternativa temu predlogu? Spomnimo se nazaj, kakšna je alternativa, večkrat smo v javnosti slišali: Mi plačujemo na črno, ker je preveč administrativno zapleteno, da bi mogel z njim sklepati pogodbo, hkrati iti priglasiti na Furs ter plačati različne prispevke. To nadomešča vrednotnica po vzoru nekaterih drugih držav, ki imajo to za širši nabor del, možno je tudi pri pravnih osebah; pri nas smo se pač tako odločili. Zakaj je pri nas seznam del striktno omejen? Ravno zato, da ne bi kot legalna oblika dela, ki je cenejša, povzročala nelegalne konkurence samostojnim podjetnikom. Zaradi tega se nobeno delo, ki se praviloma opravlja kot dejavnost, kot samostojno podjetništvo, ne opravlja kot osebno dopolnilno delo; hkrati je pa znesek zelo zamejen.

Danes smo veliko slišali o stroških uvedbe in vzdrževanja sistema vrednotnic. Uvodoma poudarjam, da je strošek uvedbe spremljanja vrednotnic v celoti avtomatiziran. Posameznik, ki – to ste lepo povedali – danes naroči, vplača vrednotnico, to naredi na enem mestu, lahko

tudi preko speta. Vse institucije, ki so vpletene – Ajpes, Furs, upravna enota –, med seboj poslujejo popolnoma avtomatizirano. Strošek uvedbe po njihovih podatkih je do danes znašal približno 190 tisoč evrov, stroški vzdrževanja na letni ravni ne bodo presegali tisoč evrov od zdaj naprej, to je enkratni strošek izvedbe. Ko vi pravite, stanejo pa tudi tisti ljudje, ki tam to opravljajo. Tudi pri vašem alternativnem predlogu, ko se bo posameznik prišel na zavod za pokojninsko zavarovanje prijaviti in poročati, bodo ravno tako tudi tam ljudje, ki bodo to delali. V tem sistemu ne bomo nič prišparali, če to želite. Še nekaj, pravite, da se sistem ni prijel. Število aktivnih izvajalcev osebnega dopolnilnega dela po starem je bilo okoli 3 tisoč v letu pred uvedbo; tistih, ki so tudi poročali Fursu. Ne samo da imaš registrirano, moraš tudi poročati Fursu; to pomeni, da si bil aktiven. Ne pozabimo, ni še minilo eno leto od dokončne uvedbe tega sistema. Šest mesecev leta 2015 je bilo še prehodno obdobje, ko so izvajalci to delo lahko opravljali še po starem. Danes smo v mesecu maju, dejansko se samo na podlagi vrednotnic lahko opravila šele od 1. julija lanskega leta. V tem času se število izvajalcev podvojilo, 6 tisoč jih je in število še narašča. Število vplačanih vrednotnic je okoli 25 tisoč, podatke, koliko prispevkov je bilo vplačanih, pa imamo samo za leto 2015, ker za letošnje leto jih še nimamo znanih. In ves čas govorite samo o tem, koliko je to stalo; zanemarjate pa, da gre za enkratni strošek. Ali ste pomislili, da ljudje, ki večinoma opravljajo to osebno dopolnilno dejavnost, so ljudje, ki so brezposelni, so ljudje, ki so prejemniki denarne socialne pomoči. Njim bo vsak mesec pokojninske dobe prišel zelo prav, to je bil tudi osnovni namen. Ta doba se mu bo štela v pokojninsko dobo brez dokupa tako imenovane delovne dobe, o kateri v zadnjem času tako veliko slišite. Tudi to je pomembno, da ljudem omogočiš ustrezno socialno varnost.

Kakšen je namen uvedbe vrednotnic pri nas in tudi v primerljivih drugih državah? Saj se tega ni ministrstvo spomnilo kar čez noč, gledalo je ureditve v drugih državah. Kakšen je namen? Ljudje so se pritoževali – ne podpiramo dela na črno, ampak če želimo legalno neko kratkotrajno in občasno delo, je zadeva tako zakomplicirana, da me že zaradi tega država sili, da mu plačam na roko. Ja, postrojili smo sankcije v soglasju s socialnimi partnerji za opravljanje dela na črno, ampak ni dovolj samo dvigniti sankcij; pomembno je tudi, da omogočiš človeku, da na administrativno enostaven način lahko to uredi. Takrat pa lahko rečeš – dali smo ti orodje, dali smo ti enostaven način legalizacije tega dela, ki se opravlja pri tebi, samo možnost ti damo. Ne pozabimo tega.

Rečeno je tudi, zakaj pa bi upokojenci plačevali pokojninski prispevek. Rahlo s posmehom ste rekli – "zaradi solidarnosti". Ne v narekovajih govoriti o medgeneracijski solidarnosti; medgeneracijska solidarnost je zelo

pomembna. Pri nas se pokojnine financirajo iz dela. Prav je, da se financirajo iz vsake oblike dela in kdorkoli ga plačuje; od lanskega leta tudi študentje, ki plačujejo preko študentskega dela, začasnega in občasnega dela dijakov in študentov, plačujejo prispevke za pokojninsko zavarovanje. Tudi upokojenci, ki opravljajo kakršnokoli delo preko avtorskih ali podjemnih pogodb – to je bilo pri prejšnji točki, da oni pa lahko –, plačujejo prispevke za pokojninsko zavarovanje. In tako je tudi prav. Gre za solidarnost, ki je zelo pomembna.

Kar se tiče seznama del, ki ste ga omenili; seznam del se loči v dve skupini, eno je delo, ki se izvaja za naročnika; in drugo je tisto delo, ki ga posameznik sam opravlja. Saj ste lepo povedali, tukaj gre za tiste, ki izvajajo izdelke domače ter umetnostne obrti in tako naprej. Tukaj smo želeli za te ljudi res poenostaviti zadevo. To so večinoma starejši ljudje, tudi so me klicali takrat ljudje, kako naj za očeta uredi, ker izdeluje ribniške izdelke suhe robe. Enostavno, hčerka mu je vse uredila v dveh dneh in on zdaj vsak mesec plača vrednotnico in izdeluje tisto suho robo. V čem je problem? Kar pa vi hočete z vašim predlogom, je pa odstop od tega načela obveznosti zavarovanja, da se bo vsak posameznik, ki legalno opravlja neko delo, sam odločil, ali se bo zavaroval in plačal prispevek ali ne. Kaj če bo nekdo, ki dela preko avtorske pogodbe, prišel s predlogom v Državni zbor, pa bi rekel – mi delamo preko avtorske pogodbe, mi bi pa tudi imeli, da se prostovoljno odločimo, ali bi plačevali prispevke ali ne. To so vprašanja. To ni prepuščeno posameznikom. Ne pozabite, ta, ki plača pokojninski prispevek, plača tudi prispevek za poškodbe pri delu. Kaj če se mu pri opravljanju dela kaj zgodi? To ni zanemarljivo, zadeve niso tako zelo preproste, da enostavno rečeš – to se pa ne spleča, dajmo ukiniti, pa dajmo ne vem kako. Tam pa potem že zmanjka, kako naprej urediti. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima predlagateljica gospa Suzana Lep Šimenko. Izvolite.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za besedo, gospod predsedujoči.

Rada bi se odzvala na nekatere navedbe. Najprej državnemu sekretarju, ki je rekel, da sem s posmehom rekla solidarnost. S posmehom je bilo zgolj zaradi tega, ker je bilo to omenjeno prvič kot odgovor na moje poslansko vprašanje, tam je bilo to izpostavljeno; pa tudi v mnenju Vlade. Drugače verjamem, da se medgeneracijske solidarnosti vsi moje starosti – starejši, mlajši, popolnoma vsi – še kako zavedamo in je to resnično nekaj, kar se mi sploh ne zdi omembe vredno. Resnično pa želimo poudariti, da ste zmetali skupaj vse z istim statusom, v čemer pa tudi ne vidimo

smisla. Mi kot predlagatelji v tem ne vidimo smisla, ker verjamemo, da bi se to dalo rešiti na drug in bolj primeren način. Pravite, da je vsak mesec pokojninske dobe pomemben; ampak ali se vi vprašate, ena vrednotnica je en dan. Dvajset mesecev, 21 ali 22 mesecev bo nekdo delal; nekdo, ki kupi eno vrednotnico na mesec. Nekdo drug, ki izvaja inštrukcije in ima veliko naročnikov, ki mu oni kupujejo vrednotnico, bo pa mogoče res delal samo en mesec. Enostavno ne vidimo smisla v tem, da vi to primerjate. To ni primerljivo, ker gre za različna dela.

Omenili ste domačo obrt. Na tak način bomo izgubili še nekaj teh malih mojstrov domače obrti, ki jih imamo v Sloveniji. Ravno tisti kupijo eno vrednotnico na mesec, kar je en dan pokojninske dobe. Res je, da se s tem večinoma ukvarjajo starejši, ki so že v pokoju in ki jim dejansko ne gre za pokojninsko dobo. Mogoče bi pa želeli to prenesti na mlajše generacije. Mogoče je pa kdo od njihovih vnukov trenutno brezposeln, pa se je pripravil od dedka kaj naučiti. Njemu bi pa mogoče koristilo, če bi lahko prej kot v 20 ali 21 mesecih pridobil tisti mesec pokojninske dobe. Enostavno ne vidimo v tem smisla. Primerjati osebno dopolnilno delo z neko avtorsko pogodbo, tudi tega ne moremo, no. Tam so spet neka posebna dela in mi nismo tega na tak način izpostavljali. Kolegica Murgel, vi vidite v tem poenostavitev sistema, da je možno naročiti po elektronski poti, preko eUprave. Ja, drži. Verjetno bo državni sekretar vedel podatek, koliko teh vrednotnic oziroma osebnega dopolnilnega dela je bilo priglašene na upravnih enotah, koliko pa preko eUprave. Izjemno malo. Žal, izjemno malo je tega. Bi si želeli, da bi bilo več, ampak zelo podpiram to, da ta možnost po elektronski poti tudi obstaja. Zgrešili smo zakon – ne, nismo ga. Mi nismo niti želeli spreminjati ničesar, kar se tiče na področju dohodnine. Niti takrat, ko se je ta sistem vrednotnic uvajal, dejansko ni spreminjal tega sistema, vezanega na dohodnino. Nismo zgrešili zakona, to je to, kar smo želeli predlagati. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Repliko ima dr. Jasna Murgel.

DR. JASNA MURGEL (PS SMC): Hvala lepa. Jaz bi rada pojasnila, da nisem mislila, da je poenostavitev samo elektronska, ker je bilo prej treba izpolnjevati veliko več papirjev. Tudi na upravno enoto je sedaj bolj enostavno iti in dobiti tisto vrednotnico. Tudi starejši ljudje, za katere velikokrat govorimo, da ne morejo, nimajo računalnika, ne morejo po spletu, ne vem kaj; noben problem ni iti na tisto upravno enoto, ker sem res kar nekaj ljudi srečala, ki so šli in so prej delali tudi po starem. Rekli so, da je zdaj to poenostavitev in je sedaj to lažje. Dobro, kar zadeva Zakon o dohodnini in Zakon o davčnem postopku, sem ga pač jaz omenila, nisem pa

rekla, da bi ga morali spremeniti. Vsekakor pa ga je treba upoštevati tudi pri tem. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Tanja Cink, izvolite.

Pripravi naj se gospod Uroš Prikl in gospod Jože Tanko.

MAG. TANJA CINK (PS SMC): Hvala lepa za besedo.

Z novo ureditvijo osebnega dopolnilnega dela in s sistemom vrednotnic je bilo uvedeno tudi načelo, da vsako delo šteje. To smo danes večkrat slišali v tej dvorani, tudi s strani predlagatelja. S tem je bilo jasno določeno, kaj sodi pod osebno dopolnilno delo, ker vemo, da gre pri osebnem dopolnilnem delu najpogosteje za opravljanje dela na črno; in sicer imamo v zakonu tudi določeni dve skupini takih del. Vlada je nedvomno želela tudi na ta način zmanjšati obseg sive ekonomije. Predvsem pa pri tem ni zaostri kaznovalne politike, ampak se je usmerila k večanju socialne varnosti tistega, ki to delo opravlja. Vemo, da se s plačilom vrednotnice zagotavlja tudi plačilo prispevkov, kar omogoča določene pravice in minimalno socialno varnost. S tokratnim predlogom spremembe zakona o preprečevanju dela na črno pa želi predlagatelj vrednotnice ukiniti, omogočiti prostovoljno pokojninsko in invalidsko ter zdravstveno zavarovanje tistemu, ki osebno dopolnilno delo opravlja, in – zelo milo rečeno – ponovno preiti na star sistem; hkrati pa navaja med cilji oziroma vsebinskimi rešitvami, da se ohranja načelo Vsako delo šteje. Jaz se sprašujem, kako lahko zagotavljamo to načelo ob dejstvu, da prepuščamo možnost odločitve tistemu, ki osebno dopolnilno delo opravlja. To mi pač ne gre skupaj in ne razumem. Upam, da bo predlagatelj to v nadaljevanju tudi bolj argumentirano pojasnil.

Iz mnenja Vlade izhaja, citiram: "Iz predloga zakona ni mogoče razbrati sistema zavarovanja za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, ki naj bi bil za osebe, ki opravljajo osebno dopolnilno delo, vzpostavljen po predlogu zakona. Predlagane rešitve ne vzpostavljajo načina vključitve v zavarovanje, posledic take vključitve, pa tudi ne predpisujejo pravic, do katerih bi lahko bile te osebe upravičene." Prepuščanje odločitve posamezniku, ali se bo ta vključil v zavarovanje in plačal prispevke, pa bi bilo tudi v nasprotju z Zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju oziroma načelom, ki ga ta vsebuje, to je obveznost zavarovanja. Osebe, ki opravljajo samo osebno dopolnilno delo in so starejše od 15 let, s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji se namreč že sedaj lahko pod pogoji, ki jih prej omenjeni zakon določa – med drugim določa tudi osnovo za plačilo prispevkov, način plačevanja prispevkov in zavezance za plačilo –, prostovoljno vključijo v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

Poleg tega predlog zakona predvideva samo način vključitve v posamezno zavarovanje, ne določi pa obsega pravic. Skratka, težko se sploh naredi primerjava predloga zakona z Zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ker je predlog nejasen in nedodelan. Po mnenju predlagatelja vrednotnice tudi ne predstavljajo nobene dodane vrednosti. S tem se ne morem strinjati. Samo na osnovi enkratnih stroškov, ki so nastali zaradi vzpostavitve sistema in drugih stroškov, povezanih z izdajo vrednotnic, si ne bi upala trditi, da v tem ni nobene dodane vrednosti. Mislim, da je treba vseeno počakati, da se bodo učinki sistema vrednotnic šele pokazali, in sicer v vplačili v blagajno.

Naj za zaključek podam samo še nekaj podatkov, ki kažejo na to, da je bila nova ureditev zelo verjetno pozitivna. Na dan 10. 5. 2016 je bilo na Ajpesu prijavljenih dvakrat več izvajalcev kot pred uvedbo novega sistema. Očitno je tudi zanimanja veliko, saj na resornem ministrstvu pravijo, da dnevno prejemajo klice o novih predlogih za opravljanje osebnega dopolnilnega dela. Poleg tega je bil skupen znesek vplačil v zdravstveno in pokojninsko blagajno do 31. 12. 2015 158 tisoč 490 evrov, kar tudi ni zanemarljivo. Glede na vse povedano me predlagana novela ne prepriča, zato zakona ne morem podpreti. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Uroš Prikl.

Pripravi naj se gospa Janja Sluga in dr. Matej T. Vatovec.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa, predsedujoči, za besedo. Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi!

Razprava je takšna, kot je. Veseli me, da ne gremo pri tej razpravi v neke ideološke teme; ker pri mnogih razpravah, ki niso imele veze z ideologijo, smo se postavili na ta spolzek teren. Veseli me danes tudi, da ne govorimo o prvem predsedniku države Slovenije, ampak da se dejansko pogovarjamo o vsebini tega zakona. Vrednotnice, samo in zgolj vrednotnice. Jaz rešpektiram, Suzana, lahko razmišljaš in je čisto legitimno razmišljati, da se zelo vsaka k sebi različna dela rešujejo s skupnimi imenovalci in vrednotnice. Vprašam pa se sledeče, namen vrednotnic je bil kot eden izmed ukrepov za eliminacijo, za omejevanje sive ekonomije; ne pa edini. Namen vrednotnic je bil tudi, da se nekaj prinese v proračun, oziroma bolje rečeno v obe blagajni. In se je nekaj prineslo, jaz sem o številkah govoril, jih bom zdaj prečital, ker si jih nisem zapomnil. Okrog 160 tisoč evrov v penzijsko in 35 tisoč v zdravstveno blagajno samo za začetek, verjetno se bo zadeva nadaljevala, stopnjevala in bo še ugodnejša finančna situacija za obe blagajni.

Verjetno je bil tudi namen sredstva, mehanizma vrednotnic tudi na nek način poenostavitev. Imajo nekaj administrativnih ovir,

takšnih in drugačnih, če sem čisto iskren, jaz nimam boljše rešitve, zato se mi zdi ta obstoječa čisto optimalna in sprejemljiva. Če jo vi imate, bom jaz zelo vesel, najbrž tudi kolegi iz Ministrstva za delo, če boste našli učinkovitejšo rešitve in rešitev. Če je alternativa temu: vrednotnice – ne, pa nič drugega namesto njih; to zame ni sprejemljivo, ker potem se vračamo na sistem, ki je bil prej, katerega jaz ocenjujem, da je bil slabši, kot je tale zdaj s temi vrednotnicami. V bistvu se nič ne bo spremenilo, vrnemo se korak ali dva nazaj. Zelo me čudi, zelo me čudi, da predlagatelji zagovarjate ta rek oziroma to paradigmo, če smem temu tako reči – Vsako delo šteje, vrednotnice pa ne. Kako pa potem – vsako delo. Verjamem, da za vsako delo ne bomo šli na avtorsko pogodbo, na podjemno pogodbo, ki so mi mimogrede zelo tuje oziroma mi niso najustreznejši način. Za vsako občasno, majhno delo pa verjetno tudi ne more biti – pa bi bilo fajn, če bi lahko bila – pogodba o zaposlitvi za nedoločen čas. Seveda ne gre. Kot rečeno, ni čarobne palčke, da bi sistem uredili; je pa za moj okus zelo dober poskus s temi vrednotnicami. Kot rečeno, učinki so, ljudje so začeli to uporabljati, včasih se je temu reklo, da stvar prijemlje. Jaz mislim, da prijemlje evidentno. Bom pa še enkrat ponovil, da noben zakon, nobena prisila, tudi kaznovanje – to sem prej v stališču poslanske skupine govoril – pa ne bo učinkovalo, če mi na nek način ne bomo v glavi prekopili, da se je treba vendar nekih pravil držati; ne se držati tistega mota, če na nek način pretentaš državo, da si potem pa džek. Jaz mislim, da to ni to. Če bomo v naši miselnosti premaknili te zadeve; kaj pa dobimo s tem?! Dobimo tudi neko pravno varstvo, če hočete, neke pravice, če se slučajno kaj na delu zgodi pa še proračun se polni. Zelo bom vesel in bom si dovolil skozi razpravo tudi to vprašanje postaviti, ali je pri predlagatelju morda kakšna rešitev, kot pa samo to: vrednotnice – ne, gremo dalje po starem. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Janja Sluga.

Pripravi naj se gospod Tomaž Lisec.

Izvolite, gospa Sluga.

JANJA SLUGA (PS SMC): Hvala lepa.

S predgovorniki se moram seveda v veliki meri strinjati, ko sem ta predlog brala in se posvetila najbolj ciljem, ki jih je predlagatelj navedel. Pa moram reči, da sem potem razočarano ugotovila, da ta predlog dejansko ne zasleduje teh ciljev, ki so v predlogu navedeni kot cilji, da dejansko s samo odpravo vrednotnic in posledično z vrnitvijo na stari sistem – glede katerega se danes lahko vsi strinjamo, da je bil slabši – ne zasleduje teh ciljev. Predlagatelj tukaj navaja manjšo birokratizacijo. Kaj pa, vas vprašam, je lahko manjša birokratizacija kot to, da greš na upravno enoto in dvigneš

vrednotnico oziroma si jo lahko celo preko spleta naročiš. V prejšnjem sistemu, da ne bo pomote, je tudi bilo treba preglasiti, je tudi bilo treba oddajati poročila in tako naprej. Kot sem obveščena, je bil bistveno večji nered na tem področju. Tudi sezname se niso vodili tako natančno, kot se vodijo zdaj; dela na črno je bilo veliko več, kot ga je zdaj; zato si jaz težko predstavljam nek sistem, ki bi pa potem pomenil manjšo birokratizacijo, kot jo pomenijo vrednotnice. Jaz ne vem, kje je predlagatelj dobil te številke, ampak aktivnih izvajalcev je bilo pred uvedbo tega sistema manj kot 3 tisoč, danes pa jih je preko 6 tisoč. To pomeni, da se je število izvajalcev podvojilo, kar lahko ocenimo, da je dober rezultat, ker je v lanskem letu, ko je s 1. januarjem ta sistem začel veljati, obstajalo tudi še polletno prehodno obdobje. Se pravi, da so v tem pol leta tisti izvajalci, ki so bili do tedaj priglasi, lahko osebno dopolnilno delo opravljali še po starem sistemu, kar pomeni, da dejansko niso prispevali k finančnim učinkom, ki so zdaj ocenjeni na vrednost 160 tisoč evrov. Od tega je šlo 35 tisoč v zdravstveno in 123 tisoč v pokojninsko blagajno. Tudi nisem zasledila podatka, da bi uvajanje tega sistema stalo državo 350 tisoč evrov, pač pa zgolj 192; in to so seveda začetni stroški. Vsak projekt, ki se začne na novo odvijati, stane določen znesek; kot pa smo danes tudi že slišali, bo pa potem na letni ravni za vzdrževanje tega sistema znašal znesek tisoč evrov.

In če se mogoče malo posvetim temu, kar pravi predlagatelj, da bi si mogoče kdo želel večje število dni, ki bi se mu priznali v zavarovalno oziroma pokojninsko dobo. Osebno dopolnilno delo, že ime pove, je torej nekaj, kar delaš zraven dopolnilno. Če si nekdo želi pol leta delovne dobe, pač to potem ni osebno dopolnilno delo, ampak se je treba posluževati neke druge oblike dela. Moram pa reči, da izmed vseh oblik, ki so na tem področju, je sistem vrednotnic, bi lahko rekla, najbolj fleksibilna oblika, ki se jo lahko posluži praktično vsak. In če se pogovarjamo o sistemu Vsako delo šteje, kot je bilo danes že rečeno, tudi študentje vplačujejo, tudi upokojeanci na podlagi drugih pravnih podlag, ko delajo, vplačujejo; v Sloveniji pač imamo solidarnostni sistem, vsi plačujemo za vse. Ne plačujem si jaz od svoje plače vsak mesec 50 evrov na svoj račun in iz tega računa potem črpam, ampak plačujemo vsi za vse. Tako pač je in tak je pač pri nas ta sistem. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Tomaž Lisec.
Izvolite.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala, podpredsednik, za dano besedo.

Najprej naj razčistiva z gospodom Tabakovičem. Še enkrat, še vedno trdim, da gre za neumen ukrep. Vrednotnice so neumen

ukrep. Pa da ne bo imel gospod Tabaković problemov; če je slaba gledališka predstava ali če ima kdo občutek, da je gledal dolgočasno gledališko predstavo, ali to pomeni, da so igralci slabi?! Niso. Da ne bo imel gospod Tabaković problemov. Pa gremo po vrsti. Škoda je osem strani mnenja Vlade, ker bi lahko na začetku napisali prvi in edini stavek: Zakon je nesistemski in ga ne podpiramo. Z vsem spoštovanjem, to bi bilo najlažje in bi se potem tudi lažje pogovarjali.

Stranka modernega centra kot neka naslednica dveh ali treh bivših strank ima problem, ker bi šlo za prostovoljno. Spoštovani poslanci Stranke modernega centra, v kateri evropski stranki ste? Alde, liberalci. Jaz bom enkrat proceduralno predlagal, da vam prinesejo njihov statut, ker vaše delovanje ni niti blizu Alde. Pa poglejmo prejšnji zakon, ki smo ga imeli s strani Poslanske skupine Nove Slovenije, in ta zakon. Bog ne daj, da bi bilo kaj prostovoljno. Samo malega človeka je pa treba udariti, obvezno. Pa je sistem vrednotnic, pa je sistem prevoznic, pa je sistem davčnih blagajn, top po navadnemu državljanu; da se ne bo kdo čutil malovrednega in da ne bo imel predsednik Vlade kakšnih problemov z malimi in večjimi ljudmi. Navadnega državljana olupite z vsakim predlogom zakona, ki ga sprejmete. In zakaj je sistem vrednotnic neumen? Tisti, ki smo iz prejšnjega mandata – tu ima Stranka modernega centra veliko prednost, ker jih ni bilo –, vemo, koliko je bilo člankov in famoznih besed ministrice: Sistem vrednotnic bo ukinil delo na črno, sistem vrednotnic bo preprečil sivo ekonomijo. Mi smo mislili, da bodo vsi leteli v ta sistem vrednotnic in da bo država imela na tej sicer obvezni ravni milijonske dobičke. V enem letu, torej v nekem času – vi imate vedno probleme s časom, enkrat je en mesec preveč, drugič je pa za vas eno leto premalo –, je ta super, oh in sploh sistem prinesel v zdravstveno in pokojninsko blagajno 160 tisoč evrov. Če je teh 160 tisoč evrov rešitev, bomo v poslanski skupini dobili sponzorje za toliko denarja, ko na drugi strani milijoni letijo, pa takole mižite in ni nobenega problema. 160 tisoč evrov je zveličavno; če bi pa Slovenska demokratska stranka predlagala nek zakon, kjer bi rekli, da 10 tisoč evrov damo v državni proračun z nekim ukrepom ali pa jih vzamemo, bo pa vik in krik o finančnih posledicah.

Spoštovana predhodnica, vi ste rekli, da je sistem dober, prejšnji sistem je bil slab in s tem se vsi strinjamo. Ne, poglejte izpisek glasovanja, kdo je podprl sistem vrednotnic in kdo ga ni. V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke, vsaj tisti poslanci iz prejšnjega mandata, tega predloga zakona nismo podprli. In še vedno trdim, s sistemom vrednotnic se področje dela na črno in sive ekonomije ne rešuje. Morda je bil nek piarovski simpatičen ukrep, za katerega pa po skoraj 18 mesecih vidimo, da ni bilo čisto nič od tega spektakularnega osnutka zakona. Ob tem se

Stranka modernega centra sklicuje, da se bo v naslednjih letih ne vem kako povečalo in bomo potem govorili, ali je bil slab ali dober zakon. Seveda, 2020, saj večina vaših ukrepov gre po letu 2018; pa vsi vemo, da dlje ta vlada, pa si bom drznil reči, vsaj večinski del Stranke modernega centra ne bo več obstajal in ne bo tu nihče kazal na enega ali drugega, kdo je bil kriv. Naj se vrnem nazaj, prosta volja, prostovoljno in na drugi strani obvezno. Vpeljava vrednotnic in sedanje zagovarjanje vrednotnic je tipičen primer socialističnih vlad. Vrednotnice, prevoznice, davčne blagajne, vse obvezno, ob tem pa še strašenje ljudi. Nacionalni šport je postalo tisto, kar smo hoteli izkoreniniti zaradi nekega preteklega sistema, da ljudje ne bodo več ovajali drug drugega, kdo je priden in kdo pošten, kajti za to bi morali imeti državne institucije, ki bi poskrbele za to. In zato, ker niste ali pa nismo sposobni narediti državnega sistema z dobrim nadzorom, pa celo nagrajujemo ljudi z določenimi ukrepi, da ovajajo sosede, ki so nevoščljivi zaradi tega, ker ima nekdo novo kolo, ker si ga zagotovo ni zaslužil; in takšne neumnosti. Resnično, vprašajte ljudi na Fursu, ampak ne tistih uradnikov znotraj Fursa, ki so v pisarnah, kjer sta namesto enega zdaj dva uradnika, vprašajte ljudi na terenu, s kakšnimi nebulozami se ukvarjajo. Neumno se jim zdi v službo hoditi, ker se sprašujejo, ali si s tem res svojo plačo zaslužijo. S kakšnimi malenkostmi se ukvarjajo samo zaradi tega, ker sprejemate ukrepe, s katerimi spodbujate zadeve, da ljudje šuntajo drug proti drugem. Resnično; in to v tem primeru za borih 160 tisoč evrov prispevkov v pokojninsko in zdravstveno blagajno.

Poenostavitev sistema, bom še enkrat za bivšega uradnika ministrstva za delo gospoda Prikla obrazložil. Če je to poenostavitev, da moraš iti na upravno enoto in da moraš oddajati poročila Fursu, dohodnina, če je to poenostavitev, potem imamo pa res problem v Sloveniji z besedo, kaj je to enostavno. Eni so se hvalili, kako poznajo primere, kako je to super sistem in kako se ga poslužujejo. Tukaj bom samo to rekel, na srečo se vsaj poslužujete vrednotnic, ker tisti, ki so izumili ta sistem, so plačevali na roke. Nekdanja predsednica Odbora za delo, družino in socialne zadeve, sedaj vidna članica kabineta predsednika Vlade, je priznala, da čistilki plačuje na roke. In ravno to vam skušamo dopovedati. S tem, ko ljudi silite v nek sistem, jih v praksi silite v področje sive ekonomije. Število vključenih, tukaj imamo očitne napačne podatke, mi smo dobili podatke, da je bilo prej 9 tisoč vpletenih, zdaj vi pravite, da samo 3 tisoč aktivnih. Jaz se spomnim debat prejšnjih vlad, kdo je brisal ljudi iz različnih evidenc. Očitno je ta vlada najboljša v brisanju evidenc, ker z lahkoto s podatka 9 tisoč ljudi pride na 3 tisoč; in reče, da je 6 tisoč podvojitev. Mi na drugi strani pa medtem pravimo, da gre skoraj za polovično zmanjšanje. In še ena ključna zadeva, zakaj je bil predlog vrednotnic

po našem mnenju – sem prej povedal – kakšen ukrep, da ne bo gospod Tabakovič imel problemov. Vse ste vrgli skupaj, vse. In kaj se dogaja v praksi? Da moji prijatelji, ki zaradi zdravstvenih težav ne morejo dati otroka v vrtec, niti pod razno ne dobijo starejše gospe, da bi jim varovala otroke, ker poleg vseh ostalih neumnosti, ki bi jih morala ta oseba izpolnjevati, je še sistem vrednotnic. Da bi lahko neka x oseba, gospa pazila sosedovega otroka, se mora prijaviti in hoditi na upravno enoto, oddajati poročila ter gor in dol.

Tako daleč smo pripeljali to poenostavitev birokracije v Sloveniji. Na drugi strani pa smo imeli primer gospe, ki je čez vikend pazila sosedovega otroka, ker sta si mlada starša privoščila vikend off. Gospe pač v dobri maniri, kako pomaga sosedom, temu mlademu paru, niti pod razno v petek popoldne ni prišlo na misel, da se bo ukvarjala s sistemom vrednotnic. Kaj je dobila? Kazen. Kaj pa hočemo v tej Sloveniji, kazen je treba takoj dati, zaradi dobre volje, medsosedske pomoči je dobila kazen. Mi pa v parlamentu govorimo o vrednotnicah, kaj je malo delo, kaj je kratkoročno delo in tako naprej, dajemo časovne odbitke, prostorske odbitke; samo da ne bi bilo kaj malo preveč odprto, da bi ljudje lahko normalno živeli, ne da bi razmišljali, kje, kdaj in na kakšen način ga lahko država olupi. Ne; pri nas mora biti vse v kvadratu, pa še znotraj kvadrata moramo narediti nek unikum, ki diši po bivših socialističnih časih, ko smo točno skoraj vedeli, kaj kdo kaj počne. In s takimi predlogi, kot so vrednotnice, ravno to počne ta država. In seveda, na koncu smo pa itak krivi mi poslanci, ker se uradniki spomnijo ukrepe, na koncu pa ljudje tolčejo po celotnem državnem zboru – vsi ste isti, isti, isti. Nismo.

Se pa tudi strinjamo, da ne bo pomote, da ne bo kdo rekel, kako se spet delimo na leve in desne; se tudi strinjamo. Ampak nismo vsi isti in tudi vsi nismo, kot je rekla prej kolegica, v istem strinjanju, kako je bil prejšnji sistem slabši. Mi trdimo, da je bil prejšnji sistem vsaj enako dober, vsaj enako dober. In to, kar ste morda sicer všečno želeli pripeljati v ihti, predvsem je tukaj stranka SD zelo močna v tem, kako sta ministrica za delo in podpredsednik Vlade na vsakem področju proti sivi ekonomiji. Ampak glej ga zlomka, ravno ta dva ministra sta najbolj na tem, kako je treba povprečnega državljana ukalupiti v nek predalček in ga ob tem strašiti. V poslanski skupini še vedno trdimo, da gre za zmanjšanje birokracije in da sistem vrednotnic ni dosegel tistega, kar je morda bil namen; in da sistem vrednotnic niti ne bo dosegel namena niti leta 2018 niti 2020, ko bo verjetno neka druga sestava Državnega zbora prav tako razmišljala, da je sistem nedorečen in da ga je treba ukiniti. Zato v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke predlagamo, namesto da čakamo do leta 2018, že sedaj ukinito vrednotnice. In še za zaključek, v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke bomo nadaljevali z zakonskimi predlogi, ki gredo v prid temu, da

imajo ljudje izbiro; in ne, da se jih z vsakim ukrepom sili v neko obvezno zadevo. Hvala, predsednik.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Prehajamo v sklepni del splošne razprave, v katerem dobita besedo še predstavnik Vlade ter predstavnica predlagatelja.

Najprej ima besedo predstavnik Vlade, državni sekretar na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti gospod Peter Pogačar.

PETER POGAČAR: Hvala za besedo, gospod predsednik.

Na koncu te razprave, ki jo jaz sploh ne jemljem za slabo, da ne bi kdo mislil. O stvareh je treba razpravljati, vedno se dajo stvari izboljšati, vprašanje pa je, na kakšen način ter ali je alternativa dejansko izboljšava. Tukaj pa imamo lahko različna mnenja, verjetno. Zdi se mi pomembno poudariti; spoštovani gospod poslanec je rekel, da je država pričakovala, da bo država imela dobiček iz tega naslova. Nikakor, država iz tega naslova nikakor nima dobička, prispevek za plačilo vrednotnice gre v pokojninsko in zdravstveno blagajno, ni namen države, da bi iz tega kovala dobičke. Namen države je, da tistim, ki delajo na črno, ne toleriramo tudi doma, tudi pri osebnem dopolnilnem delu; da jim omogočiš, da na enostaven, administrativno enostaven način zagotoviš legalizacijo dela, ki se opravlja pri njem; tistemu, ki pa to delo opravlja, zagotoviš plačilo prispevkov za socialno zavarovanje. Danes je bilo večkrat povedano, gre za sistem, kjer smo prvič uvedli, da ima oseba, ki opravlja osebno dopolnilno delo, plačane prispevke za pokojninsko in za zdravstveno zavarovanje. Ne pozabimo pa, če bi nekdo delal 100 ali pa 200 ur v enem mesecu, kar ste omenili, ravno zato je znesek omejen. Znesek je na šestmesečnem nivoju omejen na znesek treh neto povprečnih plač. Tukaj veliko govorite o slabostih tega sistema. Lahko, da so; sistem se vedno da izboljšati, nikoli nismo rekli, da se ga administrativno ne bi dalo še bolj poenostaviti, na primer da ne bi bilo treba poročati Fursu na takšno kratko časovno obdobje, to je vedno možnost debate, ampak ne pri tem zakonu. Če bi bila zadeva res tako slaba, ne bi bili na ministrstvu soočeni v zadnjem letu, odkar je sistem zaživel, s konstantnimi predlogi za širitev del na seznamu del. Posamezniki, ki želijo svoje delo opravljati, ki ga želijo opravljati legalno, kar dela na črno ne tolerirajo, ker želijo imeti nekega dne priznane tudi pravice iz socialnega zavarovanja, so že poslali ministrstvu predlog za širitev seznama. Vladna komisija za preprečevanje dela na črno je te predloge obravnavala in pravilnik o seznamu del bo predložen Ekonomsko-socialnemu svetu v roku enega meseca dni.

Na koncu te razprave bi povedal, naše mnenje je, da predlagatelj zakona izhaja iz

svojega stališča, da je sedanji sistem vrednotnic neustrezen, da se ni izkazal za učinkovitega in da je bil povezan z visokimi stroški. Naša ocena vseh stroškov, in vsi ti stroški so razdeljeni med različne institucije, Finančno upravo Republike Slovenije, upravne enote in Agencijo za javnopravne evidence in storitve, vsi ti vzpostavitevni, zagonski stroški so terjali 190 tisoč evrov. Vi pa govorite o znesku nekaj manj kot 160 tisoč evrov, ki sta ga dobili pokojninska in zdravstvena blagajna; ampak ti zneski bodo prihajali, vzpostavitevni strošek je pa vedno samo na začetku. Zavračam, da je šlo za idejo, da bi država kovala dobičke. Ne. Kot sem danes že poudaril, ne pozabite, pravilno je, da se od vsakega dela plačuje prispevek in da bodo tisti, ki to delo izvajajo, nekega dne iz tega naslova imeli tudi pravice. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima predstavnica predlagatelja gospa Suzana Lep Šimenko.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za besedo, predsednik.

Verjamem, da je bil namen predlagatelja leta 2014 dober; in tudi mi smo izhajali iz tega namena. Izhajali smo iz tega, kar je takrat napovedovala ministrica. To je, da se bo število registracij osebnega dopolnilnega dela podvojilo, takrat je bilo to število 9 tisoč. Seveda smo na podlagi tega upravičeno pričakovali, da bo na koncu registriranih 18 tisoč ljudi. Napovedano je bilo, da se bo v pokojninsko in zdravstveno blagajno nateklo okoli 2 milijona evrov. In če pogledamo celotno leto, pa tudi če zanemarimo, da je bilo polovico leta še prehodno obdobje, in če bi rekli, da bo recimo zaradi tega v letu 2016 za četrtno ali enkrat več, še vedno ne bo več kot 300 tisoč. Torej bistveno manj kot 2 milijona, kar ste v startu napovedovali. Škoda, da ni danes tu ministrica, da bi pojasnila, ker takrat je bilo v medijih polno takšnih izjav; in mi smo iz tega izhajali. Vi pravite, da ni pomembno, koliko to državo stane in koliko država dobi. V redu, jaz sem pač ekonomistka in mogoče vedno malo drugače razmišljam. Kaj bi naredili v podjetju? V podjetju naredijo nek nov program izdelkov, ki jih bodo prodajali na trgu. Dajo jih na trg in potem poskušajo pol leta, eno leto, leto in pol, opazujejo, kaj se s tem dogaja. In če imajo skupaj s tem, tudi s tistimi stroški, ki so samo na začetku, da nek izdelek spravijo na trg, ter s tekočimi stroški pa z izdelavo več stroškov, kot pa dobijo, verjetno potem ne bodo več vztrajali; razen iz ne vem kakšnih dolgoročnih strateških razlogov, ker se želijo na trgu ohraniti. Bodo verjetno ta program enostavno opustili. Jaz vem, da mi ne moremo tu potegniti nekega enačaja z javno upravo, ampak zavedati se je pa treba nečesa – davkoplačevalci, vsi mi smo tisti, ki dejansko plačujemo celoten državni aparat. In verjetno ljudi upravičeno zanima, kaj se s tem denarjem dogaja. In verjetno se jim ne zdi

smiselno, če država porabi več, kot pa dobi z nekim dodatnim sistemom. V tem tudi ni logike, spoštovani državni sekretar.

Kot že rečeno, mi smo izhajali izključno iz napovedi ministrice, kaj naj bi se s tem zmanjšalo. Večkrat je bilo poudarjeno, zmanjšalo se je delo na črno, siva ekonomija. Lepo vas prosim, povejte mi, za koliko ste zmanjšali sivo ekonomijo in za koliko ste zmanjšali delo na črno?! Večkrat je bilo očitano, da se je komaj uvedel nek nov sistem vrednotnic in zdaj mi to želimo ukiniti. Kaj ste pa vi nedolgo nazaj naredili z davčnimi blagajnami. Imeli smo virtualne davčne blagajne, ni bila narejena še niti ena analiza le-teh, pa ste že uvedli prave davčne blagajne. Zdaj pa nam očitano, da hočemo ta sistem ukiniti. Smo počakali eno leto. Vemo, bilo je prehodno obdobje, lahko so delali po starem; eni so, drugi niso. Ampak ne glede na to, ta znesek, ki je v proračun prišel, je bistveno manjši, kot je bil napovedan na začetku. Bilo je rečeno, da rešitve ni na mizi. Zdaj ni tukaj gospoda Prikla. Rešitev je ta naš zakon, ki ga tukaj predlagamo. Danes je prva obravnava; če se vam zdi, da kaj ni ustrezno, ga dajmo skupaj dodelati. Saj smo ga dali v redni postopek, ni nobene težave s tem. Rešitev smo predlagali, tako da ne reči, da ni rešitve.

Mogoče je prav, ker je bila razprava vseeno toliko široka, da ponovno poudarimo neke številke. Napovedano je bilo, da se bo število registracij osebne dopolnilne dela podvojilo. Takrat jih je bilo 9 tisoč, to pomeni 18 tisoč. Danes jih je nekaj čez 6 tisoč. Rečeno je bilo, da bomo dobili v pokojninsko in zdravstveno blagajno iz tega naslova okoli 2 milijona. V letu 2015 smo dobili nekaj manj kot 159 tisoč evrov. In kot glavno spodbudo za to, da je zdaj to legalno delo, opozarjate en dan pokojninske dobe, ki ga pač posameznik dobi z vrednotnico. Ja, bilo je poudarjeno, gre za osebno dopolnilno delo, ime samo pove, drži. Žal imamo pa še vedno veliko preveč brezposelnih. Saj je bilo izpostavljeno, veliko teh ljudi tudi opravlja osebno dopolnilno delo. Vemo pa, katere so omejitve tega dela; se zavedamo tega in ne spreminjamo tega. Mi z našim predlogom želimo zgolj ukiniti sistem vrednotnic kot tak, iti nazaj na osebno dopolnilno delo, kot je bilo po starem. Pri tem želimo ohraniti to mejo, koliko lahko v polletnem obdobju nekdo z vrednotnico zasluži; in želimo, da bi bil sistem plačevanja prispevkov potem na prostovoljni bazi, da ne bi bilo določeno 9 evrov na vrednotnico. Zakaj? Ker se nam zdi popolni nesmisel, ker ste zmetali vse skupaj v en koš. Dejansko ne paše. Na eni strani vrednotnice plačuje izvajalec, na drugi strani jih plačuje naročnik. Posamezna dela so taka, da jih na eno vrednotnico opravljajo cel mesec. Druga dela so pa taka, da pač za vsakega naročnika, ki jih je lahko tudi nekaj deset. Edina omejitev, ki je, je v znesku, koliko lahko nekdo z vrednotnico zasluži. Ampak žal je pač tako, eno delo je vredno bistveno več, recimo posamezne inštrukcije, kot pa mogoče

kakšna domača obrt, v katero posameznik vloži bistveno več ur; ampak tako pač je na trgu.

Če malo še pogledamo številke, v letu 2015 je bilo skupno kupljenih 17 tisoč 610 vrednotnic. Od tega jih je 7 tisoč 759 kupilo posameznikov zase. To pomeni, da so to večinoma razne domače obrti, ročna dela in podobno. Torej 7 tisoč 760 ljudi je vrednotnico kupilo najverjetneje eno na mesec. Na drugi strani pa imamo nekaj manj kot 10 tisoč vrednotnic, ki tukaj ostanejo, ko vrednotnice dejansko kupujejo sami naročniki te storitve. Glede stroška vrednotnic, ja, resnično je, uvedba je enkratni strošek, rekli ste, da je vse avtomatizirano, vsi so med seboj povezani – upravna enota, Finančna uprava, Ajpes, ki vodi te sezname; drži. Ampak vseeno je ta sistem treba vzdrževati in verjetno to tudi nekaj stane. Ne me prepričevati, da tukaj ni nekih stroškov, ker vemo, da v javni upravi vse sisteme nekdo vzdržuje. In tudi tega verjetno nekdo vzdržuje. In ne verjamem, da bo to stalo tisoče evrov na leto. Vsa ta poročila, ki jih treba oddati, tudi prijave, nekdo še vseeno ročno obdela. In stroška dela pri tem kakorkoli ne moremo zanemariti. Ko pogledamo, kaj smo od tega dobili in koliko to stane, enostavno ne moremo. Tukaj ni plusa. Smo v rdečih številkah. In naš predlog je dobronameren. Izkazalo se je, sistem ni najboljši. Mi se strinjamo, seveda obsojamo delo na črno, sivo ekonomijo, treba je iskati rešitve; ampak več kot očitno to ni najboljša rešitev.

Omenili ste, da imajo številne države podobne rešitve. Ja, marsikaj imajo sosednje države drugače rešeno, pri njih funkcionira, pri nas pa ne. Dajmo se pogovarjati. Verjamem, da tudi kdo od koalicijskih poslancev, čeprav so koalicija, se dogovorijo, glasujejo; ampak verjamem, da je še kdo v tej dvorani spregledal, da ta sistem ni dober. Pa saj hodijo po terenu, pogovarjajo se z ljudmi. Potem pač vi pridite čez en mesec s predlogom vašega zakona, takrat bo pa verjetno tisti dober; ali pa dodelajmo ta naš zakon, ki je danes v prvi obravnavi, in ga ustrezno dodelajmo, kaj ni v redu. Ampak zavedamo se dejstva, zavedamo se števil, to je vse, kar mi dejansko tukaj želimo. In še za konec. Nekdo je napisal, da vrednotnice ne bodo ukinjene zato, ker zagotavljajo delo uradnikom. Ja, verjetno si pa tega ne želi /izklop mikrofona/.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Vsi prijavljeni razpravljavci, ki ste to želeli, ste dobili besedo. Ker čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika zbora še kdo razpravljati? Ja. Pred prijavo želim opozoriti, da se lahko k razpravi prijavite s pritiskom tipke za vklop mikrofona. Če želite razpravljati tudi predstavnica predlagatelja predloga zakona gospa Suzana Lep Šimenko ter predstavnik Vlade, prosim, da se prav tako prijavita s pritiskom tipke za vklop mikrofona. V tem primeru dobita besedo kot zadnja, in sicer najprej predstavnik Vlade, nato predstavnica

predlagatelja. Prosim za prijavo. Vsak razpravljavec ima na voljo 5 minut.

Besedo ima gospa Janja Sluga.

JANJA SLUGA (PS SMC): Hvala lepa.

Jaz bi se vseeno želela še enkrat oglasiti. Po tem zadnjem izvajanju gospe predlagateljice, saj je bilo zelo jasno danes povedano, gospod državni sekretar ni mogel povedati bolj jasno, kot je povedal, in jaz res ne razumem, zakaj vztrajate pri svojih trditvah, če so bile pa danes tako jasno ovržene. Vi očitajte neke nesorazmerne stroške, za katere je bilo povedano, stroški so bili v vrednosti 192 tisoč evrov, ki so enkratne narave zaradi uvedbe sistema. Hkrati pa predlagate, da se to črta, torej da se gre nazaj na star sistem, ki bo ponovno pomenil vse ustrezne prilagoditve za vzpostavitev popolnoma novih izvedbenih rešitev pri Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, pri Zavodu za zdravstveno zavarovanje, pri Fursu, kar bo ponovno povezano z določenimi novimi stroški. Hkrati tudi predlagate, da se prenos vodenja seznama ponovno prenese iz Ajpesa na upravne enote. Tudi to so zopet neki dodatni stroški in tako naprej. To res ni konsistentno, ko govorite o tem, kako bi to naredili v gospodarstvu. Moram vas kar opozoriti, tukaj se ne uvaja novega produkta, tukaj se je menjala proizvodna linija, te pa v gospodarstvu tudi po pol leta ne bodo šli nazaj menjavati.

In se moram strinjati tudi s kolegom Liscem, nismo vsi isti. Verjemite mi, tega se sama, tukaj sedeča, zelo dobro zavedam, hvala bogu. Mi ne strašimo ljudi, strašite jih vi. In pravite, da jih silimo v nek sistem. Vedno je nek sistem, čisto za vsako obliko dela je nek sistem. Nihče ne more na trgu postopati sam, kakor bi vsakemu posamezniku v tistem trenutku najbolj ustrezalo. Vsak se mora vključiti v nek sistem, in sicer upokojnenci, tisti, ki delajo po avtorskih pogodbah, ter tisti, ki so zaposleni kot espeji, da sploh ne naštevam. In pravite, da je treba prijaviti, oddajati poročila; seveda, tudi prej je bilo treba. In tudi če bomo danes vaš predlog zakona sprejeli, bo še vedno treba, popolnoma enako in še bolj zbirokratizirano. In res moram reči, da so vaše trditve, na katerih vztrajate, pavšalne. Danes je državni sekretar lepo povedal, prej je bilo 9 tisoč tistih, ki so bili priglasi, dejansko pa je bilo izvajalcev 3 tisoč, tukaj je zdaj ta razlika, ker danes nihče ne bo kupil vrednotnice, če resnično nima namena opravljati tega dela. Takrat pa se je registriral kar vsak, če je imel namen to opravljati ali pa ne, zato je bila zmešnjava toliko večja. Teh, ki so dejansko izvajali osebno dopolnilno delo, je bilo 3 tisoč, danes jih je pa 6. Prosim, ne obračajte števil kar na pamet in pavšalno. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima državni sekretar na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti gospod Peter Pogačar.

PETER POGAČAR: Hvala, gospod predsednik. V celoti se strinjam z razpravo spoštovane gospe poslanke Sluga in temu praktično ni kaj za dodati. Morda bi samo še enkrat ponovil, sistem velja v svoji polni meri manj kot eno leto. Lansko leto sredi leta se je izteklo prehodno obdobje, ko so izvajalci lahko izvajali osebno dopolnilno delo še po starem. V tem času se je število izvajalcev osebnega dopolnilnega dela po podatkih Ajpesa praktično podvojilo in število iz meseca v mesec narašča. Še enkrat, ni bil namen, kar se očita, da bi država na ta račun kovala neke strašne dobičke, zato tudi ne morete tega enostavno primerjati z investicijo in dobički iz tega naslova. Strošek vzpostavitve je bil enkrat, denar v pokojninsko blagajno za socialno varnost teh ljudi. Ne pozabite, za zavarovanje za poškodbe pri delu, ne pozabite, tudi pri osebnem dopolnilnem delu se temu, ki to opravlja, lahko tudi kaj zgodi in mora biti zavarovan. Ne pozabimo osnov, osnovna ideja je bila na enostaven način omogočiti fizičnim osebam – ki želijo, da se pri njih opravlja neko delo, in ki ne tolerirajo dela na črno, ki verjamejo, da je to nekaj slabega –, na kakšen način naj se to legalno delo pri njih opravlja, kako naj za tistega, ki dela, poravnajo prispevke za pokojninsko zavarovanje, da bo tisti, ki izvaja osebno dopolnilno delo, nekega dne tudi imel pravice iz pokojninskega zavarovanja. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Suzana Lep Šimenko.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za besedo.

Resnično obžalujem, da nisem dobila odgovora na osnovno vprašanje, za koliko se je zmanjšalo delo na črno in za koliko se je zmanjšala siva ekonomija. Če je to bil osnovni namen zakona, me resnično zanima, kakšni so rezultati iz tega naslova zaradi uvedbe vrednotnic. Na drugi strani pa želim izpostaviti vplačilo v pokojninsko blagajno. V našem primeru zagovarjamo, da bi bilo to prostovoljno. Kaj ne dopuščate možnosti, da bi mogoče kaj več priteklo iz tega naslova? Zakaj se ne bi več ljudi za to odločilo; kot rečeno, mi imamo tukaj dve popolnoma različni skupini ljudi in tega ne moremo kar tako enačiti. Inštruktor ali pa ena gospa, ki je prišla pomagati očistiti hišo za uro ali dve, dobi vrednotnico in dobi zaradi tega en dan pokojninske dobe. Na drugi strani pa nekdo svoje osebno dopolnilno delo en mesec opravlja na eno vrednotnico. Ne moremo tega enačiti. Verjamem, da bi bil interes in želja teh ljudi, marsikdo bi si potem kaj več vplačal. Še vedno pa vemo, kakšne so tukaj omejitve in kdaj gre za osebno dopolnilno delo in kdaj gre za katero drugo obliko dela. To je bil naš predlog. Tudi ne vidim, v čem je bil naš predlog bolj zbirokratiziran. Kot je bilo rečeno, posameznih aplikacij še vedno nimamo, čeprav je že dve leti od tega, ko je bila v državnem zboru potrjena ta odločitev o sistemu vrednotnic. To je rekel

poslanec, ki pripada stranki ministrice. Tudi zagonski, uvodni stroški, ki so nastali, še niso znani v celoti in sistem bo verjetno treba nenehno dopolnjevati.

Seveda, v interesu vseh je, da se dela legalno, da se delo na črno zmanjšuje, da zmanjšamo sivo ekonomijo in da nimamo nelojalne konkurence, interes vseh, tu se strinjam. Vseeno pa mislim, da je razlogov več kot dovolj, zakaj ta sistem ni najboljši. Več kot očitno vsak zagovarja svoje stališče in to je to. Dajmo se pogovarjati. Jaz to ocenjujem kot zelo produktivno in hvala vsem, ki ste sodelovali pri tej razpravi. Ampak še enkrat vas pozivam, da razmislite. Prva obravnava je danes, predlog zakona lahko dodelamo in naredimo dejansko boljšega. In morda bomo čez leto ali dve pa ugotovili, da imamo ene prave rezultate. Najlepša hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: S tem zaključujem splošno razpravo.

O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje zbornice odločali danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 12. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na 8. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O MEDIJIH PO SKRAJŠANEM POSTOPKU.

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila skupina 50 poslank in poslancev s prvopodpisano dr. Simono Kustec Lipicer.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku predlagatelja predloga zakona dr. Draganu Matiču.

DR. DRAGAN MATIČ (PS SMC): Spoštovani gospod predsednik, spoštovani kolegice in kolegi!

Glasbene kvote so predpisane že vrsto let in tudi s tem predlogom zakona ostajajo takšne, kot so. Namen sedaj veljavnega zakona je bil ta, da se odpravi anomalija, ki jo je omogočala zakonska diktacija, ki je bila zapisana na tak način, da jo je dalo zlorabljati. Večino predpisane kvote slovenske glasbe so radijske postaje predvajale v nočnem času. Veljavni Zakon o medijih, ki smo ga v Državnem zboru sprejeli 28. januarja letos in je stopil v veljavo 9. aprila, v prvem odstavku 86.a člena določa, da mora biti najmanj 60 % deleža iz prvega in drugega odstavka 86. člena predvajano v oddajnem času med 6. in 19. uro. To se pravi, da je po sedanjem zakon od vseh skladb, ki se bodo zavrtle v 24 urah, treba izračunati obvezno kvoto slovenskih skladb in potem 60 % tega zavrteti med 6. in 19. uro. Po sprejetju sedaj veljavnega zakona pa se je naknadno izkazalo, da bi radijske postaje nacionalne RTV imele težave pri izpolnjevanju tega zakonsko predpisanega deleža. Zakaj? Ker imajo v dnevnem času v posameznih primerih

bistveno več govornega kot glasbenega programa in bi obvezno kvoto slovenske glasbe težko izvajale. S predlogom zakona, ki ga danes obravnavamo, spreminjamo določbo 86.a člena tako, da uvajamo obveznost doseganja predpisanega deleža glede na konkreten obseg predvajanja glasbe v oddajnem času med polnočjo in 6. uro zjutraj, v času med 6. uro zjutraj in 18. uro popoldan ter tudi v času med 18. uro in 24. uro.

Z navedeno ureditvijo bomo dosegli, da bodo radijske postaje lahko izpolnjevale obveznosti zakona in obenem izvajale svoje ustaljene programe. Ker smo poslanci Stranke modernega centra tudi predlagatelji in podpisniki predloga zakona, ga bomo seveda podprli. Na ta način smo se pravočasno in učinkovito odzvali na upravičena opozorila predstavnikov javnih radijskih programov.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog zakona je obravnaval Odbor za kulturo kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora spet dajem besedo predsedniku dr. Draganu Matiču.

DR. DRAGAN MATIČ (PS SMC): Še enkrat hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovani kolegice in kolegi!

Odbor za kulturo je na 12. nujni seji 20. aprila 2016 obravnaval Predlog zakona o spremembi Zakona o medijih, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisano dr. Simono Kustec Lipicer. Kolegij predsednika Državnega zboru je na 58. redni seji 15. aprila 2016 sklenil, da se Predlog zakona o spremembi Zakona o medijih obravnava po skrajšanem postopku. Predloženi zakon je z vidika njegove skladnosti z Ustavo, pravnim sistemom ter zakonodajno-tehničnega vidika proučila Zakonodajno-pravna služba. Kljub temu da so kvote zakonsko predpisane že celo vrsto let, je predstavnica Zakonodajno-pravne službe podala načelno opozorilo, da je v noveli predlagano ureditev v obliki obveznih kvot slovenske glasbe treba jasno izkazati kot ukrep, nujen za doseganje zastavljenega cilja. Predlog zakona je v svojem mnenju podprla Vlada. V poslovnem letu so amandma k 1. členu vložile poslanske skupine SMC, Desus in SD. Uvodoma sem v razpravi kot predstavnik predlagateljev v obrazložitvi novele povedal, da želimo s predlagano spremembo zakona popraviti veljavno določbo 86.a člena tako, da bo omogočala radijskim programom izvajanje zakonskih določb v predpisanem obsegu brez poseganja v govorne programe posameznega radija. Predlagani zakon ureja obveznost predvajanja deležev glasbe v slovenskem jeziku na način, da se upošteva bistvena razlika med programsko shemo v nočnem in dnevnem času. Predlog določa obveznost doseganja kvot predvajanja slovenske glasbe radijskim in televizijskim programom na način, da se v časovnih pasovih med polnočjo in 6. uro, med 6.

uro in 18. uro ter v času med 18. in 24. uro doseže predpisan delež iz prvega oziroma drugega odstavka 86. člena Zakona o medijih, ki določa predvajanje slovenske glasbe. Trije intervali so potrebni zato, ker se programska shema v dnevnem času od 6. do 18. ure razlikuje od programa v nočnem času. V dnevnem času med 6. uro zjutraj in 18. uro popoldne je predvajane manj glasbe, več pa je govornih oddaj; kot je to slučaj v nočnem času. Državni sekretar na Ministrstvu za kulturo Anton Peršak je pojasnil, da se na ministrstvu strinjajo s predlagano novelo ter tudi z vložnim amandmajem koalicije, zato podpirajo njeno sprejetje. Razprava na odboru je potekala v več smereh, nekateri so predlog zakona pozdravili, saj se bo z njim preprečila morebitna zloraba glasbenih kvot. V razpravi se je tudi izpostavilo, da se pripravljata medijska strategija, ki bo celovito rešila v noveli obravnavo tematiko in bo osnova za pripravo novega systemskega zakona. Drugi razpravljavci pa so bili mnenja, da je bilo glede predlagane novele premalo dialoga z zainteresirano javnostjo; da se bo s kvotami dosegel obraten učinek od zelenega, to je, da se bo predvajalo vedno iste skladbe oziroma glasbenike; da bi moral biti določen obvezen delež manj uveljavljenih, mlajših glasbenikov in da bi bila dva intervala preprostejša in enostavnejša. Ob tem je bilo s strani predlagateljev pojasnjeno, da se v obseg kvot ne posega in da je ta uveljavljen že dolgo let, da je bila o kvotah odprta široka javna razprava in da je bila s strani Odbora za kulturo organizirana javna predstavitev mnenj, v okviru katere pa so potekala tudi številna usklajevanja. Po končani razpravi o posameznih členih predloga zakona je odbor sprejel amandma poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 1. členu. Odbor je v skladu 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o členih predloga zakona in jih sprejel. Glede na sprejet amandma je na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga zakona, v katerega je vključen sprejet amandma. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Za uvodno obrazložitev mnenja dajem besedo predstavniku Vlade, državnemu sekretarju na Ministrstvu za kulturo gospodu Antonu Peršaku.

ANTON PERŠAK: Spoštovani gospod predsednik, spoštovane gospe poslanke in gospodje poslanci!

Kot je že gospod predsednik odbora povedal, se Vlada s predlaganim kompromisom, če lahko tako rečem, glede na prvotni predlog ter naprej sprejeti predlog zakona strinja in ga podpira, tako da lahko svoj nastop s tem zaključim. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Združena leвица, v njenem imenu dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, predsednik. Lep dober dan!

Spremembe Zakona o medijih na področju kvot slovenske glasbe so precej razburkale javnost; in to upravičeno. Postopanje koalicije in ministrstva je bilo, milo rečeno, okorno in tudi dezorientirano. Z zdajšnjim popravkom, ki ga predlagajo poslanci koalicije, se zadeve skušajo urediti, vendar pa sprememba še vedno ostaja le na ravni časovnih pasov in deleža predvajanja. Kar se tiče glasbenih kvot nasploh, smo v Združeni levici že nekajkrat izrazili svoje stališče, do njih smo skeptični; če ne gre drugače, že zaradi tega, ker rešujejo problem z napačne strani, torej pri distribuciji, ne pa pri produkciji. Kvote bi lahko imele, če bi seveda vsebovale primerne mehanizme, pozitivno funkcijo, še posebej če bi bile del širšega spodbujanja in ustvarjanja pogojev za produkcijo raznovrstne, kakovostne ter žanrsko raznolike domače glasbe, kar seveda ne pomeni nujno glasbe v slovenskem jeziku. Stanje na področju radiodifuzije in popularne glasbe je precej klavrno. Država je nosilka javnega kulturnega interesa in kot taka odgovorna za glasbeno kulturo – in to v celoti, ne le v javnih medijih. Ob tem se je treba vprašati, zakaj je na področju zasebne radiodifuzije stanje tako klavrno. Odgovor je treba iskati v privatizaciji nacionalnih radiotelevizijskih frekvenc sredi devetdesetih let, ko se je dogajala ena prvih divjih privatizacij pod močnim vplivom zasebnih lobijev okoli tedaj vladajoče stranke. Vemo pa, kako se je potem razvila zgodba do tega, da danes na tem področju obstaja radijski imperij in na drugi strani male postaje, ki so v večini v zelo težkem položaju.

Tokratni predlog koalicijskih poslancev predlaga enakomerno razporeditev kvot slovenske glasbe v treh oddajnih pasovih. Že pri prejšnji noveli ste v zakon zapisali obveznost glede glasbe mlajšega datuma, a je treba opozoriti, da sprememba ne prinaša nobenega garanta za predvajanje kakovostne in tudi raznovrstne glasbe. Predvsem pa ne prinaša garanta za mlade in manj uveljavljene glasbenike. To smo večkrat predlagali v Združeni levici. Ključni cilj kvotnega sistema bi moralo biti odprtje prostora za predstavljanje in populariziranje nove, sveže in manj uveljavljene glasbene produkcije; hkrati pa istočasno izboljševanje ekonomsko-socialnega položaja domačih glasbenikov in avtorjev, posebej komercialno manj uveljavljenih. Zato lahko upravičeno sklepamo, da bo eter še dodatno zapolnila glasba le nekaterih izvajalcev, tisti najbolj izpostavljenih, predvsem pa najbolj komercialno zanimivih glasbenikov; vključno z instant glasbo, ki jo producirajo lastniki radijev in je oblikovana v skladu z rezultati telefonskega anketiranja. Največ bodo od kvot v takšni obliki imeli

raznovrstni glasbeni rentniki. Kvotni sistem ima svoj smisel in opravlja svojo funkcijo le, če je vpet v sklop širših spodbud za razvoj domače glasbene produkcije; če bi torej spodbujal mlajše in neujeljavljene izvajalce, izboljšal ekonomsko-socialni položaj glasbenikov ter omogočil kakovostno in raznovrstno rast celotne glasbene scene, od ustvarjanja do koncertiranja ter do ostalih aktivnosti. V Združeni levici Predlogu zakona o spremembi Zakona o medijih ne bomo nasprotovali. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, v njenem imenu gospa Ljudmila Novak.

LJUDMILA NOVAK (PS NSI): Lepo pozdravljeni!

Krščanski demokrati zagovarjamo načelo, da morajo biti zakoni jasni, pregledni in izvedljivi. V času obravnave te in predhodne novele Zakona o medijih smo v Poslanski skupini Nove Slovenije sprejeli kar nekaj predstavnikov različnih medijev oziroma radijskih postaj. Sporočilo vseh je bilo enotno; predlog zakona ni dober, ker uveljavlja kvote na način, ki ga je v praksi zelo težko, skoraj nemogoče izvajati. Še posebej zaradi različnega razmerja med govorjenim programom in predvajano glasbo. V Novi Sloveniji smo poudarjali, da je ravno to razmerje med nočnim in dnevnim programom problematično, ker je ponoči več glasbe, podnevi pa več govorjenega programa. Opozarjali smo tudi na to, da bo ta zakon prinesel dodatne administrativne ovire oziroma preveč nove birokracije. S tem pa bodo določene radijske postaje, še posebej manjše, ogrožene. Namesto da bi se zaposleni ukvarjali z vsebino programa, bodo šteli in računali minute ter sekunde za poročanje nadzornim organom. Poslanci vladnih strank in pristojna ministrica ste mirno zavrnili vse naše pomisleke in zakon podprli. Veljati je začel 9. aprila. No, dva meseca zatem pa je prišlo razsvetljenje in na hitro spreminjate zakon v najbolj kočljivi točki. Odlično sprejemate premišljene odločitve, še najbolj pa upoštevate načelo: Naj stane kar hoče, samo da bo po naše.

Krščanski demokrati smo že večkrat predlagali načelo nagrajevanja namesto kaznovanja. Na primer tisti, ki dokažejo, da predvajajo več slovenske glasbe ali glasbe mladih ustvarjalcev, bi dobili več točk na razpisih oziroma pri dostopu do frekvenc in podobno. Svoje prednosti bi morali sami dokazovati. Po tem zakonu pa je potreben nenehen nadzor in veliko administracije za vodenje evidenc in dokazovanje upoštevanja predpisanih kvot. Po vladnem predlogu zakona pa bo tudi nadzor v praksi neučinkovit. S predlagano novelo spet gasimo požar, namesto da bi uvedli nov koncept spodbud za bolj slovenski in boljši program.

Poslanci Nove Slovenije predloga novele ne bomo podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo gospa Anita Koleča.

ANITA KOLEŠA (PS SMC): Spoštovani gospod predsednik!

Res je, drage kolegice in kolegi, s to novelo zakona se v nobenem določilu ne spreminjajo kvote. Kvote so stalnica tako rekoč že z našim zakonom v preteklem obdobju in zato to namen noveliranja zakona ni bil. Namen sedaj veljavnega zakona je bil, da se odpravi anomalija, ki jo je omogočala zakonska diktacija, zapisana na način, da se jo je dalo zlorabiti. Večino te predpisane kvote slovenske glasbe so lahko radijske postaje predvajale v nočnem času. Veljavni zakon o medijih, ki smo ga v Državnem zboru sprejeli 28. januarja 2016 in je stopil v veljavo zares 9. aprila, je v prvem odstavku 86.a člena določal, da mora biti najmanj 60 % deleža iz prvega in drugega odstavka 86. člena predvajana v oddajnem času med 6. in 19. uro. Tudi to je res, da smo ob tem sprejetju zakona že napovedali tudi sprejetje te novele, ki jo predlagamo danes. Ugotovili smo, da bi radijske postaje nacionalne radiotelevizije imeli težave pri izpolnjevanju zakonsko predpisanega deleža, saj imajo v dnevnem času v posameznih primerih bistveno več govornega kot glasbenega programa. To pa bi zelo otežilo izvajanje zakona.

S predlogom zakona, ki ga danes obravnavamo, spreminjamo določbo tega 86.a člena, in sicer tako, da uvaja obveznost doseganja deleža iz 86. člena Zakona o medijih v višini 40 %, v primeru nacionalnega radia 25 % za programe posebnega pomena in 20 % za komercialne radie, ki mora biti deležen glede na predvajano glasbo v oddajnem času med polnočjo in 6. uro zjutraj, v času med 6. in 18. uro in tudi med 18. in 24. uro. Z navedeno ureditvijo bomo tako dosegli, da bodo radijske postaje izpolnjevale obveznosti zakona in obenem izvajale svoje ustaljene programe. Rečeno preprosteje, kako se bo zakonska ureditev izvajala v praksi, in sicer če bo delež zahtevane slovenske glasbe pomenil v primeru, na primer sto predvajanih skladb po zgoraj navedenih intervalih, v primerih, ko gre za nacionalne radijske postaje to pomeni 40 pesmi v slovenskem jeziku in analogno za komercialne radijske postaje v sto primerih znaša to 20 pesmi oziroma pri postajah s programi posebnega pomena 25 pesmi.

Glede na to, da smo poslanci Stranke modernega centra tudi predlagatelji in podpisniki tega zakona, ga seveda podpiramo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Spoštovani!

Pred nami je novela zakona o medijih v delu, ki govori o deležu in časovnih intervalih izvajanja

slovenske glasbe v slovenskih medijih. Pravzaprav žalostno, da moramo v času pomembnih obletnic naše samostojne slovenske poti in lastne državnosti uzakonjati več slovenske glasbe, več pete slovenske besede in več možnosti za slovenske izvajalce. Še več. Sprejemati moramo celo ukrepe zoper izigravanja zakonodaje, ki slovensko glasbo z več vidikov potiska v noč. Pravzaprav gre pri tem za širši problem. Gre za problem družbe kot celote. Gre za naš odnos do slovenskega znanja in sposobnosti, gre za naš odnos do lastne kulture in kulturne dediščine in ne nazadnje gre za naš odnos do vsega, kar je slovenskega. V Slovenski demokratični stranki smo že v začetku leta 2015 predlagali spremembe Zakona o medijih s ciljem večjega deleža slovenske glasbe v slovenskih medijih v dnevnem času. Zloraba veljavne zakonodaje glede glasbenih kvot in slovenske glasbe je šla tako daleč, da se je več kot 90 % slovenske glasbe predvajalo v nočnem času. Takrat je koalicija predlog Slovenske demokratične stranke zavrnila, ob tem pa ponovila že stalnico tega mandata – da vlada pripravlja boljši in bolj sistemski predlog sprememb. Na ta boljši predlog smo potem čakali skoraj leto dni. Državni zbor je spremembe Zakona o medijih sprejel šele 28. januarja 2016. V Slovenski demokratični stranki smo bili takrat do predlaganih sprememb zadržani tudi zato, ker predhodno ni bilo doseženo širše soglasje s slovenskimi avtorji, ustvarjalci in izvajalci, predlog pa je bil z vidika uporabnikov zapleten in neživljenjski. Da je predlagani zakon res puščal preveč nedorečenosti, nejasnosti, govori tudi izglasovani veto Državnega sveta. Posledično je Državni zbor o predlaganih spremembah Zakona o medijih ponovno odločal 1. marca 2016.

Še preden so se črke na papirju dodobra posušile, časa za izvajanje zakona praktično sploh ni bilo, je koalicija primorana svoj zakon oziroma svojo odločitev popravljati. Sicer je to mnogo bolje, kot če bi obstoječe stanje nadaljevali in bi zaradi nedorečenosti in neživljenjskosti določil onemogočili izvajanje zakona. Ampak toliko o sistematičnosti in kakovosti koalicijskega predloga zakona. Zato tudi tokrat v Slovenski demokratični stranki predlaganih rešitev ne bomo ne podprli in jim tudi ne bomo nasprotovali. Tudi zaradi dejstva in z vidika in pomislekov načela jasnosti in določnosti zakona, na katerega je bilo tudi tokrat mnogo povedanega. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospa Marija Antonija Kovačič.

MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ (PS DeSUS): Spoštovani gospod predsednik, spoštovani sekretar, poslanke in poslanci!

Zadnja novela Zakona o medijih, ki jo je Državni zbor po izglasovanem vetu Državnega sveta ponovno potrdil marca letos, je bila deležna veliko pozornosti in pripomb zainteresirane javnosti. Tako med potekom priprave predloga zakona kakor tudi tekom celotnega zakonodajnega postopka je bila največ pozornosti deležna določba, ki ureja kvote slovenske glasbe. Ponovno moram poudariti, da se kvote s to novelo niso na novo uvedle oziroma sprejemale, le-te so bile namreč uvedene že pred 15 leti. Sedanja višina, da mora biti slovenske najmanj 20 % vse dnevno predvajanje glasbe oziroma 40 % v primeru RTV Slovenija, pa je v veljavnem zakonu že od leta 2006. Z zadnjo novelo, ki jo je sprejel Državni zbor, se spreminja le časovni interval, v katerem mora biti zadoščeno tem kvotam, tako da bi bila slovenska glasba umeščena tudi v dnevni čas predvajanja in tako poslušalcem dostopna tudi v času, ko radio dejansko največ poslušajo. Tako je bilo določeno, da mora biti 60 % že veljavnih kvot slovenske glasbe predvajanih v časovnem intervalu med 6. in 19. uro. Cilj te spremembe je bil preprečiti prakso, ko so nekatere radijske hiše kvoto slovenske glasbe izpolnjevale v nočnem času. Glede na dejstvo, da je struktura radijskih programov različna in da je v dnevnem času večji obseg govornega programa, so se pojavili nekateri pomisleki, da bi na novo določen način izpolnjevanja kvot lahko nekaterim radijem zelo otežil izpolnitev predpisanih kvot. V Poslanski skupini Desus smo že ob sprejemanju zadnje novele Zakona o medijih napovedali, da bomo pristopili k spremembam zakona, če bo to potrebno, saj je pomembno, da so zakonske določbe dejansko izvedljive in da ne povzročajo težav izvajalcem. Glede na prejete pripombe je bila vložena novela zakona, s katero so bolj natančno razdelani časovni intervali, v katerih mora biti predvajana slovenska glasba. Cilj sprememb je tako po eni strani preprečiti zlorabe kvot in omogočiti, da se bo slovenska glasba vrtela v času, ko je dostopna širšemu krogu poslušalcev. Po drugi strani pa se zakon spreminja tako, da bo omogočena izpolnitev predpisanih kvot tudi v času, ko je na radijih večji obseg govornega programa. Z novelo so natančno določeni trije intervali, v katerih morajo biti doseženi deleži slovenske glasbe, in to s ciljem, da se ne bi posegalo v ustaljene govorne programe posameznega radia. Tako se upošteva bistvena razlika med programsko shemo v nočnem in dnevnem času.

V Poslanski skupini Desus bomo predlog zakona večinsko podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo, gospa Marija Bačič.

MARIJA BAČIČ (PS SD): Spoštovane in spoštovani!

Po izglasovanju veta Državnega sveta na spremembe Zakona o medijih, ki jih je

predlagala Vlada, smo se poslanske skupine koalicijskih stran ob vnovični podpori novele zavezale k odpravi pomanjkljivosti zakonskega besedila. Po vetu so se namreč na nekatere poslanske skupine, tudi našo, obrnila številna združenja in posamezniki, ki zastopajo interese radijskih izdajateljev. V predstavitev razlogov za nasprotovanje predlogu zakona so bili zlasti s strani Radia Slovenije zaznani določeni pomisleki, ki jih kot odgovorna poslanska skupina nismo mogli prezreti. Z vloženim predlogom novele zakona v delu, ki še ne učinkuje, tako odpravljamo anomalijo zapletenega izračuna zahtevanega obsega deleža slovenske glasbe v dnevem oddajnem času. Ne le, da je bil izračun zahtevanega deleža predvajanja slovenske glasbe matematično zahteven, bil je tudi vsebinsko nejasen. Izkazalo se je namreč, da dopušča preširoke možnosti interpretacije. Ob tako dvoumnem besedilu bi bil cilj zakona, to je večja zaščita in promocija slovenskega jezika ter ohranjanje slovenske, kulturne in nacionalne identitete pri predvajanju obveznega deleža slovenske glasbe, le težko dosegljiv.

Predlog besedila, ki je danes pred nami, v ničemer ne posega v osnovni namen kvotnega sistema oziroma obseg predvajanja slovenske glasbe. Ta je bil v zakon o medijih vnesen že leta 2001 ter dopolnjen leta 2006. Določajo se le trije intervali v dnevu, znotraj katerih se mora od vse predvajane glasbe odvrteti tudi določen delež slovenske. Predlog tako zagotavlja enakomernejšo porazdelitev predvajanja slovenske glasbe skozi celotno obdobje dneva. Izvajanje sistema kvot se je namreč v 15 letih izrodilo do te mere, da se je zahtevani delež slovenske glasbe premnogokrat vrtel v nočnih delih programa, ko je bila poslušnost radijskih postaj bistveno nižja. Posledično je to vodilo do manjše priljubljenosti, upadlo je povpraševanje po nastopih slovenskih glasbenikov. Ti so se znašli v začaranem krogu. Domneva o njihovi neposlušnosti, ki so jo vseskozi poudarjali nasprotniki kvotnega sistema, pa je počasi postajala konstruirana realnost. V preteklih tednih smo na račun podpore slovenski glasbeni ustvarjalnosti s kvotnim sistemom slišali precej očitkov o nesmiselnosti tega instrumenta. A dejstvo je, da so ga ob obravnavah v Državnem zboru odločno podprli tisti, ki jim je v prvi vrsti namenjen – glasbeniki torej. Ob tem dodajajo, da je to prvi korak k vzpostavljanju spodbudnejšega okolja za slovensko glasbeno ustvarjalnost. Nasledek tega se zakonodajalcu ponuja s prenovo zakonodaje, ki določa način upravljanja avtorskih in sorodnih pravic. Želimo si, da bo razprava, ki se s to sejo začne tudi v Državnem zboru, privedla do rešitev, ki bodo omogočile učinkovito varstvo avtorske in sorodne pravice ter slovenskim glasbenikom, glasbenim ustvarjalcem zagotovile ustrezno podstat za njihovo nadaljnje ustvarjanje.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov bomo predlog novele zakona o medijih, ki odpravlja nejasnosti pred dobrima mesecema sprejetega zakona, torej podprli. Ker pa so ob sprejemanju vladnega zakona zlasti lokalne radijske postaje opozarjale tudi na vprašanje smiselnosti povečanja pristojnosti nadzornega organa in posledično večje zahteve po evidencah, ponavljamo pričakovanje, da Ministrstvo za kulturo zagotovi stalno evalvacijo izvajanja novih zakonskih rešitev, saj si ne želimo, da se dobri nameni izrodijo v administrativni problem. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Ker amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona. Odločanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje Državnega zbora opravil danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 12. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam to točko dnevnega.

Prehajamo na 12. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PRVO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMENBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O JAVNEM NAROČANJU.

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina petih poslank in poslancev, s prvopodpisanim mag. Matejem Toninom.

V zvezi s tem predlogom zakona je skupina 11 poslank in poslancev, s prvopodpisanim mag. Matejem Toninom, zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku predlagatelja predloga zakona gospodu Jerneju Vrtovcu.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Spoštovani predsedujoči, kolegice in kolegi in predstavniki Vlade!

Novi zakon o javnem naročanju, ki je začel veljati 1. aprila letos, je v primerjavi s prejšnjim zakonom o javnem naročanju, torej ZJN-2 položaj podizvajalcev bistveno poslabšal. Novela tega zakona je namreč leta 2010 že določila obvezno neposredno poplačilo podizvajalcev s strani naročnika. S tem se je stanje na področju plačilne discipline v naši državi izboljšalo, zaustavljen je bil plaz stečajev manjših gospodarskih družb in prenehanje opravljanja dejavnosti samostojnih podjetnikov. Novi zakon se glede plačil podizvajalcev vrača na zgolj pogodben odnos med glavnim izvajalcem in podizvajalcem. Zakon sicer omogoča neposredno plačilo podizvajalca s strani naročnika, vendar le v primeru, če se – pozor, podizvajalec takoj vnaprej dogovori z glavnim izvajalcem. Primere iz prakse poznamo. Podizvajalci se bodo morali podrediti zahtevam glavnega izvajalca kot močnejše pogodben

strani, da bodo sploh lahko prišli do posla, neposredno plačilo podizvajalca s strani naročnika pa zagotovo ni v interesu glavnega izvajalca. Glavni izvajalec bo torej pogojeval sodelovanje podizvajalca v javnem naročilu s tem, da ta ne bo zahteval neposrednega plačila. V nasprotnem primeru podizvajalec posla ne bo dobil.

V Novi Sloveniji s predlagano novelo zakona ponovno zagotavljamo zakonsko podlago za obvezno neposredno plačilo podizvajalcem s strani naročnikov. Naročnik, glavni izvajalec in podizvajalec bodo morali predložiti dokumentacijo, ki bo omogočala neposredno plačilo. Glavni izvajalec mora v pogodbi pooblastiti naročnika, da na podlagi potrjenega računa oziroma situacije s strani glavnega izvajalca naročnik neposredno plačuje podizvajalcu. Glavni izvajalec mora svojemu računu ali situaciji predložiti tudi račun ali situacijo podizvajalca, ki ga je ta predhodno tudi potrdil. Podizvajalec pa je dolžan predložiti soglasje, na podlagi katerega naročnik namesto glavnega izvajalca poravnava njegovo, torej podizvajalčevo terjatev do glavnega izvajalca.

Predlog tudi omejuje možnost zamenjave podizvajalca po podpisu pogodbe z njim zaradi zniževanja cene, in to na način, da se za zamenjavo podizvajalca zahteva njegovo pisno soglasje. Če glavni izvajalec lahko enostransko kadarkoli zamenja svojega podizvajalca le-ta nikoli nima prave varnosti in zagotovila, da bo ostal pogodbeni stranka glavnega izvajalca do konca izvedbe javnega naročila. Dosedanja praksa pri postopkih oddaje javnih naročil na področju gradenj, storitev in blaga, ki vključuje namestitvena ali inštalacijska dela, pa je tudi pokazala, da so pogosti primeri, ko ponudnik oziroma glavni izvajalec nima prav nobenih lastnih kapacitet za izvedbo javnega naročila in vsa dela odda po nižjih cenah podizvajalcem.

Ker so takšne posredniške dražbe pogosto brez premoženja, podizvajalci ne morejo priti do svojega plačila za opravljeno delo ali za storitve. Zato v Novi Sloveniji predlagamo, da mora glavni izvajalec najmanj 20 % javnega naročila izvesti z lastnimi kapacitetami. Na ta način se bo namreč preprečilo izvajanje javnega naročila izvajalcem, tako imenovanim inženiring družbam, ki jih v zadnjem času v Sloveniji poznamo in so bile v postopku javnega naročanja samo posrednice.

Ker plačilna nedisciplina ali pa plačilna nekultura v naši državi predstavlja velik problem, je naša skrb in dolžnost ta, da v postopkih javnega naročanja zaščitimo šibkejšo stranke. V tem primeru gre predvsem za mala in mikro podjetja ter samostojne podjetnike, za katere pravimo, tako pravi tudi vlada, da so steber našega gospodarstva. Zato apeliram na vas, spoštovane kolegice in kolegi, da naš predlog sprememb in dopolnitev zakona podprete. Gre za podjetnike male espejčke, ki nekako želijo

tekmovati na temu trgu, ne dobijo pa priložnosti. Najlepša hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Za uvodno obrazložitev mnenja dajem besedo predstavnici Vlade, državni sekretarki na Ministrstvu za javno upravo mag. Tanji Bogataj.

MAG. TANJA BOGATAJ: Hvala lepa, spoštovani predsednik. Spoštovane poslanke in poslanci!

Pred dobrim mesecem in pol uveljavljen Zakon o javnem naročanju – ZJN 3 je bil pripravljen, upošteva širok krog deležnikov. Pri njegovi pripravi smo primarno poudarili prav namen tega zakona, to je gospodarna in pregledna poraba javnih sredstev in zagotavljanje konkurence. Poglavitni cilj EU in tudi naše zakonodaje je omogočiti vsem zainteresiranim osebam prost in enakopraven dostop do sklepanja poslov z naročniki. Usklajevali smo ga z izjemno širokim krogom deležnikov, predelali preko štiristo strani predlogov in mnenj in se posvetovali z vsemi interesnimi združenji gospodarstva in ga tudi uskladili z najširšo strokovno javnostjo. Obenem pa smo pri pripravi ZJN-3 zasledovali tudi stališče, da mora država ponuditi možnost za preprečitev zlorab, vendar v pravna razmerja in kršitev vstopati sorazmerno, kjer njeni ukrepi ne smejo voditi v pretirano birokratizacijo ali pa postavljati pravila, ki so v nasprotju z evropskim pravnim redom.

Uvodoma pa je tudi treba poudariti, da ima ZJN-3 tudi izjemno socialno noto in predvsem zaradi preprečevanja socialnega dampinga in nizkih cen zakon uveljavlja različna orodja, kot so na primer, da zavezuje izvajalce k spoštovanju delovne in socialne zakonodaje in tudi predvideva prekinitve pogodb v primeru kršitve. V postopkih ne morejo sodelovati subjekti, ki nimajo poravnanih davčnih in socialnih obveznosti, nimajo oddanih REK obrazcev ali storijo prekršek v zvezi z delom in so pravnomočno obsojeni za kaznivo dejanje kršitev pravic delavcev. Pri pripravi zakona smo še posebej pri določbah glede podizvajalcev upoštevali tudi mnenje gospodarstva, opozorila stroke in težave sodne praskes. Slednji tudi opozarjajo, da je urejanje neposrednih plačil podizvajalcev še drugje nepotrebno, recimo v posebnem zakonu, kot je ZJN, saj Obligacijski zakonik to že ureja in ureja neposredno plačilo, ki je obvezno v Obligacijskem zakoniku. Za preprečitev plačne nediscipline pa so potrebni še mnogi drugi ukrepi. Reševanje te problematike predvsem skozi javna naročila se je večkrat že izkazalo kot neustrezno, eden izmed pozitivnih ukrepov pa je po našem mnenju implementacija evropskega prava na področju plačne discipline.

Glede danes obravnavanih predlaganih sprememb in dopolnitev Zakona o javnem naročanju je Vlada sprejela mnenje in ga ne podpira predvsem z vidika, da predlagani 1. člen

zakona nasprotuje pravnemu redu EU, hkrati pa se s predlogom 2. člena zakona posega v pravna razmerja, kjer to ni potrebno, saj so le ta že urejena z Obligacijskim zakonikom. Vlada ocenjuje, da je veljavna rešitev ZJN ustrežna in da tudi ne odstopa od ureditev drugih držav članic EU. ZJN v tem kontekstu določa, da so neposredna plačila podizvajalcev obvezna, če jih podizvajalec zahteva. Zakon prav tako zahteva obvezno imenovanje podizvajalcev pri gradnjah in storitvah. Da bi preprečili morebitne zlorabe v poslovnih procesih, bodo pri vseh naročilih, kjer podizvajalec ne bo zahteval direktnega plačila, glavni izvajalec in podizvajalec morali potrditi prejem plačila z izjavo. Uvedena je tudi sankcija, da gre, kadar se ravna v nasprotju s tem, za prekršek, kjer bo izvajalec oglobljen in pa tudi izločen iz postopkov javnega naročanja za dobo treh oziroma petih let. Če podizvajalec ne zahteva neposrednih plačil po ZJN- 3, pa lahko uporabi vse institute, ki jih že danes omogoča Obligacijski zakonik in le-ti tudi nudijo ustrezno podporo za poplačilo, in sicer sproti, kar je še posebej pomembno pri večletnih pogodbah. Čeprav velja zakon šele dober mesec in pol, ugotavljamo, da naročniki v razpise že vključujejo opozorila in napotke glede podizvajalcev. To je bil tudi ključen poudarek našega ministrstva, ko smo zakon predstavljali po Sloveniji, z interesnimi združenji pa smo tudi dogovorjeni, da izvajanje zakona spremljamo vsi in da se tudi obveščamo o morebitnih zapletih sproti. Hvala lepa.

PRESEDIK DR. MILAN BRGLEZ:

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije, krščanskih demokratov, zanjo mag. Matej Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Dober dan kolegice in kolegi. Lepo pozdravljam tudi goste iz Stuttgarta!

Zakon o javnem naročanju kot eden najpomembnejših sistemskih zakonov mora poleg preglednosti in gospodarnosti porabe javnih sredstev zagotavljati tudi ustrezno varstvo in zaščito pogodbenih strank. Prepuščanje urejanja tega področja zgolj pogodbeni svobodi je rešitev, ki je lahko ustrežna za države z razvito demokracijo, z urejeno plačilno disciplino in z učinkovitim pravosodjem ter s povezano visoko stopnjo pravne varnosti. V Sloveniji žal tega še zdaleč ne dosegamo. V Novi Sloveniji smo že ob sprejemanju novega zakona o javnem naročanju novembra lansko leto opozarjali na največjo pomanjkljivost, to je na nezadostno in neustrezno urejeno plačevanje podizvajalcev glavnega izvajalca. Žal naši argumenti takrat kljub številnim pripombam tudi drugih vpletenih niso bili uslišani. Krščanski demokrati smo prepričani, da dejansko plačilo podizvajalcem ne sme biti prepuščeno le volji oziroma pogodbenu razmerju med izvajalcem

in podizvajalcem. Podizvajalce je treba dodatno zakonsko zaščititi na način, da je z zakonom zagotovljeno njihovo neposredno plačilo. To mora biti dolžnost naročnika in glavnega izvajalca. Res je, da pravkar uveljavljeni Zakon o javnem naročanju predvideva neposredno plačilo podizvajalcem, vendar – pozor! le v primeru, kadar podizvajalec to izrecno zahteva, vsi pa natančno poznamo primere in vemo, da v praksi podizvajalci tega največkrat ne storijo, ker v trenutku oddaje ponudbe naredijo vse, da posel dobijo. V praksi se pogosto dogaja tudi to, da glavni izvajalci po sklenitvi pogodbe zamenjajo podizvajalca zaradi zniževanja cen. To sedaj lahko storijo brez kakršnegakoli soglasja podizvajalca, kar je za nas nesprejemljivo. Interes vsakega glavnega izvajalca, ki je v postopku javnega naročanja izbran kot najugodnejši ponudnik, je namreč vedno le zaslužek. Zato bo naredil vse, da dobi podizvajalca za najnižjo možno ceno, in to celo po tem, ko je že sklenil pogodbo s prej izbranim podizvajalcem. Seveda ker mu vse to omogoča obstoječi zakon.

Še en razlog je, ki vas bo morda prepričal, kolegice in kolegi, da podpret ta zakon, in sicer predlagamo, da mora glavni izvajalec vsaj 20 % javnega naročila izvesti z lastnimi kapacitetami. Sedaj se namreč kot glavni izvajalci pojavljajo v velikih primerih družbe, ki nimajo niti svojega premoženja, niti zaposlenih delavcev, temveč so v teh poslih le posredniki. Zakon o javnem naročanju, ki je začel veljati 1. aprila letos, še vedno omogoča udeležbo v postopkih javnega naročanja tudi izvajalcem, ki nimajo kapacitet za izvedbo javnega naročila. Ko takšen izvajalec zaide v stanje insolventnosti, podizvajalci največkrat ostanejo nepoplačani, kar pa za številne podjetnike, zlasti mikro in mala podjetja pomeni umiranje na obroke in na koncu tudi njihov propad. Pomeni tudi prenehanje zaposlitev številnih ljudi, ki so zaposleni pri tem podizvajalcu. Posledično ostanejo brez plačila tudi dobavitelji tega podizvajalca. Vprašanje odgovornosti v teh primerih ostaja tako povsem odprto in mi ga s tem našim zakonom vendarle na nek način rešujemo.

Glede na vse navedeno, glede na slabe primere prakse iz preteklosti, zlasti iz časov gradnje avtocestnega križa, ko smo ugotovili na konkretnih primerih, da je treba podizvajalce dodatno zaščititi, prav na tovrstnih izkušnjah predlagamo spremembo novele zakona o javnem naročanju in se nam zdi ta novela nujna in več kot upravičena, zato seveda upamo, da jo boste podprli in sprejeli.

PRESEDIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo dr. Dragan Matić.

DR. DRAGAN MATIĆ (PS SMC): Gospod predsednik, spoštovane kolegice in kolegi!

Veljavni zakon o javnem naročanju je stopil v veljavo z začetkom aprila letošnjega leta. Predlagatelji sprememb pa prihajajo s predlogom dopolnitev zakona o javne naročanju že drugi mesec po njegovi uveljavitvi, še prede je novi zakon zaživel v praksi. Ključna je njihova želja vpeljati določbo, ki bi omogočala obvezno neposredno plačilo podizvajalcem s strani naročnika. To predlagajo na način, da morajo naročnik, glavni izvajalec in podizvajalec predložiti ustrezno dokumentacijo za izvedbo neposrednega poplačila. Druga poglobljena sprememba, ki jo predlagajo, pa je, da se glavnim izvajalcem onemogoči zgolj posredništvo oziroma onemogoči dejavnost vsem tistim, ki nimajo lastnih zmogljivosti, da bi sodelovali pri izvedbi javnega naročila. V tem smislu predlog, podan s strani Nove Slovenije, tudi predvideva, da mora glavni izvajalec izvesti vsaj 20 % del javnega naročila. Že ob obravnavi veljavnega zakona o javnem naročanju je bilo največ časa v razpravi namenjenega vsebini, o tem, kako ustrezno urediti obveznost glavnega izvajalca za plačevanje opravljenih storitev in prodaje blaga s strani podizvajalcev. Vsebinsko podobne določbe, kot jih sedaj vsebuje aktualni zakon, so bile predlagane z obravnavo na odboru s strani Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije. Minister za javno upravo, gospod Koprivnikar je na seji odbora povedal, da so ob pripravi zakona opravili široko javno razpravo, imeli nešteto sestankov in usklajevanj s številnimi interesnimi združenji in vsa ta srečanja in vsi ti sestanki so se v večini nanašala prav na razmerja med glavnimi izvajalci in podizvajalci ter ureditvi njihovih medsebojnih odnosov. Posledično veljavni Zakon o javnem naročanju v 94. členu vsebuje kompromisno rešitev, ki omogoča, da podizvajalci lahko zahtevajo direktno poplačilo s strani naročnika ali pa se odločijo, da je za njihovo plačilo odgovoren glavni izvajalec javnega naročila. Nadalje veljavni Zakon o javnem naročanju že zdaj določa, da lahko naročnik zahteva, da ključne naloge opravi ponudnik sam. Omejevanje oddaje del v točno določenem odstotku, kot določa predlog zakona, ki je podan s strani NSi, pa bi bilo v nasprotju z direktivo s področja javnega naročanja. Kot rečeno, so neposredna poplačila z novim zakonom o javnih naročilih obvezna vedno, kot jih zahteva podizvajalec. V praksi to poteka tako, da glavni izvajalec v pogodbi pooblasti naročnika, da slednji na podlagi potrjenega računa neposredno plača podizvajalcu. Podizvajalec pa mora predložiti soglasje, na podlagi katerega naročnik namesto ponudnika poravnava plačilo podizvajalcu. Z veljavnim zakonom o javnem naročanju je tako že sedaj urejeno neposredno plačilo podizvajalcem, zato je ta sprememba, kot jo predlaga Nova Slovenija, nepotrebna. Pri javnih naročilih, kjer podizvajalec ne bo zahteval direktnega poplačila, morata glavni izvajalec in podizvajalec potrditi prejem poplačila z izjavo. Za primere, ko podizvajalec ni plačan, Zakon o

javnem naročanju določa globo in sankcijo za takšne izvajalce. Sankcija je zelo ostra, in sicer so neplačniki onemogočeni pri kandidiranju za javna naročila za – pozor! tri leta v primeru naročanja blaga in storitev oziroma pet let pri naročanju gradenj. Torej je odvračalni ukrep za neplačevanje res zelo oster in ni dvoma, da bo bil učinkovit.

Poleg že navedenega pa je treba tudi izpostaviti, da že pravna teorija pravi, da je obvezno izvajanje neposrednih poplačil podizvajalcem v Zakonu o javnem naročanju nepotrebno, saj to ureja že Obligacijski zakonik v 631. členu, po katerem je neposredno poplačilo obvezno. Ta člen določa možnost podizvajalca zahtevati neposredno poplačilo od naročnika, in sicer iz vsote, ki jo naročnik v dejanskem trenutku zahtevka še vedno dolguje glavnemu izvajalcu. Torej je to ustrezen instrument tudi za vse tiste projekte, ki trajajo več let oziroma so dolgotrajni. Opozoriti je treba, da je v preteklosti prav zaradi paralelnih oziroma dvojnih pravnih ureditev glede te problematike tako v Zakonu o javnem naročanju kot tudi v Obligacijskem zakoniku prihajalo do zmede in tudi do posameznih zlorab. Veljavni zakon o javnem naročanju je to zmedo odpravil.

Glede na vse navedeno Poslanska skupina Stranke modernega centra ne more podpreti predloga zakona, saj menimo, da je nepotreben, ne prinaša nobenih dodatnih rešitev v smeri, kot jih sicer deklarirajo predlagatelji oziroma pomeni korak nazaj. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospa Nada Brinovšek.

NADA BRINOVŠEK (PS SDS): Hvala za besedo. Lepo pozdravljeni!

Zakon o javnem naročanju, ki je bil sprejet v mesecu novembra lanskega leta, in naj spomnim, da je na ta zakon Državni svet tudi vložil zahtevo za ponovno odločanje, a je bila zavrnjena, je začel veljati aprila letošnjega leta. V Slovenski demokratski stranki smo ves čas obravnave opozarjali, da bi zakon moral temeljiti predvsem na pametni porabi javnih sredstev in da je treba določiti vzvode, ki bodo omogočali večjo gospodarnost, učinkovitost, transparentnost in pa uspešnost javnega naročanja. Opozorili smo tudi, da se zakon vsaj po našem mnenju vse preveč osredotoča na postopke in njihovo izbiro, vse premalo pa na pripravo razpisne dokumentacije, ki je največkrat rak rana postopkov javnega naročanja. Javni naročniki bi morali biti zavezani k odgovornemu ravnanju z javnimi naročili in ustrezno usposobljeni za vodenje javnih naročil, in to ne le do izvedbe oddaje javnega naročila, temveč tudi v postopkih nadzora izvajanja oddaje javnega naročila vse do njegovega zaključka. Prav tako pri sprejemanju koalicija ni upoštevala mnenja Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora, ki je opozarjala na nepreglednost tega

zakona, in sicer v smislu, da ta zakon ureja dva oziroma kar tri področja javnega naročanja, kar bi pomenilo tako za naročnike kot tudi za izvajalce vsaj sprva in v začetku zapleteno in nepregledno uporabo tega zakona. Pri obravnavi zakona smo v Slovenski demokratiški stranki posebej izpostavili tudi področje plačila podizvajalcem, ki je po novi ureditvi bistveno slabše urejeno, kot je bilo to po starem zakonu. Javni naročnik bi po našem mnenju moral zagotoviti, da so vsi udeleženci v javnem naročilu poplačani, vključno z vsemi podizvajalci. Zakon bi moral ohraniti tudi obvezno neposredno poplačilo podizvajalcem s strani javnih naročnikov oziroma to področje le še izboljšati, ne pa poslabšati, kar se je s sprejemom tega zakona nedvomno zgodilo. Dosedanja praksa pri postopkih oddaje javnih naročil na področju gradenj, storitev in pa blaga, ki vključuje namestitvena in pa inštalacijska dela, je pokazala, da so pogosti primeri, ko ponudnik oziroma glavni izvajalec nima prav nobenih lastnih kapacitete za izvedbo javnega naročila, zato vsa dela odda po najnižjih cenah podizvajalcem. Gre za neke vrste posredništvo, ki nima nobene dodane vrednosti za naročnika, nudi pa možnost zaslužka glavnim izvajalcem samo s posredovanjem del. To pa je problematično z vidika odgovornosti. Take posredniške družbe so pogosto brez premoženja, kar onemogoča podizvajalcem, da bi prišli do poplačila za svoje opravljeno delo tudi v primerih, ko taka posredniška družba uveljavlja garancijske zahteve na izvedbo dela ali dobave blaga podizvajalcem. Dolgotrajni sodni postopki in pa možnosti prelivanja sredstev iz take posredniške družbe namreč onemogočajo poplačilo podizvajalcem, čeprav v sodnih postopkih kasneje morda delno ali v celoti tudi uspejo. Zato je treba omejiti krog subjektov, ki so lahko udeleženi v postopkih prijave na javna naročila s področja gradenj, in sicer na tiste subjekte, ki imajo za izvedbo javnega naročila vsaj nekaj lastnih kapacitet, konkretno vsaj 20 % javnega naročila. Taka omejite naj bi veljala tudi za primere vseh družb, če gre za skupino gospodarskih subjektov, ki so se na javno naročilo prijavili kot skupina subjektov. Iz tega kroga naj bi se na ta način izločile seveda čiste posredniške družbe. Z novelo tega zakona se želi uvesti tudi obvezno neposredno plačilo podizvajalcem s strani naročnika in v zvezi s tem obveznosti naročnika glavnega izvajalca in podizvajalca k predložitvi ustrezne dokumentacije, ki bo omogočala tako neposredno plačilo. Glavni izvajalec bi moral imeti že ob podpisu pogodbo o izvedbi javnega naročila z naročnikom sklenjene vse pogodbe s podizvajalci in bi jih moral v petih dneh predložiti naročniku. Če pa bi prišlo do zamenjave podizvajalca med izvajanjem javnega naročila, bi moral glavni izvajalec sklenjeno pogodbo v petih dneh predložiti naročniku.

Zaradi preprečevanja možnosti izigravanja podizvajalcev po podpisu pogodbe bi

se tako omejila možnost zamenjave podizvajalca zaradi zniževanja pogodbene vrednosti dobav blaga oziroma storitev podizvajalca brez njegovega pisnega soglasja. Po našem mnenju bi bilo nujno potrebno preprečiti nadaljevanje slabih praks, ko se podizvajalec že pripravlja na izvedbo del oziroma dobavo blaga, a glavni izvajalec pogojuje nadaljevanje sodelovanja pri izvajanju pogodbe z dodatnim zniževanjem ceno.

V Slovenski demokratiški stranki smo se pri sprejemanju obstoječega zakona v mesecu novembru lanskega leta strinjali z vsemi pripombami in predlogi, ki sta jih posredovala Obrtno-podjetniška zbornica Sloveniji in Gospodarska zbornica Slovenije, ki sta opozarjali na vse te pomanjkljivosti in pa pasti. Ampak nobena pripomba, se pravi pripomba, ki je prišla s strani zainteresirane stroke ali opozicije, ni bila upoštevana. Sicer pa to ni nič novega, saj vlada stroke in pa opozicije tako rekoč ne upošteva na nobenem področju.

V Slovenski demokratiški stranki bomo Predlog zakona o spremembah in pa dopolnitvah Zakona o javnem naročanju podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojujencev Slovenije, zanjo gospod Benedikt Kopmajer.

BENEDIKT KOPMAJER (PS DeSUS): Spoštovani predsednik, kolegice in kolegi, spoštovani predstavniki vlade, dovolite, da vam predstavim stališče Poslanske skupine DeSUS k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnem naročanju.

Naj takoj na začetku spomnim, da je Državni zbor Republike Slovenije novembra lani sprejel popolnoma nov zakon o javnem naročanju. Že ob sami obravnavi navedenega zakona smo v Poslanski skupini DeSUS opozorili, da gre za izjemno pomemben zakon, kjer se križajo interesi na eni strani izvajalcev, ki prodajajo svoje blago oziroma storitve, ter na drugi strani države, ki mora skrbeti za to, da bo javno naročanje transparentno, gospodarno in učinkovito. Poudariti je treba, da v Sloveniji letno oddajo za kar 3,7 evrov javnega denarja.

Poslanke in poslanci Poslanske skupine Nove Slovenije so tudi tokrat pohiteli z vložitvijo sprememb in dopolnitev Zakona o javnem naročanju. Predlog so namreč vložili le 22 dni od začetka uporabe novele o javnem naročanju. Novembra sprejeti zakon je namreč stopil v veljavo s 1. aprilom letos.

Spoštovani! Ob sprejemanju zakona in tudi po vložitvi veta Državnega sveta na predlog zakona smo tudi v poslanski skupini veliko razpravljali ravno o tem delu, katerega spremembe imamo danes ponovno na mizi. Na koncu pa je vendarle obveljalo stališče, da Zakon o javnem naročanju ne ureja prostovoljnega plačila podizvajalcev, ampak je izvedba neposrednih plačil podizvajalcem še

vedno obvezna pri storitvah in gradnjah, če podizvajalec to zahteva. V ostalih primerih, kjer podizvajalec ne bo zahteval neposrednega plačila, pa bo moral naročnik zahtevati, da glavni izvajalec in podizvajalec z izjavo potrdita obravnavo vseh obveznosti. Če naročnik ne bo prejel te izjave ali pa bo ta neresnična, je v skladu z zakonom to prekršek, kjer bo takšen izvajalec poleg globe izločen iz postopkov javnih naročil za tri leta, na kar predlagatelj sprememb, ki jih imamo na poslanskih klopeh, očitno pozablja.

Zakon torej predvideva neposredna plačila, obenem pa določa dovolj jamstev, da do zlorab ne pride. Na drugi strani pa ne ureja razmerja tam, kjer to ni potrebno, saj jih ureja obligacijska zakonodaja.

Kot smo povedali že ob sprejemanju novele Zakona o javnem naročanju v Poslanski skupini DeSUS ocenjujemo, da gre za izjemno obsežno problematiko na področju javnega naročanja, kar je pokazala že praksa glede porabe javnega denarja. Kljub temu pa zaključujemo, da je potrebno zakonu, ki je začel veljati šele pred dobrim mesecem dni, dati priložnost, da zaživi v praksi, na katere podlagi bo šele vidno, ali bo treba zakon dopolniti oziroma spremeniti.

Na podlagi navedenega v Poslanski skupini Desus predloga poslank in poslancev Nove Slovenije ne bomo podprli, menimo torej, da predlog ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo, gospod Matjaž Nemeč.

MATJAŽ NEMEC (PS SD): Spoštovani, predsednik, spoštovane kolegice, dragi kolegi, predstavniki Vlade!

Današnji dan končujemo z razpravo o noveli Zakona o javnem naročanju. Posega se torej v zakon, katerega smo v Državnem zboru po vetu v Državnem svetu ponovno podprli novembra 2015, veljati pa je začel 1. maja oziroma aprila 2016. Predlagatelji namreč ocenjujejo, da je novi zakon o javnem naročanju neustrezen v delu, ki se nanaša na neposredno plačilo podizvajalcev v postopkih javnega naročanja. Menijo tudi, da se na področju varstva podizvajalcev dela korak nazaj v leto 2010. Po njihovem mnenju bi bilo pravilno, če se obvezno neposredno plačilo podizvajalcem ohrani še naprej. Ob tem pa je treba povedati, da je zakonodaja med letom 2010 in 2016 urejala plačilo podizvajalcem kot obvezna v vseh primerih. Žal pa se je v praksi dogajalo, da so izvajalci in podizvajalci naročnikom v fazi izvajanja pogodbe predložili razne izjave in pogodbe, iz katerih je izhajalo, da je podizvajalec za svoje delo že prejel avans ali pa so naročniku predložili cesijske ali asignacijske pogodbe v skladu z Obligacijskim zakonikom, ki jih je naročnik moral spoštovati. Še zlasti v primeru avansov naročniki v praksi pogosto niti

niso mogli spoštovati zakonskih določil, da so neposredna plačila podizvajalcem obvezna. Skratka, dobronamerna ureditev, ki je bila uvedena z najboljšimi nameni in za zavarovanje podizvajalcev, je v realnosti pomenila predvsem veliko administrativno oviro, ki se je prav na zahtevo podizvajalcev tudi odpravila.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov smo v postopku sprejemanja ZJN-3 imeli nekaj vprašanj in tudi pomislekov, povezanih s poplačili in razmerji med izvajalci in podizvajalci ter na drugi strani z naročnikom. S strani Vlade smo dobili odgovore in zagotovila, da so vladni predlogi in sprejete rešitve v 81., 94., 112. členu ustrezne. Spremljanje njihovega izvajanja pa bo zagotovo prednostna naloga predlagatelja ZJN-3, to je Vlade oziroma pristojnega resornega ministrstva. Treba je poudariti, da tudi novi zakon vsem podizvajalcem, ki to želijo, daje možnost neposrednega plačila s strani naročnika, če ob prijavi na razpis priložijo preprosto izjavo. Vsak podizvajalec, ki želi neposredno plačilo, ga torej lahko zahteva in dobi. Ko govorimo o javnem naročanju, ga praviloma enačimo z zlorabami, z netransparentnim odtekanjem javnega denarja v zasebne žepe, pravzaprav so javna naročila opredeljena kot največje tveganje za korupcijo. Istočasno pa se spominjamo zgodb o nepoplačanih podizvajalcih ter nesrečnih zgodb lastnikov podjetij in espejev, ko so kot podizvajalci praviloma v velikih pogodbenih poslih ostali brez sredstev za poplačilo obveznosti tudi do svojih delavcev. Toda vedeti je treba, da so javna naročila le del tovrstnih poslov. Če je naročnik zasebnik, Zakon o javnem naročanju ne velja, tveganje poplačila podizvajalcev pa obstaja. Problem moramo torej reševati celovito. Slovenija je na vseh lestvicah konkurenčnosti izrazito slaba le na enem področju, in to je na področju pravne varnosti tistih, ki želijo uveljaviti pogodbeno določilo ali dobiti pravočasno plačilo za dobavljeno blago ali storitev. To ne velja le za primere, ko je naročnik zavezan javnem naročanju, zato se moramo problema lotiti drugje – v splošni obligacijski zakonodaji. In prav tukaj moramo omogočiti, da bo vsakdo, ki je opravil posel po naročilu drugega, zanj tudi dobil pošteno plačilo. Ob javnem naročanju pa tudi vseskozi ugotavljamo, da gre za, če se lahko tako izrazim, v sistem vgrajeno plačilno nedisciplino in ne nazadnje gre tudi za pohlep po visokih dobičkih v postopkih javnega naročanja. Žal je tako v Sloveniji in zagotovo tudi drugje v državah Evropske unije, drugače si ne predstavljamo, zakaj bi se tudi na ravni EU ukvarjali z reformo javnega naročanja. Ob tem pa je treba poudariti, da veliko javnih naročil vključuje prav evropska sredstva. V drugih državah so ta izvajalcem poplačana bistveno prej kot v Sloveniji. Razlog za to pa je naš administrativno zapleten sistem črpanja evropskih sredstev. Izboljšave na tem področju bi gotovo pomenile, da bi plačila izvajalcem in njihovim podizvajalcem bila bolj pravočasna.

Sklepa, da je novela Zakona o javnem naročanju primerna za nadaljnjo obravnavo, zato ne bomo podprli. Vladi in vsem poslankam in poslancem pa predlagamo, da se skupaj posvetimo reševanju problemov, ki bodo resnično izboljšali položaj podizvajalcev. Se pravi, povečanju pravne varnosti in hitrosti pri uveljavljanju pogodbenih določil ter hitrejšemu poplačilu izvajalcev in podizvajalcev, kadar so vključena evropska sredstva. Si pa želimo, da država kljub pritiskom na proračun v okviru zmožnosti in kljub lovljenju fiskalnega pravila zažene investicijski cikel, ki bo dal nova delovna mesta, povečal BDP ter zmanjšal pritisk na socialne transferje države, ki se praviloma povečajo ob višji stopnji brezposelnosti. Seveda z mislijo, da vsi udeleženci v vseh fazah javnega naročanja ravnajo transparentno in odgovorno, predvsem pa v interesu državljanov in državljanov, da za porabljena javna sredstva dobimo optimalne javne storitve in optimalno javno infrastrukturo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, zanjo dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala.

Že tretji, povsem nov zakon o javnem naročanju je bil sprejet novembra lani. Že ob njegovem sprejemanju smo v Združeni levici opozarjali, da so opisani cilji predloga zakona dobri, a da se v samem besedilu zakona nikakor ne odražajo. Če je v obrazložitvi na primer pisalo, da je cilj predloga odmik od najnižje cene kot osnovnega merila za izbor izvajalca, piše v samem besedilu, da se to lahko naredi. Če je med cilji predloga pisalo, da se bodo po novem pri javnih naročilih upoštevali tudi okoljski vidiki ter vidiki spoštovanja pravic delavcev, v zakonu piše, da se to lahko naredi. In ta lahko je zapisan praktično pri vsaki novosti, ki jo je zakon uvedel. Cilj zakona je bil tudi, da se iz postopkov javnega naročanja izločijo vsa tista podjetja, ki ne plačujejo prispevkov in davkov, ki kratijo pravice delavcev, so nelikvidna, imajo vodstvo, ki je bilo obsojeno kaznivih dejanj ali pa so se že pri preteklih projektih izkazali izredno slabo. A tudi tukaj zakon določa cel kup izjem, ki poslovanje s takimi podjetji dovoljujejo. Enaka rešitev je bila uveljavljena tudi na področju transparentnosti. Da je netransparentnost predvsem pri naročilih malih vrednosti ena največjih težav javnih naročil, je dejstvo. Eden izmed ciljev zakona je bil tako zagotoviti ravno transparentnost. A tudi tukaj se v določbi namesto obvezne javne objave vsaj osnovnih podatkov znajde beseda "lahko". Zaradi navedenih primerov smo v Združeni levici že takrat opozarjali, da je zakon napisan tako, da se lahko zlorablja. S kopico predlaganih amandmajev smo želeli vse te pomanjkljivosti odpraviti, a koalicija kot običajno ni podprla niti enega od teh amandmajev. Eno od predlaganih dopolnil se je nanašalo tudi na področje

podizvajalcev, na katerega se nanaša novela, ki jo obravnavamo danes. Dejstvo je, da imamo v Sloveniji na področju javnih naročil veliko težav. Skoraj da ni velikega projekta, pri katerem ne bi obstajali sumi korupcije in ki ne bil voden na netransparenten način, projekta pri katerem ni bilo prisotno izigravanje predpisov. Za vsakim velikim projektom skoraj vedno ostanejo nepoplačani podizvajalci in neplačani delavci, na drugi strani pa serija aneksov, dodatkov in dodatnih plačil, ki končno vrednost povišajo tudi do 200 %. Prepričani smo, da bi se odgovorne lahko našlo, če bi obstajala resnična volja za to. Drugo dejstvo, ki jasno kaže na pomembnost področja javnega naročanja, so številke. Na letni ravni se preko javnih naročil porabi 3,7 milijarde evrov. Govorimo o 9,8 % bruto domačega proizvoda. Koliko točno država preplača za posamezne storitve in blago ter koliko javnega denarja se v netransparentnih postopkih steče v zasebne žepe, še danes ne vemo. Številka, ki se največkrat pojavlja v javnosti, pa se vrti okoli ene milijarde. Obstaja torej ena milijarda razlogov za izboljšave. Kot že rečeno, večina izboljšav, ki smo jih predlagali ob sprejemanju zakona, je bila brez posebne obrazložitve zavrnjena. Kot že rečeno, se novela, ki je pred nami danes, nanaša zgolj na enega izmed mnogih problemov ureditve javnih naročil. Problematika plačil podizvajalcev je izpostavljena skoraj pri vsakem večjem projektu pri nas in ob obravnavi osnovnega zakona so bili k členu, ki ureja to področje, vloženi kar trije različni amandmaji. Za koalicijo ni bil sprejemljiv noben od njih. H končnemu predlogu je bil vložen tudi veto Državnega sveta. Vložen je bil tudi zaradi neprimerne ureditve tega vprašanja in brez posebnega premisleka je bil s strani koalicije zakon kljub vsem opozorilom in pomislekom še enkrat potrjen.

Danes ima torej koalicija novo možnost, da reši enega izmed obstoječih problemov. A kot smo v tem mandatu videli še večkrat, opozicijska novela, ki je pred nami, prve obravnave najverjetneje ne bo preživela. Vlada je ne podpira in kot po navadi bo koalicija njenemu mnenju najverjetneje brez osebnega razmisleka sledila.

V Združeni levici bomo sklep, da je zakon primeren za nadaljnjo obravnavo, podprli. Podprli ga bomo, ker smo prepričani, da je potrebno na tem področju nekaj spremeniti. Mi sicer poleg problematike podizvajalcev vidimo v obstoječi ureditvi še drug, večji problem, ki pa ga ta novela ne rešuje. Skladno z veljavno ureditvijo lahko podizvajalec zahteva neposredno plačilo za opravljeno delo. Res je, da to ni zakonska zahteva, ampak zgolj možnost, da za podizvajalce obstaja vsaj to – možnost. Če pa pogledamo ureditev, ki se nanaša na podizvajalce teh podizvajalcev, pa lahko ugotovimo, da tukaj niti te možnosti ni. V praksi smo tako priča primerom, in ni jih malo, ko se javno naročilo po delih odda v podizvajanje, podizvajalci pa del tega naročila

oddajo naprej svojim podizvajalcem. In tisti, ki na koncu dejansko opravi delo in zanj ne prejme plačila, ne uživa nobene posebne zaščite. Zakon namreč določa, da naročnik v razpisu lahko določi, da te obveznosti veljajo tudi za vse podizvajalce v podizvajalski verigi. Torej, podizvajalec lahko zahteva neposredno plačilo za opravljene storitve, podizvajalec podizvajalca pa ima to možnost zgolj in samo, če je naročnik to določil že v sami razpisni dokumentaciji.

Iz povedanega je jasno, da ima v zakonu o javnem naročanju vsaka rešitev svoj lahko. Vsaka pozitivna sprememba ima svoj lahko. Svoj lahko ima tudi vsaka zaveza, pravica ali zahteva po transparentnosti. V praksi to pomeni, da se zakonodaja lahko izigrava, da se končna vrednost projekta lahko poviša za 200 %, da podizvajalci lahko ostanejo nepoplačani, da delavci lahko ostanejo brez plač, da so postopki lahko netransparentni in da odgovorni lahko ostanejo nekaznovani. S tako ureditvijo se v Združeni levici nikakor ne moremo strinjati. Z novelo, ki jo obravnavamo danes, se rešuje eden od naštetih problemov. Z amandmaji v naslednji fazi obravnave pa bi lahko rešili še kakšne. Koalicija je tista, ki se lahko odloči za odpravljanje problemov. In od koalicije je odvisno, ali bo zakon še naprej napisan tako, da se lahko in lahko zlorablja. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Sledi splošna razprava poslank in poslancev o predlogu zakona.

Besedo ima predstavnik predlagatelja predloga zakona gospod Jernej Vrtovec.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Spoštovane kolegice in kolegi!

Ta teden smo že nekajkrat videli, kako lahko zmoremo sodelovati z Združeno levico, če se malce pošalim, ampak to je res dobra prispodoba, ko se iščejo dejansko rešitve, ne pa zgolj oportunitet ali pa nasprotovanje in tako naprej. Mislim, da je ta seja dober pokazatelj, kako gremo čez ideološke prepreke, kljub temu da nam nekdo ali včasih večina ljudi prav to očita.

Pred nami je zakon o javnem naročanju. V Novi Sloveniji smo ga vložili predvsem iz enega razloga. Zaradi tega ker nas skrbi za podizvajalce, ker nas, kot sem že dejal, skrbi za poplačila podizvajalcev. Zakon o javnem naročanju je vedno eden od najpomembnejših sistemskih zakonov tako z vidika gospodarstva kot tudi z vidika javnih financ. Nekaj podatkov zaradi tega.

Po oceni Ministrstva za finance znaša skupna letna vrednost vseh javnih naročil kar okrog 4 milijarde evrov. To je skoraj polovica našega letnega proračuna. Recimo delež javnih naročil se v bruto domačem proizvodu od leta 2010 tudi stalno povečuje. Z vidika zagotavljanja gospodarstva in konkurenčnosti gospodarskih objektov zagotovo je zato pomembno, da pravila

javnega naročanja omogočajo gospodarskim subjektom dostop do javnega naročanja pod enakimi pogoji. Obstoječa zakonodaja, na kar opozarja tudi Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, to onemogoča.

Nova Slovenija je vložila predloge zakona, in sicer tri poglobitve lastnosti, glavni cilj in namen zakona pa je zgolj in samo zaščita in učinkovito varstvo podizvajalcev. Zakaj? Glejte, zdaj lahko tehtamo, tehtamo lahko med tem, ali je boljše in bolj učinkovito direktno poplačilo podizvajalcev, se pravi takšna zakonodaja, kakršno predlaga Nova Slovenija, takšna zakonodaja, kot smo jo imeli od leta 2010 naprej in takšna zakonodaja, kot jo imajo v Avstriji, Nemčiji, ali pa je boljša zakonodaja, ki jo je Vlada sprejela novembra meseca in velja od 1. 4. letošnjega leta, da gremo v tveganje z določenimi zavezami in potem govorimo še naprej o Obligacijskem zakoniku, češ, da nas varuje. Obligacijski zakonik je veljal tudi do leta 2010, pa so propadla številna mala podjetja, dogajale so se zaradi nepoplačil družinske tragedije. Pa se spomnimo, kdo so bili največji kršitelji javnega naročanja. Ravno država. Dars, pomurska avtocesta?, Kdo ni poplačal?, Državno podjetje. Kdo se ni držal pravil? Državno podjetje. Opera. Na dan odprtja Opere, kulturni dogodek, so podizvajalci protestirali, ker niso dobili denarja. Stožice. Propadlo je na primer na Krasu podjetje Aluminij Komen, ker je država bila tista, ki se ni držala dogovorov. Kakšen Obligacijski zakonik! Pa tudi če govorimo o Obligacijskem zakoniku, ali veste, preden sprožimo sodne mline, tožbe in tako naprej, to podjetje, ki zahteva denar nazaj, ta majhen espejček propade, ker potrebuje finančna sredstva, da preživi ali pa da plača tudi svoje podizvajalce naprej v verigi, dobavitelje. Sploh v gradbeništvu so se v preteklosti tukaj dogajale tragedije, sami smo jim bili priča. Če pa je Pahorjeva vlada kaj dobrega naredila leta 2010, pa je zagotovo dobro naredila to, da je spremenila to zakonodajo, zakon o javnem naročanju, da je to zakonodajo spremenila in omogočila direktno poplačilo podizvajalcem. Od takrat naprej se je tvrsten propad zaradi nepoplačil podizvajalcev s strani Zakona o javnem naročanju nekako zaključil. Torej poglobitvena novost, da poudarim, je obvezno neposredno plačilo podizvajalcu s strani naročnika.

Drugič. Zelo dobra stvar je, da omejujemo možnost zamenjave podizvajalca po podpisu pogodbe z njim zaradi zniževanja cene na način, da se za menjavo podizvajalca zahteva njegovo pisno soglasje. Jaz tukaj ne vidim res nič spornega, da se ne bi skupaj dali pa to zavarovali. In tretjič. Glavni izvajalec mora določen del javnega naročila izvesti z lastnimi kapacitetami, in sicer najmanj 20 %. Imamo danes tako imenovana inženiring podjetja, velike tudi gradbene firme so to, ki imajo v bistvu samo eno pisarno, nekaj zaposlenih ali pa še to ne in kandidirajo na javni razpis, dobijo posle, potem

pa gredo naprej. Ko ta podjetja padejo v insolventnost, propadejo. Kdo je zadnji v verigi, ki ostane nepoplačan? Tisti mali espejčki kot podizvajalci. Vsaj 20 % smo zato zapisali, da ima lastnih kapacitet. Da res tisti, ki imajo, na primer, stroje za gradnjo, mešalce, lopate, kar koli, da ti dobijo posel na javnem razpisu. Ne pa, pisarna bo potem gradila avtocesto. V redu. Zato ker si še vedno išče najnižja cena. Se pravi, da gre tako rekoč za posredniške družbe in v Novi Sloveniji smo kot tretjo točko to zapisali.

Ko se bomo odločali o tem zakonu v nadaljevanju te razprave, tehtajmo, kaj bolj varuje podizvajalce, ali to, da imamo obveznost direktnega poplačila brez nekih zavez in morebiti brez določenih tveganj, brez tega da bi moral nekdo unovčiti potem Obligacijski zakonik, mislim, da je to 94. Člen, kajti potem nekdo že zapade v težave. In preden dobi on tožbo, že trikrat vmes propade, in ostanejo tudi ostali v verigi nepoplačani.

Predlog sprememb zakona Nove Slovenije je podprla tudi Obrtno-podjetniška zbornica. To ste lahko dobili na poslanske klopi. Oni pišejo takole: Novi veljavni zakon o javnem naročanju, torej ZJN- 3, res še vedno v določeni meri predvideva neposredna plačila podizvajalcem, vendar le ko podizvajalec to izrecno zahteva. In tukaj se bom ustavil. Če bo podizvajalec ob obstoječi zakonodaji, ki je, direktno zahteva že ob samem začetku v postopku direktno poplačilo, se kaj lahko zgodi, da ta podizvajalec ne bo dobil pogodbe. Ga ne bo izbral. Ker je na šibkejši strani. Špekulanti, ki dobijo javno naročilo, takšnega posameznika ne izberejo. To je enako, kot da se greste vi pogovarjat na banko za kredit – kdo postavlja pogoje? Močnejši. Banka. Ne pa mi. Mi podpišemo. In tako je tudi v tem primeru.

Zaradi tega majhni espejčki – se opravičujem, ker tako govorim, majhni espejčki, ampak tisti, ki bi se radi prijavljali, bi radi predložili, da bi dobili direktno poplačilo, ne bodo prišli zraven. In tudi Obrtno-podjetniška zbornica piše tukaj naprej, da glede na splošno znane razmere na trgu, zlasti v gradbeništvu, je nedvoumno, da gre za formalistično določbo, tako rekoč mrtvo črko na papirju.

Se pravi, jaz želim, tako kot smo ob sprejemanju prejšnje novele zakona, s strokovnimi sodelavci z ministrstva, ki se jih zelo dobro spominjam, smo imeli zelo dobro diskusijo novembra meseca in sem takrat napovedal, da bo Nova Slovenija vztrajala pri teh zahtevah, da se uveljavi direktno poplačilo predvsem zaradi tega, da se nam ne bodo zgodile več tragedije, kot so se nam dogajale vse do leta 2010, in posledično propad malih podjetij. Zaradi tega dajmo v tej razpravi res pretehtati to, kaj je tisto, kar je največje zagotovilo da podizvajalci ne ostanejo nepoplačani.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Lilijana Kozlovič, pripravi naj se mag. Dušan Verbič in mag. Bojana Muršič.

MAG. LILIJANA KOZLOVIČ (PS SMC): Hvala lepa, predsedujoči, za besedo.

Naj se najprej v svoji razpravi dotaknem predloga, ki govori o nujnem deležu izvajalca, se pravi o 20 %, ki morajo biti določeni oziroma kolikor morajo izvajati. Predlagatelj pravi, da je to zelo pogosta praksa. Mene danes v tej razpravi moti, da ne slišimo nobene konkretne številke ne s strani Združene levice, ki je tako vehementno govorila o številnih korupcijah, o tragedijah, o smrtih. Ne slišimo pa ene konkretne številke, ki bi govorila o tem, o čemer danes tako predlagatelj kot nekateri opozicijski poslanci govorijo.

Dejstvo je, da pri tem zakonu velja tudi eno načelo, ki izhaja iz evropskega prava. To je načelo neomejevanja. Prenesli smo dve direktivi Evropske unije, in sicer Direktivo 2014/24 in Direktivo 2014/25, v kateri je izrecno zapisano, da ni omejevanja. Če je omejevanje, je to lahko samo kvalitativno, nikakor pa numerično. To pomeni, da takega odstotka, kot ga predlagatelj predlaga, ne moremo sprejeti, ker je v nasprotju direktno z evropskim pravom. Glede tega je našo državo pozvala tudi Evropska komisija v enem primeru, konkretnem primeru, in nas je tudi opozorila, da je Slovenija opozorjena in pozvana k pojasnilu konkretnega javnega naročila in navedla je Evropska komisija: "Upoštevajte tudi, da je izjema od načela neomejevanja sklepanja pogodb s podizvajalci iz nove direktive o javnem naročanju očitno kvalitativne in ne kvantitativne narave." Glede tega se je izreklo tudi Evropsko sodišče dvakrat in je povedalo, da se javnih naročil numerično ne more omejevati. Toliko glede tega.

Kar se tiče sistema podizvajalcev. Danes ste sami rekli oziroma vaš kolega je povedal, da je vloga Zakona o javnih naročanjih na eni strani, da se ugotovi in zagotovi transparentnost porabe javnega denarja, da ne gre v zasebne žepe, na drugi strani pa je vloga tega naročnika, da ne prepusti podizvajalca civilni pogodbi, ampak da mu mora zagotoviti pravno varstvo in pravna jamstva. Jaz pravim tako. Še vedno je funkcija zakona nadzor nad porabo javnega denarja. Pravna jamstva so zagotovljena. Seveda niso v tem zakonu v celoti, čeprav imamo kar veliko izjem v primerjavi z primerjalno ureditvijo in jih bom tudi povedala, urejeni so v drugih zakonih. Rečeno je bilo tudi, da je zanimivo, da se zelo lepo razumete v teh zadevah z Združeno levico. Danes mogoče bolj razumem zakaj. Namreč včeraj sem v enem govoru, ki smo ga imeli na radiu, slišala od kolegice iz Združene levice, šlo je za urejanje koležkega zakonika, da stroka ni pomembna. Nimamo kaj spoštovati stroko, ampak mi smo zakonodajno telo, smo politiki in lahko urejamo, kar hočemo in kot hočemo. Torej stroka tukaj ni pomembna. Mogoče se iz tega naslova tako

razumete, ker mi bi v ta zakon vnesli vse. Popolnoma vse bi vnesli notri. Če pogledamo, urejamo socialno noto, urejamo poplačila podizvajalcev, skratka vse bi vnesli notri. Bistvo pa je, če pogledamo, ko nekdo odda javno naročilo, on v bistvu stopi v civilno razmerje. Ko vstopi ministrstvo v razmerje z nekom, on ni oblastveni organ, on je civilna pogodba. Nekdo, ki, ne vem, ureja Opero, kulturno ministrstvo mora poskrbeti po tej logiki za popolnoma vse. Ne sodišča, ne tisti, ki so pristojni, ampak na primer tisti, ki je gradil Opero, se pravi minister za kulturo mora poskrbeti, da so poplačani delavci podizvajalcev, da so poplačani podizvajalci. Lahko damo še varstvo in zdravje pri delu, lahko damo še tisoč stvari. Ampak zato rečem, da je vseeno kje in kako, ali spoštujemo pravo ali ne. Torej po tej logiki lahko tukaj notri damo popolnoma vse in bo Ministrstvo za kulturo, ki bo urejalo Opero, moralo poskrbeti še za tisoč drugih stvari, ki ni njegova temeljna pristojnost. To vam želimo povedati. Ne da ne želimo zaščititi podizvajalcev. Namreč, ko pravite primerjalno ureditev, to ne drži, ta primerjalna ureditev je enaka, kot je pri nas, kar se tiče Obligacijskega zakonika. Podizvajalci imajo neposredni zahtevek. Ampak neposredni zahtevek pomeni neposredni ... Če si preberete 631. člen, pomeni, da podizvajalec lahko kadarkoli od tistega, ki je oddal naročilo, zahteva, da je poplačan iz zneska, ki je previden za glavnega izvajalca. Tudi če se ne prikladi, tako kot je sedaj obligatorno določeno. Če se prikladi na začetku, je potem obligatorno za tistega, ki je oddal naročilo. Torej pravite, da je pri nas sedaj to neurejeno, da je bilo prej boljše urejeno. Res je, mi smo imeli kar veliko poskusov v tem zakonu, ampak vsi so bili nekako parcialni in nekih pravih učinkov na gospodarstvo pravzaprav ni bilo. Ureditev pred letom 2010 je terjala, da so dali podizvajalci izjavo, da so bili poplačani. In v praksi se je res dogajalo, da so velikokrat dali izjavo zaradi tega, da so sploh dobili delo, tako kot pravite. Ampak ali je to problem, na primer kulturnega ministrstva, ki gradi opero ali Ministrstva za zdravje, ki gradi klinični center. Ali on ureja razmerja med temi osebami? To ministrstvo je vstopilo s civilno pogodbo v civilno razmerje. Nima razmerja oblastvenega organa. Potem je bilo od leta 2010 do leta 2016 res urejeno, ampak ko se je usklajeval ta zakon, se je s tistimi, ki so sodelovali v usklajevanju, ugotovilo, da v tem obdobju v bistvu tisti, ki je oddal naročilo, pogosto sploh ni mogel izvesti tega določila, ker je imel velikokrat predložene izjave in pogodbe, da so prejeli avanse ali cesijske pogodbe, asignacijske pogodbe itd. V bistvu podizvajalci niso želeli imeti direktnega plačila, v zakonu je bila pa ta obveznost določena. Torej tistega temeljnega načela, ki je v civilnem pravu iz pozitivnosti, smo mi z obligacijskim zakonom popolnoma povozili. In niso želeli, ker so se poplačali morda na nek drug način, ali so se pobotali ali kakorkoli drugače. Zato je prišlo do

tega. Ostala pa je ta določba. Ker imamo drugo varovalo, je torej ostala, da se lahko prikladijo. In če se ne prikladi, ima pravno varstvo v obligacijskem zakoniku še veliko drugih teh varoval ima, seveda je pa dodana tudi sankcija in možnost kaznovanja. Torej tisti, ki ne poplača svojega podizvajalca, ima podizvajalec možnost, da ga prikladi v postopek in mu bo izrečena kazen in tudi izrečena stranska sankcija, ki pa je tri leta nemožnost sodelovanja v javnem naročilu ali pa pet let, če gre za investicije, tri leta pa pri blagu in pri storitvah. Torej tudi to varovalo je. Se pravi za tiste, ki tega ne bodo storili, obstaja sankcija.

Kot sem prej rekla, pravna jamstva. Država je dolžna poskrbeti za pravna jamstva. Tukaj se v celoti strinjam. In jih zagotavlja. Kot sem rekla, ne samo 631. člen v Obligacijskem zakoniku. Na podlagi Obligacijskega zakonika je še veliko drugih možnosti, na podlagi katerih imajo zagotovljeno pravno varstvo. Nadalje imamo Zakon o izvršbi in zavarovanju. To pomeni, da ni treba iti na sodišče. Ni sodišče. Vi mahate z roko, ampak poglejte, pravni red imamo. Imamo pravni red. Na podlagi verodostojne listine, na podlagi fakture gre neposredno v izvršbo. Ampak to je delo sodišča, to ni delo tistega, ki je oddal naročilo. Nadalje imamo tudi Zakon o preprečevanju zamud pri neplačilih. Torej podpisali smo evropski akt, se z njimi strinjali in povzeli v naše pravo in imamo ogromno varoval na tem področju. Poleg tega smo v ta zakon vnesli tudi socialno noto, ker se je želelo zaščititi delavce. Niso bili problem samo podizvajalci, ampak se je dogajalo, da so ti podizvajalci imeli kršitve tudi do svojih delavcev. Nekdo, ki ne spoštuje delovne, socialne, okoljske zakonodaje, se lahko odpove pogodba. Nadalje so iz postopka izključeni tudi subjekti, ki ne bodo imeli poravnanih vseh davčnih, socialnih obveznosti nad 50 evrov in drugih nederavnanih davčnih obveznosti, ne bodo imeli oddanih REK obrazcev in podobno. Zahteva o izločanju ponudnikov in podizvajalcev, ki storijo dvakrat prekršek v zvezi z delom. Torej veliko varoval je danih v tem zakonu, dejstvo pa je, da z javnimi naročili mi poslovne kulture ne bomo uredili. Treba jo bo urediti nekje drugje.

In samo še ena zadeva. V stališču SDS je bilo rečeno, da je ta zakon že sedaj nepregleden, da predstavlja veliko nekih administrativnih bremen za tiste, ki se prijavijo v naročilo. Torej mi si želimo investicij, ampak, kdo pa bo investiral, če mu bomo postopke na tak način še dodatno obremenjevali. Rečeno je bilo prej, da ni gužve pred našimi vrati, kar se tiče tujcev. Tujec ima v tujini drugače urejena javna naročila, kot jih imamo mi, in tudi s tega naslova ne bo prišel, kajti mi vnašamo v zakon in v neposredno izvedbo ogromno administrativnih ovir, kar bi jih prineslo tudi dodatno plačevanje podizvajalcev. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Predstavnik predlagatelja, izvolite besedo.

JERNEJ VRTOVEC (PS Nsi): Najlepša hvala.

Se zahvaljujem gospe Kozlovičevi za to razpravo, ker je želela predstaviti svoje argumente in se v bistvu z argumenti strinjam. Sploh ne vidim nobene težave, sploh z vidika zagotavljanja pravne države. Jaz verjamem v pravno državo, želim ji verjeti, trudim se, da bi ji verjel in trudim se, da bi pravno državo izboljšal kot takšno. Če ne bomo verjeli sami v pravno državo, potem je vse zaman. Tudi poslovna kultura v Sloveniji ali pa v drugih državah Evropske unije se zelo razlikuje, vsekakor. Ampak, a veste, v imenu pravne države, v imenu teh istih zakonov, ki ste jih našli, in Obligacijskega zakonika so ostali v preteklosti podizvajalci poplačani. In še enkrat, ne da vas bi usmerjal v razpravi, ampak tehtamo o dveh vidikih. Prvi vidik, kaj je boljše za podizvajalce, direktno poplačilo ali pa v imenu pravne države, izkušnje pa že poznamo v preteklosti. Samo to dvojje imamo.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Kot že rečeno, nadaljujemo z mag. Dušanom Verbičem, pripravi naj se mag. Bojana Muršič in gospod Simon Zajc.

MAG. DUŠAN VERBIČ (PS SMC): Hvala za besedo, podpredsednik. Spoštovane poslanke, poslanci, ostali prisotni, prav lep pozdrav!

Jaz bom začel kar z nekaterimi vprašanji, vezano na predlagatelja. Zakaj je vložitev predloga spremembe zakona vložena praktično zgolj po enem mesecu, ko sploh ni narejena nobena analiza, kaj šele vezano na to, kar je največja skrb predlagatelja, in sicer podizvajalec. Popolnoma legitimno. Menim, da je najverjetneje to nadaljevanje zgodbe pri sprejetju Zakona o javnem naročanju z oznako 3, kjer je bil isti poskus, z isto vsebino tudi preko Državnega sveta. Popolnoma legitimno. Pričakujem odgovorno, kar se tiče predlagateljev, da bodo resnično po uveljavitvi nekega zakona, z nekimi tehničnimi argumenti šli v zakonodajni postopek, sploh pa iz tistih sredin, ki so že dolgo časa v tem državnem zboru.

Naslednje vprašanje, ki me zelo bega. V obrazložitvi so predloženi in obrazloženi primeri držav, ki sploh niso povezani z germanskim pravnim redom, ampak so tukaj Francija, Italija, Španija. To omenjam zaradi tega, ker je njihov pravni red kar precej drugačen. Značilno za Slovenijo je, da povzemamo germanski pravni red, Nemčija, Avstrija. In glede na to, da predlagatelji tudi v drugih zadevah zelo kompetentno primerjajo z Nemčijo in Avstrijo, ko vemo, da imamo Zakon o gospodarskih družbah dobesedno nemški. Imamo Obligacijski zakonik avstrijski in bi upravičeno pričakoval, tudi v zvezi z današnjo tematiko, da imamo navedeno, kako imata ti dve državi urejeno področje Zakona o javnem naročanju. Če zaključim ta del, si skromno upam

reči, da je to dobesedno nagovarjanje svojih volivcev in podredno spremembo nekega zakona.

Sedaj grem pa k sami vsebini. Osebnostno ocenjujem, da je ta zakon dober. Pa bom poskušal tudi na kratko utemeljiti, zakaj tako ocenjujem. Zavedati se moramo, da ta zakon, ki smo ga pred nekaj meseci v tem državnem zboru zagovarjali in potem tudi sprejeli, pomeni prenos dveh direktiv, kot je že kolegica tudi navedla. Očitek je bil v neki smeri, ne samo tukaj, kar je popolnoma legitimno, tudi strokovne in laične javnosti, s tem zakonom prenos obeh direktiv se je Slovenija odločila predvsem kar za prepis teh direktiv. In to je res. Ampak argument je bil jasen, jasen predvsem v tej smeri, da bolj ko je prepis direktive praviloma brez vmešavanja nekih lokalnih interesov, bolj je v nekaterih nadaljnjih procesih zaščiten katerikoli udeleženec. In tudi sam sem to zagovarjal. Tisto, zakaj menim, da je ta zakon dober, je zaradi tega, kaj je novost. Novost, ki smo jo v tem zakonu implicirali in mislim, da to vezano tudi na podizvajalce, je informatizacija postopkov, kar pomeni, da bo ta informatizacija postopkov prispevala k večji transparentnosti javnega naročanja kot tudi k zmanjšanju koruptivnih dejanj. Ne smejo pozabiti, kaj se je dogajalo v postopkih javnega naročanja pri gradnji avtocest, kjer so dobesedno neki dokumenti tako ali drugače izginevali. Zaradi tega menim, da ravno v teh postopkih bo to onemogočeno.

Kar se tiče podizvajalcev Zakon o javnem naročanju-3 sledi obema direktivama. Tisto, na kar obe direktivi nekako napotujeta države članice pri implementaciji, sta praktično dve smeri. Na eni strani se sledi, da se zahteva spoštovanje okoljskega, socialnega ter delovnopravnega vidika. Tukaj preprosto je treba reči, da smo v tem zakonu sledili temu. Ta drugi vidik, ki je pa ravno tako pomemben, pa pomeni lažji dostop po teh postopkih malim in srednjim podjetjem. Če malce bolj pogledamo zakon, je to 94. člen Zakona o javnem naročanju. Tisto, ko smo se že pred meseci pogovarjali in je danes ponovno ista debata in mislim, da je prav, da potem tudi v tem primeru zelo jasno povemo nekaj, kar je bistveno. In tudi v teh tako imenovanih predstavitev je bilo zaznati, da po vsebini zakona mogoče nam je malo manj mar. Zakon o javnem naročanju je pravni predpis. Žal. S tem se moramo soočiti. Ki ureja postopek izbire izvajalcev, se pravi gradenj, storitev ter dobaviteljev blaga. To pomeni, da ta zakon ureja postopkovna pravila za izbiro. A želimo to vedeti ali ne, s strani prenosa direktiv in Zakona o javnem naročanju-3 je to temeljno vodilo. Dejstvo je, da naročnik javnega naročila ni v nikakršnem pravnem odnosu do podizvajalca. Ne bi ponavljal tukaj kolegice, ki je že obrazlagala, kajti te dva subjekta nista v pogodbenem razmerju. Tudi naš obligacijski zakonik izhaja iz tega, da naročniku za izvedbo javnega naročila v celoti odgovarja

zgolj izbrani glavni izvajalec. Jaz osebno menim, da se tudi na strani predlagatelja tega močno zavedajo. Tisto, kar je treba omeniti, je še naslednje. Vsi, ki se kakorkoli pojavijo v postopku javnega naročanja, sploh pa ponudniki se zavedajo v zvezi s podizvajalcem dve ključni zadevi, ki sta v Zakonu o javnem naročanju-3 zelo jasno in eksplicitno zapisani. Prvič, da se podizvajalci dogovorijo za neposredna plačila. V tem primeru bodo ti plačani neposredno. Govorim o tem, da se stranke predhodno tega dobro zavedajo, ki nastopajo v takšni in drugačni obliki. In drugič, da se bodo na koncu morali izkazati, da so plačali, vse ob zavedanju, da v primeru, če tega ne bodo storili, sledi, kot je bilo v predstavitvi že omenjeno, denarja sankcija, in kar je še pomembnejše in najbolj boleče, tisti, ki nastopajo na trgu v zvezi s to storitvijo nimajo možnosti sodelovanja na razpisih v splošnih zadevah ponudbe tri leta in v gradbenih zadevah pet let. Menim, da iz direktiv izhaja, in tukaj bi težko sprejemal argumente, da za podizvajalce ni dovolj poskrbljeno s temi tako imenovanimi pravnimi varstvi. Res pa je, da se na tržišču včasih drugače obrne.

In če se sedaj še malce vrnem nazaj. Po končanem postopku javnega naročanja pomeni, da naročnik in izbrani ponudnik skleneta pogodbo. In to je tisto, kar sem že uvodoma rekel, da prav gotovo je to izključno pogodbeno razmerje njiju dveh. Nastane pravno razmerje, za katera veljajo obligacijska pravila oziroma pravo. Se pravi, da je razmerje med glavnim izvajalcem in podizvajalcem popolnoma ločeno razmerje. In s tem se moramo soočiti. Dejstvo je, da če jaz razpolagam s podatkom, pa dopuščam možnost, pa mogoče me bodo predstavniki izvršilne veje oblasti popravili, nobena članica EU ne ureja obveznih neposrednih plačil podizvajalcem. Redke pa so, ki imajo urejene na ta način, kot smo mi uredili tovrstno pogodbeno razmerje v Zakonu o javnem naročanju-3. Se pravi, ta zakon o javnem naročanju, ki je sedaj v veljavi, ne ureja prostovoljnega plačila podizvajalcem, temveč se ureja prek neposrednih plačil takrat, ko se dogovorita. V nasprotnem primeru pa sledi tisto, kar sem ravnokar omenil, da je treba naročnika seznaniti tako s strani glavnega izvajalca kot podizvajalca, da so bile plačane vse medsebojne obveznosti. Če se to ne stori, je predvidena sankcija, o kateri smo se pogovarjali.

In sedaj samo še nekaj besed, kar se tiče predlagatelja, ki je primerjal in navajal primerjalno pravno ureditev. Uvodoma sem že nekaj omenil, da resnično v tovrstnih zadevah pogrešam primerjavo z državami, po katerih mi povzemamo tudi tisto tako imenovano gospodarsko pravno področje. Ampak vseeno lahko pogledamo, kaj pomeni primerjava Francija, Belgija in Španija. Dejstvo je, da nam ta primerjalna analiza dobesečno prikazuje, da v teh državah je zelo podobno ali skoraj identično urejeno, kot imamo mi v zakonu o javnem naročanju- 3, kar pomeni, da ureditev plačil

podizvajalcev je v izključni domeni pogodbenega in civilnega prava, ne pa tako imenovanega naročniškega dela, o čemer se pogovarjamo sedaj po našem zakonu o javnem naročanju- 3. To pomeni, primerjalno gledano imajo te države predvsem v svoji nacionalni zakonodaji določbo, ki jo je že kolegica tudi omenila in opredelila in jo poznamo tudi v našem pravnem redu, to je neposredni zahtevak. In tudi v teh državah tisti podizvajalci, ki niso tako ali drugače poplačani od glavnega izvajalca, imajo možnost izterjati od naročnika v tistem preostalem delu, ko še ni glavnemu izvajalcu poplačal. Enako imamo urejeno tudi v našem obligacijskem zakonu. Ne bi tukaj citiral člena, vendar si upam trditi, da v tem delu nekako predlagatelj tega postopka s svojo obrazložitvijo nekoliko zavaja. Menim, da tovrstne zadeve, sploh kar se tiče zaščite podizvajalcev kot pomembne skupine v tem tržnem segmentu, ne moremo zgolj in tako hitro po enem mesecu ugotoviti in biti potem na stališču brez kakršnihkoli analih, sploh ker se je res sledilo v tem zakonu prenosu direktiv za zaščito vseh.

Na tej točki bi končal. Menim, da predlog ni primeren nadaljnji postopek. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala tudi vam.

Gospa Violeta Tomič želi postopkovno.

VIOLETA TOMIČ (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči. Jaz bi vas pa prosila, da v bodoče, kadar nekega poslanca ni v razpravni dvorani, onemogočite govor za njegovim hrbtom, kajti ta poslanec se potem ne more niti braniti. Kolegica Kozlovič je izrekla v moji odsotnosti neresnične trditve, namreč nanašajo se na včerajšnji intervju na Zelenem valu, kjer naj bi po njenem rekla, da stroka ni pomembna. Nikakor ni res, rekla sem, da je potrebna politična volja za spreminjanje zakonov in da je parlament zakonodajno telo.

Ravno tako včeraj nisem hotela posegati, ko je kolega Zorčič rekel, naj bi Nova Slovenija stopila do njih pa da bodo potem oni njim pomagali pripraviti zakon, zato ker ta ni tema. Danes se očitno ta trenutek pogovarjamo o Zakonu o javnem naročanju, ampak mi smo stopili do SMC ravno zato, ker imajo največ strokovnjakov in cel aparat za seboj. In kaj smo doživeli? Delali smo skupaj na zakonu, ampak ko je vlada posegla, so se umaknili. Še enkrat poudarjam, parlament je zakonodajno telo. Če se sklicujemo pa na mnenje Zakonodajno-pravne službe, pa naj omenim samo še eno stvar, ko so sprejemali Zakon o varovanju okolja – ZVO 1 so dobili veto Državnega sveta, popolnoma negativno mnenje Zakonodajno-pravne službe, stroka je nasprotovala, ko govorimo o stroki, in delodajalci so nasprotovali, vendar je koalicija to mirno sprejela. Zakaj se poslanci SMC morajo obnašati do vseh nas, da smo nečesa krivi, če samo podvomimo v njihove odločitve?

Ker je pri Zakonu o javnem naročanju govorila o KZ mučenja živali in ker je govorila v moji odsotnosti, predlagam, da ji daste opomin.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala, gospa Tomić.

Jaz bom pa predlagal gospod mag. Lilijano Kozlovič, da vam odgovori, pa bomo imeli možnost slišati nemudoma. Izvolite, gospa Kozlovič.

MAG. LILIJANA KOZLOVIČ (PS SMC): Hvala lepa. Proceduralno.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Repliko je želela gospa Lilijana Kozlovič.

MAG. LILIJANA KOZLOVIČ (PS SMC): Ne, proceduralno.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Proceduralno, izvolite.

MAG. LILIJANA KOZLOVIČ (PS SMC): Tudi jaz imam proceduralno.

Meni je žal, če se je kdo prepoznal, jaz nisem o nobenih imenih govorila. Če se je kdo prepoznal, je pač to njegova stvar. Bi pa tudi jaz predlagala opomin za gospo, ker je ravno tako govorila o osebi, ki je trenutno ni v prostoru, pa naj potem uporabljamo merila za vse enako. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala tudi vam. Jaz pa predlagam, da gremo naprej.

Besedo dajem mag. Bojani Muršič, pripravi naj se gospod Simon Zajc. Izvolite.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa, podpredsednik za besedo.

Javna naročila so pomemben del gospodarske rasti in eden ključnih vzvodov javnofinančnih odhodkov. Na njihov obseg in vrednost vplivajo številni dejavniki, tako gospodarski, socialni kot tudi družbeni. Seveda se ti spreminjajo. Želimo doseči konkurenčnost, preprečiti neenakost med ponudniki. Zakon, ki smo ga sprejeli novembra in z vetom potem ga tudi potrdili, prinaša nekaj dobrih sicer novosti, vendar kljub temu moram reči, da ta zakon, ki ga ima danes predlagatelj na mizi, ima kar nekaj pozitivnih stvari. Moram reči, da sicer sledi predlogu Obrtniško-podjetniške zbornice, ki v bistvu opozarja na poplačila podizvajalcem.

V predlogu je s strani predlagatelja navedeno, da bi moral izvajalec izvesti najmanj 20 % dela z lastnimi kadri. Jaz moram reči, da tukaj ne morem oporekati. Zakaj? Iz tega razloga, ker na svoji poklicni poti sem se srečala kar nekajkrat pri projektih, ki sem jih izvajala, z inženirskimi podjetji. Šlo je za milijonski projekt pa so imeli zgolj enega zaposlenega. Vprašam se, kako bo ta izvajalec izvedel tako veliko javno naročilo. In seveda smo imeli en kup težav in,

hvala bogu, so se potem tudi dobro rešile. Vendar kot vodja projekta moram reči, da me je stalo ogromno ene energije, da sem spravila vse te zadeve skozi. Jaz moram tukaj reči, da direktiva sicer nasprotuje tej omejitvi in določa samo kvalitativno omejitev, a bi predlagala, da mogoče razmislimo o kvalitativni omejitvi in o vnosu tega v zakon.

Nadalje bi se pa osredotočila na obvezna plačila podizvajalcem. Imam izkušnje izpred leta 2010 pri javnih naročilih in po letu 2010. In kaj se mi je dogajalo pred letom 2010? Seveda javna naročila, naročnik naredi vse, da izbere najboljšega, najugodnejšega ponudnika, v javnem sektorju vemo, kako to poteka, najnižja cena po liniji najmanjšega odpora. Seveda tu prevzemam tudi vso odgovornost za to, ampak na koncu koncev se z merili in kriteriji enostavno nismo ukvarjali, ker niti ni bilo časa. Pri petih zaposlenih v občinski upravi je to nemogoče. Izbereš najugodnejšega ponudnika, seveda so bili sicer navedeni podizvajalci in kaj se je zgodilo? Seveda podizvajalci niso bili plačani. Ministrstvo navaja, da je možno sicer po zakonu o obligacijah direktno podati zahtevek na naročnika. Ampak mi smo plačali vse situacije glavnemu naročniku. Od kod naj plačamo potem podizvajalcu? Ponovno sem bila v nevzdržni situaciji, kaj narediti, kako rešiti situacijo.

Zato se mi zdi ta omejitev, da v bistvu v pogodbo vnesesh in potem tudi direktno naročnik plača podizvajalca, zelo smiselna in na mestu. Če nadaljujem. Po letu 2010, ko smo pa imeli ta člen vnesen, je nastalo bistveno več administrativnega dela, vendar vam moram reči, da mi je bilo bistveno lažje pri srcu, kajti podizvajalci me niso klicali in niso prosjačili za plačilo, kajti bili so na psu, bom tako rekla po domače. Enostavno ni bilo.

Že v svoji razpravi v mesecu novembru sem na to opozarjala, podprla tudi amandmaje, žal na koncu sem sicer potrdila Zakon o javnem naročanju-3, ker so se mi zdele določene rešitve zelo smiselne. Sedaj imamo na mizi ta zakon, ki mi je, moram reči, zelo smiseln glede na prakso, s katero sem se soočila. Izvajalci, ponudniki in podizvajalci so urejeni v Obligacijskemu zakoniku, ampak moram reči, da je ta pot za podizvajalce predolga. Tako kot smo že nekajkrat danes v razpravah tudi slišali, vem, da podizvajalci enostavno morajo zapreti svoje obrate, ker enostavno nimajo od kod poplačati vseh teh stvari. Nabaviti so morali material, izvesti delo, poplačati bi morali svoje izvajalce, denarja pa od naročnika niso dobili. Naročnik je vsekakor, pa hočemo to reči ali ne, posledično tudi odgovoren za to, da so podizvajalci poplačani.

Bistvo vsega tega je, da je ta zakon vsaj za mene smiseln in se mi zdi tudi obdobje, ko smo imeli neposredno plačilo vneseno v zakon v letih 2010–2016, smiselno. V bistvu plačilna disciplina se je na ta način bistveno izboljšala, bistveno manj težav je bilo, zato se mi zdi, da smo šli s tem Zakonom o javnem naročanju-3 po

mojem korak nazaj. Zato vsekakor podpiram ta predlog, je pa res, da bi bilo določene stvari še treba z amandmaji oziroma v drugi obravnavi to tudi urediti. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala.

Nadaljujemo z gospodom Simonom Zajcem, pripravita naj se gospa Ljudmila Novak in dr. Dragan Matić.

SIMON ZAJC (PS SMC): Hvala, gospod predsedujoči. Poslanke in poslanci, lep pozdrav!

Današnji predlog je vložila Poslanska skupina Nove Slovenije. To je stranka, ki trdi, da v bistvu edina razume recimo kmeta, pa bo danes glasovala za zakon, ki bo slab za kmeta. To je stranka, ki pravi, da edina tudi razume obrtnike, pa v kazenskih določbah tega zakonika v bistvu preferira glavnega izvajalca ne pa podizvajalcev. Stranka, ki je zelo proevropska, če jo poslušam, je v bistvu najbolj proevropska po njenih besedah, potem pa vložil zakon, ki ne spoštuje evropske zakonodaje. Govorim seveda o teh 20 %.

Mi imamo dve evropski direktivi s področja javnega naročanja 2014/24 in 2014/25, obe dve pravita, da ne moreš nominalno določati kakšen del javnega naročila naj glavni izvajalec izvrši. Lahko pa kvalitativno to določiš. Gospa Muršič, to imamo že vgrajeno v Zakonu o javnem naročanju-3. V 84. členu je določeno, da lahko naročnik določi, da ključne dele projekta izvede glavni naročnik. In to je v skladu z evropsko zakonodajo in je v skladu s tem namenom, da ti določiš, da ne more ena pisarna s fikusom pa z eno zaposleno osebo zgraditi, ne vem, letališča ali pa kaj takega.

Potem imamo ta 3. člen. Ne vem, zakaj je do tega prišlo, ampak če ga sprejmemo, tako kot ste ga vi napisali, bo to pomenilo, da ne bomo mogli sankcionirati glavnega izvajalca zaradi lažnih izjav, ki jih bo dal v ponudbi, in ga ne bomo mogli izločiti iz ostalih javnih naročil. Medtem ko bo to še vedno veljalo za podizvajalca. To se pravi, če sprejmemo vašo dikcijo, bo podizvajalec imel strožje kriterije imel kot glavni izvajalec, kar je še en problem tega zakona. Tretja rešitev in glavna vaša rešitev pa je pač to neposredno plačilo. Sedanji zakon neposredno plačilo v bistvu že ureja. Če podizvajalec zahteva, da se mu neposredno plača, je to neposredno plačilo obvezno. Poleg tega v projektih, ki trajajo dlje časa, se lahko naslonimo na Obligacijski zakonik kjer lahko podizvajalec na naročnika izda direkten zahtevek in je direktno poplačan. Ni nobenega sodnega postopka, direktno daš zahtevek in si direktno poplačan.

Če mi damo v ta zakon tudi to direktno poplačilo. Tukaj je več problemov. Prvi problem je ta, da ta zakon, torej Zakon o javnem naročanju-3 še en mesec ni veljal v bistvu, ko ste vi že vložili ta predlog. Se pravi, zares ne vemo, ali je poslabšal razmere ali ne. Tega ne vemo, to je pač vaše predvidevanje in že v naprej hočete

spreminjati zakon. Če dajemo mi stvari, ki ne sodijo v to zakonodajo, kje se bomo sedaj ustavili. Ali bomo potem tudi določali, kakšna je, ne vem, gradbinci, ki opravljajo javna naročila, kakšne čelade morajo imeti, ker za javna naročila bo to drugače. Karikiram sedaj. Ampak če bomo vse v ta zakon tlačili, kar ne sodi sem notri, pridemo na koncu točno do tega.

Ko smo še imeli to določilo v zakonu, da je treba neposredno plačati podizvajalce, je prišlo tudi kar do nekkih težav. Problemi so bili v primerih, ko je podizvajalec že dobil plačan avans, potem so bili problemi pri cesijskih in asignacijskih pogodbah v skladu z Obligacijskim zakonikom. In točno do tega pride. Če dajemo stvari v zakone, v katere ne spadajo, potem se ti zakoni zaletijo v druge zakone in tukaj v tem primeru se je to pokazalo. Kaj sedaj želimo s tem zakonom narediti? Prvič, želimo kršiti evropski red. Drugič, dati podizvajalca v bistvu, kar se tega člena tiče, v slabši položaj kot glavnega izvajalca. In urejamo stvari, ki so že urejene. Ko govorimo o ureditvi dokumentacije glede neposrednih plačil in ko govorimo tudi o neposrednih plačilih. To v tem zakonu že je. In sedaj pridemo spet na tisto točko, ko bomo slišali isti očitek, češ, pa dobro, saj to je prva obravnava, spustite ga naprej, boste vi to potem vse popravili, kar mislite, da je narobe. Ampak kaj bomo popravili? Vrgli bomo tisto eno tretjino rešitev tega zakona, ki niso dovoljene zaradi evropske zakonodaje, potem bomo vrgli ven tisto, kar ne sodi v ta zakon, vrgli bomo ven tisti tretji člen, ki preferira glavnega izvajalca. In kaj nam potem ostane? To, kar že v zakonu imamo. Tako da tega zakona ne potrebujemo in ga ne moremo sprejeti. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala tudi vam.

Besedo ima gospa Ljudmila Novak. Nadaljujemo z dr. Draganom Matićem in pripravi naj se gospod Franc Laj.

LJUDMILA NOVAK (PS NSI): Hvala za besedo.

Kolega Simon Zajc, vi govorite teoretično, teorijo, kaj, se vse lahko zgodi oziroma ker ne poznate teh stvari tako dobro iz prakse. To, kar je prej povedala gospa kolegica Bojana Muršič, to je to. Ona je praktično izvajala te projekte in ve, kaj se dogaja. Tudi jaz sem bila na izvršni oblasti in sem točno podoživljala podobne stvari. Bila sem na občini, kjer smo imeli tako rekoč inženirsko podjetje in so potem podizvajalci hodili k meni, naj občina plača. Kako? Mi smo plačali glavnemu izvajalci. Ja, glavni izvajalec je šel pa v stečaj. In meni je bilo hudo za te ljudi. Ko sem bila v vladi, vsaj pet takih sestankov sem imela z različnimi izvajalci, pa nisem bila pristojna za to področje. Bili so problem podizvajalci na pomurski avtocesti, na dolenski avtocesti, podizvajalce na primorski avtocesti oziroma na tej cesti proti Novi Gorici, ker je pa že novi zakon veljal, so pa celo uspeli

predčasno poplačati, ker so izkoristili člen takšnega določila. Mi govorimo zato, ker do nas stopajo ljudje, podjetniki, podizvajalci, ki to doživljajo na lastni koži. In ne vem, zakaj vi ne prisluhnete ljudem. Imate stališča Obrtno-podjetniške zbornice. Ali mislite, da se oni hecajo? Saj nimajo časa, da bi se za hec s temi stvarmi ukvarjali, ampak zato, ker to doživljajo na svoji koži. In ne poslušate. Nam očitate, da spreminjamo zakon, ki je začel veljati 1. aprila. Malo prej smo spreminjali zakon, vi ste predlagali to spremembo, ki je začel veljati 9. aprila letošnjega leta, ker niste poslušali kar smo vam takrat povedali, ker mislite, da se hecamo. Mi poslušamo ljudi, ki imajo konkretne probleme in na podlagi tega smo mi spisali ta zakon. Ker problem je, in to vsi vemo. Kako je pa s sodiščem, da pridemo do svoje pravice na sodišču, pa tudi vemo. Dolgo časa se čaka, takrat je pa za mnoge že prepozno in že propadajo. Aluminij Komen je eden od takih problemov, v nebo vpijoč, poleg nešteto drugih, množice drugih podobnih problemov. Preberite stališče Obrtno-podjetniške zbornice. Oni imajo veliko takšnih primerov in so na podlagi tega dali to mnenje. Mi smo pa tudi na podlagi tega spisali zakon, kar smo zaznali kot problem. In tudi zaradi tega je ta zakon že dobil veto, pa žal ste ga ponovno potrdili, ne da bi prisluhnili resničnim težavam ljudi. Žal mi je, da tako delate.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Besedo ima dr. Dragan Matić, sledi pa gospod Franc Laj.

DR. DRAGAN MATIĆ (PS SMC): Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovane kolegice in kolegi!

Moram reči, da me nekoliko čudi ta razprava s strani Nove Slovenije. Tako mehanizem, ki ga predlaga v osnovnem zakonu kot tudi besednjak, ki ga uporablja v razpravi, vse to se mi zdi za Novo Slovenijo, ki se razglša za neoliberalno stranko, dokaj nenavadno. V Novi Sloveniji bi očitno radi civilna razmerja med posameznimi subjekti na prostem trgu reševali z oglasnimi prijemi v zakonu, ki sploh ni namenjen, da bi zagotavljal disciplino plačevanja oziroma ki bi sankcioniral plačniško nedisciplino oziroma ki naj bi gradil poslovno kulturo. Pa ne bom ponavljal vseh zakonov, ki so temu namenjeni in vam jih je gosa kolegica Kozlovič nadrobno predstavila prej. Nova Slovenija, ki večkrat zagovarjala načelo, da je ona za svobodno gospodarsko pobudo, bi sedaj rada delila subjekte na trgu na tiste, ki so plačani iz javnega denarja, in one, ki niso plačane iz javnega denarja. Vse to skupaj z vsem tem, kar je bilo sedaj tudi slišati, razni taki izrazi kot inženiring podjetja, gospod Vrtovec, enkrat ste uporabili ta izraz, drugače pa ste ves čas govorili o posrednikih, špekulantih, o nekih firmah, ki nimajo nič, da bi morali imeti vsaj lopate in

mešalce, da bi tisti, ki jih ima, lahko dobil posel, drugi pa ne. Poglejte, to je zelo tako popreproščen način razpravljanja. Jaz mislim, da tisto podjetje, ki zagotovi, da so podizvajalci na nekem projektu ob točnem času, da kvalitetno opravljajo svoje delo, da se držijo rokov, da so ta podjetja zelo upravičena, da so na trgu in da izvajajo tudi zelo zahtevne projekte. In s takimi administrativnimi ukrepi, kot jih vi predstavljate in ki so tudi v nasprotju z evropsko direktivo, da bi morali procentualno določiti obseg, ki ga morajo pa sami izvajati, to se mi zdi, da vse skupaj diši po nekih preteklih časih, iz 70., 80. let prejšnjega stoletja in res ni naključno, da se ta krog tukaj sklene tam nekje blizu, tako da se skrajnosti na nekem mestu tudi srečajo. Taki dramatični ukrepi, ki jih želite vi predlagati, se slišijo seveda všečni, vprašanje pa je, če danes leta 2016 so res tudi razmere na trgu tako dramatične, da jih res potrebujemo. Če bi bilo to, kaj pa vem, leta 2011, bi to še nekako razumel, ampak kaj pa je leta 2016, niste nič utemeljili to vaše izhodišče oziroma predpostavke, zakaj so taki zakonski ukrepi potrebni. Ampak naj vam pomagam. Glede plačne nediscipline, kar naj bi bil problem in naj bi te male espejčke, kakor vi pravite, to neznosno morilo in jih uničevalo. Tudi mislim, da ta način izražanja o teh subjektih, ki so na trgu, ni ravno spoštljiv. Saj to niso neuki ljudje, ki se ne znajo sami zaščititi in uporabljati zakonov. Mislim, to je tako malo populistično govorjenje. Ampak če govorimo o tem, kaj se dogaja na trgu. Uporabljam tukaj podatke za april mesec Bonitetne hiše i, število blokiranih in zaprtih transakcijskih računov se je v aprilu 2016 na letni ravni v povprečju zmanjšalo za 95,5 %. Na mesečni ravni se je število blokiranih in zaprtih transakcijskih računov v povprečju zmanjšalo za 96 %. Sodni postopki. V aprilu 2016 število začelih stečajev nad pravnimi osebami in osebnih stečajev se je v aprilu 2016 na letni ravni v povprečju zmanjšalo za 90 %. Na mesečni ravni se je število začelih stečajev nad pravnimi osebami in osebnih stečajev v povprečju zmanjšalo za 90 %. Število začelih postopkov prisilnega prenehanja družb se je v aprilu 2016 na letni ravni zmanjšalo za 96 % in na mesečni ravni za 95 %. Število ostalih začelih postopkov prenehanja družb se je v aprilu 2016 na letni ravni zmanjšalo za 93 % in na mesečni ravni za 96 %. Število izbrisov družb se je v aprilu 2016 na letni ravni zmanjšalo za 85 % in na mesečni ravni za 85 % ravno tako.

Vsi ti podatki ne govorijo o tem, da bi bila plačna disciplina in s tem povezano tudi tveganje teh subjektov na trgu posebej dramatično ogroženo oziroma da bi se stanje poslabševalo. Tako tudi s tega vidika je možno videti ne samo, da je zakon, v katerem poskušate to reševati, napačen, ampak da je tudi okolje in kontekst pravnega varstva oziroma tudi gospodarskega gibanja zgrešen in bi verjetno bilo to bolj utemeljeno v nekih drugih časih, ne pa v tem. Ti podatki govorijo tudi sami zase. Na žalost ste sicer prišli z nekim ukrepom, ki se na prvi pogled

sliši sicer všečen, ampak, kot rečeno, predlagate ga na nepravem mestu in v nepravem času. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Replika, gospa Ljudmila Novak. Izvolite.

LJUDMILA NOVAK (PS NSI): Najprej bi vas prosila, gospod Matič, da mi razložite, katera moja beseda je bila neprimerna. Drugič pa, mi zagovarjamo pošteno plačilo za pošteno delo. Če so neki podizvajalci nekaj naredili, imajo pravico do plačila. Poglejte samo en primer. Žal sem podrobno že pozabila, ker je pač že nekaj časa od tega, ampak avtoceste, slovenske avtoceste. Dars ni poplačeval podizvajalca, ampak je plačal glavnemu izvajalcu. Tisti glavni izvajalec ni plačeval naprej. Potem so se ti podizvajalci, ogoljufani, neplačani zbrali, združili v neko združenje, hodili so okrog nas, jaz sem bila takrat izvršna oblast kot ministrica, češ, kakšen plačnik je država, da jim država ne plača, kot lastnica avtocest, Darsa, zakaj da jim tega ne plača. Ja se ne da, ker je Dars že plačal ampak glavnemu izvajalcu, podizvajalci so ostali brez. Veste, tudi to je zelo dramatično, ko nek podizvajalec čaka na 60, 100 tisoč evrov, ne more plačati svojih delavcev, njegova družina ne more živeti, zastavil je hišo, ki jo je izgubil zaradi plačilne nediscipline. To je to, na kar ljudje opozarjajo. Zato ker so delali, ker so zaupali, ker so verjeli da bodo plačani, pa niso bili, so ostali na cesti. In temu včasih tudi sledi kakšen samomor, ločitve in podobne zadeve. In temu bi se mi radi izognili, da bi tisti, ki so delali, dobili to, kar so zaslužili. Nikogar ne ščitim, ampak tistega, ki je delal in ki zasluži svoje plačilo.

Da pa nekatera inženiring podjetja zelo znižajo začetno ceno, da konkurirajo pri pridobitvi projekta, pa vemo. Ampak nekje potem v tej verigi poplačevanja podizvajalcev denarja zmanjka. Seveda ne pri njih, ampak tisti zadnji, mali, tisti potem odpadejo. In tisti se znajdejo potem v takšnem položaju, da propadejo. V osebnem življenju imajo po navadi težave, v poslovnem pa tako ali tako. In to želimo zaščititi in ničesar drugega. Če ste si vi dovolili, da zakon, ki ste ga vi potrdili in je začel veljati 9. aprila, danes spreminjate, smo si tudi mi dovolili to spreminjati.

Naše delo je, da iščemo rešitve, boljše rešitve za ljudi. In samo to je naš namen.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Franc Laj. Za njim gospod Janko Veber, pripravi naj se gospod Jožef Horvat.

FRANC LAJ (PS NP): Spoštovani predsedujoči, spoštovani vsi prisotni, vsem skupaj en lep pozdrav.

Javna naročila. To je zelo, zelo komplicirana stvar. Tisti, ki imamo izkušnje iz prakse, vemo, kaj vse se lahko zgodi pri oddaji

javnega naročila. Jaz bom tako rekel, zelo pomembna je pri tej celotni zgodbi družbena odgovornost, predvsem naročnika v tem primeru, potem poslovna kultura in zagotovo še pravno varno okolje.

Imamo Zakon o javnem naročanju, imamo Obligacijski zakonik. Smo imeli takšne rešitve, pa niso bile v redu, ker se je vedno našla kakšna pot, ki je lahko vodila v povsem drugo smer, v slabo smer. Spet je prišla sprememba, spet smo tukaj pred dejstvom, ali je to prava rešitev in ali zagotavlja varnost predvsem podizvajalcem.

Nisem prepričan, da so vse rešitve v obstoječem zakonu optimalne, vendar je pa treba gledati na to zadevo iz več zornih kotov. V določenih primerih smo imeli zaradi zaletenih postopkov črpanja evropskih sredstev probleme z direktnim poplačilom in dokazovanjem tega za upravičenost pri črpanju teh sredstev in so se zgodili v veliko primerih tudi problemi, če je bilo poplačilo izvedeno direktno. Imeli smo kar velike administrativne težave, da smo dokazovali upravičenost do teh sredstev in nakazil. Kaj zdaj? Veliko tega da rešiti z razpisnimi pogoji, da se tam natančno opredelijo vsi pogoji za oddajo naročila v tej smeri, da bo podizvajalec tudi videl, da ima velika zagotovila za poplačilo poštenega dela. Tudi to dostikrat ni povsem dovolj, ker se projekti lahko zavlečejo oziroma trajanje projektov je lahko dolgo, tudi več let, in v tem primeru se lahko še marsikaj zgodi. In to z glavnim izvajalcem. Kljub vsemu, kar je bilo v razpisnih pogojih, ko je glavni izvajalec bil uspešen pri kandidiranju na tem javnem razpisu. Reševanje sporov na podlagi same obstoječe zakonodaje, z vsem, kar sem naštel, tudi z Obligacijskim zakonikom, je dolgotrajno, zapleteno. Z vsemi tistimi se strinjam, ki so podobnega mnenja, da v tem času lahko marsikateri podizvajalec pade v insolventni položaj, kar zanj lahko pomeni tudi konec poslovanja. V tem primeru, če se kasneje ugodno reši zanj zadeva na sodišču, je že zelo prepozno. Zato bi vseeno bilo treba proučiti možnost, in to zakonsko obvezno poplačilo podizvajalcev, ker je to njegova najvišja pravna, finančna varnost. To je v tem trenutku, ko še nimamo nobenih izkušenj s trenutno veljavnim zakonom, mogoče res potrebno. Če ne danes, se bo pa kmalu zgodil primer, ko bomo morali poseči. Ali je pravi trenutek, da že zdaj posežemo, ko praktično rečeno še zakon skorajda ni zaživel, je to zdaj drugo vprašanje. Istočasno pa popolnoma razumem Obrtno-podjetniško zbornico, ker oni so tisti, na katere se obračajo obrtniki. In prav tu so obrtniki tisti, ki so največkrat v tistem položaju, ko so najbolj prizadeti v primeru, če kaj ne bo šlo po načrtih. Izkušnje iz preteklosti so zelo grenke, in se sploh ne čudim, da so naslovili na nas njihovo podporo temu zakonu, ker bojazen obstaja. To je dejstvo. Vsak normalen, ki se poglobi v to, in če je že tudi v praksi imel s tem opravka, je zanj povsem normalno, da lahko pride ponovno do takšnih

problemov, kot smo jim bili priča. Vendar vse do takrat, dokler bo veliko javnih naročil, veliko dela na trgu, bo ta problem zagotovo manjši oziroma ga s temi razpisnimi pogoji lahko zelo zreduciramo, zmanjšamo na minimum. To vse drži. Ampak dogaja pa se to, čemur smo trenutno priča, da je iz ene finančne perspektive na drugo finančno perspektivo, na novo, to prehodno obdobje zelo dolgo. V tem primeru se dogaja, kot kažejo tudi ne nazadnje podatki, da je zelo velik upad gradbenih del oziroma krčenje gradbeništva. V teh primerih, ko pridemo do takšne situacije, so vsi pogoji dani, da se lahko stara zgodba ponovi. Kar je pa najslabše, ko se določen del teh kapacitet uniči pa pride nova finančna perspektiva, veliko novih javnih naročil, pa nimamo zadostnih izvajalskih kapacitet. To mislim domačih. Potem se pa množično pojavljajo podizvajalci iz tujine. Imamo to prakso. Recimo lahko rečem tudi pomurski vodovod, ko ni bilo možno dobiti, najti na domačem trgu zadosti kapacitet na določenih področjih. Razumljivo. Ampak ne bi želel, da bi se to ponovilo. Drugi zelo ugoden razlog pa je to, ko se javna naročila izdajajo po dampinški ceni. To je že v naprej znak, da lahko pride do špekulacij.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo želi predstavnik predlagatelja gospod Jernej Vrtovec.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSI): Jaz sem bil pri predhodniku, ne gospodu Laju ampak že prej, gospodu Matiču, malce obtožen negativnih izjav, slabšalnih izjav, posmeholvalnih. Kot kaže, sem bil napačno razumljen. Jaz vam odpuščam, gospod Matič, ampak verjamem pa, da če človek celo življenje dela v javni upravi, težko razume problematiko podjetnikov ali pa realnega sektorja. Jaz prihajam iz Vipavske doline. Tam smo imeli veliko podjetje Primorje, vsi ga poznate, in skoraj ni ene vasi, da ne bi se zgodila kakšna takšna stvar, da zaradi Primorja podizvajalci iz Vipavske doline niso bili poplačani. Skoraj ni ene vasi. Saj se še danes s to problematiko soočamo, ker so ljudje ne na deložacijah, ampak jim Karitas plačuje položnice in tako naprej.

Zadnjič sem skušal, mislim, da je bil to terek, pri enem zakonu o cestnem prometu skušal prepričati kolege iz SMC o dobronamernosti zakona, pa nekako ni šlo, je bil ostali del koalicije bolj odprtih ušes, da je slišal dobronamernost tega zakona. Danes, samo povem, da se ne bom tako trudil, ampak, kot kaže, v tej dvorani razlika med nami in SMC je v razumevanje dveh vidikov, na eni strani Nova Slovenija, mi smo, vsaj kar se tiče javnega naročanja na strani obrtnikov, podjetnikov, podizvajalcev in ne na strani naročnikov, torej stanje najšibkejšega, v tem primeru tistih, ki ustvarijo dodano vrednost slovensko gospodarstvo in si za pošteno opravljeno delo zaslužijo tudi pošteno plačilo. Samo to. In naš zakon jim to omogoča. Nadaljnja razprava okrog

tega vsaj z moje strani, ne da ni brezpredmetna, ampak nekako se mi zdi, da posamezniki pač nočete niti razumeti. Bojazen Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije je zelo na mestu. Oni v pismu, ki smo ga prejeli, pišejo, da bo zakon, ki je zdaj v veljavi, prinesel veliko težav in kronično neplačevanje in propad podizvajalcev, saj so ravno že dosedanje izkušnje in pričevanja njihovih članov, pravijo obrtniki, v primeru, ko so normirani v javnih naročilih kot podizvajalci in s tem neposredno poplačani – potem dajo v oklepaju, tu velja visoka stopnja plačilne discipline oziroma je ta bistveno izboljšana, če glavni izvajalec ali javni naročnik namenoma ne zavlačujeta s potrjevanjem situacije ali prevzemom neutemeljeno dodatno ne znižujeta cen in tako naprej – in izkušnje v primerih, ki niso normirani kot podizvajalci in s tem niso neposredno plačani kot podizvajalci. Se pravi, podjetniki se bojijo tega zakona. Jaz vas vabim, da prisluhnemo v tem primeru podjetnikom, kajti sicer tudi del odgovornosti prevzamemo na svoja pleča za morebiten propad teh ljudi v primeru nove plačilne nediscipline.

Eden od glavnih argumentov je, zakaj že zdaj vlagamo ta zakon. Gospod Verbič, iz zelo preprostega razloga: ker nočemo, da pride do prvih negativnih posledic, ki se obetajo. Pa ne iz takšnih razlogov, kot ste vi v predhodni razpravi navajali, glede zakona o medijih, govorimo o zakonu o javnem naročanju. Ker se bojimo prvih negativnih posledic. In te negativne posledice niso za tisoč, 2 tisoč evrov, te negativne posledice so lahko v 100 tisočih evrih ali pa tudi smo bili priča samomorom posameznikov, ki niso dobili plačanih stvari za opravljeno delo. In to želi Nova Slovenija preprečiti. Jaz vidim, da na tej poti, kot kaže, nismo osamljeni tudi s strani nekaterih posameznikov iz vladajoče koalicije. Sem pa vesel, in še enkrat poudarjam, kolegi iz SMC, vesel sem tudi, da se popolnoma ideološko različne stranke, ko gre za nekaj dobrega, uspemo zblížati. V tem primeru z Združeno levico. In v tem državnem zboru bi bilo dobro, da bi bilo več tovrstnega sodelovanja.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Nadaljujemo z gospodom Jankom Vebrom, pripravi naj se gospod Jožef Horvat in dr. Matej T. Vatovec.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo in lep pozdrav vsem.

Zdajšnja določba v zakonu, ko lahko podizvajalec, ki želi neposredno vplačilo, lahko zahteva to izjavo in jo predloži, je zagotovo zelo ohlapna in v praksi bo najbrž zelo malo takšnih izjav. Če pogledamo zdajšnjo rešitev, torej po predlogu v zakonu, ki je predloženo, je zagotovo bistveno boljše za podizvajalce, ampak po mojem mnenju se da zatakniti v tistem trenutku, ko recimo pooblastilo ali soglasje v roku ni predloženo, mora naročnik Državni revizijski

komisiji predlagati, da uvede postopek o prekršku. In če se damo v vlogo naročnika, ki si želi izpeljati neko investicijo v roku, ker je morebiti vezan, ne vem, na evropska sredstva, skratka, ne vem, obdobje, v katerem gradi, je vedno nepredvidljivo. Lahko tukaj pride do odstopanja. In prvič, ko je takšno odstopanje narejeno, se sistem začne rušiti. Glede na to, da obstaja v Sloveniji skupina mladih ljudi, ki se intenzivno ukvarja s tem problemom in želijo vzpostaviti za gradbeni sektor standarde za izbiro izvajalcev in izvedbo projektov, ki veljajo za manjše in večje projekte ter za zasebne investitorje in podjetja in institucije, bi jim bilo zelo smiselno prisluhniti in poskušati vključiti ta njihov sistem v zakon o javnem naročanju. Ko imaš ti vzpostavljene standarde, je bistveno lažje nadzorovati ves proces javnega naročanja. Eden od pomembnih procesov je zagotovo tudi referenca in bonitete izvajalca. In če pogledamo za reference, je zelo pomembno, da je ta referenca verificirana in ustrezno podkrepjena. Ko imaš to referenco, seveda dobiš tudi boniteto in vse skupaj bi lahko združili v status podjetja, ki izpolnjuje standarde poslovne odličnosti. To je nekaj, kar je tudi eden od pomembnih projektov v Sloveniji. Ko se kot investitor odločaš za izbiro projektanta, izvajalca, daš kot enega od pomembnih pogojev za izbiro prav te reference in bonitete. In če ta podjetja to izpolnjujejo, potem bo zagotovo korekten odnos tako do podizvajalcev kot tudi do investitorjev.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima dr. Matej T. Vatovec, za njim kot zadnji razpravljavec v tem delu gospod Franc Jurša.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, gospod predsednik. Jaz bi se uvodoma še tudi sam obregnil ob to, kar je izjavila kolegica Kozlovič. Očitek je bil, da ne navajamo števil, da pravzaprav govorimo o nekih hipotezah, predvsem kar se tiče nepoplačanih delavcev. Tisti, ki so kolikor toliko večji prava, vedo, da se uradne evidence stečajev nepoplačanih delavcev ne beležijo, v teh postopkih je pravzaprav stečaj in ga ni možno razločiti. Lahko se pa gre pogledat v kakšne svetovalnice za delavce, migrante ali pa v kakšna poročila verodostojnih novinarjev, kakšno je dejansko stanje, koliko je pravzaprav delavcev, predvsem tujcev, ki so zaradi plačilne nediscipline svojih delodajalcev praktično izgubili vse. In lahko vam povem sicer, da je leta 2011, ker novejših poročil ni, jamstveni sklad izplačal nadomestilo za neizplačane plače 7205 delavcem. In to govorimo o znesku približno 19 milijonov evrov. Govorimo samo o zadnjih treh plačah, in to seveda minimalnih plačah. Toliko o številkah.

Kot je tudi Violeta prej rekla, kar se tiče strokovnosti oziroma političnega vprašanja, ko smo govorili konkretno o KZ, opredelitev kaznivega dejanja je stvar politične odločitve, in to je bila poanta in ne nekaj, kar je podvrženo

moralni oziroma je to neka politična odločitev in neka moralna presoja ne pa neko par excellence pravno dejanje. Tudi pravniki nimajo nekega monopola nad etiko in moralo, ne glede na to, kako se vladajoči SMC in premier opredeljujejo.

Kar se tiče strokovnosti, pa mislim, da smo v Združeni levici že večkrat pokazali, da se ravno na strokovnjake in na tiste, ki imajo seveda strokovne podatke, obračamo. Tako je bilo pri KZ, kjer smo konkretno sodelovali z ljudmi, ki se ukvarjajo s pasnimi boji in z mučenjem živali in smo na podlagi podatkov, in verjemite mi, imajo jih več, kot jih ima recimo veterinarska inšpekcija, pripravili ustrezne spremembe zakona.

Še glede strokovnosti, tukaj se moram malo dlje časa ustaviti. O strokovnosti nam pridigajo iz stranke, ki je brez kakršnih zadržkov sprejela recimo Zakon o varstvu okolja, čeprav vemo, kako so strokovnjaki na področju varovanja okolja nasprotovali temu zakonu in kljub temu da je Državni svet izglasoval veto na ta zakon. Stroka je tudi opozarjala na to, da je treba zagotoviti več sredstev za izvajanje monitoringa voda, ampak tudi to je šlo gladko mimo. Tako da kar se tiče te dvoličnosti glede strokovnosti in nestrokovnosti, mislim, da moramo biti korektni.

Dalje kar se tiče konkretne zakona, o katerem bi se pravzaprav morali pogovarjati. Zakoni, ki so prej obstajali, in zakon, ki je trenutno v veljavi, imajo določene težave. To kažejo že poročila Računskega sodišča, ki navajajo, kateri so glavni problemi pri javnem naročanju. Tukaj imamo kar precej dolg seznam, to, da nista bili spoštovani načeli zagotavljanja konkurence in sorazmernosti, da pred podpisom pogodbe niso bile preverjene navedbe v ponudbi, ponudba ni izpolnjevala pogojev, ni bila izločena, obvestilo o oddaji naročila je bilo prepozno oddano v objavo, zapisnik o odpiranju ponudb ni bil na ustrezen način posredovan ponudnikom, ocena vrednosti javnega naročila je bila določena prenizko, za oddajo naročila je bila izbrana neustrezna vrsta postopka. In ta seznam še kar teče. Na koncu pa imamo recimo, da v postopku izbire je bilo uporabljeno neobjavljeno merilo, k oddaji ponudbe niso bili pozvani najmanj trije ponudniki, ni bila vodena ustrezna evidenca o oddaji javnih naročil.

Trenutno imamo stanje, kjer javno naročanje predstavlja veliko težav. Te težave pomenijo po eni strani to, da se še vedno pri teh postopkih ohranja visoka mera netransparentnosti, po drugi strani pa je veliko tveganje za korupcijo. In vemo vsi, da imamo zelo velike težave s korupcijo. Zakon, ki je trenutno veljaven, ni pravzaprav reševal problemov, ni reševal problemov v primerih, ko je postopek izpeljan na podlagi veljavnih predpisov, pač pa tam, kjer se veljavni predpisi pravzaprav izigravajo oziroma kršijo. In to je glavna težava, ki jo trenutno imamo.

Glede tega lahko kaj naredi Računsko sodišče, na žalost mediji, Komisija za

preprečevanje korupcije, čeprav sedaj je precej neučinkovita. V javnosti največkrat kroži podatek, da od 4 milijard evrov, kolikor jih porabimo za javna naročila letno, v zasebne žepe steče okoli 25 % teh sredstev, torej slaba milijarda evrov. In to je resen kazalnik, ki kaže na to, da je treba na nek način ta zakon prevetrili in ga seveda popraviti. Mislim, da danes imamo to možnost, da se ta zakon ponovno odpre in da tudi rešimo določene stvari, ki so v tem zakonu še vedno problematične. Gre za prvo obravnavo. Gre za to, da se odločamo o tem, ali sploh nadaljujemo z razmišljanjem o teh težavah. Jaz na nek način tu več ne razumem tega vztrajnega in trmoglavega vztrajanja predvsem koalicije, da vsaka stvar, ki pride iz opozicijskih vrst, ni primerna, ker bodisi rešuje stvari nesistemske, bodisi to vlada že počne ali pa je že naredila in tako naprej. Tudi sklicevanje na to, da sedaj od vpeljave novega zakona ni še nobenih analiz bilo narejenih, da ni še dovolj časa preteklo, se mi zdi nekoliko za lase privlečeno. Že takrat, ko se je zakon pripravljaj, smo zaznali, da obstajajo težave. NSi, SDS in Združena levica smo vložili amandmaje, podobne amandmaje k določenim členom, verjetno z razlogom, ker smo videli, da stvari ne bodo delovale tako, kot bi morale. Jaz teh argumentov preprosto ne sprejemem. Ne bi si pa želel, da nadaljujemo na tak način, kot do sedaj potekajo javna naročila. Če se spomnimo na avtoceste, medicinske pripomočke in tako dalje. Vemo, da imamo težave in mislim, da je naša naloga ta, da jih tudi rešujemo. Jaz bom tu zaključil. Upam, da bo še kakšna priložnost, da se o tem pogovorimo.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Franc Jurša, beseda je vaša, izvolite.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Podpredsednik, hvala za besedo. Lep pozdrav vsem kolegicam in kolegom!

Če gledam na javno naročanje s svojega zornega kota in iz tistih izkušenj, ki sem jih na tem področju imel, moram reči, da nekatera stališča tudi predlagatelj segajo v obdobje do leta 2010. Tudi sam sem se takrat ukvarjal z javnim naročanjem. Moram povedati, da sem vedno bil skeptičen do tega, ali res mi, ki smo sodelovali v postopkih izbire izvajalcev, izberemo tistega, ki je najbolj ugoden, in tistega, ki je najkvalitetnejši in ima tudi najboljše reference. Pri javnem naročanju so to nenehni problemi. Dejansko tisti, ki ima nizko ceno, v veliko primerih ni dovolj kvaliteten, kljub temu da izkazuje določene reference. Tistega, ki pa ima višjo ceno, pa ne moremo izbrati, ker enostavno je cena preveč pomembna pri odločanju in izbiri posameznega kandidata oziroma posameznega izvajalca.

Poglejte, če gledam s svojega zornega kota, kako in na kakšen način je ta zadeva bila v preteklosti urejena in kako se ureja v sedanjosti, moram reči, da smo določene predpise imeli, kot

sem že omenil, do leta 2010, druge smo imeli nekaj pozneje. Ta zadnji zakon, ki je bil sprejet in je prišel v veljavo, pa smo imeli od 1. 4. 2016. Ta zakon omogoča, ima nekatere instrumente, ki na malo drugačen način urejajo zadeve, kot ste ga vi v Novi Sloveniji tudi predlagali. Jaz sem vedno za to, da šibkejšega zavarujemo. To je v vsakem primeru. Ali je to obvezno, da je direktno poplačan, ali pa je možnost, da se direktno poplača. To sta dve varianti. Če je dober izvajalec izbran, ta izvajalec mora imeti po zakonu tudi 20 % možne izvedbe določenega projekta. Se pravi, da ne more biti samo pisarna, pa inženiring, mora imeti 20 % lastne izvedbe, ostale zadeve lahko izvede tudi podizvajalec. Če je pošten, korekten izvajalec, potem težav v zvezi s podizvajalci ne bomo imeli in bo podizvajalce tudi poplačal. V primeru, da pa je to nekdo, ki hoče narediti nateg do podizvajalca, potem pa je boljše, da ta podizvajalec s tem izvajalcem dejansko ne sklene nobene pogodbe oziroma ne sklene nobenega dogovora. Tako je boljše za njega, da do tega dogovora ne pride, kajti takšen nateg lahko pomeni tudi propad samostojnega podjetnika.

Jaz ne morem reči, da na nek način ne sprejemam vaše pobude, ampak vseeno bi morali videti, ali ta zakon, ki je stopil v veljavo 1. 4., omogoča to spremljanje, da ne bo prihajalo do takšnih težav, kot je to prehajalo v tistem času, gospa Ljudmila, ko ste vi bili tudi v izvršni oblasti oziroma izvedba projektov se izvajala dejansko prej, problemi pa so se odvijali še vrsto let. Tako je ogromno ljudi dejansko propadlo, nekateri, se tudi strinjam v celoti z vami, pa so izgubili na račun tega tudi lastna življenja, ker enostavno niso mogli preboleti teh velikih udarcev, ki so jim dali takratni gradbeni baroni in takratni gradbeni lobiji.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Prehajamo na sklepni del splošne razprave, v katerem dobite besedo še predstavnica Vlade in predstavnik predlagatelj.

MAG. TANJA BOGATAJ: Hvala lepa. Spoštovani!

Želela bi ob tem, kar sem uvodoma pojasnila v imenu Vlade, kaj je bil namen že Zakona o javnem naročanju-3, katere cilje zasleduje in na kakšen način je bil tudi zakon pripravljen, kako je bil usklajevan z vsemi deležniki v širšem krogu, samo še izpostaviti glede na slišano diskusijo in izpostavljene pomisleke, težave iz prakse, ki se že dlje časa pojavljajo oziroma nekaj let, posamezne primere, ki so bili izpostavljeni. Ključno se mi zdi poudariti, da Zakon o javnem naročanju-3 sedaj imamo. Na našem ministrstvu ogromno poudarka dajemo in energije vključujemo, usmerjamo v aktivnosti, ki bodo pa zagotovile bolj učinkovito izvajanje. Ključno je tudi te mehke vsebine opolnomočiti, da usposobimo vse deležnike, ki sodelujejo v postopkih javnega naročanja, pripravljamo smernice, kjer so

vključeni deležniki in tisti, ki sodelujejo v praksi v javnem naročanju, tudi lahko pomagamo, da izboljšamo standarde, ključno pa tudi ta informacijska orodja, ki so bila tudi že danes omenjana, da povečamo transparentnost in tudi onemogočimo s tem, ko so posamezna naročila, posamezni naročniki v javnih naročilih pa tudi javno objavljeni, da se tudi tukaj lahko zagotavlja določena večja sledljivost, kot je bilo to v preteklosti zagotovljeno. Ko je bil zakon zdaj uveljavljen, je poudarjeno, da se tudi vzpostavijo pogoji, da bo čim bolj učinkovito izvajanje. In glede na to, da je bilo rečeno, da velja dober mesec in pol, smo v tem delu že tudi opazili določen napredek iz ustaljene prakse, en del lahko o Zakonu o javnem naročilu naslavljamo, druge dele ste pa tudi sami že danes izpostavljali, pa morda neke drugje bolj učinkovito ali pa podkrepjeno se lahko izvajajo.

Poudarila bi pa samo en del statistike, ko ste omenjali, da imamo sistem javnega naročanja slab, da je kompleksen, težek. Statistika kaže, da imamo v državi 6 tisoč javnih naročil letno, ki so deležna 300 pritožb in od tega le 2 % izkazuje, da so pritožbe uspešne. Torej da so javna naročila neuspešna. Na podlagi te statistike lahko ugotovimo, da je sistem javnega naročanja učinkovit. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala, mag. Tanji Bogataj, državni sekretarki na Ministrstvu za javno upravo.

Besedo pa ima predstavnik predlagatelja gospod Jernej Vrtovec.

JERNEJ VRTOVEC (PS Nsi): Najlepša hvala. Hvala tudi vsem za to diskusijo. Tudi ministrstvu za zadnjo intervencijo, kar dokazuje v bistvu, da bivši zakon, Zakon o javnem naročanju je bil učinkovit, glede na to da je tako malo pritožb. Še enkrat, da poudarim, cilj vložitve tega zakona s strani Nove Slovenije je samo ta, da zaščitimo in učinkovito varujemo podizvajalce. In zaradi tega smo pripravili tri spremembe. Poglavitna novost je obvezno neposredno poplačilo podizvajalcev, omejuje se možnost zamenjave podizvajalca po podpisu same pogodbe z njim in glavni izvajalec mora določeno del javnega naročila izvesti z lastnimi kapacitetami. To so tri ključne lastnosti. Zakaj smo šli v te spremembe? Zaradi slabih praks v preteklosti, kot ste nekateri že v tej dvorani govorili. Te slabe prakse je presegal zelo učinkovit zakon, Zakon o javnem naročanju-2 iz leta 2010. In dobro prakso spreminjamo. Ne vem, zakaj je to potrebno. Neposredno plačilo. Tukaj vedno dajemo na tehtnico, kaj je večje zagotovilo, da bodo podizvajalci poplačani, samo to. In neposredno poplačilo je boljše zagotovilo, kot pa je nanašanje na pravno državo v tem primeru, kajti vmes lahko že kakšen podjetnik propade, ko čaka na plačilo. Za konec naj dam eno obljubo, pa ne samo Državnemu zboru in vam na ministrstvu, ampak tudi podjetnikom, in sicer to, da če bo danes Državni zbor zavrnil ta zakon, bo Nova Slovenija

še naprej vztrajala pri spremembah te zakonodaje, zakona o javnem naročanju. Ne želimo si, da se negativne prakse do leta 2010 ponavljajo v nedogled, si ne želimo tega, da prihaja do propada malih in srednje velikih podjetij. Jaz si tudi želim, da si tega ne želi vladajoča koalicija. Najlepša hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Vsi prijavljeni razpravljavci, ki ste to želeli, ste dobili besedo.

Ker čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika Državnega zbora še kdo razpravljati. Pred prijavo vas želim opozoriti, da se lahko k razpravi prijavite s pritiskom tipke za vklop mikrofona. Če želite razpravljati tudi predstavnik predlagatelja predloga zakona gospod Jernej Vrtovec ali predstavnica Vlade, prosim, da se prav tako prijavita s pritiskom tipke za vklop mikrofona. V tem primeru dobita besedo kot zadnja, in sicer najprej predstavnica Vlade in nato predstavnik predlagatelja. Začnemo s prijavo.

Vsak razpravljavec ima na razpolago 5 minut.

Gospod Simon Zajc, beseda je vaša, izvolite.

SIMON ZAJC (PS SMC): Hvala, predsedujoči.

Ne bom porabil pet minut, ker bom zelo kratek. Rad bi samo povedal, da strašiti, da se bomo vrnili v obdobje pred 2010, je pač nekoliko nekorektno. V obdobju pred 2010 ni bilo v zakonu stvari, ki so danes v zakonu. Govorim o tem, da v zakonu pred letom 2010 podizvajalci niso imeli možnosti zahtevati direktnega poplačila, danes jo imajo, in tudi niso bile predvidene sankcije. Takrat ni bilo mogoče kaznovati tistih glavnih izvajalcev s tem, da če ne poplačajo svojih podizvajalcev, da ne bodo mogli več kandidirati na javnih razpisih, pa tudi niso bile takšnih globe zagrožene. Torej primerjati zdajšnje obdobje z obdobjem pred 2010 je milo rečeno nekorektno. Mislim, da ni treba na ta način strašiti. Še enkrat bi ponovil, da tudi to se mi ne zdi, da je argument, da je treba dati temu zakonu čas, čisto verodostojen. Mi zdaj govorimo na podlagi tega, kar si mislimo, da bo, vsi od nas, noben zares tega še ni stestiral v praksi, torej ne vemo, koliko se bodo podizvajalci odločali, da bodo zahtevali neposredno plačilo, in ne vemo, kakšen odvrtačni učinek sankcije imajo. Če pa se bo res pokazalo, da imate prav, pa upam, da se to ne bo pokazalo, pa se bo takrat razmišljalo mogoče o kakšni spremembi. Ampak moramo ostati v okviru tega, kar nam nalaga evropski pravni red, in moramo tudi vedeti, v kateri zakon kakšna stvar sodi. Mogoče bo treba spremeniti kakšen drug zakon, ne zakon o javnem naročanju. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Dušan Verbič, izvolite.

MAG. DUŠAN VERBIČ (PS SMC): Hvala za besedo, podpredsednik, še enkrat.

Tudi moja razprava, upam in želim, da je na strani predlagatelja tega predloga spremembe zakona, da je vzel dobronamernost, kajti moram še enkrat poudariti nekaj. Po enem mesecu odpreti zakon, ki smo sprejeli ravno zaradi dveh ključnih razlogov, eno je prenos obeh direktiv, drugo pa te tako imenovane slabe izkušnje iz preteklosti, ampak tisto, na kar sem se sam opiral v svoji razpravi in sem še vedno na stališču, da nepravilnosti, ki so bile v preteklosti, ni samo stvar ali tako imenovano tisto najbolj boleče za sodelavce ali udeležence v postopkih. Jaz sem pričakoval, da če že odpirate ta zakon, se boste lotili tudi postopkov samega javnega naročanja, se pravi pripravljavcev razpisov. V preteklosti je bila namreč obilica zadev, ki je na strani naročnikov. Tisti, ki so pripravili javne razpise, so povzročili obilico težav samemu naročniku kot tudi izvajalcem. In pričakujem kakršnokoli korekcijo tega zakona, da bo na podlagi nekih analiz vseh segmentov javnega naročanja, za katero je bilo tudi v razpravi rečeno, da se tu vrti precej denarja, in da celokupno to zadevo pogledamo. Glede na to, da je spoštovani poslanec v svoji razpravi s strani Združene levice rekel, da se transparentnost javnega naročanja pričakuje in zahteva ter praktično zmanjšuje korupcijska tveganja. V uvodnem delu sem ravno to omenil, da pozdravljam Zakon o javnem naročanju-3 predvsem v tem delu, ki je informatizacija postopkov. In ravno s temi zadevami se želijo predvsem v tej smeri onemogočiti poizkusi v postopkih razpisa javnih naročil, da ne zmanjkujejo ali kakorkoli se v tem postopku odtujujejo posamezni dokumenti. Je pa treba vedeti, da v zvezi s tem zakonom praktično je še kar nekaj aktivnosti. Tisti, ki smo malce pogledali vsebino, se moramo zavedati nekaj. V letu 2017, se pravi, naslednje leto bo obvezna elektronska ponudba za osrednje nabavne organe, od aprila 2018 pa tudi vse naročnike. Se pravi, to so postopki, ki jih bo resorno ministrstvo moralo zelo sprotno in tekoče spremljati. Jaz sem prepričan, da če Zakon o javnem naročanju-3 ne bo onemogočil tako imenovane slabe prakse iz preteklosti, da se bodo dosti hitro odzvali in te zadeve uredili. Res pa je treba priznati, da noben zakon ni idealen. Bi pa pričakoval, da resnično takrat, ko posegamo v spremembo zakonodaje, da smo v neki smeri tudi lahko preventivni, a na podlagi resnično nekih analiz. Menim, da je tukaj dovolj varovalk z Zakonom o javnem naročanju-3, da se ne bi smele dogajati take anomalije, kot so bile v preteklosti. Ampak tisto, kar želim poudariti, ne samo pri podizvajalcih, tudi pri pripravljavcih razpisov javnih naročil. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala tudi vam.

Kot zadnjemu razpravljavcu danes dajem besedo še predstavniku predlagatelja gospodu Jerneju Vrtovcu.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSI): Najlepša hvala.

No, vsega dela, gospod Verbič, tudi ne moremo opraviti namesto vas, se bomo pa potrudili naslednjič, ko bomo odprli Zakon o javnem naročanju, bomo vnesli tudi vaš prispevek, ki ste ga podali k sedanjí razpravi.

Poglejte, tudi velja za konec eno ključno vprašanje. Koliko glavnih izvajalcev je bilo kljub sankcijam po letu 2010 dejansko sankcioniranih ali pa že prej? Koliko glavnih izvajalcev je bilo kaznovanih in kakšne so bile te sankcije? Ali sankcije sploh zaležejo? Kaj nam pomaga pravna država v tem primeru, ker se za pravno izkaže šele po toliko letih, ko nekdo dejansko propade. Zaradi tega ponovno dajem na tehtnico: kaj izgubimo, če nazaj uvedemo direktno poplačilo podizvajalcev? Popolnoma nič.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Zaključujem splošno razpravo o predlogu sklepa. Da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje Državnega zbora odločali čez pol ure.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda. Prekinjam tudi 19. sejo Državnega zbora, ki jo bomo z glasovanji nadaljevali ob 19.15. Hvala lepa.

(Seja je bila prekinjena ob 18.46 in se je nadaljevala ob 19.18.)

PREDSIEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje. Nadaljujemo s prekinjeno sejo Državnega zbora.

Prehajamo na glasovanja državnega zbora o predlogih odločitev. Poslanke in poslance prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav.

Nadaljujemo s prekinjeno 2. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Javnem jamstvenem, preživninskem in invalidskem skladu Republike Slovenije po skrajšanem postopku.

Prehajamo na tretjo obravnavo predloga zakona. Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neuskkljen.

Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za je glasovalo 51, proti 19.

(Za je glasovalo 51.) (Proti 19.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 13. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za je glasovalo 23, proti 50.

(Za je glasovalo 23.) (Proti 50.)

Ugotavljam, da zbor predlaganega sklepa ni sprejel, zato je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 14. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o spremembah Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanju na črno.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o spremembah Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanju na črno je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za je glasovalo 20, proti 53.

(Za je glasovalo 20.) (Proti 53.)

Ugotavljam, da zbor predlaganega sklepa ni sprejel, zato je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 8. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembi Zakona o medijih po skrajšanem postopku.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona. Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenem predlogu zakona niso bili vloženi prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neuskkljen. Glasujemo. Navzočih je 73 poslank in poslancev, za je glasovalo 47, proti 3.

(Za je glasovalo 47.) (Proti 3.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 12. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnem naročanju.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnem naročanju je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za je glasovalo 26, proti 47.

(Za je glasovalo 26.) (Proti 47.)

Ugotavljam, da zbor predlaganega sklepa ni sprejel, zato je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 4. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o socialnem varstvu po skrajšanem postopku.

Nadaljujemo z **drugo obravnavo**, to je z odločanjem o vložnem amandmaju, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vložnega amandmaja z dne 17. 5. 2016. Prehajamo na odločanje o amandmaju poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 9. členu.

Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za je glasovalo 53, proti 2.

(Za je glasovalo 53.) (Proti 2.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Končali smo z glasovanjem o amandmaju in z drugo obravnavo predloga zakona v okviru skrajšanega postopka.

Ugotavljam, da je zbor v drugi obravnavi sprejel amandma k 9. členu dopolnjenega predloga zakona. Sprašujem kvalificirane predlagatelje, ali nameravajo k temu členu vložiti amandmaje. Ne želijo.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona. Ugotavljam, da k predlogu zakona za tretjo obravnavo ni bilo vloženi amandmajev.

V zvezi z usklajenostjo zakona dajem besedo predstavnicam Vlade, državni sekretarki na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti gospe Martini Vuk.

MARTINA VUK: Hvala lepa, gospod predsednik.

Zaradi sprejetja tega amandmaja je prišlo do neuskkljenosti med členi zakona, zato napovedujem, da bo Vlada vložila uskladitveni amandma.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ker je Vlada opozorila, da je po končani tretji obravnavi predlog zakona neuskkljen, prosim predlagatelja, da pripravi uskladitveni amandma. Državni zbor bo z obravnavo te točke nadaljeval v petek, 20. 5. 2016, v okviru glasovanj. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 16. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davčnem potrjevanju računov.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davčnem potrjevanju računov je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 26, proti pa 49.

(Za jih je glasovalo 26.) (Proti 49.)

Ugotavljam, da zbor predlaganega sklepa ni sprejel, zato je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 17. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o spremembi Zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o spremembi Zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS ima gospod Zvonko Lah.

ZVONKO LAH (PS SDS): Hvala lepa za besedo, predsednik.

Tak način obdavčevanja kmetijskih zemljišč, kot ga imamo pri nas, to se pravi katastrski dohodek, smo unikum v Evropi. Edini, ki imamo tak način za obdavčitev kmetijskih zemljišč. Nobena druga država tega nima. Z zakonom 2011 bi morali iti na nove podatke s spremembo, ker ni bilo več v zemljiškem katastru osnove za obračun katastrskega dohodka, vendar nismo v petih letih naredili nič primerne, čeprav je bila leta 2013 ustanovljena komisija, ki naj bi pripravila in potem to v dveh mandatih. Zdaj smo dobili pa na mizo zakon oziroma ga nismo še dobili, dobili ga bomo, bila je ponovno burna razprava, ker so se dvignili kmetje, da ta zakon ni bistveno boljši, kot je bil takrat na začetku predstavljen in da se KD povečuje tudi za 500 % ali več, tudi 1000 % za določena zemljišča. To je priznalo tudi ministrstvo na samem odboru, da je treba ponovno usklajevanje s predstavniki kmetov. Ker pa mora biti ta zakon sprejet do poletja, če hočemo uveljaviti tak obračun za naslednje leto, in ker je bila taka galama in tudi grožnja, da bodo kmetje prišli pred parlament z gnojnico, s traktorji z ne vem čem še vse in ker se bo sprejemal zakon po rednem postopku, smo bili v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke mnenja, da podaljšamo še za eno leto to prehodno obdobje, ki velja od leta 2012 pa do leta 2016, ne bomo naredili nič narobe, če se še enkrat usedemo in sprejmemo primerno osnovno za obdavčitev kmetijskih zemljišč. Ker se nam zdi neprimerno, da obdavčujemo kmetijska zemljišča na osnovi tega, kar bi lahko kmet pridelal na tistem zemljišču, kljub temu da ima lahko pozebo, sušo, točo in ne vem kaj še vse. Še v starih časih, ko so desetino kmetje dajali, so dajali desetino tistega, kar so pridelali, ne pa desetino tistega, kar bi lahko pridelali. Tudi obvezne dajatve po vojni, ki so bile, so bile odstotek tistega, kar je bilo pridelano, ne pa odstotek tistega, kar bi lahko pridelal. Če se jim da olajšava, pa je treba sprejeti interventni zakon, da se ne zaračuna KD oziroma da se ne plača dohodnina, kar so pa spet so omejitve in pogoji, da je škoda tako velika, da se sprejema

tak interventni zakon. Zato prosim, potrdite to za drugo branje ... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Stranke modernega centra, gospod Simon Zajc.

SIMON ZAJC (PS SMC): Hvala, gospod predsednik za besedo.

V Poslanski skupini Modernega centra tega zakona ne bomo podprli. Preden obrazložim zakaj, bi mogoče samo toliko povedal, da slovenski kmet lahko plača desetino, če tako rečemo, tega, kar pridelal, samo mora iti na knjige, potem bo pa plačal to, kar zares pridelal, ne pavšalno. Sedaj pa govorimo o pavšalnem davku.

Zakaj ne bomo podprli tega predloga zakona? Zaradi tega ker če še ni danes prišel v Državni zbor, pride jutri vladni predlog novega zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka. In ta zakon je dober. Ta zakon bo v začetku celo znižal katastrski dohodek, kar je v teh časih, ko kmete tepejo vreme in tržne razmere, zelo dobrodošlo. Poleg tega tudi potem, ko bo polno uveden, bo za večino kmetov, to govorimo o 68 % kmetov, pomenil, da bodo pri dohodnini plačali točno nič evrov, ostali v povprečju 65 evrov. Za take dvige gre.

Druga stvar, ki je zelo pomembna. Ta zakon bo pomembno razbremenil birokratko veliko število kmetov. Za to si prizadevamo, zato je pomembno, da ne sprejmemo tega zakona, ki podaljšuje še za eno leto to prehodno obdobje, ampak da sprejmemo nov zakon. In še zadnje. Novi KD bo spodbujal tiste panoge, ki so v Sloveniji pomembne oziroma podhranjene in so pomembne, da se dvigne naša samooskrba. Iz teh razlogov tega vašega zakona ne moremo podpreti. Pa ne zato ker prihaja z vaše strani, ampak ker prihaja jutri nov zakon, ki bo vse to, kar sem sedaj naštel, uvedel. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev v imenu poslanske? (Ne.)

Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima gospod Zvonko Lah.

ZVONKO LAH (PS SDS): Nisem govoril o tem, da bo KD sedaj višji na začetku, ko ste to omenili. Govorim o tem, da taka vrsta obdavčitve ni pravična, ni poštena. O tem govorim. Zakon, ki bo prišel na mizo, isto sledi temu, kar smo imeli do sedaj. Gre za pravično izračunavanje oziroma obremenitve za kmetijska zemljišča. Res govorite o pavšalu. Kaj pa je pavšal? Ali ni pravično, če že gremo na kulture, da se davek plača od tistega, kar se dejansko pridelal glede na dane razmere, ali da se davek plača od tistega, kar je zmožnost določenega zemljišča, kakšen donos lahko dosežemo, ne pa kar pavšal? Ali je njiva s kamnom ali je njiva v ravnini, lahko je 500 metrov oddaljena ena od druge, pa je donos čisto drugačen. Kakšno osnovo pa imate? Regijske. Isto je z gozdom,

isto je z vinogradom. Če bi se kataster obračunal na parcelo, kot je bilo včasih, ko smo imeli v zemljiški knjigi zraven pripisano, katere kategorije je njiva ali pa travnik ali pa pašnik. Imeli smo na odboru pripombo za višinske pašnike, kakšen KD je sedaj predviden. V nižini se to, če petkrat kosiš, mogoče da doseči, na gorskih kmetijah, ko pa enkrat kosiš, potem pa paseš, pa ne. Ampak za vas je to vseeno. Za to gre. Gre za pošteno obračunavanje. Če že država odmeri nek davek, naj ga odmeri pošteno, ne glede na višino. Mogoče je za nekoga prenizek. Sedaj v prehodnem obdobju je bil za ene v Prekmurju celo prenizek, in so bile pripombe obratne. Po tem vašem predlogu pa bo leta 2017 nižji, 2020 pa ne.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Zato boste glasovali za.

Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima gospod Simon Zajc.

SIMON ZAJC (PS SMC): Jaz tega zakona ne bom podprl. Treba se je nečesa zavedati. Ko sprejemamo pavšalne zakone, se moramo s tem takoj zavedati, da ne bo za vsakega 100-odstotno ta zakon pošten oziroma ta odločitev poštena, zato pa je pavšalna. Tisti ekscesi, ki pa se bodo pojavili, se bodo pa potem reševali tudi kasneje v zakonodaji o dohodnini in ostalih predpisih, še vedno pa bo sistem nastavljen tako, da bo kmet lahko videl, če se ne strinja s pavšalno obdavčitvijo, bo toliko mesecev prej vedel, da se bo lahko odločil, da gre še pravočasno na knjigovodsko vodene kmetije, kar pomeni, da bo plačal davka točno toliko, kolikor je pridelal. In s tem zagotovimo to poštenost. Jaz iz teh razlogov tega zakona ne bom podprl.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasujemo. Navzočih je 74 poslank in poslancev, za je glasovalo 23, proti pa 48.

(Za je glasovalo 23.) (Proti 48.)

Ugotavljam, da zbor predlaganega sklepa ni sprejel, zato je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 18. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za je glasovalo 53, proti pa nihče.

(Za je glasovalo 53.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zbor sklep sprejel, zato bo predlog zakona dodeljen v obravnavo Odboru za

gospodarstvo kot matičnemu delovnemu telesu. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 19. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o kolektivnem upravljanju avtorske in sorodnih pravic.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predloga zakona o kolektivnem upravljanju avtorske in sorodnih pravic je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za je glasovalo 48, proti pa 18.

(Za je glasovalo 48.) (Proti 18.)

Ugotavljam, da je zbor sklep sprejel, zato bo predlog zakona dodeljen v obravnavo Odboru za gospodarstvo kot matičnemu delovnemu telesu. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na 21. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA MED VLADO REPUBLIKE SLOVENIJE IN VLADO AZERBAJDŽANSKE REPUBLIKE O MEDNARODNEM CESTNEM PREVOZU.

Za dopolnilno obrazložitev dajem besedo predstavniku Vlade, državnemu sekretarju na Ministrstvu za infrastrukturo mag. Klemnu Grebenšku.

MAG. KLEMEN GREBENŠEK: Najlepša hvala za besedo, spoštovani poslanke, poslanci.

Na podlagi potrjenih stališč Državnega zbora Republike Slovenije in na podlagi pooblastila Vlade Republike Slovenije je državni sekretar na Ministrstvu za infrastrukturo in prostor gospod Ljubo Žnidar 16.1.2013 v Bakuju podpisal sporazum med Vlado Republike Slovenije in Vlado Azerbajdžanske Republike o mednarodnem cestnem prevozu. Razlog za sklenitev sporazuma je vzpostavitev pogojev in načina za nadaljnji nemoten cestni prevoz potnikov in blaga med državama in v tranzitu čez njuni ozemlji. Sporazum temelji na načelu vzajemnosti in potreb po razvoju cestnega prevoza med državama. Prevoz blaga med ozemljem obeh držav se opravlja na podlagi dovolilnic. Za prevoz potnikov pa velja sistem dovoljenj. Sporazum ureja tudi občasni in izmenični prevoz, za katerega prav tako velja sistem dovolilnic. Za pravilno izvajanje določb sporazuma in reševanja odprtih vprašanj je ustanovljen skupni odbor, ki je sestavljen iz predstavnikov pristojnih organov obeh držav Slovenije in Azerbajdžana. Skupni odbor se sestane na zahtevo ene od držav podpisnic sporazuma, sestanki pa so izmenično na ozemlju ene in druge države. Obe strani sta se dogovorili, da bo sporazum pri Generalnem sekretariatu Združenih narodov registrirala slovenska stran. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog zakona je obravnaval Odbor za zunanjo politiko kot matično delovno telo, ki je zboru pisno

poročal. Ker matično delovno telo v okviru druge obravnave ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji zborni ni možno vlagati, zato prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 74 poslank in poslancev, za je glasovalo 74, proti pa nihče.

(Za je glasovalo 74.) (Proti nihče.)

Zakon je sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **22. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA MED VLADO REPUBLIKE SLOVENIJE IN VLADO GRUZIJE O MEDNARODNEM CESTNEM PREVOZU POTNIKOV IN BLAGA.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade državnemu sekretarju na ministrstvu za infrastrukturo mag. Klemnu Grebenšku.

MAG. KLEMEN GREBENŠEK: Hvala.

Na podlagi potrjenih stališč Državnega zbora Republike Slovenije in na podlagi pooblastila Vlade Republike Slovenije je minister za infrastrukturo dr. Peter Gašperšič 15. oktobra 2015 v Tbilisiju podpisal sporazum o mednarodnem cestnem prevozu potnikov in blaga med državama.

Sporazum temelji na načelu vzajemnosti in potreb po razvoju cestnega prometa, ureja cestni promet potnikov in blaga med državama in tranzitu čez ozemlje Slovenije in Gruzije kot tudi potovanje praznih vozil. Prevoz blaga se lahko opravlja na podlagi dovolilnic, za prevoz potnikov velja sistem dovoljenj. Za občasni in izmenični prevoz pa prav tako sistem dovolilnic. Za pravilno izvajanje določb sporazuma in reševanje odprtih vprašanj je ustanovljen skupni odbor, ki je sestavljen iz predstavnikov pristojnih organov obeh držav. Skupni odbor se lahko sestane na zahtevo ene od držav, sestanki pa so izmenično na ozemlju ene in druge države. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog zakona je obravnaval Odbor za zunanjo politiko, kot matično delovno telo, ki je Državnemu zboru pisno poročal. Ker matično delovno telo v okviru druge obravnave ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji Državnega zbora ni možno vlagati, zato prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za je glasovalo 75, proti nihče.

(Za je glasovalo 75.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **23. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA**

ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA O ZRAČNIH PREVOZIH MED VLADO REPUBLIKE SLOVENIJE IN VLADO ZDRUŽENIH ARABSKIH EMIRATOV.

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade, državnemu sekretarju na Ministrstvu za infrastrukturo mag. Klemnu Grebenšku.

MAG. KLEMEN GREBENŠEK: Hvala.

Spoštovani! Odbor za zunanjo politiko Državnega zbora je leta 2005 potrdil pobudo za sklenitev sporazuma o rednem zračnem prevozu med Vlado Republike Slovenije in Vlado Združenih arabskih emiratov. Na podlagi potrjene pobude sta obe državi 15. septembra 2005 v Ljubljani parafirali besedilo sporazuma in ga 17. septembra 2015 ob obisku ministra za gospodarstvo Združenih arabskih emiratov v Ljubljani tudi podpisali. Sporazum o zračnih prevozih med vlado Republike Slovenije in Vlado Združenih arabskih emiratov je podlaga za vzpostavitev in izvajanje rednega zračnega prometa med obema država in zunanjimi ozemlji. Gre za tradicionalni sporazum, za sklenitev katerega sta zainteresirani obe državi. Sporazum je usklajen tudi z Evropsko komisijo glede določb, ki so v pristojnosti Evropske unije. Čimprejšnjo pravno uveljavitev prav tako podpirata letališči in letalski prevoznik Adria Airways, ki bodo na podlagi sporazuma iskali svoje tržne priložnosti. Za vzpostavitev rednega zračnega prometa med državama, pa morajo biti zaključeni vsi notranji pravni postopki. V primeru Republike Slovenije je to ratifikacija sporazuma.

Glede na navedeno predlagam, da predloženi predlog zakona o ratifikaciji potrdite. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog zakona je obravnaval Odbor za zunanjo politiko kot matično delovno telo, ki je Državnemu zboru pisno poročal. Ker matično delovno telo v okviru druge obravnave ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji Državnega zbora ni možno vlagati, zato prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 74 poslank in poslancev, za je glasovalo 73, proti 1.

(Za je glasovalo 73.) (Proti 1.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **24. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA O ZNANSTVENEM IN TEHNOLOŠKEM SODELOVANJU MED VLADO REPUBLIKE SLOVENIJE IN VLADO REPUBLIKE TUNIZIJE.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade, državnemu sekretarju na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport dr. Tomažu Bohu.

DR. TOMAŽ BOH: Hvala lepa za besedo. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Sporazum o znanstvenem in tehnološkem sodelovanju med Vlado Republike Slovenije in Vlado Republike Tunizije je bil podpisan 1. septembra leta 2015 na Bledu ob robu Blejskega strateškega foruma. Sporazum je na slovenski strani podpisala ministrica za izobraževanje, znanost in šport dr. Maja Makovec Brenčič, na tunizijski strani pa je sporazum podpisal namestnik ministra za zunanje zadeve Republike Tunizije.

Sodelovanje na znanstveno-tehnološkem področju med Republiko Slovenijo in Republiko Tunizijo ki je doslej v skromnem obsegu potekalo na podlagi neposrednih stikov med slovenskimi in tunizijskimi institucijami. Tunizijska stran je leta 2005 predlagala sklenitev sporazuma med Vlado Republike Slovenije in Vlado Republike Tunizije o znanstvenem in tehnološkem sodelovanju, ki bi podrobneje opredeljeval sodelovanje na tem področju.

Z uveljavitvijo sporazuma bodo ustvarjene boljše razmere za krepitev enakopravnih in obojestransko koristnih odnosov na področju znanstvenega sodelovanja in posledično tudi gospodarskega sodelovanja med obema državama. Sporazum predstavlja pravno podlago za sklenitev drugih dvostranskih in izvedbenih dokumentov o znanstvenem in tehnološkem sodelovanju med državama. Sporazum predvideva tudi ustanovitev skupnega odbora za znanstveno in tehnološko sodelovanje. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog zakona je obravnaval Odbor za zunanjo politiko kot matično delovno telo, ki je zboru pisno poročal. Ker matično delovno telo v okviru druge obravnave ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji zboru ni možno vlagati zato prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za je glasovalo 75, proti pa ni bil nihče.

(Za je glasovalo 75.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **25. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O RATIFIKACIJI POROŠTVENE POGODBE MED REPUBLIKO SLOVENIJO IN EVROPSKO INVESTICIJSKO BANKO (AVTOCESTE IX).**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila vlada. Predlog zakona je obravnaval Odbor za zunanjo politiko kot matično delovno telo, ki je zboru pisno poročal.

Prehajamo na predstavitev stališča Poslanske skupine Združena levica. Besedo ima dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala predsednik, še zadnjič danes.

S tem zakonom se izdaja državno poroštvo za 145 milijonov evrov kredita, ki ga bo Dars najel pri Evropski investicijski banki. Javnost, ki spremlja sejo, bi rad opozoril, da smo danes na tej seji razpravljali več kot 5 ur o dveh predlogih, ki sta imela skupaj mogoče 200 tisoč evrov finančnega učinka, medtem ko bo obravnava tega zakona trajala približno 5 minut. V resnici pa gre tukaj za dve pomembni gospodarski vprašanji, ki ne bosta brez posledic za državljane. Ni samoumevno, da se avtoceste gradijo s krediti. Pred letom 2004 so se večinoma gradile s proračunskimi sredstvi, to je na dolgi rok ceneje, ker ni obresti. Ker smo lani obravnavali krovni poroštvni zakon za Dars, je imel Dars 2,6 milijarde dolgov. Dars se je zadolževal med letoma 1995 in 2010, skoraj milijardo in pol tega dolga je nastalo v letih 2005 in 2006, torej v času prve Janševe Vlade.

To je bila dvojna napaka. Prvič. V tistem času se je gospodarstvo pregrevalo in pregrevanje bi morali zmanjšati z dvigom davkom. Nasprotno je vlada dohodnino in davek na dobiček podjetij znižala, davek na neizplačane plače pa je v celoti ukinila. Če bi takrat davke povečevali, bi po eni strani zmanjšali pregrevanje, po drugi strani pa bi pridobili sredstva za avtoceste. Drugič. Če bi imel Dars danes namesto 2,6 samo 1 milijardo dolga, bi lahko imeli cenejše vinjete, Dars pa bi imel večji investicijski potencial. S tem bi pridobili vsi vozniki in Republika Slovenija kot porok in edini lastnik Darsa.

Zdaj prihajam do bistvenega vprašanja. Investicijski potencial Darsa se tiče vseh prebivalcev Slovenije. Prioritetni infrastrukturni projekt v Sloveniji je že nekaj časa drugi tir železniške proge med Koper in Divača. Gospodarska zbornica je pred nekaj meseci predlagala, da bi drugi tir zgradil Dars. Zakaj je to smiselno? Darsov se ne bi prišteval v javni dolg in Dars bi lahko pridobil nepovratna evropska sredstva. Točno na ta način danes Republika Avstrija gradi železniški by pass okoli Slovenije. Avstrijski projekt je vreden več kot 9 milijard, pri tem pa ima Avstrija večji javni dolg kot Slovenija. Cerarjeva vlada se je tej možnosti brez razprave odrekla. Forsira najdražjo rešitev v obliki javno-zasebnega partnerstva. Če bo vladni načrt realiziran, bomo državljani subvencionirali privatnega investitorja, da bo dosegel zahtevani donos. Po vsej verjetnosti bo del te subvencije tudi privatizacija Slovenskih železnic in ne nazadnje tudi Luke Koper. Če pa projekt ne bo realiziran, in to je tudi najbolj realna opcija, bodo Luka Koper in vsa logistična podjetja, ki so od nje odvisna, odrezana od glavnih prometnih tokov.

V Združeni levici smo prepričani, da mora drugi tir ostati v naših rokah. Ta zakon bomo sicer podprli, ne bomo pa podprli morebitnih novih poroštev Darsu, če bi to ogrozilo opcijo, da Dars sodeluje pri izgradnji drugega tira. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Glasujemo. Navzočih je 74 poslank in poslancev, za je glasovalo 74, proti nihče.
(Za je glasovalo 74.) (Proti nihče.)
Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 10. točko dnevnega reda, to je s tretjo obravnavo Predloga zakona o postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij za opravljanje reguliranih poklicev v okviru rednega postopka.

Državni zbor je v torek, 17. 5. 2016, opravil drugo obravnavo navedenega predloga zakona. Ker so bili v drugi obravnavi sprejeti amandmaji k manj kot desetini členov dopoljenega predloga zakona, je zbor na predlog predlagatelja predloga zakona sklenil, da bo na podlagi prvega odstavka 138. člena Poslovnika Državnega zbora še na tej seji opravil tretjo obravnavo predloga zakona. Ugotavljam, da k predlogu zakona za tretjo obravnavo ni bilo vloženih amandmajev.

Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da je bil zaradi amandmajev, sprejetih na seji matičnega delovnega telesa oziroma Državnega zbora v drugi obravnavi, predlog zakona neuskkljen. Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za je glasovalo 55, proti nihče.

(Za je glasovalo 55.) (Proti nihče.)
Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prekinjam tudi 19. sejo Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali jutri ob 10. uri.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 19. MAJA 2016 OB 19.52 IN SE JE NADALJEVALA 20. MAJA 2016 OB 10. URI.)

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje! Začenjam nadaljevanje 19. seje Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednje poslanke in poslanci: Suzana Lep Šimenko, Irena Grošelj Košnik, Erika Dekleva, Iva Dimic do 18. ure, Ljudmila Novak do 18. ure, Matjaž Hanžek, Kamal Izidor Shaker, dr. Franc Trček, Franc Laj, Uroš Prikl od 13.30 dalje, mag. Matej Tonin od 19. ure dalje in Marjan Dolinšek od 15. do 20. ure. Vse prisotne lepo pozdravljam!

Prehajamo na **26.A TOČKO DNEVNEGA REDA, PREDLOG KANDIDATA ZA MINISTRA ZA KULTURO.**

Predsednik Vlade Republike Slovenije dr. Miro Cerar je 10. maja 2016 Državnemu zboru predlagal, da za ministra za kulturo imenuje gospoda Antona Peršaka. Besedo dajem predsedniku Vlade Republike Slovenije dr. Miru Cerarju za dopolnilno obrazložitev predloga.

DR. MIROSLAV CERAR: Spoštovani predsednik Državnega zbora, spoštovane poslanke in poslanci!

Gospoda Antona Peršaka sem 10. maja 2016 Državnemu zboru predlagal v imenovanje na funkcijo ministra za kulturo. Gospod Peršak, kandidat za ministra za kulturo, je ves čas svojega poklicnega udejstvovanja aktiven na področju kulture. Je univerzitetni diplomirani režiser ter univerzitetni diplomirani komparativist. Po diplomu na Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo je deloval kot samostojni kulturni delavec, režiser, pisatelj oziroma publicist in kritik, bil je zaposlen na AGRFT kot asistent in pozneje kot docent. Po letu 1992 je bil poslanec prvega sklica Državnega zbora Republike Slovenije, nato dolgoletni župan Občine Trzin ter član Državnega sveta Republike Slovenije kot predstavnik interesne skupine s področja kulture. Ob tem je ves čas deloval kot pisatelj, publicist in sprva tudi kot kritik ter gledališki režiser. Napisal je več deset knjig, sodeloval v številnih zbornikih, od literarno-znanstvenih, leksikografskih, esejističnih, publicističnih do zgodovinskih. Pisal je radijske in televizijske igre ter številne literarne, gledališke in filmske kritike ter časopisne članke z različnih področij. Dve leti je bil predsednik Društva slovenskih pisateljev, nato pet let predsednik Slovenskega centra PEN, oktobra 2014 pa je bil imenovan za državnega sekretarja za kulturo. Iz navedenega izhaja, da ima poleg strokovnih znanj kandidat tudi bogate politične izkušnje. Gospod Peršak bo tako tudi na podlagi političnih izkušenj brez dvoma doprinesel k uspešni in pospešeni izvedbi zastavljenih ciljev, ki jih v tem mandatu na področju kulture opredeljuje koalicijska pogodba. V njej smo koalicijski partnerji zapisali, da se bomo zavzemali za državotvorno, svobodno, vključujočo in široko dostopno kulturo ter avtonomijo ustvarjanja. Zavezali smo se h krepitvi slovenske kulture, jezika in kulturne dediščine, saj v njih vidimo spodbujevalca ustvarjalnosti, socialne kohezivnosti in gospodarskega razvoja na celotnem slovenskem kulturnem prostoru. Na podlagi naštetih referenc gospoda Peršaka ne dvomim, da bo pri svojem delovanju kot minister posebno pozornost namenjal tesnejšemu medresorskemu povezovanju, sodelovanju z lokalnimi skupnostmi ter krepitvi dialoga z vsemi deležniki na področju kulture, še posebej z nevladnim sektorjem. Kot mi je osebno zagotovil, bo deloval v smeri ohranitve dobrih rešitev in odprave oziroma izboljšanja preteklih slabih praks.

Naj na tem mestu poudarim najprej dobre plati in velike dosežke slovenske kulture. Naša kultura je ne glede na našo relativno maloštevilnost zelo kakovostna in raznolika, opazna in uspešna v svetovnem merilu, kar nas lahko in nas navdaja s ponosom. Vendar pa smo že več let priče glasnim zahtevam po temeljiti prenovi tega pomembnega družbenega področja, ki se žal sooča s številnimi izzivi na nacionalni in globalni ravni. Zato smo v koalicijski sporazum kot prvi potreben ukrep zapisali prav prenovo tako imenovanega kulturnega modela. Razmere v kulturi so namreč daleč od idealnih, zato terjajo učinkovito reševanje težav, s katerimi se soočajo ustvarjalci in drugi kulturni delavci. Ti in drugi izzivi morajo biti naslovljeni premišljeno v dialogu z vsemi ustreznimi deležniki, vendar pa ob tem odločno in brez odlašanja.

Spoštovani! Kultura je bila vedno gibalo slovenskega razvoja, razvoja slovenskega naroda, posebej v najtežjih preizkušnjah. Bila je eden najpomembnejših konstitutivnih elementov pri oblikovanju samostojne slovenske države. Zavedati se moramo, da kulturna politika po osamosvojitvi Slovenije še ni doživela vseh temeljitejših sprememb in potrebnih prilagoditev novim družbenim političnim in gospodarskim okoliščinam. Od ministra za kulturo v teh spremenjenih družbenih razmerah zato pričakujem odločno ukrepanje v smeri nujnih in evropsko primerljivih sistemskih sprememb, ki bodo omogočile ustrezno razen avtonomije na tem področju. Prepričan sem, da je gospod Anton Peršak prava izbira za vse našete izzive, saj njegove dosedanje reference, vključno s poznavanjem delovanja ministrstva zagotavljajo, da bo lahko nemudoma pristopil k realizaciji zastavljenih ciljev.

Zaradi vsega navedenega gospoda Antona Peršaka predlagam v imenovanje za ministra za kulturo. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Predsedniku Vlade se zahvaljujem za dopolnilno obrazložitev.

V skladu z 230. členom Poslovnika Državnega zbora se je kandidat predstavil Odboru za kulturo ter odgovarjal na vprašanja članic in članov odbora. Mnenje odbora ste prejeli. Iz njega izhaja, da je bila predstavitev predlaganega kandidata ustrezna.

Poročilo odbora bo predstavil predsednik dr. Dragan Matić.

DR. DRAGAN MATIČ (PS SMC): Spoštovani predsednik Državnega zbora, spoštovani predsednik Vlade, spoštovane ministrice in ministri, drage kolegice in kolegi!

Anton Peršak, ki je predlagan za ministra za kulturo, se je v skladu s 112. členom Ustave Republike Slovenije ter prvim in drugim odstavkom 230. člena Poslovnika Državnega zbora na 13. nujni seji Odbora za kulturo 16. maja 2016 predstavil članicam in članom odbora

ter odgovarjal na njihova vprašanja. Predlagani kandidat za ministra je v uvodni predstavitvi članom in članicam odbora predstavil slovensko kulturo, ki jo je kljub finančnim težavam in zastarelem kulturnem modelu ocenil kot zelo uspešno in reprezentativno. Med drugim je povedal, da je glede na relativno maloštevilno skupnost, v okviru katere ta kultura nastaja, tudi v mednarodnem prostoru naša kultura neproporcionalno zaznana in cenjena. Po drugi strani je menil, da so že več let prisotne težnje po prenovi kulturnega sistema in je pojasnil, da na področju kulture deluje nesorazmerno veliko število ljudi, med njimi tudi več kot 3 tisoč 500 samozaposlenih, od katerih več kot tretjina po statističnih podatkih živi pod pragom revščine. Predstavil je nekatere probleme na področju kulture, kot so akutno pomanjkanje sredstev za obnavljanje, varovanje in vzdrževanje kulturne dediščine, še zlasti nepremične v javni lasti ter popolna odsotnost oziroma pomanjkanje trga za likovno umetnost. Povedal pa je tudi, da bo treba pripraviti vrsto strategij in prenoviti zakonodajo. Ključne premike bo po njegovem mnenju treba narediti na področju varovanja kulturne dediščine, regulacije javnega sektorja v smislu izboljšave javne službe, odprta pa so po njegovem tudi vprašanja sprejetja zakona o nujnih programih na področju kulture, priprava in sprejetje nacionalnega programa za kulturo, priprave novega zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo, medijskega zakona in sprejetje novega zakona o RTV Slovenija, ki bi omogočal depolitizacijo organov RTV.

Razpravljavke in razpravljavci so po predstavitvi kandidata za ministra želeli podrobnejše odgovore na nekatera vprašanja. Kandidat je odgovoril na zastavljena vprašanja ter prisotne na seji odbora seznanil s svojimi stališči, pogledi in mnenji kot tudi s konkretnimi predlogi za ukrepanje na posameznih izpostavljenih področjih delovanja Ministrstva za kulturo. Podrobnejša predstavitev kandidata, vprašanja članov in članic odbora in odgovori kandidata so razvidni iz magnetograma seje odbora.

Po končani predstavitvi predlaganega kandidata je odbor z 10 glasovi za in 1 glasom proti sprejel mnenje, da je bila predstavitev Antona Peršaka, kandidata za ministra za kulturo, ustrezna. Hvala za vašo pozornost.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo dajem predstavnikom poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina nepovezanih poslancev, zanjo mag. Mirjam Bon Klanjšček.

MAG. MIRJAM BON KLANJŠČEK (PS NP): Hvala lepa. Vsi lepo pozdravljeni!

Spoštovani! V Poslanski skupini nepovezanih poslancev imenovanju gospoda Antona Peršaka za ministra za kulturo ne bomo nasprotovali. Prepričani smo, da je odgovornost za imenovanje prave osebe na mesto ministra za kulturo v rokah predsednika Vlade, zato tudi

verjamemo, da je predlagal kandidata, za katerega meni, da je najbolj primeren.

Gospod Anton Peršak je na zaslišanju na Odboru za kulturo obširno predstavil svoj pogled na razmere v kulturi in podal veliko natančnih informacij o organiziranosti slovenske kulture, delu kulturnikov in celotnem slovenskem kulturnem sistemu. Izkazal je veliko poznavanje odprtih vprašanj, kar je razumljivo, saj je na kulturnem ministrstvu že dve leti opravljal funkcijo državnega sekretarja. Iskreno upamo, da mu bo znanje, ki ga je pridobil v času opravljanja funkcije državnega sekretarja, v pomoč pri opravljanju funkcije ministra, hkrati pa mu ne bo predstavljalo veliko ovir.

Upamo, da bo našel svoje odgovore na odprta vprašanja, zaradi katerih je morala funkcijo zapustiti nekdanja ministrica za kulturo. Želimo si tudi, da bi njegovo delo zaznamoval kakovostni dialog tako s kulturniki in umetniki, kar je lahko velik izziv, kot tudi s koalicijskimi partnerji in drugimi ministri, kar je včasih še večji izziv.

Od novega ministra za kulturo pričakujemo, da bo našel primerne odgovore na vprašanja, ki so na področju kulture ostala odprta. Kljub temu da je na Odboru za kulturo izkazal dobro poznavanje razmer, smo pri nekaterih temah pogrešali tudi predloge rešitev za posamezne probleme in ne samo podrobnega opisa, zato iskreno upamo, da bodo te rešitve, na primer vprašanje zakona o kulturnem evru, pojasnjene s predlogi zakonov, ki jih bomo obravnavali v Državnem zboru. Kandidatu za ministra želimo veliko uspeha pri njegovem delu.

Kot že povedano, v Poslanski skupini nepovezanih poslancev njegovemu imenovanju ne bomo nasprotovali. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zadnjo dr. Simona Kustec Lipicer.

DR. SIMONA KUSTEC LIPICER (PS SMC): Spoštovana oba predsednika, spoštovana ministrska ekipa, spoštovani mladi obiskovalke in obiskovalci na balkonu, spoštovane kolegice in kolegi!

Za Stranko modernega centra je in mora biti kultura razumljena kot temeljni nacionalni projekt prve vrste. To smo jasno zapisali že v naš volilni program, v naše programske dokumente in skupaj s koalicijskimi partnerji tudi v koalicijski sporazum. O tem, kaj vse smo zapisali v koalicijskem sporazumu, je veliko povedal že predsednik Vlade, zato se na tem mestu ne bi ponavljala. Tisto, kar pa je pomembno in je sporočilno iz omenjenega koalicijskega sporazuma, pa je to, da kulturo razumemo tudi kot enega od temeljnih povezovalnih elementov med različnimi resorji ne samo na ravni delovanja politik na ravni

države, ampak tudi lokalnih skupnosti in v okviru našega mednarodnega delovanja.

Vsekakor ni skrivnost, da so pričakovanja Stranke modernega centra, še posebej tudi poslanske skupine, do dela Ministrstva za kulturo zelo velika. Želimo si, da bodo rezultati dela že kmalu pokazali na prenovljeno, kjer bo treba tudi drugačno, predvsem pa aktualnim potrebam prilagojeno kulturno politiko, osveženo na nek način. To še posebej velja za področja, ki se jim v zadnjih obdobjih bodisi ni namenjalo ustrezne odgovornosti, pozornosti ali pa se jih je celo ponekod zavestno zanemarjalo. Med njimi velja izpostaviti odnos do kulturne dediščine, do medijske zakonodaje, do arhitekturne politike, filmske vzgoje, oblikovanja, tudi do avtorskega dela, do statusa zaposlenih v kulturi, do učinkovitejšega upravnega nadzora nad delom in seveda primerno visoke namenske ter racionalne porabe proračunskih sredstev. Vsekakor moramo poudariti tudi to, da se zavedamo in da se je že skozi našo parlamentarno izkušnjo pokazalo, da uspešnega zasledovanja zastavljenih ciljev ni možno doseči brez potrpežljivega in tesnega medsebojnega sodelovanja ter dialoga ne samo med ministrstvi, ne samo v odnosu med vlado in parlamentom, ampak tudi z vso zainteresirano civilno družbo na področju kulture, ki je izjemno raznolika, zelo živobarvna ter polna izzivov in pričakovanj.

Iz predstavitve kandidata za ministra za kulturo gospoda Antona Peršaka na Odboru za kulturo in tudi iz njegovih dosedanjih tako strokovnih kot političnih izkušenj v Poslanski skupini Stranke modernega centra pričakujemo, da bo znal s svojo ekipo dosledno izvajati vse navedene izzive, vsebine in zaveze koalicijskega sporazuma, nacionalnega programa za kulturo in da bo pri tem tudi tvorno sodeloval z vsemi že omenjenimi deležniki.

Verjamemo, da bo gospod Peršak kot pronicljiv poznavalec stanja v kulturi odgovorno, vključujoče in tudi s prepotrebno mero potrpežljivosti opravljal zaupano mu funkcijo ministra za kulturo. Na teh osnovah mu seveda dajemo enotno soglasno podporo za njegovo kandidaturo in mu že ob tej priložnosti želimo vse dobro pri njegovem delu. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Kolegice in kolegi, spoštovane državljanke in državljani!

Menjav na ministrskih stolčkih Cerarjeve vlade nihče več niti ne šteje, niti ne jemlje resno. Je pa današnja zagotovo ena od bolj problematičnih in nerazumnih odločitev. Julijana Bizjak Mlakar je ob odstopu z ministrskega položaja dejala, da je prva ministrica v zgodovini, ki bo morala oditi zato, ker je delovala zakonito. Težke besede je namenila Cerarju, ki je svoj vstop v politiko gradil

na čistunski politiki, obogateni s pravnim znanjem in številnimi izkušnjami, ki jih je mimogrede prodajal za lep denar, seveda na račun davkoplačevalcev. Naj spomnim, da je predsednik Vlade dr. Miro Cerar to isto ministrico kot tudi vse preostale ministrice in ministre še dva meseca nazaj na podlagi evalvacije opravljenega dela ocenil kot uspešne. Upravičeno se zastavlja vprašanje verodostojnosti predsednika Vlade, če ta praktično le nekaj dni po dani pozitivni oceni celotni ministrski ekipi in izjavi, da ni razloga za zamenjave, zahteva odstop ministrice, in to zaradi več let stare problematike rudnika v Idriji.

Skratka, ministrica za kulturo je morala oditi zaradi rudnikov, ki jih je po vsej logiki, in tako bi moralo tudi biti, treba reševati na medresorskem nivoju. Če bi šlo res za načelno Cerarjevo politiko, bi morali odgovornost nositi vsi ministri, ki niso opravili svojega dela. A to se seveda ni zgodilo. Je pa res, da je bila Julijana Bizjak Mlakar edina ministrica Cerarjeve vlade, ki je javno spregovorila o problematičnih gospodarskih poslih, ki naj bi se peljali preko javnega kulturnega zavoda v Idriji. Opozorilo bi v etičnem in moralnem okolju terjalo takojšnje ukrepanje, a zgodilo se je ravno obratno. Odiči je morala ministrica, ki ni hotela kloniti pod pritiskom elit. Nekaj podobnega smo doživeli ob izjavi vršilke dolžnosti direktorice Univerzitetnega kliničnega centra v Ljubljani Brigite Čokl, ki je na Komisiji za nadzor javnih financ spregovorila o korupciji v zdravstvu in celo razkrila konkretne podatke. Čoklova je bila ekspresno zamenjana, njeni dotedanji politični podporniki pa so jo skoraj da razglasili za neprišteveno. Cerarjeva odločitev, da na mesto ministra za kulturo postavi Toneta Peršaka, ki je vse ta čas opravljal funkcijo državnega sekretarja in je bil njena desna roka, je pravzaprav pravi precedens. Na tako imenovanem zaslišanju pred Odborom za kulturo se Peršak ni želel izjasniti glede ravnanja Cerarja in ni odgovoril na vprašanje, ali je ministrica ravnala prav, ker ni popustila pritiskom Cerarja in je sledila pridobljenemu pravnemu mnenju, ekspertizi Zavoda za varstvo kulturne dediščine in Inštituta za pravo EU. Eseiistična predstavitev Toneta Peršaka na Odboru za kulturo je dala vedeti, da sprememb na področju kulture ne bo. Tudi po prihodu Toneta Peršaka ostaja kulturni resor finančno podhranjen. A očitno se to od njega niti ne zahteva. To, da ministrski kandidat, ki je skoraj pol mandata deloval kot državni sekretar na Ministrstvu za kulturo, ne pozna, spoštovani, ne pozna osrednjih zavez iz koalicijske pogodbe za področje kulture, pove vse. Ne glede na to, pa je Tone Peršak prava izbira za koalicijo pod a in b, čeprav je še ne dolgo nazaj izjavil, da ne želi več opravljati funkcije sekretarja in se želi nazaj posvetiti pisateljevanju. Nenavadna je tudi argumentacija tistih, ki svojo odločitev o podpori Peršaku gradijo na njegovih osebnostnih lastnostih in ga prepoznavajo kot nekonfliktnega

in strpnega človeka. A Tone Peršak je povsem nekaj drugega, ko se loti političnega obračunavanja tam, kjer ga nikakor ne bi smelo biti. Kot promotor izključevanja Janeza Janše iz organizacije Slovenskega centra Pen strpnih in nekonfliktnih lastnosti ni pokazal. Celo več. S somišljeniki se je poslužil nedemokratskih metod in Janši onemogočil kakršnokoli možnost za pojasnilo oziroma obrambo. Šlo je za metodo, ki je bila v nasprotju z Ustavno listino te organizacije in z vsemi demokratičnimi načeli. In to bo bodoči minister za kulturo. Posledično je slovenski center Pen ostal osiromašen, saj so ga takrat protestno zapustili Boris Pahor, Drago Jančar, Tone Kuntner, Alenka Puhar, Brane Senegačnik, Jože Snoj, Feri Lainšček in drugi. Morda pa so ravno to tiste lastnosti, ki jih išče in pričakuje Miro Cerar.

Kakorkoli že, spoštovane kolegice in kolegi, ostaja pa dejstvo, politika in ravnanje Mira Cerarja temeljijo na popolni amneziji etičnih in moralnih načel. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospod Franc Jurša.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Predsednik, hvala za besedo. Lep pozdrav ministrskemu zboru! Seveda tudi vam, spoštovane kolegice in spoštovani kolegi!

V stranki Desus smo za ministra za kulturo predlagali gospoda Peršaka. Prepričani smo, da ima vse potrebne kompetence za opravljanje te pomembne funkcije. Lahko rečemo, da je kulturni v pravem pomenu besede. Hkrati ima tudi politične izkušnje. S kulturo se ukvarja že ves čas, praktično od svojih študentskih let pa vse do današnjih dni. Dovolite mi, da vam na kratko predstavim njegovo dosedanje delo. Gospod Anton Peršak je diplomiral iz režije in primerjalne književnosti. Najprej je bil samostojen kot svobodni umetnik. Vseskozi je deloval kot pisatelj, publicist in kritik. Izkazal pa se je tudi kot gledališki režiser. Več let je svoje znanje prenašal tudi na mlajše generacije s tem, ko je predaval na Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo. Izpod njegovega peresa je izšlo več deset knjig. Za roman *Usedline*, v katerem piše o svoji preteklosti, je prejel tudi nominacijo za nagrado Kresnik. Slovenski pisatelji so mu za obdobje dveh let zaupali tudi vodenje njihovega društva. Kasneje pa je za pet let prevzel vodenje Slovenskega centra Pen. Naš kandidat za ministra pa nima samo izkušenj na področju kulture, ampak je več kot aktivno angažiran tudi v politiki. Konec 80. let prejšnjega stoletja je predsedoval Ustavni komisiji Društva slovenskih pisateljev, ki je spremljala ustavne spremembe tedanje države in bil soavtor pisateljske ustave, koncepta slovenske ustave, ki je upošteval možnost vključevanja Slovenije širše v jugoslovanski okvir in je izpostavil potrebo po

politični, gospodarski in kulturni suverenosti. Bila je neke vrste izhodišče za slovensko ustavo leta 1991. Gospod Peršak si je politične izkušnje nabiral med opravljanjem funkcije prvega predsednika Demokratske stranke Slovenije. Leta 1992 so mu državljani zaupali mandat predstavnika vsega ljudstva, tako je štiri leta opravljal funkcijo poslanca. Tudi na lokalnem nivoju so volivci v njem dejansko videli in mu zaupali funkcijo župana novoustavljene Občine Trzin. Poleg tega da ima gospod Peršak izkušnje tako s kulturnega kot s političnega področja, pa se je kandidat za ministra za kulturo v tem mandatu tudi konkretnije seznanil z delom Ministrstva za kulturo kot državni sekretar. Spoznal je seveda razmere na ministrstvu. V Poslanski skupini Desus pričakujemo, da bo izpolnil svojo obljubo in dejansko na ministrstvu ohranil tisto, kar je dobrega, spremenil oziroma odpravil pa tisto, kar je slabega. Hkrati pa pričakujemo, da bo do konca mandata opravil tiste najbolj nujne naloge na področju kulture, kot so denimo priprava nekaterih strategij, priprava systemske prenove kulturnega modela, sprejetje rešitev glede financiranja na področju kulture in spremembe na področju varstva kulturne dediščine.

Kot je kandidat povedal na zaslišanju na matičnem odboru, se da še veliko narediti, čeprav smo že na polovici mandata. Veliko predlogov ima že pripravljenih, denimo študija za nov nacionalni kulturni program ter študije za zaščito kulturne dediščine. Seveda se kandidat zaveda tudi finančnih omejitev. Kultura ima finančni problem ne le s stališča prenizkega deleža sredstev pri državnem proračunu, ampak tudi s stališča pomanjkanja drugih ravni financiranja. V Poslanski skupini DeSUS podpiramo razmišljanje gospoda Peršaka, da bi morali po zgledu drugih držav tudi pri nas poiskati druge vire financiranja, kot so denimo skladi in fundacije.

V javnosti je gospod Peršak znan kot človek, ki je angažiran na mnogih področjih, od okoljevarstvenih akcij do razprav na temo slovenske kulture in družbe. V Poslanski skupini DeSUS pa moramo na tem mestu izpostaviti tudi dejstvo, da je gospod Peršak umirjen gospod in verjamemo, da bo tako tudi deloval v odnosu do vladne ekipe in pri delu s njo. Glede na to, da je odličen poznavalec kulture in glede na njegove izkušnje na tem področju, smo v Poslanski skupini Demokratične stranke upokojeincev prepričani, da bo z deležniki v kulturi dobro sodeloval.

Gospod Tone Peršak, čakajo vas zahtevne naloge. Verjamemo, da se jih boste po prevzemu funkcije takoj in z vso odgovornostjo tudi lotili. Se pa zavedamo, da od vas ne moremo pričakovati čudežev, predvsem glede na to, da boste morali iskati najboljše rešitve v okviru obstoječih finančnih sredstev. Glede na vaše izkušnje in osebnostne lastnosti pa v Poslanski skupini DeSUS ne dvomimo, da vam

bo uspelo razrešiti večino, če že ne vseh zastavljenih ciljev. Gospod Peršak, srečno!

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospa Marija Bačič.

MARIJA BAČIČ (PS SD): Spoštovani, gospod predsednik, spoštovani predsednik Vlade, ministrska ekipa, kolegice in kolegi!

V času, ko predsednik Vlade predlaga v imenovanje za novega ministra za kulturo gospoda Antona Peršaka, se na področju kulture odvija teden ljubiteljske kulture, ki osvešča javnost o pomenu in razširjenosti ljubiteljske kulture. Pod okriljem Javnega sklada za kulturne dejavnosti in Zveze kulturnih društev se bo tako po vsej Sloveniji in v zamejstvu zvrstilo več kot tisoč kulturnih dogodkov. Množičnost kulturnih dogodkov priča o živosti kulturnega utripa tudi v obdobju, ko mu javnofinančno okolje ni naklonjeno v meri, kot bi si vsi skupaj želeli.

Proračunska dota, ki pospremlja kandidata v funkcij ministra, bo nedvomno zaznamovala nadaljevanje mandata ne le kulturnega resorja, pač pa vlade kot celote.

Pred dnevi smo lahko v enem izmed slovenskih časopisov prebrali članek Kaj si minister lahko privošči, je odvisno od njegove denarnice. S tem je avtor nakazal, da je učinek posameznega ministra sorazmeren z obsegom sredstev, ki jih ima na razpolago. A temu ni nujno tako. Prav omenjeni dnevi ljubiteljske kulture namreč nakazujejo, kako je finančno omejenost vendarle mogoče preseči.

Anton Peršaku, kandidatu za ministra za kulturo, bi na podlagi življenjepisa, ki so ga mediji v minulih dneh temeljito secirali, težko oporekali primernost za mesto prvega človeka v kulturi. Režiser in komperativist po izobrazbi je namreč od 80. let dalje intenzivno vpet v kulturno in politično življenje naroda. Zaznamoval ga je kot soavtor pisateljske ustave, kot poslanec, kot župan, kot predsednik Društva slovenskih pisateljev, kot predsednik Slovenskega Pena, kot državni svetnik, kot državni sekretar in še smo kaj izpustili. V odzivih na njegovo kandidaturu za razliko od nekaterih predhodnic oziroma predhodnikov ni bil deležen ostrih besed strokovne in zainteresirane javnosti. Večina med njimi je tako poudarila njegovo odprtost za dialog, značajska lastnost, ki je v politiki še posebej čislana, ter prej naštete izkušnje v kulturi in politiki. Tisti, ki so zagovarjali oster rez v vrh kadrovske strukture ministrstva, pa so kandidatu v slabo štelili njegovo vlogo drugega moža na Ministrstvu za kulturo v zadnjem dveletnem obdobju.

Glede na navedeno pa smo Socialni demokrati z zanimanjem prisluhnili njegovim pogledom na vodenje resorja, vizijo, ki jo ima, kot tudi presojo dela predhodnice. Na predstavitvi pred matičnim odborom smo bili posebej pozorni na kandidatovo opredelitev odnosa do ljubiteljske kulture kot enega od najpomembnejših

spodbujevalcev kulturnega udejstvovanja. Zanimala nas je tudi usoda zakona o tako imenovanem kulturnem evru. Ta dolgoročni načrt javnofinančnega vlaganja, s katerim bi pospešili realizacijo nekaterih nujnih investicijskih ter drugih projektov, je po obdobju restriktivne proračunske naravnosti v zainteresirani javnosti namreč že težko pričakovan. V času, ko se večja pritisk na delo institucije posebnega kulturnega in nacionalnega pomena, na Radiotelevizijo Slovenija, je še kako pomemben tudi odziv resornega ministra, ki mora skrbeti za ustreznost normativne zaščite zavoda. Ta ne sme izostati niti v skrbi za delovanje medijske krajine na sploh. Tudi zaradi umanjkanja strategije na tem področju se akutnost problemov, slab socialni status novinarjev, životarjenje medijev s statusom posebnega pomena, netransparentnost lastništva, le še stopnjuje. Iz odgovorov kandidata izhaja, da se omenjene problematike tudi sam zelo dobro zaveda. Zaznati je njegovo zavezanost h gradualističnemu pristopu, k postopnemu uvajanju novosti oziroma prilagoditev utečenih razmerij v kulturi. S tega vidika zagotavlja stabilnost politike resorja, ki je v luči potrebe po ustvarjanju boljših pogojev za kulturno udejstvovanje ta hip tudi najbolj potrebna.

Spoštovane in spoštovani! Minister je član vlade in za njeno delo poleg osebne odgovornosti za svoje nosi tudi kolektivno odgovornost. Pričakujemo, da bo kandidat za ministra za kulturo gospod Anton Peršak tako timsko nalogo znal korektno opravljati tako v dobrobit resorja, ki ga bo vodil, kot tudi vlade, katere del bo postal, predvsem pa, da bo nalogo znal opraviti v dobrobit državljanek in državljanov te države.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov bomo predlog izvolitve gospoda Antona Peršaka za ministra za kulturo tudi podprli. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, zanjo Violeta Tomić.

VIOLETA TOMIĆ (PS ZL): Spoštovani premier, spoštovani predsednik, spoštovana ministrska ekipa, spoštovane kolegice in kolegi!

Kandidat za ministra za kulturo Anton Peršak je človek iz kulturne sfere z bogatimi izkušnjami in ne le spoznavanjem temveč tudi z razumevanjem položaja kulture. Zdi se nam primeren kandidat, edina težava je, da bo postal minister v vladni ekipi Mira Cerarja, ki vodi za kulturo, pa tudi za druge družbene podsisteme izjemno škodljive politike. V Združeni levici zato njegovemu imenovanju za ministra za kulturo ne bomo nasprotovali.

Najprej pa nekaj besed o zamenjavi na Ministrstvu za kulturo. Premier Cerar je prejšnji ministrici Julijani Bizjak Mlakar očital napačno usmeritev, neaktivnost in nesposobnost pri vodenju kulturnih politik, kot kandidata za njeno zamenjavo pa predlaga njenega državnega

sekretarja, ki pa je le desna roka ministra in pomembno tudi vpliva na delovanje ministrstva. To dejstvo pritrjuje k temu, da je premier Cerar pri zamenjavi očitno upošteval druge vzroke. Ministrica je bila razrešena, ker se je uprla elitam in sumljivim poslom z javnim denarjem v Rudniku Idrija. Samo toliko, da se zavedamo tega in da veste, da vemo.

Kultura je v zadnjih šestih letih v proračunu izgubila 60 milijonov evrov. To je ogromen varčevalni rez in na nek način je celo presenetljivo, da stanje v kulturi ni še bolj kritično. Zategovanje pasu se pozna pri vseh dimenzijah kulture, najbolj pa so ga seveda občutili tisti najšibkejši, samozaposleni, prekarni delavci, hkrati pa izjemno trpijo tudi kulturni programi, nepremična dediščina in mnogo javnih zavodov. Zgodil se je tudi padec kakovosti in obsega ter tudi dostopnosti kulturne ponudbe. To je na zaslišanju pravilno ugotovil tudi Peršak in poudaril, da ima pri nas kultura izjemne potenciale, od ljubiteljske kulture pa do najbolj uveljavljenih kulturnikov. Vendar je tu treba dodati, da bodo ti potenciali ostali neizkoriščeni ali pa bodo zbledeli, če ne bo prišlo do prenove kulturnega sistema, ki bo te potenciale omogočil realizirati. Imamo namreč cca 3 tisoč 500 samozaposlenih, od katerih pa žal več kot tretjina živi pod pragom revščine. Očitno je potenciala zelo veliko, saj veliko število kandidat in kandidatov ustreza precej zaostrenim kriterijem, vendar pa država s svojo kulturno politiko ne omogoča dostojnega življenja kulturnim delavcem in ne omogoča pogojev za kulturno produkcijo. Izhodišče je torej jasno, kultura ne bi smela biti več finančno podhranjena. Med države, ki tudi v kriznih časih vseskozi dvigujejo kulturne proračune, sodijo Finska, Danska, Švedska, Belgija in Avstrija, ker se zavedajo, da je kultura pogoj kakovostnega bivanja, da dviga vse ostale sfere družbe in da ni le strošek, ampak je predvsem priložnost, tudi in celo v ekonomskem smislu – za tiste, ki želijo gledati svet samo skozi profit.

Bodočemu ministru je treba priznati, da je na zaslišanju s kar nekaterimi odgovori pokazal, da je sposoben misliti kulturo. Želeli pa bi slišati več tudi glede področja medijev, ki je v zadnjem desetletju utrpelo hude udarce, in zna se zgoditi, da v prihodnosti ostanemo brez kakovostnih medijev, ki bi služili ljudem in interesu javnosti. Udarci na medijskem področju so bili dvojni. Po eni strani tržni pritiski, ki so povsem razvrednotili novinarski pritisk in ki so povzročili ogromno prekarnost med novičarskimi delavci, s tem pa jih podredili centrom ekonomske in politične moči. Po drugi strani pa direktni politični pritiski, ki jih iz tedna v teden spremljamo s strani desnice, predvsem SDS, da smo bolj natančni. Peršak se lahko na pozitivne zglede za demokratizacijo medijske krajine ozre na primer na Hrvaško – poudarjam, preden je prevzela oblast fašistoidna desnica – kjer je v prejšnji vladi obstajalo kar nekaj izjemno pozitivnih projektov, kot je na primer javno

naročanje. Bodočemu ministru Tonetu Peršaku želimo predvsem čim več ambicioznosti in hrabrosti, smelosti tako pri zastopanju stališč v Vladi in zagotavljanju večjih sredstev za kulturo kakor tudi pri drugih ukrepih, ki so nujno potrebni. Upamo, da bo uspel ustaviti klientelistične interese kulturniške elite in bo v dialogu odprl ušesa predvsem tistim, ki pogosto nimajo glasu, da bi bili slišani, ampak predstavljajo pa temelj žive kulture v Sloveniji. Hkrati mu želimo, da se ne bo utopil v paradigmi vlade Mira Cerarja. Čeprav Peršak z bogatimi izkušnjami iz sfere kulture in sposobnostjo za kritičen pogled nanjo prihaja z dobrimi obeti, pa je treba izraziti skepso, da bo uspel presekati z usmeritvijo vlade, ki ne le nima poslušna za kulturo, ampak je le-tej tudi škodljiva.

Kot rečeno uvodoma, pa imenovanju Toneta Peršaka za ministra za kulturo ne bomo nasprotovali. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanski demokratov, zanjo gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala za besedo, gospod predsednik Državnega zbora. Spoštovani predsednik Vlade, ministrski zbor, drage kolegice in kolegi, predvsem pa nagovarjam tudi spoštovanega kandidata, gospoda Toneta Peršaka, ker bom v svojem nagovoru preko tehnologije z njim komuniciral! Dovolite pa najprej, spoštovani, vsi tukaj zbrani, državljanke in državljani, da vam čestitam ob tednu ljubiteljske kulture 2016, ki traja od 13. maja do 22. maja. Zanimivo, celo s slovenskim dnevom diplomacije. S tednom ljubiteljske kulture postavljamo slovenski fenomen ljubiteljske kulture v središče dogajanja in izpostavljamo njegove pozitivne vplive na družbo. Predsednik Vlade je ravnal zelo modro, veliko simbolike je v njegovi odločitvi, da prav v tem tednu postavi, če že pač mora, novega ministra oziroma kandidata za novega ministra. V tem je veliko simbolike, in to mi daje veliko motivacije za nadaljnjo razpravo. Pogledal sem spletno stran Zveze kulturnih društev Slovenije, ki se ob tednu ljubiteljske kulture na svoji spletni strani sprašuje: "Kultura brez društev?" In tudi odgovarja: "Ja, mrtva kultura." Državni zbor je najbrž v celoti, 100-odstotno za živo kulturo, torej za kulturna društva.

Kaj pa davčne blagajne, gospod Tone Peršak? Davčne blagajne za kulturna društva. Vi boste za Novo Slovenijo in za slovensko kulturo velik junak, če boste na prvi seji vlade, prepričan sem, da boste danes dobili potrditev, predlagali razpravo in predlog, da se davčne blagajne vsaj za kulturna društva ukinejo. Boste velik junak. Takšne ukrepe potrebujemo. Iz cincanja ne bo nič. Mi v Novi Sloveniji si zelo prizadevamo za to, da se naša slovenska kultura ne bi stalila v talilnem evropskem loncu.

Postavljanje ministra za kulturo je seveda tudi priložnost, da parlamentarne stranke predstavijo svoje poglede na kulturno politiko. Slovenska kultura pomeni zakladnico narodovega ustvarjanja skozi stoletja, zato smo krščanski demokrati, in verjamemo, da tudi drugi, nanjo ponosni in jo želimo ohranjati. Hkrati pa z ustrežno zakonodajo spodbujati ustvarjalnost in kulturno udejstvovanje sodobnih ustvarjalcev.

Za sedanjost in prihodnost narodne skupnosti, katere identiteta ne temelji na zgodovinsko poudarjeni državotvornosti, niti na izredni gospodarski ali vojaško-politični moči njene elite, je kultura nepogrešljiva. Brez slovenske kulture ne bi bilo ne slovenske države in ne slovenske politike. Vrednote kulturne dediščine in dosežki sodobne kulturne ustvarjalnosti se lahko uveljavljajo tudi kot gospodarska kategorija v turizmu, v tiskarski, diskografski proizvodnji, v industrijskem oblikovanju in tako dalje. Zavzemamo se za družbeno priznanje kulture, ki ima poseben status, ker je nosilka nacionalnega interesa, vrednot ter pot posameznikovega in narodnega samouresničevanja in ustvarjanja. Zavzemamo se za uveljavljanje in razvoj slovensčine na tradicionalnih in novih področjih, zlasti v informacijski tehnologiji, v podjetništvu, na univerzi in v turizmu. Potrebna je aktivna jezikovna politika. Slovenskim državljanom mora biti zagotovljeno, da bodo lahko o vse javnih zadevah govorili in dobili informacije v slovenskem jeziku.

Ko je bil pred 15 leti ustanovljen Urad za slovenski jezik kot vladni organ in je bila s tem nakazana odgovornost celotne Vlade in vseh njenih resorjev, je po nekih letih prišlo do suspendiranja tega organa v kulturniški rezervat. Predstavljen je bil kot sektor v okviru Ministrstva za kulturo, tam pa so se njegove naloge in pristojnosti še posebej krčile in prav v času te vlade je prišel na najnižjo točko kot služba v okviru nekega drugega sektorja ter področje organizacijskega in kadrovskega dušenja. Kako ministrski kandidat, spoštovani gospod Peršak, vidite prihodnost tega organa?

Od funkcionarjev, ki zastopajo Slovenijo v institucijah Evropske zveze, pričakujemo, da bodo tam dosledno uveljavljali pravico do rabe slovensčine kot enega izmed uradnih jezikov Evropske zveze. Želimo uravnoteženo skrb za osrednje kulturne ustanove in za decentralizirano mrežo teh ustanov po občinah in pokrajinah. Vsi državljani imajo pravico do uživanja kakovostne kulture in do delovanja na področju kulture. Podeželje je nosilec avtentične narodne kulture in ljudskega izročila ter kulturnega dediščine, zato ima v slovenski kulturi posebno veljavo. Ljubiteljska kulturna dejavnost ima pomembno vlogo za razvoj posameznika in predstavlja pomemben pozitivni prispevek v življenju posameznika in družbe.

Še nekaj konkretnih dejstev, na katere bi krščanski demokrati kandidata za ministra, gospoda Antona Peršaka, posebej opozorili.

Presekajte omejevanje sredstev za kulturo. Knjižnice so na primer izgubile v nekaj letih zelo veliko sredstev za nabavo gradiva. Naredite kaj za ohranjanje stavbne dediščine, kjer država nima nobene strategije, predvsem so problem gradovi v državni lasti, ki nimajo vsebin in propadajo. Posebej pa naj izpostavimo propadajoči Plečnikov stadion za Bežigradom in cerkev Sv. Mihaela na Barju. Plečnik je velik. Upamo, gospod Peršak, da imate do Plečnika in predvsem njegove brezčasne humanistične arhitekture pozitiven odnos. Če boste kaj v zvezi s Plečnikom potrebovali dodatnega, sem prepričan, da boste poklicali vaše kolege in prijatelje iz Češke Republike. Gospod Peršak, pomagajte Plečniku na njegovi predolgi poti do Unesca.

Krščanski demokrati od bodočega ministra tudi pričakujemo, da bo uredil proces urejanja prikritih grobišč v delu, ki spada pod pristojnost Ministrstva za kulturo. Grobišča, ki so potrjena, označena in urejena v skladu z lani sprejetim zakonom v Državnem zboru, morajo biti vpisana v register kulturne dediščine. To bi morala spomeniškovarstvena služba opravljati pravzaprav že po Zakonu o varstvu kulturne dediščine, pa se po naših informacijah to ne dogaja, kar je nesprejemljivo. Ker se je bodoči minister včlanil v stranko Desus, je pokazal, da bo njegovo ministrovanje politična funkcija. Seveda, ministrska funkcija je politična funkcija. Članstvo v neki stranki morda samo pomeni intonacijo njegovega političnega delovanja. To je prav, četudi kultura v javnosti velja za skoraj posvečeno stvar, ki naj se ne bi mazala s politiko. Ker je poznan kulturnik, celo mojster slovenske besede, pričakujemo, da se bo slovenska kulturna politika pod njegovo taktirko ozrla na temeljne postavke slovenske kulture.

Poslanci Nove Slovenije kandidatu ne bomo nasprotovali. Želimo mu iskreno veliko uspeha in tudi sreče pri njegovem delu in veliko politične podpore pri odpravljanju davčnih blagajn za kulturna društva. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Besedo dajem poslankam in poslancem.

Besedo ima gospod Saša Tabaković. Pripravita naj se gospod Matjaž Nemeč in mag. Branislav Rajić.

SAŠA TABAKOVIĆ (PS SMC): Spoštovani predsednik, hvala za besedo. Spoštovani predsednik Vlade, ministrski zbor, kolegice in kolegi!

Danes smo slišali, da je kultura državotvorna. Zagotovo je, je pa po mojem mnenju še veliko več – je polje, neko polje, ki v resnici na nek senzibilen, intelektualen, emocionalen način razpira neka človeška vprašanja, ki so bolj otipljiva, manj otipljiva in jih vsekakor naslavlja na nek liberalen, svobodomiseln način na vse njene deležnike, na tiste, ki ustvarjajo, in na tiste, ki uživajo njene

sadove. Tako sta kultura in umetnost zagotovo duh države. Sta način, kako kot skupnost razumemo intimno sami sebe, kako razumemo drug drugega in kako v resnici razumemo svet, ki nas obdaja. Ko govorimo o kulturi, zagotovo govorimo o nekih zapletenih, kompleksnih procesih in jih ne moremo omejevati samo skozi prizmo nekih davčnih blagajn ali pa nekih različnih populističnih manir. Gre v resnici za procese, ki se dogajajo na zelo raznorodnih področjih, tako na področju uprizoritvene umetnosti, na področju filma, na področju glasbe, upodobitvene umetnosti, arhitekture, kulturne dediščine, pa tudi ljubiteljske kulture, kot smo lahko danes že slišali. In zato v političnem smislu imamo in moramo imeti ministrstvo za kulturo, ker je osrednja naloga ministrstva, da na nek koordiniran način spodbuja različna kulturna razmišljanja in jih potem minister kot svoje osnovno oziroma temeljno delo vkomponira v lastno vizijo razvoja kulturne politike. Mislim, da je to edini način, kako lahko v resnici steče dialog med različnimi udeleževalci kulturne politike, seveda na način, da se tudi v tem resorju zgodijo neki premiki, ki jih tako strokovna kot laična javnost že težko pričakuje.

Ko govorimo o ministrski funkciji, moramo zagotovo govoriti o neki funkciji, ki mora izpolnjevati neko osnovno vrlino, in to je, da z neko kulturo dialoga, z neko utemeljeno argumentacijo procesira kasneje vse te deležnike tako na teoretični ravni kot na ravni nekkih idej potem tudi v praksi. Gre za neko osnovno načelo kulturne oziroma umetniške omike in nekega osnovnega zaupanja, ki ga mora minister izpolnjevati in ga mora kot takega prepoznati tudi laična in strokovna javnost.

Gospod Peršak je na hearingu več kot zadovoljivo odgovarjal tudi na strokovna vprašanja. Izkazal je poznavanje slovenske kulturne krajine, kako le ne bi, saj ima dolgoletne reference na tem področju, kje so njeni potenciali, ki bi jih bilo treba dodatno spodbujati in razvijati, in kje so vse tiste pomanjkljivosti in težave, ki že dolgoletno pestijo različne ustvarjalce, še posebej nevladni sektor in samozaposlene v kulturi. Glede na to, da se je gospod Peršak na hearingu zavedal, kakšne so zahteve, načrti in načela koalicijske pogodbe, torej že omenjena prenova kulturnega modela, nova medijska zakonodaja, vprašanja, ki se tičejo Slovenskega filmskega centra, JAK-a, Slovenske matice, kaj je s strokovno publicistiko in kritiko v javnih medijih in podobno. In glede na to, da se teh vprašanj in načel koalicijske pogodbe zaveda, si iskreno želim, da bo tudi zmogel vsa ta vprašanja udejanjiti, tako da bomo lahko o kulturnem resorju končno lahko govorili kot o resorju, ki ima neko zagotovljeno prosperiteto, in da se razprava, ki je bila tudi danes že slišana z različnih strani, da se torej razprava o kulturni politiki končno lahko premakne s tega statusa quo, s te nične, zelo ozke točke, imenovane vsakoletna razdelitev

državnega proračuna, in pa del, ki ga tako pretekla, sedanja ali prihodnja vladajoča politika namenja različnim kulturnim deležnikom, tako ustanovam kot samozaposlenim v kulturi. Mislim, da je to tisto, kar si v resnici slovenska kulturna krajina po 25 letih samostojne države tudi zasluži. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Matjaž Nemeč. Pripravita se naj mag. Branislav Rajič in gospod Bojan Podkrajšek.

MATJAŽ NEMEC (PS SD): Hvala lepa, gospod predsednik.

Moje izvajanje gre predvsem v smer spoštovanja in podpore gospodu Peršaku. Ne samo kot koalicijski partner, ampak tudi kot poslanec si želim na nek način, da najdemo način in predvsem spodbudimo reševanje problematik na področju kulture. Glede na osebne izkušnje, tako tiste s področja kulture kot tiste s področja politike, mislim, da je gospod Peršak prava oseba na pravem mestu, sicer bodo njegova dela in njegova dejanja tista, ki bodo pokazala, da imamo prav ali ne. Ampak vseeno, na tem mestu je potrebna neka spodbuda in predvsem podpora v danih okoliščinah, kajti kultura je vselej med vročim in hladnim, med ljubeznijo in sovražnostjo, med vojno in mirom. Ampak v našem prostoru, ne samo kulturnem, ampak bivanjskem, ima kultura vseeno en poseben prostor, ki terja posebno skrb. Moja želja je namenjena gospodu Peršaku, da bo predvsem na podlagi njegovih izkušenj in njegovega življenja, ki je bilo prav vpeto med svetova tako politike kot kulture, našel tisto pravo zmerno pot in predvsem energijo, ki bo znal povezovati dva svetova tako političnega kot kulturnega, ker namreč verjamem, da za vsakega posameznika je prav to tisti velik izziv. Sam prihajam iz kulturniške družine in sem se znašal v politiki. Gospodu Antonu Peršaku želim vse najboljše pri njegovem izvajanju, njegovem delu, predvsem veliko poguma pri dialogu s kulturo in s kulturnikom, slovenski kulturi, pa da bi našla in se utrdila na tistem mestu, kamor tudi sama sodi in pripada. Hvala. Toliko z moje strani.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima mag. Branislav Rajič. Pripravita naj se gospoda Bojan Podkrajšek in Tomaž Gantar.

MAG. BRANISLAV RAJIČ (PS SMC): Hvala, gospod predsednik. Dober dan vsem! Moram povedati, da je razumljivo stališče opozicije, da ne podpira premierovih izbir. Ampak vsak, ki ljubi resnico, ne more ostati tiho na konstatacijo, da je to samo še eden od kandidatov, ki so bo utopil v paradigmi Cerarjev vlade. Ta vlada za razliko od vseh predhodnih nikakor ni paradigma, je dosti bolj učinkovita, je živ organizem, ki ima v dveh letih dela izjemno, izjemno dobre rezultate na vseh področjih. Torej

ima toliko skupnega s paradigmo, kolikor skupnega imata združena levica in združena desnica.

Prav tako, gospod kolega Horvat, veliko vprašanj si zastavljal v svojem podajanju stališča vaše poslanske skupine. Na večino teh vprašanj bi dobil odgovor, če bi se ti ali kdo od vaših udeležil tega hearinga, tako da bi mogoče imeli bolj čisto situacijo. Ampak jaz se bom osredotočil na tisto, kar je mene zanimalo med predstavitvijo dosedanjega kolega, zdaj pa bodočega ministra Antona Peršaka. Zanimalo me je stališče do obravnavanja politike in problematike varstva kulturne dediščine. Imeli smo do sedaj kar nekaj problemov v zvezi s tem. Moram povedati, da je kandidat gospod Peršak podal izjemno spodbudne in dobre odgovore na to. Zanimalo me je, če bo sposoben pripraviti strategijo ravnanja s kulturno dediščin glede na pomanjkanje sredstev, ki ga imamo v tem trenutku in v tem obdobju, ali bo pristopil k temu, da se nekateri slovenski gradovi obnavljajo v celoti do končne uporabe v relativizirani funkciji. In ta odgovor je bil pritrdilen. Zanimalo me je tudi, ali bo spremenil to prakso, da se gradove ne odprodaja ali da se jih ne da v dolgoročni najem, kar bo omogočilo, da se izvede revitalizacija in obnova, potem pa da se uporablja v eni sodobni funkciji in da ostane zanamcem kot obnovljena in vredna kulturna dediščina. Ne pa samo lepa. In ne nazadnje, kar mi je bilo posebej pomembno, je, da velikokrat dobimo od ljudi iz notranjosti Slovenije pritožbe, da je, mogoče je pregrebo, če tako rečem, birokracija na Ministrstvu za kulturo do sedaj imela neko tako tiho podporo, da se počasi odziva, da ne da odgovorov in dovoljenj za posege v okolici objektov kulturne dediščine, ko gre za prireditve, ki bi jih ljudje radi imeli v bližini, recimo, gradov ali kakšnega drugega objekta kulturne dediščine. Tudi v tem primeru smo dobili na tem hearingu pozitiven odgovor. Tako mislim, da ko gre za ravnanje s kulturno dediščino, imamo vse elemente, da povemo, da se bodoči minister zaveda pomembnosti te discipline in bo znal ravnati na pravi način z njo.

Enako je zelo pomembno, da se je zavedal, kako je arhitekturna stroka danes v krizi, glede na krizo gradbeništva, in da razmišlja o tem, da bi arhitekturni profil, predvsem arhitekta, krajinske arhitekta, vključil v izvajanje kulturne politike in ne pustil, da čakajo na zaposlitev ali projekte samo v operativnem resorju.

Zelo sem spoštljiv do izobrazbe, ki jo kandidat ima, in mislim, da kombinacija gledališke režije in komparativne književnosti ne more dati bolj senzibilnega človeka, kot je ta. Tako v tem smislu vidim njegov angažma kot nek vavčer za zaupanje in verjamem, da bo izpolnil to pričakovanje. Na tej poti in pri tem početju mu želim vse dobro. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Postopkovno, gospod Jožef Horvat, izvolite.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa, gospod predsednik, za to dano možnost.

V želji za okrepitev kulturnega parlamentarnega dialoga bi rad spomnil na določila poslovnika. Spoštovani kolega in prijatelj mag. Rajić se je nekako v svoji razpravi skliceval na mojo razpravo. Moje razprave še ni bilo. Jaz kot poslanec Jožef Horvat s sedeža številka 90, zadnjega sedeža v tem parlamentu, še nisem razpravljajal, sem pa predstavil stališče poslanske skupine. Zadnjič je predsedujoči, gospod podpredsednik, pravilno ravnal, ko je mene okaral, ko sem naredil podobno napako. Zato pričakujem, gospod predsednik, da tudi vi tako ravnate, in se vam že vnaprej zahvaljujem.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Najverjetneje morajo biti merila enaka za vse. Kolega Rajić, potem ko bo povedal, se lahko na njega na isti način obrnete. Bomo upoštevali iste vavle. Pa tudi kakšno novo prakso, ki jo pač vsak nov podpredsednik prinese v Državni zbor.

Besedo ima gospod Bojan Podkrajšek. Pripravita naj se gospod Tomaž Gantar in gospa Anita Koleča.

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Spoštovani predsednik Državnega zbora, hvala za besedo. Cenjeni predsednik Vlade Republike Slovenije, ministrski zbor, kolegice in kolegi!

Danes govorimo o kulturi, pa sam trdim, da je tudi to del kulture, ali imamo iskrene namene danes s tem predlogom za ministra za kulturo ali samo takšne, da zasede to mesto. Spoštovani predsednik Vlade in kolega iz Poslanske skupine Desus, vama bi rad nekaj stvari povedal. Sem tudi član Odbora za kulturo. Predsednik Vlade, ni dobro, da se je na še ne polovici mandata toliko vaše ekipe zamenjalo. Nekoč sem vas primerjal s selektorjem v nogometu in rezultati bi bili zelo slabi, če med prvenstvom selektor toliko ekipe zamenja. Kaj se je zgodilo od takrat, ko sem vam to povedal. Veliko vaših ministric in ministrov je bilo zamenjanih, na takšen ali drugačen način, s takšnimi ali drugačnimi razlogi. Dejstvo je, da se to zgodi v vsaki vladi.

Je pa seveda danes, ko govorimo o novem kulturnem ministru, bilo še nekaj posebej zanimivega. Ker sem član Odbora za kulturo, me je seveda zanimalo, zakaj ministrica odhaja. Povedali ste, največkrat sem slišal prek medijev, da je vzrok neizpolnjevanje sklepa. Sam sem šel preverjat, da je v letu 2015, na dan 31. 12., bilo preko 30 sklepov neizpolnjenih s strani ministrov vaše vlade. To drži. Predvsem se to nanaša na ministra iz stranke, ki ji tudi predsedujete. Ta ministrica je morala zaradi tega sklepa oditi. Je pa bilo še nekaj posebej zanimivega. To nisem zasledil v zgodovini slovenskih vlad. Ko je pojasnjevala za to govornico v Državnem zboru, je povedala, da ona vam ne zaupa. To je bilo nekaj posebnega. To je naša kultura.

Gospod Tone Peršak, jaz v tem državnem zboru vidim mnogo kandidatke in kandidatov, ki bi lahko

predstavili takšno predstavitev ali pa še boljšo. To je dejstvo. Je pa seveda za kulturo, slovensko kulturo nekaj posebej pomembnega, iz katere kvote prihaja ta minister. Slišali smo, da se je nedavno tudi včlanil v stranko DeSUS, ampak to me skrbi, če je bila včlanitev samo zato, da bo zasedel ta ministrski stolček, ali je to resno delo v kulturi v Republiki Sloveniji.

Naj pa tudi povem, spoštovani predsednik Vlade, ker ta kandidat za ministra prihaja iz iste stranke, kot je bila prejšnja ministrica, pa jaz upam, da mi bodo to potrdili tudi tisti kolegice in kolegi iz Desusa, ki sedijo v našem odboru, kakšno je bilo sodelovanje med največjo stranko, v mislih imam predsednika, pa še koga, s prejšnjo ministrico. Velikokrat posmehovanje, nagajanje, veliko nečednih stvari je bilo tam v teh mesecih. Vedno je bila ministrica na Odboru in vedno je poleg nje sedel še prejšnji državni sekretar. Kaj hočem povedati, kolegice in kolegi? Gospod Jurša, jaz sem vas še posebej pazljivo poslušal v vaši predstavitvi stališča poslanske skupine. Jaz upam, da ste imeli resnično resne namene, da ta novi kandidat ne bo imel težave, če bo dobil podporo za ministra, da bo slišan tako na Vladi in da bo lahko uspešno delal, ko bo na Odboru za kulturo. Če temu ni tako, če se bo zgodba ponavljala, kot je bilo pri prejšnji ministrici, potem so te današnje ure in to govorjenje, predsednik Vlade, zaman.

Za dobrobit slovenske kulture je predpogoj, da se dogovorite v koaliciji, kakšna bo njihova prihodnost. Ministrica, ki je morala oditi zaradi sklepa, ki ga ni izpolnila, pa tam je mnogo dima, morala oditi zaradi tega, ker se je verjetno uprla tudi tistim, ki ne želijo slovenski kulturi vse dobro, ampak verjetno želijo črpati davkoplačevalski denar skozi slovensko kulturo, je mogla oditi. Se pa bojim, da se bo ta zgodba ponavljala tudi v prihodnje.

Jaz mislim, da je zelo neodgovorno, da danes nismo iskreni, da ste gospoda Toneta Peršaka predlagali samo zato, da je zasedena ta kvota, ni pa volje, predvsem imam v mislih ministra za finance, da bi prisluhnil ministrici ali ministru v vaši kvoti, kar se tiče področja kulture, da bi kultura lahko dobila tisto, kar si slovenska kultura zasluži. Nočem govoriti všečno, želim govoriti realno. In to je dejstvo. Vseskozi je bil gospod Peršak tesen sodelavec prejšnje ministrice, jo podpiral. Ko so se vaši poslanci in poslanke norčevali iz nje, je gledal v tla, danes pa prevzema funkcijo ministra za kulturo. Nočem ga ocenjevati, ker ga premalo poznam, ampak vam pa povem, da namen niso pravi, in to ne gre v pravo smer, in to ne gre v smer za slovensko kulturo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Tomaž Gantar. Pripravita se naj gospe Anita Koleča in Marijana Kotnik Poropat.

TOMAŽ GANTAR (PS DeSUS): Spoštovani, predsednik Vlade, predsednik Državnega zbora, vsi ostali prisotni!

Kultura je sigurno področje, ki je bilo v zadnjem desetletju ali dveh nedvomno zapostavljeno. Eno od teh področij, ki je bilo zapostavljeno. In tega se je ta vlada ob začetku mandata zavedala. Pripravljen je bil kar ambiciozen program sprememb, koalicijska pogodba za področje kulture, ki jih je treba sedaj še do konca izpeljati. Prepričan sem, da smo v stranki Desus tudi tokrat predlagali zelo dobrega kandidata za ministra, gospoda Peršaka, ki je dejaven vrsto let na področju kulture, tudi cenjen v kulturni srenji in ima potrebne politične izkušnje. Predvsem pa ima značaj in je dober in strpen sogovornik, kar mu bo pri uvajanju sprememb na področju kulture še kako prišlo prav. Kultura je namreč tudi področje, ki se verjetno od osamosvojitve naprej ni bistveno spreminjalo, se ni prilagajalo okoliščinam, novim razmeram. V vseh teh letih so se zato nakopičile težave, ki niso samo finančne narave, prisotne pa so tudi te. Jaz verjamem, da se tudi gospod Peršak tega zaveda, da bo treba ugrizniti tudi na področju kulture v marsikatero kislno jabolko, sprejeti tudi nekatere odločitve, ki verjetno ne bodo vedno in povsod vsem po godu. Predvsem pa sem prepričan, da se zaveda, da samo dodatna sredstva, podobno, če lahko tudi omenim zdravstvo, ki mi je bližje, samo dodaten denar seveda problemov in težav, ki se kopičijo v teh letih, ne rešuje.

Ob tem vidim podobnost tudi v drugem delu. Tudi slovenska kultura je opazna in cenjena, še vedno, ne samo doma, ampak tudi onstran meja, tudi v mednarodnem prostoru, in sem prepričan, da bo ob delu gospoda Peršaka tako tudi v bodoče. Da bo našel tisto pravo pot za nujne premike pri sistemski prenovi kulturnega modela, ki je brez dvoma nujno potrebna. Seveda mu tudi v svojem imenu pri tem želim uspešno delo, da bo uspel vse zastavljene cilje v okviru te Vlade uresničiti. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Anita Koleča. Pripravita naj se gospa Marjana Kotnik Poropat in mag. Bojana Muršič.

ANITA KOLEŠA (PS SMC): Spoštovani gospod predsednik, spoštovani predsednik Vlade, ministric in ministri, kolegice in kolegi!

V ta dom demokracije sem prišla z veliko podporo svojih prijateljev, državljanek in državljanov, ki jim kultura ne pomeni zgolj temelja slovenske identitete, pogoja svobode izražanja in ustvarjanja, možnosti lastnega kreativnega kulturniškega oziroma umetniškega ustvarjanja, ampak tudi način življenja. Med njimi je seveda tudi na tisoče takšnih, ki danes v sto in sto družtvih pojejo, igrajo, plešejo, slikajo, pišejo, rišejo. In ponosna sem na te kulturne zaveznike v politiki, ki največkrat sploh nimajo nekega jasnega strankarsko izraženega mnenja o neki svoji strankarski pripadnosti, ampak si želijo, da se končno tudi na kulturnem polju zasejejo prave vsebine. Tako ali tako bomo tiste prave vsebine, ki jih sejemo danes, želi šele v

bližnji ali daljni prihodnosti. Tako sem tudi pričakovala, ko sem prišla v Državni zbor, da se bo na polju te kulture marsikaj dogajalo. Verjetno se je zares premalo. In tisto, kar sem pravzaprav najbolj pričakovala, da se bo začelo premikati, je na polju tega kulturnega sistema, kulturnega modela predvsem zato, ker je bilo na tem področju vendar v preteklih letih že marsikaj storjenega in kulturniki so pripravljeni na konsenz o tem, da se te kulturne razprave vendar ne smejo osredotočati zgolj samo na razdelitev vsakoletnega državnega proračuna. Ob zaslišanju gospoda Peršaka smo dobili zagotovilo, da se bo na tem področju vendarle nekaj zgodilo in da bodoči minister sprejema nadaljevanje dialoga med vsemi temi deležniki v kulturi in ga želi še pred koncem mandata prenesti tudi na polje izvedbe.

Nekaj podobnega se je dogajalo tudi na področju medijske krajine. Naša koalicijska pogodba je tu jasna: prednost daje natančni vzpostavitvi definicije javnega interesa na področju informiranja, ki bo sistemsko podprta, prioriteta je celovita prenova medijske zakonodaje, medijsko okolje je treba urediti na način transparentnega lastništva ter avtonomije novinarjev in urednikov. Dotaknila sem se dveh področij, na katerih bi v tem trenutku pravzaprav morala potekati živahna strokovna razprava, živahen dialog, utemeljen na argumentacijah, v katerih pa bi ministrstvo odigralo pomembno vlogo koordinatorja in vmesnika teh različnih kulturnih razmišljanj. Takšna pričakovanja pa so seveda uresničljiva samo takrat, če ministrstvo vodi oseba z vizijo sodobnega razumevanja kulture in umetnosti, z znanjem vzpostavljanja medsebojne izmenjave mnenj, s široko kulturno razgledanostjo in s spoštljivo komunikacijo. Poslanci SMC smo navedene lastnosti v priznanem pisatelju, publicistu, režiserju in cenjenem županu tudi prepoznali.

Mogoče še tole. Ob predstavitvi je gospod Peršak omenil izjemno slabo stanje likovnikov. K temu so v precejšnji meri pripomogli tudi poslanci v preteklih letih, v tistih časih, ko je imela država velike skrbi, kako javna podjetja oziroma država in državna podjetja kupujejo neka draga darila, zato da bi prihranila strašne denarje in omejila nakup na 20 evrov, s tem pa prizadela en pomemben del ljudi, ki so se preživljali z umetniškim ustvarjanjem. Do tedaj so se preživljali, danes životarijo. Gospod Peršak je rekel, da je to treba spremeniti. Moram reči, da se zelo strinjam. Res, da gre za majhen korak, da ne gre za neko kompleksno rešitev, vendar mislim, da je tudi takšno razmišljanje zelo zanimivo in meni pomembno. Mogoče bi gospoda Peršaka zanimalo, gotovo nas kje poslušajo, kdaj smo nazadnje v tem državnem zboru kupili kakšno umetniško delo. Pred osmimi leti. Mislim, da bi nas pred vsemi slovenskimi umetniki lahko bilo sram.

Gospod Peršak, ne jemljite si preveč k srcu stališče naše največje opozicijske stranke. Zelo dobro veste, da je kultura zelo kompleksna

zadeva, morda preveč kompleksna, da bi jo lahko vsi razumeli. In tudi umetnost preveč lepa, da bi jo lahko vsi čutili, da o omiki in kulturi naslavljanja Cerarjev in Peršakov sploh ne govorim.

Gospod Peršak, želim vam dobro delo. S kulturnimi ljudmi ni nikoli težko sodelovati in sama se tega sodelovanja zelo veselim.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Marjana Kotnik Poropat, pripravita naj se mag. Bojana Muršič in gospod Primož Hainz.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Spoštovani predsednik Državnega zbora, spoštovani predsednik Vlade, ministri, ostali člani vlade in ministrstev ter spoštovani poslanke in poslanci!

Dovolite mi, da tudi sama predstavim svoje mnenje o imenovanju novega kulturnega ministra. Svoje besede bom namenila predvsem gospodu Peršak. O sami kulturi smo danes že veliko slišali, o potrebah kulture itd. Vse te razprave podpiram.

Glede gospoda Peršaka pa bi rekla, da se najprej pridružujem vsem, ki ste in še boste danes povedali, da je gospod Anton Peršak, kandidat za ministra za kulturo, prav tak človek, ki si ga za kulturo tudi želimo oziroma za vodenje kulturnega ministrstva. Prepričana sem, da bo gospod Peršak to svojo funkcijo opravljal dobro, strokovno in z vsem svojim znanjem, ki ga ima. Za to ima vse potrebne kompetence. Je kulturnik v pravem pomenu besede. Ima tudi bogate izkušnje delovanja na področju kulture. Deloval je kot pisatelj, publicist, kritik in gledališki režiser. Bil je tudi predavatelj na Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo. Nekaj let je vodil tudi Slovenski center PEN in bil predsednik Društva pisateljev Slovenije. Gospodu Peršaku tudi politično delovanje ni tuje, saj je bil prvi predsednik Demokratske stranke Slovenije in leta 1992 izvoljen tudi v Državni zbor Republike Slovenije. Leta 1998 pa je postal prvi župan Trzina, in to svojo funkcijo opravljal več let.

Ugotovimo lahko, da je gospod Peršak svoje delo na vseh področjih, kjer je deloval, opravljal odgovorno in uspešno. Zato sem prepričana, da bo tudi pri vodenju Ministrstva za kulturo znal usklajevati politično plat in interese kulturne sfere. Pri tem mu želim veliko sreče in uspehov. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa mag. Bojana Muršič. Pripravita se naj gospod Primož Hainz in Violeta Tomič.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa, predsednik, za besedo. Spoštovani predsednik Vlade, ministri z ekipo, kolegice in kolegi! Danes imamo v obravnavi novega kandidata za ministra za kulturo. Gospod Tone Peršak ima dolgo politično pot. Bil je župan, državni svetnik, poslanec, državni sekretar in še bi lahko

naštevala. Nenehoma je bil tudi vpet v kulturo, kar se odraža tudi v njegovi osebnosti. Prav zaradi tega po vsej verjetnosti za razliko od nekaterih njegovih predhodnic in predhodnikov ni bil deležen ostrih besed strokovne in zainteresirane javnosti. Verjamem, da bo za odprt dialog in konstruktivno sodelovanje. Še posebej pomembno mi je njegovo pozitivno mnenje na področju ljubiteljske kulture, ki se odraža predvsem v lokalnem okolju, in njegov odnos do kulturne dediščine. Njegov mandat bo relativno kratek, vendar od njega v tem času pričakujem veliko. Prvenstveno novo kulturno strategijo in uvedbo kulturnega evra, ki bo v sedmih letih po ocenah lahko prinesel dodatnih 185 milijonov evrov sredstev. S temi sredstvi bi lahko bistveno več naredili za našo kulturno dediščino, ki v večini propada. S temi sredstvi bi sanirali najbolj ogrožene kulturne dediščine. Vse pa je odvisno od sredstev proračuna za kulturo. V zadnjih letih sicer opažamo, da se sredstva za kulturo iz leta v leto zmanjšujejo. Na podlagi vloženih sredstev za kulturo se lahko kaj kmalu zgodi, da niti osnovne dejavnosti ne bodo več izvedljive, zato je vsekakor pomembno, kar je poudaril kandidat za ministra za kulturo, da se tega zaveda. Da bo treba poiskati tudi nove, druge zakonske okvirje za polnjene kulturne blagajne. Upam, da bo temu tudi sledil. Veliko pričakujejo od novega kulturnega ministra tudi samozaposleni v kulturi, ki si ne samo želijo izboljšanje, ampak si to tudi zaslužijo.

Spoštovani, gospod Peršak, imate mojo podporo pri vaši kandidaturi in vam že sedaj želim veliko uspeha pri realizaciji zastavljenih ciljev. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Primož Hainz. Pripravita se naj Violeta Tomič in gospa Marija Antonija Kovačič.

PRIMOŽ HAINZ (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovani predsednik Vlade, ministrska ekipa, kolegice in kolegi!

Sam seveda ne morem začeti s tem – ne poznam ga, ampak bom povedal vse o njem. Jaz poznam Toneta Peršaka že dolga leta, sva tudi isti letnik, tako je iz tega naslova moja razprava lahko tudi malce drugačna.

Osnovno razpravo sem sicer povedal na Odboru za kulturo, če lahko tako rečem, ampak danes bi povzel dve, tri temeljni misli. Prvo. Tone Peršak je slovenski izobraženec, je kulturnik, kot neka celovita oseba je zato tudi športnik. On se je ukvarjal s tekom na dolge proge v tistih časih, ko je to izgledalo zelo čudaško. Ko smo takrat tekli čez Tivoli, so vsi mislili, da je z nami narobe. Ampak Tone Peršak je pa človek, ki ga to ni zanimalo, njega je tek veselil. In taki smo bili, če se lahko zraven na nek način pripnem.

Drugo. Je izjemen poznavalec svojega področja, kar je tudi dokazal na predstavitvi. Pravimo mu sicer hearing. On je na vprašanja

odgovarjal zelo jasno, mogoče malce na dolgo, ker pač pozna problematiko. Ampak tudi kadar ni vedel natančnega odgovora, je povedal svoj način razmišljanja in kako se bo opredeljeval, ko bo do nekega problema prišlo. To je utemeljeval na globoko dorečenih filozofskih razmislekih. Tisto, kar se mi pa zdi zelo pomembno tudi iz te razprave na zaslišanju oziroma na predstavitvi, pa je, da natančno loči, kaj pomeni biti državni sekretar, kaj pomeni biti minister v vladi, kaj je kompetenca vlade in kakšna je delitev oblasti med vlado in zakonodajno oblastjo, torej državnim zborom. Te relacije so gospodu Tonetu Peršaku popolnoma jasne.

Kar se tiče politične opredelitve, je človek, ki ne levi ne desni skrajnež, v svojem bistvu je demokrat in v svojem bistvu je tudi velik junak. V prevratni dobi konec prejšnjega stoletja je natančno vedel, kje mu je mesto. In ko govorimo o njegovem političnem profilu, jaz ne bi začel s tem, da je bil župan. V političnem profilu je bil on v tistem času na pravem mestu, ko je bil član Demosa. In bil je eden od soavtorjem znamenite pisateljske ustave, ki je bila temelj za ustavo, kot jo imamo danes. Torej bil je vedno na pravem mestu in znal se je postaviti za svoje mnenje. Seveda s tem sodi v najožji krog osamosvojiteljev, kot temu rečemo. Zanimivo je, ko nekateri, ki se čutijo, da branijo neke vojaške vidike osamosvojitve, vprašanje, če je to res, ampak napadajo pa Toneta Peršaka, ki pa je osamosvojitelj v najbolj čistem pomenu besede. Ampak na civilnem področju, ki se meni zdi včasih zelo pomembno. Spominja me na tiste čase, ko so se kregali, kaj je bilo več vredno pred desetletji, ali si bil terenec ali si bil borec v brigadi. Takrat smo imeli podobne razprave in so bili terenci dolgo časa v ozadju. Tudi tu se nek odnos do Toneta Peršaka kaže skozi ta vidik, če lahko tako rečem.

Kar se pa tiče nekaterih konkretnih vprašanj okoli njegove udeležbe, pa vprašanje, ki je bilo postavljeno na hearingu in ko pravi kolegica, da ne pozna koalicijske pogodbe. Veste, kako je to zgledalo? Gospa Anja Bah Žibert, saj se spomnite, vi ste rekli: "Kaj pa vi mislite o 8. številki koalicijske pogodbe?" In je rekel gospod Peršak: "Katera pa je to?" "Ja 8. številka vendar." No, potem ko je povedala, kaj misli, je gospod Tone Peršak natančno povedal, kaj misli o konkretni številki koalicijske pogodbe oziroma o problemu, ki je bil za 8. številko.

In še vprašanje, ki je bilo tudi zastavljeno danes glede vloge gospoda Peršaka pri izključitvi gospoda Janeza Janše iz Društva slovenskih pisateljev. Takrat je, kot jaz poznam zadeve, seveda je pa lažje govoriti, to ga na hearingu nihče ni vprašal, ker je bil zraven, bi lahko po pravici povedal, kaj misli oziroma kako je bilo. Tam so nekateri modro molčali, danes pa naslavljajo vprašanje na nas, ki nismo bili zraven. Ampak vendar po mojem vedenju je bilo približno tako. Gospod Marjan Strojman kot predsednik Društva slovenskih pisateljev je bil odsoten in je gospod Tone Peršak vodil sejo kot

takratni podpredsednik. 16 članov društva je zahtevalo izključitev gospoda Janeza Janše in častno razsodišče je o tem odločalo. Častno razsodišče, ki ga je vodil dr. Franc Bučar, je odločilo, da se gospoda Janeza Janšo izključi. Upravni odbor je sklepal in sklenil, da se gospoda Janeza Janšo izključi. V tej opredelitvi je pa popolnoma jasno pisalo, da pa se lahko gospod Janez Janša pritoži na občni zbor Društva slovenskih pisateljev, kajti dejstvo je, da to ni upravni organ in se sklicuješ oziroma se pritožiš na upravni organ, ampak se pritožiš na društveni organ, najvišji organ društva – kdor dela v društvih to sicer ve – je občni zbor. Tega gospod Janez Janša ni naredil in s tem je bilo za društvo zadeva izključena. To je vse, kar jaz vem o tej zadevi. Na hearingu bi mogoče gospod Tone Peršak lahko povedal tudi kaj več. Jaz želim kolegu tekaču, bodočemu ministru uspešno delo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Postopkovno, gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa, predsedujoči.

Gospod podpredsednik Državnega zbora, poudarjam, podpredsednik Državnega zbora je obračunal z mano v času, ko se ne morem braniti, ker je bilo to povedano v stališču. Ob tem se je tudi krepko zlagal, ampak to bom povedala takrat, ko bom na vrsti.

Zato prosim, predsednik, da vsaj svojo ožjo ekipo opozorite, da vendarle nekako upoštevajo neka merila, pa tudi ne nazadnje vrednote pri svojem nastopu, da ne napadajo takrat, ko se nekdo ne more braniti.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Za vse veljajo ista pravila, to lahko odgovorim. Vi ste povedali svoje, in boste potem še svoje povedali. Potem bosta pa lahko medsebojno, ampak, res bi želeli, da ne bi tega bilo. Gospod Primož Hainz, postopkovno.

PRIMOŽ HAINZ (PS DeSUS): Gospod predsednik, jaz bi vendar prosil, da glede na obtožbe prosite kolegico, da pove, kaj jo je motilo, ker to je procedura. Reče, da sem lagal, in je zadeva zelo nerodna.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ja, razumem, kaj hočeta povedati. Po eni strani gre za čisto postopkovno, na drugi strani pa za vsebinsko. Kaj konkretno je bilo tisto, kar je zmotilo, nisem toliko natančno poslušal, da bi čisto vsak moment videl.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Konkretno je bilo njegova izjava glede mojega vprašanja na hearingu in odgovorov kandidata. To, kar je povedal, ni samo polresnica, ampak je neresnica. In bom tudi povedala natančno, kaj sem počela. Za enkrat še težav z demenco nimam. Hvala Bogu.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Bo povedala potem. Mislim, da lahko tudi pustimo zadevo.

Besedo ima Violeta Tomič, pripravita naj se gospe Marija Antonija Kovačič in Marija Bačič.

VIOLETA TOMIČ (PS ZL): Hvala za besedo, spoštovani predsednik. Spoštovani predsednik Vlade, ministrska ekipa!

Tudi jaz bom rekla, da poznam Toneta Peršaka. Poznam ga od svojega 18. leta, ko sem naredila sprejemne na AGRTF in začela študirati. Imela sem to srečo, da sem bila prav v letniku, ki ga je Tone Peršak vodil od 1. do 4. letnika kot asistent. Naše sodelovanje je bilo korektno, zelo toplo in moram tudi povedati, da smo v tem letniku imeli kar nekaj dokaj eminentnih ljudi, ki so danes, na primer Barbara Hieng Samobor, ki je direktorica Mestnega gledališča, ljubljanskega, potem Iztok Mlakar, ki vam ga ni treba posebej predstavljati, Brane Šturbej, ki je poleg tega, da je priznan umetnik, tudi predsednik Združenja dramskih umetnikov, in tako naprej.

Tone Peršak je bil ves čas odziven, predvsem pa smo ga pozneje spoznali kot dokaj spretnega politika. Vemo, da je bil v 80. letih zelo angažiran. In tudi na hearingu je izpostavil, kako so kultura in kulturniki bili pomembni in igrali pomembno vlogo tudi v osamosvojitvenih časih. Žal pa je, in to je tudi sam povedal, kultura malo izgubila to svojo politično ost od osamosvojitve naprej.

Tudi jaz bi izpostavila Teden ljubiteljske kulture in čestitala vsem ljubiteljem ta teden, kajti ljubiteljska kultura ima zelo pomembno funkcijo pri združevanju ljudi, predvsem v teh časih, ko je čas individualizma, ko vsak posebej sam zase ždi nekje, je ravno kultura tista, ki ljudi povezuje, predvsem na podeželju. In še ena pozitivna funkcija ljubiteljske kulture je, da iz nje izhaja umetnost. Pozneje se mnogi ljudje odločijo, da bodo svoje življenje posvetili temu. In naprej visoka umetnost. Tudi to imamo. Tukaj bi prišla do tega, da se je v šestih letih zmanjšal kulturni proračun za 60 milijonov. In se čudimo, zakaj stanje v kulturi ni še slabše. Povedala vam bom, zakaj ni še slabše. Zato, ker je šlo na račun standarda zaposlenih v kulturi. Ljubiteljska kultura je pomembna, vendar ti ljudje imajo vendar neke službe, kulturniki, umetniki pa so se šolali za to, da opravljajo ta poklic, in nimajo drugega. In to, da ena tretjina samozaposlenih živi pod pragom revščine, je sramota, sramota za kulturno politiko in sramota za državo.

V zadnjem mesecu smo imeli dve smrti zelo pomembnih kolegov kulturnikov, umetnikov, ki sta bila mojih let. Rečemo, da ju je ubil konstanten kulturniški stres. To pomeni, večer strah, ali bodo izpeljali svoje projekte ali ne, nikoli ne iti na bolniško, nikoli biti odsoten, nikoli, ker show must go on, nikoli se posvetiti sebi, ampak vedno postaviti predstavo na prvo mesto. Potem seveda človeka prej ali slej izda srce. Tega se je dotaknil tudi Tone Peršak

neposredno pri zaslišanju, ko je rekel, da kronično zamujamo z razpisi. Dejstvo je, kronično zamujamo z razpisi, in to bi se dalo res hitro popraviti. Birokratski aparat je treba tako organizirati, da umetniki ne čakajo, ko dobijo že zagotovitev, recimo, za sodelovanje ali pa za koprodukcije s kakšnimi tujci, pa se tresejo, ali bodo dobili denar od našega Ministrstva za kulturo ali ne. Skratka, ko so sklenjene pogodbe s podizvajalci, takrat bi morali biti že toliko varni, da bi vedeli, kako bo naprej.

Prisilna espezicacija samozaposlenih je tudi boleča rana. Prekarnost in izkoriščanje institucij ljudi, ki so samozaposleni. Samozaposleni – status je bil včasih izbira, danes je prisila, prisila tistih, ki v pomanjkanju delovnih mest končajo fakultete in potem predvsem v gledališki umetnosti ostanejo samozaposleni. Samozaposleni pri enaindvajsetih, triindvajsetih, ko nimajo niti možnosti, da bi si ustvarili biografijo, da bi lahko delali z velikimi režiserji velike predstave. Velike predstave pa stanejo, visoka umetnost stane. Država se mora odločiti, ali bo delala velike stvari. Ena opera, vemo, da stane. In tu ni dileme, ali se lahko varčuje pri tem ali ne. Tako se je zgodilo svetovno znanemu režiserju Pandurju, da je bil izgnan iz Maribora, ker je baje preveč porabil. Toda če imaš velike sanje in delaš velike predstave, ki so svetovno priznane, potem se tega ne da delati na ljubiteljski ravni. Ljubiteljsko delajo igralci in mnogi sodelujoči v predstavah. Ljubiteljsko zato, ker niso niti plačani dostojno za to, kar počnejo profesionalno. In od tod socialna stiska mnogih zaposlenih v tako imenovani kulturi. Ampak kostum je treba plačati, če hočete kaj videti na odru, scenografijo je treba postaviti, kljub temu da je pa človeška sila že skoraj zastoj. In temu se bo treba nekako upreti in s postopnim povečanjem proračuna za kulturo in prej omenjenim kulturniškim evrom – modro bi bilo tudi razmisliti o davčnih olajšavah za sponzorstvo, sponzorstva ni več, nihče ni stimuliran, da bi to sponzoriral.

Skratka, ogromno nalog je pred novim ministrom in jaz iskreno upam, da jih bo uspel v tem kratkem mandatu, tako kot je zastavljeno, tudi opraviti. Mladi so v najtežji situaciji. Mladi perspektivni kadri so v situaciji, ko jih zaposlijo institucije na polovičke ali pa celo na četrtime. Kar pomeni, da so za nekaj sto evrov na razpolago cel mesec, za vskoke, za nočno delo, cele dneve, in mnogi pristanejo izčrpani v bolnišnicah. To je suženjstvo, v katerega so zapadli izobraženi umetniki. Ne bi rekla kulturniki, kultura je zelo širok pojem, kultura zajema tudi nivo razprave, ki jo včasih imamo tukaj. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Marija Antonija Kovačič, pripravita naj se gospa Marija Bačič ter gospod Franc Jurša.

MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ (PS DeSUS): Spoštovana oba predsednika, ministrski zbor, poslanke in poslanci!

Dovolite mi, da osebno nagovorim gospoda Peršaka. Spoštovani gospod Peršak! Vaš življenjepis je zelo bogat, zato menim, da ste in boste na pravem mestu. Že na odboru sem vam zaželela veliko vztrajnosti in potrpljenja pri reševanju nešteti težav, ki tarejo našo kulturo že dolga leta, a brez nje ne obstaja nobena nacija. Spoštovani ste zlasti med kulturniki, zato menim, da bo sinergija za razvoj in napredek v kulturi še večja. Znete poslušati, slišati in iz izkušenj zelo dobro odgovarjati, zato so naša pričakovanja velika.

Imate mojo podporo in vam želim uspešno delo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Marija Bačič, pripravita naj se gospod Franc Jurša in gospa Anja Bah Žibert.

MARIJA BAČIČ (PS SD): Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovane kolegice in kolegi!

Že v stališču sem povedala, na kako raznolikih področjih je opravljal gospod Peršak svoje delo in vse povsod je bil uspešen. Pa ne samo na kulturnem področju, uspešen je bil tudi kot župan, celo eden najuspešnejših županov. Tako sem prepričana, da bo tudi naloge, ki so pred njim, uspešno opravljal. Moram povedati, da smo v času, ko je bil gospod Peršak državni sekretar, z njim zelo dobro sodelovali. Zaznala sem njegove lastnosti, kot so mirnost, skromnost in korektnost. To pa niso le moja opažanja. Tudi novinar Ali Žerdin mu je v Sobotni prilogi Dela pripisal talent za racionalni dialog. Vse to so lastnosti, ki jih bo gospod Peršak pri svojem delu še kako potreboval, saj se bo pogosto moral odločati tudi med nasprotujočimi se pričakovanji javnosti. Dialoškost, posluh za javnost bodo hkrati tudi varovalke pred nepremišljenimi in preuranjenimi posegi v kulturo. Želim si, da bo gospod Anton Peršak znal svoje politične izkušnje in udejstvovanja na kulturnem področju uporabiti v prid področju, ki ga bo vodil.

Verjamem, da se bo izkazal kot dober minister, ki bo znal med različnimi interesi v kulturi zagovarjati glas javnosti. Zato ga bom z veseljem podprla in mu želim tudi uspešno delo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Franc Jurša, pripravi naj se gospa Anja Bah Žibert in potem predsednik Vlade.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Hvala za besedo, predsednik.

Glede na to, da bilo je s strani poslancev in poslank naše poslanske skupine izrečenih kar precej spodbudnih besed na poti ministrov, jaz ne bi želel ponavljati vseh teh spodbudnih besed. Ne bi tudi želel ponavljati stališča poslanske skupine, ki sem predstavil na začetku

te seje. Ampak bi mogoče o gospodu Peršaku povedal še nekaj tistih stvari, ki pa do sedaj mogoče niso bile predstavljene v tej dvorani, pa so seveda tudi javne.

Gospod Peršak prihaja iz krajev, ki ležijo na sozvočju ugodnih vplivov na razvoj človeških virov. Zakaj sem to povedal? Zaradi tega ker želim povedati, od kod gospod Peršak prihaja. Gospod Peršak v svoji mladosti ni imel ugodnih življenjskih pogojev. Trda prleška, slovenjegijska zemlja je dajala kruh njegovi materi kakor tudi njemu. Že takrat je gospod Anton Peršak vedel, da mu takšno delo ne bo dalo dostojnega življenja. Zato se je odločil tudi za neko pot, s katero danes ugotavljam, da smo zelo zadovoljni, kajti naša stranka je predlagala človeka, ki pozna kulturo, ki je kulturnik po duši in telesu. Seveda ni samo kulturnik, tudi smo rekli, da je politik, da ima politične izkušnje, kar mu bo sigurno služilo pri njegovem nadaljnjem delu. Zelo pomembno je, da je človek, ki je strpen, je pripravljen za dialog, zna poslušati, še bolj pomembno pa je, da zna slišati in da na osnovi teh zaključkov lahko potem tudi sprejme takšen zaključek, ki bo v korist kulture in vseh kulturnikov ter naroda kot celote na področju kulture.

Zakaj sem povedal, da je na ugodnih človeških virih? Predvsem zaradi tega, ker želim opozoriti, da iz teh krajev prihaja Anton Korošec, politik z desne, to je eden najbolj znanih slovenskih politikov med dvema svetovnima vojnama. Edvard Kocbek, dr. Karol Grossman, v neposredni bližini živi še veliko velikih imen, imen z veliko začetnico – od Miklošiča, Osterca, Golarja, Trstenjaka in tako dalje. Želim tudi povedati, da so se tukaj zgodile zelo pomembne zadeve pred 148 leti. Zgodil se je prvi slovenski tabor, kjer smo Slovenci izrazili to, kar danes imamo. Že takrat smo govorili, so kleni Prleki in vsi Slovenci govorili na srečanju 1. slovenskega tabora, govorili o tem, kakšno besedo si želijo in kakšna beseda je njihov pogovorni jezik. Že to je močno vplivalo na njegovo osebnost, da je postal kulturnik, kandidat in bodoči minister za kulturo.

Omenjali smo ga kot župana. Ja, povedati je treba, da je bil štiri mandate župan. Povedati moramo, da tudi po gospodarskih kazalnikih je ta občina bila najbolj uspešna občina na področju gospodarstva v Sloveniji, in da bi ta mož, ki je kandidat za ministra za kulturo, bil najmanj desetkrat imenovan za najuspešnejšega župana, če bi jih na takšen način ocenjevali takrat v Sloveniji.

To pomeni, da smo predlagali dobro ime, a nismo tega imena predlagali zato, da bi popolnili neko kvoto. Vlada mora imeti ministre. Nedolgo nazaj, če se spomnimo, smo imeli več državnih sekretarjev v vladi kot pa ministrov. Tega ne smemo pozabiti. Zato ne smemo danes diskutirati, da popolnujemo samo neko kvoto. Če bi popolnjevali kvoto, potem stranka Desus pri tej zadevi ne bi sodelovala. Popolnujemo

mesto, ki nam pripada v skladu s koalicijsko pogodbo.

Gospod Peršak je res stopil v stranko pred kratkim. Bil je mogoče tudi prvič povabljen, da naj stopi v stranko. Ampak njegova bit je pomembna, pomembna je njegova notranjost, ali zagovarja socialno noto, ki jo naša stranka zagovarja. Tukaj smo si čisto blizu oziroma smo si enaki. Zato smo zadovoljni, da smo lahko predlagali takšnega kandidata. In osebno ga bom podprl maksimalno, seveda z enim glasom.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala za besedo, predsedujoči.

No, zdaj verjetno moj nastop ne bo podoben nekaterim nastopom predhodnikov, ki so nekako v enem trenutku delovali kot na kakšni proslavi, ko se nekemu zahvalimo za do sedaj opravljeno delo.

Dovolite pa, da mogoče začnem tam, kjer še vedno niso razčiščene zadeve – zakaj pravzaprav ta menjava? Zakaj je do te menjave sploh prišlo? Jaz imam tukaj dokument Ministrstva za kulturo, objavljen na spletni strani Vlade, Dosežki Ministrstva za kulturo, ki so bili objavljeni konec leta oziroma takrat, ko je predsednik Vlade delal to znano evalvacijo leto in pol trajajočega mandata.

Ta je napisana kar na nekaj straneh. Dosežki ministrstva so napisani kar na lepem kupu papirja. To je bilo takrat, ko je predsednik vlade ocenil, da menjave niso potrebne. V svojem dopisu, s katerim je obvestil Državni zbor, da je potrebna nekaj dni po tem takojšnja menjava ministrice za kulturo, pa je navedel naslednje, med drugim, da je dejstvo, da se na področju Ministrstva za kulturo ni pravzaprav nič dogajalo. Celo naslednji stavek najdemo notri: "Sprejetih je bilo le nekaj novel zakona, kjer gre le za manjše popravke obstoječe zakonodaje." To naj bi bilo delo ministrice za kulturo do včeraj in njene desne roke, državnega sekretarja. Danes pa bo vse drugače. Ampak da bo mera polna, imam pa tukaj dokument uvoda v tako imenovano poročilo o evalvaciji dela ministrov. Vlada je v prvem letu svojega mandata sprejela tudi številne sistemske ukrepe na drugih področjih in med njimi izpostavi kulturo.

Predsednik Vlade, dobro bi bilo, da ste vsaj verodostojni pri svojih zapisih, kajti ti se najdejo zelo hitro. Na eni strani se na ministrstvu ni zgodilo nič, šlo je samo za neke minimalne popravke, na drugi strani pa na vaših spletnih straneh najdemo vaše podpise pod dokumente, kjer pravite, da je prišlo na tem ministrstvu celo do sistemskih ukrepov.

Vse to, kar sem povedala, še enkrat potrjuje tisto ključno – ministrica ni šla zaradi svojega dela, ministrica je šla, ker ni želela narediti nekaj, kar je smatrala da je nezakonito in da je v nasprotju z akti in tudi pravnim mnenjem. Veste, o tem bi se morali pogovarjati.

Slavospeve bomo peli gospodu Peršaku, ko bo konec mandata in ko bodo na mizi rezultati. Danes ste nekateri veliko dobrega povedali o kulturi, kar vse je potrebno in kaj vse bo narejeno, Ampak vas opozarjam, na pol mandat smo. Nismo danes pred prvim hearingom oziroma pred prvo predstavitvijo kandidata in začetkom mandata. Polovico mandata je že za nami. In pri tej polovici mandata, skoraj da je, se strinjam, še malo, ampak nikoli ne vemo, koliko časa bo trajal, je pravzaprav pomembno to, da je gospod Peršak ves ta čas bil desna roka in bi marsikaj od tega lahko bilo realizirano. Pa ni bilo. Tako da absolutno je tudi njegova predstavitev pokazala, da bistvenih sprememb na področju kulture oziroma politike kulture ne bo. Govoril je tudi o projektih, ki že tečejo in jih je po mojem vedenju začela – nekateri bodo konec mandata, nekateri šele čez nekaj let pravzaprav in so povezani z evropskimi sredstvi – in zagotavljala prejšnja ministrica. Se pravi, nekatere stvari bodo tako tekle, kot so do sedaj. Še vedno pa ostaja odprto, zakaj je morala ministrica oditi.

Naj spomnim tudi na zapis Društva slovenskih pisateljev. Ti so 22. septembra 2015 dali podporo takratnemu nacionalnemu svetu za kulturo, ki je pozival predsednika Vlade, da razreši takratno ministrico. Društvo slovenskih pisateljev se je tej pobudi pridružilo oziroma je takratni nacionalni svet za kulturo podprl. Med drugim pišejo tudi o tem, da je dovolj finančne podhranjenosti na ministrstvu, da je treba zaustaviti reze v kulturi in da je kulturo treba jemati resno in da pač od predsednika Vlade pričakujejo tudi ukrepanje. Pozivajo na nek način tudi ministra Mramorja, kajti natančno vedo, kdo ima finančno škarje in platno v rokah. Ampak, veste, Društvo slovenskih pisateljev govori tudi o nesprejemljivi politiki takratne ministrice in ministrstva in da stvari gredo samo navzdol. Takratni nacionalni svet za kulturo je s podpisi podprlo tudi okoli 2 tisoč 500 kulturnikov. Zgodilo se ni nič. Nacionalni svet za kulturo je odstopil, kulturniki so utihnili. Zanimivo. Nekaj let nazaj pa so imeli bistveno več sredstev namenjenih za kulturo, vsi skupaj, ne samo kulturniki, država kot celota, so v Maximarketu protestirali samo zato, ker so se združevali z nekim drugim ministrstvom, sredstev pa je bilo na voljo več. Ampak pustimo to. Dejstvo je, da se ni nič zgodilo. Minister je takrat, prvi minister seveda, povedal, da temu izsiljevanju ne bo popustil. Dva meseca kasneje pa v svojem nagovoru pravzaprav povzame vse tisto, na kar je bilo prej opozorjeno, in negira vse tisto, kar je bilo zapisano nekaj dni pred tem na spletni strani. Zame je to neverodostojno dejanje. Da ne bo pomote. Ne govorim in ne ščitim bivše ministrice. To bi moral morda kdo drug. Tudi ne govorim v tem trenutku o Tonetu Peršaku. Govorim o problematiki, pred katero smo v tej državi. Ko se omenjajo elite, ko se omenjajo omrežja – pok! Imaš spakirane kovčke in te ni nikjer več. To je problem. In za nameček,

Društvo slovenskih pisateljev, ki je takrat opozorilo, da na ministrstvu nekaj ne štima in kjer je bil sekretar gospod Tone Peršak član tega društva. Zakaj ni takoj odstopil? Zdaj ne vem, ali iz tega društva ali pa kot sekretar. V dvojni vlogi. Malo šimfaš, malo sodeluješ. Ali je to korektno? Kajti na drugi strani zna gospod Peršak zelo dobro obračunavati takrat, ko mu pride prav. Kot je bilo rečeno prej v Penu. Sicer bom tisto pustila na miru, ampak mimogrede, gospod Hainz, lahko opravičujete njegovo dejanje, ampak posledice so znane. Če vam ime Boris Pahor ne pomeni veliko, če vam ime Drago Jančar ne pomeni veliko, če vam ne pove ime Tone Kuntner, ki ogromno domoljubnih, kulturnih vlog nameni tej državi, potem je to res vaša stvar. Ampak dejstvo ostane, in to je, da na primer v Penu najdemo gospo Svetlano Makarovič, nekaterih drugih pa več ne. Sedaj pa moram odgovoriti na nekatere polemike ali pa tudi pomisleke na mojo razpravo. Prvi je, da so bila moja vprašanja na tako imenovanem hearingu skoraj da ne neprimerna. Ne bo držalo. Moja vprašanja so bila zelo konkretna in so se navezovale izključno na kulturo. In moje prvo oziroma eno od tistih vprašanj, s katerimi moram sedaj odgovoriti oziroma da povem to, odgovarjam gospodu Hainzu na njegovo izvajanje glede možnosti, ki jih je imel gospod Peršak, naj povem naslednje. Hearing je potekal dopoldne in popoldne oziroma zjutraj in zvečer. V dopoldanskem delu sem ga vprašala, kaj meni o desetih ukrepih, ki so napisani kot neke zaveze te koalicije, kje pravzaprav smo. Pri tem sem res izpostavila enega od ukrepov. Bila sem prepričana, da nekdo, ki kandidira na ministrsko funkcijo, deset ukrepov za področje, ki naj bi ga opravljal in ki ga je že opravljal dve leti, pozna. In takrat nisem drezala. Nisem dobila konkretnega odgovora, spraševala sem o digitalizaciji, tudi povedala sem, za kateri ukrep gre, ampak takrat veliko odgovorov glede tega nisem prejela. Je pa res, da je gospod Peršak zadevo potem tudi malo pogledal in v večernih urah nekoliko dopolnil svoj odgovor in poudaril pomen tega mojega vprašanja. Tako da mislim, da sem bila več kot korektna. Nekateri ste omenili tudi to, da ima gospod Peršak številne politične izkušnje. Mene sicer to niti ne tangira oziroma niti ne moti. Nekateri bodo rekli, da ima številne politične izkušnje, nekateri bodo rekli, da rad sedla iz ene v drugo stranko, takrat ko potrebuje. Prej je bilo rečeno, gospod Peršak je bil na pravi strani, gospod Hainz je rekel, na pravi strani, ko je bil v Demusu. Pa ker je rekel to gospod Hainz, jaz upam, da bo tudi razumel, kaj bom sedaj povedala. Bil je na pravi strani oziroma je bil poslan s prave strani. In potem je bil tudi v neki drugi stranki, pa je danes spet v drugi. Ampak poglejte, to je njegova osebna odločitev. To je njegova osebna odločitev in jaz jo pustim njemu samemu. Je pa res, da je imel velike politične ambicije. Tudi kandidat za predsednika države

je bil. Ne vem, morda ste mu takrat vi namenili svoj glas.

Prej je bilo tudi rečeno v enem od izvajanju, mislim da s strani kolegice Koleša, da bi Državni zbor vendarle moral nameniti več pozornosti kulturi in da bi bilo treba kupiti tudi kakšno umetniško sliko. Jaz moram v zagovor službi Državnega zbora predvsem sekretariatu povedati, da naredi ogromno za kulturo. Če se sprehajate tako po prostorih Državnega sveta kot tudi v predverju imamo velikokrat različne razstave, številni avtorji se predstavijo in vsak od nas ima možnost, da kupi kakšno umetniško delo. Ni treba, da nalagamo odgovornost za nakup na druge. Naredimo ta korak sami. Ne nazadnje moram tudi povedati, da sem sama s sodelovanjem službe, za kar sem jim zelo hvaležna, omogočila enemu od umetnikom, da je imel v predverju Državnega sveta razstavo, kjer je predstavil svoja dela. Ne nazadnje je bil tudi Prešernov nagrajenec v preteklosti, in se mi zdi to pomembno. Nekateri se ob tem nasmihate, ampak jaz samo odgovarjam na izpostavljene teme. Te teme so bile in je prav, da vemo, o čem govorimo in da si postavimo ogledalo, kdaj smo na zadnje kupili knjigo, kdaj smo nazadnje kupili umetniško delo in kdaj smo odšli v gledališče. Jaz moram povedati, da prvo in drugo sem storila, tretje pa zaradi časovne omejitve ne. Pa mi je žal. Marsikaj bi si rada ogledala.

Bilo je tudi povedano, da si želijo oziroma želite več kulturnega dialoga, ki ga primanjkuje v tem državnem zboru. Velikokrat je to res, ampak zanimivo, niti lastna poslanska skupina ... No, pa bom takole začela, kultura se začne z dober dan, nasvidenje, hvala, prosim. Tako so nas začeli učiti. In sedaj se niti lastna poslanka skupina gospe Julijani Bizjak Mlakar ni zahvalila tukaj v tem državnem zboru za opravljeno delo. Za danes govorim. Jaz mislim, da je tudi to del kulture, kajti ne nazadnje je ta menjava še vedno povezana tudi z njo in nekako bo tudi sedela v tem državnem zboru.

Bilo je rečeno, da je zelo pomembno, kakšen kulturni nivo imamo v svojih razpravah. S tem se absolutno strinjam. Jaz mislim, da bomo mali ljudje in da bomo ti mali ljudje praktično vsi takrat, ko bomo eno govorili, drugo pa delali. Tega pa ni moč premestiti. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa. Dober dan tudi v mojem imenu.

Replika, gospod Primož Hainz, izvolite.

PRIMOŽ HAINZ (PS DeSUS): Hvala lepa.

Res sem bil imenovan nekajkrat, sicer ne vem, če imam take zasluge, ampak vendar. Najprej. Gospa Anja Bah Žibert je napovedala tisto vprašanje okoli točk koalicijske pogodbe, kjer ni tako nastopala, da je rekla samo številko. Točno tako je bilo, kot sem rekel, zahtevala je pod to številko. Res pa je, da sem ga polomil in se opravičujem, ni bila številka osem, je bila številka šest tista.

Drugo. Moram reči, da je res, da sem se zmotil in se opravičujem, ker sem govoril o Društvu slovenskih pisateljev, šlo je pa za Pen. Se opravičujem, gre za Slovenski center Pen, združenje pisateljev, pesnikov in publicistov. Ampak tudi to je društvo, ki deluje po lastnih pravih igrah in niso neposredno vezani na državo v tem smislu pritožb, odločb. Na tej točki ni bilo popravkov.

Kar se pa tiče osvoboditeljev, pa moram reči, meni se zdi to prava stran, lahko bi sicer bolj natančno vsakič to razlagal, pa ne čutim potrebe, ker sem mislil, da se nekateri vsaj razumemo, kaj je to prava stran bila v tistem trenutku, ker smo si pač nekateri za to osvoboditev prizadevali. Tudi sam kot socialist, takrat ko smo predlagali plebiscit, sem še danes ponosen na to, ko je Demos malce cincal okoli tega, ali bodo ljudje za ali ne bodo ljudje za. Skratka, mislim, da sem pravilno zadel, da sem to pravo stran kar dobro opredelil.

O poslanosti gospoda Peršaka, o tem pa ne bi izgubljal besed, ker je bila, mislim da, izjemno žaljiva. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala tudi vam.

Prehajamo v sklepni del splošne razprave, v katerem dobi besedo še predstavnik Vlade, in sicer dr. Miro Cerar. Ne želi besede.

Nadaljujemo. Vsi prijavljeni razpravljavci, ki ste to želeli, ste dobili besedo. Ker čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika Državnega zbora še kdo razpravljati. Pred prijavo želim opozoriti, da se lahko k razpravi prijavite s pritiskom tipke za vklop mikrofona. Če želi razpravljati tudi predstavnik Vlade dr. Miro Cerar, prosim, da se prav tako prijavi s pritiskom tipke za vklop mikrofona. V tem primeru dobi besedo kot zadnji. Prosim za prijave. Vsak razpravljavec ima na voljo pet minut.

Gospa Anja Bah Žibert, beseda je vaša, izvolite.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa.

Se opravičujem, predsedujoči, ampak ta čas je v bistvu namenjen za nekatere odgovore, ki jih prej nisem mogla podati.

Gospod Hainz je govoril o tem, kje so bili socialisti in kje je bil Demos. Naj ga spomnim na izjavo dr. Jožeta Pučnika, žal, že pokojnega: "Jugoslavije ni več, zdaj gre za Slovenijo." Žalosti me, ker je v nekaterih glavah še vedno drugače.

Kar se tiče predstavitve kandidata za ministra, zdaj lahko kakorkoli obračate besede, dejstvo je, da bi nekdo, ki je bil skorajda leto in pol državni sekretar, ki je bil desna roka in danes nastopa kot kandidat za ministra, moral poznati deset zavez. In sem jasno vprašala, kaj se mu zdi pri tem pomembno oziroma kaj je treba realizirati, ker me je dejansko zanimalo, kaj je bilo do sedaj narejenega. Tudi zaradi tega, kar sem prej govorila, da ne verjamem, da je bila

ministrica zamenjana zaradi nedela in neuresničevanja sklepov. In poudarjam, vse bolj, danes sem pa dokončno prepričana, da je bila ministrica zamenjana samo zato, ker je opozorila na gospodarske povezave, na problematičnost delovanja in željo nekaterih po odtekanju javnega denarja. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Dr. László Göncz, beseda je vaša.

DR. LÁSZLÓ GÖNCZ (PS IMNS): Hvala lepa, gospod podpredsednik. Spoštovani gospod predsednik Vlade, predstavniki Vlade, kolegice in kolegi!

Midva sva se prijavila zdaj ob razdelitvi časa predvsem zato, ker je zaradi nekkih komunikacijskih šumov izpadla naša prijava za stališče in razpravo. Toliko zgolj za informacijo, v nekem poslovniskem smislu.

Kar se tiče vsebine današnje točke dnevnega reda, naj povem, da je predlagani kandidat za ministra za kulturo gospod Tone Peršak ob predstavitvi na seji matičnega delovnega telesa name naredil dober vtis. Z zelo širokim poznavanjemvseh ali pa večine elementov kulture kot takšne, tudi z vidika perspektive in pa strateških vprašanj tega pomembnega področja je nakazal na dimenzije, ki vsekakor opravičujejo predlog, da bo postal po tem glasovanju kulturni minister. Moram poudariti tudi to, da je dosedanje delo gospoda Peršaka, katerega več ali manj tudi sam poznam predvsem na literarnem področju in pa tudi na področju organiziranja literarne dejavnosti in pa kulturne dejavnosti, takšno, da mu daje predispozicijo za to funkcijo.

Omenjal je več pomembnih področij. Jaz bom izpostavil zgolj dve. Najprej je izpostavil pomen nadgradnje sistemskih rešitev na področju kulturne dediščine, kar menim da je zelo pomembno. Prav tako je posebej izpostavil medijsko krajino, kjer je veliko treba postoriti. Lahko bi dodal tudi kulturni evro, o katerem je bilo danes veliko govora, tako da ne bi s tem zavlačeval.

V drugem delu svoje razprave bi pa poudaril predvsem tista dva vidika, ki sta tudi z zornega kota narodnih skupnosti izjemnega pomena in zahtevata poseben občutek tudi s strani kulturnega ministrstva oziroma kulturnega ministra. Gre za stabilno delovanje kulturnih inštitucij narodnih skupnosti. V bližnji preteklosti je prišlo enkrat do drastičnega zmanjševanja sredstev na temu področju, ne govorim za čas te vlade, ampak za neko prejšnje obdobje, in žal je zaradi tega zmanjševanja prišlo kar do nekaterih večjih izpadov tudi v kulturni dejavnosti madžarske narodne skupnosti. Želimo, da tovrstnih posegov v področje ne bo in pri tem računamo na razumevanje in podporo Ministrstva za kulturo.

In druga stvar, kar bi posebej izpostavil, je pa področje kulturne dediščine narodne skupnosti. Ni slučajno da smo pri nastajanju

koalicijske pogodbe, čeprav mi nismo neposredni sooblikovalci niti podpisniki te pogodbe, ampak smo posebej izpostavili v pogovorih s takratnim kandidatom za predsednika vlade, da se zapiše pomen urejanja tudi tega področja z vidika narodnih skupnosti. Jaz menim, da je sedaj priložnost, čeprav je dejansko mandat že do polovice, ampak kljub temu je še dovolj časa, da v okviru te napovedane nadgradnje programa kulturne dediščine ali pa reševanja kulturne dediščine, da se primerno velik pomen in pa tudi čas namenijo vprašanju z vidika avtohtonih narodnih skupnosti.

Z moje strani je podpora gospodu Peršaku zagotovljena. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Kot zadnji razpravljavec pred glasovanjem pa ima besedo gospod Roberto Battelli.

ROBERTO BATTELLI (PS IMNS): Hvala za besedo, gospod podpredsednik, spoštovani predsednik vlade s sodelavci, kolegice in kolegi!

Gospod Peršak je član ekipe, s katero smo po nekaj začetnih nesporazumih, ki so bili takoj pozabljeni, vzpostavili odkrit dialog in plodno sodelovanje, ki temelji na evropskem in Unescovem pristopu h kulturnim vprašanjem, ki zadevajo tudi narodne skupnosti in njuno identiteto, ki je sestavljena iz jezika kulturnega izročila in dediščine in kot takšna bogati kulturno pokrajino Slovenije. O tem vseskozi priča tudi zares bogata kulturna dejavnost narodnih skupnosti v krajih, kjer zgodovinsko živimo. Dejavnost, ki kljub, kot smo slišali, skromnim sredstvom, ki so na splošno dodeljena področju kulture, predstavlja zelo močno značilnost znotraj kulturnih dejavnosti naših krajev in mest. Te dejavnosti so nepogrešljiv element lokalnega kulturnega dogajanja in te dogodke obiskuje vseskozi celotno prebivalstvo. Moje mnenje je, da so te kulturne dejavnosti odraz najboljšega možnega izkoriščanja oziroma najboljše možne uporabe teh sredstev, ki so namenjena naši kulturi.

Ta dialog, o katerem sem govoril, je nujen in dragocen zaradi tega, ker je treba vedeti, da nezavidljiv položaj, tudi demografski, v katerem se nahajamo kot italijanska narodna skupnost, je posledica zgodovinskih dejstev, praks in politik, ki jih naša ustava prepoveduje. Del tega arzenala, ki je bil uporabljen proti nam, proti temu jeziku in kulturi kljub formalni zaščiti, del tega je bila tudi t. i. damnatio memoriae, to pomeni, da je bilo treba to prebivalstvo odrezati od sebe. Dosti je treba še storiti, da se to stanje popravi. Ljudje, ki se s kulturo ukvarjajo, se tudi tega problema zavedajo. Nekaj teh ljudi je tudi na Ministrstvu za kulturo in upam, da bomo v tem delu uspešni in bomo uresničili tisto, kar daje smisel evropskim vrednotam, posebej še na področju kulture in kulturne raznolikosti in ki predstavlja cement evropskega združevanja in sposobnosti Evrope, da se izogne nevarnostim,

ki so pretile skozi celotno 20. stoletje še posebej vsem nam.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa, gospod Battelli.

Zaključujem razpravo in prehajamo na odločanje. Poslanke in poslance prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav. Odločali bomo o naslednjem predlogu sklepa: Za ministra za kulturo se imenuje Anton Peršak.

Glasujemo. Navzočih je 68 poslank in poslancev, za je glasovalo 51, proti 12.

(Za je glasovalo 51.) (Proti 12.)

Ugotavljam, da je Anton Peršak imenovan za ministra za kulturo.

Ministru čestitam k imenovanju in mu želim uspešno opravljanje dolžnosti.

/ aplavz/

Prosim novoimenovanega ministra, da v skladu s 113. členom Ustave Republike Slovenije priseže pred Državnim zborom.

ANTON PERŠAK: Prisegam, da bom spoštoval ustavni red, da bom ravnal po svoji vesti in s svojimi močmi deloval za blaginjo Slovenijo.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Spoštovani minister, ali želite nagovoriti Državni zbor?

ANTON PERŠAK: Spoštovani poslanci in poslanke, spoštovani gospod predsedujoči, spoštovani gospod predsednik Vlade, ministri, državni sekretarji!

Ta dogodek in vse besede, ki so bile danes tukaj izrečene, so seveda zelo zavezujoče. Jaz se vam zahvaljujem za zaupanje, ki je bilo izrečeno v številnih razpravah. Vem, da je to zaupanje tudi, ne bom rekel breme, ampak zaveza, da se dela na ministrstvu lotimo z vso energijo z vsemi že predstavljenimi in tudi v koalicijski pogodbi zapisanimi nalogami, ki jih tudi zdaj ne bi znal po vrsti naštet. Jih pa poznam. Upam in pričakujem, da bomo pri tem plodno sodelovali. Vsi tisti, ki ste danes z zaupanjem oddali svoj glas, kot tudi tisti, ki ste bili kritični, pa ste izrazili svoj interes za dobrobit slovenske kulture.

Zahvaljujem se vam še enkrat. Zahvaljujem se gospodu predsedniku Vlade, ki me je predlagal. Zahvaljujem se tudi gospe Bizjak Mlakar, ki me je povabila na ministrstvo kot sodelavca pred letom in pol. Najlepša hvala za oddane glasove in v pričakovanju vašega nadaljnega sodelovanja vse v dobro za slovensko kulturo. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala, spoštovani minister in vse dobro vam želimo.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda. Kolegice, kolegi, nadaljujemo z delom.

Prehajamo na **15. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE PRVA**

OBRAVNAVA PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O SLOVENSKEM DRŽAVNEM HOLDINGU.

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila skupina štirih poslank in poslancev, s prvopodpisano mag. Alenko Bratušek. V zvezi s tem predlogom zakona je skupina 15 poslank in poslancev, s prvopodpisanim dr. Bojanom Dobovškom zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici predlagatelja predloga zakona mag. Alenki Bratušek.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS NP): Hvala, podpredsednik. Kolegice in kolegi, državni sekretar, lep pozdrav!

Slovenski državni holding je bil leta 2012 ustanovljen z enim ključnim namenom, to je transparentno in bolj učinkovito upravljanje državnega premoženja, ker bi s tem državljani od tega premoženja imeli več. To je bil temeljni cilj ustanovitve Slovenskega državnega holdinga. Prvotno sprejeti zakon je predvideval, da se celotno državno premoženje preprosto prenese v last SDH, kar je bilo za nas nedopustno, zato smo spremenili zakon in preprečili privatizacijo slovenskega premoženja v enem zamahu. Danes SDH z državnim premoženjem upravlja in ga nima v lasti. Biti lastnik ali imeti nekaj v upravljanju je bistvena razlika. To poudarjam zato, ker se ena od predlaganih sprememb v zakonu, ki je pred vami, nanaša prav na to, da mora SDH na zahtevo Državnega zbora ali pristojnega delovnega telesa posredovati podatke o svojem poslovanju.

Razlog, da to spremembo predlagamo, je v arogantnem odnosu Slovenskega državnega holdinga do Državnega zbora. Izmikajo se posredovanju podatkov. Na zahtevo poslancev po določenih dokumentih se izgovarjajo na to, da niso javno podjetje. Res niso javno podjetje, ampak po naši oceni je njihova dolžnost, da poslujejo transparentno in o vsem tem tudi poročajo Državnemu zboru oziroma pristojnemu organu oziroma poslancem. Zakaj se tako obnašajo, ne vem, očitno želijo nekaj skriti. Ob vseh kadrovskih aferah se temu sploh ne čudim. Vsekakor pa je Državni zbor organ, ki je nadzornike SDH imenoval, zato mora imeti pravico do preverjanja njihovega delovanja. Transparentnost bi morala biti na prvem mestu. Je tako?

Druga predlagana sprememba se nanaša na razrešitev članov nadzornega sveta. Obstoječi zakon predvideva, da je samo Vlada tista, ki lahko predlaga razrešitev članov nadzornega sveta. Glede na to, da je Državni zbor tisti, ki nadzornike imenuje, je verjetno prav, da ima pravico predlagati njihovo zamenjavo. Pogoji za zamenjavo se z našim predlogom ne spreminjajo prav nič.

Tretja predlagana sprememba pa se nanaša na prodajo slovenskega premoženja. V

zadnjem letu ste praktično vse, kar ste prodali, prodali finančnim skladom in po možnosti še v finančne oaze. Veliko govora je bilo ob tako imenovani panamski aferi, kako se bo vlada borila proti Slovincem, ki so svoj denar naložili v davčne oaze. Prav je tako. Vsak naj naši državi prispeva, kot določajo pravila. Tisti, ki jih kršijo, pa morajo za to odgovarjati oziroma biti kaznovani. Težko pa ob takšnih besedah verjamem, da ste praktično vse, kar ste prodali, prodali v davčne oaze, z obrazložitvijo, da je to davčna optimizacija za kupce. Če lahko oni davčno optimizirajo, se pravi okoli prinesejo svojo državo, potem morate to dovoliti tudi našim ljudem. Ali obrnjeno – če ne smemo mi, prav tako na našem premoženju ne morejo in ne smejo drugi.

In mogoče še bolj pomembna sprememba, ki jo predlagamo, je, da mora novi lastnik podjetja zasledovati najmanj enake cilje, kot so za to podjetje opredeljeni v strategiji. Gre za naše skupno premoženje. Upam, da imamo skupne cilje, da se s tem premoženjem upravlja transparentno, pošteno in čim bolje. Če vam res gre za to, danes pričakujem vašo podporo, da bo zakon lahko nadaljeval zakonodajni postopek. Predvsem koalicijska Desus in SD bi lahko pokazala, da jim je do tega, da se z našim premoženjem upravlja transparentno, pošteno in čim bolje. Če že največja vladna stranka eno govori in drugo dela.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Za uvodno obrazložitev mnenja dajem besedo predstavniku Vlade gospodu Metodu Dragonji, državnemu sekretarju na Ministrstvu za finance.

METOD DRAGONJA: Spoštovane poslanke in poslanci, spoštovani gospod podpredsednik!

S sprejetjem Zakona o Slovenskem državnem holdingu je bil v Sloveniji vzpostavljen sistem korporativnega upravljanja SDH in državnega premoženja, skladen s smernicami OECD. Prvo načelo teh smernic je, da mora biti postavljena jasna ločnica med lastniško funkcijo države in drugimi državnimi funkcijami oziroma ločitev politike od upravljanja družb v državni lasti.

Ob tem smernice OECD jasno poudarjajo, da se država ne sme vmešavati v operativne zadeve in je dolžna spoštovati neodvisnost nadzornega sveta. Situacijam, da bi družbe v državni lasti pridobile preveč avtonomije, pa se izognemo z jasno lastniško politiko, katere temeljni cilji so opredeljeni v strategiji in v drugih aktih upravljanja. Vsa navedena in druga načela OECD ter priporočilo Evropske komisije je Republika Slovenija na podlagi Zakona o SDH dokončno izpolnila v letu 2015 z imenovanjem nadzornega sveta SDH in s sprejetjem strategije upravljanja kapitalskih naložb. Rezultat tega je bila potrjena izpolnitev vseh popristopnih priporočil k OECD. Slovenija je septembra 2015 v celoti sprejela potrdilo OECD, da smo skladni s smernica

korporativnega opravljanja podjetij v državni lasti. Nadalje je to potrjeno tudi z izpolnitvijo priporočil Evropske komisije, ki je v tem tednu uradno predlagala, da se Slovenija po sedmih letih izloči iz postopka presežnega finančnega primanjkljaja in se ji povrne status finančno normalne države. Lahko ocenjujemo, da je to dobra novica za mednarodne finančne trge, ki so tudi že prepoznali velike napore Slovenije, ki se sedaj lahko zadolžuje po 1,5-odstotni obrestni meri, za razliko od obdobja v letu 2013, ko so obrestni pribitki na državne obveznice presegali 6 %. Nadaljnja priporočila Evropske komisije so vezana na dosledno izpolnjevanje okvira korporativnega upravljanja podjetij v državni lasti, SDH in slabe banke. V kontekstu predloga za spremembo Zakona o SDH velja še posebej opozoriti na zadnje poročilo Evropske komisije o Sloveniji s februarja 2016, v katerem je Evropska komisija med drugim zapisala, citiram: "Ključnega pomena je, da SDH deluje neodvisno od političnega pritiska." Rešitve predloga za spremembe in dopolnitve Zakona o SDH, ki ga predlaga predlagatelj, pa gredo po oceni Vlade v nasprotni smeri. Na Državni zbor se želijo prenesti vse pristojnosti, ki jih ima nadzorni svet SDH. Formalizirati se želi stalen politični pritisk na člane nadzornega sveta SDH in na upravo SDH. Ob tem posebej poudarjamo, da so nadzorniki SDH ljudje iz gospodarstva in ne sodijo med politično in medijsko izpostavljene osebe. Ključno je tudi to, da se kupce družb v državni lasti želi zavezati k ciljem iz strategije upravljanja kapitalskih naložb in želi naložiti omejitve, ki niso skladne z realnimi gibanji na svetovnih kapitalskih trgih. Taki predlogi bi po oceni Vlade porušili temeljna načela korporativnega upravljanja in našete dosežke Slovenije in ponovno odprli vrata politizaciji upravljanja kapitalskih naložb države, kar bi lahko imelo za posledico nestrokovno in neučinkovito upravljanje z družbami v državni lasti in posledično tudi negativne posledice za javne finance.

Naj zaključim. Predlagana novela zakona je po oceni Vlade slaba novica za upravljanje Slovenskega državnega holdinga, posega v njegovo neodvisnost in odpravlja ločenost SDH od politike, zato Vlada nasprotuje nadaljnji obravnavi tega zakona.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanj gospod Tilen Božič.

TILEN BOŽIČ (PS SMC): Predsedujoči, hvala za besedo. Spoštovani predstavniki Vlade, kolege in kolegi!

O Slovenskem državnem holdingu je bilo v tej hiši zagotovito izrečenih že veliko besed. V upravljanju ali v lasti ima pretežni del premoženja, ki ga štejemo v Poslanski skupini

SMC za skupno premoženje vseh državljanek in državljanov.

Naj uvodoma izpostavim, da smo v Poslanski skupini SMC mnenja, da je skrb in posebna pozornost številnih deležnikov, od Vlade Republike Slovenije, medijev, državljanek in državljanov ter ne nazadnje tudi nas poslancev, da se s tem ogromnim premoženjem upravlja preiščeno in pregledno, skladno z zakonodajo, ki je vpeljala sodobne standarde korporativnega upravljanja in v skladu s strategijo upravljanja državnega premoženja, ki smo jo po več kot dveh desetletjih končno sprejeli v tej sestavi državnega zbora, torej te razprave štejemo za legitimne in upravičene. V naši domeni pa je predvsem razmislek o tem, ali se da to področje zakonsko urediti bolje. V predlogu novele so predvidene tri spremembe. Prva je sestavljena iz dveh delov, in sicer dela, ki izpostavlja pomen dejstva, da mora biti ob prodaji naložb lastništvo kupca znano in preverljivo, drugi del pa se nanaša na posebne zahteve pri prodaji deležev pomembnih oziroma strateških družb, da mora novi lastnik zasledovati najmanj enake cilje, kot so za to naložbo predvideni v strategiji upravljanja premoženja in z letnim načrtom upravljanja naložb. Preglednost lastništva kupca je bila za konkretne primere prodaje državnega premoženja že večkrat izpostavljena tako v medijih kot tudi v tej hiši. To vprašanje se kaže kot pomembno iz številnih vidikov in nikakor ne more biti vseeno, kdo je kupec oziroma kdo stoji za kupcem, saj je od tega odvisna tako uspešnost prodajnega postopka in dosežena prodajna cena kot tudi prihodnja doslednost pri spoštovanju morebitnih dodatnih zavez in nadaljnji razvoj oziroma razvojna pot podjetja. Slovenski državni holding je že sedaj obvezen te postopke voditi pregledno na način, ki zagotavlja sledljivost oziroma naknadno preverljivost postopkov in odločitev. Med te po našem mnenju brez dvoma spada tudi podrobna preverba lastniškega profila kupca, s katerim je posel sklenjen, do podatka o končnem oziroma upravičenem lastniku. Pri tem ne gre zanemariti dejstva, da živimo v času in v zvezi, ki predvideva prost pretok kapitala. S tem pa smo po eni strani izpostavljeni številnim bolj ali manj mednarodno uveljavljenim praksam strukturiranja prevzemov družb, ki se v odvisnosti od namena in ciljev kupca prilagajo posameznemu prevzemu s ciljem zagotoviti ponudbo, ki bo za tistega, ki vodi postopek prodaje, torej SDH, imela kar največjo verjetnost za uspeh. Pogoje torej določa prodajalec, vendar ima vsak pogoj tudi svojo ceno. Ne glede na to smo v Poslanski skupini SMC mnenja, da praksa na področju prevzema podjetij ponuja zadostno število rešitev za strukturiranje prevzema, ki zagotavljajo preglednost lastništva, in da zahteve po razkritju dejanskih lastnikov ne bi smele imeti bistvenega vpliva na doseganje ciljev, zastavljenih s strani SDH pri prodaji posamičnih družb oziroma njihovih deležev.

Sledljivost oziroma ugotovitev dejanskega lastništva je po mnenju naše poslanske skupine nujni pogoj, ko govorimo o prodajah premoženja v lasti držav.

Drugi del prve izmed ponujenih rešitev je zapisan na način, ki je lahko sam sebi kontradiktoren, saj doseganje najmanj enakih ciljev lahko z ekonomskega, pa tudi drugih vidikov pomeni celo doseganje diametralno nasprotnih ciljev, saj primeroma zasledovanje cilja 10-odstotnega donosa na kapital lahko ob sočasni uporabi besede najmanj pomeni tudi zahtevo po 20 in več-odstotnem donosu, kar vodi v bistveno drugačen odnos do prevzemanja tveganj in določanja poti, po kateri bodo cilji doseženi. Prav tako velja opozoriti, da se skladnost ciljev, primernost kupca oziroma morebitni dodatni pogoji, ki se postavljajo kupcu, že možni, določljivi in izvedljivi, ko pride do odločitve, da se določena družba ali delež proda, pri čemer v Poslanski skupini SMC zagovarjamo, da se mora presoja o morebitnih dodatnih pogojih opraviti za vsak posamičen primer načrtovanja prodaje posebej. Generičen pristop pri tako različnih družbah, obsegu in pomenu premoženja po našem mnenju ni primeren, saj je treba pri iskanju najboljše rešitve in s tem tudi najboljšega rezultata za državo iskati glede na vsakokratna dejanska dejstva in okoliščine, povezane s prodajo določenega deleža.

Druga rešitev, ki jo predlaga predlagatelj, se tiče pooblastil, ki jih bi Državnemu zboru želeli podeliti v povezavi z razreševanjem članov nadzornega sveta SDH. Veljavna zakonska diktacija predvideva, da Državni zbor imenuje ali razreši člane nadzornega sveta SDH na predlog Vlade Republike Slovenije. Slednja se namreč v skladu z zakonom šteje za skupščino SDH. V smislu vzpostavljenih razmerij smo v Poslanski skupini SMC mnenja, da Vlada razpolaga z vsemi potrebnimi sredstvi in vzvodi za kompetentno ugotavljanje in presojo o morebitni pripravi predloga za razrešitev članov nadzornega sveta SDH. Kriteriji, na podlagi katerih se takšna presoja izvrši, so jasno zapisani v 44. členu veljavnega zakona. S tako urejenimi razmerji med SDH in nadzornim svetom, Vlado Republike Slovenije in Državnim zborom se zagotavlja primerno ravnotežje in s tem stabilnost poslovanja SDH, ki je ključnega pomena za doseganje ciljev, ki smo jih v Državnem zboru naložili s strategijo upravljanja državnih naložb. Ne nazadnje je z vidika korporativnega upravljanja pomembna jasna opredelitev pristojnosti in odgovornosti. Odgovornost s tem v zvezi nosi Vlada. Deljenje te med več deležnikov znižuje težo s tem povezanih odločitev. Tretji sklop, ki ga podaja predlagatelj, je treba osvetliti z zornega kota primernosti in zmožnosti Državnega zbora, da bi dodatna pooblastila glede izvajanja nadzora nad delovanjem SDH lahko izvajal na način, ki bi pripeljal do boljšega upravljanja državnega premoženja. Glede na to, da je bila Državnemu

zboru poverjena funkcija zakonodajne oblasti, se že iz konceptualnega vidika zastavlja vprašanje smiselnosti, da Državni zbor prevzema naloge druge veje oblasti, ki ima v ta namen vzpostavljen celo direktorat. Ta razpolaga s kadri, z znanjem, s sredstvi in pooblastili za izvrševanje s tem povezanih nalog. Po našem mnenju poseganje v druge veje oblasti, v tem primeru izvršne ali celo upravljanje z državnim premoženjem, odmika pozornost od področja, ki je bilo poverjeno nam poslancem. Na tem mestu velja tudi omeniti, da obstoječi zakon omogoča udeležbo predsednika Komisije Državnega zbora za nadzor nad javnimi financami na sejah nadzornega sveta SDH. Predsednik omenjene komisije je praviloma, in tudi v tem sklicu je tako, član opozicijske stranke ravno z namenom, da se zagotovi dodatna spodbuda k zagotavljanju preglednosti delovanja nadzornega sveta. Korporativno upravljanje na področju upravljanja z državnim premoženjem je v doberšnji meri posledica sodelovanja z OECD in dosedanjih opozoril, ki smo jih že prejeli. Eden izmed gradnikov učinkovitega upravljanja z državnim premoženjem je tako zagotovo tudi odkim SDH od dnevnopolitičnih pretresov, ki imajo lahko zaradi pogosto izrazite nihajnosti dnevne politike znatne negativne učinke na upravljanje premoženja države. Tako zaradi nas samih kot tudi zaradi vpetosti Slovenije v mednarodno okolje smo v poslanski skupini SMC mnenja, da morebitno predajanje tovrstnim skušnjavam s strani zakonodajne oblasti, ki jo predstavljamo člani političnih strank, zagotovo ne ostane neopazno ne doma ne v tujini.

Naj za konec povzamem stališče poslanske skupine SMC. Del prve rešitve, ki ga razumemo kot poziv k večji preglednosti nad bodočimi lastniki, kupci podpiramo, vendar obenem poudarjamo, da je ta v zakonu in okviru načel in drugih določb že predvidena, se pa na trenutke poraja vprašanje, ali je tudi zadostno artikulirana. Predlog, ki bi dal Državnemu zboru pristojnosti, ki jih ima v zvezi z razreševanjem nadzornikov Vlada, se nam z vidika vzpostavljenega modela korporativnega upravljanja in s tem povezane delitve oblasti, pristojnosti in odgovornosti zdi neprimerna, saj prinaša visoko tveganja za nestanovitnost prihodnjih mandatov tako nadzornikov kot tudi posredno uprave SDH. Prav tako menimo, da dodatne pristojnosti Državnega zbora v povezavi s tretjim predlogom lahko po našem mnenju vodijo v presojanje strokovnih odločitev v luči potreb dnevne politike brez jasne koristi za državo. V Poslanski skupini SMC bi si želeli, da bi naslednjih nekaj ur besede tekle predvsem s ciljem, da bi se pobuda predlagatelja vsebinsko izkristalizirala in utemeljila v duhu iskanja morebitnih boljših rešitev, kot jih ponuja obstoječi zakon. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Mag. Marko Pogačnik bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Spoštovani predsedujoči, hvala za dano besedo. Spoštovani državni sekretar, kolegice, kolegi!

Pred nami je Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Slovenskem državne holdingu, ki ga je predlagala Poslanska skupina nepovezanih poslancev. V Slovenski demokratični stranki smo prepričani, da vzrok in posledice po spremembah in dopolnitvah tega zakona so predvsem v slabem delovanju vlade kot nekega nadzornega organa v smislu skupščine in posledic dejanj, ki jih je izvajalo predvsem vodstvo Slovenskega državnega holdinga, povezanimi z zadnjimi prodajami državnega premoženja. Nedvomno, da tako Komisija za nadzor javnih financ kot Odbor za finance in monetarno politiko sta to problematiko, ki jo predlagatelj navaja, že obravnavala, problematiko prodaj družb podjetjem, ki so registrirani tik pred začetkom postopka prodaje ali ki imajo sedež v skoraj tako imenovanih davčnih oazah, smo opozarjali tudi že v Slovenski demokratični stranki. Predlogi, ki sledijo, lahko na eni strani peljejo proti zastavljenim ciljem, po eni strani pa glede na delovanje te vlade in koalicije, SMC, SD in Desus, v Slovenski demokratični stranki ne izključujemo, tudi če bi zakon navajal dejstva, da bi se ta koalicija odločila, da gre po drugi poti in bi zaobšla določene dele tega zakona.

V nadaljevanju bi poskušal pojasniti te zadeve, in sicer glede nadzornega sveta. V Slovenski demokratični stranki smo še vedno prepričani, da bi moral imeti mesto v nadzornem svetu predstavnik opozicije pod enakimi pogoji, ki so predvideni za člane nadzornega sveta v Slovenskem državnem holdingu. V stališču Stranke modernega centra je bilo povedano, da je lahko predstavnik Komisije za nadzor javnih financ oziroma predsednik prisoten na sejah nadzornega sveta, vendar so pozabili povedati, da brez glasovalne pravice. Mislim, da brez glasovalne pravice ne moreš imeti enakega vpliva na delovanje nadzornega sveta, kot če bi imel glasovalno pravico, kajti tu ne gre samo za vpogled v seje nadzornega sveta, spoštovani predstavniki SMC, predsednik Komisije za nadzor javnih financ ne more biti v komisijah, ki jih ima nadzorni svet, v kadrovski komisiji, revizijski komisiji. Vemo, kakšne odločitve je sprejemala kadrovska komisija nadzornega sveta Slovenskega državnega holdinga pri predlogu imenovanja članov nadzornega sveta NLB. Spoštovani državni sekretar je omenil, da bi bil s tem povečan politični pritisk v nadzornem svetu. Spoštovani državni sekretar, ali ni prisotnost ministra za finance in prisotnost ministra za gospodarstvo na sejah nadzornega sveta še večji politični pritisk? Če govorimo o takšnem političnem pritisku, potem sem prepričan, da ta vsekakor je. Glede nadzornega sveta smo že sami opozarjali, da pri imenovanju, ki ga je potrdila koalicija, prihaja do konflikta interesov. Da je vsaj ena članica nadzornega

sveta, ki jo je predlagala Vlada, v konfliktu interesov in ne izpolnjuje pogojev za članico nadzornega sveta Slovenskega državnega holdinga. Nedvomno se je to tudi izkazalo, ko je predsednik nadzornega sveta povedal, da se ta gospa izloči iz odločanja, ko govorimo o Ljubljanski banki, kajti dejstvo je, da je ta gospa zaposlena v družbi, katere 50-odstotni delež ima Nova Ljubljanska banka.

V Slovenski demokratični stranki smo prepričani, da je glede na vse navedeno delovanje Slovenskega državnega holdinga lahko zaskrbljujoče, predvsem ker Vlada oziroma Ministrstvo za finance ne odreagirata. V Slovenski demokratični stranki smo prepričani, da bi bilo nujno treba dopolniti in spremeniti, ne samo zakona, ampak strategijo upravljanja državnega premoženja. Zato že zdaj tu pozivamo državnega sekretarja, da v Državni zbor čim prej prinesete dopolnjeno in spremenjeno strategijo upravljanja državnega premoženja, kajti prepričani smo, da je to tisti dokument, ki bi moral vsebovati vse te stvari, ki jih navaja tudi po dopolnitvi in spremembi tega zakona Poslanska skupina nepovezanih poslancev. Spoštovani državni sekretar, ne nazadnje je tudi vodstvo Slovenskega državnega holdinga prišlo do spoznanja, da je strategija, ki jo je potrdila ta koalicija, neustrezna, premalo definirana. Dejstvo je, da opozarjajo ravno na tisto zadevo, na katero smo pri sprejemanju strategije upravljanja državnega premoženja opozarjali že v Slovenski demokratični stranki, in sicer da v tej strategiji, ki ste jo vi pripravili, ki ste jo potem tudi soglasno koalicijsko podprli, manjka bistveni element, in sicer kako naj ravnajo družbe v primeru prevzemnih ponudb. Na to smo vas opozarjali in do tega je zdaj prišlo tudi vodstvo Slovenskega državnega holdinga, ki vas je na finančni konferenci prejšnji teden v Portorožu tudi javno pozvalo, da začnete spreminjati in dopolnjevati to strategijo.

V Slovenski demokratični stranki tem predlogom ne bomo nasprotovali, res pa bi želeli poudariti, da državno premoženje ni premoženje vlade, da je vlada zgolj tista, ki je odgovorna za upravljanje državnega premoženja, in da je to premoženje vseh državljanov in državljanov Republike Slovenije. Prepričani smo, da upravljanje z državnim premoženjem ni najbolj učinkovito, predvsem se to vidi s temi odstopi članov nadzornega sveta Nove Ljubljanske banke. Nova Ljubljanska banka je pred pomembno potjo, gre v prodajni proces, nima popolnega vodstva, nima uprave s polnimi pooblastili. V Slovenski demokratični stranki smo prepričani, da polno odgovornost za nastalo situacijo nosi predvsem Ministrstvo za finance in vlada Mira Cerarja.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Besedo ima poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospa Marija Antonija Kovačič.

MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ (PS DeSUS): Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Lep pozdrav sekretarju, poslanci in poslanke!

Spoštovani! Pred seboj imamo predlog zakona, o podpori kateremu se bomo v Poslanski skupini Desus odločali po opravljeni razpravi. V veliki večini se s predlaganimi rešitvami ne strinjamo. Predlaga se, recimo, da lahko Državni zbor na lastni predlog odpokliče člana nadzornega sveta. Veljavna ureditev določa imenovanje in odpoklic nadzornikov SDH s strani Državnega zbora, vendar na predlog Vlade. Vlada predstavlja skupščino in v skladu s smernicami kooperativnega upravljanja je to njena naloga, vendar gre v primeru SDH zaradi upravljanja z nekaj milijardnim državnim premoženjem za določeno specifiko. Zato je v tem primeru vgrajena varovalka v obliki potrebnega soglasja s strani Državnega zbora.

V Poslanski skupini Desus menimo, da bi možnost odpoklica na lastni predlog Državnega zbora resno zabrisala črto, ki ločuje politiko od upravljanja, kar bi pomenilo hud udarec za stabilno delovanje nadzornega sveta. Glede rešitve, da bi bil Državni zbor pristojen za opravljanje nadzora poslovanja in delovanja SDH, je treba spomniti, da je za to že pristojen nadzorni svet SDH. Nadzorniki so za svoje ravnanje Republiki Sloveniji tudi odškodninsko odgovorni, v predlaganem zakonu pa odškodninska odgovornost za poslanke in poslanca in predvidena.

V Poslanski skupini Desus smo prepričani, da bi s takšno rešitvijo prišlo do škodljive politizacije na področju upravljanja kapitalskih naložb države. Se pa v Poslanski skupini Desus strinjamo, da prodaja državnega premoženja podjetjem, katerih lastniki niso preverljivi, predstavlja resen problem. Kaže, da so lastniki kar nekaj družb, ki jih je država prodala, podjetja iz davčnih oaz. Na to je med drugim opozoril tudi naš poslanec Uroš Prikl, s poslanskim vprašanjem v zvezi s prodajo Nove Kreditne banke Maribor podjetju iz davčne oaze. Po poročanju medijev naj bi med osmimi prodanimi družbami s seznama, ki ga je leta 2013 potrdil Državni zbor, kar tri končale v rokah podjetij nabiralnikov iz davčno ugodnejših okolij: Fotona, Elan, NKB Maribor, dve – Adria Airways in Helios pa sta postali del lastniške verige, v kateri imajo ključno vlogo podjetja iz Luksemburga.

Vodstvo SDH v izjavah za javnost zagovarja stališče, da če bi investitorju onemogočili legitimno in legalno optimizacijo davkov, bi bil ta pripravljen plačati manj. Posebno namenske družbe, registrirane v davčnih oazah, so, tako SDH, nekaj normalnega v poslovnem svetu. Strinjamo se, daje visoka kupnina verjetno najpomembnejši cilj pri prodaji podjetij. A obenem je treba pripoznati, da se je po objavi panamskih dokumentov na pristojnih

delovnih telesih odvila živahna razprava, kjer smo bili večinoma poenoteni, da globalni sistem davčnih oaz ponuja možnost utaje davkov, in je kot takšen škodljiv. Utajeni davki bi bili lahko uporabljeni za izgradnjo cest, bolnišnic, šol ali pa, če želite, za financiranje dolgotrajne oskrbe na domu oziroma, če parafraziramo, če je nekaj legalizirano, še ne pomeni, da je legalizirano v dobro vseh. Vseeno pa imamo tudi do 1. člena predloga svoje zadržke, saj glede dela, ki naj bi zagotovil, da bo novi lastnik zasledoval cilje, skladne s strategijo, se je treba zavedati, da se strategija ne nanaša na posamezne družbe, ampak na kapitalsko naložbo, katere lastnik je država.

Kot že rečeno, pa se bomo v Poslanski skupini DeSUS glede nadaljnje obravnave predloga zakona odločili po opravljeni razpravi. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala vam.

Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavil gospod Janko Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo in lep pozdrav vsem.

Namen Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Slovenskem državnem holdingu je odpraviti vsaj nekatere anomalije, ki so v zadnjem času pojavljajo v delovanju Slovenskega državnega holdinga, ki mu je zaupano upravljanje podjetij v državni lasti.

Ključne rešitve so tri, in sicer obveza, da je v prodaji državnih deležev v podjetjih znano in preverljivo lastništvo kupca, potem možnost Državnega zbora, da sam in ne le na predlog Vlade odloča o razrešitvi člana nadzornega sveta Slovenskega državnega holdinga, če je seveda ta kršil določbe 44. člena tega zakona ali pa če ne izpolnjuje pogojev za članstvo. Nadalje, uvaja nadzor Državnega zbora nad Slovenskim državnim holdingom, in sicer nad njegovim poslovanjem, delovanjem in uresničevanjem strateških dokumentov. Na tej podlagi bi Državni zbor lahko tudi pridobil dokumente in podatke, ki jih potrebuje za opravljanje takšnega nadzora, ki se mu sedaj zaradi določb o neodvisnosti in avtonomnosti Slovenskega državnega holdinga nedostopni.

Vlada sicer sprejetju zakona nasprotuje, ker meni, da bi posegel v avtonomijo Slovenskega državnega holdinga. Toda po našem mnenju sta avtonomija in neodvisnost Slovenskega državnega holdinga pomembni in jih je treba ločiti od dnevnih, političnih in drugih pritiskov. Toda Slovenski državni holding je še vedno zgolj upravljavec premoženja in ne njegov lastnik. Trenutno veljavna zakonodaja pa praktično ne ločuje med tema dvema pojmomoma in s tem povzroča, da je lastniku, torej državi, in potem posledično tudi lastništvo vseh državljan in državljanom onemogočen nadzor nad učinkovitim upravljanjem. S tem je ta vpliv

preveč omejen. Opozoriti tudi želimo, da se mora Vlada zavedati, da je odgovorna za upravljanje s tem premoženjem, in da svoje odgovornosti ne more prenesti na Slovenski državni holding. Državni zbor sicer sprejema na predlog Vlade strategijo upravljanja kapitalskih naložb ter imenuje nadzornike Slovenskega državnega holdinga, vendar je pri tem odločilno omejen Državni zbor s tem, da mora pobude dajati Vlada, parlament sam pa nima niti dostopa do dokumentov, s katerimi bi lahko izvrševal demokratični nadzor, ki mu ga nalaga ustava in tudi zakonodaja. Od nas pa, mislim, da lahko rečemo, državljanke in državljani pričakujejo prav to, da bomo ta nadzor učinkovito izvajali. Zato menimo, da gredo predlagane rešitve v pravo smer predvsem zaradi tega, ker se dogajanja v zadnjih mesecih, ko so se pri nekaterih prodajah podjetij v državni lasti, tukaj izpostavljam primer Nove Kreditne banke Maribor, seveda se je podobno dogajalo tudi pri drugih primerih, pojavljali sumi o pravem lastništvu podjetij kupcem. Ti kupci so praviloma prihajali iz davčnih oaz in značilnost teh kupcev je, da ne poznamo njihovih lastništev in da tudi očitno so organizirani tako, da se izogibajo plačevanju davkov. Glede na to, da smo v zadnjem noveliranju zakona o ukrepih za krepitev stabilnosti bank veliko napora vložili v oblikovanje besedila člena, ki slabi banki preprečuje, da bi terjatve prodajala tistim, ki so jih tudi povzročili, se nam zdi ureditev, ki jo predlagajo predlagatelji, primerna, torej da to dobro prakso prenesemo tudi v Slovenski državni holding, ne samo v okvir slabe banke, kot smo to že storili. Glede na dogodke v zadnjih mesecih pri upravljanju s slovenskim premoženjem, predvsem tudi pri dogajanju v Novi Ljubljanski banki, bi pričakovali tudi učinkovitejši in hitrejši odziv Vlade, da bi pripravila predloge, s katerimi bi te anomalije odpravljala. Ker tega ni, menimo da je ta zakon, ki je v proceduri, primeren za to, da se pogovorimo o teh rešitvah in jih sprejmemo v obliki, ki bodo odpravile vse te anomalije in pomanjkljivosti, ki se dogajajo v zadnjem obdobju. Predvsem pa te anomalije peljejo v oškodovanje premoženja ljudi, ne nazadnje pa potem tudi sami prevzamemo odgovornost in se zadolžimo za to, da pokrivalo slabe odločitve. Vse prepogosto se tudi dogaja, da potem s strani ministrov in tudi drugih predstavnikov ali guvernerjev Banke Slovenije slišimo, da je zakon sprejel Državni zbor in s tem želijo nekako zakriti svojo odgovornost. Zato je prav, da poskušamo to odgovornost izostriti prav v vseh, ki sodelujejo v tem upravljanju. Menimo, da smo to dolžni storiti predvsem zaradi tega, ker je to naše skupno premoženje in eden od temeljev dobre in do državljanov prijazne države in mora biti upravljan v korist vseh. Zato smo prepričani, da je prav, da se ta razprava nadaljuje, da bomo skupaj, ne glede na strankarsko pripadnost, vložili potreben napor, da vsaj nekoliko izboljšamo veljavni način

upravljanja državnega premoženja v korist vseh državljanov in državljanov, katerim smo tudi odgovorni.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Luka Mesec bo predstavil stališče Poslanske skupine Združena levica.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči, in lep pozdrav vsem skupaj!

Sedaj po dveh letih dela vlade Mira Cerarja je marsikdo pozabil na obljubo Stranke Mira Cerarja, da bo privatizacija preiščljena. V Združeni levici smo sicer od začetka vedeli, da je tudi najbolj preiščljena privatizacija že na srednji rok škodljiva, saj investitor vedno dobi več, kot državi plača. Res pa je, da nismo pričakovali, da bo privatizacija pod to vlado potekala tako nepregledno in tako neprejščljeno. V Združeni levici ne nasedamo na floskule o neodvisnih nadzornikih v državnih podjetjih, saj vemo, da so ti resda neodvisni od volje državljanov in državljanov, niso pa neodvisni od volje kapitalskih in strankarskih interesov. Takšnih nadzornikov ni. Vendar pa si nismo predstavljali, da bo nadzorni svet SDH vodil aktivni stečajni upravitelj, šef njegove uprave pa bo menedžer nasedlega tajkuniziranega podjetja brez kakršne koli zavesti o javnem interesu. Pred vstopom v parlament smo vedno naleteli na ovire pri pridobivanju informacij, pa vendar smo kljub temu presenečeni, kako malo relevantnih informacij pridobimo poslanke in poslanci in s kakšno šibko strokovno podlago Državni zbor sprejema pomembne odločitve. Zaščita javnega interesa v prodajnih postopkih, etični kadri na odgovornih funkcijah in preglednost delovanja države ter paradržavnih skladov so tri področja, na katera se nanaša predlog zakona, ki je pred nami. Po naši oceni bi uveljavitev predlaganih rešitev pomembno prispevala k izboljšanju na vseh treh področjih, zato bomo zakon podprli.

Kot veste, smo v Združeni levici že dvakrat predlagali korenite spremembe Zakona o SDH in nekatere od rešitev, ki smo jih predlagali, bi lahko vgradili v tudi ta predlog, če ga sprejmemo v nadaljnjo obravnavo. Zato mi dovolite, da se opredelim do vseh treh predlaganih rešitev in navedem nekaj praktičnih primerov, ki kažejo na to, da so spremembe potrebne.

Prva sprememba se nanaša na prodajne postopke. Predlagatelji zahtevajo, da mora biti lastništvo kupca znano, zlasti pa da mora SDH v prodajnem postopku zagotoviti, da bo novi lastnik podjetja razvijal skladno s cilji strategije upravljanja, ki smo jo sprejeli tukaj. Dejansko praksa kaže, da bi v SDH težko našli primer, kjer bi bile te zahteve upoštevane, in to kljub temu, da je v strategiji upravljanja nekaj odstavkov, ki to izrecno zahtevajo. V razdelku 3.3 je recimo zapisano, da kupnina ne more biti edini glavni cilj prodaje, ampak da je treba upoštevati tudi makroekonomske učinke in

ohraniti delovna mesta. Če bi se ta določba upoštevala dobesedno, potem bi se morali privatizaciji odreči. Jasno je namreč, da bodo privatni lastniki na srednji rok z dobički ali s transfernimi cenami pokrivali stroške kredita skupaj z obrestmi in da bodo v dosegu tega cilja odpuščali. S tem bodo povečali presežno vrednost, zato vidimo povsod v privatiziranih podjetjih škodljive učinke na delovna mesta in na zaposlene. Tega vlada seveda na noben način ne bo priznala, zagotovo pa vlada ne bo mogla zanikati, da v nobenem primeru ni izdelala analize stroškov in koristi privatizacije. Če se motim, pričakujem, da mi pokažete študijo, ki kaže, da se v Sloveniji dolgoročno izplača prodaja podjetij, ki so bila privatizirana v času Cerarjeve vlade in 46 podjetij, ki jih nameravate delno ali popolno privatizirati na podlagi strategije upravljanja.

Seveda pa se problemi ne končajo pri tem. Ne samo da SDH ni imel jasnih navodil, kaj je javni interes, ki naj bi ga varoval, SDH ni niti preveril, ali lahko kupec dejansko izpolni obveznosti iz kupoprodajne pogodbe. Kupci so se dosledno skrivali za podjetji brez kapitala in brez zaposlenih, tako imenovanimi namenskimi družbami. Človek bi še razumel, da kupci za tako veliko transakcijo ustanovijo namensko družbo v davčni oazi, čeprav mi tega davčnega dampinga seveda ne sprejemamo. Problem pa je v tem, da se veriženje podjetij tukaj ne konča in da je pogosto dejansko celo težko ugotoviti, kdo je dejanski lastnik in ali gre pri nekem prevzemu za sovražni prevzem. Zato seveda jasno podpiramo zahtevo, da se lastništvo razkrije pred nakupom. Ob tem moram spomniti, da smo v Združeni levici že pred dobrim letom predlagali spremembo Zakona o SDH, po kateri bi bilo pred prodajo potrebno soglasje Državnega zbora. Takrat smo predlagali tudi, da bi vlada k predlogu predložila tudi analizo posledic prodaje. Menim, da bi bila to logična nadgradnja tega, kar predlaga skupina nepovezanih poslancev.

Dodatni problem je v nadzoru nad novimi lastniki. V Sloveniji se ni nikoli zgodilo, da bi vlada ali državno podjetje tožilo prevzemnika zaradi neizpolnjevanja obljub v prodajni pogodbi. Morda so v teh pogodbah vgrajene varovalke, vendar velja načelo, če ni tožnika ni sodnika. Če se motim, naj mi prosim predstavniki Vlade in SDH predložijo primer, ko se je to zgodilo, da je država novega lastnika tožila zaradi neupoštevanja določb v kupoprodajni pogodbi. Hkrati je problem, da noben demokratičen organ nima dostopa niti do prodajne pogodbe, kaj šele, da bi lahko sprožil ustrezne postopke. Zato podpiramo tudi tretjo rešitev, da Državni zbor z novim 67.a členom dobi izrecno pristojnost nadzora nad delom SDH in da v ta namen dobi možnost dostopa do ustreznih listin. Osebnost sem pisno in usno zahteval odgovor ministra za finance, kakšne so varovalke v pogodbi za Adria Airways Tehnika, pa sem dobil le odgovor s strani SDH, da pravice do dostopa do teh

podatkov nimam. Na žalost se s tem spisem nepravilnosti pri privatizaciji ne konča. Strategija upravljanja kapitalskih naložb nalaga SDH tudi to, da preuči zahteve zaposlenih. V primeru Adria Airways Tehnika se je izkazalo, da se tukaj izigrava celo Zakon o sodelovanju delavcev pri upravljanju, posebej pa, da niti ne omenjam, da se izigrava Strategija upravljanja, ki ste jo sprejeli koalicijske poslanke in poslanci. Zakon je bil nedvomno kršen, ker poslovodstvo ni organiziralo nobenega posvetovanja s svetom delavcev, SDH prav tako ni obravnaval predlogov obeh sindikatov glede nefinančnih zavez za novega kupca. Izkazalo se je, da je strategija protislovna. Po eni strani sicer zahteva, da SDH preveri možnost delavskega odkupa, če pa se skupina delavcev dejansko organizira za nakup in SDH njihovo ponudbo zavrne, potem SDH kolektivu in sindikalistom ne dovoli niti, da bi podali predloge za nefinančne zaveze. V primeru Adria Airways Tehnika se je tako pokazalo, da so delavci v prevzemnih postopkih brezpravni. Njihova ponudba se zavrne, hkrati pa ne dobijo niti možnosti, da bi oblikovali nefinančne zaveze. To, spoštovani, so neposredne posledice dela Cerarjeve vlade, ki si je, in to še enkrat poudarjam, za enega od svojih ciljev, prioritet v koalicijski pogodbi postavila razvoj ekonomske demokracije. Kakšna je resnica tega, se jasno kaže na primeru Adria Airways Tehnika.

Na koncu naj se opredelim še do možnosti, da bi Državni zbor predlagal odpoklic članov nadzornega sveta SDH. Verjetno bi bilo treba predpisati število poslancev, ki lahko predlagajo odpoklic, in najbrž ni smiselno, da bi ves državni zbor najprej glasoval o predlogu, potem pa šele o odpoklicu. Ampak to so tehnične stvari, ki sodijo v drugo obravnavo in jih je možno takrat za amandmaji popraviti. Bistvo, o katerem moramo trenutno razpravljati, je namen te rešitve. Treba je namreč operacionalizirati pravico Državnega zbora, da izvaja svojo nadzorno funkcijo in da lahko odpokliče člane nadzornega sveta SDH. Trenutno Državni zbor tega postopka ne more začeti brez sodelovanja Vlade, ki pa praviloma podpira nadzorni svet, ne glede na nepravilnosti, ki se tam dogajajo. Videli pa smo številne nepravilnosti. Ob tem moram spomniti, da smo v Združeni levici že lani predlagali, da bi Državni zbor o kandidatih za člane nadzornega sveta glasoval posamično, tako kot jih odpokliče posamično. Najbrž ni treba ponavljati, da koalicija tega predloga ni podprla.

Na podlagi povedanega bomo v Združeni levici predlog podprli, vsekakor pa opozarjam, da tudi ta predlog ne rešuje bistvenega problema pri upravljanju državnih podjetij oziroma pri delovanju SDH. Bistveni korak bi najprej bil ta, da bi delavci v državnih podjetjih dobili pravico do imenovanja svojih predstavnikov v nadzorni svet in v upravo SDH. S tem bi dobili nadzornike, ki bi bili neodvisni od strankarskih in kapitalskih interesov in odgovorni zaposlenim. To smo lani z novelo SDH tudi predlagali, in to bi

bila strukturna varovalka javnega interesa proti parcialnim interesom, ki dušijo in uničujejo državno lastnino. Mi smo že lani ob tem času dobili zagotovilo sekretarja Dragonje, da bo Vlada pripravila svoj predlog, in upam, da bo ta predlog nekoč res prišel, po možnosti pravočasno, za imenovanje nove uprave. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Stališče Poslanske skupine Nove Slovenije Krščanskih demokratov bo predstavil gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani državni sekretar gospod Metod Dragonja, kolegice in kolegi!

Seveda se strinjamo v Novi Sloveniji. Treba je razpravljati o zakonodaji, ki ureja poslovanje, delovanje Slovenskega državnega holdinga, okrepiti nadzorno funkcijo in v tem smislu bomo tudi glasovali. Podprli bomo v prvem branju predlog zakona, ki so ga pripravili kolegice in kolegi Poslanske skupine nepovezanih poslancev. Novela zakona, ki je pred nami na področju državnega upravljanja s premoženjem predlaga nekaj sprememb. Prva izmed njih je uvedba preverjanja lastništva prevzemnika državne naložbe. S sprejetjem predlagane rešitve bi po mnenju predlagateljev preprečili ugibanja o tem, kdo je novi lastnik, ali gre za tako imenovanega slamnatega kupca oziroma ali je bila naložba prodana tako imenovanemu poštnemu nabiralniku. Prav tako se s predlogom zakona predlaga uvedba zahteve novemu lastniku za nadaljevanje uresničevanja ciljev iz strategije, ki ju je za predmetno naložbo sprejel Državni zbor. Gre za Strategijo upravljanja kapitalskih naložb.

V Novi Sloveniji imamo močne pomisleke o utemeljenosti takšne zahteve in njenih posledicah za potek nadaljnjih privatizacijskih postopkov. Bojimo se, da bi se popolnoma ustavili. S takšnimi obremenitvami bi po našem mnenju izkrivili vlogo novega lastnika, povzročili zmanjšanje zanimivosti podjetij za vlagatelje ter otežili umik države iz gospodarstva. Naj opozorimo, da je Slovenija po podatkih OECD ena izmed držav z najvišjo ravno državnega lastništva v gospodarstvu. Zakaj? Zato, ker želi politika vplivati na poslovanje državnih podjetij in od tega imeti korist. Kakšno? Finančno. Še posebej zaskrbljujoče je, da zelo izstopamo po naložbah z večinskim deležem. Prioriteta Slovenije mora biti čim hitreje preoblikovanje v normalno socialno tržno gospodarstvo, kar pa je s tako visokim deležem državnega lastništva v gospodarstvu zelo težko ali pa celo nemogoče. Novela posega tudi na področje nadzora Državnega zbora nad delovanjem SDH. Po trenutno veljavni zakonodaji Državni zbor na predlog Vlade imenuje člane nadzornega sveta SDH in jih lahko pod določenimi pogoji na predlog Vlade tudi razreši. Z novelo zakona pa se predlaga, da lahko Državni zbor tudi na lastni

predlog odpokliče člana nadzornega sveta in da lahko delovno telo Državnega zbora za potrebe uresničevanja nadzora poslovanja in delovanja uprave nadzornega sveta SDH od slednjih zahteva pojasnila, podatke in dokumente. Predvsem v povečanju nadzornih pristojnosti Državnega zbora nad delom SDH vidimo Krščanski demokrati priložnost za izboljšanje obstoječih slabih praks pri upravljanju državnega premoženja. Zgodbe, kot sta na primer Paloma in Nova Ljubljanska banka, kažejo na resne nepravilnosti v Slovenskem državnem holdingu, kar se pri tako pomembnih vprašanjih niti slučajno ne bi smelo dogajati. Povečanje nadzorne vloge Državnega zbora je zato vsekakor ukrep, ki je vreden razmisleka. Kljub nekaterim pomislekom, ki jih imamo o zakonu v Poslanski skupini Nove Slovenije, predlog zakona naslavlja prave probleme, o katerih si želimo razpravljati tudi naprej. Področje upravljanja državnega premoženja je tako pomembno, da se o tem preprosto moramo pogovarjati. Zakon zasleduje nekatera pomembna vprašanja, povezana z odločanjem o državnem premoženju, o katerih si želimo razpravljati v naslednjih fazah zakonodajnega postopka. Ker sem omenjal strategijo upravljanja kapitalskih naložb države, in so to omenjale tudi nekatere druge poslanske skupine, s tega mesta pozivam koalicijo in seveda najprej Vlado, da pristopi nemudoma k spremembi strategije upravljanja kapitalskih naložb države. Ta ni dobra, predvsem tu mislim na pet podjetij, kjer želi država ohraniti svoj četrtinski delež plus eno delnico. In še, v strategiji je konkretno za NLB navedeno, da je prepovedana koncentracija kapitala nad deležem države. O tem sva danes zelo fer razpravljala na Odboru za zadeve Evropske unije tudi s tukaj prisotnim državnim sekretarjem in sva se strinjala. Imamo tudi sodbe sodišča Evropske unije, kjer Evropska komisija toži, in je dejansko sodbo tudi dobila, nekatere države, kot rečeno, pa se je sodba iztekla v korist Evropske komisije. Kdo, spoštovane kolegice in kolegi, med vami bi kupil štirisobno stanovanje, ga v celoti plačal, bi pa dovolil, da prejšnji lastnik ostane še v eni sobi? Kdo? Nihče izmed nas, ker to je preprosto norost.

V Novi Sloveniji bomo zato Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Slovenskem državnem holdingu v tej fazi zakonodajnega postopka podprli. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala tudi vam.

Dr. Bojan Dobovšek bo predstavil stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev.

DR. BOJAN DOBOVŠEK (PS NP): Spoštovani vsi, ki spremljate to sejo!

Problemi Vlade glede upravljanja premoženja vse bolj stopajo v ospredje slovenske javnosti. O čem govorimo? Govorimo

o tem, da imamo v parlamentu seje o upravljanju državnega premoženja, o nadzornikih, o licenciranju, vendar predlogi, ki so dobri – in vsi priznajo, da so dobri – niso sprejeti, ker se v prihodnosti pripravljajo strateške spremembe. Neformalne skupine, ki vplivajo na to, vedno bolj stopajo v ospredje. Lahko izpostavimo dva problema. Prvi problem je netransparentno kadrovanje na vseh nivojih, posebej izpostavljena institucija SDH, DUTB. Drugi problem, da ni mehanizmov odgovornosti in mehanizmov kontrole; če pa že so, pa se ne izvajajo. Država lahko upravlja svoje premoženje in upravlja s tem tudi državo preko svojega premoženja. SDH ima nekako nadzor nad 11 milijardami državnega premoženja. In skozi to se lahko upravlja država v dobro ljudi. Sklicujemo se na korporativne smernice upravljanja po vzoru OECD. Kratko, jedrnat – kaj te smernice pomenijo? Pomenijo, da vlada postavi cilje, prioritete, da vzpostavi mehanizme odgovornosti in transparentnosti delovanja, da pa hkrati odgovarja parlamentu. Vendar pozabljamo pri teh smernicah prenesti nekaj, kar je v tujini dobro vpeljano, in sicer je to korporativna odgovornost, odgovornost nadzornikov s svojim premoženjem. Pri nas nadzorniki odškodninsko ne odgovarjajo s svojim premoženjem. In dokler se to ne bo zgodilo, ne bomo imeli odgovornega upravljanja. Drugi del so kontrolni mehanizmi. Vlada ni vzpostavila kontrolnih mehanizmov ali pa jih ne izvaja. O čem govorimo? O antikorupcijskih pravilih, o pravilih transparentnosti premoženja, o sledenju premoženja preko pranja denarja, o notranjih in zunanjih kontrolah, o mehanizmih transparentnosti, kjer bi lahko izpostavili teste integritete, ki so uvedeni v nekaterih državah. Takšnih mehanizmov pri nas ne izvajamo. Vlada prav tako zavira dostop do podatkov. Ne vpeljuje odgovornosti tistih, ki so na najvišjih funkcijah. Ne omogoča preiskovalnega novinarstva, ki ga je treba podpreti, če ne dobivamo informacij od Vlade. Vsaj preiskovalni novinarji bi lahko prišli do kakšnih informacij. Finančne transparentnosti pri nas še vedno nismo vpeljali. Vse to je značilno za šibke vlade. Šibke vlade, ki podležejo neformalnim skupinam in njihovim vplivom. Izogibajo se odgovornosti, se pravi, da nihče ne bo odgovarjal s svojim premoženjem. Še več. Odgovornost prenašajo na drugega, na SDH ali pa na poslance. Finančni minister in predsednik Vlade sta v tem parlamentu večkrat izpostavila, da ste poslanci imenovali nadzornike SDH in da ste zato poslanci odgovorni. Vlada svojo odgovornost prenaša na poslance. In ravno zato, ker vlada ne prevzema odgovornosti in prenaša odgovornost na državni zbor, smo v poslanski skupini nepovezanih poslancev pripravili spremembe Zakona o SDH.

Sledimo dvema ciljema. Prvi cilj je transparentnost kupca. Zadnji primeri kažejo, da prihaja do netransparentnih nakupov, kupci se skrivajo in prek veriženja se lahko zakrije pravi kupec, kupec pa je hkrati lahko tisti, ki je

povzročil bančno luknjo ali pa likvidacijo podjetij. Del ukrepov nam je uspelo prav s strani Poslanske skupine nepovezanih poslancev vrniti v Zakon o DUTB, zato naš predlog v smeri, da se enake varovalke vrinejo tudi v Zakon o SDH. Seveda pa kupci, ki so, naj bi bili strateški kupci, vsaj tako smo se odločili v strategiji, naj bi sledili takšnim smernicam, ki smo jih sprejeli v tem državnemu zboru.

Drugi cilj sledi cilju imenovanja in razrešitve. Če vlada pravi, da smo poslanci odgovorni za to, da smo imenovali nadzornike SDH, potem je prav, da si zadržimo tudi to pravico, da jih lahko odpokličemo. In podredno, da lahko dostopamo do dokumentov, ki so pomembni in razkrivajo podatke o delovanju SDH in o tem, ali SDH izpolnjuje določene cilje, ki so začrtani v strategiji. Seveda se tukaj ne vpletamo v funkcijo upravljanja, ampak bi radi povečali nadzor, ki ga vlada noče ali pa ne zna izvrševati. Če smo že odgovorni je prav, da za nadzor dobimo določene podatke. Seveda vsi mehanizmi ostanejo.

Če zaključim. Upamo da bo koalicija potrdila predlagane spremembe, in sicer spremembe v smeri mehanizmov, ki pomenijo transparentnost in odgovornost, in pa mehanizmov, ki pomenijo, da bomo upravljali s premoženjem v dobro ljudi, ne pa v dobro nekih neformalnih mrež. Zakon, ki je pred nami, pomeni prvi korak. Če menite, da kakšne rešitve niso dobre, imamo čas, da jih uskladimo in naredimo takšne rešitve, da bo prišlo do odgovornosti tistih, ki ne delajo v skladu z zakonom. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Sledi splošna razprava poslank in poslancev.

Gospa Bratuškova, kot predstavnica predlagatelja izvolite, beseda je vaša.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS NP): Najlepša hvala.

Najlepša hvala, spoštovane kolegice in kolegi, tudi za izraženo mnenje in v kar nekaj poslanskih skupinah tudi za podporo. Upam, da bom tekom razprave uspela vsaj deloma prepričati tudi največjo poslansko skupino SMC, da ta zakon v prvi obravnavi podpremo in ga v nadaljevanju skupaj korigiramo.

Zelo na kratko še enkrat, tri ključne spremembe. Pomembno se mi zdi poudariti, da seveda niti ne moremo, niti ne želimo ne koaliciji ne vladi vzeti kakršnih koli pristojnosti. Ampak če Slovenski državni holding v imenu državljanov in državljanov upravlja z našim premoženjem, jaz upam, kolegi in kolegice, da si tudi vi želite, da vam podatke, ki jih od njih zahtevate, posredujejo. Če so tajni na način, da jih preberemo tam, kjer je za to mesto, in o njih seveda tudi ne govorimo in ne delamo škode ne podjetjem ne Slovenskemu državnemu holdingu,

nikomur, ampak to ni last holdinga in prav je, da vemo, kaj se v tem holdingu dogaja. Tukaj gre samo za transparentnost. To je prva sprememba. Nadzorni svet, ali pa tako bom začela, Slovenski državni holding ni čisto navadna gospodarska družba, ker če ne, ne bi potrebovali Zakona o Slovenskem državnem holdingu, bi imeli preprosto Zakon o gospodarskih družbah, bi bil ustanovljen in deloval. Ni navadna gospodarska družba in nadzorni svet imenujemo, imenujete v Državnem zboru. V tem primeru smo bili skupščina za to podjetje, ker ponavadi skupščina imenuje nadzornike. In verjetno je prav, da ima ta ista skupščina tudi pravico predlagati razrešitev, če se na drugi strani dogajajo nepravilnosti oziroma so izpolnjeni pogoji, ki jih zakon veleva. In nič ne spreminjamo teh pogojev, pogoji za razrešitev članov nadzornega sveta ostajajo enaki, samo Državni zbor bi imel pristojnost predlagati njihovo zamenjavo. Seveda veste, da če je koalicija enotna, se to ne more zgoditi, torej vas tudi tukaj ni treba biti strah ničesar. Samo logično razmislite, če tisti, ki je nekoga imenoval, nima pravice predlagati njegove razrešitve, ne vem, smo pač ob prvem sprejemanju ali pa drugi spremembi zakona to spregledali in verjetno ni greh, če nekaj pozabiš, zato bi to želeli sedaj popraviti. Z večino glasov v tem Državnem zboru se odloča, tako da, spoštovana koalicija oziroma še posebej Stranka modernega centra, ne rabi vas skrbeti, da bo karkoli narejeno mimo Vlade in mimo vladajoče koalicije. Vi ste tisti, ki boste o tem tudi odločali.

In tretje, na kar sama osebno opozarjam, tako rekoč na vsakem Odboru za finance na vsaki Komisiji za nadzor javnih financ, jaz mislim, da je nesprejemljivo, da od naših ljudi zahtevamo spoštovanje zakonov, plačevanje davkov, vse kar paše zraven, ne dovolimo, da svoje premoženje in denar odnašajo v davčne oaze, na drugi strani pa to isto premoženje prodajamo točno tja. Točno tja. V letošnjem letu ne vem, če je bila kakšna, ne v letošnjem, sploh ne, tudi v lanskem, v času vlade Mira Cerarja, kakšna prodaja narejena kako drugače kot finančnemu skladu in v davčno oazo. Mislim, da to nikakor ne more in ne sme biti naš cilj. Vsekakor pa tudi, če prodajamo v državo, ki ji rečemo davčna oaza, morajo biti lastniki, novi lastniki podjetja razkriti. To se nam zdi pomembno, ne da prodamo podjetje, kot se je zgodilo z Adrio, nekemu, nihče tega finančnega sklada ni poznal tako rekoč, 18 zaposlenih imajo in pridejo in kupijo tako pomembno družbo, kot je Adria Airways. Tako da resnično tukaj ne gre za nobeno prevzemanje upravljanja državnega premoženja s strani opozicije, ampak bi želeli zagotoviti transparentno, pošteno upravljanje, sploh tako, da bi Slovenke in Slovenci od tega upravljanja imeli čim več. Zato še enkrat apel največji vladni strani, da razmisli, če ni to v skladu z njenim programom, če ni to v skladu z njenimi predvolilnimi obljubami, ta Zakon o Slovenskem

državnem holdingu v prvem branju podpre, potem pa seveda v nadaljevanju tako kot vedno, tako kot vedno lahko stvari z amandmaji korigiramo.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Jernej Vrtovec, za njim naj se pripravi gospod Jan Škoberne in mag. Dušan Verbič.

Izvolite.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Spoštovani kolegice in kolegi, dragi predlagatelj!

Za uvod ena simbolika. Namreč ravno pred letom dni se je Slovenski državni holding na današnji dan odločil, da bo Telekom prodal in potem, glej ga zlomka, korporativno opravljanje, pride naša vlada in to prodajo prepreči. Na takšen način torej se mi gremo korporativno opravljanje. Tako za uvod.

Bes in srd ne samo v medijih, v javnosti, ampak tudi enega dela opozicije, tudi koalicije v zadnjem obdobju zaradi netransparentnega delovanja Slovenskega državnega holdinga pri prodaji je nekako res združil javnost. Kot vse kaže, se poraja vprašanje, kdo so ti kupci, ki prihajajo in kupujejo državno premoženje. V Novi Sloveniji smo zavezani k temu in poudarjamo privatizacijo, poudarjamo iskanje odgovornih lastnikov za naše državno premoženje, poudarjam odgovornih lastnikov, preverjenih lastnikov ne pa lastnikov, kot so bili, na primer, takšna podjetja, ki so ustanovljena dva dni preden se objavi razpis za prodajo enega slovenskega podjetja. Ne moremo drugače ta podjetja imenovati kot špekulante iz davčnih oaz, nabiralniki karkoli in tudi so utemeljeni sumi, da morda gre za naš denar, ki je bil nekoč iz Slovenije prepeljan v davčne oaze. Te špekulacije obstajajo in so, kot kaže, vse bolj verjetne, namreč za temi podjetji se ponavadi skriva ali Ciper ali Luksemburg, davčne oaze v Latinski Ameriki in tako naprej.

Kar se tiče samega zakona bo Nova Slovenija v tem branju zakon podprla. Tudi sam osebno se strinjam, da SDH mora preveriti kupca, mora ga, enako bi moralo veljati, če že o tem govorimo, tudi za Družbo za upravljanje terjatev bank, drugače se nam zgodi takšna tragedija, kot se nam je zgodila v Vipavski dolini pri prodaji Agroind Vipava, ko se je dalo nekemu slamnatemu ukrajinskemu lastniku celotno podjetje za 2 milijona evrov. Se pravi, iščemo odgovorne lastnike, zaradi tega je prav, da jih preverimo. Tudi se strinjam z odpoklicem. Če ima Državni zbor to možnost, da nekoga postavi, naj ima možnost tudi, da ga odstavi. Saj to možnost v bistvu ima, ampak zgolj in samo na predlog Vlade. Se pa ne strinjam v tem delu z zakonom, ki govori, da mora to podjetje, se pravi novi lastnik, nadaljevati strategijo. Tukaj je pa to malce konfuzno, novi lastnik se bo sam odločil, kaj bo počel s svojim podjetjem naprej. V naslednjih fazah bi bilo prav, saj s strani Nove

Slovenije bomo ta zakon v teh členih amandmirali. Sicer pa je zakon dobrodošel in dober glede na okoliščine, v katerih se danes nahajamo pri upravljanju državnega premoženja. To upravljanje – velja omeniti očitke, da našo prodajo in upravljanje premoženja obvladujejo lobiji, omrežja in niti ne več Vlada, ker tega res ne razumem niti politike največje koalicijske stranke, ki se tega otepa.

ln za konec prodaja Nove Ljubljanske banke, največja prodaja, ki se nam obeta. Spet je bila izbrana tako imenovana IPO prodaja, se pravi, mi ne bomo iskali strateškega lastnike Nove Ljubljanske banke, ampak smo odprli možnost razpršenega lastništva. ln kaj je najhuje? Najhuje je to, da bo država še vedno imela določen delež v podjetju, s katerim bo lahko še vedno preprečevala ključne spremembe v Novi Ljubljanski banki.

Jaz bom ta zakon podprl v tej fazi, ker je dobronameren in ker je dejansko dober za boljše upravljanje državnega premoženja.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Jan Škoberne. Za njim naj se pripravita mag. Dušan Verbič in mag. Anže Logar.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Najlepša hvala, spoštovani gospod podpredsednik. Spoštovani državni sekretar, kolegice in kolegi!

O tem, kako bomo v Sloveniji upravljali državno premoženje, kakšne cilje bo dosegala naša industrijska politika in kako bomo kot skupnost zagotavljali trajno rast delovnih mest, gospodarske rasti, zaposljivosti in nenazadnje vzdržnosti vseh naših temeljnih sistemov, na katerih smo osnovali državo, to je zdravstva, izobraževanja, socialne varnosti in solidarnosti, se pogovarjamo vedno znova, vedno bolj pa v kontekstu tega, da ugotavljamo, da moramo na vseh segmentih začeti s popravki nekaterih fines ali pa celo celotnih sistemskih rešitev, ker ugotavljamo, da določene odločitve, ki smo jih sprejeli bodisi v tem sklicu bodisi v predhodnih, preprosto ne zasledujejo ciljev in interesov, ki jih v imenu državljanov in državljanov tu predstavljam. V primeru upravljanja državnega premoženja in ko gre za SDH in novelo zakona, ki ga predlagajo nepovezani poslanke in poslanci, gre v resnici za predlog, ki želi odpreti eno pomembno razpravo. Prvič, evalvirati, kaj smo s sistemom upravljanja državnega premoženja, kot smo ga postavili, dosegli in ali dosegamo učinkovito transparentno in jasno cilje, ki jih je potrdil Državni zbor, in ali v globalnem smislu, v tekmi za delovna mesta tudi v tekmi za pobrane davke, lahko s tem konceptom uresničujemo interes državljanov in državljanov. Če bi vsi sistemi, ki smo jih postavili, držali in učinkovali tako, kot želimo, potrebe po tovrstni noveli ne bi bilo. ln zato je kakršenkoli razmislek, ki gre v smer, da se zavrača, denimo, dikcija 1. člena, ker v prvi polovici govori "smiselno rešitev", v drugi

polovici pa, tu se moram strinjati, gre za poseg v tudi pravico nekoga, ki izvršuje potem, ko izvrši plačilo, kot lastnik upravljavsko pravico nad nekim premoženjem, nesmiselno. Mi lahko ta drugi del črtamo na odboru in potem v nadaljnji razpravi prilagajamo amandmajsko rešitve tudi k temu, kar bo, jaz upam, gospod Dragonja, predlagala Vlada, ker tukaj seveda odgovor, da rešitve ne podpira, odgovora, kaj pa je alternativa, pa k temu ne pridoda, pač, ni nekaj, kar bi Državni zbor moral sprejeti že n-tič, še posebej ko govorimo o petih milijardah državnega premoženja. To, da Državni zbor lahko, ker mora imenovati – minister za finance nam potem sporoči preko poslanskega vprašanja, da za to tudi prevzemamo vso odgovornost – nadzornike, ne bi pa imel pravice, da jih odpokliče ali pa o njihovem delu in odgovornosti razpravlja, se mi zdi na nek način nenavadno, tudi če bi šli po povsem matematični logiki, se pravi, neko odgovornost za odločitev sprejemam, nimam pa nobene pravice več, da o tem, kako tisti, ki se je na moje zaupanje zanesel, moje zaupanje potem uresničuje oziroma v nekih točkah zlorablja, če tako rečem. Ker jaz se moram iskreno tukaj izraziti, zelo me preseneča, da se potem lahko zgodi, da pridejo za nadzornike v največji, včasih smo temu rekli sistemski banki ali kako, ljudje, za katere se potem izkaže na neki seji Komisije za nadzor javnih financ, da je pa nekdo bivši šef, nekdo bivši nadzornik, nekdo pa bivši sodelavec od predsednika uprave, tistega, ki je postavljen za to, da upravlja. Jaz se opravičujem, Državni zbor v svoji nadzorni funkciji, ki mu jo dodeljuje ustava, na to temo mora nekaj reči. ln ker ni bilo popravljalnega ukrepa s strani Vlade, pa bi raje videl, da bi prišel s strani Vlade ukrep, ki bi morda naslovil še kakšno drugo problematiko tega upravljanja, bomo pač podprli predlog novele nepovezanih poslank in poslancev. Zakaj? Zato, ker če počakamo še kakšni dve leti, morda celo ne bo več imelo smisla razpravljati o upravljanju državnega premoženja. Prej je kolega Tonin zelo zelo prijazno spomnil na prodajo Telekomoma, ki je ni bilo. Takrat smo seveda poslušali vse mogoče argumentacije, kako bo Telekom propadel in kako ga ne bo več, če do te prodaje ne pride. Leto dni potem je izkazal skorajda rekordne dobičke. Posluje dobro. ln jaz se tu na tem mestu večkrat vprašam kot poslanec Državnega zbora, kdo in zakaj se a, te hiše boji in b, kdo in zakaj nam pri kakšnih zadevah načrtno argumentira samo eno stran, da ne uporabim kakšnega drugega glagola, kaj počne z uporabo različnih besed za izključen namen.

Tisto, kar je najbolj pomembno pri tej zgodbi – mi kot država moramo zasledovati cilje, ki si jih postavljamo. ln gotovo cilj ni, da vso premoženje, ki ga imamo, za najvišjo možno kupnino prodamo v davčne oaze. Zakaj? Zato ker tudi če v neki točki mi za to premoženje dobimo dvakrat več, kot bi bila, karikiram, tržna vrednost, pa zato izgubimo vse davke, ves

razvoj, vsa delovna mesta, ne vem, kaj potem še ostane. Potem sami sebe postavljamo tudi v globalnem okviru v položaj hlapčevanja nekomu, katerega izvor, ime, priimek bo neznan. Nalepka na poštnem nabiralniku, ki se bo selila enkrat na Karibe, enkrat na Nizozemsko, enkrat na Ciper. Meni se to zdi povsem nelogično, verjamem, da še komu.

In če lahko rečemo, da je prva rešitev gotovo takšna, da jo je mogoče brez težav sprejeti, da sta drugi dve takšni, da potrebujeta še nekaj dodatnih modifikacij v smislu zmernosti in preverjanja sorazmernosti teh rešitev, je nekaj gotovo, sam pričakujem, da bosta Vlada in Ministrstvo za finance tvorno sodelovala v drugi obravnavi tega zakona, ker pričakujem, da obstaja tudi v tem državnem zboru dovolj modrosti, da ga bo v prvi obravnavi podprl. In potem na odboru obstaja povsem dovolj in časa in priložnosti, da razrešimo še kakšno drugo dilemo, če je kje dilema, kaj so cilji upravljanja slovenskega premoženja in kaj so cilji upravljanja te države. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Dušan Verbič, pripravi naj se gospod Matjaž Han in mag. Andrej Šircelj. Izvolite, gospod Verbič ... / oglašanje iz dvorane/ Se opravičujem, za mag. Dušanom Verbičem je mag. Anže Logar in potem gospod Matjaž Han. Hvala lepa. Izvolite, gospod Verbič.

MAG. DUŠAN VERBIČ (PS SMC): Hvala za besedo, podpredsednik. Spoštovane poslanke in poslanci, državni sekretar, prav lep pozdrav!

Za uvod. Mnenja sem, da moje razmišljanje in osebno stališče glede razumevanja, kaj pomeni pojem odgovorni lastnik, to vežem izključno na državno lastnino ali državo, bom uporabil izraz, ni kompatibilno s posameznimi ali posamezniki in posameznicam, to se pravi člani tega Državnega zbora, se pravi v razumevanju poslank in poslancev in moram priznati tudi z nekaterimi iz izvršilne veje oblasti. Upam, da se motim.

Sam se bom zelo opredelil na predlog in omejil vsebino današnjega vloženega predloga zakona glede nato, da je bilo v razpravi že kar nekaj rečeno. Ampak si bom dovolil tudi malce, samo z enim stavkom, komentirati, kajti pred ne dolgo časa nazaj smo imeli na Odboru za kmetijstvo in gospodarstvo primer Agroinda. Tega se bom še v nadaljevanju malce dotaknil, ampak tisto, kar sem želel reči, da v temu podjetju je bilo zaznati, da so solastniki tudi zaposleni, se pravi fizične osebe, tudi ti zaposleni so imeli v organih upravljanja, se pravi v nadzornem svetu, tudi svojega delavskega predstavnika, ampak, poglej ga zlomka, ta družba, če je znano, je zdaj tudi že v nekem postopku za stečaj. Hotel sem reči to, ker je tudi v Državnem zboru že kar nekajkrat veliko besed rečeno, kako se z delavskim

soupravljanjem praktično rešujejo podjetja, državne lastnine in podobno. Toliko.

Vrnem se v sam zakon; v zvezi s tem vloženim Predlogom zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Slovenskem državnem holdingu, ki kot vidimo in smo se seznanili s temi štirimi členi, bi se jaz dotaknil tistega, kar je najpomembnejše, govorim pa v svojem osebni imenu in pogledu. V sedmem odstavku prvi stavek, ki pravi: "Ob prodaji naložb je treba zagotoviti, da je lastništvo novega lastnika znano in preverljivo." Osebno gledam glede na trenutne situacije, razmere in dogodke, da je to tisto, čemur sem zelo naklonjen glede same vsebine tako zapisanega stavka. V nadaljevanju, kar je zapisano in v ostalih členih, pa bom poskušal potem malce kritično tudi do te vsebine biti. Zakaj mi je prvi stavek zelo, če bom lahko tako rekel, vsebinsko prijeten? Predvsem tudi zaradi tega, kajti Vlada, ki je zavzela stališče do tega predloga zakona, je zapisala: "Vsebinsko se s prvim odstavkom novega sedmega odstavka predlaga, da je potrebno ob prodaji naložb zagotoviti, da je lastništvo novega lastnika znano in preverljivo." Res me veseli to stališče. Po mnenju Vlade je določba sicer primerna, res je, da je tukaj vejica, samo jaz bi dal stavek, kajti v nadaljevanju, ki se sklicuje na mednarodne standarde in dobro prakso, že tako navaja, da se to izvaja in to me veseli. Veseli me predvsem v tem, da je v nadaljevanju tudi zelo lepo, lahko skoraj rečem šolsko zapisano o tem, kako se uporabljajo slovenske in mednarodne smernice, dobre prakse korporativnega upravljanja. Tisto, kar me izredno veseli, je predvsem z navedbo: "S skrbnostjo vestnega in poštenega gospodarstvenika". Kajti ti dve načeli, odkrito povedano, sta pisani meni na kožo. Upam, da se te zadeve izvajajo tudi v poslovnih dogodkih. Vendar se moram dotakniti tega, kar sem uvodoma rekel, primer Agroind, ki res ni SDH je pa DUTB. In ne slepimo se, da tako DUTB kot tudi SDH sta v upravljanju Vlade, države, kakor koli že vzamemo. In zakaj se mi zdi, da je Agroind tako pomemben, tudi v tem trenutku vezano izključno na ta stavek predlagatelja spremembe tega zakona. Na tej skupni seji odbora se je ugotovilo nekaj, da je DUTB skupaj v sodelovanju s fizičnimi osebami, kar je zelo pohvalno, prišel do skupnega imenovalca in v imenu vseh, glede na to, da se je DUTB pojavil kot lastnik terjatve, najverjetneje potom terjatve tudi nekega poslovnega deleža ali lastnine, da je preprosto prodal ta delež skupaj, kot sem rekel, z lastniki. In, glej ga zlomka, prodali so poštnemu predalniku. Ne to, kar je bilo že danes rečeno, poštni predalnik v davčnih oazah, kot poznamo Panama in podobno, ne, prodalo se je poštnemu predalniku v državo Ukrajino. In tisto, kar osebno menim, da je zaskrbljujoče v takšnih primerih, je, da tak poslovni posel, dogodek, ki se je zaključil tudi z denarnimi nakazili oziroma denarno transakcijo, je ta finančni posel bil zaključen preko slovenske banke, vendar bi prosil, da ne zlorabljate v

kakršni koli razpravi o tem, da zavajam, vendar slovenska banka, ki pa ni bila dokapitalizirana. Hotel sem ta primer dati, da te poslovne inovativnosti, je obilica in s tem se preprosto ne smemo slepiti.

In če se vrnem zdaj nazaj. Poslanska skupina Stranke modernega centra je v preteklosti skupaj z koalicijskimi partnerji bila v tej smeri zelo aktivna, da se neki tovrstni primeri, se pravi prodaje državnega premoženja, nekaj podobnega ne bi dogajalo. In tukaj bi rad spomnil, kljub pomislekom takrat tudi s strani, bom rekel, opozicije, smo dopolnili s 13. členom Zakona o uravnavanju kreditne stabilnosti bank. Naslov tega je prepoved dejanj, ki bi neupravičeno okoristila dolžnika. Lahko rečem, da je naslov takšen, da praktično pove vse, vendar se soočamo s tem, da se poskuša zaobiti zakon, očitno, ali pa s poskusom, da se zakon zaobide s tako imenovanimi poštnimi nabiralniki. In tisto, kar moram priznati, da je za nas tudi zaskrbljujoče, je, da se tovrstni posli lahko izvajajo tudi preko odkupa terjatev, za katere pa skoraj ni več nobene skrivnosti, kajti mediji že zelo jasno poročajo, da so to diskonti do 80 %. In ravno s to določbo, ki je sestavljena iz dveh kar velikih odstavkov, želeli precizirati, da se ne bi dogajalo, ko so posamezniki, ki so morda - poudarek je na morda - v preteklosti bili tudi na tak ali drugačen način vključeni v teh tako imenovanih postopkih bančne luknje. Lahko samo ugotavljamo, da inovativnost na poslovnem področju nima meja in je prisotna praktično tudi v naši državi.

V nadaljevanju bi se rad dotaknil naslednjega člena, ki ga je vložil predlagatelj, se pravi, da bi tudi Državni zbor, poleg Vlade, bil v nekaterih procesih. Sam menim, da najverjetneje ni tako enostavno, kar se tega tiče, po vsebinski plati razpravljati o potrebnosti ali smiselnosti, kajti takoj se soočamo s tem, kot je običajno znano, za in proti. In zdaj ne bi izpostavljaj, predvsem po tisti vsebinski plati, zakaj ne bi bilo dobro, da bi Državni zbor posegal v to zadevo, kajti menim, da se tu prisotni močno zavedamo, kaj pomeni korporativno upravljanje, tisto z odgovornim lastnikom. Dejstvo je, da zdravi princip korporativnega upravljanja preprosto pomeni, da tisti, ki upravljajo, najsi bo to enotirni ali dvotirni sistem upravljanja, mora imeti nek mandat. In tisto, kar je še pomembnejše, da so resnično tudi oni odgovorni. In če se določene zadeve tako ali drugače iz poslovnega razloga zalomijo, imamo za to obilico nekaterih mehanizmov, vključno z nadzornimi sveti, da se te zadeve lahko sanirajo. Ne bom se pa dotikal tem, ki so zadnje čase zelo aktualne v Državnem zboru kot tudi na matičnih delovnih telesih.

Kar se tiče 3. člena, bi vseeno spregovoril nekaj besed, glede na to, da je treba povedati, da sedaj veljavni zakon o Slovenskem državnem holdingu v 41. členu zelo jasno določa in precizira: "poslovanje nadzornega sveta, v katerem sta vključena tako izvršilna kot

zakonodajna veja oblasti." Kar je tudi prav. Res pa je, da obe ta hip imata zgolj informativno vključenost v nadzorni svet in nimata odločevalske vloge. Osebnostno menim, da je tako tudi edino pravilno. Zakaj bi zakonodajni organ lahko posegal v neke procese odločanja na tem nivoju, če smo rekli, da resnično sledimo umiku politike iz upravljanja. Tisti, ki morda razmišljajo ali pa celo navajajo, da bi bilo dobro, da bi imel tudi predsednik Komisije za nadzor javnih financ, spoštovani mag. Šircelj, ki je tu prisoten, tako imenovano pravico odločanja v nadzornem svetu, se preprosto morajo soočiti z naslednjim dejstvom ob vpogledu v statut SDH. 11. člen pravi: "V skladu s prvim odstavkom 47. člena Zakona o Slovenskem državnem holdingu uprava potrebuje soglasje nadzornega sveta za naslednje posle ..." Ne bom našteval, koliko je teh poslov, vendar ob vpogledu, kateri so ti posli, nedvoumno izhaja, da imaš z odločevalsko vlogo v nadzornem svetu tudi vpliv na odločanje, se pravi, s tem, ko daješ soglasje. Tako v tem delu osebno menim, da preprosto tisti hip, ko smo na stališču, da Državni zbor ima nadzorno funkcijo, preprosto ne smemo posegati, da ima tudi tako imenovano upravljavsko.

Nadalje bi se rad v zvezi z veljavnim zakonom o SDH dotaknil še 67. Člena, to je drugi odstavek. Kaj ta pravi? »SDH četrtletno poročilo poroča o upravljanju Vladi«, popolnoma normalno, »na četrt leta. Četrtletno poročilo upravljanju pa pošilja v vednost Komisiji Državnega zbora Republike Slovenije za nadzor javnih financ.« Mislim, da je to dovolj jasno, če želi matični odbor intenzivno spremljati delo, v normalnih okoliščinah je tudi upravičen, da tudi dobi tiste podatke ali tiste dokumente, ki jih pač želi. Rad pa bi samo poudaril nekaj, da to moje slednje temelji predvsem na tem, da takrat, ko so poslovni dogodki ali pogodbe ali posli zaključeni, vključno s tem, da ni niti nekaterih rednih ali izrednih pravnih sredstev vloženi na podlagi nekaterih morebitnih kasnejših ali takratnih nesporazumov med kupci in prodajalci. Imam pa v zvezi s to določbo nekako drugačno vprašanje. Ali je to četrtletno, ko je zapisano, »poročila o upravljanju Vladi«, enak tekst in vsebina, kot pa je poročilo, ki ga dobi Državni zbor? Kajti vemo, eno je načelno poročilo, eno je pa, lahko skoraj rečem, podrobno poročilo. In to je stvar interpretacije. In menim, da glede na avtoriteto predsednika tega matičnega odbora, da tukaj sploh ne bi smel biti problem.

Če zaključim. Rad bi poudaril to, kar sem uvodoma omenil. Zanimiv je prvi stavek tega 1. člena, se pravi dodatek, sedmi odstavek, o katerem se je prav gotovo še kako smiselno globoko pogovarjati. Hvala lepa.

PODPREDESENIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Anže Logar. Pripravita naj se gospod Matjaž Han in Alenka Bratušek. Izvolite mag. Anže Logar.

MAG. ANŽE LOGAR (PS SDS): Hvala, predsedujoči.

Mi se posledično pogovarjamo o približno 14 milijardah državnega premoženja in neverjetno je, da si glavna vladna stranka za ta namen vzame samo 25 minut razprave. Imamo zelo zanimivo stanje. Vsi po vrsti ugotavljamo, da je pri upravljanju državnega premoženja nekaj hudo narobe, od tega, da našo srebrnino kupujejo nabiralniki podjetja, do tega, da se dogajajo sramote, kar se tiče imenovanja nadzornikov in še bi lahko naštevali od tega, da prodaje padejo v vodo zaradi čudnega ravnanja Vlade. In ne morem si kaj, da mi je nenavadno, da največja vladna stranka, ki nosi največjo odgovornost, ob takih slabih praksah molči. Zato mi dovolite, da današnji del neke razprave obrnem predvsem proti drugima dvema koalicijskima partnerjema ne proti SMC, ki je zdaj v 15 minutah povedala, kar je imela za povedati, ampak predvsem do Desusa SD. Vlada, kot piše v obrazložitvi, čeprav so to obrazložitev sprejele na seji Vlade vse koalicijske partnerice, ampak, ker smo Slovenija parlamentarna demokracija, verjamem, da vsej dve od treh vladnih strank znata ločiti Vlado od parlamenta in da je parlament svoja veja oblati in da na podlagi razprave se bodo tudi sami parlamentarci potem odločili ne glede na to, kaj njihovi ministri na Vladi glasujejo. Glejte, Vlada je v tej svoji obrazložitvi predloga zakona zapisala, da ta zakon brani načela skrbnosti, odgovornosti, neodvisnosti, preglednosti in gospodarnosti v upravljanju z državnim premoženjem. Pa se vam zdi, da to drži? Se vam zdi, da je ureditev, kakršno imamo zdaj, in vodstvo SDH pod taktirko gospoda Jazbeca takšno, ki upravičuje skrbnost, odgovornost, neodvisnost, preglednost in gospodarnost, ali bi rekli, da vse prej kot to. Jaz mislim, da je več tistih, ki bi rekli, če kaj ne, pa to ne, kar vlada tu zasleduje. In spoštovana koalicijska partnerja Desus in SD, Vlada je tu v tem odgovoru zapisala, ko je zavrnila tak predlog, da je ob prodaji naložb treba zagotoviti lastništvo znanega oziroma da je treba, da je lastništvo novega lastnika znano in preverljivo, do tega da ima Državni zbor pristojnost, da lahko zahteva in pridobi kakšne dokumente, v primeru nepravilnosti, da odloča o zamenjavi nadzornega sveta SDH, zapisala, citiram: "S tega vidika po mnenju Vlade zakonska določba, ki bi nalagala prodajalcu, da od zasebnega kupca državne naložbe pridobi zagotovila, da bo zasledoval cilje, strategije, upravljanje, vsebinsko ne vzdrži in naprej to pomeni, da pogojevanje prodaje kapitalskih naložb države z vključevanjem zavez o spoštovanju strategije avtomatsko pomeni manjši nabor potencialnih kupcev." Predstavljajte si, da bi za takšnimi stavki Desus in SD stala v kakšni drugi vladi. A veste, kakšno huronsko nasprotovanje bi bilo, tu pa očitno vaši ministri tovrstnim stališčem pritrjujejo. Jaz si v bistvu nikoli ne bi predstavljal, če ne bi tega prebral, da vi stojite

za takšnimi stališči, vsaj na Vladi, pravim, na Vladi, ne v parlamentu. To je še druga veja oblasti, ki bo po svoje odločala.

In zakaj Vlada brani takšen zakon, kot je, torej ne pritrjuje predlogom sprememb. Pravi: »Zakon odpravlja težave, ki se v zadnjem obdobju kažejo na tem področju in jih povzročata predvsem dejstvo, da je upravljanje državnih naložb v stalnem prehodnem obdobju.« In naprej: »... edino slednji zakon,« torej ta zakon, ki je zdaj v veljavi, »je v popolnosti zaživel, s čimer je Republika Slovenije v letu 2015 tudi izpolnila vsa popristopna priporočila OECD in Evropske komisije s področja korporativnega upravljanja družb v državni lasti.« Pa koga vi farbate, no! Oprostite izrazu. Se vam zdi v državi upravljanje s kapitalskimi naložbami, da je v popolnosti zaživel in da spoštuje vsa pravila korporativnega upravljanja družb v državni lasti. Se vam zdi, iskreno vas sprašujem, iskreno, po tem ne ko vam parlamentarni VIP zabiča, kako morate glasovati, ampak sami pri sebi, ko gledate vso šlamastiko z imenovanjem nadzornikov in potem s prodajo tega državnega premoženja, se vam zdi, da je to korporativno upravljanje, kot si ga naši državljanke in državljani zaslužijo. Apeliram na dve koalicijski partnerki, vsaj vi pred glasovanjem premislite o tem. Malce se zamislite. In naprej, en izmed ukrepov za preprečevanje takšnega stanja, torej kot ga želi očitno Alenka Bratušek oziroma nepovezani poslanci s tem predlogom predložiti: »Imenovanje in odpoklic članov nadzornega sveta s strani Državnega zbora le na predlog Vlade in ne na predlog Državnega zbora.« Torej da Državni zbor ne bi mogel odpoklicati. Zdaj pa si predstavljajmo neko situacijo, kjer imamo predsednika Vlade, ki se o ničemer ne zna odločiti in potem posledično Vlade, ki se v ničemer ne zna odločiti in je za vse a priori nepristojna. Kaj pa v tem primeru?! Ali naj v tem primeru poslanci čakamo, da se bo državno premoženje prodajalo »kaselc firmam«, da se bo za nadzornike bank postavljajo kadre iz banke, ki so prej kopali bančno luknjo, da bo SDH vodil človek, ki je sam odgovoren za 750 milijonov slabih kreditov, ki so bili preneseni na DUTB, in mi naj molčimo in smo nepristojni. Spoštovani poslanci Desus in spoštovani poslanci SD, vprašajte se v zvezi s tem. Jaz mislim, da je tu izključna naloga in glavna naloga, če pride do takšne situacije, da parlament reagira. Nenazadnje smo poslanci izvoljenci ljudstva in mi smo odgovorni ljudem. Mi smo volivci postavili na to mesto, da zastopamo njihove interese. Vlada je samo izvršilna veja, tista, ki izvede to, kar tukaj v Državnem zboru sprejmemo, in na podlagi tega, kar v Državnem zboru sprejmemo. Če pravi Vlada, da bi takšno rešitev, ki sicer ni idealna, tudi jaz imam določene pomisleke nad predlaganim, nad dikcijo členov, ampak je nek začetek, je razlog, da zakon spustimo naprej v naslednjo proceduro. Ampak če Vlada vztraja na tem, da bi ta rešitev, ki jo zdaj imamo pred sabo,

porušila temeljna načela korporativnega upravljanja in na široko odprla vrata popolni politizaciji upravljanja kapitalskih naložb države, kar bi imelo za posledico anarhično, nestrokovno in neučinkovito upravljanje z družbami v državni lasti, pa sprašujem Vlado, ki je to zapisala, kaj pa imamo danes. Kaj pa imamo danes? A danes nimamo anarhičnega nestrokovnega in neučinkovitega upravljanja združenja v državni lasti? Moje skromno mnenje je, da imamo natanko to. Če imamo natanko to, mislim, da je naloga poslancev torej zakonodajalcev, da se na to odzovemo in da pripravimo rešitve, ki bodo pomenile nek korak naprej. Ob slabem stanju je treba storiti korak naprej. Nekje se vedno začne, začne z neko novela predloga zakona, to imamo na mizi. Jaz osebno bom ta predlog podprl, čeprav sem rekel, da se v nekaterih stvareh s tem predlogom ne strinjam, lahko to potem rešimo v nadaljevanju zakonodajnega procesa. Ohraniti situacijo, kot je pa danes, glejte, to je pa ignoranca volje davkoplačevalcev in ignoranca tistih, spoštovani poslanci Desusa in SD, ki so vas na koncu koncev izvolili v Državni zbor. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima predlagateljica mag. Alenka Bratušek. Izvolite.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS NP): Najlepša hvala.

Ko sem poslušala gospoda Verbiča, mislim, da je prav, da nekatere stvari še dodatno pojasnim, ker je obrazložitev sprememb šla nekako v napačni smeri. Niti z eno samo besedico v tem predlogu zakona in tudi želja naša ni bila posegati v pristojnosti nadzornega sveta. Predsedniku Komisije za nadzor javnih financ s tem predlogom ne dajemo nikakršnih novih, dodatnih pooblastil ali pa pravic. Sestava nadzornega sveta ostaja do pikice enaka. Vse pristojnosti, ki jih je do danes imela Vlada, jih ima še naprej. Edina pristojnost, za katero se nam zdi prav, da jo dodamo, je pristojnost, da tisti, ki imenuje nadzorni svet, to je Državni zbor, ima pravico skladno z zakonom – izpolnjene morajo biti zakonske določbe, ne da politika kar tako opleta in meče ljudi notri in ven –, skladno s temi pooblastili lahko organ, ki je imenoval nadzorni svet, tudi predlaga njegovo razrešitev. To je absolutno vse, kar se v tem trenutku nanaša na nadzorni svet. Gospod Verbič ene same pristojnosti ne spreminjamo. Toliko, da bi stvar bila jasna.

Kar se tiče tiste točke o poročanju Državnemu zboru. 6. člen obstoječega zakona govori o načelu skrbnosti in odgovornosti in tretji odstavek pravi takole: »Člani organov in druge odgovorne osebe SDH morajo pri opravljanju naložb in opravljanju svojih nalog ravnati odgovorno. Odgovorno ravnanje članov organov

in drugih odgovornih oseb SDH se zagotovi zlasti z oblikovanjem, dokumentiranjem in nadziranjem.« Potem ima člen kar nekaj alinej in zadnja alineja v tem odstavku govori: » ... skratka z oblikovanjem dokumentiranjem in nadziranjem zapisniškega dokumentiranja sej uprave SDH in nadzornega sveta SDH ter obstoja prepisov zvočnega zapisa sej uprave SDH in nadzornega sveta SDH ter druge pomembnejše dokumentacije, na podlagi katere se lahko oceni uspešnost delovanja ali skrbnost in odgovornost delovanja članov organov in drugih odgovornih oseb.« In gospod Verbič, ne boste verjeli, da je SDH na prošnjo treh poslancev, da dobimo to, kar v zakonu določa, da mora biti narejeno, so nam preprosto dogovorili: »Ne, kaj vas briga, mi nismo javno podjetje in vam nič ne damo.« Zakon od njih zahteva, da gradivo pripravljajo na tak način in verjetno smo mi tukaj v Državnem zboru odgovorni, da preverimo, tako kot tukaj piše, uspešnost delovanja ali skrbnost in odgovornost delovanja članov organov in drugih odgovornih oseb. Vi kot človek, ki ste delali v gospodarstvu, verjetno veste, kako zgledajo četrletna, polletna ali pa tudi letna poročila gospodarskih družb, tam se ne govori o tem, kaj se na nadzornih svetih dogaja, kako določeni ljudje pridejo na pozicije. To bi se s tem v Državnem zboru, skratka, če bi nam SDH bil pripravljen, blagovilo povedati, kaj se na njihovih sejah nadzornih svetov dogaja, bi lahko vedeli. O teh podatkih govorimo in samo te podatke bi želeli poslancem in poslancem Državnega zbora zagotoviti. In to ne samo opozicijskim, ampak tudi koalicijskim. Tudi, gospod Verbič, če bi vi želeli dobiti podatke od SDH, ki jih v tem trenutku, če sem prav razumela vaše izvajanje, tudi ne dobite ali pa niste v celoti zadovoljni s tem, kako SDH posluje, bi ta sprememba to omogočila.

Še enkrat, v nobene pristojnosti ne posegamo, nikomur nič od pristojnosti ne jemljemo, ne spreminjamo sestave nadzornega sveta, želimo samo to, da je vse skupaj vsaj do Državnega zbora nekoliko bolj transparentno.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Matjaž Han. Replika, izvolite, gospod mag. Verbič.

MAG. DUŠAN VERBIČ (PS SMC): Ne želim odpirati razprave, bi pa dve zadevi rad spoštovano poslanko vprašal, in sicer tole zadnje glede teh podatkov, da pristojni s strani SDH ne posredujejo nekkih dokumentov. Osebno menim, da ste kot nekdanja predsednica Vlade zelo dobro spoznali stroj in mehanizem upravljanja z državnim premoženjem in me preseneča, da ne morete tudi po tem vedenju in znanju storiti vsega, da pridete do tovrstnih dokumentov, čeprav vam jih pristojni organ ne da.

Druga zadeva, moj komentar na nadzorni svet. Jaz se opravičujem, če ste bili

takrat odsotni ali pa, če niste bili pozorni, kako je spoštovani poslanec s strani SDS predstavil svoje stališče in je v svoji predstavitvi in razmišljanju govori v tem kontekstu v odnosu, ali zgolj samo informacijo pridobiti ali pa tudi biti v procesu odločanja. To je bila zgolj razprava. Tako, da ste popolnoma napačno razumela to zadevo.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Predlagateljica.
Izvolite, mag. Alenka Bratušek.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS NP): Gospod Verbič, na žalost jaz kot poslanka drugega, kot da zaprosim za podatke, ne morem narediti. Ne vem, kaj imate v mislih. S policijo verjetno ne bom reševala teh stvari. Zato v zakonu želimo opredeliti, da na zahtevo poslancev SDH to mora narediti. Zdaj razumem, da se strinjate z menoj, se pravi, ne bo problema. Jaz ne morem odgovarjati za stališča drugih poslanskih skupin, tako da seveda ima tudi kolega iz SDS pravico povedati, kaj bi bilo dobro, kako misli, da bi zadeve uredil. Ampak tega v tem trenutku v tem predlogu zakona ni, z ničemer ne posegamo ne v sestavo in ne v pristojnosti nadzornega sveta. Vse, kar bi želeli narediti, je, da imamo mi, ki tukaj sedimo in smo pristojni za imenovanje nadzornega sveta, tudi pravico predlagati skladno z zakonom njihovo zamenjavo. To je vse, kar je v tem trenutku v tem predlogu na mizi.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Matjaž Han, izvolite.

MATJAŽ HAN (PS SD): Hvala lepa, spoštovani podpredsednik. Kolegice in kolegi!

Ja, pogovarjamo se v bistvu o velikem naslovu Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Slovenskem državnem holdingu, ki pa seveda ima samo tri člene oziroma štiri člene zakona, vendar zelo pomembne in je prav, da se pogovarjamo o tem zakonu.

Anže iz Socialnih demokratov nas sicer verjetno ni poslušal, ampak mi smo rekli, da bomo v tej fazi zakon naprej spustili, potem se bomo pa naprej pogovarjali o vseh teh treh členih, eden je dober, dva pa sta za moje pojme diskutabilna.

Zdaj, kar se mene tiče, jaz bi eno stvar naredil v tej državi, v tem parlamentu, bi mogoče naredil največji plusa državi, zakon z enim členom oziroma dvema, eno leto nobenega zakona v tej državi Državni zbor ne bo vlagal in ne bo spreminjal. Mi smo država s prevelikimi zakoni, s prevelikim številom zakonov in spreminjamo zakon za vsako stvar, če eden nekaj narobe naredi, mi gremo zakonodajo spreminjati, namesto da bi mogoče tiste ljudi, ki so narobe naredili, po hitrem

postopku zamenjali, in to politika zamenjala. Ampak seveda, če jih politika zamenja, bodo rekli, da se mi vmešamo v korporativno upravljanje, v gospodarstvo in tako naprej in oh in sploh. Ta hiša je tako ali tako najbolj, pardon izrazu, usrana v tej državi, za vse smo krivi, nikakor in v nobenega se pa ne smemo spustiti, z nobenim se ne smemo več v življenju sestati v tej državi. Zadeva je za moje pojme nora. Privatizacija v tej državi ima že dolgo brado, naredili smo veliko veliko napak. Vse vlade in vsi ti gospodarski strokovnjaki so naredili tako velike težave, zato pa smo danes, kjer smo, od takrat pidovih baronov od takrat izjave gospoda Mencingerja, da si lahko rit obriše z nekimi certifikati, do prve privatizacije, do menedžerskih odkupov v Janševi vladi, kjer so si menedžerji zaradi, bom rekel, Janševe ali pa esdeesove želje po obvladovanju gospodarstva branil is tem, da so najemali kredite in kupovali firme brez denarja, z bančnimi krediti. In danes smo zdaj prišli do spoznanja, da pa spet eni in isti, ki so takrat sodelovali, lahko to gospodarstvo upravljajo. Jaz mislim, da temu ni tako.

Drugo, pred nekaj leti, danes imamo dobre rezultate v tej državi, moram reči, da je za to veliko Alenka kriva, da imamo dobre rezultate in tudi prejšnja vlada, takrat so klicali nekateri trojko, potem je prišla neka trojka, ki se ji je reklo Jazbec, Čufar in Bratušek, ki je tudi nekaj napak naredila, ampak da je danes rezultat takšen, se imamo tudi njim za zahvaliti. Ampak to še ne pomeni, da moramo v tej državi vse razprodati. Mi smo že tako ali tako vse razprodali, vse vrhunske firme, brende, ki so jih naši menedžerji naredili, takrat tudi rdeči menedžerji, komunistični menedžerji, ki so brende naredili, smo jih danes morali razprodati. In zato je treba pa na nek načini odreagirati, da če že prodajamo firme, prodajmo strateškim investitorjem, ljudem, ki bodo prinesli know-how, ki bodo prinesli novo znanje, ne pa "kaselc firmam«, kot jim rečemo, oziroma podjetjem, za katerimi se skrivajo za moje pojme kakšni denarji iz Paname. Na koncu koncev berem v časopisih, da se je gospod Gajšek, ki je spravil neko firmo v stečaj, zdaj kupuje od DUTB firmo preko Paname. To sem bral v Financah, rekla-kazala. V glavnem, zato je mogoče ta 1. člen, ki so ga nepovezani spustili v ta zakon, pravi, vse ostalo, drugi členi so pa seveda stvar pogovorov in dogovorov. Kar se tega tiče, to še ne pomeni, da bom dokončno jaz ta zakon sprejel, ampak ga bom v tej fazi na nek način podprl.

Zdaj pa še dva stavka o državnem lastništvu. Imamo dobre in slabe lastnike, imamo dobre državne lastnike, imamo dobre privatne lastnike oziroma tujce in obratno. Jaz se ne morem znebiti enega občutka – Pivovarna Laško in še nekatera druga slovenska vrhunska podjetja, ki so jih menedžerji zaradi pohlepnosti uničili, jih je državno podjetje, kot je NLB, porinila tujcem v roke, ker jim ni dala kreditov, ki bi jim lahko takrat dala kredite, pa bi danes mogoče bila ta podjetja z nekim novim

lastninjenjem v slovenskih rokah, ker znamo s temi brendi upravljati. Ne, ampak to isto podjetje, ta NLB je porivala v prodajo naša vrhunška podjetja zato, da danes nima od svojega core business, to pa je posojanje denarja, nič. Zato ker tujci, ki pridejo, poberejo vse. V tej Sloveniji bodo izkoristili samo delavce, banke, denar pa si bodo sposojali v svojih državah, od koder prihajajo. In tu smo naredili napake. In če ne bomo vsi skupaj spoznali, kje smo napako naredili, ne za mane, za naše generacije nič ne bo ostalo. Zato jaz mislim, da je treba tak zakon ta trenutek podpreti, se pogovoriti in včasih tudi politika na odgovornost poklicati tiste, ki slabo delajo.

Pa še nekaj, to zmeraj pravim, če je gospodarstvenik član neke stranke ali pa strokovnjak, to ne sme biti težava, da pride do nekega položaja, ne sme biti pa tudi prednost, da pride do tega položaja. Mi smo pa naredili v Sloveniji kompot, kjer so seveda gospodarstveniki, neki ekonomski znalci strokovnjaki, oni so pravi, mi pa, ki v tej sobi sedimo in ki se ukvarjamo s politiko, brez politike pa ne gre, smo pa ne bodi ga treba. Jaz bom ta zakon v tej fazi podprl. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Metod Dragonja, državni sekretar na Ministrstvu za finance.

METOD DRAGONJA: Hvala lepa za besedo.

Na začetku moram vseeno podati nekaj odzivov na razpravo. Sem pozorno poslušal, si beležil. Moram reči, da na to, kar je bilo v mojem ustnem uvodu podano, na to ni bilo nobenega odziva v nobeni razpravi niti poslanskih skupin niti poslancev.

Na začetku smo poudarili, da je bila Slovenija deležna določenih ocen mednarodnih ekonomskih inštitucij OECD in Evropske komisije glede napredka na ekonomskem področju in posebej tudi pri upravljanju državnega premoženja. In te ocene so pretežno pozitivne. Te ocene so v tem, da je Slovenija vzpostavila konsistenten okvir upravljanja državnih podjetij, ki je skladen s principi upravljanja državnih podjetij, tako OECD in tudi ta zadnja ocena Evropske komisije tukaj to mnenje deli. Hkrati pa bi rekel, da te inštitucije dajejo tudi določena opozorila, da je ta sistemski okvir treba konsistentno naprej uveljavljati. To ne pomeni, da se pri uveljavljanju teh rešitev in tega okvirja ne pojavljajo določeni problemi, določene pomanjkljivosti, vedno je prostor za izboljšave, ampak na ta del bi še enkrat želel opozoriti. Če pristopamo k rešitvam, ki bodo ocenjene kot rešitve, ki upravljanje državnega premoženja poslabšujejo, ne zagotavljajo najvišjih mednarodnih standardov, bo to imelo svojo ceno. V čem se ta cena odraža? Na to je jasno tudi pri oblikovanju stališča v Vladi predlagatelj, Ministrstvo za finance opozorilo. To se bo odrazilo v tem, kar sem v uvodni besedi

poudaril. Kakšna je bila situacija leta 2013 in kakšne so bile obrestne mere za zadolževanje države, kakšna je danes. To je velika razlika. Odraža na eni strani tudi tako spremembe na mednarodnih finančnih trgih, na drugi strani pa tudi napredek, ki ga je Slovenija na tem področju naredila. Prispevka k temu napredku ne oporekamo nikomur, ki je pač pri tem sodeloval. Zelo težko pa ob tem sprejemamo zelo pavšalne utemeljitve o upravljanju državnega premoženja tukaj v Državnem zboru, večinske ocene, ki so bile podane, so, da je pa vse narobe. Upravljanje ni pregledno – ena teza; upravljanje ni učinkovito – druga teza; pojavlja se veliko število nepravilnosti v Slovenskem državnem holdingu – tretja teza; vse so pavšalne, slabo utemeljene. Še enkrat poudarjam, poslabšanje upravljanja podjetij v državni lasti bo imelo svojo ceno. Ministrstvo za finance je izpostavljeno tem testom praktično, bi rekel, ne dnevno, ampak tedensko, ko opravljamo intervjuje z investitorji za državne vrednostne papirje, ko opravljamo razgovore z bonitetnimi agencijami, ko se opravljajo vse te presoje, ekonomske, ekonomskih politik Slovenije in napredka. Želimo še enkrat poudariti, da ne bi bilo dobro, da pokvarimo to, kar je bilo ocenjeno v tem momentu kot določen napredek. To ne pomeni, da ni mesta za izboljšave. V diskusijah se je zdaj jasno pokazalo, kje so bolečine. Vemo, da so politična izhodišča različnih strank zelo različna. Velike anomalije v delovanju SDH so bile večkrat izpostavljene pavšalno. Postopki so zahtevni, poskušali smo opredeliti v pisnem odgovoru Vlade tiste vsebinske poudarke, ki so ključni, jih ne bom še enkrat poudarjal. Ključno je vprašanje, ki je zame pomembno – kljub temu, da ne posegamo v pristojnosti nadzornega sveta SDH, ne posegamo, se pa stalno pojavljajo vprašanja na plenarnih sejah, v delovnih telesih, vprašanja, ki so vezana s kadrovanjem SDH. Ne posegamo v pristojnosti, hkrati pa želimo imeti vpliv na kadrovanje. Jaz to tako razumem, želimo imeti vpliv na kadrovanje, s tem da lahko odpokličemo nadzorni svet SDH oziroma posledično bo naslednji korak, da se lahko potem na poenostavljen način tudi kadrovska zasedba nadzornikov spremeni. Še enkrat poudarjam, jaz na vseh intervjujih, ki jih imamo z rating agencijami, s finančnimi vlagatelji, vedno pravim, nadzorni svet SDH je sestavljen iz ljudi, ki prihajajo iz biznisa, to so politično neodvisne osebe in to so tudi medijsko neizpostavljene osebe, to je glavni garant temu, da SDH poskuša normalizirati upravljanje državnega premoženja, da dosežemo tiste cilje, ki smo si jih na področju upravljanja postavili, in da smo primerljivi z dobrimi praksami upravljanja državnega premoženja po svetu. Hierarhija je pa naslednja, kot vemo, kaj delajo nadzorniki SDH. Oni morajo izvajati nadzor, po našem razumevanju, oni morajo nadzor, dobre prakse, procese, postopke, vse to izvajati. Vlada postavlja cilje in opredeljuje osnovne dokumente korporativnega upravljanja, kot je, na primer,

statut, potrjuje letna poročila, imenuje revizorje in tako naprej. SDH pa je s strani Državnega zbora reguliran skozi strategijo upravljanja. Strategija upravljanja pa je dejansko ključni akt upravljanja, ki ga je na predlog Vlade sprejel Državni zbor. Tako bi v tem okviru predlagal, da poskušamo ta koncept upravljanja državnega premoženja ohraniti, da ga izboljšamo, da ga pa ne poslabšujemo.

Kar se tiče problemov glede kadrovanja. Vedno smo pri teh hudih kritikah napak pri kadrovanju nadzornikov NLB. Jaz sem večkrat rekel, ne želimo zagovarjati SDH, prav je, da je SDH izpostavljen kritiki. Ampak postavljajo se kljub temu napačne teze, da gre za spopad omrežij, ki želijo kadrovati konkretno v primeru NLB. Moja teza je, da gre za spopad institucij, da gre za merjenje moči institucij oziroma ali ima večjo moč v teh postopkih SDH kot upravitelj državnega premoženja ali bo imela večjo vlogo v teh postopkih Banka Slovenije kot regulator. In Vlada je zdaj, da ta problem reši, usklajuje sistemsko rešitev na tem področju med Banko Slovenije, SDH in Vlado, tako da bo to bolj precizno in bolj jasno opredeljeno v zakonodaji, ki opredeljuje bančni sistem, in da se bomo izognili takšnim različnim interpretacijam zakonov, kot so se pač te interpretacije postavljale s strani različnih inštitucij.

Prejšnji teden je na Komisiji za nadzor javnih financ direktor službe v Ljubljanski banki, ki je odgovorna za skladnost poslovanja, štirikrat rekel: »Banka mora izvesti predhodno oceno primernosti kandidatov.« To je bila njegova interpretacija. Še enkrat smo pogledali, jaz sem se še enkrat tudi po telefonu z njim slišal, ne zato da bi nanj vplival, ampak zato, da vidimo, v čem so problemi v teh razumevanjih, interpretacije so različne in Vlada se zaveda, da je treba pač te postopke doreči, da jih je treba bolj precizno opredeliti, da je treba slediti ciljem, da so nadzorniki povsem neoporečni, da izpolnjujejo vse kriterije, ki jih zahtevajo različne regulative na področju finančnega sistema, in predvsem da so se dokazali tudi z delom v preteklosti. To se mi zdi zdaj nekaj ključnih poudarkov na to, kako se bo ta razprava lansirala, naprej odvijala. Lansira se teze o številnih nepravilnostih v SDH, ki je povezana v veliki meri z objavo Panamskih dokumentov in številnih vprašanj, ki so s tem povezana. Panamski dokumenti so dejansko odprli neke nove vidike, kar se tiče pretoka kapitala po svetu, kar se tiče izogibanja davkov. Mi smo že dvakrat Državnemu zboru ob različnih prilikah podali dosti točno, podrobno stališče, kako Vlada gleda na te tako imenovane namenske družbe, to so družbe, ki so ustanovljene s strani finančnih vlagateljev, da vstopijo v privatizacijske postopke.

Predlog, kot je pripravljen zdaj, dejansko lahko pripelje do situacije, da v celoti blokira možnost, da skladi privatnega kapitala vstopijo v privatizacijo slovenskih podjetij. Tega

se je treba zavedati. Kako delujejo skladi privatnega kapitala? Imajo pač specifično obliko delovanja, ker zbirajo na osnovi projektov, ki jih definirajo naložbeni, privatizacijski kapital, od večjega števila finančnih vlagateljev postavijo platforme, na katerih te transakcije izvajajo in na katerih tudi znižujejo tveganja teh transakcij. In če se bo v takem tekstu, kot je predlagan, ta rešitev dejansko neizčiščena peljala naprej, bomo prišli v situacijo, da bomo enostavno zaprli delu vlagateljev možnost lastniškega vstopa v slovenske podjetja oziroma v privatizacije državnega premoženja, ki jih pač po določenem programu vodi SDH. To je gospod Han v svoji diskusiji zelo jasno povedal. Rekel je, mi želimo ustaviti možnost, da bodo finančni vlagatelji vstopali, za nas so primerni samo strateški vlagatelji. In s tega vidika se da postaviti teza oziroma najbrž ni bil to namen predlagatelja, ampak v tem razpršenem pogledu na to problematiko, da pravzaprav se take rešitve potrdijo, da bomo zablokirali privatizacijo, ker je privatizacija škodljiva. Treba je opozoriti na to, da lahko s predlaganimi spremembami bistveno znižamo vrednost državnega premoženja, ki je namenjeno privatizaciji, ker bomo znižali število potencialnega povpraševanja. Vrednost se vedno oblikuje na podlagi ponudbe in povpraševanja. Če vi znižate število povpraševalcev oziroma jih sistemsko izločite iz teh procesov, se lahko, še enkrat poudarjam lahko, ni nujno, ampak lahko oziroma sistemsko to pripelje do tega, da bomo v tistem segmentu, kjer je državno premoženje predvideno za privatizacijo, prišli do zniževanja vrednosti tega premoženja. To so ključni vidiki, ki jih je treba imeti v vidu, ko se bo naprej razpravljalo o predlogu novele. Ravno iz teh razlogov in da ne bi dali negativnih signalov v tem momentu investitorjem in bonitetnim agencijam, Vlada ni naklonjena spremembam. Vlada je na dobri poti, da izboljša finančne ratinge. V vseh treh bonitetnih agencijah imamo pozitivne prognoze, pozitivne izglede. Veste, da imamo samo pri eni od rating agencij boniteto A, pri dveh imamo v glavnem triple B bonitete s pozitivnimi prognozami. Velike napore vlagamo za to, da bi preskočili v A cluster držav s finančnimi bonitetami, s tem bi dodatno znižali stroške zadolževanja države v tujini za zniževanje tudi proračunskih izdatkov v tem delu, to je eno osnovnih vodil finančnega ministrstva in te Vlade. Aktivnosti na tem področju lahko te napore v določeni meri tudi na nek način ogrozijo.

Kar se tiče same preglednosti in transparentnosti mislim, da smo dosti jasno v stališču Vlade napisali, kar ste tiče 1. člena novele, da je po vsebini ta določba primerna, vendar je praktično v izvajanju vloge Slovenskega državnega holdinga v celoti pokrita v internem aktu, ki se mu reče Politika upravljanja Slovenskega državnega holdinga, kjer so v poglavju 16 natančno določeni postopki razpolaganja in pridobivanja kapitalskih naložb,

kjer imamo poglavja o metodah prodaje kapitalskih naložb, obveščanju o razpolaganju s kapitalskimi naložbami, definirani so postopki prodaje, različnih prodaj večinskega paketa, prodaja manjšinske kapitalske naložbe, potem so posebne določbe glede postopka prodaje, kako se vodijo postopki, o vlogi finančnih inštitutov svetovalcev, finančnih in pravnih svetovalcev. Tako da s tega vidika, kar se tiče preverjanja kupcev po vseh ključnih elementih, da so to znani lastniki, da gre za investitorje, ki morajo sprejeti celo vrsto zavez, ki morajo izkazati finančno sposobnost svoje srednjeročne in dolgoročne namere, je to vse sestavni del procesov, ki v Slovenskem državnem holdingu potekajo danes, ki so potekali tudi že prej in so jih tudi predhodniki Slovenskega državnega holdinga izvajali. Vedno pa se lahko ti procesi še izboljšajo. Ravno zdaj je v pripravi dopolnitev tudi popolnitev te politike upravljanja, ki bo tudi te določbe še dodatno preciziral, posebno po teh zdaj bolj občutljivih temah, kot so davčne oaze. Kar se tiče davčnih oaz je bilo tudi kar nekaj diskusij že v delovnih telesih parlamenta. Opredelitev davčne oaze, ki jo imamo v Vladi – za enkrat so to davčna okolja, kjer učinkovita davčna stopnja davka od dobička pade pod 12,5 %. Danes smo imeli tudi na enem od delovnih teles razpravo na tem področju o tej temi, tako da bomo pač te kriterije lahko še specifično dogradili. To se kaže kot potrebno glede na aktualnost te tematike. Nobena od privatizacij, ki jo je SDH naredil v zadnjih 3 letih, ni bila narejena izven področja Evropske unije. Samo ena večja privatizacija je bila na spisku, kjer je bil kupec iz Združenih držav Amerike, vsi ostali so iz držav, ki so članice Evropske unije, ki v celoti zapadejo pod direktive in sistem upravljanja in prostega pretoka kapitala in vsa finančna pravila, tako da s tega vidika se bo ta ureditev, kar se tiče davčno ugodnejših področij, sigurno še nadgrajevala in je predmet diskusij zdaj tudi na evropskem nivoju. Težko pa se je postaviti na stališče, da so ti postopki nepregledni in da smo s tem delom pravzaprav vse prodali v davčne oaze oziroma da so ti lastniki s tega vidika ustrezni. Še enkrat poudarjam, če želimo skozi to eliminirati določen segment kupcev, ponudnikov za privatizacijo slovenskih podjetij, si bomo naredili slabo uslugo in se bo to pokazalo na sistemskem nivoju, to se pravi skozi nadaljnje ocene, bonitetne in druge, ki jih bo deležna Slovenija, na drugi strani pa tudi skozi konkretne cene, ki jih bo SDH v stanju dosegati pri tem, ko bo privatiziral podjetja. Videli ste v zadnjem obdobju, da je SDH pospešil privatizacijske postopke nekaterih podjetij in bank, da so resni nameni, da ne pridemo v časovno stisko, posebej pri največji privatizaciji Nove Ljubljanske banke, da se zelo skrbno zdaj tudi z finančnimi svetovalci preverjajo tiste določbe v strategiji, na katere je gospod Horvat opozoril, da so lahko te omejitve oziroma določbe o razpršenosti kapitalskih naložb oziroma lastništva problematične. V

preliminarni oceni, ki jo je dal finančni svetovalec za privatizacijo Nove Ljubljanske banke, to je, če bank ne ocenjuje, da je ta ekspert nadaljnega privatizacijskega postopka po predlagani metodi kritičen, ocenjuje, da ni kritičen in da naj ne bi imel večjega negativnega vpliva niti na potek privatizacije niti na pričakovane učinke, vsekakor pa bo to predmet ponovne presoje ob tem, ko bo predlagana dopolnitev oziroma nova strategija upravljanja kapitalskih naložb Vladi in Državnemu zboru.

To bi bilo nekaj ključnih odzivov na diskusije. Na osnovi tega niti nima mandata, kot veste, da stališče Vlade spreminjam, ker je to stališče Vlade, ki ga je sprejela tako, kot pač Vlada odloča. Dolžen pa sem opozoriti na tiste vidike, na katere smo opozorili na začetku, in na katere je bilo tudi v poslanskih razpravah in v pogledih poslanskih skupin mogoče premalo razumevanja in premalo, bi rekel, vedenja, kako takšne rešitve lahko vplivajo na to, da se nam v tem delu slika države kot učinkovite države pri upravljanju državnega premoženja in podjetja v državni lasti lahko poslabša. Vsekakor pa so vsi procesi, ki pomenijo izboljšanje tega mehanizma upravljanja dobrodošli. Skrbno spremljamo, vedno je nekaj tudi problemov, ko se menjajo kadrovske ekipe, nove kadrovske ekipe imajo premalo izkušenj pa lahko tudi kakšne spodrsiljaje naredijo, ampak ključno sporočilo z moje strani je, da je treba sistemski okvir upravljanja podjetij v državni lasti, kapitalskih naložb upravljati na nivoju najboljši mednarodnih praks. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima predlagateljica mag. Alenka Bratušek. Izvolite.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS NP): Jaz sem prepričana, da v tej dvorani ni enega, ki si ne želi, da se bonitetne ocene naši državi povišajo. Prepričana sem, da si vsi želimo to, in upam, da vam bo v nadaljevanju s tem čim bolj uspelo. Ampak ne rabimo pa toliko dramtizirati okrog predloga zakona, ki je na mizi, ker tudi če bi ga sprejeli v takšni obliki, kot je danes pred nami, se ne bi vrednost slovenskega premoženja zmanjšala niti za en cent. In mislim, da ni prav, da tako dramatično govorimo o tem predlogu. Da s prodajo državnega premoženja ni vse tako, kot naj bi bilo, nas je na zadnjem odboru, komisiji, opozoril tudi predsednik KPK. To niso moje ugotovitve. Naj pregledajo in preverijo. Super, če je vse tako, kot je treba, ampak očitno se s tem ne strinjajo vsi. Mimogrede, ta zakon ne posega v postopke prodaje državnega premoženja, niti z eno črko, niti s piko, niti vejico. Kar se tiče kadrovanja, nimamo popolnoma nobene želje po vplivanju na kadrovski izbor Slovenskega državnega holdinga, moram pa imeti pravico ukrepati, če se dogaja to, kar se je zgodilo v Novi Ljubljanski banki. To manjka. Vsi

smo kritični, celo Vlada, celo največja vladna stranka, samo naredi se nič. Še vedno so vsi tam, kjer so bili. Zato in samo zato, ne zato, da bi vsak dan po želji spreminjali nadzornike, je predlog, da skladno z zakonskimi določili, ki so že danes napisani, in je dolžnost Vlade, da ukrepa, se pravi, Vlada je tista, ki bi morala ukrepati, pa ne ukrepa, nikakor kadrovanje in vplivati na kadrovanje. Se pa strinjam s kolegom Hanom, ki pravi, da to, da si pripaden ali da si član ali pa simpatiziraš z eno politično stranko, ne bi smel biti smrtni greh, ki bi ti onemogočal vse ostale.

Kar se tiče prodaje premoženja, recimo temu v davčne oaze in finančnim skladom, če našemu premoženju, našim podjetjem želimo najti strateške partnerje, to pač preprosto finančni skladi niso. Pika. Tukaj ni, jih bomo izločili, jih bomo pač izločili, če želimo dobiti strateške partnerje, to je dejstvo, da finančni skladi to niso. In sama se od vsega začetka ne strinjam s tem, da se to prodaja, da se slovensko premoženje prodaja finančnim skladom. Tudi pri Telekomu sem jasno povedala, da se ne strinjam, in sem prepričana, da za slovenska podjetja je interes pri strateških partnerjih in bi jih lahko poiskali.

Še enkrat, vse kar je danes na mizi, se da v nadaljevanju dopolniti, mislim pa, da je smer, ki jo predlagamo, vsekakor prava.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Andrej Šircelj, pripravita naj se dr. Bojan Dobovšek in gospod Jože Tanko.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani podpredsednik, za besedo.

Jaz vidim ta zakon, ta predlog zakona predvsem v tej smeri, da sedanja praksa kaže na to, da nekaj ne deluje dobro. In ne deluje dobro zaradi tega, ker je prišlo do določenih primerov, kjer je verjetno, ki niso bili transparentni. Niso bili transparentni zaradi tega, ker tisti, ki se je javili na razpis, v bistvu ni bil tisti, ni bil ta kupec, ampak je bil kupec potem namenska družba. In se vse skupaj da na tako imenovano namensko družbo in kot prodajalci Slovenski državni holding pa verjetno tudi Vlada ne, pa verjetno tudi Državni zbor, nima uvoda v to, kakšne so relacije med namensko družbo in tem finančnim skladom ali pa glavno družbo, če želite. Zaradi tega je to neka druga pravna oseba in je popolnoma nesmiselno, da govorimo o tem, da gre tukaj za transparenten proces. Enostavno ne gre, ker ni enostavno določenih obveznosti. In tisti, ki naj bi bil dejanski kupec, potem ta dejanski kupec ni, ampak je to neka druga družba in ta namenska družba. To ni noben pravni okvir, to je nek deo, to ni nikjer napisano, kaj je ta namenska družba, da ne bomo spet mislili, da je to pa nekaj posebnega. To je nek deo, ki ga pač neka multinacionalka ustanovi v neki državi, da ne bodo spet mislili, da je to nek poseben pravni pojem, posebna

pravna zadeva, ki ima ne vem kaj. To je navaden deo ali pa še deo ni. To je prva zadeva.

Zdaj seveda mene zanima tudi glede na to, kar je spoštovani državni sekretar povedal pa glede na mnenje Vlade, kaj je pa predlog, kjer piše, da mora biti lastništvo novega lastnika znano in preverljivo, kaj je tu na primer v nasprotju s smernicami OECD o korporativnem upravljanju. Kaj pa je tukaj to narobe? Zdaj me pa res zanima, kaj je narobe. Že tako in tako bi moral biti novi lastnik transparenten, morali bi o njem vedeti vse in morali bi dejansko vedeti, komu se je dejansko to prodajalo. In jaz tukaj v tej določbi ne vidim, da bi sploh finančni skladi bili v tem primeru izvzeti, ker enostavno niso izvzeti. Finančni skladi lahko ravno tako po tej določbi kupujejo vse. In ni res, da se tukaj izloča, ampak mora biti finančni sklad, če želite, headquarter, mora biti glavni finančni sklad tisti, ki bo dejansko to kupil. Jaz ne bi šel zdaj od primera do primera pa tukaj zdaj govoril, kje imajo glavne pisarne največji finančni skladi in multinacionalke, ampak tisti, ki bo to dejansko kupil in ki bo dejansko izkazal tudi svoje premoženje. Ne more pa v poteku postopka prodaja finančni sklad izkazovati svoje premoženje, ki je seveda lahko nekaj milijardno, potem pa dejanski lastnik postane pa neka pravna oseba, ki ima pa nekaj deset tisoč evrov premoženja. Ja, to pa ne gre. Tako kot tudi ne gre, da bo zdaj neka slovenska pravna oseba delovala na ta način ali pač gre. In to se dogaja. Zaradi tega me prav zanima, kje je tukaj v nasprotju s smernicami OECD to, da je lastnik znan in preverljiv. Ker stalno seveda s strani Vlade slišimo to, korporativno upravljanje – nič ni v zvezi s tem narobe. Sama Vlada je večkrat rekla, da ne odgovarja za SDH, da ni ona pristojna za SDH, da ni pristojna za odpoklic nadzornega sveta, da ni za upravo in tako naprej. Iz tega zornega kota tudi zelo lepo piše v obrazložitvi tega člena, gre za to, da tudi Državni zbor ima pravico do odpoklica nadzornega sveta. Prvič ga itak postavi oziroma ga potrdi na predlog Vlade, drugič pa Vlada za nič ni tukaj dejansko odgovorna. In tukaj gre seveda za to, da sedanji zakon ne deluje dobro ali pa Vlada ne želi, da bi ta sedanji zakon deloval dobro. In zaradi tega se popravljajo te anomalije.

Tudi ko govorimo o informiranosti v 3. členu, pogledajte, tukaj gre enostavno za to, da je gospod Verbič lepo povedal, da mi dobimo četrtna poročila. Ampak tukaj gre za to, če želite, da je bistvo očem skrito. Ta poročila so lepo sfrizirana, ki jih lepo Državni zbor dobi, tako kot dobi tudi bilanco Banke Slovenije, pa je tudi vse sfrizirano pa ne vemo, kaj se dogaja. Ko pa, recimo, Komisija za nadzor javnih financ zahteva neka druga poročila, neke druge podatke neke, druge dokumente od Slovenskega državnega holdinga, takrat je pa pač opravičilo, da to ni javna družba in da tega ne more dobiti in je to popolnoma jasno. In tudi vloga, če želite, predstavnika Komisije za nadzor javnih financ

na nadzornem svetu SDH ali pa, če želite vloga predstavnika Odbora za finance in monetarno politiko v Banki Slovenije, je tukaj seveda dobrodošla, vendar je pa seveda potem vprašanje, kaj lahko ta predstavnik s tistimi informacijami dejansko naredi. Jaz sem jim enkrat v Banki Slovenije in zdaj v SDH, glejte tam je itak se strogo zaupno, vse informacije so zaupne narave, kar pomeni, da tukaj iz tega ne moremo narediti nič. Tako da tukaj je zdaj vprašanje vloge, tudi ni predlog v smislu, da bo zdaj on tam odločal – tukaj, gospod Verbič, tukaj nimate prav, da bi zdaj karkoli se tukaj spreminjalo –, ampak glede učinkovite vloge tega predstavnika ne samo, da se seznanjam, potem seveda nekaj ve. Tako da v zvezi s tem glejte, jaz mislim, da je ta zakon dobrodošel, da so ti popravki zakona dobrodošli in da ga je seveda v tej smeri treba podpreti. Če bo pa zdaj to vplivalo na agencije oziroma na rating Slovenije, to, da bo transparentna prodaja pa da bo lastnik znan, počakajte, glejte, to je pa malo čudno zdaj. Koga zdaj zagovarjajo te agencije? Ta kapital in tako naprej ali si pa lahko vsak svoje misli, koga potem zagovarjajo? Multinacionalke bodo prišle v Slovenijo z neko namensko družbo, pokupile, kar bodo pokupile, in potem je seveda vprašanje, kaj bo od tega dejansko ostalo. Jaz mislim, da dejansko te spremembe predvsem predstavljajo pač nek večji nadzor in popravljajo tisto, kar se je do sedaj pokazalo, da pač ne deluje najboljšo. Ta obrazložitev državnega sekretarja, ko je načel nekatere teme glede lastništva v Sloveniji in glede tega, ko je govoril tudi o kadrovanju nadzornikov predvsem v Novi Ljubljanski banki in ko je rekel, da je zmotno, da gre tukaj za nek spopad omrežij, ampak da gre za spopad institucij, citiram, in pri tem navedel SDH in Banko Slovenije, zdaj so me pa stvari začele še bolj skrbeti. Če gre za spopad institucij v državi, kot je SDH in Banka Slovenije. Lastnik SDH je država, Vlada je ustanovitelj. Banka Slovenije, smo ob nekih drugih prilikah poslušali, kako je najbolj neodvisna, kako noben tej banki ne sme nič narediti, kako Evropska centralna banka stoji za njo in kako je na nek način tudi poslovalnica te Evropske centralne banke. In zdaj gre na eni strani za spopad, če želite, Vlade kot lastnika SDH na drugi strani spopad Banke Slovenije, za katero stoji Evropska centralna banka. Glejte, to je pa veliko bolj zaskrbljujoče. Če gre pri kadrovanju zdaj za to. Jaz vas samo citiram, spoštovani državni sekretar: »spopad institucij«. Kdo pa stoji za temi institucijami zdaj? Na eni strani, kot sem rekel, Vlada kot lastnik, na drugi strani Evropska centralna banka. Ali smo v sporu? Ali je Vlada v sporu z Evropsko centralno banko? Kajti ve se, da bo seveda svet guvernerjev potrdil ali zavrnil nadzornike Nove Ljubljanske banke in to zadevo poslal Evropski centralni banki in Evropska centralna banka verjetno ne bo imela ali pa ni velika verjetnost, da bo imela kaj proti tem nadzornikom. Tako da zdaj me pa že potem skrbi za stabilnost te

države, če imamo takšen spor. Če imamo spopad pravzaprav, ste rekli, ne samo spor, spopad institucij. Dejansko se bojim, da bomo morali o tej zadevi še govoriti, če gre res za to, ob ob nekih drugih prilikah, ne seveda sedaj. Drugače pa mislim, da seveda jaz bom podprl te spremembe zakona in jih tudi podpiram in mislim, da dejansko bodo šle v smer, da bomo imeli bolj transparentno poslovanje in seveda tudi določene informacije, ki jih Državni zbor pač tukaj potrebuje. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Roberto Battelli, pripravila se naj mag. Alenka Bratušek in zadnji je mag. Marko Pogačnik.

ROBERTO BATTELLI (PS IMNS): Hvala, gospod podpredsednik.

Transparentnost in zanesljivost ali po angleško accountability sta ključni sestavini demokraciji. Slovenija je demokratična republika in lastnica tako SDH kot DUTB. Danes berem v eni od revij, ki jo moram brati zato, da razumem, kakšna sporočila dajejo sicer, kako bi rekel, monopolizirani mediji. In je ta intervju z viceguvernerko Banke Slovenije, ki pravi: »Blizu mi je primer Islandije, ki je zaradi zlorab v bančništvu sprejela poseben zakon, po katerem so vse informacije, povezane z reševanjem bank, postale dostopne javnosti.« Meni je to zelo blizu iz mnogih razlogov. Ker če se to zgodi pomeni, da, in ponavljam še ne vem kolikič, da to pomeni, da pravna država deluje, in pomeni, da temelji demokracije delujejo. Ker so naši proračuni sedanjí in prihodnji odvisni od posledic, ponížani pravzaprav od posledic saniranja te bančne luknje. Gre za sredstva, ki so sredstva vseh davkoplačevalcev. Iz tega razloga menim, da je način, kako se vodi vsa ta zgodba, na nek način zgrešen v smislu, da ne izključuje, da se te distorzije ponavljajo, vlečejo in tudi ponovijo v celoti. In je vprašanje, če ta način vodenja stvari dejansko vliva zaupanje ne samo državljanov, ampak tudi investitorjev, ki bi potem želeli zanesljivo investirati v Sloveniji ali kupovati to, kar se prodaja, kar se mora prodajati in tako naprej. Kdo bo sklepal posle z inštitucijami, ki so sposobne ubiti vse kontrolne mehanizme in ustvariti take izgube? To je po mojem tudi relevantno vprašanje. In kako se bo to končalo s prodajo bank? Jaz ne vem, nisem strokovnjak. Ampak je vprašanje, če bodo kupci privabljeni k temu, predvsem pa tisti kupci, ki so resni in ki potem nameravajo iz tega nekaj pametnega narediti na način tudi, da bo imela država preko plačevanja dajatev, davkov in vse, kar vemo, kaj od tega, vključno iz kupnine. Na ta vprašanja ni odgovorov. Kot tudi ni odgovorov na to, kako in zakaj je nastala bančna luknja, da si tu nalijemo čistega vina in da vemo, da se to ne bo ponavljalo v drugih oblikah. Koliko interesov je tu vpletenih, ki nočejo, da se odkrijejo ti mehanizmi, pravili razlogi? Ne vemo,

kateri so pravi razlogi. Jaz mislim, da finančna mednarodna kriza je samo, kako bi rekel, je samo še zakrila in prikrla prave razloge za nastalo situacijo, ki je bila verjetno koristljubno-politično motivirana in tako naprej. Možno je, to je zelo možno, zelo verjetno. Ni dokazov. Ni dokazov tudi zaradi tega, ker nihče ni šel pogledati in povedal tudi javnosti, kaj se je dejansko zgodilo in zakaj. Mislim, če ta vprašanja ostanejo nerazčiščena; in jaz verjamem v dobro vero Ministrstva za finance, gospod Dragonja in ostalih, ki se trudijo izvleči Slovenijo iz teh težav. En rezultat je recimo ta, kot je bilo rečeno in se mi zdi pomemben, da imamo zdaj dosti cenejšo možnost zadolžitve, kot smo jo imeli prej in tako dalje. Verjamem v to dobro vero, ampak odgovorov na ta vprašanja pa ni. In to ni dobro. Ni dobro niti za delo, ki ga vi skušate speljati. In ostajam tega mnenje. Ne vem, ali je treba imeti tukaj nek poseben zakon ali imamo že zdaj instrumente ali smo jih že imeli za to, da bi se spopadli s to situacijo, na bolj učinkovit način. Ta zaskrbljenost pri meni, mislim, da imam pravico, kot vsi vi, kolegice in kolegi, in vsi državljani imamo pravico imeti to breme zaskrbljenosti, ker zadeve niso jasne in niso transparentne. In če gre za javni denar, je prvo pravilo, da mora biti transparentnost. Morda to ni pravi način, da bi jo dosegli, kot se predlaga zdaj v tej noveli, potem pa bi morale druge institucije demokratične republike delovati za to, da do te transparentnosti pride. In če se ugotovi, da so vsi razlogi objektivni, bomo ugotovili, da so objektivni in bo zadeva razčiščena. Če pa so subjektivni in gre tu za neke zlorabe dejansko in tu je govora o zlorabah v bančništvu, potem je treba te zlorabe identificirati in izvajati zakone te države, konsekventno. V tem primeru, kot v vseh primerih, ko pride do zlorab, ki imajo potem težke posledice za vse državljane in za stanje gospodarstva in financ v državi, z vsem, kar sledi iz tega. Hvala lepa.

PODPREDSNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Prehajamo v sklepni del splošne razprave. Besedo dajem gospodu Metodu Dragonji, državnemu sekretarju. Izvolite.

METOD DRAGONJA: Hvala lepa.

Jaz mislim, da smo različne vidike ustrezno pokrili. Jaz sem tudi osnovne odzive podal na stališča poslanskih skupin in stališča poslancev. Samo na to, kar je zdaj še gospod Šircelj na koncu rekel, o kakšnih spopadih je govora. Mogoče se malo dramtizira, ampak to je preslikava številnih tez, da gre pri kadrovanju nadzornega sveta za spopade omrežij. Moja teza je bila, da se to lahko smatra tako, kot sem povedal, da pač želijo imeti institucije vpliv v teh procesih, kar je sicer čisto legitimno, želijo imeti vpliv in da je treba stehati, kako te procese

peljati, da bomo prišli do najboljših možnih rezultatov.

To bi še dodal, poslanske skupine in poslanci bodo pač odločili po svoji vesti, mi smo podali svoje argumente. Če bo zakon šel v nadaljnji postopek, bomo tvorno sodelovali pri rešitvah. Treba je izboljševati ureditev, to se tudi mi strinjamo. Treba je pa skrbno pretehtati, ali je to pravi moment ali ni pravi moment oziroma potem posamezne rešitve, ki jih predlagatelj predlaga, potem tudi temeljito oceniti in jih po potrebi še izboljšati oziroma tisto, kar je dobro, da bo lahko še boljše. Hvala lepa.

PODPREDSNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima predlagateljica mag. Alenka Bratušek. Izvolite.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS NP): Najlepša hvala.

Ni slovenski državi ostalo več prav veliko premoženja. Nekako na 14 milijard, približno, je ocenjeno to naše premoženje, tako da je prav, da se o tem vedno znova pogovarjamo. Jaz vam povem, da je predlog, ki je na mizi, bil pripravljen z resnično dobrimi nameni, da se transparentnost upravljanja našega premoženja poveča in da bo upravljanje s tem premoženjem še boljše. Nikakor ne želimo posegati v pristojnosti Vlade, še manj SDH. Želimo samo bolj transparentno, bolj pošteno in takšno upravljanje, ki bo vrednost našega premoženja kvečjemu povečeval.

Hvala vsem za razpravo, ki smo jo imeli danes. Glede na povedano, sem prepričana, da bo zakon v tej obravnavi podporo dobil. Seveda pa bomo v nadaljevanju, upam, skupaj v sodelovanju našli takšne rešitve, ki bi jih tudi čim bolj enotno v nadaljevanju lahko podprli. Hvala.

PODPREDSNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Vsi prijavljeni razpravljavci ste dobili besedo. Čas pa seveda še ni potekel. Je še kakšna želja po razpravi? (Ne.) Potem zaključujem razpravo.

O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali danes po zaključku 26. točke dnevnega reda. S tem prekinjam 15. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **26. TOČKO DNEVNEGA REDA – TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA PRIPOROČILA V ZVEZI Z MIGRANTSKO KRIZO IN UKREPI REPUBLIKE SLOVENIJE ZA NJENO OBVLADOVANJE.**

Predlog priporočila je v obravnavo zboru predložila skupina 21. Poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Jožetom Tankom. V zvezi s tem predlogom sklepa je skupina 21. Poslank in poslancev s prvopodpisanim

gospodom Jožetom Tankom zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Za dopolnitev obrazložitve predloga priporočila dajem besedo predstavniku predlagatelja dr. Vinku Gorenaku.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Tema, ki je pred nami, seveda ni nova, ampak je nekako začasno odšla iz naše zavesti in iz poročanja naših medijev. Naj pa opozorim seveda tudi na to, da smo, kolikor gledam dokumente, mi predlog vložili zadnje dni oziroma konec meseca marca, tako da je tudi tam časovna odmaknjenost od datuma vložitve pa do danes verjetno naredila svoje.

Uvodoma naj rečem tudi to, da je seveda vprašanje reševanja tako imenovane migrantske krize vprašanje, ki je širše, ki je evropsko vprašanje in v tem trenutku se zdi, da vsaj za Slovenijo nekoliko manj pomembno, ker vsi tisti desetisoči in stotisoči, ki so do marca letos prehajali državno mejo, so nekako za nami ne po zaslugi Republike Slovenije, ampak bolj po zaslugi odgovorov na nivoju Evrope ali še enostavneje, bolj po zaslugi Republike Makedonije, ki je na nek način presekala to pot. Treba pa je povedati dejansko naslednje. Mi smo za to sejo predlagali sprejetje treh sklepov. Prvi sklep je bil seznanitvene narave, namreč da smo opravili razpravo v zvezi s tem in se seznanili z ukrepi Republike Slovenije za obvladovanje te krize. Sklep ni bil sprejet. To je dosti nenavadna zgodba. Drugi sklep se je glasil takole: Državni zbor Republike Slovenije priporoča Vladi Republike Slovenije, da v prihajajočem obdobju zavzame bolj restriktiven pristop in izvaja bolj restriktivno politiko pri sprejemanju migrantov in prosilcev za mednarodno zaščito po vzoru nekaterih drugih držav, kot so Češka, Slovaška, Madžarska in Poljska. Tudi ta sklep na odboru ni dobil podpore. Tretji sklep pa se je glasil: Državni zbor Republike Slovenije priporoča Vladi Republike Slovenije, da takoj okrepi aktivnosti za preprečevanje možnega velikega povečanja števila ilegalnih migrantov v primeru, da bi se ta val ponovil. Tudi ta sklep na odboru ni dobil podpore. In zato tudi, če bo kdo danes govoril o tem, da razpravljamo brezveze, ker ne bomo sprejeli sklepov, to pripišite vi in vi sebi, ker jih niste podprli, ne opoziciji. Tudi sicer je treba povedati nekaj, da smo mi v času 1. septembra pa do zdaj imeli vrsto sej delovnih teles kot tudi sej Državnega zbora na to temo. Ampak statistika je neusmiljena, potem je bila Vlada zelo malo aktivna ali nič in koalicija, opozicija pa zelo. Številke so naslednje. Odbor za notranje zadeve je imel šest sej, od tega štiri na zahtevo opozicije, dve seji na zahtevo Vlade, pa še tisto je šlo za sprejemanje kakšnega zakona, kot je bil Zakon o mednarodni zaščiti. Komisija za nadzor varnostnih obveščevalnih služb je imela kar pet sej, ta je bila po mojih podatkih, sicer bo njen predsednik imel kasneje možnost še kaj več povedati glede na to, da ima tam opozicija

večino, opozicija tudi vodi to komisijo, je bila ta komisija pravzaprav še v celoti torej sklicana na našo zahtevo, na zahtevo opozicije in tudi kar nekaj sklepov je sprejela glede na to, da ima tam opozicija večino v nasprotju s tem Odborom za notranjo politiko, ker je koalicija običajno povzela te predloge sklepov opozicije. Tudi Odbor za obrambo je zasedal dvakrat po moji evidenci. Od tega sta bili obe seji na zahtevo predsednika, torej pripadnika opozicije, torej opozicija je spet tista, ki je imela neko iniciativo. V Državnem zboru smo imeli kar pet sej na to temo. Seveda štejem tudi seje, kjer smo sprejemali Zakon o obrambi, Zakon o mednarodni zaščiti prvič pa drugič, skratka pet sej, od tega štiri na zahtevo opozicije. Človek bi tako rekel, če bi nek zgodovinar gledal zapise Državnega zbora takole čez nekaj let, pa bi skrili pred njih podatke, kdo je bil koalicija in kdo je bil opozicija, ne vem, kaj bi lahko ugotovil, da pravzaprav ni jasno, kaj Vlada v zvezi s tem počne, da se v tej državi za stanje na tem področju, bom rekel, bolj kot ne sekira in predlaga rešitev za opozicijo, kar je kar žalostna zgodba.

Jaz bom v nadaljevanju nekatere te seje omenil, ne vse, ker mi čas tega ne dopušča, tiste, ki se mi zdijo bolj pomembne. Ena pomembnejših sej je bila že 8., 9. gre za Komisijo za nadzor obveščevalnih varnostnih služb, ki je pravzaprav pripeljala do tega, da je komisija zahtevala potem sejo Državnega zbora na to temo. 23. 9. je ta seja bila, točka dnevnega reda Poročilo o ugotovljenih varnostnih vidikih aktualne begunske krize in ilegalnih migracijah. Treba je reči, da smo na tisti seji še kar poslušali o humanitarni krizi, o tem, kako grdi Orban postavlja ograje, da mi pač tega ne bomo počeli, kako bomo na drugačne načine obvladovali to situacijo, da se bomo dogovorili s Hrvati in podobne vladne pravljice, ki se seveda niso uresničile. Kasneje je bilo še kar nekaj sej. Recimo, zanimiva je bila seja, če se spomnite, Zakon o obrambi, ko smo kar nekaj ur razpravljali in sprejeli nič. Sprejeli nek zakon, ki ga ne bi bilo treba, ker je tako ali tako Zakon o obrambi imel vse podlage za to, da bi vojska pomagala policiji na meji. Ena takih sej je bila tudi tista znamenita seja, na kateri je prvič nastopil predsednik Državnega zbora, po ne vem koliko letih, če sploh že je kateri predsednik na tak način nastopil. Predsednik države je takrat postavil – ne sodi v mojo politično opcijo, pa moram biti vseeno objektivni –, terminologijo je prvič postavil na svoje mesto. In od takrat naprej ne govorimo več o beguncih, ampak uporabljamo terminologijo, ki jo je on takrat postavil, ki pa je bila, seveda, prava. On je takrat postavil tudi nekatere pomembne stvari, ki jih seveda lahko v resnici samo Vlada in ne opozicija, pa vendarle na tisti seji so bili zavrženi vsi sklepi kot posledica predhodnega odbora na to temo. Seveda smo bili tudi v opoziciji tisti, ki smo prvi na 14. seji Državnega zbora predlagali Zakon o mednarodni zaščiti, kjer bi kot eni

zadnjih v Evropi prilagodili situacijo terenu. Koalicija je to zavrnila. Kasneje je bil sprejet nek zakon, torej zakon z istim imenom, ki pa je še vedno pustil vrata kar precej odprta, na katerih je še kar precejšnja dobrodošlica proslcem za azil oziroma mednarodno zaščito. Seveda je v zvezi s tem treba reči še naslednje. Poglejte, mi se lahko danes sprašujemo, ali je zdaj konec vse te situacije. Za javnost je nekako konec tega. Javnost je sedaj to pozabila. Zadnje dni spet vlada uvaža vsak dan kak kontingent proslcev za azil sledeč dogovorom iz Bruslja. Pa vendarle jaz sem prepričan, da bo to, kar se je zgodilo v lanskem letu na tem področju v Evropi, da bo imelo daljnosežne posledice na Evropo kot celoto, ne samo z varnostnega vidika, ampak tudi z vseh drugih vidikov. Seveda je potem treba reči nekaj, da je preko Slovenije v tem obdobju šlo po uradnih podatkih 477 tisoč 791 ljudi, in to v času od 20. 10. 2015 do 11. 3. 2016, skratka, skoraj pol milijona ljudi. Skoraj pol milijona ljudi. V času pred, in to je zelo pomembno, poudarjam, to je zelo pomembno, v času pred 20. 10. pa sploh nimamo niti evidenc, se pravi, da niti ne vemo, koliko ljudi je šlo čez državo. Seveda je to dosti velik problem, tudi varnostni problem je, če ti par deset tisoč ljudi gre čez mejo, pa ne veš, kdo so. To je enkrat ena. Zapišite si, 16. 10. do 20. 10. lansko leto, država Republika Slovenija nima evidenc na to temo. Po 11. 3., ko je Makedonija naredila, kar je naredila, in ko so bili prejeti dogovori na nivoju EU–Turčija, pa se te številke mogoče zdijo manj pomembne, ker so seveda tudi bistveno manjše. Ampak mi imamo še vedno v azilnem domu oziroma njegovih izpostavah tam okoli 350 do 450 ljudi. Številke se spreminjajo iz dneva v dan, ne samo zaradi kakšnega eventualnega zavračanja teh ljudi, ampak predvsem in samo zaradi tega, ker ti ljudje se lahko po zakonodaji prosto gibljejo in seveda zapuščajo azilni dom in njegove izpostave in odhajajo najverjetneje naprej proti Avstriji in pa Nemčiji.

Opozorim naj samo na še eno precej pomembno zadevo. Poglejte, ko smo mi v času vojne v Bosni, na Hrvaškem sprejemali te ljudi, je bila njihova starostna in spolna struktura popolnoma drugačna od te, ki jo imamo danes. Takrat je bilo v Sloveniji okoli 70 tisoč ljudi, če se spomnim prav. Bili so »ta prave vrste« begunci. Namreč, zakaj? Zaradi tega, ker so to bili otroci, ker so to bili moški nad 60 let in ker so bile to ženske. Moških, starih od 18 do 60 let, med njimi praktično ni bilo. To je en pravi odraz nekega vojnega stanja in neka realna posledica. Ker v tistem času so bili seveda moški, stari od 18 do 60 let, doma udeleženi v vojni. Zdaj pri tej situaciji pa ni tako. Glejte, mi smo do 11. 3. Sprejeli, ne boste verjeli, 285 tisoč 920 moških in 132 tisoč 497 žensk. Tukaj je razmere več kot 1 : 2. Če pa pogledate starostno strukturo pri moških, boste pa ugotovili, da so tisti, ki so stari med 18 in, recimo, 60 let, v veliki večini. Namreč tistih, starih nad 60 let, jih je manj ali pa nekaj več kot 3 tisoč. Kaj to pomeni? To pomeni, da je

največje število teh ljudi, ki so prišli preko Slovenije, da so to mlajši moški. Torej niso begunci. Gospe in gospodje, ne bo šlo. Ne bo šlo. To so v večini ekonomski migranti. Če berete najnovejše številke, ki jih objavljajo tuji mediji, zlasti nemški, boste presenečeno ugotovili, da žal tudi oni šele zdaj ugotavljajo neko realnost na tem področju, ki so jo tako ali tako sami zakuhali.

Ampak za naprej, dva stavka za zaključek. Mi bi si želeli, sklep sicer tak ne bo sprejet, ker ne more biti danes več, da bi država Republika Slovenija svojo politiko na tem področju približala tisti politiki, ki jo vodijo Češka, Slovaška, Madžarska in Poljska. Vsem tistim, ki boste govorili, da vodijo te države politiko, ki ni v skladu z mednarodnimi sporazumi, si najprej odgovorite na vprašanje, zakaj je temu tako. Sposobne vlade imajo, je odgovor. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Predlog priporočila je 4. maja obravnaval Odbor za notranje za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo. Ker po končani razpravi odbor ni sprejel točk predloga priporočila, je predsednica odbora ugotovila, da je obravnava predloga priporočila na seji delovnega telesa končana.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsednici, mag. Lilijani Kozlovič.

Izvolite.

MAG. LILIJANA KOZLOVIČ (PS SMC):

Spoštovani predsedujoči, hvala za besedo. Pozdravljeni državni sekretar, kolegice in kolegi! Odbor za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo je na 20. seji 4. 5. 2016 kot matično delovno telo obravnaval Predlog priporočila v zvezi z migrantsko krizo in ukrepi Republike Slovenije za njeno obvladovanje, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Jožetom Tankom.

Člani Odbora so bili predhodno seznanjeni z mnenjem Zakonodajno-pravne službe Vlade.

Dopolnilno obrazložitev je v imenu predlagatelja podal poslanec mag. Branko Grims in najprej poudaril, da trenutna migrantska kriza kljub nedavnemu priprtju zahodnobalkanske begunske poti na makedonski meji še zdaleč ni mimo. Kritičen je bil tako do neodločnosti evropskih institucij pri reševanju nastale problematike kot tudi do vsebine nedavnega dogovora Evropske unije s Turčijo glede omejevanja dotoka beguncev v Grčijo. Ne verjame v multikulturno Evropo in poudarja odgovornost tistih, ki so migrante vabili. Čas je za nove, pravočasne usmeritve na področju migrantske politike, ki pa morajo upoštevati predvsem naše realne zmožnosti, nikakor pa se tu ne sme pozabiti na temeljno človekovo pravico do osebne varnosti.

Ministrica za notranje zadeve Vesna Györköös Znidar je pojasnila, da so bili vsi dosedanja

ukrepi Vlade namenjeni celovitemu obravnavanju problematike masovnih migracij, venomer z upoštevanjem vidikov varnosti ter integrativnih in administrativnih zmožnosti pristojnih služb. Res je sicer, da so se v preteklosti na tem področju storile napake, a nikoli na slovenski strani. Odločitve slovenskih oblasti niso bile nikoli takšne narave, da bi kakorkoli spreminjale strukturo migrantskega toka, in so bile vedno podvržene zasledovanju naših nacionalnih interesov. Tudi v prihodnje ne bodo dovolili, da bi katerakoli država svoje morebitne zgrešene rešitve sanirala na naš račun. V razpravi so člani odbora iz vrst opozicijskih poslanskih skupin ponovili očitke, da Republika Slovenija schengenskega mejnega režima na svojih zunanjih mejah dolgo sploh ni izvajala. Pod vprašaj postavljajo tudi vprašanje integracije migrantov v evropski družbi. Opozorili so tudi na problematiko tujih borcev ter na vrsto neznank v turško-makedonski politiki v bližnji prihodnosti. Terjajo ostrejšo politiko na področju migracij in integracije, predvsem pa, da bi se Republika Slovenija večkrat uprla diktatu Bruslja. Iz vrst koalicijskih poslancev pa so poudarili, da je Vlada do sedaj kljub skopo odmerjenim resursom ravnala preudarno pri obvladovanju migrantskega toka, saj več kot 90 % slovenskega prebivalstva njegovih posledic sploh ni občutila, kaj šele zaznala. Sejanje strahu pred migranti ni na mestu, saj ni izključeno, da se ne bo kdaj tudi kdo izmed nas znašel v okoliščinah, ki ga bodo prisilile, da bo moral zapustiti svoj dom. Zato je pomembna strpnost, zmožnost sklepanja kompromisov in poudarjanje humanitarnega vidika. Republika Slovenija je še vedno varna, če ne celo ena izmed najbolj varnih držav.

Odbor je v skladu s 128. in 171. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o vseh točkah predloga priporočila skupaj in jih ni sprejel.

Na podlagi razlage Komisije za poslovnik v zvezi z drugim odstavkom 61. člena Poslovnika Državnega zbora je predsednica odbora ugotovila, da je obravnava predloga priporočila v zvezi z migrantsko krizo in ukrepe Republike Slovenije za njeno obvladovanje na matičnem delovnem telesu končana. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Za uvodno obrazložitev mnenja dajem besedo predstavniku Vlade gospodu Boštjanu Šeficu, državnemu sekretarju na Ministrstvu za notranje zadeve.

BOŠTJAN ŠEFIC: Spoštovani gospod podpredsednik, spoštovani poslanke, poslanci!

Naj uvodoma poudarim, da je Vlada Republike Slovenije migracijo obravnavala celovito, obenem pa ves čas upoštevala priporočila Državnega zbora in pri ravnanju z migrantskim tokom upoštevala element solidarnosti in humanitarnosti. Ves čas smo

poudarjali, da to ni izoliran koncept. Vlada se je odzivala trezno, sorazmerno in kredibilno ter temu ustrezno prilagajala vse ukrepe tako nacionalne kot mednarodne, da je bil migrantski tok pod nadzorom, da je bil obvladan, da je bila zagotovljena maksimalna varnost prebivalcev Slovenije, še več, do zdaj velika večina prebivalcev Slovenije migrantskega vala ni občutila. V preteklem obdobju je bilo torej vloženih veliko naporov v izvajanje vseh ukrepov, ki so se izkazali za uspešne, zato so priporočila glede migrantske krize in ukrepov za njeno obvladovanje po mnenju Vlade Republike Slovenije na nek način zavajajoča, saj napeljujejo k zaključku, da naj bi bila migracijska situacija prepuščena naključju in stihiji. Zato ne morem mimo občutka, da želijo predlagatelji vzpostaviti nek občutek, da je bila Vlada neaktivna, s čimer bi povzročili dodatno zaskrbljenost med prebivalci Republike Slovenije. Seveda to ne prispeva k varnosti.

Nenazadnje moram posebej poudariti, da je Vlada pri obvladovanju migrantske krize spoštovala sklep Odbora za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo z dne 1. septembra 2015, da naj trenutno migrantsko krizo obravnava kot humanitarno krizo in v vseh postopkih ravna skladno z evropskimi načeli solidarnosti. Glede na materialne, finančne in kadrovske zmožnosti vseh državnih organov, ki so sodelovali pri obvladovanju migrantske situacije in katerih aktivnosti so bile usmerjene v učinkovito ukrepanje pri prehodu večjega števila migrantov, s posebno pozornostjo glede varnosti na ozemlju Republike Slovenije, zato Vlada meni, da je bila na masovni prihod migrantov zelo dobro pripravljena. Izjemno konstruktivno je bilo tudi sodelovanje med državnimi organi, občinami in nevladnimi, tujimi in domačimi, organizacijami, kar postavlja dobre temelje za morebitno obvladovanje ponovnih podobnih situacij.

Slovenija je kot članica schengenskega območja ves čas migrantske krize izvajala schengenski pravni red ter s tem določbe glede prehajanja meja, ob tem pa je seveda upoštevala specifične okoliščine, do katerih je privedel znatno povečan obseg migracij. Zaznane pomanjkljivosti so bile sproti odpravljene v okviru danih kadrovskih, materialnih in finančnih zmožnosti. Vlada Republike Slovenije je bila ves čas aktivna tudi na področju mednarodne zaščite. Z uveljavitvijo novega zakona o mednarodni zaščiti so bile sprejete nekatere postopkovne novosti, ki omogočajo hitrejšo in učinkovitejšo postopke mednarodne zaščite predvsem z vidika preprečevanja zlorab. Zakon tudi omejuje možnost vlaganja ponovnih prošenj. Vlada Republike Slovenije je kod enega od ukrepov za preprečevanje zlorab sistema mednarodne zaščite v februarju 2016 sprejela tudi Odlok o določitvi seznama varnih izvornih držav, na katere je uvrstila dvanajst držav. Zaježitev migrantskega toka je rezultat mnogih mednarodnih srečanj visokih predstavnikov

prižadeti držav in držav članic Evropske unije, različnih regionalnih iniciativ, mnogih operativnih sestankov ministrstev za notranje zadeve, predstavnikov policije in drugih varnostnih organov, za katere je prvo pobudo podala prav Republika Slovenije. Predsednik Vlade Republike Slovenije dr. Miro Cerar je tudi pobudnik načrta pomoči Makedoniji kot komplementarnega dogovora s Turčijo in pomoči tudi Grčiji, ki se je izkazal kot eden ključnih pri ustavitvi prehodov po zahodn-balkanski migracijski poti. Slovenija tudi po zaježitvi migrantske poti preko zahodnega Balkana ves čas aktivno spremlja in sodeluje v razpravah glede ukrepov na ravni Evropske unije tako glede potrebnih sprememb zakonodaje kot tudi glede implementacije sporazuma Evropska unija–Turčija. Pri tem Slovenija na dnevni ravni spremlja tudi migracijske trende v regijah izvora in državah tranzita. Prav tako bi želel poudariti, da Avstrija nikoli Slovenije ni dojemala kot problema, ampak vedno kot del rešitve, kar dokazujeta tudi pismi obeh notranjih ministrov. Zaradi zavedanja Vlade Republike Slovenije, da se masovni prihod migrantov preko Republike Slovenije lahko ponovi, zeleno mejo še vedno varuje tudi 200 pripadnikov Slovenske vojske. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin. Mag. Branko Grims bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

Izvolite.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Vsem zbranim v imenu Slovenske demokratske stranke prav lep pozdrav!

Tema, o kateri danes govorimo, bi zagotovo zaslužila, da bi jo zaključili z ustreznim glasovanjem. S sklepi, bodisi takim, kot smo jih mi predlagali, bodisi s kakšnimi drugačnimi, upajmo še boljšimi sklepi, če bi vladajoča koalicija to dovolila. Toda vladajoča koalicija je raje sklepe uničila, ni pa predlagala nobene svoje rešitve, češ, vse je pod kontrolo. A, bejžite no! Ravno včeraj je padel dol en avion. Ta avion je štartal v Evropi, iz Evrope, iz Pariza. In če niste opazili, nihče ni javil, da je kaj s tem avionom narobe. Iznenada je padel. Sam od sebe. Dajte no! Kdor pozna moderne avione, ve, da aparature tam same sporočijo, če je s tehniko kaj narobe. In če niti pilota ne sporočita, da je kaj narobe, avion pa strmoglavi, potem je odgovor en sam – teroristično dejanje. Lahko to pakirajo potem tako ali drugače pristojne oblasti, lahko mediji to sprevračajo, ampak to je edini racionalni odgovor. Kot zanimivost, srhljivo, ampak žal resnično. Naj povem, da za en avion iste firme iz istega konca pred časom, že pred nekaj leti so preiskovalci zapisali, da sta strmoglavila avion pilota sama, načrtno. To je bilo kasneje popolnoma porinjeno pod mizo. Vsi

so zanikali, to pa ne. No, za tisti kasnejši dogodek iz dne, ko je bil storilec nemški pilot, se je prvič uradno slišalo, da se tudi dogaja. No, ampak v danem primeru zaradi vijuganja aviona ni težko uganiti, za kaj je šlo. Glede na to, da sestrelitev z višinsko raketo zelo težko pride v poštev, ker je to Sredozemlje, kjer je še in še vojaške infrastrukture, je najbrž edini logičen odgovor, da je nekdo pretihotapil peklenko napravo, verjetno s kakšnim mobilnim telefonom ali računalnikom, že na letališču. In zdaj smo pa tam, gospe in gospodje. Kaj pravzaprav Evropa počne sama s sabo, in kaj sama s sabo počne Slovenija? Kajti to je tisto, kar je v resnici tema današnje točke dnevnega reda. To je veliko bolj pomembno, kot tista prejšnja točka, kjer je bil neznanski interes, da smo se ure pogovarjali o slovenskem holdingu. To je itak odvisno od Vlade, ker v praksi tako funkcionira, pa če pakiraš tako ali drugače. Tukaj pa govorimo o usodi Evrope, o tem, v kakšni Evropi, v kakšni civilizaciji, če še v kulturi, bodo živeli naši otroci. O tem v resnici govorimo in teh pogovor se Evropa izogiba kot hudič križa in žal tudi vladajoča koalicija najbrž ve, zakaj. Največja manipulacija, ki so jo to pomlad mediji podtaknili naivnim prebivalcem na sončni strani Alp, je, da je migrantska kriza že uspešno končana in nobene nevarnosti ni več. Pa dajte no! V resnici popolnoma nič ni rešeno. Boste videli, kaj se bo še vse dogajalo v naslednjih mesecih. Kako bo zanimivo gledati nogometno prvenstvo v Franciji. Zelo se bojim, da pred praznimi tribunami ali pa še čim hujšim. Kaj je pravzaprav povzročilo to stanje? Največji socialni inženiring po propadu troedinega zla, fašizma, nacizma in komunizma, se je v resnici šele dobro začel. Največji socialni inženiring, ki se mu reče migrantsko delovanje, ne samo ko govorim o teh ilegalnih migrantih, ampak tudi o vseh migrantih, ki so prišli v Evropo in pri katerih ima Evropa zelo čudna merila. Umetno ustvarjena migrantska kriza, ki smo ji bili priča lansko leto in še vedno traja, še vedno v Italijo pride vsak dan 2 tisoč 500 do 3 tisoč migrantov pa še po drugih kanalih v Evropo, ta kriza torej še vedno traja. In je še vedno še kako aktualna. To pa je, če jo imenujemo s pravim izrazom, v resnici socialni inženiring, največji po propadu troedinega zla, fašizma, nacizma in komunizma, ki bo, če bo uresničen, pripeljal do propada, do uničenja na izročilo krščanstva in razsvetljenstva utemeljene demokratične Evrope, vse pod krinko lažnega humanizma, zaradi katerega potem umirajo ljudje. V Evropi so se zelo žalostno razgalila dvojna merila in lažni humanizem na primeru Ukrajine. Ukrajina je doživela dejanski napad, dejansko vojno, zato ker jo je ta Evropa pustila na cedilu. Najprej je dajala lažne upe, lažne signale, potem jo je pustila na cedilu. Prišlo je do vojne. Praktično vse begunce, s častno izjemo držav Višegradske skupine na čelu s Poljsko, je Evropa lepo poslala nazaj v vojno, jim je odrekla azil. Pa so to ljudje, ki so naši sosednje, ki imajo enako kulturo, enako zgodovino, celo zelo

tragično zgodovino, če naj omenim samo stalinski holodomor s 6 milijoni mrtvih v imenu nekega drugega socialnega inženiringa. Migrante iz Afrike in Arabije pa po novem hočejo evropske institucije razporejati v obliki kvot, prisilno, ne boste verjeli, kar pod grožnjo kazni, to ni več prostovoljna pomoč, zdaj je zagrožena že kazen. Po napovedih komisije naj bi za vsakega migranta, ki ga bo ena država zavrnila, če ji bo dodeljen, morala ta država plačati, verjamete ali ne, 250 tisoč evrov kazni. Za 4 tisoč zavrženih migrantov, bo država plačala milijardo evrov kazni Evropski uniji zato, ker je ta nesposobna. Fenomenalno, moram reči. Evropa res dela na svojem koncu. No, pri tem seveda je, žal, štango vsem tistim, ki so krivi za to stanje, v veliki meri držala tudi slovenska vlada, iz naivnosti, ki je očitno še vedno prisotna, da ji bo na koncu za to ne vem kdo hvaležen. Nihče ne bo hvaležen. Tukaj zdaj v Evropi že rešuje vsakdo samega sebe in Evropa se spreminja. Akcija rodi reakcijo in gre v smeri, ki se je res ni smel nihče želi ampak se dogaja. Krepijo se sile, ki trgajo Evropo na kose. Pripravljajo se referendum o odhodih posameznih držav iz Evropske unije. Zmagujejo povsem druge politike pa to nikogar ne strezni. To nedeljo boste imeli v Avstriji volitve, prvič v zgodovini bo totalen poraz večne vladajoče koalicije, črnih in rdeči, totalen poraz, je že tu, bil že storjen. V nedeljo bo izvoljen svobodnjak Hofer, človek, ki sam pove, da s seboj ves čas za samoobrambo nosi pištolo. Tako so se stvari spremenile, gospe in gospodje, če se počne neumnosti in če se ne predvidi stvari pravočasno, v katero smer bodo šle. In posledice nezakonitega ravnanja slovenske vlade so v resnici že tukaj in zdaj se vsi s tem kar lepo strinjajo. Poslušajte no, po skoraj desetletju, ko smo lahko šli čez mejo v Avstrijo, kamorkoli smo želeli, brez kakršnegakoli problema, meje so bile popolnoma odprte, se je zdaj spet treba ustaviti, eventualno pokazati dokumente, nekaj časa je bilo še ostreje, je bilo treba še odpirati avtomobile. Zdaj je vsaj to začasno opuščeno, ampak poleg neprijetnosti to požre tudi veliko časa, predvsem tovornjake in avtobuse se zelo ostro pregleduje, večja vozila torej, in zato so kilometrske kolone. Kar poglejte malo pred predor Karavanke, skoraj vsak dan tam stojijo še in še, ure in ure tovornjaki. Ampak, gospe in gospodje, čas je denar, to stane. Vprašajte podjetnike, koliko jih že zdaj vse to stane in podjetja v Sloveniji imajo še dodatne stroške ob že sicer čedalje slabših napovedih gospodarske rasti, ker so seveda ta ista podjetja še dodatno zadolžena. In vlada pripravlja še dodatne davke, še dodatne davke, vse za migrante.

Ali ni tragedija, parodija, absurd in, oprostite, brezmejna svinjarija, da ta vlada v isti sapi najde 300 milijonov za kupovanje volilnih glasov Jankoviču, da ta vlada najde 123 milijonov evrov brez problema za migrante, ne najde pa 46 milijonov za Slovensko vojsko, da bi nas vsaj nekdo branil, kos se spodobi, pa je to

steber državnosti? To je pa vprašanje vrednot. Pa če bo kdo rekel, sociala je važna. Dajte no, kdo pa nasanka na koncu? V istem tednu ko je Vlada razpisovala iskanje stanovanj in kapacitet za najem za migrante, smo lahko brali o primerih, ko so vrgli iz stanovanja mater samohranilko dveh otrok in kako so rubili pri dveh revežih, ki sta zbolela za rakom in so enemu celo odnesli še medicinske aparate v temu rubežu. Pa oprostite, to s socialno državo, Slovenija pa naj bi bila socialna država, to vendar piše v 2. členu slovenske ustave, nima popolnoma več ničesar skupnega. In sram naj bo tisto vlado in koalicijo, ki tako ravna. To nima več veze z vrednotami, na katerih je bila ustanovljena ta slovenska država. Vsaj to se je pa ob tej krizi zelo jasno pokazalo in morda komu odprlo oči. In zato, gospe in gospodje, je meni kristalno jasno, zakaj niste sami predlagali nobenega sklepa, naših pa niste hoteli sprejeti. Ker bi morali spregovoriti o teh problemih, o tem realnem stanju vaše politike. Vsaka normalna vlada bi sprejela v takšnih razmerah ponudbo, ki pride s strani opozicije. Mi smo predlagali zelo preprosto rešitev, da bi za dodatno oporo tej vladi, vam, ko bi šli v pogajanja z Brusljem, da bi lažje uveljavljali slovenske interese, šli na referendum in dali ljudem priliko, da se izrečejo, koga, če sploh, želijo spustiti v svoj dom. Slovenija je dom vseh nas, Slovenija je dom nas vseh, ki smo njene državljanke in njeni državljani. In tisti, ki je neke doma, ima vso pravico in edini ima to pravico, da odloči, če bo in koga bo spustil v svoj dom. Ampak vladajoča koalicija je to gladko zavrnila na predlog svoje vlade. To veliko pove. Obenem se pa hvali, tudi to smo ravnokar slišali, kako je vse pod kontrolo, kako je točno tako, kot je načrtovala in kako ni nobenega problema. Dajte no, kaj pa če povem, da je referendum o tem, da bi se ljudje sami izrekli, če in koga sploh želijo spustiti v svoj dom, zavrnila vlada pod vodstvom istega dr. Cerarja, ki je točno eno leto nazaj, citiram, še govoril, ko je zagovarjal sistem kvot, da sistem kvot je za Slovenijo super, kajti po kriterijih, ki so, bo Slovenija sprejela največ, citiram, "15 do 20 migrantov". Če ne verjamete, pojdite pogledati nazaj. Mislim, da je bil datum 23. april lansko leto. Ali je potreben komentar? Vsak mesec bo zdaj prihajalo po 50 migrantov v okviru kvot. V sistemu kvot, jaz sem pred njim svaril vse svoje, vse ostale, vse. Zato, ker sem rekel, poglejte, točno je jasno, kako se bo to končalo pri nesposobnih evropskih birokratih. Šlo bo v nedogled in tega sistema kvot ne bo nikoli konec. To bo samo en mehanizem, ko se bo enkrat vzpostavil, se ga bo raztegnilo na vse. Ampak takrat so mnogi verjeli dr. Cerarju, saj konec koncev predsedniku vlade, ki ima vse podatke, pa moraš vendarle verjeti pri tako ključnih zadevah. Laž je nesmrtna duša komunizma, so rekli. Včasih je pa to tudi naivnost. Ampak oprostite, za naivnost v mednarodni politiki ni in ne sme biti nobenega prostora, kajti to potem pomeni konec

posamezne države. No, kje je zdaj tistih maksimalno 15 do 20, konkretno je pa govoril o številki 16, če želite? Kje so zdaj tisti? Zdaj jih bomo dobili 800 vsega skupaj, najprej 567, potem še dobrih 200 pri naknadni premestitvi iz tujine, če se bomo šli naprej te kvote, potem se bodo pa seveda te kvote še zaostrele. Kajti, kaj je napovedala Evropska komisija, če ste spregledali? Napovedala je, da bo preoblikovala sistem kvot tako, da bodo bistveno bolj obremenjene tiste države, ki so do zdaj sprejele manj migrantov, ker pač niso bile ciljne države migrantskega toka. Ali je kdo v tem prepoznal Slovenijo, če jo je? No, prav, ja. To pomeni to, da se bodo seveda kvote za Slovenijo bistveno povečale in to pod grožnjo 250 tisoč evrov kazni za vsakega, ki ga bo Slovenija zavrnila. To Evropska unija zdaj pripravlja, ker ni sposobna ščititi zunanjih meja. Zakaj govorim, da ni problem rešen? V tem je bistvo problema. Kaj je Churchillova maksima? Churchill je dejal, da obstaja samo tista država in mednarodna skupnost, ki je sposobna zaščititi svoje zunanje meje. Pika. Po tej maksimi ne obstajata ne Evropska unija ne Slovenija v tem trenutku, pa bi lahko obstajala, če bi seveda imeli normalno vlado, ki ne bi dajala denarja za kupovanje volilnih glasov, kot sem prej naštel, ampak bi našla tistih 46 milijonov in še kaj zraven za Slovensko vojsko, jo okrepila in jo poslala v funkcijo, ki jo je ta brez dvoma sposobna opravljati. Če bi seveda Vlada to hotela. Vprašanje je samo hoteti.

In kje je pravzaprav past te zgodbe? Poglejte, Evropa se je šla dogovarjati s Turčijo. Turčija ni, tako kot Grčija, sestavni del rešitve, ampak je sestavni del problema, gospe in gospodje. Dajte že enkrat vendarle malo prisluhniti, kaj govori gospod Erdogan. Kaj pomenijo stavki, ki jih citiram, da Turčija ni več zainteresirana za združitev z Evropsko unijo, ampak da si jo bo podredila in da bo na čelu zmagovitega islamskega sveta? To sem osebno slišal, ko sem bil v Turčiji, pa tudi napisano je. Kaj pomenijo stavki, da islam, če je pravi islam, je vedno radikalen? Kaj pomeni to, da pripravljajo spremembe ustave, po katerih nameravajo uveljaviti šeriatsko pravo? Evropa pa v tem času veselo filozofira o tem, da bo ukinila vizume. Če bo Evropa odprla meje brez, da bi bili izpolnjeni, ampak dosledno, vsi kriteriji tako, kot jih je Evropa vedno postavila, bo to največja in zadnja napaka v zgodovini Evrope. Predvsem pa bo Evropa morala najti aparat v osrednjih institucijah z tisto, da bo zaščitila svoje meje. Aparat, ki se mu v mehiškem jeziku reče *cojones*, namreč to je tisto, kar v tem trenutku manjka evropskih institucijam, zaradi tega je ta zadeva neučinkovita. In zagovarjati se, da je balkanska pot zaprta, v tem trenutku – je, ja. In prav tragikomično je, da hrbet nastavljajo Makedonci, ki jih je Grčija in preko nje, če hočete, Evropa zafrkavala zdaj še pa še let, oni pa zdaj branijo obstoj Evrope. Ampak v Makedoniji imajo problem, ki se mu reče volitve,

gospe in gospodje, to svarim. V Makedoniji je bilo zdaj kar nekaj zelo čudnih političnih dogodkov, če sem diplomatski, enega od njih je zagrešil tudi njihov predsednik z neko oprostitvijo, ki je precej dvignila napetost. Rezultat tega je, da so volitve razpisane, prijavljena je pa samo ena stranka in vprašanje je, kaj se bo tam izcimilo. Če pa sedanja vlada, ki je desna, v Makedoniji pade, pa so ostale stranke že, levičarji so že napovedali, da bodo meje ponovno odprli, potem bo pa konec tega hvaljenja, da je balkanska pot zaprta. To se lahko spremeni čez noč. To je treba vzeti že vnaprej v račun. Pa tudi če se ne, bo zdaj problem stalen dotok iz kvot, ki bo realen, ki bo pač pomenil, da so ti ljudje tu, in to nepreverjeni. Naknadno se bodo preverjali, ampak s tem preverjanjem, oprostite, tudi kot predsednik Komisije za nadzor varnostih in obveščevalnih služb vas svarim, da je zelo velik problem. Verjemite, da sem to zelo diplomatsko povedal. To se pravi, lahko edino računamo na tisto, kar je povedal na glas tisti migrant, ko so ga vprašali, aliboste vi ostali v Sloveniji, ker je Slovenija tako lepa, pa je rekel: »Slovenija, joj, Lenin, Marx, rdeča zvezda, fuj, grem naprej!« Se pravi, to je v tem trenutku edina primerjalna prednost Slovenije, ki jo ima, ampak na to se zanašati, oprostite, gospe in gospodje, je tek na kratke proge.

Ideološki pristop levice, ki v tem trenutku ruši celotno Evropo, je v resnici manično samooboževanje, tega smo tudi slišali kakor hočete že na sejah delovnih teles pa tudi v skupnih sejah v tem Državnem zboru, češ, da migrantom ne vem kaj dolgujemo, ker, da jim je Evropa ne vem kakšne krivice povzročila, Slovenija pa na njenem čelu. Oprostite, Slovenija nikomur ni nič dolžna, nikomur ni storila nič slabega, pomagala je mnogokrat, pomagala je tudi pravim beguncem iz sosednje Bosne, ko je bila vojna na Balkanu, smo jih imeli tukaj 70 tisoč, pa ni bilo nobenih težav, ker so bili seveda to pravi begunci, to so bile predvsem matere z otroki. In ko je bilo vojne konec, so se vrnili. Ti, o katerih govorimo danes, sami priznavajo, da se nimajo namena vrniti. Pa spomnil bi vas, ko sem prvič govoril o teh ljudeh, da to niso begunci po mednarodnem pravu, kako sem bil deležen diskreditacije. Potem se je oglasil še kakšen občasni pravnik, ki ima včasih prav, včasih pa tudi prodaja tisto svoje pravo za male pare, potem so nekateri novinarji še z naslodo poročali: O, kako ga je. Ja, dej no, dej no. Zdaj pa pogledjmo to. Kaj se je zdaj zgodilo? Zdaj je že celo uradno stališče Združenih narodov, gospe in gospodje, če želite konkretno, generalnega direktorja Urada Združenih narodov v Ženevi in njihovega Møllerja, da v Evropo ne prihajajo ljudje, ki bežijo pred vojno. To se prav, to niso begunci. Boste zdaj še rekli, da je OZN fašistična organizacija, tisti levičarji, ki zelo na kratko vidite? Javno vprašam, na to bi pa res rad slišal zdaj vaš komentar. Kajti kaj je on povedal, isto staro resnico, da vsak begunec je migrant,

ni pa vsak migrant begunec. In v Evropo prihajajo tisti, ki tukaj iščejo materialne ugodnosti zase, za svoje familije, iščejo denar, poceni zaslužek in tako naprej, to pa so, gospe in gospodje, ekonomski migranti, to je čisto nekaj drugega. To z begunstvom nima več nobene zveze. Begunci so bili tisti iz Ukrajine. In zato ves čas govorim, da je to lažna sociala, da je to lažen humanizem, ki se je razkril tudi v Sloveniji. Videli smo zakrinkane tipe tamle na trgu, ki so s palicami v rokah in s krinko na obrazu izzivali, očitno pripravljani na nasilje, za begunce, kot temu oni pravijo, iz Arabije in Afrike. Ali ste videli slučajno te iste ljudi, za katerimi so stali vsi od Kučana do, če želite, predsednika sindikata SVIZ, pa še kakšen poslanec je bil vmes, pa gospa Fajonova tudi, ali ste jih videli, da bi stali za begunce iz Ukrajine, za prave begunce? Jih pa niste videli, ne. To je pa zato, ker so tako po potrebi, to se pravi, imajo nek političen interes, to pa seveda s humanizmom nima več nobene zveze. Temu se reče politika. In to je problem cele te zgodbe. Zato se zdaj odpira čas in vprašanje, ko se je treba vprašati, kakšno Evropo želimo. In če mi bo kdo očital, ker govorim vedno o levici in levičarjih, da uničujejo, da ima tudi kdo kakšno drugo vlogo, veste, Informative Mitglieder – informativni sodelavec, kot se je temu reklo pri Stasiju z vzhodnim imenom, Erika je bila tudi sodelavka Stasija. Če ne veste, kdo je, odtipkajte na Youtube, pa se vam bo vse posvetilo in iznenada bodo stvari postale tako logične. Iznenada se bo izkazalo, da karkoli se zgodovinskega dogaja v Evropi in nekomu strahovito škodi, da so zraven ljudje iz prejšnjega režima, in to iz komunizma oziroma socializma. Če hočete, IM Erika v evropskem okviru ali pa gospod Sekolec v slovenskem okviru, ko gre za pogajanja s Hrvaško. Mimogrede je zdaj nekoliko skrivnostno izginil, kot sem zadnjič uspel slišati, no, ampak to samo mimogrede. Če se vrnemo nazaj k problemu, s katerim se soočamo. Vprašanje je, kakšna bo Evropa. Trdim, da mora biti Evropa varna, da mora biti Evropa dežela blaginje, celotna Evropa, Slovenija pa še posebej. In da ima vsakdo v Sloveniji, kar govorim od prvega dne in ponavljam to vedno in to bi morala biti ja točka, kjer bi bili vsi soglasni, pa nismo, žal. Vsakdo, vsaka državljanica, vsak državljan ima pravico do varnosti, vsak otrok, vsaka ženska, vsakdo ima pravico do doslednega spoštovanja osebne integritete. In zaradi tega je treba misliti vnaprej ne potem vedno znova se soočati s tistim, kar sem prej omenil, samooboževanjem, ki se pojavlja kot totalen absurd vedno znova in boste videli, da se bo sedaj spet, to bo kar rotiralo, pa poleti se bo spet, ker se bo spet nekaj zgodilo, pa potem se bo verjetno spet jeseni, ko smo že pri jeseni. Veste, zgodovina se ponavlja. Ob tem ko se je danes z velikim pompom odpiral vrh mošeje tamle, džamije v Ljubljani in se to ponuja kot ne vem kakšen dosežek. Oprostite, gospe in gospodje, to je tujek, ki ne sodi v ta prostor, ne arhitektonsko ne zgodovinsko. Veliki vitezi

Slovenije, kot so bili Adam Ravbar pa celjski vitezi pa vsi ostali, ki so zaustavljali Turke, se zdaj po mojem kot mali ventilatorji vrtijo nekje gor na nebu, kajti za to je Evropa Evropa, ker se je znala ubraniti pred radikalnim islamom. Samo na to se je kar pozabilo. Ampak, gospe in gospodje, dobro jutri! Kajti oni pa tega niso pozabili. Tukaj je problem, ker se ukvarjamo s stvarmi, ki jih velikanska večina sploh ne pozna. Ali kdo ve, kdaj sta bila porušena dvojčka? Boste rekli, ja, seveda, 11. 9., 11. september. Ali pa vi mislite, da je bil to naključno izbran datum? Ne, gospe in gospodje, to je bil datum, ki je izjemno pomemben za evropsko zgodovino pa ga v slovenskem šolstvu prav tako kot o osamosvojitvi skoraj ne učijo. Povprečen šolar v Sloveniji, če ga boš vprašal, kdo je gospod Drnovšek – Raketka ali pa kaj se je zgodilo 9. 11., ne bo imel pojma. Ampak to je treba vedeti, gospod Drnovšek je sestrelil dva helikopterja, eden od teh tik pred raketiranjem Iga, bi bilo na stotine mrtvih verjetno takrat. Ampak o tem nihče ne ve v slovenskem šolstvu, zasluge imajo čisto neki drugi, to je pa slovensko šolstvo, pranje možganov. Podobno kot z 9. 11. Kdo ve, kaj je bilo takrat? Takrat, gospe in gospodje, leta 1683 je Jan Sobieski prišel s poljsko vojsko in je v zadnjem trenutku, ko je bilo obzidje že podrto in se je pripravljala končni napad, rešil Dunaj. In to je bil največji poraz muslimanske vojske na tleh Evrope v zgodovini. V enem dnevu je bilo 120 tisoč mrtvih. Ker jih je s huzarji, to so bili težkooklepniki takrat tako oklepljeni, da niti krogle niso prebile njihovega oklepa, porinil dobesedno janičarje oziroma celotno muslimansko vojsko v Donavo. Kar je pa ostalo, je pa panično bežalo. In zato je Evropa takšna, kot je, če ne bi tam zadaj bil polmesec pa zvezda, tukaj bi stali drugi ljudje, pogovarjali bi se pa o šeriatskem pravu. In na to se je kar pozabilo, ampak oni pa niso pozabili, kajti islam uči, da se ves svet deli na svet miru, kjer je izključno tisti, kjer je šeriatsko pravo, vse ostalo je pa vojna. In zanje vojna še vedno traja. Zato oni govorijo o križarjih, zato oni uporabljajo takšne pojme. Evropa pa tega noče razumeti, s čim ima opravka. In se s tem po nepotrebnem spravlja v strahotno nevarnost, v bistvu sama sebe uničuje. Ampak to je treba vedeti. Jan Sobieski je gotovo glavni ventilator zaradi tega, kar se zdaj v Evropi dogaja, to pa moram reči.

Evropa je pred velikimi odločitvami, Slovenija tudi. Stvari se spreminjajo in se bodo. V Ameriki bo izvoljen Trump, v sosednji Avstriji bo izvoljen Hofer, to bo že v nedeljo, Trump bo čez slabo leto dni, prevzel bo vodenje Amerike, in še nekdo, upam da bo kmalu odšel iz položaja, ki ga zaseda, tisto pa prepustim vaši domišljiji, ker je seštevek vseh teh treh okoliščin tako nesrečen za Evropo, ampak do takrat je treba to zdržati. In treba je to zdržati na ta način, da ne narediš stvari nepopravljivih. Treba je tudi vedeti, da vse te neumnosti strahovito veliko stanejo. Pa se spomnite še mogoče, kako ste tudi sami govorili, da ti, ki prihajajo, pomenijo

novo ekonomsko priložnost za Evropo in za Slovenijo, da prihajajo kirurgi, astrofiziki. Se kdo še spomni tega? Dajmo malo gledati dobesedne zapiske za nazaj in kakšna pisanja v javnih medijih. Zdaj se pa nič več o tem ne govori, a ne. Nemci pa priznavajo skozi zobe, da bodo imeli 106 milijard evrov neto škode samo v letu dni zaradi migrantov in napačne politike gospe Angele Merkel. Mi bomo imeli neto škode 123 milijonov. Kar je strahovito veliko. Ampak zanimivo, še enkrat povem, 123 milijonov za migrante ni problem, ampak 46 milijonov za Slovensko vojsko je pa nerešljiv problem, tega se pa ne najde. Zanimiva logika, če nekdo išče politične koristi pa potem mimogrede šenka še enemu županu enega mesta 300 milijonov – ta je pa sploh vesoljno –, zato da oni odpre en minaret, ki je mimogrede financiran z denarjem iz države, ki je na, če spet govorim kot predsednik Komisije za nadzor varnostnih in obveščevalnih služb, na vrhu seznama tistih, ki financirajo kakšne zelo čudne družčine, ki se jim reče turizem. Precej nerodna reč. Pa me zelo zanima, ali se kdo sploh v vladi s tem resno ukvarja pa o tem razmišlja, kaj to pomeni v perspektivi. Res mislite, da bodo ljudje dajali denar, potem pa ne bodo uveljavljali še drugih interesov? Ne bodo hoteli imeti političnega vpliva, ne bodo hoteli imeti nadzora nad tem, kaj se bo tam dogajalo in učilo. Ali kdo to verjame? Naj dvigne roko, bi ga rad videl. No, lepo, vsaj roke ni nihče dvignil, hvala.

Slovenija je del Evrope, ima evropsko izročilo. Vso resnico je povedal takrat – sva malo klepetala pred tem, če povem še drugi del resnice – gospod Nemeč iz SD, ko je povedal zgodovinski stavek, potem ga je pa cela tista stran grdo pogledala, ko je rekel: "Ali bo Slovenija ostala utemeljena na krščanskem izročilu ali pa Evrope ne bo več." To je vsa resnica. Tukaj gre za vprašanje vrednot. In šeriat, morate vedeti, je nezdružljiv z demokracijo. Celu sami učijo, da prehod v šeriat ni možen po demokratični poti. Da je celo nedopusten po demokratični poti, to je še ostreje. Ampak tudi tega nihče ne ve. Potem dostikrat slišim tisto, da saj vsi pravijo, saj imajo dobre namene. Dajte no. In potem vedno znova vprašam, če kdo ve, kaj je takija. Takija je zapoved laganja. Pravi musliman mora lagati, če govori z nemuslimanom. Toliko, da ne bom predolg. Tako kot imamo zapoved v Svetem pismu Ne laži, imajo oni zapoved laganja. In zaradi tega je to pač lahko predmet zelo hude naivnosti, če tega ne veš. Ali pa če se delaš, da ne veš. Saj ne boste verjeli, da sem se jaz o šeriatskem pravu učil pri dr. Cerarju. Točno istem dr. Cerarju, ki je danes predsednik slovenske vlade. Pa z 10 sem opravil. Tako da on ve, za kaj gre. In če ravna naivno, potem gotovo ravna zato, ker je bodisi v to prisiljen s strani koalicije ali pa ima pri tem svojo lastno računico. To, gospe in gospodje, so vsi različni vidiki tega, s čimer se soočamo zdaj. In kadarkoli to temo odpremo, potem poslušamo

spet tisto ponovno, tudi če se zgodi vmes en zločin: "Ja veste, to je opravičljivo zato, ker so ljudje radikalizirali, saj s tem ni nič narobe, malo je Evropa itak sama kriva, ker je ne vem kaj komu grdega storila." Jaz še enkrat povem, da na to ne pristajam in nikoli ne bom pristal. Nikomur nismo nič slabega storili. Slovenija je bila najbolj benevolentna, po osamosvojitvi je sprejela 200 tisoč novih državljanov. Ne boste našli države v Evropi, ki bi sprejela 10 % novih državljanov po svoji osamosvojitvi. Je ne boste našli. Slovenija je tukaj preživljala več kot 70 tisoč pravih begunk in beguncev, ko je bila vojna na Balkanu. In nikomur nismo storili nič slabega, nikoli. In kdor pride s kakšno tako tezo, kako je to zdaj Evropa ne vem komu kaj dolžna in zato ne vem kaj dolžna odpreti vrata in kar vse sprejeti, ki hočejo notri, oprostite, za tiste, ne samo da jih zavračam kot človek in kot politik, ampak za tiste imamo na Gorenjskem eno zelo dobro institucijo, ki se nahaja v eni vasi, ki se ji reče Begunje. Za tovrstno samoobtoževanje ni nobenega razloga, ne sme biti nobenega prostora.

Tudi če danes ni posebnih sklepov, vsaj eno priložnost lahko izkoristim. Prihajajo dnevi in čas, ko bomo praznovali zmago nad rdečo zvezdo v vojni za Slovenijo. Čas, na katerega smo lahko upravičeno ponosni. Ne čas samoobtoževanja, ampak čas ponosa, čas zmage. In iskrene čestitke ob tem dnevu.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospod Benedikt Kopmajer.

BENEDIKT KOPMAJER (PS DeSUS): Spoštovani predsednik, spoštovani državni sekretar, kolegice in kolegi!

Dovolite, da vam predstavim stališče Poslanske skupine Desus o predlogu priporočila v zvezi z migrantsko krizo in ukrepi Republike Slovenije za njeno obvladovanje.

Poslanska skupina SDS je 1. aprila vložila predlog akta, ki ga imamo danes na poslanskih klopeh, s katerim ponovno na Vlado Republike Slovenije poskušajo vreči dvom o nepripravljenosti v zvezi z migrantsko oziroma begunsko krizo. Na aprilski redni seji Državnega zbora, na kateri smo zopet razpravljali o tej temi, je bilo popolnoma jasno povedano, da je Vlada kljub nekaterim težavam uspešno reševala probleme v zvezi z begunskim valom. Kljub temu da je Slovenija prečkalo skoraj pol milijona ljudi, večina prebivalcev niti ni občutila migrantskega toka. Prav tako ni bilo nobenih resnih varnostnih zapletov, tudi varnost prebivalcev in nenazadnje beguncev ni bila ogrožena. Kot smo v Poslanski skupini Desus že večkrat povedali, gre tudi tokrat za umetno ustvarjanje strahu med državljanami in državljani. Predlagatelji vseskozi ponavljajo, da se bo migrantski val letos nadaljeval in celo povečeval, da bo Slovenija postala žep za migrante. Vedno znova

poslušamo kritike glede razmer v vojski in policiji, predvsem pa da se Vlada migrantske problematike ne loteva na pravi način. Po mnenju predlagateljev zaradi vsega navedenega ljudje v občinah, kjer namerava Vlada vzpostaviti migrantske centre, protestirajo, a jasno je treba povedati, da je sodelovanje med občinami, nevladnimi organizacijami in državnimi organi ves čas izjemno konstruktivno. In nenazadnje, Slovenija ni postala migrantski žep, v Sloveniji vse od 5. marca ni prihoda migrantov, prav tako ni nobenega vračanja migrantov iz zahodne Evrope. Slovenija ni več del tranzitne poti. Kot ugotovila že Zakonodajno-pravne služba Državnega zbora, predlagatelji niti ne navedejo, o kakšnih ukrepih za obvladovanje migrantske krize bi želeli razpravljati. Verjetno se bomo ponovno pogovarjali o domnevnih prehodih teroristov skozi Slovenijo, kvotah prisilcev za mednarodno zaščito, o vsem tem pa je bilo v Državnem zboru že veliko povedanega. Vlada v vseh postopkih ravna skladno z evropskimi načeli solidarnosti, migrantsko krizo pa obravnava kot humanitarno krizo, hkrati pa se zaveda pomena nacionalne varnosti. Naj spomnim, takšen sklep je bil sprejet ravno v Državnem zboru septembra preteklega leta in Vlada ravna popolnoma v skladu s tem sklepom. Naj ponovim, kar je že bilo povedano na pretekli seji, a je očitno to treba večkrat poudariti. Slovenija mora upoštevati evropsko zakonodajo in zaveze, ki smo jih sprejeli v Evropski uniji. Tu mislim predvsem na ženevsko konvencijo o beguncih, ki skupaj še z nekaterimi konvencijami predstavljat temelje pravil mednarodnega prava in zaščite beguncev v svetu. Tudi pri obravnavi te točke se zdi, da predlagatelji na to najraje pozabijo. In zopet lahko zaključimo, da gre v prvi vrsti ponovno za politično potezo Poslanske skupine SDS.

Glede na navedeno smo poslanke in poslanci Poslanske skupine Desus priporočila zavrnili že na matičnem delovnem telesu. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo mag. Bojana Muršič.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Spoštovani predsednik, spoštovani državni sekretar, spoštovani kolegice in kolegi, lepo pozdravljeni!

Predlagatelji te točke še vedno vztrajno navajate, da Vlada ob lanskem letu ob begunskem valu ni ravnala ustrezno in da nima načrtov in ukrepov za obvladovanje migrantske krize. V mnenju Vlade so po našem mnenju ustrezni odgovori na vsa štiri vaša priporočila, zato jih na tem mestu niti ne bomo povzemali. O aktivnosti Vlade pri reševanju te zadeve, pa se lahko vsak seznanil na straneh Vlade, Ministrstva za notranje zadeve, Policije in Ministrstva za javno upravo. Na teh straneh se dnevno osvežujejo novice o migrantih, zraven pa so tudi informacije, kako lahko posamezniki pomagamo

pri reševanju nastanitvenih zmogljivosti beguncev in migrantov. Med nami so tudi dobri ljudje, ki bodo ne glede na dnevno politiko želeli pomagati. Migranti, begunci, kakorkoli že poimenujemo te ljudi, ki k nam prihajajo iz drugačnih okolij, so dejstvo in s tem dejstvom se bomo morali sprijazniti. Že v zgodovini človeštva naravne ovire niso ustavile preseljevanja narodov, zato je zmotno pričakovati, da bodo kakršnekoli tehnične ovire ali ograje migrantske tokove ustavila. Jih pa bodo vsekakor upočasnile ali preusmerile, zaustavile pa nikakor ne. Prebivalke in prebivalci Slovenije smo begunski val večinsko spremljali preko medijev, ki so vsak dan sproti poročali o dogajanjih na slovenski meji. Prav tako smo bili dnevno obveščeni, kaj se dogaja v sosednjih državah in kakšne ukrepe tam sprejemajo. Nekje bolj liberalne, drugje bolj radikalne ukrepe. Zagotovo pa smo tudi politiki pripomogli, da se je o tem govorilo več, saj smo o tej temi redno razpravljali na matičnih delovnih telesih ter na plenarnih zasedanjih Državnega zbora. Kljub včasih nasprotujočih si razpravah, so se mnogi naši sodržavljeni prostovoljno pridružili humanitarnim organizacijam in pomagali pri oskrbi ljudi ter obvladovanju tega polmilijonskega vala ljudi, ki se je v nekem časovnem obdobju znašel na naših tleh. Naša ocena je, da se v tem zadnjem obdobju zadeve umirjajo in tudi urejajo. Tudi o tem nas obveščajo mediji. Tudi s pozitivnimi zgodbami lokalnih skupnosti, ki so v svoje sredine dobile ali pa prostovoljno sprejele te ljudi. Res je, da v teh zgodbah praviloma nastopajo otroci in mladostniki, ki so bili sprejeti v šole in jim na ta način gradijo mostove med drugačnimi. Za uspešno vključevanje priseljencev v naše okolje smo odgovorni vsi, še posebej, če se zavedamo, da so migranti in begunci bili in bodo ne le tam daleč od oči in od srca, ampak tu pred našimi očmi blizu naših src, so in še bodo naši sosedje, sošolci, sodelavci morda tudi kdaj prijatelji. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, zanjo dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, gospod predsednik. Lep pozdrav vsem! Ponovno smo tukaj.

Kot praktično na vsaki redni seji zadnje čase so tudi tokrat pred nami priporočila SDS v zvezi z begunsko krizo in tudi ukrepi za njeno obvladovanje. Vsak mesec namreč isti predlagatelji vložijo ista priporočila, spremeni se datum, spremeni se številka dokumenta. In to je dovolj, da si SDS zagotovi kakšnih šest ur za svojo predstavo. Občutek imam, da so predlagatelji povsem izgubili stik z realnostjo. Z namišljenim sovražnikom, ki ga vidijo v beguncih, se borijo tako zelo intenzivno, da jih niti dejstvo, da od marca letos naše meje ni prestopil niti en sam begunec, ne gane kaj dosti. Kot da so se izgubili v zapletenem labirintu

zablod, iz katerega preprosto ne najdejo več izhoda. V maniri Don Kihota v valu vzpona desnice, ki se na podlagi rasizma, ksenofobije in spodbujanju sovraštva širi po Evropi, poskušajo na vsak način tudi sami zajahati ta val. V tej strašanski želji po oblasti ni prostora za dejstva, ni prostora za človekove pravice, še manj pa je prostora za sočutje in nudenje pomoči tistim, ki jo potrebujejo. Tako smo že vse od septembra lanskega leta priča strašenju, potvarjanju dejstev, lažem in dajanju občutja, da so v Sloveniji izredne razmere. SDS zahteva nujno ukrepanje, saj naj bi bil ogrožen sam obstoj te države.

Pa poglejmo, kaj SDS s priporočili sploh predlaga. S prvim sklepom ugotavljajo, da je Državni zbor opravil razpravo v zvezi z migrantsko krizo in ukrepi države za njeno obvladovanje. Res je, opravili bomo razpravo, večurno razpravo in menimo, da je skrajni čas, da se predlagatelji resnično seznanijo predvsem z naslednjimi dejstvi. Meje so zaprte. V zadnjih mesecih naše meje ni prestopil prav noben begunec. Na vseh zunanjih meja trdnjave Evrope so med tem pokopališča natrpana. Iz morja vsak dan potegnejo tudi po več sto trupel. V begunskih taboriščih v Grčiji vladajo katastrofalne razmere. Begunci živijo v nemogočih pogojih. Vse pogosteje postajajo žrtve organiziranega kriminala, a Evropske unije in z njo seveda tudi Slovenije to ne gane. Namesto da bi reševala humanitarno katastrofo, ki smo ji priča, se je zavzela za trgovino s človeškimi življenji. Dogovor Evropska unija–Turčija namreč ni nič drugega kot to. In visoki predstavniki že iščejo afriške države, s katerimi bi lahko sklenili enak dogovor. Begunci tako niso več ljudje. Begunci so zgolj še sredstvo za izsiljevanje. Za SDS pa zgolj še sredstvo za poskus prevzema oblasti.

Z drugim sklepom SDS predlaga naj Slovenija zavzame bolj restriktiven pristop in izvaja bolj restriktivno politiko pri sprejemanju migrantov in prosilcev za mednarodno zaščito po vzoru nekaterih drugih držav, kot so Češka, Slovaška, Madžarska in Poljska. Se opravičujem, ampak resnično mislim, da je čas, da se prebudite iz tega sna. Slovenija je kar se obsega pravic in zagotavljanja pogojev za preživetje beguncev že od nekdaj na repu evropskih držav. S sprejetjem novega zakona o mednarodni zaščiti pa smo šli še dlje kot države, ki jih naštevate. Poglejte si zgolj statistiko, in to statistiko iz časa ko nov, še bolj omejujoč zakon o mednarodni zaščiti sploh še ni stopil v veljavo. Statistika glede podeljenih azilov je bila že pred zaostritvijo pogojev sramotna. Odstotek odobrenih prošenj za mednarodno zaščito je bil leta 2015 16,25 %. V letošnjem letu je ta odstotek padel celo na sramotnih 5. Torej na vsakih 100 prosilcev jih je zgolj 5 deležnih ustrezne zaščite, in to pri statistiki, ki kaže, da je 42 % vseh, ki so prečkali Slovenijo, Sircev ter 30 % Afganistancev. Za Slovenijo sta očitno tudi to povsem varni državi. Lansko leto je za azil v Sloveniji zaprosilo 277

oseb, uspešnih jih je bilo zgolj 45. Glede na statistiko, ki je v letu 2016 še slabša, bo letos zaščito pridobilo zgolj okoli 25 ljudi. Ker so meje zaprte in novih prosilcev ni več, se številka najverjetneje niti ne bo več spremenila. A teh 25 oseb je za SDS najhujše sovražnih. Teh 25 beguncev je razlog, da znova in znova vlaga zahteve, priporočila, predloge, predloge za referendum in za nujno ukrepanje. Teh 25 beguncev po mnenju SDS ogroža državljanke in državljane, državne finance in celo suverenost države kot take. Teh 25 beguncev predstavlja varnostni problem praktično nedojemljivih razsežnosti. In 25 beguncev je za SDS preprosto preveč, zato da bi zakonodajo še bolj omejili. Glede na statistiko je jasno, da dodatna zaostritev ni možna in ne vem, kako točno si jo predstavljajo. Upam le, da niso ponovno pri idejah, ki so jih nekateri njihovi člani že delili na socialnih omrežjih.

S tretjim sklepom SDS predlaga naj Vlada takoj okrepi aktivnost za preprečitev možnega velikega povečanja ilegalnih migrantov. Vse te zahteve je Vlada že izvršila. Na mejo je postavila žiletno ograjo, pridružila se ji je še panelna, na mejo je poslala vojsko s policijskimi pooblastili, sprejela je azilno zakonodajo, ki je sporna tako z ustavnega kot mednarodnega vidika, spoštovanja človekovih pravic. Strinja se s trgovino z ljudmi, ki se odvija na relaciji Evropska unija–Turčija. Da je Turčija množična kršiteljica človekovih pravic, je seveda ne moti. Vlada torej že izpolnjuje vse njihove želje. Posledično pa je skriva za humanitarno katastrofo, ki smo ji priča, pa tudi za porast sovraštva in nestrpnosti.

O zadnjem sklepu sploh ne bom izgubljal besed, ker smo o tem govorili že več kot prevečkrat. Sklep pa ne služi ničemu drugemu, kot neutemeljenemu strašenju ljudi in označevanju beguncev za kriminalce in teroriste. Seveda o sklepih kot ponavadi tudi danes ne bomo glasovali. Zavrtni so bili že na matičnem odboru. A tako kot vsakič, ste tudi tokrat uporabili Poslovnik, da si lahko kljub temu zagotovite svoj dan. In iz uvodne predstavitve predlagateljev lahko sklepamo, da bo tako kot v vseh primerih do zdaj, tudi tokratni scenarij popolnoma enak. Danes namreč ne moremo pričakovati nič drugega, kot reprizo vseh dosedanjih sej na to temo. Namen predlagateljev je jasen, spodbujanje občutka izrednega stanja, podpihovanje sovraštva ter vzbujanje občutka, da begunci ogrožajo državljanke in državljane Slovenije. Farsa in poceni piar slovenske parlamentarne desnice.

V Združeni levici že ves čas nasprotujemo pretiranemu poudarjanju varnostnih tveganj in nepotrebnemu strašenju ljudi. Pod temi izgovori se namreč ne skriva nič drugega, kot ksenofobija in spodbujanje sovraštva. In namesto, da bi Vlada in koalicija to preprečili, deloma tudi sodelujeta pri tem. Pretirano poudarjanje varnostnih vidikov je namreč bil argument za vse ukrepe do danes. Sprejeti

ukrepi pa so bili popolnoma zgrešeni. V času, ko bi se morale države članice Evropske unije najodločneje in najhitreje solidarno in humanitarno odzvati na begunsko krizo, se je tako Vlada odločila za fizično zapiranje meja ter sprožila val politične kriminalizacije migrantov, rasizma in ustvarjanja delitev. Vojski je podelila policijska pooblastila ter podprla dogovor med Turčijo in Evropsko unijo. Da Vlada nima težav s katastrofalnimi razmerami v Grčiji ter množičnim kršenju človekovih pravic v Turčiji, lahko preberemo v njenih stališčih vsak petek na Odboru za zadeve Evropske unije. Ne samo to, predsednik Vlade se celo hvali s tem, da je bil pobudnik spornega dogovora. Jasno je torej, da tudi Vlada ni rešitev, pač pa del tega problema. Del problema, ki preprosto noče razumeti, da ne gre za nikakršna pretirana varnostna tveganja. Na začetku je šlo za humanitarno krizo, danes pa je jasno, da se je zaradi napačnih ukrepov sprevrgla v humanitarno katastrofo. Humanitarno katastrofo, ki jo je Slovenija pomagala ustvariti. Slovenija skupaj s svojimi partnerji v Natu na eni strani že 10 let uničuje države od Afganistana do Sirije, na drugi strani pa je začudena, od kje ta silni val beguncev. Ljudje ne bežijo od doma kar tako. Od doma bežijo, ker nimajo nobene druge možnosti. In pričakovati, da bomo val beguncev zaustavili, ne da bi zaustavili vojno, ki jih preganja, je nerealno. Gre za evropski problem in evropska bi morala biti tudi rešitev. Problem pa je, da ta evropska rešitev, da so to zaenkrat rešitve, ki celotno odgovornost prelagajo na Grčijo in Italijo. Rešitve, ki v praksi pomenijo trgovino z ljudmi. Rešitve, s katerimi se begunce zadržuje v državah, ki so dokazano kršiteljice človekovih pravic. In rešitve, ki v praksi pomenijo vsak dan več smrtnih žrtev, bodo stvari le še poslabšale.

Poslanci Združene levice bomo tudi danes pri temu mnenju najverjetneje osamljeni. Medtem ko se bo Vlada tapljala po ramah, kako dobre rešitve je sprejela v zadnjem času, se bo SDS najverjetneje držal načela, če laži ponovim dovoljkrat, bodo slej ko prej postale resnica. In v Združeni levici pri tem ne mislimo niti ne bomo sodelovali.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, zanjo gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovani gospod državni sekretar, drage kolegice in kolegi!

Ne vem, zakaj je takšen problem razpravljati o akutnem evropskem in seveda tudi slovenskem vprašanju, problemu, izzivu lepše rečeno, kot je begunsko-migrantska kriza. Vsepovsod, ko se pogovarjamo s predstavniki tujih držav, tujih delegacij, bodisi doma bodisi izven Slovenije, sami boste priznali, je prav to vprašanje visoko na dnevnem redu pogovorov, torej begunsko-migrantska kriza, izzivi, kako ta

problem rešiti. To je problem ne enega meseca, ne enega leta, gotovo enega desetletja.

Kmalu bo minilo leto, odkar se v tem državnemu zboru res zelo pogosto pogovarjamo o migrantski krizi. Mi trdimo, da ne prepogosto, škoda je le, da vedno na predlog opozicije, saj je Vlada ves čas prepričana, da je v zvezi s tem naredila vse in prav vse, da zaščiti interese svoje države in državljanov. Mi v Novi Sloveniji ne rečemo in ne kritiziramo vseh ukrepov, so bili dobri ukrepi, so bili učinkoviti ukrepi, vprašanje pa se vedno postavlja, ali so bili zadostni ukrepi, tudi za jutrišnjo varnost. Pa vendar, kljub temu, da je danes balkanska begunska pot zaprta, ostajajo odprta vsa vprašanja v zvezi s to problematiko, od finančnih zmožnosti naše države do varnostnega vprašanja. Da evropski mehanizmi ne delujejo, želim spomniti samo na en primer. Na pobudo Slovenije se je v nedeljo, 25. oktobra 2015, sestal vrh EU–Balkan v Bruslju, kjer je bil sprejet dogovor na evropskem svetu, da dobi Slovenija v pomoč 440 policistov. Sprašujem vas, sprašujem Vlado, ki ima natančne podatke, v kakšnem deležu je bil ta dogovor realiziran. Ne vem, če v 50 %. To kaže na to, da evropski dogovori ne delujejo, ne veljajo, torej med nami na evropski ravni ni v zvezi s tem vprašanjem neke iskrenosti, neke solidarnosti, dogovori pač ne veljajo. Seveda ne veljajo tudi razni zakoniki, o katerih bom govoril nekoliko kasneje.

V Novi Sloveniji se zavedamo, da bomo morali sprejeti določeno število beguncev, predvsem najbolj ranljive skupine: družine z otroki, ženske in mladoletne otroke. Begunce, ki resnično potrebujejo pomoč, to resnično podčrtujem zato, ker je seveda pri tem potrebna velika previdnost. Begunce moramo sprejeti iz nekega človekoljubja, tiste, ki dejansko bežijo pred vojno in predvsem te najbolj ranljive skupine, ki sem jih naštel. Zato tudi nismo nasprotovali njihovemu sprejemu v okviru dogovorjene premestitvene sheme. Res vse v imenu človekoljubja. Ne glede na to pa nam mora biti jasno, da postopki, ki jih je doslej izvajala Vlada, tudi danes ne zagotavljajo pogojev za obvladovanje migrantske krize, ki v Sloveniji trenutno sicer ne povzroča večjih problemov, lahko pa se razmere zelo hitro dobesedno čez noč spremenijo.

Poglejmo nekaj dejstev. Vlada je sredi februarja letos skupaj z ostalimi državami ob balkanski migrantski poti sklenila, da bo naša država od takrat dalje na dan sprejela največ 580 migrantov. To je argumentirala z dejstvom, da jih le toliko dnevno lahko popiše oziroma registrira v skladu s pravili. Do takrat je Vlada absolutno zatrjevala, da policisti ob vstopu v našo državo vsakega migranta ustrezno pregledajo in evidentirajo, prosilcem za mednarodno zaščito pa v skladu z Dublinsko uredbo odvzamejo prstne odtise. Sledi logično vprašanje, kako smo ob vseh dosedanjih prehodih naše meje, ko je dnevno v državo prestopalo na tisoče migrantov izvajali evidentiranje in popise vseh v skladu s

schengenskimi pravili. Mi torej kar veliko časa nismo vedeli, kdo je vstopil na naše evropsko dvorišče in seveda tudi slovensko dvorišče, ker mi v imenu 30 držav schengenskega območja izvajamo schengenski režim, bi morali stoprocentno izvajati schengenski režim na Slovensko–Hrvaški meji, pa nismo vedeli natančno, kdo je vstopil na naše dvorišče. Torej še en dokaz več, da schengenskih pravil Slovenija ni izvajala pravilno in v celoti in da smo na svoje ozemlje spustili veliko število ljudi brez kakršnegakoli preverjanja in brez odvzema prstnih odtisov. Govorimo torej o ilegalnih migrantih, več kot 330 tisoč jih je prečkalo našo državo.

Naprej. Novela Zakona o mednarodni zaščiti, sprejeta marca letos, je ohranila enako raven pravic prosilcev in pravic oseb s priznano mednarodno zaščito, celo več, Vlada je zakon uskladila z Zakonom o tujcih, po katerem imajo osebe s priznano mednarodno zaščito pravico do združitve z družinskimi člani. Pri tem ne gre le za ožje družinske člane, kar sicer zahteva od držav članic Evropske unije evropska direktiva, temveč za vse druge sorodnike prosilca, če med njimi obstoji življenjska skupnost, ki je v bistvenem podobna, podobna primarni družini. Zelo širok pojem, zelo široka družina, morda celo pleme, cela vas, ena družina. V Novi Sloveniji smo temu nasprotovali, saj naša država svoje azilne politike glede na še pred kratkim obsežno migrantsko krizo niti malo ni zaostрила. Vlada je v letošnjem aprilu objavila tudi povabilo k oddaji stanovanj, ki jih imajo v lasti fizične osebe. V njih bi prebivale osebe, ki jim je priznana mednarodna zaščita. Kaj pa naše družine? Mlade družine, ki nimajo nobenih realnih možnosti, da pridejo do svojih stanovanj? Zanje Vlada lansko leto ni imela posluha, da bi v stanovanja v svoji lasti oddala v najem ali po ugodnejših pogojih prodala mladim. Za migrante pa je pripravljena oddati 23 svojih stanovanj. Je prav, ampak najprej naše družine. Osebe s priznano mednarodno zaščito imajo poleg pravice do stalnega prebivališča tudi pravico do zdravstvenega in socialnega varstva, vključitve na trg dela, pravico do izobraževanja in vključitve v integracijske postopke. In o kakšnih zneskih govorimo? O znesku mesečne neto povprečne starostne pokojnine, to je po podatkih iz meseca februarja 613 evrov. En begunec torej državo stane več, kot prejme pokojnine povprečni slovenski upokojenec. Zato je država v letošnjem proračunu za ta namen predvidela 123 milijonov evrov.

Ne pozabimo tudi, da je vprašanje migrantov tesno povezano z vprašanjem varnosti države in njenih državljanov. Ob današnji podhranjenosti Slovenske vojske in policije in ob dejstvu, da se migrantska kriza lahko v trenutku spet razvije v neobvladljive razsežnosti, bi se morala Vlada zavedati, da kljub trenutnemu zatišju ne sme spat. Žal so vsi dosedanja predlogi opozicije glede tega preslišani.

Primer, kako naša država zagotavlja varnost svojih državljanov, je primer Žavbi. Kdo ga ne pozna? Boril se je v Siriji, se uril v Bosni in Hercegovini in aktivno iskal islamistične borce v Italiji. A vsi ti dokazi za nas niso dovolj, da bi nas skrbelo tako kot Italijane. Dejstvo je, da bi delo, ki so ga opravili Italijani, morala skladno z zakonodajo opraviti naša država s svojo obveščevalno-varnostno službo. Ker očitno tudi v bodoče ne moremo računati na aktivno skupno evropsko strategijo spopadanja z migracijami, smo dolžni pripraviti vse podlage za to, da bomo sposobni preživeti določeno število oseb s priznano mednarodno zaščito in da bomo hkrati zagotavljali zadostne ekonomske in varnostne razmere za svoje ljudi. Za svoje ljudi.

V Novi Sloveniji smo predlog priporočila na matičnem delovnem telesu podprli. Žal nas je bilo premalo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina nepovezanih poslancev, zanjo dr. Bojan Dobovšek.

DR. BOJAN DOBOVŠEK (PS NP): Spoštovani vsi, ki spremljate to sejo!

Migrantska kriza je kompleksna tematika, ki jo obravnavajo vse svetovne institucije, od Združenih narodov, Europola, Evropske komisije, zato je prav, da jo obravnavamo tudi v parlamentu. Gre za to, da odgovori, ki jih iščemo, niso samo varnostni, ampak so tudi ekonomski, so tudi politološki, so tudi migracijski, so tudi druge veje oblasti vpletene, tako da fuzija odgovorov šele tvori tisto pravo reakcijo na tovrstno problematiko. Moramo spremeniti tudi nacionalno-varnostni sistem. Temelj takšnega sistema je tudi policija v novi obliki. Vendar poleg policije morajo tvorno sodelovati tudi druga ministrstva, pa tudi lokalna samouprava in vsa civilna družba, kajti le takšen kompleksni sistem lahko daje prave odgovore.

V Poslanski skupini nepovezanih poslancev smo vseskozi tvorno sodelovali pri delu, odborih, komisijah, Državnem zboru predlagali spremembe in hkrati tudi opozarjali. Največkrat smo opozorili na pomanjkanje pretoka informacij. Prav tukaj se čuti pomanjkljivost Vlade. Ni pravih informacij in ne posreduje vsega, kar ve. Poleg tega tudi ne upošteva predlogov opozicije. Najhujši problem pa je podcenjevalni odnos do policije. Vlada ni sposobna skleniti dogovora s policijskim sindikatom. Vloga policije se minimalizira in razmišlja se o privatizaciji varnosti, kar je najslabše v teoriji policijskega dela. Ni denarja za sodelovanje v evropskih institucijah in pritisk na tiste, ki so v tej migrantski krizi do sedaj odnesli največ dela, se pravi na policiste, po ekonomičnosti in učinkovitosti je zelo velik, zaradi tega opažamo stres, pregorelost in nezaupanje vodstvu v policiji. Posebej je treba izpostaviti vlogo medijev, tako kot drugje v Evropi tudi pri nas poteka hibridna vojna v medijih in najemanje piar služb za komuniciranje

namesto predstavljanja realnih podatkov, ima negativne učinke v družbi. Moramo spodbujati tisto pravo preiskovalno novinarstvo in realno prinašati zgodbe o migracijah v javnosti, kajti le tako bomo v družbi dosegli konsenz o sprejemanju in vključevanju ljudi v družbi. Če hočemo rešiti problem migracij, se ga moramo lotiti na treh nivojih: državah izvora, tranzitnih državah in ciljnih državah. Dokler ne bomo rešili izvora problema interesne sfere korporacij, držav, umiritev vojnih razmer, ne bomo prekinili migrantskega toka. Slovenija, ki sedaj postaja bolj ciljna kot tranzitna država, se sooča z novimi problemi. In zato proaktivni model dela ne pa reaktivni, ki ga uporablja Vlada in z vsemi ukrepi zamuja. Proaktivni model pomeni, da se moramo, bi se že morali ukvarjati s trgovino z ljudmi. Kajti ko se migrantski tok ustavi, se pojavi tok trgovine z ljudmi. Tisti, ki so že na ozemlju Slovenije, seveda skušajo priti v druge države, kajti Slovenija se jim ne zdi zanimiva kot ciljna država. In na silo se jih ne da umestiti v prostor. Gre za to, da začnemo razmišljati o sekundarni kriminaliteti in vseh spremljevalnih učinkih ciljne države.

Vlada nam ne postreže s podatki o stroških, ki jih migracije povzročajo. Prav tako ne vemo transparentno o stroških za nabavo žice in za nabavo te nove ograje. Vse skupaj je zelo skrito pod varnostjo. Zaradi navedenega apeliramo, da Vlada, če hoče obvladovati situacijo, mora začeti nuditi prave informacije. Dostop do informacij je najbolj pomemben in podredno opozarjamo Vlado, da mora doseči konsenz na treh nivojih: konsenz na lokalni ravni, tam kjer migranti so, ker smo ciljan država; konsenz med državami Evropske unije in pa konsenz v parlamentu med koalicijo in opozicijo. Kajti le tako se bomo lahko rešili iz te migrantske krize. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo dr. Dragan Matić.

DR. DRAGAN MATIČ (PS SMC): Spoštovani predsednik, spoštovani kolegice in kolegi!

Danes se bomo ponovno pogovarjali, kot že tolikokrat do zdaj, od začetka migracijskih tokov, najbrž o povsem enakih stvareh, ki smo jih že velikokrat obdelali. Na eni strani bomo poslušali oziroma smo že poslušali predlagatelje te točke, ki nam razlagajo na najbolj grozovite načine, kaj počnejo migranti in begunci v Evropi. Z njimi bodo oziroma so povezovali terorizem. Te migrante oziroma begunce se prikazuje v najslabši možni luči. Vse z namenom zbujanja strahu. In seveda so temu vedno pridruženi tudi pozivi, da se sprejemanje migrantov oziroma beguncev zavrne, ker to presega zmogljivosti Slovenije, pa ne samo zaradi tega, že v nastopih nekaterih predhodnikov, zlasti gospoda Grimsa, je bilo seveda več kot očitno zaslediti tudi elemente sovražnega govora, islamofobije, pavšalnih trdite, da muslimanom vera zapoveduje laganje, potem razpravo o tem, kako

je nedopustna gradnja džamije v Ljubljani, da je to pač tujek, potem o velikih bitkah proti muslimanom in tako dalje in tako naprej. Skratka, že na tem mestu bi rad še enkrat poudaril sovražni govor. Sovražni govor v izražanju mnenj in idej, ki so po svoji naravi diskriminatorne, ksenofobične, rasistične, homofobične in podobno in so usmerjene in uperjene proti različnim skupnostim, etničnim, narodnim, verskim. Sovražni govor torej temelji na prepričanju, da so nekateri ljudje manjvredni, ker zaradi posamezne osebne okoliščine pripadajo določeni skupini. In seveda je žalostno dejstvo, da se bomo tudi danes na tej razpravi tega sovražnega govora očitno naposlušali in to več, kot bi to bilo potrebno in primerno. V nasprotju s tem mi ponovno nasprotujemo temu napihovanju in potvarjanju informacij in bi radi poudarili dejanske aktivnosti in ukrepe, ki jih izvaja Vlada oziroma pristojna ministrstva. Pristojni organi so v času drugega vala oskrbeli in preverjali in prepeljali čez Slovenijo pol milijona beguncev in migrantov, brez ogrožanja varnosti njih in naših državljanov. Kljub nasprotnim očitkom je bila Vlada pripravljena in je pravočasno zagotavljala vse potrebne materialne, finančne in kadrovske resurse. V času migrantske krize se je upošteval element solidarnosti in humanitarnosti, kot je bil tudi sklep Odbora za notranje zadeve z dne 1. septembra 2015, da naj Republika Slovenija migrantsko krizo obravnava kot humanitarno krizo in v vseh postopkih ravna skladno z evropskimi načeli solidarnosti. Vlada je že mesece pred prihodom prvih večjih skupin migrantov na naše ozemlje izoblikovala modele različnih scenarijev in ukrepov, ki jih je nato glede na dejansko potek dogodkov in z aktivnim sodelovanjem s parlamentom, lokalnimi skupnostmi in nevladnimi ter humanitarnimi organizacijami, ki so izkazale interes za sodelovanje, tudi izvajala. Pripravljene so bile tudi potrebne namestitvene kapacitete, že po letu 2015 je Vlada izpostavila posebno najprej ožjo nato pa širšo usklajevalno skupino, nadalje pod vodstvom samega predsednika Vlade še operativne delovne skupine. Treba je poudariti, da se Vlada zaveda problema migracij, vsi ukrepi so bili sprejeti in zgledno izvajani v izjemno težavnem obdobju, in to si moramo vsi priznati. Ministrstvo za notranje zadeve je preko organa v sestavi policije dolžno skrbeti za varnost državljanov in njihovega imetja, še posebej iz vidika zavedanja tveganj, ki izhajajo iz masovnih migracij, zato je bila posebna pozornost vseskozi namenjena tudi varnosti, ne samo humanitarnemu in solidarnostnemu vidiku. Dejstvo je, da so varnostni organi vlagali maksimalne napore ob preverjanju migrantov. Slovenija je kot polnopravna članica schengenskega območja, kot je povedal tudi državni sekretar, ves čas migrantske krize spoštovala schengenski pravni red.

Glede bolj restriktivnega sprejemanja migrantov, ki bi ga želela uvesti SDS, je treba povedati, da

za prosilce za azil v Sloveniji velja ustava, ki priznava pravice pribežališča tujim državljanom. Slovenija je zavezana k spoštovanju ženevske konvencije, ki zahteva od držav podpisnic priznanje mednarodne zaščite osebam, ki so zapustile svojo državo zaradi preganjanja ali vojne, ter je dolžna obravnavati vsako podano prošnjo za mednarodno zaščito. S sprejemom sprememb Zakona o mednarodni zaščiti pa so bile uvedene nekatere postopkovne novosti, ki omogočajo hitrejšo in učinkovitejšo postopke mednarodne zaščite predvsem z vidika preprečevanja zlorab. Zakon po novem tudi omejuje možnosti vlaganja ponovnih prošenj za azil in določa mejne postopke. Nadalje je Vlada sprejela seznam varnih izvornih držav, v katerega je uvrstila 12 držav. Zaradi vseh teh ukrepov smo seveda sedaj tudi deležni očitkov z druge strani, iz drugega skrajnega pola. Ne glede na ponavljajoče izjave posameznikov iz vrst SDS, da so teroristi v Bruslju in v Parizu prišli v Evropo z begunsko-migracijskim tokom, policija te informacije nikoli ni potrdila. S strani Ministrstva za notranje zadeve in Vlade imamo zagotovilo, da bo Slovenija tudi v bodoče sprejemala vse možne nujne ukrepe za zmanjšanje možnosti ponovitve migracijskega vala in preprečitev nezakonitih preseljevanj v Evropsko unijo. Slovensko mejo zato še vedno varuje 200 pripadnikov Slovenske vojske, krepijo se enote policije za vzdrževanje in vzpostavljanje javnega reda ter pomožna policije, ki bo dopolnjena s tisoč 500 pripadniki. Kljub temu da ni novih prihodov migrantov že od začetka meseca marca, se ohranjajo nekatere lokacije za namestitve migrantov.

Dejstvo je, da problema migracij ne bomo rešili v Državnem zboru, temveč ga bo treba reševati pri izvoru, na globalni ravni, z globalnimi igralci. Migrantski tokovi so postali naša realnost, zato se moramo vsi skupaj zavedati in si prizadevati za spoštovanje dogovorjenih demokratičnih vrednot ter si prizadevati za konstruktivno sodelovanje pri iskanju odgovorov na aktualne izive migrantskih tokov ob spoštovanju kulturnih, etničnih in verskih raznolikosti vseh ljudi. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. / oglašanje iz dvorane/ Proceduralno?

Proceduralno gospod mag. Branko Grims.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Hvala za besedo.

Glede na to, da je ravnokar predstavnik največje vladne stranke razlagal, da to, kar sem povedal, ne drži, da to ni res, vam predlagam, gospod predsednik, da na stroške Državnega zbora, ki ima za to poseben fond, omogočite gospodu doktorju znanosti, da prouči vsaj nekaj knjig in da opravi kakšen izpit iz primerjalnega ustavnega prava pri svojem predsedniku dr. Cerarju, da bo imel vsaj kaj pojma, o čem govori

in da ne bo v sramoto največji vladni stranki razkazoval popolno neznanje in nevednost o islamu, hkrati pa še žalil druge. To je tisto, da napuh in nevednost in pa aroganca so vedno povezani med seboj. Gospod je to odlično dokazal zdaj pri svojem nastopu. In dajte mu res omogočiti, da se izobrazí vsaj neke osnove, da bo imel vsaj minimalno pojma, o čem govori. Ker to je žalostno, da odločajo očitno ljudje, ki pojma nimajo, o čem govorijo, zlasti ko gre za vprašanja islama in pač neločljivo z islamom povezane ustavne oziroma pravne ureditve in pa seveda temeljnih pojmov, ki jih je treba razumeti, da s tem sploh lahko resno razpravljamo. In potem žalite kar tam, ne vem, s ksenofobijo, pa ne vem še s čim. Dajte malo pobrskati najprej po internetu, preberite Kóran, preberite par učbenikov. Mislim, da vam bo dr. Cerar z veseljem svoje učbenike dal. In ko boste izpit opravili, pa dajte priti sem in se bova še enkrat, takrat se bova pa resno pogovorila o tem, kar ste danes slišali. Do takrat pa ne razkazujte svoje nevednosti, ker ste smešni.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Zdaj pa, gospod Grims, tole je bilo postopkovno. Vi ste ga uporabili samo in izključno za žalitve o tem, da je nekdo manj vreden, da manj ve kot vi, v katerem ... Pustil sem vas, da ste govorili stvari, za katere tudi sam ocenjujem, da so na skrajnem robu sovražnega govora. Če nekdo misli, da je to sovražni govor, je povedal. Nikoli se ne spuščam v sama stališča. S stališči se ne razpravlja. Nismo niti v fazi same razprave in vi postopkovno zlorabite zaradi tega, da boste razpravljali s stališčem nekoga drugega, in to na osebni ravni. To je bilo stališče Poslanske skupine SMC, ne stališče dr. Dragana Matića. In danes smo že to uvedli in smo imeli to. Prosim, da se od tod naprej tega držimo. Postopkovno dr. Grims ... magister, doktor boste enkrat.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Hvala, še enkrat, za besedo.

Poglejte, gospod predsednik, vi bi lahko v okviru svojih pristojnosti mirno ustavil gospoda Matića, ki mi je očital vse od sovražnega govora naprej. Govoril je o ksenofobiji, govoril je o rasizmu pa še kup takih izrazov je uporabil, kar pojdite pogledati v magnetogram. To je seveda skrajno žaljivo, zato sem mu tudi odgovoril na tak način. Zaradi tega, ker je neprimerno, da nečesa ne poznaš, odkrito povedano pokažeš, da pojma nimaš, in potem žališ vse druge na tej osnovi. Počakajte, to presega vse meje. In zaradi tega sem vam predlagal, dajte mu omogočiti, da se izobrazí, da se bomo potem o tem vsaj resno pogovarjali. Ker to je žalostno, da v opoziciji ene stvari poznamo, očitno v največji vladni stranki jih pa ne poznajo. Pa pri tem je predsednik največje vlade stranke izjemen strokovnjak, ki to področje zelo dobro pozna. Samo očitno ni ravno sodeloval pri tem stališču, ki ste ga danes tukaj predstavili.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Zdaj ste pa postopkovno zlorabili za to, da bi z mano razpravljali. Mislim, res ne razumem, kaj je tukaj bilo postopkovnega. Ničesar. Ja, ničesar.

Končno lahko preidemo k razpravi. Prehajamo na splošno razpravo poslank in poslancev o predlogu priporočila. Besedo ima dr. László Gőncz, pripravita naj se gospa Janja Sluga in potem gospod Žan Mahnič.

DR. LÁSZLÓ GÖNCZ (PS IMNS): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovani gospod državni sekretar, kolegice in kolegi!

Naj začnem s tem, da bi bilo morda najbolj prav v tem trenutku, da se nekje žoga umiri pri vseh nas. Verjetno bi tudi na celotno problematiko lahko pogledali nekako tako, da operativno-politično naj bodo naši koraki jasni, hkrati pa kar se da ideološko čim manj obremenjeni. To zgolj kot neka refleksija na zadnje minute.

Dejstvo je, da je migrantska ali begunsko-migrantska kriza postala neka konstantnost, o tem verjetno ni kaj veliko za razpravljati. Je samo vprašanje, v kakšnih dimenzijah jo v tem trenutku občutimo ali obravnavamo. Dejstvo je tudi, da v ta kontekst spadajo tudi vedno večje dileme v zvezi s kvotami, ampak tudi te kvote so sestavni del današnjosti. Jaz se do tega danes ne bi opredeljeval, ker menim, da gre za izrecno kompleksno vprašanje in morda niti ni prvenstveno vprašanje današnje razprave oziroma namere, ki je bila postavljena izvirno, ko so dali predlog za sklic te seje.

Moramo ugotoviti, da kljub vsemu, kljub težavam, kljub konstantnosti omenjene migrantske krize, so pereči dogodki v tem trenutku nekoliko le oddaljeni od nas, kar pa nikakor ne pomeni in ne želim, da se to tako razume, da zdaj lahko zaspimo. Nikakor ne. Zaradi varnostnih razlogov menim, da se morajo res postoriti tiste zadeve, tisti koraki, ki so bili tako ali drugače podprti tudi s strani Vlade. K nekaterim od njih je Vlada že pristopila. Torej, zaspiti ne smemo, ampak kot sem že poudaril, tudi ne bi bilo prav, da bi se ta napetost stopnjevala, ker so morda v tem trenutku bolj potrebni umirjeni koraki.

V drugem delu bi tudi sam spregovoril o Evropi kot takšni. Jaz vsekakor razumem dosežene evropske vrednote v nekem širšem kontekstu, v nekem zgodovinskem kontekstu. Ugotavljam, da te vrednote smo zelo težko dosegli, tudi tiste, ki smo jih dosegli v zadnjih 20 letih ali če želite v zadnjih 10 letih. In je dejstvo, da del teh vednost moramo obvarovati tudi z doslednim upoštevanjem mednarodnih določb, kar se tiče schengenske meje, kar se tiče ostalih mednarodnih zavez. Skratka, jaz menim, da vprašanje prehodnosti schengenske meje se sme izvajati izrecno na osnovi mednarodnih pravil. Žal v preteklosti ni bilo v celoti tako, jaz menim kljub vsemu, da je tukaj Slovenija poskušala glede na svojo vlogo in svojo moč nekaj kvalitativnih reči dodati, morda na začetku malo bolj nesigurno, pa tudi morda nekoliko bolj

pozno, ampak pozneje je le prišlo do nekaterih konkretnih korakov. Jaz sem še vedno zagovornik tega, da je treba podpirati vsa prizadevanja, da se dosledno upoštevajo določbe v zvezi z varovanjem zunanje schengenske meje. Ker če temu ne bo tako, nam mora biti jasno, da se potem Evropa dejansko izgublja. Tisto, kar se dogaja na nekaterih notranjih mejah v Evropi danes, pa nočem zdaj namenoma poimenovati nobene države, to ni prav in delno se to dogaja tudi v naši soseščini, s tem se praktično izgublja evropske vrednote. Jaz menim, da neka zmerna politika v tem trenutku, ampak sigurna in nedvoumna, lahko najbolj privede do rezultatov. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Janja Sluga, pripravita naj se gospod Žan Mahnič in gospa Anita Koleča.

JANJA SLUGA (PS SMC): Hvala lepa.

Moram se strinjati s kolegom Matičem, da v bistvu tega vprašanja v tem državnem zboru ne bomo rešili. Problem te migrantske krize je širši problem, ki se seveda mora reševati pri izvoru in reševati na evropski ravni.

Kar pa zadeva Slovenijo, kjer zopet ugotavljam; predlagatelj hoče prikazati, da Vlada ni bila pripravljena, da ni naredila praktično ničesar, naj povem, da se je Vlada od vsega začetka zavedala celovitosti tega problema in je tako tudi ukrepala. Ves čas je bil primarno poudarjen humanitarni vidik, kar je tudi v skladu s sklepom, ki je bil sprejet v Državnem zboru, in pa seveda varnostni vidik, torej varovanje tako migrantov kot pa tudi državljanov in premoženja. Vlada se je ves čas odzivala sorazmerno glede na vsa dogajanja in sprejemala točno določene ukrepe takrat, ko je bilo to primerno, in takrat, ko je bilo to potrebno, in ne prej na zalogo, kot bi si želel predlagatelj.

Saj danes že ne vem kolikokrat govorimo ponovno o isti temi, ponavljate ene in iste neresnice, ene in iste dogme, ene in iste trditve, ki jih ponavljate že ves čas, podpihujete neko sovražstvo, spodbujate nek strah. Mislim, da to seveda absolutno ni tisti, kar je naše poslanstvo in kar je naša naloga, in ugotavljam tudi, da dejansko govorite o stvareh, ki niso resnične. Ves čas trdite, da so ljudje, ki so izvajali teroristične napade v Bruslju in Parizu, prišli preko balkanske poti. Prav nikakršnega dokaza ni za te vaše trditve. Nikakršnega. To je približno tako, kot zdaj trdite, da so pri tem zadnjem letalu, ki je izginilo, da so tukaj bili zadaj teroristični napadi. Ne vem, mogoče se vizionar, ali jasnovidec, ali kakorkoli, jaz res predlagam, da se potem povežete z oblastmi v Egiptu in jim vi poveste, kaj se je zgodilo, da se ne bodo tako mučili in zdaj raziskovali vsega tega.

Moram reči, da to, kar vi zdaj govorite, in ta vaša izvajanja resnično zadnje čase presegajo vse

meje. Upam, da vam bodo tudi današnje razprave dale kaj vedeti v tej smeri. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Žan Mahnič, pripravita se gospa Anita Koleša in gospod Marko Ferluga.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala za besedo, gospod predsednik. Gospod državni sekretar, kolegice in kolegi!

Ko je pred meseci padlo dol rusko letalo, so tudi približno 14 dni govorili, da ne vedo, za kaj gre, potem pa je ruski predsednik Vladimir Putin v svojem famoznem nastopu, tisto zaigrano, ko pride obveščevalna služba do njega on ves resno tam sedi in mu povedo: Letalo so nam dol vrgli teroristi. Mislim, da bo tukaj zgodba ista. Takrat smo že eni takoj prvi dan napisali, da je več kot očitno, da gre za teroristični napad. Sicer upam, da se tukaj ne bo izkazalo, ampak bojim se, glede na posnetke, glede na to, da leta 2016 praktično letalo ne pade kar naenkrat dol, sploh pa ne, da se zaradi kakšne eksplozije, ne da bi prej poslalo kakršenkoli klic na pomoč – očitno je šlo za presenečenje – in verjamem, da bo na koncu, žal, se pokazalo, da je šlo za akt terorizma.

Kakorkoli, zavrnili ste to priporočilo, ki smo ga predlagali v Slovenski demokratični stranki, ampak če pogledate to priporočilo, to priporočilo nikjer ne kritizira vladne politike za nazaj, kot ste nekateri skušali prikazati, ampak je to priporočilo, kako naj se ravna za naprej. To je tisto bistveno in ne govoriti, da je migrantske krize konec, da v Sloveniji ni več migrantov, ko pa jih bomo približno 700 sprejeli do konca leta. Res je, da ne prihajajo več ilegalno, ker so te ilegalne migracije spremenili nekako oziroma ja, spremenili v ta legalni okvir. To je pač ta sporazum, ki ga je Evropska unija podpisala z Erdoganom. To je trojanski konj. Nikakršne liberalizacije viz za Turke ne smemo sprejeti, nikakršne finančne pomoči Turčiji ne smemo dati. Kar je treba, je treba vojaško mornarico poslati na morje, ki bo preprečevala te migracije, tako kot to počne mornarica in tudi obalna straža Združenih držav Amerike. Čisto isti princip bi morali ubrati. Skratka, tam vojaške ladje in ladje obalne straže, predvsem tam pod morjem Floride, kjer so predvsem migranti iz Portorika, Bahamov, Kube, kjer jih prestrežejo na morju, ampak oni jih, namesto tako kot mi, ko jih peljemo potem v Evropsko unijo, oni jih peljejo nazaj. Ker imajo pač pravilo, ko enkrat stopiš na tla ZDA, si njihov. In oni to delajo vse preventivno, kar bi moral početi Frontex, ne pa da s tem – to pa res je podpiranje tihotapcev; to, kar dela trenutno Evropska unija, je podpiranje trgovine z ljudmi. Ne strinjam se s tem kar je dejal kolega iz Združene levice, ampak Evropska unija to očitno dela na legalen način. Ne da trguje z ljudmi, konkretno zaradi sporazuma s Turčijo, ampak trgovanje poteka s tem, ko spodbujamo migracije preko morja, ko

spodbujamo tihotapce, ker ne uvedemo ustreznih restriktivnih ukrepov.

Drugi del, druga točka priporočila se nanaša ravno na to, da se v prihajajočem obdobju zavzame bolj restriktiven pristop in izvaja bolj restriktivno politiko pri sprejemanju migrantov in prosilcev za mednarodno zaščito po vzorih nekaterih drugih držav, kot so republika Češka, Slovaška, Madžarska in Poljska. Veliko vprašanje bo, kako bo čez dober mesec potekal referendum oziroma kakšni bodo rezultati referenduma v Veliki Britaniji in če bo Velika Britanija izstopila iz Evropske unije, bo to samo povzročilo valjenje snežne kepe. Sledile bodo tudi druge države, ki se ne strinjajo s politiko Evropske unije oziroma ki se ne strinjajo s tem, kar počne Evropska unija, saj nima praktično nobene politike v tej migrantski krizi. Slovenija bi tukaj morala slediti tistim državam, ki jim je vrednota krščanstvo in ki so proti socializmu, in to so te štiri države, države višegradske skupine, kamor bi se pač morale vključiti tudi Avstrija, Slovenija, recimo tudi Hrvaška – te, ki že sedaj nekako tvorijo ta okvir V4+. Kaj je bistveno za te države? Te države so v krizi ravnale odgovorno do svojih državljanov, tiste države, ki pa niso ravnale odgovorno, pa bodo njihove vlade kasirale na volitvah. V Avstriji bo v nedeljo, vemo, kako je s CDU v Nemčiji, kako je z nemško kanclerko, verjetno njen zadnji mandat. Ko se v tujini pogovarjam s poslanci CDU – izredno nezadovoljstvo nad njo. Tako da če že drugega ne, bo pač morala oditi pred naslednjimi volitvami, če bo CDU sploh še hotela biti resna stranka oziroma resna kandidatka za to, da bo vodila vlado po naslednjih volitvah. Če kaj pozitivnega, potem je ta migrantska kriza razgalila ves blišč in bedo politike levih socialističnih strank, kakor tudi, žal moram reči, nekaterih desnih. Tudi v Sloveniji je bila Slovenska demokratična stranka edina parlamentarna stranka, ki je praktično zagovarjala varnostni vidik. Vsi ostali ste govorili o nekem humanitarnem vidiku, ki je seveda tudi prisoten, predvsem pa bo humanitarni vidik prisoten zdaj, ker smo neustrezno reagirali v preteklem letu. Zdaj pa bodo ženske in otroci ostajali izven meja EU, za mejami, ki se zapirajo, ki so zaprte nekatere. Sedaj pa bodo ti ljudje umirali, zaradi tega ker smo sprejeli – samo, da najdem – 23 tisoč oziroma 124 tisoč ljudi med 18 in 28 let, moških, in pa 48 tisoč med 28 in 38 let. Pa če vzamemo še 18 tisoč 600 med 38 in 48. Skratka, sprejeli smo čez 200 tisoč moških, ki so za boj sposobni. Starejših je malo, žensk niti za polovico tega, kar je moških. Zaradi te napačne politike, ki smo jo vodili, ki ste jo vodili vse od začetka, bodo sedaj mnogi umrli bodisi na poti bodisi v Siriji.

Tako da so priporočila Slovenske demokratične stranke na mestu, žal se jih ne upošteva. Ne vem, zakaj bi bilo potrebno skrivati, da se ugotovi to, kar je 4. točka priporočila, da se preveri, ali so teroristi, ki so izvedli teroristična dejanja v Parizu in Bruslju, zavedeni v evidenci

prehodov slovenske meje in o ugotovitvah obvesti Državni zbor. Če ste tako prepričani, da ti teroristi niso šli čez slovensko ozemlje, bi Vlada ja rekla: Ugotovili smo, da jih ni v evidencah in jasno to povedali in je oprana vsake krivde.

Tretje priporočilo, da takoj okrepi aktivnosti za preprečitev mogočega velikega povečanja legalnih migrantov v primeru, da bi se novi migrantski val ponovno začel. Veste, kaj tukaj predvsem vidim? Pomoč Makedoniji! Makedonija je država, kjer imajo dnevno ranjene policiste – edini tukaj, ki mi kima je gospod Ferluga, ker sva imela odličen pogovor s predsednikom makedonskega odbora za notranje zadeve in stvari, ki sva jih tam slišala, so zaskrbljujoče. In ravnanje v skladu s tretjo točko priporočila bi bilo, ne da se okrepi še bolj nadzor na naši meji, ker trenutno to ni potrebno, ampak da takoj pošljemo pomoč v orožju, v policiji, v vojski, na makedonsko mejo. Ker tam se brani Evropa, tam se brani schengen. V zahvalo Makedoncem – nobenega denarja nobene pomoči v živi sili, še naprej pa blokade s strani Grčije, ki je nesposobna oziroma noče rešiti te zadeve, ki je eden od kreatorjev tudi te krize, ker spušča te ljudi nekontrolirano čez svoje območje. Če kaj, naj slovenski premier pomaga Makedoniji, ne s tem, ko je rekel, bil pobudnik, kljub temu da je to oktobra predlagal že Janez Janša, da se naj zapre, da se naj zapre na makedonski meji. Če je šest, sedem premierjev reklo, da se naj zapre meja na makedonski meji, potem bi bili še vsaj toliko fer, da bi še ljudi poslali Makedoncem v pomoč, ki bi pomagali braniti to mejo, ne raznorazne organizacije, Amnesty International pa kaj jaz vem kaj še vse.

Samo še za zaključek. Lepo vas je poslušati, kolegice in kolegi, kako zagovarjate te migrante. Ampak veste, kaj pogrešam – pogrešam vaša imena in priimke kot tistih državljanek in državljanov, ki so se prijavili na razpis Vlade, da migrantom ponudijo nepremičnino. Žal vas ni tam.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima predstavnik predlagatelja dr. Vinko Gorenak.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Zdi se mi, da je čas, da se oglasim. Šel bom kar po vrstnem redu razpravljavcev; sicer še pogrešam nekatere iz SMC, si bom prihranil malo časa za na konec, da ne bi ostalo kaj neizrečenega.

Državni sekretar in mnogi drugi tudi, precejkrat poudarjate, češ da vam je Državni zbor oziroma Odbor za notranjo politiko 1. septembra lani naročil, da to zadevo obravnavate kot humanitarno krizo. Mislim, da je bil tak sklep res sprejet, ampak sprejet je bil na vaš predlog. Koalicija je predlagala to zadevo. Mislim, da sem jaz sklep podprl, ker je bil dokaj razumem in dokaj jasen. Ampak, ko sem pritisnil

tisti gumb za, sem imel v mislih nekaj drugega kot to, kar se je potem zgodilo. Namreč, humanitarno morate, moramo obravnavati begunce, če jih sploh lahko, glede na to, da nismo prva država. Bom rekel tako: humanitarno moramo obravnavati tiste prosilce za azil, ki imajo razloge za to; to so ženske, to so otroci pa to so tisti nad 60 let. Številke, ki so se pa potem zgodile, so pa nekaj drugega. Mi imamo dve tretjini in več mlajših moških tako rekoč, ti načeloma branijo države. Če pa k temu dodamo – vsi tisti, ki ste razpravljali o narodnostni sestavi teh ljudi, ki so šli čez naše meje – če pa k temu dodate še najnovejše tudi mednarodne podatke, objavili so jih Nemci, pa zelo jasno povedo, da niti vsi Sirci niso tisti, ki imajo pravico do zaščite, ampak samo približno ena tretjina ozemlja. Torej, moj tisti "da", 1. septembra, če je bi da, mislim, da je bil, je bil namenjen humanitarnost; skratka, da ta država obravnava ljudi, ki to zaslužijo, ne pa ekonomske migrante. Da se razumemo, ne pa ekonomskih migrantov, ki pa so bili večina. To zdaj tudi druge države ugotavljajo.

Druga stvar – sem že nekajkrat rekel, pa bom še ponovil –, saj sodeč po izvajanju gospoda Kopmajerja tako ali tako lahko že jutri vložimo isto zahtevo ali pa novo. Ker on še ni dojel ali pa je imel spet napačen listek, ne vem. Mogoče je imel star listek, tisti iz marca ali februarja, tega ne vem. Ampak moram tudi vam ponoviti. Gospod Cerar ni pobudnik zaprtja makedonske meje. Da ne bo predsednik Državnega zbora rekel, da žalim njegovega šefa političnega, ker potem bi rekel plagiator, pa bom bolj vljuden. Prvi pobudnik sedi tam desno od mene, dvakrat je to pisno napisal; enkrat je to pisno napisal takrat, ko se ni udeležil Sveta za nacionalno varnost, ampak je pisno sporočil, kaj bi bilo treba narediti, tam notri je to zapisano. Gospod Cerar pa ga je napadel, da je nedržavniški, pljunil njegovo – pardon, oprostite – vzel njegovo idejo, šel v Bruselj in jo prodal. Zdaj pa vi govorite o tem, da je to to. Torej, to ni to. Okej.

Pri gospodu Kopmajerju je huda težava. Res ne vem, kako z njim polemizirati, ker zdaj ne vem, tukaj ga ni. Lahko, da je imel opomnik iz marca ali pa januarja. Ne vem, to je tudi mogoče, ker se je že zgodilo za govornico Državnega zbora. Ampak on še vedno govori o begunski krizi. Grims je že ne vem kolikokrat razložil, da je begunec tisti, ki beži iz svoje države iz takih in takih razlogov do prve varne države, to pa ni Slovenija. To pa ni Slovenija. Torej ne more govoriti o begunski krizi, ampak lahko govori o migrantski krizi, torej ekonomski-migrantski krizi, večinsko. Zdaj ugotavljati, da Slovenija ni več del te poti. Seveda ni več del te poti, ampak ne po zaslugi naše vlade, ampak po zaslugi Makedonije. Ravno sem danes govoril z ljudmi, ki poznajo makedonsko policijo, z njimi sem bil na kosilu, pa smo izmenjali mnenja o tem, kako je lahko Makedonija zaprla to mejo. Gre za ljudi, ki so vzpostavljali slovensko

schengensko mejo. In povedo sicer, da ima Makedonija nekoliko več policistov kot Slovenija. Če jih ima Slovenija tam 8 tisoč 500 ali koliko se zdaj bliža številka, že mogoče 9 tisoč, ne vem, glede na to, da je zdaj zaposlovanje omogočeno, potem jih ima Makedonija okoli 11 tisoč, tako so mi povedali ti ljudje, ampak Makedonija je to mejo zaprla. Če mi kdorkoli iz koalicije ali pa državni sekretar ali njegova sodelavka zna povedati, zakaj je Makedonija to lahko naredila, Slovenija pa ne 17. oktobra, bom zelo zadovoljen. Zakaj je torej Makedonija lahko zaprla to mejo praktično z istim številom policistov kot Slovenija, Slovenija pa tega ni naredila? Mogoče bo gospod Ferluga, tam je še kakšen, bo mogoče ta odgovor prišel. Predvsem pa državni sekretar. Namreč, moj odgovor je relativno jasn: zaradi tega, ker to ni hotela in ker ni bila pripravljena. Ker če bi bila pripravljena, če bi bila meja zaprta in če bi 1. oktobra začeli po celi Evropi z velikimi zvočniki napovedovati, da Slovenija ne bo sprejela begunskega vala, ki se bo iz madžarske preusmeril k nam, torej migrantskega vala – tudi sam se zmotim – potem se ne bi preusmeril k nam. Ker bi to najverjetneje potem Hrvate zaskrbelo, pa Srbe zaskrbelo pa Makedonce, pa bi Makedonci že takrat to naredili, kar so. Ampak Slovenija 17. 10. ni hotela narediti tega, tudi pripravljena ni bila na to. Ampak ne zaradi policije, da smo si na jasnem, policija tukaj ni noben problem. Zaradi politike Vlade Republike Slovenije se to ni zgodilo. In seveda danes govorimo, da ni več del te poti – ja, zahvaliti se je treba Makedoniji! Mislim, Makedoniji se mora zahvaliti cela Evropa, ne samo Slovenija. On še vedno govori o humanitarni krizi in tam so štirje predstavniki Desusa, upam, da bodo še gospoda Kopmajerja kaj obvestili. Ne gre za humanitarno krizo, kdo to spet trobi!? 280 tisoč mlajših moških ni nobena humanitarna kriza, ampak je ekonomski migrantski val. Večinsko seveda, da smo si na jasnem. Mi lahko govorimo o manjšem številu ljudi, ki bi lahko sodile v humanitarno kategorijo. Drugače ti pa so klasičen ekonomski migrantski val – in konec!

On še vedno govori o tem, da Slovenija mora spoštovati mednarodno pravo, zlasti ženevsko konvencijo. To so govorili tudi nekateri drugi. Povejte mi, kako Madžarska, Češka, Slovaška in Poljska spoštujejo ženevsko konvencijo in te iste zakone? Ali za njih to ne velja? Oni so člani Evropske unije. Madžari so jasno povedali, da bodo šli na referendum, ne vem, Göncz gotovo ve, ali je to še aktualno ali ne, ampak povedano je bilo, da gredo na referendum. In se ne pogovarjajo niti o tem, da bodo koga spustili noter, in niti o tem, da bodo koga vzeli iz Grčije ali Italije – o tako imenovanih kvotah. Bruselj jim grozi s 420 ali 450 tisoč evri, ampak Orban bo naredil po svoje; in prav ima. Namreč, ker ta isti Bruselj je pa kaj naredil z Ukrajinskimi prosilci za azil? Sprejela jih je Poljska, Madžarska in še kdo, pa nikome ništa. Pa nič ne vpijejo v Bruslju, dajte jih k nam

pripeljati. Vidite, to je dvoličnost Bruslja. Torej, če mi zna kdo povedati, ga lepo prosim, da mi pove, tudi državnega sekretarja prosim, zakaj ženevska konvencija, ki govori o beguncih, in vsa druga mednarodna zakonodaja s tega področja, zakaj jo mi moramo spoštovati, zakaj jo pa zdaj Čehi, Slovaki, Madžari in Poljaki ne spoštujejo. Ali pa morda za njih ne velja? Ne vem, to me vi podučite, če imam kaj narobe. Seveda je to stvar debate, jaz imam odgovor in mi je tudi popolnoma jasno; tam imajo vlade, ki vladajo v imenu ljudstva. Mi pač imamo neko drugo vlado, neko drugo, ki ne vem sicer, kakšne interese zastopa; zagotovo ne interesov večine ljudi!

Gospa Muršičeva, sem se pa skoraj zjokal – zdaj je pa ni več tukaj –, tako lepo je bilo povedano. Ampak pogledjte, Vlada je ravnala po schengenskih pravilih, je spoštovala schengen. Ja, potem naj gospa Muršič pove, zakaj je gospod Cerar 9. ali 10. marca letos rekel, da od danes od polnoči bomo sto odstotno izvajali schengen. Koliko smo ga pa potem prej? 99, 98 ali koliko procentov? Ničprocentov ga nismo izvajali! Nič, jasno kot beli dan! To je danes trditi, tako kot je gospa Muršičeva trdila, da Vlada je spoštovala in ravnala prav, ker je spoštovala schengen, je to pravljica za lahko noč. To lahko obesi na eno sliko, tako povečavo lahko naredi, ampak resnica pa to ni. Zakaj ni resnice? Zaradi tega ker je šlo med 16. in 20. oktobrom čez naše meje, sploh ne vemo koliko ljudi, ki jih nismo niti evidentirali, niti to, da bi rekli moški, ženska, otrok. Pa nismo imeli komunikacije z Avstrijo in zato ker smo potem spustili še 400, ne vem, 70 tisoč ljudi čez ozemlje države Slovenije. V državo Slovenijo in s tem v Evropsko unijo pa lahko vstopijo osebe, ki imajo: a – državljanstvo in dokument ene od držav Evropske unije; b – tisti, ki imajo ustrezne vizne dokumente, in c – če na meji zaprosijo za azil. V nobeno to kategorijo ne sodi 470 tisoč ljudi. V nobeno! Torej, govoriti o schengenski meji – ni govora!

Zelo lepo je gospa Muršičeva govorila tudi o migrantih ali beguncih, vseeno kaj, je rekla, pomagati je treba. Pomagati je treba tistemu, ki je pomoči potreben; kar se mene tiče, po načelu: najprej slovenski državljan. To je na prvem mestu. Predvsem tisti, ki ima manj kot 400 evrov, 440 evrov penzije, ta je prvi na vrsti, ki mu je treba pomagati. Potem vsi tisti, ki smo jih videli v Luciji, ki jih na cesto mečejo za 2 evra 900, ti bi bili drugi na vrsti, taka kategorija, no potem so pa na vrsti tudi prosilci za azil, zakaj ne. Ampak tisti, ki so ogroženi, ki prihajajo iz vojnih območij; to ni Irak, to ni Iran, pa še marsikaj to ni. Ampak to je približno 30 odstotkov Sirije. In drug pogoj, da je otrok, ženska ali oseba, starejša od 60 let. Ne pa tista mularija 18 let stara in tam do 60, ki ima pa neko drugo nalogo – puško v roko, pa si naredi državo, tako kot smo si jo mi! Torej, pomagati tem, ostalim pa ne.

Tu Vlado, edino na tej točki, Vlado razumem oziroma vas v koaliciji, ko poslušamo tam

gospoda Vatovca. Tu vas razumem, da imate težave, ampak ima večje težave od vas pri zadevah, o katerih on govori. On govori, da mi spremenimo datum, dobi novo številko in isti dokument gre naprej ... To ni res. Ste lahko preverili. Naprej, striktno je uporabljal besedo begunci. Beguncev ni. Begunec je do prve varne države – amen, gotovo, pika! Se pravi, je on namenoma potvarjal. Potem naprej je govoril o tem, da od marca naprej niti eden ni prišel. Ni res. Mi jih imamo tam med 200 in 350 v azilnih domovih skozi. To se pravi, so prišli notri. Saj smo videli, kako so tam na Obali pri mejnem prehodu šli čez mejo, saj so jih tam prijeli. Mislim, da policija še vsak dan prime kaj ljudi, ker jih je tudi pred tem vsak dan kaj prišla. Se pravi, da prihajajo k nam. No, potem je on zreduciral na 25 ljudi, ki so dobili mednarodno zaščito. Ja kje so pa ostali? Kaj je pa z onimi tisoč, ki smo jih ali jih bomo ravnokar dobili? Kaj je z vsemi tistimi, ki vsak dan prihajajo čez mejo? Še vedno prihajajo. In banalizira: 25. Ne vem za 25. Azilni dom sprejme po mojih podatkih nekaj okoli 300 ljudi, če ga fino naflajo. Ali pa 200; no, ne vem. Prav pa okoli 200, če bi jih imeli samo 25, potem res ne bi bil problem, tukaj pa azilni dom poln, na Kotnikovi jih imamo, na Vrhniki jih imamo, Logatcu ali kje že pa še kje. On pa lepo v slovensko javnost na državne stroške zavaja s 25 ljudmi. To je to. Erlaha seveda pripiše SDS. Mi smo Erlaha ven vrgli, vi pa Kordiša še niste, ki je s palicami hodil po Kotnikovi. To bi bilo, gospodje iz Združene levice. Naš Erlah je stranko zapustil, zato ker je nek tvit dal, ki se je tudi nam zdel neprimeren. Njegov kolega Kordiš pa s palico zamaskiran po Kotnikovi – kdaj bo pa on izstopil? Ne, to pa ne! Še vedno on govori še kar naprej o humanitarni katastrofi – to sem že ovrigel, nima smisla – potem pa podpihovanje sovraštva. Naj pride nazaj v dvorano pa naj pove kakšen stavek na to temo, naj da kakšen citat, ki ga sem jaz izrekel, ki so ga poslanci izrekli in tako naprej.

To isto pozivam, gospod Slugo; če že kaj poveste in imate za to plačo – ne bom je žalil, gospod predsednik, tudi vi ste dvakrat povedali, da širimo sovraštvo in strah. Povejte mi eno izjavo ali dejanje, če vas je kdo kje napadel ali verbalno ali fizično, pa sodi v krog nas, predlagatelj, potem to povejte. Mogoče ga bomo pa izključili. Če vas je česa strah, pa tudi povejte, vam bo pa predsednik Državnega zbora, policija lahko zagotovi varovanje, če ste vi ogroženi, saj zato imamo mehanizme. Direktor policije je pooblaščen, da vam dodeli varovanje, če bo ugotovil ... Če pa vi lažete pa niste ogroženi, je pa drugo vprašanje. Torej razložite, vas res prosim, boste imeli možnost, ker ste že bili, torej imate zdaj možnost replike, in povejte eno dejanje, fizično dejanje, ali verbalno dejanje ali kaj se vam je zgodilo, da vas je strah oziroma da mi širimo strah in sovraštvo. In kdo vas tako sovraži. Povejte to, s kakšnim dejanjem smo to naredili, ker se mi zdi to zelo pomembna zgodba.

Gospod Dobovšek je zelo lepo opisal, kaj naj rečem, zato ker je opozicijski poslanec. Jaz najdem zelo lepe besede tudi za koalicijske poslance, kadar ocenim, da pač preprosto imajo prav. On je zelo lepo ocenil ta odnos Vlade do opozicije, zelo lepo. Že zadnjič sem vam razložil, kaj je bilo od 2004 do 2008, ko smo čez 60 % zakonov uskladili z opozicijo, tako da je opozicija glasovala za. Sicer vse to se je potem seveda porušilo vseskozi, vseskozi se je porušilo. Leta 2009 smo ponudili obratno situacijo gospodu Pahorju, to je bilo sodelovanje koalicije pa opozicije, da bomo pač mi sodelovali pri oblikovanju zakonov. Ja, kje pa! Gospod Pahor se je zaletel pa je pred kamerami z veseljem rekel: Ja, potem sta prišla pa Golobič pa Kresalova – pa je bilo fertik. Kasneje se ni to nikoli ponovilo, ampak tudi za časa gospe Bratuškove, tudi za tisto leto dni, – saj je bila zoprna, uf, ko sem jo poslušal tule včasih –, ampak takega odnosa, kot ga imate vi zdaj po volitvah do opozicije, ampak to generalno, tudi s predsednikom Državnega zbora, ki predstavlja krono – saj bo lahko odgovoril –, ki predstavlja krono tega sovraštva do opozicije; veste s tako politiko ne boste nikamor prišli. Temu se reče, gospa Sluga, politika izključevanja, ki vas bo pokopala. Nihče na tem svetu ni najpametnejši. Jaz pa še nisem doživel, razen tistega glasovanja o reprezentanci, da ste podprli opozicijo. Mislim, da v dveh letih boste našli 5 glasovanj, mogoče. Mogoče 5 glasovanj, ko ste kak amandma po svoje naredili potem, ki smo ga mi vložili, ali pa tisto glasovanje o reprezentanci. 5 glasovanj. To je politika izključevanja. Konec koncev mi nismo novinci v Državnem zboru tako kot Združena levica. Gre za ljudi, ki so, smo, so vodili Evropsko unijo, ne samo to državo; to državo v času, ko je ta najbolj napredovala. In zdaj vi pridete, se obnašate izključevalno, misleč – ne vem, kaj si mislite, pa vem, kaj mislite. Mi rečemo na Štajerskem, da so vso pamet požrli. Ne vem, če bo šlo, ne izgledate mi tako.

V nadaljevanju je gospod Matić sicer dosti umiril, v primerjavi z nekaterimi prejšnjimi nastopi, situacijo. Ne vem, kakšni so razlogi, bomo videli v nadaljevanju. Ampak vi še vedno govorite o sovražnem govoru. Poglejte, če gre za sovražno govor, izvedite ustrezne ukrepe. V določenih primerih je to kaznivo dejanje – lahko. Imam še tiste policijske obrazce, pridite k meni. Vam bom povedal, kam se kaj vpiše, kako se kaj naredi, pa dajte to prijaviti. Res prijavite to, jaz sem proti sovražnemu govoru. Če pa gre za frazo, ki je v neki kaseti – a veste, da jo morate ponavljati, pritisneš na knof pa ponoviš zgodbo –, potem je to drugo dejanje, druga stvar. Ampak sovražno govor preganjajte. Za to imate mehanizme. Če so pa to floskule, je pa to drugo vprašanje. Varnostni organi so maksimalno delali, tu podpišem vašo izjavo, se strinjam. Varnostni organi so maksimalno dobro delali, politika pa absolutno zanič. Pa vi podpišete to mojo izjavo, jaz bom pa vašo. Pa bo v redu. Politika je zanič

– nezadostno, varnostni organi so se pa trudili, to je pa res.

No, tudi vi ste govorili, da ste spoštovali schengenski pravni red. Prej sem vam razložil, kako se pride v Evropo: viza, državljani Evropske unije ali pa prosilec za azil, ki na meji izrazi to željo. Konec, gotovo, fertik, amen! Drug pa ne more v državo priti. Če pa je šlo 470 tisoč ljudi čez, za nekatere sploh ne vemo, kako so se pisali, kakšno ime imajo, priimek, potem je to nezakonito ali schengna ni. To je jasno, da schengna potem ni. Ne smete govoriti ... Joj, pa veste, kaj je še problem s to izjavo – zdaj sem se spomnil! Ne vem, kako vas ima kaj v čisljih gospod Cerar. Pred volitvami sem vas videl vedno z njim, sem rekel: "Madona, ta bo podpredsednik Vlade," ker sem vas pač poznal od prej. Potem se je zgodilo, da niste bil niti minister, zdaj vsi pravijo, kako ste užaljeni, ampak ne smete tako grdo reči. Poglejte, če vi rečete: "Spoštovali smo schengenski pravni red," gospod Cerar pa 9. marca reče, "od polnoči ga bomo spoštovali," potem ste šli z izjavo proti njemu. U madona, spet ne boste minister! Poglejte še nekaj, policija ni potrdila – to ste vi rekli pa gospa Sluga – policija ni potrdila, da so šli tisti iz Pariza ali Bruslja čez Slovenijo. Ja, slovenska policija tega ni potrdila. Je tako? Slovenska policija to ni potrdila.

To je prvo in drugo, če bi to situacijo spremenimo v neko drugo pa rečemo tako: V Sloveniji ni bil obsojen noben jugo general. Ergo, v Sloveniji ni bilo vojne – ali kako? To še ne pomeni. Če niso bili obsojeni, potem še ne pomeni, da v Sloveniji ni bilo vojne. Ja, ali je eno ali pa je drugo; ali je tič ali je pa miš, pravijo. Ne more biti zdaj tako. Situacija je pa relativno jasna, mnogi obveščevalni podatki na to kažejo. Slovenija bi jih lahko ovrгла, vendar jih danes ne more. Zakaj jih ne more? A zato ker ne vemo, kdo je šel čez meje v določenem času, ne vemo, kdo je imel ponarejene dokumente, tudi tega ne vemo, ker policija ne more vedeti, tega zdaj ni policija kriva, ampak politika, ki je dovolila to. Drugače bi pa Slovenija lahko zdaj komot zavrnila pa rekla, da nihče od teh ni šel čez naše meje, tako pa tega ne boste nikoli mogli dokazati, se ne bo dalo dokazati, ker je pač bilo to, kar je bilo.

Pa letalo, gospa Sluga, preberite kakšen tuj časopis, ne samo naše časopise, pa boste že videli, kaj tam poročajo. Poročajo o mnogih znakih, ki kažejo na teroristična dejanja. Danes že poročajo o tem. Ali vas je kaj strah ali ne, jaz ne vem, ampak vas lepo prosim, če mi razložite, kaj je s tem sovraštvom pa kaj je s strahom, ampak primeroma: ta dokument, ta papir, ta izjava, vse ostalo je pa bla bla. Kot tudi gospod Matić, če boste seveda razložili to, kar sem vas spraševal o sovražnem govoru, in koliko prijav ste podali. Zaenkrat hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Replika. Gospa Janja Sluga, izvolite.

JANJA SLUGA (PS SMC): Gospod Gorenak, no! "Vse ostalo je bla bla." Zdaj ste govorili pol ure, razumem, da imate prijavljeno eno uro pa da jo morate pokuriti, ampak to vse, kar ste zdaj govorili, je bilo bla bla. In meni govorite, da sem jaz govorila na pamet. To, kar ste vi danes izjavili tukaj, o tem da sem jaz rekla, je bilo popolnoma na pamet, ker nisem nikoli rekla, da je mene strah. In nikoli nisem rekla, da sem jaz ogrožena. Nikoli! Se pravi, vi govorite na pamet. Ko govorite, da so ti ljudje, ki so sodelovali v terorističnih napadih v Bruslju pa v Parizu prišli preko balkanske poti, seveda to ne drži, ker to so ljudje, ki so državljani Francije in Belgije in so bili rojeni tam in pripadajo celo tretji generaciji ljudi, ki živi tam. Ne govorite na pamet in bla bla.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Proceduralno ima prednost
Mag. Branko Grims, izvolite.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Spoštovani, če lahko posebej za SMC, ki očitno potrebuje informacije, omogočite, da gredo na vpogled dol v časopisje, kjer je tudi tuje časopisje, ali pa jih usmerite, naj pogledajo malo na internet, na uradne strani avstrijske policije, nemške policije, francoske policije, pa avstrijskih časopisov, pa grških časopisov, pa nemških časopisov, pa francoskih časopisov, in bodo prebrali, da najmanj dva od tistih, ki sta se neposredno razstrelila v Parizu, sta prišla po balkanski poti. Najmanj trije od tistih, ki so neposredno bili udeleženi v Bruslju v terorističnih napadih, neposredno udeleženi so prišli z migranti po balkanski poti. Ti drugi so prišli v času, ko se čez mejo na Madžarsko že ni več dalo iti; od kje so prišli, je najbrž kristalno jasno. Če boste pogledali v avstrijske podatke, boste videli, da so za njih pa še za nekatere druge – recimo za štiri, ki so jih aretirali pod sumom terorizma, utemeljenim sumom z razstrelivom v Nemčiji – zabeleži, da so bili registrirani v zbirnem centru takoj čez našo mejo na avstrijski strani. Vsi so pa v ta zbirni center prišli, ne boste verjeli, preko Slovenije. Zato je meni popolnoma vseeno, ali naša policija pravi, da ima podatke, ki potrjujejo njihov prehod čez Slovenijo, ali pa nima, brez dvomov so na razpolago materialni in tudi medijski in vsi drugi podatki ter materialni dokazi seveda za to, da so ti ljudje – ne vsi, ampak mnogi med njimi – prišli po balkanski poti. Potem ko boste enkrat vse to prebrali in obvladali, predlagam, da se naprej resno pogovarjamo. Ker oprostite, neverjetno se mi že zdi, da je to že drugi takšen primer, da se po enem letu, ko je to najpomembnejša tema, od katere je odvisna varnost, od katere je odvisen nadaljnji razvoj Evrope, od katere je razviden, če hočete, tudi obstoj kulture, slovenske kulture, slovenskega izročila, pa se govori, kot da so vsi podatki tam nekje. Pa saj za božjo voljo so vsi mediji polni tega! Dajte vendar omogočiti, lepo prosim, predsedujoči, mogoče malo pavze, za SMC, da

malo pogleda to, pa da se potem pogovarjamo o dejstvih, o tistem, kar bi vendar vsakomur moralo biti znano in je v medijih nedvoumno napisano. Ne v enem, v mnogih!

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Ne morete še replicirati, ker še niste razpravljali.

Dr. Vinko Gorenak, predlagatelj ima besedo.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa, podpredsednik.

Vidim, da vas tako čudno gledajo, ampak to pravilo velja, odkar imamo poslovnik. Žal. Pa bi, to dobro veste, gospod Matič, ker sem jaz hotel enkrat replicirati, pa vam nisem mogel.

Gospod Grims je povedal svoje, zato bom zelo kratek. Mislim, da vam je dosti dobro razložil, kako in kaj je s tretjo generacijo. Če gospa Sluga preberete vi pol stavka, pol pa ne, je to vaš problem. Seveda so bili nekateri rojeni tam kot tretja generacija, ne pa vsi. Ne pa vsi. Ja, točno tako, ne pa vsi, ja, razen če imate vi kakšne posebne obveščevalne podatke. Sicer pa pojdite v tiho sobo dol, saj imate pravico, pa boste tam lahko kaj videli.

Kar pa se tiče ostalega. Vi meni govorite, skoraj najraje bi šel na osebno raven, vi boste meni kot človeku, ki enih 25 let uči na univerzi, govorili, da govorim "bla, bla, bla". To je sicer žalitev, ampak vi ste ženska, zato vas ne bom žalil, samo zaradi tega, ampak vam bom tako povedal. Vi ste govorili o tem, da mi širimo sovraštvo in strah. Ponavljam, širimo sovraštvo in strah. Torej, če ste vi v kakršnemkoli našem nastopu prepoznali strah ali sovraštvo, običajno je potem človeka strah, zato sem iz tega izhajal, ampak če ste prepoznali sovraštvo in strah, v naših izjavah in naših predlogih, prosim, še enkrat vas prostim, da vas ne bi žalil, povejte konkretno. Povejte: v tem stavku, v tistem citatu, v tistem odstavku, v tistem dokumentu ali v tisti izjavi. Povejte, kje je setev sovraštva in strahu!

Vidite, kako sem bil vljuđen z vami. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Replika. Izvolite, gospa Janja Sluga.

JANJA SLUGA (PS SMC): Gospod Gorenak, strinjam se, da bla bla je žalitev, ampak to ste vi prvi rekli. Jaz sem za vami samo ponovila.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Anita Koleča, pripravi naj se gospod Marko Ferluga.

ANITA KOLEŠA (PS SMC): Bom kratka, ker ljubitelj rekov in pregovorov, gospod Grims pravi, da kjer je veliko besedi, je malo pameti.

Ob ponovni obravnavi vprašanja begunske, migrantske krize – bom kar rekla oboje, ker menda to pa drži, da so tudi migranti in tudi begunci –, se pravzaprav sprašujem, kaj

je od zadnje seje Državnega zbora novega, da smo morali ponovno razpravljati o tem vprašanju in celo priporočiti Vladi neke ukrepe. Rekla bi, da ni nič novega, kajti v zahtevi piše, migrantska kriza v drugi polovici leta 2015 in v prvih mesecih leta 2016 je Republiko Slovenijo doletela popolnoma nepripravljeno. To predlagatelji govorijo že ves čas, tu ni nič novega. Slišali smo samo to, da bodo v Makedoniji volitve, pa v Avstriji bodo volitve, čudim se, da ni nihče povedal, da so bile v Londonu tudi volitve. Potem smo slišali tudi nekaj pikolovskih pripomb o nekih listkih, nekaj se mi zdi tudi malo neprimerno, zato bom omenila tudi to, da sem v vaši vsebini zahteve zasledila tudi to, da je 1. septembra 2016 mag. Grims zahteval sejo komisije itn. in da je bila seja Državnega zbora 23. septembra 2016, kar seveda kaže na to, da se vam mogoče že malo feclja – oprostite no, ampak tako se mi zdi – mogoče pa zato, ker ste predlog v obravnavo dali 1. aprila.

Dejstva, ki so navedena v zahtevi za sprejem nekkih ukrepov, ki naj bi bile predane naši vladi, so bila prva, da Slovenija ni ravnala po schengenskem zakoniku. Tu je ves čas nekaj dilema o tem, ali je ali ni, gospod Gorenak bo seveda do konca življenja trdil, da Slovenija ni ravnala po schengenskem zakoniku. Naša ministrica je na Odboru za notranje zadeve povedala, da temeljni pravni okvir za delovanje v tem obdobju je v schengenskem zakoniku, prvi odstavek 5. člena določa pogoje za vstop, hkrati pa se v 4.c točki 5. odstavka določajo pogoji oziroma se dovoljuje vstop iz humanitarnih razlogov. Glede na to, da je Državni zbor sprejel sklep, da naj Vlada migrantsko krizo obravnava kot humanitarno krizo in v vseh postopkih ravna skladno z evropskimi načeli solidarnosti. To je torej njena obrazložitev in mi jo seveda sprejemamo in pravimo, da so ministrica, ministrstvo in Vlada ravnali prav.

Potem je eno naslednje dejstvo ali pa eno od dejstev: Vlada je z večmesečno zamudo realizirala nekatere predloge SDS, ki jih je prikazala kot svoje. Seveda gre za žico in azilno zakonodajo, zaostrovanje azilne zakonodaje. Mi smo ukrepe Vlade vseskozi temeljito spremljali, ocenjujemo jih kot pravočasne, sorazmerne, učinkovite. Res ne vem, za kakšen očitke gre, če pravite, da tudi vi sprejemate del svoje odgovornosti. Zraven pač omenjate, da smo mi, torej da je Vlada prikazovala te ukrepe kot svoje – ne vem, saj ste tudi vi odgovorni, a ne, za delovanje te države; vsaj deloma, kot opozicija. Vlada je neodgovorno ravnala politiko v zvezi s prosilci za azil, ki so vlogo oddali in so državo zapustili. Gospod Gorenak bi rekel, so jo pobrisali iz azilnega doma. Ne vem, mislim, da so pristojni organi ravnali v skladu z zakonom. Jaz si ne predstavljam, da bi ravnali drugače. Mislim, da begunce oziroma tiste, ki zaprosijo za azil in so v teh domovih, pač ne moremo zapreti, da nam ne bi ušli in zato se mi zdi nekako to malo čudna trditev. Zajezitev pritoka migrantov

ni uspeh Vlade, ampak drugih držav oziroma Makedonije, ki je zaprla mejo z Grčijo. No, tukaj seveda nimam kaj ponavljati, vemo za angažiranje naše vlade pri tem in da je zagotovo ena od tistih držav, ki je aktivno se udeleževala teh pogovorov in seveda tudi z aktivno vlogo prispevala k takšni rešitvi. Potem so seveda tukaj še napovedi o črni prihodnosti, o ponovnem množičnem migrantskem valu, pa o verjetnosti ilegalnih prehodov meja. To vse vzamemo v zakup in menimo, da glede na to, kako smo do sedaj ravnali in ukrepali, da imamo pač za to dovolj veliko jamstvo, da bo tako tudi naprej. No, nekih trditev o lepih protestnikih iz Šenčurja in grdih s Kotnikove pa ne bi komentirala.

To so bila torej neka dejstva, ki so pripeljala predlagatelje, da Vladi predlaga nek bolj restriktiven pristop po vzoru, bi rekla, višegrajske skupine, da se okrepijo aktivnosti za preprečitev mogočega velikega povečanja ilegalnih migrantov. Na odboru smo ta priporočila zavrnili, ker so pač ta dejstva – vsa, ki sem jih naštel, pa še mogoče kakšno –, za nas nesprejemljiva oziroma dejstva so takšna, kot pač so, ampak v vsakem primeru niso podlaga za neka priporočila, ker kot že rečeno, mislim, da je država delovala zelo dobro, obvladovala težave zares velikega migrantskega vala in zato menimo, da je odbor ravnal pravilno. Zdaj nas seveda čaka drugi del naloge, to so prosilci za mednarodno zaščito, ki so že ali pa še bodo prišli k nam po sistemu relokacije, pa tudi tistih, ki so pri nas sicer zaprosili za azil, poslanci SMC bomo vseskozi spremljali ustreznost in uspešnost te naloge tudi v luči potrebnih integracijskih ukrepov za vse tiste, ki bodo dobili zeleni statusi in ostali v naši državi.

Po tem, kar smo spremljali na terenu, lahko vendarle z zadovoljstvom ugotavljamo, da so se ljudje v lokalnih okoljih odzvali dobro, da so tudi naše prebivalke in prebivalci begunce sprejeli in da verjetno verjamejo v vlado, v njene ukrepe in da bo tudi ta vlada v bodoče sprejemala dobre in ustrezne rešitve, seveda v okviru ekonomskih možnosti in v zavezi humanosti in solidarnosti.

Za konec, še enkrat bom omenila tisto, kar pravite, da naj ravnamo tako kot države višegrajske skupine, kot vemo, te države zavračajo sistem kvot, sprejem beguncev po ključu Evrope, Evropske komisije. Tole vam bom prebrala: "Kvote, ki jih je za posamezne države Evropske unije določila Evropska komisija, so korak v pravo smer. Breme mora biti pravično razdeljeno." To je rekel vaš predsednik. Mislim, da je še v vaši stranki ali vas je tudi on že zapustil? No, torej dajte se že zmeniti, bi rekla gospa Bah Žibretova, ona vedno tako reče, dajete se že med seboj zmeniti. Jaz sem kar trikrat citirala vaše predstavnike, torej predstavnike SDS, in mislim, da ne morete reči, da se ne poslušamo. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima predlagatelj dr. Vinko Gorenak.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Zdaj grem pa kar po vrstnem redu ... Poglejte, lepo citirate Janšo, datum še povejte, no! Datum morate povedati, ker ta je bistven. Datum tega dokumenta je zgodnja lanska jesen po mojem spominu, ker v tistem času je to povsem normalna zgodba, balkanske poti ni bilo ali pa se je pripravljala, na jugu Italije in v Grčiji je bilo pa na 100 tisoče ljudi. Teh ne moreš vreči v morje in je bilo takrat povsem logično, povsem logično, da je to edina pametna rešitev.

Potem se je pa kaj zgodilo? In zakaj trdim, da nimate prav? Kaj se je zgodilo? Ja v Evropo je prišlo milijon ljudi, od tega po balkanski poti, skozi Slovenijo pol milijona, prej pa pol milijona čez Madžarsko. To se je zgodilo pa po tem dokumentu in po tem dokumentu so se višegrajske države uprle. Logično! Tako to je.

Sicer pa glejte, tisto, kar ste rekli, 2016 – imate prav, tiskovna napaka. Lepo, da ste jo odkrili, za nazaj je ne moremo popraviti, tiskovna napaka – v redu, ampak tisto, kar ste govorili o schengnu, da ste spoštovali schengen. Kaj bo ata Cerar hud! On je rekel 9. marca, da boste začeli izvajati schengen ob polnoči, on je to rekel. Če meni ne verjamete, dajte njemu verjeti. Dve leti bo kmalu mimo, dve leti še, pa bo treba iti na listo, pa vas bo mrknil dol, pa boste imeli hudiča, pa Cerar pa Makedonija. Še enkrat bom ponovil, Janez Janša mogoče celo v tem istem dokumentu piše o Makedoniji, preberite še to. On piše o tem, da je treba v Makedoniji zapreti in naj jim Evropa pomaga. Mogoče je v istem dokumentu, dajte to prebrati.

Tisto, kar bi pa še želel reči, je pa tole; državni sekretar, vi ste poslušali vse te zgodbe, da nihče ni prišel po balkanski poti, vsi so se rodili v Parizu in te zgodbe ... Vi poznate tudi tajne dokumente, poznate dokumente, ki jih ima policija, poznate dokumente, ki so tukaj v tajni sobi. Prosim vas, če kaj poveste na to temo. Če pa ne morete povedati na to temo nič, pa tudi če za deset minut zapremo sejo Državnega zbora, da boste lahko povedali. Tako da ne bo v zraku zdaj ostalo. Tam trdijo, da so se vsi rodili v Parizu, gospod Grims je povedal neko drugo teorijo, da je bilo nekaj tako, nekaj tako, vi imate pa uradne podatke in jih povejte. Mislim, da bi bilo to dobro. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Marko Ferluga, pripravi naj se gospa Eva Irgl.

MARKO FERLUGA (PS SMC): Hvala za besedo. Pozdrav državnemu sekretarju in gospodični iz ministrstva.

Tukaj se lahko strinjamo z enim dejstvom. Mislim, da bova tukaj z gospodom Gorenakom

enakega mnenja, se pravi, da smo imeli enormno število raznoraznih sej: odborov – teh in onih, izrednih sej, komisij za tega in onega in normalnih sej. To smo obdelali. Ali je to preveč ali je to premalo, to je drugo vprašanje. Od tega koraka naprej pa imava nekako, seveda tudi zaradi političnih opcij in vsega ostalega, drugačne poglede. Od tukaj pa naprej mislim, da je vseeno naša vlada, in v končni fazi tudi posredno mi, vseeno nekaj naredila glede te begunske ali migrantske krize, kakor jo pač imenujemo. Vlada je ravnala racionalno, sorazmerno in v skladu s svojimi zmožnostmi, kar je bistveno, vendar človeško in humano. To je bistvo tega. Na drugi strani to oponirajo in imajo svoje videnje in tu nikoli ne bomo prišli do konca, ker se nikakor ne bomo mogli pač znajti. Zato bi kar prešel na ta priporočila, pa bom šel kar od točke do točke.

Prva točka, ki je bila predlagana, je opraviti razpravo. Tako kot sem že prej povedal, smo imeli ničkoliko razprav o tej temi in ta tema se je pač involvirala, kot se je. Druga točka je, da je potreben bolj restriktiven pristop s strani Vlade. Kar se tiče restriktivnega pristopa Vlade, je treba povedati, da za urejanja teh zadev imamo nek zamejen okvir, ki ga določajo ustava, mednarodne pogodbe, bilateralne pogodbe in sporazumi, pravo Evropske unije glede na to, da smo člani Evropske unije, in na koncu tudi zakoni s področja migracij, upravljanja mej, bivanje tujcev in mednarodne zaščite in tako dalje. Je pa res, da si posamezne države v Evropski uniji to začele razlagati po svoje, je res, da je Evropska unija licemerna in da ne spoštuje vsega tega, kar bi morala spoštovati.

Kar se tiče tretje točke, da je treba okrepiti aktivnosti, mislim, da to Vlada budno spremlja oziroma pristojno ministrstvo, da to budno spremlja in da preverja in da verjetno ne bo pustila vnemar tega, da je ta zadeva ad acta, ker tako kot smo vsi ugotovili, te zadeve še kar nekaj časa ne bo konec.

Kar se tiče četrte točke, da preveri, če so teroristi ali niso. Tu imam tak čuden občutek, ker na strani 17 ste napisali, da dejansko slovenska policija sploh ni beležila, koliko migrantov je prišlo. Se pravi, če ji nalagate oziroma priporočate, da preveri – kako naj Vlada preveri, če nima evidenc. To se pač sprašujem tudi jaz. Tukaj so neke take dileme v zraku.

Če kdo gleda tuje časopise in bere tuje časopise, tako kot je pravil gospod Grims, mogoče jih, mogoče jih ne, ampak obstaja Wikipedija, pa se na Wikipediji lahko pogleda, kdo so ti teroristi ali niso. Imenovani so druga, tretja generacija in so po imenih vseh in v Bruslju in v Parizu in na Charlie Hebdo, se pravi drugi napad, tako da se o tem da debatirati odprto, zaprto, kakor hočete.

Treba je pa še enkrat, ker tukaj sem že ugotovil, da je vedno treba vajo ponovi. Se pravi, še enkrat je treba ponoviti, da Slovenija ni izzvala te begunske krize in tega svetovnega eksodus; in ja, vlada mora budno spremljati to

problematiko in ne zaspati na tej zadevi. Slovenija je svoj prispevek k tej krizi in svoj delež prispevala, to je nedvomno. Če grem malo na statistiko, se pravi v zadnjih 20 letih je azilni status podelila približno 18 ljudem na leto. To je neka taka statistika. Druga statistika je, da v Sloveniji ostaneta 2 % prosilcev azila. To je tudi taka povprečna statistika.

Kar se tiče razmerja EU stalni in začasni begunci ima Evropska unija razmerje 5 proti 1, medtem ko ima Slovenija 3 proti 1. To je à propos, se pravi te statistike, ki jo vsi malo opravljamo.

Za zaključek pa, kot bi rekel veliki mojster propagande svoje stranke gospod Grims, se pravi zgodbe za 1001 noč o grožnjah migrantov, ki so drugačni po veri, videzu, barvi in so nasilni in ne vem kaj, se vedno potencira in povzame same neke ekscese in nekako – beži no, bi rekel tudi gospod Grims – po nepotrebem naredi neko nestrpnost in se jo potem samo potencira. Žal, da to prihaja s strani politike, namesto da bi mi, kot že rečeno, delovali nekako bolj umirjeno in pomirjali ljudi.

Zdaj bi se potrudil malo odgovoriti gospodu Gorenaku, ne vem, če bom uspel, ker nimam pač takega velikega znanja, ampak po eni taki, bom rekel, čisto preprosti logiki, zakaj Slovenija ni imela tega schengna ali pa ni zaustavila takoj na meji. Kot prvo, tudi sami verjetno dobro veste, ker ste zelo dobro obveščeni; ampak o tej debati bova lahko še kako rekla potem izven Državnega zbora. Se pravi, Slovenija v teh prvih fazah ni imela niti dobrega sodelovanja s Hrvaško ne vsem ostalim. Vsi so bili zainteresirani, da ta ogromen val, ta velik fluks ljudi nekako čim prej pride mimo meje, se pravi, da se nekako reši – vsak se je hotel rešiti tega. Če bi mi hoteli biti dejansko res taki administrativni in bi vsakega pregledali levo, desno, bi se to nabiralo, to vi sami dobro veste in veste, kako se to hitro nabira na mejah, ko se meje enkrat zaustavijo. Verjetno bi bil to spet potem drug problem. Tako je bil po eni strani pritisk na policijo in Vlado, da to čim prej rešujeta, po drugi strani bi hoteli, da se izvaja tisti čisti pravi schengen, ki v takšnih razmerah dejansko tudi sam ni bil na pravem, ker schengen je bil za neke normalne razmere, to so bile pa izredne razmere. Drugo dejstvo, ki je bilo tudi zelo pomembno, je bilo to, da Slovenija sploh ni bila ciljna država, ampak je bila samo mimobežna država. Če bi to zaustavljali na naši in hrvaški meji, saj ste videli tudi tiste posnetke, ko je hrvaška policija usmerjala te ljudi kar čez drn in strn in čez vode in levo desno, samo da bi se rešila, so vsaj naši vsaj to zadevo nekako usmerili in uredili.

To je moj tak skromen odgovor na to vaše, verjetno da ne bo zadovoljil, ampak vsaj poskušal sem nekako umestiti tole razmišljanje, ki naj bi ga imeli Vlada in policija, bova pa debatirala verjetno še naprej. Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Eva Irgl. Nato sta na vrsti ...
Oprostite, predlagatelj dr. Vinko Gorenak.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Zgolj dva stavka nimam, gospod Ferluga vi pač razmišljate v nekem okviru, ki je meni normalen. Trditi, glejte, tako kot so vaši kolegi trdili, izvajali smo schengen ... Ja seveda ga niste izvajali, vi vsaj poveste, da ste sprejeli tiste množice ljudi, ki so jih Hrvati nagnali čez reko, ja normalno!, in ste jih humanitarno porihitali, saj drugega se tudi ni dalo. Bolj nasprotujem tistim, ki trdijo, da ne, smo spoštovali schengen in tako naprej, ker dejansko se ni spoštovali. To vsi vedo. Samo z eno pripombo, tisti, ki pri nas zaprosijo za azil, vi ste rekli, da jih potem večina odide, dva od stotih naj bi ostala, to sicer drži v naravi, res je pa tudi to, če je še v fazi pridobivanja mednarodne zaščite, ga bodo vsi vrnil v Slovenijo, bo vrnjen v Slovenijo, ker ga tistega pa tudi moraš sprejeti po vseh mednarodnih normah.

Pričakujem – gospa Sluga je šla, nič ne vem, kaj je s strahom pa sovraštvom, se pravi, je to nametala v prostor pa je zginila. Gospod Matič vidim, da pripravlja odgovor, kaj je s sovražnim govorom, in bom vesel, ko ga bom lahko poslušal. Pa še enkrat, državni sekretar, premislite, kaj lahko rečete. Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Eva Irgl, izvolite.

Pripravita naj se gospod Janko Veber in gospod Igor Zorčič.

EVA IRGL (PS SDS): Najlepša hvala za besedo. Spoštovani poslanke, poslanci, spoštovani gospod podpredsednik!

Najprej za razliko od kolegov poslancev, ki prihajajo iz koalicije in tudi iz vrst oziroma dela opozicije, pa osebno menim, da je današnja razprava zelo potrebna in tudi pomembna, četudi smo že večkrat v Državnem zboru tako na delovnih telesih kot tudi na seji Državnega zbora govorili o tej problematiki. Ampak to je tema, ki seveda zadeva svet, Evropo in res prav vsakega izmed nas, in prav je, da večkrat opozorimo na nekatere stvari, zlasti če je na preizkušnji varnost državljan in državljanov.

V Slovenski demokratični stranki smo vložili sklic te seje in zraven dali priporočilo v zvezi z migrantsko krizo in ukrepi Republike Slovenije za njeno obvladovanje. Tukaj je bilo že nekaj teh priporočil omenjenih, pa vendarle bi želela izpostaviti po mojem mnenju dve ključni priporočili, in sicer tretje priporočilo, ki govori, da naj Vlada takoj okrepi aktivnosti za preprečitev možnega velikega povečanja ilegalnih migrantov v primeru, da bi se nov migrantski val ponovno začel, ter četrto priporočilo, da naj Vlada preveri,

ali so teroristi, ki so izvedli teroristična dejanja v Parizu in Bruslju, zavedeni v evidenci prehodov slovenske meje, in o ugotovitvah obvesti Državni zbor Republike Slovenije. Zakaj sta ti dve priporočili, ki ju predlagamo v Slovenski demokratični stranki, tako pomembni?

Najprej, prvo priporočilo je zlasti pomembno, zato da Vlada ne bi bila, če bi prišlo do ponovnega tega povečanega migrantskega vala v Slovenijo preko naših meja, ponovno nepripravljena, tako kot se je zgodilo v začetkih lanskega leta, se pravi tam nekje septembra, oktobra. Takrat smo lahko ugotovili, da je bila Vlada popolnoma nepripravljena. Ko smo mi v poslanski skupini s kolegi poslanci in poslankami hodili po terenu, obiskali zlasti tiste kraje, kjer je bila intenziteta prihoda migrantov največja, so nam župani in tudi lokalno prebivalstvo povedali, da so na začetku bili popolnoma sami, da niso imeli nikakršne pomoči s strani Vlade, da je Vlada začela razumevati to situacijo bistveno kasneje. Mi ocenjujemo, da bistveno prepozno. Pa čeprav smo v Slovenski demokratični stranki že vse od poletja opozarjali, kaj se bo zgodilo, če takšna množica migrantov prečka slovenske meje. Ampak, predsednik Vlade ni želel slišati teh opozoril.

Drugo priporočilo pa je ključno zlasti z vidika varnosti državljan in državljanov. V ponedeljek sem na seji, ko smo postavljali poslanska vprašanja, ministrica za notranje zadeve spraševala tudi to, na kakšen način so bili migranti, ki so k nam prišli prejšnji teden iz Grčije, varnostni preverjeni. Vprašala sem jo tudi, ali zoper migrante potekajo kakršnekoli prekrškovni ali pa kazenski postopki. Ministrica mi na to ni odgovorila, rekla je, da bo podala odgovor pisno, ampak to seveda pomeni, da Ministrstvo za notranje zadeve, ki ga vodi ministrica Vesna Györkös Žnidar, nima stvari pod nadzorom. In če nimaš stvari pod nadzorom, kako naj potem državljan zaupa v ravnanje Vlade. Kako naj zaupa? Sploh, če je na preizkušnji in pod vprašajem varnost državljan in državljanov. To je vendarle tista ključna in najbolj bistvena dobrina, ki pa jo mora Vlada Republike Slovenije zagotavljati. Ampak, če želi to varnost zagotoviti, mora seveda imeti zaupanje naših državljan in državljanov.

Že prej sem povedala, da smo v SDS ves čas že od poletnih mesecev opozarjali, kaj bi bili najprimernejši ukrepi za reševanje migrantskega vprašanja. Spomnili se boste, da je predsednik Slovenske demokratične stranke gospod Janez Janša napisal pismo predsedniku Vlade, v katerem je ocenil situacijo in tudi širše družbenopolitične razmere zaradi prihajajočega vala migrantov. Predlagal je tudi rešitve. Tudi na nacionalnem varnostnem svetu je večkrat predlagal rešitve, vendar pa je predsednik Vlade na to pismo reagiral povsem neprimerno in nedržavotvorno. V tistem trenutku bi moral predsednik Vlade sprejeti to ponujeno pomoč. Kaj pa se je zgodilo? Popolnoma obrambno držo je zavzel do teh rešitev, ki so bile dane, potem

pa čez nekaj časa se kitil s tujim perjem. Tisti ukrepi, ki smo jih predlagali, so bili najprej tako spregledani, kot da jih ni, čeprav so celo tuji mediji poročali o njih, slovenski bistveno manj, ampak potem je predsednik Vlade vendarle določene ukrepe povzel ravno po teh rešitvah in, kot že rečeno, se kitil s tujim perjem.

Poglejte, jaz si ne želim, da če bi prišlo do ponovnega tako velikega migrantskega vala, kot smo mu bili priča zlasti v mesecu oktobru, novembru, da bi se zgodilo, da bi policisti bili ponovno na mejah svojih zmogljivosti, kot se je to dogajalo v tistem primeru. Takrat je mene zelo zaskrbelo igra nekateri posameznikov, ki so se, namesto da bi ponudili pomoč policistom, ukvarjali z vprašanjem, ali bi sploh podelili vojski policijska pooblastila, čeprav smo vsi vedeli, da so izjemne razmere na teh ključnih točkah, mejnih prehodih, pa vendarle smo se v Državnem zboru ukvarjali z vprašanjem, ali sploh podeliti vojski policijska pooblastila. To je bilo popolnoma neodgovorno, ker s tem so se tisti posamezniki, ki so sprožili to debato in tudi vložili to ustavno presojo, ki je bila potem seveda zavrnjena zaradi vendarle neke modrosti, so se s tem poigravali z varnostjo policistov, z varnostjo državljanov in državljanov, zlasti lokalnega prebivalstva na tistem območju in ne nazadnje, če želite, tudi z varnostjo migrantov, ki so bili takrat pri nas.

Zakaj tudi menim, da je današnja seja izjemnega pomena in ta razprava? Vsi moji kolegi, ki so do sedaj razpravljali, so pojasnili razloge, zakaj je treba prej zavzeti neko stališče in ukrepati prej, preden je prepozno. Vendarle se je treba zavedati, da je Evropa v izjemno težkem položaju in je tudi obenem postavljena pod izjemno veliko preizkušnjo. Ta velika preizkušnja pa se kaže zlasti s tem, da se varnostna situacija v Evropi poslabšuje. To se vidi iz dneva v dan, ne govorimo samo o letalu, ki je dva dneva nazaj očitno bilo povzročeno s strani teroristične akcije, kot se sedaj ugotavlja, ampak govorim o vsem tem razmahu terorizma, pred katerim nihče praktično ni več varen. Zato govoriti, da tisti, ki opozarjamo, kako potrebno je, da se zagotovi varnost državljanov in državljanov in da opozarjamo tudi na nekatere anomalije v sistemu, ki bi morale biti odpravljene, da zaradi tega potem uporabljamo sovražni govor in tako naprej – mislim, da to ni korektno. Ni korektno.

Evropa, kateri pripadamo kot članica Evropske unije, mora ščititi in zaščititi evropske vrednote in tudi kulturo, ki izhaja iz judovsko-krščanske tradicije, zagotoviti mora varnost državljanom in državljanom, čeprav je to, kot že rečeno, vedno težja in bolj zahtevna naloga, obenem pa mora Evropa vendarle pokazati tudi solidarnost s tistimi, ki prihajajo z vojnih območij in bežijo za golo preživetje. Ampak tukaj govorimo o pravih beguncih in ne o migrantih – tistih je bila pa večina, ki so prečkali tudi slovenske meje in po balkanski poti, kot že

rečeno, so preko Slovenije šli tudi nekateri, ki so izvedli teroristične akcije v Parizu.

Spomnili se boste, poslanci Slovenske demokratske stranke smo večkrat opozarjali in tudi spraševali Vlado, tudi na zaprtih sejah, kako dejansko so ti migranti varnostno pregledani, koliko se dejansko odvzame vsem prstne odtise in tako naprej. Vedno so se pristojni izogibali odgovorom; tako ministrica za notranje zadeve, kot ministrica za obrambo, kot direktor policije, tudi državni sekretar – nikoli nismo dobili odgovora. Ampak zanimivo, predsednik Vlade dr. Miro Cerar pa je trdil, da so bili vsi migranti ustrezno in pravilno varnostno pregledani. In tudi še do danes, če sem čisto iskrena, spoštovani gospod državni sekretar, nimamo odgovora, koliko prstnih odtisov je bilo odvzetih. Skratka, pokazalo se je, da je nadzor oziroma varnostni pregled migrantov zagotovo bil pomanjkljiv. Za konec naj rečem samo še to, v Sloveniji živi več kot 300 ali pa približno 300 tisoč ljudi pod pragom revščine. Ampak ta vlada se je odločila, da 123 milijonov evrov, gre za namenska sredstva, ki so bila namenjena v letošnjem proračunu, nameni namesto tem slovenskim državljanom za migrante. Tudi zato je prav, da danes spregovorimo o tej temi. Najlepša hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Janko Veber, pripravita naj se gospod Igor Zorčič in dr. Dragan Matić.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo in lep pozdrav vsem.

Tudi ko se pogovarjamo o priporočilih v zvezi z migrantsko krizo in ukrepi Republike Slovenije za njeno obvladovanje, je prav, da se zavedamo nekaterih podatkov, ki so neizpodbitni. Namreč, Evropejci imajo najnižjo rodnost na svetu. Torej Evropa je obsojena na hitro staranje, manjšo inovativnost, v postopno izgubljanje trajnosti njenega modela, socialne varnosti in na to, da postaja neto uvoznica delovne sile, da bi lahko ohranjala proizvodnjo, ki jo ima ta hip razvito.

Zdaj pa, če se vprašamo, kakšen interes ima kapital. Ali ima kapital interes, da ima zaposlene ljudi, ki jih mora drago plačevati? Ali ima kapital interes, da ima ljudi, ki si želijo vsaj tak standard, kot ga ta hip v Evropi poznamo? In ali si želi ta kapital cenejšo delovno silo in delovno silo, ki se seveda ne bo organizirala in bila težko uklonljiva, kot smo ta hip, lahko rečem, kljub vsemu v Evropi zagotovo na tem nivoju daleč pred drugimi? Torej, kapital ima interes, da pravzaprav dobi čim cenejšo delovno silo. To počne v Evropi in v svetu na dva načina. Najmanjša gospodarska rast, če pogledamo znotraj Evropske unije, še manjša je znotraj držav, ki so vključene v evroskupino. Torej, kapital ima tam največji vpliv. Umetno zadržuje gospodarsko rast in s tem seveda tudi zmanjšuje možnost zaposlovanja, ko je možnost zaposlovanja zmanjšanja, pada tudi rodnost, nataliteta, ker se ljudje enostavno ne odločajo za

rojstvo, če ni perspektive za družino, ki jo načrtujejo. To je ta mehanizem, s katerim se srečujemo. Ampak v Sloveniji gremo tako daleč, da ta kapitalni interes sledimo ali pa ste sledili tudi predlagatelji, tudi moram reči na ta način, da ste pravzaprav spodbujali vpis fiskalnega pravila v ustavo. Torej celo v ustavo smo si napisali, da se bomo omejevali pri razvoju, kar pomeni, da bo tudi v Sloveniji ta demografija iz leta v leto slabša, ne hitrejša.

Če pogledamo podatke v Sloveniji, kažejo res zelo zaskrbljujočo sliko. Januarja 2016 je imela Slovenija 2 milijona 64 tisoč 188 prebivalcev ali tisoč 314 več kot leto dni prej. Toda, število državljanov Slovenije se je v zadnjem letu zmanjšalo, število tujih državljanov pa povečalo. Njihov delež je dosegel 5,2 % ali v številkah, število državljanov Slovenije se je zmanjšalo za več kot 4 tisoč 900, število tujih državljanov pa se je povečalo za 6 tisoč 200. Tudi če pogledamo stanje v naših občinah, leta 2015 beležimo zmanjšanje števila prebivalcev v več kot polovici slovenskih občin. In mi se igramo s fiskalnim pravilom, v Sloveniji se omejujemo, zapišemo to v ustavo in se zavežemo, da bomo takšno stanje, ne samo ohranjali, ampak tudi povzročali še naprej padec rodnosti v Sloveniji, ker s tem stiskamo ljudi. Če pogledamo tudi stanje pri bankah, torej neposredno po osebah kapital, če lahko tako rečem: finančni minister, bančni sistem, Banka Slovenije recimo in tako naprej. Če pogledamo stanje v naših bankah oziroma na tem področju, iz podatkov je razvidno, da so banke 30. septembra 2013, torej poslovne banke v Sloveniji, dolgovale tujini 2,2 milijardi evrov več, kot so si od nje izposodile. 30. septembra 2015 pa so terjatve poslovnih bank iz Slovenije za 1,5 milijard evrov presegle njihove obveznosti do tujine. Torej imamo več denarja, kot ga dolgujemo tujini. Torej odliv kapitala v višini 3,5 milijarde evrov predstavlja dobre 9 % našega bruto domačega proizvoda in to je ta mrtev kapital, ki ga banke imajo za 9 % bruto domačega proizvoda in mi se mirno strinjamo s tem, da ta denar ni treba dati gospodarstvu, za infrastrukturo, da nimamo denarja za drugi tir, da pač ni potrebnih ukrepov v zdravje in ne vem kaj še vse, ker bi lahko vlagali dejansko še več sredstev. Poglejte, to je slika kapitala. Namenoma to dela!

Če pogledamo, kaj se nam je zgodilo sedaj v tem zadnjem obdobju, je problem v tem, ker je ta isti kapital, ki zmanjšuje s svojim pritiskom rodnost v Evropi, naredil tudi žarišča v Afriki in v Aziji. Ko je spodbudil ta žarišča, je pregnal ljudi z domov, seveda v Evropo, kjer je standard še vedno višji. Ampak z nekim namenom zopet – verjetno, ne? Tam bo seveda si prilastil vse naravne vire in bogastva, ki jih imajo predvsem v nafti, ta poceni delovna sila bo prišla v Evropo in prevzela delo za vsako ceno, če bo želela preživeti. To je ta sužnjelastniški odnos, ki se razvija pred našimi očmi, mi se pa ukvarjamo s tem, ali smo nekaj naredili dovolj učinkovito ali ne. Sestavni del tega smo postali in prav je, da

se čim prej zavedamo, da gre resnično za zelo obsežen proces kapitala, in če se mu ne organizirano upremo, bomo seveda prišli točno v to situacijo, ki vam jo želim opisati.

Vedeti morate, da ima kapital do konca tega stoletja namen izbrisati narode Evrope in jih zamenjati z upogljivejšimi in ubogljivejšimi prebivalci iz Afrike in Azije. To je njihov cilj, zato ker enostavno v Evropi preveč stanemo kapital. Če zahtevaš dostojno plačo, če zahtevaš dostojno pokojnino, si enostavno predrag. Ta proces je tisti, ki nas mora skrbeti in zato se moramo; prvič, odločno odločiti in takoj prenehati kakršnakoli pogajanja za ta trgovinski sporazum, ki je samo eden od modelov, kako kapital obvladuje lahko tudi cel svet – ne samo preko bančnega sistema. Drugi je pa ta, da seveda se zavedamo tega problema in da vendarle ta denar, ki ga imamo na razpolago, vsaj v Sloveniji vložimo v svoj razvoj in res ublažimo ta pritisk, ki je izjemen.

Da je temu tako, kar vam govorim, je tudi javno priznal evropski komisar za pravosodje in notranje zadeve, Gianfranco Frattini, ki je bil komisar v obdobju 2004–2008. On je takrat javno priznal, Unija potrebuje 20 milijonov Azijcev in Afričanov in je predlagal tudi modro karto za visoko usposobljene priseljence. Torej javno je povedal: 20 milijonov. Iz dokumentov Evropske unije izhaja, da je točna številka 50 milijonov. Torej do leta 2050 Evropa, če želi preživeti s tem sistemom gospodarstva, kot ga ima, potrebuje 50 milijonov preseljenцев.

Kako se ta proces priseljevanja pravzaprav izvaja? V tem zadnjem obdobju, kot sem povedal, je seveda največji problem v tem, ko so spodbudili te krize in je ta pretok težko obvladljiv, v enkratnem znesku je zelo veliko ljudi oziroma v zelo velikem obsegu in to je res resen, težko obvladljiv problem, ampak sicer pa je vse skupaj zavito v tako imenovani medkulturni dialog. Če pogledamo, program slovenskega predsedovanja Svetu Evropske unije. Takrat ste bili na oblasti in seveda tudi bili vključeni direktno v to izvajanje. Medkulturni dialog takrat – leto 2008 je evropsko leto medkulturnega dialoga –, slovensko predsedovanje ga bolj kot enkratni dogodek razume kot povod za dolgotrajno delovanje. Torej za dolgotrajnejše delovanje. Gre za strateško kategorijo sobivanja v različnosti, presejanja stereotipov, predsodkov – je ključno za vrsto področij, migracije, boj proti kriminalu ter boj proti terorizmu. V tem trenutku imamo problem v tem, ker se nam pač ta prihod migrantov dogaja v bistveno večjem obsegu, kot se je sicer, zaradi teh vojnih stanj in zaradi tega, ker se je tudi vmes pravzaprav izobrazila struktura v Aziji, ki je oblikovala tudi svojo državo in tam so borci iz vse Evrope – in to je tista nevarnost, ki nam pravzaprav ta hip grozi, ko se lahko ti vračajo tudi nazaj in nam seveda te konflikte povzročajo še v večji meri.

Da pa v tako velikem priseljevanju ljudi v Evropo, če govorimo do leta 2050, ob 50

milijonih, mislim, da lahko res lahko mirno potegnemo zaključek, da v tako kratkem obdobju to priseljevanje ne more miniti brez konfliktov. Vsi tisti, ki imamo, recimo, ta hip relativno visok standard, se bomo težko temu odpovedali in razumeli, da bo zaposlen nekdo, ki želi delati, cenejši, torej za nižjo plačo, vendar po drugi strani bomo s tem tudi mi v zelo nezavidljivem položaju. To so ti konflikti, ki jih tudi v naši okolici zelo dobro poznamo, nastali so ne nazadnje tudi na Balkanu na podoben način, tudi v Evropi vsi ti incidenti, ki se nam dogajajo, so pač znak tega. Če se ne bomo zorganizirali in dejansko poskušali priti organizirano ven iz krempljev kapitala, bo pač proces šel v to smer, da Evropa pravzaprav kot taka, kot jo poznamo danes s posameznimi državami, v bodoče ne bo mogla obstajati.

To je ta resen problem, s katerem se srečuje tudi Slovenija, ampak ponovno poudarjam, Slovenija ima vse možnosti, da se te stvari bistveno upočasnijo, če nič drugega, in tudi pokaže, da je lahko model drugačen, ker imamo dovolj denarja, da to spremenimo. Če se hecemo o teh proračunih, ko gledamo, ali bo gospodarska rast 1,62-odstotna, sem prej predstavil za 9 % imamo denarja od zunaj naloženega, ki leži, in te probleme res lahko rešimo.

Zdaj pa samo še majhen popravek; namreč, predlagatelj je najbrž, da preslišal ...

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa, gospod Veber.

Dobro, besedo ima, gospod Igor Zorčič. Pripravita naj se dr. Dragan Matić in gospa Nada Brinovšek. Izvolite, gospod.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Spoštovani podpredsednik, hvala za besedo. Spoštovani kolegice in kolegi!

O tej migrantski krizi smo govorili že velikokrat tako na plenarni seji kot tudi na delovnih telesih. Osebnostno nimam nobene težave s tem, lahko govorimo še na desetih sejah, vendar pa moramo pri tem paziti, da imajo te naše razprave, bom rekel, nek učinek, da so umeščene v nek čas, v neko situacijo. Trenutno lahko ugotovimo, da smo v situaciji, ko Slovenija neposredno nima nobenih težav s to krizo, zahvaljujoč tudi dobremu delu in zunanji politiki Vlade, kar pa seveda ne sme nas zavesti, da neke zaspimo, da nismo pozorni na dogajanje, ki se dogaja daleč od nas, vsi smo seznanjeni s tem, da je Italija še vedno ali pa ponovno pod pritiskom prihodov teh migrantov, prav tako Grčija. Voja v Siriji se še nadaljuje in izid ali pa neke dolgoročne napovedi v tej smeri so zelo nehvaležne. Jaz se ne prepoznam v tistih nekih očitkih predlagatelja, ki jih je namenil že večkrat, recimo temu levemu polu politike, češ da vabi migrante in podobno in naj si jih doma nastanijo. Mislim, da je ta razprava v tem smislu celo nekako neplodna. Tudi se ne strinjam s politiko

Merklove, ki je pravzaprav migrante v nekem trenutku celo vabila, danes pa s pomočjo Avstrije nekako zastruje to svojo mejno politiko, Italija je pri tem v nekem takem specifičnem položaju, v katerem si nihče ne želi biti, in takšne poteze, ki ne rešujejo težave pri samem izvoru, ne bodo dolgoročno imele pravih učinkov.

Kar se tiče navedb predlagatelja in teh sklepov, ki jih je predlagal, mislim, da je bilo že večkrat zelo dobro utemeljeno, zakaj jih odbor ni sprejel, zakaj niso potrebni v tem trenutku. Mogoče še kdaj bodo, upam, da ne. Tako da ko pride do neke situacije, ko razpravljamo ali pa ko se predlagajo določeni sklepi, ki niti niso potrebni, mislim, da zna biti, da lahko razpravo v tem delu ocenimo tudi kot nekako že pretirano. Jaz bi temu rekel celo, da se je predlagatelj že nekako zaciklal v te teme, ponavlja jih, ne daje na to, da okoliščine, kot sem omenil, ne dajejo nekih potreb po tem, da igramo neko politično akcijo – v tem trenutku govorim.

Kolegica Irgl je povedala, da se ji to zdi pomembno, da se pogovarjamo o tem, da se sklepi sprejemajo zaradi ogrožene varnosti državljanov in državljanov, tako izhaja iz besed. Na tem mestu bi spomnil na članek, ki je bil v medijih nedavno nazaj, to je konec meseca aprila, iz katerega izhaja, da zunanje ministrstvo Velike Britanije ocenjuje Slovenijo kot eno redkih držav, ki je varna za slovenske turiste. Torej, zunanje ministrstvo Velike Britanije pravi svojim turistom, britanskim turistom, pojdite v Slovenijo, varna država, medtem ko s strani predlagatelja slišimo neke opazke v tem smislu, da smo ogroženi. V tem smislu so povsem na mestu vse razprave, ki so šle v to smer, da predlagatelj s tem spodbuja nekakšno sovraštvo, nekakšno psihozo v družbi, ki je povsem nepotrebna. Torej, če Britanci rečejo, da je Slovenija varna, svojim državljanom, mislim, da je povsem ne na mestu, da neka stranka prvi: Ne ni, ogroženi smo. Da ne bo kdo, kot se to pogosto dogaja v politiki, mojih besed jemal iz konteksta – vedno pa moramo biti pozorni na to, kar se dogaja okoli nas.

Mene s strani predlagatelja, predvsem gospoda Grimsa, nekatere navedbe zelo skrbijo. Velikokrat govori o tem, da levičarji spuščajo tujce v Evropo, o multikulti Evropa in podobno. Mislim, da je bilo vsem znano, ko smo vstopali v Evropsko unijo, katere države so članice, katere članice spadajo v evropski prostor, koliko muslimanov je, na primer, v teh državah. Mislim, da predvsem za gospoda Grimsa je ta populacija najbolj kritična in da imajo ti državljani oziroma pripadniki te vere potne liste Evropske unije in da se prosto sprehajajo po Evropski uniji. In ne samo to, da lahko celo kupijo, ne vem, nepremičnine v Republiki Sloveniji. Torej, zdaj neka bojazen, da nas bo preplavila druga vera, je zelo iz konteksta tistega, kar smo pričakovali od Evrope, ko smo vstopali v njo. Vsaj tisti, ki so se pozanimali, kaj so evropske države in kakšna je sestava, populacija teh držav.

Kolega Matić je opozoril na sovražni govor. Definicija sovražnega govora je seveda, kot čigumi, se da razvleči. Ne bi se spuščal v to interpretacijo, bi pa mogoče opozoril na nekaj, mislim, da je zelo na mestu, da glede na to, da sem rekel, da se te razprave dostikrat sprevačajo. Kolega Grims je rekel, da pravi musliman nemuslimanu vedno laže. Poglejte, mislim, da so to zelo hude besede. Naj samo spomnim, Kosovo ima 95 % muslimanov, pa je predsednik SDS tam dobil častni doktorat. Mislim, da je to ... Kaj ima veze? Poglejte, iz medijev izhaja, da je gospod Janez Janša za proces demokratizacije v Sloveniji in na območju nekdanje Jugoslavije dobil častni doktorat. Gre za državo, ki je 95-odstotna muslimanska, kolega Grims pa reče, da pravi musliman nemuslimanu laže. In v tem smislu so take izjave povsem nepotrebne. Če se pogovarjamo o varnosti Slovenije, moramo gledati na varnost vseh državljanov. Ne moremo reči, da so eni bolj nevarni, da eni drugim lažejo in da se spodbuja nekakšno ogroženo stanje enih od drugih. Tega ne potrebujemo, mi tega ne potrebujemo. Kolegica Irgl je omenila, da so bili v času te krize tudi poslanci iz stranke SDS na teh območjih, kjer nas je – jaz prihajam iz Brežic – migrantska kriza najbolj doletela. Nje se sicer ne spomnim, vem, da ste bili nekateri poslanci, ne spomnim se pa tudi kolega Grimsa, ki zna največ povedati o migrantih, kakšni so, kakšna kazniva dejanja zganjajo. Ne bi se rad postavil v nekega zagovornika migrantov, ampak želim pa opozoriti na to, da bi bilo prav, da o tem največ povedo tisti, ki so jih vsaj videli v živo, ne pa tisti, ki so hodili mogoče samo na proteste pa migrantov niso niti videli. Ne glede na to, da se v marsikateri točki s predlagatelji strinjam, mislim, da če bomo ponavljali to temo nonstop, bo izzvenela. In nočem, da izzveni tema, ki je drugače sicer politično pomembna. Tudi na evropski ravni.

Zaradi tega ocenjujem, da je tudi prav, da je delovno telo sklepe zavrnilo, niso bili potrebni in da nam ni danes treba o njih glasovati. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Predstavniki predlagatelja dr. Vinko Gorenak, izvolite.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Zelo sem vesel, ko vidim, kako stvari napredujejo. Gospod Matić se že skoraj napol strinja, gospod Zorčič tudi. Se pravi, če bomo ponovili – aha zdaj je prišel gospod Möderndorfer, zdaj verjetno ne bo tako. Ampak dobro, poglejte, ponavljamo, mi četrtič ponavljamo to temo. In je dobro, ker vidim, da se potem strinjate. Saj to je isto, kot Vlada pa koalicija pa opozicija; mi predlagamo, oni se za glavo primejo, ne sprejmejo, čez tri mesece pa sprejmejo na seji Vlade. Janša predlaga ukrepe na makedonski meji, predsednik Vlade ga razglasi za ne vem kaj že, protidržavni element,

kasneje pa v Bruslju to zgodbo proda. Napredujemo, to je zelo v redu. Samo žal ni to v smislu sodelovanja. Treba je to reči na tej točki. Poglejte, gospa Koleča je prej seveda prebrala – jaz moram, saj drugače ne gre, čas mi tudi dopušča – prebrala ta dokument z dne 31. 8., objavljen 1. 9., podpis Janez Janša in, bom rekel, te točke, ki jih je tam predlagal. Ampak sedaj poglejte, ona pravi, da kvote, ki jih je za posamezne države določila EU, Evropska komisija, so korak v pravo smer, breme mora biti pravično porazdeljeno, hkrati pa seštevek kvot predstavlja končno število – aha, to pa že ni prebrala – mora biti pravično porazdeljeno. Pika. Ali nas ni lepo prosvetlila? Potem je pa rekla: "Ali je še član stranke?" Kaj pa res piše? Sedaj pa pogledamo, kaj res piše. Res piše pa to, da problem na nivoju, to piše v uvodu, Evropske unije ni rešljiv.

Gospod bivši predsednik Veber mi je govoril o 50 milijonih. Tudi Janša je že lani septembra govoril o 50 milijonih, ki so eventualna možnost, da pridejo v Evropo. In pravi tu, v tem dokumentu – kaj? Da Evropa tega preprosto ne more sprejeti, zato mora povleči določene ukrepe, ki so lahko izvedljivi na nivoju Evropske unije, delno pa tudi s pomočjo OZN širše. O tem govori v tem dokumentu. In najprej pravi, da je treba meje zapreti. Potem pravi, da je pa treba striktno reševati življenja beguncev, še posebej tistih, ki so na begu, družine morajo ostati prioriteta in tako dalje. To pove v tem dokumentu. Ko pa reče, da ko bodo meje zaprte, v točki 2, pa reče tisto, da tisto, kar se bo pa našlo znotraj Evropske unije – to pomeni v Grčiji, v Italiji in tako naprej –, si je pa treba pravično porazdeliti. To je smisel. S strani gospe Koleča pa dobimo ven en stavek, en stavek ven potegne in ima nek nastop, ki ni točen. Seveda sploh ni točen. Bistvo nadaljevanja je – v čem? Da s pomočjo OZN pridemo do varnih držav oziroma varnih območjih v državah, kjer so vojne in da z denarnimi sredstvi pomagamo tam. To je pa nadaljevanje. Sedaj pa prideš do približno cele zgodbe. Še enkrat moram prositi gospo Sluga, če pride v dvorano ... Prosim, gospa Sluga, pridite v dvorano in povejte, kje širimo sovraštvo in strah. Povejte en stavek, pokažite neko dejanje, rokopis, magnetogram, članek, dopis, kakršenkoli dokumenti, ki to ... Prosim strokovne sodelavce, saj ste tukaj, da jo obvestite, naj pride in naj to pojasni. Namreč, ko sem jo drugič prosil, je pa ven iz dvorane šla. Seveda pa pričakujem sedaj, ko je na vrsti gospod Matić, da bo okoli sovražnega govora nas prosvetlil in povedal, če je že kaj ukrenil, pa kje je kaj našel. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima dr. Dragan Matić, pripravita naj se gospa Nada Brinovšek in gospod Jože Tanko.

DR. DRAGAN MATIĆ (PS SMC): Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Dragi kolegice in kolegi!

Danes je bilo veliko tega rečenega. Malo se bom odzval na posamezne zadeve, ki sta jih povedala zlasti gospod Gorenak in gospod Grims, katerega, žal, ni več med nami, ker vidimo, da je seja dolga, da ni samo gospe Sluga, ampak tudi še koga drugega.

Nekaj stvarnih napak je bilo. Ne vem, ali so se gospodu Gorenaku prikradle po naključju ali pa je malo pozabil; namreč, ni res, da je samo en milijon šlo čez balkansko pot. Čez balkansko pot je šlo milijon in pol ljudi. Milijon čez Madžarsko, pol milijona čez Slovenijo. In sedaj glede tistega enega milijona čez Madžarsko, da so jih tam Madžari čez spustili, to gospod Gorenak zelo nerad pove. S tem ima določene težave. Zmeraj poudarja, da sta samo Grčija in Slovenija tisti, ki sta popustili, Madžarska pa tisto, kar se je dogajalo, nekako to z njegovega radarja izgine. Tukaj je tudi malo mešal jabolka in hruške, ko je govoril o teh ljudeh, ki so prihajali v 90. letih k nam, pa so ostali, pa kakšna je bila njihova spolna in starostna struktura in je to primerjal s tistimi, ki so prihajali nedavno, to se pravi v začetku letošnjega leta, pa lani, ampak to ni primerljivo, ker tisti ljudje so bili v tranzitu. Oni so prišli, njihova identiteta je bila ugotovljena in so pač šli tja, kamor so bili dobrodošli. Vsaj verjeli so, da so in tudi nekateri vidni politiki, celo gospa Angela Merkel je vedno poudarjala, da oni so za begunce še vedno odprti in so dobrodošla država.

V temu smislu je seveda tudi ta izjava gospoda Gorenaka, da sposobne vlade, ki ščitijo ljudstvo, vodijo politiko tudi proti mednarodnim sporazumom – nekaj takšnega ste povedali. Na koga ste točno mislili, ali je to Islamska država ali je Severna Koreja, ne vem. No, ampak, recimo, da je to višegrajska skupina, o kateri tako zelo radi razlagate, kako so to tisti, ki se uprejo, ki udarijo s pestjo po mizi in rečejo ne Evropski uniji in potem nekatere med njimi celo zahtevajo od teh beguncev krstni list kot pogoj za to, da jih sprejemo in da je to nekako zgled, po katerem bi se morali ravnati in zgledeovati in se povezati. Vi se z višegrajsko skupino, to ste večkrat poudarili tudi na odborih, ker je to neka skupina držav, po katerih bi se morali zgledeovati. Po vsem tem, kar ste povedali, se ne čudim, da nekako vas gospod Hans Gert Pöttering, ki je vodilni v tej ustanovi Konrada Adenauerja, ni povabil k podpisu dokumenta o begunski krizi, ker je rajši povabil gospo Ljudmilo Novak.

Pa saj to ni nič čudnega, če gremo gledat ta dokument Evropa to zmore, nobena država članica ne more sama obvladovati vseh izzivov, samo skupaj kot Unija. Delitve so nevarnost za vse. Teroristični napadi v srcu Evrope so zelo jasno pokazali, da ukrepanje samo na nacionalni ravni ne pelje do pravih rešitev. Večji poudarek je treba dati procesu oblikovanja skupnih stališč in učinkovitemu izvrševanju že sprejetih

odločitev. Le tako bo Unija kot celota lahko bolj učinkovita in se ji ne bo treba vedno zatekati h koaliciji voljnih. Pogoj za to je enotnost Evropske unije, njena delitev na vzhod in zahod, na sever in na jug, čemur smo zdaj priča, predstavlja nevarnost za vse nas. Skupno v usodo povezana Evropa spet postane lahko bolj sposobna za učinkovito delovanje in hitro ukrepanje.

Saj ni čudno, da vas niso povabili k temu podpisu, ker vi pač zagovarjate stališča, da je – kako ste že rekli? V Evropi vsak rešuje samega sebe, krepijo se pa sile, ki trgajo na kose Evropo, tako nekako je povedal gospod Grims, ki ga, žal, ni med nami. Tukaj nekaj očitno na evropski ravni med vašo družino nekaj ne štima, gospa Bah Žibert bi rekla, zmenite se med seboj, ampak tukaj neke težave obstajajo. To je več kot jasno.

Gospod Gorenak je tudi govoril, ko je govoril o teh starostnih strukturah teh beguncev, kako da je nespodobno, ker prihajajo mladi moški in mladeniči, ki so sposobni nositi orožja, in bi oni morali biti nekje borci za neke svoje ideale, ne pa da prihajajo sem čez in da je edino mogoče, da so ženske, otroci in tisti nad 60 let tisti, ki so upravičeni za to, da uživajo mednarodno zaščito, ker so ogroženi, drugi pa ne. Kje to piše, gospod Gorenak? Ali je to vaš nek lex Gorenak ali je to nek mednarodni sporazum, ki ste ga podpisali? Povejte mi, kdaj in s kom, pa nas razsvetlite, da bomo vedeli, da bomo vedeli, da bomo nekako na tekočem o mednarodnem pravu, ker očitno mi ne vemo. Drugo, gospod Grims je razložil da lahko samo pridejo begunci do prve varne države in potem nikamor več. To je spet neka Gorenak-Grims konvencija, vi pravite, da je to že tolikokrat povedal ... Pa povejte, kje to piše. Vsak človek, ki je upravičen do azila, se presoja po tem, kaj mu grozi v njegovi domači državi; ni važno ne koliko je star ne kakšnega spola je. Bistveno je samo to, kaj mu bo naredil tisti režim v tisti državi. Če je homoseksualec, v nekaterih islamskih državah mu grozi ne prav prijetno. Neke posledice, saj to razumete, gospod Gorenak, da obstajajo različni motivi, zakaj kdo beži iz kakšne države. Ni nujno samo, da je tam nujno vojna – vi, ki tako radi govorite o komunističnem režimu in grozotah, potem se lahko vživite v to stisko posameznikov, ki morajo bežati. Povsem irelevantno je, čez koliko držav je ta človek potoval, ali legalno ali ilegalno, ko pride v civilizirano državo, ki je podpisala ženevsko konvencijo, ga mora ta obravnavati. Potem pa se vidi, ali je to migrant ali je to begunec; če je begunec, potem je seveda upravičen do mednarodne zaščite, če pa mu grozi to, da mu bodo nekaj naredili zaradi njegovega političnega, verskega prepričanja ali spolne usmerjenosti, bo pa dobil subsidiarno zaščito. In tako je v civiliziranih državah povsod. To, kar pa vi in gospod Grims razlagata, je pa nekaj, kar nima veze z nobenimi omikanimi mednarodnimi sporazumi, ki veljajo že desetletja

in ki jih je Slovenije tudi podpisala, in nobena država ne sme prisilcev za azil kar zavrtniti, kot ste vi večkrat povedali, in da bi ga kar odslovili in napotili v Turčijo, ali Grčijo, ali kamorkoli.

Nadalje ste v razpravi spraševali, zakaj je zdaj Makedonija zaprla mejo, zakaj je Slovenija ni že prej. Ja, pa saj vi ste sami že od nekdanj – saj se spomnim enega sestanka 1. septembra lani, ko ste vi vehementno razlagali, da je treba probleme reševati čim bližje izvoru. Ja verjetno ni smiselno, da bi Slovenija zaprla mejo na Hrvaški in povzročila še kakšno balkansko vojno. Verjetno je smiselno, da se zadeve rešujejo čim bližje izvoru problema, in to seveda potem, ko se države med seboj uskladijo, da bodo usklajeno delale; ne tako kot Hrvaška, ki je nam pošiljala ljudi čez polja in čez reke, da smo jih potem lovili okrog. In potem vi nam očitete oziroma vladi očitete, da ni spoštovala schengenskih meril, če jih je bilo treba najprej najti, kako so tam, ne vem, nagl, bosl in lačni, prezeblil otroke vlačili bog ve kje. Mislim! Vlada je v okviru danih razmer spoštovala schengenski režim, kolikor je bilo pač mogoče, če je pa druga to izigravala, ne morete za to našo vlado kriviti.

Potem ste trdili, da ne gre za humanitarno krizo. Ja pa gospoda iz SDS, poglejte si posnetke iz Sirije, Iraka, Afganistana, poglejte mogoče še kakšne posnetke, ki jih proizvaja Islamska država, pa boste mogoče ugotovili, da mogoče gre res za humanitarno krizo, ko nekomu zbombardirajo pol mesta in ko bežijo ljudje ven, ker nimajo nobenih osnovnih pogojev. Ja, kaj pa je to drugega, kot humanitarna kriza! Kako bi vi to opisali drugače, kot to? Ne vem.

Da se še malo vrnemo h gospodu Grimsu. Hej, gospod Grims je marsikaj razložil, razložil je nekaj od aviomehanike, potem je razlagal še nekaj od socialnega inženiringa, potem je razložil, kako bivši pripadniki komunističnih režimov, zlasti pripadniki tajnih služb, bodo destabilizirali Evropo. So bile cele teorije zarote, kako mora v Evropi vsak samega sebe reševati, ker zdaj bo mračni komunizem to Evropo raztrgal na kose. Ja. In kaj je še povedal? Da se ostro pregleduje vozila, in pazite, to sem si skrbno zapisal, kolone ure čakajo pred Karavankami zaradi tega, ker na avstrijski strani se poostreno pregleduje vozila, ali se vsaj je, se odpiralo prtljažnike in izvajalo kontrolo. Zdaj vmes smo preverili na AMZS, in glej ga zlomka, pristojni na AMZS pravijo, da od oktobra 2015 ne beležijo nobenih zastojev ali kolon pred Karavankami, razen tistih, do katerih pride zaradi popravil tunela. Gospod Grims, verjetno boste morali preveriti svoje vire informacij, ker to, kar ste vehementno prej trdili, ne drži.

Če že nekomu očitete, kako je neizobražen in kako ne obvlada zadev. Vi ste zadnjič na enem odboru za notranje zadeve izjavili, da je Švica poslala oklepnike na Brenner, očitno mislite da je Brenner prelaz na švicarski meji. Tako bi glede osnov geografije verjetno bilo dobro, da se malo podučite, pa da potem kakšne take zadeve

ne očitete nekomu drugemu. Sicer nisem zaznal, da ste vi študirali religiologijo, ampak očitno se o tem podučujete tudi preko spleta, ker vedno radi rečete, dajte malo na splet pogledati in Wikipedio. To je pač vaš vir znanja. Veste, islamofobijo na tem temeljiti in širiti, češ da muslimani lažejo, pa do to njim njihova vera zapoveduje. Veste, v Koranu tega ni. Ne vem. Če vi jemljete kot vir oziroma primer muslimana neko ekstremno ločino in sekto, kot je Islamska država, ki pa svoje pripadnike res podučuje o tem, potem bi vam svetoval, da pogledate na spletu, ki ga imate tako radi, posnetek enega zunanjega ministra neke arabske države – ne morem se točno spomniti katere –, ampak on je točno na take očitke, ki jih vi izvajate, odgovoril naslednje: To, da nam to očitajo nekateri, je podobno, kot če bi vse pripadnike krščanske vere sodil po pripadnikih kukuksklana. To se pravi nekih ekstremistov nekih norcev, ki se sklicujejo na to, da so pripadniki krščanske vere in religije. In potem bi po teh pripadnikih ekstremistih, ki jih vsi drugi obsojajo 95 %, njihova religija jih obsoja, potem sklepali, da so vsi pripadniki te religije taki. To se pravi, glede tega izvajanja, veste, če začnete potem naprej govoriti o tem, kako je džamija tujek v Ljubljani, potem naštevate velike viteze, ki so ubranili Evropo v bitkah, kako so pobijali muslimane in kako je Jan Sobieski to reševal. To je zelo lepo, vi se zelo radi vračate k zgodovini. Saj to je na nek način celo simpatično, ampak da je džamija tujek v Ljubljani. Pa poglejte, vsaka metropola, ki kaj šteje v Evropi, ima džamijo. To je vendarle, mislim, nekaj kar je več ali manj znak neke civiliziranosti in tolerance, če imaš pripadnike neke verske skupnosti, ki jih je več kot toliko v procentualnem deležu nekega naselja ali neke države, da imajo pravico do tega, da imajo svoj verski objekt. Zdaj govoriti o tem, da je to tujek; v kontekstu, da govorite o nekih bitkah; o tem, kako se ene duše tam gor vrtijo kot vrtavke od bolečine zaradi tega, ker tukaj gradijo džamijo. Mislim, to je po mojem res – ob tem, da ponavljate te stereotipe o muslimanih – nekaj, kar zelo meji na sovražni govor. Jaz pač to tako dojemam.

Govorili ste tudi še o marsičem. Marsikaj sem si zapisal, marsičesa tudi ne. Govorili ste o referendumu, kako ste ga lepo ponujali, o tem, da naj bi ljudstvo se izjasnilo glede tega, da ni dopustno sprejeti več kot toliko beguncev, kot jih je bilo sprejetih v letu 2015, da bi bil to nek poseben zakon. Pri tem seveda, da je tak zakon nemogoče sprejeti, ne da bi kršili ustavo, prej omenjeno ženevsko konvencijo in tudi obstoječi Zakon o mednarodni zaščiti. Potem, kako ... Še marsikaj je bilo tukaj rečenega. Tudi, kako je govoril gospod Cerar, da bo od 15 do 20 beguncev sprejetih. Ampak to je tisto, kar ste vi prej spraševali eno od naših poslank ali poslancev, kdaj je to govoril. Cerar je to rekel aprila 2015. Torej, takrat ni mogel vedeti, da bo do vsega tega prišlo, da se bodo razmere spremenile, nihče tega ni vedel v

Evropi. Tudi Madžari niso na zalogo začeli graditi svojega zida. Šele potem, ko so videli, da se trume valijo čez njihovo državo, so se odločili za tak ukrep. Zdaj že govorimo o Madžarih, ki jih imate tako zelo radi.

Kar se tiče pa tega, kar se pojavlja kot lajtmotiv, o teh teroristih, ki so potovali čez Slovenijo in potem so se razstrelili nekje tam v Bruslju ali kjerkoli že. Verjamem, da so ti storilci bili identificirani, če ne drugače, pa vsaj z DNK metodo, da so forenziki ugotovili njihovo identiteto. In če so jo ugotovili, potem verjetno lahko decidirano trdimo, da so bili ali niso bili tisti, ki so šli čez Slovenijo, sedaj pa špekulirajte, aha, če se pa ni dokazalo, to še ne pomeni, da pa niso hodili. Taka razlaga je pa tako zelo, mislim, zabavna, gospod Gorenak, jaz ne vem kaj bi rekel k temu, ampak to spada že v to sfero nekih takih špekulacij. Ni dokazano, da ni bilo res. In zaradi tega, ker ni bilo dokazano, da to ni bilo res, je verjetno, da je to bilo res.

Če vi razpolagate s temi podatki in verjetno hodite dol v tisto varno sobo to prebirate, jih poznate, jih lahko citirate, potem vam predlagam, da vi zaprete to sejo oziroma daste predlog, da se zapre, pa nam vi razložite, saj ste vi gledali te dokumente. Zakaj sedaj gospoda Šefica tukaj mučite. Vi veste, da je to res, gospod Grims ve, da je to res, seznanite nas, prinesite nam te dokumente, dajmo videti, kdo je bil tisti, ki je šel čez Slovenijo in potem se je razstrelil tam nekje v Bruslju. Ne pa, da sedaj tukaj raztegujemo to teorijo morske kače oziroma ne vem, ali obstaja kakšna morska pošast v jezeru Loch Ness ali ne, pa eden jo je videl pa nekaj se sumljivo to sliši, ampak bodimo eksaktni in če imate kakšen tak konkreten podatek, ki je dokumentiran in ki ima neko realno osnovo, ga dajte na mizo, da se neha o tem špekulirati in vedno znova in znova delati neke teorije zarote. Mislim, da je to povsem nepotrebno. Ta vlada se odziva, sproti, takrat, ko je treba, sprejema ukrepe, ki so sorazmerni, ne sprejema jih na zalogo, ker nobena razumna vlada tega ne počne, tudi Madžarska tega ni počela, čeprav vam je tako zelo vzor in blizu. Mislim, da trenutno tudi velike ogroženosti s strani nekih valov migrantov ni, da ne obstaja. Videli smo, kako to kulturna Evropa rešuje oziroma namerava reševati, tudi na osnovi te izjave oziroma podpisa te izjave o begunski krizi pri vaših bratih ali vsaj bratrancih. Tako bi mogoče bil pa čas, da razmislite o tem, da nekoliko revidirate stališča. Mogoče pa višegrajska skupina le ni tako zelo evropsko tvorna in je treba malo razmišljati tudi o nekih drugih pristopih, ki bodo bolj v duhu mednarodnih konvencij, v duhu humanitarnosti, pri tem pa seveda se povsem strinjamo, da ne kaže zanemariti varnostnega vidika. To je treba imeti vedno pred očmi, vendar seveda takrat, ko je to potrebno in v potrebnih časovnih obdobjih in na primeren način, da ne bomo kršili človekovih pravic in da bomo ostali na strani

civiliziranih in omikanih narodov. Toliko. Pa hvala za pozornost.

PODPRESEDNİK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Branko Grims, ne morete imeti replike, ker še niste razpravljali. Lahko imate samo postopkovno, za razpravo ste pa prijavljeni ... /oglašanje iz dvorane/ Ja, samo stališče ni razprava.

Proceduralno, mag. Branko Grims.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Spoštovani predsedujoči!

Kolikor poznam poslovnika, je do sedaj vedno veljalo, da tudi če predstaviš stališče, imaš potem seveda možnost replike. To je eno.

Drugo, kar pa je, je pa – in tukaj predlagam, da resno opozorite gospoda Matiča, dobro, da vsaj poslušamo eden drugega, ker če bi ... Recimo, samo ena od trditev, ostale bom analiziral kasneje. On prej ni poslušal, kaj sem v resnici rekel. Povedal sem, kdaj je gospod Cerar to rekel, ko ste tako zmagoslavno govorili, da je bilo to lani. Celó povedal sem datum, objavljeno je bilo 23. aprila lani. Če ne verjamete, pojdite pogledat v magnetogram, da sem to vse povedal. Drugič, ko sem govoril ... /oglašanje iz dvorane/ Drugič, ko sem govoril ... Prosim, posredujte mu no, ta dobesedni magnetogram, da se bo gospod lahko prepričal.

Drugič, ko sem govoril, sem govoril o radikalnem islamu in sem tudi pri tem citiral gospoda Erdogana, nisem govoril kar o čemerkoli. Tudi to lahko preverite v magnetogramu in dajte mu ga, prosim, posredovati, kajti če komunicirate na tak način, potem samo potrjujete staro Churchillovo reklo, da najbolj na široko so odprte ...

PODPRESEDNİK PRIMOŽ HAINZ: Gospod Jani Möderndorfer, lepo prosim, da dokonča. Gospod Grims je na koncu vendarle dal proceduralni predlog, ne glede na to, da seveda ne drži, da doslej je bil uvod mišljen oziroma predstavitev poslanske skupine mišljena kot razprava. Še nikoli ni bilo, ampak pustimo to.

Dr. Gorenak, izvolite, predlagatelj.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Razprava gospoda Matiča, jaz sem vedel, kaj bo, da si moram čas pustiti. Je bila, veste, v stilu, kaj moped pa kaj je kolo z motorjem pa kaj je navadni bicikel, smo imeli zadnjič pri gospodu Zorčiču, ali pa tisto na električni pogon. Spet ne boste minister! Pa pustimo zdaj to.

Poglejte, lepo sem vas prosil, če mi poveste, kje ste zasledili sovražni govor. Vi ste zdaj čisto izpustili to vprašanje. Zato vas sprašujem naslednje – citiram – pa presodite, če bi bil tole sovražni govor: "Naravna integracija migrantov ni mogoča. Kot je še navedel," – bom spustil kdo – "bi morali po terorističnih napadih v Parizu, dogodkih v nemških mestih zdaj ljudem dokončno odpreti oči, da varnostnih groženj,

povezanih z begunskim valom, ne smejo jemati zlahka. Ideja večkulturne Evrope je" – po njegovih besedah – "odpovedala. Narava migracij, migrantov – je drugačen način življenja, drugačnega mišljenja, drugačnega kulturnega ozadja in povsem drugačne vere in ni mogoča" – integracija. Je bil to sovražni govor? Ne vem. Kaj vi mislite, bi bil ali ne? Vi bi verjetno rekli, da ja, sploh bi pa gospa Sluga rekla, da bi bil. Ampak to je rekel madžarski predsednik vlade. Ampak, hec je pa v tem, da je ta madžarski predsednik vlade levi, to je rekel ... Se opravičujem, slovaški predsednik vlade je to rekel, ki sodi v levo politično sfero. Zato govorim o tem, da imamo v Evropi odgovorne pa neodgovorne vlade in Slovenija ima nesrečo, ker ima neodgovorno vlado. To je problematična zadeva.

Sicer pa pogledajte, gremo po vrsti, vi ste tam govorili o tem, da mene nič ne muči tisti milijon, ki je šel čez Madžarsko. Seveda me ne muči, ker je šel čez Madžarsko, ne ker je šel čez mojo državo Slovenijo. Seveda, kaj imam zdaj jaz s tem kot državljan Slovenije, če je Madžarska spustila milijon ljudi naprej v Avstrijo in Nemčijo. Jaz s tem nimam nič, sem pa celo omenil, da jih je prišlo več kot milijon v Nemčijo, en del čez Madžarsko.

Ste pa zelo lepo povedali, zdaj pa zna biti res problem pri vašem šefu. Rekli ste, da so bili ti ljudje, ki so šli čez naše ozemlje v tranzitu ... No, zdaj mi pa le pojasnite, kakšen pravni pojem je to, na osnovi katerega člana, katerega zakona ga policist spusti čez mejo, ker je v tranzitu. Se pravi, prideš na schengensko mejo in rečeš, jaz sem v tranzitu, grem v Nemčijo pa te noter spustijo. Poskusite to vi sami narediti pa pojdite na mejo tam nekam, kamorkoli pa recite: Jaz sem v tranzitu, peljite me v Šentilj. Veste, kam vas bodo peljali? V arest, ne pa v Šentilj. Torej ste samo povedali tisto, da ni bil spoštovan schengen. Seveda ni bil spoštovan in se vam zahvaljujem, res pa je, da ste to primerjali z Bosno in s tistimi časi, kjer spet ni primerjav pravih.

Glede na to, da ugotavljam, da res niste razumeli mnogih zadev, čeprav že tretjič predstavljate svoja stališča bom – ne vem, mislim, da imamo v torek ob 10. vodje poslanskih skupine – predlagal, da apliciram nekoliko to današnje gradivo na pojme, ki jih vi ne razumete ali pa ste jih slabo razumeli, pa bomo še enkrat šli. Zato, ker saj gospod Zorčič je bil že boljši danes, madonca, napreduje! Vi še ne.

Gremo naprej. Kdo lahko udari po mizi, ste spraševali. Veste, tisto – moram biti spoštljiv, ker je zunanji minister, devetindvajsetletni avstrijski zunanji minister. Veste, kaj je rekel? On je rekel, aha, Bruselj pravi, da ni prav, da smo mi določili kvoto 37 tisoč za leto 2016, ampak jaz sem odgovoren avstrijskim državljanom in zato bo tako ostalo in ne Bruselj. Ali ste ga videli? Kako pa naš predsednik Vlade? Spoštovali bomo one, tiste, to, tisto, ono, gore, dole, vamo, namo – samo da ga bo Juncker

malo pobožal po hrbtu, potem je v redu. Avstrijec pa pravi: Ne, ne bomo, avstrijski zunanji minister in notranja ministrica bivša sta to zelo jasno povedala in sporočila avstrijski javnosti in Bruslju. In kaj je Bruselj rekel? Nič! Nič ni rekel. Pa še kdo zna udariti po mizi, tako kot je slovaški predsednik vlade, ki sem ga citiral, pa seveda, recimo, nazadnje poljski predsednik države ob obisku našega predsednika, ko je naš predsednik govoril v tistem stilu, kako bomo Evropi solidarno rešili zadeve, kako si jih bomo malo raztalali te prosilce za azil in bo problem rešen. Predsednik Poljske ga je prekinil pa je rekel: Ne, ne gospod predsednik, to pa pri nas ni tako, to pa pri nas ne bo šlo tako. Ne predstavljam si aviona, ki bi pripeljal iz južne Italije na letališče v Varšavo en avion ljudi, potem bi jim pa rekli, da morajo tukaj biti, če pa oni nočejo tukaj biti. Se pravi, ne gre, ne gre skupaj.

Spraševali ste me, kako in po kakšni logiki bi lahko, ne vem, osebno 18, 20, 22 let zavrnili. Veste po kakšni logiki? Če je ogroženo njegovo življenje, ali če je politično preganjan, ali zaradi spolne usmerjenosti in tako dalje – saj to vi dobro poznate zgodbo. Ampak on mora dokazati, da je res preganjan, da je res ogroženo njegovo življenje in tako naprej. Ja, to pa praviloma ni mogoče. Zakaj ne? Ker tudi v času vojne v Bosni in na Hrvaškem smo točno videli, kaj smo sprejemali v Slovenijo. Kar pogledajte si tisto sestavo tistih ljudi.

Zdaj pa na tisto; vi ste sigurno rekli, zdaj sem ga pa dobil, ker ste prebrali poročilo – ne vem, kdaj ste to prebrali, popoldne ali dopoldne, dopoldne v Dnevniku, zdaj pa na 24ur –, češ da SDS ni bila povabljen k podpisu sporazuma Adenauer pa ta zadeva. Ne vem natančno, zakaj, vem pa eno stvar. Glejte, če jaz preberem poročilo Al Kaide ali pa gledam poročilo Al Kaide na televiziji Al Jazeera ali kako se že imenuje, tam običajno oni izražajo propagando, pa to primerjam s poročanjem določene novinarke konkretno, ki tukaj v tem piše, to je, gospa Roglič v Dnevniku, med tema ne vidim nobene primerjave pametne. Namreč, tista propaganda uspe, propaganda Rogličeve pa ne, drugače je pa eno in isto to. To je ista zgodba. Tako ne vem, moram preveriti vso to propagando, kaj je, ampak če ona to piše v Dnevniku, potem običajno ni res, običajno ne drži, moraš kontra postaviti, da potem dobiš pravo resnico. To je ta. Glejte, saj v Sloveniji smo pa že zelo daleč, pri nas bi že opozicija lahko dobila status, tak, kakršen je v tujini, glede na to, kaj počnete tako politično, sodno pa še kaj drugega z opozicijo. Naša opozicija bi zelo lahko zapadla pod ženevsko konvencijo pa bi tam v Nemčiji dobil lahko azil, če bi rekel, da sem državljan Slovenije, saj veste, kaj dela Cerarjeva vlada pri pravosodju, pa bi verjetno takoj dobil azil. To morate vedeti.

DNK analiza – moramo še pa DNK analizo rešiti. Glejte, če je nekdo v Parizu, Bruslju ali na letališču se razstrelil in so tam posneli DNK

analizo, boste vi s tem ugotovil – nič! Zakaj? Ker je lahko čez Slovenijo šel: a – brez dokumentov, b – s ponarejenimi dokumenti in tako dalje ali še na kakšen drug način in potem vam tista DNK analiza čisto nič ne pomaga, čisto nič ne pomaga. Pomagali bi pa kakšni prstni odtisi, to bi pomagalo, če bi seveda bili prstni odtisi vzeti vsem 470 tisoč ljudem, to bi pa že bilo. Kakšen prst je pa še ostal verjetno od tistega, ki se je tam razstrelil, tako bi ga pa lahko identificirali. Na osnovi DNK analize pač ne morete ugotoviti, ali je šel čez Slovenijo ali ne, če je imel ponarejen potni list ali pa še kaj drugega.

Skratka, jaz se vam zahvaljujem, gospod Matić. Še bomo imeli kakšno sejo verjetno, če bo poslanska skupina to želela predlagati. Vi pa ta čas preštudirajte pojem sovražni govor, ko ste toliko razpravljali o njem, pa probajte. Če pa imate dve minuti še, pa dajte kakšen primer, lepo vas prosim. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Dragan Matić.

DR. DRAGAN MATIĆ (PS SMC): Da gospoda Gorenaka ne razočaramo, to pa res ne bi bilo lepo, ker je pričakoval, da bom povedal kaj.

Kaj je sovražni govor? Če začnete razlagati v tem stilu, da je Churchill že postavil tezo, da država, ki ne brani svojega ozemlja in svojih mej, da to ni prava država, če govorite o tem, kot da prihajajo horde nekih ljudi, ki so sovražno razpoloženi, govorite že skoraj, kot da je vojno stanje in humanitarni vidik sploh izpuhti. Če začnete govoriti o tem, da so to ljudje, ki jim vera zapoveduje, da lažejo, če začnete govoriti o njih kot o tujkih, če govorite o njihovih prednikih, ki so jih naši predniki – ne vi, vaš kolega – v nekih bitkah premagali, pobijali in da je njihova cerkev tujek v Ljubljani, džamija, potem je moja presoja, da gre za sovražni govor, ker določeno skupino ljudi, med drugim so padle tudi druge besede posiljevalci in tako naprej, označite na ta način, da so pač nekaj, kar je treba sovražiti že samo zaradi tega, ker so pač v tem primeru muslimani. In to odgovarja tem definicijam sovražnega govora.

Glede tega, da vas en milijon ne briga, ker je šel čez Madžarsko, ste povedali, da nekateri morajo vladi odgovarjati za kaznivo dejanje. Madžari očitno ne rabijo, zato ker so oni šli čez.

O tranzitu. Ja, res, bile so izredne razmere, bilo je toliko in toliko tisoč ljudi, oni so rekli, da gredo v Nemčijo in v Nemčiji so rekli, da jih čakajo. Sedaj ne vem, verjetno, da se ni dalo točno vsak člen schengenskega sporazuma izvajati, to je res. In Kurz je že res rekel, kar je tu rekel, ampak Avstrija 700 na teden sprejme beguncev.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Nada Brinovšek, potem sta na vrsti še gospod Jože Tanko in kot zadnji prijavljeni mag. Branko Grims.

NADA BRINOVŠEK (PS SDS): Hvala za besedo.

Kolega Matić, moram reči, sedaj se bom zelo zelo potrudila, da ne boste v moji razpravi zaznali kakšnega sovražnega govora.

V svojem stališču nas je kolega Kopmajer opozoril, da smo vložili ta naš predlog, to priporočilo v obravnavo 1. aprila. Upam, dragi kolegi, da nas za to ne jemljete tako neresno, ker smo pač to vložili 1. aprila. To ni šala, to je zares.

Moram reči, da se mi zdi žalostno, da nekateri kolegi po vseh teh sejah, ki smo jih imeli, še sedaj ne ločite, kdo je begunec in kdo je migrant. Poglejte, imeli smo kar šest sej Odbora za notranje zadeve na to temo, šest sej komisije za nadzor varnostno-obveščevalnih služb, eno izredno sejo Državnega zbora, tri izredne seje Državnega zbora, pa še danes ne ločite begunec – migrant. Žal na vseh teh sejah, ki smo jih imeli, koalicija pač nekako ni potrdila oziroma sprejela nobenega našega sklepa. Moram reči, da ne morem razumeti, zakaj.

Tudi ne morem razumeti današnje razprave nekaterih kolegov, ki pravite, da s tem podpihujemo in nekako povzročamo strah nad našimi državljani. Prepričana sem, da ste prebrali vsaj prvi del teh naših priporočil oziroma te štiri sklepe, ki smo jih zapisali. Poglejte, prvi sklep: Državni zbor je opravil razpravo v zvezi z migrantsko krizo in ukrepi Slovenije za njeno obvladovanje. Saj se že tri ure tu pogovarjamo o tem, ne morete reči, da nismo opravili razprave.

Drugič, drugi sklep, ki smo ga priporočali: Državni zbor priporočala Vladi Republike Slovenije, da v prihodnjem obdobju zavzame bolj restriktiven pristop in izvaja bolj restriktivno politiko pri sprejemanju migrantov in proslincev za mednarodno zaščito po vzoru nekaterih drugih držav, kot so republika Češka, Slovaška, Madžarska in Republika Poljska.

Za te restriktivne ukrepe bi pa rekla, da pa je že treba reči kaj o teh restriktivnih ukrepih. Kot je že bilo danes tukaj rečeno, mislim, da je kolega Grims razpravljal o tem, zanimivi so podatki, za katere je zaprosila naša poslanska kolegica Suzana Lep Šimenko, glede starostne strukture migrantov. Verjamem, da ste si to pogledali in poglejte, od 285 tisoč moške populacije je kar 192 tisoč moških starih od 18 do 48 let. Se pravi, dve tretjini moških v tej starostni skupini. Kot je že tudi bilo rečeno, nikakor ne moremo zdaj primerjati te migrante s časom, ko je divjala oziroma bila v Bosni in Hercegovini vojna. Takrat so v Slovenijo prišle predvsem ženske in otroci, če so pa prišli moški, so bili pa to tisti, ki so bili stari nad 60 let, to je nesporno dejstvo.

Zakaj tudi še bolj restriktivni ukrepi, ki jih mi tukaj zapišemo v 2. sklepu tega priporočila? Poglejte, mene vedno zmoti tukaj, ko nekako ta vlada vedno na prvo mesto postavlja vse druge. Vse druge, medtem ko pa naše državljane, mi smo pa tam nekje zadaj – oziroma bom rekla, razumem, ker pač

predsednik Vlade nas ima za male ljudi. Povedala vam bom kratko zgodbo. Bila sem enkrat na neki delavnici in tam vpraša tisti predavatelj: Povejte, mi koga imate najrajši. Jaz, veš da, dvignem roko in rečem: Svojega sina. Napaka! In vsi so se mi smejali. Sam sebe moraš imeti najrajši. Sam sebe! Tudi naša država, država Slovenija, mi bi morali imeti sami sebe najrajši. Naša vlada, sem prepričana, da bi morala v prvi vrsti poskrbeti za varnost naših državljanov in njihovega premoženja, potem se bomo lahko nekako pogovarjali naprej.

Če se še ustavim pri teh restriktivnih ukrepih, tudi s finančnega vidika. Prepričana sem, da mi nimamo jasne slike, koliko nas ti migrantje stanejo. Če zdaj samo primerjam področje zdravstva – zastavila sem namreč pisno poslansko vprašanje Ministrstvu za zdravje, koliko je bilo stroškov, povzročenih v zvezi s to migrantsko problematiko. Dobila sem odgovor, da so v letu 2015 znašali ti stroški 358 tisoč 847 evrov, v letu 2016 pa 287 tisoč 115 evrov. Ampak, če pa pogledamo spletno stran Ministrstva za zdravje, smo pa videli, pa pišejo stroški zdravstvene oskrbe za migrante od 16. 10. 2015 do 31. 12. 2015 obsegajo 492 tisoč 593 evrov. Koliko so zdaj ti stroški? Ne vem, kaj bi človek rekel.

Moram reči, da me prav veseli, da se je direktor Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije nekako uprl temu sklepu, ki ga je Vlada sprejela, da bi moral iz svoje blagajne pokriti teh 250 tisoč evrov, ki naj bi bili namenjeni za zaposlitve mladih zdravnikov za delo v teh nastanitvenih centrov. Če zdaj vzamemo samo teh 250 tisoč evrov, ki niso šli iz zdravstvene blagajne, ampak iz državnega proračuna; pogledajte, kaj bi dobili za 250 tisoč evrov. Lahko bi izvedli 55 operacij kolka ali pa 8 tisoč specialističnih pregledov za 250 tisoč evrov. Če pa vzamemo ono številko 492 za tiste 3 mesece v lanskem letu, se pa ta številka seveda močno poveča.

Če grem naprej. V časopisu sem prebrala – in moram reči, da se kar zelo strinjam – en članek, mogoče malo za šalo, ampak v njem je tudi resnica, da je ta solidarnost v bistvu reševanje napak nemške kanclerke Angele Merkel, in tu piše, da je ta podobna najstnici iz petega nadstropja neke stolpnice, ki po Facebooku povabi na zabavo vse in ko je pač preveč gostov, jih pač razporedi po drugih stanovanjih v tej stolpnici, ki pa s tem povabilom niso imeli popolnoma nič. Ampak temu diktatu Merklove so se odločno zoperstavile zlasti države višegrajske četverice z madžarskim premierom na čelu, Slovenija pa se ni uprla in voljno sledi, če tako rečem, lažni solidarnosti.

Če grem zdaj nazaj na to priporočilo. Tretji sklep tega priporočila pravi: Državni zbor Republike Slovenije priporoča Vladi, da takoj okrepi aktivnosti za preprečitev možnega velikega povečanja prihoda ilegalnih migrantov v primeru, da bi se ta val ponovno povečal. Logično, da se je treba tukaj pripraviti! Ne vem, okrepiti, ne

vem, ali bomo zmeraj pravili pa se napravljali, da smo presenečeni, tako kot dostikrat reče naš predsednik oziroma naš predsednik Vlade. Kot zadnji sklep, 4. sklep tega priporočila, ki ga je bila pač na Odboru za notranje zadeve koaliciji težava podpreti. To, da Vlada pač preveri, ali so teroristi, ki so izvedli teroristična dejanja v Parizu in Bruslju, zavedeni v evidenci prehodov slovenske meje. Mislim, v tem ne vidim nobenega problema, ampak slej ko prej pa mislim, da nas bo nekdo pocukal za rokav in zahteval tudi ta podatek.

Mislim, da je čisto odveč, da tukaj še enkrat ponovim, da pač ta priporočila niso bila sprejeta zato, ker jih je predlagala opozicija. Vsekakor pa je, draga koalicija, vam verjetno vseeno, kaj pa mislijo naši državljani – oziroma bom rekla v besedah vašega predsednika – mali ljudje. Tukaj bom ponovila besede, zadnjič mi je en Zgornjesavinčan rekel: "Veš Nada, včasih se mi zdi, da bi bilo pač treba v tej državi zamenjati državljane." Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala vam.

Gospod Jože Tanko, beseda ja vaša. Izvolite.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Najprej razočaranje, da ni ministrice. Očitno bo treba najvišje predstavnike oblasti k posameznim točkam dnevnega reda pripeljati na osnovi tiralice. Gospa ne pride in to pri nobeni točki dnevnega reda, tako da je to en pomemben problem. Če jo bomo želeli videti v Državnem zboru, bo najbrž treba vložiti interpelacijo in tako tudi bo tukaj mogoče sedela. Drugo razočaranje je, da tudi njen namestnik, njen zastopnik v Državnem zboru, državni sekretar, se po 5 urah ni odzval še na niti eno razpravo ali trditev v Državnem zboru. Vemo, da strašno rad nastopa po medijih, ampak tukaj ni povedal še nič. Nič. Kar je žalostno, bedno, navsezadnje, da Vlada ni sposobna pripeljati v Državni zbor sogovornika in nekoga, ki se bo konfrontiral v razpravi. Res je to žalostno. Navsezadnje število vprašanj, dilem, ki so bile odprte, je bilo veliko in sedaj gospod državni sekretar nam tole vaše zaključna predavanja ex cathedra ne pomeni čisto nič. Ga imate ali ga nimate, čisto vseeno. Nič ne pomeni, ker ni bilo nobenih odzivov.

Naslednja stvar, kar je in kar moti, je ta neverjetna velikodušnost levih vlad. Spomnite se primera finančne pomoči Grčiji. Takrat je bila Pahorjeva vlada, dali smo nekaj, celo več kot nam je takrat po razdelilniku pripadalo, velikodušno. Minister za finance gospod Križanič je tukaj govoril, da bomo iz tega naredili dobiček, da bomo dobili nazaj več, kot bomo vložili v projekt reševanja Grčije. Nič od tega ne bo prišlo nazaj več, pravzaprav ne bomo dobili niti tistega, s čimer smo pomagali. Tudi tukaj v tem primeru je neka nova leva vlada enako pretirano velikodušna do stvari. Pretirano velikodušna. Mi

imamo in vi imate iste podatke o revščini, imate iste podatke o deložacijah tistih, ki ne zmorejo plačevati, recimo, stanarine. Če hoče dobiti kdorkoli v tej državi pomoč, socialnovarstveno pomoč, mora vpisati hipoteko na premoženje, in če je ni sposoben vrniti ali takoj, mislim takrat, ko so pogoji, se mu to v zapuščinski razpravi enostavno poračuna. Ljudem, našim, za nekaj deset evrov socialne pomoči vpisujemo hipoteke. V tem primeru gre za bistveno višje zneske tistim, ki prihajajo, pa ta država velikodušno govori o tem, koliko milijonov smo denarja vložili, koliko nastanitvenih kapacitet smo pripravili in tako naprej in tako nazaj. Za ljudi, ki so državljani te države, ki so takrat, ko jim je šlo, tudi plačevali davke, prispevke, pa sedaj, ko so se znašli v nerešljivih težavah, nismo sposobni najti nobene alternative, če jih deložirajo. Nič. Imate primere včeraj, predvčerajšnjim, imate primere od še dlje nazaj in tako naprej. Nič!

Mislim, dokler bomo imeli tako oblast, ko se izredno angažira pri reševanju težav tisoče kilometrov stran, ne vidi jih pa tukaj v lastni hiši, do takrat se bomo srečevali z vsemi temi problemi in pričakovati ob tem, da je ta oblast ljudska, da skrbi za ljudi, da so ji mali ljudje blizu, je irelevantno, je nemogoče. Vsa dejanja, vsi ukrepi, ki jih sprejemate, so usmerjeni proti malim ljudem. Tudi vse te spremembe, ki jih obravnavamo na področju, ne vem, davkov in podobnih stvari, gredo v smer dodatnega obremenjevanja tistih, od katerih pričakujete, da bodo potrošili več in da bodo prispevali preko porabe, preko DDV in trošarin v to državno blagajno. Vaši ukrepi so diametralno nasprotno od tistega, kar govorite. Za svoje državljane ne poskrbite, pustite jih na ulici, na cesti, vidite pa in rešujete probleme vseh tistih, ki so enormno oddaljeni od naših meja. Seveda je normalno, da pomagamo morda tistim, ki se tukaj najdejo, na nek primeren način, vendar pretiravanje, to, kar si privoščijo ta vlada z vsemi temi vabili in podobnimi stvarmi, pa presega humanitarne okvire in tisto, kar bi bila ta država dolžna narediti.

Samo vprašanje. Koliko deleža BDP ali pa denarja ste dali za reševanja tujih državljanov in koliko ste v letošnjem letu namenili dodatnih virov za reševanje problemov naših državljanov? 130 milijonov za migrante, se pravi ljudi, ki nimajo statusa, več ali manj med njimi nima nihče statusa, ki bi ga mi bili dolžni po katerikoli konvenciji reševati, ste zagotovili 6 tisoč ali koliko nastanitvenih kapacitet, ste za to pripravili, rezervirali prostore v kasarnah in drugih objektih. Koliko pa ste storili za tiste naše, ki imajo drugovrstno težavo, ki se najdejo ravno tako na ulici, koliko teh 130 milijonov ali pa kolikokrat po 130 milijonov ste za te namenili? Pa gre za desetkrat toliko ljudi, kot ste vi pripravili kapacitet za migrante. Najmanj za desetkrat toliko problemov gre v tej državi. 200 tisoč ljudi je pri nas takšnih, ki bi potrebovali določene ukrepe. Vi boste dali pa za 6 tisoč migrantov več denarja

kot za teh naših 200, 300 tisoč. Če bi dali teh 130 milijonov ali pa večji del tega za reševanje teh problemov, bi vas najbrž tukaj med nami vsi podprli. Ker pa to delite po dolgem in počez, pa je to po mojem zelo hud problem.

Tako bi le pričakoval tudi od neke odgovorne vlade, da pove, koliko BDP, naš BDP, koliko naš bruto družbeni produkt sploh prenese takšnih ukrepov ali pa takšnih pomoči, da ne bomo pretirano posegli v socialno strukturo ali pa poškodovali naše državljane in jim onemogočali dostojno preživeti. Mnogi od teh, ki so sedaj problem in potrebujejo socialno pomoč, so večji problem kot tisti, ki so prehajali slovensko mejo. Večji problem, bistveno večji problem; pa še dodatno nimajo kam. Pa se za njih nihče ne pobriga, nobena koalicijska stranka, tudi tista najbolj socialno čuteča za te naše državljane ne stori popolnoma nič. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Boštjan Šefic, državni sekretar na Ministrstvu za notranje zadeve je želel besedo. Izvolite.

BOŠTJAN ŠEFIC: Hvala lepa, gospod podpredsednik. Spoštovani predlagatelj, poslanke in poslanci!

Mogoče najprej začnem na koncu pri gospodu Tanku. Naša ministrica je pač danes odsotna, ima neke druge obveznosti in zato me je danes pooblastila, da zastopam tukaj, seveda v imenu Vlade, in tudi Vlada me je pooblastila, da zastopam stališča v zvezi s problematiko, ki jo danes obravnavamo. Je pa dejstvo, da pravzaprav na vsa ta vprašanja, ki so bila danes postavljena, številna, smo na takšen ali drugačen način že odgovorili. Tudi s številnimi, z zelo eksaktnimi, zato bom danes samo nekatere zadeve ponovil.

Če začnemo s financiranjem in stroški, moram povedati, da vse, kar je povezano z migracijsko krizo v tem obdobju od 15. septembra naprej, je šlo iz posebne postavke in iz nobene druge blagajne, torej iz posebne postavke migracije se financira vse, kar je bilo povezano z migracijami. Tako niti zdravstvena niti kakšna druga blagajna, razen seveda državni proračun, evropski skladi in tisto, kar smo dobili iz drugih virov, je bilo iz tega poravnano.

Kar se tiče kapacitet. Mi smo imeli res skoraj deset tisoč kapacitet in vi veste, vaša stranka ve, dr. Gorenak, predlagatelj današnji, je usmeril na eni prvih sej, ki smo jih imeli, na to temo seveda veliko kritiko, da imamo premalo kapacitet. Seveda je zdaj kritika, da imamo preveč kapacitet oziroma da smo jih imeli, da jih ne potrebujemo več in smo jih celo vrsto zaprli in ohranjamo samo tisto, kar bi ta trenutek zaradi celotne ocene – in to bom nekaj besed kasneje povedal – zaradi tega, da bomo za vsak primer pripravljeni, če se na teh ključnih migracijskih poteh, pa ni samo zahodnobalkanska, kar koli

zgodí, da bomo pripravljene, tako kot smo bili prvič, tudi v tem drugemu valu. Tako ta kritika v tej smeri zato, mislim da, ni korektna oziroma ustrežna.

Sicer pa moj namen je bil, da zelo pozorno predvsem poslušam vas, poslance, da vidimo, katere ključne pripombe, napotke, usmeritve, predloge imate, in seveda absolutno, da tudi odgovorim na tista ključna vprašanja. Predlagatelj dr. Gorenak je uvodoma seveda rekel, da je Vlada v vseh dosedanjih odborih, plenarnih zasedanjih predvsem razlagala tako imenovane vladne pravljice. Mislim, da temu ni tako. Mi smo govorili o zelo kruti realnosti, o zelo realnih situacijah na terenu, o tem, kako se s tem soočamo, katere ukrepe smo sprejemali, kaj bomo še sprejeli in tako naprej. Skratka, zelo realne zadeve. Res pa je, da se nekateri scenariji, ki so bili tudi pogosto predstavljeni, niso uresničeni. To pa zaradi tega, ker smo ustrezno delali in po najboljših močeh poskušali obvladovati to situacijo, s katero smo se srečali in o kateri smo se seveda pogovarjali od januarja lanskega leta, januarja 2015 na številnih odborih za zadeve Evropske unije, odborih za notranje zadeve in se o migracijski krizi – takrat seveda bolj usmerjeno v sredozemsko migracijsko pot, manj v zahodnobalkansko, čeprav smo bili prav s strani Vlade, Ministrstva za notranje zadeve tisti, ki smo opozarjali na zahodnobalkansko migracijsko pot in opozarjali, da nas lahko bistveno bolj prizadene kot ta sredozemska. In to se je seveda tudi zgodilo in ker smo to vedeli in smo se pripravili in pač obvladovali zadeve, kakor smo jih pač obvladovali.

Veliko očitkov je na to, da ti migranti niso bili upravičeni do obravnave, statusov in tako naprej. Moram povedati zelo jasno in glasno ponovno, da smo ves čas opozarjali, da gre za mešane migracijske tokove. Tako ta sredozemska migracijska pot z vsemi tremi smermi; torej, zahodno, vzhodno in centralno, kakor tudi zahodnobalkanska. Opozarjali smo točno na te probleme, ki izhajajo iz teh mešanih migracij. Zato smo tudi na ta način vodili aktivnosti, spodbujali tudi v regiji, v drugih državah in znotraj Evropske unije pri Evropski komisiji v okviru Evropskega sveta, v okviru Sveta za pravosodje in notranje zadeve določene aktivnosti, ki so se potem tudi odvile in na podlagi katerih so tudi, seveda ne izključno in samo po zaslugi Slovenije, pa vendarle tudi po tej zaslugi, zadeve kolikor toliko ta trenutek uredile.

Tudi glede terminologije, mislim, da sta ravno Ministrstvo za notranje zadeve in Vlada bila prva, ki sta zelo jasno opredelila, kdo so migranti, kaj so migracije, kdo so prosilci za mednarodno zaščito, kdo so begunci, pod kakšnimi pogoji lahko dobi kdo status in tako naprej, ko lahko rečem, da še veliki večini ljudi v Sloveniji niti približno ni bilo jasno, za kaj gre. Ali je konec te situacije? Seveda ni. Tudi o tem moram reči, da smo pogosto govorili v javnosti, v

tem državnem zboru, na številnih tudi drugih forumih in smo zelo jasno tudi opredelili določena tveganja, ki izhajajo iz sedanje situacije. Tako na zahodnobalkanski poti, se pravi tudi možnost migracij preko Bolgarije, Srbije proti Madžarski, ki je danes najmočnejša vstopna točka ilegalnih migrantov v Evropo. Razen seveda, govorim na tem vzhodnem delu, kjer je bilo samo, mislim da, v tem prvem obdobju letošnjega leta povprečno od 800 do tisoč 100 migrantov, ki so prekorčili madžarsko-srbsko mejo. Zakaj? Zaradi tega, ker je na najbolj ugodni poti in tudi ograja in vse to ne pomaga v celoti. Seveda ob tem morate vedeti, da ima Madžarska angažirano ogromne policijske, vojaške in druge sile. Pa vendarle je to najmočnejša vstopna točka ta trenutek, kot sem tudi povedal podatek.

Seveda tudi opozarjamo na tveganja mednarodnega organiziranega kriminala, izvajanja trga z ljudmi, torej, trgovine z ljudmi. In seveda, ne vem, kdo je že omenil, mislim, da poslanka gospa Irglova, trgovino z ljudmi. S tem se mi že zelo dolgo ukvarjamo zelo intenzivno. V kratkem boste imeli, mislim da, poročilo tudi na vaši komisiji in tudi iz tega poročila izhaja, da je aktivnost, kar se tiče tega, v Republiki Sloveniji, tako mednarodna, medresorska, pa seveda tudi policije zelo intenzivna. Da je tudi v lanskem letu bilo več obsodb, ne samo najdenih teh organizatorjev in izvajalcev. Skratka, tega se zavedamo, na tem delamo zelo intenzivno in tudi samokritično ugotavljamo na nivoju medresorske delovne skupine, da niso vse stvari takšne, kot bi morale biti, in da bo treba še marsikaj narediti v vseh resorjih, ne samo v represivnem delu.

Veliko tveganje je tudi Makedoniji. V vsakem trenutku pod tem ogromnim pritiskom, pod katerim se nahaja, se lahko tudi stvari, kot se reče, zlomijo. Tudi to proučujemo in tudi te opcije imamo pred seboj, če bi se to zgodilo. Ne smemo pa ta trenutek spregledati tudi sredozemske migracijske poti. Ta se krepi, ta je v letošnjem letu v porastu. V aprilu je resda nekoliko zadeva upadla, predvsem zaradi vremenskih pogojev. Sicer je pa to eno veliko tveganje, še posebej ob stališčih Republike Avstrije v relaciji do Republike Italije, kar se tiče Brennerja, zapore. Tu bi lahko oziroma ta okoliščina lahko predstavlja določeno tveganje tudi za Slovenijo in tudi zaradi tega vodimo ustrezne aktivnosti. Ne nazadnje inicirali smo tudi posebno sejo sekretariata, Sveta za nacionalno varnost in tako naprej.

Kar se tiče evidenc, evidentiranja, moram reči, da sem že na prejšnjih sajah Državnega zbora, predvsem pa Odbora za notranje zadeve povedal, da smo zelo natančno izvajali postopke registracije, da smo tudi varnostne preglede izvajali, da smo imeli približno tri dni velike težave – in veste, zakaj? Zaradi razlivanja po zeleni meji, zaradi tega, ker je bilo prej že omenjeno, da smo morali te migrante na 20 kilometrih najprej zbrati, da smo

jih lahko sploh prepeljali na določene točke in tako naprej, da ne zahajam v zgodovino. Ampak vendarle moram reči, da smo – razen približno, ne vem vseh števil, popolnoma iz glave, ampak med 100, 120 tisoč je bilo otrok, tem nismo jemali prstnih odtisov, to so stari do 10 let, 11, 12 – sicer pa je od celotne populacije, ki je prišla skozi Slovenijo, 67 % oseb so bili odvzeti tudi prstni odtisi. Ti nam tudi danes pridejo še kako prav pri številnih varnostnih aktivnostih in sodelovanju s tujimi varnostnimi organi in seveda vse te osebe smo preverjali tudi po razpoložljivih bazah policije, Europol, Interpol in drugih in seveda tudi v sodelovanju s tujimi varnostnimi organi.

Kar se tiče relokacije. Relokacija veste, veliko smo razpravljali tudi v parlamentu v zvezi s tem. Mi ta trenutek samo izvajamo tisto, kar je dogovorjeno, kar smo se skupaj dogovorili. Moram reči, da tu tudi ni tako enostavno, tudi sami imamo s tem nekatere težave. Sledimo pa operativnem oziroma izvedbenem načrtu, ki ga je določila Vlada.

Kar se tiče politike do V4, seveda ne bom govoril o zunanji politiki Slovenije, to bo minister za zunanje zadeve. Lahko pa rečem, da Ministrstvo za notranje zadeve sodeluje intenzivno z vsemi članicami Evropske unije pa tudi nekaterimi drugimi v zvezi z migrantsko politiko pa tudi na področju boja proti terorizmu; da imamo odnose z V4 zelo dobre, da smo tudi po operativni plati zelo dobro sodelovali in so imele države članice V4 tudi v Sloveniji veliko policistov. Resda je bilo dogovorjenih 400, nekaj pod 300 pa je na koncu bila realizacija, ob tem da so se te ekipe menjavale, in če bi gledali skupno število policistov, ki je prišlo, bilo v Sloveniji, pa je ta številka verjetno tudi večja. Vendar mi, kar se tega tiče, torej sodelovanja z drugimi državami, vodimo uravnoteženo politiko v skladu z interesi Republike Slovenije in zato imamo tudi dobre odnose in dobre rezultate tako na operativnem delu kot tudi na, bom rekel, na tem, če že hočete, političnem.

Še enkrat, če se vrnem, kar je tudi poslanec gospod Grims omenil, seveda končanje migrantske krize in tako naprej. Še enkrat pravim, seveda ne, absolutno! Mislim, da sem prvi tudi povzročil kar nekaj vznemirjanja v novembru lanskega leta, ko sem v Portorožu imel nek nastop in sem povedal, da je 20 milijonov migrantov, v ozadju seveda, ki želi priti v Evropo po različnih poteh, seveda ne vse skozi Brežice ali pa skozi Šentilj. Pa moram reči, da so me kolegi iz drugih držav popravili in je ta kritična masa ljudi, ki želi, gravitira proti Evropi, bistveno večja. Zato še enkrat pravim, seveda se zavedamo, temu primerno pripravljamo in spodbujamo tudi celovite rešitve. Kajti, to, kar ste tudi sami danes ugotovili, Slovenija sama se s tem kompleksnim problemom migracij ne bo mogla soočiti, pa lahko trikrat okoli Slovenije postavimo ograjo, pa ne bo zaleglo.

Strah, spodbujanje strahu lahko spodbudi tudi skrajne, bom rekel, tudi politične

skupine in to je slabo. Zato je pomembno, da smo pri vseh teh razpravah izjemno konstruktivni, jasni, da z argumenti se o tem pogovarjamo. In strinjam se z dr. Dobovškom; seveda, razprave na to temo so še kako potrebne, vendar morajo biti, kot rečeno, argumentirane, morajo temeljiti na kvalitetnih osnovah, na eksaktnih podatkih, na realnih podatkih in potem lahko na podlagi tega tudi, bom rekel, oblikujemo neko strategijo in politiko, ki pelje do zelenih ciljev.

Kar se tiče zasebne nastanitve, ravno zato smo se odločili za zasebne nastanitve, da ne obremenjujemo oziroma da poskušamo čim manj obremenjevati državne kapacitete, zato da lahko vse ostale stvari, tudi socialni programi, normalno potekajo. Moram reči, da zaenkrat odziv ni slab in upam, da bomo v naslednjih tednih lahko tudi nekatere zadeve že realizirali.

Seveda pa nismo nikoli rekli, in tudi vi veste, osebno sem večkrat poudaril, da so bili tudi kakšni izzivi, tudi kakšni problemi, ki pa smo jih skupaj z vsemi kolegi, ki so bili vključeni v te aktivnosti, uspešno rešili. Zato sem tudi, kar se tega tiče, optimist za naprej.

Nikoli nismo zanemarjali nacionalne varnosti niti humanosti. Oboje je šlo z roko v roki. Nacionalna varnost, varnost naših državljanov in državljanek, prebivalcev Slovenije je bila, je in bo ena od ključnih prioritet vedno te vlade in ministrstva za notranje zadeve. Tu ni nobenega dvoma. Seveda pa, kot sem rekel, pri tem in v tej situaciji smo tudi upoštevali, ker je tako prav in ker je bila tudi taka usmeritev parlamenta, ta pomemben in nujen in upravičen humanitarni vidik.

Gospod Horvat je postavil v kontekstu varnosti tudi vprašanje, zakaj smo v določeni situaciji, zlasti tam v februarju, omejevali nekatere zadeve. Seveda, ker so začele ostale države na balkanski poti, na zahodnobalkanski migracijski, sodelovati, smo lahko postopno tudi urejali zadeve. Kar dolgo je bilo tudi, da je tudi članica Evropske unije vendarle razumela, da mora sodelovati v tem in z zadovoljstvom ugotavljam, da je sodelovanje s sosednjo državo Hrvaško zdaj konstruktivno, dobro, bistveno boljše, kot je bilo. Posledica tega je bil tudi dogovor, da na en vlak, ki prihaja v Republiko Slovenijo tekom dneva, je lahko 580 oziroma do 600 migrantov, kar ne pomeni nujno, ampak na en vlak in vnaprej dogovorjeno in najavljeno. Seveda to je bistveno olajšalo delo in organizacijo dela policije pri sprejemu teh migrantov na naši schengenski meji. To je tisto, zakaj ta številka.

Glede prstnih odtisov sem že povedal. Kar se tiče združitve družinskih članov. Vi veste, da je bil to, kar se tiče Zakona o tujcih, ta novela, poslanska novela in jo upoštevamo in jo bomo tudi izvajali, dokler bo ta zakon veljal. Do zdaj na račun migracij ni nihče v Sloveniji izgubil ali pa ni dobil stanovanja. Torej, teh primerov ni. Se pa strinjam, da za mlade v Sloveniji je treba poskrbeti in je to verjetno ena pomembna tema za kakšno drugo razpravo v tem parlamentu. In

tudi, kar je gospod Horvat rekel, Vlada ne sme spati; Vlada ne spi, ne bo spala in zato bomo tudi naredili vse, kar je potrebno, da to obvladujemo.

Dr. Dobovšek je opozoril, da mora sodelovati celoten nacionalni varnostni sistem: je sodeloval in sodeluje v tem in tudi zelo dobro sodeluje. Vsak od subjektov nacionalnovernostnega sistema je imel v tej situaciji svojo vlogo in jo je tudi opravil, kar mislim, da je tudi en pozitiven rezultat te situacije, ki je bila sicer izjemno zahtevna.

Kar se tiče odprtosti in informacij, tako v tem zboru kot v Komisiji za nadzor pa še kje, smo poudarili, da smo vedno pripravljeni dati vsako informacijo, tudi na poslanskih skupinah, kjerkoli. Z obžalovanjem moram ugotoviti, da niti ena poslanska skupina nas ni povabila, da bi dali še dodatne informacije, vse, kar bi si pravzaprav – morda še kakšne detajle in tako naprej. Ampak ta pripravljenost še vedno obstaja in bo vedno tudi obstajala.

Kar se tiče pretoka informacij, mi smo tudi javno povedali, da mislimo, da smo veliko naredili. Ob analizi so bile ugotovljene tudi določene pomanjkljivosti, zlasti na lokalnem nivoju. Ocenjujemo, da smo premalo izrabili kapacitete lokalnih medijev, to popravljamo ravno ta trenutek in bomo tudi v naslednjem obdobju temu področju posvetili bistveno večjo pozornost.

Kar se tiče privatizacije varnosti, absolutno ne pride v poštev in tu moram dr. Dobovška pomiriti, da naj ga ne skrbi. Kar se tiče sindikatov, upam, da bomo v zelo kratkem času tudi dosegli dokončni sporazum in zaključili tudi to. Se pa strinjam, da seveda, da je ta stavek in ta situacija dodatno oteževala oziroma bila še dodaten izziv tako za vodstvo policije kot Ministrstva za notranje zadeve pri obvladovanju te situacije.

Kar se tiče konsenza – ja, se strinjam in tukaj bi seveda tako, kar se tiče konsenza na nivoju Evropske unije, tukaj smo aktivni, tukaj proaktivno delujemo s konkretnimi predlogi, s konkretnimi sugestijami, jih tudi predstavljamo v tem parlamentu. Lahko rečem, da smo tukaj proaktivni in da tudi uspevamo z našimi predlogi tako tudi v parlamentu, se strinjam, kot tudi na lokalni ravni nobene dileme in tu je s tako Vlada kot vsa ministrstva, ki so tukaj vključena, absolutno pripravljeni na maksimalno angažiranje.

Kar se tiče kvot, ki jih je omenil poslanec gospod Grims. Kvote so izraz solidarnosti znotraj Evropske unije, pri tem tudi Republika Slovenija posebej opozarja – in to je bilo tudi v naših stališčih, dobili ste jih pisno –, vedno v skladu z našimi možnostmi, ki jih imamo, realnimi, in tudi integracijskimi sposobnostmi naše države, ki je seveda drugačna kot integracijska sposobnost kakšne druge države članice Evropske unije. To je vedno treba imeti pred očmi in to tudi upoštevamo pri oblikovanju vseh predlogov tako za Vlado kot tudi potem, ko to predstavljamo na

podlagi vašega mnenja tudi na svetu za notranje zadeve ali pa Evropskem svetu.

Kar se tiče varovanja schengna, mislim, da je bilo danes že povedano okrog 5. člena 4. c točke, ne bom ponavljal, mislim, da je odlično gospa poslanka to razložila. Jaz trdim, in to so nam tudi priznali v drugih članicah Evropske unije, da smo dobro izvedli celotno zadevo, da smo imeli pod kontrolo, da smo bili tisti, ki smo tudi veliko naredili za to, da bi drugi opravili enako delo, kot smo ga mi. Se pa strinjam z gospodom Mahničem, ko je rekel, da Frontex ni opravil svojega dela, zato spreminjamo uredbo oziroma se pripravlja nova, ker se oblikuje mejna straža, ki bo imela večja pooblastila, ki bo lahko tudi več naredila na področju vračanja, ki je danes eden od ključnih problemov, zato se tudi prenavlja dublinska uredba in ti instrumenti bodo lahko v večji meri ali pa bolj učinkoviti.

Kar se tiče Brexita in tako naprej, pa samo to. Strokovnjaki, ugledni strokovnjaki britanski seveda, opozarjajo, da je tudi z varnostnega vidika to za Veliko Britanijo, za Združeno kraljestvo veliko tveganje in v tem smislu poudarjajo, da je Britanija veliko bolj varna znotraj Evropske unije kot izven nje. Mislim, da je to pomembna zadeva. Sta pa dve pomembni osebnosti britanskega varnostno-obveščevalnega sistema, resda bivša, to izpostavila in mislim, da nam tudi to daje določeno sliko in poanto, ko razpravljamo tudi o Evropski uniji.

O tem varnostnem vidiku sem že povedal, da je bilo ves čas, da smo imeli to pred očmi in v tem kontekstu smo tudi pomagali in pomagamo ta trenutek Makedoniji po naših najboljših močeh. Mi imamo zdaj četrto ekipo policistov v Makedoniji, ki imajo pomembno vlogo in so posebej pohvaljeni, kar se tiče aktivnosti, sodelovali so tudi pri razbitju nekaterih organiziranih skupin. Tako smo dali tudi nekaj opreme, tiste, ki smo jo seveda lahko, zato mislim, da je tukaj Slovenija odigrala ne samo na političnem parketu, ne samo na mednarodnem, seveda tudi dejansko na samem terenu. In tako bomo delali tudi naprej.

Kar pa se tiče vprašanja poslanca dr. Gorenaka glede zapiranja meje. Tu je v prvi vrsti pomembno mnenje in ocene stroke, se pravi policije, ki je ocenjevala našo 670 kilometrov dolgo mejo z Republiko Hrvaško. V primerjavi, po mojem spominu, mislim, da je meja, ki jo zdaj varuje Makedonija, 230 kilometrov, kaj takšnega, če se ne motim, pa še konfiguracija je neprimerno drugačna od naše, ko je naša meja popolnoma odprta, tam pa je veliko goratih predelov in tako naprej. Seveda se je pokazalo, kot sem že prej rekel, da je kljub vsem ograjam na Madžarskem to najmočnejša vstopna točka ta trenutek, tako je treba tudi ta element imeti pred sabo, in seveda zunanjepolitični element, mislim, da je že eden od poslancev na to opozoril. Seveda, če bi mi radikalno zadrževali, bi seveda neminovno prišlo, še posebej v oktobru in novembru, do konflikta z Republiko

Hrvaško – veste, kakšno politiko je takrat imela. Je pa zanimivo, da je imela takšno politiko. To bomo še, upam, sčasoma razčlenili nekatere zadeve. Seveda pa je še ena stvar, ki jo moramo vedeti; imeli bi takšno situacijo ali še bistveno, bistveno, bistveno hujšo, kot jo ima danes Makedonija na grško-makedonski meji, in bi bila ta tveganja izjemno velika. Skratka, to so elementi, zdaj zelo strnjeno odgovarjam, ki so vodili v takšno odločitev, kakršna je bila.

Komunikacija z Avstrijo je bila ves čas odlična in se ne strinja z ugotovitvijo, da zlasti v prvem obdobju ni bilo komunikacije z Avstrijo. Ne! Z Avstrijo je bila ves čas izjemno dobra komunikacija, izjemno dobro smo usklajevali vse aktivnosti in to je bil tudi en od pomembnih elementov pri celotnem obvladovanju te situacije. Resda smo imeli težave z Republiko Hrvaško, poznate, in da se je, kot rečeno, ta zadeva spremenila, izboljšala, in danes, vsaj zaenkrat, v tem trenutku s to ekipo, ki je tam, sodelujemo dobro, načrtujemo. Seveda pa nas je ta situacija v oktobru in novembru izučila in bomo tudi ta element, ki je bil takrat, upoštevali pri nadaljnjem načrtovanju.

Kar se tiče ilegalnih migracij, se ta situacija od mojega zadnjega razgovora, ki smo ga imeli na seji odbora, ni bistveno spremenilo. Okrog 100 ilegalnih migrantov smo skoraj v 4 mesecih imeli v primerjavi z vsemi ostalimi, ki sem jih že omenil, vse ostale meje so neprimerno bolj – bom rekel, so te številke od tisočih, mnogih tisočih. Tako mislim, da ravno s tem, ker dobro varujemo mejo, tudi preprečujemo te ilegalne migracije in s tem tudi določena tveganja.

Mislim, da je poslanec gospod Grims vprašal glede – ali pa mogoče dr. Gorenak, ne vem –, skratka, kar se tiče dveh primerov dveh migrantov, ki naj bi bila domnevno vključena v pripravo terorističnega napada. Za dva lahko povem, da poteka preiskava. Obstajajo določeni indici, da bi lahko, ni pa še potrjeno, dejansko s ponarejenimi registracijskimi dokumenti, s katerimi so prišli, lahko prečkala Slovenijo, vendar ne tuji varnostni organi ne mi tega še nismo potrdili in te aktivnosti še potekajo. Seveda, ko bomo to razčistili in ko bomo potrdili, se bo ... Torej ni nobenega razloga, da o tem ne govorimo, ker to je koristno za vse nas. Mi moramo vedeti, če je bil kakšen tak primer, in seveda temu primerno potem tudi postaviti oziroma sprejemati potrebne ukrepe.

Mislim, da sem tudi poslancu gospodu Ferlugu odgovoril, da smo vse migrante preverjali po vseh bazah. Tudi kar se tiče teh, ki prihajajo sedaj po sistemu relokacije, so vsi preverjeni tako po Europolovih bazah, Interpolovih bazah, naših bazah, opravljeni so pogovori z njim, preverjeni podatki, ki jih dobimo, tako da te zadeve so tudi ustrezno urejene. Toliko mogoče odgovorov na ta nekatera vprašanja, ki so bili postavljeni. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Kot zadnji razpravljavec v tem delu razprave ima besedo mag. Branko Grims.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Hvala, še enkrat, za besedo.

Najprej nekaj besed o tej zadnji razpravi. Nočem koga razočarati, ampak to kdo so dejansko migranti in kdo ne, o tem sem govoril že lansko pomlad, pa potem poleti, tudi na televiziji, pa v začetku jeseni; ne boste verjeli, vse te mesce je vaša ministrica zatrjevala oziroma uporabljala izraz, kot so ubogi begunci in podobno. Res pa je, da ste proti koncu jeseni začeli tudi vi uporabljati na ministrstvu izraz migranti, kar je bil velikanski miselni premik in mislim, da je tudi potem pripomogel k temu, da so se začele iskati končno ustrezne rešitve. Kajti, če je nekdo ubogi begunec in rešuje življenje, ima drugačne pravice in dolžnosti kot tisti, ki migrant. Seveda je tudi potem razumljivo ravnanje države ali meddržavne skupnosti drugačno, zato je to izjemno pomembno. Žal ste s tem začeli veliko prepozno.

Drugo, ko govorite o solidarnosti. Ja, kvote so bile res tako napovedane in takrat sem tudi, ko sem govoril, sem prej povedal – mislim, da je bil 23. april 2015 – torej pred dobrim letom dni je gospod Cerar govoril, da "bomo imeli kvoto 15 do 20 migrantov". To je citat, potem je celo bila nekje rečena številka 16. No, do česa smo danes prišli, je jasno in potem bo tudi jasno, da sem imel prav, ko sem opozarjal, da ko se bo enkrat ta princip postavil, jim ne bo nikoli konec, ampak še huje je to, kar se sedaj dogaja. Sedaj to ni več solidarnost; solidarnost je, jasno, prostovoljna. Kajti, sedaj Evropska unija oziroma Komisija dejansko grozi s kaznimi, da bo, če se pač ne bo to upoštevalo, kar ona želi, začelo obračunavati tam po četrtr milijona evrov kazni za vsakega zavrženega migranta. Za 4 tisoč zavrženih migrantov milijarda evrov kazni za državo. Če bi se to uveljavilo, to potem s solidarnostjo nima več čisto nič skupnega, ampak s tistim, o čemer sem govoril. Uporabil sem izraz socialni eksperiment in povedal sem, da je to največji, to trdim z vso odgovornostjo, to je največji socialni eksperiment po propadu troedinega zla – fašizma, nacizma in komunizma na evropskih tleh. Ta bo pripeljal do trajnega uničenja Evrope in njene kulture, če se ne bo Evropa začela racionalno obnašati; in to najprej v tem smislu, da bo samo dosledno spoštovala svoje lastne prepise, ker če bi jih, se nič od tega, kar se je dogajalo lani, ne bi zgodilo. Če pa komu ta izraz ni všeč, vam pa citiram prof. dr. Matevža Tomšiča, ki je uporabil zadnjič v nekem komentarju Razkroj v osrčju Evrope, isto. Poglejte, citiram: "in prisilno kulturno mešanje," torej multikulti, "pomeni podobno nasilje nad družbo, kot ga je marksistično-leninistični socialni eksperiment." Konec citata. Če ima kdo kakšno pripombo, naj se obrne na profesorja, ki se posebej ukvarja s tem področjem.

Ko sem govoril o džamiji, za katero ljubljanski župan razlaga, da je izjemen

dosežek, sem pa rekel, da je tujek v tem okolju konkretno, sem dejal, da je to arhitektonski in zgodovinski tujek. Nihče me ne bo prepričal, da nimam prav. Mislim, da je sedaj eden od tistih, ki se obračajo v grobu, tudi gospod Plečnik, ki je hotel oblikovati Ljubljano kot moderno evropsko mesto z izrazito posebno slovensko kulturo in je hotel to udejaniti v podobi mesta, ki bi ostalo za zgodovino. To s tem absolutno nima več ničesar skupnega. Če se pa komu zdi taka trditev huda, pa prosim, naj se pogleda, kako o tem poročajo novinarji. Recimo, citiram gospoda Biščaka danes na Twitterju, ki je objavil: "Ta arhitekturni biser bo v uredništvu danes naprej bogatil pogled na Triglav, simbol Slovencev kot naroda, ki z islamom nima prav ničesar skupnega, razen tega da so nas stoletja nazaj Turki klali, posiljevali in ugrabljali otroke." Konec citata. Toliko okoli tega, kaj to v resnici je.

Prej je ogromno imel na to temo povedati gospod Matić, ki je žal, moram reči, v delu svoje razprave zašel v tako posmehovanje, da tisto njegovo prisiljeno hahljanje je spominjalo na kakšno krdelo hijen s steklino, kar je zelo žalostno, predvsem zato ker je govoril danes kot nekdo, ki je predstavljal tudi stališče največje vladne stranke, torej SMC. Pričakovali bi, da bo ta razprava na ustreznem nivoju, pa tudi ustrezno argumentirana. Sedaj, ko je govoril tudi o stvarih, o katerih sem govoril jaz, je obračal besede. Jaz sem dejansko povedal zadnjič enkrat, da so Švicarji celo tanke poslali na področje proti Brennerju, ne na Brenner; Brenner je seveda med Italijo pa Avstrijo. Ampak zakaj – ker so Švicarji sklepali, da bi znal sedanji tok, kajti tok se seveda ni ustavil, samo večina sedaj prihaja v Italijo in se predvideva, da se bo poskušal preko Brennerja prebiti proti severu, če bo pa tam sedaj zaprto – kajti Avstriji so Brenner začeli dejansko zapirati in z ograjo in živo silo –, da bi se lahko obrnil proti Švici. Zaradi tega so Švicarji pač tako ravnali. Sedaj, če se komu zdi to smešno in da se je zaradi tega treba posmehovati, moram reči, se mi odkrito povedano, zelo smili, še bolj se mi pa smilijo tisti, ki so ga volili pa tista država, ki jo tak človek vodi.

Hvalnica multikulti, kot je naredil v imenu SMC, oprostite, ni ustrezna. Upam, da bomo vsi skupaj prišli do točke, ko bomo začeli uporabljati resnične pojme. Multikulti ne obstaja, vsaj uspešen multikulti ne. Veste, kaj je multikulti v praksi? Pariz je bil multikulti, Köln, pa še sto drugih mest, s taharrush gamea, ogabnimi množičnimi posilstvi. To je bil multikulti. Pa Bruselj je multikulti in sedaj, žal, se zelo velika verjetnost kaže, da je bil znova Pariz multikulti. Kajti, ko se je posmehoval temu, ko sem dejal, da je zelo velika verjetnost, da gre za terorizem pri letalu – ni treba imeti veliko domišljije, da to ugotoviš –, če je bilo jutraj to še morda komu smešno, naj si sedaj pogleda, ko že tudi naši mediji poročajo, da je na letališču Charles de Gaulle v Parizu množična preiskava vseh zaposlenih, ker že preiskujejo, kdo je prinesel

eksploziv v letalo. To se pravi, resnično ni nobenega razloga za posmeh, kvečjemu za sočutje s tistimi, ki so žrtve tragedije, žrtve lahkomišelnih multikulti levičarske politike v Evropi, znova nepotrebne žrtve.

Ko se je gospod s strani SMC posmehoval temu, kar sem govoril o ekonomiji. Pogledajte, govoril sem, in to sem posebej poudaril, da prihaja do zastojev večjih vozil, ki jih zadržujejo nekatere tudi dlje časa na meji, recimo tovornjake, avtobuse. To seveda ni samo na Karavankah, ampak je, recimo, tudi na Šentilju bilo to, pa ne boste verjeli, še daljše kolone so pa med Nemčijo pa Avstrijo celo, zaradi tega, ker to se sedaj pojavlja po celi Evropi. Kaj je tragedija Evrope? Ampak spomnite se, da sem to pred enim letom povedal. Če Evropa ne bo zaščitila zunanjih meja, bodo začele rasti notranje meje; in to se dogaja. Žal. In to stane. To stane strahovito veliko, zlasti pa v Sloveniji, ker so že itak podjetniki preobremenjeni z ogromnimi davki levičarskih oblasti, ki jih drugače ne znajo voditi države kot na ta način, in sedaj imajo še dodatne obremenitve. Čas je denar, če nič drugega, ampak gre tudi za druge vidike. Če pogledamo to še z vidika tega, da se sedaj napoveduje, da bodo še navadne državljanke in državljani še bolj obdavčeni, da bo nek še bolj napihnen, kot je bil Zakon o obdavčitvi nepremičnin, da bo novi, še višji davek na dediščine in darila – mimogrede sosednja Avstrija ga sploh ne pozna –, to pomeni, da bomo izčrpali še zadnje rezerve, da bomo ljudje pravzaprav razlastili še v tistem zadnjem družinskem premoženju, kot ga po navadi povprečni slovenski družini predstavlja njihova družinska hišica in malo vrta. S tem bi se bilo treba resno soočiti in to, gospe in gospodje, razgalja prav ta stvar. Seveda je ekonomski problem širši, kajti dejstvo je, da če ljudje nimajo občutka varnosti, to še kako vpliv na ekonomijo. To je ta posredni strošek ekonomije, ki se kaže v krepitvi krize v celi Evropi, v Sloveniji pa sploh, napovedi so čedalje slabše. Zakaj? Kajti podjetniki, če okolje ni stabilno, ne bodo investirali, vsaj v tvegane investicije sigurno ne bodo šli, ne bo novih produktivnih delovnih mest, ljudje pa bodo hranili, to je nagon, ki se kaže kjerkoli po svetu, denar doma ali pa kvečjemu v bankah, kjer ga je pa tako preveč. Denar ne bo krožil, ne bo poganjal ekonomije in zaradi tega se potem ekonomija zavrti navzdol v spirali stagflacije, tako kot se to v resnici tu že dogaja. Tudi to je eden od vidikov, ki bi jih morali danes zelo resno pogledati, predvsem pa se z njim soočiti tisti, ki imate oblast. Pa ste namesto tega prepričali, da bi sploh lahko sprejeli kakršnekoli sklepe.

Tudi ko gre za zunanjo politiko, posmehovanje, zanikanje, ki ga je naredil predstavnik SMC na račun višegrajske skupine, je skrajno neprimerno. Prvič, gre za sosede, ki so nam bili pripravljani in so nam pripravljani pomagati, kjer so edine ustrezne varnostne in

ekonomske vezi takšne, da so lahko za zgled celotni Evropi. Drugič pa, dajte se najprej prepričati, kakšna je tudi realpolitika tudi vaše lastne vlade. Resda ste v temu parlamentu – tudi tisti gospod iz SMC, ki se je prej posmehoval – glasovali proti predlogu sklepa, sem ga predlagal v imenu SDS takrat, da bi okrepili sodelovanje z višegrajsko skupino in šli tudi v formalno povezavo z njo, pa ste zavrnili. Ampak, ne boste verjeli, mesec kasneje sem bil gost na Svetu za nacionalno varnost, ki pa ga vodi prav predsednik Vlade, na katerem so bili vsi ministri pa še predsednik države in tam je bilo popolno soglasje o sodelovanju z višegrajsko skupino; in takoj zatem je sledil obisk Pahorja na Češkem, da bi okrepil odnose z višegrajsko skupino. Še enkrat poudarjam, ob popolnem soglasju vlade. Se pravi, kakšno posmehovanje je to? Najprej se vsaj toliko pozanimajte, da boste vedeli, kakšna je realna politika vlade, potem pa pač spregovorite.

In končno, kar se tiče kulture. Lahko je za nekoga kulturna obogatitev taharrush gamea, ampak oprostite, to, da se po 20, 40 moških spravi na eno dekle, jo posili, pretepe, jo poškoduje za celo življenje in potem se mnogi od njih celo po internetu hvalijo s tem – lahko si sami poiščete posnetek, pa si pogledajte –, pa se hvali; ja, nas je bilo sedem in smo jo, potem ko je bila že vsa krvava, še ob tla tolkli, da smo ji pokazali, kaj so pravi moški ... Oprostite, to s kulturo nima nobene, ampak čisto nobene zveze, to je barbarstvo najslabše vrste pa čisti kriminal. To ni nobena kulturna obogatitev. Zato pazite na tisto, kar vam je dano ne v vašo last, ampak v zaupanje, da ohranite za naslednje rodove; to pa je naša Slovenija, njena varnost in njena blaginja. Zaradi tega tukaj za naivnost, ali pa neznanje, ali pa zaradi mene popolno ignoranstvo, ki ga je kazal predstavnik SMC, ne bi smelo biti najmanjše tolerance in najmanjšega prostora. Ne enega in ne drugega. Odločitve morajo temeljiti na znanju, na tem, da sploh vemo, s čim se soočamo, kje so izzivi, in da o izzivih spregovorimo, tako kot to zahteva normalen kulturni dialog ... / izklop mikrofona/

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Prehajamo v sklepni del splošne razprave, v katerem dobijo besedo še predstavniki Vlade in predstavnik predlagatelj. Besedo ima Boštjan Šefic, državni sekretar na Ministrstvu za notranje zadeve. Izvolite.

BOŠTJAN ŠEFIC: Hvala lepa, gospod podpredsednik. Samo dve kratki zadevi.

Še enkrat moram zelo jasno povedati, da kar se tiče ministrice za notranje zadeve in seveda ministrstva in te terminologije in pojmovanja, kaj je begunec, kdaj je nekdo begunec, kdaj je prosilec, kdaj je migrant in tako naprej, da smo bili brez vsakega dvoma tisti, ki smo zelo natančno to opredeljevali in tudi tukaj razlagali.

Še druga zadeva. Mislim, da je izključno povezovati terorizem s temi migracijami oziroma migranti seveda narobe. Terorizem je bil tudi pred temi migracijskimi vali, tudi sredozemskem toku, po sredozemski poti in tudi pred tem, ko se je ta zahodnobalkanska pot oblikovala. Seveda pa predstavlja določeno tveganje in to smo tudi v varnostni oceni, ki smo jo predstavili v Državnem zboru, tudi izrecno navedli.

Tako se zavedamo teh zadev, mislim pa, da ni prav, da izključno povezujemo zdaj terorizem s temi migracijami. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Zaključno besedo ima dr. Vinko Gorenak, predstavnik predlagatelja. Izvolite.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Vidim, da so se eni vrnili, zato bom rekel takole: gospa Sluga še zdaj mi niste povedali, kaj je. Že cel dan vas prosim, da mi razložite, kateri stavek je bil sovražen in kje je bilo sejanje strahu. Glejte, imam 10 minut, bom pustil dve minuti za vas – ne vem, če bo predsedujoči dovolil, ampak jaz vam res želim pomagati, da to poveste, ker niste uspeli povedati oziroma ste nekam šli, pa ne vem kam. Če grem po vrsti. Gospod Matić je prej z veseljem prebiral članek tipa Al Kaida o tem, kako Slovenska demokratska stranka ni bila povabljen k nekemu podpisu gospoda Pötteringa. Podatki, preverjeni zdaj pri njem, kažejo, da mož malo čukasto gleda, ker ne ve, za kaj gre. On pač ne razume tega, da bi lahko bili mediji še takšni, kot jih mi imamo, in da bi lahko kak tak članek, ki je danes nastal izpod peresa gospe Mete Roglič v Dnevniku, sploh nastal v Evropi. On tega ne razume, veste. Namreč, spisati članek pa reči: Aha, SDS ni bila povabljen k nekemu podpisu, gospod Pöttering nam ni odgovoril na vprašanje, SDS pa molči ... Glejte, tako dela Al Kaida tam v Al Jazeera ali kako se že imenuje tista televizija. Tak je princip delovanja, ampak tam ta strah zaleže, tukaj pa ne in tovrstna propaganda pač ne pali, ker preveriš pri izvoru informacij in ugotoviš, da je to namenjeno propagandi. Zdaj spet ta gospa išče tri poslance, ki naj bi nekam šli, pa jaz tudi ne vem, kam naj bi šli ti trije poslanci; ampak ne ve, kateri so, ve pa, da so trije. Ona ve, da so trije, pa ne ve, kateri so. To pa je zanimivo. Glejte, to je tak sistem poročanja.

Okej. Gremo k temu delu, ki se bolj tiče ... Moral sem se odzvati iz temeljnega razloga, ker ste pač vi načeli to temo, gospod Matić.

Zelo sem vesel, državni sekretar, če je res, da so vsaj 67 % ljudem iz CS vzeti prstni odtisi. To še vedno pomeni, da jih je 33 % brez, ampak 67 se mi zdi relativno veliko, glede na to, da je šef policije, mislim, da v februarju, govoril o 25, 32 %. No, kakorkoli, jaz moram verjeti nekemu uradnemu podatku, ki ste ga vi dali, ampak to je tudi odgovor na vprašanje o tistem DNK, ki ga je

gospod Matić tako z veseljem razlagal. Ne morete vi na osnovi DNK, najdenega v Parizu, ugotoviti, če je nekdo šel ilegalno čez Slovenije; če sploh ne veste, kdo je. Če ne veste, kdo je. Vemo pa, da mnogim od teh niso bili vzeti ali prstni odtisi, ali niso imeli dokumentov, ali so imeli lažne dokumente.

Vi ste reagirali na tisto, kar sem rekel, da je Vlada pravljice prodajala. To je bilo v bistvu mišljeno bolj v smislu tega, da je vseskozi ponavljala ene in iste zgodbe: mi smo pripravljani, mi delamo, mi vse obvladujemo; potem se jih je pa usulo 13 tisoč naenkrat čez mejo. V tem kontekstu sem govoril o teh pravljicah.

Sem zelo vesel, da ste pohvalili hrvaško vlado, da odkar je desna vlada, zdaj v redu sodelujete. Verjamem, da bo še boljše, ko bo v Sloveniji desna, a veste, ker potem je pa že uspeh zagaraniran, tu nimamo kaj.

Dobro, za zaključek samo še nekaj stavkov. Problem migrantske krize oziroma vsega tega, kar prinaša s seboj – pa vi trdite, da se Slovenije to zdaj kaj dosti ne tiče, pa hvala bogu, da še tisti, ki tu zaprosijo za azil odidejo, prišli pa bodo nazaj, to morate vedeti –, je preresen problem, da bi ga obravnavali na način, kot ga je, recimo, danes gospod Matić. Enostavno je preresen problem. Globoko bi se bilo treba zavedati, predvsem vlada bi se morala tega zavedati, koalicija je tako tako, vi ste le neka združba, ki je včeraj sedla na vlak, zdaj pa ne veš, kje se bo ta cug ustavil in kdaj bo kdo dol šel. Vlada pa je vendarle najodgovornejša na tem področju, ona bi morala biti tista, ki bi ne samo sprejemala pravočasno vse te ukrepe in tako dalje, ne samo to, ampak v veliko večji meri in z veliko večjo resnostjo zaradi prevelikega problema, ki ga ta problem predstavlja, vključevati opozicijo. Če se zdaj postavim v svojo vlogo med 2004 in 2008 kot državnega sekretarja v prvi vladi Janeza Janše, zadolženega za komunikacijo s parlamentom in strankami v parlamentu in tako dalje, potem si kar predstavljam, kako bi to takrat potekalo. Najverjetneje bi bil precej reden gost pri takratni opoziciji. Najverjetneje bi bil precej reden gost. Zakaj? Zaradi tega, ker bi skušali slišati glas opozicije, skušali bi pobrati od opozicije – hvala bogu, če bi povedali kaj pametnega in dobrega – in to vkomponirati v neke skupne ukrepe te države, ki bi tudi lažje šli skozi parlament, ker bi imeli neko podporo opozicije. Gospod Han je takrat bil v parlamentu, ve, kako so te zadeve tekle, recimo, pri tistem t. i. partnerstvu za razvoj.

Tisto, kar je pa problem pri nas – v čem imamo problem? Problem imamo v tem – prej sem vam s številkami dokazal –, da številne seje Državnega zbora, številne seje odborov in tako dalje, komisije za nadzor varnostnih in obveščevalnih služb so sklicane na zahtevo opozicije, ob nerganju koalicije, zakaj pa moramo o tem govoriti in tako dalje. Kar pa sploh ni dobro. To ni dobro ne za državo, ne za

ukrepe, ki jih vlada sprejema, in ne za državljane te države. Ta država si zasluži preprosto boljše vodenje tudi na tem področju, zasluži si boljše vodenje in tu je težko temu oprekatati. Vi pa se postavite – in Vlada predvsem, in posledično koalicija –, se pa postavite na neke okope, ki se jim reče, karkoli je s podpisom opozicije, to bomo zavrnili. In potem pridemo do tega, da spišemo nek sklep, da smo se seznanili z ..., vi pa stisnete proti. Sedimo 6 ur na neki seji, potem pa ste proti, kljub temu da ste se seznanili. Tak način dela ni dober.

Pozivam vas, da v času, ki prihaja, ta čas je pa lahko tudi z vidika današnje naše tematike, ki jo imamo na dnevnem redu, se pravi problem migrantov, je lahko še kako pomemben, z dveh vidikov. Prvič z vidika, če se te poti ponovno odprejo, o čemer je govoril državni sekretar, konec koncev, kaj se bo v Makedoniji zgodilo po volitvah in kako bo reagirala nova vlada – če bo do teh volitev sploh prišlo, in kako bo prišlo –, nastane veliko vprašanje, kakšne bodo reakcije tam. Obstaja možnost, da se bo ponovilo lansko leto, zato bi v tem trenutku morala Vlada računati s tem. Neka izjava, ki jo je danes dal državni sekretar na notranjem ministrstvu, o tem, kaj delate na meji z ograjami, niti ni slaba. Ni slaba, bom tako rekel. Kaj točno se dogaja, ne vem. Skratka, morali bi podzveti vse ukrepe, da smo pripravljani na 17. september 2015 – oktober 2015. 17. oktober 2015 je bil pa tisti dan, ko je vsa ta masa pritisnila na meje. Drugi vidik ukrepov Vlade je pa seveda ta, da skušamo s temi ljudmi, ki zdaj so tukaj po nekem dosti odločnem in hitrem postopku, ugotoviti, kdo je tisti, ki mu sodi mednarodna zaščita in mu jo dati. Vse tisto, kar pa jim ne sodi, pa na avion pa domov. To je tudi jasno. Z varnostnega vidika pa ne bi posebej govoril. Tu, verjetno, smo vpeti v nek širši sistem in ta širši sistem bo tisti, ki bo ob nekem povprečno normalnem sodelovanju naših služb lahko zagotovil neko optimalno varnost. Koaliciji pa, rekel bom samo to: če bomo imeli še kdaj tako temo, podobno temo, pa tudi na splošno – malo premislite. Če je ta ekipa naših sodelavcev znala voditi Evropsko unijo, pa je znala uspešno voditi tudi Slovenijo 2004–2008, potem malo premislite pri tem ignorantskem odnosu, da ste vedno vse proti. Mogoče pa bo le kaj preblisknilo vam. Hvala.

PODPREDSNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Vsi prijavljeni razpravljavci, ki ste to želeli, ste dobili besedo. Ker čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika zbora še kdo razpravljati. Vidim, da ja.

Pred prijavo vas želim opozoriti, da se lahko k razpravi prijavite s pritiskom tipke za vklop mikrofona. Če želite razpravljati tudi predstavnik predlagatelja predloga priporočila dr. Vinko Gorenak ter predstavnik Vlade, prosim, da se prav tako prijavita s pritiskom tipke za vklop mikrofona. V tem primeru dobita besedo kot

zadnja, in sicer najprej predstavnik Vlade in nato predstavnik predlagatelja.

Prosim za prijavo. Ugotavljam, da ni časa na razpolago. Zato zaključujem splošno razpravo o predlogu priporočila. V skladu z razlago Komisije za poslovnik z dne 9. 12. 2009 Državni zbor ugotavlja, da je postopek obravnave predloga priporočila končan.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prekinjam 19. sejo Državnega zbora, ki jo bomo z glasovanjem nadaljevali ob 21.35. Hvala lepa zaenkrat.

(Seja je bila prekinjena ob 21.07 in se je nadaljevala ob 21.36.)

PRESEDIK DR. MILAN BRGLEZ:

Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje! Nadaljujemo s prekinjeno sejo zbora. Prehajamo na glasovanje zbora o predlogih odločitev. Poslanke in poslance prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav.

Nadaljujemo s prekinjeno 15. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Slovenskem državnem holdingu.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Slovenskem državnem holdingu je primeren za nadaljnjo obravnavo. Glasujemo. Navzočih je 70 poslank in poslancev, za je glasovalo 70, nihče ni bil proti.

(Za je glasovalo 70.) (Proti nihče.)

Sklep je sprejet.

Ugotavljam, da je zbor sklep sprejel, zato bo predlog zakona dodeljen v obravnavo Odboru za finance in monetarno politiko kot matičnemu delovnemu telesu.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 28. točko dnevnega reda, to je z Mandatno-volilni zadevami.

Prehajamo na obravnavo Predloga sklepa o razrešitvi podpredsednice in imenovanju podpredsednika Odbora za zdravstvo.

Predlog sklepa je v obravnavo zboru predložila Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke. Prijavljenih k razpravi ni. Prehajamo na odločanje o predlogu sklepa, s katerim se v Odboru za zdravstvo razreši podpredsednica gospa Nada Brinovšek, Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, za podpredsednika pa se imenuje gospod Marijan Pojbič, tudi iz Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev, za je glasovalo 67, proti 1.

(Za je glasovalo 67.) (Proti 1.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Prehajamo na obravnavo Predloga o spremembi Sklepa o imenovanju članov Sveta fundacije za financiranje športnih organizacij v Republiki Sloveniji.

Predlog sklepa je v obravnavo zboru predložila Mandatno-volilna komisija. Prijavljenih k razpravi ni. Prehajamo na odločanje o predlogu sklepa o spremembi sklepa o imenovanju članov Sveta fundacije za financiranje športnih organizacij v Republiki Sloveniji.

Glasujemo. Navzočih je 70 poslank in poslancev, za je glasovalo 58, proti nihče.

(Za je glasovalo 58.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Prehajamo na obravnavo Predloga sklepa o razrešitvi predsednika in imenovanju predsednika Odbora za pravosodje.

Predlog sklepa je v obravnavo zboru predložila Poslanska skupina Socialnih demokratov. Želi besedo predstavnik predlagatelja dodatno obrazložiti predlog? Ne. Poslanske skupine? Tudi ne. Potem smo končali z predstavitvijo stališč. Prehajamo na odločanje o predlogu sklepa, s katerim se Odboru za pravosodje razreši predsednik gospod Matjaž Nemeč, za predsednika pa se imenuje, gospod Jan Škoberne.

Glasujemo. Navzočih je 67 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 60, proti pa ni bil nihče.

(Za jih je glasovalo 60.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 4. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o socialnem varstvu po skrajšanem postopku.

Ker je Vlada opozorila, da je zaradi sprejetih amandmajev po končani tretji obravnavi predlog zakona neuskladen, je Vlada kot predlagatelj predloga zakona pripravila uskladiitveni amandma k 8. členu, ki ste ga prejeli in je objavljen na e-klopi. Želi o uskladiitvenem amandmaju predstavnica Vlade? Ne. Želite besedo poslanke in poslanci? Tudi ne. Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo. Prehajamo na odločanje o uskladiitvenem amandmaju Vlade k 8. členu.

Glasujemo. Navzočih je 70 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 51, proti pa ni bil nihče.

(Za jih je glasovalo 51.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je uskladiitveni amandma sprejet.

Prehajamo še na odločanje o predlogu zakona v celoti.

Glasujemo. Navzočih je 70 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 51, proti pa so bili 4.

(Za jih je glasovalo 51.) (Proti 4.)
Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda ter 19. sejo Državnega zbora.

Seja se je končala 20. maja 2016 ob 21.42.

INDEKS GOVORNIKOV

B

BAČIČ, MARIJA	146, 188, 289, 344, 375, 385
BAH ŽIBERT, ANJA	61, 62, 63, 115, 154, 343, 373, 383, 386, 388
BATTELLI ROBERTO	263, 272, 389, 410
BIZJAK MLAKAR, MAG. JULIJANA	188, 288
BOGATAJ, MAG. TANJA	346, 363
BOH, DR. TOMAŽ	370
BON KLANJŠČEK, MAG. MIRJAM	147, 186, 290, 293, 372
BOŽIČ TILEN	110, 210, 218, 391
BRATUŠEK, MAG. ALENKA	29, 30, 31, 201, 205, 390, 398, 404, 405, 408, 411
BREZNIK, FRANC	35, 70, 71, 72, 124, 143, 176, 182
BRGLEZ, DR. MILAN	89, 91, 101, 117, 121, 132
BRINOVŠEK, NADA	63, 64, 223, 247, 348, 444

C

CANTARUTTI, ALEŠ	139, 140, 256, 270, 272, 284
CERAR, DR. MIROSLAV	20, 24, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 371
CINK, MAG. TANJA	187, 191, 334

D

DIMIC, IVA	27, 28, 142, 147, 152, 157, 181, 190, 290, 293, 299
DOBOVŠEK, DR. BOJAN	98, 142, 153, 158, 198, 397, 423
DRAGONJA, METOD	390, 406, 411

E

ERJAVEC, KARL VIKTOR	82
----------------------------	----

F

FERLUGA, MARKO	45, 76, 123, 137, 143, 267, 433
----------------------	---------------------------------

G

GANTAR, TOMAŽ	128, 140, 173, 261, 380
GAŠPERŠIČ, DR. PETER	174, 177
GODEC, JELKA	111
GÖNCZ, DR. LÁSZLÓ	217, 258, 268, 388, 426
GORENAK, DR. VINKO	37, 55, 56, 91, 132, 169, 412, 428, 432, 433, 435, 439, 442, 452
GREBENŠEK, MAG. KLEMEN	156, 368, 369
GRIMS, MAG. BRANKO	38, 39, 87, 89, 99, 100, 102, 105, 106, 113, 120, 122, 123, 124, 134, 415, 425, 431, 442, 450
GYÖRKÖS ŽNIDAR, MAG. VESNA	36, 37, 38, 46, 54, 55

H

HAINZ, PRIMOŽ	382, 383, 387
HAN, MATJAŽ	83, 94, 405
HORVAT, JOŽEF	96, 162, 166, 177, 197, 200, 204, 206, 214, 216, 219, 224, 227, 232, 234, 242, 253, 256, 301, 309, 310, 318, 377, 380, 397, 422

I

IRGL, EVA	54, 55, 106, 435
-----------------	------------------

J

JURŠA, FRANC	22, 84, 93, 131, 363, 374, 385
--------------------	--------------------------------

K

KATIČ, ANDREJA	39, 40
KLEMENČIČ, MAG. GORAN	55, 56
KOLAR CELARC, MARIJA MILOJKA	50, 64, 65
KOLEŠA, ANITA	273, 280, 343, 381, 432
KOPAČ MRAK, DR. ANJA	43, 49, 68, 69, 144, 185, 193, 286
KOPMAJER, BENEDIKT	349, 419
KORDIŠ, MIHA	59, 60, 61
KORENJAK KRAMAR, KSENIJA	150
KOTNIK POROPAT, MARJANA	154, 159, 168, 382
KOVAČIČ, MARIJA ANTONIJA	196, 199, 202, 213, 226, 344, 385, 394
KOZLOVIČ, MAG. LILIJANA	153, 307, 353, 357, 413
KRIVEC, DANIJEL	169
KUSTEC LIPICER, DR. SIMONA	85, 98, 373

L

LAH, ZVONKO	57, 58, 165, 232, 240, 249, 251, 367
LAJ, FRANC	231, 235, 257, 360
LEP ŠIMENKO, SUZANA	67, 187, 205, 212, 248, 260, 269, 320, 326, 329, 333, 338, 340
LEVIČAR, MARINKA	49, 50, 167, 310
LISEC, TOMAŽ	75, 76, 79, 80, 225, 236, 252, 275, 283, 285, 324, 336
LOGAR, MAG. ANŽE	403

M

MAHNIČ, ŽAN	40, 126, 132, 172, 427
MAJCEN, IRENA	44, 52, 53, 57, 58, 75, 76
MAKOVEC BRENČIČ, DR. MAJA	59, 60, 62, 63, 79, 81
MATIČ, DR. DRAGAN	130, 279, 282, 341, 347, 359, 372, 424, 440, 444
MESEC, LUKA	68, 69, 197, 200, 208, 289, 292, 293, 297, 395
MÖDERNDORFER, JANI (JANKO)	103, 287
MRAMOR, DR. DUŠAN	41, 42, 51, 52, 65, 66, 70, 71
MURGEL, DR. JASNA	122, 311, 331, 334
MURŠIČ, MAG. BOJANA	114, 306, 357, 382, 420

N

NEMEC, MATJAŽ	52, 53, 155, 350, 379
NOVAK, LJUDMILA	167, 209, 216, 279, 308, 323, 343, 358, 360

P

PERŠAK, ANTON	342, 389
POČIVALŠEK, ZDRAVKO	33, 34, 35, 47, 48, 73, 74, 77, 78
PODKRAJŠEK, BOJAN	69, 168, 244, 250, 253, 380
POGAČAR, PETER	295, 304, 305, 316, 319, 320, 332, 338, 340
POGAČNIK, MAG. MARKO	50, 51, 195, 198, 220, 267, 281, 393
POJBIČ, MARIJAN	46, 48, 148, 288, 291, 300, 314, 316, 330, 331
POTOČNIK, ANDREJA	138, 259, 268
PRIKL, UROŠ	65, 66, 128, 145, 148, 186, 228, 238, 277, 287, 291, 296, 312, 325, 335

R

RAJIČ, MAG. BRANISLAV	379
RANC, DANILO ANTON	158, 173, 180, 286

S

SLUGA, JANJA	294, 316, 323, 335, 340, 426, 431, 432
SMERKOLJ, ALENKA	67, 68
STARE, DARKO	151

Š

ŠEFIC, BOŠTJAN	414, 446, 452
ŠERGAN, VOJKA	205, 226, 235, 250, 255, 264
ŠIRCELJ, MAG. ANDREJ	40, 41, 42, 127, 225, 246, 409
ŠKOBERNE, JAN	31, 32, 84, 105, 140, 159, 262, 292, 297, 312, 314, 321, 400
ŠKODNIK, IVAN	245, 264
ŠKOPAC, MARUŠA	224, 282

T

T. VATOVEC, DR. MATEJ	22, 24, 25, 26, 81, 82, 85, 95, 152, 181, 203, 322, 342, 351, 362, 370, 420
TABAKOVIČ, SAŠA	147, 190, 300, 308, 328, 331, 378
TANKO, JOŽE	20, 21, 23, 85, 108, 110, 111, 250, 254, 445
TOMIČ, VIOLETA	73, 74, 77, 78, 79, 141, 149, 178, 184, 234, 262, 278, 356, 376, 384
TONIN, MAG. MATEJ	294, 302, 305, 310, 311, 313, 319, 347
TRČEK, DR. FRANC	22, 23, 43, 44, 45, 146, 160, 166, 178, 179, 180, 181, 183, 185, 189, 191, 194

V

VEBER, JANKO	116, 164, 196, 199, 203, 208, 229, 239, 247, 265, 272, 361, 394, 436
VERBIČ, MAG. DUŠAN	112, 194, 202, 355, 365, 401, 404
VRANIČAR, MATEJA	207, 221, 230, 233, 241, 245, 251
VRTOVEC, JERNEJ	156, 160, 164, 171, 172, 175, 180, 227, 345, 352, 355, 361, 364, 365, 399
VUK, MARTINA	366

Z

ZAJC, SIMON	243, 255, 358, 364, 367, 368
ZORČIČ, IGOR	109, 163, 170, 171, 172, 175, 438

Ž

ŽNIDAR, LJUBO	33, 72, 158, 231, 244
----------------------------	-----------------------

LEGENDA

PS SMC – Poslanska skupina Stranke modernega centra
PS SDS – Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke
PS DeSUS – Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije
PS SD – Poslanska skupina Socialnih demokratov
PS ZL – Poslanska skupina Združena levica
PS NSi – Poslanska skupina Nove Slovenije
PS IMNS – Poslanska skupina italijanske in madžarske narodne skupnosti
PS NP – Poslanska skupina nepovezanih poslancev
NeP – Nepovezani poslanec